

Bundel – Commissie Leefomgeving van 16 oktober 2023

Agenda bijlagen

- Spreekijdverdeling commissies – 3 uur
- Agenda_Commissie_Leefomgeving_16_oktober_2023 (2)
- Beantwoording technische vragen cie. Leefomgeving 16-10-2023 en 19-10-2023
- Bijlage bij beantwoording technische vragen: 2023-10 Windplanner visualisaties Oostzaan plus directe omgeving (1) (1)
- Bijlage bij beantwoording technische vragen: Verslag 93e vergadering ARO 16 mei 2023
- 2023-10-16 Verslag commissie Leefomgeving 16 oktober 2023 – ter voorvisie
- Beantwoording vragen PVV agendapunt 6.b Omgevingsdiensten – cie. Leefomgeving
- Beantwoording vragen SP agendapunt 7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer – cie. Leefomgeving 16-10-2023
- Beantwoording vragen PvdD over energiebesparing bij Begroting (ag.p. 4a) – cie. Leefomgeving 16-10-2023
- 0.a 18.15–18.55 uur Technische briefing i.v.m. Vaststellen ontwerp verklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark Noorder IJ-Plas te Amsterdam (A-agenda 19-10-2023) MET UITNODIGING VAN CIE. RUIMTE
- 0.b 19.00–19.50 uur Technische briefing omgevingsdiensten en werking VTH-stelsel
- 1 Opening en mededelingen
- 2 20:00 – Inspreekhalfuur
2 sprekers.
Bijlage 1: brief voorzitter Stichting IJmond IJzersterk (deze brief is ook aan de ingekomen stukken en de C-agenda – ag.p. 11d – toevoegd).
Bijlage 2: insprektekst namens Stichting IJmond IJzersterk
Bijlage 3: insprektekst namens Centrale Ondernemingsraad Tata Steel Nederland BV
Ingekomen brief Stichting IJmond IJzersterk over participatie Heracless-def
Insprektekst Stichting IJmond IJzersterk 16-10-2023
Insprektekst CO Tata Steel 16-10-2023
- 3 Vaststellen agenda, verslagen 18-09-2023 en 21-09-2023, lijst openstaande moties en lijst openstaande toezeggingen
Agenda_Commissie_Leefomgeving_16_oktober_2023 (2)
2023-09-18 Concept-Verslag commissie Leefomgeving 18 september 2023
2023.09.21 Concept-Verslag commissie Leefomgeving 21 september 2023 (vervolg van 18-09-2023)
Openstaande moties commissie Leefomgeving 16-10-2023
Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023
- 3.a Doorkijk lange termijn agenda
Doorkijk agendering onderwerpen Commissie Leefomgeving – 16 oktober 2023
- 4 A-agenda Algemeen
- 4.a 20:30 – Begroting 2024 (A-agenda alle commissies 9 en 16 okt 2023)
Toelichting:
In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2024 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten.
Agendapunt 4.a.1. betreft de memorie van antwoord waarin Gedeputeerde Staten de schriftelijke vragen van Provinciale Staten over de begroting 2024 hebben beantwoord.
Behandelveorstel:
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de onderwerpen in de begroting (en de memorie van antwoord) bespreken die betrekking hebben op de commissie Leefbaarheid.
Vanuit de leidende commissie Bestuur wordt de voordracht ter besluitvorming doorgeleid naar de Provinciale Staten vergadering van 6 november 2023, waaraan het verslag van deze commissie als advies wordt toegevoegd.
Dossier 13156 voorblad
Begroting 2024
Bijlage – Toelichting opcenten
PS voordracht begroting 2024
Brief aan PS over Begroting 2024
- 4.a.1 Memorie van antwoord GS op technische vragen
Brief aan PS over Memorie van antwoord begroting 2024

Beantwoording vragen MvA Begroting 2024 (1–207)

Bijlage 137 – visrechten

5 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

6 21:00 – A-agenda Gezondheid en Milieu (gedeputeerde Beemsterboer, eigenaarschap Omgevingsdiensten)

6.a Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Toelichting:

De Wet gemeenschappelijke regeling is per 01-07-2022 gewijzigd. Voor 1-7-2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Het college zal na het ontvangen van de zienswijze deze delen met de omgevingsdienst.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken ter advisering aan PS.

Dossier 13254 voorblad

Brief aan PS over Zienswijze PS op de wijziging gemeenschappelijke regeling

20230905 Voordracht wijziging GR OFGV-JZ20230803

Brief aan colleges wijziging gemeenschappelijke regeling OFGV Noord-Holland

Bijlage 2 20230630 Toelichting wijziging GR OFGV

Bijlage 3 20230630 Gemeenschappelijke regeling versie 4 schoon

6.b Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en de 1ste en 2de begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Toelichting:

De resultaatbestemming 2022, 1ste en 2de begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek zijn door het dagelijks bestuur verzonden aan de raden en staten van deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling. Provinciale Staten kunnen een zienswijze naar voren brengen op deze stukken.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken ter advisering aan PS.

Dossier 13253 voorblad

Brief aan PS over Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en

20230913 Statenvoordracht Zienswijze PS resultaatbestemming 2022 OFGV

Brief Resultaatbestemming en Jaarrekening 2022

01a Bijlage 1 Jaarstukken 2022 gewaarmerkt

01b Bijlage 2 Accountantsverslag 2022 WasGetekend

03 Brief en bijlagen begrotingswijzigingen 2024 raden en staten

7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

8 B-agenda Gezondheid en Milieu (gedeputeerde Olthof)

8.a 21:30 – Gezondheid/Milieu: Moties Provinciale Staten Tata Steel met afdoeningsvoorstellen voor M23-2022 en M45-2023

Toelichting:

Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel.

Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen. Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken en worden verzocht daarbij aan te geven of de volgende moties als afgedaan beschouwd kunnen worden:

–M23-2022 Zicht op verbetering leefomgeving (D66, PvdA, GL en VVD)

–M45-2023 Economische toets Project Heracless (PvdD, SP, JA21, GL, Volt en D66)

Dossier 13192 voorblad

brief aan PS over Moties Provinciale Staten Tata Steel

Bijlage Brief aan PS over Tata Steel en route richting groen staal

Brief aan PS over uitkomsten beoordeling Vermijdings- en reductieprogramma Tata Steel 2020-2025

Bijlage 4 brief VRP Overzicht maatregelen VRP in relatie Roadmap Plus

230825 Memo motie financieel economische toets

M23-2022 AANGENOMEN

M45-2023 AANGENOMEN

M252-2022 AANGENOMEN

M170-2022 AANGENOMEN

M42-2023 AANGENOMEN

- 9 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)
- 10 Sluiting
- 11 C-agenda Gezondheid en Milieu
- 11.a Milieu en Bestuur: Ontwerpbesluit sluitingsverklaring stortplaats Insteekhaven (C-agenda Leefomgeving –leidend– en Bestuur 16-10-2023)
Volgens de Wet milieubeheer moeten alle stortplaatsen gesloten worden waar op of na 1 september 1996 nog afval gestort is. Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk om aan deze wet te voldoen en om nazorg te leveren van deze gesloten stortplaatsen. Om de kosten van deze nazorg uit te voeren, is in het Nazorgfonds een doelvermogen opgebouwd. GS besluiten hierbij in ontwerp om de stortplaats als gesloten te verklaren. Dit ontwerp-besluit wordt gepubliceerd in het Provinciaal blad. In de zes weken na de publicatie is het mogelijk om schriftelijk of mondeling zienswijzen op het ontwerp van de sluitingsverklaring kenbaar maken. Het ontwerp-besluit wordt ter informatie toegestuurd aan Provinciale Staten. Na deze zienswijzenperiode van zes weken zullen GS een definitief besluit nemen. Na afgifte van de definitieve sluitingsverklaring, zal PS vaststellen hoe hoog het bedrag is dat wordt gereserveerd voor de nazorg van deze stortplaats. GS doen daarvoor een voorstel. Het benodigde doelvermogen voor de Nazorg bedraagt € 843.977,- bij sluiting op 1 januari 2024.
Dossier 13240 voorblad
4. Ontwerpbesluit sluitingsverklaring v2
6. Nazorgplan incl. GS besluit
7. Eindinspectie
8. Overeenkomsten eigenaren v2
Brief aan PS over Ontwerpbesluit sluitingsverklaring stortplaats
- 11.b Financiën en Milieu: Nazorgfonds jaarrekening 2022 (C-agenda Bestuur –leidend– en Leefomgeving 16-10-2023)
Gedeputeerde Staten stellen de jaarrekening 2022 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland vast. GS is de beheerder van dit fonds. De accountant Publiek Belang heeft de jaarrekening gecontroleerd en akkoord bevonden op voorwaarde dat GS de jaarrekening zonder aanpassingen vaststelt. Het besluit m.b.t. de vaststelling van de jaarrekening 2022 zal ter informatie worden aangeboden aan Provinciale Staten.
Dossier 13235 voorblad
Brief aan PS over Nazorgfonds gesloten stortplaatsen – jaarrekening 2022 2 0
4. LOR 2022 Nazorgfonds getekend R Kocken
2. 23031b Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland Jaarstukken 2022
gewaarmerkt
3. 23031a Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland 2022
Controleverklaring
- 11.c Omgevingsdiensten/WGR: Mail en uitnodiging met Raadsleden Flevoland – Informatiebijeenkomst op 16 oktober 2023 (C-agenda Leefomgeving 16-10-2023)
2023 10 16 Uitnodiging Informatiebijeenkomst – rol volksvertegenwoordigers in de WGR
2023 10 16 Bijlage 01 – Motie vreemd – Meer tijd voor aanpassing GR OFGV (003)
2023 10 16 Bijlage 02 – Memo Procedurecommissie inzake Wijziging Gemeenschappelijke Regeling OFGV (003)
Begeleidende mail Uitnodiging t.b.v. Raadsleden Flevoland – Informatiebijeenkomst op 16 oktober 2023 – rol volksvertegenwoordigers in de WGR
- 11.d Gezondheid/Milieu: Ingekomen brief St. IJmond IJzersterk over participatie Heracless (C-agenda Leefomgeving 16-10-2023)
Ingekomen brief Stichting IJmond IJzersterk over participatie Heracless-def
- 12 C-agenda Klimaat en Energie
- Economie/Energie/Mobiliteit: Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023 (C-agenda Bestuur –leidend– en Leefomgeving 16-10-2023 en Ruimte 09-10-2023)
Gedeputeerde Staten stellen de Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023 met een subsidieplafond en openstelling vanaf 2023 vast. Met deze regeling kunnen bedrijven, kennisinstellingen en organisaties die een subsidie hebben ontvangen van eerdergenoemde Europese programma's een extra financiële bijdrage krijgen voor de uitvoering van projecten die bijdragen aan Noord-Holland.
Dossier 13181 voorblad
Uitvoeringsregeling subsidie Cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023

Brief aan PS over besluit Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund–IJmond Noord–Holland 2023

- 12.b Energie: Update dashboard energietransitie (C-agenda Leefomgeving 16-10-2023)
Het Dashboard Energietransitie geeft een overzicht van de status van de energietransitie in Noord-Holland. Het dashboard geeft informatie over de onderwerpen energieverbruik, CO2-uitstoot en hernieuwbare opwek, uitgesplitst naar deelthema's (bv. gebouwde omgeving, mobiliteit, etc.) en energieregio's. Het Dashboard wordt jaarlijks in de zomer geactualiseerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van decentrale data in de Regionale Klimaatmonitor (<https://klimaatmonitor.databank.nl/>).
Dossier 13379 voorblad
Brief aan PS over update dashboard energietransitie
- 12.c Energie/Ruimte: Ontheffing windmolens forteiland Pampus (C-agenda's Leefomgeving 16-10-2023 en Ruimte 20-11-2023)
De gemeente heeft een ontheffingsverzoek ingediend voor de plaatsing van 2 windturbines op forteiland Pampus. Gedeputeerde Staten besluiten de gevraagde ontheffing te verlenen.
Dossier 13404 voorblad
Ontheffingsverzoek forteiland Pampus
Brief aan gemeente Gooise Meren over verzoek om ontheffing forteiland Pampus
Brief aan PS over verzoek om ontheffing van de Omgevingsverordening NH2020 voor bouw 2 kleine windturbines op forteiland Pampus gemeente Gooise Meren
- 13 C-agenda Algemeen
- 13.a Brede Basismonitor 2023 (C-agenda alle commissie 9 en 16 okt 2023)
De Brede Basismonitor 2023 geeft weer hoe in de provincie Noord-Holland de welvaart zich in de brede zin van het woord (economisch, ecologisch en sociaal-maatschappelijk) ontwikkelt. Dit is de derde versie van de Brede Basismonitor.
Dossier 13152 voorblad
Bijlage – Toelichting Brede Basismonitor 2023
Brief aan PS over Brede Basismonitor 2023

Spreektijdsverdeling commissies – 3 uur
versie april 2023

De tijd loopt ook bij het interrumperen van mede-commissieleden en GS.

Ordevoorstellen, vragen aan sprekers, beantwoorden van interrupties en rondvraagpunten tellen niet mee voor de spreektijd.

Verdeling per Fractie	Zetels	Cie 3 uur
BBB	8	11 min. (5+6)
VVD	8	11 min. (5+6)
PvdA	7	10 min. (5+5)
GroenLinks	7	10 min. (5+5)
D66	4	8min. (5+3)
PvdD	4	8 min. (5+3)
JA21	3	7 min. (5+2)
PVV	3	7 min. (5+2)
VOLT	2	6 min. (5+1)
CDA	2	6 min. (5+1)
Forum voor Democratie	2	6 min. (5+1)
SP	2	6 min. (5+1)
50PLUS	2	6 min. (5+1)
ChristenUnie	1	6 min. (5+1)
GS (25%)		36 min.

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum	16-10-2023
Tijd	20:00 – 22:15
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Tessa van Wijnen
Toelichting	De commissievergadering vindt in hybride vorm plaats, is openbaar en online live te volgen en terug te zien via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De vergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal op punten die ter bespreking staan geagendeerd (A- en B-agenda) of tijdens het inspreekhalffuur op andere punten die tot het werkgebied van de commissie Leefomgeving behoren. Voor het inspreken dient u zich aan te melden. Dat kan tot 15.00 uur op vrijdag 13 oktober bij commissieleefomgeving@noord-holland.nl U kunt ook vooraf een bijdrage mailen. Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. Indien er geen of een beperkt aantal aanmeldingen zijn voor het inspreekhalffuur zullen de agendapunten vanaf punt 3 ca. 30 minuten eerder beginnen.

0.a	18.15–18.55 uur Technische briefing i.v.m. Vaststellen ontwerp verklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark Noorder IJ-Plas te Amsterdam (A-agenda 19-10-2023) MET UITNODIGING VAN CIE. RUIMTE
0.b	19.00–19.50 uur Technische briefing omgevingsdiensten en werking VTH-stelsel
1	Opening en mededelingen
2	Inspreekhalffuur
20:00	2 sprekers.
In de bijlage de brief van een van de sprekers, de voorzitter van Stichting IJmond IJzersterk (deze brief is ook aan de ingekomen stukken en de C-agenda – ag.p. 11d – toevoegd).
3	Vaststellen agenda, verslagen 18-09-2023 en 21-09-2023, lijst openstaande moties en lijst openstaande toezeggingen

3.a Doorkijk lange termijn agenda

4 A-agenda Algemeen

4.a Begroting 2024 (A-agenda alle commissies 9 en 16 okt 2023)

20:30

Toelichting:

In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2024 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten.

Agendapunt 4.a.1. betreft de memorie van antwoord waarin Gedeputeerde Staten de schriftelijke vragen van Provinciale Staten over de begroting 2024 hebben beantwoord.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de onderwerpen in de begroting (en de memorie van antwoord) bespreken die betrekking hebben op de commissie Leefbaarheid.

Vanuit de leidende commissie Bestuur wordt de voordracht ter besluitvorming doorgeleid naar de Provinciale Staten vergadering van 6 november 2023, waaraan het verslag van deze commissie als advies wordt toegevoegd.

4.a.1 Memorie van antwoord GS op technische vragen

5 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

6 A-agenda Gezondheid en Milieu (gedeputeerde Beemsterboer, eigenaarschap Omgevingsdiensten)

21:00

6.a Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Toelichting:

De Wet gemeenschappelijke regeling is per 01-07-2022 gewijzigd. Voor 1-7-2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Het college zal na het ontvangen van de zienswijze deze delen met de omgevingsdienst.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken ter advisering aan PS.

6.b Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en de 1ste en 2de begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Toelichting:

De resultaatbestemming 2022, 1ste en 2de begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek zijn door het dagelijks bestuur verzonden aan de raden en staten van deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling. Provinciale Staten kunnen een zienswijze naar voren brengen op deze stukken.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken ter advisering aan PS.

7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

8 B-agenda Gezondheid en Milieu (gedeputeerde Olthof)

**8.a Gezondheid/Milieu: Moties Provinciale Staten Tata Steel met
afdoeningsvoorstellen voor M23-2022 en M45-2023**

21:30

Toelichting:

Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen. Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken en worden verzocht daarbij aan te geven of de volgende moties als afgedaan beschouwd kunnen worden:

–M23-2022 *Zicht op verbetering leefomgeving* (D66, PvdA, GL en VVD)

–M45-2023 *Economische toets Project Heracleus* (PvdD, SP, JA21, GL, Volt en D66)

9 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)

10 Sluiting

11 C-agenda Gezondheid en Milieu

11.a **Milieu en Bestuur: Ontwerpbesluit sluitingsverklaring stortplaats Insteekhaven (C-agenda Leefomgeving –leidend– en Bestuur 16-10-2023)**

Volgens de Wet milieubeheer moeten alle stortplaatsen gesloten worden waar op of na 1 september 1996 nog afval gestort is. Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk om aan deze wet te voldoen en om nazorg te leveren van deze gesloten stortplaatsen. Om de kosten van deze nazorg uit te voeren, is in het Nazorgfonds een doelvermogen opgebouwd. GS besluiten hierbij in ontwerp om de stortplaats als gesloten te verklaren. Dit ontwerp-besluit wordt gepubliceerd in het Provinciaal blad. In de zes weken na de publicatie is het mogelijk om schriftelijk of mondeling zienswijzen op het ontwerp van de sluitingsverklaring kenbaar maken. Het ontwerp-besluit wordt ter informatie toegestuurd aan Provinciale Staten. Na deze zienswijzenperiode van zes weken zullen GS een definitief besluit nemen. Na afgifte van de definitieve sluitingsverklaring, zal PS vaststellen hoe hoog het bedrag is dat wordt gereserveerd voor de nazorg van deze stortplaats. GS doen daarvoor een voorstel. Het benodigde doelvermogen voor de Nazorg bedraagt € 843.977,- bij sluiting op 1 januari 2024.

11.b **Financiën en Milieu: Nazorgfonds jaarrekening 2022 (C-agenda Bestuur –leidend– en Leefomgeving 16-10-2023)**

Gedeputeerde Staten stellen de jaarrekening 2022 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland vast. GS is de beheerder van dit fonds. De accountant Publiek Belang heeft de jaarrekening gecontroleerd en akkoord bevonden op voorwaarde dat GS de jaarrekening zonder aanpassingen vaststelt. Het besluit m.b.t. de vaststelling van de jaarrekening 2022 zal ter informatie worden aangeboden aan Provinciale Staten.

11.c **Omgevingsdiensten/WGR: Mail en uitnodiging met Raadsleden Flevoland – Informatiebijeenkomst op 16 oktober 2023 (C-agenda Leefomgeving 16-10-2023)**

11.d **Gezondheid/Milieu: Ingekomen brief St. IJmond IJzersterk over participatie Heracless (C-agenda Leefomgeving 16-10-2023)**

12 C-agenda Klimaat en Energie

12.a Economie/Energie/Mobiliteit: Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund–IJmond Noord–Holland 2023 (C–agenda Bestuur –leidend– en Leefomgeving 16–10–2023 en Ruimte 09–10–2023)

Gedeputeerde Staten stellen de Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund–IJmond Noord–Holland 2023 met een subsidieplafond en openstelling vanaf 2023 vast. Met deze regeling kunnen bedrijven, kennisinstellingen en organisaties die een subsidie hebben ontvangen van eerdergenoemde Europese programma's een extra financiële bijdrage krijgen voor de uitvoering van projecten die bijdragen aan Noord–Holland.

12.b Energie: Update dashboard energietransitie (C–agenda Leefomgeving 16–10–2023)

Het Dashboard Energietransitie geeft een overzicht van de status van de energietransitie in Noord–Holland. Het dashboard geeft informatie over de onderwerpen energieverbruik, CO2–uitstoot en hernieuwbare opwek, uitgesplitst naar deelthema's (bv. gebouwde omgeving, mobiliteit, etc.) en energieregio's. Het Dashboard wordt jaarlijks in de zomer geactualiseerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van decentrale data in de Regionale Klimaatmonitor (<https://klimaatmonitor.databank.nl/>).

12.c Energie/Ruimte: Ontheffing windmolens forteiland Pampus (C–agenda's Leefomgeving 16–10–2023 en Ruimte 20–11–2023)

De gemeente heeft een ontheffingsverzoek ingediend voor de plaatsing van 2 windturbines op forteiland Pampus. Gedeputeerde Staten besluiten de gevraagde ontheffing te verlenen.

13 C–agenda Algemeen

13.a Brede Basismonitor 2023 (C–agenda alle commissie 9 en 16 okt 2023)

De Brede Basismonitor 2023 geeft weer hoe in de provincie Noord–Holland de welvaart zich in de brede zin van het woord (economisch, ecologisch en sociaal–maatschappelijk) ontwikkelt. Dit is de derde versie van de Brede Basismonitor.

Beantwoording technische vragen Commissie Leefomgeving 16-10-2023 en 19-10-2023

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	VVD, B. de Wit	3a 19 okt.	Kocken/ Rommel	Vaststellen ontwerp verklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark Noorder IJ-Plas te Amsterdam	○ Is het mogelijk om een visualisatie van de 3 windmolens vanuit diverse perspectieven op de betreffende locatie aan te leveren (bijvoorbeeld vanuit Oostzaan, Zaanstad en Amsterdam gezien)? ○ Wat is de status, voor zover u bekend, van de landelijke discussie over en invoering van afstands- en geluidsnormen met betrekking tot de plaatsing van windmolens op land? Welke factoren zijn onderdeel van deze discussie en welke tijdslijnen gelden inzake de invoering van deze normen (voor zover u weet)? ○ De handreiking wind op land van de provincie bevat diverse type opstellingen. Op basis van de daar opgenomen voorbeelden/afbeeldingen,	○ De gevraagde visualisaties zijn als bijlage bij deze beantwoording gevoegd ○ In de ministerraad van 29 september jongstleden is ingestemd met de publieke consultatie van de concept-MER en de concept AMvB windturbines. De stukken zijn op donderdag 12 oktober jongstleden gepubliceerd, waarna gedurende 6 weken de mogelijkheid is om een reactie in te dienen. Naar verwachting worden de nieuwe landelijke milieunormen begin 2024 vastgesteld. Via de stukken die ter inzage zijn gelegd kan gevonden worden welke factoren hierin zijn meegenomen. Via de stukken die ter inzage zijn gelegd kan gevonden worden welke factoren hierin zijn meegenomen.

lijkt dit vooral van toepassing te zijn op plaatsing in landelijk gebied. In welke mate zijn er verschillen tussen en overeenkomsten met deze voorbeelden en de onderhavige casus in verstedelijkt gebied?

- In het onderhavige voorstel is sprake van een clusteropstelling van 3 windmolens. Er zijn in de nabije omgeving ook al windmolens geplaatst. Op hoeveel afstand staan deze windmolens en in welke mate heeft deze afstand effect op wat in het provinciaal beleid is omschreven als clusteropstelling (straal van 10x ashoogte)? Is het daarnaast uitgesloten dat er rondom de betreffende locatie nog andere windmolens worden geplaatst, die mogelijk afbreuk doen aan de visuele herkenning van de clusteropstelling?
- In onderhavig voorstel is sprake van 3 windmolens van ongelijke hoogte. Waarom is er

- Naast de agrarische of meer natuurlijke landschappen als duinen, polders, heidevelden, veenweiden, droogmakerijen, wadden, plassen, meren heeft zij ook uitgesproken stedelijke landschappen binnen haar grenzen zoals de MRA met het NZKG en Schiphol. De ruimtelijke handreiking ziet ook op dit soort gebieden (zie 3.2 handreiking). Voor de handreiking geldt dat er door initiatiefnemers rekening mee moet worden gehouden, onderbouwd afwijken is mogelijk. Voor de locatie Noorder IJplas geldt dat de voorgestelde plannen afwijken van de principes uit de ruimtelijke handreiking. De ARO vindt de plek logisch gezien de ruimtelijke en functionele beperkingen die in het gebied gelden.
- Er staat twee solitaire windtrubines binnen de straal van 10x ashoogte. (één aan de Toetsenbordweg en één aan de sluispolderweg), gezien de complexiteit van de locatie is het onwaarschijnlijk dat er in de toekomst meer turbines binnen deze zone

sprake van ongelijke hoogte? En waarom is de gelijksoortigheid (in hoogte) minder relevant bij de clusteropstelling (zie handreiking wind op land)?

- Welke overleggen hebben plaatsgevonden vanuit de regiefunctie die de provincie heeft genomen met de relevante buurgemeenten? Wat waren de conclusies van deze overleggen?

geplaatst kunnen worden. Voor de locatie Noorder IJplas geldt dat de voorgestelde plannen afwijken van de principes uit de ruimtelijke handreiking, omdat door de complexiteit van de locatie met vele technische en planologische beperkingen eigenlijk niets anders mogelijk is dan nu is voorgesteld.

- Bij het plan Noorder IJplas is één molen afwijkend in hoogte. Dit is noodzakelijk vanwege het hoogspanningstraject wat door het plangebied loopt. Omdat er bij een cluster van windturbines geen sprake is van een vast stramien en ritmiek in de opstelling wordt een afwijking in hoogte als minder storend ervaren ten opzichte van bijvoorbeeld afwijking in hoogte in een lijnopstelling.
- Omliggende gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer hebben een beroep op de provincie Noord-Holland gedaan om een regiefunctie bij het windproject Noorder IJ-plas | Cornelis Douwesterrein te vervullen. Ook uw Staten hebben voor een provinciale

- Onderdeel van de besluitvorming is het advies van de ARO. Kunt u ons dit ARO-rapport/advies toesturen? In welke vergaderingen van de ARO is onderhavig voorstel besproken?
- Onderdeel van de besluitvorming is de vaststelling van de geldende geluidsnormen (47 dB gemiddeld overdag en 41 dB gemiddeld in de nacht). Daarover de volgende vragen:
 - Wie stelt uiteindelijk deze normen vast (OD, college B&W of college GS)?
 - Waarom is de voorkeurswaarde voor het maximum geluidsniveau van de adviescommissie niet aangehouden?

regierol gepleit. Er zijn zowel ambtelijke als bestuurlijke overleggen geïnitieerd door de provincie Noord-Holland. Deze overleggen zijn erop geënt geweest om de inhoudelijke onderzoeken en procedures op elkaar af te stemmen en zorgen en aandachtspunten vanuit de colleges en raden met elkaar te delen. Mede op basis van deze overleggen zijn de scope van de onderzoeken in het kader van de MER verbreed. Ten behoeve van het opstellen van de voorkeursvariant is zowel ambtelijk als bestuurlijk overleg geweest. In communicatie overleggen zijn geplande omgevings sessies en informatieve berichten met elkaar afgestemd. In onderlinge afstemming zijn er technische sessies georganiseerd voor de verschillende gemeenteraden. Ook heeft gedeputeerde Kocken telefonisch overleg gehad onlangs met gemeenten Zaanstad, Oostzaan, Landsmeer. Op verzoek van de gemeenten zal nog een bestuurlijk overleg gepland worden om het vervolgtraject en wederzijdse verwachtingen omtrent samenwerking te bespreken.

				○ Waarom worden er in aanvulling op de gemiddelde waarden niet ook absolute maximale geluidsnormen voor dag en nacht gehanteerd? De gemiddelden zijn lastig en pas na een jaar te controleren op overschrijding en dus is daar niets meer tegen te doen. Bovendien kun je na een windstille, rustige periode, ongestraft een paar nachten hebben met flinke geluidsoverlast en toch onder de gemiddelde waarde blijven.○ De gehanteerde geluidsnormen gaan uit van geluidsniveaus op de gevel. In dit geval gaat het bij sommige omwonenden om gevels van woonbuiten, die doorgaans andere buitenwanden hebben dan woningen. In hoeverre maakt dit de toepasbaarheid van de gangbare geluidsnormen anders?	○ Het project is besproken in de ARO-vergadering van dinsdag 16 mei 2023. Het verslag van de commissie is als bijlage bij deze beantwoording bijgevoegd. Subvragen: ▪ De OD is gemandateerd om namens het college van Gedeputeerde Staten van de provincie de norm vast te stellen. Het gaat bij Noorderijplas om een lokale geluidnorm van 45 dB Lden overdag en 39 dB Lden in de nacht.▪ Wij nemen aan dat het advies van de expertgroep gezondheidseffecten Amsterdam wordt bedoeld. Zij adviseren een norm tussen 40 en 45 dB Lden (standaardwaarde 42 dB Lden en grenswaarde 45 dB Lden). De OD heeft aangesloten bij de geadviseerde normstelling van de WHO met 45 dB Lden overdag. Dit is tevens de grenswaarde van de expertgroep gezondheidseffecten Amsterdam. Er is in het gebied al sprake van relatief hoog omgevingsniveau (wegverkeer,

					○ U geeft aan dat het aantal zwaar gehinderden beperkt toeneemt, omdat veel mensen al geluidhinder hebben van andere bronnen. Op welke manier is hierin recht gedaan aan het verschil in geluid in de nacht tussen een windmolen (pulserend geluid) en snelwegverkeer (meer gelijkmatige ruis)? ○ Tijdens de procedure is een van de windmolens naar aanleiding van de onderzoeken verplaatst. Zijn daarna de onderzoeken en inspraak hierover opnieuw gedaan? ○ Welke rol heeft de provincie bij het beoordelen van het onderhavig voorstel ten opzichte van geldend gemeentelijk beleid, in dit geval zijnde de Hoofdgroenstructuur van de gemeente Amsterdam? ○ De GES-methode wordt gehanteerd om gezondheidseffecten in beeld te brengen. De GGD heeft in juli 2022 deze methodiek ingetrokken (zie website GGD). Er zijn	industrie). Daarnaast speelt mee dat het initiatief niet uitvoerbaar is met een normstelling van 42 dB Lden overdag. ▪ Gezien het constante karakter van het windturbinegeluid is een jaargemiddelde Lden dosismaat een goed toepasbare norm. Een windturbine maakt een zeer gelijkmatig geluidniveau vanaf een bepaalde windsnelheid. Een veel hoger geluidniveau is daarom in de nachtperiode niet mogelijk. De jaargemiddelde norm kan worden omgerekend en hierop kan worden gehandhaafd. Er kan direct een geluidmeting worden uitgevoerd en hiermee kan het verwachte jaargemiddelde worden uitgerekend. • De voorgeschreven wijze van meten van geluidsbelasting ten gevolge van windturbines is neergelegd in de Activiteitenregeling milieubeheer 'Reken- en meetvoorschrift windturbines' uit 2011. Daarin is vastgelegd dat de geluidemissie van windturbine(s) gemeten dient te

alternatieven voor handen. Waarom is in deze casus toch de GES-methode gehanteerd en welke risico's of aandachtspunten gelden rondom dit gebruik, gezien het besluit tot terugtrekking door de GGD?

worden. Dit betekent dat er op specifiek voorgeschreven wijze metingen uitgevoerd worden in de directe omgeving van de windturbines, zodat er zo min mogelijk sprake is van stoorgeluid. De toetsing aan de geluidnorm dient te worden berekend op de gevel van geluidgevoelige gebouwen of op de grens van geluidgevoelige terreinen (bij lig- en standplaatsen). Bij woonboten is sprake van geluidgevoelige terreinen. Het bevoegd gezag dient de voorgeschreven meet- en rekenwijze te volgen.

- Wij hebben dit aspect, ook wel amplitude modulatie, bekeken, maar dit gaf geen aanleiding om nadere eisen te stellen. De hoorbaarheid van een windmolen is afhankelijk van de hoogte van het omgevingsgeluid.
- Tijdens de procedure is er voor alle windturbines gewerkt met schuifruimte, een gebied op de kaart waarbinnen de turbines geplaatst kunnen worden. In de onderzoeken en

						de participatie is altijd rekening gehouden met deze schuifruimte. Door de omgevingsfactoren wordt deze schuifruimte uiteindelijk een concrete locatie. Extra onderzoeken en participatie is daarom niet noodzakelijk. ○ Zowel landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid maken deel uit van de afweging in de vvgb om te toetsen of sprake is van goede ruimtelijke ordening. ○ De GES is een gezondheidkundige vertaling van ruimtelijke milieu-informatie. Het maakt de gezondheidsrisico's van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling zichtbaar. De GES is een screeningsinstrument, geen wettelijk toetsingsinstrument. Er zijn andere instrumenten beschikbaar om met een integrale gezondheidsblik naar de omgeving te kijken. Bijvoorbeeld de Quickscan Gezonde Leefomgeving, de Milieu Gezondheids Risico Indicator (MGR) en het Beoordelingskader Gezondheid en
--	--	--	--	--	--	---

2						Milieu. Deze methoden zijn echter zo uitgebreid dat ze niet goed passen als aanvulling op de MER. De GES is goed bruikbaar op enkele thema's, en geniet daarom de voorkeur.
	B. van den Bogaerde	3a 19 okt.	Kocken/ Rommel	Vaststellen ontwerp verklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark Noorder IJ-Plas te Amsterdam	Wij zouden graag wat informatie krijgen over wat een 'ontwerp verklaring van geen bedenkingen' betekent. Is er ook nog een 'verklaring van geen bedenkingen' (dus zonder 'ontwerp'?) en zo ja, wat is dan het verschil in status?	De ontwerp-vvgb wordt (na positieve besluitvorming in PS) gedurende zes weken samen met de ontwerp-omgevingsvergunning voor planologische strijdig gebruik, ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kan een ieder zienswijzen indienen. De definitieve verklaring van geen bedenkingen wordt samen met de definitieve omgevingsvergunning ter inzage gelegd. Het betreft dus een ontwerp en definitief besluit.

3	PvdD	6a 16 okt.	Beemsterboer	Zienswijze PS op de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	1. Hoe is het participatieproces op dit moment geregeld in de GR van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek? 2. Participatie wordt in de gewijzigde WGR via maatwerk ingeregeld. Hoe ziet dat proces er dan precies uit en wat houdt ‘participatie als maatwerkoplossing’ precies in? 3. Wat is het verschil tussen het participatieproces zoals deze nu is ingeregeld in de GR ten opzichte van de participatie als maatwerkoplossing in de nieuwe WGR?	1. De OFGV is een uitvoeringsorganisatie. Het beleid dat zij namens de deelnemers uitvoert is vastgesteld door de raden en staten van diezelfde deelnemers. Bij het opstellen voor het provinciaal beleid dat door de OFGV wordt uitgevoerd, worden de provinciale regels met betrekking tot participatie gevolgd (artikel 4 concept GR). Bij de overige deelnemers is dit op soortgelijke wijze geregeld. Tot op heden is erbij de GR van de OFGV niets opgenomen over participatie. Die verantwoordelijkheid ligt bij de deelnemers middels het reguliere beleidsproces. 2. Waar wenselijk en/of nodig wordt door het AB/deelnemers bekeken hoe participatie in een specifiek dossier zijn plek kan krijgen (artikel 12 lid 2 concept GR). Gezien de aard van de taken die de OFGV uitvoert (uitvoering geven aan het beleid dat wordt vastgesteld door de deelnemers) worden er weinig participatie trajecten voorzien. 3. Zie ook antwoord op vraag 1 en 2. Voorheen was er binnen de GR van de OFGV niets vastgelegd over participatie. Door het nu op te nemen in de GR wordt de afweging m.b.t. het wel of niet starten van een participatietraject meegenomen in de besluitvorming en bedrijfsprocessen van de OFGV.
---	------	------------------------------	--------------	--	---	---

					4. In de WGR zijn in artikel 52, juncto 10 vijfde lid een aantal verplichte bestuursbesluiten opgenomen die reeds voor zienswijze aan het bestuur worden aangeboden: <i>de ontwerpbegroting en het deelnemen van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek in privaatrechtelijke personen</i>. Er is gekozen om <i>de verdere bestuursbesluiten</i> niet ter zienswijze aan PS voor te leggen. Over welke besluiten gaat dit dan? En wat betekent dit concreet? 5. Een gemeenschappelijke adviescommissie is niet opgenomen omdat het rechtstreeks uit de Provinciewet voort zou vloeien. Het is dan toch mogelijk om deze gemeenschappelijke adviescommissie ook gelijk wel op te nemen in de nieuwe WGR. Hoe is dat nu precies geregeld in de huidige GR	

4. Concreet betekent dit dat de raden en staten van de deelnemers op de stukken met daarin de grote (financiële) besluiten die de kaderstellende, controlerende en budgettaire bevoegdheden van PS raken via de wettelijk vastgestelde zienswijze procedure moeten worden voorgelegd aan PS. Het gaat hierbij om de begroting, eventuele begrotingswijzigingen en de resultaatbestemming. Hieraan zou een zienswijzeprocedure op de kadernota van de OFGV kunnen worden toegevoegd. Echter de praktijk laat zien dat een zienswijze op een kadernota gelijk is aan een zienswijze op de begroting. Waarbij de zienswijzeprocedure op de begroting wettelijk verplicht is en altijd doorlopen moet worden. Het vragen om een zienswijze op de kadernota bij een gemeenschappelijke regeling zorgt daardoor alleen voor meer bestuurlijke drukte zonder dat het daadwerkelijk iets toevoegt aan de sturingsmogelijkheden van de raden en staten van de deelnemers.

5. In de huidige GR bestaat al de mogelijkheid dat commissies van advies kunnen worden ingesteld door het AB van de OFGV (artikel 19). De mogelijkheid tot het instellen van een gezamenlijke adviescommissie is nieuw. Voor het instellen is een unaniem besluit van alle

en wat is het verschil ten opzichte van de nieuwe WGR?

raden en staten van de deelnemers nodig. Tot op heden was het instellen van zo'n gezamenlijke commissie dan ook niet mogelijk.

De gewijzigde Wgr biedt deze mogelijkheid om een gezamenlijke adviescommissie in te stellen. Daarvoor hoeft de GR niet aangepast te worden. Daarbij komt dat de huidige werkwijze ook meer vrijheid/flexibiliteit biedt bij het instellen van een gezamenlijke adviescommissie.

Wanneer deze bepaling opgenomen wordt in de GR bestaat er reeds een kader terwijl dat wellicht niet passend is op het moment dat de gezamenlijke adviescommissie daadwerkelijk gewenst is. De raden en staten van de deelnemers kunnen gezamenlijk een adviescommissie instellen. Het verzoek hiertoe kan door 1 of meerdere deelnemers samengedaan worden.

Een gezamenlijke adviescommissie is een instrument dat een actieve rol en dus extra tijd vraagt van Provinciale Staten die daarin participeren. Er moet daarom goed over nagedacht worden of het inzetten van dit instrument wenselijk is. Wanneer een GR hoofdzakelijk uitvoerend van aard is en er weinig tot geen beleid wordt vastgesteld (zoals een omgevingsdienst waar het beleid bij de deelnemers zelf wordt vastgesteld) dan heeft het instellen van een gezamenlijke adviescommissie weinig praktisch nut. Daarnaast functioneert de

						OFGV op dit moment goed. Hierdoor is het voorstel aan alle raden en staten om op dit moment geen gezamenlijke adviescommissie in te stellen.
4	PvdD	6b 16 okt.	Beemsterboer	Zienswijze PS op de resultaatsbestemming 2022 en 1e en 2e begrotingswijziging Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	1. Eerste Begrotingswijziging 2024. Er is minder fysieke kantoorruimte nodig (structurele kostenbesparing van 118.475 euro per jaar), maar de investering voor verbouwing in het investeringskrediet wordt verhoogd met 336.306 tot een totaal van 800.000 euro? Waarom is dit bedrag zo hoog? 2. Is het mogelijk om de verbouwing zoveel mogelijk klimaatneutraal uit te voeren. Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?	1. De stijging van het krediet voor de verbouwing wordt veroorzaakt door een stijging van de verbouwingskosten ten opzichte van het oorspronkelijke krediet van 10 jaar geleden. Het pand wordt met behulp van audiovisuele apparatuur geschikt gemaakt voor hybride werken. 2. Om het kantoorpand passend in te richten is een ontwerp gemaakt dat uitgaat van het hergebruik van meubels en materialen en het toepassen van duurzame materialen waar geen hergebruik kan plaatsvinden.
5	PvdD	8a 16 okt.	Olthof	Moties PS Tata Steel met afdoeningsvoorstellen	Afdoeningsvoorstel M252-2022 Borgen 50% PAK-reductie Motie Borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk	

				M23-2022 en M45-2023 wordt gemeten. NoordHolland - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl) 1. De bijna unaniem aangenomen motie vroeg om een <u>onafhankelijke</u> meting om te bepalen of Tata Steel de claim van 50% PAK-reductie over het hele terrein inderdaad heeft waargemaakt. Nu lezen we dat GS zich opnieuw gaat baseren op cijfers van Tata Steel zelf, te weten het elektronisch Milieujaarverslag (e-MJV). Partij voor de Dieren Motie Vreemd aan de Orde van de Dag: borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten a) Met wie is overlegd om op deze wijze Tata Steel te controleren op het al of niet nagekomen zijn van de 50% reductie van PAK's over het hele terrein? b) Welke andere opties om de 50% reductie claim van Tata Steel te controleren lagen op tafel?	a Er is nagedacht hoe de reductie inzichtelijk kan worden gemaakt op basis van beschikbare databases. Met de OD NZKG, Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (omdat vanuit de Tweede Kamer vragen zijn gekomen van gelijke strekking) is afgestemd hoe dit overzicht kan worden verkregen. b. Geen. De “halvering van de PAK's zoals die door Tata Steel is gepresenteerd betreft een halvering van de totale uitstoot van geheel Tata Steel. Om iets te kunnen zeggen over de mate waarin de uitstoot van PAK's afneemt moet dus worden gekeken naar een database die de gehele uitstoot van Tata Steel beslaat. Een andere database dan het e-MJV waar dit vergelijk mee zou kunnen worden gemaakt is er op dit
--	--	--	--	---	---

c) Hoe wordt gegarandeerd dat de gegevens van Tata Steel in haar e-MJV kloppen, aangezien het e-MJV eerder op zijn minst niet volledig is gebleken? Zo bleken bijvoorbeeld diffuse emissies van de kgf2 niet te zijn meegenomen in rapportages van Tata Steel en bleken meetinstrumenten van Tata Steel niet goed te zijn afgesteld. Er zijn kortom heel veel vraagtekens bij hoe we de cijfers van Tata Steel kunnen vertrouwen.

moment niet. Alleen het e-MJV wordt jaarlijks gevuld, de ZZS-inventarisatie één keer per 5 jaar. Er is bovendien pas één ZZS inventarisatie inclusief vermijdings- en reductieprogramma (VRP) ingediend, dus geen andere om mee te vergelijken.

c. De OD NZKG controleert het e-MJV binnen de ruimte die de wet daarvoor biedt. De ruimte is begrensd. De OD NZKG controleert of de informatie van de inrichting tijdig is verstrekt en toereikend is uit het oogpunt van:

- Volledigheid. Zijn bijvoorbeeld alle bronnen en stoffen gerapporteerd?
- Consistentie. Zijn er bijvoorbeeld grote afwijkingen in vrachten van een stof t.o.v. vorige jaren? Zo ja, dan zal de OD NZKG nagaan wat de verklaring hiervoor is. Maar ook andersom, als bekend is dat een installatie meer geëmitteerd heeft wegens omstandigheden zoals storing dan verwacht je dat ook terug te zien in de jaarvracht. Zo niet, dan is dat reden om vragen te stellen.
- Geloofwaardigheid. Zijn bijvoorbeeld de gehanteerde kengetallen herleidbaar, zijn de juiste meetgegevens ingevoerd.

					d) Tata Steel heeft deze 50%-reductie van PAK's ook opgenomen in haar wettelijk	Deze beoordeling wordt door de OD NZKG jaarlijks gedaan aan de hand van alle beschikbare informatie, zoals van meetrapporten. Op basis van die beoordeling kan worden gesteld dat Tata Steel zich houdt aan de wettelijke eisen voor emissieregistratie in het e-MJV. Als voorbeeld heeft de OD NZKG op basis van het e-MJV 2022 (ingediend 2023) Tata Steel om aanvullingen, verduidelijking en om herleidbaarheid gevraagd. Dit bedroeg meer dan 12 A4, met ruim 130 bespreekpunten (deze punten leiden niet allen tot een correctie, het gaat vaak ook om een verduidelijking over de herleidbaarheid van gegevens). Ook zijn er diverse overleggen geweest met Tata Steel en achterliggende rapportages opgevraagd om de uitstoot duidelijk te krijgen, de brongegevens correct en de berekeningen herleidbaar te maken. Daarmee zijn bijvoorbeeld de gegevens uit het e-MJV en de ZZS-inventarisatie zoveel mogelijk gelijk getrokken (conform de afspraken uit de expertmeeting van mei 2022, naar aanleiding van het RIVM rapport "Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio", januari 2022). d. Allereerst toetst de OD NZKG of aan wet- en regelgeving wordt voldaan. De OD NZKG
--	--	--	--	--	--	--

verplichte Vermijdings- en Reductieprogramma en in haar brief d.d. 4 oktober 2021 aan staatssecretaris I&W over de uitvoering van de Roadmap-Plus maatregelen en in haar Groen staal plan. Hoe controleert u op onafhankelijke wijze uitvoering van het ZZS-beleid, ook voor andere zeer gevaarlijke stoffen waarvoor een minimalisatieplicht geldt, dan de kankerverwekkende PAK's?

stelt in de vergunning per bron voor verschillende stoffen emissiegrenswaarden en/of er volgen emissiegrenswaarden rechtstreeks uit de algemene regels vanuit het Activiteitenbesluit. De 50% reductie voor de gehele inrichting is niet opgenomen in de vergunning en dus geen onderdeel van ons toetsingskader. In het VRP met een looptijd t/m 2025 van Tata Steel is een reductiestreven opgenomen voor PAK's van 48%, maar op dit streven (48%) kunnen wij als zodanig niet handhaven. De OD NZKG zal wel voor bepaalde bronnen in maatwerk strengere emissiegrenswaarden stellen die volgen uit het VRP zoals gedaan is bij de ontstoffingsinstallatie van het doekfilter bij de Pelletfabriek.

Operationele maatregelen die leiden tot reductie kunnen veelal niet wordt vastgelegd in de vergunning, maar kunnen onderdeel zijn van bijvoorbeeld de controle op inspectie- en onderhoud. Ook in het toezicht zal dus het VRP meegenomen worden.

Op dit moment is nog niet onafhankelijk te verifiëren of de 48% reductiestreven van PAK-stoffen – structureel - is bereikt voor het terrein van Tata Steel ten opzichte van 2019. De maatregelen waarnaar verwezen wordt staan veelal in de Roadmap+ van

						Tata en hebben o.a. betrekking op de optimalisatie van het doekfilter bij de Sinterfabriek. Bij de optimalisatie van het doekfilter van de Sinterfabriek is de reductie van de PAK een onderdeel van een proevenprogramma. Het proevenprogramma is uitgevoerd, maar betreft dus een proef. De OD NZKG heeft van Tata Steel begrepen dat zij nog een aanvullende emissiemeting (laten) uitvoeren onder accreditatie ter controle of het resultaat uit het proevenprogramma met dit type actief kool (nogmaals) kan worden geverifieerd. Echter heeft de OD NZKG van Tata Steel nog niet de uitkomsten van deze aanvullende meting ontvangen. De OD NZKG kan de effecten van de maatregelen dus (nog) niet verifiëren. Daarmee is de feitelijke reductie van PAK-stoffen nog niet aangetoond en ook niet als zondig aangevraagd/opgenomen in maatwerk. De reductieclaim moet zoals eerder aangegeven in het e-MJV uit 2022 deels zichtbaar worden en op basis van de e-MJV's uit de jaren daarna definitief geverifieerd kunnen worden om te kunnen spreken over een structurele reductie. e. De reductieclaim van 50% heeft betrekking op geheel Tata Steel. In het VRP
--	--	--	--	--	--	--

e) Kunt u onafhankelijke emissiecijfers overleggen van de kgf2, van zowel de puntbronnen als diffuse emissies vóór en na de 75%-reductieclaim PAK's van Tata Steel? Zo nee, waarom niet en wanneer wel?

staat een reductiestreven van 48% genoemd voor PAK's. Ons is geen claim bekend van 75% reductie voor alleen de KGF2. Wel worden er maatregelen genoemd met reductiepercentages in de bijlage bij het VRP voor KGF2 per maatregel. Echter is dit per maatregel en zegt dit niets over het totale reductiepercentage van de KGF2.

Een aantal maatregelen bij de KGF2 is in 2020 gestart en lopen door tot na 2024, zoals het wandvervangingsprogramma. Het wandvervangingsprogramma is opgenomen in de huidige vergunning en is ook onderdeel van het inspectie en onderhoudsplan van Tata Steel. Voor en na metingen van de getroffen maatregelen zijn dus niet mogelijk mede doordat een aantal maatregelen al doorlopend zijn. Daarnaast zijn diffuse metingen experimenteel van aard. Feitelijk kunnen diffuse emissies niet goed worden gemeten, hiervoor geldt vanuit de regelgeving ook geen meetverplichting (alleen voor puntbronnen) en zijn de metingen met grote onzekerheden omkleed van >100%. De OD NZKG heeft eind juni het eerste deel van de diffuse emissiemetingen uitgevoerd. De metingen zijn uitgevoerd aan 4 klimpijpen van de KGF2 en aan de afkoelende kooks.

						De uitstoot van diverse stoffen is gemeten, waaronder PAK's. De OD NZKG is de meetgegevens nader aan het bestuderen mede vanwege de grote onzekerheden in de meting. Het tweede deel van de diffuse metingen wordt dit jaar nog verwacht voor de uitvoering van deze metingen is de OD NZKG afhankelijk van de meteorologie. De overige metingen aan de KGF2 zijn zoals bekend al in 2022 uitgevoerd: https://odnzk.nl/onderzoek-uitstoot-kookgasfabriek-reden-voor-waarschuwing-en-nader-onderzoek/
6	PvdD	11b 16 okt.	Rommel/ Olthof	Nazorgfonds jaarrekening 2022	1. Nazorgfonds jaarrekening 2022, de beleggingsportefeuille bestaat uit 20,3 miljoen bij vermogensbeheerder <i>Blackrock</i> en 8,2 miljoen bij vermogensbeheerder <i>Amundi</i> en 19,4 miljoen in een obligatieportefeuille. Is er onderzoek gedaan naar de mate van duurzaamheid bij Blackrock en Amundi? Zo nee, waarom niet? 2. Bent u ervan op de hoogte dat Blackrocks 'meest duurzame' (donkergroene) beleggingsfondsen investeren in kolen-, olie- en gasbedrijven en luchtvaartmaatschappijen? En dat er nauwelijks tot geen andere Europese fondsaanbieder zoveel geld investeert in de fossiele industrie?	1. Ja. Het Dagelijks Bestuur heeft enkele jaren terug de opdracht gegeven om te onderzoeken hoe de beleggingsportefeuille verduurzaamd kan worden. 2. Het deel van de beleggingsportefeuille dat ondergebracht is bij Blackrock valt in de categorie van zogenaamde SFDR6 fondsen. Dit zijn fondsen zonder duurzaamheidskenmerken. Wij proberen enerzijds een balans te vinden tussen onze

						duurzaamheidsambitie en het benodigde rendement om te garanderen dat de gesloten stortplaatsen geen milieuschade opleveren. Anderzijds proberen binnen die grenzen onze beleggingsportefeuille zo duurzaam mogelijk in te richten.
7	PvdD	12c 16 okt.	Rommel/ Kocken	Ontheffing windmolens forteiland Pampus	1. Waarom is er een ontheffing verleend voor twee windmolens op forteiland Pampus – Unesco werelderfgoedlijst en bovendien een eiland middenin een natuurgebied - zonder overleg met PS? (categorie klein en ingrijpend)	1. In de OVNH2020 is de bevoegdheid opgenomen dat GS op aanvraag ontheffing kunnen verlenen van de regels van hoofdstuk 6 van de verordening. GS hebben van deze bevoegdheid gebruik gemaakt. De verordening schrijft niet voor dat vooraf overleg met PS is vereist. Pampus is op dit moment niet aangesloten op het stroom-, gas-en drinkwaternet. Sinds de opening voor publiek in 1991 wordt dit wat betreft elektriciteit en verwarming opgelost met dieselaggregaten, waarbij de olie vanuit het vasteland moet worden aangevoerd, met als consequentie de uitstoot van schadelijke stoffen en van CO2. GS heeft ontheffing verleend om het voor Pampus mogelijk te maken om jaarrond zelf energie op te wekken wat passend is bij de cultuurhistorie van zo'n fort om zelfvoorzienend te zijn. Met de verleende ontheffing heeft GS alleen de strijdigheid met de instructieregels opgeheven. Het plan dient

2. De ontheffing is verleend zonder natuurtoets.
Wat is hiervan de reden?

te voldoen aan de vereisten van een goede ruimtelijke ordening.

2. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente in het kader van de procedure om te komen tot een omgevingsvergunning planologisch strijdig gebruik en bouwen het plan te toetsen aan de regels voor de Wet natuurbescherming. In het kader van de te verlenen vergunning heeft de gemeente deze toets ook uitgevoerd en een vergunningsaanvraag bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ODNHN) aangevraagd. Aan de ODNHN zijn een Natuurtoets, Activiteitenplan en een Passende beoordeling ingestuurd. Dit is in overeenstemming met hoe de wet het voorschrijft. Deze documenten vormen de basis voor de besluiten die de ODNHN momenteel opstelt.

De ODNH heeft de vergunningaanvraag gebiedsbescherming Wnb alsmede een ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wnb in behandeling. Nadat eerst is getoetst wat het effect is van de windmolens voor de vogels is op verzoek van de Omgevingsdienst nog aanvullend onderzoek gedaan naar het mogelijk effect voor vleermuizen. De Omgevingsdienst is nog in overleg met de initiatiefnemer over de mitigerende maatregelen. Op de aanvragen is nog geen besluit genomen.

3. Hoe verhoudt deze ontheffing zich tot de unaniem aangenomen motie [Partij voor de Dieren | Motie RES: Bescherm natuur en cultuurhistorie in het IJmeer](#), waarin we precies voor dit gebied hebben gezegd terughoudend te zijn met het aanwijzen van zoekgebieden, vanwege onder meer dat het IJmeer een belangrijk rust- en foerageergebied voor vogels is?

4. Heeft u overleg gevoerd met Vogelbescherming Nederland over het plan om toestemming te verlenen voor deze twee windturbines op deze plek? Zo nee, waarom niet?

3. Forteiland Pampus maakt geen onderdeel uit van het RES zoekgebied en om die reden is de plaatsing van windmolens in beginsel strijdig met de instructieregels voor windturbines.

De gemeente heeft een zorgvuldige afweging gemaakt, waarom zij ondanks de ligging in het IJmeer en binnen de Hollandse Waterlinie deze windmolens mogelijk wil maken. GS willen de gemeente hierin volgende onder voorwaarden dat het plan niet in strijd is met de instructieregels. Geoordeeld is dat het plan de kernkwaliteiten van het wereld erfgoed niet aantast.

Gezien het feit dat het eiland voor de energievoorziening geacht wordt zelfvoorzienend te zijn, past de opwek van energie met windmolens hierbij en hebben wij ontheffing verleend. Het plan moet voldoen aan de Wet natuurbescherming. Bij de vergunningverlening is de motie geen toetsingsgrond.

4. GS noch de OD hebben overleg gehad met de Vogelbescherming. Het plan kan alleen mogelijk maken als wordt voldaan aan de vereisten van de Wet natuurbescherming. Bij de beoordeling van de aanvraag Wet natuurbescherming maakt de ODNHN

5. Op welke wijze wordt erop ingezet dat faunaslachtoffers zoveel mogelijk worden voorkomen?

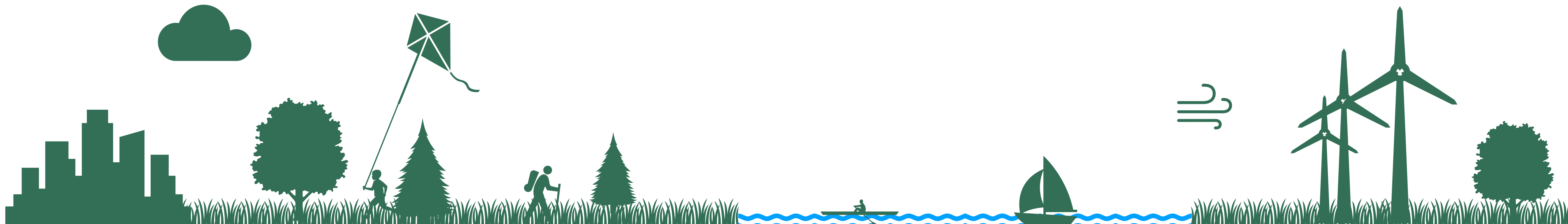
gebruik van actuele vogeltelgegevens van Sovon.

5. Op welke wijze ingezet kan worden op het voorkomen van faunaslachtoffers is getoetst in de toets Wet natuurbescherming. In de ruimtelijke onderbouwing van het plan is aangegeven dat er naar verwachting weinig aanvaringsslachtoffers zullen zijn vanwege het zwart maken van één van de wieken van de windturbines. Vogels die overdag vliegen krijgen daardoor een visueel zwart vlak te zien omdat de rotorbladen met een snelheid van 40 tot 80 rotaties per minuut ronddraaien. Verder draaien de windturbines niet 's nachts in de zomermaanden als de vleermuizen actief zijn. Verder heeft initiatiefnemer een stilstandvoorziening voorgesteld. De OD neemt dit de mitigerende maatregelen mee in het beoordelen van de aanvragen.

Windplanner visualisaties

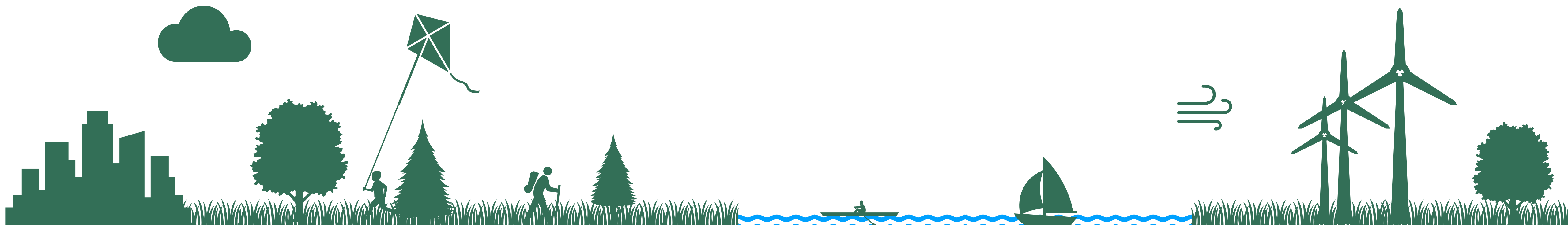
Voor 10 locaties in Oostzaan

Aangevuld met 4 locaties in directe omgeving (op verzoek van Provincie NH)

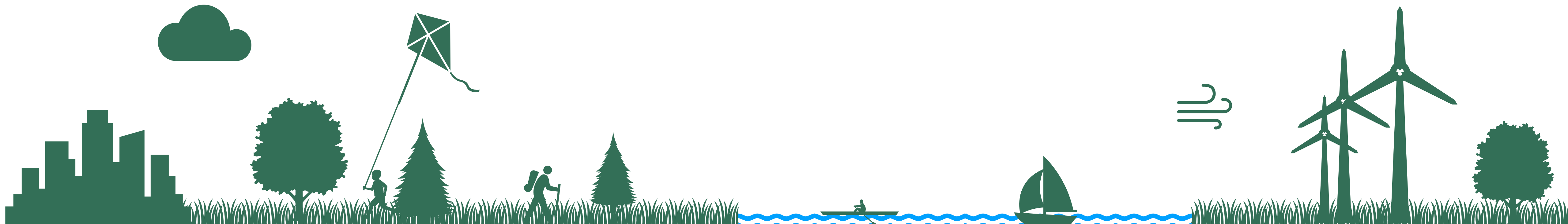
Visualisaties zijn gemaakt voor de volgende locaties

- Kerkstraat tussen 135-133
- Kerkstraat 153
- Kruising De Dors/Kerkstraat
- Karper 18
- Kruising Karper/Voorn
- Kruising De Dors/Kemphaan
- Overgang Dors/Hooispaad
- Zuideinde 73
- Kruising Zuideinde/Kolkweg
- Kruising Zuideinde/Kerkstraat
- Zijkanaal H weg 1
- Zijkanaal H weg 62
- Dwergplanetenbaan 40
- Molenwijk (Spinnekop)

Leeswijzer

- Visualisaties zijn gemaakt met behulp van het programma Windplanner
- Voor elke locatie is een visualisatie gemaakt en een kaart.
- Op de kaart is aangegeven waar het zichtpunt zich bevindt en naar welke richting wordt gekeken.
- Voor meer informatie kijk op www.amsterdam-wind.nl

Kerkstraat tussen 135-133

Kerkstraat tussen 135-133

Kerkstraat tussen 153

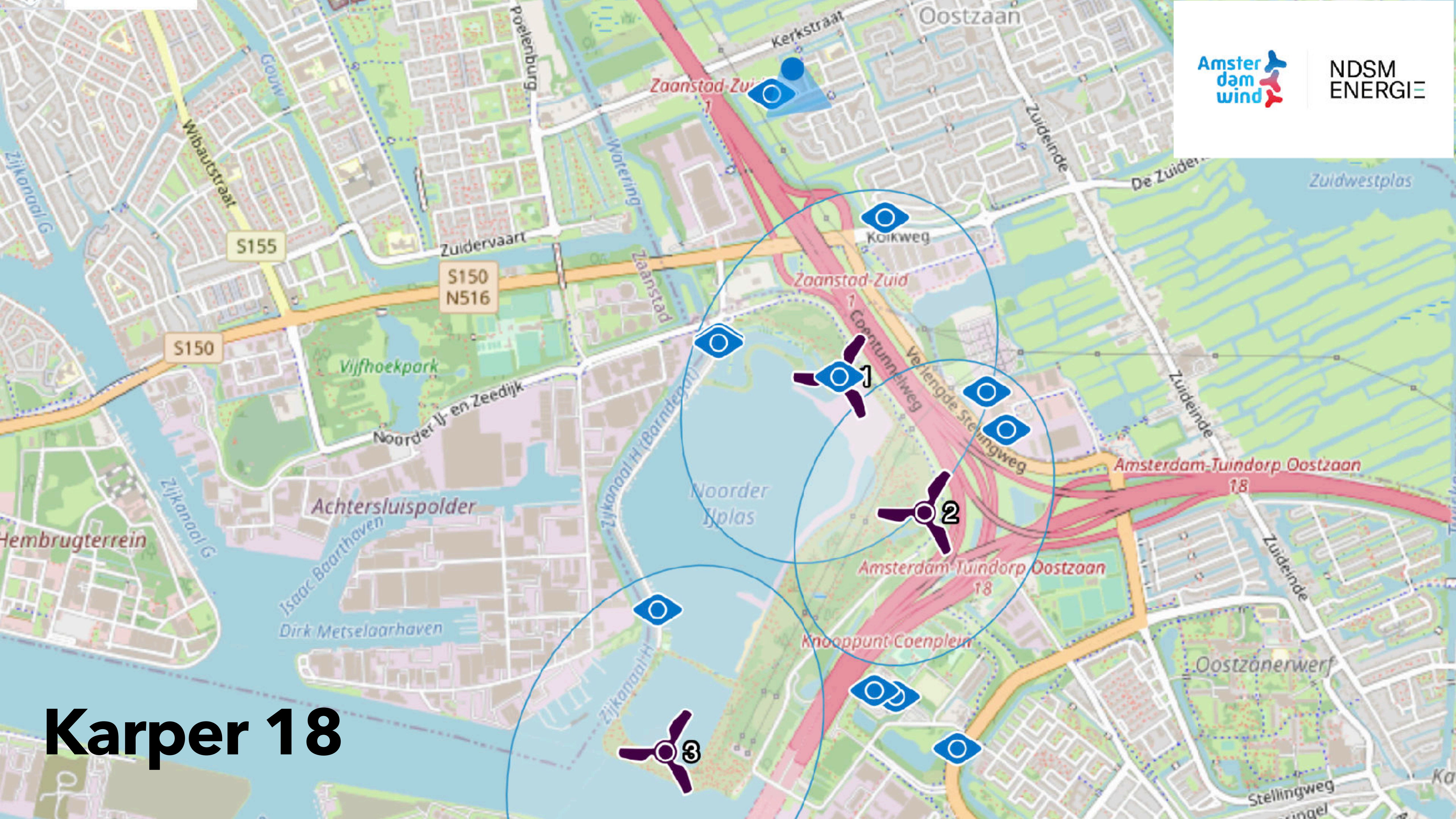

Kruising De Dors/Kerkstraat

Kruising De Dors/Kerkstraat 3

Karper 18

Karper 18

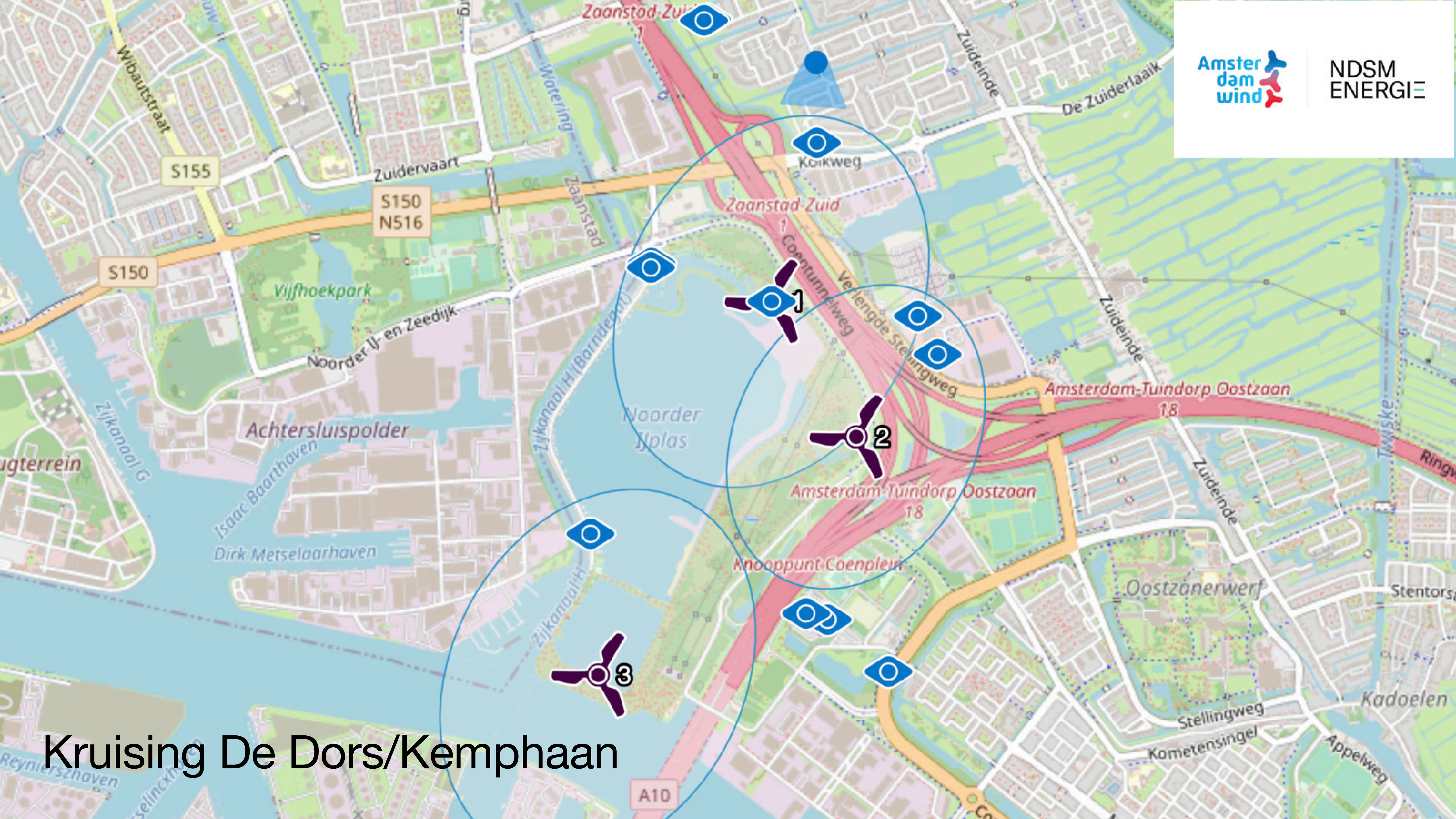

Kruising Karper/Voorn

Kruising Karper/Voorn

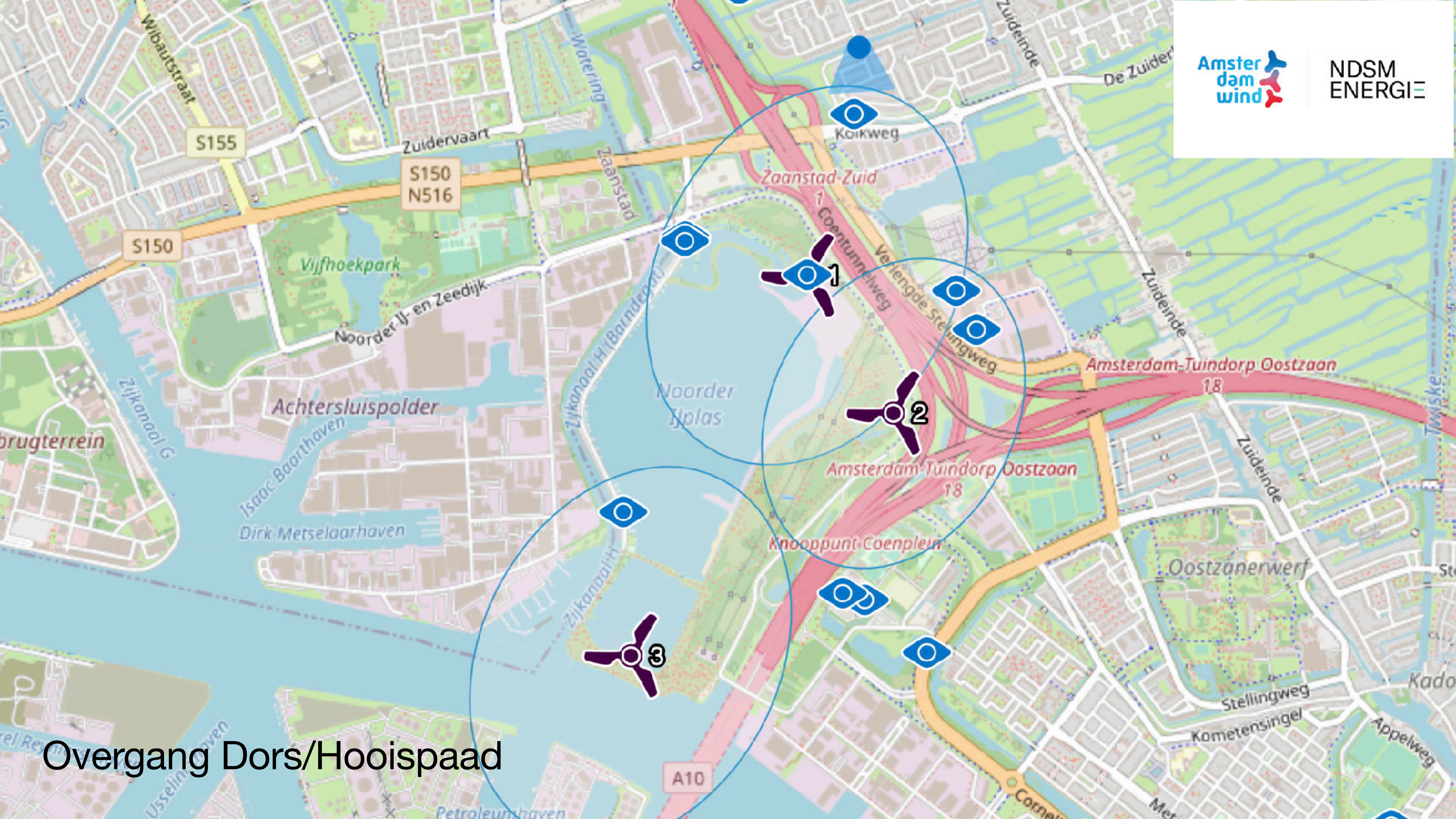

Kruising De Dors/Kemphaan

Kruising De Dors/Kemphaan

Overgang Dors/Hooispaad

Overgang Dors/Hooispaad

Zuideinde 73

Zuideinde 73

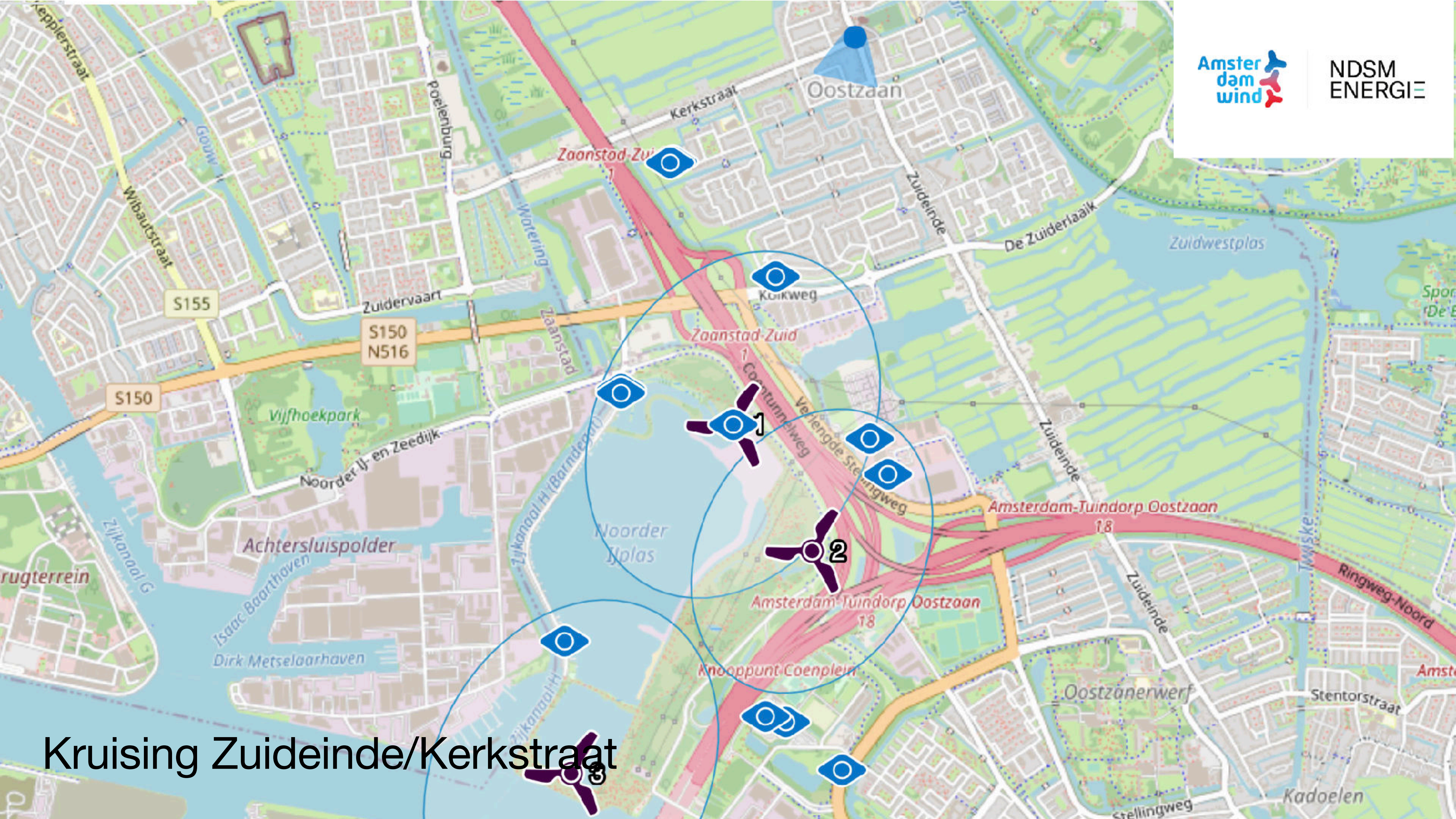
Kruising Zuideinde/Kolkweg

Kruising Zuideinde/Kolkweg

Kruising Zuideinde/Kerkstraat

Kruising Zuideinde/Kerkstraat

Zij Kanaal H weg 1

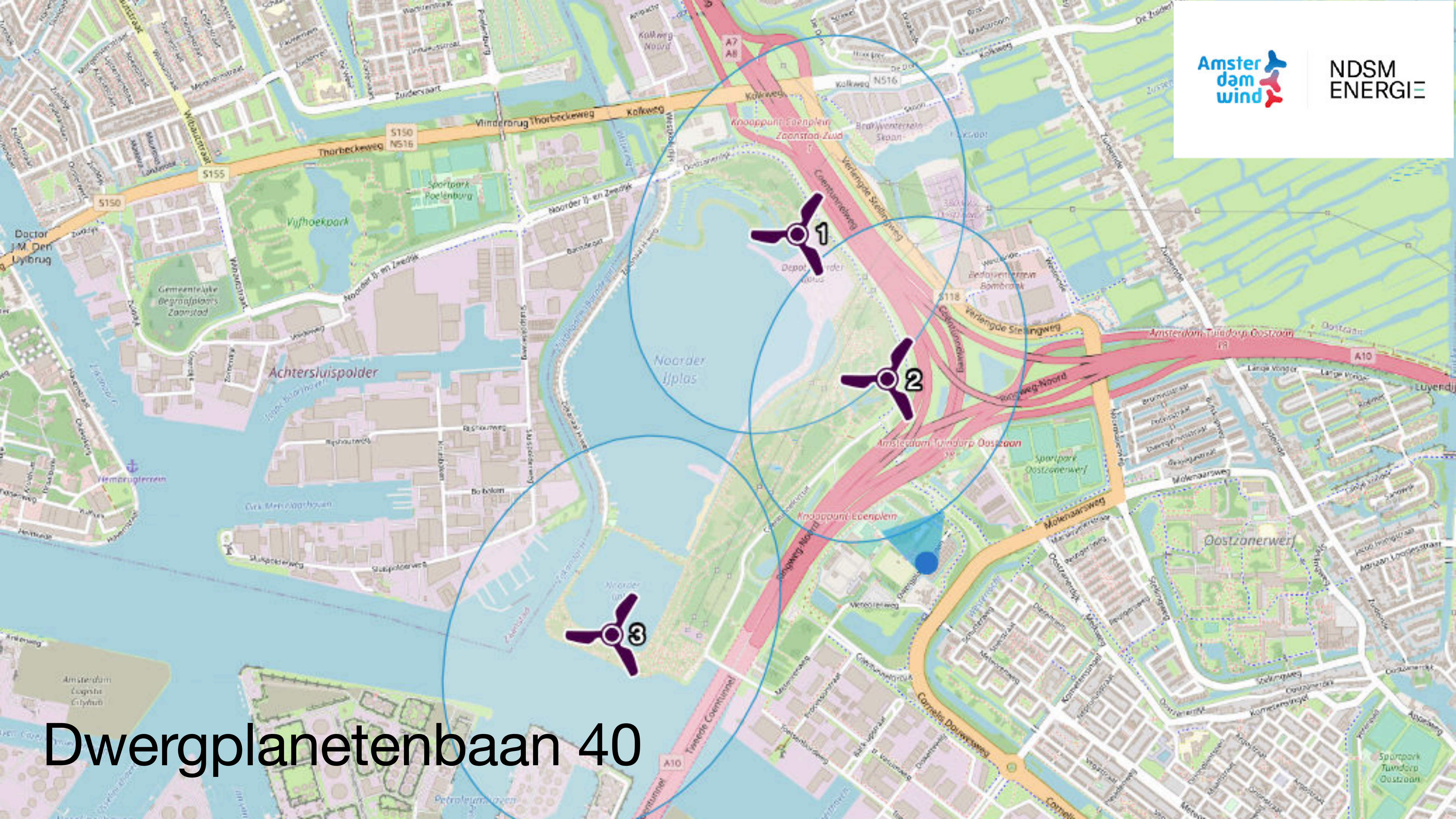
Zij Kanaal H weg 1

Zij Kanaal H weg 62

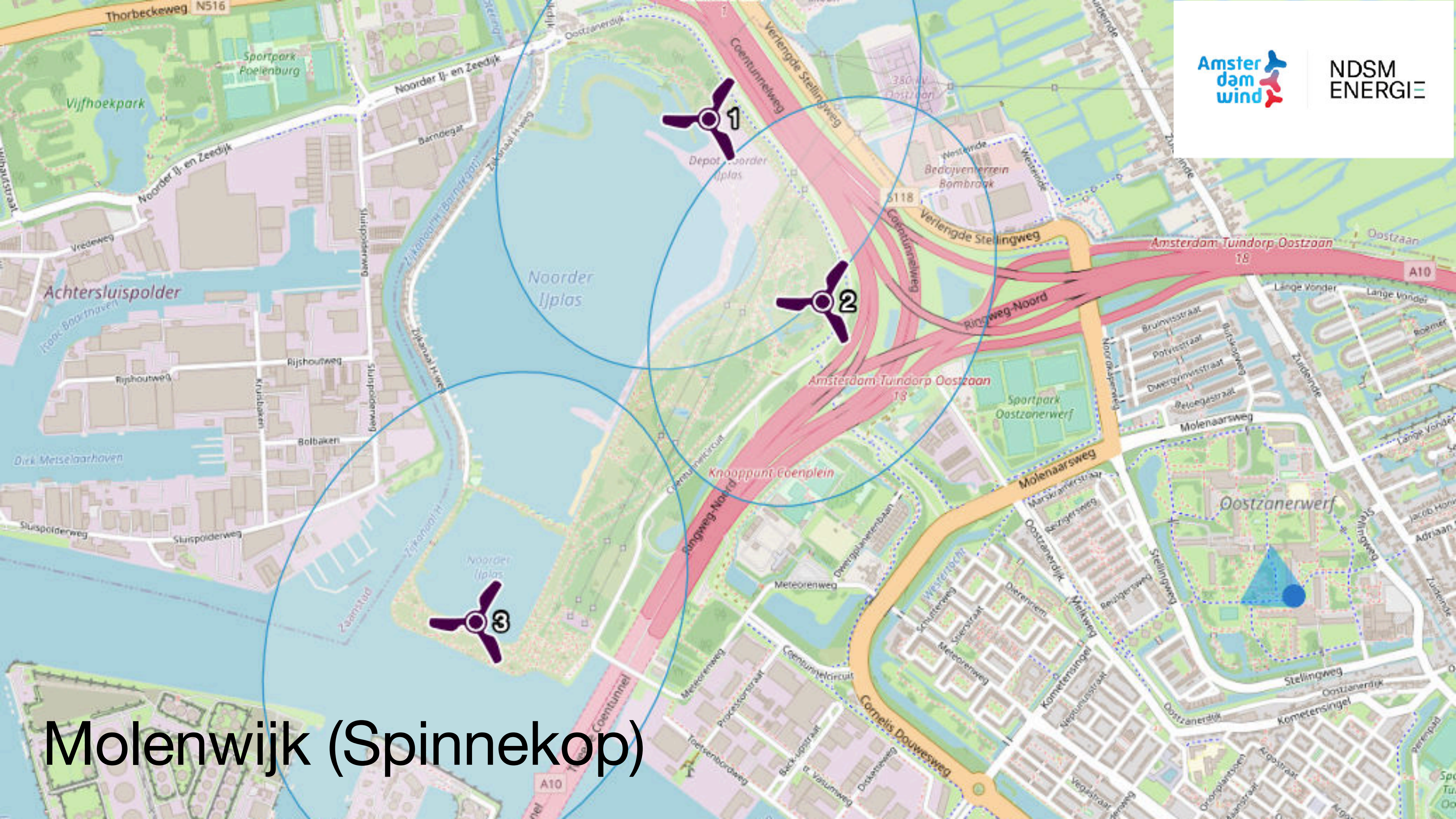
Zij Kanaal H weg 62

Dwergplanetenbaan 40

Dwerfplanetenbaan 40

Molenwijk (Spinnekop)

Molenwijk (Spinnekop)

Verslag 93^e (online) vergadering ARO, 16 mei 2023

Voorzitter: de heer H. ter Heegde

ARO-leden: de heer P. Veen, mevrouw M. Peters, mevrouw M. Walda, de heer M. Holvoet,
de heer B. Kuipers, mevrouw M. Kok

Secretaris: de heer H. van Helden (secretaris, verslag),

Ondersteuning: de heer M. Veldkamp (provincie Noord-Holland, BEL/IOT)

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Klaas Kingma is als toehoorder bij de vergadering aanwezig. Hij is de beoogd opvolger van Hans van Helden als secretaris van de ARO.

De secretaris meldt wat de stand van zaken rond het jaarverslag is. Eind mei / begin juni zal het worden gepubliceerd.

2. Algemene punten en voorbespreking agenda (niet openbaar gedeelte)

Het verslag van de 92e ARO-vergadering van 28 maart 2023 wordt vastgesteld.

In de voorbespreking ligt een plan voor met betrekking tot het Sportlandschap Stede Broec. De ARO heeft verder geen opmerkingen meer over deze ontwikkeling.

De secretaris geeft verder een doorkijk naar een aantal plannen die mogelijk (weer) op de agenda komen.

Een delegatie van drie ARO leden die op 31 mei naar Volendam gaat krijgt het mandaat van de overige leden om de plannen te bespreken.

3. Woningbouwontwikkeling Venhuizen Centrum West, gemeente Drechterland (tweede behandeling)

Aanwezig bij dit agendapunt: de heer M. Kok (projectleider gemeente Drechterland), mevrouw C. Vos (projectondersteuner gemeente Drechterland), de heer J. Breen (stedenbouwkundige namens de gemeente), de heer B. Nieuwenhuis (stedenbouwkundige Ontwerp en Omgeving), de heer R. Keyer (VBM Ontwikkeling), de heer K. op den Kelder (Blauwhoed), de heer M. Levering (provincie Noord-Holland, BEL/RO).

De heer Nieuwenhuis geeft een korte inleiding op het aangepaste plan. De bij de vorige vergadering in november 2022 door de ARO gemaakte opmerkingen zijn hierin zo goed mogelijk verwerkt. Intussen is ook gesproken met de klankbordgroep en hebben bewonersgesprekken plaatsgevonden. Daarbij was veel enthousiasme over de zichtlijn in het gebied. Er is nu een proefverkaveling op hoofdlijnen gemaakt. Het orthogonale karakter van de polder is hierin sterker aanwezig. De verkeersstructuur doet hierin mee. Het midden van het gebied is autoluw; in de oost-west lopende straten is de auto te gast. De clusters woningen aan de noordzijde zijn nu op de Westerkerkweg

gericht en vormen daar een nieuw lint. De watergangen zijn doorverbonden tot een samenhangend watersysteem. In overleg met het hoogheemraadschap is een systeem bedacht van aan de sloten gekoppelde weilandjes die kunnen overstromen bij een te hoge piekbelasting. De heer Nieuwenhuis toont profielen waarop de sloten met flauwe taluds en de weilandjes te zien zijn. De westelijke rand van het gebied is meer opgeknapt en biedt op meerdere plekken zichtlijnen op het landschap. Op die plekken is de watergang ook verbreed. Op de overgang naar het centrum is het gebied meer organisch ingericht, waardoor een duidelijk contrast ontstaat met de orthogonale structuur van het nieuwe woongebied.

De ARO dankt de heer Nieuwenhuis voor de heldere toelichting en complimenteert de opstellers met de slag die is gemaakt. De eerder gemaakte opmerkingen zijn op een goede en integrale manier verwerkt in het nieuwe planvoorstel. Zo is de nieuwe randoplossing aan de westzijde, met meer doorzicht en ruimte voor water, een grote verbetering. Hierin zou nog wel wat meer variatie en hiërarchie kunnen worden aangebracht, inclusief de manier waarop de woningen eraan grenzen. Nu zijn de oplossingen nog te eenduidig. De ARO stelt ook voor om met het oog op de mogelijke toekomstige doorontwikkeling aan de westzijde meer maat aan te brengen in het profiel van een aantal straten. Het parkeren is het plan goed opgelost. De commissie stelt verder voor om te streven naar zoveel mogelijk bruggen en zo min mogelijk dammen in het plan. De ARO mist in het plan nog het netwerk van wandelpaden. Aan de westelijke rand zou op een aantal plekken een ommetje kunnen worden toegevoegd tussen twee uitzichtpunten.

De heer Nieuwenhuis zegt hierop dat het wandelnetwerk gekoppeld is aan de orthogonale structuur in het gebied. De oost-west paden zijn gekoppeld aan het autoluwe deel van het plan. Het maken van een lusje en het aanbrengen van meer variatie in de westrand is iets om verder over door te praten. Ook de aanzet tot een verdere ontwikkeling aan de westzijde moet nog worden geïntegreerd in de tekening. Er kunnen ook bruggen in het gebied, maar daar zal eerst nog goed aan gerekend moeten worden.

De ARO vraagt nog hoe duurzaamheid, energie en biodiversiteit een plek krijgen in het plan. De heer Nieuwenhuis zegt hierop dat de gemeente de uitgangspunten hierover vastlegt. Klimaatadaptatie maakt al duidelijk onderdeel van het plan, door het aanbrengen van plekken voor waterberging in geval van overlast door piekbuien. Hittestress is ook een aandachtspunt. In het plan wordt de 3-30-300-regel toegepast. Dat wil zeggen: zorgen dat je vanuit elke woning 3 bomen ziet, dat 30% van de wijk bedekt wordt door de schaduw van boomkronen en dat er vanuit elke woning op 300 m afstand een groengebiedje is met schaduw die zorgt voor verkoeling.

Conclusie, samenvatting

De commissie is aangenaam verrast met de stappen die in het plan zijn gemaakt en de manier waarop de eerder gemaakte opmerkingen van de ARO in de nieuwe planopzet zijn verwerkt. De ARO heeft nog een aantal suggesties:

- a. Zorg voor iets meer hiërarchie in de openbare plekken aan de westrand van het gebied, door meer variantie aan te brengen in de breedte en de manier waarop de woningen aan deze plekken grenzen. Breng ook hier en daar een lusje aan tussen twee plekken zodat er een ommetje ontstaat. Dit versterkt het wandelnetwerk in het gebied.
- b. Zorg op een aantal van plekken in de westrand voor meer breedte in het profiel zodat er een duidelijker aanzet ontstaat voor de (mogelijke) toekomstige uitbreiding aan de westzijde van het gebied.

- c. Zorg voor ervoor dat in het beeldkwaliteitsplan en in de exploitatie het creëren van bruggen gegarandeerd wordt bij kruising van waterwegen.

De ARO wenst de opstellers veel succes met de verdere uitwerking van het plan. Het hoeft niet nogmaals in de commissie te worden besproken.

4. Grootschalige batterijopslag, Noorderweg 132 Wijdewormer, gemeente Wormerland

Aanwezig bij dit agendapunt: de heer P. Rietveld (vergunningverlener, OVER-gemeenten), de heer R. Visscher (vergunningverlener, OVER-gemeenten), de heer S. van Putten (beleidsmedewerker gebiedsontwikkeling, OVER-gemeenten), mevrouw C. Maka (LC Energy), mevrouw F. Kronenberg (bureau Eelerwoude), de heer G. van den Berg (LC Energy).

Mevrouw Maka start met een korte toelichting op de werkzaamheden van LC Energy. Het bedrijf maakt grote zonneweiden, maar sinds twee jaar ook plannen voor grootschalige batterijopslag. Een aantal hiervan is al gerealiseerd. Batterijopslag is goed voor de stabiliteit van het elektriciteitsnetwerk en goed tegen congestie. Zij toont een kaart met het landelijk netwerk waarop ook het netwerk van Noord-Holland. In Noord-Hollands is sprake van twee ringen van hoogspanningsleidingen, met een onderscheid tussen 380 kV- en 150 kV-leidingen. Elke ring heeft een grote batterijopslag nodig. Op een andere kaart zijn de zes grote onderstations in het netwerk te zien. De beoogde locatie in de Wijdewormer ligt naast het onderstation bij Neck. Op dit moment is dit de best passende locatie.

Mevrouw Kronenberg gaat verder in op het plan. Zij toont een kaart met de beoogde locatie. Voor de inpassing van de batterijopslag zijn twee benaderingsrichtingen. Bij de eerste is het uitgangspunt dat aangesloten wordt bij de robuuste beplanting rondom het bestaande hoogspanningsstation aan de oostzijde. Ook de batterijopslag wordt voorzien van een beplante rand. Bij de tweede is het open karakter van de polder het uitgangspunt. Hier bestaat de rand van het terrein uit ruigtestroken en natuurvriendelijke oevers langs de sloten. Een derde benadering betreft een combinatie van de eerste twee. Langs de batterijopslag komt een meer open rand. Aan de noordzijde wordt ruimtelijk afstand gehouden tot de ontwikkeling. Aan de zuidzijde wordt ingezet op het verlengen van de erfbeplanting. Deze singel ontnemt grotendeels het zicht op de eerste objecten van de batterijopslag daarachter. Deze variant heeft de voorkeur.

De ARO dankt de inleiders voor de heldere presentatie. Eerder zijn plannen voor zonneakkers en onderstations aan de ARO voorgelegd, maar dit is de eerste keer dat een batterijopslag aan de orde komt. De commissie begrijpt de noodzaak van deze voorziening, maar ziet tegelijkertijd dat deze in de openheid van de 17^e eeuwse polder komt, die is aangeduid als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). De kernkwaliteit openheid wordt hiermee hoe dan ook aangetast. De batterijopslag kan worden gezien als tweedelijns bebouwing in de lengterichting van de kavel. De keuze voor het aansluiten bij de bestaande verdichting bij Neck is goed, maar vervolgens is de vraag hoe je omgaat met de inpassing. De ARO uit grote zorgen bij het openhouden van de rand van het terrein, de witte objecten op het terrein en de hekwerken zullen goed zichtbaar zijn. Als deze voorziening noodzakelijk is en dit de beste locatie, dan is het in de ogen van de commissie toch beter om wat betreft de inpassing aan te sluiten bij de bestaande landschappelijke verdichting rond het onderstation bij Neck en daarom een beplante rand aan te brengen langs het hele terrein.

Vraag van de ARO is of niet nog meer geïntegreerd zou kunnen worden met het aangrenzende terrein met het onderstation van TenneT. Hierdoor zou het noodzakelijke extra bebouwd oppervlak kleiner kunnen zijn. De afscherming rond het terrein is ook een aandachtspunt van de ARO. Nu is er sprake van een hekwerk in combinatie met andere vormen van afscherming. De commissie ziet liever geen hekwerk, maar een meer natuurlijke afscherming.

Het is de ARO niet duidelijk wat er in het derde model gebeurt met het deel binnen de aangegeven groenwal. Is dit deel onderdeel van het terrein met de batterijopslag? Of kunnen hier bijvoorbeeld woningen komen? Daarnaast mist de commissie informatie over wat de batterijopslag precies is. Hier zou vanuit beeldkwaliteit beter over moeten worden nagedacht. Hoeveel objecten komen er en wat is het volume en de maximale hoogte ervan? Wat is de ruimtelijke impact ervan? De referentiebeelden komen in elk geval ingrijpender over dan je op basis van de aangeleverde tekeningen verwacht. Het is wenselijk dat een goede analyse wordt gemaakt van de functie die je hier toevoegt. Het gaat dan niet alleen om de inpassing, maar ook om een beschouwing op een hogere schaalniveau.

Mevrouw Maka is blij dat de ARO het nut ziet van de energietransitie en snapt het pleidooi om aan te sluiten bij de verdichting van het bestaande onderstation. Waar je de batterijopslag ook plaatst, in de onderste ring van het hoogspanningsnetwerk zit je altijd in BPL. Het meer samenwerken met TenneT is vanuit de veiligheidseisen die aan het terrein met het onderstation worden gesteld niet mogelijk. Het hekwerk is noodzakelijk om diefstal van koper uit leidingen te voorkomen, maar het is wel denkbaar dat er een beter passend hek wordt toegepast. Mevrouw Kronenberg vult aan dat nog goed gekeken zal worden naar de beplanting in combinatie met het hekwerk.

Wat betreft het deel tussen de batterijopslag en het bestaande erf zegt mevrouw Maka dat dit bij de het eigendom van het bestaande erf hoort. Hier komt dus verder geen bebouwing.

Over de grootte en vorm van de objecten op het terrein is op dit moment nog geen duidelijkheid. De hoogte is waarschijnlijk 3 meter. Er is nog geen leverancier bekend, zodat hier nog niet meer over te zeggen is. De kleurstelling van de batterijen is in principe wit omdat deze dan minder gekoeld hoeven te worden. Andere kleuren zoals lichtgrijs of lichtgroen zijn het uitzoeken waard, maar als je het terrein inpakt met een groene rand is dit wellicht wat minder van belang. De ARO zegt hierop dat dit inderdaad klopt, maar het terrein is vanaf de hoger gelegen rand van de polder nog wel zichtbaar. De vormgeving van de objecten op het terrein verdient dan toch aandacht. Bovendien is het belangrijk om iets te maken om trots op te zijn.

De ARO adviseert nog om betere profielen te maken die de opeenvolging van randen en objecten met bijbehorende hoogtes laten zien, zowel in de lengte als de breedte van het terrein. Zo ontstaat een beter beeld van de verhoudingen. Nu zijn alleen profielen van de rand getekend. Ook zouden 3D-beelden meer inzicht kunnen geven in hoe het terrein eruit komt te zien en hoe het zich uit naar de omgeving. Mevrouw Kronenberg zegt hiernaar te zullen kijken.

Conclusie, samenvatting

De commissie ziet de noodzaak van deze ontwikkeling en kan zich vinden in de gekozen locatie aan de reeds verdichte rand aan de noordzijde van de Wijdewormer. Het plan komt in Bijzonder Provinciaal Landschap, waarbij de kernkwaliteit openheid in het geding is. Het terrein is echter niet te realiseren zonder deze kernkwaliteit aan te tasten. Om het zicht op de opvallende objecten op het terrein weg te nemen heeft het inpakken van het terrein met een groene rand, in aansluiting op de groene rand van het bestaande terrein met het onderstation, uiteindelijk de voorkeur van de commissie.

De ARO heeft verder de volgende aanbevelingen:

- a. Zorg dat het hekwerk niet zichtbaar is en goed wordt ingepast in de groene rand.
- b. Maak beter inzichtelijk wat het verschil is tussen het terrein dat aansluit bij het erf en het terrein met de batterijopslag. Het erf hoort bij het lint en de batterijopslag ligt daarachter en dat moet ruimtelijk ook duidelijk zijn.
- c. Denk goed na over de kleurstelling en vormgeving van de objecten op het terrein, ook al zijn deze nauwelijks zichtbaar vanuit de omgeving.
- d. Maak betere profielen die de opeenvolging van randen en objecten met bijbehorende hoogtes laten zien, zowel in de lengte als de breedte van het terrein. Zo ontstaat een beter beeld van de verhoudingen. Ook zouden 3D-beelden geven meer inzicht in hoe het terrein eruit komt te zien en hoe het zich uit naar de omgeving.
- e. Geef duidelijker aan wat het terrein te bieden heeft op het gebied van (het vergroten van) de biodiversiteit

De ARO ziet het plan graag nog een keer terug als het verder is uitgewerkt.

5. Haalbaarheidsstudie hoogspanningsstation 380 kV/150 kV A9-Zuid TenneT

Aanwezig bij dit agendapunt: de heer B. Idema (strateeg ruimtelijke ordening TenneT), de heer J. Klinkhamer (team energie-infra provincie Noord-Holland).

De heer Idema geeft een korte presentatie over de haalbaarheidsstudie. Het betreft de zoektocht naar een locatie voor een 380 kV station in of in de nabijheid van het westelijk havengebied. Het station zorgt voor een koppeling tussen het 380 kV- en het 150 kV-netwerk. Eind van het jaar moet de locatie duidelijk zijn en worden goedgekeurd. De haalbaarheidsstudie is uitgevoerd door Arcadis. In de studie is een groter zoekgebied bekeken, waarbinnen 8 deelgebieden zijn onderzocht. De deelgebieden 1. recreatiegebied Buitenhuisen, 4. Inlaagpolder, 5. Spaarnwoude en 6. recreatiegebied Houtrak zijn niet kansrijk gebleken. De overgebleven gebieden zijn: 2. Houtrakpolder, 3. Westelijk Havengebied, 7. Vijfhuizen en 8. Rottebolderplein.

Voor deelgebied 2. is een stuk bovengrondse hoogspanningsleiding nodig door de afstand tot de bestaande 380 kV-leiding. Het nadeel is van dit deelgebied is dat hier al een aantal ruimteclaims ligt. Wel zijn er verschillende koppelkansen. In deelgebied 3. blijken geen kavels van voldoende grootte beschikbaar te zijn. Dit deelgebied valt daarom alsnog af. Deelgebied 7. ligt bij het bestaande onderstation Vijfhuizen, maar ook in het gebied van Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam en in BPL. Voordeel is dat dit gebied dicht bij de bestaande leiding ligt. Deelgebied 8. ligt ook dicht bij een bestaande 380 kV leiding, maar ook dicht bij de Polderbaan van Schiphol, waar hoogtebeperkingen gelden. Er wordt nog uitgezocht wat die beperkingen zijn. Er is inmiddels overleg geweest bij de RCE over de relatie met de Stelling van Amsterdam.

De ARO dankt de heer Idema voor zijn toelichting en merkt op dat de commissie overvoerd is met erg veel, vooral technische informatie met veel tabellen en criteria. Er worden weinig ruimtelijke uitspraken gedaan, waardoor het voor de commissie erg lastig is om nu een voorkeur uit te spreken. In de studie wordt het gebied opgeknipt in stukjes, maar het grotere verhaal erachter wordt door de commissie gemist. Het ontwerpen aan het nieuwe energielandschap gaat verder dat alleen de inpassing in deelgebieden. Je moet een integraal en samenhangend verhaal hebben over het

landschap als geheel, vanuit een meer holistische benadering. De ARO heeft begrepen dat er gewerkt wordt aan een gebiedsbiografie. Vraag is in hoeverre hiermee wordt afgestemd. En: wat moet je je precies voorstellen bij een station van 20 ha? Hoe beleef je zo'n station in het landschap?

De ARO vraagt of het feit dat de Houtrakpolder voor een deel ook in het Stellinggebied valt ook kan leiden tot het afvallen van dit deelgebied. De heer Idema zegt dat het daar gaat om een klein stukje Stellinggebied dat behoort tot de bufferzone en niet tot het kerngebied van de Stelling. De commissie vraagt daarop of er al een RCE-advies ligt. De heer Idema antwoordt dat er nog geen formeel advies ligt, maar dat er rekening mee wordt gehouden dat er mogelijk nog een Heritage Impact Assessment (HIA) wordt uitgevoerd naar de mogelijke impact op het Werelderfgoed. Hierdoor valt deelgebied 7. mogelijk af. De commissie vraagt of de HIA voor alle deelgebieden wordt uitgevoerd die nog in de race zijn. De heer Idema beaamt dat.

De ARO heeft nog veel vragen, onder andere over deelgebied 1. Vijfhuizen. Betreft dat het bestaande bedrijventerrein of ligt het erbuiten? De heer Idema zegt dat dit erbuiten ligt, in het open gebied. Een andere vraag is hoe de afweging tussen de criteria is geweest. Wat zijn de doorslaggevende factoren bij de afweging en keuze? De ARO is ook benieuwd naar het vervolgtraject. De heer Idema zegt dat er niet kwantitatief gescoord is of een gewicht is gegeven aan de criteria. Als niet wordt voldaan aan een criterium dan vormt dit een belemmering voor de haalbaarheid van een locatie. Eind van het jaar moet het investeringsvoorstel worden goedgekeurd. Mogelijk blijft er dan maar één alternatief over.

Het is de ARO niet duidelijk of er al voldoende aandacht is voor de landschappelijke inpassing. Deze kan immers van invloed zijn op de locatiekeuze. Wat zijn meekoppelkansen? De heer Idema zegt hierop dat het in deze fase van onderzoek vooral gaat om een eerste verkenning. Welke deelgebieden vallen op voorhand af en welke zijn kansrijk? Landschap is één van de aspecten die wordt meegenomen. Het gaat onder andere om het Bijzonder Provinciaal Landschap en de kenmerken daarvan. Die zijn meegenomen bij de beoordeling.

De ARO merkt op dat naast het onderstation er (deels) ook sprake is van de aanleg van een nieuwe hoogspanningsleiding. De kans is groot dat er door de combinatie van een nieuwe leiding met het onderstation een chaotisch beeld ontstaat. Het zou goed zijn om 3D-visualisaties van het hele gebied te maken om hier zicht op te krijgen. En: past een terrein van 20 ha wel in alle deelgebieden? De heer Idema zegt dat 3D-visualisaties pas later worden gemaakt, als de kansrijke locatie bekend is. Visualisaties zijn onderdeel van het participatietraject en de MER-beoordeling. Overigens liggen de meeste locaties dicht bij de 380 kV-leiding, waardoor daar geen extra hoogspanningsleiding nodig is.

De ARO waardeert het vroege stadium waarin de commissie wordt betrokken. De locatie ligt immers nog niet vast en er valt nog iets te kiezen. De ARO wil toch nogmaals nadrukkelijk pleiten voor ontwerpend onderzoek in dit stadium van planvorming, op het niveau van een groter gebied om mede op basis daarvan tot een afweging komen. Wat zijn de meekoppelkansen en slimme oplossingen? Het kan niet zo zijn dat pas na de afweging en locatiekeuze gekeken wordt naar het landschappelijk ontwerp. TenneT zou bereid moeten zijn, zoals ook bij andere energievoorzieningen het geval is, om een spoor van integraal ontwerpend onderzoek op te zetten om tot een beter afgewogen locatie te komen. Het pas na de trechtering inzetten van ruimtelijk ontwerp is een gemiste kans.

Een zorg van de ARO is ook het feit dat alle drie de overgebleven deelgebieden in BPL liggen. Hier zijn de kernkwaliteiten van het BPL in het geding. De heer Idema zegt zich bewust te zijn van de landschappelijke impact. Het hoogspanningsstation zal altijd een inbreuk vormen. Hij geeft nogmaals

aan ontwerp en ontwerpend onderzoek te zien als onderdeel van het participatietraject. Het nu voorliggende onderzoek is alleen bedoeld om de kansrijke locaties te selecteren.

Een laatste vraag van de ARO is of het investeringsvoorstel één alternatief betreft of dat het er ook meer kunnen zijn. De heer Idema zegt dat het er ook nog steeds 3 kunnen zijn. Het kan ook zijn dat 1 of 2 alternatieven nog afvallen.

Conclusie, samenvatting

De ARO is blij om in een vroeg stadium van planvorming betrokken te worden, maar vindt de informatie die nu voorligt wel erg technisch en ingewikkeld. De commissie mist de het grotere landschappelijke verhaal in de afweging. Het ontwerpen aan het nieuwe energielandschap gaat verder dat alleen de inpassing in deelgebieden. Je moet een integraal en samenhangend verhaal hebben over het landschap als geheel, vanuit een meer holistische benadering. Het investeringsvoorstel zou niet alleen moeten gaan over geld, maar ook over het investeren in kwaliteit.

De commissie heeft nog de volgende aanbevelingen:

- a. Voorkom dat landschap en ruimtelijke kwaliteit pas in een later stadium aan de orde komen. Zorg voor ontwerpend onderzoek in dit stadium van planvorming, op het niveau van een groter gebied en kom mede op basis daarvan tot een afweging. Ook voor de beeldvorming richting het participatietraject is het ontwerpend onderzoek van belang. Het onderzoek verdient je ruimschoots terug in het vervolgtraject.
- b. Geef aan wat de meekoppelkansen en slimme oplossingen zijn op het niveau van het landschap als geheel en per deelgebied. Het gaat niet alleen om de inpassing ter plekke van het station, maar ook om inpassingsvoorstellen op structuurniveau.
- c. Geef duidelijker aan waar een hoogspanningsstation van 20 ha uit bestaat. Hoe beleef je zo'n station in het landschap?
- d. Denk bij de inpassing en locatiekeuze niet alleen aan het onderstation zelf maar ook aan de eventueel noodzakelijke extra hoogspanningsleiding. Voorkom dat er een te chaotisch beeld ontstaat.
- e. Zorg voor een goede afstemming met de andere onderzoeken die plaatsvinden, met name de gebiedsbiografie Noordzeekanaalgebied waaraan wordt gewerkt. Houd goed rekening met de kernkwaliteiten van het BPL waar alle drie de overgebleven locaties deel van uitmaken en zorg voor een zorgvuldige inpassing en compensatie van kwaliteiten die verloren gaan.

De ARO wordt graag nogmaals betrokken in het vervolgtraject en ziet dan graag een meer uitgewerkte en getrechterde versie terug.

6. Omzetten bedrijfsbestemming naar wonen, Zuideinde 81A, gemeente Landsmeer (tweede behandeling)

Aanwezig bij dit agendapunt: de heer E. Bout (beleidsmedewerker RO gemeente Landsmeer), de heer M. Braunstahl (MTB Architecten, namens de ontwikkelaar).

De heer Braunstahl geeft uitleg over de stand van zaken rond het plan. Op basis van de eerdere opmerkingen en suggesties van de ARO is een grote slag gemaakt in het plan. Gezien het forse programma was dat een flinke uitdaging. Uitgangspunt is dat het parkeren uit het zicht plaatsvindt in

een bak. Vervolgens is gekeken welke bebouwing daarop past, waarbij uitgegaan is van schuurachtige volumes als bebouwing achter het lint. De lagere goothoogte en de houtbouw ondersteunen het schuurkarakter. Door de huidige opzet passen er 11 woningen minder in dan de vorige keer, maar dat is nog acceptabel voor de ontwikkelaars. Er zal nog samen met de woningbouwvereniging worden gekeken naar de inrichting van het terrein om de gebouwen heen. Er is geen sprake van privéruimtes. De heer Braunstahl vindt dat het plan nu beter past op deze locatie.

De ARO is zeer positief over de inspanning die is gedaan om het plan beter in te passen. Het plan past wat betreft uitstraling, schaal en oriëntatie nu beter bij de karakteristiek van het lint en de kavelstructuur van de polder. Het parkeren is ook beter opgelost. De commissie vraagt hoe de uitstraling van het gebouw is vanaf de toegangsweg. Dat blijkt nog niet uit de aangeleverde beelden. Is het voor bezoekers duidelijk waar ze moeten zijn. De heer Braunstahl legt uit dat de entree komt op de plek waar je als bewoner en ook bezoeker met de auto het terrein op komt. Het gaat in feit om twee verschillende entrees. Dit is nog een aparte ontwerpopgave.

Verder vindt de ARO dat de grote dakkapellen het schuurachtige karakter van de gebouwen verstoren. Het is wenselijk dat de eenvoudige, agrarische dakvorm optimaal tot zijn recht komt. De heer Braunstahl zegt hierop dat het vooral gaat om dakramen en dat aantal dakkapellen beperkt blijft ten behoeve van het terughoudende karakter van de volumes. Hij geeft aan dat hier nog verder aan ontworpen zal worden.

De positionering van de gebouwen komt volgens de ARO nu nog wat statisch over. De ARO adviseert om ze wat organischer neer te zetten, zodat ze meer het rommelige beeld geven van schuren op het achtererf van een boerderij. De heer Braunstahl zegt dat hier inderdaad nog wat meer uit te halen is. Nu worden de vormen nog teveel bepaald door de parkeerbak. Bij de uitwerking gaat het om een helder gebaar, maar ook om de schaal van het dorp. De ARO vraagt of de verschillende volumes ook verschillende typologieën betreffen. De heer Braunstahl zegt het om 30% sociaal, 30% middelduur en 40% duur gaat, maar dat er ook woon-werkcombinaties in voor komen. Er zijn dus meerdere typologieën die nog verder zullen worden uitgewerkt in de volumes.

Een andere vraag van de commissie gaat over de kopse kant van de gebouwen aan de zijde van het bestaande erf. Het lijken blinde gevels, die vanaf de openbare weg in het zicht komen. De heer Braunstahl zegt hierop dat deze nog moeten worden uitgewerkt in overleg met de burens.

Wat betreft de buitenruimte adviseert de ARO om deze als één geheel vorm te geven en hiervoor een landschapsarchitect in te schakelen. Een ecologische en groene inrichting op de overgang van gebouwen naar water en openbare toegankelijkheid staan voorop. De heer Braunstahl zegt dat dit inderdaad de intentie is, die ook met de gemeente is afgesproken. Het terrein wordt deels openbaar toegankelijk en onderzocht wordt of een fietsroute over het terrein zou kunnen lopen.

Een laatste vraag van de commissie is of er voldoende aandacht is voor duurzaamheid. De heer Braunstahl vertelt dat wat betreft duurzaamheid met de gemeente afspraken zijn gemaakt om verder te gaan dan de basisnormering. Er wordt onder meer klimaatneutraal gebouwd, gebruik gemaakt van zonnepanelen en ook de buitenruimte wordt duurzaam ingericht.

Conclusie, samenvatting

De commissie is tevreden met de verbeteringen die in het plan zijn aangebracht naar aanleiding van het eerdere advies. Er is sprake van een fors programma, maar het plan past wat betreft uitstraling, schaal en oriëntatie nu beter bij de karakteristiek van het lint en de kavelstructuur van de polder. Het parkeren is ook beter opgelost. De ARO heeft nog de volgende aanbevelingen:

- a. Zet de gebouwen op een wat meer organische manier neer op de kavel, zodat het rommelige beeld van 'schuren op een achtererf' beter tot uiting komt.
- b. Zorg voor minder dominante dakkapellen zodat de schuurvorm van de daken zo goed mogelijk tot zijn recht komt.
- c. Maak beter inzichtelijk hoe de entrees zich tonen aan de weg, met name ook voor bezoekers. Wat is het adres?
- d. Maak een zo groen en ecologische mogelijke overgang van de gebouwen naar het water. Zorg dat de buitenruimte rond de gebouwen als één samenhangend geheel wordt vormgegeven en schakel daarbij een landschapsarchitect in.

De ARO is verder akkoord met het plan. De commissie blijft graag op de hoogte, maar het hoeft niet nogmaals in de commissie te worden besproken.

7. Windpark Noorder IJplas

Aanwezig bij dit agendapunt: de heer R. Butter (provincie Noord-Holland, beleidsadviseur wind op land)

De heer Butter geeft een korte inleiding. Hij geeft aan het lastig te vinden om dit plan in een laat stadium voor te leggen aan de ARO. Door de vele beperkingen is dit de enige plek waar de windturbines kunnen komen. De beperkingen betreffen de noodzakelijke afstand tot de 380 kV-leiding, de snelweg, de primaire waterkering, de aanwezigheid van een heli-route en de afstand tot woonwijken.

De ARO zegt dat het complex is om inzicht te krijgen in de afwegingen. De vraag is ook wat hier verder gebeurt aan de rand van het Noordzeekanaalgebied. Over 10 jaar kan de omgeving er totaal anders uitzien. Het gaat dus om een tussentijds beeld van een grotere transitie. De keuze voor de opstelling is volgens de ARO voldoende onderbouwd, maar de vraag is wat de lokale inpassing is. Het betreft hier een bijzonder natuur- en recreatiegebied. De inpassing vraagt dus bijzondere aandacht. De heer Butter zegt dat dit nog zal worden uitgewerkt. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied is nog kritisch op het plan. Er zijn nog aanvullende onderzoeken nodig op het gebied van natuur. Er is nog geen ontwerp voor de inrichting van het terrein ter plekke van de turbines. Dit moet door de betrokken lokale partijen worden gedaan. Hij vraagt of de ARO hier nog ideeën over heeft. De commissie zegt dat er over de inrichting veel te leren is van andere projecten. Er dient aangesloten te worden op de functie van het gebied. Het is wenselijk dat zoveel mogelijk installaties in de voet van de turbines komen en er niet omheen, zodat verrommeling wordt voorkomen. Het onderhoudspad zou gecombineerd kunnen worden met een recreatief pad.

De commissie mist bij de aangeleverde informatie een bijlage met visualisaties en een bijlage over landschap en ruimtelijk inpassing. De heer Butter reageert dat de visualisaties alleen een algemeen beeld schetsen van een windturbine en dat er geen 3D-beelden zijn. De bijlage met de landschappelijke uitgangspunten heeft geen toegevoegde waarde.

De ARO ziet dat aan de andere zijde van de A10 ook een windturbine komt. Het zou beter zijn om deze samen met het voorliggende plan op dezelfde kaart te zetten. De turbines vormen een soort poort op de A10. De heer Butter zegt dat het plan is opgenomen in de Amsterdamse RESSen en niet in de MER-procedure zit. De locatie is dus ook niet in haar context beschouwd. Er was al een

initiatiefnemer en een deel van het zoekgebied voor de windturbines is in de loop van de tijd afgevallen door de ontwikkeling van Havenstad. Het is uiteindelijk een kleinere locatie geworden, los van de andere ontwikkelingen. De overige ontwikkelingen in Zaanstad, Amsterdam en het Noordzeekanaalgebied worden wel in samenhang bekeken. De RES is een lastig vehikel om de windopgave te realiseren, omdat het steeds gaat om een paar turbines.

De ARO vraagt of het mogelijk is om één type windturbine in het Noordzeekanaalgebied te gebruiken. De heer Butter zegt hierop dat dit lastig is. Bij Schiphol zijn de turbines bijvoorbeeld lager in verband met hoogtebeperkingen. Er is wel een Handreiking Wind op Land beschikbaar die kan dienen als hulp bij de inpassing.

Conclusie, samenvatting

De ARO constateert dat de commissie in dit stadium van planvorming niets meer kan inbrengen over de locatie van de windturbines, maar vindt de plek logisch gezien de ruimtelijke en functionele beperkingen die in het gebied gelden. De commissie heeft nog de volgende opmerkingen en aanbevelingen:

- a. Zie de drie turbines in beeldkwaliteit, kleur, hoogte en type als één geheel ('zwerm') met de losse turbine aan de andere zijde van de A10.
- b. Zorg voor een goede uitwerking van het terrein rond de voet van de turbines en zorg dat deze goed zijn ingebed in het natuur- en recreatiegebied. Doe hiervoor aanvullend onderzoek. Zorg bijvoorbeeld dat zoveel mogelijk bijkomende installaties in de voet van de turbines komen, zodat verrommeling rond de voet wordt voorkomen. Gebruik de onderhoudspaden ook als onderdeel van recreatieve routes.

De ARO ziet het plan graag nog een keer terug als het verder is uitgewerkt.

8. Rondvraag + afsluiting

Voor secretaris Hans van Helden is dit zijn laatste vergadering. Hij wordt toegesproken door de voorzitter en neemt afscheid van de commissie.

Op 31 mei zal een delegatie van de ARO naar de gemeente Edam-Volendam gaan om de eerste plannen van bureau B+B voor woningbouwlocatie De Lange Weeren te bespreken.

Er zijn verder geen punten voor de rondvraag. De volgende vergadering is op dinsdag 27 juni 2023 vanaf 16:00 uur op locatie in Haarlem. De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag concept

Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	16 oktober 2023
Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / commissieleefomgeving@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie	:	BBB dhr. M. Becker, dhr. P. Teeuwen VVD dhr. B. de Wit, dhr. N. Roosendaal GroenLinks P. Laport, N. van der Waart D66 dhr. E. Kanik, mw. N.S. Vroom PvdA dhr. A. Karar, dhr. T. Wagelaar JA21 dhr. D. van den Berg, mw. K. Uiterwijk CDA mw. R. Engels, dhr. D. Heijnen FvD dhr. J. Dessing, dhr. R. Dekker, mw. C. Middelkoop PvdD I. Kostić, mw. M. van Aesch PVV dhr. R. van Tiggelen, dhr. D. de Moel SP mw. H. Bouhlel-Lascaris, dhr. M. Dijkse CU dhr. M. Klein, mw. Y. Buit 50PLUS dhr. H. Stulemeijer, dhr. S. Faassen Volt mw. J. Schneemann, mw. B. van den Bogaerde
Gedeputeerden	:	R. Kocken (GroenLinks), dhr. J. Beemsterboer (BBB), dhr. J. Olthof (PvdA)
Afwezig:	:	mw. A. den Boer (BBB)
<i>(Met bericht van verhindering)</i>		
Notulist	:	mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

5

0.a Technische briefing i.v.m. Vaststellen ontwerpverklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark Noorder IJplas te Amsterdam (A-agenda 19-10-2023)

0.b Technische briefing omgevingsdiensten en werking VTH-stelsel

1 Opening en mededelingen

10

2 Inspreekhalftuur

3 Vaststellen agenda, verslagen 18 september 2023 en 21 september 2023, lijst openstaande moties en lijst openstaande toezeggingen

3.a Doorkijk lange termijnagenda

- 4 A-agenda Algemeen
- 15 4.a Begroting 2024 (A-agenda alle commissies 9 en 16 oktober 2023)
 - 4.a.1 Memorie van antwoord GS op technische vragen
- 5 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)
- 6 A-agenda Gezondheid en Milieu (Gedeputeerde Beemsterboer, eigenaarschap Omgevingsdiensten)
- 20 6.a Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek
- 6.b Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en de 1^e en 2^e begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek
- 7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (Eigenaarschap Omgevingsdiensten)
- 25 8 B-agenda Gezondheid en Milieu (gedeputeerde Olthof)
 - 8.a Gezondheid/Milieu: Moties Provinciale Staten Tata Steel met afdoeningsvoorstellen voor M23-2022 en M45-2023
- 9 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)
- 10 Sluiting
- 30

0.a Technische briefing i.v.m. Vaststellen ontwerpverklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark Noorder IJplas te Amsterdam (A-agenda 19-10-2023)

0.b Technische briefing omgevingsdiensten en werking VTH-stelsel

1 Opening en mededelingen

35

De voorzitter opent de vergadering om 20.01 uur.

Mededelingen

40

- Dit betreft een reguliere commissievergadering. Op donderdag 19 oktober 2023 behandelen wordt in een aparte commissievergadering de VVGB (voordrachtverklaring van geen bedenkingen) voor de Noorder IJplas behandeld.
- De vergaderingen worden live uitgezonden en zijn terug te kijken via de website.
- De vergaderingen vinden hybride plaats.
- De voorzitter heeft voorafgaand aan de vergadering geen berichten van verhindering ontvangen.
- Voor het insprekhalffuur hebben zich twee sprekers aangemeld.
- Er zijn voorafgaand aan de vergadering geen rondvragen aangemeld.
- De beantwoording van de technische vragen is afgerond.
- De spreektijd voor deze vergadering is vastgesteld op drie uur.
- De voorzitter wijst de aanwezigen erop dat er aanstaande vrijdag, 20 oktober, een RES-bustour gepland staat. Zij herinnert hen eraan dat de uitnodiging hiervoor beschikbaar is op de Statensite. Verder meldt zij dat er een werkbezoek aan Tata Steel gepland staat op 30 oktober 2023. Het definitieve programma voor dit bezoek is op 16 oktober met de Statenleden gedeeld.

45

50

55

2 Insprekhalffuur

Mevrouw Groos spreekt in, in haar rol als voorzitter van de Centrale Ondernemingsraad van Tata Steel. Ze is hier om te spreken over twee belangrijke zaken: het RIVM-rapport en het perspectief en de positie van werknemers van Tata Steel.

60

Eerst haalt ze het recente RIVM-rapport aan, dat aangeeft dat bewoners van Wijk aan Zee een levensverwachting hebben die 2,5 maanden korter is. Ze is niet verrast door deze bevinding gezien de eerdere berichten over overlast en vervuiling door Tata Steel. Ze benadrukt dat het rapport duidelijkheid geeft over de bijdrage van Tata Steel aan de luchtkwaliteit en de daaraan verbonden gezondheidsrisico's. Dit helpt Tata Steel om gerichte verbeteringen aan te brengen, wat ze als positief ziet.

65

Mevrouw Groos wijst op lopende initiatieven bij Tata Steel om uitstoot te verminderen, zoals maatregelen bij hun pelletfabriek. Ze herinnert iedereen eraan dat Tata Steel een zware industrie is en dat er altijd gewerkt wordt aan het verminderen van overlast. Ze uit haar zorgen over de berichtgeving in de media die de bevindingen van het rapport mogelijk overdrijft, wat leidt tot meer wantrouwen bij het publiek. Ze vraagt zich af waarom er geen vragen zijn gesteld over de overige verkorte levensverwachting van 5,5 maand en benadrukt dat er andere bronnen zijn die de gemiddelde levensverwachting verkorten, waar ook aandacht aan besteed moet worden.

70

75 Ze verwijst naar een TNO-rapport uit 2022, dat aangeeft dat geen enkele gemeente in Nederland voldoet aan de WHO-norm voor fijnstof. Ze merkt op dat er verbeteringen zijn geweest in de afgelopen jaren, met afnemende fijnstofconcentraties in de IJmond.

Mevrouw Groos vestigt vervolgens de aandacht op de negenduizend medewerkers van Tata Steel.
80 Ze merkt op dat veel debatten zich richten op omwonenden, maar dat veel van deze omwonenden ook werknemers zijn van Tata Steel. Ze benadrukt dat de werknemers niet in 'goed' of 'slecht' willen worden ingedeeld en dat ze geloven in oplossingen voor een schoner en groener staalbedrijf. Ze haalt eerdere initiatieven aan, zoals de PAK's-stoffen-convenanten, en het plan Groen Staal. Ze roept de Statenleden op om een rol te spelen in de toekomst van de IJmond en
85 benadrukt het belang van hun steun voor de toekomst van groen staal.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Roosendaal** (VVD) dankt mevrouw Groos voor haar inspraak en geeft aan het belangrijk
90 te vinden om vanuit een volksgezondheidsperspectief aandacht te besteden aan de verkorte levensverwachting van 5,5 maanden door andere oorzaken. Hij is van plan dit punt verder op te pakken. Vervolgens stelt hij twee vragen. Ten eerste vraagt hij of er vertrouwen is in de meetresultaten van de Roadmap Plus maatregelen en waarom. Ten tweede wil hij weten wanneer de Centrale Ondernemingsraad een gedetailleerd tijdspad verwacht te ontvangen voor de nieuwe
95 groenstaalroute. De Staten hebben hier herhaaldelijk om gevraagd.

Mevrouw **Groos** geeft aan dat ze vertrouwen heeft in de maatregelen van de Roadmap Plus en in de metingen daarvan. Ze licht toe dat sommige maatregelen, zoals het filteren van PAK's stoffen bij de reiniging van rookgassen uit de gloeiovens, niet direct meetbaar zijn in de depositie op de
100 grond, maar wel in de luchtemissies. Ze begrijpt dat er vragen zijn over de halvering van de uitstoot van PAK's stoffen, maar benadrukt dat niet alle uitstoot op dezelfde manier gemeten kan worden.

Met betrekking tot de tweede vraag over het kritische tijdpad geeft Mevrouw Groos aan dat dit
105 een relevante vraag is. De Centrale Ondernemingsraad heeft een adviesaanvraag ontvangen over het huidige plan van de directie en deze is nog in overweging. Dit geeft aan hoe complex het vraagstuk is. Het kritische tijdpad is ook afhankelijk van gesprekken met het ministerie van EZK. Ze verwacht dat er eind november meer concrete informatie beschikbaar zal zijn en dat ze op dit moment nog geen volledig kritisch tijdpad hebben.

110 Mevrouw **Bouhlei-Lascaris** (SP) geeft aan dat haar partij ook opmerkt dat de focus vooral ligt op de omwonenden. Ze licht toe dat de SP daarom in februari een werkgroep heeft opgericht binnen Tata Steel, bestaande uit werknemers. Het doel van deze werkgroep is om te onderzoeken hoe ze de werkomgeving voor deze werknemers schoner kunnen maken, met als leidende gedachte
115 'schoon werk, schone omgeving'.

De **voorzitter** constateert dat er geen vraag is gesteld.

De heer **Teeuwen** (BBB) bedankt de spreker voor de gedetailleerde uitleg en brengt het onderwerp
120 van werkgelegenheid ter sprake, een kwestie die naar zijn mening iedereen raakt. Hij vraagt hoe de Centrale Ondernemingsraad de berichtgeving ervaart rondom Tata India met betrekking tot Tata

IJmuiden, vooral in het licht van de werkgelegenheid. Hij wijst op enkele tegenstrijdige uitspraken die hierover zijn gedaan en wil weten hoe de ondernemingsraad de betrokkenheid en toewijding van Tata India ten opzichte van Tata IJmuiden beoordeelt.

125

Mevrouw **Groos** reageert op de vraag door te benadrukken dat het commitment vanuit India duidelijk is. Ze merkt op dat ze als Centrale Ondernemingsraad regelmatig in gesprek zijn met de Raad van Commissarissen, waaronder de voorzitter, de heer Narendran. Ze wijst erop dat hij onlangs in Nederland is geweest en dat ze hem vaker spreken dan hij in de Nederlandse media verschijnt. Sinds de opheffing van Tata Steel Europa zijn ze nu direct onderdeel van Tata Steel Limited, wat heeft geleid tot directere contacten. Mevrouw Groos gelooft dat dit heeft bijgedragen aan het vertrouwen in het commitment van India voor het behoud van het bedrijf in IJmuiden.

130

Ze benadrukt verder dat Tata Steel IJmuiden een geïntegreerde site zou moeten blijven en dat de werkgelegenheid grotendeels hiervan afhankelijk is. Bij de plaatsing van nieuwe installaties verwacht ze dat er in de toekomst met minder mensen gewerkt zal worden, maar dit verschil zou beperkt blijven tot enkele honderden werknemers. Dit komt omdat moderne installaties efficiënter zijn en met minder personeel kunnen functioneren. Desondanks is het doel van de vergroening om de werkgelegenheid in IJmuiden te behouden, en ze gelooft dat het Indiase moederbedrijf deze visie ondersteunt.

135

140

Mevrouw **Vroom** (D66) bedankt de spreker voor haar toelichting. Ze noemt dat mevrouw Groos een verzoek heeft gedaan voor steun en vraagt hoe dit concreet vormgegeven kan worden. Ze wil weten wat er specifiek vanuit de Staten nodig is om Tata Steel te ondersteunen.

145

Mevrouw **Groos** licht toe dat er een bepaald proces gevolgd moet worden, inclusief zaken zoals vergunningen en een milieueffectrapportage. Ze benadrukt dat het essentieel is om vertrouwen te hebben in het bedrijf, zowel in de opzet als in de uitvoering van de plannen. Volgens haar moet dit vertrouwen de basis vormen voor het gehele proces. Met dit vertrouwen kan er ook een versnelling in het traject worden gerealiseerd.

150

De heer **Dessing** (FvD) bedankt de spreker voor de duidelijke toelichting. Hij refereert aan het eerdergenoemde punt over stigmatisering en het soms vertekende beeld in de media, waarbij feiten mogelijk door elkaar gehaald worden. Hij vraagt hoe dit wordt ervaren vanuit haar positie en die van de ondernemingsraad, en in hoeverre werknemers van Tata Steel hinder ondervinden van dit negatieve imago dat rond het bedrijf hangt.

155

Mevrouw **Groos** geeft aan dat de stigmatisering duidelijk merkbaar is binnen Tata Steel. Dit blijkt uit diverse communicatievormen, zoals e-mails en telefoontjes van betrokkenen. Ze refereert ook aan reacties op de Facebookpagina "je bent Tata als..." en het feit dat sommige mensen zelfs persoonlijk langskomen om hun gevoelens te uiten. Mevrouw Groos heeft onlangs nog informatie hierover gedeeld op NH Nieuws. Ze merkt op dat de impact varieert per individu: sommige medewerkers worden hier diep door geraakt, terwijl anderen een dikkere huid hebben en doorgaan met hun werk in de overtuiging dat het goed zal komen. Desondanks erkent ze dat de negatieve beeldvorming veel medewerkers aangrijpt.

160

165

Statenlid **Laport** (GL) bedankt de spreker voor haar bijdrage. Hij reageert op haar opmerking over de onrust die het rapport heeft veroorzaakt. Hij stelt de vraag of de voortdurende

170 onduidelijkheid vanuit Tata, met steeds veranderende plannen en verschuivende planningen, niet ook een grote bron van onrust is. Hij suggereert dat het wellicht belangrijk is voor Tata om hier meer duidelijkheid over te verschaffen.

175 Mevrouw **Groos** erkent dat de opeenvolgende wijzigingen in de toekomstvisie en voortzetting van het bedrijf verwarring kunnen veroorzaken. Ze herinnert eraan dat ze oorspronkelijk zijn gestart met een CCS-benadering, gevolgd door het eerste plan Groen Staal en nu een herziening van dat plan, hoewel het nog steeds gebaseerd is op enkele van dezelfde uitgangspunten. Ze begrijpt dat deze veranderingen verwarring kunnen scheppen en benadrukt dat het aan het bedrijf is om de plannen duidelijk uit te leggen.

180 Statenlid **Laport** (GL) voegt toe dat de voortdurende veranderingen in plannen niet alleen voor verwarring zorgen, maar ook onrust en vragen over geloofwaardigheid oproepen. Hij geeft aan dat wanneer een bedrijf herhaaldelijk met andere plannen komt, omwonenden zich terecht kunnen afvragen waar ze aan toe zijn.

185 Mevrouw **Groos** erkent dat verandering in plannen onduidelijkheid en onrust kan veroorzaken. Ze benadrukt echter dat het belangrijk is om uit te leggen welke verbeteringen zijn aangebracht ten opzichte van een eerder plan. Ze haalt aan dat tijdens participatieavonden, waarbij ze zelf alle keren aanwezig was, bepaalde feedback en suggesties zijn geuit. Sommige van deze opmerkingen zijn in het huidige plan opgenomen. Het is dus een kwestie om een aantal zaken nog verder te verbeteren ten opzichte van het oorspronkelijke plan.

195 Statenlid **Kostić** (PvdD) bedankt Mevrouw Groos voor haar aanwezigheid en bijdrage. Zij benadrukt het belang dat haar fractie hecht aan de gezondheid van de werknemers, zowel nu als in de toekomst. Zij wijst op de zorgen rondom de PAK's en de gestelde doelen door Tata. Statenlid **Kostić** geeft aan dat haar fractie moeite heeft met het vertrouwen in Tata, vooral omdat ze in het verleden hebben vertrouwd op de gegevens en meldingen van Tata Steel. Echter, toen er metingen en handhaving plaatsvonden, bleek dat Tata Steel bepaalde normen overschreed en de meetgegevens niet correct waren. Zij vraagt hoe van hen verwacht wordt vertrouwen te hebben, vooral met betrekking tot de bewering over de vijf procent reductie van PAK's. Zij wijst erop dat, ondanks de beweringen van Tata Steel in 2022 dat ze deze reductie hebben bereikt en dit naar de pers en de Tweede Kamer hebben gecommuniceerd, de provincie nog steeds stelt dat ze deze bewering niet kunnen verifiëren. Zijn vraag aan Mevrouw Groos is hoe deze situatie snel verbeterd kan worden.

205 Mevrouw **Groos** geeft aan dat het voor haar moeilijk is om de vraag te beantwoorden, aangezien zij niet verantwoordelijk is voor de metingen en meetgegevens. Ze benadrukt dat PAK's op verschillende manieren worden gemeten. Hoewel er in discussies vaak wordt gesproken over de kooksfabrieken in relatie tot PAK's, zijn er bij Tata Steel meerdere installaties die PAK's uitstoten. Ze wijst specifiek op de naverbranding van rollen, waaronder de gloeierij en de koudwas. Door de uitstoot hiervan te minimaliseren of zelfs te elimineren, kan er een bepaalde reductie in de uitstoot van PAK's worden behaald. Ze suggereert dat op basis van deze maatregelen de vermindering van PAK's zichtbaar zou moeten zijn.

215 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt aan Mevrouw Groos of zij het ermee eens is dat, wanneer zelfs de provincie als toezichthouder niet binnen een jaar kan bevestigen dat de reductie van vijftig

procent PAK's is behaald, Tata terughoudender zou moeten zijn in het doen van uitspraken in de media.

220 Mevrouw **Groos** geeft aan dat zij niet verantwoordelijk is voor de manier waarop het bedrijf met de media communiceert. Ze licht toe dat er verschillende methodes zijn om de PAK's-uitstoot te meten. Ze kan niet bevestigen dat het bedrijf terughoudender moet zijn in zijn uitspraken naar de media. Als het bedrijf een uitspraak heeft gedaan op basis van bepaalde metingen, dan staat zij daarachter.

225 De heer **Teeuwen** (BBB) vraagt om verduidelijking over het participatieproces bij Tata. Hij benadrukt zijn bewondering voor het technische niveau binnen het bedrijf en vindt het opvallend dat mensen van buiten het bedrijf suggesties doen voor verbeteringen. Hij is benieuwd hoe het mogelijk is dat deze 'outsiders' blijkbaar betere of slimmere inzichten hebben dan de technisch deskundige medewerkers van Tata zelf. Hij is benieuwd naar het perspectief van mevrouw Groos hierop.

230 Mevrouw **Groos** benadrukt het belang van het betrekken van de gemeenschap bij besluitvormingsprocessen en stelt dat de inbreng van externe partijen niet onderschat moet worden. Ze merkt op dat er verschillende groepen en individuen zijn die diepgaande kennis hebben over het groenstaalplan, waaronder groepen als Zeester en IJmond IJzersterk. Ze geeft aan dat ze
235 zelf een technische achtergrond heeft en begrijpt dat bij het kiezen van de beste oplossing verschillende factoren in overweging worden genomen. Ze benadrukt dat, terwijl er enige aanpassingen zijn gemaakt op basis van feedback, de kern van het plan – het gebruik van waterstof om ijzer te produceren en een smelttechnologie voor het ijzer – intact blijft. Een belangrijke overweging was het risico verbonden aan de omvang van de initiële opzet. Een andere factor die
240 meespeelde, was de mogelijkheid van de gekozen smelttechnologie om meer gerecycled staal te verwerken, wat een punt van zorg was dat naar voren werd gebracht tijdens de participatiebijeenkomsten en dat steeds belangrijker werd in de politieke discussies.

245 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Groos voor haar inspraak.

De tweede inspreker is de heer **Klaassen** van Stichting IJmond IJzersterk. De heer Klaassen benadrukt dat de toegewezen insprektijd van drie minuten beperkt is, wat hen ertoe heeft aangezet vooraf een brief te sturen. Hij hoopt dat deze door de aanwezigen is gelezen. De
250 stichting heeft onlangs deelgenomen aan een seminar georganiseerd door Rijkswaterstaat, waarin de basis werd gelegd voor de opleiding van toezichthouders om de wet uit 1993 te handhaven, wat een aanzienlijke energiebesparing kan opleveren. Klaassen benadrukt dat hun benadering is gericht op het identificeren van kansen en oplossingen, in tegenstelling tot sommige milieuactivisten. Hij ziet de transitie van Tata Steel als een kans voor toekomstige generaties en
255 pleit voor de oprichting van een High Tech Campus in de regio IJmond, gericht op innovatie, onderzoek, ontwikkeling en scholing op alle niveaus. De stichting werkt momenteel samen met Arcadis om een haalbaarheidsonderzoek naar de campus te laten uitvoeren en hoopt de offerte eind 2023 te kunnen delen. Ze vragen financiële steun voor dit onderzoek. De heer Klaassen benadrukt ook het belang van de maakindustrie in Noord-Holland. Hij is van mening dat het
260 participatieproject met Tata Steel succesvol was, ondanks enige kritiek van sommige groepen.

Verder haalt hij de definitie van gezondheid van de Wereldgezondheidsorganisatie aan en verwijst

naar een rapport van het RIVM over gezondheidsschade door het buitenmilieu. Hij benadrukt het belang van welzijn en pleit voor een onderzoek naar de sociaaleconomische impact van Tata Steel op de regio IJmond.

Samenvattend vraagt hij de provincie om steun voor het plan van de High Tech Campus, stelt dat er geen nieuw participatietraject nodig is en benadrukt het belang van het beoordelen van de impact van Tata Steel op het welzijn van de gemeenschap.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Dessing** (FvD) spreekt zijn waardering uit voor de duidelijke brief van Stichting IJmond IJzersterk en noemt het verhelderend om zo'n goed onderbouwd alternatief geluid over Tata Steel te lezen. Hij vraagt zich af waarom hij dit geluid eerder niet heeft gehoord. Zijn vraag richt zich op de nuance die de stichting aanbrengt in het debat, zowel wat betreft het participatietraject als de bredere kijk op welzijn, die verder gaat dan alleen mogelijke gezondheidsschade. Hij is benieuwd of dit geluid ook in de media is overgekomen. De heer Dessing wil weten of de stichting met deze boodschap naar buiten is getreden en hoe zij denken over de beeldvorming rondom hun werk en de boodschap die zij willen overbrengen.

De heer **Klaassen** vertelt dat hij momenteel het boek "Waarom de wereld niet naar de knoppen gaat" van Maarten Boudry leest. Hierin wordt benoemd dat slecht nieuws sneller verspreidt dan goed nieuws. Klaassen geeft aan dat zij met Stichting IJmond IJzersterk een ander soort nieuws brengen. Hoewel er in de Volkskrant een artikel heeft gestaan waarin hij is geciteerd, merkt hij dat hun berichtgeving moeilijk wordt opgepikt door de Noord-Hollandse dagbladen. Ondanks dat ze veel stukken en onderbouwingen hebben ingestuurd, worden deze vaak niet geplaatst. NH Nieuws heeft wel kort aandacht aan hen besteed. Klaassen benadrukt dat ze actief proberen hun boodschap te verspreiden en dat hij veel stukken heeft gestuurd. Hij geeft een voorbeeld waarbij hij, na een artikel van het Longfonds door meneer Rutgers, een uitgebreide e-mail naar meneer Rutgers heeft gestuurd, maar hier geen reactie op heeft gekregen. De heer Klaassen ervaart dat hun boodschap vaak niet wordt geplaatst, omdat dit een ander geluid is dan die van milieuactivisten.

De heer **Roosendaal** (VVD) heeft twee vragen voor de heer Klaassen. Zijn eerste vraag gaat over het derde punt dat de heer Klaassen heeft aangekaart. De heer Roosendaal vraagt te bevestigen of de heer Klaassen van hen verwacht dat ze in een vervolgonderzoek door het RIVM specifieke aandacht vragen voor het bredere welzijn. Dit betekent niet alleen kijken naar de gezondheidseffecten van milieutechnische uitstoot, maar ook de impact van sociale cohesie en werk op de levensverwachting en het aantal gezonde levensjaren.

De heer **Klaassen** bevestigt dit.

De heer **Roosendaal** (VVD) heeft een tweede vraag voor de heer Klaassen, gericht op het eerste punt dat hij heeft aangekaart over de High Tech Campus. Hij wil meer informatie over wat de heer Klaassen precies verwacht van de provincie met betrekking tot dit initiatief. Daarnaast is hij geïnteresseerd in de rol van de gemeente in dit project. De heer Roosendaal informeert of de heer Klaassen al contact heeft gehad met de gemeente over de mogelijkheid om, naast de bestaande Greenports, een nieuw cluster te creëren in de IJmond dat zich richt op de

310 maakindustrie. Hij benadrukt het belang van dit initiatief voor het werk van toekomstige generaties.

De heer **Klaassen** geeft aan dat in hun commissie Bertus Berghuis zit, het oudste raadslid van Nederland uit de gemeente Heemskerk. De heer Berghuis is actief aan het lobbyen binnen die
315 gemeente. Hierdoor is de gemeente Heemskerk positief gestemd en lijkt klaar om van start te gaan met het initiatief. Er staat nog een gesprek gepland met Beverwijk, en IJmuiden laat het project voorlopig even rusten. De heer Klaassen benadrukt dat ze eerst een volledig beeld wilden hebben van het initiatief en dat ze dit bijna rond hebben. De laatste stappen zijn gesprekken met Techport en de Tata Steel Academie, omdat zij ook betrokken moeten zijn bij het dragen van dit project. De
320 heer Klaassen belooft om de provincie volledig te informeren zodra alle details duidelijk zijn en benadrukt dat ze momenteel in de afrondende fase zitten van hun afstemming.

Statenlid **Kostić** (PvdD) bedankt de spreker voor zijn bijdrage en geeft aan dat ze zijn inbreng waardeert, ondanks dat ze mogelijk verschillende standpunten hebben in de discussie. Ze uit
325 haar moeite om duidelijk te begrijpen wat de spreker precies bedoelt met betrekking tot welzijn en gezondheid. Ze haalt een uitspraak van het RIVM aan die stelt dat de grootste gezondheidswinst in de IJmond behaald kan worden door de uitstoot van Tata te verminderen en vraagt of de spreker het hiermee eens is. Vervolgens wijst ze op een rapport van de Intelligence Group dat heeft onderzocht of het personeel van Tata in de regio elders aan de slag kan. Ze
330 benadrukt dat er bedrijven, mogelijk duurzame, zijn die op zoek zijn naar personeel. Ze vraagt zich af of het niet bijdraagt aan het welzijn van deze werknemers als ze een andere baan zouden krijgen.

De heer **Klaassen** verwijst in zijn reactie naar een rapport van de Universiteit van Oxford. Volgens
335 dit rapport zouden er vijftientachtigduizend banen verloren gaan als Tata Steel zou verdwijnen. Hij benadrukt dat veel van de banen die verdwenen zijn bij Tata Steel, nu worden ingevuld door regionale bedrijven die aan Tata Steel leveren. Klaassen haalt ook een ander punt aan over de levensverwachting in relatie tot luchtvervuiling. Hij noemt dat, volgens gegevens vóór het RIVM-rapport, een toename van fijnstof in de lucht zou leiden tot een verkorte levensverwachting.
340 Desondanks ligt de levensverwachting in Noord-Holland, exclusief Amsterdam, boven het landelijk gemiddelde. Hij vergelijkt dit met andere regio's zoals Stadskanaal en Grimsby. Grimsby was vroeger de grootste visserijhaven ter wereld en heeft een drastische daling in gezonde levensjaren ervaren na economische tegenslagen en de Brexit. De heer Klaassen sluit af met een retorische vraag aan het adres van de vraagsteller, of zij bereid zou zijn om dergelijke risico's voor de
345 bevolking te nemen.

Statenlid **Kostić** (PvdD) benadrukt dat zij graag wil dat er daadwerkelijk wetenschappelijk bewijs wordt aangeleverd dat dezelfde waarde en betrouwbaarheid heeft als dat van het RIVM.

350 De **voorzitter** constateert dat dit geen korte verhelderende vraag is.

De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat hij de ingezonden brief van goede kwaliteit vindt. Hij stelt vervolgens twee vragen. Ten eerste vraagt hij naar het aantal leden van de stichting om inzicht te krijgen in de draagkracht van de stichting. Ten tweede is hij geïnteresseerd in welke
355 financiële ondersteuning de stichting nodig verwacht te hebben om verder te kunnen gaan.

De heer **Klaassen** licht toe dat volgens naar inschatting van de campus het haalbaarheidsonderzoek naar verwachting ongeveer € 250.000 zal kosten. Dit bedrag is gebaseerd op een voorlopige schatting. Voor de financiering hiervan zijn ze op zoek naar diverse financiële bronnen. Wat betreft
360 de omvang van de stichting, vermeldt hij dat ze uit vijf commissieleden bestaan. Desondanks gelooft hij dat ze ongeveer 70% van de inwoners van de IJmond vertegenwoordigen.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) stelt een vraag met betrekking tot het High Tech Campus-initiatief. Ze benadrukt dat de provincie als doelstelling heeft om tegen 2050 volledig circulair te opereren.
365 Ze vraagt in welke mate de voorgestelde plannen van het High Tech Campus in lijn zijn met deze doelstelling van circulariteit.

De heer **Klaassen** benadrukt dat de plannen en oplossingen die ze bedenken goed passen binnen de gestelde doelen. Hij wijst erop dat simpelweg zaken verbieden niet zal leiden tot het bereiken
370 van de gewenste resultaten. Hij onderstreept het belang van technici in het realiseren van een succesvolle transitie. Hij geeft aan dat er momenteel een tekort is aan technisch geschoold personeel, wat de transitie vertraagt. De heer Klaassen suggereert dat mensen die protesteren beter een technisch beroep kunnen kiezen, zodat ze daadwerkelijk een bijdrage kunnen leveren. Hij is van mening dat technologische oplossingen essentieel zijn voor een geslaagde transitie en
375 biedt aan om tijdens de pauze een verontrustend voorbeeld te delen als men op de huidige weg doorgaat.

De heer **Klein** (CU) vraagt de heer Klaassen om verder toe te lichten wat de toegevoegde waarde zou zijn van de High Tech Campus in vergelijking met de reeds bestaande Techport. Hij is
380 benieuwd naar de onderlinge verhouding en het onderscheid tussen de twee initiatieven.

De heer **Klaassen** legt uit dat, hoewel Techport al initiatieven heeft ondernomen met een innovatiecentrum, zij met de High Tech Campus een meer uitgebreide onderwijs- en onderzoeksomgeving voor ogen hebben. Het doel is om een plek te creëren waar
385 studiemogelijkheden op alle niveaus worden aangeboden, inclusief technische opleidingen voor lbo'ers. Hij benadrukt dat ze in gesprek zijn met zowel de Tata Steel Academie als Techport en dat er ook contacten zijn met andere scholen die het idee steunen.

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn vanuit de commissie en dankt de heer
390 Klaassen voor zijn inspraak.

3 Vaststellen agenda, verslagen 18 september 2023 en 21 september 2023, lijst openstaande moties en lijst openstaande toezeggingen

De griffie heeft voorafgaand aan de vergadering geen opmerkingen ontvangen over de verslagen van 18 en 21 september 2023. De **voorzitter** constateert dat er geen opmerkingen zijn over de agenda, de lijst openstaande moties en de lijst openstaande toezeggingen. Alle genoemde stukken zijn aldus vastgesteld.

400

3.a Doorkijk lange termijnagenda

Er zijn geen vragen of opmerkingen over de lange termijnagenda. De **voorzitter** concludeert dat deze aldus is vastgesteld.

4 A-agenda Algemeen

4.a Begroting 2024 (A-agenda alle commissies 9 en 16 oktober 2023)

4.a.1 Memorie van antwoord GS op technische vragen

In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2024 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten. Agendapunt 4.a.1. betreft de memorie van antwoord waarin Gedeputeerde Staten de schriftelijke vragen van Provinciale Staten over de begroting 2024 hebben beantwoord. De commissieleden wordt gevraagd met elkaar en gedeputeerde de onderwerpen in de begroting (en de memorie van antwoord) te bespreken die betrekking hebben op de commissie Leefbaarheid. Vanuit de leidende commissie Bestuur wordt de voordracht ter besluitvorming doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 6 november 2023, waaraan het verslag van deze commissie als advies wordt toegevoegd.

Eerste termijn commissie

De heer **De Wit** (VVD) stelt als eerste een praktische vraag gericht aan de portefeuillehouder Omgevingsdiensten. Hij wil weten wanneer de Staten worden geïnformeerd over de evaluatie van de effectiviteit en efficiency van de omgevingsdiensten. Dit is een vraag die eerder ook in de commissie is opgeworpen.

Vervolgens gaat de heer De Wit verder met het belangrijkste punt van de VVD ten aanzien van de Begroting 2024: de aanpak van netcongestie. Hij licht toe dat de energietransitie waar Nederland en Noord-Holland voor staan, voor grote uitdagingen zorgt, waaronder de beschikbaarheid van grondstoffen en gekwalificeerd technisch personeel. Echter, de focus van de VVD ligt vooral op netcongestie. Hij verwijst naar een recent artikel in het Financieel Dagblad dat het probleem bij de energietransitie niet alleen de duurzame energieopwekking is, maar ook het gebrek aan vraag vanuit het bedrijfsleven. Dit komt mede door het volle energienet, oftewel netcongestie.

De heer De Wit benadrukt het belang van de provinciale regierol in deze kwestie. Hij prijst de samenwerking in de Taskforce voor de energie-infrastructuur Noord-Holland, een initiatief waar provincie, gemeenten en netbeheerders samenwerken. Hij ziet deze samenwerking als de sleutel om bedrijven te helpen hun bedrijfsprocessen aan te passen. De VVD ziet de rol van de provincie vooral in het versnellen van procedures, het aanleggen van infrastructuur en het stimuleren van alternatieve oplossingen voor het overbelaste net.

De heer **Dessing** (FvD) bedankt de VVD voor hun toelichting en geeft aan dat hij zich gedeeltelijk kan vinden in hun standpunt. Hij erkent de uitdagingen van netcongestie, maar wijst op verschillende uitgangspunten die zijn partij anders ziet. Zijn hoofdvraag richt zich op de financiële kant van de plannen van de VVD. Hij wil weten of er voldoende budget is gereserveerd voor deze ambities. Daarnaast vraagt hij of de VVD van plan is meer geld uit te trekken voor deze doelen en, zo ja, hoe ze dat denken te financieren.

De heer **De Wit** (VVD) reageert op de opmerkingen van de heer Dessing door te stellen dat het lijkt alsof de heer Dessing al vooruitloopt op het betoog van de VVD. De VVD wil de provinciale regierol verder invulling geven en daarbij niet alleen vertrouwen op hun eigen inzichten, maar

juist gebruik maken van het bestaande netwerk en de expertise van de Taskforce Energie-
infrastructuur. Ze willen ook het bedrijfsleven in Noord-Holland betrekken om te bepalen wat er
450 precies nodig is voor een effectieve energietransitie. Na deze verkenning wil de VVD in de Staten
bespreken of er meer budget nodig is voor deze maatregelen. Het uiteindelijke doel van de VVD
is om te onderzoeken of er steun is voor zo'n verkenning. Als die steun er is, zullen ze een
conceptmotie voorstellen en delen om de interesse van andere partijen te peilen.

455 De heer **Klein** (CU) geeft aan dat hij meer informatie nodig heeft om het voorstel van de VVD
goed te kunnen beoordelen. Hij erkent het probleem van netcongestie, maar heeft moeite om de
connectie te zien tussen dit probleem en de zorgen van ondernemers over hun businesscases. Hij
vraagt de VVD om duidelijkheid over hoe deze zaken met elkaar in verband staan. Hij suggereert
460 dat de VVD dit nu mondeling toelicht of het later schriftelijk uitwerkt zodat de Statenleden een
beter inzicht krijgen in het voorstel.

De heer **De Wit** (VVD) geeft aan dat zij hun voorstel schriftelijk zullen uitwerken en delen met de
Statenleden. Hij legt uit dat hun zorg voortkomt uit gesprekken met bedrijven die hun
bedrijfsprocessen willen aanpassen, wat vaak resulteert in een verhoogde vraag naar elektriciteit.
465 Hierdoor is er vaak een verzwaarde aansluiting nodig, wat problematisch wordt vanwege de
netcongestie. Hij illustreert dit met een voorbeeld van twee bedrijven op hetzelfde
bedrijventerrein met verschillende piekmomenten in hun elektriciteitsverbruik. Er zijn
oplossingen denkbaar voor dit soort situaties. De VVD wil meer van dit soort voorbeelden
verzamelen en op basis daarvan bepalen welke aanvullende rol de provincie kan spelen.

470 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt de VVD of zij het erover eens zijn dat energiebesparing een
belangrijk onderdeel is van de oplossing. Ze benadrukt ook dat de provincie hier beter op zou
moeten toezien en handhaven.

475 De heer **De Wit** (VVD) bevestigt dat hij energiebesparing ziet als een cruciale stap om het
probleem aan te pakken. Echter, wat betreft het handhaven daarop op provinciaal niveau, is hij
terughoudend.

Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of ze de VVD in deze beantwoording hoort twijfelen over
480 handhaving op wet- en regelgeving.

De heer **De Wit** (VVD) geeft aan dat hij niet op de hoogte is van specifieke provinciale regelgeving
waarop gehandhaafd zou moeten worden wat betreft energiebesparing.

485 De heer **Van Tiggelen** (PVV) maakt eerst een opmerking over het doorgaan van de energietransitie
en refereert aan een afdeling genaamd "Kan niet". Hij kiest ervoor niet verder op dit punt in te
gaan.

Vervolgens geeft hij aan dat er door zijn fractie eerder twee vragen zijn gesteld over
490 onderwerpen die de leefomgeving raken. Hij bedankt gedeputeerde Kocken en gedeputeerde
Olthof voor hun antwoorden. Echter, het antwoord op vraag nummer 87 heeft een nieuwe vraag
opgeroepen. Deze vraag betrof onder andere een breed extern onderzoek naar de milieu- en
natuur gerelateerde risico's van zonne- en windenergie, waarop het antwoord 'nee' was. De heer
Van Tiggelen wil weten waarom niet. Hij vraagt of de impact op de leefomgeving van mensen niet

495 belangrijk genoeg wordt geacht. Ter verduidelijking noemt hij enkele zorgen, waaronder de effecten van bepaalde chemicaliën zoals Bisfenol A, infrason geluid, en de impact op diverse dieren zoals vogels, vleermuizen, insecten en weidevogels die nadelige effecten ondervinden van zonneweiden.

500 Statenlid **Van der Waart** (GL) spreekt haar dank uit voor de zorgvuldige opstelling van de begroting en de gedetailleerde antwoorden. Ze benadrukt dat er veel gebeurt en het is verheugend om dat terug te zien in de begroting. GroenLinks ondersteunt volledig de primaire doelstelling van het bijdragen aan de energietransitie en het bevorderen van een gezonde leefomgeving. Statenlid Van der Waart geeft aan dat er nog veel onderzocht moet worden en dat
505 programma's worden bijgewerkt. In het bijzonder is ze geïnteresseerd in de actualisatie van het Actieprogramma Klimaat. Statenlid Van der Waart noemt ook de voorstellen van de VVD over het aanpakken van de netcongestie als interessant. Volgens haar was het aanpakken van de netcongestie een belangrijke taak voor de Taskforce, en een versnelling hierin is welkom. Echter, zij benadrukt dat kernverantwoordelijkheden behouden moeten blijven en wijst op eerdere
510 ervaringen, zoals de verkoop van het energiebedrijf, die niet altijd positief waren.

Statenlid Van der Waart merkt op dat er voor de begroting veel geld nodig is, wat een minder positief aspect is van het lezen van de begroting. Zij is echter verheugd dat er deze periode meer middelen beschikbaar zijn vanuit de opcenten, ondanks dat dit soms pijn doet. Zij benadrukt dat
515 deze middelen essentieel zijn om de uitdagingen aan te gaan.

De heer **Karar** (PvdA) begint met het uitspreken van zijn dank aan de ambtenaren voor het vormgeven van de begroting in een korte tijdspanne. Hij geeft aan dat zijn partij tevreden is met het resultaat, maar er zijn drie specifieke punten die hij wil benadrukken.

520 Allereerst merkt hij op dat het positief is dat de klimaataanpak steeds meer een structureel onderdeel wordt van de begroting, in plaats van dat deze voornamelijk gefinancierd wordt met incidentele uitgaven uit de reserves.

525 Als tweede punt geeft de heer Karar aan dat hij een belangrijke doelstelling mist in het begrotingshoofdstuk over de energietransitie. Deze doelstelling, die vermeld staat in het coalitieakkoord, gaat over toegankelijkheid en een gelijk speelveld als cruciale voorwaarden voor de provinciale regelingen. Hij benadrukt dat het realiseren van een eerlijk beleid niet per se veel geld hoeft te kosten. Mocht er echter een klein budget nodig zijn om gelijke kansen te creëren,
530 dan zou dit als een investering moeten worden gezien. De voordelen van een beleid waarin iedereen kan deelnemen, zowel maatschappelijk als economisch, wegen volgens hem zwaarder dan de kosten. Hij vraagt de gedeputeerde om meer uitleg over de plannen om de energietransitie voor iedereen in Noord-Holland toegankelijk te maken.

535 Ten derde brengt de heer Karar een subsidie voor de Omgevingsdienst ter sprake, specifiek gerelateerd aan de capaciteit van groen staal. Hij verwijst naar een specifieke uitkering die de provincie ontvangt van het Rijk voor de uitbreiding van de capaciteit van de Omgevingsdienst Noord-Holland, met betrekking tot de maatwerkaanpak van Tata Steel. Hij vraagt zich af of de financiële bijdrage van het Rijk voldoende is, zodat de kosten voor toezicht op Tata Steel niet een
540 te groot deel van de provinciale begroting innemen. Hij verzoekt om een reflectie op dit punt.

De heer **Kanik** (D66) bedankt de ambtenaren voor de duidelijke begroting die is gepresenteerd. Hij herinnert aan de CO₂-impact analyse van de vorige bestuursperiode, waaruit bleek dat de provincie tekortschoot in het behalen van klimaatdoelen. De heer Kanik merkt op dat er recente
545 positieve ontwikkelingen zijn, zoals aanvullende maatregelen van het Rijk en de bevindingen van het Planbureau voor de Leefomgeving. Desondanks benadrukt hij het belang van blijvende inspanning en wijst hij op het belang van het oplossen van netcongestie, waarbij hij waardering uit voor de VVD die dit onderwerp heeft aangekaart.

550 Bij het doornemen van de begroting ziet de heer Kanik dat de coalitie actief blijft werken aan de klimaatdoelen en de klimaataanpak verder uitbreidt. Hij is positief over het verhoogde budget voor de komende jaren en de voorgestelde versnelling van de Regionale Energiestrategie (RES). Toch uit hij zijn zorgen over het al dan niet behalen van de provinciale klimaatdoelen en vraagt hij naar specifieke uitwerkingen en invullingen van het beleid. Hij is met name geïnteresseerd in
555 de inspanningen van het college op het gebied van de warmtetransitie en de koppeling met het nationale klimaatbeleid.

De heer Kanik brengt ook de discussie over klimaatdoelen en de rol van kernenergie naar voren. Hij benadrukt het belang van consistentie in het beleid en het voorkomen van twijfel over
560 vastgestelde maatregelen. Hoewel hij niet per se tegen kernenergie is, maakt hij zich zorgen over hoe het onderwerp wordt gebruikt in debatten en pleit hij ervoor om de discussie over kernenergie voornamelijk op nationaal niveau te houden.

Tot slot bespreekt de heer Kanik het thema cultuur. Hij refereert aan plannen in de begroting over samenwerking met gemeenten en andere partners rondom voorzieningen. Hij vraagt de
565 gedeputeerde naar de uitdagingen voor sport- en cultuurfaciliteiten, gezien de beperkte recreatieruimte en toenemende woningbouw. Hij wil weten of er voldoende rekening is gehouden met uitbreiding van gebieden voor cultuur, sport en andere voorzieningen.

570 Statenlid **Kostić** (PvdD) uit haar zorgen over de staat van het klimaat, biodiversiteit en waterkwaliteit in de provincie, zoals blijkt uit de brede basismonitor. Ze merkt op dat, ondanks de investeringen in de begroting, de urgentie van de problemen mogelijk niet volledig wordt erkend. Ze vraagt zich af of de investeringen voldoende zijn en mist een geïntegreerd actieplan voor de klimaat- en biodiversiteitscrisis. Statenlid Kostić is benieuwd naar de timing van het
575 aangekondigde klimaatactieplan en vraagt of Gedeputeerde Staten bij presentatie van het plan kan onderbouwen hoe ze de crises in samenhang, tijdig en rechtvaardig willen aanpakken. Ze benadrukt het belang van meetbare tussendoelen en jaarlijkse monitoring.

Statenlid Kostić wijst op de noodzaak van energiebesparing en een natuurinclusieve inrichting
580 van de provincie. Omdat slechts een klein percentage van de bedrijven voldoet aan de energiebesparingsplicht van 2008, vraagt Partij voor de Dieren wanneer GS zal overgaan tot handhaving in plaats van een mildere aanpak. Ze is ook benieuwd naar de energiebesparingsdoelen die de provincie zou kunnen stellen. Verder vraagt ze GS of ze zich bewust zijn van de omgevingsvisie uit 2018, waarin staat dat alle nieuwe ontwikkelingen
585 natuurinclusief moeten zijn, en of de provincie sindsdien daadwerkelijk dergelijke ontwikkelingen heeft bevorderd.

Statenlid Kostić stelt voor om een pilot te starten met een burgerberaad voor het klimaat en vraagt of de GS hiervoor openstaat.

590

Tot slot wijst ze op de gelden gereserveerd voor sponsorbeleid en merkt op dat de sponsorcontracten dit jaar aflopen. Ze verwacht dat de GS eerst Provinciale Staten zal raadplegen over toekomstige sponsorovereenkomsten.

595

De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt welke feitelijke informatie de basis vormt voor de conclusie dat er een klimaatcrisis is.

Statenlid **Kostić** (PvdD) antwoordt dat dat op basis van de bevindingen van het IPCC is. Hiermee is ook haar betoog in eerste termijn afgerond.

600

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) start met een reactie op de eerdere opmerkingen van de VVD betreffende de netcongestie. Ze erkent de problemen die de energietransitie met zich meebrengt voor het netwerk. Echter, ze uit haar zorgen over het nemen van een regierol, vooral als het gaat om het bouwen van transformatorstations. Ze benadrukt het belang van samenwerking met gemeenten en waarschuwt tegen het opleggen van beslissingen die een grote impact hebben op de leefomgeving, wat draagvlak kan verminderen.

605

Vervolgens stelt mevrouw Uiterwijk vragen over de begroting.

610

- Ze wil weten welke dilemma's er zijn met betrekking tot de energietransitie en woningbouw in relatie tot een gezonde leefomgeving.
- Mevrouw Uiterwijk merkt op dat er in de begroting veel wordt geschreven over VTH-taken en vraagt of er extra budget nodig is voor de verdiepingsslag in samenwerking tussen omgevingsdiensten.
- Over Tata Steel merkt ze op dat er plannen zijn voor intensiever toezicht en vraagt om een reflectie van de gedeputeerde over de financiële implicaties hiervan voor de komende jaren. Ze informeert ook naar eventuele bijdrages van het Rijk en de mogelijkheid om kosten door te berekenen aan het bedrijf zelf onder de Omgevingswet.

615

De heer **Heijnen** (CDA) spreekt zijn waardering uit voor de ambitie van het college om de kwaliteit van cultuur en voorzieningen te versterken. Hij verwijst naar programma 6.3 waarin de provincie aangeeft gesprekken te voeren met partners zoals Dorpswerk, Sportservice en gemeenten. Ook is er aandacht voor het verduurzamen van culturele voorzieningen en dorpshuizen. Echter, hij merkt op dat sportlocaties niet specifiek worden genoemd en vraagt of deze ook worden meegenomen in deze ambitie.

620

625

De heer Heijnen benadrukt het positief te vinden dat sommige taken nu structureel worden gefinancierd in plaats van incidenteel. Hij herinnert aan een motie van het CDA vorig jaar over dit onderwerp die toen niet werd aangenomen. Desondanks complimenteert hij het college voor het aanpassen van hun aanpak.

630

Echter, hij uit zijn zorgen over het budget voor programma 6.3, dat slechts met één miljoen euro per jaar is verhoogd. Hij wijst op eerdere grotere budgetten voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed en vraagt hoeveel maatschappelijke instellingen nog wachten op steun

van de provincie. Hij sluit af met de vraag hoe het college de genoemde ambities wil waarmaken met het beschikbare budget, dat in zijn ogen beperkt lijkt.

635

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) geeft aan dat hij de commissievergaderingen interessant vindt om naar te luisteren, met name vanwege de uitgebreide betogen. Hij merkt op dat verschillende commissies hun eigen specifieke termen of steekwoorden hebben. Voor deze vergadering is "netcongestie" zo'n steekwoord, terwijl in een eerdere vergadering termen als "sedum dakbedekking op bushokjes" centraal stonden. Hij wijst op de hoge kosten die beide met zich meebrengen. Hij erkent dat netcongestie een belangrijk zorgpunt is. Verder uit hij zijn tevredenheid over de sluitende begroting voor 2024, hoewel hij het betreurt dat de opcenten verhoogd moesten worden. Hij beseft echter dat deze verhoging noodzakelijk was. Zijn hoop is dat de kosten voor het aanpakken van netcongestie niet verder zullen stijgen. Hij benadrukt dat de provincie Noord-Holland nog steeds de laagste opcenten heeft. Tot slot spreekt de heer Stulemeijer zijn tevredenheid uit over de uitvoeringskredieten voor de iMPI-projecten.

645

650

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) geeft aan dat het als nieuw commissielid een interessante opgave was om de begroting te bestuderen. Ze bedankt iedereen voor de gestelde vragen die verhelderend waren. Ze heeft daarnaast nog drie specifieke vragen over de begroting.

655

Ten eerste verwijst ze naar bladzijde 43 waar gesproken wordt over de provinciale rol in het ondersteunen van gemeenten en andere partijen bij het versnellen van de energietransitie. Ze wil graag weten hoe deze ondersteuning in de praktijk wordt vormgegeven, met name als het gaat om financiële ondersteuning.

660

Vervolgens haalt ze punt 1.5 op bladzijde 29 aan, waarin staat dat de provincie onderzoekt waar aanvullend beleid nodig is voor het beter beschermen van de gezondheid van Noord-Hollanders. Ze vraagt zich af waarom er gesproken wordt van 'aanvullend' beleid als gezondheid een fundamenteel onderdeel zou moeten zijn van het provinciale beleid. Ze vraagt of de provincie het ermee eens is dat gezondheidsbeleid al een basiscomponent zou moeten zijn, zodat aanvullend beleid overbodig wordt.

665

Tot slot wijst ze op bladzijde 29 onder punt 2.1, waar een beschrijving wordt gegeven van de vier OD's in de provincie. Ze merkt op dat het budget voor de OD IJmond in 2023 ruim één miljoen euro bedraagt, maar in 2024 daalt naar ongeveer € 450.000. Bij de andere OD's ziet ze vergelijkbare budgetten, hoewel er bij NZKG een toename is van drie miljoen en bij OD NHN een stijging van € 90.000. Ze vraagt om uitleg over de aanzienlijke vermindering van het budget voor de OD IJmond en of dit te maken heeft met een verwachte afname van vergunningsaanvragen of een andere reden.

670

De **voorzitter** constateert dat de inbreng in eerste termijn door de commissie is geleverd.

Schorsing 21.12 tot 21.19 uur.

675

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** begint in haar reactie met een verwijzing naar de eerdere opmerking van meneer De Wit. Ze waardeert zijn suggestie om meer geld vrij te maken, maar benadrukt dat op dit moment, naar haar inzicht, er voldoende financiële middelen en ambtelijke capaciteit zijn

680 toegewezen voor netcongestie. Ze legt uit dat naast het provinciale budget, er ook een aanzienlijke financiering vanuit het Rijk naar de provincies komt om dit specifieke probleem aan te pakken. Ze verzekert meneer De Wit dat, mocht er in de toekomst meer financiële ondersteuning nodig zijn, zij hem daarover zal informeren, in de verwachting dat hij haar daarin zal ondersteunen.

685 Ze benadrukt verder dat, hoewel het belangrijk is om de urgentie van dit probleem te erkennen, de oplossing waarschijnlijk niet alleen in financiële middelen ligt. Ze erkent dat er bedrijven zijn die hinder ondervinden, bijvoorbeeld in hun pogingen om te vergroenen, en dat dit een bekend probleem is voor de provincie. Ze suggereert dat er waarschijnlijk geen extra onderzoek nodig is naar dit specifieke aspect. Ze bedankt meneer De Wit voor het aankaarten van dit belangrijke onderwerp en is het met hem eens dat dit wellicht een van de grootste uitdagingen is waar de provincie voor staat.

695 De heer **De Wit** (VVD) maakt duidelijk dat hun zorg niet ligt bij het feit dat de provincie meer financiële middelen zou moeten vrijmaken. Daarom roept hij niet op tot het toewijzen van meer geld. Zijn suggestie is gericht op het versterken van de samenwerking binnen de Taskforce. Deze Taskforce is oorspronkelijk opgezet voor samenwerking tussen gemeenten, provincie en netbeheerders. De heer De Wit benadrukt het belang van een nauwere samenwerking met het bedrijfsleven binnen deze structuur. Hij vraagt of de gedeputeerde overweegt om verdiepende gesprekken met het bedrijfsleven te voeren om te bepalen waar de prioriteiten moeten liggen.

705 Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat er naar haar mening al voldoende zicht is op het betreffende onderwerp en dat het wellicht niet nodig is om daar extra focus op te leggen. Ze staat echter open voor een meer gedetailleerde uitwerking van een voorstel van de VVD en daar later verder over te praten.

In reactie op de vraag van meneer Van Tiggelen over waarom er geen verder onderzoek wordt gedaan, antwoordt Gedeputeerde Kocken dat zij van mening is dat deze coalitie meer vertrouwen heeft in wetenschappelijke inzichten en minder sceptisch is over klimaatverandering dan de heer Van Tiggelen. Ze gelooft niet dat duurzaamheidsmaatregelen de sociaaleconomische positie van de bevolking in gevaar brengen, waardoor verder onderzoek in haar ogen niet nodig is. Ze is daarom niet van plan dit onderzoek uit te voeren.

715 De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt of hij het goed heeft begrepen dat deze coalitie geen problemen heeft met milieuvervuiling.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat hij dat niet goed heeft begrepen.

720 Gedeputeerde Kocken reageert op de vraag van meneer Karar over het gelijke speelveld in de provinciale regelingen. Ze legt uit dat de huidige begroting een algemeen overzicht biedt met een kleine aanvullende uitwerking, gebaseerd op het huidige akkoord. Veel ambities uit het akkoord moeten nog concreter worden uitgewerkt. Daardoor is in de huidige begroting nog niet precies aangegeven hoe budgetten worden besteed. Ze bevestigt dat een gedetailleerdere uitwerking van hoe dit in de regelingen zal worden opgenomen nog volgt, maar dat dit momenteel nog niet zichtbaar is in de begroting.

725

De heer **Karar** (PvdA) bedankt de gedeputeerde voor haar reactie. Hij stelt voor om het belang van het gelijke speelveld alsnog te benadrukken in hun doelstellingen. Hij ziet het als een essentiële randvoorwaarde en suggereert om dit mee te nemen in toekomstige begrotingsbeleidsstukken.

730 Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat de voorgestelde toevoeging naar haar mening vooral een tekstuele wijziging betreft. Ze benadrukt dat de betreffende ambitie al duidelijk verankerd is in het coalitieakkoord. Ze verwacht dat in een volgende begroting deze ambitie concreter zichtbaar zal zijn, aangezien ze hoopt dat er niet veel tijd nodig is om dit verder uit te werken.

735 Gedeputeerde Kocken reageert vervolgens op de vragen van D66. Ze bevestigt dat het op dit moment lastig is om te beoordelen of de gestelde doelen behaald zullen worden. Ze wijst erop dat de provincie bezig is met het updaten van de APK (Actieprogramma Klimaat), waarin ook wordt gekeken naar de kosten van reductie. Ze benadrukt dat niet alle aspecten van klimaatuitstoot in geld te kwantificeren zijn. Op dit moment is haar inschatting dat de provincie met het begrote geld de geformuleerde ambities kan realiseren. Dit kan echter in de toekomst veranderen.

In reactie op de opmerkingen van Statenlid Kostić over het gebrek aan urgentie en de vraag naar het Actieprogramma Klimaat, geeft Gedeputeerde Kocken aan dat de huidige coalitie slechts drie
745 maanden in functie is. Ze is tevreden met de huidige begroting die reflecteert wat in het akkoord is opgenomen. Ze benadrukt dat niet alles direct kan worden uitgewerkt en vraagt om geduld. Er wordt al gewerkt aan het Actieprogramma Klimaat en ze hoopt dat er in Q1 2024 over gesproken kan worden. Ze verzekert dat de ambitie er is en vraagt om geduld.

750 Gedeputeerde Kocken reageert op de vraag van Statenlid Kostić over een mogelijke pilot voor een burgerberaad. Ze geeft aan dat ze het idee van burgerparticipatie gekoppeld aan klimaat interessant vindt en er zeker voor openstaat. De gedeputeerde heeft nog wel een vraag over de specifieke vorm, of dit een burgerberaad moet zijn of iets anders. Ze benadrukt dat het waardevol zou zijn om hier gezamenlijk over te discussiëren.

755 De heer **Kanik** (D66) vraagt of de CO₂-impact analyse van de vorige periode de basis vormt voor het door de gedeputeerde voorgestelde Actieprogramma Klimaat. Hij is benieuwd of deze analyse als input wordt gebruikt. Daarnaast wil hij weten hoe dit programma aansluit op de klimaatmaatregelen die eerder dit jaar op nationaal niveau door de rijksoverheid zijn
760 gepresenteerd.

Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat de CO₂-impact analyse zeker wordt meegenomen in hun overwegingen, aangezien deze niet zonder reden is opgesteld. Ze benadrukt ook het belang van afstemming met het Rijk en geeft aan dat ze ernaar streven om in lijn te blijven met wat vanuit
765 andere overheidsinstanties komt. Ze verzekert dat de provincie niet een afwijkende koers zal varen en dat de ambities die door het Rijk zijn gesteld en van de provincies worden verwacht, worden opgenomen in hun eigen strategie en aanpak.

Gedeputeerde Kocken merkt op dat mevrouw Uiterwijk van JA21 voornamelijk heeft aangegeven
770 dat er voorzichtigheid geboden is bij het handelen met de transformatorstations. Ze interpreteert dit als een oproep tot voorzichtigheid, eerder dan een directe vraag. De gedeputeerde geeft vervolgens aan dat haar persoonlijke standpunt meer in lijn ligt met dat van de VVD, waarbij ze

de groeiende urgentie benadrukt om effectieve oplossingen te vinden voor de aanpak van het probleem. Ze voegt toe dat, hoewel versnelling noodzakelijk lijkt, het belangrijk is om draagvlak
775 te behouden en betrokken partijen, zoals de lokale gemeenschappen en gemeenten, goed te informeren en te betrekken bij toekomstige beslissingen.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) geeft aan dat de gedeputeerde haar opmerkingen wellicht niet helemaal correct heeft geïnterpreteerd. Ze benadrukt dat ze niet heeft gezegd dat er niet versneld moet
780 worden. Haar belangrijkste punt was dat de provincie de lokale overheden niet moet overrulen. Ze vraagt de gedeputeerde om haar opmerkingen in die context te begrijpen, aangezien ze het als twee afzonderlijke kwesties ziet.

Gedeputeerde **Kocken** benadrukt dat het een genuanceerd gesprek is over wanneer gemeenten
785 zich overruled voelen en wanneer ze hulp zoeken. De gedeputeerde geeft aan dat gemeenten geconfronteerd worden met grote uitdagingen, waaronder op het gebied van ruimtelijke ordening. Volgens haar zoeken gemeenten vaak de hulp van de provincie, omdat zij ook te maken hebben met deze complexe vraagstukken. Zowel de provincie als gemeenten maken zich
790 zorgen over zaken als de vestiging van ondernemers en de realisatie van woningbouw. De noodzaak om het probleem van netcongestie aan te pakken is niet alleen een provinciale kwestie, maar wordt gevoeld op alle bestuurlijke niveaus. Ze benadrukt dat de provincie streeft naar een goede samenwerking met gemeenten om zo snel mogelijk vooruitgang te boeken.

Gedeputeerde Kocken memoreert dat de heer Heijnen tevreden was over de keuze voor
795 structurele financiering en bedankt hem voor zijn suggestie.

Vervolgens reageert ze op de vraag van Volt over de ondersteuning van de provincie aan gemeenten. Ze benadrukt dat de provincie veel doet op dit gebied. Ze noemt de samenwerking in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) en de warmtevraagstukken. Er zijn diverse
800 uitvoeringsregelingen en mogelijkheden voor gemeenten om ondersteuning te krijgen, bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening. Gemeenten kunnen voor advies terecht bij de provincie of het Steunpunt Duurzame Energie, dat al lang bestaat en goede samenwerkingsrelaties heeft met alle gemeenten. Ze raadt aan om de websites van het Steunpunt en de twee RES'en te raadplegen voor een volledig overzicht. Bovendien is er op de provinciale
805 website een lijst met alle subsidieregelingen. Ze voegt toe dat ze regelmatig overleg heeft met wethouders Duurzaamheid van gemeenten in Noord-Holland, wat benadrukt dat de provincie zeer actief is op dit gebied.

Statenlid **Kostić** (PvdD) heeft nog vragen die nog niet beantwoord zijn.
810

Gedeputeerde **Kocken** stelt voor om de vragen schriftelijk te stellen.

Statenlid **Kostić** (PvdD) brengt een nog onbeantwoorde vraag naar voren die zij graag tijdens de vergadering wil stellen. Ze vraagt specifiek naar de energiebesparingsplicht en of GS de intentie
815 heeft om hier sterk op in te zetten.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat dit een vraag over toezicht en handhaving is. Dit valt in de portefeuille van gedeputeerde Olthof.

820 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt vervolgens specifiek of GS openstaat om energiebesparingsdoelen waar de provincie zelf invloed op uit kan oefenen. Dit kan voor de provincie zelf zijn, maar ook voor de eigen organisatie.

Omdat er nog verduidelijkende vragen zijn vanuit de gedeputeerde op deze vraag, stelt de
825 **voorzitter** voor ook deze vraag schriftelijk te stellen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** noemt de vraag van de VVD met betrekking tot de omgevingsdiensten. De vraag heeft te maken met het interbestuurlijk programma, voortkomend uit de Commissie Van Aartsen, waarin de robuustheid van de omgevingsdiensten wordt getoetst.
830 Hij stelt voor om een technische briefing te organiseren om hierover meer informatie te verstrekken.

De **voorzitter** geeft aan dat er een geschikte datum gezocht zal worden.

835 Gedeputeerde **Olthof** memoreert dat eerder is aangegeven dat het eigenaarschap en het opdrachtgeverschap zijn gescheiden. In zijn beantwoording gaat de gedeputeerde in op de VTH-taken vanuit het opdrachtgeversperspectief.

Hij adresseert de vraag van de PvdA over de financiële bijdrage van het Rijk met betrekking tot de
840 uitvoering bij Tata Steel. Hij bevestigt dat er eerdere gesprekken over dit onderwerp zijn geweest. De SPUK-regeling maakt deel uit van de totale bekostiging voor Tata Steel. Er zijn nog gesprekken gaande met het Rijk over extra bijdragen. Bijkomende leges en een eigen bijdrage zullen waarschijnlijk deel uitmaken van de totale bekostiging. Het Rijk heeft aangegeven bij te zullen dragen. Ook worden er in IPO-verband gesprekken over gevoerd. Echter, vanwege de
845 huidige politieke situatie op nationaal niveau is er enige terughoudendheid vanuit het Rijk over toekomstige bijdragen.

De gedeputeerde bevestigt in reactie op JA21 de onzekerheden rondom Tata Steel, vooral gezien de transitie naar groener staal. Hij benadrukt dat deze situatie waarschijnlijk niet langdurig zal
850 zijn. Met de aanstaande actualisatie van het programma voor Tata Steel zullen bepaalde taken worden uitgevoerd gericht op de komende jaren. Zijn hoop is dat er op termijn een stabielere financiële situatie zal ontstaan, waarbij de inkomsten en uitgaven duidelijk zijn. Hij erkent echter dat er de komende jaren nog veel onzekerheid zal zijn, wat waarschijnlijk elk jaar tijdens de begrotingsbesprekingen aan bod zal komen.

855 Gedeputeerde **Olthof** licht toe dat de nieuwe coalitie veel waarde hecht aan de vitaliteit en leefbaarheid van dorpen en steden in Noord-Holland. Bij het plannen van nieuwe woningen in Noord-Holland Noord kijkt de coalitie niet alleen naar de bouw van huizen, maar ook naar wat een gemeenschap levendig en vitaal maakt. Hierbij worden cultuur, sport en andere
860 voorzieningen als essentieel beschouwd. Er is al onderzoek gaande naar dit onderwerp. De gedeputeerde benadrukt het belang van gesprekken met gemeenten op regionaal niveau om te bepalen welke voorzieningen nodig zijn voor de leefbaarheid. Het gaat niet alleen om fysieke gebouwen zoals sportaccommodaties, maar ook om het behoud van deze voorzieningen. Dit vormt de basis voor het concept van een voorzieningenakkoord.

865

De heer **Kanik** (D66) vraagt hoe er wordt omgegaan met voorzieningen in nieuw te bouwen wijken en dorpen.

870 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat er, hoewel er geen nieuwe steden worden gebouwd, er wel bereidheid is om meer te bouwen aan de randen van dorpen. Hij benadrukt dat bij het bepalen van voorzieningen gekeken wordt naar wat de gehele regio nodig heeft om steden en dorpen vitaal en levendig te houden. Dit geldt zowel voor bestaande bouw als voor nieuwbouw.

875 Gedeputeerde **Olthof** reageert op een vraag van de Partij voor de Dieren over het sponsorbeleid. Hij geeft aan dat het huidige sponsorbeleid tot het einde van het jaar loopt. Door vertraging in het coalitieakkoord en omdat sommige evenementen al een jaar van tevoren worden voorbereid, is besloten om deze evenementen voor 2024 een eenjarig contract aan te bieden. Dit zorgt ervoor dat deze evenementen de benodigde middelen hebben om door te gaan. **Gedeputeerde Olthof belooft voor het einde van het jaar met een nieuw sponsorbeleid te komen en dit met de Staten te bespreken. Dit onderwerp zal op de B-agenda worden geplaatst en het is aan de Staten om te bepalen hoe ze hiermee verder willen gaan.**

880

885 Statenlid **Kostić** (PvdD) dankt voor de toezegging en vraagt welke activiteiten met een jaar zijn verlengd.

890 Gedeputeerde **Olthof** licht toe dat er lopende contracten waren voor meerdaagse evenementen. Deze contracten waren al voor langere tijd vastgelegd. Om betrouwbaarheid als bestuur te tonen, is besloten deze contracten met één jaar te verlengen voor 2024. Het zou niet correct zijn om enkele maanden vooraf te melden dat deze contracten beëindigd worden. Daarnaast informeert hij dat er al gesprekken zijn gevoerd over een nieuw beleid. Vanaf 2025 zal dit nieuwe beleid in werking treden.

895 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt verduidelijking over de betrouwbaarheid van de overheid. Ze merkt op dat de contracten oorspronkelijk tot het einde van dit jaar liepen. Ze vraagt of de verlenging naar het volgende jaar een gebaar van coulance van de gedeputeerde is.

900 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hoewel het gezien kan worden als een gebaar van coulance, de beslissing voornamelijk is genomen omdat er nog geen nieuwe afspraken of beleid zijn vastgesteld. Het doel was om zekerheid en duidelijkheid te bieden. Hij benadrukt dat er voor het einde van het jaar een nieuw beleid zal worden gepresenteerd ter bespreking.

905 Gedeputeerde **Olthof** spreekt over het thema energiebesparing en benadrukt dat er twee belangrijke aspecten zijn. Ten eerste is er de verantwoordelijkheid van de kleinere bedrijven, die onder de gemeenten valt. Hiervoor is een besparingsakkoord met de gemeenten gesloten om hen te stimuleren toezicht te houden op de naleving ervan. Voor de grotere bedrijven zijn er andere maatregelen getroffen. Er is een nieuw team opgericht bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied dat zich specifiek richt op toezicht en handhaving. Dit team zal zich bezighouden met de uitvoering van een plan van aanpak, waaronder de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving gebaseerd op provinciale ambities en het toezien op de realisatie van energiebesparingsmaatregelen. Hoewel er al een team actief was, is er nu een volledig nieuw team samengesteld om deze taken uit te voeren, specifiek gericht op de bedrijven waarvoor de provincie verantwoordelijk is.

910

915 Statenlid **Kostić** (PvdD) brengt naar voren dat de energiebesparingsplicht al sinds 2008 van kracht is. Bij een eerdere gelegenheid gaf de gedeputeerde aan dat slechts negen procent van de bedrijven in de provincie aan deze plicht voldoet. Ze herinnert eraan dat het plan was om deze bedrijven voor het einde van dit jaar te informeren over de geldende wet- en regelgeving. Ze vraagt zich af of de provincie nu daadwerkelijk gaat handhaven of dat er opnieuw voor een zachtere aanpak wordt gekozen. Ze wil weten hoeveel tijd de bedrijven nog krijgen om aan hun
920 verplichtingen te voldoen.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat er juist een nieuw team is opgezet om toezicht te houden op de naleving van de nieuwe wet- en regelgeving. Hij geeft duidelijk aan dat de provincie de intentie heeft om te handhaven en toezicht uit te oefenen. Het opzetten van een nieuw team zou
925 immers geen zin hebben als er geen plannen zijn om daadwerkelijk actie te ondernemen. Daarom bevestigt hij dat de provincie toezicht zal houden en ervoor zal zorgen dat de regels daadwerkelijk worden nageleefd.

930 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of de provincie van plan is om daadwerkelijk bij de bedrijven langs te gaan om te controleren of zij voldoen aan de energiebesparingsplicht die sinds 2008 van kracht is. Ze wil ook weten of, in het geval dat bedrijven niet voldoen, er een dwangsom zal worden opgelegd. Ze zoekt bevestiging over de precieze aanpak van de provincie in deze kwestie.

935 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hij op dit moment niet precies op de hoogte is van het specifieke uitvoeringsplan van het nieuw opgezette team dat toezicht zal houden op de uitvoering van de nieuwe wet- en regelgeving, zoals of ze alle bedrijven persoonlijk gaan bezoeken. Mocht daar behoefte aan zijn, kan de gedeputeerde op een later moment, wanneer hij over meer gedetailleerde informatie beschikt, terugkomen op deze vraag.

940 Gedeputeerde **Olthof** reageert op de vragen van JA21 over het belang van een gezonde leefomgeving. Hij benadrukt dat er veel uitdagingen zijn, zoals de noodzaak om woningen te bouwen en onder andere de ruimtelijke impact van de energietransitie. Hij onderstreept de verantwoordelijkheid van de provincie om een gezonde leefomgeving te waarborgen. Hierbij is
945 het belangrijk om te leren van eventuele fouten uit het verleden, vooral als het gaat om het combineren van wonen, werken en andere activiteiten. De provincie beschikt over instrumenten voor vergunningen en handhaving. Maar ook het vooraf zorgvuldig plannen van ruimtelijke ordening is essentieel. Als er bijvoorbeeld bedrijven met bepaalde risico's of geurcirkels worden gepland, moet er goed worden nagedacht over waar woningen worden gebouwd. Het
950 uiteindelijke doel is om de gezonde leefomgeving niet alleen te beschermen, maar ook te bevorderen. Dit alles in relatie tot woningbouw, energietransitie en andere relevante zaken.

Gedeputeerde **Olthof** spreekt over de Nota Uitvoering en Handhaving. Hij benadrukt dat, zoals eerder in de presentatie is aangegeven, er een actualisatie komt van de nota VTH-taken. Deze
955 actualisatie is gepland om in het voorjaar van 2024 te worden vastgesteld. Na de vaststelling van deze nota zal er een uitvoeringsprogramma worden opgesteld, evenals de financiële kaders. Eerst wordt de nota behandeld en daarna volgt de uitvoering. De beleidsnota zal ter bespreking worden voorgelegd en zal ook door Provinciale Staten worden vastgesteld. Vervolgens is de

960 uitvoering een resultaat van deze nota. Provinciale Staten zullen over de uitvoering worden geïnformeerd en de nota zal hen ter kennisname worden toegestuurd.

Gedeputeerde Olthof bespreekt het onderwerp van het CDA over de verduurzaming van sportaccommodaties. In de huidige begroting is er een bescheiden budget gereserveerd van ongeveer één tot anderhalve ton voor de verduurzaming van deze sportaccommodaties. Dankzij
965 motie M42 is er een extra financiële impuls aan dit budget gegeven. Dit extra geld is goed besteed en de motie loopt binnenkort ten einde. Er zijn nog enkele projecten die momenteel in uitvoering zijn. De provincie heeft echter niet meer dezelfde financiële middelen beschikbaar om subsidies op dezelfde manier te blijven verlenen. Dit betekent echter niet dat er niets wordt gedaan. Er wordt gekeken naar mogelijkheden vanuit het Rijk om verenigingen en culturele
970 instellingen verder te ondersteunen. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat de provincie niet de middelen heeft om structureel miljoenen aan subsidies te verstrekken voor de verduurzaming van sportaccommodaties. De provincie heeft er bewust voor gekozen om dit niet voort te zetten. Hij geeft aan dat de inzet van het fonds een succes is geweest, maar dat er geen structurele financiële middelen voor zijn. Tot slot meldt hij dat er een update zal komen over de resultaten van de verduurzaming van de sportaccommodaties en dat deze informatie met alle betrokkenen zal worden gedeeld.

De heer **Heijnen** (CDA) vraagt de gedeputeerde in de update ook aan te geven hoeveel sportaccommodaties wel subsidie hadden willen krijgen, maar die zijn misgelopen.

980

Gedeputeerde **Olthof** zegt toe deze informatie toe te voegen aan de update.

Gedeputeerde Olthof bespreekt het onderwerp gezondheid dat door Volt naar voren is gebracht. Hij benadrukt het belang van een gezonde leefomgeving en stelt dat gezondheid een structureel
985 beleidsonderdeel moet worden. Bij alle beslissingen en acties die worden ondernomen, moet men overwegen wat de impact hiervan is op de gezonde leefomgeving en op de gezondheid van de inwoners. Echter, de huidige aanpak zorgt nog niet constant voor de gewenste gezondheidsniveaus. Daarom zijn er twee benaderingen nodig: 1) het integreren van gezondheidsbeleid in alle huidige en toekomstige acties en 2) het nemen van aanvullende
990 maatregelen om het gewenste gezondheidsniveau te bereiken, ook bij bestaande situaties en bedrijven.

Tot slot gaat Gedeputeerde Olthof in op de Omgevingsdienst IJmond. Hij licht toe dat de bodemtaken zullen vervallen onder de Omgevingswet. Deze taken worden overgedragen aan de
995 gemeenten en zullen daarmee niet langer onder de verantwoordelijkheid van de provincie vallen.

Tweede termijn commissie

De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft aan dat hij regelmatig merkt dat, wanneer er vragen worden gesteld, er vaak antwoorden worden gegeven op vragen die niet zijn gesteld, of dat slechts
1000 gedeeltelijke antwoorden worden gegeven waarbij de kern van de vraag wordt vermeden. Hij licht dit toe met twee voorbeelden.

Ten eerste heeft hij een vraag gesteld aan de Partij voor de Dieren over de feitelijke grondslag van de klimaatcrisis. Als reactie kreeg hij een antwoord over de afkorting van een organisatie van
1005 de Verenigde Naties die zich met klimaat bezighoudt, namelijk het IPCC. De heer Van Tiggelen

benadrukt dat ze op zoek waren naar feiten. Hij verwijst vervolgens naar het zesde assessment report van het IPCC, waarin wordt vermeld dat er geen toename is van orkanen, overstromingen of droogte.

- 1010 Het tweede voorbeeld betreft een vraag die de PVV heeft gesteld aan de gedeputeerde over onderzoek naar de effecten op het milieu en de leefomgeving voor mens en dier. In plaats van een antwoord op deze vraag, werd er gereageerd met een opmerking over de verschillende inzichten van de PVV en de coalitie met betrekking tot het klimaat- en energiebeleid. De heer Van Tiggelen benadrukt hun zorg over Bisfenol A, een stof afkomstig van de bladen van
- 1015 windturbines, die schadelijk kan zijn voor de natuur. Hij vraagt zich af waarom hier geen onderzoek naar wordt gedaan. Tot slot geeft de heer Van Tiggelen aan dat hij tijdens de komende vergadering over windturbines met meer feiten zal komen.

- Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) reageert op de discussie omtrent het voorstel van de VVD om een sterkere regierol te nemen in de aanpak van netcongestie. Ze uit haar zorgen over de respons van de gedeputeerde, omdat het lijkt alsof de aanpak en de maatregelen zonder kritiek worden omarmd door gemeenten. Ze wijst op de impact van bepaalde maatregelen, zoals de plaatsing van transformatorstations die aanzienlijke geluidsoverlast kunnen veroorzaken. Ze benadrukt het belang van zorgvuldigheid bij het kiezen van locaties voor dergelijke installaties en vraagt om
- 1020
- 1025 niet overhaast te werk te gaan.

- Vervolgens brengt ze de dilemma's ter sprake die zijn geschetst met betrekking tot een gezonde leefomgeving in de context van energietransitie en woningbouw. Ze vraagt om bevestiging of de gezonde leefomgeving als prioriteit wordt gezien, wat mogelijk gevolgen kan hebben voor
- 1030 ontwikkelingen in energietransitie en woningbouw op sommige locaties.

- Ten slotte stelt mevrouw Uiterwijk een vraag over Tata Steel. Ze merkt op dat de financiële situatie in de komende jaren aanzienlijk kan veranderen. Ze geeft aan dat JA21 graag intensiever toezicht zou willen houden, zelfs als dit financiële implicaties heeft. Ze vraagt de gedeputeerde of hij dezelfde wens heeft of dat er een financiële overweging wordt gemaakt voor de komende jaren.
- 1035

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

- Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat gezondheid voorop staat. Hij geeft aan dat de provincie hier veel aandacht aan zal besteden, zelfs in situaties waar zij niet direct zeggenschap over hebben. In dergelijke gevallen vindt hij het van belang om gemeenten te adviseren over mogelijke effecten op de gezondheid. Uiteindelijk is het aan de gemeente om een afweging te maken tussen gezondheid en andere belangen. De gedeputeerde erkent dat er moeilijke keuzes gemaakt moeten worden. Als voorbeeld noemt hij de locatiekeuze voor bedrijventerreinen en woningen;
- 1040
- 1045 als er een bedrijventerrein is, kan het onverstandig zijn om daar dichtbij woningen te bouwen. Hij haalt het eerdergenoemde voorbeeld van een transformatorstation aan, waarbij het niet verstandig is om deze naast een woonwijk te plaatsen vanwege mogelijke overlast in de toekomst. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat gezamenlijke besluitvorming essentieel is en ziet het ruimtelijk voorstel als een belangrijk instrument in deze beslissingen.

1050

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) stelt een aanvullende vraag over Tata Steel. Ze wil weten of er een financiële beslissing wordt genomen met betrekking tot het handhaven van intensief toezicht op Tata Steel in de komende jaren.

- 1055 Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat de huidige inspanningen en financiële strategie omtrent Tata Steel gehandhaafd zullen worden in de nabije toekomst. Dit betekent dat er geen afbouw zal plaatsvinden van de huidige aanpak. Echter, hij benadrukt dat de intensieve aanpak die bij Tata Steel wordt gehanteerd, niet voor alle bedrijven uitvoerbaar is. Daarom zal er in de toekomst een keuze gemaakt moeten worden over waar en hoe het VTH-beleid wordt ingezet. Er zullen criteria
- 1060 moeten worden vastgesteld op basis waarvan deze keuzes worden gemaakt. Ondanks de voortzetting van de huidige aanpak bij Tata Steel, kunnen er fluctuaties optreden vanwege nieuwe ontwikkelingen. Gedeputeerde Olthof wijst erop dat er naast Tata Steel nog vele andere bedrijven zijn en dat er keuzes gemaakt moeten worden met betrekking tot het VTH-beleid voor deze bedrijven. Deze overwegingen zullen terugkomen in een toekomstige actualisatie van het
- 1065 beleid.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

5 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

- 1070 Er zijn geen rondvragen voor gedeputeerde Kocken.

6 A-agenda Gezondheid en Milieu (Gedeputeerde Beemsterboer, eigenaarschap Omgevingsdiensten)

- 1075 **6.a Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek**

De Wet gemeenschappelijke regeling is per 1 juli 2022 gewijzigd. Voor 1 juli 2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde

1080 *wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Het college zal na het ontvangen van de zienswijze deze delen met de omgevingsdienst. De commissieleden worden gevraagd met elkaar en gedeputeerde de stukken te bespreken ter advisering aan PS.*

- 1085 *Eerste termijn commissie*

De heer **Dijksen** (SP) stelt een procedurele vraag aan de orde. Hij merkt op dat in de correspondentie van de omgevingsdienst het verzoek is opgenomen dat, indien de Provinciale Staten een zienswijze willen indienen, dit uiterlijk op 1 oktober 2023 gedaan moet zijn. Echter, dit onderwerp staat vandaag pas op de agenda. Hij benadrukt dat dezelfde situatie ook geldt

1090 voor agendapunt 6.b. De SP begrijpt het advies van Gedeputeerde Staten om bij beide agendapunten geen zienswijzen in te dienen. De heer Dijksen vraagt zich vervolgens af of het nog relevant is om deze kwestie vandaag te bespreken en of het mogelijk is om alsnog een zienswijze hierop in te dienen.

- 1095 Mevrouw **Vroom** (D66) spreekt over de GR OFGV, wat staat voor de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek. Ze legt uit dat deze regeling oorspronkelijk afspraken omvatte over de samenwerking tussen provincies en gemeenten. Nu wordt er echter

1100 een wijziging voorgesteld om de democratische legitimiteit van deze gemeenschappelijke
regelingen te vergroten, en dit dient voor 1 juli 2024 gerealiseerd te worden. Als lid van D66 uit
ze haar enthousiasme voor deze wijziging en ziet het als een kans om, samen met andere
deelnemers, te onderzoeken wat er mogelijk nog ontbreekt op het gebied van democratische
legitimiteit. Ze meldt dat de Provinciale Staten van Flevoland een motie hebben ingediend en
goedgekeurd om meer tijd te nemen voor dit besluit. Vervolgens stelt ze de vraag aan de
1105 gedeputeerde hoe hij kijkt naar de aangenomen motie van Flevoland en wat de gevolgen hiervan
zijn. Ze benadrukt dat het belangrijk is om te begrijpen wat er mogelijk ontbreekt in het voorstel,
en merkt op dat het document technisch van aard is. Hierdoor is het voor haar niet duidelijk
welke andere opties er zijn, hoe andere gemeenschappelijke regelingen hiermee omgaan, en wat
wel of niet haalbaar is. Ze vraagt welke mogelijkheden de gedeputeerde had willen opnemen die
niet zijn opgenomen en welke andere opties er zijn. Ze refereert aan een technische sessie in
1110 Flevoland waar ingegaan is op de mogelijkheden die de wet biedt voor volksvertegenwoordigers.
D66 overweegt een motie van soortgelijke strekking als in Flevoland.

Tot slot bespreekt ze het voorstel in de begroting waarin staat dat de deelnemers minder gaan
bijdragen. Hoewel dit in eerste instantie positief lijkt, uit ze haar zorgen over de toenemende
1115 regels en eisen rondom vergunningen en controles. Ze wil weten of dit op de lange termijn een
verstandige keuze is en vraagt de gedeputeerde of het mogelijk is dat de bijdrages nu worden
verlaagd, maar in een latere fase weer flink verhoogd moeten worden.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) brengt naar voren dat op 1 juli de Wet gemeenschappelijke
1120 regelingen is aangepast. Deze aanpassing heeft als doel de democratische legitimiteit van deze
regelingen te versterken. Mevrouw Van Aesch merkt op dat er tot nu toe niets is vastgelegd over
de participatie van burgers en belangenorganisaties in deze regeling. Ze vraagt de gedeputeerde
om te bevestigen dat de participatie van deze groepen in de toekomst verbeterd wordt en zeker
niet verslechtert binnen de kaders van de nieuwe WGR.

1125 Partij voor de Dieren geeft verder aan dat uit de documenten en technische antwoorden het lijkt
alsof de Gedeputeerde Staten de Provinciale Staten en burgers meer op afstand willen plaatsen.
Ze noemt als voorbeeld dat er twijfels worden geuit over het instellen van een gezamenlijke
adviescommissie en dat bepaalde bestuursbesluiten, die niet wettelijk verplicht zijn, niet aan PS
1130 worden voorgelegd. Mevrouw Van Aesch vindt dit een zorgelijke ontwikkeling, zeker gezien het
feit dat Omgevingsdiensten (OD's) meer betrokken zouden moeten zijn in de maatschappij. Ze
vraagt of andere fracties en de GS het met haar eens zijn en overweegt eventueel een motie in te
dienen.

1135 Mevrouw Van Aesch benadrukt dat deze wetswijziging belangrijk is en dat PS meer tijd en
ondersteuning nodig heeft om over de inhoud na te denken. Hierbij sluit ze zich aan bij de
opmerkingen van D66. Gezien de vele vragen en onzekerheden stelt ze voor om een
expertbijeenkomst te organiseren waarbij externe adviseurs betrokken zijn. Ze vraagt de
commissie om dit voorstel te steunen.

1140 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) geeft aan dat er zes specifieke punten zijn waarbij de deelnemers
van de gemeenschappelijke regeling de keuzevrijheid hebben om te bepalen hoe zij de
wijzigingen binnen hun eigen regeling implementeren. Hij vermeldt dat deze punten ambtelijk
besproken zijn met alle deelnemers van de OFGV en met de provincie Noord-Holland. Daarom is

1145 zijn conclusie dat het indienen van een zienswijze vanuit hun kant niet nodig lijkt. Hij stemt ermee in dat er geen zienswijze wordt ingediend. Mocht er echter door andere fracties een motie worden ingediend, dan zal 50PLUS deze beoordelen op basis van de inhoud en kwaliteit.

1150 Statenlid **Laport** (GL) geeft aan dat zijn fractie de voorgestelde wijzigingen begrijpt. Hij merkt op dat veel van deze wijzigingen verplicht zijn gesteld door het Rijk. De gemaakte keuzes binnen de wijzigingen worden door hen ook begrepen. Ook begrijpt GroenLinks waarom er niet gekozen is voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Ze zijn van mening dat er al voldoende mogelijkheden zijn gecreëerd voor diverse partners en belanghebbenden om te participeren en te adviseren. Daarnaast benadrukt hij het belang van flexibiliteit en snelheid
1155 binnen een omgevingsdienst. Hij voegt toe dat, indien nodig, er in de toekomst altijd nog besloten kan worden tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Hierdoor maakt hij zich geen zorgen over de borging hiervan. Statenlid Laport spreekt zijn waardering uit voor het feit dat er elke vier jaar een evaluatie zal plaatsvinden. Tot slot geeft hij aan dat zijn fractie instemt met het voorstel van de Gedeputeerde Staten om geen zienswijzen in te dienen.

1160 De heer **Roosendaal** (VVD) reageert op de eerdere inbreng van zowel D66 als de Partij voor de Dieren. Hij geeft aan dat hij eerst het antwoord van de gedeputeerde wil horen. Uit de documenten die hij heeft bestudeerd, maakt hij op dat er een intentie is om inwoners meer te betrekken bij het beleid. Gezien eerdere opmerkingen die aan het begin van de avond zijn
1165 gemaakt over de onafhankelijke uitvoering op afstand, kan hij begrijpen dat hier mogelijkheden voor zijn. Zijn centrale vraag is dan ook: hoe gaat dit in de praktijk vorm krijgen? Voordat er verder gediscussieerd wordt over de eventuele implementatie van een adviesraad of over hoe de betrokkenheid van burgers bij het beleid is gewaarborgd, wil de heer Roosendaal eerst duidelijkheid hierover.

1170 Met betrekking tot het voorstel van D66 om, in navolging van Flevoland, zaken een half jaar uit te stellen, wil hij eveneens eerst inzicht in het onderliggende probleem dat men probeert op te lossen. Hij geeft aan dat dit samenhangt met zijn eerdere vraag en wil hierop wachten alvorens verder te gaan.

1175 Ten slotte geeft hij aan dat hij geen behoefte heeft om een zienswijze in te dienen.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft namens zijn fractie aan in te stemmen met het voorgenomen besluit.

1180 De heer **Wagelaar** (PvdA) geeft aan dat zijn fractie de brief als zeer overzichtelijk heeft ervaren. De brief bevat een aantal verplichte wijzigingen en daarnaast zes punten waarbij de keuzes door hen worden begrepen. Wat betreft het onderwerp van de adviescommissie sluit hij zich aan bij de opvattingen van GroenLinks. De heer Wagelaar bevestigt dat ze instemmen met het besluit om
1185 geen zienswijze in te dienen.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat er waarschijnlijk meer wijzigingen zullen komen als gevolg van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Hij ziet het positief dat er in deze regelingen
1190 meer democratische mogelijkheden worden ingevoegd, maar vraagt zich af of dit de specifieke regeling is waarmee men zou moeten starten.

Over de brieven van de Omgevingsdiensten en de vraag van de SP over de datum van 1 oktober 2023, benadrukt hij dat dit niet betekent dat er geen zienswijzen meer kunnen worden ingediend. Vanwege de aanlevertermijnen was het onmogelijk om die deadline te halen, zowel voor Provinciale Staten als Gedeputeerde Staten.

De gedeputeerde gaat verder in op de zienswijze van Flevoland, aangehaald door D66. Hoewel Flevoland meer tijd heeft gevraagd, garandeert dit niet dat zij deze extra tijd ook daadwerkelijk krijgen. Er is vanuit de wet de mogelijkheid om bijvoorbeeld een gemeenschappelijke adviescommissie op te zetten. Zijn persoonlijk advies is echter om dit in dit geval niet te doen, gezien de bijdrage en de taken van de omgevingsdienst aan Noord-Holland. Hij benadrukt dat dit slechts een bescheiden advies is en dat het aan de Staten is om hierover een afweging te maken.

Wat betreft de opmerking van de Partij voor de Dieren over de participatie van burgers, benadrukt de gedeputeerde dat de wet meer mogelijkheden voor participatie biedt. Hoewel er in dit geval geen gebruik van wordt gemaakt, betekent dit niet dat de situatie verslechterd is.

Ten slotte reageert hij op de VVD over de inbreng op het beleid. Hij verduidelijkt dat het beleid dat uitgevoerd wordt door de OD's door hen wordt vastgesteld, in ieder geval voor provinciale taken. Hierop zijn de normale inspraakprocedures van toepassing.

De heer **Roosendaal** (VVD) vraagt of het noodzakelijk is om zaken intern bij de Omgevingsdienst te regelen of acht de gedeputeerde dit als voldoende geregeld? Hij gaat ervan uit dat de gedeputeerde het met de laatste stelling eens is.

Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigt dit.

Tweede termijn commissie

De heer **Dijksen** (SP) geeft aan dat hun voorkeur voor een zienswijze gaat over het onderwerp participatie, wat eerder is aangekaart door zowel D66 als de Partij voor de Dieren. Hij bevestigt dat zijn fractie deze twee partijen in dit standpunt ondersteunt.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) stelt voor aan de commissie om breder te kijken dan enkel deze specifieke gemeenschappelijke regeling. Ze suggereert om een expertmeeting te organiseren waarin verschillende aspecten in brede zin besproken kunnen worden. Het doel hiervan is om een duidelijk beeld te krijgen van de onderwerpen en te begrijpen hoe deze het beste ingevuld kunnen worden.

Mevrouw **Vroom** (D66) geeft aan dat, zoals ze eerder vermeldde, Flevoland vanavond een technische briefing heeft. Ze beschouwt zo'n technische briefing als voldoende. Ze is op zoek naar wat de exacte rol van de Staten is binnen dit proces, hoewel ze begrijpt dat deze specifieke omgevingsdienst misschien niet de hoogste prioriteit heeft. Ze benadrukt het belang van het kennen van deze mogelijkheden alvorens verdere stappen te ondernemen.

De voorzitter inventariseert in hoeverre er draagvlak is voor het organiseren van een expertmeeting/technische briefing.

1240 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) geeft in reactie op het voorstel aan dat hij, hoewel sympathiek, van mening dat het wellicht te gedetailleerd en technisch is. Hij geeft aan dat zijn fractie waarschijnlijk niet geneigd is om het onderwerp tot in het kleinste detail te onderzoeken.

1245 De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat hij zich graag wil aansluiten bij het voorstel van de gedeputeerde om dit in een breder kader te bekijken wat betreft de gemeenschappelijke regelingen. Hiermee stemt hij ook in met de opmerking van de voorgaande spreker dat het voor dit specifieke onderwerp niet noodzakelijk is.

1250 De **voorzitter** constateert dat er voldoende draagvlak is voor een technische briefing waarin het bredere perspectief aan de orde komt. De voorzitter constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken. De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 6 november 2023.

6.b Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en de 1^e en 2^e begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek

1255 *De resultaatbestemming 2022, 1^e en 2^e begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek zijn door het dagelijks bestuur verzonden aan de raden en staten van deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling. Provinciale Staten kunnen een zienswijze naar voren brengen op deze stukken. De commissieleden wordt gevraagd met elkaar en gedeputeerde de stukken te bespreken ter advisering aan PS.*

1260

Eerste termijn commissie

1265 Statenlid **Laport** (GL) geeft aan dat de OFGV een succesvol financieel jaar achter de rug heeft met een positief resultaat van bijna één miljoen euro. Hij benadrukt dat er meer milieucontroles zijn uitgevoerd dan voorzien, namelijk meer dan tweeduizend, wat heeft geleid tot hogere inkomsten. Bovendien zijn de kosten, waaronder die voor het wagenpark en de flexibele schil, lager uitgevallen dan verwacht, wat ook als een positief resultaat wordt gezien.

1270 GroenLinks vindt het een verstandige keuze om een deel van het positieve resultaat naar de algemene reserve over te hevelen, aangezien de weerstandscapaciteit is gedaald tot 0,79, wat onder het gewenste niveau ligt. Hij merkt op dat de accountant in het bijgevoegde rapport eveneens tevreden is over deze beslissing.

1275 Statenlid Laport wijst erop dat maar liefst 79% van de bedrijven de wet- en regelgeving correct naleeft, wat heeft geleid tot minder noodzakelijke her- of nacontroles. Echter, bepaalde sectoren, zoals de glastuinbouw, jachthavens, garages en tankstations, presteren duidelijk minder goed. Het Statenlid benadrukt dat het essentieel is dat de OFGV zijn aandacht blijft richten op deze sectoren, aangezien controles bedoeld zijn om de veiligheid van de leefomgeving te garanderen.

1280 Hij uit ook zijn tevredenheid over het feit dat veel medewerkers verdiepingscursussen hebben gevolgd. Bovendien prijst hij de samenwerking tussen de OFGV en de Aeres Hogeschool bij het opzetten van de hbo-opleiding Circulaire Economie. Laport gelooft dat dit initiatief zowel de omgevingsdienst als studenten voorbereidt op een circulaire toekomst, waar GroenLinks sterk in gelooft. Hij benadrukt het belang van vroege aanpassing aan deze circulaire toekomst.

1285 GroenLinks is ook tevreden dat de omgevingsdienst bedrijven gaat aansporen tot energiebesparende maatregelen en meldt dat er een aanzienlijk bedrag voor deze inspanningen is ontvangen. Hij verzekert dat zijn partij deze ontwikkelingen nauwlettend zal blijven volgen.

1290 Ten slotte merkt hij kort op dat GroenLinks kan instemmen met de twee voorgestelde begrotingswijzigingen.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) geeft namens de fractie aan in te stemmen met het voorgenomen besluit.

1295 Mevrouw **Vroom** (D66) verwijst naar de inbreng en vragen bij agendapunt 6.a.

1300 De heer **Van Tiggelen** (PVV) merkt op dat er in 2022 een positief financieel resultaat is bereikt van bijna een miljoen euro, waarvan een deel naar de deelnemers en de algemene reserve gaat. Hij erkent dat dit positief klinkt. Desondanks wijst hij erop dat een bedrag van meer dan zeshonderdduizend euro is gereserveerd voor de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling. Dit bedrag is volgens hem bestemd voor de implementatiekosten van de Omgevingswet en de kosten voor innovatieprojecten. De heer Van Tiggelen wil graag weten welk deel van de zeshonderdduizend euro wordt besteed aan innovatieprojecten en wat de reden is voor dit specifieke aandeel. Hij vraagt zich ook af of er niet meer geld terug had kunnen gaan naar de 1305 deelnemers, vooral omdat de uitgaven voor innovatieprojecten in 2022 zo'n zevenenvijftigduizend euro lager waren dan oorspronkelijk begroot. Hij verzoekt om een reactie van de gedeputeerde over deze kwesties.

1310 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) bespreekt de gewijzigde gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek. Hij merkt op dat er in 2022 een resultaatsbestemming is van € 923.000. Van dit bedrag komt € 782.000 uit overige inkomsten, wat hij positief vindt, en € 141.000 uit reguliere bedrijfsvoering, wat hij eveneens positief beoordeelt. De heer Stulemeijer geeft aan dat zijn partij instemt met het aanvullen van de algemene reserve met € 170.000, met een maximum van vijf procent. Hij ziet ook het nut in van 1315 de aanvulling van de bestemmingsreserve voor innovatie en ontwikkeling met € 654.000. Het resterende bedrag dat wordt teruggegeven aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling is volgens hem in lijn met de gemaakte afspraken. Tot slot bevestigt hij dat 50PLUS akkoord gaat met zowel de eerste als de tweede begrotingswijziging.

1320 *Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **Beemsterboer** dankt voor de mooie woorden en merkt op dat hij weinig toe te voegen heeft aan de mooie inleiding van GroenLinks.

1325 Hij gaat vervolgens in op een vraag van de PVV. De partij vraagt om een gedetailleerde uitsplitsing van de zeshonderdduizend euro die bestemd is voor het innovatiebudget, met name in relatie tot de Omgevingswet en andere innovatieprojecten. **Gedeputeerde Beemsterboer belooft schriftelijk een uitsplitsing van dit bedrag te verstrekken,** maar verwacht niet dat dit veel invloed zal hebben op de uiteindelijke besluitvorming.

1330 De gedeputeerde vraagt D66 de vragen te herhalen.

1335 Mevrouw **Vroom** (D66) herhaalt haar vraag van het vorige agendapunt. De deelnemers gaan minder bijdragen. Dit lijkt op het eerste gezicht positief nieuws. Echter, gezien de toenemende uitdagingen rondom een gezonde leefomgeving en de groeiende behoefte aan controle, handhaving en vergunningen, wil D66 graag weten of dit een verstandige beslissing is. Ze uit haar zorg dat, door nu de bijdragen te verlagen, er in de toekomst wellicht noodgedwongen verhogingen zullen plaatsvinden.

1340 Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat het hier gaat om de jaarrekening. Er was een overschot omdat de organisatie een zeer goed jaar heeft gehad. Een van de redenen voor dit positieve resultaat is dat bij de Omgevingsdienst Flevoland en Gooise Meren diverse opleidingstrajecten zijn opgezet. Deze opleidingstrajecten worden inmiddels ook door andere overheden gebruikt, wat inkomsten genereert. Naar aanleiding van dit positieve resultaat is besloten het overschot op verschillende manieren te reserveren, steeds tot het maximum dat door de deelnemers, 1345 waaronder Provinciale Staten, is vastgesteld. Uiteindelijk is er besloten om een bedrag van bijna honderdduizend euro terug te laten vloeien naar de deelnemers. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt dat dit een eenmalige teruggave is, gebaseerd op het resultaat van de jaarrekening van het voorgaande jaar. Dit betekent niet dat er in de toekomst structureel een lagere bijdrage zal zijn.

1350 Mevrouw **Vroom** (D66) geeft aan dat, voor zover zij zich herinnert, in de documenten staat vermeld dat vanwege het toegenomen digitale thuiswerken er twee verdiepingen minder in gebruik waren. Hierdoor zijn de kosten verlaagd. Ze geeft aan dat ze met haar opmerkingen vooral op deze kostenverlaging doelde.

1355 Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat deze lagere kosten effect hebben op het resultaat en niet op de begroting.

1360 De **voorzitter** concludeert dat dit agendapunt voldoende is besproken en deze voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 6 november 2023.

7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (Eigenaarschap Omgevingsdiensten)

1365 De heer **Dijksen** (SP) merkt op uit het rapport van de OFGV blijkt dat met name de glastuinbouw en jachthavens lagere nalevingspercentages hebben. Hierover heeft de SP de volgende vragen:

1. Hoe scoren deze branches in de rest van Noord-Holland?
2. Hoe zorgt de gedeputeerde ervoor dat deze scores voor deze branches in Noord-Holland gaan verbeteren?
3. Heeft de gedeputeerde deze cijfers? En zo niet, waarom niet?

1370 Tot slot geeft hij aan dat hij begrip heeft als niet alle vragen direct beantwoord kunnen worden en heeft er geen bezwaar tegen als de antwoorden later schriftelijk worden verstrekt.

Gedeputeerde Beemsterboer omarmt het voorstel om de vragen schriftelijk te beantwoorden.

1375

8 B-agenda Gezondheid en Milieu (gedeputeerde Olthof)

8.a Gezondheid/Milieu: Moties Provinciale Staten Tata Steel met afdoeningsvoorstellen voor M23-2022 en M45-2023

Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel.

1380 *Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen. Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven. De commissieleden wordt gevraagd met elkaar en met de gedeputeerde de stukken te bespreken en worden verzocht daarbij aan te geven of de volgende moties als afgedaan beschouwd kunnen worden:*

- 1385
- *M23-2022 Zicht op verbetering leefomgeving (D66, PvdA, GL en VVD);*
 - *M45-2023 Economische toets Project Heracless (PvdD, SP, JA21, GL, Volt en D66).*

Eerste termijn commissie

De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat hij, gezien het feit dat D66 geen spreektijd meer heeft, ook de vragen van D66 zal stellen.

1390

Motie M23-2022, mede-ingediend door de VVD, bestaat uit twee belangrijke punten. Ten eerste vraagt hij om regelmatige updates over de voortgang en effectiviteit van de Roadmap Plus-maatregelen. Ten tweede spreekt hij over het kritische tijdpad voor de realisatie van het groenstaalplan. De heer Roosendaal begrijpt dat dit een nieuw plan is, maar benadrukt dat het

1395

essentieel is om een duidelijke planning te hebben met specifieke mijlpalen. Dit stelt de Staten in staat om de voortgang te volgen en indien nodig in te grijpen, zowel vanuit de provincie als vanuit Tata Steel. Hij wil graag de mening van de gedeputeerde horen over deze kwestie. Daarnaast merkt hij op dat er een soortgelijke motie openstaat en hij zou graag toezeggingen horen voordat er een besluit over deze motie wordt genomen.

1400

Statenlid **Kostić** (PvdD) stelt een aantal vragen over de moties. Ten eerste vraagt zij of de economische toets nog wordt uitgevoerd. Vervolgens wil zij duidelijkheid over de claim van Tata Steel betreffende een vijftig procent reductie sinds 2022. Statenlid Kostić benadrukt dat dit de update over een motie is en geen afdoening van de motie.

1405

Statenlid Kostić geeft aan dat ze de gegevens van Tata Steel niet kunnen verifiëren. Zij wijst erop dat GS van plan is om de gegevens te controleren via het elektronisch milieuverslag van Tata Steel. Echter, uit eerdere ervaringen blijkt dat dit verslag niet altijd een volledig beeld geeft. Zij vraagt of het klopt dat het verslag slechts een deel van de PAK's toont en wat dit betekent voor

1410

het algehele beeld. Ook vraagt zij of incidenten die recentelijk vaker zijn voorgekomen, worden meegenomen in het verslag.

Statenlid Kostić benadrukt dat, hoewel ze de cijfers van Tata in het verleden hebben geaccepteerd, recente metingen afwijkingen en fouten in de meetapparatuur laten zien. Zij noemt

1415

als voorbeeld afwijkende metingen bij kooksfabriek 2 in november 2022 en problemen met meetapparatuur bij een van de kooksfabrieken. Zij vraagt zich af wat deze metingen uiteindelijk gaan opleveren en of er ooit is gemeten hoeveel PAK's er daadwerkelijk vrijkomen bij kooksfabriek 1 en 2. Ook wil zij weten of GS meer kan inzetten op metingen om de beweringen van Tata Steel te controleren. Statenlid Kostić wijst erop dat Tata Steel in presentaties vaak

1420

positieve percentages laat zien, maar dat deze niet altijd gecontroleerd en geverifieerd zijn.

Tot slot vraagt Statenlid Kostić naar een onderzoeksverplichting die Tata in november 2021 is opgelegd over de mogelijkheid om een Dynox-installatie bij Kooksfabriek 1 in te stellen. Dit onderzoek had in januari 2023 afgerond moeten zijn, maar is niet geleverd. GS heeft vervolgens een waarschuwing gegeven aan Tata om het onderzoek binnen drie maanden alsnog op te leveren. Statenlid Kostić stelt dat dit nog steeds niet is gebeurd en vraagt of GS sneller levering van dergelijke onderzoeken kan afdwingen.

De heer **Klein** (CU) uit zijn waardering voor de zorgvuldige reactie op de moties. Hij bespreekt enkele van deze moties:

- 1430 1. Over motie M23–2022 merkt hij op dat, hoewel de nieuwe planning nog niet beschikbaar is, dit voor hen geen reden is om de motie niet af te handelen. Hij benadrukt echter dat de termijnen voor het realiseren van de DRI en de sluiting van de kooksgasfabriek nog geen deel uitmaken van de maatwerkafspraken. Zolang deze afspraken er niet zijn, vindt hij het verstandig om de motie aan te houden. Hij benadrukt het belang van deze motie
- 1435 2. Met betrekking tot motie M45–2023, die gaat over de financieel–economische toets, vraagt hij duidelijkheid over het uitvoeren van een financieel–economisch onderzoek. Hij wil weten of dit onderzoek zal worden uitgevoerd om aan te tonen dat de resultaten niet per definitie onuitvoerbaar zijn.
- 1440 3. Over motie M252–2022 spreekt hij zijn zorg uit over de onafhankelijke controle van de PAK's–reductie. Hij benadrukt het belang van deze controle om de cijfers van het RIVM te kunnen interpreteren en het vertrouwen van de gemeenschap te herstellen. Hij vraagt zich af of het gebruik van het elektronisch meerjarenverslag wel een onafhankelijke controle betreft, aangezien dit een zelfrapportage is.
- 1445 4. Ten slotte bespreekt hij motie M170–2022, die gaat over de haalbaarheid van de planning van groenstaal. Hij benadrukt het belang van een duidelijke, gezamenlijke, integrale planning met alle betrokken partijen en het Rijk. Hij geeft aan dat zo'n planning essentieel is om duidelijkheid te bieden over de rollen en verantwoordelijkheden van alle partijen.

1450

De heer **Dessing** (FvD) geeft aan dat zijn fractie tegen beide moties heeft gestemd waarop in de brief van de provincie wordt gereageerd. Hij stelt dat de moties te zeer meegaan in de emoties en dat als bestuur rationele overwegingen gemaakt moeten worden, vooral met betrekking tot Tata Steel. De heer Dessing gaat in op de verschillende moties:

- 1455 1. Over de motie Zicht op verbetering en leefomgeving zegt hij dat de leefomgeving al verbeterd is door de inspanningen van Tata. Daarom ziet de FvD deze motie als afgedaan.
2. Wat betreft de motie Economische toets Heracleus, gelooft de heer Dessing dat dit project economisch niet haalbaar is, met name vanwege de klimaatdoelen. Hij suggereert dat de milieudoelen economisch verantwoord kunnen worden bereikt via een uitgebreidere versie van de Roadmap Plus. Deze motie wordt door de FvD ook als afgedaan beschouwd.
- 1460 3. Over de motie Borgen vijftig procent PAK's–reductie merkt hij op dat Tata continu werkt aan de reductie van PAK's en dat de uitstoot al binnen de wettelijke normen valt. Forum voor Democratie waardeert de inspanningen binnen het Roadmap Plus–traject en beschouwt deze motie ook als afgedaan.
- 1465 4. Bij de motie Haalbaarheid planning groen staal twijfelt de heer Dessing aan de haalbaarheid van de door Tata Steel voorgestelde planning. Hij noemt de onzekerheid

rondom de toekomst van waterstof en de hoge kosten van het groenstaalproject als redenen. Ook deze motie wordt door de Forum voor Democratie als afgedaan gezien.

- 1470 5. Over de motie Borging maatwerkafspraken EZK-TSN in vergunningen stelt hij dat verdere maatwerkafspraken overbodig zijn gezien de huidige uitstoot binnen de wettelijke normen valt. Deze motie wordt ook als afgedaan beschouwd.
6. De motie Ideeën en scenario's opnemen NRD wordt door Forum voor Democratie eveneens als afgedaan gezien.
- 1475 7. Ten aanzien van de motie Vragen en zorgen van burgers beantwoorden erkent de heer Dessing de zorgen van burgers over de uitstoot. Hij benadrukt echter dat de zorgen van burgers soms versterkt worden door selectieve berichtgeving. Hij waardeert de context die door deskundigen is gegeven en stelt dat gezondheidsschade niet direct aan Tata Steel kan worden toegeschreven. Ook deze motie wordt door Forum voor Democratie als afgedaan beschouwd.

1480

De heer **Wagelaar** (PvdA) geeft aan dat zijn partij van mening is dat de moties zijn afgedaan. Hoewel hij begrip heeft voor de vraag van de VVD over een kritisch tijdspad, wijst hij op een recent ingediende motie door de BBB en de VVD die om een actualisatie van het stappenplan vraagt. Hij merkt op dat deze motie de relevantie van motie M23-2022 enigszins vermindert.

1485

Daarnaast heeft de heer Wagelaar een vraag over een zin in de brief die aangeeft dat er op dit moment geen gezamenlijke concrete integrale planning is tussen de provincie, Tata Steel en het ministerie van Economische Zaken. Hij wil weten hoe deze zin geïnterpreteerd moet worden en of er nog wel een integrale planning komt. Hij merkt op dat de informatievoorziening over het hele traject versnipperd is, waardoor het moeilijk is voor de Staten en betrokken inwoners om overzicht te houden. Hij suggereert dat er mogelijk verbeteringen kunnen worden aangebracht in de manier waarop informatie wordt verstrekt.

1490

Tot slot wijst de heer Wagelaar op de lange termijnagenda van de commissie en merkt op dat het onderzoek naar het mogelijk intrekken van de vergunning van de kookgasfabrieken niet wordt genoemd. Hij wil weten of dit een fout is of dat er wellicht vertraging is opgetreden in dit onderzoek. Hij benadrukt het belang van het ontvangen van dit onderzoek binnen het beloofde tijdsbestek.

1495

De heer **Heijnen** (CDA) merkt op dat veel vragen al door anderen zijn gesteld. Het CDA is het eens met het afdoen van de moties M23-2022 en M45-2023. Zijn belangrijkste vragen hebben betrekking op motie M170-2022, ongeacht of het nu gaat om mijlpalen, een tijdspad of stappenplan. Deze motie vroeg om een update uiterlijk op 1 januari 2023. Aangezien die datum al is verstreken, vraagt hij naar de huidige status.

1500

1505

Daarnaast heeft de heer Heijnen nog een aanvullende vraag naar aanleiding van eerdere informatie aan de Provinciale Staten. Daarin stond dat Tata volgens de planning in het eerste kwartaal van 2024 een vergunning zou kunnen aanvragen. Hij wil weten of deze planning nog steeds actueel is of dat er al een nieuwe datum bekend is.

1510

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) heeft drie vragen die ze wil bespreken. Ten eerste vraagt ze zich af wat de financiële economische toets bij het projectbesluit precies inhoudt. Ze wil graag weten of hierin zowel de investeringsbereidheid van Tata Steel als de economische haalbaarheid worden

1515 meegenomen, aangezien dit twee verschillende aspecten zijn. Ze benadrukt dat een project economisch haalbaar kan zijn, maar zonder investeringsbereidheid van het moederbedrijf kan het financieel toch niet uitvoerbaar zijn.

1520 Haar tweede vraag betreft de reductieclaim van vijftig procent PAK's-reductie. Ze merkt op dat deze reductie zichtbaar is in het elektronische meerjarenverslag van 2022, maar dat dit voornamelijk berekeningen betreft. Ze wijst op het verschil tussen de zichtbare reductie in dit verslag en de RIVM-onderzoeken in de omgeving. Mevrouw Uiterwijk zou graag zien dat er meer nadruk wordt gelegd op de daadwerkelijke reductie in de leefomgeving, in plaats van louter te vertrouwen op berekeningen in het milieujaarverslag.

1525 Haar derde en laatste vraag gaat over welke alternatieve opties, naast het opnemen in de vergunning, worden overwogen om de bovenwettelijke maatregelen uit de maatwerkafspraken te borgen.

1530 Wat betreft de moties M23-2022 en M45-2023 geeft ze aan dat JA21 van mening is dat de eerste motie als afgedaan kan worden beschouwd. Ze stelt dat motie M45-2023 ook als afgedaan kan worden beschouwd, op voorwaarde dat de gedeputeerde bevestigt dat de investeringsbereidheid deel uitmaakt van de financiële toets bij het projectbesluit.

1535 De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft namens de fractie aan akkoord te zijn met afdoening van de moties M23-2022 en M45-2023. Destijds heeft de PVV tegen deze beide moties gestemd.

1540 Statenlid **Laport** (GL) refereert aan de financiële toets die Antea Group heeft uitgevoerd rondom het project Heracless. Hij geeft aan dat GroenLinks het ermee eens is dat met deze toets motie M45-2023 als afgehandeld kan worden beschouwd.

1545 Wat betreft motie M23-2022, die gaat over het behoud van zicht op een verbeterde leefomgeving, sluit hij zich aan bij de opmerkingen van de heer Roosendaal van de VVD. Er lijkt wel enige voortgang te zijn, maar een duidelijke actie en planning ontbreken nog. GroenLinks hecht veel waarde aan een heldere planning waarin duidelijk wordt wat de omwonenden kunnen verwachten en wat haalbaar is. Deze planning zou ook de maatwerkafspraken moeten bevatten. Laport vraagt de gedeputeerde om hierop te reageren.

1550 Bij het bespreken van andere moties toont Statenlid Laport vooral interesse in het Vermijdings- en Reductieprogramma (VRP) van Tata Steel, dat is opgesteld voor de jaren tot en met 2025. Uit dit programma blijkt dat zolang Tata kolen blijft gebruiken in het productieproces, de uitstoot van zware metalen en PAK's niet kan worden voorkomen. Dit ziet Laport als een extra argument om aan te dringen op een snelle sluiting van de verouderde kooksfabriek.

1555 Daarnaast merkt hij op dat voor sommige zeer zorgwekkende stoffen nog geen maximaal toelaatbaar risiconiveau is vastgesteld. Hij refereert aan een brief hierover uit april 2022 en vraagt of dit de meest recente informatie is. Hij wijst er ook op dat er meer informatie wordt verwacht in 2024 en verwacht dat de gedeputeerde actief blijft om dit zo snel mogelijk te realiseren.

1560 Mevrouw **Schneemann** (Volt) geeft aan dat motie M23–2022 al van voor hun tijd dateert. Daarom volgt ze het standpunt van de indieners en beschouwt ze deze motie als afgehandeld. Met
betrekking tot motie M45–2023 sluit ze zich aan bij de opmerkingen van haar collega's van de
Partij voor de Dieren en de ChristenUnie. Ze benadrukt dat ze hopen dat er daadwerkelijk actie
wordt ondernomen op basis van het advies van Antea over het uitvoeren van een economische
1565 toets. Als dat het geval is, dan kan ook deze motie wat Volt betreft als afgedaan worden
beschouwd.

Mevrouw **Bouhlei–Lascaris** (SP) merkt op dat er al veel is besproken en dat ze niet veel meer aan
de discussie hoeft toe te voegen. Ze geeft aan dat ze zich kan vinden in de uitspraken van de
1570 heer Klein van de ChristenUnie. Ook sluit ze zich aan bij de opmerkingen die Statenlid Kostić van
de Partij voor de Dieren heeft gemaakt met betrekking tot motie M252–2022. Over motie M45–
2023 wil ze echter nog iets kwijt. Ze benadrukt dat het oorspronkelijke idee was om vooraf te
testen of ze op de juiste weg zaten en of het plan haalbaar is. Ze haalt een metafoor aan over
breien: als iemand een steek laat vallen tijdens het breien van een sjaal, gaat diegene niet door
1575 tot het eind om vervolgens te ontdekken dat er een gat in zit. Ze benadrukt daarmee het belang
van het nu controleren in plaats van later.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Olthof** begint zijn reactie door te benadrukken dat, hoewel de agenda specifiek
1580 over de afhandeling van twee moties rondom Tata Steel ging, hij een breed scala aan vragen en
opmerkingen heeft ontvangen over alle zaken die spelen bij Tata Steel. Hij erkent dat dit de aard
is van zo'n belangrijk onderwerp.

Over de Roadmap Plus benadrukt hij de behoefte aan duidelijkheid en controle, maar geeft aan
1585 dat het niet realistisch is om direct te reageren en te controleren op elke uitspraak die Tata doet.
Hij legt uit dat de veelbesproken vijftig procent reductie betrekking heeft op de uitstoot van
PAK's over het gehele Tata–terrein. Het belangrijkste instrument om deze uitstoot te meten is het
MJV, en zelfs dan kan er geen honderd procent garantie worden gegeven over de exactheid van
de vijftig procent reductie. Daarnaast benadrukt hij dat jaarlijkse metingen kunnen variëren,
1590 bijvoorbeeld als een hoogoven gedeeltelijk buiten werking is of als een fabriek tijdelijk is
gesloten voor onderhoud. Daarom is een meerjarige meting essentieel om een echt effect te zien.

Gedeputeerde Olthof concludeert dat, hoewel het prettig is als Tata Steel aankondigt dat ze hun
uitstoot met aanzienlijke percentages gaan verminderen, het niet realistisch is om te verwachten
1595 dat de provincie al deze claims onmiddellijk controleert. Als dat de verwachting is, waarschuwt
hij dat hij mogelijk extra budget zal moeten aanvragen om voldoende personeel in dienst te
nemen voor dergelijke controles.

De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat het kernpunt niet zozeer is of de gedeputeerde of de OD
1600 de uitspraken van Tata gaat controleren. Het gaat er meer om dat er een betrouwbare manier is
om te monitoren, bijvoorbeeld door een onafhankelijk toetsings– of testbureau, mogelijk een
accountant, die de informatie bevestigt. Hij benadrukt dat Tata de Roadmap Plus heeft gedeeld
met zowel de provincie als de gedeputeerde en heeft beloofd zich aan bepaalde afspraken te
houden. De heer Roosendaal wil graag weten of de maatregelen die in de Roadmap Plus worden
1605 voorgesteld daadwerkelijk effectief zijn. Het gaat dus niet zozeer om controle, maar om
onafhankelijke verificatie.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat er geen specifieke afspraak is gemaakt met de provincie over het controleren van de toezeggingen van Tata Steel in hun Roadmap. Tata Steel heeft deze
1610 Roadmap zelf gepresenteerd en daar bepaalde percentages aan verbonden. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat zij wel kunnen controleren of bepaalde maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd. Sommige van deze maatregelen kunnen worden vastgelegd in vergunningen, maar andere niet. Dit betekent dat ze niet alles kunnen afdwingen. Over de vraag of ze uiteindelijk kunnen controleren of de reductie daadwerkelijk vijftig procent bedraagt, geeft hij aan dat het
1615 enige beschikbare instrument op dit moment het MJV is. Echter, hij benadrukt dat dit instrument niet perfect is.

De heer **Klein** (CU) vraagt of het MJV niet simpelweg een zelfrapportage van Tata Steel is. Hij wijst erop dat, voor zover hij weet, Tata Steel niet in staat is om een continue stofmonitoring van een
1620 kookgasfabriek te valideren. Hij betwijfelt of het verstandig is om alleen te vertrouwen op de cijfers in het MJV en te kijken of deze in de loop van de tijd dalen, vooral als de betrouwbaarheid van deze cijfers twijfelachtig is. De heer Klein benadrukt het belang van een onafhankelijke toets, zoals genoemd in de motie. Hij geeft aan bereid te zijn om te horen wat de kosten zijn, omdat hij het belangrijk vindt dat er een betrouwbare controle is.

1625 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat tijdens een eerdere presentatie over de VTH duidelijk is gemaakt waar de verantwoordelijkheden van een bedrijf liggen. Hij herinnert eraan dat vorig jaar, in samenwerking met het RIVM, de OD en andere partijen, het MJV grondig is getoetst en gecontroleerd op verschillen, waar vervolgens op is ingespeeld. Hij bevestigt dat er momenteel
1630 wordt gekeken of alle aangegeven punten daadwerkelijk worden uitgevoerd en dat er diverse vragen zijn gesteld om de kwaliteit van het proces te waarborgen.

Hij merkt op dat als men vraagt om alle informatie van Tata Steel te controleren, men in feite vraagt om de rol van Tata Steel over te nemen en alle metingen van de uitstoot op het hele
1635 terrein te doen. Hij wijst erop dat wettelijk is bepaald dat het MJV hiervoor het aangewezen instrument is. Hoewel hij het ermee eens is dat er aanvullend toezicht nodig is, en dat dit ook gebeurt, stelt hij dat het iets anders is dan de gehele rol van Tata Steel overnemen. Hij benadrukt dat dit niet alleen betrekking heeft op de kookgasfabriek, maar op vele andere locaties en dat het overnemen van deze verantwoordelijkheid veel vraagt van de provincie en een ander systeem
1640 zou betekenen dan wat nu wordt voorgesteld.

De heer **Klein** (CU) benadrukt dat hun vraag gericht is op een onafhankelijke controle van bepaalde claims. Hij trekt een parallel met de financiële wereld waar accountants systemen hebben om zaken te controleren en vervolgens verslag uit te brengen. Hij wil een vergelijkbare
1645 controle, zodat er onafhankelijk vastgesteld kan worden of een bepaalde claim wel of niet waar is. Op dit moment heeft hij het gevoel dat men vooral afhankelijk is van zelfrapportages.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt deze discussie al eerder in de Staten is gevoerd. Ook de gedeputeerde wil graag volledige zekerheid hebben, maar, zo legt de gedeputeerde uit, in
1650 Nederland is het systeem zo ingericht dat bedrijven zelf verantwoordelijk zijn voor het aanleveren van informatie. Deze informatie wordt nauwlettend gecontroleerd. In het verleden zijn inconsistenties geïdentificeerd en besproken. De provincie gaat door met het controleren van

deze gegevens. De gedeputeerde vertelt dat geaccrediteerde bedrijven en afdelingen aan deze rapportageverplichtingen moeten voldoen volgens de wet- en regelgeving.

1655

Als antwoord op het voorstel om een extern bedrijf in te schakelen voor constante controle op het Tata Steel terrein, geeft hij aan dat dit een enorme taak zou zijn, gezien het grote aantal emissiepunten op het terrein. Dit zou veel kosten en het bestaande systeem ter discussie stellen. Bovendien zou de provincie dan een andere rol op zich nemen, wat mogelijk niet wenselijk is. Hij besluit met de opmerking dat het niet haalbaar is voor de provincie om een geheel nieuw systeem op te zetten enkel omdat Tata Steel bepaalde claims maakt.

1660

De heer **Roosendaal** (VVD) refereert aan een passage van de website Rijksoverheid.nl, waarin wordt gemeld dat waar mogelijk de acties uit de Roadmap Plus worden omgezet in verplichte maatregelen. De tekst geeft ook aan dat het monitoringsprogramma wordt versterkt en verfijnd, inclusief twee nieuwe onafhankelijke depositieonderzoeken door het RIVM in 2022, om een helder beeld te krijgen van de uitstoot en te controleren of de verbeteringen daadwerkelijk worden behaald. Hij vraagt of de gedeputeerde kan verduidelijken wat dit monitoringsprogramma precies inhoudt, specifiek in relatie tot de Roadmap Plus-maatregelen.

1665

1670

Gedeputeerde **Olthof** licht toe dat het RIVM reeds depositieonderzoeken heeft uitgevoerd. Hij benadrukt het onderscheid tussen emissie en immissie. Naast de RIVM-onderzoeken is er ook het luchtmeetnet, dat momenteel geëvalueerd wordt om te bepalen welke aanpassingen nodig zijn. Dit luchtmeetnet meet de luchtkwaliteit, terwijl de depositieonderzoeken de daadwerkelijke depositie vaststellen. Hij geeft aan dat het niet haalbaar is om op elke locatie op het Tata Steel terrein metingen uit te voeren om de gestelde vijftig procent reductie te verifiëren. De gedeputeerde benadrukt dat het vragen van dergelijke uitgebreide metingen een fundamentele systeemwijziging vereist, waarbij de rol van de overheid zou veranderen ten opzichte van wat momenteel wettelijk is vastgelegd. Tot slot refereert hij aan de moties en stelt dat, bij het bekijken van de inhoud van deze moties, ze naar zijn mening correct zijn uitgevoerd.

1675

1680

Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat er binnenkort een nieuwe planning verwacht wordt met betrekking tot de vergunningverlening. Hij hoopt dat in de loop van de huidige maand het nieuwe verzoek binnenkomt voor het aankomende traject, gebaseerd op het nieuwe voorstel van Tata Steel. Hij benadrukt dat de nieuwe configuratie, waar men op wacht, nog niet beschikbaar is. Er wordt verwacht dat er in november meer duidelijkheid komt over deze kwestie en wat dit betekent voor de planning. **Zodra deze nieuwe planning beschikbaar is, zullen Provinciale Staten hierover geïnformeerd worden.**

1685

1690

De heer **Roosendaal** (VVD) vraagt waarom de gedeputeerde niet wacht met afdoening van de motie totdat de nieuwe planning er is.

1695

Gedeputeerde **Olthof** licht toe dat toen de betreffende motie werd ingediend, men bezig was met een andere planning. Destijds was er een specifieke planning in werking. Hij benadrukt dat de afdoening van de motie uitgesteld kan worden en dat deze later opnieuw besproken kan worden. Hij herinnert de aanwezigen eraan dat de motie enige tijd geleden werd ingediend op basis van een toenmalige planning met betrekking tot een eerder genomen besluit. Naar aanleiding van beslissingen van Tata Steel om wijzigingen door te voeren, zal er binnenkort een geactualiseerde

1700 planning worden gepresenteerd. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat als men besluit om te wachten op de nieuwe planning, dat volledig acceptabel is.

1705 Mevrouw **Schneemann** (Volt) benadrukt het belang van economische haalbaarheid bij grote projecten en wijst op de gangbare praktijk van het verstrekken van een 'letter of intent' door financiers. Ze vraagt in hoeverre deze aanpak in dit geval een van de mogelijkheden is. Haar voornaamste zorg is het risico van het terugtrekken van financiers in de toekomst, met name rond 2028. Ze pleit voor een duidelijke intentie van financiers om zekerheid te bieden en niet enkel te vertrouwen op positieve verwachtingen.

1710 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hij niet zeker weet of het mogelijk is om bij het projectbesluit een 'letter of intent' van financiers te vereisen, of zoiets wettelijk kan worden afgedwongen. Hij twijfelt ook of men in deze fase al zo ver gevorderd is met de financiering. Wel benadrukt hij dat het mogelijk is om als onderdeel van de economische toets te controleren of het projectbesluit daadwerkelijk uitvoerbaar is. Hij verduidelijkt dat zelfs na het verlenen van een vergunning, een bedrijf nog steeds kan besluiten om iets wel of niet te bouwen. Bij het verlenen van een vergunning zit geen verplichting tot uitvoering.

1720 Statenlid **Kostić** (PvdD) heeft een punt van orde. Statenlid Kostić stelt de commissie voor om de motie aan te houden totdat de gestelde vragen zijn beantwoord, aangezien deze vragen direct verband houden met de inhoud van de motie.

De **voorzitter** constateert dat dit geen ordevoorstel is, en geeft de gedeputeerde het woord om zijn betoog te vervolgen.

1725 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hij de vraag over de economische toets reeds heeft beantwoord. Deze uitleg is volgens hem ook opgenomen bij de afhandeling van de motie. Hij benadrukt dat de economische toets wordt uitgevoerd bij het nemen van het projectbesluit en dat dit de concrete invulling van de motie is. Hiermee beschouwt hij de motie als afgehandeld. Mochten er nog aanvullende vragen zijn, dan staat hij open om deze te beantwoorden, maar hij geeft aan dat dergelijke vragen losstaan van de huidige motie en als een nieuwe vraag zouden worden beschouwd.

1735 Gedeputeerde Olthof geeft aan dat het onderzoek naar de NOx van kookgasfabriek 1 nog gaande is. Dit onderdeel maakt volgens hem geen deel uit van de bespreking van de huidige twee moties. Hij erkent dat sommige processen langer duren dan gehoopt en hij zou graag zien dat dingen sneller gaan, maar dat is niet altijd mogelijk.

1740 Vervolgens gaat hij in op het onderzoek naar het mogelijk intrekken van de vergunning. Hij verwacht de resultaten van dit onderzoek voor het einde van het jaar te ontvangen. Of de resultaten dan al in de commissie worden besproken, hangt daarvan af. Het onderzoek bevindt zich in de afrondende fase en hij verwacht hierover binnenkort meer duidelijkheid te kunnen geven. Hij benadrukt dat dit onderzoek deel uitmaakt van eerder gemaakte afspraken.

1745 Gedeputeerde Olthof licht toe dat met betrekking tot de afspraken met het Rijk, dat er een kamerbrief ligt van de minister van Economische Zaken over de inhoud van de maatwerkafspraken. Hij vermeldt dat de ChristenUnie de motie ziet als een middel om deze

afspraken te blijven benadrukken. De gedeputeerde benadrukt dat zij voortdurend aandringen op deze afspraken en dat dit consistent is met de gemaakte afspraken met het Rijk, zoals vastgelegd in de Expression of Principles, die de basis vormen voor de toekomstige maatwerkafspraken.

1750 De heer **Klein** (CU) vraagt of in de genoemde Kamerbrief specifiek vermeld staat dat de maatwerkafspraken concrete termijnen bevatten voor de realisatie van de DRI en de sluiting van kookgasfabriek 2. Hij benadrukt dat dit de kernpunten zijn waar het voor hun partij om draait.

Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat hij moet nagaan of de maatwerkafspraken of de Kamerbrief inderdaad zo specifiek zijn opgesteld. **Hij belooft schriftelijk terug te koppelen over dit punt.**

De **voorzitter** inventariseert vervolgens bij de fracties of de moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1760 Statenlid **Kostić** (PvdD) geeft aan dat gezien de discussie beide moties nog niet als afgedaan kunnen worden beschouwd. Daarnaast heeft Statenlid Kostić geconstateerd dat nog niet al haar vragen zijn beantwoord. Deze vragen zal zij schriftelijk stellen.

1765 Mevrouw **Vroom** (D66) geeft aan dat motie M23–2022 nog niet als afgedaan kan worden beschouwd en motie M43–2023 wel.

De heer **Klein** (CU) is dezelfde mening toegedaan.

1770 Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) geeft aan dat beide moties nog niet als afgedaan kunnen worden beschouwd.

De heer **Roosendaal** (VVD) wil motie M23–2022 aanhouden totdat er meer duidelijkheid is over het monitoringsprogramma en het kritisch tijdspad. Motie M43–2023 kan als afgedaan worden beschouwd.

1775 De heer **Vendrig** (BBB) is dezelfde mening toegedaan als de VVD.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) geeft aan dat motie M23–2022 nog niet als afgedaan kan worden beschouwd en motie M43–2023 wel.

1780 Statenlid **Laport** (GL) merkt op dat hij niet expliciet heeft aangegeven of zijn fractie van mening is dat motie M23–2022 al dan niet is afgehandeld. Hij geeft aan dat, naar zijn inzicht, de gedeputeerde heeft aangegeven dat de acties in de motie toch zullen worden uitgevoerd. Hij beschouwt de discussie als een kwestie van woordkeuze en stelt voor om de motie aan te houden. Hij vraagt de gedeputeerde om bevestiging of zijn interpretatie correct is.

1785 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat de beslissing of de motie is afgehandeld, bij de commissie ligt. Hij voegt eraan toe dat het GS spoedig een nieuwe planning zal presenteren met betrekking tot de vergunningverlening.

1790 De **voorzitter** constateert dat GroenLinks motie M23–2022 nog niet als afgedaan beschouwt.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) geeft aan dat op basis van de beantwoording door de gedeputeerde beide moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1795

De **voorzitter** constateert op basis van een gewogen meerderheid van stemmen dat motie M45–2023 als afgedaan kan worden beschouwd en motie M23–2022 nog niet als afgedaan kan worden beschouwd. De voorzitter constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

1800 **9 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)**

Er zijn geen rondvragen voor gedeputeerde Olthof.

10 Sluiting

1805

De **voorzitter** dankt de commissie en de sprekers voor hun inbreng en sluit de vergadering om 23.05 uur.

Sluiting om 23.05 uur.

Beantwoording vragen PVV agendapunt 6.b - Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en de 1e en 2e begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek - cie. Leefomgeving 16-10-2023

Vraag PVV:

De partij vraagt om een gedetailleerde uitsplitsing van de zeshonderdduizend euro die bestemd is voor het innovatiebudget, met name in relatie tot de Omgevingswet en andere innovatieprojecten. Gedeputeerde Beemsterboer belooft schriftelijk een uitsplitsing van dit bedrag te verstrekken, maar verwacht niet dat dit veel invloed zal hebben op de uiteindelijke besluitvorming.

Antwoord:

De invoeringskosten van de Omgevingswet voor 2023 en 2024:

2023	€ 193.875
2024	€ 211.374
Totaal	€ 405.249

Voor de overige reeds goedgekeurde innovatieve projecten is in totaal nog € 974.669 nodig. In de reserve zat per 31-12-2022 € 725.896. Waarmee er sprake was van een tekort van €654.022. Met de resultaatbestemming 2022 wordt dit tekort ondervangen volgens de spelregels die zijn afgesproken m.b.t. deze bestemmingsreserve. Voor een overzicht zie volgende tabel:

Saldo Reserve I&O jaarrekening 2022	€ 725.896
Af: Bestemd voor implementatie Omgevingswet	€ 405.249
Af: Bestemd voor innovatieprojecten 2023-2025	€ 974.669
Tussentelling tekort Innovatiereserve	-€ 654.022
Bij: Voorstel resultaatbestemming 2022	€ 654.022
Onbestemd beschikbaar saldo Reserve I&O	€ 0

Het bedrag voor innovatieprojecten ad € 974.669 is verdeeld over de volgende projecten:

Innovatieprojecten	Akkoord DB	Uitgaven tm 2022	Restant 31-12-2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Automatisering Bodeminformatie	18 oktober 2017	€ 121.245	€ 29.179	€ 29.179	€ 0	€ 0
Projectleider innovatieprojecten	18 april 2018	€ 97.568	€ 42.432	€ 42.432	€ 0	€ 0
Circulaire Economie	6 januari 2021	€ 103.393	€ 46.607	€ 46.607	€ 0	€ 0
Versterkte Uitvoering 3	27 oktober 2021	€ 6.210	€ 173.790	€ 80.000	€ 80.000	€ 13.790
App boringsvrije zone	27 oktober 2021	€ 14.940	€ 60	€ 60	€ 0	€ 0
Omgevingslab	27 oktober 2021	€ 37.399	€ 172.601	€ 100.000	€ 72.601	€ 0
Zelfcontrole bedrijven	27 oktober 2021	€ 0	€ 150.000	€ 0	€ 75.000	€ 75.000
Circulaire Economie vervolg	2 november 2022	€ 0	€ 360.000	€ 133.393	€ 180.000	€ 46.607
Totaal innovatieprojecten		€ 380.755	€ 974.669	€ 431.671	€ 407.601	€ 135.397

**Beantwoording vragen SP agendapunt 77 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer - cie.
Leefomgeving 16-10-2023**

Vraag SP:

De heer Dijkse (SP) merkt op uit het rapport van de OFGV blijkt dat met name de glastuinbouw en jachthavens lagere nalevingspercentages hebben. Hierover heeft de SP de volgende vragen:

1. *Hoe scoren deze branches in de rest van Noord-Holland?*
De cijfers in de jaarrekening 2022 van de OFGV hebben geen betrekking op Noord-Holland. Het gaat hierbij om cijfers voor de provincie Flevoland.
2. *Hoe zorgt de gedeputeerde ervoor dat deze scores voor deze branches in Noord-Holland gaan verbeteren?*
Het gaat om taken van de provincie Flevoland en heeft de gedeputeerde Beemsterboer geen rol in het verbeteren van deze scores. Dat is aan de betrokken gedeputeerde van de provincie Flevoland.
3. *Heeft de gedeputeerde deze cijfers? En zo niet, waarom niet?*
Zie antwoord op vraag 1.

Commissie Leefomgeving 16-10-2023

4.a Begroting 2024 (A-agenda alle commissies 9 en 16 oktober 2023)

4.a.1 Memorie van antwoord GS op technische vragen

Beantwoording vragen PvdD energiebesparing:

Statenlid Kostić (PvdD) vraagt of de provincie van plan is om daadwerkelijk bij de bedrijven langs te gaan om te controleren of zij voldoen aan de energiebesparingsplicht die sinds 2008 van kracht is. Ze wil ook weten of, in het geval dat bedrijven niet voldoen, er een dwangsom zal worden opgelegd. Ze zoekt bevestiging over de precieze aanpak van de provincie in deze kwestie.

Antwoord:

Dit gebeurt al voor de bedrijven waar de provincie bevoegd gezag voor is en voor de bedrijven waar de gemeenten bevoegd gezag voor zijn. Voor de provinciale bedrijven wordt daar uitvoering aangegeven op basis van het Plan van Aanpak "Energiebesparingsaanpak bedrijven provincie Noord-Holland 2022-2025". Daarbij worden door de Omgevingsdiensten controles uitgevoerd en wanneer van toepassing gehandhaafd en uiteindelijk kunnen daar ook dwangsommen voor worden opgelegd. Voor de overige 15.000+ bedrijven gebeurt dit vanuit de gemeenten, die in de periode 2022-2025 door de provincie extra ondersteund worden met de uitvoering van het "Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse Bedrijven 2022-2025".

Statenlid Kostić (PvdD) brengt een nog onbeantwoorde vraag naar voren die zij graag tijdens de vergadering wil stellen. Ze vraagt specifiek naar de energiebesparingsplicht en of GS de intentie heeft om hier sterk op in te zetten.

Antwoord:

Hier zet GS op in. Het intensiveren van de toezicht- en handhavingstaken van de wettelijke energiebesparingsplicht wordt in de periode 2022-2025 door de provincie extra ondersteund met €8 miljoen en daarnaast heeft het Rijk een SPUK beschikbaar gesteld aan de omgevingsdiensten voor extra toezicht en handhaving. Verder zijn een aantal energiebesparende maatregelen die we op dit moment al uitvoeren zoals het isoleren van panden, verleding en dimmen van de openbare verlichting (OV), vervanging naar energiezuinige VRI's, energiezuinige bruggen zoals de energieneutrale Cruquiusbrug, toepassing van lage temperatuur asfalt, etc. Ook kijken we naar vermindering van het areaal (bijvoorbeeld OV). Voor de eigen organisatie neemt GS al energiebesparende maatregelen. Zo geven we uitvoering aan de routekaart energieneutrale gebouwen en de routekaart verduurzaming wagenpark.

Aan:

Provinciale Staten van Noord-Holland
Dreef 3
2012 HR Haarlem

Alleen per email:

statengriffie@noord-holland.nl

Onderwerp

Tata Steel: Participatie Project Heracleus-Groen Staal / Gezondheid / High Tech Campus IJmond

Uw kenmerk:

Datum

9 oktober 2023

Geachte Leden van Provinciale Staten,

Oorspronkelijk had de Stichting IJmond IJzersterk de bedoeling om in te spreken bij de vergadering van Uw Commissie Leefomgeving op maandag 18 september 2023. Evenwel toen we te horen kregen dat er slechts 3 minuten spreektijd was, hebben we besloten om niet in te spreken maar in plaats daarvan een schriftelijke reactie te sturen. Een spreektijd van 3 minuten geeft alleen de gelegenheid om wat oneliners en uitspraken te doen zonder diepgang. Juist de complexiteit van de materie verdient meer discussietijd. De Stichting IJmond IJzersterk heeft daarom deze brief opgesteld voor Uw informatie die wel meer diepgang biedt.

Overigens zullen we in deze niet ingaan op het laatste rapport van het RIVM van 22 september 2023¹ met 330 pagina's. We nemen voor zo'n lijvig rapport graag iets meer tijd om het goed te bestuderen. De stichting wil graag met argumenten reageren en geen uitspraken doen op basis van uitsluitend een persbericht of samenvatting. De stichting is sinds een aantal maanden in contact om een gesprek te regelen om verduidelijking te krijgen over voorgaande rapporten. Vanwege het vele werk aan het huidige rapport was dat nog niet mogelijk. Dit rapport voegt nog maar meer vragen op dus voor ons aanleiding om daar eerst een gesprek met RIVM over aan te gaan. Bij een volgende gelegenheid zullen we graag Provinciale Staten informeren over onze bevindingen.

Als stichting beseffen wij, dat we U met deze brief in één keer veel informatie verstrekken. Toch hopen wij dat u bereid bent de brief integraal te lezen. Wij denken dat onze brief verhelderend werkt en een ander aanvullend geluid laat horen naast wat er in de media tot u komt. Samenvattend zijn onze waarnemingen.

¹ LMJ Geelen et al. De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving, RIVM Rapportnummer: 2023-0171, <https://www.rivm.nl/publicaties/bijdrage-van-tata-steel-nederland-aan-gezondheidsrisicos-van-omwonenden-en-kwaliteit>

- De Stichting IJmond IJzersterk is een onafhankelijke organisatie met vrijwilligers die maatschappelijk betrokken zijn en die constructief en positief willen meedenken en meewerken aan een gezonde duurzame en groene toekomst van de IJmond.
- De stichting is van mening dat de transitie van Tata Steel versneld moet doorgaan. Die transitie bij Tata Steel biedt goede kansen voor de IJmond om daarbij aan te sluiten en verder te ontwikkelen bijvoorbeeld met een High Tech Campus IJmond. We zoeken steun en financiële middelen van overheden om zo'n haalbaarheidsstudie te kunnen uitvoeren.
- Het participatietraject voor project Heracless door Tata Steel uitgevoerd is tot nu goed verlopen waarbij Tata Steel ook de inbreng uit de participatie heeft gebruikt.
- Gezondheid op één en toepassing van de WHO-luchtkwaliteitsrichtlijnen 2021 impliceert wat de Stichting IJmond IJzersterk betreft dat alle belanghebbenden juist meewerken aan een snelle realisatie van project Heracless en niet het proces onnodig vertragen.
- Voor een compleet beeld van de invloed van Tata Steel op de gezondheid in de regio dient ook de invloed van sociaaleconomische en maatschappelijke factoren te worden onderzocht.

Tenslotte willen we graag U nog wijzen op het opiniestuk van Ira Helsloot en Friso de Zeeuw op de NRC website gedateerd 8 oktober 2023². In dit opiniestuk worden onafhankelijk van ons soortgelijke bevindingen genoteerd als in deze brief en die de stichting onderschrijft (zie bijlage).

We zijn graag bereid om in een toekomstige commissievergadering deze brief nader toe te lichten of in individuele gesprekken met fracties van Provinciale Staten.

Stichting IJmond IJzersterk

*Luuk Klaassen Adrie Winkelaar Wim Moonen
Bertus Berghuis Willem Jonkman*

² Ira Helsloot en Friso de Zeeuw: Tata-rapport van RIVM zaait onnodig onrust, NRC, 8 oktober 2023, <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/10/08/tata-rapport-van-rivm-zaait-onnodig-onrust-a4176531>

Introductie Stichting IJmond IJzersterk

De Stichting IJmond IJzersterk bestaat nu formeel ruim een jaar. Onze doelstelling was en is duidelijk: het behoud van de (basis)metaalindustrie in de IJmond én de transitie naar duurzame energie bevorderen ten bate van een goede leefbaarheid, gezondheid, sociaaleconomische infrastructuur van de IJmond. We trachten dat o.a. te doen door IJmondenaren, IJmondiale groepen en organisaties verbinden middels een opbouwende en constructieve dialog met het oog op een duurzame, groene en gezonde toekomst van de IJmond. Daar hoort ook bij het verbinden creëren tussen goede ontwikkelingen en aanjagen van nieuwe ontwikkelingen. De stichting bestaat uitsluitend uit vrijwilligers zonder financiële ondersteuning van buiten.

De stichting en zijn vrijwilligers worden al vlug daarmee in het hokje geplaatst van Tata Steel en anti-milieu, anti-gezondheid, ..., met name omdat we een ander geluid laten horen dan de activistische groepen in de IJmond. Niets is minder waar. De stichting is juist voorstander van een snelle transitie waarmee milieu én gezondheid een grote stap voorwaarts maken. Maar niet alleen dat. De leden van de stichting zijn maatschappelijk betrokken op allerlei manieren. Maatschappelijk betrokken betekent voor ons op een constructieve en opbouwende manieren aanjagen van en mogelijk meewerken aan oplossingsrichtingen en géén eisen te stellen.

Zo is onze voorzitter van de stichting samen met de NVDE (Nederlandse Vereniging Duurzame Energie³) bezig handhaving van de energiewet uit 1993 te verbeteren. Op zijn initiatief wordt onderzocht hoe de toezichthouders en handhavers van de omgevingsdiensten kunnen worden bijgespijkerd om de wet beter en effectiever uit te voeren.

De energiewet vereist, dat als een installatieonderdeel zou kunnen worden vervangen door energiezuiniger product met een terugverdientijd van korter dan 5 jaar, het bedrijf verplicht is de investering te doen. Toepassing van de energiewet zou kunnen inhouden dat als de gehele industrie (maar ook de rijksoverheid via de Rijksgebouwendienst) zou overgaan op energiezuinige elektromotoren, een energiebesparing vergelijkbaar met van 10 miljoen zonnepanelen. De investering is vaak binnen 2 jaar terugverdiend, alleen het is onvoldoende bekend.

Een ander bestuurslid van onze stichting is een innovatieve elektro-ingenieur. Met zijn eigen engineeringbedrijf worden op een nieuwe innovatieve manier tomaten gekweekt in samenwerking met de universiteit van Wageningen. Het gebruik van digitale technieken met sensoren zorgen voor een optimale groei-omgeving door licht, vocht, ... op het juiste moment te doseren. Het resultaat tot nu toe is een 4 keer zo hoge opbrengst, meer vitamine in de tomaten en lekkerdere smaak. Als dit project slaagt betekent dit echt wat voor het milieu en zal het verder worden uitgerold naar andere gewassen.

Ook de andere bestuursleden hebben speciale kwaliteiten en maatschappelijke activiteiten: een chemicus met o.a. kennis van (gevaarlijke) stoffen naast organisator van het jaarlijkse gitaarfestival. Een natuurkundige met kennis van meettechnieken en data-analyse naast vele jaren gemeenteraadslid te zijn geweest. Daarnaast ook nog het oudste raadslid van Nederland. De stichting is gekenmerkt als een gezelschap van oude mannen, dat is waar maar daardoor wel een met veel diversiteit aan technische en bestuurlijke ervaring en kennis.

En hier zit nu juist het verschil. De leden van de stichting willen meedenken richting nieuwe oplossingen. Onze argumenten zijn gebaseerd op analyse van alle relevante informatie en onze

³ <https://www.nvde.nl/>

bronnen ook aan te geven zodat iedereen dat kan nagaan. Dat is het bezwaar tegen actiegroepen actief de IJmond, die alleen maar eisen op tafel leggen. Naar onze mening willen ze feitelijk alles laten verdwijnen en dragen geen andere praktische werkbare oplossingen. Zo zijn wij niet, wij willen in positieve, creatieve, innovatieve en creatieve oplossingen denken.

Daarom zijn wij juist van mening dat de transitie van Tata Steel versneld moet doorgaan. Die transitie bij Tata Steel biedt mede grote kansen voor de omgeving om zich te ontwikkelen op nieuwe gebieden zoals energie en waterstoftechniek. Een van die kansen wij zijn is de ontwikkeling van een High Tech Campus IJmond die gericht is op de nieuwe technieken van de energietransitie. Hierover later in deze brief meer.

Participatie project Heracless

Door vertegenwoordigers van bewonersgroepen is de uitspraak gedaan dat de participatie-activiteiten voor het project Heracless in de afgelopen periode “niets voorstellen”. De Stichting IJmond IJzersterk daarentegen is van mening dat het participatietraject juist heel goed was. Tata Steel heeft veel moeite gedaan om de participatie te organiseren in een aantal fasen.

- De open informatieavonden in de drie gemeenten waar men kon praten met medewerkers van Tata Steel over het project Heracless en al mondeling reacties kon laten noteren. De Stichting IJmond IJzersterk was bij elk van de vier avonden vertegenwoordigd.
- Uiteraard de mogelijkheid om een schriftelijke reactie in te dienen. De Stichting IJmond IJzersterk heeft dat uitgebreid gedaan⁴ en het programmabureau van de provincie heeft die ook gekregen. We hebben ons met name gericht om de risico's van nieuwe procestechnologieën te belichten en suggesties te doen om deze te mitigeren en ook suggesties voor aanvullingen in het participatieplan o.a. om jongeren in het participatieproces actie te benaderen.
- Een apart gesprek met de inzenders van schriftelijke reacties om deze reactie nader toe te lichten en te verduidelijken. De Stichting IJmond IJzersterk heeft ook gedaan; van het gesprek is een verslag opgemaakt.
- Een drietal focusgesprekken over de techniek, participatie en gezondheid met een beperkte gemengde groep van individuele bewoners, bewonersgroepen en NGO's. In elk van deze gesprekken was de stichting vertegenwoordigd. Onder leiding van een onafhankelijke gesprekleider is de discussie gevoerd waarbij er geen taboes of uitsluitingen waren. Meer nog, een Tata Steel deelnemer bij het focusgesprek participatie durfde zelfs te spreken over participatie als “co-creatie” en niet alleen “meedenken”.

Naar onze mening heeft de participatie goed gewerkt. Juist omdat deze gesprekken georganiseerd werden met globale plannen was er veel ruimte om andere inzichten in te brengen. Als Stichting hebben we mogen constateren dat Tata Steel een aantal van onze suggesties ook daadwerkelijk heeft opgepakt. Om project Heracless onder de aandacht te brengen van jongeren is gezocht naar vertegenwoordigers van die groep. Vanwege de vakantietijd was het moeilijk maar Betapartners heeft uiteindelijk als vertegenwoordiger voor die groep deelgenomen aan focusgesprekken. Op het risico van falen van de nieuwe Refining Electric Furnaces (REF) is door Stichting Zeester Cluster als door onze stichting gewezen. Als alternatief is gewezen op de bewezen technologie van standaard elektro-ovens (EAF). Al in het focusgesprek techniek werd gemeld dat drie alternatieven in beeld

⁴ Participatiereactie Project Heracless-Groen Staal, 2 mei 2023

waren. Na de zomervakantie bleek Tata Steel het plan te hebben gewijzigd van DRI-installaties met REFs naar een DRI-installatie met een grote EAF in 2030.

Tata Steel heeft dus wel degelijk goed geluisterd. Is het plan nu zodanig anders dat door het gewijzigde plan opnieuw gestart moet worden? Daar kun je over discussiëren. Naar onze mening is er sprake van de vervanging een nieuwe soort elektro-oven met alleen DRI-voeding naar een standaard elektro-oven met DRI en schrot voeding. Dat is geen wereld van verschil. Als er al een nieuw participatietraject dan zou dat kort moeten zijn en alleen moeten gaan over wat een standaard elektro-oven in de plannen anders maakt, zoals bijvoorbeeld schrotcatering en geluidsoverlast. Overdoen van het gehele traject is wat ons betreft een herhaling van zetten die nergens toe leidt anders dan vertraging. En de IJmond is nu juist gebaat met versnelling zodat we zo spoedig mogelijk profijt hebben van reductie in emissies.

De vraag om de Provincie het participatietraject te laten (over)doen, vinden wij juist ongewenst. De Omgevingswet wijst de initiatiefnemer aan om dat te doen omdat die alle ins en outs van de plannen kent en kan wegen. De Provincie kan alleen over haar eigen besluiten goed oordelen. Afgezien van de Omgevingswet is het ook ongewenst om het bevoegd gezag daarmee in een belangenverstrengeling terecht komt als vergunningverlener. Bovendien gaat in zo'n traject veel menskracht en kosten zitten waarvoor dan de belastingbetaler opeens aangeslagen wordt. Ook biedt het een ongewenste precedentwerking. Als het bevoegd gezag het participatietraject overneemt van Tata Steel overneemt, kunnen andere initiatiefnemers (lees: bedrijven) van nieuwe projecten vragen om het bevoegd gezag de participatie te laten uitvoeren. Dat gaat de belastingbetaler nog meer kosten. Terecht wordt daarom die vraag dan ook negatief beantwoord.

Tenslotte willen we nog opmerken dat sommige organisaties wel een eigenaardige opvatting hebben over participatie, namelijk om voorwaarden en eisen te stellen aan andere participanten. In dit geval over de specifieke deelname van de Stichting IJmond IJzersterk. We hebben daarover een brief geschreven aan Tata Steel en de Provincie Noord-Holland⁵. (Terzijde, overigens hebben we op de brief nog geen reactie mogen ontvangen.)

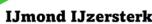
Wat ons betreft houdt een participatieproces in, een gelijk speelveld voor alle deelnemers in het participatieproces: alle partijen worden op een gelijke manier behandeld en niet dat, in een parafrase op George Orwell, "sommige partijen meer gelijk zijn dan andere partijen".

Kortom, de stichting heeft actief in het participatieproces meegedaan. We hebben bemerkt dat er van Tata Steel geen enkele beperkingen werden opgelegd om punten ter discussie te stellen. Als enkele bewoners uitspreken dat de participatie "niets voorstelt" dan is dat omdat ze participatie verwarren met meebeslissen en omdat ze er zelf ervoor gekozen hebben zich buiten spel te zetten.

Gezondheid

Als Stichting IJmond IJzersterk willen we vooropstellen dat gezondheid ook voor ons belangrijk is. Gezondheid is echter een complex en dynamisch begrip. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO, Constitution 1948) definieert het als volgt:

⁵ "Participatie Project Heracleus-Groen Staal", brief gedateerd 20 juli 2023. De brief is op te opvragen bij het Programmabureau Tata Steel van de provincie Noord-Holland.

“een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijke gebreken.”

Naar die Wereldgezondheidsorganisatie wordt verwezen als het gaat om normering van luchtkwaliteit. De huidige wetgeving is mede gebaseerd op de luchtkwaliteitsrichtlijnen van 2005. Daar wordt in Nederland goed aan voldaan, ook in de IJmond. De nieuwe richtlijnen uit 2021 stellen de luchtkwaliteitsrichtlijnen met een forse van een factor 2-4x naar beneden bij⁶. Het RIVM heeft geïnventariseerd⁷ wat er nodig is om e.e.a. in 2030 te realiseren. Conclusie van het RIVM⁸: *“Het is onzeker of de genoemde maatregelen voor 2030 haalbaar zijn. Zo kunnen de kosten van sommige maatregelen erg hoog zijn of kan blijken dat ze moeilijk te handhaven zijn. Ook kan een tekort aan vakmensen het moeilijk maken om maatregelen binnen 8 jaar uit te voeren.”*

Tabel 1: Luchtkwaliteitsrichtlijnen van de Wereld Gezondheidsorganisatie

Stof	Grenswaarde	Advieswaarde 2005	Nieuwe WHO-advieswaarde	Reductie
NO ₂	40 µg/m ³	40 µg/m ³	10 µg/m ³	4x
PM ₁₀	40 µg/m ³	20 µg/m ³	15 µg/m ³	2.7x
PM _{2,5}	25 µg/m ³	10 µg/m ³	5 µg/m ³	5x

Het roepen om toepassing van de nieuwe luchtkwaliteitsrichtlijnen nu is niet realistisch. Bedrijven en overheden hebben gewoon tijd nodig om dergelijke grote stappen te realiseren. Daarom is het zo goed dat een project Heracless wordt uitgevoerd en ook nog tijdig. Voor de IJmond en dus de provincie Noord-Holland is dit hét project voor “gezondheid op één”. Het is wel zaak om het proces

⁶ <https://www.schoneluchtakkoord.nl/actueel/nieuws-schone-lucht-akkoord/algemeen/nieuwe-who-advieswaarden-luchtkwaliteit/#Invoering%20Advieswaarden%20in%20Europa>

⁷ R.J.M. Maas et al. Inventarisatie van benodigde maatregelen om WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit in 2030 te realiseren RIVM-briefrapport 2022-0094, <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2022-0094.pdf>

⁸ <https://www.rivm.nl/nieuws/ingrijpende-maatregelen-nodig-om-who-advieswaarden-voor-luchtkwaliteit-in-2030>

ter realisatie te versnellen met inachtneming van de wettelijke procedures, maar zeker het proces niet nodeloos te vertragen door allerlei onnodige tussenstappen.

Als er discussie is over de IJmond en Tata Steel dan worden de discussies erg vlug verengd tot de gezondheidsrisico's van de milieuoverlast door Tata Steel, zoals de uitstoot van gevaarlijke stoffen. Dit wordt versterkt door de grote en eenzijdige aandacht die de media geven aan activistische groeperingen. Het valt de stichting op dat als de media over "iets schokkends" "schrijven, dit meteen door de politiek wordt beantwoord met concluderende uitspraken zonder nader onderzoek.

Een goed voorbeeld daarvan is het artikel in het NH Dagblad van 10 februari 2022 over het morsen van kolen- en ertsschepen die bij Tata Steel lossen en die het nodige stof tussen de pieren en in de haven zouden dumpen⁹. Conclusie: het is een groot schandaal. De vijf betrokken overheidsdiensten werden feitelijk aangeklaagd weg te kijken. Een klein anderhalf jaar later worden de bevindingen van een nader onderzoek gerapporteerd: o.a. in de nieuwsbrief van de Omgevingsdienst NZKG^{10, 11}: *"De aanleiding van het hele traject bleek een storm in een glas water."*. Echter over deze bevinding is niets in de media verschenen. (Terzijde: is dit bericht wel bij de Provinciale Staten is bekend gemaakt?) Het is meerdere manjaren werk geweest betaald door de belastingbetaler. En dat is nog daaraantoe. De toezichthouders van de 5 overheidsorganisaties werden in een kwaad daglicht gesteld, maar een excuus naar hen toe is er niet van gekomen.

Waar het misgaat in de discussie over IJmond zijn oneliners en uitspraken zonder verdere onderbouwing, zeker als het gaat om gezondheid en Tata Steel. Als stichting betogen we keer op keer dat er in die discussie gegoocheld wordt met cijfers en selectief "gewinkeld" in rapporten zonder de context te vermelden en vooral elkaar napraten zonder naar alle informatie te hebben gekeken. Ook in het nieuwste rapport van het RIVM wordt een direct verband gelegd tussen uitstoot van Tata Steel en dat als gevolg daarvan de bewoners van Wijk aan Zee gemiddeld 2,5 maand minder hebben te leven en 4% meer kans op longkanker is. Zoals eerder geschreven willen we nog niet reageren op dit rapport, maar levensverwachting is sinds de start van de stichting onze integrale "meetlat" voor gezondheid tezamen met de CBS-doodsoorzakenstatistiek.

Wat ons opvalt is dat de levensverwachting van de bewoners van de provincie Noord-Holland (met uitzondering van Amsterdammers), boven het gemiddelde van Nederland is. Medewerkers van Tata Steel die werken tussen de installaties met zorgwekkende stoffen, worden gemiddeld een jaar ouder worden dan het gemiddelde Nederlander waardoor het pensioenfonds extra voorzieningen voor dekking moet nemen.

⁹ Tata-troep geloosd in Noordzee, gemors te zien op dronebeelden: 'Dat is een crimineel milieudelict'; NH Dagblad, 10 februari 2022, https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20220210_96630494?utm_source=google&utm_medium=organic

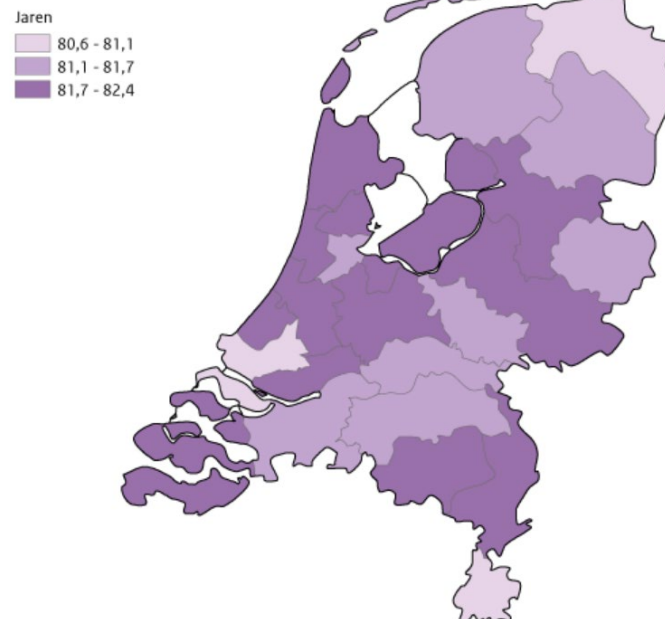
¹⁰ 'Ik schrok me kapot, dat is een milieudelict dat tot ernstige vervuiling leidt', Omgevingsdienst NZK, 1 juni 2023, <https://odnzk.nl/ik-schrok-me-kapot-dat-is-een-milieudelict-dat-tot-ernstige-vervuiling-leidt/>

¹¹ Brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal: Het aanbieden van onderzoeksrapport Ladingresiduen deel 2, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 31 mei 2023, <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-128bc71bde9caffc26f1b521d1250c49af9e5d8f/pdf>

Levensverwachting bij geboorte 2018-2021

Per GGD-regio

Bron: CBS Doodsoorzakenstatistiek, gegevens bewerkt door RIVM

Figuur 1: Levensverwachting bij geboorte (bijgewerkt d.d. 28-09-2023)¹²

Wanneer je de nieuwe Nederlandse Kankeratlas¹³ bestudeert, zie je grote verschillen tussen postcodegebieden in de IJmond. De kankeratlas gaat over een periode van 2011 tot 2020 van het aantal patiënten dat met kanker zijn gediagnostiseerd.

Vaak wordt “geroepen” dat er in de IJmond meer dan 50% meer longkankergevallen zijn dan het gemiddelde in Nederland. Men durft zelfs te spreken van een “longkanker epidemie”. Wie echter kankeratlas goed bestudeert en analyseert, kan niet meer tot die conclusie komen. De 50% komt nl. alleen voor in één postcode nl. 1941. In naastliggende postcodes is echter een geheel ander beeld. Een opmerkelijk resultaat is dat de Nederlandse Kankeratlas aangeeft aan dat in Wijk aan Zee de incidentie van longkanker 1% onder het gemiddelde ligt van Nederland. (Opmerking: er is een tegenstelling met het nieuwste RIVM-rapport dat 4% meer kans op longkanker in Wijk aan Zee concludeert. Dit is zo’n onduidelijkheid waar we graag met het RIVM over in gesprek gaan.)

In Tabel 3 is een overzicht gemaakt met enige getallen over longkanker dat uit deze kankeratlas te halen is. In het land op andere plaatsen buiten de IJmond kun je ook hoge incidentie getallen vinden. In het algemeen wordt dat geweten aan roken. KWF schrijft daarover: “Veel mensen denken dat roken vooral longkanker veroorzaakt. Het klopt dat roken véél meer kans geeft op longkanker. 86% van iedereen met longkanker krijgt dit door roken.”¹⁴ Er is een correlatie tussen incidentie van

¹² VZInfo Levensverwachting | Regionaal | Bij geboorte;

<https://www.vzinfo.nl/levensverwachting/regionaal/bij-geboorte>

¹³ IKNL Integraal Kankercentrum Nederland, <https://kankeratlas.iknl.nl/>.

¹⁴ KWF Gevolgen van roken; <https://www.kwf.nl/kanker-voorkomen/stoppen-met-roken/gevolgen-van-roken#:~:text=Het%20klopt%20dat%20roken%20v%C3%A9%C3%A9l,hart%2D%20en%20vaatziektes%20en%20longziektes.>

longkanker en roken. Wanneer het percentage rokers boven de 20% ligt, wordt er aanmerkelijk meer longkanker wordt gediagnosticeerd. Tabel 3 illustreert dat.

Tabel 2 Incidentie voor longkanker (bron: Nationale Kankeratlas¹³) ter vergelijking met percentage rokers

	Wijk	Postcode		Longkanker						Percentage Rokers	
				Alle personen		Mannen		Vrouwen		Alle cijfers	
Beverwijk	Koningstraat	1941		53%	bvz	18%	bvz	71%	bvz		24%
Beverwijk	Creutsberglaan	1943		2%	owz	17%	ovz	25%	bvz		14%
Velsen Noord		1951		24%	bvz	18%	bvz	17%	bvz		23%
Beverwijk	Wijk aan Zee	1949		1%	owz	11%	owz	17%	bwz		18%
IJmuiden	Velseroord	1971		37%	bvz	22%	bvz	38%	bvz		21%
Driehuis		1985		25%	ovz	19%	ovz	15%	ovz		10%
Velsen Zuid		1981		7%	ovz	6%	owz	0%	gelijk		10%
Lelystad	Botter I	8232		52%	bvz	19%	bvz	78%	bvz		22%
Tilburg	Groenewoud	5022		89%	bvz	62%	bvz	87%	bvz		24%
Wierum		9141		50%	bvz	49%	bvz	9%	owz		25%
bvz		Diagnoses boven het gemiddelde van Nederland en er is voldoende zekerheid dat dit gebied daadwerkelijk afwijkt									
bwz		Diagnoses boven het gemiddelde van Nederland en er is weinig zekerheid dat dit gebied daadwerkelijk afwijkt									
ovz		Diagnoses onder het gemiddelde van Nederland en er is voldoende zekerheid dat dit gebied daadwerkelijk afwijkt									
owz		Diagnoses onder het gemiddelde van Nederland en er is weinig zekerheid dat dit gebied daadwerkelijk afwijkt									

We komen terug op de vraag: wat is gezondheid? De definitie van de WHO is veel breder dan alleen gebreken en ziekten, waar nu alleen onderzoek naar is gedaan. Psychische en maatschappelijke factoren speelt een grote rol. Wanneer we naar de cijfers kijken die het RIVM publiceert dan is het buitenmilieu voor 3,5% verantwoordelijk de ziektelast. Gezien de luchtkwaliteit en de emissies van zorgwekkende stoffen zal dat getal in de IJmond iets hoger liggen, geschat 10%.

De bepalende factoren voor ziektelast, wordt voor het overige deel 50% bepaald door de genen en 50% door levensstijl. Levensstijl wordt bepaald door de sociaaleconomische leefomgeving. Dit is ook wat de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli), de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) recent nog aangeven in hun rapport "Elke regio telt!"¹⁵ : waar mensen wonen, waar de sociale economische leefomstandigheden minder zijn, is de levensverwachting voor deze mensen ook minder. Dus als we complete informatie willen hebben over de invloed van Tata Steel op de gezondheid van de regio dan moeten ook onderzoeken de invloed van psychische, sociaaleconomische en maatschappelijke factoren. Voor het belang van sociaaleconomische factoren op de gezondheid in een regio zijn voorbeelden ten over.

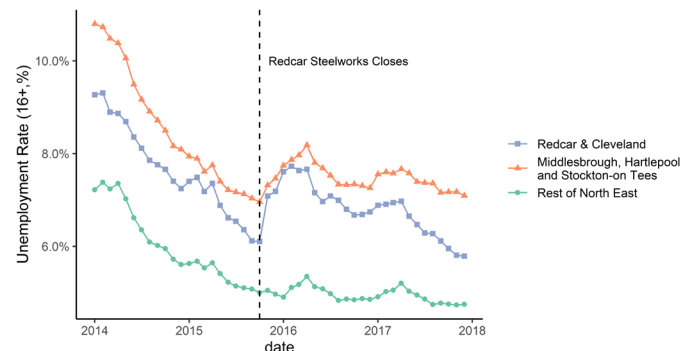
Een eerste voorbeeld is de teloorgang van de staal- en kolenindustrie in het Midwesten van Amerika. De sluiting van fabrieken en mijnen heeft geleid tot een verlies van banen en een afname van de economische activiteit in de regio. Dit heeft op zijn beurt geleid tot een afname van de bevolking en een toename van de armoede in de regio. Deze situatie werd opgepakt door toenmalige Republikeins presidentskandidaat Trump en heeft hem veel stemmen opgeleverd. Evenwel zijn speciale aandacht en zijn presidentschap heeft niet tot substantiële sociaaleconomische verbeteringen geleid.

Een recenter staalvoorbeeld is de sluiting van de Redcar-staalfabriek in het noordoosten van Engeland. De sluiting van de Redcar-staalfabriek in 2015 had uiteraard aanzienlijke werkgelegenheidseffecten: verlies van 2200 directe in de staalindustrie en vele andere de

¹⁵ "Elke regio telt! Een nieuwe aanpak van verschillen tussen regio's; Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli), de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB); maart 2023 ISBN 978-90-77323; <https://www.rli.nl/publicaties/2023/advies/elke-regio-telt>; https://www.rli.nl/sites/default/files/rli_elke_regio_telt_nieuw_hr_def.pdf.

aanverwante sectoren. De Britse overheid was genoodzaakt tot pakket van £ 80 miljoen ter ondersteuning van de lokale economie. Toch bleef de werkloosheid hoog in de regio¹⁶.

Figuur 2: Ontwikkeling werkgelegenheid in de regio van Redcar staalfabriek

Dichterbij, in Limburg zijn na meer dan 50 jaar nog steeds de gevolgen te zien van het sluiten van de mijnen. Zuid-Limburg is een krimpregio geworden met hoge werkloosheid en veel (drugs)criminaliteit. RTL Nieuws doet onderzoek en meldt: “Gemeenten in Zuid-Limburg lopen het grootste risico om in de greep van de georganiseerde misdaad te komen.”¹⁷ Dit heeft zo ook zijn effect op de levensverwachting. Het RIVM meldt: “In regio Hollands-Midden is de levensverwachting het hoogst en in de regio Zuid-Limburg het laagst.”¹⁸(zie Tabel 2).

Tabel 3: Tabel Levensverwachting bij geboorte 2018-2021 (d.d. 28.09.2023)¹⁹

GGD Regio	Mannen	Vrouwen	Totaal
Nederland	80,0 jaar	83,2 jaar	81,6 jaar
Kennemerland	80,4 jaar	83,3 jaar	81,9 jaar
Amsterdam	79,6 jaar	83,5 jaar	81,5 jaar
Zuid-Limburg	78,8 jaar	82,3 jaar	80.6 jaar

Een onbekender voorbeeld is Grimsby. Grimsby is een plaatsje aan de oostkust van Engeland. Het was 40 jaar geleden de grootste visserijhaven in de wereld en dat spreekt aan in de IJmond. Door het dichtslibben van de haven is deze activiteit verdwenen. Daar is de Brexit nog eens overheen gekomen waardoor de sociaaleconomisch leefomstandigheden in dit plaatsje achteruit zijn gehold. In de laatste 10 jaar zijn de gezonde levensjaren van vrouwen met 5 jaar teruggegaan en voor mannen met 9 jaar. Wij hopen dat u het verschil opmerkt. Waar het in het nieuwe rapport van het RIVM over een paar maanden gaat, gaat het hier over vele jaren.

Als Tata Steel zou verdwijnen in de IJmond, terwijl er tegelijkertijd een kaalslag plaats vindt in de visserij en het CBS nog eens voorspelt voor 2024 dat er 1,5% banen verdwijnen in Noord-Holland, hoef je geen profeet te zijn om te voorspellen dat dit dramatische gevolgen zal hebben niet alleen de

¹⁶ Eduin Latimer: 3 lessons from Redcar Steelworks. The closure of a steelworks in Northern England has left a long mark on the local area; <https://evidently.substack.com/p/3-lessons-from-redcar-steelworks>

¹⁷ Jasper Bunschoek en Koen Voskuil, RTL Nieuws, 8 december 2022, <https://www.rtlnieuws.nl/onderzoek/artikel/5350780/onderwereldkaart-kwetsbaar-gemeenten-criminaliteit-georganiseerde-misdaad>

¹⁸ Levensverwachting | Regionaal | Bij geboorte: <https://www.vzinfo.nl/levensverwachting/regionaal/bij-geboorte>

¹⁹ <https://www.vzinfo.nl/levensverwachting/regionaal/bij-geboorte>

werkgelegenheid maar juist voor de gezondheid vanwege de sterk verslechterde sociaaleconomische leefomstandigheden. Zoiets beïnvloedt de levensverwachting negatief met jaren zoals de voorbeelden elders leren.

Activistische groepen willen het aspect van sociaaleconomische factoren niet meenemen in hun kijk op gezondheid. Als je gezondheid op één wil plaatsten, is dat wel raar en eenzijdig. Het betekent eenvoudig dat ze een andere agenda hebben. Deze activistische groepen vormen een heel klein deel van de 160.000 omwonenden en willen eigenlijk gewoon uit eigen belang Tata Steel uit de IJmond hebben. En wat voor dramatische gevolgen dat kan hebben voor de inwoners van de IJmond wordt gewoon ontkent.

High Tech Campus IJmond

De regio IJmond in Nederland heeft een lange geschiedenis in de maakindustrie met veel MKB-bedrijven. De transitie bij Tata Steel door gebruik te maken van waterstof in het productieproces biedt nieuwe kansen en mogelijkheden om de IJmond te transformeren in een knooppunt voor innovatie en technologische ontwikkeling. Waterstof is een sleuteltechnologie in de overgang naar schone energie. Er is echter nog veel te doen om ook daadwerkelijk grootschalig waterstof gebruik te realiseren. De introductie van waterstof vraagt om nieuwe kennis en opleidingsmogelijkheden. Het biedt ook kansen voor nieuwe bedrijvigheid. Daartoe zou een High Tech Campus in de IJmond als een centrum voor onderzoek en ontwikkeling van waterstof- en energietechnologie kunnen fungeren als een aanjager voor een groene en duurzame ontwikkeling van de gehele IJmond.

- Het MKB speelt een cruciale rol in de economie van de IJmond. Een High Tech Campus IJmond kan MKB-bedrijven toegang bieden tot geavanceerde technologieën, onderzoek infrastructuur en gespecialiseerd personeel. Dit kan leiden tot nieuwe innovatieve samenwerkingsverbanden en de groei van de lokale economie stimuleren.
- Een High Tech Campus biedt uitgebreide mogelijkheden voor HBO- en MBO-instellingen om hun opleidingsprogramma's af te stemmen op de behoeften van de industrie. Door nauwe samenwerking met bedrijven in de IJmond kunnen studenten praktijkgerichte ervaring opdoen en zijn ze goed voorbereid op de arbeidsmarkt.
- Techport is al een bestaand en goed werkend samenwerkingsverband tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid in de IJmond. Het heeft al een sterke positie in het faciliteren van technisch onderwijs en het aantrekken van talent naar de regio. Techport zou de basis kunnen zijn om een High Tech Campus IJmond te starten waarmee Techport zichzelf verder kan uitbouwen en versterken als een bron van technologische expertise en innovatie.

We achten de ontwikkeling van een High Tech Campus IJmond als veelbelovend, evenwel de meerwaarde ook aangetoond worden en voor succes moeten dubbelingen met andere initiatieven worden vermeden. Het oprichten en onderhouden van een High Tech Campus vereist aanzienlijke financiële investeringen. Deze kunnen worden gewaarborgd door publieke en private financiering, waaronder bijdragen van de overheid en bedrijven in de regio, evenals Europese subsidies gericht op technologische innovatie en duurzaamheid.

De Stichting IJmond IJzersterk is in contact met een groot ingenieursbureau voor een haalbaarheidsstudie. Daartoe zoeken we steun en financiële middelen van de Provincie Noord-Holland en de IJmond gemeenten om zo'n haalbaarheidsstudie te kunnen uitvoeren.

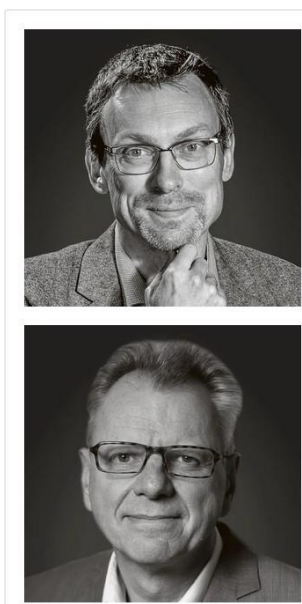

Wat de Stichting IJmond IJzersterk betreft is het juist nu de tijd om de regio transformeren in een centrum voor innovatie en duurzaamheid, waarbij het onderwijs en het MKB worden versterkt. Dit zou niet alleen positief bijdragen aan de economie in de IJmond maar uitstralen naar Noord-Holland. We hopen dat de haalbaarheidsstudie ons daar voldoende handvatten voor bieden en ook enthousiaste participatie van het lokale bedrijven en onderwijsinstellingen.

9-10-23

Tata-rapport van RIVM zaait onnodig onrust

Volksgesondheid Door conclusies uit gezondheidsdata uit te vergroten lijken risico's groter dan ze zijn, schrijven [Ira Helsloot](#) en [Friso de Zeeuw](#). Context relativeert.

***Ira Helsloot** is hoogleraar besturen van veiligheid (Radboud Universiteit Nijmegen). **Friso de Zeeuw** is voorzitter van het Economisch Forum 'Holland boven Amsterdam' en em. hoogleraar gebiedsontwikkeling (TU Delft).*

Vorige maand verscheen het langverwachte [rapport van het RIVM](#) over de gezondheidsschade die Tata in de omgeving veroorzaakt. Rode draad in het rapport en de daarop [volgende publiciteit](#): omwonenden van Tata Steel hebben een lagere levensverwachting en een grotere kans op longkanker.

Wij menen dat dat deze conclusies uit hun verband zijn gerukt. Daardoor leiden ze tot onnodige ongerustheid en een overtrokken negatief beeld van de regio IJmond als leefomgeving van Tata. Ook komt het staalbedrijf onterecht in een kwaad daglicht te staan. Het RIVM heeft daar zelf hard aan meegewerkt door de geïsoleerde presentatie van de onderzoeksresultaten.

Dat luchtverontreiniging slecht is voor de gezondheid staat buiten kijf. Het gaat hier met name over fijnstof en stikstofdioxide. Daarom geldt (internationale) normering en worden al sinds de jaren tachtig in heel Europa verbeterprogramma's uitgevoerd, zo ook voor Tata. Het resultaat is dat heel Nederland, dus ook de IJmond, voldoet aan de Europese normen. Die normen zijn gebaseerd op uitgebreide risicoanalyses. De strenge norm voor deze stoffen houdt al 35 jaar in dat het risico één sterfgeval op 1 miljoen mensen mag zijn.

Veel grote Nederlandse steden hebben meer last van luchtverontreiniging dan de omgeving van Tata Steel. Zo is de concentratie van fijnstof en stikstofdioxide in de binnenstad van Rotterdam [het dubbele](#) van die in de IJmond. Tata is verantwoordelijk voor ongeveer een kwart van de bijdrage in IJmond. Dus de concentratie in Rotterdam is het achtvoudige van de bijdrage van Tata in de IJmond.

Longkanker

De bewering van het RIVM dat een inwoner van Wijk aan Zee (2.200 inwoners) 4 procent meer risico op longkanker loopt als gevolg van de uitstoot van Tata vergt ook context. Het klinkt namelijk dramatisch, maar als we dat projecteren op het totaal aantal nieuwe longkankergevallen in Nederland in verhouding totale bevolking, resulteert dat in een vergroot risico in Wijk aan Zee van minder dan een duizendste extra longkankergeval per jaar. Dat risico is sowieso in steden aanzienlijk groter. Daarbij blijft het goed te beseffen dat roken de grootste oorzaak van longkanker vormt (in zo'n 85 procent van de gevallen).

De levensverwachting van inwoners van Wijk aan Zee is volgens het RIVM 2,5 maand korter als gevolg van de uitstoot van Tata. In het iets verder weg van het Tata-complex gelegen Heemskerk (39.000 inwoners) zou de levensverwachting nog een halve maand korter zijn. Ook deze cijfers krijgen pas betekenis als je ze vergelijkt met situaties elders in het land. Landelijk gezien scoort [de levensverwachting in de IJmond](#) gemiddeld. In de grote steden, grote delen van Brabant en het noorden des lands leef je door de bank genomen korter, aldus het RIVM en het CBS.

Het lijkt opmerkelijk dat de ongeveer negenduizend werknemers van Tata juist [2,5 jaar langer dan gemiddeld leven](#). Dat levert immers een stevige discrepantie op met de onderzoeksresultaten van het RIVM. Levensverwachting is de resultante van verschillende factoren, van kansen en risico's. Het hebben van werk speelt daarin de belangrijkste rol: de levensverwachting van mensen met werk is 14 gezonde levensjaren langer dan mensen zonder werk. Dan zijn pas stevige aantallen. Het laat zich raden wat sluiting van Tata voor consequenties zou hebben.

Altijd risico's

Tegenwoordig kunnen we ook kijken naar het algemeen welbevinden van mensen, met behulp van bijvoorbeeld de brede welvaartsindicator. [Uitbreid onderzoek van Rabo Research met](#)

[de Universiteit Utrecht](#) laat zien dat IJmond een gemiddelde brede welvaart kent. De Amsterdamse regio en het grootste deel van Zuid-Holland scoren lager.

Door risico's enorm uit te vergroten en de context weg te laten, wekt het RIVM-rapport de suggestie dat Tata in zijn eentje moet zorgen voor een risicoloze omgeving en dat nalaat. Leven en de daarvoor noodzakelijke (economische) activiteiten zullen echter altijd risico's met zich meebrengen. Het is nooit óf gezondheid óf economie, maar altijd een weging van verschillende factoren. Deze maatschappelijke discussie moeten we voeren, voordat we zomaar om strengere regelgeving voor Tata vragen, bovenop de geldende Europese regelgeving. Dat is ook van belang voor de vraag hoe wij in dit land met de industriële bedrijvigheid en haar omgeving in de toekomst denken om te omgaan.

Geachte leden van de Provinciale Staten van Noord-Holland,

Wij krijgen 3 minuten de tijd om u in te spreken en u begrijpt dat is eigenlijk veel te kort. Dat is ook de reden dat wij u vooraf een brief hebben gestuurd. Ik hoop dat u allen deze al enigszins heeft gelezen.

Introductie:

In de brief zijn we begonnen met ons zelf te introduceren omdat we nogal snel in het hokje worden geplaatst van antimilieu en anti-gezondheid. Ik kom hier even op terug want door onze initiatieven is er vorige week een seminar geweest georganiseerd door Rijkswaterstaat met aanwezigheid van de ministerie van Economische zaken en de overkoepelende organisatie van de Omgevingsdiensten. Er is een presentatie gegeven waarbij nu een basis is gelegd om de toezichthouders van de Omgevingsdienst op te leiden zodat ze op elektromotoreng gebied kunnen gaan handhaven en de wet van 1993 tot uitvoering kunnen brengen. Uiteindelijk zal het mogelijke resultaat zijn een energiebesparing gelijk aan de opbrengst van 10 miljoen zonnepanelen. Dit is het verschil tussen ons en de milieuactivisten. Wij denken niet in problemen maar in mogelijkheden, kansen en oplossingen.

High Tech Campus IJmond:

Een voorbeeld hiervan is dat de transitie van Tata Steel nieuwe mogelijkheden en kansen geeft. Het gaat niet alleen om de staalfabriek maar ook om nieuwe mogelijkheden en kansen voor onze kinderen en kleinkinderen. Het creëren van een regio waar zij zich kunnen ontwikkelen in de nieuwe technologie die nodig is om een goede transitie in te gaan voor een wereld die qua milieu en gezondheid een nieuwe voorwaartse stap zal maken. Vanuit die gedachten zou het fantastisch zijn om in de regio IJmond een High Tech Campus te stichten als centrum voor innovatie, onderzoek, ontwikkeling en zeker ook scholing. Scholing op elk niveau, LBO, MBO, HBO en universitair. Wij willen de initiatieven die zijn genomen door Techpoort en de Tata Steel academie versterken en samen optrekken. Wij hebben aan Arcadis gevraagd een offerte te maken om een haalbaarheidsonderzoek te doen naar een Hightech Campus in de IJmond. Wij hebben een offerte mogen ontvangen en zijn nu met de laatste afstemmingen bezig en verwachten u voor het einde van dit jaar de offerte met u te kunnen delen. De transitie vertraagd op dit moment want we hebben meer technici nodig. U begrijpt zo haalbaarheidsonderzoek kost geld. Wanneer de laatste afstemmingen zijn gedaan vragen wij u ons financieel te willen ondersteunen bij het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie. Laten we een Noord-Holland creëren waar niet alleen plaats is voor dienstverlening en clusters zoals Greenport, maar ook voor de maakindustrie die we keihard nodig zullen hebben.

Participatie project Hercules:

In onze brief kunt u ook lezen, en geven we voorbeelden, dat wij van mening zijn dat het participatieproject wel goed is verlopen. Het is natuurlijk vreemd dat groepen vanuit Wijk aan Zee gezamenlijk gezegd hebben dat het participatietraject niet goed is gelopen. Ze voorwaarden wilde stellen aan de participatie en groepen wilde uitsluiten wat natuurlijk terecht is geweigerd door Tata Steel. Maar er wordt niet aan de andere deelnemende groepen gevraagd hoe zij vonden hoe het participatie traject is verlopen. Wat ons betreft, goed gewerkt en vooral snel zonder verder vertraging doorgaan.

Gezondheid:

De Wereldgezondheidsorganisatie definieert gezondheid als volgt: *“een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijke gebreken.”*

Het rapport van het RIVM gaat over gezondheidsschade door het buitenmilieu en is natuurlijk belangrijk. Het buitenmilieu heeft, volgens het RIVM gemiddeld in Nederland, 3,5% invloed op de ziektelast, dit is voor welzijn ruim 48%. Daarom gaat onze grootste zorg uit naar de lichamelijke, geestelijke en maatschappelijke welzijn. Omdat de effecten hier in jaren worden aangegeven en zoals het rapport van de RIVM aangeeft wordt door de uitstoot de levensduur verkort maar spreekt men in maanden. Daarom moet er ook een onderzoek komen naar de effecten van sociale economische leefomgeving in een grote regio om de IJmond en de positieve bijdrage die Tata Steel levert aan de welzijn van de mensen. Als je gezondheid op 1 zet en je weigert naar de invloed van welzijn te kijken heb je een andere agenda.

Samenvattend:

Vanuit de provincie hebben we steun nodig voor het plan van een Hightechcampus

Participatie traject hoeft niet opnieuw te worden gedaan levert alleen maar vertraging op.

Gezondheid moet eerst de invloed van Tata Steel op welzijn worden beoordeeld.

Geachte leden van de staten commissie, geachte gedeputeerde,

Fijn dat ik hier weer mag spreken.

De aanleiding waarom ik hier weer ben is tweeledig: ik zal eerst ingaan op het recente RIVM rapport en daarna op het perspectief en de positie van werknemers.

Onlangs verscheen het meest recente RIVM rapport, met daarin de veel geciteerde 2,5 maand kortere levensverwachting voor bewoners van Wijk aan Zee. Als iemand mij gevraagd had: bent u geschokt? Zou ik gezegd hebben: nee. Door alle ophef van de afgelopen jaren over overlast en vervuiling door Tata Steel, verwachtte ik eerder jaren in plaats van maanden. Het is goed dat er nu een cijfer geplakt is op de bijdrage van Tata Steel aan de luchtkwaliteit in de IJmond, en dat dit gekoppeld is aan gezondheidsrisico's. Het betekent ook dat er door Tata Steel gericht verder aan de verbeteringen gewerkt kan worden.

Het is goed om te zien dat de huidige acties ter vermindering van uitstoot, bijvoorbeeld bij de pelletfabriek juist ingrijpen op twee van de meest bepalende emissies: fijnstof en stikstofdioxide. Ik verwacht dan ook grote stappen in vermindering van de uitstoot bij ingebruikname van deze installaties. En ik zal het ook hier weer zeggen: wij zijn een zware industrie, en die geeft overlast aan de omgeving. We zijn nooit klaar met het verder verminderen van die overlast.

Er is veel aandacht in de pers geweest over het rapport. Ik was zelf bij de avond in het Telstar Stadion, waar het RIVM zoals gewoonlijk zeer helder en zakelijk een uitleg gegeven heeft. De onrust die er ontstaan is, is niet veroorzaakt door het rapport zelf, maar eerder door uitlatingen en berichtgeving in de pers. Woorden als "mind-blowing", "alarmerend", "shockerend" staan ver af van de genuanceerdheid van het rapport, en blijven het wantrouwen alleen maar verder voeden.

Het rapport heeft ook geleid tot een extra zitting van uw Provinciale Staten. Een aantal zaken vielen me daarin op. Waarom geen enkele vraag over de resterende 5,5 maand verkorting van de levensverwachting? Er zijn dus nog diverse andere bronnen, daar zou u zich toch ook druk over moeten maken? Het is juist goed om de context te schetsen. In het TNO rapport uit 2022 vindt u geen gemeente in Nederland die de WHO norm voor fijnstof haalt. Als Amsterdammer ben ik minder goed af dan de bewoners in Velsen of heel Beverwijk. Overigens laat dit onderzoek ook duidelijk zien hoe in de afgelopen decennia overal in Nederland de fijnstofconcentraties verder zijn afgenomen, ook in de IJmond.

Werknemers

Ik wil hier graag uw aandacht vragen voor mijn ruim 9000 collega's bij Tata Steel. Het valt me op dat het in debatten, in de pers en media zeer vaak gaat over **de** omwonenden. Welke omwonenden denk ik dan. Omwonenden die alles vanuit het staalbedrijf wantrouwen? Of die juist het belang van het staalbedrijf benoemen? Of bij het staalbedrijf werken? Het is niet zo strikt: van de ruim 9000 werknemers in directe dienst van Tata Steel wonen er ruim 4000 in de IJmond. Omwonenden dus.

Allemaal betrokken werknemers die zich inzetten voor een schoner en groen staalbedrijf, en geloven in oplossingen. Die zich niet kunnen vinden in de polarisatie tussen "goed" en "slecht". Zo van: óf je bent voor gezondheid en milieu, dus je bent tegen Tata Steel., óf je bent voor behoud van werkgelegenheid, en dus vóór Tata Steel. Alsof mijn collega's niet voor een gezonde werk- en leefomgeving staan; denk aan de PAK-stoffen convenanten uit 2015 en 2020. Alsof werknemers niet juist aan de wieg van het plan Groen Staal hebben gestaan.

Als Statenleden speelt u een belangrijke rol in de toekomst van de IJmond regio. Wij zien een regio voor ons waarin het staalbedrijf een spilfunctie heeft voor een gezonde en welvarende regio. Kortom: wij geloven in onze toekomst met Groen Staal, goed voor de omgeving en voor werkgelegenheid. Uw hulp is van groot belang om dit doel zo snel mogelijk te bereiken.

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum	16-10-2023
Tijd	20:00 – 22:15
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Tessa van Wijnen
Toelichting	De commissievergadering vindt in hybride vorm plaats, is openbaar en online live te volgen en terug te zien via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De vergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal op punten die ter bespreking staan geagendeerd (A- en B-agenda) of tijdens het inspreekhalftuur op andere punten die tot het werkgebied van de commissie Leefomgeving behoren. Voor het inspreken dient u zich aan te melden. Dat kan tot 15.00 uur op vrijdag 13 oktober bij commissieleefomgeving@noord-holland.nl U kunt ook vooraf een bijdrage mailen. Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. Indien er geen of een beperkt aantal aanmeldingen zijn voor het inspreekhalftuur zullen de agendapunten vanaf punt 3 ca. 30 minuten eerder beginnen.

0.a	18.15–18.55 uur Technische briefing i.v.m. Vaststellen ontwerp verklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor het windpark Noorder IJ-Plas te Amsterdam (A-agenda 19-10-2023) MET UITNODIGING VAN CIE. RUIMTE
0.b	19.00–19.50 uur Technische briefing omgevingsdiensten en werking VTH-stelsel
1	Opening en mededelingen
2	Inspreekhalftuur
20:00	2 sprekers.
In de bijlage de brief van een van de sprekers, de voorzitter van Stichting IJmond IJzersterk (deze brief is ook aan de ingekomen stukken en de C-agenda – ag.p. 11d – toegevoegd).
3	Vaststellen agenda, verslagen 18-09-2023 en 21-09-2023, lijst openstaande moties en lijst openstaande toezeggingen

3.a Doorkijk lange termijn agenda

4 A-agenda Algemeen

4.a Begroting 2024 (A-agenda alle commissies 9 en 16 okt 2023)

20:30

Toelichting:

In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2024 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten.

Agendapunt 4.a.1. betreft de memorie van antwoord waarin Gedeputeerde Staten de schriftelijke vragen van Provinciale Staten over de begroting 2024 hebben beantwoord.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de onderwerpen in de begroting (en de memorie van antwoord) bespreken die betrekking hebben op de commissie Leefbaarheid.

Vanuit de leidende commissie Bestuur wordt de voordracht ter besluitvorming doorgeleid naar de Provinciale Staten vergadering van 6 november 2023, waaraan het verslag van deze commissie als advies wordt toegevoegd.

4.a.1 Memorie van antwoord GS op technische vragen

5 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

6 A-agenda Gezondheid en Milieu (gedeputeerde Beemsterboer, eigenaarschap Omgevingsdiensten)

21:00

6.a Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Toelichting:

De Wet gemeenschappelijke regeling is per 01-07-2022 gewijzigd. Voor 1-7-2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Het college zal na het ontvangen van de zienswijze deze delen met de omgevingsdienst.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken ter advisering aan PS.

6.b Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en de 1ste en 2de begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Toelichting:

De resultaatbestemming 2022, 1ste en 2de begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek zijn door het dagelijks bestuur verzonden aan de raden en staten van deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling. Provinciale Staten kunnen een zienswijze naar voren brengen op deze stukken.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken ter advisering aan PS.

7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

8 B-agenda Gezondheid en Milieu (gedeputeerde Olthof)

**8.a Gezondheid/Milieu: Moties Provinciale Staten Tata Steel met
afdoeningsvoorstellen voor M23-2022 en M45-2023**

21:30

Toelichting:

Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen. Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de stukken bespreken en worden verzocht daarbij aan te geven of de volgende moties als afgedaan beschouwd kunnen worden:

–M23-2022 *Zicht op verbetering leefomgeving* (D66, PvdA, GL en VVD)

–M45-2023 *Economische toets Project Heracleus* (PvdD, SP, JA21, GL, Volt en D66)

9 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)

10 Sluiting

11 C-agenda Gezondheid en Milieu

11.a **Milieu en Bestuur: Ontwerpbesluit sluitingsverklaring stortplaats Insteekhaven (C-agenda Leefomgeving –leidend– en Bestuur 16-10-2023)**

Volgens de Wet milieubeheer moeten alle stortplaatsen gesloten worden waar op of na 1 september 1996 nog afval gestort is. Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk om aan deze wet te voldoen en om nazorg te leveren van deze gesloten stortplaatsen. Om de kosten van deze nazorg uit te voeren, is in het Nazorgfonds een doelvermogen opgebouwd. GS besluiten hierbij in ontwerp om de stortplaats als gesloten te verklaren. Dit ontwerp-besluit wordt gepubliceerd in het Provinciaal blad. In de zes weken na de publicatie is het mogelijk om schriftelijk of mondeling zienswijzen op het ontwerp van de sluitingsverklaring kenbaar maken. Het ontwerp-besluit wordt ter informatie toegestuurd aan Provinciale Staten. Na deze zienswijzenperiode van zes weken zullen GS een definitief besluit nemen. Na afgifte van de definitieve sluitingsverklaring, zal PS vaststellen hoe hoog het bedrag is dat wordt gereserveerd voor de nazorg van deze stortplaats. GS doen daarvoor een voorstel. Het benodigde doelvermogen voor de Nazorg bedraagt € 843.977,- bij sluiting op 1 januari 2024.

11.b **Financiën en Milieu: Nazorgfonds jaarrekening 2022 (C-agenda Bestuur –leidend– en Leefomgeving 16-10-2023)**

Gedeputeerde Staten stellen de jaarrekening 2022 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland vast. GS is de beheerder van dit fonds. De accountant Publiek Belang heeft de jaarrekening gecontroleerd en akkoord bevonden op voorwaarde dat GS de jaarrekening zonder aanpassingen vaststelt. Het besluit m.b.t. de vaststelling van de jaarrekening 2022 zal ter informatie worden aangeboden aan Provinciale Staten.

11.c **Omgevingsdiensten/WGR: Mail en uitnodiging met Raadsleden Flevoland – Informatiebijeenkomst op 16 oktober 2023 (C-agenda Leefomgeving 16-10-2023)**

11.d **Gezondheid/Milieu: Ingekomen brief St. IJmond IJzersterk over participatie Heracless (C-agenda Leefomgeving 16-10-2023)**

12 C-agenda Klimaat en Energie

12.a Economie/Energie/Mobiliteit: Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund–IJmond Noord–Holland 2023 (C–agenda Bestuur –leidend– en Leefomgeving 16–10–2023 en Ruimte 09–10–2023)

Gedeputeerde Staten stellen de Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund–IJmond Noord–Holland 2023 met een subsidieplafond en openstelling vanaf 2023 vast. Met deze regeling kunnen bedrijven, kennisinstellingen en organisaties die een subsidie hebben ontvangen van eerdergenoemde Europese programma's een extra financiële bijdrage krijgen voor de uitvoering van projecten die bijdragen aan Noord–Holland.

12.b Energie: Update dashboard energietransitie (C–agenda Leefomgeving 16–10–2023)

Het Dashboard Energietransitie geeft een overzicht van de status van de energietransitie in Noord–Holland. Het dashboard geeft informatie over de onderwerpen energieverbruik, CO2–uitstoot en hernieuwbare opwek, uitgesplitst naar deelthema's (bv. gebouwde omgeving, mobiliteit, etc.) en energieregio's. Het Dashboard wordt jaarlijks in de zomer geactualiseerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van decentrale data in de Regionale Klimaatmonitor (<https://klimaatmonitor.databank.nl/>).

12.c Energie/Ruimte: Ontheffing windmolens forteiland Pampus (C–agenda's Leefomgeving 16–10–2023 en Ruimte 20–11–2023)

De gemeente heeft een ontheffingsverzoek ingediend voor de plaatsing van 2 windturbines op forteiland Pampus. Gedeputeerde Staten besluiten de gevraagde ontheffing te verlenen.

13 C–agenda Algemeen

13.a Brede Basismonitor 2023 (C–agenda alle commissie 9 en 16 okt 2023)

De Brede Basismonitor 2023 geeft weer hoe in de provincie Noord–Holland de welvaart zich in de brede zin van het woord (economisch, ecologisch en sociaal–maatschappelijk) ontwikkelt. Dit is de derde versie van de Brede Basismonitor.

Verslag concept

Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	18 september 2023
Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / boheemenm@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie	:	BBB mw. A. Den Boer, dhr. P. Teeuwen, dhr. M. Becker VVD dhr. B. de Wit, dhr. N. Roosendaal GroenLinks P. Laport en N. van der Waart D66 dhr. E. Kanik, mw. N.S. Vroom PvdA dhr. A. Karar, dhr. T. Wagelaar JA21 dhr. D. Van den Berg, mw. K. Uiterwijk CDA mw. R. Engels, dhr. D. Heijnen FvD dhr. J. Dessing, dhr. R. Dekker, mw. C. Middelkoop PvdD I. Kostić, mw. M. van Aesch PVV dhr. R. van Tiggelen, dhr. D. de Moel SP mw. R. Alberts, mw. H. Bouhlef-Lascaris, dhr. M. Dijkse CU dhr. M. Klein, mw. Y. Buit 50PLUS dhr. S. Faassen Volt mw. J. Schneemann, mw. B. van den Bogaerde
Gedeputeerden	:	R. Kocken (GroenLinks), dhr. J. Olthof (PvdA)
Afwezig:	:	mw. A. van der Helm-Chandansingh (50PLUS)
<i>(Met bericht van verhindering)</i>		
Notulist	:	mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

- 5
- 0 Technische briefing Regionale Energie Strategieën (RES)
 - 1 Opening en mededelingen
 - 2 Inspreekhalfuur
 - 3 Vaststellen agenda 18 september en vervolg op 21 september, concept-verslag commissie
 - 10 Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK) 13-02-2023, lijst moties en lijst toezeggingen
 - 4 A-agenda Algemeen
 - 4.a Tweede begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissies)
 - 5 B-agenda Gezondheid en Milieu (gevoegde behandeling van agendapunten 5.a, 5.b en 5.c)

- 15 5.a Voortgang participatietraject Heracless–Groen Staal (juli 2023) incl. afdoeningsvoorstel M41–2023 en M44–2023
- 5.a.1 Ingekomen brief Tata Steel over voortgang Heracless–Groen Staal
- 5.b VTH–taken: Informatievoorziening VTH provinciale bedrijven d.d. 7 september 2023
- 5.c Reactie op OvV–rapport Industrie & Omwonenden
- 6. B–agenda Cultuur, Sport en Voorzieningen
- 20 6.a Afdoeningsvoorstel motie 254–2022 ondersteuning verenigingslocaties
- 8 A–agenda Klimaat en Energie
- 8.a Initiatiefvoorstel Zon voor allen (SP)
- 8.a.1 Reactie GS op initiatiefvoorstel SP Zon voor allen
- 8.a.2 Uitstelbrief initiatiefvoorstel SP Zon voor allen
- 25 8.a.3 Initiatiefvoorstel SP inzake Plan Zon voor allen
- 10 Schorsing tot donderdag 21 september 18.15 uur

0 Technische briefing Regionale Energie Strategieën (RES)

1 Opening en mededelingen

30 De **voorzitter** opent de commissievergadering om 19.18 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom.

Mededelingen voorzitter:

- Er is een quorum vastgesteld.
- 35 • Er hebben zich voorafgaand aan de vergadering drie insprekers gemeld onder agendapunt 5b.
- Voorafgaand aan de vergadering heeft de ChristenUnie één rondvraag aangemeld.
- De vergadering wordt rond 22.30 uur geschorst. Donderdag 21 september 2023 vanaf 18.15 uur wordt deze vergadering vervolgd.
- 40 • Voor deze vergadering geldt een gezamenlijke spreektijd van 3,5 uur en voor komende donderdag is deze vastgesteld op 3 uur. De verdeling van de spreektijden zijn te vinden bij de vergaderstukken.
- De A- en B-agendapunten worden besproken. De C-stukken worden niet tijdens de vergadering behandeld, tenzij er voorafgaand aan de vergadering is verzocht een agendapunt op te waarderen.
- 45 • Op 16 oktober 2023 zal voorafgaand aan de commissievergadering Leefomgeving om 18.15 uur een technische briefing worden verzorgd over de omgevingsdiensten en de werking van het VTH-stelsel.
- Op vrijdag 20 oktober 2023 vindt de RES-bustour plaats. De uitnodiging is terug te vinden op de Statensite.
- 50 • Tot slot vraagt de voorzitter of de commissie kan instemmen met een werkbezoek naar de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG) en Tata Steel op maandagmiddag 30 oktober 2023 van 12.00 tot 18.00 uur. De voorzitter constateert dat de commissie instemt met het werkbezoek.

2 Inspreekhalftuur

55 Er hebben zich voorafgaand aan de vergadering geen insprekers voor het inspreekhalftuur aangemeld.

3 Vaststellen agenda 18 september en vervolg op 21 september, concept-verslag commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK) 13-02-2023, lijst moties en lijst toezeggingen

60 De **voorzitter** constateert dat de agenda's van de vergaderingen van 18 en 21 september 2023 ongewijzigd zijn vastgesteld.

65 Het concept-verslag Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK) van 13 februari 2023 is ongewijzigd vastgesteld.

De lijsten met openstaande moties en toezeggingen zijn ongewijzigd vastgesteld.

4 A-agenda Algemeen

70 **4.a Tweede begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissies)**

Toelichting:

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar

beschikbare middelen inzet. Deze tweede begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2023. De commissie is gevraagd Provinciale Staten te adviseren over de voordracht. De
75 *voordracht zal worden geagendeerd voor de PS-vergadering van 2 oktober 2023. Elke commissie adviseert PS over de wijzigingen die betrekking hebben op de beleidsterreinen die onderdeel zijn van de betreffende commissie. De commissie Bestuur adviseert over de begrotingswijziging vanuit de financiën algemeen.*

80 *Eerste termijn Provinciale Staten*

De heer **Heijnen** (CDA) vraagt toe te lichten welk besluit ten grondslag ligt aan de overheveling van € 11 miljoen van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds naar de reserve warmtetransitie. Hij merkt op dat de doelstellingen voor het economische herstel- en duurzaamheidsfonds naar zijn mening anders zijn dan die voor de warmtetransitie.

85

Statenlid **Laport** (GL) heeft gelezen dat de financiële kosten voor de VTH-taken worden geïndexeerd. Bovendien komt er € 3 miljoen extra van het Rijk, waarvan in 2023 al € 2,5 miljoen is uitgegeven. Ook draagt Tata Steel bij aan een deel van de ambtelijke inzet. GroenLinks vindt dit logisch, vooral gezien de ingewikkelde processen en vergunningen die verband houden met
90 Tata Steel. Statenlid Laport vraagt of er al meer informatie beschikbaar is over de mogelijkheid dat Tata Steel bijdraagt aan specifieke VTH-taken, en of de provincie stappen onderneemt om dit te realiseren.

De heer **Becker** (BBB) sluit aan bij de vraag van zijn voorganger. Nu Tata Steel haar plannen
95 wijzigt, moeten ambtenaren telkens het projectbesluit aanpassen. Als dat het geval is, is het oorspronkelijke bedrag dan voldoende? En is er in de anterieure overeenkomst een vast bedrag afgesproken of wordt er gefactureerd op basis van het aantal bestede uren?

Statenlid **Kostić** (PvdD) sluit zich aan bij de vragen van GroenLinks en BBB. Dit dossier speelt al
100 jaren en de kosten voor Tata lopen in de miljoenen. Het provinciebestuur heeft gereageerd op de stijgende kosten. De vraag is wanneer er een einde komt aan deze situatie. Erkent de provincie nu dat Tata eigenlijk te groot is voor de provincie en dat ze dit niet langer zelf kan beheren?

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

105 Gedeputeerde **Olthof** bespreekt of Tata Steel te groot is voor de provincie. Hij identificeert twee belangrijke factoren: kosten en kennis. Hij meldt dat er gesprekken met het Rijk gaande zijn over financiële bijdragen. Een eerste bijdrage van €3 miljoen is al geregistreerd. Dit is niet een volledige compensatie. Bovendien verwacht de gedeputeerde dat er onder de Omgevingswet vanaf 1 januari 2024 extra middelen beschikbaar komen, omdat er dan een mogelijkheid is tot het innen van
110 leges. Deze bijdrage is een eerste stap. De gesprekken zijn nog gaande. De verwachting is dat er meer geld uit Den Haag verwacht kan worden.

Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt naar de capaciteit in termen van het aantal mensen dat nodig is. Dit is een vraag die de afgelopen jaren meerdere keren is gesteld.

115

Gedeputeerde **Olthof** erkent dat de capaciteit een probleem is dat constante aandacht vereist. Er moet blijvend geïnvesteerd worden in nieuwe mensen en kennis. Dit doet de provincie niet alleen; ze werken samen met andere omgevingsdiensten die hetzelfde vraagstuk hebben. Gedeputeerde Olthof is ook bereid om de kennis en capaciteit van het Rijk te gebruiken als dat efficiënter is. Hij

120 benadrukt dat het belangrijk is dat de taken worden uitgevoerd waar dit het beste kan.

In reactie op de vraag over het voortraject om tot een projectbesluit te komen, geeft gedeputeerde Olthof aan dat er voor een lopend traject nog aanpassingen aankomen. Nog niet bekend is of de bestaande afspraken aangepast moeten worden. Dit zijn aparte afspraken onder een anterieure
125 overeenkomst. Er zal worden gekeken of het daarin genoemde bedrag toereikend is.

Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat ze meer tijd nodig heeft om een goed antwoord te kunnen geven op de vraag van de heer Heijnen. Ze is niet tevreden met het antwoord dat ze op dit moment kan geven en denkt dat het de heer Heijnen ook niet zal tevredenstellen. Ze stelt voor om na het
130 volgende agendapunt terug te komen op de vraag of om er schriftelijk op terug te komen.

De voorzitter besluit na overleg met de heer Heijnen dat de beantwoording mondeling zal plaatsvinden na de gevoegde behandeling van de agendapunten 5.a, 5.b en 5.c.

135 **5 B-agenda Gezondheid en Milieu (gevoegde behandeling van agendapunten 5.a, 5.b en 5.c)**
5.a Voortgang participatietraject Heracless–Groen Staal (juli 2023) incl. Afdoeningsvoorstel M41–2023 en M44–2023

5.a.1 Ingekomen brief Tata Steel over voortgang Heracless–Groen Staal
*Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over de voortgang van het participatietraject voor Heracless–Groen Staal en reageren op de inbreng die in het kader van de eerste
140 participatiefase voor Heracless–Groen Staal door belangstellenden aan de provincie is gericht. De commissieleden kunnen de stukken met elkaar en gedeputeerde bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of moties M41–2023 en M44–2023 kunnen worden afgedaan.*

145 **5.b VTH–taken: Informatievoorziening VTH provinciale bedrijven d.d. 7 september 2023**
Het college van Gedeputeerde Staten informeert Provinciale Staten tweemaandelijks over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals.

150 **5.c Reactie op OvV–rapport Industrie & Omwonenden**
*In april 2023 publiceerde de Onderzoeksraad voor Veiligheid het rapport Industrie en omwonenden. De Onderzoeksraad onderzocht hoe omwonenden beschermd worden tegen nadelige gezondheidseffecten door langdurige en/of veelvuldige blootstelling aan industriële
155 emissies, en of in de bescherming verbeteringen mogelijk zijn. De Onderzoeksraad heeft hiervoor drie casussen geanalyseerd, waaronder Tata Steel Ijmuiden. De provincie is verplicht om hierop te reageren binnen zes maanden. GS informeren PS over de reactie op dit rapport. Het rapport is besproken in de interim–commissievergadering van 26 juni 2023. De commissieleden kunnen bijgaande reactie van GS desgewenst met elkaar en gedeputeerde bespreken.*

160 Voor deze agendapunten hebben zich voorafgaand aan de vergadering drie sprekers aangemeld.

De heer **Wiskerke** spreekt in namens Stichting Greenpeace Nederland bij agendapunt 5.b. De heer Wiskerke spreekt over de voortdurende zorgen met betrekking tot Tata Steel. Hij benadrukt dat dit
165 zijn derde keer is dat hij hier staat en dat Greenpeace zal blijven terugkomen totdat er verbeteringen zijn bij Tata Steel.

Op 24 juni voerde Greenpeace een vreedzame actie uit met 400 actievoerders op het Tata Steel-terrein. Ze eisen dat de gezondheid van omwonenden en werknemers serieus wordt genomen en dat de schadelijke onderdelen van Tata Steel onmiddellijk worden gesloten. Tata Steel spreekt over plannen voor 2030 en daarna, maar Greenpeace benadrukt dat er onmiddellijke veranderingen nodig zijn.

Samen met omwonendenorganisatie Frisse Wind.nu is in mei 2023 gestart met de website spotdegifwolk.nl, waar ze met behulp van drie camera's de kooksfabrieken en hoogoven 7 in de gaten houden. Mensen kunnen gifwolken melden, wat in feite het werk van de omgevingsdienst is. Ze werken ook aan het ontwikkelen van kunstmatige intelligentie om gifwolken automatisch te detecteren en verwachten dit binnenkort online beschikbaar te hebben.

In de afgelopen vier maanden hebben ze echter vierhonderd gifwolken gezien, wat gemiddeld honderd per maand betekent, oftewel drie per dag. Dit wijst op een structureel probleem bij Tata Steel en Greenpeace benadrukt dat dit geen incidenten of ongewone voorvallen zijn, maar dat deze wolken daadwerkelijk giftige en kankerverwekkende stoffen bevatten.

Bij de kooksfabriek zijn ook meerdere gevallen van rauwe kooks gezien, waarvoor een dwangsom van € 100.000 geldt. Er zijn al drie verbeuringen geweest en er moeten er nog twaalf komen voordat de dwangsom volledig is verbeurd. Greenpeace beweert echter dat ze op basis van camerabeelden al twaalf extra gevallen hebben gezien, maar dat de omgevingsdienst hierover geen informatie verstrekt en soms beweert dat wat zij als rauwe kooks zien, dat niet is. Alleen rauwe kooks die door Tata Steel zelf wordt gemeld, lijkt te worden verbeurd.

Daarnaast wijst Greenpeace erop dat Tata Steel wordt vrijgesteld van regels tijdens onderhoud aan installaties, wat volgens hen onbegrijpelijk is. Greenpeace is van mening dat er een duidelijk falen van het systeem is en dat het bevoegd gezag niet in staat is om op te treden tegen een grote vervuiler als Tata Steel. Verantwoordelijkheden zijn verdeeld over verschillende overheidsinstanties die naar elkaar wijzen, wat ook een van de kritiekpunten van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) is. Het rapport van de OvV wordt weliswaar omarmd, maar de problemen blijven bestaan.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer Klein (CU) bedankt voor de inspraak en deelt dat hij voor de zomer de dorpsraad en Stichting Frisse Wind heeft bezocht. Hij merkt op dat hij vergelijkbare verhalen heeft gehoord. De heer Klein verwijst ook naar de versie van de omgevingsdienst. Hij wil graag de verschillende perspectieven vergelijken en vraagt waarom de bijna vierhonderd meldingen die door de inspreker bij de omgevingsdienst zijn gedaan, nooit hebben geleid tot de vaststelling van rauwe kooks. Hij vraagt zich af of dit komt doordat het niet honderd procent zeker is dat het om rauwe kooks gaat, of zijn er andere redenen voor deze situatie? De heer Klein zal deze vraag later ook aan de gedeputeerde voorleggen.

De heer Wiskerke legt uit dat de definitie van rauwe kooks in de wetgeving vrij ruim is, ook volgens de Europese wetgeving. Hij wijst erop dat op hun camera's duidelijk zichtbaar is dat er een zwarte wolk wordt uitgestoten tijdens het proces, als een oven wordt geopend, en deze beweegt richting de blustoren. Ook bij het blussen is nog een keer een zwarte pluim zichtbaar. Hij vraagt om een reden en bewijs waarom dit toch niet als rauwe kooks zou worden beschouwd. De heer Wiskerke benadrukt echter dat ze deze informatie niet krijgen, en als ze al reactie

215 ontvangen, gebeurt dit alleen op informele basis na navraag. Dit gebrek aan transparantie wekt
weinig vertrouwen bij de omwonenden, en daarom blijft Greenpeace dit onder de aandacht
brengen.

220 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) is benieuwd naar de huidige status van de meldingen. Ze vraagt of er
afwijzingen zijn ontvangen voor alle meldingen of dat er nog openstaande gevallen zijn op dit
moment.

De heer **Wiskerke** geeft aan dat er inderdaad nog veel openstaande gevallen zijn. Aan de kant van
Stichting Frisse Wind worden handhavingsverzoeken en in gebreke stellingen ingediend, en er
zijn nog steeds veel van deze zaken niet afgehandeld. Hij wijst erop dat zelfs de
225 omgevingsdienst heeft aangegeven dat de hoeveelheid openstaande zaken eigenlijk te veel is om
te verwerken.

Statenlid **Kostić** (PvdD) stelt twee vragen. De eerste vraag gaat over een brief die Greenpeace een
tijdje geleden naar de provincie heeft gestuurd met betrekking tot het participatieproces.
230 Statenlid Kostić vraagt of de inspreker deze brief heeft ontvangen en of er al een reactie op is
gegeven, of dat dit nog in behandeling is.

De tweede vraag betreft de vertraging die optreedt bij het oppakken en onderzoeken van
meldingen, zoals die over rauwe kooks. Statenlid Kostić vraagt of het klopt dat verschillende
instanties, zoals Greenpeace, meldingen doen, maar dat de Omgevingsdiensten (OD's) pas veel
235 later, soms een halfjaar tot een jaar later, actie ondernemen om te bevestigen of deze meldingen
juist zijn.

De heer **Wiskerke** begint in zijn beantwoording met de tweede vraag. Hij bevestigt dat dit
inderdaad is wat zij ervaren. Hij geeft aan dat het logisch zou zijn als een melding over rauwe
240 kooks direct zou leiden tot een snelle reactie van inspecteurs om gegevens op te vragen, gezien
de ernst van de overtreding en de dwangsom die ermee gepaard gaat. Echter, dit gebeurt niet, en
er is vaak geen follow-up. Pas na herhaaldelijk aandringen en aanklaarten van de kwestie komt er
enige respons, maar Greenpeace voelt zich niet voldoende gehoord of geholpen hierin.

245 Wat betreft de eerste vraag over het participatieproces, blijft Greenpeace van mening dat de
provincie meer regie zou moeten nemen, vooral gezien de omvang van de vervuiling door Tata
Steel. Ze vinden dat het proces niet aan de betrokken partijen zelf kan worden overgelaten,
omdat dit neerkomt op de slager die zijn eigen vlees keurt.

250 De heer **Wagelaar** (PvdA) bedankt de spreker voor zijn bijdrage en vraagt om verduidelijking over
een opmerking die tijdens de bijdrage is gemaakt. Hij wil graag weten wat wordt bedoeld met de
uitzondering van Tata Steel op toezicht of handhaving.

De heer **Wiskerke** legt uit dat Tata Steel wordt vrijgesteld van toezicht en handhaving wanneer ze
onderhoud uitvoeren aan hun installaties. Er is in de kooksfabriek van Tata Steel slechts één
255 afzuiginstallatie aanwezig. Tijdens het onderhoud van de afzuiginstallatie is het Tata Steel
toegestaan om door te blijven draaien, en tijdens die dagen worden gifwolken waargenomen. Er
zouden eigenlijk twee afzuiginstallaties moeten zijn om dit te voorkomen.

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en dankt de heer Wiskerke voor zijn
260 inspraak.

Mevrouw **Gosen** spreekt in namens de Dorpsraad Wijk aan Zee bij agendapunt 5.a. Mevrouw Gosen uit haar zorgen over het participatieproces rondom Tata Steel. Ze wijst erop dat Gedeputeerde Staten een positief verslag hebben gestuurd over dit proces, maar ze benadrukt dat de participatie in werkelijkheid weinig voorstelt. De dorpsraad heeft zelfs een uitnodiging van Tata Steel voor een participatiebijeenkomst over gezondheid afgewezen, omdat deze bijeenkomst volgens hen eerder een therapeutische gespreksgroep leek dan een serieuze discussie over feiten. Ze stellen dat gezondheid geen onderwerp is voor onderhandeling.

Mevrouw Gosen legt uit dat echte participatie betekent dat burgers samenwerken of zeggenschap hebben. Ze beweert dat Gedeputeerde Staten en Tata Steel echter hebben gekozen voor een "light" versie van participatie, waarbij burgers alleen kunnen meepraten en meedenken. Ook een informatieve avond met een presentatie wordt niet als echte participatie beschouwd. Ze betoogt dat om echt mee te kunnen denken, burgers toegang moeten hebben tot de doelen, prioriteiten en obstakels en dat dit momenteel niet het geval is. Ze wijst op het gebrek aan transparantie bij Tata Steel over welke ideeën ze hebben overgenomen vanuit de omgeving.

Mevrouw Gosen geeft een voorbeeld van een alternatief plan van Urgenda dat de Dorpsraad samen met andere bewonersorganisaties aan Tata Steel heeft voorgelegd. Dit plan omvat het gebruik van kant-en-klare ruwe ijzerbroodjes die worden geïmporteerd en volgens haar een efficiënte oplossing bieden. Ze hebben Tata Steel gevraagd wat er nodig is om dit plan te realiseren, maar na vijf maanden hebben ze nog steeds geen antwoord ontvangen.

Ze bekritiseert ook de aanpak van Tata Steel met betrekking tot CO₂-uitstoot. Ze benadrukt dat nul uitstoot mogelijk is en dat Tata Steel zich bewust is van de inadequaatheid van de huidige "best beschikbare technieken" (BBT) als ze echt toekomstbestendig willen zijn. Ze beklaagt zich erover dat CO₂-uitstoot wordt geprijsd, maar de uitstoot van schadelijke stoffen niet, waardoor nul uitstoot geen prioriteit heeft.

Mevrouw Gosen roept de statenleden op om twee dingen te doen: ten eerste, de gedeputeerde aanspreken over het participatieproces bij Tata Steel, en ten tweede, in Den Haag aandringen op ambitieuze doelen voor het verminderen van schadelijke uitstoot in de maatwerkafspraken met Tata Steel. Ze benadrukt dat als Tata Steel geld van de overheid wil ontvangen, daar iets tegenover moet staan.

Tot slot verwijst ze naar het voorbeeld van Chemours en het advies van de Provinciale Adviescommissie Leefomgeving Kwaliteit Zuid-Holland. Ze suggereert dat dezelfde aanpak kan worden toegepast op Tata Steel om de zorgen van de gemeenschap serieus te nemen.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) bedankt mevrouw Gosen voor haar bijdrage en vraagt wat er concreet nodig zou zijn om haar weer aan tafel te krijgen bij het participatieproces, aangezien dit waarschijnlijk bij Tata Steel zal blijven liggen.

Mevrouw **Gosen** legt uit dat het gaat om waardige participatie. Ze legt uit dat zij en andere belangengroepen op 19 juli 2023 een brief hebben gestuurd naar de gedeputeerde en het ambtelijk apparaat waarin ze precies aangeven wat er volgens hen misgaat in het participatieproces. Deze brief is niet opgenomen in de vergaderstukken. Ze willen een deugdelijk

participatieproces, hoe dit kan worden geëvalueerd, zodat ze in de volgende fase een effectief participatieproces kunnen doorlopen.

310

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) vraagt om meer duidelijkheid over hoe het participatieproces is verlopen. Ze begrijpt dat Tata Steel input vroeg van omwonenden, maar dat mevrouw Gosen vooraf vragen kreeg die ze moest beantwoorden.

315

Mevrouw **Gosen** bevestigt dat ze kort voor de bijeenkomst op de hoogte werd gesteld van de onderwerpen, met name gericht op wat als "gezond genoeg" wordt beschouwd. Ze vindt het echter ongepast dat burgers moeten debatteren over wat gezond genoeg is, en ze benadrukt dat gezondheid geen onderwerp is voor Tata Steel om de participatie over te leiden. Ze wijst ook op het gebrek aan transparantie over wie werd uitgenodigd voor bepaalde bijeenkomsten en waarom, wat volgens haar niet voldoet aan de regels die zijn opgesteld door de provincie voor een juist participatieproces.

320

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) vraagt specifiek of deze bijeenkomsten openbaar waren. De tweede vraag is of de vragen over gezondheid waren gekoppeld aan de groenstaalroute.

325

Mevrouw **Gosen** bevestigt dat de bijeenkomsten niet openbaar waren. Er is besloten om niet deel te nemen aan het participatieproces. Mevrouw Gosen benadrukt dat ze wel graag willen participeren en in hun brief hebben ze een voorstel aan de provincie gedaan om samen met de gedeputeerden te bespreken hoe ze een effectiever participatieproces kunnen waarborgen. Ze vinden dat de provincie, met name als het gaat om gezondheid, de leiding moet nemen in plaats van deze verantwoordelijkheid bij Tata Steel neer te leggen.

330

Statenlid **Kostić** (PvdD) merkt op dat de brief die mevrouw Gosen noemde, niet bij de stukken staat. Ze vraagt ook naar de contacten tussen de dorpsraad en de Omgevingsdienst (OD) en de ambtenaren tijdens dit proces.

335

Mevrouw **Gosen** legt uit dat ze de brief twee keer schriftelijk hebben gestuurd, waarvan de eerste brief die samen met de bewonersorganisatie is geschreven, wel in de bundel zit en beantwoord is. Ze bevestigt dat het ambtelijk apparaat aanwezig was bij een algemene bijeenkomst, maar ze kan geen uitspraak doen over de beoordeling door het ambtelijk apparaat.

Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of het vooraf duidelijk was hoe burgers input konden leveren en wat er met die input zou gebeuren tijdens de bijeenkomsten.

340

Mevrouw **Gosen** antwoordt dat ze een presentatie kregen over het Groen Staalplan en de uitgangspunten, maar dat het niet duidelijk was hoe de afwegingen zouden worden gemaakt en wie deze zou bepalen. Ze benadrukt dat dit een punt is waarover ze graag met de provincie in gesprek willen gaan. Ze roept de provincie op om eisen te stellen aan het participatieproces, vooral omdat er subsidie mee gemoeid is. Daar zijn de maatwerkafspraken uitermate geschikt voor.

345

De heer **Klein** (CU) bedankt mevrouw Gosen voor haar inspraak en vraagt haar naar de kernpunten waarom zij denkt dat de participatie niet succesvol was. GS heeft aangegeven dat om zwaarwegende redenen sommige onderwerpen niet besproken mochten worden, maar hij wil weten waar volgens haar de inspraak binnen de besproken kaders niet tot zijn recht is gekomen.

350

Mevrouw **Gosen** noemt enkele punten uit hun brief om dit te verduidelijken. Ze benadrukt dat de provincie Tata Steel heeft gefaciliteerd bij het ontwikkelen van het participatieplan en dat dit niet in lijn is met de uitgangspunten die de provincie zelf heeft geformuleerd. Tata Steel heeft een eenzijdige participatieagenda opgesteld zonder vooraf inhoud of doelstellingen te delen, wat leidde tot het ontbreken van ruimte voor belanghebbenden om met hun achterban te

355 discussiëren over standpunten en acties. Bovendien was er een kennisachterstand, aangezien de kennis bij Tata Steel ligt en zij de organisatie en facilitering verzorgden. Mevrouw Gosen merkt op dat belanghebbenden werden uitgesloten van focusbijeenkomsten, wat betekende dat ze niet wisten wie er aan welke bijeenkomst deelnam. Tata Steel gaf ook geen duidelijkheid over hun eigen ambities om de negatieve impact te verminderen. Ze stelden alleen percentages voor en
360 lieten anderen bepalen wat dit betekende. Er was ook de schijn van beïnvloeding door media- en publiekscampagnes waarin gezondheidskwesties werden gebagatelliseerd en de inspanningen van Tata Steel werden benadrukt. Al deze signalen, en dit zijn slechts enkele voorbeelden, leidden tot de conclusie dat de participatie in hun ogen niet op de juiste manier was verlopen.

365 Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) bedankt mevrouw Gosen voor haar inspraak en vraagt om verduidelijking over de brief die ze heeft genoemd. Ze wil weten welke brief dat is en op welke datum deze is verzonden, omdat zij en de andere leden van de Staten niets hebben ontvangen over deze kwestie. Ze wil dit onderwerp later bespreken met de gedeputeerde.

370 Mevrouw **Gosen** bevestigt dat de brief op 19 juli 2023 is verzonden naar zowel de gedeputeerde als het ambtelijk apparaat. Ze zal deze brief samen met de inspreektekst en andere documenten later toesturen.

De **voorzitter** suggereert dat als de brief aan GS is gericht, deze niet automatisch naar PS wordt
375 doorgestuurd.

Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt de griffie om de brief die aan GS is gericht toch te delen met PS, omdat burgers soms het onderscheid niet goed begrijpen en de lijnen niet kennen.

380 De **voorzitter** legt uit dat brieven die aan GS zijn gericht, niet automatisch naar PS worden doorgestuurd, omdat ze niet rechtstreeks aan de leden van PS zijn gericht. De voorzitter stelt voor dit punt op een ander moment te bespreken.

Mevrouw **Gosen** merkt op dat de brief voortkwam uit een motie.
385

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en dankt mevrouw Gosen voor haar inspraak.

390 Mevrouw **Verbrugge** spreekt in namens Gezondheid op 1 bij agendapunt 5.a. Mevrouw Verbrugge begint haar inspraak door te benadrukken dat ze voor de zoveelste keer hier staat en zich zorgen maakt over de ziekmakende uitstoot. Ze wijst erop dat ze slechts drie minuten spreektijd heeft en dat dit erg kort is.

395 Mevrouw Verbrugge bespreekt het aanbod van mensenrechtenjurist Jan van der Venus, die heeft aangeboden om de gedeputeerde en de Omgevingsdienst bij te praten over wat er mogelijk is om gezondheidsschade te voorkomen vanuit het perspectief van de mensenrechten. Mevrouw Verbrugge benadrukt dat gezondheidsschade moet worden voorkomen, zoals gesteld in uitspraken van de Hoge Raad en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Ze vraagt de gedeputeerde en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied om dit aanbod te overwegen.

400

Daarnaast bespreekt ze het probleem van Chemours, waar mensen vergelijkbare zorgen hebben. Ze wijst op het recente advies van de Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit (PAL) dat de chemische fabriek in Dordrecht voorlopig moet worden stilgelegd. De PAL voorziet de provincie van advies over onderwerpen die van invloed zijn op de kwaliteit van de leefomgeving. Dat doet de PAL zowel op verzoek van de Staten als op eigen initiatief. Ze roept op tot de oprichting van een vergelijkbare onafhankelijke commissie voor Tata Steel en vraagt Provinciale Staten om hieraan mee te werken.

Mevrouw Verbrugge deelt haar visie op participatie en merkt op dat de insprekers vóór haar al veel relevante punten hebben genoemd. Ze concludeert dat ook Gezondheid op 1 de participatie als ineffectief heeft ervaren en daarom besloten heeft eruit te stappen.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Roosendaal** (VVD) bedankt mevrouw Verbrugge voor haar inspraak en vraagt haar naar het nut van het oprichten van een commissie zoals PALL voor Tata Steel, gezien het feit dat het provinciebestuur Zuid-Holland heeft aangegeven beperkte juridische instrumenten te hebben om vergunningen in te trekken voor bedrijven zoals Chemours. Hij vraagt welk voordeel een dergelijke commissie zou bieden, behalve een gevoel van steun.

Mevrouw **Verbrugge** reageert dat het voorstel van Jan van der Venus, de mensenrechtenjurist, juist ingaat op het voorzorgsbeginsel. Ze geeft aan dat de PAL uitgebreid heeft gesproken over het voorzorgsbeginsel en van mening is dat dit beginsel toegepast kan worden. Ze benadrukt dat een commissie zoals de PAL in de IJmond, met de ernstige problemen veroorzaakt door Tata Steel, van groot belang is. Ze vindt het belangrijk dat de verantwoordelijke partijen de problemen bij de naam noemen en niet proberen deze te bagatelliseren. Mevrouw Verbrugge benadrukt dat mensen, kinderen, dieren en toekomstige generaties gevaar lopen door de vervuiling van Tata Steel en dat dit serieus genomen moet worden.

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en dankt mevrouw Verbrugge voor haar inspraak.

Eerste termijn Provinciale Staten

Statenlid **Kostić** (PvdD) zal in haar betoog de volgende drie onderwerpen bespreken: het OvV-rapport, het onderzoek naar het intrekken van vergunningen van Tata Steel met betrekking tot de kooksfabrieken, en het participatieproces. Daaraan voorafgaand bespreekt ze eerst of de moties M41-2023 en M44-2023, onder andere ingediend door Partij voor de Dieren, als afgedaan kunnen worden beschouwd.

Over motie M41-2023 merkt ze op dat deze als afgedaan kan worden beschouwd, maar ze benadrukt dat het wenselijk zou zijn als het provinciebestuur zelf meer initiatief zou nemen om Tata Steel kritischer aan te pakken, in plaats van dat de Staten steeds input moeten geven.

Motie M44-2023 daarentegen is nog niet volledig afgehandeld. In deze motie wordt verwezen naar een brief over het OvV-rapport van onder andere Frisse Wind van 11 mei 2023, waarin belangrijke informatie wordt gegeven over het functioneren van de Omgevingsdienst en de relatie tussen omwonenden en de OD. Statenlid Kostić benadrukt dat deze informatie van groot belang is voor de Staten. Ze verwijst naar een brief van de OD waarin wordt aangegeven dat ze deelnemen aan de Ronde Tafelgesprekken en vervolgens met een formele reactie zullen komen

volgens de procedures, gevolgd door een afschrift naar de omwonenden. Statenlid Kostić heeft echter het afschrift naar de omwonenden nog niet gezien, en daarom beschouwt ze de motie nog
450 niet als afgerond. Ze hoopt dat de leden van de Staten het hiermee eens zullen zijn.

Statenlid Kostić richt zich vervolgens op het OvV-rapport. Ze begrijpt dat de gedeputeerde zijn best doet binnen de kaders die hij denkt te hebben, maar ze wil een kritisch punt benadrukken. De reactie van de provincie op het OvV-rapport erkent de problemen en benadrukt dat Europa en
455 op nationaal niveau meer moet doen. Als voorbeeld noemt GS dat ze zich willen inzetten om de BREF-normen te actualiseren, waarin de Best Beschikbare Technieken (BBT's) voor bedrijven als Tata Steel worden beschreven. Het probleem dat Kostić aanhaalt, is dat de laatste BREF-richtlijn uit 2012 stamt, terwijl GS de vergunningen voor Tata Steel veel eerder had kunnen aanscherpen op basis van die richtlijn, maar dit pas in 2020-2021 heeft gedaan. Dit betekent dat mensen
460 jarenlang onnodig risico's hebben gelopen. Ze benadrukt dat de provincie op dit punt ernstig tekort is geschoten en vraagt de gedeputeerde opnieuw of hij bereid is zijn excuses aan te bieden, omdat ze dit nog nergens heeft gelezen.

Statenlid Kostić refereert aan een verkenning naar hoe een onderzoeksplicht of bewijslast voor
465 bedrijven dat hun emissies niet schadelijk zijn betrouwbaar kan worden ingevoerd, vooral in het kader van het principe "de vervuiler betaalt" en de verantwoordelijkheid van de vervuiler. Ze vraagt zich af wanneer dit onderzoek is afgerond. Statenlid Kostić benadrukt dat ze behoefte heeft aan duidelijke deadlines.

Statenlid Kostić bespreekt ze het langverwachte onderzoek naar het intrekken van vergunningen voor Tata Steel. Statenlid Kostić heeft de perceptie dat daarvoor een team externe topjuristen ingehuurd zou worden, maar nu blijkt het verzoek bij de OD te liggen. Gezien de vele taken die daar al liggen en de personele onderbezetting van de OD is de verwachting dat dit onderzoek nog enkele jaren op zich kan laten wachten. Opnieuw benadrukt Statenlid Kostić dat er behoefte
475 is aan externe topjuristen om dit proces te versnellen en een sterke casus te maken tegen de kookfabrieken van Tata Steel die de regels blijven overtreden.

Statenlid Kostić pleit ervoor om de handhaving met betrekking tot rauwe kooks prioriteit te geven, omdat er momenteel te veel tijd verstrijkt tussen een melding en een beslissing daarover.
480

Tot slot uit Statenlid Kostić haar bezorgdheid over het participatieproces met betrekking tot het Tata Steel Heracless-plan. Ze merkt op dat de kaders zijn bepaald door Tata Steel en door de provincie zijn overgenomen, en dat het participatieplan zwak is en vol beperkingen en onduidelijkheden staat. Ze vraagt zich af waarom de provincie dit proces faciliteert en benadrukt
485 dat het lijkt alsof Tata Steel de touwtjes in handen heeft. Kostić uit ook bezorgdheid over het gebrek aan evaluatiecriteria voor het participatieproces. Ook benadrukt Statenlid Kostić dat er constant nieuwe plannen van Tata Steel komen zonder een duidelijke planning. Ze roept op tot actie en dringt aan op een focus op handhaving van regels samen met juristen, vooral met betrekking tot rauwe kooks.

490
Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) richt zich eerst op het participatieproject en merkt op dat de provincie overwegend positief lijkt te zijn over het proces. Echter, ze wijst erop dat meerdere belangengroepen en omwonenden uit het proces zijn gestapt, en ze vraagt zich af waarom dit is gebeurd en of het bevoegde gezag hier iets aan kan doen om mensen weer te betrekken.

495

Daarna brengt mevrouw Uiterwijk de forse wijzigingen in de groenstaalplannen ter sprake die volgens Tata Steel deels zijn gebaseerd op participatie. Het is niet duidelijk wat dit precies betreft. Ze maakt zich zorgen over de gewijzigde kaders en stelt dat het participatieproces opnieuw moet worden gestart vanwege de nieuwe situatie waarmee omwonenden worden geconfronteerd, zonder dat ze hier inspraak in hebben gehad. Ze wil graag van de gedeputeerde horen hoe hij hiermee omgaat.

500

505

Over motie M41–2023 geeft mevrouw Uiterwijk aan dat deze nog niet afgedaan kan worden, omdat de concept NRD (Notitie Reikwijdte en Detailniveau) nog niet beschikbaar is en er nog geen scenario's zijn opgesteld. Ze wijst op artikelen twee en drie van deze motie die verzoeken om gesprekken met Tata Steel over de haalbaarheid van de planning voor project Heracless en om Provinciale Staten te informeren over eventuele vertragingen in het behalen van gestelde doelen.

510

Mevrouw Uiterwijk verwijst naar een brief van Tata Steel waarin wordt vermeld dat hoogoven 7 en kooksfabriek 2 ongeveer in 2030 zullen sluiten, terwijl er geen datum wordt genoemd voor hoogoven 6 en kooksfabriek 1. Ze vraagt om meer toelichting van de gedeputeerde over deze kwestie.

515

Mevrouw Uiterwijk bespreekt de VTH–takenbrief en merkt op dat Tata Steel op 6 september een melding heeft gedaan van ongere kooks, en ze vraagt of hierop actie wordt ondernomen, zoals het opleggen van een last onder dwangsom.

520

Mevrouw Uiterwijk gaat verder met het OvV–rapport (Onderzoeksraad voor Veiligheid) en stelt dat in de reactie van de provincie concrete verbeteringen ontbreken. Ze vraagt waarom deze verbeteringen nu pas worden aangebracht en wat de concrete verbeterpunten zijn.

525

Mevrouw Uiterwijk maakt zich ook zorgen over de onvoldoende gekwalificeerde arbeidscapaciteit bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). JA21 heeft meerdere keren gevraagd of het budget voor de OD voldoende is, waarna werd aangegeven dat de OD op schema ligt. Mevrouw Uiterwijk stelt voor samen te werken met de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) om de tekorten op te lossen.

530

Mevrouw Uiterwijk constateert dat wanneer een BREF verouderd is bij oude installaties, het moeilijk is om in te grijpen. Er lijkt sprake te zijn van een verantwoordelijkheidskwestie tussen de provincie en het Rijk, en dat er weinig vooruitgang wordt geboekt. Ze hoopte dat het OvV–rapport een doorbraak zou betekenen, maar dat lijkt nog niet het geval te zijn.

535

Mevrouw Uiterwijk bespreekt de aanbevelingen die op de laatste pagina's van het OvV–rapport worden genoemd. Ze benoemt enkele specifieke punten. Een van de aanbevelingen is dat het bedrijf meer metingen zelf moet uitvoeren. Ze stelt de vraag hoe eerlijke metingen worden gewaarborgd in dit proces. Ze wil ook weten hoe de accreditatie van Tata Steel wordt geregeld, en of dit geldt voor alle aspecten van het bedrijf of alleen voor specifieke handelingen. Mevrouw Uiterwijk refereert aan de aanbeveling om meer metingen in de omgeving uit te voeren. Ze merkt op dat volgens haar al bekend is wat er in de omgeving aanwezig is, en dat er actie ondernomen moet worden. Ze brengt ook een veelvoorkomend probleem ter sprake, namelijk dat wanneer er

540

iets in de omgeving wordt aangetroffen, het soms wordt afgedaan als emissie in plaats van immissie. Hierdoor kan niet worden aangetoond dat de bron van het probleem bij Tata Steel ligt, en er worden dan geen verdere maatregelen genomen. Ze verzoekt Gedeputeerde Staten om reflectie te geven over hoe wat wordt aangetroffen in de omgeving kan worden gekoppeld aan concrete acties om de bron van vervuiling aan te pakken.

Tot slot geeft mevrouw Uiterwijk aan dat in het OvV-rapport het beleid met betrekking tot incidenten ontbreekt, terwijl er sprake is van talrijke incidenten. Ze vraagt gedeputeerde staten om hierop in te gaan.

De heer **Wagelaar** (PvdA) begint met het bespreken van het OvV-rapport en de reactie daarop. Hij geeft aan dat hij een dubbel gevoel heeft over de reactie, niet vanwege de kwaliteit van de brief, maar vanwege de conclusie dat een gezonde leefomgeving niet kan worden gegarandeerd met het huidige stelsel. Hij wijst op de beperkingen van het stelsel en het feit dat dit niet alleen voor de IJmond geldt, maar mogelijk ook voor andere regio's zoals Schiphol en de haven van Amsterdam.

Hij benadrukt dat deze conclusie niet betekent dat de provincie niets kan doen. Integendeel, hij stelt dat de provincie juist moet proberen het maximale te doen binnen de bestaande mogelijkheden. Hij noemt drie punten op basis van deze reactie waarover hij wil spreken.

Het eerste punt dat de heer Wagelaar bespreekt, betreft de opmerking in de brief dat een volledig schone leefomgeving de komende decennia niet haalbaar lijkt en dat er moeten worden nagedacht over wat 'schoon genoeg' is in plaats van te streven naar volledig schone omgeving. Hij wijst erop dat de boodschap van de gedeputeerde al enige tijd luidt dat de toekomst van Tata Steel groen en schoon moet zijn of dat Tata Steel niet meer bestaat. De heer Klein van de ChristenUnie heeft eerder gevraagd of er harde deadlines kunnen worden gesteld aan Tata Steel met betrekking tot de uitstootnormen. Dit is wettelijk gezien niet mogelijk. In de brief worden verschillende beperkingen benoemt die het streven naar een schone omgeving bemoeilijken. Hij vraagt zich af hoe de boodschap van de gedeputeerde moet worden geïnterpreteerd, gezien de hoge verwachtingen en hoop die het wekt bij veel mensen, maar ook de praktische beperkingen die in het OvV-rapport en de reactie worden genoemd.

Het tweede punt dat de heer Wagelaar bespreekt, heeft betrekking op de opmerkingen van de gedeputeerde over het bredere perspectief dan alleen Tata Steel als het gaat om vervuilende industrie. Aan de ene kant wordt erkend dat er verder moet worden gekeken dan alleen naar Tata Steel, maar aan de andere kant wordt ook onderstreept dat de capaciteit van de provincie beperkt is en dat scherpe keuzes moeten worden gemaakt over waar deze capaciteit wordt ingezet. De heer Wagelaar vraagt zich af of de gedeputeerde al ideeën heeft over hoe deze keuzes worden gemaakt en hoe het gesprek daarover zal verlopen. Hij benadrukt dat dit een belangrijke conclusie is, met name gezien het feit dat het OvV-rapport en de gedeputeerde hebben vastgesteld dat het huidige stelsel tekortschiet en dat andere industrieën in het Noordzeekanaalgebied mogelijk ook schade toebrengen aan de leefomgeving, en dat het lastig is daarop toe te zien.

De heer Wagelaar benadrukt in zijn betoog nog een derde punt dat aansluit op de brief. Hij wijst op het belang van de medewerkers bij de omgevingsdienst en hoe cruciaal zij zijn, vooral gezien de huidige personeelstekorten. Hij stelt voor om binnenkort een bezoek te brengen aan de

590 omgevingsdienst om persoonlijk met hen te spreken, omdat communicatie met mensen altijd beter is dan praten over mensen. Hij is blij dat dit bezoek al gepland staat.

Als laatste punt merkt hij op dat er een spanning lijkt te bestaan tussen enerzijds de gedeputeerde die beweert dat de provincie al het maximale doet, en anderzijds Greenpeace en andere bewonersorganisaties die aangeven dat ze veel meldingen doen waar ze naar hun mening 595 onvoldoende reactie op krijgen. Deze organisaties voeren eigenlijk het werk van de omgevingsdienst uit. De heer Wagelaar vraagt zich af of er mogelijkheden zijn om beter terug te koppelen naar de inwoners over waarom bepaalde meldingen niet als rauwe kooks worden beschouwd, om zo de frustratie weg te nemen.

600 De heer Wagelaar van de PvdA geeft vervolgens aan dat de Partij van de Arbeid akkoord gaat met het afdoen van de moties.

Bij agendapunt 5.b, de wijziging van de plannen van Tata Steel, uit hij zowel positieve als zorgelijke gevoelens. Hij is verheugd dat circulariteit nu een belangrijker onderdeel lijkt te 605 worden in de plannen van Tata Steel, aangezien dit beter past in de circulaire economie waar de provincie naartoe wil. Echter, hij benadrukt dat dit ook spannend is gezien de huidige planning. Hij maakt zich zorgen dat deze veranderingen mogelijk opnieuw een langdurig participatieproces zullen vereisen, en wijst erop dat het al een halfjaar heeft geduurd. De heer Wagelaar vraagt zich af of de eerder gestelde doelen en beloftes nog haalbaar zijn en wil graag horen hoe de 610 gedeputeerde hierover denkt.

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) begint haar betoog met het onderwerp Tata Steel. Ze benadrukt dat het getouwtrek rondom Tata Steel de omwonenden, werknemers en de Staten benadeelt. Ze 615 wijst de schuld toe aan de directie in India, die de winst voor zichzelf wil houden terwijl het Rijk subsidies verleent.

Mevrouw Bouhlef vraagt om een reactie op de vraag van mevrouw Uiterwijk over de versterking van de Omgevingsdienst (OD).

620 Vervolgens bespreekt ze het OvV-rapport en uit haar teleurstelling dat hierin de werknemers niet zijn meegenomen. Ze vraagt naar een voorlopige reactie op de brief van de bewonersraad die aan de gedeputeerde is gestuurd.

Daarna verwijst mevrouw Bouhlef naar agendapunt 5, waarin nog andere bedrijven worden 625 genoemd. Ze haalt het voorbeeld aan van Gooise Meren, waar een bestemmingsplan voor woningbouw tegenover Givaudan is vastgesteld, maar er een verschil is in geurbelasting tussen het plan en het onderzoeksrapport. Ze vraagt wat er verder gaat gebeuren in dit verband.

Tot slot noemt mevrouw Bouhlef de biomassacentrale in Diemen en geeft aan dat dit onderwerp 630 op tijdens de commissievergadering Leefomgeving van donderdag 21 september 2023 zal worden besproken.

De heer **Dessing** (FvD) begint zijn betoog met de opmerking dat, ondanks de genoemde problemen bij de uitvoering van de participatie, ze blij zijn dat Tata Steel zich inzet om bewoners 635 te betrekken bij de ontwikkeling van een verantwoorde en duurzame staalproductie voor de

toekomst. Hij benadrukt echter dat men realistisch moet blijven over wat er bereikt kan worden via participatie. Hij wijst erop dat Tata Steel al honderd jaar ervaring heeft in de productie van hoogwaardig staal en dat er slechts op details bijgestuurd kan worden, zelfs als de staalproductie winstgevend wordt voortgezet.

640

De heer Dessing benadrukt dat een uitstootvrije staalproductie een utopie is en dat dit niet via participatie afgedwongen kan worden. Hij moedigt Tata Steel aan om in gesprek te blijven met belanghebbende partijen en om binnen wettelijke grenzen te opereren om de uitstoot te beperken.

645

De heer Dessing noemt het OvV-rapport en stelt dat dit aantoont dat Tata Steel doorgaans binnen de wettelijke normen opereert. Hij steunt het standpunt van Gedeputeerde Staten dat er naast het participatietraject van Tata Steel geen apart traject vanuit de provincie opgestart moet worden. Hij merkt op dat Tata Steel al meer doet dan wettelijk verplicht is, met verwijzing naar het Heracless-Groen Staalproject.

650

De heer Dessing uit kritiek op de weg naar groen staal en stelt dat CO₂-reductie weinig invloed heeft op klimaatverandering, maar wel veel geld kost en nieuwe uitdagingen met zich meebrengt. Hij waarschuwt voor stijgende staalprijzen, afhankelijkheid van buitenlandse energiebronnen, onzekere productkwaliteit en de financiële last voor belastingbetalers. In zijn conclusie benadrukt de heer Dessing dat Tata Steel het initiatief moet behouden. Het is goed realistisch te zijn, omdat een uitstootvrije staalproductie een illusie is. Ook moet men dankbaar zijn voor alle inspanningen die Tata Steel doet om tegemoet te komen aan de wensen van omwonenden.

655

De heer **Roosendaal** (VVD) wijst erop dat de heer Dessing van Forum voor Democratie heeft betoogd dat groen staal een heilloze weg is, omdat het de kosten zo hoog zou opdrijven dat Tata Steel niet meer kan concurreren op de markt. Wat hij bijzonder vindt, is dat de heer Dessing voor de ondernemer denkt. Vervolgens vraagt de heer Roosendaal of de heer Dessing enig idee heeft, aangezien dit is onderzocht, wat de extra kosten zouden zijn voor een blikje als het groen wordt geproduceerd. Hij deelt mee dat dit slechts één cent extra zou kosten. Hij suggereert dat er genoeg consumenten en producenten in Nederland zijn die bereid zijn om één cent extra te betalen voor een groen geproduceerd blikje voor bijvoorbeeld frisdrank.

660

665

De heer **Dessing** (FvD) spreekt zich uit tegen het plan om staal van lagere kwaliteit te maken om CO₂ te verminderen. Hij zegt dat Tata Steel wereldwijd bekend is voor zijn uitstekende staal. Volgens hem zou het gebruik van schroot in het productieproces leiden tot staal van mindere kwaliteit, en dit is geen goed idee, omdat het minder duurzaam is.

670

De heer Dessing vervolgt met zijn reactie op het OvV-rapport en de daaropvolgende reactie van Gedeputeerde Staten. Hij verwelkomt de mening van GS dat emissievrije staalproductie niet mogelijk is. Dit betekent dat er altijd gezondheidsrisico's zullen zijn, iets wat GS en Forum voor Democratie als onvermijdelijk beschouwen als zware industrie in de provincie behouden blijft. De heer Dessing gaat verder door te stellen dat het OvV-rapport aangeeft dat de zorgen over de gezondheidseffecten niet al te groot moeten zijn. Hij wijst erop dat de uitstoot van Tata Steel ruim binnen de landelijke en Europese richtlijnen valt. Bovendien heeft Tata Steel veel moeite gedaan om de uitstoot van schadelijke stoffen te beperken. De heer Dessing vindt dat de inspanningen van Tata Steel in het kader van de Roadmap Plus voldoende zijn om het bedrijf toekomstbestendig te maken.

675

680

685 De heer Dessing benadrukt ook dat de IJmond, ondanks de bijeffecten van Tata Steel, nog steeds populair is om te wonen. De regio scoort een 7,5 op woonplezier, wat hoger is dan het Nederlandse gemiddelde van 7,3. De heer Dessing wijst ook op het positieve effect van Tata Steel op de werkgelegenheid, niet alleen bij het bedrijf zelf maar ook bij toeleverende bedrijven. Volgens Dessing moet het positieve netto-effect van Tata Steel op de gezondheid en de levensverwachting in Noord-Holland gekoesterd worden. Hij waarschuwt tegen het opleggen van
690 nieuwe richtlijnen die het bedrijf minder toekomstbestendig zouden maken, inclusief richtlijnen op het gebied van CO₂ en andere beperkingen voorgesteld door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

695 Samenvattend is de heer Dessing van mening dat de huidige richtlijnen en het vergunningstelsel voldoen en dat Tata Steel goede stappen heeft gezet om binnen deze kaders te blijven. Hij moedigt Tata Steel daarom aan om op de ingeslagen weg door te gaan.

De heer **Roosendaal** (VVD) complimenteert Gedeputeerde Staten voor hun evenwichtige en heldere schriftelijke antwoorden op vragen van betrokken partijen. Hij wil zich in zijn betoog
700 focussen op enkele hoofdpunten.

Ten eerste sluit hij zich aan bij de Partij van de Arbeid over het belang van een duidelijke definitie van wanneer 'schoon' echt 'schoon genoeg' is. Dit is noodzakelijk voor het geven van
705 duidelijkheid aan de omgeving.

Ten tweede benadrukt de heer Roosendaal dat het belangrijk is om los van de waan van de dag te kijken naar de inrichting en het functioneren van de omgevingsdiensten. Hij stelt voor om synergiën te creëren tussen verschillende omgevingsdiensten om het tekort aan kwalitatief personeel te verminderen. Hij is benieuwd naar de mening van GS hierover en zegt dat het
710 belangrijk is om te wachten op de eerste evaluatie van de omgevingsdienst om te zien hoe deze diensten beter kunnen samenwerken, ook op landelijk niveau.

Als laatste punt bespreekt hij de brief van Tata Steel. De heer Roosendaal benadrukt het belang van het hebben van een duidelijke planning. Hij vraagt om meer uitleg van de gedeputeerde over
715 hoe hij de planning van Tata Steel ziet, vooral met betrekking tot het doel om 'omstreeks 2030' de productie groener te maken. Hij is verbaasd dat Tata Steel in haar brief niet transparant is over het afscheid nemen van het gebruik van kolen.

De heer Roosendaal sluit af met het benadrukken van het belang van duidelijke communicatie en planning. Hij is van mening dat focus en samenwerking tussen de provincie en Tata Steel nodig zijn om betrouwbaarheid uit te stralen en vertrouwen te winnen van de omgeving. Plannen moeten niet plotseling veranderd worden, en hij is tegen het idee om het hele participatietraject opnieuw te moeten doen. In plaats daarvan pleit hij voor het helder houden van de planning en het werken aan het realiseren van groen staal en het sluiten van de meest vervuilende fabrieken
725 tegen het einde van 2029.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) spreekt zich uit over agendapunt 5.c. Hij begint met te zeggen dat zijn fractie waardering heeft voor het feit dat de Gedeputeerde Staten de eerste aanbevelingen uit het OvV-rapport serieus nemen. Hij bevestigt dit na het lezen van de uitgebreide brief van GS. De

730 heer Van Tiggelen merkt op dat Tata Steel al stappen heeft gezet om een gezondere leefomgeving te bevorderen en dat er meer verbeteringen op komst zijn. Hij herhaalt de woorden van meneer Delsing om door te gaan op de ingeslagen weg en geeft aan dat zijn fractie dit standpunt deelt.

735 Vervolgens brengt de heer Van Tiggelen een ander punt naar voren over CO₂. Hij benadrukt dat CO₂ geen vervuiling is en wijst op het feit dat mensen CO₂ uitademen. Hij voert aan dat het CO₂-gehalte in de atmosfeer daalt tijdens het stookseizoen en stelt dat de invloed van de mens op het CO₂-gehalte volgens Doctor Ed Berry te verwaarlozen is.

740 Daarnaast waardeert de PVV-fractie de realistische blik van GS. De heer Van Tiggelen benadrukt dat nul uitstoot bijna onhaalbaar is en dat het belangrijk is om realistisch te blijven. Hij geeft aan dat er samenwerking nodig is met het Rijk om verdere verbeteringen mogelijk te maken. Daarbij mogen andere belangen, zoals economie en werkgelegenheid, niet uit het oog worden verloren. Tot slot spreekt de heer Van Tiggelen zijn vertrouwen uit dat een gezondere leefomgeving in de
745 komende jaren meer aandacht zal krijgen. Hij gaat ervan uit dat GS zal blijven zoeken naar een goed evenwicht tussen een gezonde leefomgeving en het belang van economie en werkgelegenheid.

De heer **Klein** (CU) begint met het uiten van zijn dank aan de Gedeputeerde Staten (GS) voor hun
750 brief over de voortgang van het participatietraject rond Tata Steel. Hoewel hij de positieve houding van GS en de communicatie met omwonenden waardeert, geeft hij aan dat het participatietraject in de praktijk nogal rommelig verloopt. Volgens de heer Klein zijn de plannen van Tata Steel regelmatig aan verandering onderhevig, en veel vragen van omwonenden worden beantwoord met vage termen zoals "we onderzoeken het" of "dat is een van de opties".

755 De heer Klein benadrukt twee belangrijke punten voor de CU-fractie. Ten eerste wil hij dat er een duidelijk tijdspad komt voor het verminderen van emissies en voor de productie van groen staal door Tata Steel. Ten tweede vraagt hij om helderheid over de cijfers, met name omdat de brief aan stichting Frisse Wind nog geen volledige cijfers toont.

760 De ChristenUnie is voorzichtig positief over de nieuwe focus van Tata Steel op circulariteit, maar maakt zich zorgen over twee specifieke punten in de brief van Tata Steel: de verschuiving van het tijdspad naar "omstreeks 2030" en het verzoek om een nieuw projectbesluit. Dit draagt niet bij aan een gestructureerd verloop van het traject. Hij vraagt zich ook af wie de kosten van dit traject
765 zal dragen.

Daarnaast spreekt de heer Klein zijn zorgen uit over het toezicht op de kooksgasfabrieken. Hij vindt de doelstellingen in de VTH-brief vaag en vraagt om meer specificiteit over de afname van emissies en ongewone voorvallen. Verder vraagt hij uitleg over het grote aantal meldingen door
770 stichting Frisse Wind die niet tot een constatering van overtreding hebben geleid. Hij is ook geschokt over het feit dat het niet mogelijk is om gevalideerde stofmetingen uit te voeren in een oude fabriek als de kooksgasfabriek 2, en vraagt of dit voldoende reden is om de vergunning in te trekken.

775 Wat betreft het OvV-rapport is de heer Klein tevreden dat GS de ernst van de problemen erkent en verbeteringen voorstelt. Hij roept GS op om ook op provinciaal niveau actie te ondernemen.

Tot slot, in relatie tot de VTH-brief, vraagt hij om uitleg over de revisievergunning van Givaudan. Hij wil weten waarom dit bedrijf twee jaar de tijd krijgt om aan de vergunning te voldoen, terwijl zo'n vergunningstraject normaal gesproken al maanden in beslag neemt en dit van tevoren bekend geacht mag worden.

Statenlid **Laport** (GL) richt zich in zijn bijdrage voornamelijk op twee onderwerpen: het participatieproces rondom Tata Steel en de reactie op het OvV-rapport.

Over het participatieproces zegt Statenlid Laport dat het wettelijk zo is geregeld dat Tata Steel dit proces zelf moet organiseren. Hij erkent dat dit lastig kan zijn voor betrokkenen en waardeert daarom de constante aanwezigheid van provinciale ambtenaren en de omgevingsdienst tijdens het traject. GroenLinks is van mening dat het participatieproces niet bewust slecht is verlopen, maar dat er altijd ruimte is voor verbetering. Volgens de insprekers zouden zelfs de wettelijke kaders rondom participatie herzien moeten worden, maar Laport geeft aan dat dit vandaag niet ter discussie staat.

Wat wel ter discussie staat, is de waarde van het huidige participatieproces, aangezien Tata Steel tijdens het proces van plan is veranderd. Laport vraagt zich af of het gehele participatieproces daardoor niet opnieuw moet beginnen. Hij wil graag de mening van de gedeputeerde hierover horen.

Daarnaast uit Laport zijn zorgen over de leefomgeving in de IJmond en de uitstoot van Tata Steel. Net als andere partijen, waaronder Greenpeace, vreest GroenLinks dat de reductie van de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen waarschijnlijk pas na 2030 daadwerkelijk gerealiseerd zal worden. Hiermee benadrukt hij de ernst van de situatie en de noodzaak voor snellere actie.

De heer **Dessing** (FvD) stelt een verhelderende vraag aan GroenLinks over de wettelijke kaders van participatie. Dessing hoort GroenLinks zeggen dat deze kaders volgens hen aangepast moeten worden. Hij is benieuwd waar GroenLinks dan precies aan denkt. Dessing wijst erop dat onder de huidige Omgevingswet, participatie al een wettelijke verplichting is, maar wel vormvrij is.

Statenlid **Laport** (GL) geeft aan dat hij geen pasklaar antwoord heeft op hoe de wettelijke kaders voor participatie aangepast moeten worden. Echter, hij benadrukt dat het belangrijk is om hier opnieuw naar te kijken. Dit komt voort uit de ontevredenheid die hij hoort van de betrokkenen bij het participatieproces. Statenlid Laport stelt dat het niet aan de Provinciale Staten is om deze kaders aan te passen. Volgens hem moet er vanuit de Rijksoverheid goed gekeken worden naar hoe een participatieproces beter ingericht kan worden.

Statenlid Laport spreekt zijn zorgen uit over meerdere onderwerpen. Ten eerste benadrukt hij dat de reductie van de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen pas na 2030 echt gerealiseerd lijkt te kunnen worden. Volgens GroenLinks is dat te laat; er is nu een snelle, significante afname nodig. Statenlid Laport wijst er ook op dat onderzoeken aantonen dat er schadelijke stoffen in de bodem van de IJmond neerslaan, wat vooral een risico is voor kinderen.

825 Statenlid Laport merkt op dat de Last Onder Dwang (LOD) snel volloopt, met al drie verbeurde boetes terwijl het maximum op vijftien is gesteld. Als deze limiet wordt bereikt, vindt GroenLinks dat de kooksfabriek gesloten moet worden, zeker als het aantal incidenten hoog blijft. Statenlid Laport zegt dat zijn partij met belangstelling uitkijkt naar een onderzoek van de Omgevingsdienst over het intrekken van vergunningen voor kooksfabrieken. De resultaten van dit onderzoek worden verwacht in het vierde kwartaal van 2023.

830 Daarnaast stelt Laport dat de industrie de verantwoordelijkheid heeft om veilig te opereren, terwijl Provinciale Staten de taak hebben om dit te controleren. Als de gezondheid van veel mensen in Noord-Holland in gevaar komt, is het ook de verantwoordelijkheid van PS om in te grijpen. Volgens Laport zijn de meeste vragen tijdens het participatieproces naar tevredenheid beantwoord door de provincie, al zijn de antwoorden soms wat vaag.

835 Wat betreft circulariteit vindt Statenlid Laport dat de provincie niet goed antwoordt. Het gaat niet alleen om het recyclen van het staal van Tata, maar ook om het gebruik van gerecyclede materialen voor de productie van nieuw staal. Dit is een wezenlijk verschil met het antwoord van de provincie, benadrukt hij.

840 Vervolgens geeft Statenlid Laport aan dat de moties die voorliggen wat zijn partij betreft zijn afgedaan, maar hij is benieuwd naar de mening van de indieners en de gedeputeerde daarover.

845 Statenlid Laport spreekt zich uit over het OvV-rapport en begint met het geven van complimenten aan de provincie voor hun brief. In deze brief staan volgens Statenlid Laport uitstekende suggesties. Een interessant punt dat hij uitlicht, is de mogelijkheid om grote vervuilers te laten meebetalen aan de toezichtskosten van bijvoorbeeld een omgevingsdienst. Statenlid Laport benadrukt dat het ook de verantwoordelijkheid van deze bedrijven is om de leefomgeving schoon en gezond te houden. Hij vraagt zich af of het eerlijk is dat de hoogste kosten voor dit toezicht steeds weer door de provincie gedragen moeten worden.

855 Statenlid Laport bespreekt ook het onderwerp van Best Beschikbare Technieken (BBT). In de brief van de provincie wordt aangegeven dat de regels hieromtrent aangescherpt moeten worden. GroenLinks is het daarmee eens. Volgens Statenlid Laport is het op dit moment zo dat bedrijven met oude installaties minder schoon hoeven te werken, wat financieel voordelig voor hen is maar nadelig voor de leefomgeving en de gezondheid van de omwonenden. Statenlid Laport vindt dit een slechte zaak. Hij stelt dat de industrie gestimuleerd moet worden om niet alleen de best beschikbare technieken te gebruiken maar ook de best beschikbare productiemiddelen. Hij beschouwt dit als een duidelijk en helder advies voor verbetering.

860 Statenlid Laport bespreekt tot slot de twijfel die in een brief naar voren komt over de mogelijkheid van een 'zero emission' industrie. Hoewel hij erkent dat deze twijfel waarschijnlijk oprecht is, benadrukt hij dat het streven naar een emissievrije industrie absoluut moet blijven bestaan. Statenlid Laport maakt zich ook zorgen over de slagkracht van de omgevingsdiensten. 865 Hij verwijst naar een andere brief gericht aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, waaruit blijkt dat de omgevingsdiensten daar ook zorgen over hebben. Het lijkt volgens Statenlid Laport soms alsof de omgevingsdiensten achterlopen op nieuwe ontwikkelingen, vergelijkbaar met dopingcontroleurs die achter de feiten aan lopen. Om deze achterstand in te halen, stelt GroenLinks voor om de omgevingsdiensten meer middelen te geven zodat ze hun taken beter

870 kunnen uitvoeren. Dit versterkt volgens hem het idee dat grote vervuilende bedrijven misschien wel zouden moeten bijdragen aan onderzoek naar hun eigen werkprocessen, om zo de leefomgeving en de efficiëntie van het toezicht te verbeteren.

Mevrouw **Vroom** (D66) begint haar betoog met een persoonlijke opmerking. Ze geeft aan dat ze
875 veel heeft gewerkt met organisaties die zich richten op kanker, zoals IKNL. Hierdoor is ze zich zeer bewust van het belang van gezonde lucht en strenge vergunningen. Ze stelt als eerste vraag aan de gedeputeerde of de vergunningen voor Tata Steel, specifiek op het gebied van stikstof, wel streng genoeg zijn.

880 D66 wil volop inzetten op groen staal en innovatie om te zorgen voor schonere lucht. Mevrouw Vroom wijst op het feit dat dit in landen als Duitsland en Zweden al lijkt te lukken onder dezelfde Europese richtlijnen. Ze vraagt de gedeputeerde waarom dit in Nederland niet lukt. Daarnaast merkt ze op dat Tata Steel onduidelijk is over hun plannen, wat het participatietraject bemoeilijkt. Ze vindt het belangrijk dat omwonenden worden betrokken bij de plannen, maar ook dat er
885 snelheid komt in het vergroenen en innoveren van de fabrieken. Om dit te bereiken, stelt Mevrouw Vroom voor om naast het lopende participatietraject een burgerberaad op te zetten, vergelijkbaar met het burgerforum Klimaat van D66–minister Jetten. Dit beraad zou nieuwe inzichten kunnen bieden zonder het proces te vertragen. Als extra voordeel noemt ze dat dit beraad onder de regie van de provincie zou kunnen vallen, in tegenstelling tot het huidige
890 participatietraject dat door Tata Steel zelf wordt georganiseerd.

Mevrouw Vroom haakt in op het OvV-rapport en benadrukt dat er vaak te laat actie wordt ondernomen als het gaat om de industrie. Dit gebeurt pas wanneer omwonenden zich actief gaan roeren. Ze vraagt de gedeputeerde of hij parallellen ziet tussen situaties zoals bij Schiphol, het
895 Westelijk Havengebied, en Tata Steel. Ook is ze benieuwd welke lessen de gedeputeerde uit de casus van Tata Steel kan trekken die toepasbaar zijn in andere situaties.

Daarnaast brengt Mevrouw Vroom op dat het rapport in de Tweede Kamer is besproken. Tijdens een rondetafelgesprek proefde ze uit monde van PvdA-Kamerlid De Hoop een soort strijd tussen
900 lokale en landelijke overheden. Ze vraagt hoe de gedeputeerde, die van dezelfde partij (PvdA) is als het betreffende Kamerlid, hierover denkt. Zet de gedeputeerde zich in voor meer wettelijke mogelijkheden om vanuit lokaal gezag actie te kunnen ondernemen?

Vervolgens gaat Mevrouw Vroom in op een brief van Gedeputeerde Staten waarin staat dat er
905 landelijk wordt gekeken naar de inzet op onderwijs en opleiding. Ze vraagt zich af waarom dit nodig is voor regionale samenwerkingen. Is het niet ook aan provincies en gemeenten om de samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijven en omgevingsdiensten te stimuleren? Ze vraagt om een reactie van de gedeputeerde op dit punt.

910 Mevrouw Vroom benadrukt dat duidelijkheid erg belangrijk is, zowel voor de omwonenden als voor de mensen die bij Tata Steel werken. Ze daagt de gedeputeerde uit om een duidelijk standpunt in te nemen. De gedeputeerde heeft namelijk vaak de vraag gesteld: "Hoe gezond is gezond genoeg?" Volgens Mevrouw Vroom is deze vraag onvoldoende. Ze verwijst naar het coalitieakkoord, waarin staat dat de huidige coalitie voorstander is van het behoud van zware
915 industrie in Noord-Holland. Er staat echter ook een belangrijke voorwaarde bij: deze industrie moet een transitie maken naar schone productie. Mevrouw Vroom wil graag van de gedeputeerde

horen wanneer hij vindt dat deze transitie geslaagd is. Ze wil weten welke waarden of doelen de gedeputeerde hiervoor in gedachten heeft.

920 Tot slot benadrukt Mevrouw Vroom dat wat D66 betreft, welzijn en welvaart hand in hand moeten gaan. Ze pleit ervoor om alles op alles te zetten om Tata Steel in 2030 schoon te hebben. Zo kan Noord-Holland een voorloper worden in het produceren van groen staal. Op deze manier is Nederland niet afhankelijk van andere landen en kunnen omwonenden zowel letterlijk als figuurlijk weer rustig ademen. Ze eindigt met een krachtige boodschap: "Tata Steel in 2030
925 schoon, of dicht."

De heer **Faassen** (50PLUS) heeft meerdere punten van zorg. Ten eerste uit hij zijn ongenoegen over het participatietraject met betrekking tot Tata Steel. Hij vindt het zeer kwalijk dat kritische omwonenden zich onveilig voelen om deel te nemen. Volgens de heer Faassen heeft de provincie
930 de taak om duidelijk te maken waar het participatieproces precies over gaat en om aandacht te besteden aan degenen die zich hebben teruggetrokken. Hij merkt op dat het lijkt alsof de provincie zich meer richt op de huidige wetgeving dan op het verbeteren van de gezondheid van haar inwoners.

935 Vervolgens richt hij zich op de problemen bij de Omgevingsdienst, die volgens hem al jarenlang onvoldoende is uitgerust om haar taken goed uit te voeren. De heer Faassen roept de provincie op om hierin steviger in te grijpen. Als dat niet lukt met de huidige Omgevingsdienst, dan moet er extra geld worden uitgetrokken om deze taken uit te besteden, zodat iedereen zich aan de wet kan houden.

940 Verder bekritiseert de heer Faassen de provincie voor het tonen van meer betrouwbaarheid richting Tata Steel dan richting haar eigen inwoners. Hij stelt dat het gezondheidsbelang van de inwoners altijd voorop moet staan. Hij noemt de recente brief van de provincie zorgwekkend, omdat het geen garanties geeft voor het verbeteren van de leefomgeving. De heer Faassen vraagt
945 de provincie hoe, wanneer en met wie zij het debat hierover willen voeren.

Tot slot wil de heer Faassen dat de provincie reflecteert op een rondetafelgesprek dat op 14 september 2023 heeft plaatsgevonden en dat volgens hem belangrijk is voor de toekomst. Hij is benieuwd naar de mening van de provincie over dit gesprek en wat het kan betekenen voor
950 toekomstige beslissingen.

De heer **Heijnen** (CDA) merkt op dat er al veel is gezegd en gevraagd door andere partijen. Hij wil zich daarom beperken tot drie hoofdvragen.

955 Zijn eerste en meest prangende vraag gaat over het proces om te komen tot groen staal. Hij vraagt de gedeputeerde of het proces nog op schema ligt. In de brief van Tata Steel staat dat zij de gedeputeerde binnenkort gaan informeren over hun agenda tot 2030. De heer Heijnen wil weten wat 'binnenkort' betekent en hoe Tata Steel aan hun tijdspad kan worden gehouden.

960 Zijn tweede vraag betreft het participatietraject. Volgens de heer Heijnen heeft dit traject zijn doel gemist. Tata Steel heeft niet bijgedragen aan het traject door halverwege hun plannen aan te passen, hoewel er wel enkele aanscherpingen zijn doorgevoerd. De heer Heijnen wil weten of de

gedeputeerde denkt dat met een nieuw participatietraject het vertrouwen met de omgeving nog te herstellen is en zo ja, hoe.

965

Ten slotte richt de heer Heijnen zich op de Omgevingsdienst. Hij vraagt of de Omgevingsdienst qua capaciteit en kennis op orde is. In het verleden was het antwoord altijd dat er uitdagingen waren, maar overwegend ja. Nu lijkt het antwoord meer nee te zijn. De heer Heijnen draait de vraag om: wat heeft de gedeputeerde nodig om de Omgevingsdienst nu echt te versterken en kracht bij te zetten? Hij benadrukt dat de Provinciale Staten al eerder middelen hebben vrijgemaakt voor de Omgevingsdienst en wil weten wat er nu nog meer nodig is.

970

Mevrouw **Den Boer** (BBB) begint met te zeggen dat er al veel is gesproken en veel vragen zijn gesteld. Ze heeft slechts één vraag toe te voegen. Ze geeft namens de BBB complimenten aan de gedeputeerde over de brief betreffende het OvV-rapport, met name over de reflectie daarop. Mevrouw Den Boer merkt op dat er de laatste tijd terecht veel meer aandacht is voor de gezondheidseffecten op omwonenden van Tata Steel en andere industrieën die invloed hebben op een gezonde leefomgeving. Ze vindt het echter betreurenswaardig dat dit vooral het resultaat is van een proactieve houding van omwonenden zelf.

975

980

Ze gaat verder met te zeggen dat de brief van het Gedeputeerde Staten duidelijk maakt dat de provincie beperkt wordt door landelijke en Europese wet- en regelgeving. Deze wetgeving is volgens haar deels verouderd of niet toepasbaar. De vraag "wat is gezond genoeg" is volgens BBB niet te beantwoorden op dit moment, tenzij daar vanuit de Tweede Kamer duidelijkheid over wordt gegeven. Ze vindt het goed om te lezen dat GS hiermee aan de slag is gegaan en een rondetafeloverleg heeft gehad met de Tweede Kamer op 14 september 2023. Mevrouw Den Boer stelt vervolgens een vraag over dit rondetafeloverleg: wat heeft het opgeleverd en worden er acties uitgevoerd naar aanleiding van de inbreng van GS? Ze noemt dat er knelpunten zijn besproken op provinciaal niveau tijdens het overleg.

985

990

Tot slot geeft Mevrouw Den Boer aan dat wat betreft agendapunt 5.a, de moties voor BBB als afgedaan worden beschouwd.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) wijst erop dat de conclusies van het OvV-rapport erg streng zijn voor de provincie, de omgevingsdienst en de participatietrajecten. Desondanks wil ze ook een positieve noot aanbrengen. Ze citeert uit een brief van het Gedeputeerde Staten waarin wordt gezegd dat het hun rol is om een betrouwbare overheid te zijn die omwonenden beschermt tegen ongezonde emissies vanuit de industrie. Ze voelt zich gesterkt door deze uitspraak, omdat ze dit ziet als de kerntaak van de overheid.

995

1000

Mevrouw Schneemann wijst op het probleem dat veel stoffen, zoals PFAS, pas na vele jaren als schadelijk worden erkend. Hierdoor zijn de huidige vergunningen vaak niet meer toereikend. Volt wil daarom vooruitdenken en pleit voor een systeemverandering in het VTH-stelsel. Ze stelt voor om te verschuiven van een systeem dat emissies vergunt naar een systeem dat de gezondheid waarborgt. Als er wetenschappelijk bewijs is voor schade door bepaalde stoffen, zou de vergunning gemakkelijk ingetrokken moeten kunnen worden.

1005

Over het OvV-rapport heeft Mevrouw Schneemann een aantal vragen. Ze wil weten of GS de conclusie van het OvV-rapport onderschrijft dat een gezonde leefomgeving voor omwonenden

1010 van de industrie niet gegarandeerd kan worden, zelfs met maximale inzet van het VTH-stelsel. Ook vraagt ze naar de geplande stappen om dit in de toekomst wel te kunnen garanderen en of GS bereid is om hierover in gesprek te gaan met Provinciale Staten.

1015 Mevrouw Schneemann is ook kritisch op het participatietraject bij Tata Steel. Ze merkt op dat omwonenden zich niet gehoord voelen en vraagt of er een evaluatie van het participatietraject is geweest. Wat zijn de lessen voor de toekomst? Daarnaast vraagt ze of de Omgevingsdienst (OD) de taken kan overnemen van spotdegifwolk.nu.

1020 Tot slot benadrukt ze het belang van het Heracless-project en hoopt dat dit project zo min mogelijk vertraging oploopt, omdat dit de vergroening en schone lucht zou vertragen. Ze erkent dat deze systeemveranderingen ook op landelijk en Europees niveau aangepakt moeten worden, in lijn met de Europese Zero Pollution Ambition voor 2050.

1025 De **voorzitter** constateert dat de inbreng van de commissie in eerste termijn is voltooid en schorst de vergadering.

Schorsing 21.07 tot 21.19 uur.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

1030 Gedeputeerde **Olthof** bedankt de leden van de Staten voor hun opmerkingen en erkent dat het onderwerp veel vragen oproept. Hij geeft aan dat hij veel van de gestelde vragen herkent en dat er ook een worsteling binnen het Gedeputeerde Staten is. Aan de ene kant wil men de gezondheid van de omwonenden als hoogste prioriteit stellen, maar aan de andere kant voelt men zich soms machteloos. Hoewel hij graag alle vragen met 'ja' zou willen beantwoorden, 1035 benadrukt hij dat zij als bevoegd gezag ook gebonden zijn aan bestaande wet- en regelgeving. Dit ziet hij niet als een manier om verantwoordelijkheid af te schuiven, maar als een feitelijke beperking waarmee ze moeten werken. Gedeputeerde Olthof vertelt verder dat iemand onlangs tegen hem zei dat zijn antwoorden bijna te voorspellen zijn. Hij interpreteert dit als een teken van zijn consequente bestuursstijl, maar erkent ook dat de problemen hardnekkig zijn en dat het 1040 oplossen ervan lang kan duren. Hij sluit deze inleiding af door te zeggen dat hij zal proberen alle vragen zo goed mogelijk te beantwoorden.

Gedeputeerde Olthof reageert op opmerkingen van de Partij voor de Dieren en het OvV-rapport over de implementatie van de BREF-richtlijnen. Hij erkent dat deze implementatie te lang heeft 1045 geduurd en stelt dat dit een feit is. Hij is heel eerlijk en zegt dat ze sinds 2021, met het programma rond Tata Steel en het aanvullend programma van de omgevingsdienst, tegen zaken aanlopen waarvan ze zich afvragen waarom deze niet eerder zijn aangepakt. Hij steekt hiervoor ook hand in eigen boezem.

1050 Wat het OvV-rapport betreft, belooft hij dat alle aanbevelingen die daarin staan meegenomen zullen worden in hun beleidsnota's over handhaving en vergunningverlening. Ze zijn van plan om hieruit lessen te trekken. Over de late uitvoering van twee onderdelen van de BREF is hij het volledig eens met de kritiek. Hij erkent dat dit veel eerder had moeten gebeuren.

1055 Gedeputeerde Olthof wijst op een breder maatschappelijk probleem: de focus lag in de afgelopen decennia meer op economie en werkgelegenheid dan op gezondheid. Dit was niet alleen het

standpunt van de huidige Staten of GS, maar een algemeen maatschappelijk punt. Hij begrijpt de frustratie en boosheid van bewoners die zich hier al langer druk over maken en geen gehoor vonden bij de overheid.

1060

De gedeputeerde stelt dat ze in de huidige situatie de gezondheid nog niet voldoende kunnen waarborgen. Hij zegt eerlijk dat hem soms dingen wordt gevraagd die hij niet kan waarmaken. Om de gezondheid beter te kunnen beschermen, zijn er meer instrumenten en samenwerking met anderen nodig.

1065

Gedeputeerde Olthof noemt het intrekken van vergunningen en het opleggen van een 'last onder dwangsom'. Hij benadrukt dat GS samen met de omgevingsdienst heeft besloten dat een derde last onder dwangsom de laatste moet zijn. Er zullen niet eindeloos nieuwe lasten onder dwangsom worden opgelegd. Hij bevestigt dat op basis van deze lasten onder dwangsom de vergunning voor de kookgasfabriek kan worden ingetrokken.

1070

Olthof licht toe dat het complex is als het gaat om Tata Steel, omdat de vergunningen per onderdeel of installatie worden afgegeven. Hij geeft aan dat het intrekken van een vergunning enkel en alleen op basis van rauwe kooks bijna onmogelijk is. Er vindt een verkenning plaats naar de mogelijkheden om dit te verbreden. Hij meldt dat er in de Omgevingswet mogelijk meer ruimte is voor het aanpakken van dit soort kwesties. De gedeputeerde zal daar in het vierde kwartaal 2023 bij de Staten op terug te komen.

1075

De heer **Klein** (CU) wijst erop dat de stofmetingen bij de kookgasfabriek niet te kalibreren zijn. Dit lijkt de heer Klein voldoende reden en vraagt de gedeputeerde dit aspect mee te nemen.

1080

Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat hij de kwestie van de stofmetingen in de kookgasfabriek kan opnemen in de discussie. Hij benadrukt echter dat stofmetingen en rauwe kooks niet hetzelfde zijn. Het punt wordt wel meegenomen in een bredere verkenning waarbij wordt gekeken naar wat de wet- en regelgeving toestaat.

1085

Gedeputeerde Olthof vindt het zorgwekkend dat er jarenlang geen gekalibreerde stofmetingen hebben plaatsgevonden. Hij maakt duidelijk dat dit niet geaccepteerd wordt. Er wordt nu onderzocht of de stofmetingen alsnog gekalibreerd kunnen worden. Als dat niet mogelijk is, worden er andere maatregelen overwogen. De gedeputeerde benoemt dit als een pijnlijk punt maar ziet het ook als een kans voor verbetering, met name in het aanscherpen van vergunningen en toezicht. Gedeputeerde Olthof hoopt dat deze kwestie symbool staat voor de ambitie van de provincie om te streven naar een groene, schone omgeving. Hij geeft aan dat hij later nog terugkomt op de vraag wat als 'gezond genoeg' wordt beschouwd en hoe de provincie dat interpreteert.

1090

1095

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) wil weten of de gedeputeerde daadwerkelijk heeft gezegd dat op dit moment de gezondheid niet beter beschermd kan worden dan wat er nu gebeurt.

1100

Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat de gezondheid op dit moment niet beter beschermd kan worden dan wat er nu gebeurt. De gedeputeerde uit zijn frustratie over de indruk die wordt gewekt dat de Omgevingsdienst niet capabel zou zijn. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat de dienst veel investeert in capaciteit en kwaliteit en dat ze externe adviezen inwinnen, inclusief

juridisch advies. De gedeputeerde wijst erop dat de Omgevingsdienst zich niet alleen beperkt tot
1105 Nederlandse kennis. In november hebben ze toezichthouders uit alle Europese lidstaten met staalfabrieken uitgenodigd voor een gezamenlijke inspectie bij Tata Steel. Dit maakt deel uit van hun inspanningen om van anderen te leren en hun eigen kennis op orde te brengen.

De gedeputeerde legt uit dat hij politiek verantwoordelijk is voor de dienst en dat het team met
1110 veel passie en overgave werkt. Hij vertelt dat hij de dienst zelfs de ruimte heeft gegeven om rechtszaken te verliezen, niet omdat hij wil dat ze verliezen, maar om zeker te weten dat ze de grenzen opzoeken van wat mogelijk is. Tot slot benadrukt Olthof dat er in de toekomst extra middelen nodig zullen zijn. Hij zegt dat ze ook bij het Rijk extra middelen zullen aanvragen, zoals aanbevolen door de commissie Van Aartsen, om de kwaliteit en kennis te borgen. Olthof
1115 benadrukt nogmaals dat de Omgevingsdienst zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld en actief kennis vergaart bij andere partijen.

Statenlid **Laport** (GL) benadrukt dat zijn opmerkingen niet bedoeld zijn om kritisch te zijn over de Omgevingsdienst zelf. Hij waardeert het dat Gedeputeerde Olthof het opneemt voor de dienst.
1120 Echter, Statenlid Laport wijst op een brief van de Omgevingsdienst aan het ministerie. In die brief staat dat de dienst zelf vindt dat ze niet voldoende geëquipeerd zijn. Ze lopen daardoor achter de feiten aan. Dit vindt Statenlid Laport zorgwekkend. Hij maakt duidelijk dat dit niets te maken heeft met de intenties van het personeel van de Omgevingsdienst. Het gaat hem meer om het stelsel dat gezamenlijk is gecreëerd en waar kennelijk een aantal problemen in zitten. Statenlid
1125 Laport suggereert dus dat het probleem niet ligt bij de mensen die bij de Omgevingsdienst werken, maar bij het systeem waarbinnen zij moeten opereren.

Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat er zeker grenzen zijn aan zowel de capaciteit als de kwaliteit van de Omgevingsdienst. Hij benadrukt dat er volledige transparantie is over deze kwestie.
1130 Gedeputeerde Olthof legt uit dat als ze dezelfde intensiteit van toezicht die ze nu bij Tata Steel hanteren, zouden toepassen bij andere bedrijven, er meer middelen nodig zijn. Om deze uitdaging aan te gaan, doet hij een oproep aan het Rijk om samen te werken. Hij spreekt over de mogelijkheid om dit met scholing, opleidingen en kennisuitwisseling te verbeteren. Tegelijkertijd weerlegt hij de suggestie dat er onvoldoende externe kennis wordt
1135 ingehuurd of dat er onvoldoende samenwerking is met andere omgevingsdiensten. Volgens gedeputeerde Olthof is deze samenwerking er wel degelijk en is het belangrijk om dat te erkennen. Hij benadrukt dat ze zich inzetten om het beter te doen en dat er wel degelijk samengewerkt wordt met andere diensten en externe expertise wordt ingehuurd.

De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat hij niet twijfelt aan wat de gedeputeerde zegt over de inzet en samenwerking van de Omgevingsdienst. Echter, hij vraagt om opheldering met
1140 betrekking tot de balans tussen het hoge aantal van vierhonderd overtredingen en het relatief lage aantal van drie LOD's. De heer Faassen wil graag begrijpen hoe deze cijfers zich tot elkaar verhouden.

1145 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat het niet automatisch zo is dat alle vierhonderd meldingen over rauwe kooks gaan. Er wordt zorgvuldig gekeken naar elke melding, waarbij eerst een sortering wordt gemaakt op mogelijke rauwe kooks. Vervolgens wordt aanvullende informatie verzameld. De gedeputeerde maakt ook duidelijk dat niet elke emissie van zwarte rookwolken
1150 een overtreding is; sommige zijn zelfs vergund. De gedeputeerde vermeldt dat de

Omgevingsdienst de meldingen serieus neemt en zelf camera's heeft geïnstalleerd om de situatie te monitoren. Er wordt onderzocht of er meer camera's kunnen worden geplaatst. Hoewel er een zekere achterstand is in het verwerken van de meldingen, wordt er zo snel mogelijk naar gekeken. Niet alle vierhonderd meldingen zijn rauwe kooks, en waar er een vermoeden is van rauwe kooks, wordt een LOD opgelegd.

De heer **Klein** (CU) vraagt hoeveel van de in totaal 392 meldingen al zijn onderzocht door de Omgevingsdienst. Hij wil ook weten hoeveel van deze bekeken meldingen door de Omgevingsdienst zijn beoordeeld als onomstotelijk niet gerelateerd aan rauwe kooks.

Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat de onderzoeken nog lopen en dat nog niet alle 400 meldingen en de waarnemingen van hun eigen camera zijn afgehandeld. Hij benadrukt wel dat het grootste deel van deze meldingen niet direct wijst op de aanwezigheid van 'rauwe kooks'.

De heer **Klein** (CU) vraagt om specifieke informatie over hoeveel van de 400 meldingen inmiddels zijn beoordeeld en wat de uitkomsten zijn. Hij benadrukt het belang van transparantie en wil zeker weten dat er niets over het hoofd wordt gezien als gevolg van tijdsgebrek of administratieve en juridische procedures. Hoewel hij blij zou zijn als de meldingen niet wijzen op rauwe kooks wil hij dit wel kunnen controleren. Hij geeft aan dat hij momenteel alleen verhalen hoort die hij niet met elkaar in verband kan brengen en dat hij geen inzicht heeft in de cijfers.

Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat er een afspraak komt met de Omgevingsdienst om te bespreken hoe ze de Staten beter kunnen worden geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de 400 meldingen en in hoeverre er sprake is van rauwe kooks. Op deze manier hoopt hij iedereen meer inzicht te geven in het proces. Hoewel hij het lastig vindt om diep op de technische details in te gaan – omdat dit riskant kan zijn – benadrukt de gedeputeerde dat ze de meldingen serieus nemen. Hij stelt dat er veel capaciteit wordt ingezet om alle meldingen te beoordelen en aanvullende informatie op te vragen.

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt voor de duidelijkheid of de identificatie van rauwe kooks alleen afhankelijk is van meldingen door Tata Steel zelf.

Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat de identificatie van rauwe kooks niet enkel afhangt van meldingen door Tata Steel zelf. Hij legt uit dat er inderdaad één melding is gedaan door Tata Steel en dat zo'n melding direct kan leiden tot een last onder dwangsom. Echter, het is noodzakelijk om het bewijsmateriaal op orde te hebben. Olthof benadrukt dat aanvullende informatie ook wordt opgevraagd bij Tata Steel, maar dit is slechts een onderdeel van het lopende onderzoek. Het is dus niet zo dat ze alleen maar uitgaan van de meldingen van Tata Steel.

De heer **Faassen** (50PLUS) benadrukt dat het belangrijk is bewoners gerust te stellen. Hij legt uit dat als slechts drie van de vierhonderd meldingen leiden tot een last onder dwangsom en de rest niet problematisch is, dat er dan een ander beeld ontstaat. Hij geeft aan dat er in de huidige situatie nog 397 meldingen overblijven waarvan de status onduidelijk is. De heer Faassen stelt dat als de Gedeputeerde kan aangeven dat bijvoorbeeld tweehonderdvijftig van die meldingen absoluut onschadelijk zijn, en dit ook communiceert naar de bewoners, dit hen zou kunnen

geruststellen. Op dit moment, stelt de heer Faassen, is het tegenovergesteld het geval en dat zorgt voor onrust bij de bewoners.

- 1200 Gedeputeerde **Olthof** erkent het punt van de heer Faassen over het belang van geruststelling en duidelijke communicatie naar de bewoners toe. De gedeputeerde benadrukt dat het onderzoeken van de vierhonderd meldingen veel tijd en capaciteit kost. Hij is het ermee eens dat er zorgvuldig teruggekoppeld moet worden naar de bewoners en geeft toe dat dit beter kan. Echter, gedeputeerde Olthof wijst ook op een capaciteitsprobleem binnen de omgevingsdienst.
- 1205 Hij stelt dat er soms keuzes gemaakt moeten worden: ofwel besteden ze de beperkte capaciteit aan het grondig onderzoeken van meldingen die mogelijk duiden op rauwe kooks, ofwel aan uitgebreide terugkoppeling naar de bewoners. Door deze beperking in capaciteit is het niet altijd mogelijk om aan alle verwachtingen te voldoen. Desondanks benadrukt hij dat alle vierhonderd meldingen serieus genomen worden en dat er geen misverstand over mag bestaan dat ze met
- 1210 zorg behandeld worden.

- Gedeputeerde Olthof gaat vervolgens in op vragen en opmerkingen van verschillende politieke partijen, waaronder Partij voor de Dieren, GroenLinks en JA21, over het onderwerp participatie in relatie tot Tata Steel. Hij beaamt dat participatie belangrijk is, maar geeft ook aan dat hij worstelt met de reikwijdte ervan en wat wel en niet besproken kan worden. Gedeputeerde Olthof
- 1215 benadrukt dat er beperkingen zijn aan wat besproken kan worden. Bijvoorbeeld, de grootte van Tata Steel en het productieproces liggen niet binnen zijn bevoegdheden, ook al zou hij dat graag willen bespreken. Het wel bespreken kan tot verwachtingen leiden die hij niet kan waarmaken. Hij wijst erop dat Tata Steel een vergunning wil aanvragen en dat hierbij een participatietraject hoort
- 1220 dat moet leiden tot een Milieu Effect Rapportage (MER). Dit sluit aan bij wat de heer Klein van de ChristenUnie eerder aanhaalde. De essentie van participatie, volgens de gedeputeerde, is dat er input verzameld wordt die meegenomen wordt in het opstellen van de MER. De gedeputeerde erkent dat er kritiek is op het feit dat de reikwijdte van wat besproken kan worden tijdens de participatie beperkt is. Echter, hij benadrukt dat dit wettelijk zo is vastgelegd. Gedeputeerde
- 1225 Olthof sluit af met de opmerking dat er gekozen is voor een eenduidig proces om verwarring te voorkomen, aangezien er anders twee parallelle processen zouden zijn: één voor het projectbesluit en één voor de vergunningsaanvraag.

- Gedeputeerde Olthof geeft aan dat het thema veiligheid eerder aan de orde is geweest in de
- 1230 Provinciale Staten. Hij vertelt dat er na de eerste bijeenkomst een melding over onveiligheid is ontvangen. Deze melding is serieus genomen en intern besproken binnen de organisatie. Ook is het onderwerp aangekaart bij de directie van Tata Steel. Daarnaast geeft gedeputeerde Olthof aan dat de omgevingsdienst actief betrokken is geweest. Op de bewuste avond heeft de omgevingsdienst personen aangesproken om te informeren naar eventuele gevoelens van
- 1235 onveiligheid. Het doel hiervan is om het onderwerp bespreekbaar te maken. Gedeputeerde Olthof benadrukt dat veiligheid belangrijk is voor een succesvol participatietraject. Iedereen moet zich veilig voelen om mee te kunnen doen en om te kunnen participeren. Mochten er andere beelden of meldingen zijn over onveiligheid, dan hoort hij dat graag. Tot nu toe zijn er slechts twee mails over onveiligheid ontvangen tijdens het eerste participatietraject. De gedeputeerde sluit niet uit
- 1240 dat er meer meldingen kunnen zijn, maar dat hij daar graag over wordt geïnformeerd.

Gedeputeerde Olthof bespreekt een recent ontvangen brief van Tata Steel en geeft aan enigszins verward te zijn door de inhoud. Hij benadrukt dat er in het coalitieakkoord duidelijke afspraken

zijn gemaakt over de sluiting van kookgasfabriek 2 en hoogoven 7. Volgens deze afspraken moeten deze uiterlijk in 2029 gesloten worden. Dit blijft ook zijn huidige planning. Gedeputeerde Olthof merkt op dat de brief van Tata Steel verschillende definities en tijdframes rond het jaar 2030 vermeldt, wat voor verwarring zorgt. Hij herhaalt dat voor hem en zijn team de oorspronkelijke planning blijft gelden: de sluiting van de genoemde installaties uiterlijk in 2029. Bij eventuele wijzigingen in deze planning, belooft gedeputeerde Olthof Provinciale Staten direct te informeren, zoals ook in de motie is opgeroepen. Hij bevestigt dat de afspraken gebaseerd zijn op de Expression of Principles en dat er gekeken wordt, als het gaat over handhaving en toezicht, of eerdere sluiting mogelijk is. Ten slotte benadrukt de gedeputeerde dat er een gesprek zal plaatsvinden om duidelijkheid te krijgen over wat de brief precies betekent.

1255 Mevrouw **Schneemann** (Volt) wil weten of plannen van Tata Steel die een voltooiingsdatum na eind 2029 hebben, automatisch worden afgewezen.

Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat de huidige planning, zoals ook afgesproken met het Rijk en vastgelegd in de Expression of Principles nog steeds staat. Echter, hij legt uit dat er meerdere factoren zijn die invloed kunnen hebben op het daadwerkelijk sluiten. Enerzijds heeft hij te maken met de vergunningen en de huidige wetgeving, maar er liggen ook maatwerkafspraken en er zijn andere instrumenten met het Rijk. Hoewel de gedeputeerde de ambitie uitspreekt om de fabrieken uiterlijk in 2029 te sluiten, waarschuwt hij dat hij geen valse verwachtingen wil wekken.

1265 Gedeputeerde Olthof benadrukt dat de verbeterpunten uit het OvV-rapport zeer serieus worden genomen. Dit heeft hij ook afgelopen donderdag nog eens uitdrukkelijk gezegd. Deze punten zullen nadrukkelijk worden meegenomen in de nieuwe beleidsnota die in de maak is. Deze nota zal zich richten op toezicht, handhaving en vergunningen. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat in de komende beleidsnota concreet zal worden omschreven wat de verbeterpunten uit het OvV rapport betekenen voor het nieuwe beleid.

Gedeputeerde Olthof bespreekt de verantwoordelijkheid tussen de provincie en het Rijk. Eerder heeft de gedeputeerde benadrukt dat het niet productief is als de provincie en het Rijk naar elkaar wijzen als het gaat om verantwoordelijkheden. Juist het OvV-rapport toont aan dat beide overheden samen moeten kijken naar gezondheidkundige waarden. Gedeputeerde Olthof is van mening dat de provincie verantwoordelijk is voor haar eigen beleid en daarom ook hand in eigen boezem steekt. Echter, hij geeft ook aan dat de provincie het Rijk en de Europese Unie nodig heeft voor het uitvoeren van bepaalde taken. Hij benadrukt dat hij graag het gesprek aangaat met alle betrokken partijen om te bespreken hoe de verantwoordelijkheden het beste verdeeld kunnen worden. Het is duidelijk dat hij streeft naar samenwerking en niet naar het afschuiven van taken.

Gedeputeerde Olthof reageert op een punt dat de heer Dessing eerder heeft aangebracht, een punt dat hij als zeer terecht beschouwt, en dat is het dilemma dat Tata Steel voldoet aan de huidige milieunormen, maar dat het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) desondanks aangeeft dat de situatie niet gezond is. Gedeputeerde Olthof pleit voor het gezamenlijk opstellen van gezondheidkundige waarden. Hierbij haalt hij het voorbeeld aan van de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Hoewel iedereen ernaar streeft om deze waarden te volgen, zijn ze niet afdwingbaar volgens de huidige wet- en regelgeving. Zijn oproep richting Den Haag is dan ook om gezondheidkundige waarden te vertalen naar

duidelijke en afdwingbare normen in de wet. Op die manier kan daadwerkelijk actie worden ondernomen om de situatie te verbeteren.

1295 De heer **Dessing** (FvD) vraagt wat de visie van de gedeputeerde is op de huidige gezondheidsnormen. De heer Dessing wil weten of Gedeputeerde Olthof vindt dat de huidige normen niet streng genoeg zijn. Hij benadrukt dat deze wetgeving landelijk is bepaald met als doel de gezondheid van de inwoners te garanderen.

1300 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt in zijn reactie dat de brieven die de provincie naar het Rijk hebben verzonden een consequente boodschap bevatten, zoals ook beschreven staat in het OvV-rapport. Hij geeft aan dat de huidige wetgeving niet voldoende is om de gezondheid te waarborgen. Er ontbreken normen voor bepaalde stoffen en er is geen regeling voor de cumulatie van zeer zorgwekkende stoffen en piekbelasting. Hij vertrouwt op de bevindingen van het RIVM en als zij aangeven dat de huidige situatie niet gezond is, dan trekt hij dezelfde conclusie.

1305 Daarom stelt hij dat de wet- en regelgeving aangepast moet worden om een gezonde situatie te kunnen garanderen. Iedereen streeft naar een situatie zonder schadelijke uitstoot, maar er is een duidelijk kader nodig dat wettelijk is verankerd om dit te kunnen handhaven.

1310 Mevrouw **Vroom** (D66) vraagt of Gedeputeerde Staten actief lobbyt bij Den Haag om deze kwestie aan te pakken. Ze informeert ook of er wordt samengewerkt met andere provincies, zoals Zuid-Holland, die met vergelijkbare problemen kampen en of er samengewerkt wordt via het IPO (Interprovinciaal Overleg).

1315 Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat de partijen die betrokken waren, waaronder twee provincies, de gemeente Nijmegen en de omgevingsdiensten, een eensgezind geluid lieten horen. Ze geven allemaal aan dat ze tegen de grenzen van de huidige regelgeving aanlopen. Hij bevestigt dat er actief gelobbyd wordt in Den Haag. Hij heeft regelmatig contact met een Tweede Kamerlid van D66 over dit thema.

1320 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) vraagt of de gedeputeerde alleen bij Kamerleden lobbyt of ook bij de ministers en de staatssecretaris die het beleid maken.

1325 Gedeputeerde **Olthof** vertelt dat ze zijn gestart met gesprekken met de staatssecretaris, die verantwoordelijk is voor deze regelgeving, maar de provincie volgt twee routes. Enerzijds heeft hij de druk vanuit de Tweede Kamer nodig, waar vragen worden gesteld en moties worden ingediend. Daarnaast vindt er ook een lobby plaats bij de bewindspersonen om beleid aan te kunnen passen. Dit doet de gedeputeerde niet alleen. Er is wekelijks ambtelijk contact en wordt er samengewerkt met verschillende ministeries zoals EZK en I&W om deze kwestie zo goed mogelijk aan te pakken. Ze zijn dus actief op beide fronten.

1330 Gedeputeerde Olthof vervolgt zijn reactie in eerste termijn. Het meetteam van Tata Steel zelf is geaccrediteerd. Als er extra kennis nodig is, worden er geaccrediteerde partijen ingehuurd. Alleen deze geaccrediteerde bedrijven mogen de informatie valideren en aanleveren.

1335 Volledig schoon werd genoemd door Partij van de Arbeid. Dit is ook erkend door het OvV. Het doel is om Tata Steel 'groen en schoon' te maken. Echter, de definities van 'schoon' en 'groen'

moeten duidelijk zijn. Deze definities moeten dan gebaseerd zijn op duidelijke gezondheidsnormen die ook vastgelegd zijn in wet- en regelgeving.

- 1340 Over de aanpak bij andere bedrijven zegt de gedeputeerde dat niet elk bedrijf dezelfde aanpak als Tata Steel nodig heeft. Tata Steel is uniek in zijn omvang en complexiteit in Nederland. Maar als ze de transitie naar groen en schoon willen maken, zijn er veel andere bedrijven in Noord-Holland waar ze soortgelijke trajecten moeten starten. Dit betekent ook investeringen. Er is een pilot gaande bij twee andere bedrijven om te kijken wat dit betekent voor de inzet van mensen
- 1345 vanuit de provincie. Er wordt ook gekeken hoe deze aanpak breder kan worden ingezet. In het coalitieakkoord is afgesproken dat er beleid komt om te beslissen welke bedrijven als eerste worden beoordeeld.

- 1350 Gedeputeerde Olthof geeft aan dat de brief van de bewoners die op zeventien juli is ontvangen, in week 37 is beantwoord en dat er voor begin oktober een afspraak met de bewoners staat gepland om over deze brief en de reactie daarop te spreken. Verder geeft hij aan dat als er een verwachting is dat alle brieven die naar GS worden gestuurd ook naar PS moeten gaan, dit een aparte discussie is die breder moet worden gevoerd, aangezien er meerdere brieven naar GS gaan die niet bij PS terechtkomen.

- 1355 Het gaat mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) niet zozeer over dat alle brieven aan GS ook naar PS worden gestuurd. Mevrouw Bouhlef vroeg of de gedeputeerde een terugkoppeling wil geven over zijn gesprek met de bewoners.

- 1360 Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat het alleen zinvol is om de beantwoording door GS te delen als Provinciale Staten de oorspronkelijke brieven ook ontvangt. De gedeputeerde wil dit verzoek eerst goed overwegen, omdat als hij instemt, dit mogelijk betekent dat alle brieven die GS beantwoordt, gedeeld moeten worden met PS. Mocht het verzoek specifiek gaan over deze ene reactie, dan zegt hij toe dat PS de betreffende terugkoppeling zal ontvangen.

- 1365 De gedeputeerde vervolgt de beantwoording en bespreekt het belang van een duidelijke planning, zoals aangegeven door de VVD. Iedereen heeft een mening over de Participatiewet. De ChristenUnie wees op enkele punten in het participatieplan waar nog geen antwoord op is. Gedeputeerde Olthof verzekert dat deze zaken terugkomen, vooral omdat ze ook in de MER terug moeten komen. De gedeputeerde noemt in dit kader het Zeesterplan, wat dichtbij het huidige plan ligt, vooral qua technische inzet. Ondanks bredere discussies ten aanzien van Zeester over alternatieven, is het duidelijk dat er meer staal gerecycled moet worden. Dit proces is echter complex omdat het nieuwe technieken en participatie omvat. Hoewel de gedeputeerde ook graag een duidelijke planning wil, benadrukt hij dat dat om die reden soms moeilijk kan zijn.

- 1375 Gedeputeerde Olthof erkent de behoefte aan een heldere planning en zegt toe veranderingen te delen met Provinciale Staten.

- De heer **Roosendaal** (VVD) bedankt voor de uitleg en geeft aan dat de Staten een kritisch tijdsplan nodig hebben. Hij benadrukt het risico van het ongemerkt uitstellen van besluiten, waardoor de
- 1380 deadline van 2030 misschien niet gehaald wordt. Hij wil niet dat dit pas in 2029 duidelijk wordt. De heer Roosendaal verwacht dat, wanneer het tijdsplan in gevaar komt, er alarmbellen afgaan en de Staten hierover geïnformeerd worden. Dan moeten er mitigerende maatregelen genomen

worden om terug op schema te komen. Hij benadrukt de rol van de Staten om de voortgang te bewaken en te overleggen over mogelijke maatregelen.

1385

Gedeputeerde **Olthof** zegt toe dat hij dit gesprek met de Staten zal voeren. Op dit moment heeft hij geen informatie dat de geplande tijdslijn in gevaar is. Hij benadrukt dat de huidige planning, zoals afgesproken in de Expression of Principles, nog steeds is dat de kookgasfabriek 2 en een hoogoven in 2029 worden gesloten. De gedeputeerde uit zijn verbazing over de brief van Tata Steel en de ruimte die daarin gezocht wordt. Hij houdt vast aan de huidige planning en belooft terug te komen bij de Staten met meer duidelijkheid over de gevolgen voor het projectbesluit, de participatie en de planning.

1390

1395

Gedeputeerde Olthof reageert op de opmerkingen over een mogelijk nieuw projectbesluit en het al dan niet starten van een nieuw participatietraject. Hij geeft aan dat als er een keuze wordt gemaakt voor een andere techniek, dit gevolgen zal hebben voor de participatie en mogelijk ook voor het projectbesluit. Het is volgens hem belangrijk om zorgvuldig te zijn bij dergelijke wijzigingen en niet zomaar door te gaan met het huidige projectbesluit. Anders zouden de Staten hem terecht kunnen corrigeren. Hij benadrukt dat hij het liefst had gezien dat er nu al gebouwd werd en er snel een nieuwe fabriek zou staan, maar dat dit helaas niet het geval is.

1400

1405

In reactie op de vraag van de heer **Klein** (CU) over de extra ambtelijke kosten die een nieuw projectbesluit met zich meebrengen, antwoordt gedeputeerde **Olthof** dat er gekeken zal worden of het bedrag wat met Tata Steel is afgesproken voldoende is. Als dat niet het geval is, gaat de gedeputeerde het gesprek daarover aan met Tata Steel.

1410

Gedeputeerde Olthof benadrukt dat het belangrijk is, zoals ook in het advies van de OvV staat, om de BREF'en snel te actualiseren en op te nemen in de regelgeving. Echter, hij wijst op een huidig probleem in de regelgeving, namelijk dat de provincie op dit moment niet de macht heeft om een oude, afgeschreven fabriek te verplichten te sluiten en te vervangen door een nieuwe. De gedeputeerde heeft eerder aangegeven dat het essentieel is dat de provincie de bevoegdheid krijgt om actie te ondernemen tegen een verouderde fabriek die niet meer voldoet aan de nieuwste technieken.

1415

Gedeputeerde Olthof erkent dat de inzet van de provincie in het verleden niet altijd optimaal is geweest. Hij geeft toe dat hij hierin ook een eigen verantwoordelijkheid heeft. Echter, in de recente jaren heeft de provincie extra moeite gedaan om de vergunningen strenger te maken. Dankzij extra budget dat door de Staten beschikbaar is gesteld, richt de provincie zich nu meer op het aanscherpen van zowel handhaving als toezicht. Gedeputeerde Olthof voegt toe dat met betrekking tot stikstof, de belangrijkste maatregel die genomen gaat worden bij de palletfabriek is. Voor deze maatregel wordt € 300 miljoen euro uitgetrokken, wat resulteert in een reductie van 80% van de stikstofuitstoot.

1420

1425

Mevrouw **Vroom** (D66) vraagt de gedeputeerde te bevestigen dat de provincie op dit moment het strengste doet van wat er op dit moment mogelijk is.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat hij voorzichtig is met zijn uitspraken om verkeerde verwachtingen te voorkomen. Er zijn enkele belangrijke maatregelen genomen bij de grootste stikstofuitstoters van de fabriek. Deze maatregelen zullen leiden tot een aanzienlijke

1430 vermindering van de stikstofuitstoot. De provincie werkt volgens de geldende regels. Hij is echter niet zeker of dit voor alle vergunningen geldt. Gedeputeerde Olthof zal dit controleren en de Staten hierover op de hoogte brengen.

Gedeputeerde Olthof legt uit dat een burgerberaad meestal gaat over het maken van beleid, zoals
1435 minister Jetten ook heeft gedaan. Echter, de huidige situatie bij Tata Steel gaat over de uitvoering van bestaande wet- en regelgeving. Hoewel hij een burgerberaad kan organiseren, wil hij geen verkeerde verwachtingen scheppen dat er een geheel nieuw beleid rond Tata Steel kan worden opgesteld. Op dit moment volgen ze een traject met een participatieplan en een vergunningaanvraag van Tata Steel voor een nieuwe installatie. Deze aanvraag moet aan de
1440 nieuwste wetten en regels voldoen en moet zorgen voor gezondheidswinst. Als iets niet via de wet kan worden geregeld, dan doet de provincie dat via maatwerkafspraken. De gedeputeerde wil voorkomen dat er een verkeerde indruk ontstaat over wat er besproken en besloten kan worden.

Gedeputeerde Olthof merkt op dat Tata Steel als voorbeeld dient voor vele andere grote
1445 industrieën. Hij ziet overeenkomsten in hoe zaken gaan bij bijvoorbeeld Schiphol. Volgens hem wordt Tata Steel vaak gezien als het voorbeeld voor verschillende trajecten.

Gedeputeerde Olthof benadrukt het belang van proactieve participatie. Hij is het ermee eens dat actie vaak pas wordt ondernomen in Nederland nadat iets ernstigs is gebeurd. Hij geeft aan dat
1450 de situatie rond de grafietregels de aanleiding was om een nieuw beleid en koers te kiezen. Hoewel dit geen ideale situatie is, gebeurt dit vaak in veel situaties, niet alleen bij Tata Steel. Hij hoopt dat iedereen leert van de huidige aanpak en uitdagingen, zodat vergelijkbare fouten in de toekomst kunnen worden voorkomen. Hij benadrukt dat het essentieel is om alert te blijven en te zorgen dat er geen nieuwe situaties zoals die bij Tata Steel ontstaan.

1455 Gedeputeerde Olthof reageert op opmerkingen uit de Staten dat keuzes economisch gedreven zijn. De gedeputeerde erkent dat in het verleden economische factoren, zoals werkgelegenheid, een rol speelden. Echter, dit is nu niet meer het geval. De huidige aanpak is strikt gebaseerd op de strengste wet- en regelgeving die beschikbaar is. De enige uitzondering is wanneer
1460 economische aspecten in de wet- en regelgeving zijn vervat. De gedeputeerde benadrukt dat het college deze afwegingen niet maakt en dat de omgevingsdienst volledig bevoegd is om de wetten en regels correct toe te passen.

Gedeputeerde Olthof reflecteert op het rondetafelgesprek. De gedeputeerde stelt dat als de
1465 Rijksoverheid het beter kan doen, het uiteindelijk om het resultaat gaat, niet om wie het doet. De gedeputeerde zou het wel een vreemde situatie vinden als deze discussie bij het Rijk belegd zou worden. Het valt de gedeputeerde op, en hij hoopt dat anderen dit ook hebben gezien, dat zowel de omgevingsdienst van Noord-Holland als de DCMR van Zuid-Holland hetzelfde standpunt innemen tijdens de rondetafelgesprekken. Er was geen verschil in mening, wat volgens Olthof
1470 wijst op een breder probleem. Hij wijst erop dat hoewel er advies van experts kan liggen, ook de omgevingsdienst DCMR heeft aangegeven dat ze meerdere keren problemen hebben gehad bij de rechters. De rechter zal uiteindelijk toetsen aan de bestaande wetten en regels. De gedeputeerde staat open voor adviezen en is bereid om te luisteren naar mensen die aangeven dat het beter kan. Hij heeft in het verleden geluisterd naar adviezen en zal dit blijven doen. Hij is van plan om
1475 een afspraak te maken om te bespreken wat er beter kan worden gedaan en als het inderdaad beter kan, is hij absoluut bereid om naar die suggesties te luisteren.

1480 Gedeputeerde Olthof geeft in reactie op de vraag van het CDA over of alles op schema ligt, aan dat de provincie ermee bezig is en daar informatie over is ontvangen. Er vinden eerst ambtelijke gesprekken plaats, en hij verwacht binnenkort dit ook bestuurlijk op tafel te krijgen.

1485 Over het onderwerp van participatie geeft hij aan dat er wordt gekeken naar noodzakelijke aanpassingen in het participatieproces. Er zullen aanpassingen komen, maar hij vraagt zich af of dit voldoende zal zijn om het vertrouwen te herstellen. Hij gelooft dat vertrouwen uiteindelijk hersteld zal worden wanneer er daadwerkelijke resultaten worden geboekt en er significante stappen worden gezet richting een gezondere leefomgeving. Dit is een langdurig proces en hij benadrukt het belang van volharding en blijvende inzet om dit doel te bereiken. De gedeputeerde hoopt oprecht op het herstel van vertrouwen door deze inspanningen en de resultaten daarvan.

1490 Volt vroeg naar de metingen. Deze zijn eind september 2023 beschikbaar. Dan zal waarschijnlijk ook het emissie-jaarverslag beschikbaar zijn.

1495 Gedeputeerde Olthof noemt vervolgens spotdegifwolk.nu en het gebruik van camera's voor toezicht. Hij meldt dat er al een camera is en dat er wordt onderzocht of het mogelijk is om meer camera's te plaatsen. Echter, hij geeft ook aan dat organisaties zoals Greenpeace en de lokale bewoners waarschijnlijk zelf de druk hoog willen houden. De gedeputeerde is van mening dat zij waarschijnlijk niet willen dat dit enkel door de provincie wordt gedaan, maar dat zij het belangrijk vinden om zelf ook betrokken te blijven. Desondanks bevestigt hij dat er plannen zijn om verder te investeren in cameratoezicht.

1500 Mevrouw **Schneemann** (Volt) geeft aan dat het niet alleen gaat om het maken van meldingen, maar met name om het verminderen van stress bij de omwonenden.

1505 Gedeputeerde **Olthof** heeft begrip voor de zorgen en het wantrouwen van de mensen, en is het ermee eens dat deze zorgen groot zijn en serieus genomen moeten worden. Hij benadrukt dat het feit dat iets op camera te zien is, niet per se betekent dat er een overtreding is. Echter, hij begrijpt zeer goed dat de bezorgdheid en het wantrouwen diep zitten bij de mensen, gezien alles wat er is gebeurd. Daarom is hij van mening dat het uiteindelijke resultaat moet zijn dat het leefomgeving schoner wordt. Hij hoopt dat, als er tastbare resultaten worden geboekt op dat gebied de rust en het vertrouwen bij de mensen zullen terugkeren.

1515 Gedeputeerde Olthof bespreekt tot slot de kwestie rondom Givaudan en de revisievergunning. Hij licht toe dat de revisievergunning uiteindelijk tot doel heeft de geurcontour aan te passen en dat er daardoor maatregelen worden opgelegd. Hij geeft aan dat bouwkundige aanpassingen, zoals het aanpassen van schoorstenen, pas plaatsvinden wanneer duidelijk is wat de revisievergunning inhoudt en of deze standhoudt. Normaal gesproken, zo voegt hij toe, bevat een nieuwe revisievergunning een aantal maatregelen en een duidelijke termijn, meestal twee jaar, waarbinnen deze gerealiseerd moeten zijn.

1520 De gedeputeerde is momenteel in gesprek met Gooise Meren over een discrepantie tussen de vergunning en het bestemmingsplan van een nieuwe woonwijk. Hij wijst op het probleem dat de geurcontour in de vergunning anders is vastgesteld dan in het bestemmingsplan door Gooise Meren. Dit heeft geleid tot een ingewikkelde situatie waarover verder overlegd zal worden met

1525 Gooise Meren, aangezien zij ook betrokken waren bij de gesprekken over de maatregelen met Givaudan.

1530 Gedeputeerde Olthof benadrukt dat hij persoonlijk bij deze gesprekken aanwezig is geweest en dat het doel is om problemen te regelen en te vergunnen, om vervolgens tot een oplossing te komen. Er is een lopende discussie over een nog te bouwen woonwijk waarvan het bestemmingsplan in procedure is. Olthof uit zijn wens om te leren van de situatie rond Tata Steel om te voorkomen dat er in de toekomst een woonwijk wordt gecreëerd waar later discussies over geurcontouren kunnen ontstaan.

Tweede termijn Provinciale Staten

1535 De **voorzitter** verzoekt de commissie om in haar reactie in tweede termijn ook aan te geven of de moties M41–2023 en M44–2023 als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1540 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) geeft aan dat, hoewel de gedeputeerde vaak opkomt voor de medewerkers van de OD, niemand deze medewerkers aanvalt. Ze refereert aan de opmerking van de gedeputeerde over het gebrek aan voldoende gekwalificeerde arbeidscapaciteit in de uitvoeringspraktijk in reactie op het OvV–rapport. Ze benadrukt dat er een oplossing gevonden moet worden, mogelijk via samenwerking, om dit probleem aan te pakken.

1545 Vervolgens bespreekt mevrouw Uiterwijk de verwarring omtrent de brief van Tata Steel. Ze wijst erop dat als de gedeputeerde al in de war is, dit zeker ook voor anderen geldt. Ze merkt op dat er geen harde garanties staan in de Expression of Principles over het sluiten van de kooksfabriek 2 voor het jaar 2030, en dat dit in tegenspraak is met wat er in het coalitieakkoord staat voor het jaar 2029. Mevrouw Uiterwijk uit haar zorgen over het feit dat, ondanks deze afspraken, de gezondheid op dit moment niet beter gewaarborgd kan worden en dat men feitelijk machteloos staat. Echter, ze ziet dit als een uitdaging en gelooft dat er mogelijkheden zijn om verbeteringen aan te brengen en ze is voornemens hiernaar op zoek te gaan.

1555 Tot slot geeft mevrouw Uiterwijk aan dat de moties M44–2023 en M412023 voor JA21 nog niet zijn afgedaan.

De heer **Wagelaar** (PvdA) geeft aan dat beide moties zijn afgedaan. Verder sluit de PvdA zich aan bij de woorden van JA21 in tweede termijn.

1560 Mevrouw **Bouhlef–Lascaris** (SP) schaart zich achter de indieners en geeft aan dat de moties daarom ook voor de SP niet kunnen worden afgedaan.

De heer **Dessing** (FvD) geeft aan dat de beide moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1565 De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat de beide moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft aan dat de beide moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1570 De heer **Klein** (CU) geeft aan dat de beide moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

Statenlid **Laport** (GL) geeft aan dat de beide moties als afgedaan kunnen worden beschouwd. Verder sluit Statenlid Laport zich aan bij de woorden van JA21 over de omgevingsdienst. Niemand heeft de intentie van de medewerkers in twijfel getrokken en willen de Staten de omgevingsdienst en GS juist ondersteunen.

Mevrouw **Vroom** (D66) geeft aan dat er nog enkele vragen onbeantwoord zijn gebleven, waaronder vragen over de vergelijking tussen Nederland, Duitsland, en Zweden. Ze vraagt zich af waarom bepaalde zaken in die landen wel lukken en in Nederland niet, en wenst een duidelijke reflectie te ontvangen over de verschillen tussen deze landen.

Daarnaast spreekt ze ook over het OvV-rapport en de serieuze conclusie dat acties vaak pas worden ondernomen wanneer omwonenden zelf actie ondernemen. Ze vraagt de gedeputeerde waar hij mogelijkheden ziet om proactief te werk te gaan, zonder dat inwoners zich hierover moeten uitspreken.

Verder vraagt mevrouw Vroom waarom er op regionaal niveau wordt gekeken naar landelijke samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding, aangezien ze daar daadwerkelijk een kans ziet voor verdere ontwikkeling en verbetering.

Tot slot uit mevrouw Vroom haar tevredenheid over de oproep van de gedeputeerde naar Den Haag betreffende de WHO-advieswaarden en is ze blij met het goede contact met haar collega daar. Ze kijkt met grote verwachting uit naar de brief over de vergunningverlening aan Tata, vooral met betrekking tot stikstof.

Tot slot geeft mevrouw Vroom aan dat de moties M44-2023 en M412023 voor D66 nog niet zijn afgedaan.

De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat de beide moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

De heer Faassen benadrukt een door de gedeputeerde aangedragen oplossing om de situatie beter te kunnen volgen, namelijk het gebruik van camera's. Hij suggereert dat als Tata Steel net zo transparant wil zijn als de provincie, het ophangen van, zeg, tien camera's geen probleem zou moeten zijn. Hij berekent dat dit ongeveer tweeduizend euro zou kosten, tweehonderd euro per camera. Met deze camera's kan men dan precies zien wat er gaande is bij Tata Steel. Echter, de heer Faassen benoemt dat Tata Steel hier waarschijnlijk niet mee akkoord gaat, gezien er al eerder middels juridische wegen toestemming voor camera's moest worden afgedwongen. Desondanks staat hij volledig achter dit voorstel van de gedeputeerde om meer transparantie te bewerkstelligen.

Vervolgens oppert de heer Faassen het idee om van het hele gebied een soort omgekeerd natuurgebied te maken. Hij legt uit dat in een normaal natuurgebied diverse strenge wetten en regels gelden om de flora en fauna te beschermen. Hij relateert dit aan het RIVM, dat aantoonde dat de depositiewaarde in de omgeving van Tata Steel niet is gedaald. Als men naar de depositiewaarden bij de omwonenden kijkt, kan men zien dat deze niet zijn verminderd, en de reductie moet aan de norm voldoen. Hierdoor kan men, in theorie, een milieuzone instellen om

aan milieuwetten te voldoen. De heer Faassen geeft aan dat dit een idee is dat verkend zou kunnen worden, een proefballonnetje.

1620

De heer **Heijnen** (CDA) geeft aan dat motie M41–2023 niet als afgedaan beschouwd kan worden. Hij verwijst naar de brief die door Tata Steel is gestuurd en die, zowel bij de gedeputeerde als bij verschillende fracties, tot vragen leidt. Deze situatie, vol vragen en onzekerheden, is precies waar de motie over gaat. Zolang deze vragen onbeantwoord blijven, moet de motie gestand blijven.

1625

Over motie M44–2023 geeft de heer Heijnen aan dat deze motie wat het CDA betreft wel als afgedaan kan worden beschouwd.

Mevrouw **Den Boer** (BBB) geeft aan dat de beide moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1630

Mevrouw **Schneemann** (Volt) geeft aan dat beide moties nog niet als afgedaan kunnen worden beschouwd.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

1635

Gedeputeerde **Olthof** dankt voor de steun aan de omgevingsdienst, ook in de tweede termijn. Hij geeft aan dat hij misschien wat emotioneel reageert op dit thema, aangezien hij het gevoel had dat er met een aantal vragen gesuggereerd werd dat er geen samenwerking zou zijn. Hij is daarom dankbaar voor de bevestiging dat de steun vooral bedoeld is als steun in de rug voor de omgevingsdienst. Gedeputeerde Olthof belooft dat ze deze steun zullen oppakken en erkent ook de uitdagingen met betrekking tot het verkrijgen van gekwalificeerd personeel, zoals ook in de brief aangegeven is. Dit reflecteert niet op de huidige omgevingsdienst maar wijst wel op de noodzaak om samen te werken, vooral met nieuwe technieken en uitdagingen die op hen afkomen.

1640

1645

Met betrekking tot het jaar 2030 en de Expression of Principles wijst de gedeputeerde erop dat er ook reacties van Tata Steel zijn geweest in eerdere brieven en tijdens het participatietraject, waarin het bedrijf letterlijk heeft gezegd dat de kookgasfabriek vóór 2030 gesloten zal zijn. Dit is dus niet eenmalig, en er zijn afspraken over gemaakt. Gedeputeerde Olthof heeft ook persoonlijk, een-op-een, met de directie van Tata Steel gesproken over de sluiting vóór 2030 en hij wenst hen hieraan te houden. Verder uit de gedeputeerde zijn verwondering over de ontvangen brief van Tata Steel, waarin andere informatie staat dan voorheen besproken en afgesproken was.

1650

1655

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) heeft ook gezien dat het niet terug te vinden is in de Expression of Principles. Nu wordt in de brief van Tata Steel het woord 'omstreeks' gebruikt. Ze vraagt of de gedeputeerde er desondanks vertrouwen in heeft dat de sluiting voor 2030 plaatsvindt, gezien de verdere communicatie met het bedrijf.

1660

Gedeputeerde **Olthof** reageert door te benadrukken dat mevrouw Uiterwijk woorden in zijn mond legt die hij niet heeft uitgesproken. Hij heeft niet verklaard dat hij vertrouwen heeft in de situatie. Wat hij wel heeft aangegeven, is wat Tata Steel heeft verklaard. Tata Steel heeft bij meerdere gelegenheden en in meerdere documenten schriftelijk bevestigd dat het bedrijf van plan is de kookgasfabriek voor 2030 te sluiten. De gedeputeerde geeft aan dat hij Tata Steel aan deze uitspraak zal houden.

1665

Gedeputeerde Olthof reageert op de vraag van D66 over Duitsland en Zweden. Hij erkent dat hij niet voldoende van de techniek weet om een gedetailleerd vergelijk te maken, maar hij benadrukt dat de situaties in die landen niet vergelijkbaar zijn met die in Nederland. Ten eerste, gedeputeerde Olthof licht toe dat Duitsland ver boven alle normen uitging en dat dit een andere
1670 situatie was dan in Nederland, waar Tata Steel aan de milieunormen voldoet. Bovendien heeft Duitsland een paar miljard aan Europese subsidies ontvangen om veranderingen door te voeren. Ten tweede, gedeputeerde Olthof beschrijft dat Zweden weer een ander geval is, waar de energievoorziening voornamelijk uit waterstof bestaat. Dit impliceert dat de omstandigheden, de beschikbare technologieën en mogelijk de milieunormen en –eisen in elk van deze landen
1675 variëren, wat een directe vergelijking met Nederland bemoeilijkt.

1680

Gedeputeerde Olthof bespreekt de behoefte aan proactieve acties en benadrukt dat de provincie hier actief mee bezig is, ook richting de Kamer. De provincie zet zich volledig in om dit voort te zetten en te versterken. Hij legt uit dat de provincie graag scherpe gezondheidkundige waarden
1680 wil hanteren, maar deze dienen wettelijk te worden verankerd. Voor dergelijke wettelijke verankering is medewerking van het Rijk essentieel. Gedeputeerde Olthof geeft aan graag in gesprek te gaan met het Rijk over deze kwestie om te zien wat mogelijk is binnen de bestaande wettelijke kaders. Voortbouwend op het OVV-rapport, overweegt de provincie welke acties zij zelfstandig kan ondernemen. De resultaten van deze verkenning en de daaruit voortvloeiende
1685 concrete maatregelen zullen te zijner tijd ook met de Staten gedeeld worden.

1690

Als het gaat over de staalindustrie wordt er nadrukkelijk gekeken naar de samenwerking in Europees verband met andere Europese lidstaten met staalfabrieken. Er vinden gezamenlijke inspecties plaats, juist om van elkaar te leren. Ook wordt in dit verband gekeken naar
1690 opleidingstrajecten. Mocht D66 hier nog zaken in missen, hoort de gedeputeerde dit uiteraard graag.

1695

Mevrouw **Vroom** (D66) verduidelijkt haar vraag: ziet GS gebieden of industrieën waarvan inwoners nu nog niet op de barricaden staan, maar waar het toch verstandig is dat er actie genomen wordt.
1695 Dit is in lijn met een van de aanbevelingen van de OvV.

1700

Gedeputeerde **Olthof** ziet dit niet als het gaat over Tata Steel. Wel noemt de gedeputeerde in dit kader Amsterdam Noord en de geuroverlast van AECL. Daar wordt al over gesproken. Deze aanbevelingen van het OvV is aanleiding om te verkennen of er andere bedrijven zijn waar
1700 soortgelijke problematieken spelen. Er lopen inmiddels twee pilots. Daarnaast wordt er gekeken naar de criteria op basis waarvan een selectie plaats kan vinden. Hier komt beleid op. Tot nu toe is het afwachten tot er signalen zijn, maar het is de intentie om daar proactief op te anticiperen.

1705

Mevrouw **Vroom** (D66) noemt in zijn beantwoording het woord beleid. In zijn eerste termijn gaf de gedeputeerde in reactie op de vraag over een Burgerberaad aan dat het niet over beleid gaat. Dit onderwerp lijkt mevrouw Vroom passend voor een Burgerberaad.

1710

Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat dit losstaat van Tata Steel. De vraag was bij welke bedrijven het toezicht geïntensiveerd moet worden. Dit heeft inmiddels de aandacht om tot een voorstel te komen voor criteria. In reactie op het inzetten van een Burgerberaad geeft de gedeputeerde aan

dat dit voor alle burgers van Noord-Holland zou gelden. De gedeputeerde suggereert om eerst het voorstel af te wachten en daar eventuele vervolgstappen op te baseren.

1715 In reactie op de suggestie van 50PLUS over het idee van een omgekeerd natuurgebied, geeft Gedeputeerde Olthof aan niet zeker te zijn over hoe hij met deze suggestie moet omgaan, vooral gezien het belang van het onderwerp. Daarom besluit de gedeputeerde om deze specifieke suggestie momenteel niet verder te verkennen of te overwegen.

1720 De heer **Faassen** (50PLUS) brengt de openstaande vraag over de camera's onder de aandacht. De gedeputeerde heeft zelf deze suggestie naar voren gebracht.

1725 Gedeputeerde **Olthof** is het hiermee eens. Hij benadrukt dat enkel een camerabeeld niet voldoende is als bewijsmateriaal wanneer een zaak voor de rechter komt. Er bestaat zelfs twijfel over of een rechter camerabeelden zal accepteren als ondersteunend materiaal. Wel heeft de gedeputeerde eerder al aangegeven dat het aantal camera's zal worden.

1730 Om vast te stellen of de moties als afgedaan kunnen worden beschouwd, is een gewogen peiling gehouden. De **voorzitter** concludeert dat motie M41-2023 kan worden afgedaan met 42 stemmen voor en 13 stemmen tegen; en motie M44-2023 kan worden afgedaan met 40 stemmen voor en 15 stemmen tegen.

De **voorzitter** constateert dat het agendapunt voldoende is besproken.

4 A-agenda Algemeen

1735 4.a Tweede begrotingswijziging 2023 (A-agenda alle commissies)

De heer **Heijnen** (CDA) vraagt toe te lichten welk besluit ten grondslag ligt aan de overheveling van € 11 miljoen van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds naar de reserve warmtetransitie. Hij merkt op dat de doelstellingen voor het economische herstel- en duurzaamheidsfonds naar zijn mening anders zijn dan die voor de warmtetransitie.

1740 Gedeputeerde **Kocken** krijgt de gelegenheid de toe te lichten welk besluit er ten grondslag ligt aan de overheveling van € 11 miljoen van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds naar de reserve warmtetransitie. Gedeputeerde Kocken beantwoordt dat het bedrag inderdaad past binnen het fonds, omdat het fonds juist met deze twee projecten is gestart. De € 11 miljoen die nu van het
1745 fonds naar de reserves gaat, maakt deel uit van de eerder bestede € 47 miljoen. Deze € 11 miljoen komt niet bovenop het restant maar is al inbegrepen in die € 47 miljoen. Gedeputeerde Kocken licht verder toe dat gezien de coronaperiode voorbij is, de noodzaak om het fonds te behouden ook niet meer aanwezig is. Er is daarom besloten om het fonds op te heffen. Omdat er nog een verplichting loopt, moet het geld ergens ondergebracht worden. Vandaar dat het van het ene potje
1750 naar het andere potje gaat. Dit besluit is echter al veel eerder genomen, om binnen de besteding van het fonds hier ruimte voor te maken.

1755 De **voorzitter** constateert dat het agendapunt voldoende is besproken en kan worden doorgeleid naar de PS vergadering van 2 oktober.

6. B-agenda Cultuur, Sport en Voorzieningen

6.a Afdoeningsvoorstel motie 254-2022 ondersteuning verenigingslocaties

Het college informeert Provinciale Staten op welke wijze invulling is gegeven aan motie 254–2022. De motie gaat in op financiële problemen van verenigingen als gevolg van de toegenomen kosten voor energie. PS worden geïnformeerd over welke activiteiten nu reeds door het Rijk zijn ontplooid om genoemde problematiek het hoofd te bieden en wat er nog zal worden ondernomen. De commissieleden kunnen de stukken met elkaar en gedeputeerde bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of motie M254–2022 kan worden afgedaan.

1765 *Eerste termijn Provinciale Staten*

De heer **Heijnen** (CDA) spreekt zijn dank uit aan GS voor de toegestuurde brief. Naar aanleiding van deze brief heeft hij nog twee vragen. Hij heeft in de documenten gelezen dat het Rijk met extra middelen komt. Deze middelen zullen echter worden uitgegeven via het Gemeentefonds en mogelijk deels via het Provinciefonds. De heer Heijnen vraagt zich af wat dit voor de provincie betekent.

1775 Zijn tweede vraag betreft de wijze waarop GS dit blijft monitoren. Hij wijst erop dat ze bekend zijn met de werkwijze van het Rijk en dat procedures soms lang kunnen duren. Daarom vindt hij het soms noodzakelijk dat een decentrale overheid alvast een voorschot neemt en dit geld later verhaalt op het Rijk. De heer Heijnen benadrukt het belang van tijdige steun van het Rijk voor het verenigingsleven en maatschappelijke organisaties. Dit is ook het onderwerp van de motie. Met de huidige hoge energieprijzen en de reserves die tijdens de coronatijd zijn aangesproken, verkeert een groot aantal van deze verenigingen in zwaar weer. De heer Heijnen maakt zich zorgen over hoe ze ervoor kunnen zorgen dat eventuele steun van het Rijk voor verenigingsleven, 1780 maatschappelijk vastgoed en maatschappelijke organisaties niet te laat komt.

De heer **Dijksen** (SP) sluit zich aan bij de goede vragen van het CDA en geeft aan dat zijn fractie twijfels heeft over de afhandeling van de motie. Hij heeft het gevoel dat de provincie enkel op de site van de Rijksoverheid heeft gekeken naar bestaande regelingen en daarop haar antwoord 1785 heeft gebaseerd. Het valt de heer Dijksen op dat het antwoord voornamelijk betrekking heeft op sportverenigingen, terwijl de motie over alle soorten verenigingen gaat.

Hij haalt ook het TEK, de tegemoetkoming energiekosten voor energie-intensieve mkb, aan. Deze wordt genoemd als mogelijke oplossing, maar de heer Dijksen benadrukt dat deze niet kan 1790 worden aangevraagd als een organisatie geen winst maakt. Hij merkt op dat veel verenigingen nog steeds in zwaar weer verkeren, niet alleen door de energiekosten maar ook door andere stijgende kosten. Daarom stelt hij de volgende vragen aan de gedeputeerde. Kan de gedeputeerde vertellen welke proactieve rol de provincie speelt in het ondersteunen van alle verschillende soorten verenigingen? Kan de gedeputeerde aangeven of er daadwerkelijk is 1795 gelobbyd bij het Rijk en, zo ja, op welke manier?

Mevrouw **Buit** (CU) geeft aan dat ze uit het afdoeningsvoorstel kan opmaken dat het Rijk enkele maatregelen heeft genomen. Echter, ze kan niet concluderen of de verenigingen daarmee voldoende zijn geholpen. Mevrouw Buit benadrukt dat er pas echt gesproken kan worden van 1800 afdoening van de motie wanneer bekend is dat de verenigingslocaties daadwerkelijk voldoende geholpen zijn. Daarom stelt mevrouw Buit voor dat GS gaat monitoren hoe de verenigingslocaties in Noord-Holland ervoor staan en vraagt of GS het eens is met dit voorstel.

1805 De heer **Wagelaar** (PvdA) uit dat voor zijn fractie de ondersteuning van voorzieningen zoals verenigingslocaties van groot belang blijft. Hij drukt zijn tevredenheid uit over het feit dat de Gedeputeerde Staten de situatie in kaart hebben gebracht. Hij is ook blij dat in het coalitieakkoord is vastgelegd dat er blijvende aandacht zal zijn voor dergelijke voorzieningen. De heer Wagelaar sluit zich aan bij de vragen van het CDA en geeft vervolgens aan dat wat de PvdA betreft de motie als afgedaan beschouwd kan worden.

1810

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat de coalitie het belangrijk vindt om verenigingen en voorzieningen te ondersteunen. Hij heeft plannen om met gemeenten te overleggen om een voorzieningenakkoord te bereiken. Hij streeft ernaar om zowel landelijke gebieden als delen van steden vitaal en leefbaar te houden.

1815

Gedeputeerde Olthof merkt op dat er een oproep is gedaan om met het Rijk te praten en hij geeft aan dat het Rijk hun verantwoordelijkheid heeft genomen. Hij vraagt zich af of de maatregelen van het Rijk voldoende zijn om alle verenigingen te redden en of het uiteindelijk de
1820 verantwoordelijkheid van de provincie is om dit te doen. Hij benadrukt dat de provincie een rol speelt in het gesprek met gemeenten over het voorzieningenniveau.

Hij meldt dat middelen naar de gemeenten gaan en dat de primaire verantwoordelijkheid voor verenigingen en dorpshuizen bij de gemeenten ligt. Hij benadrukt dat de provincie het niet zal
1825 loslaten en het gesprek zal blijven voeren en houdt de situatie nauwlettend in de gaten. Gedeputeerde Olthof is van mening dat met de bijdrage van het Rijk de motie is afgedaan en dat er later verder zal worden gepraat over het voorzieningenniveau in de gemeenten en of er voldoende middelen zijn.

1830 De gedeputeerde waarschuwt echter dat de provincie niet de verantwoordelijkheid voor alle verenigingen, dorpshuizen en culturele instellingen in Noord-Holland moet dragen. Dit is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Wel voelt de provincie zich betrokken en verantwoordelijk voor een vitaal en leefbaar landelijk gebied en zal daarom met de gemeenten in gesprek blijven.

1835 *Tweede termijn Provinciale Staten*

De heer **Heijnen** (CDA) spreekt de hoop uit dat de opvolgende gesprekken ambitieuzer zullen zijn dan wat hij tot nu toe heeft gehoord. Hij geeft aan dat het CDA, en hijzelf in het bijzonder, de coalitie en de gedeputeerde nauwlettend in de gaten zullen houden om ervoor te zorgen dat er voldoende ambitie en inzet is met betrekking tot deze kwestie.

1840

Hij sluit zich aan bij de gevoelens van de ChristenUnie, hij voelt ook dat de kwestie, volgens de letter van de tekst, is afgedaan. Daarom stelt hij voor om het nu af te handelen. Echter, hij benadrukt dat dit thema zeker opnieuw besproken moet worden en hij hoopt op een zeer ambitieuze gedeputeerde om dit thema te blijven adresseren. Mocht de gedeputeerde niet
1845 voldoende ambitie tonen, dan belooft de heer Heijnen dat het CDA hem hier scherp op zal houden en dit duidelijk onder zijn aandacht zal brengen.

De heer **Dijkse**n (SP) volgt de mening van het CDA hierin en geeft aan dat de motie als afgedaan kan worden beschouwd.

1850

1855 Mevrouw **Buit** (CU) maakt duidelijk dat er een nieuwe winter voor de deur staat met daarbij de verwachte hoge energiekosten. Ze benadrukt het risico dat, als er geen actie ondernomen wordt, de motie mogelijk opnieuw ingediend zal moeten worden. De ChristenUnie wacht met interesse de komende gesprekken af en sluit zich aan bij de hoop van het CDA op een gedeputeerde met veel ambitie in deze kwestie. Hiermee kan de motie, volgens mevrouw Buit, als afgedaan worden beschouwd, maar ze voegt eraan toe dat de ChristenUnie bij de gedeputeerde zal terugkomen als er geen vervolgesprekken plaatsvinden.

1860 De heer **Wagelaar** (PvdA) beschouwt de motie als afgedaan.

Om vast te stellen of de motie als afgedaan kan worden beschouwd, is een gewogen peiling gehouden. De **voorzitter** concludeert dat motie M254-2022 kan worden afgedaan.

1865 De **voorzitter** constateert dat het agendapunt voldoende is besproken.

8 A-agenda Klimaat en Energie

8.a Initiatiefvoorstel Zon voor allen (SP)

8.a.1 Reactie GS op initiatiefvoorstel SP Zon voor allen

8.a.2 Uitstelbrief initiatiefvoorstel SP Zon voor allen

1870 **8.a.3 Initiatiefvoorstel SP inzake Plan Zon voor allen**

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) doet het ordevoorstel om het betreffende initiatiefvoorstel te agenderen voor donderdag 21 september 2023, en bij voorkeur als eerste punt op de agenda te plaatsen.

1875 De **voorzitter** geeft in overweging dat zich insprekers hebben aangemeld voor de vergadering van 21 september. Het is gebruikelijk om agendapunten waar zich insprekers voor hebben aangemeld als eerste te behandelen.

1880 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) kent ook de volgorde dat eerste de insprekers de gelegenheid krijgen om in te spreken, waarna de agendapunten worden behandeld.

De **voorzitter** geeft aan dat de Provinciale Staten de agenda vaststellen en legt dit ordevoorstel voor aan Provinciale Staten.

1885 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) wil ervoor waken dat er voorafgaand aan de behandeling van het initiatiefvoorstel een ander groot agendapunt wordt besproken en het risico daarmee ontstaat dat de bespreking van het initiatiefvoorstel wordt aangehouden voor een volgende commissievergadering.

1890 De **voorzitter** constateert dat het initiatiefvoorstel tijdens de commissievergadering van 21 september 2023 wordt bespreken.

1895 De heer **Van den Berg** (JA21) brengt een punt van orde naar voren. Hij geeft aan dat JA21 bewust zuinig is geweest met hun spreektijd, rekening houdend met de urgentie van de besproken onderwerpen. De fractie heeft nog ongeveer twee minuten over en vraagt om deze resterende tijd toe te voegen aan hun spreektijd voor de volgende vergadering.

1900 De **voorzitter** verduidelijkt dat Provinciale Staten zelf de bevoegdheid hebben om over de spreektijd te beslissen. Dit wordt aan het begin van een vergadering bepaald. Tegelijkertijd maakt de voorzitter duidelijk dat niet-gebruikte spreektijd niet automatisch wordt overgeheveld naar een volgende vergadering.

1905 De heer **Van den Berg** (JA21) maakt hier bezwaar tegen.

De heer **Klein** (CU) valt de heer Van den Berg bij. Het voorstel is om, wanneer een agendapunt wordt aangehouden tot de volgende vergadering, te kijken wat dit betekent voor de spreektijd van de volgende vergadering.

1910 De heer **Heijnen** (CDA) stelt voor om de totale spreektijd voor de vergadering van 21 september 2023 vast te stellen op 3,5 uur. Dus een halfuur extra ten opzichte van wat oorspronkelijk was afgesproken. Dit is ook terecht, omdat er een extra agendapunt wordt geagendeerd.

1915 De heer **Becker** (BBB) spreekt zijn irritatie uit dat er niet is ingegrepen op het moment dat de sprekers buiten de spreektijd gingen. Hij geeft aan dat hij zich wil houden aan de vastgestelde agenda en de afgesproken spreektijd.

1920 Statenlid **Kostić** (PvdD) maakt bezwaar tegen het inperken van de spreektijd van sprekers en vraagt coulance als het gaat over de spreektijd van sprekers. Verder ondersteunt mevrouw Kostić het voorstel van het CDA.

Statenlid **Laport** (GL) ondersteunt het voorstel van het CDA.

1925 De **voorzitter** constateert dat de commissie akkoord is met een uitbreiding van de totale spreektijd voor de vergadering van 21 september 2023 naar 3,5 uur.

10 Schorsing tot donderdag 21 september 18.15 uur

1930 De **voorzitter** dankt de commissie en de sprekers voor hun inbreng en schorst de vergadering om 22.41 uur.

Sluiting om 22.41 uur.

Verslag concept

Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	21 september 2023
Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / boheemenm@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie	:	BBB mw. A. Den Boer
		VVD dhr. B. de Wit
		GroenLinks P. Laport en N. van der Waart
		D66 dhr. E. Kanik
		PvdA dhr. A. Karar, dhr. T. Wagelaar
		JA21 dhr. D. Van den Berg
		CDA dhr. D. Heijnen
		FvD –
		PvdD I. Kostić, mw. M. van Aesch
		PVV dhr. R. van Tiggelen, dhr. D. de Moel
		SP mw. R. Alberts, mw. H. Bouhlef-Lascaris
		CU dhr. M. Klein
		50PLUS dhr. S. Faassen
		Volt mw. J. Schneemann, mw. B. van den Bogaerde
Gedeputeerden	:	R. Kocken (GroenLinks)
Afwezig:	:	dhr. M. Becker (BBB)
		<i>(Met bericht van verhindering)</i>
Notulist	:	mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

5

- 15 Heropening (vervolg van de commissievergadering Leefomgeving van 18 september)
- 16 B-agenda Klimaat en Energie
- 16.a Afdoeningsvoorstel motie 130–2022 Fiks de fixteams
- 16.b Voortgangsrapportages RES en afdoeningsvoorstel moties M124–2021, M112–2021 en M127–2020
- 16.c Uitgangspuntennotitie Herijking Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid
- 16.d Energie/Milieu: Discussienota SP, PvdD en JA21 over biomassacentrale Diemen
- 17 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

10

Pagina 2

15 18 Sluiting

15 Heropening (vervolg van de commissievergadering Leefomgeving van 18 september)

De voorzitter heropent de vergadering om 18.17 uur.

20 Mededelingen

- Omdat er op maandag 18 september al een quorum is vastgesteld tijdens de vergadering en omdat de huidige vergadering een voortzetting is van die vergadering, is het niet nodig om opnieuw een quorum vast te stellen.
- De voorzitter heeft een bericht van verhindering ontvangen van de heer Becker van de BBB.
- 25 • Er heeft zich voorafgaand aan de vergadering één inspreker aangemeld voor agendapunt 16.a, afdoeningsvoorstel motie 130–2022 Fiks de fixteams.

16 B-agenda Klimaat en Energie

16.a Afdoeningsvoorstel motie 130–2022 Fiks de fixteams

Toelichting

30 *Tijdens de Provinciale Statenvergadering van 4 juli 2022 is motie 130–2022 aangenomen. Gedeputeerde Staten zijn door Provinciale Staten verzocht in samenwerking met de MRA en het Servicepunt Duurzame Energie (SPDE) onderzoek te doen naar de behoefte van gemeenten bij hulp bij het opzetten van een lokale fixbrigade. Conform de motie is de behoefte onderzocht en naar aanleiding van de minimale behoefte bij gemeenten zal er geen aanvullende ondersteuning worden*
35 *geboden vanuit de provincie bij het opzetten van lokale fixbrigades. Wel wordt de ondersteuning aan gemeenten op het onderwerp energiearmoede voortgezet, afgestemd op de actuele behoeften van gemeenten. De commissieleden is gevraagd de stukken met elkaar en gedeputeerde te bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of motie M130–2022 kan worden afgedaan.*

40 De heer **Ruis** spreekt in namens Stichting Fixbrigade Nederland. De heer Ruis bedankt voor de gelegenheid om te spreken. Hij wijst erop dat hij, ondanks de brief die voor de zomer naar alle gemeenten is verzonden om de behoefte aan informatie en ondersteuning voor het opstarten van fixteams in kaart te brengen, vindt dat er kansen zijn gemist. De heer Ruis geeft aan verrast te zijn dat de brief in gesprekken met gemeenten niet is genoemd en ziet dit als een gemiste kans om het
45 verhaal van lokale partijen die bezig zijn met de energietransitie te vertellen.

De heer Ruis belicht de oorsprong van de fixbrigade, die in de winter van 2017–2018 startte in Amsterdam–Oost om bewoners te helpen hun woningen beter te isoleren. Hij beschrijft de ontwikkeling en uitbreiding van de activiteiten van de fixbrigade en benadrukt het vertrouwen en
50 de lokale betrokkenheid die nodig zijn om meer huishoudens te bereiken en te helpen. De heer Ruis wijst op het belang van financiële ondersteuning en wijst op de groei en impact van de fixbrigade in Amsterdam, ondanks beperkte middelen.

De heer Ruis vertelt dat de fixbrigade een diverse groep medewerkers en vrijwilligers heeft,
55 waaronder veel statushouders en mbo–stagiaires, en benadrukt het belang van lokale initiatieven en samenwerking voor de verwezenlijking van de energietransitie. Volgens de heer Ruis bereikt de fixbrigade een kwetsbare doelgroep en speelt mond–tot–mondreclame een cruciale rol om vertrouwen te winnen en meer bewoners te helpen.

60 De heer Ruis benadrukt dat de fixbrigade bijdraagt aan verschillende domeinen zoals wonen, duurzaamheid, armoedebestrijding, integratie en toegang tot de arbeidsmarkt. Hij maakt duidelijk dat, om de energietransitie te laten slagen, duurzame investeringen en lokale betrokkenheid

cruciaal zijn. Hij bespreekt de uitdagingen die gemeenten ondervinden bij het alloceren van SPUK-gelden en het opstellen van integrale plannen, en benadrukt de noodzaak van een goede
65 begeleiding vanuit het Rijk.

De heer Ruis ziet de provincie als een potentiële verbinder die succesverhalen kan delen en ondersteunende partijen kan koppelen aan gemeenten. Hij vertegenwoordigt Fixbrigade Nederland als een van de vele lokale initiatieven die zich inzetten voor energiebesparing en vraagt de
70 aanwezige Statenleden om de gemeenten aan te sporen om lokale initiatieven in te zetten voor de energietransitie, een missie die nog vele jaren zal duren.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Karar** (PvdA) bedankt de heer Ruis voor zijn bijdrage en deelt dat hij het inspirerend vindt hoe de fixbrigade contact maakt met hun doelgroep en wie zij betrekken bij hun initiatieven. Hij refereert aan een bezoek aan Jungle Amsterdam en spreekt zijn waardering uit voor het werk dat daar verzet wordt. De heer Karar heeft de call to action van de heer Ruis gehoord en informeert vervolgens naar de wensen van de fixbrigade met betrekking tot de ondersteuning vanuit de Provinciale Staten of de gemeenten. In 2022 is er een motie ingediend om te onderzoeken hoe
80 gemeenten van dienst kunnen zijn. De vraag aan de heer Ruis is of hij het prettig zou vinden om een aanspreekpunt bij de gemeenten of bij de Staten te hebben om de ondersteuning en samenwerking te bevorderen.

De heer **Ruis** licht toe dat zijn organisatie, de Fixbrigade, reeds contact heeft met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en met diverse gemeenten waar ze veel werk verrichten. Echter, van de 350 gemeenten in Nederland zijn er tot nu toe slechts ongeveer 100 daadwerkelijk in actie gekomen, ondanks de toewijzing van SPUK-gelden die bedoeld zijn om actie te ondernemen.

De heer Ruis benadrukt dat de Fixbrigade probeert de verzamelde kennis te gebruiken om de tijdelijke gelden structureel en duurzaam in te zetten voor de lokale energietransitie. Hij uit zijn zorg over het feit dat er wel geld beschikbaar is vanuit het Rijk, maar dat er geen concreet plan wordt meegeleverd om dit effectief te gebruiken. Hij ziet een rol voor de provincie om een brug te slaan tussen landelijke middelen en lokale implementatie, daar investeringen niet beperkt blijven tot de locatie waar ze worden gedaan – ze kunnen bijdragen aan transitie in andere plaatsen. De
95 heer Ruis onderstreept dat het om een groter, landelijk verhaal gaat, en er een groeiende beweging is om meer lokaal te investeren in energietransitie.

Volgens de heer Ruis moeten de beschikbare gelden worden ingezet om armoede te bestrijden via energierekeningen. Hij gelooft dat als het verhaal van de energietransitie goed wordt verteld, de gelden op de juiste plek terecht zullen komen en er geen vertraging zal zijn door onduidelijkheid in de verschillende bestuurslagen.

Mevrouw **Den Boer** (BBB) bedankt de heer Ruis voor zijn duidelijke uiteenzetting, maar geeft aan dat ze door een technische storing in het geluid even afgeleid was. Ze heeft hierdoor een stuk over een brief gemist en vraagt de heer Ruis om kort te herhalen waar deze brief over ging en wat de essentie ervan was.

De heer **Ruis** verduidelijkt dat hij de betreffende brief nooit heeft gezien en dat dit voor hem een vraagteken is. De brief was bedoeld als een oproep aan de gemeenten en bevatte een vragenlijst over de behoefte aan ondersteuning voor het opzetten van lokale fixteams. In deze brief werd ook zijn organisatie, de Fixbrigade, genoemd. Hij bedankt voor de vermelding en geeft aan dit hartstikke leuk te vinden, maar betreurt dat hij de brief zelf nooit heeft ontvangen. Als hij de brief wel had ontvangen, had hij namelijk gemeenten na kunnen bellen en van extra informatie kunnen voorzien. De heer Ruis concludeert dat het versturen van een brief duidelijk niet het juiste middel is geweest om de bedoelde beweging daadwerkelijk op gang te brengen.

Statenlid **Laport** (GL) geeft aan bekend te zijn met het werk van de fixbrigades in zijn woonplaats en erkent dat ze goed werk verrichten. Echter, hij brengt de discussie terug naar de uitvoering van de aangenomen motie. Hij zegt het idee te hebben dat de motie wel is uitgevoerd, maar dat er desondanks nog steeds een behoefte aan ondersteuning zou bestaan.

De heer **Ruis** erkent dat er weliswaar aan de motie voldaan is, maar hij benadrukt dat dit niet voldoende is in de context van de complexiteit van de materie. Hij uit de hoop en verwachting dat er een vervolg zal zijn op de initiële acties. Hij beschouwt de kwestie als te complex om met één enkele brief af te doen. In zijn opinie is er een behoefte aan een grotere inspanning en aanhoudende betrokkenheid om een verbetering te realiseren.

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn voor de inspreker en dankt de heer Ruis voor zijn inspraak.

Eerste termijn commissie

De heer **Karar** (PvdA) uit zijn zorgen over een groeiende groep mensen in Noord-Holland die moeite heeft met het betalen van rekeningen en daarom niet in staat is om hun woning te verduurzamen. De PvdA is zich bewust van deze groep en maakt zich vooral zorgen nu de koudere maanden naderen. De heer Karar spreekt zijn waardering uit voor de fixbrigades die goed werk verrichten en bij moeilijk bereikbare doelgroepen thuiskomen.

De heer Karar stelt een aantal vragen aan de gedeputeerde. Hij vraagt of, na de uitvoering van de motie en het versturen van de brief, de gedeputeerde mogelijkheden ziet om gemeenten beter bij het proces te betrekken en een actieve rol te spelen in het leggen van contact. Ook informeert de heer Karar of de provincie eventueel een taak op zich kan nemen, mochten de gemeenten geen actie ondernemen, zoals benoemd in het pleidooi.

Mevrouw **Den Boer** (BBB) heeft, na het lezen van de brief en de motie, een specifieke vraag. Ze merkt op dat in de motie wordt vermeld dat er vanuit de gemeenten veel vraag was naar fixteams en naar ondersteuning en informatie hierover. Echter, na het uitzetten van de enquête en het versturen van de brieven, lijken slechts twee gemeenten echt actief betrokken te willen zijn, en twee zijn misschien matig geïnteresseerd. Mevrouw Den Boer vraagt of er onderzoek is gedaan naar de reden van dit grote verschil in interesse en betrokkenheid van de gemeenten.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) uit haar tevredenheid dat de provincie Noord-Holland zich inzet voor een rechtvaardige energietransitie en het bestrijden van energiearmoede. Ze benadrukt het belang van duurzame woningen en energiebesparing voor zowel het klimaat als de financiële situatie van de inwoners. Mevrouw Van Aesch merkt op dat er volgens het Planbureau voor de

Leefomgeving een achterstand is in het behalen van de klimaatdoelstellingen en dat de groep mensen die het meeste baat heeft bij energiebesparende maatregelen, moeilijk te bereiken is. Ze uit vervolgens haar verbazing over de afhandeling van de motie, gezien de urgentie van de situatie. Van de 44 gemeenten waarnaar een brief is verstuurd door SPDE, hebben slechts 18 gemeenten gereageerd. Mevrouw Van Aesch vraagt zich af of er contact is geweest met de SPDE over deze lage respons en welke inspanningen de provincie heeft verricht om met de gemeenten in gesprek te gaan en hun wensen te inventariseren. Ze vraagt ook of er enkel een brief met een vragenlijst is verstuurd en waarom er wordt aangegeven dat een meerderheid van de gemeenten geen interesse toont, terwijl de meerderheid niet eens heeft gereageerd op de vragenlijst.

165

De heer **Heijnen** (CDA) geeft aan dat wat het CDA betreft de motie als afgedaan beschouwd kan worden.

170 De heer **Van Tiggelen** (PVV) stelt dat energiearmoede een door de overheid veroorzaakt probleem is. Hij is van mening dat dit niet opgelost kan worden door symptoombestrijding, maar dat er gekozen moet worden voor een andere overheid. De heer Van Tiggelen merkt op dat er binnenkort een gelegenheid komt om dit aan te pakken en vermeldt dat de motie is afgedaan.

175 De heer **Klein** (CU) vindt het positief dat GS, naar aanleiding van de motie, onderzoek heeft gedaan, daar de bestrijding van energiearmoede van groot belang is. Hij erkent de rol die fixbrigades kunnen spelen in deze bestrijding. Tegelijkertijd merkt hij op dat er vanuit de gemeentes niet veel behoefte lijkt te zijn aan hulp op dit vlak. De heer Klein is van mening dat de motie als afgedaan kan worden beschouwd, maar hij benadrukt ook dat de acties van de
180 fixbrigades voornamelijk quick fixes zijn. Hij pleit voor het nastreven van meer structurele oplossingen, zoals betere isolatie van woningen, om energiearmoede te voorkomen. De heer Klein hoopt dat het college zich vooral inzet voor deze structurele oplossingen en dat het aanbod van de fixbrigades op de website voldoende ondersteuning biedt aan de gemeentes.

185 Statenlid **Van der Waart** (GL) geeft aan dat haar partij mede-indiener was van deze motie en dat zij het belangrijk vinden om aandacht te blijven schenken aan energiearmoede. Ze sluit zich graag aan bij de woorden van de ChristenUnie over het belang van structurele oplossingen naast quick fixes. Ze merkt op dat er aan de drie punten die in de motie zijn opgedragen, is voldaan.

190 Echter, ze heeft een specifieke vraag over het tweede punt van de motie, betreffende de gemeentes die hebben aangegeven behoefte te hebben aan hulp bij het opzetten van lokale fixbrigades. Ze wil graag van de gedeputeerde horen waar deze behoefte precies lag, aangezien dit niet duidelijk was uit de brief.

195 Daarnaast vraagt Statenlid van der Waart de gedeputeerde om een reflectie op de inspreker, als dat kort kan.

Tot slot geeft Statenlid van der Waart aan dat wat GroenLinks betreft de motie als afgedaan kan worden beschouwd.

200

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) brengt naar voren dat de opdracht van de motie was om inzicht te krijgen in de behoefte van de gemeenten bij het opzetten van een lokale fixbrigade. Ze uit haar

bezorgdheid over het feit dat er minder dan de helft respons is gekomen op de verstuurde brief. Ze stelt dat, gezien deze lage respons, men niet kan concluderen dat er daadwerkelijk inzicht is verkregen in de behoefte van de gemeenten.

Statenlid **Van der Waart** (GL) geeft aan dat ze een respons van 100% erg ambitieus vindt. Ze is wel benieuwd naar het antwoord op de vragen van mevrouw Van Aesch. Echter, ze merkt op dat volgens de beantwoording van GS er voldaan is aan de motie zoals die geformuleerd was. Daarom concludeert ze dat, wat haar betreft, de motie als afgedaan kan worden beschouwd.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) reageert meteen op de eerste vraag door te stellen dat, wat de SP betreft, de motie is afgedaan. Ze refereert aan de redenering van de heer Klein en maakt van de gelegenheid gebruik om het plan van de SP, "Zon op dak", te promoten. Dit plan beoogt goedkope energieopwekking te combineren met het gebruik van de opbrengsten voor het isoleren van woningen. Ze wijst erop dat dit plan niet besproken is op maandag en ook niet vanavond wordt besproken, maar geeft aan dat het op een later moment terugkomt. Mevrouw Alberts nodigt de commissieleden uit om in de tussentijd studie te maken van het plan en enthousiast te worden over het voorstel.

220

Eerste termijn college

Gedeputeerde **Kocken** bedankt eerst voor de inspraak en handhaaft haar standpunt dat de motie is afgedaan. Ze benadrukt dat de provinciale overheid in goed contact staat met alle gemeenten, vooral over energiegerelateerde zaken, en dat het steunpunt is opgericht om gemeenten te bedienen waar zij het nodig vinden. Ze benoemt dat het steunpunt een breed scala aan diensten aanbiedt en gemeenten kunnen kiezen wat zij nodig hebben. Ze erkent de kritiek op de response rate op de brief maar geeft aan dat er ook nagebeld is en dat het daarmee ook een keer ophoudt.

Ze stelt dat de geïnventariseerde behoefte niet ligt bij fixbrigadeondersteuning vanuit de provincie, maar de gemeenten die wel interesse hebben getoond, worden ondersteund. Ze concludeert dat als de behoefte voor de oplossing van het probleem elders ligt, het beter is om daarin te voorzien dan vast te houden aan een bepaald project, hoe sympathiek ook.

De gedeputeerde beantwoordt de vraag van meneer Karar door te zeggen dat als de Statenleden vinden dat dit project het allerbeste is, zij een nieuwe opdracht moeten geven, maar dat zij persoonlijk vindt dat er voldoende mogelijkheid is geboden. Ze vindt dat de provincie genoeg heeft gedaan en het nu aan de gemeente is om er wel of niet mee aan de slag te gaan.

Op de vraag van Mevrouw Den Boer of er onderzoek is gedaan naar waarom er een verschil is in behoefte, antwoordt ze dat er geen dergelijk onderzoek is uitgevoerd. Ze hebben gedaan wat gevraagd is en hun conclusie getrokken.

Tot slot, op de vraag van Statenlid van der Waart over welke behoefte er dan wel is, geeft ze aan dat ze niet specifiek kan zeggen waar extra op ingezet gaat worden naar aanleiding van deze brief, maar dat elke behoefte die er is snel binnenkomt in verschillende overleggen en, indien breed gedeeld, doorgegeven wordt aan het steunpunt.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) stelt de rol van de provincie aan de orde, voortbouwend op een opmerking van de directeur van de fixbrigades. Zij vraagt of Gedeputeerde Kocken bereid is om

250 met de directeur in gesprek te gaan over de potentiële belangrijke rol die de provincie kan spelen in het faciliteren of ondersteunen van de fixbrigades.

Gedeputeerde **Kocken** is bereid om met de directeur van de fixbrigades in gesprek te gaan, maar ze benadrukt ook dat ze de opdracht van de Staten al heeft uitgevoerd. Hoewel ze bereid is om
255 het gesprek aan te gaan, wil ze wel duidelijk maken dat de provincie al ondersteuning biedt via het steunpunt.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) vraagt welke inspanningen, naast het versturen van een brief, zijn verricht. Ze refereert aan het eerdergenoemde nabellen en informeert vervolgens specifiek naar
260 de acties die zijn ondernomen in reactie op het uitblijven van een respons van de andere 22 gemeenten.

Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat de gemeenten die niet hebben gereageerd, telefonisch zijn
265 herinnerd aan de mogelijkheid om alsnog te reageren. Dit waren er mogelijk meer dan de eerdergenoemde 22 gemeenten. Gedurende het proces is gebleken dat de respons zeer beperkt was. Na het nabellen is uiteindelijk vastgesteld dat noch de brief, noch de telefoongesprekken hebben geleid tot enige reactie van de betreffende gemeenten, waarna besloten is om het daarbij te laten.

270 **Van Aesch** (PvdD) vraagt naar de exacte datum waarop de brief is verstuurd, aangezien zij dit een belangrijk detail vindt. Ze legt uit dat als de brief tijdens de zomervakantie is verstuurd, een periode waarin de meerderheid van de ambtenaren met reces is, het te verwachten is dat er niet veel respons zal zijn. Ze suggereert dus dat het tijdstip van versturen invloed kan hebben op de
275 hoeveelheid ontvangen reacties.

Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat, ongeacht de vakantieperiode, het ambtelijk apparaat doorgaans functioneert en post gelezen en verwerkt wordt, zo ook bij de meeste gemeenten. Ze weet niet precies wanneer de brief verstuurd is, maar ze stelt dat zelfs als het tijdens het
280 zomerreces zou zijn, dit geen valide reden zou zijn voor het niet openen, lezen of reageren op de brief. Ze geeft toe dat het mogelijk langer had kunnen duren voordat er actie ondernomen werd, vanwege de afwezigheid van bepaalde personen, maar benadrukt dat deze personen inmiddels al weer terug zouden zijn van vakantie. Daarom gaat gedeputeerde Kocken er niet vanuit dat de brief ongelezen is gebleven en bij het oud papier is beland.

285 *Tweede termijn commissie*

De heer **Karar** (PvdA) bedankt gedeputeerde Kocken voor haar bijdrage en de beantwoording van de vragen. Hij geeft aan dat de provincie zich zal moeten blijven inzetten op het onderwerp energie en zal moeten blijven onderzoeken wie daarbij kan ondersteunen. Voor nu beschouwt de
290 heer Karar de motie als afgedaan, aangezien Gedeputeerde Staten heeft uitgevoerd wat haar opgedragen was.

Mevrouw **Den Boer** (BBB) uit haar teleurstelling dat hun nieuwsgierigheid naar het onderzoek niet is beantwoord. Ze geeft echter aan dat dit ook begrijpelijk is. Vanuit BBB is de mening dat de
295 motie inderdaad als afgedaan kan worden beschouwd.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) geeft aan enigszins teleurgesteld te zijn omdat de groene partijen niet bereid lijken te zijn dit onderwerp samen op te pakken. Echter, ze is tevreden met de toezegging van gedeputeerde Kocken om in gesprek te gaan met de directeur van de fixbrigade.

300 De Partij voor de Dieren beschouwt de motie niet als afgedaan, maar het lijkt erop dat de overige partijen dat wel doen.

De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat de motie als afgedaan kan worden beschouwd.

305 Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) geeft aan dat de motie als afgedaan kan worden beschouwd.

Er zijn in tweede termijn geen vragen gesteld aan de gedeputeerde. De **voorzitter** constateert dat de motie als afgedaan is beschouwd en zal via het presidium worden afgedaan in de Provinciale Statenvergadering van 2 oktober 2023.

310

16.b Voortgangsrapportages RES en afdoeningsvoorstel moties M124–2021, M112–2021 en M127–2020

Toelichting

Op 21 februari 2023 hebben Gedeputeerde Staten de eerste voortgangsrapportages van de Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid vastgesteld. De voortgangsrapportages zijn met begeleidende brief ter informatie gestuurd aan Provinciale Staten. In de brief wordt ook een update gegeven over de RES-gerelateerde moties en wordt voorgesteld om moties 124–2021, 112–2021 en 127–2020 als afgedaan te beschouwen. De commissieleden kunnen de stukken met elkaar en gedeputeerde bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of de drie genoemde moties kunnen worden afgedaan.

315

320

Eerste termijn commissie

De heer **Heijnen** (CDA) spreekt over de voortgangsreportage van Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord en geeft aan dat het moeilijk is om deze te beoordelen aangezien het nog te vroeg is om te zeggen of de doelen bereikt zullen worden. Hij vraagt wanneer hier meer duidelijkheid over komt en benadrukt het belang van versnelling om de doelen te bereiken, gezien het huidige tempo niet voldoende lijkt te zijn. De heer Heijnen spreekt ook over het belang van concrete locaties voor zon op land en wind op land en vraagt of de gedeputeerde meer kan delen over de voortgang dan wat er in de documenten staat.

325

330

Over de gezondheidseffectscreening merkt de heer Heijnen op dat dit voor het CDA een belangrijk punt is. Hij vraagt wanneer deze resultaten gedeeld kunnen worden en of gezondheid als een belangrijke factor in het MER-traject wordt beschouwd. Ook vraagt hij naar de minimum gezondheidseisen die worden gehanteerd. Met betrekking tot motie M112–2021 heeft de heer Heijnen nog een vraag over het delen van resultaten en kennis over de effecten van windenergie op gezondheid met de Staten. Hij beschouwt deze motie echter in principe als afgehandeld.

335

Ten slotte, over motie M127–2020 en zon op dak, geeft de heer Heijnen aan dat hij meer moeite heeft met het feit dat, hoewel er onderzoek is gedaan naar het oplossen van belemmeringen, er nog geen concrete uitkomsten zijn. Hij benadrukt dat er nog geen versnelling is op het gebied van zon op dak.

340

De heer **Kanik** (D66) complimenteert de verschillende ambtenaren voor de manier waarop ze omgaan met de motie RES-versnelling en is tevreden dat oplossingen voor versnelling in de RES goed worden opgepakt. Hij hoopt dat dit tempo voortgezet wordt en benadrukt dat het behalen van de doelen nog mogelijk is volgens de meest recente verkenning van het Planbureau voor de Leefomgeving, mits alles meezit.

Echter, de heer Kanik is minder te spreken over de staat van het participatiebeleid binnen de RES. Hij licht toe dat veel partijen, inclusief de zijne, de wens voor 50 procent lokaal eigendom van duurzame energieprojecten uitspreken, maar dat het beleid niet volgt. Hij merkt op dat gemeenten nog geen specifiek participatiekader voor de RES hebben en dat inwoners die energiecorporaties willen vormen, niet als betrouwbare partners worden gezien door overheden. Dit omdat ze langs dezelfde meetlat worden gelegd als commerciële partijen. De heer Kanik ziet dit als een belemmering voor het doel van 50% lokaal eigendom en meent dat de markt voor duurzame energie verstoord is door overheidsinterventie.

Hij gaat verder in op de financiële regels die marktpartijen bevoordelen tegenover corporaties opgericht door inwoners en benadrukt dat deze corporaties vaak niet over de financiële middelen beschikken om projecten te starten en vergunningstrajecten te doorlopen. Daarentegen hebben commerciële partijen deze middelen wel, wat het voor gemeenten makkelijker maakt om met hen zaken te doen. De heer Kanik stelt voor dat de provincie onder bepaalde voorwaarden garant kan staan voor energiecoöperaties om zo het doel van 50 procent lokaal eigendom toegankelijker te maken en de duurzame energiemarkt weer in balans te brengen. Hij vraagt of de gedeputeerde het hiermee eens is.

De heer **De Wit** (VVD) vraagt voor welk risico die garantie afgegeven moet worden.

De heer **Kanik** (D66) geeft aan dat er een discussie gevoerd kan worden over de onderzoeksperiode die nodig is voor het opstarten van een energieproject. Hij licht toe dat er vaak niet voldoende startkapitaal beschikbaar is om de verschillende benodigde onderzoeken te financieren, vooral als er ook nog een vergunningstraject en mogelijke vertragingen bij komen kijken. De heer Kanik benadrukt dat commerciële partijen, door hun financiële mogelijkheden, dergelijke periodes veel makkelijker kunnen overbruggen dan energiecorporaties. Dit leidt tot situaties waarin gemeenten twijfelen aan de betrouwbaarheid van coöperaties als partners. Om een gelijk speelveld te creëren tussen commerciële partijen en energiecoöperaties, stelt de heer Kanik voor om als provincie voor een bepaalde periode garant te staan.

De heer Kanik vervolgt zijn betoog en maakt een opmerking over participatie, specifiek met betrekking tot de afhandeling van de motie betreffende het Uitdaagrecht. Hij heeft eerder deze discussie gevoerd met de voorganger van gedeputeerde Kocken en geeft aan dat, gezien het antwoord tot afdoening van deze motie, het lijkt alsof er bij het college niets van die discussie is blijven hangen. De heer Kanik is onzeker of zijn fractie dit als afgedaan kan beschouwen. Hij haalt aan dat in het antwoord van het college twee manieren worden genoemd waarop het uitdaagrecht verankerd kan worden: 1) het opnemen in de participatieverordening, of 2) het vaststellen in een aparte beleidsnotitie. Echter, het college spreekt over 'kan', en de heer Kanik vraagt zich af of het college dit dan ook daadwerkelijk gaat implementeren, aangezien dit niet expliciet in het antwoord staat.

390 De heer Kanik benadrukt dat het uitdaagrecht een middel kan zijn om het doel van 50% lokaal
eigendom te bereiken, omdat het inwoners de mogelijkheid biedt zelf invulling te geven aan de
ambities van de RES. Hij suggereert ook dat het uitdaagrecht opgenomen kan worden in de nog
niet voltooide participatiekaders van de RES. Hij vraagt of het college van mening is dat elke
gemeente zelf een oplossing moet vinden en of het gezamenlijk streven naar 50% eigendom
395 daardoor mogelijk niet gehaald gaat worden, of dat er een mogelijkheid is om dit in overleg met de
gemeenten in RES-verband te bespreken.

De heer **Klein** (CU) bedankt voor het overzicht van de RES (Regionale Energie Strategie) en spreekt
zijn waardering uit voor de leesbaarheid en de grafische presentatie, hoewel hij een suggestie
400 doet voor het gebruik van de kleur rood in plaats van geel om een niet voldane status aan te
geven.

De heer Klein uit zijn zorgen over het feit dat de gestelde doelen niet zijn gehaald en vraagt zich
af of de genomen versnellingsmaatregelen voldoende zijn. Er zijn vragen over de beschikbare
405 capaciteit bij gemeenten en de provincie en of er meer financiële middelen nodig zijn. Ook vraagt
hij of er naast stimulerende maatregelen (de "wortel") ook meer dwingende maatregelen (de
"stok") nodig zijn, en zo ja, welke.

Met betrekking tot motie M127-2020, is meneer Klein niet overtuigd door het gegeven antwoord.
410 De motie vroeg om een realistische inschatting van de prognose voor zonne-energie op daken,
rekening houdend met praktische beperkingen, maar het antwoord lijkt vooral theoretische
mogelijkheden te bespreken. Hij geeft aan dat de situatie, gegeven de beperkte
teruglevercapaciteit, mogelijk minder optimistisch is dan voorgesteld en vraagt om een meer
gedetailleerde analyse.

415 Tot slot stelt hij een organisatorische vraag over de structuur van de RES'en, aangezien er twee
verschillende RES'en zijn met zeer vergelijkbare rapportages. Hij vraagt zich af of het efficiënter
zou zijn om deze organisatorisch samen te voegen.

420 De heer **De Wit** (VVD) is benieuwd naar de praktische implicaties van zo'n wijziging. De
gemeenten zijn georganiseerd in specifieke structuren, niet alleen binnen het RES-verband maar
ook daarbuiten.

De heer **Klein** (CU) bedankt voor de vraag en wil hier graag een antwoord op zien. Hij ziet dat
425 binnen de RES-regio's, deelregio's worden gevormd. Er is al een structuur waar gemeenten samen
overleggen en rapporteren. Hij vraagt zich af of deze informatie in één of twee documenten moet
staan, en of er goede argumenten zijn om ze gescheiden te houden.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) uit zijn ongenoegen over de term 'RES', wat staat voor Regionale
Energie Strategie. Volgens hem gaat het niet echt over energie maar slechts over een klein deel
430 daarvan, namelijk elektriciteit, die ongeveer 15% van het energieverbruik bedraagt. Hij wijst erop
dat de focus op dit kleine deel van de energiebehoefte niet kan werken, vooral omdat men
probeert over te schakelen van een betrouwbare naar een per definitie onbetrouwbare,
weersafhankelijke stroomvoorziening. Hij haalt aan dat diverse wetenschappers stevige
435 argumenten hebben geleverd tegen deze overgang en wijst op problemen die zich voordoen in
Duitsland, Californië en de Australische provincie New South Wales. Deze plaatsen ondervinden

volgens hem problemen naarmate ze meer inzetten op onbetrouwbare, aanbod gestuurde stroomvoorziening.

440 De heer Van Tiggelen gelooft niet in de praktische haalbaarheid van het huidige plan en citeert Voltaire om zijn standpunt te versterken: hij is van mening dat als je mensen absurditeiten kunt laten geloven, je ze ook gruweldaden kunt laten begaan. Hij ziet deze gruweldaden als de vervuiling van het milieu, vernietiging van het landschap en de natuur, schade aan de gezondheid en de verwoesting van de economie, wat leidt tot energiearmoede. De heer Van Tiggelen vindt
445 het verbijsterend dat vele mensen het huidige plan nog steeds ondersteunen. Maar hij gelooft ook dat de waarheid uiteindelijk zal prevaleren en dat, ondanks soms jaren van vertraging, het gelijk van de PVV naar voren zal komen.

Tenslotte vraagt de heer Van Tiggelen zich persoonlijk af wanneer men zal stoppen met de
450 huidige aanpak en of hij dit nog zal meemaken, iets waar hij nieuwsgierig naar is.

Statenlid **Van der Waart** (GL) uit haar waardering voor de portefeuille en is trots op de voortgang van de RES'en in Noord-Holland, gezien de belangrijke bijdrage die ze leveren aan de energietransitie. Ze benadrukt dat er veel werk verzet wordt en dat versnelling noodzakelijk is.
455 Ze merkt op dat het volgens de documentatie te vroeg is om conclusies te trekken over het behalen van de doelstellingen van de regio's, maar ze blijft optimistisch gezien de zichtbare progressie. Desalniettemin erkent ze dat er nog meer inspanningen nodig zijn en kijkt ze uit naar de discussie over de herijking.

460 Wat betreft motie M112-2021, die gaat over het monitoren van gezondheid- en veiligheidseffecten, is GroenLinks van mening dat deze als afgedaan kan worden beschouwd.

Over motie M127-2020 heeft GroenLinks een vergelijkbaar standpunt, maar ze wacht nog op antwoord op vragen gesteld door de ChristenUnie alvorens een definitief oordeel te vellen.
465

GroenLinks vindt motie M124-2021, over het uitdaagrecht, wat complexer. Statenlid Van der Waart heeft de argumentatie meerdere keren moeten lezen en heeft nog geen duidelijke conclusie kunnen trekken. Er zijn twee opties voorgesteld om het uitdaagrecht te verankeren: via de participatieverordening of een beleidsnotitie, maar tot nu toe lijkt er geen actie ondernomen
470 te zijn. Ze vraagt zich af of het gebrek aan uitvoerende taken bij de RES hiervoor een reden is en vraagt de gedeputeerden om hun visie hierop, vooral gezien het doel van de motie om 50% lokaal eigendom te stimuleren. Ze merkt ook op dat ze de pleidooien van D66 voor het stimuleren van lokaal eigendom, bijvoorbeeld door garantstelling voor energiecoöperaties, interessant vindt en kijkt uit naar verdere discussie hierover. Echter, ze wacht eerst de reacties van de gedeputeerde
475 af op de moties.

De heer **De Wit** (VVD) begint met de korte mededeling dat zijn fractie instemt met afdoening van alle drie de moties.

480 Vervolgens richt hij zich op het punt waar ook de ChristenUnie aandacht aan besteedt, namelijk de veelheid aan opties om te versnellen. De heer De Wit is het eens met de analyse van de ChristenUnie over de noodzaak tot versnelling, maar hij verschilt van mening over de oplossingsrichting. In plaats van te kijken waar meer geld gespendeerd kan worden, stelt hij voor

om te onderzoeken waar de focus moet liggen. Als blijkt dat er vanuit deze focus meer geld
485 nodig is, is hij bereid dit te overwegen, maar hij benadrukt dat dit in deze volgorde moet
gebeuren. Hiermee legt de VVD een ander accent dan de ChristenUnie.

Daarnaast sluit de heer De Wit zich aan bij de vragen van het CDA met betrekking tot
windenergie op land. Hij herhaalt de vragen niet maar bedankt het CDA voor de duidelijke
490 formulering ervan.

Tot slot spreekt hij over energietoöperaties en het belang van regionaal lokaal eigenaarschap. De
VVD ziet energietoöperaties als een goed middel om dit te realiseren. Echter, alvorens over te
gaan tot garantstelling, wil de heer De Wit een beter begrip krijgen van de fundamentele
495 problemen waardoor initiatieven niet van de grond komen en welke mogelijke oplossingen
hiervoor zijn. Hij geeft aan dat het niet zo kan zijn dat er simpelweg een 'bonnetje' op tafel ligt
dat de provincie moet betalen. Hierin wil hij dus niet meegaan zonder verdere verduidelijking van
de problemen en mogelijke oplossingen.

500 De heer **Karar** (PvdA) bedankt GS voor het aangeleverde document. Hij merkt op dat de
ambtenaren vakkundig te werk gaan en zich bewust zijn van de grote opdracht die nog
voorhanden is. Hij voelt het sentiment in deze voortgangsrapportages: er moet versnelling
plaatsvinden, geen vertraging. En er moet continu contact blijven met de bewoners van Noord-
Holland, zodat hun perspectieven vertegenwoordigd blijven in het beleid.

505 Naast zijn dankbetuigingen, heeft de heer Karar vier punten die hij graag wil aankaarten, waarvan
er, naar zijn mening, al twee behandeld zijn.

De heer Karar vraagt zich af of de provincie hulp kan bieden bij de ambitie om grootschalig zon
op dak te realiseren, aangezien dit belemmerd wordt door beperkte sturingsmogelijkheden bij de
510 gemeenten. Hij refereert aan een brief van GS van 22 juli 2022 waarin de provincie haar
denkrichting betreffende het zonne-energiebeleid toelicht en vraagt of de provincie niet nog
meer initiatief kan nemen in de projecten die daarin genoemd worden.

Het tweede punt is reeds door het CDA aangekaart, maar de heer Karar wil ook graag weten
515 wanneer er zicht zal zijn op het behalen van het RES-bod.

De heer Karar is benieuwd hoe de vergunningsprocedure voor windenergie versneld zal worden
en hoeveel tijd dit zal besparen.

520 In de voortgangsrapportage is aangegeven dat het doel omtrent participatie en financiële
participatie in 2020 niet behaald is. De heer Karar wil weten wat het plan is om deze doelen in
2023-2024 wel te bereiken.

Tot slot geeft de heer Karar een compliment over het vormgeven van een ontwikkelteam met
525 experts. Hij denkt dat dit een belangrijke stap is in de versnellingsprocedure van de RES.
Daarnaast feliciteert hij de BBB omdat een agrariër in Schagen een micro-windturbine heeft
geplaatst met een opbrengst van ongeveer 50.000 kWh, wat hij geweldig vindt.

De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat de meeste vragen al gesteld zijn. Hij sluit zich aan bij de
530 vragen van D66. Vooral over het uitdaagrecht wil hij graag meer weten. Hij is benieuwd hoe de

gedeputeerde dit ziet en welke richting zij op dit punt kiest, aangezien er twee sporen zijn. De heer Faassen wil hierover mee blijven denken.

Daarnaast bespreekt de heer Faassen de hoge ambities. Hij vraagt zich af of deze ambities wel aansluiten bij de vragen die vanuit de markt en de coöperaties worden gesteld. Hij merkt op dat er vaak congesties zijn binnen de keten en vraagt zich af of hij dit moet loskoppelen van de RES. Hij toont zorgen over de haalbaarheid van de ambities in relatie tot de realiteit en de praktische uitvoering en is benieuwd naar de visie van de gedeputeerde hierop.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) geeft aan dat het voor haar partij lastig is om de voortgang van de RES op deze wijze te duiden. In de brief van GS wordt gesteld dat het nog te vroeg is om met zekerheid te zeggen of de regio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid daadwerkelijk hun bod gaan halen, maar mevrouw Van Aesch wil graag meer inzicht in de precieze redenen hiervoor. Ze haalt aan dat zij, net als haar collega van D66, aanwezig was bij de Open Energiedag, waar geconstateerd werd dat bepaalde doelen vooral in gevaar komen door een tekort aan technisch opgeleid personeel en onvoldoende capaciteit bij de omgevingsdiensten om de Vergunning, Toezicht en Handhaving (VTH)-processen soepel te laten verlopen. Hierop stelt zij specifieke vragen aan de gedeputeerde over de aanpak van deze capaciteitsproblemen. Mevrouw Van Aesch wil weten hoe de gedeputeerde deze problemen denkt op te lossen en of GS erkent dat er meer kennis en capaciteit bij de omgevingsdienst nodig is. Ze vraagt specifiek wat GS gaat doen om ervoor te zorgen dat de omgevingsdienst goed uitgerust is om de energietransitie tijdig en op een natuurinclusieve wijze te laten plaatsvinden.

Voor de rest geeft mevrouw Van Aesch aan dat haar voorgangers eigenlijk alles al hebben gezegd, en ze heeft op dit moment geen aanvullende opmerkingen of vragen.

De heer **Van den Berg** (JA21) vertelt dat zijn partij het document over de Regionale Energie Strategie (RES) met interesse heeft doorgenomen. Dit is een thema dat al vele jaren speelt. Na het lezen van het document en het inzien van de te nemen stappen, heeft JA21 een aantal vragen en zorgen.

Een van hun vragen is gericht op het voortzetten van het plaatsen van zonneweides. De heer Van den Berg vraagt zich af hoe het mogelijk is dat er nog steeds wordt doorgegaan met deze praktijk, aangezien dit voor veel partijen onacceptabel zou moeten zijn. Hierbij uit hij ook zijn zorgen over het "oertraject", de opwek van energie op rijksgronden. JA21 heeft de effectieve uitwerking hiervan in de omgeving van Naarden waargenomen, waarbij bomen worden gekapt om plaats te maken voor zonnepanelen. Volgens de heer Van den Berg is dit een slechte ontwikkeling voor zowel de natuur als voor het energiebeleid.

De heer **Klein** (CU) vindt dat er een te simplistische weergave wordt gegeven door de heer Van den Berg van JA21 over het project bij Naarden. Hij benadrukt dat er wordt gesproken over het kappen van bomen voor zonnepanelen, maar dit project heeft nog geen definitieve vorm gekregen. Volgens de heer Klein gaat het in werkelijkheid om een project waarbij een geluidswal wordt aangelegd en om dit te realiseren, moeten mogelijk bomen worden gekapt. Echter, hij hoopt dat er wellicht alternatieve oplossingen zijn waardoor het kappen van bomen niet noodzakelijk is.

De heer **Van den Berg** (JA21) geeft aan de kap van bomen voor dit project een van de
580 mogelijkheden is. Hij heeft zelf de locatie bezocht aangezien hij uit de regio Huizen komt en
heeft persoonlijk kunnen zien welke impact het project zou kunnen hebben. De heer Van den
Berg brengt naar voren dat er een breed gedragen gedachte is dat wanneer er een keuze gemaakt
moet worden tussen natuurbehoud en energieopwekking, in dit geval door middel van
585 zonnepanelen, dit inherent een slechte keuze is. Hij ziet liever andere oplossingen, zoals
bijvoorbeeld het gebruik van stalen geluidswanden naast de A1 bij Bussum.

De heer Van den Berg is geïnteresseerd in de ontwikkelingen rondom de repowering van
windturbines. Dit proces behelst het vervangen van kleinere, afgeschreven windturbines door
nieuwere, grotere exemplaren. Hij vraagt zich af hoe dit proces in zijn werk gaat met betrekking
590 tot participatie en het draagvlak binnen de lokale gemeenschap. Hij stelt zich voor dat bepaalde
gemeenten mogelijk hebben ingestemd met het plaatsen van een kleinere windturbine onder
bepaalde voorwaarden, zonder te anticiperen op de mogelijkheid dat deze turbine op de lange
termijn vervangen zou kunnen worden door een aanzienlijk groter model, met een hoogte van
100 tot 150 meter.

595

Eerste termijn College

Gedeputeerde **Kocken** bespreekt als eerste het mogelijk samenvoegen van de rapportages. De
gedeputeerde geeft aan dat het een meerwaarde heeft voor de regio's, gemeenten en
waterschappen als het twee aparte rapportages blijven. Ze legt uit dat de rapportages een
600 reflectie zijn voor elke regio om hun voortgang te evalueren en hun doelen bij te stellen.

Vervolgens reageert ze op de zorg over het tempo van voortgang en mogelijke versnellingen. Ze
erkent dat er diverse obstakels zijn, zoals een gebrek aan personeel, regelgeving, netcongestie
en lokale weerstand, maar benadrukt dat versnelling waar mogelijk nuttig is. Ze geeft ook aan
605 dat ze verwacht tegen het einde van het volgende jaar een duidelijker beeld te hebben van de
voortgang. Ze noemt de aanstelling van de windkwartiermaker als een voorbeeld van een poging
om processen te versnellen en vertelt dat de provincie actief kijkt naar mogelijkheden om
verbeteringen aan te brengen waar nodig.

Gedeputeerde Kocken belicht ook de rol van het provincieloket als ondersteunende entiteit voor
gemeenten, RES'en en deel-RES'en. Ze legt uit dat de provincie een gelijkwaardige positie
inneemt en samenwerkt met verschillende entiteiten zonder zelfstandige doorzettingsmacht. Ze
beklemtoont de noodzaak van samenwerking en het zoeken naar gemeenschappelijke voordelen
in plaats van het opleggen van extra regels. Ze stelt dat het benadrukken van de voordelen en het
615 aanbieden van hulp effectiever is in het bevorderen van samenwerking en het nemen van
verantwoordelijkheid door alle betrokken partijen. Het doel is om de vastgestelde taken zo snel
mogelijk te realiseren, met 2030 als uiterste deadline.

Gedeputeerde Kocken ziet dat er enige bezorgdheid lijkt te bestaan over de voortgang van zon
620 op dak. Ze benadrukt echter dat zelfs als de huidige motie zou zijn afgehandeld, dit niet
betekent dat de aandacht voor zon op dak minder wordt. Ze verzekert dat dit aspect een
integraal onderdeel vormt van de Regionale Energie Strategieën en ook na de afhandeling van de
motie voortdurend volledige aandacht krijgt. De gedeputeerde wijst ook op het groeiende belang
van zon op dak: het aandeel van neemt jaarlijks met ongeveer 10 tot 20 procent toe. Hierdoor is

625 het een aanzienlijk onderdeel van de totale energieopbrengst waar continu aandacht voor blijft. De gedeputeerde is op zoek naar wat de Staten meer nodig hebben om er vertrouwen in te krijgen.

630 De heer **Heijnen** (CDA) noemt het onderzoek naar de belemmeringen van zon op dak. Hij haalt aan dat Gedeputeerde Kocken al heeft erkend dat er meerdere belemmeringen zijn. Hij stelt dat voor hem de motie als afgehandeld zou kunnen worden beschouwd als alle belemmeringen volledig en duidelijk in kaart zijn gebracht.

Gedeputeerde **Kocken** zal later tijdens de vergadering terugkomen op deze vraag.
635

In reactie op de vraag over de rapporten over wind op land zegt de gedeputeerde toe dat deze zullen worden gedeeld met Provinciale Staten.

640 Gedeputeerde Kocken bedankt de heer Kanik voor zijn complimenten en benadrukt dat deze gewaardeerd worden door haar en haar team, die hard en met veel positieve energie werken en de ambitie volledig onderschrijven.

Ze geeft toe dat de participatie inderdaad op sommige punten achterblijft, maar ziet ook vooruitgang omdat steeds meer gemeenten beleid maken op het gebied van participatie. Ze
645 erkent echter dat dit nog niet overal geregeld is.

Wat betreft het uitdaagrecht, geeft Gedeputeerde Kocken aan dat het complex is, mede doordat het in de Tweede Kamer nog niet is vastgesteld en er dus nog geen wettelijke basis voor is. Ze suggereert dat er misschien een pilot gedaan kan worden, maar benadrukt dat de provincie dit
650 niet kan opleggen aan de gemeenten, aangezien het beleid voor zoekgebieden bij de gemeenten ligt. Ze stelt voor dat het uitdaagrecht mogelijk als een breder instrument gezien moet worden en niet beperkt moet worden tot de RES. Ze suggereert dat dit onderwerp verder uitgewerkt kan worden in de participatiewerkgroep, waar besproken kan worden hoe dit in de provinciale regelgeving verankerd kan worden zodra er een wettelijke basis is. Maar ze benadrukt dat deze
655 discussie met de commissaris gevoerd moet worden, aangezien de werkgroep onder hem valt.

In reactie op de heer Van Tiggelen geeft gedeputeerde Kocken aan dat ze niet van plan is om te stoppen met haar huidige rol en hoopt dat het werk in zijn geheel niet gestaakt zal worden, omdat ze dit onverstandig zou vinden.

660 Ze gaat ook in op de discussie tussen de heren Klein en De Wit over de verschillende versnellingsopties. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat het een organisch proces is. Wanneer de commissie de hele week met haar mee zouden kunnen kijken om te zien hoe dit proces verloopt en hoeveel overleg er is met gemeenten over de stand van zaken, behoeften, en de punten waar
665 het goed en minder goed gaat, zou dat een beter beeld geven van hoe dit proces verloopt. Ze licht toe dat dit een voortdurend proces is op basis van voortschrijdend inzicht waarbij ambtelijk en door het steunpunt en een goed RES-bureau wordt gewerkt. Ze verzekert de heer De Wit dat ze niet achter alle mogelijke opties aan het rennen zijn, maar dat ze voldoende betrokken zijn om te zien welke versnellingen het meest kansrijk zijn.

670

Gedeputeerde Kocken geeft in reactie op de openstaande vraag van de heer Heijnen aan dat er voortdurend wordt gekeken naar nieuwe belemmeringen en of de provincie daar rol in heeft. Ze geeft aan dat er gesprekken plaatsvinden met verschillende entiteiten zoals bedrijventerreinen en organisaties om slimme oplossingen te vinden, ook buiten het net. Ze vermeldt dat er
675 ondersteuningsregelingen beschikbaar zijn, en dat ook het Rijk nieuwe regelingen heeft voor zon op dak.

Met betrekking tot de vraag of de doelstellingen in 2024 gehaald gaan worden, uit ze haar hoop dat dit zal lukken. Ze ziet echter ook praktische bezwaren, met name netcongestie, dat als een
680 groot probleem wordt beschouwd, niet alleen in Noord-Holland maar in heel Nederland. Ze benadrukt dat dit de voortgang niet bevordert. Ze spreekt de hoop uit dat iedereen zijn uiterste best blijft doen om de doelstellingen te halen, maar durft niet met zekerheid te zeggen dat dit zal lukken. Ze sluit af met een optimistische noot, bevestigend dat ze hun uiterste best zullen blijven doen.

685 De heer **Faassen** (50PLUS) informeert in hoeverre Gedeputeerde Kocken met de keten in gesprek is over dit probleem van de netcongestie en welke acties er worden ondernomen.

Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat de provincie regelmatig contact onderhoudt met
690 verschillende partijen zoals Allianz, TenneT en Gasunie. Ze meldt dat er diverse acties worden ondernomen om het complexe probleem van netcongestie aan te pakken. Ze heeft dit probleem ook recentelijk bij het ministerie aangekaart. De provincie is al jaren intensief bezig met deze kwestie omdat er een forse netverzwaring nodig is, wat enorme ruimtelijke consequenties heeft. Gedeputeerde Kocken licht toe dat dit probleem niet van de ene op de andere dag is opgelost en
695 het zou onverstandig zijn om alle projecten 'on hold' te zetten in afwachting van een oplossing, vooral omdat het klimaatprobleem blijft bestaan. Ze erkent dat sommige projecten mogelijk niet op het geplande tempo voortgezet kunnen worden vanwege netcongestie, maar benadrukt dat het belangrijk is om aan de netcongestie te blijven werken, terwijl er ook voortgang moet zijn in de energietransitie om verder tijdverlies en het niet halen van doelen te voorkomen. De
700 gedeputeerde verduidelijkt dat de provincie bijdraagt aan het oplossen van netcongestie door onder andere te zorgen dat netbeheerders en gemeenten goed met elkaar verbonden zijn, aangezien het vaak ook om ruimtelijke opgaven gaat waarbij commitment van alle partijen vereist is.

705 De heer **Faassen** (50PLUS) benadrukt dat het belangrijk is om balans te vinden, een element dat hij momenteel een beetje mist. Hij erkent dat er veel ambitie is, net als bij de gemeente Amsterdam die alles wil elektrificeren, wat veel problemen kan veroorzaken.

Gedeputeerde **Kocken** vat de vraag van de heer Van den Berg samen als zorgen over het plaatsen
710 van windmolens van 100 meter hoog na het verlenen van een vergunning. Een verleende vergunning heeft bepaalde beperkingen. De gedeputeerde verduidelijkt dat je met een vergunning voor een klein project niet zomaar een groter project mag realiseren. Er is over het algemeen een maximale groei van 10 procent toegestaan binnen de voorwaarden van een vergunning. Ze benadrukt dat de zorgen van meneer Van den Berg daarmee ongegrond zijn.

715 De heer **Van den Berg** (JA21) benadrukt het belang van draagvlak bij de lokale bewoners wanneer er plannen zijn om via repowering een grotere windturbine te plaatsen waar eerder een kleinere

stond. Hij uit zijn zorg over of de omwonenden wel bereid zouden zijn om naast een grotere windturbine te wonen.

720

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat de vraag over draagvlak voor een veel grotere windmolen waarschijnlijk niet relevant is, omdat er een maximaal 10 procent hogere windmolen geplaatst mag worden. Hierdoor is enige groei mogelijk, maar niet zo substantieel als door de heer Van den Berg wordt voorgesteld. Ze benadrukt dat voor meer substantiële groei een nieuwe vergunning nodig zou zijn, waarbij draagvlak opnieuw beoordeeld zou moeten worden door bijvoorbeeld een gemeenteraad. Als de groei echter binnen de 10 procent blijft, is volgens de huidige regelgeving geen nieuwe beoordeling van het draagvlak nodig.

725

730

Gedeputeerde Kocken gaat vervolgens in op de vraag over capaciteitsgebrek bij gemeenten en de OD. Ze erkent dat het tekort aan technisch personeel een landelijk probleem is en dus ook speelt in Noord-Holland, en niet alleen specifiek bij gemeenten of de OD. De provincie probeert op verschillende manieren aan dit probleem te werken. Ze overleggen met hogescholen om ervoor te zorgen dat de opleidingen aansluiten bij de vraag. Dit wordt niet alleen op provinciaal niveau gedaan, maar ook vanuit het Rijk. De provincie ervaart zelf ook dit capaciteitsprobleem en probeert gemeenten zo veel mogelijk te ondersteunen. De ondersteuning is echter vaak niet technisch van aard, maar richt zich meer op kennisdeling. Er is niet een grote pool van technici beschikbaar die overal ingezet kunnen worden.

735

740

De heer **Klein** (CU) wil meer duidelijkheid over het capaciteitsgebrek dat meerdere keren is genoemd. Hij vraagt zich af of het gebrek ligt in het niet kunnen vinden van geschikte mensen, of in het ontbreken van voldoende budget om mensen in te huren voor alle taken die er zijn. Hij wijst erop dat de richting van de oplossing sterk afhangt van de oorzaak van het capaciteitsgebrek.

745

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat het capaciteitsgebrek waar ze eerder over sprak, niet gaat over een gebrek aan geld om mensen in te huren, maar over een tekort aan beschikbare, technisch opgeleide mensen voor alle bestaande technische banen. Ze benoemt dat dit een specifiek type probleem is dat een specifieke oplossing vereist. De provincie probeert op dit moment een deel van de oplossing te vinden door de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt te verbeteren en te optimaliseren.

750

755

Wat betreft de vraag over garantstelling voor energiecoöperaties, geeft de gedeputeerde aan dat er onderzoek wordt gedaan naar mogelijke vormen hiervoor, zoals de oprichting van een ontwikkelfonds en het verruimen van huidige subsidies. Echter, lokale organisaties lopen ook tegen lokale regelgeving en aanbestedingsregels aan, wat zaken compliceert, maar waar de provincie beperkte invloed op heeft. Ze benadrukt dat deze zaken risicovolle business cases blijven en dat dit altijd uitdagend zal zijn.

760

Gedeputeerde Kocken reageert vervolgens op de opmerking van de heer Klein over het Klimaatfonds en bevestigt dat het probleem niet zozeer in het gebrek aan geld zit. Ze legt uit dat het daadwerkelijke probleem is dat er gewoon geen mensen beschikbaar zijn om in te huren, aangezien er een tekort is aan technisch opgeleid personeel. Dit is een probleem waar iedereen mee te maken heeft, en er is nog geen oplossing voor gevonden.

765 De heer **Karar** (PvdA) verwijst naar de voortgangsrapportages waarin vermeld staat dat de vergunningsprocedure voor wind wordt versneld. Hij vraagt hoe deze versnelling wordt gerealiseerd en welke tijdswinst hiermee wordt behaald.

Gedeputeerde **Kocken** zal deze vraag in tweede termijn beantwoorden.

770

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) vraagt wat GS gaat ondernemen om ervoor te zorgen dat de omgevingsdienst adequaat is uitgerust om de energietransitie tijdig en met name natuurinclusief te laten verlopen.

775 Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat, naar haar mening, er bij de Omgevingsdienst in termen van vergunningverlening geen sprake is van een capaciteitstekort. Ze belooft om in tweede termijn terug te komen op de kwestie van natuurinclusiviteit.

Tweede termijn commissie

780 De **voorzitter** vraagt de commissie in tweede termijn ook in te gaan op het al dan niet afdoen van de moties.

785 De heer **Van Tiggelen** (PVV) benadrukt dat het negeren van de realiteit slechts tijdelijk vol te houden is en dat de gevolgen ervan op een bepaald moment onvermijdbaar zullen zijn. Hij geeft aan dat netcongestie slechts een van de problemen is en merkt op dat er steeds vaker stroom wordt geproduceerd met een negatief prijskaartje, wat hij vergelijkt met het produceren van afval. Hij verwijst naar een situatie in Duitsland en raadt een Duitstalige lezing aan van professor Dr. Hans-Werner Sinn over de belasting van het net door fluctuerende stroom. Hij geeft aan dat het bekijken van de lezing leerzaam is, maar wel tijd kost. Ten slotte merkt de heer Van Tiggelen op dat wat betreft de moties, alle drie als afgedaan kunnen worden beschouwd.

790

De heer **Heijnen** (CDA) geeft aan dat na het antwoord van de gedeputeerde ook motie M127-2020 als afgedaan kan worden beschouwd. Van de andere twee moties had de heer Heijnen al aangegeven dat deze afgedaan kunnen worden.

795

800 De heer **Kanik** (D66) overweegt de suggestie om het uitdaagrecht naar de participatiecommissie te brengen. Hij herinnert aan een eerdere situatie bij het vaststellen van de RES 1.0 waarin een groep inwoners met een eigen plan kwam dat aanvankelijk weerstand ontmoette, maar na het indienen van een zienswijze, werd een deel van het plan toch opgenomen in de RES 1.0. Hij ziet het uitdaagrecht als een mogelijke oplossing om dergelijke inbreng van inwoners beter te stroomlijnen. Hij merkt op dat hoewel het uitdaagrecht mogelijk nog niet door de Eerste Kamer is, dit overheden niet belet om eigen regels hierover te implementeren. De heer Kanik vraagt wat er gedaan wordt als bij de herijking naar de RES 2.0 een groep inwoners voorstelt om ruimte voor windmolens toe te voegen en hoe de provincie met zulke verzoeken omgaat. De heer Kanik geeft
805 aan antwoord op deze vraag te willen hebben, maar beschouwt de moties als afgedaan.

810 De heer **Klein** (CU) is tevreden om te horen dat er goed wordt samengewerkt en verduidelijkt dat het niet per se gaat om het samenvoegen van de RES'en, maar meer om het voorkomen van dubbel werk. Er lijkt, gebaseerd op de antwoorden die hij heeft ontvangen, geen dubbel werk te worden verricht.

Hij merkt op dat er nog een openstaande vraag is over de noodzaak van een stok naast alle wortels en vraagt zich af wat deze stok zou kunnen zijn.

815 Daarnaast vraagt hij, met betrekking tot motie M127–2020, de gedeputeerde een reële inschatting te maken van de potentie van zon op dak, gezien de problemen met netcongestie. Hij geeft aan dat hij dit nog niet helemaal scherp heeft gehoord in haar antwoord.

De heer Klein beschouwt de andere twee moties als afgedaan.

820

Statenlid **Van der Waart** (GL) geeft aan dat alle drie de moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

De heer **De Wit** (VVD) geeft aan dat alle drie de moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

825

De heer **Karar** (PvdA) heeft nog een aanvullende vraag. Hij merkt op dat er wordt gezegd dat de gemeenten beperkte sturingsmogelijkheden hebben wat betreft zon op dak. Hierdoor vraagt hij zich af of de provincie niet een meer initiërende rol zou kunnen vervullen dan nu al het geval is.

830 Voor de Partij van de Arbeid kunnen alle moties als afgedaan worden beschouwd.

De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat alle drie de moties als afgedaan kunnen worden beschouwd.

835 Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) heeft nog een vraag. Ze refereert aan de brief waarin Gedeputeerde Staten aangeven dat er nu wordt ingezet op versnelling en dat de voortgang van de Regionale Energiestrategie voortaan op de agenda van de bestuurlijke overleggen over de RES'en en energie–infrastructuur komt. Ze vraagt of GS bereid is om, in lijn met het provinciaal beleid, steeds aandacht te blijven vragen voor energiebesparing, natuurinclusiviteit en het ontzien van
840 dieren, aangezien dit cruciaal is voor haar en haar fractie.

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt de gedeputeerde te reflecteren op de situatie waarin mogelijk 4000 bomen gekapt kunnen worden voor het plaatsen van windturbines. Hij vraagt of dit een goed idee is, zeker gezien het feit dat dit bijdraagt aan de RES–doelen.

845

Tweede termijn College

Gedeputeerde **Kocken** geeft als eerste antwoord aan de heer Van den Berg over zijn vraag aangaande het kappen van bomen voor het plaatsen van windturbines. Ze geeft toe dat het in beginsel jammer is om bomen te kappen. Maar in dit geval, waar het om UNESCO–werelderfgoed gaat, is de situatie complexer. Ze benadrukt dat er momenteel alleen een voornemen van de
850 gemeente ligt, en dat het plan nog niet ter inzage is gelegd. Ze verduidelijkt dat de provincie op dit moment nog geen positie inneemt, maar dat als het plan niet in overeenstemming is met de provinciale regels, er een zienswijze gegeven zal worden, waar de gemeente rekening mee zal moeten houden, vooral als UNESCO–werelderfgoed of natuurgebieden aangetast worden zonder
855 adequate compensatie of noodzaak. Over het aspect van de RES vermeldt ze dat als er uiteindelijk een zonnewal komt, dit inderdaad een positieve bijdrage zal leveren aan de RES.

Gedeputeerde Kocken gaat vervolgens in op de twee vragen die uit de eerste termijn zijn blijven

860 liggen. De gedeputeerde reageert eerst op de vraag van de heer Karar over het versnellen van vergunningen. Ze erkent dat dit een complexe kwestie is en geeft aan dat er momenteel met de OD NZKG gekeken wordt naar mogelijkheden voor versnelling, maar of dit mogelijk is en hoeveel tijdswinst hiermee te behalen is, is nog onbekend. Ze belooft om terug te komen op dit punt zodra er meer duidelijkheid is.

865 Vervolgens reageert ze op de vraag van de heer Klein betreffende een reële inschatting van zon op dak. Ze bevestigt dat bij de herijking voor de RES in het voorjaar van 2024 opnieuw berekend wordt wat gerealiseerd is en wat reëel is om te verwachten. Ze geeft aan dat er meer zicht op deze kwestie zal zijn tegen die tijd en dat deze informatie dan gedeeld zal worden.

870 Gedeputeerde Kocken geeft aan dat in het kader van het uitdaagrecht en de genoemde situatie voornamelijk een zaak voor de gemeente is. Wanneer een gemeente in haar RES een bepaald aanbod doet en bepaalde elementen niet opneemt waarvan inwoners vinden dat deze wel opgenomen zouden moeten worden, is het voornamelijk aan de gemeenteraad om deze kwestie aan te kaarten. Ze wijst op de mogelijkheid van herijkingen waarbij nieuwe zoekgebieden kunnen
875 worden toegevoegd door de gemeente. Ze benadrukt het belang van gemeentelijk draagvlak en vindt het vreemd als de provincie hierin een alternatieve route zou bieden als er gemeentelijk geen draagvlak is. Ze ziet het uitdaagrecht vooral als een middel dat bij de gemeente zou moeten liggen.

Gedeputeerde Kocken gaat vervolgens in op energiebesparing, het ontzien van dieren en de rol
880 van de provincie in het RES-proces. Ze bevestigt dat energiebesparing een essentieel onderdeel is van de Trias Energetica en dat het consistent aandacht krijgt van de provincie, niet alleen binnen de RES maar ook in andere energiegerelateerde projecten en discussies. Ze benadrukt dat zowel de industrie als de gebouwde omgeving hierbij betrokken zijn. Met betrekking tot het ontzien van dieren erkent ze het belang van dit onderwerp voor de Partij voor de Dieren. Ze licht toe dat
885 er regels zijn waaraan iedereen die projecten uitvoert in natuurgebieden moet voldoen, om de natuur en dieren te respecteren. Dit onderwerp kan worden geagendeerd, maar dat gebeurt niet voor iedere vergadering.

In reactie over de wortels en de stok legt de gedeputeerde uit over de rol van de provincie in het
890 RES-proces dat de provincie en de gemeenten als gelijkwaardige partners zijn betrokken en dat een evenwicht moet worden gevonden tussen sturing en zelfstandigheid. Er is een behoefte aan duidelijkheid en sturing vanuit sommige gemeenten, maar anderen hechten veel waarde aan hun zelfstandigheid. Ze benadrukt het belang van samenwerking en het vinden van een balans tussen verleiding en verplichting om gemeenten aan te moedigen ambitieus te zijn zonder hen te van de
895 provincie te vervreemden. Ze gelooft dat het op dit moment niet passend is om dwingende maatregelen op te leggen gezien de basis van samenwerking waarop ze nu opereren.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) heeft aangegeven dat ze nog geen volledig antwoord op haar vraag heeft ontvangen. Ze vraagt of gedeputeerde Kocken natuurinclusief ontwikkelen actief promoot,
900 aangezien dit momenteel een relatief onbekend concept is. Mevrouw Van Aesch benadrukt het belang van een integrale aanpak van natuur en klimaat, gezien de huidige crises op deze gebieden. Ze stelt dat, als gedeputeerde Natuur en Klimaat, mevrouw Kocken zich zou moeten richten op het bevorderen van een natuurinclusieve energietransitie.

905 Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat ze beide portefeuilles, Natuur en Klimaat, beheert, maar weet niet zeker of dit specifiek is vanwege de integrale aanpak van deze onderwerpen. Ze geeft aan dat ze het eens is met het belang van een natuurinclusieve aanpak en benadrukt dat projecten voor duurzame energie moeten voldoen aan diverse regels en eisen, waaronder die uit de Omgevingsverordening. Er zijn ook specifieke regelingen, zoals de regeling Meervoudig
910 Ruimtegebruik, die natuurinclusiviteit bevorderen. Gedeputeerde Kocken vermeldt dat er wordt gezocht naar mogelijkheden om natuurdoelen te koppelen, bijvoorbeeld door middel van de genoemde regelingen. Ze werkt ook samen met de Milieu- en Natuurfederatie om koppelkansen te verkennen. Zodoende, hoewel natuurinclusiviteit een van de vele aandachtspunten is, wordt er wel degelijk aandacht aan besteed.

915 De heer **Klein** (CU) geeft aan dat hij begrijpt dat het gebruik van een stok niet bevorderlijk is voor de samenwerking, maar uit ook zijn zorgen dat sommige gemeenten minder voortvarend te werk gaan dan andere. Hij vraagt of Gedeputeerde Kocken haar bestuurlijke gewicht gebruikt om deze gemeenten te stimuleren.

920 Gedeputeerde **Kocken** benadrukt graag waar mogelijk gemeenten te stimuleren, maar ziet het voornamelijk als een gezamenlijke inspanning. Zij meent dat een gemeente niet enkel moet deelnemen omdat de provincie dit van hen verwacht, maar omdat er een gezamenlijk probleem opgelost moet worden. Ze onderstreept dat alle gemeenten moeten bijdragen aan duurzame
925 energieoplossingen en de pijn van de transitie eerlijk verdeeld moet worden. Ze licht toe dat de RES'en zijn opgezet om gemeenten gezamenlijk te laten kijken naar de beste plekken en methoden voor duurzame energie. Gedeputeerde Kocken benadrukt ook dat het vermijden van deelname aan de RES niet voordelig is voor gemeenten, zeker als zij willen blijven profiteren van de voordelen, zoals netverzwaring. Ze legt de nadruk op het idee van collectieve inspanning en
930 deelt de verwachting dat naarmate de tijd vordert en de urgentie van het energievraagstuk duidelijker wordt, de keuze om niet deel te nemen steeds moeilijker uit te leggen zal zijn. Ze verwacht dat gemeenten zullen inzien dat als zij niet deelnemen, zij in de toekomst wellicht geen energie meer zullen hebben, en gaat ervan uit dat het bewustzijn van dit probleem zal groeien en gemeenten zo zal helpen inzien dat deelname cruciaal is. Ze gebruikt haar bestuurlijk
935 gewicht om deze visie te bevorderen, maar begrijpt ook de initieel terughoudende houding van sommige gemeenten.

De **voorzitter** legt uit dat een interruptie een vraag of opmerking is zonder inleiding.

940 Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) vraagt of de gedeputeerde bereid is om bij bestuursoverleggen over de RES natuurinclusiviteit extra onder de aandacht te brengen? De Partij voor de Dieren kan hierin ondersteunen door middel van een motie.

945 Gedeputeerde **Kocken** geeft aan bereid te zijn om het onderwerp natuurinclusiviteit actief onder de aandacht te brengen. Ze legt uit dat dit onderwerp niet onopgemerkt is en inderdaad besproken wordt, en dat natuurinclusiviteit aandacht verdient.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken en dat de moties M124-2021, M112-2021 en M127-2020 als afgedaan kunnen worden beschouwd. Dit wordt via het
950 presidium doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 2 oktober 2023.

16.c Uitgangspuntennotitie Herijking Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid

Toelichting

955 *De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 Noord-Holland Noord (NHN) en Noord-Holland Zuid (NHZ) zijn in juli 2021 door PS vastgesteld. De provincie, gemeenten en de waterschappen hebben besloten dat er nu voldoende aanleiding is om de RES 1.0 te herijken: er zijn en worden nieuwe zoekgebieden aangedragen en er moeten zoekgebieden in de uitvoeringsfase worden aangepast. In de voorliggende Uitgangspuntennotities Herijking RES (2.0) NHN en NHZ worden de processtappen*
960 *beschreven om te komen tot de Herijking van de RES NHN en NHZ in 2024. De commissieleden kunnen de stukken met elkaar en gedeputeerde bespreken.*

Eerste termijn commissie

965 Mevrouw **Den Boer** (BBB) benadrukt de voorkeur van BBB voor het gebruik van de zonneladder en pleit. De BBB pleit voor het eerst promoten en vergunningen verlenen voor zon op dak. Ze wijst erop dat zonneweides volgens de zonneladder op de derde of vierde plek komen. De vraag is of GS het hiermee eens is.

970 De heer **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat het een goed verhaal is van BBB en dat hij het ermee eens is. Hij vraagt vervolgens hoe zij kijken naar de toepassing van windturbines in de provincie.

Mevrouw **Den Boer** (BBB) pleit voor windturbines op land en bij voorkeur voor de kleinere windturbines.

975 De heer **Van Tiggelen** (PVV) benadrukt dat hernieuwbare energie niet de groeiende energievraag kan bijhouden en dat steenkool nu de snelst groeiende energiebron ter wereld is. Dit zijn realiteiten die volgens hem genegeerd worden. Hij is teleurgesteld dat het besproken stuk geen basis biedt voor een noodzakelijke radicale verandering naar kernenergie, gezien de destructieve gevolgen van de huidige energie-invulling voor welvaart en welzijn. Hij geeft aan dat de
980 oplossing zal komen met de Tweede Kamerverkiezingen op 22 november, waar burgers de kans krijgen om de overheid aan te pakken op hun spilzucht en geldhonger.

De heer **De Wit** (VVD) geeft aan dat het voor de VVD duidelijk is dat in deze herijking van de RES de doelen van de RES niet centraal staan, maar wel de wijze waarop deze worden bereikt. Hij
985 benadrukt dat het belangrijk is dat doelen van onderaf worden gerealiseerd en dat goede afspraken tussen gemeenten essentieel zijn. Zon op dak wordt toegejuicht, en er is bijzondere aandacht voor het probleem van netcongestie. De heer De Wit vindt dat de provincie een actieve rol moet spelen om dit probleem aan te pakken en om partijen te verbinden. De VVD ziet infrastructuur als cruciaal, en het is aan bedrijven om hun businesscase te maken om de
990 energiedoelen te halen.

Hij geeft ook aan dat de VVD geïnteresseerd is in het begrijpen van draagvlak en participatie. Er is volgens hem geen perfecte oplossing gevonden voor lokaal draagvlak en eigenaarschap, en hij ziet de herijking als een kans om van goede voorbeelden te leren.

995

Tot slot benadrukt de heer De Wit dat de VVD, buiten de huidige RES om, zich wil inzetten op andere energiebronnen en initiatieven zal tonen. Hij geeft een voorbeeld van een bezoek aan de Afsluitdijk waar energieopwekking uit zoet en zout water werd bekeken als een mogelijkheid.

- 1000 De heer **Heijnen** (CDA) bedankt voor het stuk en wijst op de zoektocht naar nieuwe zoekgebieden en de borging van provinciale belangen bij het bepalen van deze gebieden. Hij refereert aan een eerder initiatiefvoorstel van het CDA bij de RES 1.0 met afwegingskaders, die nog steeds gelden voor zijn partij. Hij vraagt de gedeputeerden om toelichting over welke provinciale belangen en voorwaarden de provincie hanteert bij nieuwe zoeklocaties en hoe gezondheid, vooral bij wind op
- 1005 land, hierin wordt meegenomen.
Verder vraagt hij zich af of de herijking de benodigde versnelling zal brengen, met het verschuiven, mogelijk laten afvallen en toevoegen van zoekgebieden, in vergelijking met het invullen van de huidige zoekgebieden, waar nog veel onduidelijkheden over bestaan.
- 1010 Statenlid **Van der Waart** (GL) uit haar steun voor de focus op uitvoering om vaart te maken met de energietransitie. Ze is tevreden dat deze insteek niet ten koste gaat van de kwaliteit of het proces en merkt op dat de kaders uit de RES'en 1.0 voldoende ruimte bieden. Ze haalt ook de oertrajecten aan als een voorgenomen uitbreiding in de RES'en 2.0 en vraagt de gedeputeerde om meer informatie over de OEP-trajecten die ze mist in het huidige document.
- 1015 Verder wijst Statenlid Van der Waart op de notitie op pagina 3 dat enkel de Provinciale Omgevingsverordening wordt bemerkt en niet de RES 2.0 zelf. Ze begrijpt deze keuze deels maar wil verzekering van de gedeputeerden dat dit inderdaad de snelste en meest robuuste oplossing is.
- 1020 Tot slot stelt ze een vraag over de voortgang en vraagt of men werkelijk aan het versnellen is, gezien de beoogde besluitvorming door GS in Q2 2023 zou moeten plaatsvinden. Ze wil weten of alles op schema ligt.
- 1025 De heer **Karar** (PvdA) sluit zich aan bij de vraag van zijn collega Van der Waart over de MER. Hij bedankt voor het document en geeft aan dat dit over de processtappen gaat. Hij geeft aan dat de PvdA het inhoudelijke debat voor een ander moment bewaart.
- 1030 Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) vraagt de gedeputeerde om natuurinclusief en faunabescherming goed te waarborgen.
- 1035 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) herhaalt enkele eerder gemaakte punten. Zij benadrukt het belang van aandacht voor gezondheid en de effecten op de natuur, vooral in relatie tot windturbines. Deze punten dienen opgenomen te worden in de MER. Ze uit haar bezorgdheid over de rol van bedrijven in dit proces. Ze reageert op de heer De Wit en herhaalt haar standpunt dat het een collectief probleem is dat collectief opgelost moet worden, in plaats van het initiatief alleen aan het bedrijfsleven over te laten. Mevrouw Alberts pleit er opnieuw voor om de provincie het voortouw te laten nemen bij het realiseren van meer zon op dak. Hierdoor zou de discussie over windturbines minder prominent hoeven zijn. Ze ziet dit als een efficiënte benadering om
- 1040 meerdere doelen te bereiken.
- 1045 De heer **De Wit** (VVD) is verbaasd over de opmerkingen van de SP omtrent bedrijven en hun rol in de energietransitie. Hij vraagt zich af of de SP niet openstaat voor initiatieven van bedrijven die willen bijdragen aan klimaatdoelen en de energietransitie. De heer De Wit vindt het vreemd als bedrijven met goede ambities op het gebied van klimaat en energietransitie niet bij de SP terecht

zouden kunnen, omdat de partij lijkt te wachten op oplossingen van de overheid. Hij benadrukt dat initiatieven van bedrijven juist omarmd moeten worden.

1050 Mevrouw **Alberts–Oosterbaan** (SP) merkt op dat de VVD haar woorden framet. Ze legt uit dat het initiatief bij de energietransitie niet enkel bij bedrijven moet liggen. Ze wijst op het feit dat momenteel mensen die huren of het financieel niet kunnen betalen, worden buitengesloten. Ze benadrukt dat de energietransitie een collectief probleem is en dat iedereen hierin meegenomen moet worden.

1055 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt zich af of de SP weet dat zonnepanelen op daken niet mogen meetellen voor de RES–doelen. Hij suggereert of de SP niet zou willen pleiten dat deze wel meegeteld zouden moeten worden in de RES–doelen.

1060 Mevrouw **Alberts–Oosterbaan** (SP) geeft aan dat als de energietransitie goed kan worden ingezet op de eerder verwoorde manier, dat mooi meegenomen zou zijn.

Eerste termijn college

1065 Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat de focus ligt op zonnepanelen op daken voordat er naar land wordt gekeken. Ze vermeldt dat 65 procent van de energieopgaven over daken van bedrijventerreinen, parkeerplaatsen en scholen gaat. De provincie stimuleert ook zonne–energie langs infra en daarna komt pas zon op land aan bod. Dit beleid zal zo blijven.

1070 De gedeputeerde geeft aan dat de provincie netcongestie serieus neemt, getoond door de oprichting van een taskforce hiervoor. De provincie neemt een leidende rol in deze kwestie.

Over gezondheid en MER verzekert ze dat in nieuwe MER voor wind op land, gezondheid expliciet meegenomen wordt.

1075 De provinciale belangen worden ingebracht in ateliers, als ook met collega's van specifieke beschermingsregimes. Dit zorgt ervoor dat iedereen op de hoogte is en misverstanden worden voorkomen. Ze benadrukt het belang van duidelijke communicatie en denkt dat de huidige projecten redelijk goed passen binnen de provinciale regimes.

1080 Ze spreekt over de doelstellingen voor 2024 en geeft aan dat tijdens de herijking in 2024 duidelijk wordt of de doelstellingen gehaald worden. Op dit moment kan ze hier nog geen definitief antwoord op geven.

1085 Ten slotte reageert ze op de woorden van meneer De Wit over zoet en zout waterprojecten en geeft aan dat deze projecten belangrijk zijn maar buiten de huidige RES vallen, die focust op zon en wind. Ze stelt dat deze projecten wel aandacht verdienen binnen de commissie.

1090 Gedeputeerde Kocken reageert op een punt van meneer Van Tiggelen over geld besparen met kernenergie. Ze verwijst naar recent onderzoek waaruit blijkt dat kernenergie momenteel de duurste optie is, voor zowel de overheid als in het algemeen. Ze licht toe dat wind– en zonne–energie nu de goedkoopste opties zijn. Ze benoemt dat zonnecollectoren steeds productiever en in de afgelopen jaren goedkoper zijn geworden, terwijl kernenergie duurder is geworden. Ze uit

twijfels over het volgen van het voorstel van meneer Van Tiggelen als het puur om een besparingsactie gaat.

- 1095 De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt of de gedeputeerde bekend is met een recent geopende kerncentrale in Finland, wat geresulteerd heeft in een forse prijsverlaging van 75 procent op elektriciteit.

- 1100 Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat er een verschil is tussen de discussiepunten; ze heeft het niet over de elektriciteitsprijs, maar over de realisatie van een kerncentrale. Ze wijst erop dat de bouw van een kerncentrale op dit moment aanzienlijke overheids subsidie vereist. Ze benadrukt dat, als het doel is om te besparen, dit waarschijnlijk niet zal leiden tot de verwachte besparingen en men teleurgesteld zal zijn.

- 1105 De heer **Kanik** (D66) vraagt of gedeputeerde Kocken, gezien haar betoog, het eens is met het standpunt dat de onderzoeken naar kernenergie, zoals opgenomen in het coalitieakkoord, misschien niet nodig zijn, gezien de hoge kosten ervan. Hij suggereert dat het wellicht beter is om te focussen op zon en wind als energiebronnen, omdat deze goedkoper zijn.

- 1110 Gedeputeerde **Kocken** benadrukt dat er tot 2030 een opgave ligt die niet tijdig met een kerncentrale opgelost kan worden. Zon en wind zijn de energiebronnen waarop gefocust moet worden in het kader van de RES'en. Echter, er is een regeling vanuit het Rijk om de mogelijkheden van kernenergie te onderzoeken. In dit onderzoek zullen de voor- en nadelen van kernenergie in kaart worden gebracht, waarna er een beslissing genomen kan worden over de toekomstige inzet ervan. Het is aan de Staten om te overwegen welk gewicht zij toekennen aan de voordelen en nadelen van kernenergie en of er actie ondernomen moet worden op basis van deze overwegingen.

- 1120 Gedeputeerde Kocken reageert op de vraag van meneer Heijnen over de toevoeging van nieuwe zoekgebieden en of dit een versnelling oplevert. Zij verduidelijkt dat de nieuwe zoekgebieden niet worden toegevoegd om het proces te versnellen. De toevoeging is eerder een praktische stap. Het herijken van de gebieden en het overwegen van nieuwe zoekgebieden is nuttig om kansen te benutten die zich voordoen in regio's die eerder niet waren opgenomen. Dat kan ook betekenen dat sommige aanvankelijk kansrijk geachte gebieden uiteindelijk toch niet geschikt zijn.

- 1125 Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) vraagt wanneer de zoekgebieden zichtbaar zullen zijn op de kaarten. Ze is benieuwd naar de verschillen tussen de huidige zoekgebieden en de zoekgebieden die in de toekomst zullen worden toegevoegd.

- 1130 Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat eventuele nieuwe zoekgebieden tijdens de herijking worden toegevoegd. Ze legt uit dat deze gebieden na de vaststelling van de herijking worden opgenomen in de bestaande kaarten. Ze benadrukt dat het toevoegen van een gebied een zorgvuldig proces is en dat niet zomaar elk gebied wordt opgenomen. Overigens worden op de kaarten niet expliciet de verschillen zichtbaar gemaakt.

- 1135 *Tweede termijn commissie*

De heer **Van Tiggelen** (PVV) stelt dat wat het bouwen van een kerncentrale in Nederland duur maakt, niet de bouw zelf is, maar het vergunningentraject. Hij haalt een persoonlijke herinnering aan van 7 juli 1964, toen hij bijna 12 jaar oud was. Op die dag zei een basisschoolleraar tegen

1140 hem dat kleine mensen kleine fouten maken en grote mensen grote fouten. De heer Van Tiggelen uit het gevoel dat hij omringd is door 'grote mensen'.

1145 De heer **Klein** (CU) erkent dat het vergunningentraject lang duurt maar benadrukt dat het niet alleen hieraan ligt dat kerncentrales duur zijn. Hij wijst erop dat kerncentrales aan zeer strenge veiligheidseisen moeten voldoen en dat deze vereisten de bouw van de centrales intrinsiek duur maken.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) stelt dat er niets veiliger is dan een thoriumcentrale. Veiligheid werkt zolang de zwaartekracht werkt, de PVV heeft hier alle vertrouwen in.

1150 Statenlid **Van der Waart** (GL) wijst erop dat de heer Van Tiggelen zegt dat er niets veiliger is dan iets wat niet bestaat. De vraag is of de heer Van Tiggelen het daarmee eens is.

1155 De heer **Van Tiggelen** (PVV) benadrukt dat er in China meerdere thoriumcentrales operationeel zijn. Hij adviseert Statenlid Van der Waart zich beter te verdiepen in het onderwerp, zodat er een zinnvoller gesprek gevoerd kan worden.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

1160 *Schorsing van 20.22 tot 20.28 uur.*

16.d Energie/Milieu: Discussienota SP, PvdD en JA21 over biomassacentrale Diemen

Eerste termijn commissie

1165 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) krijgt als een van de initiatiefnemers van deze discussienota als eerste het woord. Mevrouw Alberts geeft aan dat de verbranding van biomassa, zoals pellets van bomen uit Estland of Canada, geen duurzame oplossing is voor het CO₂-probleem, omdat de CO₂ hierdoor gewoon weer in de lucht komt. Ze refereert aan het incident met energiebedrijf Vattenfall en hun geplande biomassacentrale in Diemen. De Raad van State heeft de vergunning hiervoor geweigerd, omdat de pellets niet als afval worden beschouwd. Hierdoor kreeg de
1170 provincie Noord-Holland, die meewerkte aan de vergunning, kritiek. Vattenfall heeft nu de plannen gepauzeerd en zoekt naar alternatieven.

1175 Mevrouw Alberts vraagt aan Gedeputeerde Kocken in hoeverre Noord-Holland betrokken is bij de zoektocht naar deze alternatieven en of ze actief participeren in dit proces. Ook informeert ze of Noord-Holland zal meewerken aan een nieuwe vergunningaanvraag, mocht de zoektocht naar alternatieven negatief uitvallen. Ze is benieuwd of Noord-Holland, gezien het vernieuwde inzicht dat de pellets geen afval zijn, opnieuw zal meewerken aan biomassa of zal kiezen om dit niet te doen om juridische complicaties te vermijden.

1180 Statenlid **Kostić** (PvdD) geeft aan dat het gebruik van biomassa een zeer slecht idee was en is. Zij uit teleurstelling over het feit dat burgers en de rechter moeten ingrijpen om het milieu en de natuur te beschermen, iets wat volgens Partij voor de Dieren de taak van de provincie zou moeten zijn. Statenlid Kostić refereert Aan de voorbarige verlening van een omgevingsvergunning zonder milieuonderzoek en vraagt zich af hoe de provincie dit over het hoofd heeft kunnen zien. Statenlid Kostić informeert of Gedeputeerde Staten voortaan scherper gaan toezien op
1185 milieubescherming, vergelijkbaar met de situatie bij Tata Steel. Statenlid Kostić noemt de

1190 Omgevingsverordening een krachtig instrument van de provincie, wat bij intensieve veehouderijen gebruikt is om dierenwelzijn, natuur en milieu te beschermen. Zij vraagt of hetzelfde gedaan kan worden om nieuwe biomassacentrales te verbieden en hoopt dat er in de Staten een meerderheid is voor zo'n verbod. Statenlid Kostić hoopt op reacties van andere fracties en de GS op dit voorstel, waarbij rekening wordt gehouden met de juridische overgangsperiode.

1195 De heer **Van den Berg** (JA21) begint met een persoonlijke boodschap. Hij benoemt dat hij vandaag vijf jaar getrouwd is en bedankt haar voor haar steun en zorgzaamheid, vooral wanneer hij niet thuis kan zijn vanwege politieke taken. Hij benadrukt dat hij het onderwerp biomassacentrales al bespreekt sinds het begin van hun huwelijk.

1200 De heer Van den Berg uit zijn verbazing over de keuzes die Nederland maakt, zoals het massaal kappen van bomen, deze van ver vervoeren en ze verbranden in omgebouwde kolencentrales. Hij vindt het bizar dat Nederland meer dan 12 miljard euro heeft uitgegeven aan dergelijke projecten en dit bedrijven als Vattenfall en RWE uit laat voeren. Hij spreekt zijn wens uit dat Vattenfall het plan voor de biomassacentrale stopzet. Dit zou volgens hem een overwinning zijn voor de gezondheid van inwoners, bossen en het gezonde verstand. Hij roept op tot actie en verwijst naar een motie die is opgesteld door zijn partij, die oproept tot het maken van betere keuzes.

1205 Afrondend heeft de heer Van den Berg nog een persoonlijk pleidooi. De heer Van den Berg hoopt dat volksvertegenwoordigers in de toekomst niet meer over biomassacentrales hoeven te spreken op hun trouwdag.

1210 JA21 heeft een motie in voorbereiding. Deze zal ingediend worden als Motie Vreemd aan de Orde van de Dag met die kanttekening dat de motie in het licht van de discussie onder dit agendapunt moet worden gezien. De BBB heeft inmiddels toegezegd de motie mede in te dienen. Het dictum van de motie luidt als volgt. *Wij verzoeken Gedeputeerde Staten onderzoek te doen naar de juridische mogelijkheden om houtige biomassacentrales te verbieden, zoals door het opstellen van een biomassastrategie en/of het aanpassen van de Omgevingsverordening; hierover te*
1215 *rapporteren aan de Provinciale Staten. En deze mogelijkheden vormen te geven in een voorstel om verdere houtige biomassacentrales in de provincie te verbieden.* Dit laatste punt ligt nog ter discussie.

1220 De heer **Wagelaar** (PvdA) dankt de indieners voor het agenderen van het onderwerp biomassacentrales. Hij geeft aan dat de PvdA in principe tegen nieuwe biomassacentrales is, omdat ze deze niet zien als een schone of duurzame manier om energie op te wekken. Ze staan open voor een aanpassing in de Omgevingsverordening om nieuwe centrales te verbieden als dit juridisch mogelijk is.

1225 De heer Wagelaar uit echter twijfels over de noodzaak van een biomassastrategie, aangezien hij het idee heeft dat biomassa als energiebron aan populariteit verliest. Hij vraagt zich daarom af of het noodzakelijk is om diverse maatregelen en instrumenten in te zetten voor wat mogelijk een relatief klein probleem is.

1230 De heer Wagelaar geeft aan dat het lastig is om een standpunt te bepalen de bouw van een biomassacentrale in Diemen, vooral omdat Vattenfall al heeft aangekondigd de plannen in de ijskast te zetten en omdat de Raad van State enkel heeft geoordeeld dat een

milieueffectrapportage nodig is. Hij vermoedt dat als Vattenfall een nieuwe aanvraag indient met een milieueffectrapportage, de provincie deze weer in behandeling zal moeten nemen, ongeacht hun standpunt over biomassacentrales. Hij is benieuwd naar mogelijke oplossingen van de indieners of de gedeputeerde.

De heer **Van den Berg** (JA21) stelt voor om een duidelijk standpunt in te nemen en te zeggen dat er een einde moet komen aan biomassacentrales. Hij wil dat Vattenfall duidelijk wordt gemaakt dat zulke projecten in de toekomst niet meer geaccepteerd worden.

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt of de heer Van den Berg daarmee bedoeld dat in de Omgevingsverordening wordt opgenomen dat de provincie geen nieuwe biomassacentrales wil.

De heer **Van den Berg** (JA21) denkt dat dat inderdaad het beste is. Ook is de heer Van den Berg van mening dat een toevoeging van de MER gezien moet worden als een nieuwe vergunningsaanvraag. Om die reden heeft het ook impact op de subsidies die Vattenfall kan krijgen.

De heer **Wagelaar** (PvdA) stemt in met het idee dat als uit de milieueffectrapportage blijkt dat de gevolgen schadelijk zijn, een biomassacentrale niet gebouwd zou moeten worden. Hij vindt het echter gecompliceerd om nu in de Omgevingsverordening op te nemen dat er geen nieuwe biomassacentrales mogen komen, specifiek om deze centrale te stoppen. Hij benadrukt dat er in 2013 beslissingen zijn genomen die biomassa goedkeurden en dat er subsidies zijn gegeven aan Vattenfall om met biomassa aan de slag te gaan. Hij ziet het als problematisch om nu de spelregels te veranderen in het kader van betrouwbaar bestuur. Desalniettemin, als er andere opties zijn om de centrale tegen te gaan, staat hij open voor suggesties, aangezien hij in principe tegen zo'n centrale is. Hij ziet graag reacties tegemoet van de gedeputeerden en eventueel ook van de andere indieners.

Statenlid **Kostić** (PvdD) merkt op dat de PvdA zegt tegen de biomassacentrale te zijn en vraagt wat de partij de afgelopen jaren heeft gedaan om biomassacentrales tegen te houden. Als tweede punt vraagt ze of de PvdA kan garanderen dat er geen nieuwe aanvragen voor biomassacentrales komen en vraagt of ze Vattenfall willen oproepen om te stoppen met deze weg, die zij als heilloos beschouwt.

De heer **Wagelaar** (PvdA) geeft aan dat hij Vattenfall oproept om te stoppen met de biomassacentrales, maar verwacht niet dat deze oproep veel indruk zal maken op het hoofdkantoor.

De heer **Wagelaar** licht toe dat hij openstaat voor het idee om een verbod op nieuwe biomassacentrales in de Omgevingsverordening op te nemen, mits blijkt dat er veel nieuwe centrales gepland staan. Hij benadrukt dat het belangrijk is om in kaart te brengen hoeveel nieuwe biomassacentrales er mogelijk komen voordat er besloten wordt tot het instellen van nieuw beleid. Als blijkt dat er nieuwe centrales gepland zijn, geeft hij aan dat zijn partij absoluut aan de kant van Statenlid Kostić zal staan om dergelijke maatregelen op te nemen in de Omgevingsverordening.

1280 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt hoe de PvdA verwacht dat de Gedeputeerde Staten kunnen inschatten hoeveel nieuwe biomassacentrales er in de toekomst zullen komen.

De heer **Wagelaar** (PvdA) geeft aan dat het een open vraag was. Als er cijfers beschikbaar zijn over mogelijke nieuwe biomassacentrales, kunnen die helpen om hun standpunt beter te bepalen. Als er geen cijfers zijn, overweegt hij het opnemen van maatregelen in de
1285 Omgevingsverordening, uitgaande van het slechtste scenario. De heer Wagelaar begrijpt de verontwaardiging hierover niet helemaal en stelt voor om er in de tweede termijn op terug te komen, na de reactie van de gedeputeerde.

De heer **Van den Berg** (JA21) vindt dit een zeer relevante vraag over het toekomstperspectief van biomassacentrales. Hij vraagt of meneer Wagelaar het ermee eens is dat meningen in de
1290 toekomst kunnen veranderen. Hij geeft aan dat er een scenario denkbaar is waarin men concludeert dat er toch warmte nodig is die niet uit andere bronnen gehaald kan worden, en men daarom mogelijk terugkeert naar biomassa als energiebron. De heer Van den Berg benadrukt dat het belangrijk is om dergelijke scenario's te anticiperen en hoopt dat meneer Wagelaar dit met
1295 hem eens is.

De heer **Wagelaar** (PvdA) is het daarmee eens en benadrukt nogmaals dat hij en zijn partij, de PvdA, openstaan voor het idee om bepalingen omtrent biomassacentrales op te nemen in de Omgevingsverordening. Echter, hij geeft aan dat ze nog steeds benieuwd zijn naar het aantal
1300 biomassacentrales waarover gesproken wordt.

De heer **Heijnen** (CDA) stelt dat zijn partij traditioneel tegen biomassacentrales is, met als voornaamste reden dat er geen restproducten, maar aangeleverde producten van over de hele wereld worden gebruikt. Hij herinnert aan de pogingen van 2020 om de stikstofruimte op te
1305 kopen om de bouw van een biomassa centrale tegen te houden. Hij uit zijn tevredenheid over de uitspraak van de Raad van State en de beslissing van Vattenfall om het plan niet door te zetten.

Echter, een volledig verbod op biomassacentrales vindt hij complex, aangezien er centrales zijn, zoals die in Purmerend, die wel met resthout werken en een significant deel van de stad van warmte voorzien. Daarom benadrukt hij dat biomassa niet altijd negatief is. Hij pleit voor heldere
1310 richtlijnen voor nieuwe duurzame biomassacentrales, vooral betreffende het soort materiaal dat verbrand mag worden. Dat moet een restproduct zijn. Daarnaast vraagt hij om richtlijnen met betrekking tot de locaties van dergelijke centrales, zoals de afstand tot woningbouw en de impact op de leefomgeving.

1315 De heer **Van den Berg** (JA21) erkent het punt over de centrale in Purmerend, die overigens inmiddels 120 miljoen € heeft gekost. Hij verduidelijkt echter dat de discussie zich richt op houtige biomassa die afkomstig is uit gekapte bossen. Hij vraagt of deze verduidelijking de heer Heijnen ertoe zou kunnen bewegen om de motie alsnog te steunen.

1320 De heer **Heijnen** (CDA) geeft aan dat hij tijd nodig zou hebben om de definitie nauwkeurig te bekijken. Hij benadrukt dat ze tegen een biomassa centrale zijn zoals die was gepland in Diemen. Echter, hij is niet tegen centrales zoals die in Purmerend, die echte restproducten gebruiken en soms ook kleinschalig plaatsvinden. Er zijn ook andere voorbeelden van kleinschalige

1325 biomassacentrales, zoals op agrarische erven. Voor dergelijke centrales zou hij geen verbod willen. De heer Heijnen vindt het cruciaal dat deze definitie duidelijk wordt gesteld.

Statenlid **Laport** (GL) stelt dat het bijzonder pijnlijk is als wordt geconstateerd dat de provincie een fout heeft gemaakt bij het verstrekken van de vergunning voor de biomassacentrale. Hij vindt
1330 het belangrijk om te onderzoeken hoe deze fout heeft kunnen plaatsvinden en welke lessen hieruit getrokken kunnen worden en legt deze vraag voor aan de gedeputeerde.

Verder uit hij zijn tevredenheid over de berichten dat Vattenfall waarschijnlijk afziet van de bouw van de biomassacentrale in Diemen, wat GroenLinks een goede ontwikkeling vindt vanuit
1335 milieuoogpunt. Statenlid Laport vraagt de gedeputeerde om een bevestiging van deze berichten en hoe deze geïnterpreteerd moeten worden.

Hij hoopt ook dat de 300 miljoen euro aan rijkssubsidie komt te vervallen en wijst erop dat deze week bekend werd dat 45 miljard euro aan overheidssubsidie naar de fossiele industrie gaat.
1340 Voor GroenLinks is dit een voorbeeld van een fossiele subsidie die beter besteed kan worden aan meer duurzame opties zoals zonnepanelen, warmtepompen of windmolens.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) dankt de indieners van de discussienota voor het agenderen van de kwestie omtrent biomassacentrales. Hij benadrukt dat zijn fractie altijd al tegen het gebruik van
1345 hout als energiebron is geweest, een techniek die hij vergelijkt met die uit het stenen tijdperk, vanwege de overtuiging dat bomen sneller verbranden dan groeien. Hij geeft aan dat als de rest van de wereld dezelfde strategie zou volgen, er snel geen enkele boom meer zou staan op de planeet.

1350 Verder legt hij uit dat de PVV tegenstander is van milieuvervuiling en landschapsvernieling en refereert aan opmerkingen van mevrouw Alberts van de SP over CO₂-problemen. De heer Van Tiggelen erkent dat er op termijn een CO₂-probleem is, wijzend op de dalende trend van CO₂ in de atmosfeer en de impact daarvan op plantengroei. Hij noemt dit een aanzienlijk probleem.

1355 Hij besluit met te zeggen dat de PVV de motie van JA21 durft te steunen.

De heer **Kanik** (D66) uit zijn blijdschap dat Vattenfall besloten op haar schreden terug te gaan en de discussie aangaat met de Rijksoverheid, de gemeente en de provincie. Hij moedigt de
1360 Gedeputeerde Staten aan om betrokken te blijven en te zorgen dat er alternatieven worden gevonden.

De heer Kanik wijst ook op lopende rechtszaken en vraagt zich af of uitspraken in deze zaken implicaties kunnen hebben op bestaande biomassacentrales. Hij wil meer informatie over de consequenties voor de bestaande centrales in Zaanstad en Purmerend, waarvan de
1365 natuurvergunningen onder dezelfde voorwaarden zijn verleend.

De heer **De Wit** (VVD) benadrukt dat de uitspraak van de Raad van State duidelijk maakt dat de provincie niet alle benodigde informatie had op het moment van de beoordeling van de vergunningaanvraag. Hij ziet hier, niet als GroenLinks, een kans om van te leren en wil meer
1370 inzicht in het proces en de benodigde informatie om een goed oordeel te vellen over

vergunningen. De heer De Wit merkt ook op dat hij de ontwikkelingen rondom Vattenfall in de media heeft gevolgd en denkt dat het belangrijk is om naar alternatieven te kijken.

1375 Wat betreft het beleid rondom biomassa sluit de heer De Wit zich aan bij de CDA en stelt dat de definitie van duurzame biomassa belangrijk is. De VVD is niet tegen biomassa. Biomassa is ook genoemd in het Klimaatakkoord. De VVD is wel tegen het kappen en verbranden van bomen voor biomassacentrales. Hij ziet parallellen met de kwesties rond datacenters en steunt het pleidooi van JA21 om duidelijkheid te bieden aan het bedrijfsleven over wat wel en niet kan in Noord-Holland. De heer De Wit is voorstander van het opstellen van duidelijk beleid om de vestiging van
1380 verdere houtige biomassa in Noord-Holland te voorkomen.

De heer **Van den Berg** (JA21) benut zijn laatste spreektijd om te reflecteren op eerdere felle debatten met de VVD over het onderwerp biomassa. Hij ziet echter een nieuwe kans voor samenwerking tussen JA21 en de VVD in dit dossier. Hij uit zijn hoop dat de VVD deze
1385 handreiking wil aannemen, en merkt op dat hij signalen in die richting al hoorde in het pleidooi van de heer De Wit.

De heer **De Wit** (VVD) dankt voor deze erkenning. Hij geeft aan dat het geen toeval is dat hij vanavond naast de heer Van den Berg is gaan zitten en dat dit zeker als een teken van bereidheid
1390 tot samenwerking geïnterpreteerd kan worden.

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) dankt de indieners van de discussienota. Ze uit haar tevredenheid over de uitspraak van de Raad van State en vindt de discussievragen in lijn met deze uitspraak. Ze benadrukt dat het, gezien de doelen voor 2030, onlogisch lijkt om nieuwe
1395 biomassafabrieken te bouwen. Volt ziet het als een goede zaak om op de lange termijn het gebruik van biomassa in zowel Nederland als Europa af te bouwen en in plaats daarvan in te zetten op echt duurzame energie. Ze geeft aan dat biomassa volgens Volt niet onder duurzame energie valt. Volt staat positief tegenover het voorstel en zal dit verder in hun fractie bespreken.

1400 De heer **Teeuwen** (BBB) bevestigt dat ze voornemens zijn de door JA21 ingediende motie te ondersteunen. Hij benadrukt dat BBB absoluut tegen het kappen en verbranden van bossen is. Hij refereert aan de oorsprong van biomassacentrales, die bedoeld waren om onbruikbaar sloophout te verwerken, en hoe dit mede door subsidies uit de hand is gelopen, zoals ook belicht in een reportage van Zembla. De heer Teeuwen vindt het saillant dat de MER en de bijbehorende
1405 discussie het probleem van de biomassacentrales aan het licht hebben gebracht en kijkt uit naar de reactie van de gedeputeerde op de vele vragen en opmerkingen die zijn gemaakt.

De heer **Faassen** (50PLUS) merkt op dat de VVD heeft aangegeven niet tegen biomassacentrales te zijn wanneer het restafval betreft, deze mening deelt 50PLUS, maar de heer Faassen is van
1410 mening dat de luchtkwaliteit ook een belangrijke overweging moet zijn. Hij benadrukt dat deze kwestie ondergesneeuwd lijkt te zijn door de discussie over 'wel of niet Diemen'. De heer Faassen vraagt de gedeputeerde hierop te reflecteren.

Eerste termijn college

1415 Gedeputeerde **Kocken** begint met een algemene inleiding, omdat zij denkt dat sommige zaken anders zitten dan besproken. Aan de ene kant is de provincie gebonden aan wet- en regelgeving en anderzijds heeft de provincie te maken met de ambities van Vattenfall, die gericht zijn op

alternatieven. Op dit moment zijn er geen andere soortgelijke plannen. Deze plannen konden er alleen komen door een rijksregeling die subsidie verleende voor dergelijke projecten. Vattenfall heeft van deze subsidie gebruik gemaakt, conform de verwachtingen van de overheid, voor een transitie naar duurzame energie.

Vattenfall heeft een vergunningaanvraag gedaan, die zowel door de gemeente Diemen als door de provincie getoetst moet worden aan de geldende regels. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat het niet mogelijk is om een aanvraag af te wijzen als deze binnen de regels past, ook al is men het er niet mee eens.

De gedeputeerde adviseert om vooruit te kijken en nu te verbieden wat men later niet wil hebben, in plaats van te proberen al aangevraagde projecten te verbieden. De vraag is wel of dit toegevoegde waarde heeft gezien de afschaffing van de Rijkssubsidieregeling. Zonder deze subsidie zijn dergelijke projecten financieel niet haalbaar, en daarom is het onwaarschijnlijk dat er nieuwe grote plannen zullen komen. Nieuwe regels zouden enkel gelden voor nieuwe initiatieven. Gedeputeerde Kocken concludeert dat het opnemen van nieuwe regels in de verordening mogelijk is als dat gewenst is, maar waarschuwt dat dit in de praktijk waarschijnlijk meer een symbolische actie zal zijn zonder veel sturend effect.

Statenlid **Kostić** (PvdD) stelt twee vragen aan Gedeputeerde Kocken. Ten eerste vraagt zij hoe, gezien biomassa in Europa nog steeds als duurzaam wordt beschouwd, uitgesloten kan worden dat biomassa in Noord-Holland via Europa nieuw leven wordt ingeblazen. Ten tweede vraagt Statenlid Kostić als er, anticiperend op mogelijke toekomstplannen van bedrijven als Vattenfall, iets wordt opgenomen in de Omgevingsverordening, of 100% uitgesloten kan worden dat dit geen invloed heeft op Vattenfall. Als Vattenfall enig moment een nieuw traject start, wordt dit mogelijk gezien als nieuw project onder de gewijzigde Omgevingsverordening. De vraag is of GS deze mogelijkheid al heeft onderzocht.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat, zoals ze al eerder vermeldde, er momenteel geen enkel ander plan bij de provincie bekend is. Ze geeft aan dat vooruitdenken goed is, maar in de Nederlandse context worden marktactiviteiten vaak aangedreven door rijkssubsidies. Aangezien deze voor biomassa zijn afgeschaft, acht zij het onwaarschijnlijk dat iemand in Nederland nu nog zonder subsidie een biomassacentrale wil realiseren.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) vraagt of het geld dat aan Vattenfall is gegeven al op is. In dat geval kan Vattenfall wellicht besluiten om door te gaan met het project.

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat de provincie geen geld heeft gegeven aan Vattenfall; het is een rijkssubsidie. Ze geeft aan dat Vattenfall de subsidie pas krijgt als het project daadwerkelijk gerealiseerd is. Ze benadrukt dat Vattenfall al geld heeft geïnvesteerd en aanspraak kan maken op de subsidie, maar deze subsidie is specifiek voor het realiseren van deze centrale en kan niet zomaar voor iets anders gebruikt worden.

Gedeputeerde Kocken belicht de noodzaak van het project vanuit de warmtevraag die er is, en Vattenfall wil hierin voorzien. Ze benadrukt dat als deze centrale er niet komt, er goed moet worden nagedacht over alternatieven en de mogelijke nadelen daarvan. Ze wijst erop dat elke oplossing nadelen heeft, en het is aan de Staten om te bepalen welke nadelen acceptabel zijn.

1465 Alternatieve oplossingen kunnen nadelen hebben, zoals hoge kosten of andere onaantrekkelijke aspecten. Ze noemt de situatie mogelijk een “pyrrusoverwinning” en roept op tot zorgvuldige afweging van de beperkingen en nadelen van verschillende oplossingen en daarop eventuele nieuwe regelgeving te baseren.

1470 De heer **Faassen** (50PLUS) vraagt zich af wat het kernpunt van de discussie is. Hij overweegt of het vooral gaat om het geld of om de vergunningsaanvraag. Hij vraagt zich af of Vattenfall kan voortbouwen op de oude vergunningsaanvraag en de MilieuEffectRapportage kan uitvoeren, met behoud van de subsidie, of dat er een nieuwe vergunningsaanvraag nodig is. Als een nieuwe aanvraag vereist zou zijn, denkt hij dat de genoemde opties om aanpassingen te doen voordat
1475 het project doorgaat, wellicht goede opties zouden zijn.

Gedeputeerde **Kocken** erkent het belang van de vraag van de heer Faassen. Ze wijst erop dat, net zoals Noord-Holland eerder besloot geen nieuwe biomassacentrales te willen, de provincie nog steeds gebonden is aan de aanvraag die al was ingediend voordat dat besluit werd genomen.

1480 Zelfs als de aanvraag wordt aangevuld, zal deze nog steeds onder de oude regels vallen. Dus wat de provincie nu ook beslist, ze kunnen de realisatie van de centrale door Vattenfall niet tegenhouden, mocht Vattenfall besluiten het initiatief voort te zetten.

Ze geeft aan dat er bereidwilligheid is bij alle partijen, waaronder de betrokken gemeenten,
1485 Vattenfall en de provincie, om samen te kijken naar oplossingen. Vattenfall zal een alternatief moeten vinden om te voldoen aan de warmtevraag die zij moeten leveren aan plaatsen zoals Amsterdam, waarbij Diemen en Almere ook betrokken zijn. Ze benadrukt dat de details van mogelijke oplossingen nog niet vaststaan, maar raadt aan alvast na te denken over de mogelijke alternatieven en de consequenties daarvan.

1490 De heer **Van den Berg** (JA21) wil duidelijkheid over of Gedeputeerde Kocken heeft gecontroleerd of de MER inderdaad aangevuld mag worden. Hij vraagt zich af of dit juridisch is getoetst. Daarnaast benadrukt hij dat de Raad van State de omgevingsvergunning heeft vernietigd, wat zou betekenen dat er een nieuwe aanvraag moet komen. Hij vraagt of de gedeputeerde het eens is
1495 met deze stelling.

Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat ze de kwestie heeft getoetst omdat deze van groot belang is, en heeft geconcludeerd dat dit geen zin heeft. Dit komt doordat er overgangsrecht bestaat voor gevallen waarin een aanvraag is ingediend voordat de Omgevingswet in werking is getreden. Als
1500 de vergunningsprocedure op de datum van inwerkingtreding nog niet is afgerond, blijft het oude recht van toepassing. Daarom wordt de vergunning, met de eventuele aanvullende MER, getoetst op basis van het oude recht.

1505 Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of de gedeputeerde bereid is Vattenfall op te roepen af te zien van een biomassacentrale.

Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat ze een gesprek heeft gehad met Vattenfall. Ze heeft duidelijk gemaakt dat de mening van de provincie niet is veranderd sinds de vorige periode; ze waren geen voorstander van houtige biomassa en zijn dat nog steeds niet. Echter, ze benadrukt dat,
1510 ongeacht hun mening, ze verplicht zijn om elke aanvraag te toetsen aan de geldende wet- en regelgeving, en niet aan hun eigen voorkeuren.

De heer **De Wit** (VVD) vraagt of hij het correct begrijpt dat, als Vattenfall een aanvraag zou doen voor een andersoortige centrale, deze aanvraag nog steeds vergund zou moeten worden onder
1515 het oude regime.

Gedeputeerde **Kocken** benadrukt dat Vattenfall een subsidie heeft ontvangen voor een specifiek type centrale en dat een aanvraag voor een ander type centrale opnieuw beoordeeld zou moeten worden. Ze vermoedt dat de subsidie niet toepasbaar zou zijn op compleet verschillende typen
1520 centrales, zoals een kerncentrale, gebaseerd op de huidige aanvraag die specifiek gericht is op een houtige biomassacentrale. Echter, ze biedt geen garantie voor haar uitspraken en suggereert dat ze dit baseert op haar gezond verstand.

De heer **De Wit** (VVD) vraagt zich af of, wanneer Vattenfall alternatieven onderzoekt voor de huidige locatie en aanpassingen maakt aan hun oorspronkelijke plan, dit zou kunnen betekenen dat er andere materialen in de centrale gebruikt kunnen worden. Hij vermoedt dat dergelijke
1525 aanpassingen niet zouden leiden tot het toepassen van een ander regime bij de beoordeling van de vergunning. Hij is niet op zoek naar garanties, maar speculeert over mogelijke scenario's en wijzigingen in het oorspronkelijke plan van Vattenfall.

Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat ze zal nagaan hoe de situatie precies in elkaar zit en zal terugkomen met meer informatie, omdat ze op dit moment niet zeker is van de specifieke details. Ze erkent dat de vragen van de heer De Wit en meneer Van den Berg belangrijk en scherp
1530 zijn en dat het cruciaal is om duidelijkheid te hebben over deze kwestie. Ze belooft snel met een schriftelijk bericht te komen om helderheid te verschaffen over het juridische aspect en de mogelijke gevolgen voor de vergunningverlening, aangezien dit ook van belang is voor de inhoud van de motie die door JA21 is aangekondigd.

De heer **Faassen** (50PLUS) vraagt of het mogelijk is deze brief voor de komende Provinciale
1540 Statenvergadering van 2 oktober 2023 te versturen.

Gedeputeerde **Kocken** merkt op dat het antwoord van belang is voor de inhoud van de motie van JA21 en bevestigt dat de brief voor de eerstvolgende PS-vergadering zal worden verstuurd.

Gedeputeerde **Kocken** benadrukt in reactie op de SP dat de Raad van State niet heeft aangegeven dat het verklaren van pellets als afval een reden zou zijn om de vergunning af te wijzen. Ze legt uit dat als er onzekerheid bestaat over of pellets afval zijn, er voor de zekerheid een
1545 Milieueffectrapportage (MER) aangevraagd moet worden. Hierdoor kan beoordeeld worden of de vergunning kan worden verleend. Ze geeft aan dat als een MER wordt aangeleverd en alles
1550 voldoet aan de regelgeving, de vergunning alsnog verleend moet worden, ongeacht de voorkeuren of wensen van de provincie Noord-Holland.

De gedeputeerde benadrukt dat Vattenfall op dit moment aan zet is en dat ze alternatieven aan het verkennen zijn. Gedeputeerde **Kocken** zegt dat de provincie constructief zal meedenken in dit
1555 proces, gezien de ambities van Vattenfall en de wensen van de provincie, die geen voorkeur heeft voor het oorspronkelijk geplande biomassaproject.

Mevrouw **Alberts–Oosterbaan** (SP) merkt op dat Gedeputeerde Kocken eerst de juridische route aangaf en vervolgens sprak over actief meedenken met andere zaken. Mevrouw Alberts
1560 benadrukt dat, los van het recht, er ook een rol is om Vattenfall te beïnvloeden om andere ideeën dan biomassa te overwegen. Ze ziet dit als twee sporen: het juridische spoor, waarbij waarschijnlijk een MER aangeleverd moet worden, en het overtuigingsspoor, los van het recht. Ze vraagt zich af of ze Gedeputeerde Kocken goed heeft begrepen in haar reacties, met name over het zoeken naar alternatieven en het overwegen van verschillende routes naast de juridische.

1565 Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat Mevrouw Alberts haar correct heeft begrepen. Zij verduidelijkt dat er enerzijds de juridische realiteit is van een aanvraag die beoordeeld moet worden. Anderzijds is er het overleg waarin de provincie constructief zal deelnemen, in het licht dat er weinig enthousiasme is voor een biomassacentrale. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat
1570 als er geen alternatieven worden gevonden, Vattenfall mogelijk terugvalt op het oorspronkelijke plan. Zij heeft in eerdere gesprekken met Vattenfall aangegeven dat de provincie niet enthousiast is over biomassacentrales, maar Vattenfall mag nog steeds rekenen op een beoordeling en toetsing aan de wet.

1575 Statenlid **Kostić** (PvdD) refereert aan de eerdere onjuiste juridische beslissing van Gedeputeerde Staten om de omgevingsvergunning af te geven. Statenlid Kostić vraagt hoe GS in de toekomst dergelijke situaties wil voorkomen ter bescherming van natuur en milieu.

Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat een overheidsinstelling altijd moet streven naar het afgeven
1580 van vergunningen die voor de rechter standhouden. Ze erkent dat elke vergunning die dat niet doet, de overheid aan het denken moet zetten. Dit geldt niet alleen voor kleine vergunningen, zoals voor een dakkapel, maar zeker voor vergunningen voor grootschalige projecten, zoals de grootste biomassacentrale van Nederland. Gedeputeerde Kocken geeft aan dat de huidige situatie inderdaad aanleiding geeft om te reflecteren op de gebeurtenissen en om te zorgen dat
1585 toekomstige procedures beter verlopen.

Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of de gedeputeerde hierover terug wil rapporteren.

Gedeputeerde Kocken zegt toe dat te zullen doen als daar behoefte aan is.

1590 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt de gedeputeerde te reflecteren op de nieuwe Energiewet, waar de provincies de mogelijkheden krijgen voor een centrale van 500 megawatt.

Gedeputeerde **Kocken** zal hier op het eind van haar reactie in eerste termijn op terugkomen.
1595

Gedeputeerde Kocken benadrukt in reactie op 50PLUS het belang van luchtkwaliteit en geeft aan dat bij vergunningverlening hier over het algemeen op wordt gelet door middel van de geldende waarborgen. Ze geeft aan dat dit niet betekent dat er geen enkele verslechtering kan optreden, maar dat eventuele verslechtingen binnen de wettelijke kaders moeten passen. Alle
1600 vergunningaanvragen, inclusief deze, worden aan deze kaders getoetst.

Wat betreft de vraag over reeds afgegeven vergunningen, zoals die voor Purmerend, licht gedeputeerde Kocken toe dat, als vergunningen niet zijn aangevochten, ze na verloop van tijd onherroepelijk worden. Dit betekent dat bezwaar niet tot in lengte van dagen kan worden

1605 gemaakt tegen de vergunning van een project; er is een punt waarop een vergunning definitief wordt, zelfs als deze eigenlijk niet deugt.

De heer **Kanik** (D66) concludeert dat, als de natuurvergunning vernietigd wordt en iemand in beroep gaat tegen de vergunningen van bestaande centrales, deze vergunningen op basis van de jurisprudentie vernietigd kunnen worden. Echter, hij benadrukt dat deze vergunningen niet automatisch van rechtswege vernietigd worden.

De **voorzitter** stelt vast dat de vragen steeds technischer van aard worden. De voorzitter suggereert dat als er behoefte is aan een technische briefing over de mogelijkheden en onmogelijkheden van vergunningverlening, dit mogelijk gemaakt kan worden, in plaats van de gedeputeerde nu te bevragen op kennis die ze misschien niet heeft.

De heer **Klein** (CU) doet een voorstel om in de besproken technische briefing ook het verschil tussen een PlanMER en een addendum PlanMER op te nemen, alsmede het gehele proces rondom de MER-vergunning.

De **voorzitter** stelt vast dat er behoefte is aan een technische briefing over het MER-proces en vergunningverlening. Er zal worden gekeken of daarin kan worden voorzien.

1625 Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat ze schriftelijk zal terugkomen op de vraag van de heer Van den Berg. Ze merkt echter op dat zijn vraag eigenlijk niet over biomassa gaat, maar over laagwaardige warmte. Hierdoor valt de vraag eigenlijk niet binnen het kader van de huidige discussie. Desondanks zegt ze toe dat ze een antwoord zal geven.

1630 De heer **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat dit niet juist is en zal hier buiten de orde van de vergadering bij de gedeputeerde op terugkomen.

Slotwoord

1635 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) stelt vast dat de discussienota goed besproken is. Ze refereert aan de aangekondigde motie van de heer Van den Berg en vermeldt dat deze terug zal komen in PS. Ze richt zich tot de gedeputeerde met de verwachting dat, indien er nieuws is over dit proces, de Statenleden middels een brief op de hoogte worden gebracht, zodat zij het proces nauwkeurig kunnen volgen.

1640 *Tweede termijn commissie*

Statenlid **Laport** (GL) is benieuwd hoeveel tijd Vattenfall heeft om de MER aan te leveren en vraagt of er een deadline is voor het aanleveren hiervan. Hij geeft aan dat deze vraag ook bij de technische beantwoording mag worden behandeld.

1645 Gedeputeerde **Kocken** zal het antwoord op deze vraag meenemen in de beantwoording op welk regime van toepassing is op een al dan niet nieuw vergunningaanvraag.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

1650 **17 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)**

Rondvraag inzake spouwmuurisolatie ingediend door de ChristenUnie

- De heer **Klein** (CU) wijst op een uitspraak van de Raad van State over het benodigde natuuronderzoek bij de isolatie van spouwmuren. Door deze uitspraak is het noodzakelijk om
- 1655 eerst grondig ecologisch onderzoek te doen, wat inhoudt dat er een jaar lang observaties moeten worden uitgevoerd. Dit maakt spouwmuurisolatie waarschijnlijk twee keer zo duur en voegt een jaar wachttijd toe. Dit is problematisch in een tijd waarin er een grote behoefte is om woningen te verbeteren en te isoleren.
- 1660 De provincie Utrecht heeft hiervoor een nieuwe aanpak ontwikkeld. Deze aanpak stelt voor om gemeentebreed ecologisch onderzoek te doen, waardoor bij de isolatie van spouwmuren met een kleiner onderzoek volstaan kan worden. Hierdoor is in de provincie Utrecht de isolatie van woningen weer redelijk op gang gekomen. De heer Klein vraagt of Noord-Holland deze aanpak ook kan overnemen en heeft hierover een aantal vragen:
- 1665
- Is de gedeputeerde het met de ChristenUnie eens dat het zeer onwenselijk is dat spouwmuurisolatie in Noord-Holland nu vrijwel stil is te komen liggen?
 - Heeft de provincie kennis van de aanpak in de provincie Utrecht?
 - Is de provincie Noord-Holland voornemens om de aanpak die in Utrecht is ontwikkeld ook in Noord-Holland toe te passen?
- 1670
- Op welke termijn denkt de provincie dat Noord-Hollandse gemeenten een tijdelijke gebiedsontheffing kunnen krijgen zodat de spouwmuurisolatie van Noord-Hollandse woningen weer op gang komt?
 - En tenslotte, heeft het college aanvullende besluiten of middelen vanuit PS nodig om de Utrechtse aanpak met urgentie op te pakken?
- 1675 Gedeputeerde **Kocken** bedankt de heer Klein voor zijn vragen over een zeer actueel onderwerp betreffende isolatie en ecologisch onderzoek, een onderwerp dat veel gemeenten aangaat en waar de provincie al onderzoek naar heeft gedaan. Ze erkent dat het vertraging van isolatieprojecten lastig is maar benadrukt ook de verantwoordelijkheid van de provincie om kwetsbare diersoorten te beschermen.
- 1680 Ze licht toe dat de provincie de aanpak van Utrecht kent, waar parallelle processen lopen. Beide provincies hebben onderzocht hoe met deze situatie om te gaan en zijn tot verschillende conclusies gekomen. Van beide aanpakken moet nog blijken of ze standhouden. Noord-Holland kiest voor een soortenmanagementplan en maakt maatwerkafspraken met gemeenten, in plaats
- 1685 van een tijdelijke ontheffing. Gemeenten die problemen ondervinden, kunnen in contact treden met de omgevingsdienst om te bespreken hoe hiermee om te gaan.
- Over de termijn voor het afgeven van tijdelijke ontheffingen, legt ze uit dat de provincie kiest voor een andere aanpak gebaseerd op lokale omstandigheden, totdat het soortenmanagementplan klaar is.
- 1690
- De gedeputeerde vermeldt ook dat er in dit geval geen aanvullende besluiten of middelen nodig zijn vanuit PS. Er zijn vanuit het Rijk SPUK-middelen beschikbaar gesteld om in de kosten te voorzien, waardoor het niet nodig is dat de provincie extra geld vrijmaakt.
- 1695 De heer **Klein** (CU) geeft aan dat hij uit de beantwoording van Gedeputeerde Kocken niet volledig heeft opgemaakt hoe de procedure in Noord-Holland werkt en vraagt om een schriftelijke

1700 toelichting hierop. Hij uit zijn zorgen over de timing van de Noord-Hollandse oplossing in vergelijking met de Utrechtse oplossing, die snel geïmplementeerd kan worden. Hij wijst erop dat er 44 gemeenten zijn in Noord-Holland en vraagt zich af of het maken van maatwerkafspraken met elke gemeente niet een enorm complex en tijdrovend proces zal zijn. De heer Klein wil graag weten op welke termijn gemeenten, die met problemen kampen, weer aan de slag kunnen als zij oplossingen willen implementeren.

1705 Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat het project Lerende Aanpak Gebiedsgerichte Ontheffingen voor de zomer is afgerond. Dit project is in samenwerking met de OD en een aantal gemeenten uitgevoerd om te onderzoeken welke werkwijzen mogelijk zijn om oplossingen te vinden. Ze is momenteel in overleg met deze partijen om te bepalen welke variant de voorkeur heeft. Zodra er meer helderheid is over de gekozen oplossing voor Noord-Holland, zal zij dit communiceren.

1710 Gemeenten kunnen nu al bij de OD terecht voor maatwerkafspraken. Elke gemeente die een probleem signaleert kan dus in de tussentijd daarvoor een oplossing zoeken.

De heer **Klein** (CU) vraagt de gedeputeerde of het haar bekend is hoelang het dan nog duurt nadat gemeenten contact hebben opgenomen met de OD en als de maatwerkafspraken zijn gemaakt, of de spouwmuurisolatie dan kan worden uitgevoerd.

1715

Gedeputeerde **Kocken** licht toe dat gemeenten die met dit onderwerp aan de slag willen, zich nu al bij de Omgevingsdienst kunnen melden. Zij ontvangen dan maatwerkafspraken die ze in principe kunnen doorzetten. Hoe snel er daadwerkelijk spouwmuurisolatie wordt aangebracht, hangt af van de gemeentelijke trajecten. Echter, de afspraken met de provincie kunnen nu al gemaakt worden. Ze voegt toe dat ze binnen ongeveer zes weken alle informatie over dit proces kan delen met Provinciale Staten. Het proces wordt ook gedeeld met alle gemeenten, aangezien elke gemeente deze taak heeft.

1720

1725 De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

18 Sluiting

De **voorzitter** dankt de commissie en de inspreker voor hun inbreng en sluit de vergadering om 21.35 uur.

1730

Sluiting om 21.35 uur.

Openstaande moties commissie Leefomgeving 16-10-2023

ID	Datum PS	Nr.	Onderwerp	Fractie	Inhoud	PFH	Stand van zaken GS
2843	02-10-2023	M126-2023	Motie: Planning sluiting Kooksgasfabriek 2 per 2029	BBB, VVD	PS verzoekt het college van Gedeputeerde Staten: Genoemde stappenplan te actualiseren en te concretiseren Tata nadrukkelijker op haar verantwoordelijkheid te wijzen om zich strikter te houden aan de gemaakte afspraken om te komen tot sluiting van de kooksgasfabriek 2 voor eind 2029 en PS hierover voor het eind van 2023 te informeren.	Olthof, J.	
2842	02-10-2023	M119-2023	Motie: Landelijke politiek, maak ter bescherming van onze inwoners betere wetten	PvdA, GroenLinks, PvdD, ChristenUnie, Volt	PS roepen alle Tweede Kamerleden en het kabinet op om: gezondheid op de eerste plaats te zetten, door zo snel en ambitieus mogelijk aan de slag te gaan met strengere milieunormen en meer instrumentarium, zodat de provincie haar inwoners beter kan beschermen tegen de	Olthof, J.	

			regelgeving .		negatieve gezondheidseffecten van Tata Steel en andere industrie. en verzoeken Gedeputeerde Staten om deze motie te verspreiden onder de relevante Kamerleden en kabinetsleden.		
2841	02-10-2023	M113-2023	Motie vreemd: Provinciale Staten trekt een grens: Stop met houtige biomassa!	JA21, BBB, VVD, CDA, PVV, PvdD, FvD	PS verzoekt Gedeputeerde Staten: – onderzoek te doen naar (juridische) mogelijkheden om toekomstige vergunningen voor biomassacentrales, gebruikmakend van houtige biomassa en samengesteld uit hiervoor gekapte bomen, te verbieden, zoals door het opstellen van een 'Biomassastrategie' en/of het aanpassen van de omgevingsverordening, en hierover te rapporteren aan Provinciale Staten van Noord-Holland	Kocken , R.	

Openstaande moties commissie Leefomgeving 16-10-2023

2840	10-07-2023	M100-2023	Motie: Gebruik kennis van dierenwelzijnsexperts	PvdD	PS verzoeken de OD NHN: – om met dierenwelzijnsorganisaties zoals Faunabescherming en Dierenbescherming in gesprek te gaan over de mogelijkheden om in de toekomst de kennis van de organisaties te betrekken, met als doel het onnodig doden van dieren te voorkomen.	Beemsterboer, J.	02-08-2023: Uitvoering nog niet opgestart.
2839	10-07-2023	M99-2023	Motie: Ook bij OD NHN scherp aan de wind varen voor welzijn inwoners	PvdD	PS verzoeken de OD NHN – voor de nieuwe VTH-strategie de mogelijkheden te verkennen om scherper te vergunnen en te handhaven, in het belang van het welzijn van inwoners en hun leefomgeving.	Beemsterboer, J.	10-08-2023: De motie wordt meegenomen in twee documenten: 1. Beleidsnota Uitvoering en Handhaving Noord-Holland 2024 – 2028. In de huidige nota is voorgescreven dat scherp wordt vergund voor de milieucompartimenten. We actualiseren deze Beleidsnota (besluitvorming voorzien eind 2023). De mogelijkheden om te verkennen om scherper te vergunnen en te handhaven op de onderwerpen natuurbescherming worden hierin meegenomen. 2. Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2028. Deze is in voorbereiding en wordt in het najaar aan PS toegezonden. De beleidsopgaven, werkwijzen en methoden voor uitvoering en handhaving van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten staan hierin beschreven.
2833	30-05-2023	M45-2023	Motie: Economische toets	PvdD, SP, JA21, GroenL	PS verzoeken GS – om zo snel mogelijk uit te zoeken hoe een financieel economische toets	Olthof, J.	09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel

Openstaande moties commissie Leefomgeving 16-10-2023

			Project Heracless	inks, Volt, D66	rond het project Heracless kan worden geborgd.		voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief "Moties Provinciale Staten Tata Steel" vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 02-08-2023: Het in de motie gevraagde onderzoek loopt nog. De verwachting is dat dit na de zomer is afgerond. Het afdoeningsvoorstel volgt dan. De planning is dat de afhandeling van deze motie in GS van 12 sept aan de orde komt.
2831	30-05-2023	M42-2023	Motie: Borging maatwerkafspraken EZK-TSN in vergunning en	JA21, PvdD, CDA, D66, GroenL inks, ChristenUnie	Provinciale Staten roept Gedeputeerde Staten op: – Bij het ministerie van EZK het belang te benadrukken om daar waar het mogelijk is maatwerkafspraken te borgen in vergunningen – Het ministerie van EZK te verzoeken waar mogelijk (de effecten van) maatwerkafspraken op de gezondheid en leefomgeving zo te formuleren dat deze opgenomen kunnen worden in de vergunningen van TSN – TSN te verzoeken om de maatwerkafspraken met	Olthof, J.	09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief "Moties Provinciale Staten Tata Steel" vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 02-08-2023: Wordt waar relevant meegenomen in gesprekken met EZK en Tata Steel.

Openstaande moties commissie Leefomgeving 16-10-2023

					betrekking tot gezondheid en leefomgeving op te nemen in een vergunningsaanvraag.		
2823	19-12-2022	M252-2022	Motie Borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten.	PvdD, DENK, SP, PvdO	PS dragen het college van GS op: – te verkennen waar de provincie wél de ruimte kan vinden om de ambities van Tata Steel over de halvering van PAK's onafhankelijk te laten controleren, bijvoorbeeld door zich toe te spitsen op in ieder geval de beloftes zoals geformuleerd in VRP en op het meest zorgwekkende onderdeel KGF2 – en daarover P5 zo snel mogelijk te informeren	Olthof, J.	09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief "Moties Provinciale Staten Tata Steel" vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 02-08-2023: In de vorige update aangeven dat de provincie, OD NZKG en het ministerie van IenW in gesprek zijn over de vraag hoe de feitelijke reductie van PAK inzichtelijk kan worden gemaakt. De huidige inschatting is dat de reductieclaim in het elektronisch milieujaarverslag (e-MJV) uit 2022 deels zichtbaar wordt en op basis van de e-MJV's uit de jaren daarna definitief geïnterpreteerd kan worden. Zie ook de Kamerbrief van IenW van 16 januari 2023, blz. 4). Het e-MJV over 2022 moet nog beoordeeld worden. De OD NZKG heeft emissiemetingen uitgevoerd bij de KGF2 aan zogenoemde puntbronnen. De metingen aan diffuse bronnen lopen nog. 05-06-2023 De provincie, OD NZKG en het ministerie van IenW zijn in gesprek over de vraag hoe de feitelijke reductie van PAK inzichtelijk kan worden gemaakt. De huidige inschatting is dat de reductieclaim in het elektronisch milieujaarverslag (e-MJV) uit 2022 deels zichtbaar wordt en op basis van de e-MJV's uit de jaren daarna definitief geïnterpreteerd kan

							worden. Het e-MJV over 2022 is ingediend en wordt beoordeeld door de OD NZKG. Zie ook de Kamerbrief van lenW van 16 januari 2023, blz. 4). De OD NZKG heeft emissiemetingen uitgevoerd bij de KGF2 aan zogenoemde puntbronnen, de metingen aan diffuse bronnen moeten nog later dit jaar plaatsvinden. De uitvoering van metingen aan de diffuse bronnen is afhankelijk van de meteorologie. 02-01-2023 Geen wijzigingen.
2815	14-11-2022	M230-2022	Motie RES versnelling	D66, GroenLinks, CDA, PvdA, ChristenUnie	PS dragen Gedeputeerde Staten op om: • de gemeenten nog meer te ondersteunen en ontzorgen rond het vertalen van zoekgebieden naar realisatiegebieden (plus bijbehorende infrastructuur) en gezamenlijk vaart te maken met de uitvoering van de RES'sen, • te verkennen op welke punten de provincie meer regie kan gaan nemen mocht de opgave echt niet gehaald worden, • te onderzoeken of met 1 loket, waar integraal alle provinciale regels/beleid die voor een RES zoekgebied of wind/zonproject	Kocken, R.	09-08-2023: Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 05-06-2023 Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 21-02-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 24-01-2023: Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten per brief over de voortgang in de uitvoering van de motie “RES versnelling” (M230-2022). Besluit GS: PS met bijgaande brief te informeren over de voortgang in de uitvoering van de motie “RES versnelling” (M230-2022).

Openstaande moties commissie Leefomgeving 16-10-2023

					gelden snel in beeld gebracht kunnen worden, een snellere afhandeling van vergunningsaanvragen bewerkstelligd kan worden, • De bovenstaande punten inhoudelijk terug te koppelen aan Provinciale Staten.		11-01-2023 Wij verwachten u in februari 2023 per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie.
2800	19-09-2022	M170-2022	Motie Haalbaarheid Planning Groen Staal	VVD, D66, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, PvdD, CDA, DENK, JA21	PS Verzoeken GS: • Voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te informeren over de route richting Groen Staal • Voor 1 januari 2023 ook de (resultaats-)verantwoordelijkheden van de provincie in deze route naar Groen Staal duidelijk te hebben en bij EZK en Tata (en overige betrokken partijen) duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat voor 1 maart 2023 tot een gezamenlijke concrete integrale planning op hoofdlijnen kan worden gekomen met termijnen,	Olthof, J.	09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief "Moties Provinciale Staten Tata Steel" vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 6-9-2023: de interimcommissie van 15-05-2023 heeft niet ingestemd met het afdoen van deze motie. De motie blijft nog openstaan. 05-06-2023 Op 22 maart 2023 is een verzoek aan PS gedaan om deze motie af te doen. (kenmerk 1987567/ 1987583). 02-01-2023 De voortgang van deze motie is opgenomen in brief 14 december 2022 (kenmerk 1938667/1943884). Reactie wordt opgenomen in aanbiedingsbrief aan PS over PCR en projectbesluit Heracless (onderdeel groen staal)

					deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 Groen Staal zal produceren. En hiermee rekening te houden met de uitgestelde uitkomsten van het emissieonderzoek • In aanvulling op het door G5 aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de Kooksgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de Kooksgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten. • Er bij de staatssecretaris en TATA op aan te dringen dat er voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen eerst duidelijkheid is over de effecten van het Groen Staalplan (en de andere		18-10-2022 Op dit moment is nog steeds de planning om PS hier voor 1 januari 2023 nader over te informeren.
--	--	--	--	--	---	--	--

Openstaande moties commissie Leefomgeving 16-10-2023

					scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris) op de gezondheid en leefomgeving.		
2778	04-04-2022	M43-2022	Motie Afstand doen van schadelijke biobrandstoffen	PvdD, SP, GroenLinks	PS roepen GS op om: – bij de uitvoering van de Agenda Slimme en Schone Logistiek (binnen de provinciale mogelijkheden) niet actief in te zetten op het stimuleren en subsidiëren van biobrandstoffen die volgens wetenschappelijke inzichten die schadelijker zijn dan, of even schadelijk zijn als, fossiele brandstoffen – in verschillende relevante overlegstructuren het standpunt in te brengen dat de provincie het verder investeren in zulke biobrandstoffen onwenselijk vindt.	Olthof, J.	02-08-2023: Geen wijzigingen. 05-06-2023 Het conceptrapport om de ontwikkeling en impact van verschillende duurzame energiedragers in kaart te brengen waarop 17 oktober opdracht tot gegeven is, is ambtelijk opgeleverd. Ambtelijk wordt dit de komende tijd geanalyseerd en voorzien van een appreciatie alvorens het aan een nieuw college van Gedeputeerde Staten voorgelegd wordt. 24-01-2023 Geen wijzigingen 18-10-2022 Op 17 oktober is opdracht gegeven om de ontwikkeling en impact van verschillende duurzame energiedragers in kaart te brengen. Op 27 oktober is het Noord-Hollands covenant waterstof in zware mobiliteit gelanceerd met rond de 60 ondertekenaars, waaronder veel ondernemers, om te komen tot een basisnetwerk van waterstoftankstations in Noord-Holland. 08-08-2022 Bij gesprekken over alternatieve energiedragers voor logistiek focussen we op dit moment op waterstof en elektriciteit. Dit doen we onder andere door de Noord-Hollandse waterstofstrategie, de betrokkenheid bij het Nationaal Waterstofprogramma, toetreding tot het RH2INE programma en de aanpak via de Nationale Agenda Laadinfrastructuur. Ook is een traject gestart om meer objectieve

							duidelijkheid te krijgen over de gevolgen van de verschillende energiedragers in Noord-Holland en andere gebieden.
2776	07-03-2022	M23-2022	Motie Zicht op verbetering leefomgeving	D66, PvdA, GroenLinks, VVD	PS verzoeken GS: • voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van vergunningen om tot groen staal te komen • er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidieregelingen te verbinden m.b.t.: – gezondheid een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de KookGasFabriek en de Hoogoven gesloten worden • voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn • met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit	Olthof, J.	09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief “Moties Provinciale Staten Tata Steel” vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 6-9-2023: de interimcommissie van 15-05-2023 heeft niet ingestemd met het afdoen van deze motie. De motie blijft nog openstaan. De planning is dat de afhandeling van deze motie in GS van 12 sept aan de orde komt. 05-06-2023 Op 22 maart 2023 is een verzoek aan PS gedaan om deze motie af te doen. (kenmerk 1987567/ 1987583). 02-01-2023 Zie stavaza motie M170/2022. In de daar bedoelde brief wordt ook nader ingegaan op het punt uit deze motie inzake de DRI en een Kooksfabriek en een Hoogoven. 18-10-2022 De voortgang op deze motie zal voortaan gezamenlijk/in samenhang met die op motie 170 worden gecommuniceerd. 15-08-2022 GS hebben op 30 maart 2022 per brief op de motie gereageerd (kenmerk 1796357/1796358). Als er nieuwe ontwikkelingen zijn worden PS daar opnieuw over geïnformeerd. 16-03-2022 GS werken aan een brief in reactie op de motie.

					de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet –binnen de gestelde termijn– worden behaald • de Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.		
2752	05-07-2021	M127-2021	Motie Windturbines en gemeentegronden	VVD, D66, PvdA, DENK, SP, JA21	PS dragen het College van Gedeputeerde Staten op • om, voor het geval dat gemeenten hun verschillen van mening niet bilateraal kunnen oplossen, vanuit de provinciale regiefunctie de Noord-Hollandse gemeenten gezamenlijke uitgangspunten op te laten stellen als onderling afsprakenkader hoe om te gaan met de planning van eventuele windturbines nabij gemeentegrenzen • om zich in te spannen om, indien deze situatie zich aan de	Kocken, R.	09-08-2023 geen wijzigingen. 05-06-2023 De dicta van moties 127-2021, 108-2021, 24-2021 zijn dermate vergelijkbaar dat wij ten behoeve van het overzicht een gebundelde update geven voor de uitvoering van deze moties. Net als in de update van november op meerdere plekken weer voortgang in intergemeentelijke afstemming (zowel bestuurlijk als ambtelijk). Geingebied Binnen het Geingebied zijn in het verleden plannen en weerstand op plannen geweest voor de opwek van windenergie. Hierop heeft er een behoorlijke tijd de status-quo op gelegen. Plannen voor wind raken vaak aan meerdere gemeenten en mogelijk ook meerdere provincies, hier ook Noord-Holland. Inmiddels zijn er in de provincie Utrecht nieuwe stappen gezet. Er wordt een planMER doorlopen om de opwekpotentie, randvoorwaarden van 77 gebieden onderzocht. Het Geingebied maakt hier onderdeel van uit. Als provincie zijn we gesprekspartner binnen dit traject van de planMER en van de betrokken gemeenten. Holendrecht In de oksel van de Rijkswegen A9 en A2 is er

				provinciegrenzen mocht voordoen, met de aangrenzende gemeenten in onze buurprovincies over en weer tot vergelijkbare afspraken te komen • om tijdig vóór de behandeling van de Omgevingsverordening 2022 in de commissie RWK, de resultaten aan Provinciale Staten te rapporteren.	vanuit een windcoöperatie en in afstemming met de gemeente Ouderkerk a/d Amstel een verkenning gaande naar de mogelijk potentie en binnen welke randvoorwaarden van opwek van windenergie. In opdracht van initiatiefnemer worden onderzoeken uitgevoerd. Als provincie hebben we reeds inhoudelijke opmerkingen en bedenkingen meegegeven. Als provincie onderhouden we het contact met betrokken en omliggende gemeenten en volgen we inhoudelijk de producten die worden opgeleverd en het proces wat partijen gezamenlijk doorlopen. Verwacht wordt dat komende maanden de eerste onderzoeken naar de randvoorwaarden gereed zijn om ambtelijk te bespreken. Groene Hart In het kader van de Groene Hart NOVEX aanpak werken de drie Groene Hartprovincies en het rijk samen aan een onderzoek naar energieopwekking in het Groene Hart. Met dit wordt aan de hand van ruimtelijke scenario's verkent hoe energieopwekking op de langetermijn (2050) op een goede manier een plek kan krijgen in het Groene Hart. Dit onderzoek is bedoeld als inspiratie voor de RES en bouwsteen voor het toekomstperspectief Groene Hart wat vanuit de NOVEX wordt opgesteld. Diemerscheg Diemen is een planMer procedure gestart voor al haar windzoekgebieden. Mbt Diemerscheg – dat op de grens ligt met Amsterdam– wordt afstemming gezocht met Amsterdam die ook een planMER procedure voor haar windzoekgebieden doorloopt. Zowel Diemen als Amsterdam betrekken ons zorgvuldig bij de diverse stappen in dit proces. Windturbines Noorder IJ-plas Cornelis Douwesterrein Door de buurgemeenten Oostzaan, Landsmeer, Zaanstad en Amsterdam is aan de provincie Noord-Holland gevraagd om de procescoördinatie op ambtelijk én bestuurlijk niveau tussen betrokken gemeenten op te pakken. Deze rol wordt ambtelijk door
--	--	--	--	---	---

						de provincie ingevuld en als bestuurder is Edward Stigter aanspreekpunt. Naast de rol van procescoördinatie is de provincie Noord-Holland tevens bevoegd gezag. Deze rol is wat de vergunningen betreft gedelegeerd aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Gemeenten en provincie zijn in nauwe afstemming betrokken bij de windopgave Noorder IJ-plas Cornelis Douwesterrein. Het project bevindt zich in het eindstadium van de MER-fase. Provinciale Staten dienen nog een vvgb – verklaring van geen bedenkingen af te geven. Op de vergunningsaanvraag van de initiatiefnemer (5 samenwerkende Amsterdamse windcoöperaties) kan door bezwaarhebbenden beroep worden aangetekend. De samenwerking tussen de buurgemeenten is op het niveau van een goede buur en daar werken we continue aan verder. Haarlemmermeer We zijn in overleg met Haarlemmermeer over de verdere uitwerking van windzoekgebied Spoordriehoek. De gemeente heeft te kennen gegeven een gezamenlijk proces met de provincie te willen vormgeven de manier waarop onderzoeken wij momenteel. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht. 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voortgang van deze motie.
--	--	--	--	--	--	---

						13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeenten. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden. Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming tussen buurgemeentes en andere belanghebbenden te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied).
2742	05-07-2021	M108-2021	Motie gesprekken tussen buurgemeenten	DENK, PvdD	PS verzoekt het college: – gesprekken te organiseren met en tussen buurgemeenten die zorgen uiten over gebrekkige afstemming ten aanzien van de plaatsing van windturbines – te onderzoeken waar de knelpunten zitten en mogelijke oplossingen aandragen – en daarover terug te rapporteren aan Provinciale Staten.	Kocken, R. 09-08-2023: Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 05-06-2023 Zie update M230-2022: Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder

						een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht. 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voortgang van deze motie. . 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeenten. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden. Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming tussen buurgemeentes
--	--	--	--	--	--	--

							en andere belanghebbenden te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied).
2741	05-07-2021	M106-2021	Motie RES: Bescherm natuur en cultuurhistorie in het IJmeer	PvdD, PVDA, GL, D66, DENK	PS roepen het college van Gedeputeerde Staten op: – in het vervolgtraject van de RES terughoudend te zijn in de uitwerking van zoekgebieden voor de opwekking van windenergie in het IJmeer	Kocken, R.	09-08-2023: Amsterdam heeft besloten om een plan-milieueffectrapport (planMER) op te stellen, dat gekoppeld wordt aan een nieuw ruimtelijk besluit, zoals bedoeld in de Omgevingswet, het Programma Windenergie Amsterdam. In het planMER worden de milieueffecten van windenergie in de verschillende zoekgebieden in kaart gebracht zodat een nadere afweging en prioritering van zoekgebieden kan plaatsvinden. Bij de besluitvorming over het Programma Windenergie Amsterdam – naar verwachting begin 2024- vindt de integrale belangenafweging plaats, waarbij de milieueffecten in het planMER, maar ook andere belangen, zoals de mogelijkheden voor inpassing op het elektriciteitsnet en energiesysteemefficiëntie, worden meegewogen. 05-06-2023 Amsterdam heeft besloten om een plan-milieueffectrapport (planMER) op te stellen, dat gekoppeld wordt aan een nieuw ruimtelijk besluit, zoals bedoeld in de Omgevingswet, het Programma Windenergie Amsterdam. In het planMER worden de milieueffecten van windenergie in de verschillende zoekgebieden in kaart gebracht zodat een nadere afweging en prioritering van zoekgebieden kan plaatsvinden. Bij de besluitvorming over het Programma Windenergie Amsterdam – naar verwachting begin 2024- vindt de integrale belangenafweging plaats, waarbij de milieueffecten in het planMER, maar ook andere belangen, zoals de mogelijkheden voor inpassing op het elektriciteitsnet en energiesysteemefficiëntie, worden meegewogen.

						11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht. 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES uitvoeringsprogramma, per brief over de voortgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 13-01-2022 In GS van 11-1 lag een voorstel over Uitvoeringsprogramma RES en voorstel afdoen moties. 04-11-2021 Gemeente Amsterdam is gestart met een reflectiefase. Hierin zullen zij een expertgroep natuur opzetten en daarin zal ook de provincie deelnemen. In deze reflectiefase worden alle (mogelijke) aandachtspunten voor de uitwerking van de RES-zoekgebieden besproken. Hier is bijvoorbeeld het nog uit te voeren onderzoek naar vogeltrekroutes een onderdeel van.
2739	05-07-2021	M104-2021	Motie RES: Meer initiërende rol provincie	PVDD, PVDA, DENK	PS roepen het college van Gedeputeerde Staten op: – in het vervolgtraject van de RES een meer initiërende rol te nemen daar waar een	Kocken , R. 09-08-2023: Met de diverse aanmeldingen bij het Rijks OER-programma (Opwek Energie Rijksvastgoed) pakken we een initiërende rol. O.a. op het gebied van ruimtelijke samenhang tussen de zoekgebieden langs wegen. Hier lopen nu diverse projecten of staan gepland: – Energieroute Noord-Holland (A9, A5, A22): zie ook brief 1912240/1912497 – A1, A6 – A7, A8

					zorgvuldige afweging in het geding komt.	(start najaar 2023) – A10 (start voorjaar 2024) Ook een meer initiërende rol in het kader van recente motie 230-2022 RES versnelling. 05-06-2023 Met de diverse aanmeldingen bij het Rijks OER-programma (Opwek Energie Rijksvastgoed) pakken we mee initiërende rol. O.a. op het gebied van ruimtelijke samenhang tussen de zoekgebieden langs wegen. Hier lopen du diverse projecten op of staan gepland: – Energieroute Noord-Holland (A9, A5, A22): zie ook brief 1912240/1912497 – A1, A6 – A7, A8 (start najaar 2023) – A10 (start voorjaar 2024) Ook een meer initiërende rol in het kader van recente motie 230-2022 RES versnelling. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voortgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeenten. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden. Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in
--	--	--	--	--	---	---

							verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming tussen buurgemeentes en andere belanghebbenden te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied).
2723	08-03-2021	M24-2021	Motie betrek buurgemeenten óók bij het meten van draagvlak over het plaatsen van windturbines	DENK, JA21	PS verzoeken het college GS: – Om bij gemeenten sterk aan te dringen op goede en adequate afstemming tussen de aangrenzende buurgemeenten van de zoekgebieden en daarover terug te rapporteren aan de Provinciale Staten	Kocken, R.	09-08-2023: Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 05-06-2023 Zie update M230-2022: Wij hebben u recent apart per brief – kenmerk 1968654/1968756 – over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht

						04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voortgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeenten. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden. Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming tussen buurgemeentes en andere belanghebbenden te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied). 29-06-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met haar buurgemeenten, maar de provincie neemt, waar nodig een faciliterende rol op zich. Voorbeelden hiervan zijn wanneer het gebieden betreft die meerdere gemeenten of provincies beslaan (zoals het Geingebied), ofwel omdat gemeenten ons direct vragen om overleg te organiseren. Gedeputeerde Stigter heeft, na toezegging in de commissie RWK van 10 juni, bestuurlijk contact opgenomen met Amsterdam en provincie Utrecht. Ook heeft gedeputeerde Stigter een mail gestuurd aan
--	--	--	--	--	--	--

							de Stuurgroep NHZ om het belang van afstemming nogmaals te benadrukken. Naar aanleiding daarvan is in de stuurgroep NHZ op 25 juni de afspraak gemaakt om te komen tot een set samenwerkingsafspraken. Deze afspraken zullen zich niet inhoudelijk richten op de zoekgebieden, maar zijn vooral procesmatig van aard. Bijvoorbeeld over het uitnodigen van inwoners uit de buurgemeenten, de wijze van communiceren met inwoners, etc. Doel is om na het zomerreces een set afspraken klaar te hebben. 17-03-2021 Om bij de gemeenten erop aan te dringen om, in het kader van de mogelijke plaatsing van windturbines, óók de meningen van de bewoners te peilen die wonen aan de aangrenzende buurgemeenten van de zoekgebieden. Daarbij ook te wijzen op het belang van een goede afstemming tussen buurgemeenten. Team energietransitie neemt dit bij alle overleggen die we in het kader van de uitvoering RES hebben met gemeenten mee als standaard gespreksonderwerp.
2693	05-10-2020	M135-2020	Motie bij concept-RESsen over burgerparticipatie	D66,PvdA,VVD	PS hebben de volgende wensen en bedenkingen bij de concept-RES NHZ of concept-RES NHN: • PS vragen GS om voortdurend aandacht te besteden aan tijd en ruimte voor zorgvuldige burgerparticipatie in het vervolgproces.	Kocken, R.	08-08-2023 In het Uitvoeringsprogramma voor de RES NHN en NHZ zijn afspraken gemaakt die moeten leiden tot zorgvuldige burgerparticipatie. Deze afspraken zijn gemaakt tussen de RES-partners. Aanvullend op deze afspraken bieden wij een provinciale regeling aan ter ondersteuning van zorgvuldige burgerparticipatie. Deze regeling biedt gemeenten en initiatiefnemers expertise op het gebied van participatie. Ook ziet deze regeling op het ontwikkelen van vormen van financiële participatie. De regeling is al door meerdere gemeenten benut bij het uitwerken van zoekgebieden. Daarnaast ziet ook de Rijksoverheid het belang van burgerparticipatie bij de energietransitie. De energietransitie kan alleen

						slagen als burgers op tijd weten dat er plannen zijn voor hun omgeving, door hen mee te laten denken en actief het gesprek aan te gaan over de veranderingen die hen te wachten staan. Daarom wordt er op Rijksniveau gewerkt aan een Kabinetsvisie burgerbetrokkenheid bij de energietransitie. Deze visie wordt in het voorjaar 2023 naar de Tweede Kamer gestuurd. 05-06-2023 In het Uitvoeringsprogramma voor de RES NHN en NHZ zijn afspraken gemaakt die moeten leiden tot zorgvuldige burgerparticipatie. Deze afspraken zijn gemaakt tussen de RES-partners. Aanvullend op deze afspraken bieden wij een provinciale regeling aan ter ondersteuning van zorgvuldige burgerparticipatie. Deze regeling biedt gemeenten en initiatiefnemers expertise op het gebied van participatie. Ook ziet deze regeling op het ontwikkelen van vormen van financiële participatie. De regeling is al door meerdere gemeenten benut bij het uitwerken van zoekgebieden. Daarnaast ziet ook de Rijksoverheid het belang van burgerparticipatie bij de energietransitie. De energietransitie kan alleen slagen als burgers op tijd weten dat er plannen zijn voor hun omgeving, door hen mee te laten denken en actief het gesprek aan te gaan over de veranderingen die hen te wachten staan. Daarom wordt er op Rijksniveau gewerkt aan een Kabinetsvisie burgerbetrokkenheid bij de energietransitie. Deze visie wordt in het voorjaar 2023 naar de Tweede Kamer gestuurd. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie.
--	--	--	--	--	--	--

						26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voortgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 13-01-2022 In GS van 11-1 lag een voorstel over Uitvoeringsprogramma RES en voorstel afdoen moties. 04-11-2021 De leidraad financiële participatie is opgesteld in samenwerking met gemeenten en de participatiecoalitie. De conceptversie is besproken in de energieregio's en wordt in samenwerking met de energieregio's verspreid. Op basis van de leidraad wordt gewerkt aan een provinciaal kader omtrent financiële participatie en lokaal eigendom. Ook is in samenwerking met de energieregio's een kennissessie georganiseerd op dit thema. Begin 2022 wordt de leidraad met PS gedeeld. Naast deze aandacht voor financiële participatie, onderzoeken we momenteel hoe we gemeenten verder kunnen ondersteunen als het gaat om procesparticipatie bij de uitwerking van zoekgebieden. 29-06-2021 Er zijn in opdracht van de provincie door Berenschot tientallen gesprekken gevoerd met verschillende gemeenten, waterschappen en stakeholders uit het RES-proces. Er is geïnventariseerd waar de behoefte ligt op het onderwerp (financiële) participatie. Op basis
--	--	--	--	--	--	---

						van deze behoeften stelt Berenschot een Leidraad op om handvatten te geven aan de partijen hoe om te gaan met financiële participatie. Hierbij wordt ook ingegaan op de mogelijkheden voor inwoners met een kleinere beurs. Deze leidraad komt na de zomer richting PS. 31-03-2021 We blijven inzetten op kennisdeling o.a. door het organiseren van een kennissessie over proces- en partiele participatie waar alle ambtelijk en bestuurlijk RES partners en stakeholders zijn uitgenodigd (25 maart). Ook is er een Katern Proces gemaakt plus twee infographics die laten zien wat er allemaal aan communicatie/participatie is gedaan in de aanloop naar de RES 1.0. Dit katern zit bij de RES 1.0 die vanaf eind april in besluitvorming gaat. Verder hebben een extern bureau opdracht gegeven om te inventariseren hoe we de gemeenten kunnen ondersteunen bij (financiële) participatie. 11-01-2021 Voor gemeenten die de procesparticipatie willen versterken, stellen wij reeds financiële middelen beschikbaar. Daarnaast wordt ingezet op kennisdeling over participatie (thematafel jongerenparticipatie). Momenteel wordt verkend hoe na de RES 1.0 de procesparticipatie door de provincie gefaciliteerd kan worden.
2686	05-10-2020	M125-2020	Koppel biodiversiteit aan de energietransitie	PvdD	PS roepen GS op: de energietransitie waar mogelijk aan opgaven voor biodiversiteitsherstel- en versterking te koppelen en dat ook te doen in het vervolgttraject van de RES.	Kocken , R. 09-08-2023: De provinciale ondersteuningsregeling meervoudig ruimtegebruik stimuleert initiatiefnemers om in de vroege planfase van energieprojecten koppelkansen met o.a. leefbaarheid en biodiversiteit te onderzoeken. Ook werken het Rijk, de Provincies, de Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA), TenneT en groene partijen zoals de Vogelbescherming samen aan het traject Natuurinclusieve energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). Partijen spanning zich in

						om negatieve effecten op vogels en vleermuizen te beperken en werken toe naar het sluiten van een akkoord. Het akkoord zal afspraken bevatten over: mitigerende maatregelen, onderzoek en monitoring, populatieversterkende maatregelen, governance en financiering. Ten aanzien van natuurinclusieve zonneparken co-financierden we samen met 7 andere provincies nationaal onderzoek EcoCertified Solar Parks. Het onderzoek richt zich op wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor ontwerp en beheer van natuurinclusieve zonneparken. Er zijn in totaal 20 zonneparken geselecteerd voor empirisch onderzoek. Het meerjarige onderzoek is in februari j.l. van start gegaan en loopt tot 2025. Ook worden er in samenwerking met het programmabureau RES verschillende kennissessies georganiseerd waar natuurinclusieve energietransitie een onderdeel van is. Steeds meer gemeenten werken natuurinclusieve energietransitie uit in hun beleid. Een mooi voorbeeld is de gemeente Schagen, zij zijn voornemens om bij de aanleg van grote zonneparken natuurwaarden in het gebied toe te voegen. Ook vragen zij standaard een ecologische toets bij de aanvraag van een zonnepark. 05-06-2023 De provinciale ondersteuningsregeling meervoudig ruimtegebruik stimuleert initiatiefnemers om in de vroege planfase van energieprojecten koppelkansen met o.a. leefbaarheid en biodiversiteit te onderzoeken. Ook werken het Rijk, de Provincies, de Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA), TenneT en groene partijen zoals de Vogelbescherming samen aan het traject Natuurinclusieve energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). Partijen spannen zich in om negatieve effecten op vogels en vleermuizen te beperken en werken
--	--	--	--	--	--	---

						toe naar het sluiten van een akkoord. Het akkoord zal afspraken bevatten over: mitigerende maatregelen, onderzoek en monitoring, populatieversterkende maatregelen, governance en financiering. Ten aanzien van natuurinclusieve zonneparken co-financierden we samen met 7 andere provincies nationaal onderzoek EcoCertified Solar Parks. Het onderzoek richt zich op wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor ontwerp en beheer van natuurinclusieve zonneparken. Er zijn in totaal 20 zonneparken geselecteerd voor empirisch onderzoek. Het meerjarige onderzoek is in februari j.l. van start gegaan en loopt tot 2025. Ook worden er in samenwerking met het programmabureau RES verschillende kennissessies georganiseerd waar natuurinclusieve energietransitie een onderdeel van is. Steeds meer gemeenten werken natuurinclusieve energietransitie uit in hun beleid. Een mooi voorbeeld is de gemeente Schagen, zij zijn voornemens om bij de aanleg van grote zonneparken natuurwaarden in het gebied toe te voegen. Ook vragen zij standaard een ecologische toets bij de aanvraag van een zonnepark. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht. 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voortgang van deze motie.
--	--	--	--	--	--	---

						13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022 04-11-2021 Aanvullende inzet natuurinclusieve energietransitie. Het Rijk, Provincies, NWEA, TenneT en groene partijen (Vogelbescherming Nederland, Zoogdierverseniging en de Natuur en Milieu Federaties) werken samen aan het traject Natuurinclusieve Energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). Het doel van dit traject is om te komen tot afspraken waarmee zowel wordt gezorgd voor de doorgang van de ontwikkeling van windparken en hoogspanningsverbindingen op land, als voor een vermindering van de negatieve effecten ervan op de staat van instandhouding van kwetsbare vogels en vleermuizen. Deze afspraken op hoofdlijnen zullen in de komende periode nader worden uitgewerkt tot een akkoord. Het totaalpakket aan gemaakte afspraken wordt vervat in een akkoord en een juridisch kader. M.b.t. natuurinclusieve zonneparken is inmiddels gestart met een nationaal onderzoek Ecocertified Solar Parks om te komen tot wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor beheer, inrichting en ontwikkeling van biodiversiteit in zonneparken. Het doel van Ecocertified Solar Parks is om te komen tot een label waarmee uitgangspunten uit de gedragscode Zon op Land nog beter zijn geborgd. De provincie co-financiert dit onderzoek. 25-05-2021: uit besluitenlijst GS d.d.11-05-2021: Besluit GS: 1. In te stemmen met de RES 1.0 NHN en de RES 1.0 NHZ
--	--	--	--	--	--	---

						2. De Statenvoordracht ter besluitvorming aan te bieden aan Provinciale Staten waarbij wordt voorgesteld om: – de RES 1.0 NHN en de RES 1.0 NHZ vast te stellen – de volgende moties als afgedaan te beschouwen: 121-2020 (vogeltrekroutes) 125-2020 (biodiversiteit) 128-2020 (aanpassen SDE++) 131-2020 (effecten in beeld) 134-2020 (advies cie MER) 136-2020 (gedragscode BPL) en 138-2020 (arbeidsmarktbeleid) 3. De portefeuillehouder Klimaat en Energie en wethouder Thijs Kroese (als technisch voorzitter van de Stuurgroep RES NHZ namens de energieregio Noord-Holland Zuid) te machtigen om de RES 1.0 van de respectievelijke energieregio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid, na besluitvorming door Provinciale Staten, aan te bieden aan het Nationaal Programma RES 4. Vanuit het bovenlokale belang van de energietransitie de stuurgroepen RES NHN en RES NHZ de opdracht te geven om een uitvoeringsprogramma op te stellen, met daarin: – regionale samenwerkingsafspraken met betrekking tot: * de uitwerking van de zoekgebieden voor zon en wind * de uitwerking van de Regionale Structuur Warmte – afspraken, kaders en aanpak voor het proces naar de RES 2.0 – afspraken m.b.t. data en monitoring – afspraken over inzet en verdeling van capaciteit en uitvoeringsbudget 5. Samen met de gemeenten van de deelregio's West-Friesland en Kop van Noord-Holland bij het Rijk aan te dringen op het mogelijk maken van het plan Duurzaam Leefbaar voor de Wieringerhoek. 31-03-2021 In de reactienota die door GS is vastgesteld is aangegeven hoe we deze motie gaan oppakken. Inmiddels is er een stroomschema
--	--	--	--	--	--	--

						“energie i.r.t. natuur, landschap en leefbaarheid” ontwikkeld in samenwerking tussen overheden en belangenorganisaties. Het stroomschema brengt in beeld welk beleid en ontwikkelprincipes er gelden op het gebied van natuur, landschap en leefbaarheid. Het schema moet gemeenten en belanghebbenden helpen in de verdere uitwerking van de zoekgebieden in de RES. En uitdagen om te komen tot biodiversiteitsvriendelijke keuzes. De komende tijd zal het stroomschema worden betrokken bij de uitwerking van de RES-zoekgebieden. 11-01-2021 In de reactienota die door GS is vastgesteld is aangegeven hoe we deze motie gaan oppakken. Op 12 december jl. vond de eerste ronde van de thematafel “Ontwikkelprincipes” plaats. Daar is kennis gedeeld tussen partners waaronder milieu- en natuurorganisaties over de koppeling van energietransitie met milieu en natuur. Ook de kennis die door het Nationaal Programma RES is opgedaan wordt hierbij ingebracht. Op 10 februari vindt een tweede ronde van deze thematafel plaats. De resultaten komen in een Stroomschema natuur, landschap en leefbaarheid. Het stroomschema brengt in beeld welk beleid en ontwikkelprincipes er gelden op het gebied van natuur, landschap en leefbaarheid. Het schema moet gemeenten en belanghebbenden helpen in de verdere uitwerking van de zoekgebieden in de RES.
2678	18-05-2020	M41-2020	Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur	PvdA, ChristenUnie, GroenLinks,	Verzoek PS om 1. Gemeenten en waterschappen te laten inventariseren welke culturele en maatschappelijke organisaties die mede	Kocken, R. Rommeling, E. 14-08-2023: Het programma voor startende makers is in uitvoering. Hierover is PS geïnformeerd bij brief van 15 november 2022 (1400571/1920984). 05-06-2023 De motie is in 3 tranches uitgevoerd in 2020, 2021 en 2022. De verstrekte subsidies aan gemeenten in tranche 2 (2021) zijn bijna

				VVD, D66, SP bijdragen aan Provinciale doelen als cultuur, cultuur historie en leefbaarheid aan de huidige situatie ten onder dreigen te gaan 2. Te inventariseren welke maatregelen op korte termijn genomen moeten worden om deze organisaties te helpen de periode tot herstel van een meet normale situatie te overbruggen 3. Een voorstel aan Provinciale Staten voor te leggen voor het instellen van een 'Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur' (PNSI) om de kosten van deze noodmaatregelen voor de korte termijn te dekken 4. Voorwaarden op te stellen waar een gemeente of waterschap aan moet voldoen om in aanmerking te komen voor een beroep op het PNSI ter ondersteuning van de lokale maatschappelijke en culturele	allemaal vastgesteld en afgerekend. In najaar 2023 volgen de afrekeningen van tranche 3 (2022). 19-01-2023 De aanvragen voor de 3e tranche van het noodfonds zijn gehonoreerd in de laatste maanden van 2022. De Staten zijn hierover met een brief (1929984) geïnformeerd. Naast de proposities van de gemeenten is de aanvraag voor een Impuls voor startende makers (Karavaan/Toneelschuur) gehonoreerd. Op dit moment wordt gewerkt aan de vaststellingen van tranche 2. De subsidies die in de 3e tranche (2022) zijn verstrekt worden dit najaar met de gemeenten afgerekend. 29-11-2022: uit besluitenlijst GS d.d. 15-11-2022: Provinciale Staten hebben op 18 mei 2020 een motie aangenomen om een noodfonds in te stellen gericht op de culturele en maatschappelijke organisaties die schade hebben als gevolg van de landelijke maatregelen ter bestrijding van Covid-19. In 2020 en 2021 hebben provincie en gemeenten aan 110 culturele instellingen noodsteun verleend. Het restant wordt nu ingezet om 27 Noord-Hollandse culturele instellingen te ondersteunen. Besluit: 1. Kennis te nemen van de proposities van de gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam (excl. Amsterdam en Flevoland) en de gemeenten in Noord-Holland Noord die dienen als basis voor de subsidieaanvraag in het kader van de 3e tranche van het provinciaal noodfonds sociale infrastructuur 2. Aan 14 gemeenten een incidentele subsidie te verstrekken (zie bijlage 4) om 27 culturele instellingen te ondersteunen die als gevolg van de COVID-19 maatregelen in financiële nood zijn gekomen
--	--	--	--	---	---

				organisaties 5. Voor de uitvoering samenwerking te zoeken met gemeenten, waterschappen en het Rijk, met in achtneming van ieders eigen competentie 6. Als startpunt te nemen een richtinggevend maar niet dwingend bedrag van Euro 10 mln 7. Financiering uit de eigen middelen doch, indien noodzakelijk, vreemd vermogen te overwegen en daarbij een breed financieel instrumentarium te betrekken 8. Gelet op de urgentie van de problematiek, de uitvoering van de verschillende onderdelen van deze motie zo spoedig mogelijk ter hand te nemen en PS regelmatig te informeren over de voortgang.	3. In afwijking van de Aanwijzingen voor de subsidieverstrekking Provincie Noord-Holland een voorschot van 100 procent van de verleende subsidies te verstrekken 4. Provinciale Staten met brief te informeren over de voorgenomen uitwerking van de 3e tranche van motie 41-2020. 24-10-2022 De 3e tranche van het noodfonds is in juni 2022 uitgezet bij de gemeenten. Dit was noodzakelijk omdat veel vitale regionale culturele instellingen in het eerste half jaar van 2022 nog schade ondervonden van de coronamaatregelen. Voor deze 3e tranche worden middelen ingezet die teruggevloeid zijn van de 1e tranche (2020). De gemeenten hebben in NHN- en MRA verband rond 1 oktober 2022 ieder een propositie aangeleverd voor deze 3e tranche van het noodfonds. De aanvragen worden verwerkt en naar verwachting volgt halverwege november hier een GS besluit over. PS zal eind november 2022 middels een brief worden geïnformeerd over welke gemeenten en welke organisaties vanuit het noodfonds in 2022 een bijdrage ontvangen. 27-07-2022 In juni 2022 is de 3e tranche van het noodfonds uitgezet bij de gemeenten. Dit is noodzakelijk omdat veel culturele instellingen in het eerste half jaar van 2022 nog veel schade ondervonden van de coronamaatregelen. Voor deze 3e tranche worden middelen ingezet die teruggevloeid zijn van de 1e tranche (2020). Gemeenten maken wederom een propositie in MRA en NHN verband. In een bestuurlijk overleg wordt dit medio september besproken. Rond 1 oktober 2022 worden beide proposities ingediend. Tevens werken De Karavaan en De Toneelschuur aan een tweejarige impuls voor startende makers. Eind 2022 worden PS
--	--	--	--	---	--

						geïnformeerd over de toegekende noodsteun en de voortgang van de subsidie voor het programma startende makers. 21-07-2022: uit besluitenlijst GS d.d. 28-06-2022: Provinciale Staten hebben op 18 mei 2020 een motie aangenomen om een noodfonds in te stellen voor culturele en maatschappelijke organisaties die schade hebben als gevolg van de coronacrisis. Met dit noodfonds heeft de provincie in 2020 en 2021 in twee tranches samen met de gemeenten 110 instellingen financieel kunnen ondersteunen. Het resterende budget wordt in derde tranche ingezet voor noodsteun in de periode 1 januari – 1 juli van 2022 én voor een impuls aan startende makers in de podiumkunsten. Besluit GS: 1. Met brieven de samenwerkende gemeenten in de Metropool Regio Amsterdam (minus Amsterdam en Flevoland) en Noord-Holland Noord, uit te nodigen tot het indienen van twee proposities (één per regio) die dienen als basis voor de subsidieaanvraag in het kader van de derde tranche van het provinciaal noodfonds sociale infrastructuur voor de periode 1 januari – 1 juli 2022, conform bijgaande voorwaarden en procesvoorstel 2. Voor deze twee proposities maximaal € 1.500.000 vanuit het restant aan middelen van het noodfonds te reserveren 3. Kennis te nemen van het onderzoek van Berenschot naar de positie van startende makers in (post) coronatijd 4. Een budget van maximaal € 600.000 vanuit het restant noodfonds te reserveren voor een Impuls Startende makers en met bijgaande brief De Karavaan en De Schuur uit te nodigen tot het nader uitwerken van hun conceptplan
--	--	--	--	--	--	---

						5. Opdracht te geven aan een extern bureau tot evaluatie over de effectiviteit en procedure van het noodfonds en hiervoor maximaal € 35.000 beschikbaar te stellen 6. Bij afrekening van de subsidies die verstrekt zijn in de tweede tranche (over eerste helft 2021) de mogelijkheid aan de gemeenten te geven om deze subsidie in te zetten over het hele jaar 2021 7. Provinciale Staten met bijgaande brief te informeren over de voorgenomen uitwerking van de derde tranche van motie 41. 13-04-2022: In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel geholpen hebben. Het restant van het noodfonds is in 2021 ingezet om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. Hiermee zijn in november 2021 nogmaals 46 culturele instellingen geholpen. Doordat de culturele instellingen in het najaar van 2021 wederom werden geconfronteerd met gedwongen sluitingen dreigt dit een na-ijlend effect te hebben op hun financiële positie in 2022/2023. Daarom hebben GS de middelen die terugvloeien van de 1e tranche (2020) beschikbaar gehouden voor herstel van de culturele infrastructuur in 2022 en verder. Samen met de gemeenten in Noord-Holland wordt onderzocht waar verdere noodsteun in 2022 nodig is. Daarnaast onderzoeken GS of er aan de makerskant een tijdelijke impuls gegeven kan worden om vooral nieuwe/jonge makers te steunen. 10-01-2022 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland
--	--	--	--	--	--	--

						financieel geholpen hebben. Het restant van het noodfonds is in 2021 ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. Hiermee zijn in november 2021 nogmaals 46 culturele instellingen geholpen die in het voorjaar van 2021 als gevolg van de COVID-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen. Doordat instellingen ook een beroep hebben kunnen doen op o.a. de algemene rijksmaatregelen zoals NOW vloeit een bedrag van ongeveer € 2.000.000 aan subsidies van de 1e tranche terug naar de provincie. Gezien de recente Covid-19 ontwikkelingen en dreigende effecten van de sluitingen en tekorten in 2022/2023 voor de culturele sector, stelt GS voor om, bij de eerste begrotingswijziging 2022, de middelen die terugvloeien van de 1e tranche beschikbaar te houden voor herstel van de culturele infrastructuur. 04-11-2021 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel helpen. Het restant (€ 2.807.600) is ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. Hiermee zijn nogmaals 46 culturele instellingen geholpen die in het voorjaar van 2021 als gevolg van de COVID-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen 05-07-2021 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel helpen. Het restant (€ 2.807.600) wordt ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. GS hebben de gemeenten op 22
--	--	--	--	--	--	---

						april 2021 uitgenodigd om met twee nieuwe proposities de schade in kaart te brengen. Een propositie voor de samenwerkende gemeenten in de MRA en één propositie voor de samenwerkende gemeenten in Noord-Holland Noord. De proposities van zowel NHN en MRA zijn voor 1 juli aangeleverd en worden in de zomer 2021 verwerkt 22-04-2021: uit besluitenlijst GS d.d. 20-04-2021, besluit: 1. Met bijgaande brieven de samenwerkende gemeenten in de Metropool Regio Amsterdam (minus Amsterdam en Flevoland) en Noord-Holland Noord, uit te nodigen tot het indienen van twee voorstellen (één per regio) voor het toewijzen van de restantmiddelen uit het noodfonds sociale infrastructuur voor noodsteun aan de instellingen in de periode 1 januari – 1 juli 2021, conform bijgaande voorwaarden en procesvoorstel 2. Niet bestede middelen van het noodfonds sociale infrastructuur in 2020 na vaststelling van de subsidies 2020 wederom in te zetten voor noodsteun in 2021, door middel van het verstrekken van incidentele subsidies aan de desbetreffende gemeenten, conform het doel van motie 41 3. Provinciale Staten te informeren middels brief. 02-04-2021 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel helpen. Het restant (€ 2.807.600) wordt ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. Conform de aard van deze motie is gekozen om het noodfonds als sluitsteen te laten dienen bovenop de
--	--	--	--	--	--	--

						maatregelen van Rijk en gemeenten. Gemeenten hebben aangegeven de proposities 2021 voor de zomer 2021 te kunnen aanleveren. 11-01-2021 In 2020 is met de gemeenten in Noord-Holland toegewerkt naar twee proposities: één vanuit Noord-Holland Noord en één vanuit de gemeenten in de MRA (exclusief Amsterdam en Flevoland). Beide proposities zijn door GS overgenomen. In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel helpen. Het restant (€ 2.807.600) wordt ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan culturele instellingen met vervolgschade in 2021. In het bestuurlijk overleg met de wethouders in december 2020 is besproken dat de bijdrage wordt ingezet als aanvulling op noodsteun vanuit de rijksoverheid (rijkscultuurfondsen) en de gemeenten. Daarom moet eerst duidelijk zijn welke steun hieruit wordt verleend. Indienen van de proposities voor het restbedrag is in maart/april 2021. In oktober is er een nieuwe actualisatie vanuit de GS-besluitenlijst bij de motie gepubliceerd 29-10-2020: uit besluitenlijst GS d.d. 27-10-2020: Besluit: 1. Kennis te nemen van de twee proposities die dienen als basis voor de subsidieaanvraag van a) de gemeenten in Noord-Holland Noord en b) de gemeenten in de MRA (excl. Amsterdam en Flevoland) en die gedaan zijn in het kader van de uitvoering van motie 41 inzake het Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur 2. Aan 37 gemeenten een incidentele subsidie te verstrekken zoals opgenomen in bijlage 4 om culturele instellingen in hun gemeente te
--	--	--	--	--	--	---

						ondersteunen die als gevolg van de COVID-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen 3. In afwijking van de Aanwijzingen voor de subsidieverstrekking Provincie Noord-Holland een voorschot van 100 procent van de verleende subsidies te verstrekken 4. PS voor te stellen de resterende middelen in het noodfonds beschikbaar te houden, om samen met de gemeenten in Noord-Holland noodsteun te verlenen aan culturele instellingen met vervolgschade Covid-19 in 2021, door het restantbedrag van € 2.807.600 als uitgestelde intentie op te nemen in de laatste begrotingswijziging 5. Provinciale Staten met bijgaande brief te informeren over de voorgenomen uitwerking van motie 41 en de portefeuillehouder Cultuur te machtigen redactionele aanpassingen te doen. 20-08-2020: uit besluitenlijst GS d.d. 07-07-2020: Besluit GS 1. Provinciale Staten met een brief te informeren over de voorgenomen uitwerking van moties 41 en 42. 2. De portefeuillehouders RO en Cultuur te machtigen redactionele aanpassingen te doen. 15-07-2020 Op 7 juli jl. hebben wij besloten PS te informeren over de voortgang van de uitvoering van deze motie. Gemeenten in respectievelijk Noord-Holland Noord en Metropoolregio Amsterdam maken een voorstel voor steun uit het noodfonds voor organisaties van bovenregionaal belang buiten Amsterdam. Voor verdere uitwerking en voorwaarden verwijzen wij
--	--	--	--	--	--	--

							naar de opgestelde brief. Deze staat onder meer geagendeerd voor de commissie EFB (31-8 leidende commissie)
--	--	--	--	--	--	--	---

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

Behandeld in datum	Behandeld in	Onderwerp	PFH	Inhoud	Stand van zaken
02-10-2023	PS	Actualiteit n.a.v. RIVM rapport 22 september 2023	Olthof, J.	Mevrouw Uiterwijk (JA21): Ja, voorzitter, jarenlang hebben we gehoord dat we niks kunnen, omdat het verband niet vaststaat tussen gezondheid en Tata Steel. Nu hebben we na jaren dat verband... ..en nu zegt u van, ja, we weten al dat dit niet leidt tot toepassing van het voorzorgsbeginsel. Dat rapport is net uit. Wij vragen om een onderzoek wat wel kan. Waarop baseert u dat het niet kan? Gedeputeerde Olthof: Ik geef u aan, dat is de informatie die ik krijg. Op basis van het onderzoek wat er ligt, doe ik u de toezegging dat ik er de volgende keer op terugkom om te kijken of de situatie veranderd is waardoor uiteindelijk het voorzorgsbeginsel wel mogelijk een kans van slagen heeft.	
02-10-2023	PS	Actualiteit n.a.v. RIVM rapport 22	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof: Dan de juridische ruimte pakken om gezondheid te beschermen, motie M118-2023. Die is	

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

		september 2023		overbodig, want dat betreffende rapport waar u naar verwijst, dat wordt meegenomen in het onderzoek naar mogelijkheden tot het intrekken van die kookgasfabriek. Daar is ook KokxDeVoogd bij betrokken. En we voeren al een verkenning uit naar de mogelijkheden, instrumenten, onder de Omgevingswet om die ook in te zetten. En we verwachten die resultaten ook in de loop van dit jaar. Dus voor het einde van het jaar informeer ik u daarover. Dus dat onderzoek loopt. En dat heb ik net al gezegd: dat nemen we breed, alle elementen nemen we daarin mee.	
21-09-2023	Leefomgeving	Discussienota SP, PvdD en JA21 over biomassa centrale Diemen	Kocken, R.	De voorzitter stelt vast dat er behoefte is aan een technische briefing over het MER-proces en vergunningverlening. Er zal worden gekeken of daarin kan worden voorzien.	
21-09-2023	Leefomgeving	Voortgangsrapportages RES	Kocken, R.	Vervolgens reageert gedeputeerde Kocken op de vraag van de heer Klein betreffende een reële inschatting van zon op dak. Ze	

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

				bevestigt dat bij de herijking voor de RES in het voorjaar van 2024 opnieuw berekend wordt wat gerealiseerd is en wat reëel is om te verwachten. Ze geeft aan dat er meer zicht op deze kwestie zal zijn tegen die tijd en dat deze informatie dan gedeeld zal worden.	
21-09-2023	Leefomgeving	Voortgangsr apportages RES	Kocken, R.	In reactie op de vraag over de rapporten over wind op land zegt gedeputeerde Kocken toe dat deze zullen worden gedeeld met Provinciale Staten.	
18-09-2023	Leefomgeving	Tata Steel	Olthof, J.	De gedeputeerde uit zijn verbazing over de brief van Tata Steel en de ruimte die daarin gezocht wordt. Hij houdt vast aan de huidige planning en belooft terug te komen bij de Staten met meer duidelijkheid over de gevolgen voor het projectbesluit, de participatie en de planning.	
18-09-2023	Leefomgeving	Tata Steel	Olthof, J.	Gedeputeerde geeft aan dat het intrekken van een vergunning enkel en alleen op basis van rauwe kooks bijna onmogelijk is. Er vindt een verkenning plaats naar de mogelijkheden om dit te verbreden. Gedeputeerde meldt dat er in de	

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

				Omgevingswet mogelijk meer ruimte is voor het aanpakken van dit soort kwesties. De gedeputeerde zal daar in het vierde kwartaal 2023 bij de Staten op terugkomen.	
17-07-2023	PS	Extra aandacht voor oppakken zorgen omwonenden Tata Steel	Olthof, J.	Olthof Ik doe de toezegging dat ik nogmaals bij de omgevingsdiensten en ook zelf nog een keer aandacht zal vragen voor de communicatie en 'hoe zorgen we dat wij elkaar beter verstaan'. Maar deze motie bij de overwegingen ging wat verder, want dan gaat het veel meer over het inzetten van de maatregelen. Ja, en dat kan ik gewoon niet toezeggen. Dat is uiteindelijk de wet- en regelgeving die daar de kaders voor meegeeft. Ik doe u de toezegging: we kunnen daar de eerstvolgende commissie vragen: hoe is dat gesprek gegaan wat heeft dat opgeleverd? Geen enkel probleem	
26-06-2023	Interim – commissie	jaarlijkse rapportage programma Tata Steel	Olthof, J.	Statenlid Kostić (PvdD)vraagt naar de jaarlijkse rapportage waarin ingegaan wordt op de ambities rondom Tata en de vraag of die voldoende zijn om de gezondheid te beschermen. Statenlid Kostić (PvdD) meent dat de gedeputeerde ook heeft toegezegd	4 juli 2023: Er komt een actualisatie van het hele Programma Tata Steel 2020-2050, hierin zal ook aandacht besteed worden aan de rapportage. De verwachting is dat PS hier eind 2023/begin 2024 over geïnformeerd wordt.

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

				om terug te komen op de jaarlijkse rapportage over de vorderingen en de mogelijkheden van een camera te bekijken. De voorzitter corrigeert het statenlid Kostić en zegt dat de opmerking over de jaarlijkse rapportage klopt maar er is geen toezegging gedaan over een mogelijke camera.	
30-05-2023	PS	PCR incl. mandaat vergunning en	Olthof, J.	We geven een PCR over een aantal vergunningen en we vragen mandaat als er een vergunning aan moet worden toegevoegd. Ik begrijp heel goed dat de Staten wil weten van, hé, waar gaat het dan over? Dus ik wil ook graag met u afspreken dat we u erover informeren als zich dat gaat voordoen.	
15-05-2023	Interim – commissie	Evaluatiecriteria Participatie HeraCless-Groen Staal	Olthof, J.	De gedeputeerde benadrukt dat het proces nog steeds wordt getoetst aan het provinciaal beleid en dat er enkele criteria zijn opgenomen. De gedeputeerde geeft aan dat het hem niet handig lijkt om nu een nieuwe participatieovereenkomst op te stellen, maar dat hij wel zal terugkomen op hoe de evaluatie van het participatietraject	

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

				op een goede manier kan worden uitgevoerd. Hij verzekert dat dit ook een afspraak is met Tata Steel en dat hij ervoor zal zorgen dat dit wordt vastgelegd en dat Provinciale Staten hierover wordt geïnformeerd.	
12-04-2023	PS	Advies over reikwijdte en detailniveau (NRD) van de M.E.R. – HeraCless-Groen Staal	Olthof, J.	Uiteindelijk ligt er een advies ook aangevuld met de commissie MER. Dat advies gaat naar Tata Steel toe om uiteindelijk dat mee te nemen in de MER. Ik zeg u toe dat we uiteraard die adviezen mee zullen wegen die we hebben gegeven aan de voorkant bij het beoordelen van die MER. En die toezegging doe ik u.Daarom ben ik nu consequent er even in, dat ik zeg van, ik ontraad alle moties. Maar die NRD, daarvan zeg ik van, in de geest van wat u hier bedoelt, dat zal ook gebeuren en dat zullen we ook beoordelen bij uiteindelijk het vaststellen van de MER.	
16-01-2023	NLG	rol OD communicer en mbt beschermin	Stigter, E.	Statenlid Kostić ziet graag dat de Omgevingsdienst duidelijk communiceert wat haar taken zijn, wat zij kan betekenen voor burgers en waar zij te vinden is voor	

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

		g natuur en dieren		diezelfde burgers. Zij roept de provincie op om de bekendheid van de Omgevingsdienst te vergroten. Specifiek met betrekking van 'OD Noord Holland Noord' vraagt zij zich af wat die gaat doen aan de bredere bescherming van natuur en dieren. Als reactie op de opmerking van Statenlid Kostić zegt gedeputeerde Stigter toe om nogmaals aandacht te vragen voor de vindbaarheid van de Wet Natuurbescherming.	
16-01-2023	NLG	Borgen van de planning Heracless-groen staal	Olthof, J.	de heer Klein vraagt: hoe kunnen we borgen dat de planning wordt gehaald en er geen vertraging ontstaat bij Tata? gedeputeerde Olthof deelt deze zorg en gaat harde deadlines en consequenties goed vastleggen met de ministeries EZK en I&W. hij benadrukt dat gezondheid voorwaardelijke is om deze verandering in te zetten.	
16-01-2023	NLG	alternatieve scenario's voor Tata Steel	Olthof, J.	Statenlid Kostić vraagt of afschaling van productie wordt meegenomen. Daarnaast vindt statenlid Kostić dat de provincie kan vragen om een onderzoek naar het CE-	Brief van GS aan PS start procedure projectbesluit HeraCless groen Staal d.d. 22 maart 2023 gaat in op deze toezegging

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

				Delft-scenario. Gedeputeerde Olthof legt uit dat de provincie formeel als bevoegd gezag de vergunningsaanvraag van Tata moet beoordelen. Het ministerie van EZK is in de positie om met Tata te spreken over andere scenario's. De gedeputeerde is wel bereid om te vragen of een andere omvang van Tata meegenomen kan worden in de MER.	
19-12-2022	PS	onderzoek juridische mogelijkheid en KGF2	Olthof, J.	Tijdens de vergadering van PS besproken motie 253 gericht op het versnellen onderzoek naar mogelijkheden intrekken vergunning KGF2 is verworpen. N.a.v. Olthof: ik kan u wel zeggen dat we in ieder geval ons uiterste best doen het voor de zomer, dus eind tweede kwartaal, klaar te hebben. Maar nogmaals, we zijn ook afhankelijk van ander partijen die dit mogelijk moeten maken.	Interim-commissie 15 mei 2023: De gedeputeerde benadrukt dat de provincie blijft aandringen bij Tata Steel om te kijken of de kookgasfabriek eerder gesloten kan worden. Dit is echter niet voldoende, en daarom wordt er ook naar andere maatregelen gekeken. De gedeputeerde bevestigt dat de uitkomsten van het onderzoek vóór de zomer zullen worden verstrekt.
28-11-2022	NLG	top tien echt ongewone voorvallen	Olthof, J.	4.a Informatie voorziening VTH bij provinciale bedrijven NLG 28-11-2022 Olthof Voor CU zou een betere onderzoeksvraag zijn geweest welke ongewone voorvallen Tata Steel heeft	

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

				gemeld en hoe vaak deze zich in werkelijkheid voordoen. Sommige ongewone voorvallen lijken vergund terwijl andere dit niet zijn. Hoe kan hierop meer grip worden verkregen vanuit het traject toezicht en handhaving? Gedeputeerde Olthof zegt toe om na afstemming met de organisatie in de loop van volgend jaar, gekoppeld aan de VTH-brief, op de stand van de top tien van de echt ongewone voorvallen terug te komen.	
28-11-2022	RWK	Afdoen motie 174 inzake extra inzet op besparing van energiegebruik door de provincie	Stigter, E.	Gedeputeerde Stigter antwoordt dat hij niet bekend is met het onderzoek, maar dat de richtlijn van het kabinet is doorvertaald naar de manier van werken van de provincie. Van het totale energieverbruik van de provincie zit 85% in de infrastructuur en 15% in de gebouwen. In de zomer maakt de provincie geen gebruik van airco maar van koudeopslag uit de bodem. Overheden krijgen een keer in de vier jaar een energie-audit. De besparing per graad koeler is ongeveer 8%. De inventarisatie van de besparingsmogelijkheden is begin volgend	

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

				jaar inzichtelijk en hier komt gedeputeerde op terug in de vorm van de brief.	
05-09-2022	RWK	Nationaal programma RES	Stigter, E.	Gedeputeerde Stigter geeft aan De halfjaarlijkse foto van het nationaal programma te delen met de staten.	Deze komt in het laatste kwartaal van dit jaar
13-06-2022	NLG	toetsingskader gezonde leefomgeving	Olthof, J.	De vraag van het CDA over het toetsingskader Gezonde leefomgeving. Vanuit het IPO wordt eraan gewerkt. Er is inderdaad wel gekeken of er met harde toetsingscriteria aan de slag kan worden gegaan. Dat blijkt voor een gezonde leefomgeving echter heel ingewikkeld. Gedeputeerde Olthof wil wel een onderscheid maken tussen uiteindelijk de harde toetsing wat betreft lucht, geluid en geur. Daarvoor gelden regels waarop getoetst wordt. In dezen gelden toetsingscriteria wat betreft natuur in de stad, gezond leven, bewegen en dat soort zaken. Er wordt thans gewerkt aan een inspiratiemodel, zodat die gezonde leefomgeving uiteindelijk wordt meegenomen bij alle gebiedsontwikkelingen. Daarmee ga je van	TBV Cie NLG 05-09-2022: GS verwacht in het laatste kwartaal van 2022 een goed uitgedachte conceptversie. Update 8-2-2023: Het Inspiratiekader Gezonde Leefomgeving moet vooral leiden tot het gesprek over de gezonde en veilige leefomgeving op alle niveaus en als sturingsinstrument om de gezonde en veilige leefomgeving op gelijkwaardig niveau mee te kunnen wegen, trends te volgen en te realiseren in de praktijk. Waarbij het sterven naar een continue verbetering van de gezonde leefomgeving voorop staat. Een inspiratiekader is van belang bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave (verstelijking), energietransitie, bereikbaarheid/mobiliteit, landelijk gebied etc. om een instrumentarium te hebben om de gezonde en veilige leefomgeving af te kunnen wegen, trends te volgen en te realiseren in de praktijk. Nadere invulling Op dit moment

				afwegend toetsen veel meer naar het betrekken en afwegen, zodat je de onderwerpen een onderdeel laat zijn van de verdere ontwikkeling van de verstedelijking. Er is thans nog geen inspiratiemodel. Op het moment dat dit er wél is en GS er wat verder mee zijn, zullen zij de Staten er uiteraard bij betrekken.	wordt er gewerkt aan een overzicht van het gezondheidsbeleid van zoveel mogelijk provincies. Een “receptenboek” als het ware, waaruit je kan kiezen als provincie, maar ook als gemeente als je bezig bent met het vormgeven van je gezondheidsbeleid. Het verzamelen van het beleid wordt door een extern bureau gedaan middels interviews per provincie. Dit zal uiteindelijk worden gebundeld. Het hiervoor genoemde receptenboek wordt tevens aangevuld met het kubusmodel. Dit model faciliteert het goede gesprek over een gezonde leefomgeving bij opgaven, projecten en in te richten processen. Hiermee zorg je ervoor dat het thema gezonde leefomgeving in al haar facetten aan bod komt en op een gelijkwaardige manier wordt meegenomen en meegewogen. Beide producten samen vormen het inspiratiekader Gezonde Leefomgeving.
23-05-2022	PS	Eerste partiële herziening omgevingsverordening Noord-	Kocken, R.	Dhr. Klein (CU) is verrast over het feit dat de draairichting van Windturbines niet is meegenomen in de landschappelijke adviezen en de richtlijn. Gedeputeerde Stigter geeft aan dat het geen bewuste keuze is de draairichting niet in de	Binnenkort wordt de Handreiking besproken met de ARO. Dit punt zal worden meegenomen bij de bespreking.

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

		Holland 2020		handreiking op te nemen en wil hier opnieuw naar kijken.	
09- 05- 2022	EFB	Discussieno- titie laaggeletter- dheid PvdA	Pels, Z.	mw. Pels zegt toe: – een verkenning uit te laten voeren naar de mogelijkheden (inzet van ProBiblio, de motie van PS over het hanteren van taalniveau B1 in de eigen communicatie en arbeidsmarkt), maar wel binnen deze kaders – in de verkenning zal worden meegenomen welke regie- en coördinatierol de provincie kan spelen bij het faciliteren van gemeentelijke regelingen. De resultaten zullen na de zomer voorgelegd worden	
21- 06- 2021	NLG	ZZS inventarisati- e afvalbedrijv- en	Olthof, J.	De provincie en de OD's hebben moeite om de inventarisatie bij afvalverwerkende bedrijven goed in beeld te krijgen. Er is sprake van een landelijke harmonisatie van de uitvraag bij afvalbedrijven. Kan deze binnen afzienbare tijd worden gerealiseerd? Wat is het tijdspad? En hoe wordt ervoor gezorgd dat de geharmoniseerde uitvraag ook echt effectiever zal zijn en zal gaan leiden tot een hoge respons op de uitvraag naar ZZS? Gedeputeerde Olthof geeft aan	TBV NLG 28-11-2022: Samen met de afvalbranche is een aantal botsproeven uitgevoerd. Bevindingen kort samengevat: Door te kijken naar de keten als geheel i.p.v. individuele bedrijven krijg je veel beter zicht op ZZS in de afvalketen. De karakteristieken van ZZS (..) kunnen per afvalketen sterk uiteenlopen. Ook het kunnen krijgen van inzicht verschilt sterk. Hierbij ook de notie dat de aanwezigheid van ZZS in ketens en het spanningsveld tussen ZZS en circulaire economie (CE) deels ook een gevolg zijn van bestuurlijke

				dat hij het exacte tijdspad nog niet helemaal helder voor ogen heeft, maar dat er volop aan wordt gewerkt. Hij zal alsnog later kunnen aanleveren wanneer wat verwacht wordt.	keuzes. De botsproeven bevestigen de eerdere stelling in het gezamenlijke position paper van IPO en Vereniging Afvalverwerkers dat een integrale en ketengerichte aanpak nodig is. Dat wil zeggen dat er naast de inzet van VTH ook maatregelen aan de voorkant (ministerie van IenW) nodig zijn en innovatie (ministerie van EZK) in het vervangen, meten en raffineren van ZZS uit afvalstromen gestimuleerd moet worden. Ook een horizontale integratie (ZZS en Arbo-risico's) is van belang. Er is – ondanks de onzekerheden en afhankelijk van de keten – ook nu al ruimte voor aanvullende maatregelen, maar er zijn ook grenzen aan hoe ver minimalisatie kan gaan (detectiegrens). Er zullen daarbij wel prioriteiten (welke ZZS, ketens, emissies etc.) moeten worden gesteld, zowel vanuit een oogpunt van effectiviteit als doelmatigheid. Daarvoor moeten handelingskaders worden opgesteld. Vervolgproces: Op 11 oktober is met de Vereniging Afvalbedrijven (VA) een mini-symposium georganiseerd, waar alle betrokken partijen (provincies, OD's, branche, bedrijven, RIVM, IenW, RWS) deelnemen. Doel was te komen
--	--	--	--	--	--

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

					tot gedeelde lessen uit de botsproeven en concreet voorstel voor vervolg (programma). De uitkomsten daarvan en een richtinggevend advies worden in november dit jaar verwacht. Dus pas op dat moment valt er iets te vertellen over een vervolgprogramma. Update 8-2-2023: wij benadrukken bij IPO continue het belang van deze uitwerking en duidelijkheid. Geen nieuws tav update 28-11-2022
05-10-2020	PS	Financiële betrokkenheid energie transitie	Stigter, E.	Mevrouw De Vries vroeg de financiële betrokkenheid te stimuleren en dat gaan wij doen. Wij zien ook elders in het land dat draagvlak enorm geholpen kan worden als inwoners niet alleen kunnen inspreken over waar kan het maar dat ze daadwerkelijk financieel kunnen participeren. Her en der komt dat van de grond, maar dat mag best een tandje steviger. Richting RES 1.0 komen wij met een plan van aanpak, hoe wij financiële participatie kunnen gaan stimuleren.	– Momenteel wordt een zgn. Leidraad financiële participatie t.b.v. ondersteuning van gemeenten op dit thema gemaakt. Zie bijlage bij brief 1420169/1757129 d.d. 12-01-2022. – Verder wordt een provinciaal beleidskader financiële participatie gemaakt t.b.v. projecten waar de provincie bevoegd gezag is en/of projecten op provinciale gronden – Beide documenten worden na de zomer aan PS gestuurd
29-06-2020	PS	Biomassa	Stigter, E.	Ik heb al eerder in de commissie en PS aangegeven dat er op dit moment een traject loopt met de SER die met een advies	We zijn nog in afwachting van het landelijk duurzaamheidskader.

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 16-10-2023

				komt en een kabinet dat met een duurzaamheidskader komt en dat wij dat afwachten alvorens als provincie in overleg met onze partners in MRA-verband met een visie op biomassa te komen, die wat breder is dan alleen de houtige biomassa. Dat lijkt mij een goed moment om daar als provincie aan te geven hoe wij tegen biomassa aankijken.	
--	--	--	--	--	--

Doorkijk agendering onderwerpen Commissie Leefomgeving – 16 oktober 2023

In de vorige Statenperiode werd in de commissies gewerkt met een lange termijn / strategische agenda, gebaseerd op het uitvoeringsprogramma van GS. Behalve de vaste agendering voor de financiële stukken kan op dit moment alleen (o.v.b.) een doorkijk naar de komende maanden worden gegeven.

Concept planning commissie Leefomgeving	maandag 27-11-'23		maandag 22-01-'24	donderdag 15-02-'24	maandag 18-03-'24	Q2/Q3/Q4 2024
Algemeen (alle commissies)						
Laatste begrotingswijziging 2023	A-agenda					
Eerste begrotingswijziging 2024				A-agenda		
Jaarstukken 2023 en Kadernota 2025						A-agenda juni
Tweede begrotingswijziging 2024						A-agenda sept.
Begroting 2025						A-agenda okt.
Laatste begrotingswijziging 2024						A-ag. nov./dec.
Klimaat en Energie						
Initiatiefvoorstel SP inzake Plan Zon voor allen	A-agenda					
Brief Aanwijzing stimuleringsgebieden Zon (C- naar B-verzoek JA21)	B-agenda					
Klimaataanpak	B-agenda	of	B-agenda			
Brief van EZK over Verkenning Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ)	B/C-agenda	of	B/C-agenda			
Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) startnotitie 2.0 en uitvoeringsprogramma 1.0	B-agenda	of	B-agenda			
Cluster Energiestrategie (CES) 6	B/C-agenda	of	B/C-agenda			
Vaststellen herijking Regionale Energiestrategie (RES) 2.0 NHN en NHZ						A-agenda Q2
Gezondheid en Milieu						
Proces MER-proces en vergunningverlening	Technische briefing	of	Technische briefing			
Notitie voornemen Heracless Groen staal (nieuw participatieplan) – GS besluit onder omgevingswet	C-agenda	of	C-agenda			
Actualisatie programma Tata Steel				Q1 2024		
<i>Omgevingsdiensten (ODs):</i> Zienswijze PS op de wijziging gemeenschappelijke regeling (OFGV A-agenda okt.'23)	A-agenda OD IJmond (ODIJ)			A-agenda OD NHN		A-agenda OD NZKG (Q2 of eerder)
<i>Omgevingsdiensten (ODs):</i> –Kadernota (OD NHN A-ag. feb., andere C-ag. juni) –Begrotingswijziging ODNHN nvt, andere A-ag. juni) –Begroting (A-agenda juni) –Jaarrekening (OFGV C-ag. okt., andere C-ag. juni) –Resultaatbestemming (OFGV A-ag. okt., andere A-ag. in juni)				A-agenda OD NHN Kadernota		A/C-agenda juni ODIJ OD NZKG OD NHN OFGV

Tweemaandelijks VTH-brief	B-agenda			B-agenda		B-agenda
Voorzieningen, Cultuur en Sport						
Concept uitgangspuntennotitie Evenementensponsoring	B-agenda					

Dossiernummer 13156
Extern Zaak ID 2079145
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 16 oktober 2023
Agendapunt 4.a
Titel Begroting 2024 (A-agenda alle commissies 9 en 16 okt 2023)
Organisatieonderdeel CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	16 oktober 2023

Toelichting

In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2024 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten.

Programmabegroting 2024

Voorwoord:

Verbindend vooruit! Naar een leefbare en economisch krachtige provincie. Dit is onze ambitie voor de collegeperiode 2023-2027. Voor de uitvoering van het akkoord stellen we naast structurele investeringen ruim € 136 miljoen beschikbaar voor nieuw beleid.

Noord-Holland is een prachtige provincie, met een grote diversiteit aan landschappen, levendige steden en vitale dorpen en kernen. Samen met inwoners en partners willen we van Noord-Holland een nog mooiere provincie maken. Daarbij gaat het uiteraard over de thema's wonen, economie, natuur, energietransitie en klimaat en hebben we ook nadrukkelijk aandacht voor welzijn, bereikbaarheid en het verbeteren van de luchtkwaliteit. Goede voorzieningen, passende banen en voldoende ruimte voor recreatie zorgen er voor dat inwoners en bedrijven zich thuis voelen in Noord-Holland. Een leefbare en economisch krachtige provincie, daar staan we voor.

In deze begroting maken we inzichtelijk wat we willen bereiken, wat we gaan doen en wat de kosten zijn. We verbinden onze ambities steeds aan het beschikbare geld. Bij alle onderwerpen maken wij een koppeling met de Brede Basismonitor die laat zien hoe de welvaart in Noord-Holland zich in de brede zin van het woord ontwikkelt.

In deze begroting staan onze beleidsdoelstellingen helder per programma op hoofdlijnen verwoord. Daarbij is ook opgenomen hoe wij deze denken te bereiken. Door de korte tijd die er dit jaar beschikbaar was om op basis van het coalitieprogramma uit te werken hoe wij de uitvoering denken te gaan doen, is de invulling van de begroting op onderdelen globaler dan wij gewend zijn. Dit zal later dit jaar nader worden ingevuld en bij de kadernota 2025 voorgelegd worden in onder meer het meerjarenperspectief. De nadere invulling en uitvoering van deze doelstellingen werken we uit in overleg met partners en inwoners.

De val van het kabinet brengt onzekerheden met zich mee over het rijksbeleid en inzet van de rijksmiddelen. Deze middelen zijn nodig om de landelijke en onze eigen doelen te bereiken. We willen echter voorkomen dat de vorming van een nieuwe regering onze ambities remt. We gaan uit van onze eigen kracht en zoeken van daaruit samenwerking met onze partners en financiering uit de (transitie)fondsen van het Rijk.

De grote uitdagingen vragen om forse investeringen. Tegelijkertijd streven wij naar een gezonde financiële huishouding. Jaarlijks kijken wij kritisch naar hoe wij onze ambities zo efficiënt en effectief mogelijk kunnen realiseren. Zo maken wij ruimte voor nieuw beleid door enerzijds onze uitgaven te verlagen en anderzijds door een verhoging van de opcenten (wegenbelasting). Bij de verhoging van de opcenten zorgen we er wel voor dat we de provincie met de laagste opcenten blijven. Hiermee houden we onze begroting en de meerjarenraming structureel in evenwicht. Dat is een uitstekende basis voor de uitvoering van het coalitieakkoord.

Esther Rommel

Gedeputeerde Financiën

Inhoudsopgave

Inhoud

Programmabegroting 2024	1
Voorwoord:	2
Inhoudsopgave.....	3
1 Samenvatting	4
Inleiding	4
Brede ontwikkelingen provincie.....	4
Financiële begroting in één oogopslag	5
Structureel en reëel evenwicht	6
Overzicht financiële ontwikkelingen.....	7
Leeswijzer	10
Trends uit de brede basismonitor	12
2 Programma's	14
Programma 1 Bestuur.....	15
Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving.....	23
Programma 3 Ruimte en Wonen	33
Programma 4 Bereikbaarheid	43
Programma 5 Natuur en landelijk gebied	54
Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur	68
7 Overzicht algemene middelen en organisatie.....	77
3 Paragrafen	83
4 Financiële begroting	140
5 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling.....	221
Bijlagen.....	230
Wettelijk- en provinciaal beleidskader.....	230
Brede basismonitor	233
Bestuur en directie	234
Noord-Holland in feiten en cijfers	235
Waar zijn wij te bereiken	235
Lijst met gemeenten	236

1 Samenvatting

Inleiding

Voor u ligt de begroting en meerjarenraming 2024-2027. De begroting is het stuurinstrument van de provincie Noord-Holland waarin Provinciale Staten (PS) de budgettaire kaders voor het jaar 2024 vaststellen.

In juli is het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit!' gepresenteerd. Het coalitieakkoord is zo herkenbaar en evenwichtig mogelijk verwerkt in deze begroting. Op deze wijze is invulling gegeven aan het versterken van de leefbare en economische krachtige provincie voor alle Noord-Hollanders.

In deze begroting zijn de activiteiten van de operationele doelen gebundeld op het niveau van het beleidsdoel. Dit creëert meer samenhang tussen de verschillende activiteiten die bijdragen aan hetzelfde beleidsdoel en wordt de verantwoording richting de Staten helderder.

Om de provinciebegroting toegankelijk te maken is naast dit boekwerk een animatie van deze begroting gemaakt en een gebruiksvriendelijke webversie van de begroting ontwikkeld. De financiële stukken van de provincie, waaronder de animatie en de webversie van deze begroting, zijn te vinden op de [financiële portal](#) op de website van de provincie Noord-Holland.

Brede ontwikkelingen provincie

In 2021 is op verzoek van PS de eerste Brede Basismonitor opgesteld. Het doel van de Brede Basismonitor is het verbeteren van de informatie- en sturingswaarde van het beleid van de provincie. Een deel van de indicatoren komt voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Provincies zijn verplicht deze indicatoren op te nemen in de begroting en jaarrekening. De overige indicatoren sluiten aan bij diverse landelijke en provinciale monitoren.

Voor de indicatoren in de begroting 2024 wordt de derde versie van de Brede Basismonitor uit 2023 gebruikt. De Brede Basismonitor is hier te vinden: [\(link\)](#)

In de samenvatting staan de belangrijkste trends die voortvloeien uit de Brede Basismonitor en in de bijlage staat verdere informatie over de Brede Basismonitor. De trendindicatoren zijn niet direct te koppelen aan prestaties of inzet van de provincie. Met de brede basismonitor Noord-Holland volgen we op een overzichtelijke en systematische manier de belangrijke trends in de provincie.

Financiële begroting in één oogopslag

Saldo van baten en lasten per programma (bedragen x € 1.000)

Min is voordelig	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
1 Bestuur	24.009	23.955	23.957	24.047
2 Klimaat en gezonde leefomgeving	80.267	64.920	61.164	62.168
3 Ruimte en Wonen	22.234	15.693	15.081	15.571
4 Bereikbaarheid	241.211	226.165	222.847	227.530
5 Natuur en landelijk gebied	153.826	142.690	94.883	84.184
6 Economie, leefbaarheid en cultuur	38.241	32.991	28.689	28.755
7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-476.101	-485.619	-465.435	-455.354
Totaal saldo van baten en lasten	83.687	20.795	-18.814	-13.099

Saldo van stortingen en onttrekkingen aan reserves (bedragen x € 1.000)

Min is voordelig	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Stortingen	182.834	120.902	87.361	94.487
Onttrekkingen	-266.520	-141.386	-68.180	-79.719
Totaal mutaties reserves	-83.686	-20.484	19.181	14.768
Begrotingsresultaat (saldo van baten en lasten + mutaties reserves)	0	310	366	1.669

Toelichting op het begrotingsresultaat

Begrote saldo 2024

Voor 2024 is het begrote resultaat in evenwicht. Dit is het resultaat van het saldo baten en lasten en het saldo van mutaties in de reserves. De totale begrote lasten en baten kennen een tekort van € 83,7 miljoen. Dit wordt gedekt vanuit de daarvoor bestemde reserves, per saldo is er een onttrekking van € 83,7 miljoen daarmee komt de begroting in evenwicht.

Uitgaven (lasten)

In 2024 zijn de uitgaven van de provincie begroot op € 720 miljoen. In de begrote uitgaven zitten extra middelen die beschikbaar zijn gesteld n.a.v. het coalitieakkoord van in totaal € 20,7 miljoen. Hieronder vallen o.a. de structurele middelen voor het verder uitvoeren van de klimaataanpak (€ 11 miljoen in 2024 en oplopend tot € 14 miljoen in 2027), MRA-Wonen (€ 3 miljoen), PPLG gebiedsprocessen (€ 2 miljoen oplopend naar € 12 miljoen in 2029), gezonde leefomgeving (€ 2 miljoen), uitvoeringskosten masterplan Wonen (€ 1,4 miljoen) en voor de landbouw voedselvisie en eiwittransitie (€ 1 miljoen). Onder de uitgaven vallen ook de afschrijvingslasten van afgeronde projecten. Een overzicht van de geplande investeringen staat in hoofdstuk 4.3.3

Inkomsten (baten)

De begrote inkomsten 2024 voor de provincie zijn € 637 miljoen. De grootste bronnen van inkomsten voor de provincie zijn: algemene uitkering vanuit het Rijk, het Provinciefonds (€ 306 miljoen), inkomsten uit motorrijtuigenbelasting (de opcenten) (€ 269 miljoen), overige bijdragen vanuit het Rijk (€ 27 miljoen) en dividenden (€ 7,3 miljoen). De voornaamste mutaties zitten in de verhoging van de opcenten en de gebudgetteerde groei van het wagenpark (€ 40 miljoen) en een hogere bijdrage uit het provinciefonds conform de meicirculaire (€ 16,3 miljoen).

Reservemutaties

Vanuit de reserves is een onttrekking van € 267 miljoen begroot ten behoeve van uitgaven in 2024 en een storting van € 183 miljoen ten behoeve van uitgaven in toekomstige jaren. In het coalitieakkoord is voor de periode 2023-2027 voor € 136 miljoen aan incidentele middelen beschikbaar gesteld. In de begroting 2024 is nog niet het volledige bedrag gestort in de reserves. Dit omdat de planning van de programmering nog moeten worden uitgewerkt. De incidentele middelen zijn gestort in het te vormen reserve 'coalitieakkoord'. Na de vertaling van de ambities uit het akkoord tot uitvoeringsplannen worden de middelen overgeheveld vanuit de reserve coalitieakkoord naar de inhoudelijke bestemmingsreserves binnen het betreffende programma waar vanuit de daadwerkelijke bestedingen zullen plaatsvinden.

Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 (x € 1.000)

	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	720.494	661.561	600.574	603.959
Baten	-636.807	-640.766	-619.388	-617.058
Saldo van baten en lasten	83.687	20.795	-18.814	-13.099
Stortingen reserves	182.834	120.902	87.361	94.487
Onttrekkingen reserves	-266.520	-141.386	-68.180	-79.719
Resultaat	0	310	366	1.669

Structureel en reëel evenwicht

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)

	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Saldo van baten en lasten	83.687	20.795	-18.814	-13.099
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-83.686	-20.484	19.181	14.768
Begrotingssaldo na bestemming	0	310	366	1.669
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	2.994	34.919	14.863	8.744
Structureel begrotingssaldo	-2.993	-34.608	-14.496	-7.075

Sluitende begroting

Uit de regel 'Begrotingssaldo na bestemming ' in bovenstaande tabel blijkt dat de provincie voor 2024 een sluitende begroting heeft. In het meerjarenraming kent de begroting een bescheiden tekort.

Structureel evenwicht

Om vast te kunnen stellen of er ook sprake is van een structureel evenwicht, wordt gekeken of de structurele lasten en stortingen en onttrekkingen lager zijn dan de structurele baten. In de tabel hierboven blijkt dat dit voor alle jaren het geval is. Dit houdt in dat alle jaarlijks terugkerende lasten worden gedekt door jaarlijks terugkerende baten. De structurele baten van de provincie bestaan voornamelijk uit de provinciefondsuitkering en de motorrijtuigenbelasting.

Overzicht financiële ontwikkelingen

De tabel hieronder laat het verloop van het begrotingssaldo zien ten opzichte van de huidige meerjarenraming (begroting 2023).

Totaaloverzicht mutaties begroting 2024 – 2027 (bedragen x € 1.000)

	2024	2025	2026	2027
Vigerende meerjarenraming	-27.006	-35.620	-7.904	4.146
Bijstellingen kaderbrief 2024	35.019	36.464	25.382	48.533
Bijstelling begroting 2024	-6.004	-10.930	-760	-20.967
Coalitieakkoord	-2.009	10.396	-16.351	-30.044
Begrotingssaldo 2024	0	310	366	1.669

De wijzigingen in deze begroting ten opzichte van de meerjarenraming zijn het gevolg van de verwerking van de financiële kaders en de voorstellen zoals geschetst in de kaderbrief 2024 en van de verwerking van de afspraken uit het coalitieakkoord. Deze begroting bevat ook nieuwe ontwikkelingen. De nieuwe niet-budget-neutrale wijzigingen worden hieronder nader gespecificeerd. Indien de mutatie voortkomt uit het coalitieakkoord staat dit er expliciet bij.

In het kaderbriefproces is besloten de meerjarenbegroting niet sluitend te maken om zo een nieuwe coalitie keuzeruimte te geven hoe de ambities en doelstellingen gefinancierd kunnen worden. Hierdoor is het 'netto'effect van de coalitieakkoord zoals in de bovenstaande tabel staat positief.

Totaaloverzicht nieuwe niet-begrotingsneutrale mutaties begroting 2024 – 2027 (bedragen x € 1.000)

Toelichting begrotingsmutatie per doel (Bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
<u>1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur</u>	611	639	639	714
I.v.m. hogere vergoeding PS-leden, stijging kosten accountantscontrole (indexatie, toename complexiteit i.v.m. SiSa rekeningen, gestegen bijdrage Randstedelijke rekenkamer, communicatie en participatiebudget en minder GS leden.				
<u>1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's</u>	294	294	689	689
Opname in het structureel budget (coalitieakkoord), en indexatie van de MRA bijdrage.				
<u>1.3 Uitvoeren van rijksheertaken</u>	50	50	50	50
Voortzetting van de agenda weerbaarheid (structureel budget, coalitieakkoord).				
<u>2.1 Bijdragen aan de energietransitie</u>	11.000	12.000	13.000	14.000
Klimaataanpak (opname in structureel budget, coalitieakkoord).				
<u>2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving</u>	2.000	2.000	2.000	2.000
Structureel budget thema Gezonde leefomgeving (coalitieakkoord).				
<u>3.1 Regie voeren ruimtelijke ordening</u>	450	0	0	0
Provinciale kosten asielbeleid (incidenteel).				
<u>3.2.Versnellen en programmeren woningbouw</u>	4.445	4.445	4.445	4.445
MRA-wonen (structureel) en masterplan wonen (structureel toegekend budget vanuit coalitieakkoord)				
<u>4.2 Openbaarvervoer waarborgen</u>	0	100	100	100
Structurele bijdrage nachtbussen (coalitieakkoord).				
<u>4.3 Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken</u>	522	134	143	169
Sinusmaaaien (2024) en diverse kostenstijgingen.				
<u>4.4 .Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden</u>	887	-22	8	1.325
Actualisatie berekening afschrijvingen.				

Toelichting begrotingsmutatie per doel (Bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
<u>4.4 .Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden</u>	0	1.500	3.000	5.000
Extra budget ter dekking kapitaallasten door toename investeringen van de lopende en nieuwe projecten (coalitieakkoord).				
<u>5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur</u>	-525	5.975	5.975	3.975
o.a. actualisatie Programma Natuurnetwerk (PNN) en bijgewerkte planning gebiedsprocessen NNN (realisatie).				
<u>5.2 Beheren van natuur</u>	2.500	2.500	2.500	2.500
Terugbrengen eigen risico faunaschade van 25% naar 5% (coalitieakkoord)				
<u>5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied</u>	2.000	4.000	6.000	8.000
Structureel budget voor PPLG gebiedsprocessen (coalitieakkoord).				
<u>5.6 Versterken kansrijke landbouw</u>	1.000	1.000	1.000	1.000
Structureel budget t.b.v. landbouw voedselvisie en eiwittransitie (coalitieakkoord).				
<u>6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie</u>	4.150	4.150	10.500	10.500
De onderstaande budgetten worden conform het coalitieakkoord omgezet in een structureel budget: voortzetting van de subsidieregeling HIRB, aansluiting arbeidsmarkt, MKB instrumenten GO-NH en PIM en voortzetting en intensivering van de actieagenda circulaire economie.				
<u>6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen</u>	1.643	2.393	2.393	2.393
De voorzieningenakkoorden sport en dorpshuizen worden omgezet naar een structureel budget en vanaf 2025 middelen voor het CMK programma (coalitieakkoord).				
<u>7.1 Algemene dekkingsmiddelen</u>	-37.667	-43.051	-48.542	-54.143
Ophogen opcenten (coalitieakkoord).				
<u>7.1 Algemene dekkingsmiddelen</u>	-11.954	-11.828	-11.714	-23.344
Actualisatie provinciefonds op basis van de meicirculaire 2023.				

Toelichting begrotingsmutatie per doel (Bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
<u>7.1 Algemene dekkingsmiddelen</u>	-330	-555	-555	-555
Bijstellingen verwacht dividend Afvalzorg, Alliander, BNG, NWB en Zeehaven IJmuiden (voor alle deelnemingen wordt een hoger dividend verwacht).				
<u>7.1 Algemene dekkingsmiddelen</u>	6.762	-3.428	-7.598	-15.593
Overige posten zie programma 7 in hoofdstuk 2.				
<u>7.2 Organisatie</u>	500	600	600	600
Structurele uitbreiding middelen participatie (coalitieakkoord)				
<u>7.2 Organisatie</u>	3.649	16.580	-1.744	-14.836
Actualisatie af te dragen vennootschapsbelasting (2024) en aanpassen kasritme algemene reserve (2025-2027).				
Totaal mutatie begroting 2024	-8.013	-534	-17.111	-51.111

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk staan de inleiding en de samenvatting. In hoofdstuk 2 staat de uitwerking per programma. Dit wordt gedaan aan de hand van de doelenboom. In ieder programma staat welk maatschappelijk doel de provincie nastreeft. Dit is verder uitgesplitst per beleidsdoel met een toelichting op de rol van de provincie.

In de begrotingsopzet is een koppeling tussen de ambities en de beschikbare middelen. Dit is gedaan aan de hand van de 'W-vragen' die het 'Besluit begroting en verantwoording (BBV)' voorschrijft:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we ervoor doen?
- Wat mag het kosten?

In de beschrijvingen van de te bereiken doelen is een nummering aangehouden. Deze nummering komt terug in 'Wat gaan we ervoor doen?'. Het eerste nummer verwijst naar het desbetreffende te bereiken doel, het tweede nummer naar de uit te voeren actie.

Onder de tabel 'Wat mag het kosten' staan de financiële ontwikkelingen. Alle mutaties in de budgettabel groter dan € 1 miljoen euro en de financiële mutaties die volgen uit het coalitieakkoord worden hier toegelicht.

Per beleidsdoel wordt een koppeling gemaakt met de Brede Basismonitor. Dit is weergegeven met een link naar de actuele indicatorpagina van de Brede Basismonitor.

- In hoofdstuk 3 staan de verplichte paragrafen. De paragrafen vormen een andere doorsnede door de begroting en geven inzicht in aspecten die door de hele begroting heen kunnen lopen. De weergave is verplicht vanuit de BBV.

- Hoofdstuk 4 bestaat uit de financiële begroting en de meerjarenraming en geeft inzicht in de financiële positie van de provincie.
- Hoofdstuk 5 bevat de lijst subsidies buiten vergoedingsregeling, gevolgd door de bijlagen.

Toelichting op de tabellen bij de programma's

In de 'budgettabel 2024' staan de lasten en baten van de beleidsdoelen en het bijbehorende saldo. Daarnaast staat het totaal aan onttrekkingen van en stortingen aan de beschikbare reserves van het beleidsdoel. In de laatste kolom staat het totaal aan lasten en baten en onttrekkingen en stortingen per beleidsdoel. Een bedrag met het minteken ervoor is een 'overschot'. Er zijn dan meer baten dan uitgaven.

In de tabel 'Wat mag het kosten?' staat per beleidsdoel een meerjarig overzicht. In dit overzicht is het resultaat 2022, begroting 2023 en begroting 2024 en de meerjarenraming 2025 t/m 2027 opgenomen. Dit is uitgesplitst in lasten, baten en onttrekkingen van en stortingen aan de verschillende reserves. Een bedrag met het minteken ervoor is een 'overschot'. Er zijn dan meer baten dan uitgaven.

Financiële terminologie

In de begroting staan veel woorden die te maken hebben met de inrichting van de financiële administratie. Om dit document beter te begrijpen staat hieronder een definitie van verschillende termen.

Lasten: de begrote kosten voor de provincie Noord-Holland.
Baten: de begrote opbrengsten van de provincie Noord-Holland.
Stortingen: afdragen van geld aan de reserves.
Onttrekkingen: het opnemen van geld uit de reserves.
Incidenteel: als er een duidelijke einddatum is gegeven van de baten of lasten door PS, of het project is geen onderdeel van een doorlopend beleid.
Structureel: als er geen duidelijke einddatum is gegeven van de baten of lasten door PS, of het is onderdeel van een doorlopend beleid.
Bestemmingsreserves: incidentele reserves voor een specifiek doel.
Beleidsdoel: in een programma zitten beleidsdoelen. Vanaf 2024 is besloten dat er op beleidsdoelen wordt gestuurd. Een beleidsdoel bestaat uit verschillende operationele doelen.

Trends uit de brede basismonitor

In de [Brede Basismonitor 2023](#) is de huidige situatie in Noord-Holland bij de meeste thema's (licht) positief. Zo zijn de inwoners van Noord-Holland over het algemeen gezond, veel aan het werk, hebben ze veel vertrouwen in elkaar en is de afstand tot voorzieningen gering. Daarnaast heeft Noord-Holland zowel absoluut als relatief de grootste economie van alle provincies. Het beeld bij milieu is wisselend. Een aantal indicatoren is (licht) positief en veel milieutrends bewegen zich in de gewenste richting. Bij andere milieu-indicatoren scoort Noord-Holland lager dan andere provincies. Aandachtspunten met een (licht) negatieve score zijn: klimaat, natuur, circulaire economie, oppervlaktewater, verkeersveiligheid en de woningmarkt. De beleidsmaatregelen staan beschreven in de begrotingsprogramma's.

Meer in detail is wat betreft [welzijn](#) de nabijheid van voorzieningen in het grootste deel van Noord-Holland relatief goed in vergelijking met andere provincies. Inwoners wonen steeds dichterbij openbaar groen. Daarentegen is de gemiddelde afstand tot sportterrein en bibliotheek enigszins toegenomen. De tevredenheid met het leven en met vrije tijd ligt in Noord-Holland het laatste decennium onder het Nederlands gemiddelde.

Vergeleken met andere provincies zijn Noord-Hollanders relatief [gezond](#). Bij alle indicatoren scoort Noord-Holland beter dan de meeste provincies. Ook is de trend bij alle indicatoren stabiel of licht positief. Bij het thema [samenleving](#) valt op dat het vertrouwen in anderen en instituties relatief hoog is en de opkomst bij verkiezingen stabiel blijft. De sociale cohesie, vrijwilligerswerk en sociale contacten blijft in Noord-Holland achter bij andere provincies.

Op [economisch](#) vlak heeft Noord-Holland zowel absoluut als per inwoner het hoogste bruto regionaal product (de omvang van de Noord-Hollandse economie in euro's) van alle provincies. Ook het besteedbare inkomen per inwoner is hoog in vergelijking met veel andere provincies. Het vermogen van huishoudens is juist relatief laag en inwoners hebben relatief veel schuld. Dit hangt mogelijk samen met de hoge huizenprijzen en de relatief jonge bevolking in Noord-Holland. Het vertrouwen in de economie bij consumenten is sterk afgenomen en was eind 2022 fors negatief. Ondernemers zijn aanmerkelijk positiever. In Noord-Holland worden in absolute zin veel uitgaven gedaan aan innovatie en de trend is positief. Uitgedrukt in het percentage van het bruto regionaal product scoort Noord-Holland licht negatief voor innovatiekracht. De dienstensector is relatief groot in Noord-Holland. Binnen deze sector is minder innovatie in vergelijking met bijvoorbeeld de hoogwaardige industrie. De indicator voor circulaire economie scoort negatief omdat het grondstoffengebruik toeneemt, terwijl het beleidsdoel inzet op een halvering in 2030 en een volledig circulaire economie in 2050.

Het beeld bij het thema [werk](#) is overwegend positief en alle trends zijn stabiel of bewegen in de gewenste richting. Veel mensen hebben een baan, de werkgelegenheid is hoog en de werkloosheid laag. Noord-Holland kent een krappe arbeidsmarkt en relatief meer voortijdig schoolverlaters dan andere provincies.

Voor [bereikbaarheid](#) is het beeld gemengd. Het gebruik van OV ligt in Noord-Holland consequent hoger dan in andere provincies en het Nederlands gemiddelde. Dit komt door de hoge stedelijkheid en de relatief jonge bevolking. Tijdens de coronacrisis is het gebruik van OV sterk gedaald, wat leidt tot een negatieve trend. De klantwaardering voor het busvervoer is in Noord-Holland structureel het hoogst van alle provincies. De actieve mobiliteit nam toe van 2019 tot 2021, waarbij het aandeel fietsen afnam en het aandeel lopen steeg. Deze ontwikkeling blijft wel achter bij het beleidsdoel, waardoor de score licht negatief is. De tevredenheid met reistijd naar het werk is licht positief. De doorstroming op provinciale wegen is in 2022 verslechterd t.o.v. 2021 en de verkeersintensiteit nam toe. De score voor verkeersveiligheid is negatief. Bij de indicatoren voor internationale bereikbaarheid nam na de coronacrisis de overslag in het Noordzeekanaalgebied weer toe, evenals het vliegverkeer op Schiphol.

Het beeld voor bedrijventerreinen, kantorenlocaties en detailhandel bij het thema [ruimte en wonen](#) is positief. De leegstand is laag en is de laatste jaren gedaald. Voor wonen is het beeld overwegend negatief: het woningtekort is groot, de woningprijzen zijn hoog en de woontevredenheid blijft achter. Positief is dat het aantal woningbouwplannen ruim voldoende is, de verwachting is dat daarmee de woningbouwopgave gehaald kan worden. Noord-Holland kent in vergelijking met andere provincies relatief veel bebouwd terrein en t.o.v. van de vorige meting

is dit verder toegenomen. Het beeld voor provinciale rijksmonument is positief, het aantal monumenten met een onderhoudsstaat slecht of matig is de laatste jaren gedaald.

De scores voor natuur zijn negatief. De biodiversiteit daalt en Noord-Holland heeft relatief weinig natuurgebied en groen/blauwe ruimte per inwoner. Tot 2023 is in provincie Noord-Holland ruim 52 duizend hectare Natuurnetwerk Nederland (NNN) ingericht. Hiermee ligt het percentage ingerichte natuur op 92 procent van de totale doelstelling voor 2027.

De indicatoren bij milieu tonen een gemengd beeld. Bij de indicatoren externe veiligheid, geluidsbelasting en lichtbelasting scoort Noord-Holland onder het Nederlands gemiddelde en externe veiligheid vertoont een negatieve trend. De indicator luchtkwaliteit scoort in de huidige situatie licht positief; bovendien is de luchtkwaliteit de afgelopen jaren verbeterd. Bij water scoren zwemwater en grondwater (licht)positief. De kwaliteit van het oppervlaktewater is negatief, omdat de waterlichamen nog niet voldoen aan de kwaliteitsnormen uit de Kaderrichtlijn Water voor 2027. Bodemsanering scoort positief. Noord-Holland heeft momenteel geen spoedlocaties waar de risico's niet beheerst zijn. Vergeleken met andere provincies zijn de ammoniakemissie en de uitscheiding van fosfaat in Noord-Holland relatief laag. De scores voor stikstof en fosfaat zijn daardoor (licht) positief.

Omdat de beleidsdoelen voor energieverbruik, hernieuwbare energie en CO₂-uitstoot nog niet worden gehaald, scoren deze indicatoren bij klimaat (licht) negatief. Hernieuwbare energie en de CO₂-uitstoot vertonen wel een positieve trend. Noord-Holland is relatief kwetsbaar voor hittestress, overstromingen en bodemdaling. Op de indicator wateroverlast scoort Noord-Holland relatief beter dan veel andere provincies.

2 Programma's

Programma 1 Bestuur

Doelen

1. Bestuur

1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur

1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's

1.3 Uitvoeren van rijksheertaken

1.4 Belangen van de provincie behartigen op landelijk en Europees niveau

Maatschappelijk doel

Overheden zijn steeds meer met elkaar verweven. Gemeenten werken veel samen in regionaal verband, terwijl regio's en lidstaten meer te maken krijgen met Europese regelgeving. Dit besef van verbondenheid zet de provincie Noord-Holland aan tot samenwerken over de eigen bestuurlijke grenzen.

Het streven is om Noord-Holland samen met inwoners en partners een nog mooiere provincie te maken, en de kwaliteit van het openbaar bestuur te versterken. De provincie Noord-Holland werkt als een democratisch, transparant en inclusief provinciebestuur, dat oog heeft voor iedereen en inbreng van buiten waardeert.

Budgettabel 2024 (x € 1.000)

Beleidsdoel	Lasten	Baten	Saldo van baten en lasten	Onttrekking aan reserves	Stortingen	Saldo t.l.v. algemene middelen
1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur	10.939	59	10.880	0	0	10.880
1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's	8.876	0	8.876	0	0	8.876
1.3 Uitvoeren van rijksheertaken	481	0	481	0	0	481
1.4 Belangen van de provincie behartigen op landelijk en Europees niveau	3.772	0	3.772	0	1.243	5.015
Totaal	24.068	59	24.009	0	1.243	25.252

Wettelijk- en provinciaal beleidskader

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de [bijlage](#) van de begroting

1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur

Provinciale rol

Provinciale Staten vervullen een volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol richting het college van Gedeputeerde Staten. De Statengriffie ondersteunt Provinciale Staten bij de uitvoering van hun taken.

Wat willen we bereiken?

1. Het beschermen van de integriteit van het openbaar bestuur in Noord-Holland.
2. Het versterken van het vertrouwen en draagvlak door duidelijke, effectieve en betrouwbare communicatie.
3. Noord-Hollanders actief betrekken bij beleidsvorming en besluitvorming.
4. Adequate ondersteuning van het provinciaal bestuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1. De provincie voert integriteitsonderzoeken uit. Deze kunnen vallen onder de Wet bevordering integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur (Wet Bibob). Dit kan bijvoorbeeld gaan om aanvragers, houders van omgevingsvergunningen, inschrijvers op een aanbesteding en subsidieaanvragers.
- 1.2. De provincie voert een actief beleid om gewenst gedrag te bevorderen en ongewenst gedrag tegen te gaan.
- 2.1. Op basis van het nieuwe coalitieakkoord stelt de provincie een nieuwe communicatiestrategie 2024-2027 op.
- 2.2. Voorleggen van een nieuw sponsorbeleid aan Provinciale Staten in 2024.
- 2.3. Vanaf 2024 worden er extra middelen beschikbaar gesteld voor communicatie en participatie. Deze middelen gaan naar activiteiten op het gebied van inwonersparticipatie, het scholierenprogramma, grote communicatiecampagnes, deelname aan Pride en aandacht voor het koloniale verleden (Keti Koti).
- 3.1. Op basis van de uitgangspunten inwonersparticipatie worden inwoners vaker betrokken bij de beleidsvorming en besluitvorming van de provincie. De werkgroep participatie wordt voortgezet en GS doen een voorstel voor een experiment met burgerberaden, burgerpanels of een vorm van co-creatie.
- 3.2. In 2024 wordt de website van de provincie vernieuwd en wordt de nieuwe studio van de provincie intensiever ingezet voor interne en externe uitzendingen, webinars en video-opnamen.
- 4.1. Facilitering van PS- en commissievergaderingen, ondersteuning van de agendacommissie en het presidium. De activiteiten van PS worden zichtbaar gemaakt door middel van live-uitzendingen van de Staten- en commissievergaderingen en via de website, persberichten en sociale media.
- 4.2. Organiseren van de Willem Arondéuslezing.
- 4.3. Faciliteren van Gedeputeerde Staten door secretariële ondersteuning, het vervoer van de GS-leden en het organiseren en uitvoeren van representatieve bijeenkomsten.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel	(Bedragen x € 1.000)					
Faciliteren van het provinciaal bestuur	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten	7.790	11.737	10.939	10.871	10.901	10.976
Totaal baten	-68	-59	-59	-59	-59	-59
Saldo van baten en lasten	7.722	11.678	10.880	10.812	10.842	10.917
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0
Resultaat	7.722	11.678	10.880	10.812	10.842	10.917

Financiële ontwikkelingen

- Door de keuze van de nieuwe coalitie om het aantal gedeputeerden tot vier te verlagen, liggen de lasten vanaf 2024 € 200.000 lager dan in 2023.
- In het coalitieakkoord is € 215.000 beschikbaar gesteld voor communicatie, participatie en activiteiten zoals Pride en Ketu Koti.
- De begrote lasten zijn in 2023 hoger dan 2024 (en verder) door een aantal incidentele uitgaven in 2023. Dit waren bijvoorbeeld de donatie voor noodhulp aan slachtoffers van de aardbevingen in Turkije en Syrië (€ 158.000), de sponsorbijdrage aan Sail Den Helder (€ 375.000) en de kosten voor de Provinciale Statenverkiezingen (€ 230.000).

Koppeling Brede Basismonitor

Voor beleidsdoel 1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur is in de Brede Basismonitor de volgende indicator opgenomen:

- Opkomst verkiezingen ([link](#))

1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's

Provinciale rol

De provincie heeft als taak om het functioneren van andere overheden, zoals gemeenten en waterschappen, te versterken en te borgen voor de inwoners van Noord-Holland. Gemeentelijke opgaven hebben steeds vaker een regionaal karakter. De provincie is daarmee (mede)verantwoordelijk voor de kwaliteit van het lokale bestuur en de regionale samenwerking.

Wat willen we bereiken?

1. Gemeenten en regio's met voldoende bestuurskracht en een goede kwaliteit van het openbaar bestuur.

2. Effectief beleid met betrekking tot de provinciale opgaven voeren, tussentijds bijsturen en verantwoorden op basis van actuele informatie en data.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 Inzet van regiomanagement in alle [Noord-Hollandse bestuurlijke regio's](#).
- 1.2 Actief bijdragen aan de Metropoolregio Amsterdam (MRA) door ambtelijke en bestuurlijke inzet. De huidige MRA-agenda krijgt in 2024 een geactualiseerde versie voor de periode 2024-2028.
- 1.3 Ontwikkelen van het programma 'Sterke gemeenten, sterke regio's'.
- 1.4 Toezicht houden conform [de beleidsnota Interbestuurlijk toezicht 2022-2025](#) op andere overheden. De jaarlijkse oordelen over de taakuitvoering van de gemeenten en waterschappen worden gepubliceerd in een Jaarverslag IBT en weergegeven op een interactieve kaart.
- 2.1 Het (vraag-gestuurd) uitvoeren van beleidsevaluaties voor robuuste besluitvorming over nieuw beleid en bijsturing van bestaand beleid. Provinciale subsidieregelingen worden eens per vier jaar op doeltreffendheid geëvalueerd, conform het door PS vastgestelde [Evaluatiekader Subsidies](#).
- 2.2 Het inzetten van actuele (geo)data voor een goed onderbouwde besluitvorming. De provincie verzamelt en analyseert data en maakt beleidsdata en -informatie geografisch en door middel van dashboards inzichtelijk via onder meer het [Portaal Kaart en Data](#).
- 2.3 Het monitoren van beleid en het ontwikkelen van dashboards, zoals de Brede Basismonitor [Profieltaart](#).

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel	(Bedragen x € 1.000)					
Werken aan gemeenten en sterke regio's	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten	8.085	8.835	8.876	8.867	8.847	8.857
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	8.085	8.835	8.876	8.867	8.847	8.857
Storting	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0
Resultaat	8.085	8.835	8.876	8.867	8.847	8.857

Financiële ontwikkelingen

- Vanuit het coalitieakkoord komt structureel € 200.000 beschikbaar voor het thema bestuurskracht via de aanpak 'Sterke gemeenten, sterke regio's'. In 2023 was een incidenteel budget van € 395.000 op dit thema beschikbaar.

Koppeling Brede Basismonitor

Voor beleidsdoel 1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's is in de Brede Basismonitor de volgende indicator opgenomen:

- Vertrouwen in instituties ([link](#))
- In 2023 staat er één gemeente onder preventief financieel toezicht van de provincie.

1.3 Uitvoeren van rijksheertaken

Provinciale rol

De commissaris van de Koning is op basis van zijn ambtsinstructie belast met een aantal taken waarover hij verantwoording verschuldigd is aan de regering; de zogenaamde rijksheertaken. De uitvoering van deze taken draagt bij aan de kwaliteit en de integriteit van het bestuur in Noord-Holland.

Ten aanzien van de aanpak van ondermijning en het stimuleren van een weerbaar openbaar bestuur is de commissaris bestuurlijk opdrachtgever.

Wat willen we bereiken?

Voor dit beleidsdoel staan de volgende doelstellingen in 2024 centraal:

1. Het bevorderen van goed bestuur door te zorgen voor goede burgemeesters.
2. Toezicht houden op en bevorderen van de bestuurlijke samenwerking in crisisbeheersing en veiligheidszorg.
3. Inwoners overzicht verschaffen van risico's in hun omgeving die kunnen leiden tot rampen en ongevallen.
4. Goede bestuurlijke contacten tussen de provincie en andere overheden.

5. Het tegengaan van ondermijning en stimuleren van de eigen en lokale weerbaarheid.
6. Het uitvoeren van taken ten dienste van het Koninklijk Huis en de koninklijke onderscheidingen.
7. Het verzekeren van de veiligheid van de provinciale tunnels, onafhankelijk van regulier beheer. Voor de provincie gaat het om de Waterwolftunnel en de Abdijtunnel.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 De commissaris van de Koning is verantwoordelijk voor goede en zorgvuldige benoemingsprocedures voor burgemeesters. Tevens benoemt en ontslaat hij waarnemend burgemeesters. Met de burgemeesters draagt hij een bijzondere verantwoordelijkheid als hoeder van een integer bestuur.
- 2.1 Er wordt samengewerkt met Veiligheidsregio's en gemeenten. Hierin is bijzondere aandacht voor de burgemeester die een wettelijke taak heeft op het gebied van openbare orde en veiligheid (OOV).
- 2.2 De commissaris van de Koning organiseert jaarlijks netwerkbijeenkomsten over veiligheidsthema's.
- 2.3 De provincie volgt de vergaderingen van de algemene besturen van de Veiligheidsregio's.
- 3.1 Voor het actueel houden van de gegevens in de risicokaart wordt met gemeenten en omgevingsdiensten nauw samengewerkt. De risicokaart is afhankelijk van de input van deze organisaties. De productie en vormgeving wordt gedaan in IPO-verband.
- 4.1 De commissaris legt reguliere bezoeken aan gemeenten af, bemiddelt, adviseert en intervenueert bij bestuurlijke problemen, en verbindt publieke partijen. Hij organiseert bestuurlijke bijeenkomsten, rapporteert over bestuurlijke problematiek en gaat in gesprek.
- 5.1 In de strijd tegen ondermijning wordt het lopende weerbaarheidsprogramma voortgezet, aangevuld met maatschappelijke weerbaarheid en veiligheid van ambtenaren en politieke ambtsdragers.
- 6.1 De koning en leden van het Koninklijk Huis worden in de provincie begeleid door de commissaris. Hij adviseert over organisaties en initiatieven die koninklijke aandacht verdienen en draagt bij aan de organisatie van bezoeken. Hij adviseert over voordrachten voor onderscheidingen en prediëaten.
- 7.1 Het toezicht op de tunnelveiligheid wordt onder andere ingevuld door jaarlijkse onderzoeken door externe deskundigen.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel	(Bedragen x € 1.000)					
Uitvoeren van rijksheertaken	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten	566	580	481	481	479	481
Totaal baten	-79	-9	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	487	571	481	481	479	481
Storting	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0
Resultaat	487	571	481	481	479	481

Financiële ontwikkelingen

- Het verloop in de begrote lasten komt door de uitgaven voor de weerbaarheidsagenda. De lasten zijn in 2022 en 2023 incidenteel hoger doordat budgetten uit de periode 2019 tot en met 2021 zijn doorgeschoven.

1.4 Belangen van provincie behartigen

Provinciale rol

Signalen uit de Europese Unie en het Rijk ambtelijk en bestuurlijk doorvertalen voor de provincie.

Lobbyen in Den Haag en Brussel voor provinciale doelen.

Wat willen we bereiken?

- De provincie krijgt steeds meer te maken met regelgeving en mogelijkheden voor subsidies vanuit de Europese Unie. Daarom is het versterken van de reeds bestaande inzet richting Brussel, zowel ambtelijk als bestuurlijk een belangrijk speerpunt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 Noord-Holland is lid van het Interprovinciaal Overleg (IPO), dat de belangen van de 12 provincies behartigt bij het Rijk.
- 1.2 De Noord-Hollandse inzet voor beleidsbeïnvloeding van Europees beleid is vastgelegd in de [Europastrategie 2022-2030](#).
- 1.3 In Brussel werkt de provincie met het IPO en de andere provincies samen in het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP).
- 1.4 Daarnaast is de provincie lid van diverse Europese organisaties en netwerken die mede namens de provincie de belangen in Brussel vertegenwoordigen.
- 1.5 De provincie co-financiert Europese projecten die aansluiten bij de provinciale doelstellingen zoals het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Belangen van de provincie behartigen op landelijk en Europees niveau	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	3.644	7.434	3.772	3.795	3.789	3.792
	Totaal baten	-4	0	0	0	0	0
	Saldo van baten en lasten	3.640	7.434	3.772	3.795	3.789	3.792
	Stortingen						
1.4	Reserve Cofinanciering Europese projecten	2	3.043	1.243	43	43	0
	Onttrekkingen						
1.4	Reserve Cofinanciering Europese projecten	-262	-4.012	0	0	0	0
	Resultaat	3.381	6.465	5.015	3.838	3.832	3.792

Financiële ontwikkelingen

- De begrote lasten op dit beleidsdoel vertonen vanaf 2024 een stabiel beeld. In 2023 waren de lasten incidenteel € 3,8 miljoen hoger door de volgende posten:
 - Uitvoeringsregeling Cofinanciering EU projecten (€ 3 miljoen)
 - Just transition fund (€ 0,3 miljoen)
 - Kansen voor West III (€ 0,3 miljoen)
 - Technische bijstand REACT-EU (€ 0,2 miljoen)
 Deze incidentele lasten worden gedekt uit de reserve Cofinanciering Europese projecten.
- De begrote stortingen in de reserve Cofinanciering Europese projecten zijn conform het PS-besluit bij het addendum op de begroting 2023.

Koppeling met brede basismonitor

Zie voor de grafieken vanuit de brede basismonitor voor dit programma de [bijlage](#) van de begroting.

Verbonden partijen

Voor het behalen van bovenstaande beleidsdoelen neemt de provincie deel in de volgende verbonden partijen:

Programma	Verbonden partij	Doel
1	Randstedelijke Rekenkamer	Rekenkamerfunctie
1	Interprovinciaal Overleg	Belangenbehartiging provincies

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving

Doelen

2. Klimaat en gezonde leefomgeving

2.1 Bijdragen aan de energietransitie

2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving

Maatschappelijk doel

De provincie Noord-Holland committeert zich aan het landelijk klimaatakkoord en de daarna gemaakte afspraken om voor 2030 55% CO₂-reductie te halen ten opzichte van 1990. Daarom is het bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering 1 van de speerpunten van de provincie. Energietransitie speelt hierin een belangrijke rol. De energietransitie gaat om het overstappen van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen om klimaatverandering tegen te gaan en een duurzame energieproductie te bereiken. Maar ook via verduurzaming van mobiliteit, gebouwde omgeving, industrie, energie-opwek, landbouw en landgebruik wil de provincie Noord-Holland bijdragen aan het verminderen van CO₂-uitstoot. Dit is terug te vinden in de verschillende hoofdstukken van de begroting onder bereikbaarheid, economie (waar maatregelen genomen in industrie en bedrijfsleven zijn opgenomen) en andere onderwerpen.

De provincie Noord-Holland werkt aan een gezondere fysieke leefomgeving voor de inwoners. De provincie vindt dit een belangrijke opgave, omdat zware industrie, drukke verkeerswegen en Schiphol zich in verschillende gebieden in de directe nabijheid van woonwijken liggen. De provincie zet zich in voor een goede balans tussen de aanwezigheid van deze verschillende functies. De bescherming van de gezondheid is daarbij het uitgangspunt.

Budgettabel 2024 (x € 1.000)

Beleidsdoel	Lasten	Baten	Saldo van baten en lasten	Onttrekking aan reserves	Stortingen	Saldo t.l.v. algemene middelen
2.1 Bijdragen aan de energietransitie	31.727	47	31.680	19.182	1.204	13.702
2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving	54.864	6.277	48.587	3.706	1.319	46.200
Totaal	86.591	6.324	80.267	22.888	2.523	59.902

Wettelijk- en provinciaal beleidskader

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de [bijlage](#) van de begroting.

2.1 Bijdragen aan de energietransitie

Provinciale rol

Provincies hebben een belangrijke rol in de ruimte, vooral bij vraagstukken die de gemeentegrenzen overschrijden. Denk aan vraagstukken over bovenregionale warmtebronontwikkeling maar ook aan de regionale regie in het oplossen van knelpunten (denk aan netcongestie) in de energie-infrastructuur en het ontwikkelen van een toekomstbestendig energienetwerk. Het Rijk heeft de regierol in projecten op nationale schaal.

De provincie is het bevoegd gezag voor windparken met een capaciteit tussen de 5 en 100 megawatt. De provincie faciliteert het programmabureau van de Regionale Energie Strategieën (RES'en) dat zorgt voor zowel de ambtelijke als bestuurlijke regie. Een belangrijk aspect van de provinciale rol is het ondersteunen van gemeenten en andere partijen bij het versnellen van de energietransitie.

Wat willen we bereiken?

1. Hernieuwbare energieproductie realiseren en gebouwen, bedrijven, land- en tuinbouw, vervoer en industrie verduurzamen door:
 - a. Het bevorderen van de opwek van duurzame elektriciteit.
 - b. Het bevorderen van de warmtetransitie door middel van het ondersteunen van onder meer gemeenten, de kennisontwikkeling en kennisdeling op het gebied van duurzame warmtebronnen. En het bevorderen van verduurzaming van bedrijventerreinen en onder meer de glastuinbouw.
2. Het oplossen van de huidige overbelasting van het elektriciteitsnetwerk (netcongestie) door versneld de energie-infrastructuur uit te breiden en innovatieve oplossingen. Er moet een duurzaam en toekomstig energiesysteem zijn.
3. Het bijdragen aan de waterstoftransitie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 Algemeen; Het actieprogramma klimaat wordt geactualiseerd en aangevuld met maatregelen die bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelen. Het effect van deze maatregelen om te komen tot CO₂-reductie blijft de provincie de komende jaren monitoren.
 - a. In 2024 ligt de focus voor de provincie op versnelling van de uitvoer van de RES door:
 - Zorgen dat gemeenten met windzoekgebieden tijdig vergunningen voor windparken aanvragen. Dit doet de provincie door het stimuleren van gezamenlijke initiatieven tussen gemeenten en het ondersteunen van projectcoördinatie door een windkwartiermaker.
 - Extern onderzoek naar het verder verbeteren van de huidige ondersteuning voor de opwek van zonne-energie en windenergie, met aandacht voor de uitdagingen van de zon-op-dak-opgave.
 - Onderzoeken of de inrichting van een provinciaal loket voor de RES kan leiden tot een versnelling van de uitvoering en daarmee de vergunningsprocedures en daarmee de uitvoering.
 - Vervolgonderzoek naar windturbines en hun effect op fauna. En vervolgonderzoek naar de relatie tussen windturbines en gezondheid in samenwerking met de partner RIVM/GGD. Dit onderzoek wordt beschikbaar gesteld aan gemeenten.

- Ondersteunen van gemeenten en energiecoöperaties om de uitvoering van de RES te versnellen.
- b. De provincie werkt mee aan het ontwikkelen van windenergie op zee, die onder andere het industriecluster in het Noordzeekanaalgebied van duurzame energie moet voorzien.
- 1.2 Ter bevordering van de warmtetransitie ontplooit de provincie de volgende activiteiten:
- Beschikbaar stellen van Uitvoeringsregelingen voor het verduurzamen van de warmtetransitie in de gebouwde omgeving, zoals duurzaamheidsinitiatieven die burgercollectieven ondersteunen.
 - Samen met de Greenports inzetten voor het verduurzamen van de glastuinbouw.
 - Ondersteunen van gemeenten bij de warmtetransitie. Hierin speelt het Servicepunt Duurzame Energie een sleutelrol.
 - Budget beschikbaar stellen voor onderzoek naar de potentie van aardwarmte in de diepe ondergrond.
- 2.1 In 2024 wordt de Adaptieve Uitvoeringsstrategie Energie-infrastructuur verder uitgevoerd. De Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland, een samenwerking met netbeheerders TenneT, Liander, de Gasunie en gemeenten, wordt verder doorontwikkeld tot een effectieve, professionele organisatie. Deze taskforce pakt knelpunten aan op het elektriciteitsnet en ontwikkelt een toekomstbestendig energienetwerk. De uitwerking vindt plaats op verschillende niveaus:
- Zorgen voor het versneld aanleggen van de geplande netuitbreidingen om op korte termijn de knelpunten in het elektriciteitsnetwerk op te lossen.
 - Ontwerpen, programmeren en ontwikkelen van een hybride energie-infrastructuur van de toekomst, inclusief een waterstofproductie- en transportnetwerk en aanlandingen wind op zee.
 - Ondersteunen en stimuleren van slimme energieoplossingen.
- 3.1 Op het gebied van waterstof zet de provincie in op diverse punten:
- Kennisontwikkeling, zichtbaarheid en (internationale) positionering en de verduurzaming van de zware mobiliteit.
 - Cofinanciering voor duurzame waterstofprojecten door middel van een subsidieregeling.
 - Verkenningen naar ruimtelijke inpasbaarheid van de waterstofontwikkelingen.
 - De provincie ondersteunt het projectbureau NZKG en het Ontwikkelingsbedrijf NHN voor de coördinatie van de waterstofontwikkelingen. Via de omgevingsdiensten verzorgt de provincie de vergunningentrajecten.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Bijdragen aan de energietransitie	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	17.514	27.910	31.727	19.235	15.945	16.895
	Totaal baten	-62	0	-47	-47	-48	-48
	Saldo van baten en lasten	17.452	27.910	31.680	19.188	15.897	16.847
	Stortingen						
2.1	Reserve Duurzame Elektriciteit	9.200	2.867	33	33	33	33
2.1	Reserve Subsidies Warmtetransitie	2.630	0	0	0	0	0
2.1	Reserve Warmte Transitie	12.977	14.867	1.137	3.273	33	33
2.1	Reserve Energietransitie	4.664	3.967	33	33	33	33
	Onttrekkingen						
2.1	Reserve Duurzame Elektriciteit	-3.524	-3.706	-1.534	0	0	0
2.1	Reserve Subsidies Warmtetransitie	-311	-775	-770	-765	0	0
2.1	Reserve Warmte Transitie	-7.176	-12.551	-9.255	-3.273	0	0
2.1	Reserve Energietransitie	-17.581	-7.339	-7.623	-3.792	-308	-254
	Resultaat	18.331	25.239	13.702	14.698	15.689	16.693

Financiële ontwikkelingen

- In het coalitieakkoord is structureel geld beschikbaar gesteld voor het vervolg en een uitbreiding van de klimaataanpak uit de vorige coalitieperiode. In 2024 gaat het om € 11 miljoen en dit loopt met € 1 miljoen per jaar op naar een structureel budget van € 14 miljoen in 2027. In bovenstaande tabel is het extra budget verwerkt in de begrote lasten. Voorheen waren deze mutaties incidenteel in de begroting opgenomen. In de lasten van het jaar 2024 zijn zowel de structurele lasten opgenomen als de incidentele lasten voor activiteiten die nog worden gedekt uit de verschillende reserves. Bij de onttrekkingen ziet u deze bedragen in 2024 ook terug. In 2025 zijn deze onttrekkingen aanzienlijk minder (aangezien minder activiteiten worden gedaan vanuit de reserves, maar in plaats daarvan vanuit de structurele middelen). Vandaar dat er tussen 2024 en 2025 een aanzienlijke daling te zien is in de begrote lasten.
- Door de afbouw van de stortingen en de onttrekkingen aan de reserves loopt het resultaat vanaf 2024 met € 1 miljoen per jaar op.
- De begrote baten zijn afkomstig van Tennet. Verdeeld over vier jaar draagt Tennet € 190.000 bij aan het PIP Hoogspanningsstation A9-Zuid.
- In 2022 is de reserve Energietransitie opgedeeld in drie verschillende reserves. Mede door het structurele budget vanaf 2024, nemen de stortingen in de reserves af. De storting in de reserve Duurzame Elektriciteit (was € 2,8 miljoen) en in de reserve Energietransitie

(€ 3,9 miljoen) worden verlaagd naar € 33.000,-. In 2023 is eenmalig € 11 miljoen overgeheveld van de reserve Economisch Herstel en Duurzaamheid naar de reserve Warmtetransitie. Hierdoor komt de totale storting in 2023 uit op € 14,9 miljoen.

- Om te voorkomen dat de reserve Warmtetransitie in 2024 en 2025 negatief uitkomt, wordt € 1,1 miljoen respectievelijk € 3,2 miljoen overgeheveld uit de reserve Energietransitie. De storting in de reserve Warmtetransitie wordt vanaf 2026 verlaagd tot € 33.333,-.

Koppeling Brede basismonitor

Voor beleidsdoel 2.1 Bijdragen aan de energietransitie zijn in de brede basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- CO2-uitstoot ([link](#))
- Energieverbruik ([link](#))
- Hernieuwbare energie ([link](#))

2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving

Provinciale rol

De provincie is bevoegd gezag van bedrijven en daarmee verantwoordelijk en beleidsmaker voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van wet- en regelgeving in het fysieke domein (o.a. milieu, bodem, energie en natuur). De provincie heeft ook een aantal formele taken. Zo is de provincie verantwoordelijk voor het bewaken van de geluidbelasting van provinciale wegen en van industrieterreinen van regionaal belang. De provincie is bevoegd gezag voor het vaststellen en goedkeuren van (provinciale) plannen en projecten waarvoor een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld. De provincie kan ook in het kader van de vergunningverlening bevoegd gezag voor een MER zijn. Bijvoorbeeld voor de vergunningen van Tata Steel bij de verduurzaming naar groen staal en voor windparken. Gezondheidseffecten hebben hierin nadrukkelijk een plek.

Daarnaast is de provincie beleidsmaker. Op basis van de Wet milieubeheer heeft de provincie beperkt ruimte om eigen regels te stellen die zijn opgenomen in de Omgevingsverordening. Dit betreft milieubeschermingsgebieden zoals grondwaterbeschermingsgebieden en regels voor industrieterreinen van provinciaal belang. De invoering van de Omgevingswet geeft mogelijk meer ruimte aan de provinciale rol als beleidsmaker.

Met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024, en het intrekken van de Wet bodembescherming, verandert de taakverdeling tussen provincie en gemeenten. Gemeenten worden dan primair verantwoordelijk voor de bodemkwaliteit in de bovengrond en de provincie voor het grondwater. Daarnaast blijft de provincie bevoegd gezag voor overgangsrechtlocaties en voor bodemkwaliteit bij complexe bedrijven.

Wat willen we bereiken?

1. De diversiteit en dynamiek in ruimtelijke en economische ontwikkelingen in Noord-Holland biedt veel kansen en mogelijkheden voor de provincie en haar inwoners, maar legt ook een relatief zware druk op de leefomgeving. Grote opgaven waarvoor we staan in Noord-Holland, zoals de energietransitie of de woningbouw, geven nieuwe dilemma's ten aanzien van een gezonde leefomgeving. De provincie richt zich voornamelijk op die aspecten van de leefomgeving, die binnen haar takenpakket vallen of daaraan raken en daar waar de grootste gezondheidswinst is te behalen. Vanuit het takenpakket richt zij zich met name op de milieukwaliteiten bodem, (grond)water, lucht, omgevingsveiligheid, geluidbelasting, geur, stof

en (ontwikkelingen in) de bodem en ondergrond. Hierbij wordt voldaan aan de wettelijke normen en er wordt actief gekeken naar waar meer gezondheidswinst te behalen valt. Met betrekking tot een geografische focus richt de provincie zich op die gebieden waar omwonenden extra bloot staan aan een hogere concentratie luchtverontreinigende stoffen, depositie van (grof) stof, geur -en geluidshinder doordat ze in de nabijheid zijn van zware industrie. De provincie wil aan de ene kant de zware industrie die een transitie naar schone productieprocessen ondergaat, behouden en heeft hiertoe Industrierterreinen van Provinciaal Belang aangewezen, en aan de andere kant omwonenden goed beschermen tegen de negatieve effecten. Dit geldt bijvoorbeeld voor de regio IJmond, andere plekken in het Noordzeekanaalgebied en regio Schiphol. De provincie zal in deze gebieden extra aandacht besteden aan een gezonde leefomgeving, wat er onder andere toe leidt dat sommige bedrijven meer aandacht krijgen dan anderen.

2. De provincie zorgt voor voldoende kaders en adequate middelen voor de 4 Noord-Hollandse omgevingsdiensten voor het beschermen en bevorderen van een duurzaam, gezond en veilig Noord-Holland. Door het uitvoeren van de provinciale VTH-taken zorgen de omgevingsdiensten dat de provinciale ambities op het vlak van een gezonde leefomgeving, klimaat, energietransitie, circulaire economie, bodem en natuurverbetering kunnen worden behaald. Door de reikwijdte van de VTH draagt deze taak ook bij aan maatschappelijke doelen van andere hoofdstukken in deze begroting. Een stevige en robuuste uitvoeringspraktijk is nodig voor het bereiken van deze doelen.
3. De provincie richt zich op het in stand houden en verbeteren van de kwaliteit van bodem en ondergrond. De opgaven zijn:
 - Beschermen van de grondwaterkwaliteit voor de openbare drinkwatervoorziening.
 - Saneren van verontreinigingen van bodem en grondwater ter bescherming van mens en milieu en het verhogen van de (gewenste) gebruiksmogelijkheden.
 - Faciliteren van de energiewinning uit de bodem (bijvoorbeeld door geothermie, warmte-koudesystemen en warmtenetten).

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 De provincie is medeondertekenaar van het Schone Luchtakkoord en voert gemaakte afspraken uit. De provincie houdt een eigen regionaal luchtmeetnet in stand voor het meten van de luchtkwaliteit. Ook is er een netwerk van elektronische neuzen (eNose) om geurhinder op te kunnen sporen en deze in te zetten voor de handhaving op varende ontgassen. Met het project Hollandse Luchten wordt met behulp van burgerwetenschap de kwaliteit van de leefomgeving gemeten. Voor 2024 en verder wordt bepaald of en hoe het eNose-netwerk en Hollandse Luchten wordt voortgezet. Met betrekking tot het regionaal luchtmeetnet doet de provincie op basis van een evaluatie in 2024 mogelijke aanpassingen. De provincie wil de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) terugdringen en volgt hierin nauwgezet het rijksbeleid. Met de Omgevingsdienst NZKG zijn afspraken gemaakt over het toepassen van de regels, zoals het maken van een vermijdings- en reductieprogramma bij de bedrijven waar de provincie bevoegd gezag van is.
- 1.2 Met het inwerkingtreden van de Omgevingswet heeft de provincie een verantwoordelijkheid in het bewaken van geluidsbelasting (de zogenaamde implementatie van SWUNG-2) voor provinciale wegen en industrierterreinen van regionaal belang. De implementatie krijgt in 2024 verder vorm. Hierbij hoort ook een nieuw Actieplan Geluid.

- 1.3 Ten aanzien van omgevingsveiligheid krijgen met het in werking treden van de Omgevingswet ook zogenaamde ‘aandachtsgebieden’ een rol. Het gaat hierbij om de risico’s van het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen, de veiligheid van inrichtingen en de veiligheid van nieuwe technologieën. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk. Zij moeten hiermee rekening houden in de ruimtelijke ordening, maar vaak zijn dit ook gemeente-overstijgende kwesties. In dit soort gevallen is de provincie vanuit het thema ‘gezonde leefomgeving’ betrokken. Ook draagt de provincie dan bij aan het omzetten van gemeentelijke plannen naar omgevingsplannen. In samenwerking met de gemeente Amsterdam en de Port of Amsterdam werkt de provincie aan beleid voor omgevingsveiligheid in Westpoort.
- 1.4 Als de (milieu)ruimte maximaal wordt benut, dan betekent dit ook extra druk op de gezonde leefomgeving. Dit heeft als maatschappelijk effect dat inwoners een steeds groter beroep doen op de provincie om hinder te verminderen en hun leefomgeving gezonder te maken. Dit speelt vooral in de IJmondregio met het daar gelegen Tata Steel, maar ook bij toekomstige woningbouwontwikkelingen bij industrie en bedrijven is dit aan de orde. Gezonde leefomgeving wordt dan ook als uitgangspunt meegenomen bij concrete gebiedsprocessen die in 2024 gaan lopen en bij de uitwerking van bijvoorbeeld de aangewezen NOVEX-gebieden.
- 1.5 Met de mogelijkheden die de invoering van de Omgevingswet biedt, kijkt de provincie in 2024 waar aanvullend beleid nodig is om de gezondheid van Noord-Hollanders beter te beschermen. Mogelijk wordt de inzet verdeeld naar gebieden die meer aandacht nodig hebben.
- 2.1 De vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH), zijn belangrijke instrumenten in het verbeteren van de leefomgeving. Deze worden grotendeels in mandaat uitgevoerd door de 4 Noord-Hollandse omgevingsdiensten. Zij ontvangen hier jaarlijks een bijdrage van de provincie voor. De provinciale visie en strategische sturing op de inzet van de VTH-instrumenten worden in 2024 verankerd in een Nota uitvoering en handhaving. Daarbij hoort ook de samenhang tussen de omgevingsdiensten in Noord-Holland. Deze samenhang vraagt in 2024 en verder om een stevige(re) samenwerking. De doelen, prioriteiten en kwaliteitseisen voor de uitvoering van de VTH-taken van omgevingsdiensten staan in zogenaamde VTH-strategieën. In uitvoeringsprogramma’s legt de provincie vast welke concrete activiteiten de omgevingsdiensten jaarlijks uitvoeren om een bijdrage te leveren aan het bereiken van de doelen, prioriteiten en kwaliteitseisen.
- 2.2 Door de toename van de samenhang tussen grote maatschappelijke opgaven, wordt het werk in de uitvoeringspraktijk meer in aard en omvang. Daarnaast vraagt de complexiteit en samenhang van deze opgaven andere competenties en kwaliteiten. De provincie zet concrete stappen in het versterken van de uitvoering, inclusief alle randvoorwaarden. Dat doet de provincie onder meer via het Interbestuurlijk programma versterking stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (IBP VTH) en de geactualiseerde Beleidsnota uitvoering en handhaving. Ook werkt de provincie aan het voorkomen en opheffen van knelpunten in wet- en regelgeving. Dit kan en doet de provincie niet alleen, maar samen met gemeenten en het Rijk. Daarnaast zet de provincie vanaf 2024 extra middelen in voor het intensiveren van de VTH-taak.
- 2.3 Specifiek voor de uitvoering van de taken rond Tata Steel zijn extra middelen via de kaderbrief 2024 toegekend. Daardoor kan de provincie in 2024 het intensievere toezicht op en handhaven van Tata Steel voortzetten, worden de vergunningen verder aangescherpt en kan opnieuw aanvullend onderzoek worden gedaan naar de gezondheid, de leefomgeving en

de effecten van maatregelen die Tata Steel neemt om de uitstoot van schadelijke stoffen te verminderen. In het traject van verduurzaming van Tata Steel, de groenstaalroute, zorgt de provincie voor de randvoorwaarden die nodig zijn voor een goede en zorgvuldige vergunningverlening. Het dossier Tata Steel is voortdurend in beweging. Daarom wordt jaarlijks bekeken of en welke aanvullende middelen nodig zijn. Het programma Tata Steel 2020-2050 wordt bovendien herijkt. In 2024 start hiervan het vervolg van de uitvoering.

- 3.1 Vanuit haar adviesrol kijkt de provincie naar de gevolgen van de winning van gas en aardwarmte (geothermie) voor onder andere het grondwater en de bovengrondse veiligheid.
- 3.2 Een belangrijke taak van de provincie is het gebiedsgericht beheer van grondwaterverontreinigingen. Het beschermen van de drinkwatervoorziening en het faciliteren van het gebruik van de ondergrond voor bijvoorbeeld energiewinning worden hierin meegenomen.
- 3.3 Andere taken zijn het afmaken van de bodemsanering van spoedlocaties en de aanpak van diffuse bodemverontreinigingen (bijvoorbeeld lood), nazorg en beheer van restverontreinigingen na sanering, en onderzoek en aanpak van nieuwe stoffen als PFAS.
- 3.4 Voor PFAS vertegenwoordigt Noord-Holland zowel ambtelijk als bestuurlijk het IPO in overleggen met het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW). Het doel is het aanpakken van knelpunten in de uitvoering en het beheer van projecten en op het gebied van mogelijk conflicterende beleidskaders.
- 3.5 De provincie is verantwoordelijk voor de nazorg van stortplaatsen Wet milieubeheer. Voor 1 stortplaats wordt de lopende sluitingsprocedure afgerond door het verstrekken van een geslotenverklaring door GS en een goedgekeurd nazorgplan. Op 2 gesloten stortplaatsen wordt in opdracht van GS nazorg uitgevoerd. Voor 1 open stortplaats wordt door GS een geactualiseerd nazorgplan goedgekeurd. De sluitingsprocedure wordt voor 1 stortplaats opgestart.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Bevorderen gezonde leefomgeving	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	37.742	56.196	54.864	48.694	47.812	47.916
	Totaal baten	-3.805	-7.491	-6.277	-2.962	-2.545	-2.595
	Saldo van baten en lasten	33.936	48.705	48.587	45.732	45.267	45.321
	Stortingen						
2.2	Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	0	0	0	0	0	0
2.2	Reserve Gezonde leefomgeving	3.420	3.300	1.000	0	0	0
2.2	Reserve Bodemsanering	319	319	319	319	319	319
	Onttrekkingen						
2.2	Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	-555	0	0	0	0	0
2.2	Reserve Gezonde leefomgeving	-1.856	-3.847	-2.667	-67	-67	-67
2.2	Reserve Bodemsanering	-2.025	-3.060	-1.039	-1.214	-944	-944
	Resultaat	33.240	45.417	46.200	44.770	44.575	44.629

Financiële ontwikkelingen

- In het coalitieakkoord is structureel € 2 miljoen per jaar gereserveerd voor de ambities op het thema gezonde leefomgeving (vervolg op de reserve en het programma 'gezonde leefomgeving'). Dit bedrag is vanaf 2024 onder de lasten opgenomen. In de jaren 2021, 2022 en 2023 is dit programma Gezonde leefomgeving gedekt uit incidenteel geld van de reserve Gezonde leefomgeving.
- De storting in de reserve Gezonde leefomgeving wordt verlaagd, evenals de begrote lasten van projecten die uit de reserve Gezonde leefomgeving worden gefinancierd. Ook de onttrekking aan de reserve Gezonde leefomgeving neemt af.
- De lagere lasten van bodemsaneringsprojecten volgen uit het bestedingsplan. Hier staat een lagere onttrekking aan de reserve Bodemsanering tegenover.
- Baten en lasten nemen af door het gereedkomen van het CINDU-terrein en door lagere verwachte opbrengsten uit leges.

Koppeling Brede basismonitor

Voor beleidsdoel 2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving zijn in de brede basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- Geluid ([link](#))
- Omgevingsveiligheid ([link](#))
- Luchtkwaliteit: Fijnstof ([link](#))
- Luchtkwaliteit: NO2 ([link](#))
- Lichtbelasting ([link](#))
- Bodemsanering ([link](#))

Koppeling met brede basismonitor

Zie voor de grafieken vanuit de brede basismonitor voor dit programma de [bijlage](#) van de begroting.

Verbonden partijen

Voor het realiseren van bovenstaande beleidsdoelen neemt de provincie deel in de volgende verbonden partijen:

Programma	Verbonden partij	Doel
2	Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
2	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
2	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
2	Omgevingsdienst IJmond	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
2	Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland	Beheer fonds ten behoeve van de nazorg stortplaatsen.
2	Alliander N.V.	Energievoorziening
2	N.V. Afvalzorg Holding	Efficiënt gebruik stortplaatsen
2	SolaRoad B.V.	Verduurzaming van de energiesector

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

Programma 3 Ruimte en Wonen

Doelen

3. Ruimte en Wonen

3.1 Regie voeren ruimtelijke ordening

3.2 Versnellen en programmeren woningbouw

3.3 Beschermen tegen overstromingen en bijdrage aan klimaatadaptatie

Maatschappelijk doel

De Omgevingsvisie NH2050 vormt het strategische langetermijnbeleid van de provincie Noord-Holland. De hoofddambitie van de Omgevingsvisie NH2050 is zorgen voor balans in Noord-Holland tussen economische groei en leefbaarheid. Een belangrijk aspect van de leefbaarheid is een gezonde, veilige en goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Alle ontwikkelingen die spelen vragen om ruimte. Denk hierbij aan de geplande woningbouw, de aanleg van energie-infrastructuur, de uitvoering van de Regionale Energiestrategieën (RES'en), de belangen van bedrijvigheid, landbouw en natuur en de eisen die samenhangen met de klimaatverandering. Juist op provinciale schaal moet de afweging worden gemaakt over wat waar en op welke manier kan.

Als woningmarktregisseur zet de provincie zich actief in om de grote woonopgave te behalen. De provincie pakt een aanjagende rol om het doel van 184.000 woningen voor elkaar te krijgen en wil de gemiddelde bouwproductie verdubbelen ten opzichte van afgelopen jaren. Samen met gemeenten en het Rijk formuleert de provincie de uitgangspunten en kaders voor de regionale woningbouwprogrammering. Hierbij worden niet alleen afspraken gemaakt over voldoende plancapaciteit en bouwlocaties, maar ook over voldoende betaalbare huizen en ruimte voor doorstroming, zowel in het koop- als huursegment. De provincie streeft daarbij naar een evenwichtige woningvoorraad per gemeente en regio. Daarnaast stimuleert de provincie woningbouw op goed bereikbare locaties, zoals OV-knooppunten, met voldoende voorzieningen.

De provincie heeft de taak om – samen met de waterpartners – de waterveiligheid te waarborgen, voor voldoende en schoon zoet- en drinkwater te zorgen, de (ruimtelijke) omgeving afdoende voor te bereiden op de gevolgen van veranderende klimaat en rekening te houden met de draagkracht en kwaliteit van de bodem binnen de provincie.

Budgettabel 2024 (x € 1.000)

Beleidsdoel		Lasten	Baten	Saldo van baten en lasten	Onttrekking aan reserves	Stortingen	Saldo t.l.v. algemene middelen
3.1	Regie voeren ruimtelijke ordening	5.872	20	5.852	272	0	5.580
3.2	Versnellen en programmeren woningbouw	16.746	6.672	10.074	4.282	1.200	6.992
3.3	Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptatie	6.308	0	6.308	4.417	0	1.891
Totaal		28.926	6.692	22.234	8.971	1.200	14.463

Wettelijk- en provinciaal beleidskader

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de [bijlage](#) van de begroting.

3.1 Regie voeren ruimtelijke ordening

Provinciale rol

De rol van de provincies in de ruimtelijke ordening wordt steeds groter als het gaat om bovenlokale ruimtelijke ontwikkelingen en consequenties. De provincie is verantwoordelijk voor het maken van integrale afwegingen over ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie. De provincie maakt beleid, stelt kaders, stimuleert en regisseert via provinciale instrumenten zoals de Omgevingsvisie NH2050, de Omgevingsverordening, regionale samenwerkingsagenda's en (integrale) programma's. De rol van de provincie ligt op het bovenlokale en provinciale schaalniveau. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn gemeenten er zelf verantwoordelijk voor dat gemeentelijke ruimtelijke plannen in overeenstemming zijn met de Omgevingsverordening. De provinciale rol van beoordelen en toetsen van gemeentelijke ruimtelijke plannen vervalt, omdat de Omgevingswet uitgaat van vertrouwen. Wel monitort de provincie de doorwerking en borging van haar belangen in gemeentelijke ruimtelijke plannen.

De provincie is bevoegd gezag voor regionale luchthavens in de provincie. Dit betekent dat de provincie besluit over de milieugebruiksruimte (geluid en externe veiligheid) en de ruimtelijke inpassing van deze vliegvelden.

Wat willen we bereiken?

1. De reprovincie wil regie nemen in de ruimtelijke ordening door het volgende na te streven:
 - Keuzes maken over de ruimtelijke inrichting in Noord-Holland waarin de grote opgaven (zoals wonen, energietransitie, economie, water en natuur) een plek moeten krijgen. De gevolgen voor onder meer leefbaarheid, milieu en gezondheid, water, energievoorziening, gezondheid en landschap worden hierin meegewogen. Bij grote ruimtelijke ingrepen is oog voor de gevolgen en draagt de provincie zorg voor het versterken van de ruimtelijke kwaliteit en de lokale leefbaarheid.
 - Onder voorwaarden ruimte bieden aan initiatieven aan de randen van bebouwing, waaronder dorpen en kernen. Op deze manier wil de provincie de leefbaarheid, vitaliteit en het voorzieningenniveau in Noord-Holland versterken.
 - Op basis van een aanvullende bepaling in de Omgevingsverordening wil de provincie samen met de gemeenten, vanuit een oogpunt van woningnood en leefbaarheid, ruimte blijven zoeken in de linten. Dit met behoud van kwaliteit van het landschap en de cultuurhistorie.
 - Opnieuw kijken naar de huidige regelgeving voor transformatie van bouwpercelen van agrarische en niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied. Ook verkent de provincie of en hoe meer ruimte geboden kan worden aan de functiewijziging van deze bouwpercelen.
2. Ten aanzien van de regionale luchthavens streeft de provincie het volgende na:
 - Een evenwicht tussen duurzame bereikbaarheid én een gezonde leefomgeving in de regio Schiphol.

- Het zorgvuldig uitvoeren van haar rol als bevoegd gezag voor de regionale luchthavens. Dit betekent dat de provincie besluit over de milieugebruiksruimte (geluid en externe veiligheid) en de ruimtelijke inpassing van deze vliegvelden.
- Kennis opbouwen over de markt en nieuwe technologische ontwikkelingen in de luchtvaart.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 De provincie werkt aan een Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord en een provinciaal ruimtelijk voorstel en arrangement met het Rijk.
- 1.2 Op basis van de vastgestelde ontwikkelingsperspectieven voor de NOVEX-gebieden Schipholregio, MRA, Noordzeekanaalgebied (NZKG) en het Groene Hart werkt de provincie met de regio en het Rijk per gebied aan een uitvoeringsagenda, inclusief een regionaal investeringsagenda.
- 1.3 De provincie geeft invulling aan de implementatie van de Omgevingswet en draagt bij aan het beheer en doorontwikkelen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
- 1.4 De provincie heeft haar belangen in Omgevingsverordening geborgd. Elk jaar wordt bezien of wijzigingen wenselijk of noodzakelijk zijn. De provincie zet wanneer nodig aanvullend instrumentarium in voor het veiligstellen van de provinciale belangen.
- 1.5 Voor provinciale projecten met een ruimtelijke impact worden adviezen opgesteld. De provincie voert daarnaast diverse onderzoeken en projecten uit ter versterking van de ruimtelijke structuur van Noord-Holland. Bijvoorbeeld een verkenning van transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden in de gemeenten Aalsmeer en Uithoorn.
- 1.6 De provincie werkt aan het versterken van ruimtelijke kwaliteit door onder andere de inzet van het ontwerpteam.
- 1.7 De provincie verkent op welke wijze we, onder voorwaarden, meer ruimte kunnen bieden aan het bouwen aan randen van dorpen en kernen, in linten, op voormalige agrarische en niet-agrarische bedrijfslocaties, en het huisvesten van seizoenwerkers. Op basis hiervan kan de provincie regels in de Omgevingsverordening wijzigen om meer ruimte te bieden.
- 2.1 De provincie werkt via de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) samen met het Rijk aan het versterken van de leefomgevingskwaliteit in de NOVEX Schipholregio.
- 2.2 Via het gebiedsprogramma Westeinderscheg investeert de provincie in de structuurversterking van gebieden die door Schiphol worden beperkt en belast.
- 2.3 Organiseren van het provinciaal luchthavenoverleg. Hierin worden de regionale luchthavens uitgedaagd om na te denken over een duurzame toekomst.
- 2.4 De provincie verleent ontheffingen voor het starten en landen op terreinen die niet als luchthaven zijn aangewezen. Deze ontheffingen voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik (TUG) worden afgegeven door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
- 2.5 Actualiseren van het provinciale luchtvaartbeleid om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen in regionale luchtvaart.
- 2.6 Samenwerken met kennisinstituten en bedrijven binnen Nederland, Europa en Californië om gezamenlijk kennis op te bouwen over de markt en nieuwe technologische ontwikkelingen in de luchtvaart. Denk hierbij aan het toepassen van drones, urban air mobility en elektrisch vliegen.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)				
Regie voeren ruimtelijke ordening	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten	6.441	5.898	5.872	5.697	5.684	5.690
Totaal baten	-308	-81	-20	-20	-20	-20
Saldo van baten en lasten	6.132	5.817	5.852	5.677	5.664	5.670
Stortingen						
3.1 Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
3.1 Reserve subsidie Bloemendalerpolder	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen						
3.1 Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	0	-341	0	0	0	0
3.1 Reserve subsidie Bloemendalerpolder	-1.206	-340	-272	0	0	0
Resultaat	4.927	5.136	5.580	5.677	5.664	5.670

Financiële ontwikkelingen

- In het coalitieakkoord is eenmalig € 450.000,- beschikbaar gesteld voor provinciaal asielbeleid. Dit bedrag is abusievelijk op de begrote lasten van dit beleidsdoel verwerkt en zal bij de eerste begrotingswijziging 2024 verplaatst worden naar programma 1. Het incidentele budget van € 450.000,- is niet zichtbaar op de begrote lasten 2024 doordat er ook andere incidentele posten zijn. Zo is in 2023 een onderzoek binnen de ruimtelijke kwaliteit (€ 200.000,-) overgeheveld naar een ander beleidsdoel en loopt in 2023 een subsidie voor ruimtelijke ontwikkeling af (€ 681.000,-). De mutaties worden bij de eerste begrotingswijziging 2024 op een rijtje gezet.

Koppeling brede basismonitor

Voor beleidsdoel 3.1 Regie voeren ruimtelijke ordening zijn in de brede basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- Schiphol ([link](#))
- Bebouwd terrein ([link](#))

3.2 Versnellen en programmeren woningbouw

Provinciale rol

De provincie treedt op als regisseur van de woningmarkt en vervult een aanjagende rol in de woningbouwproductie en de integrale ontwikkeling van OV-knooppunten. De provincie treedt daarnaast op als kennismakelaar en verbinder tussen partijen en draagt zorg voor actuele informatievoorziening over onder andere de woningbehoefte, plancapaciteit, woonzorggegevens, arbeidsplaatsen en mobiliteitsgegevens in Noord-Holland.

Wat willen we bereiken?

1. Een passende woning voor iedereen. De provincie maakt in de regionale woningbouwprogrammering afspraken over voldoende plancapaciteit en bouwlocaties, voldoende betaalbare huizen en ruimte voor doorstroming, zowel in het koop- als huursegment.
2. Een extra impuls geven aan cruciale integrale gebieds- en knooppuntontwikkelingen die nodig zijn voor het behalen en bespoedigen van de woonopgave, in samenhang met werkgelegenheid en bereikbaarheid.
3. Inzicht krijgen in de effecten (financieel, speculatie, administratieve last en draagvlak) van de inzet van actief grondbeleid door het uitvoeren van 2 pilotprojecten.
4. Ondersteunen van gemeenten voor het versnellen van de woningbouw.
5. Kennisontwikkeling van en onderzoek naar woningbouw, regionale afspraken en knooppuntontwikkeling ter ondersteuning van gemeenten en het monitoren van de provinciale doelstellingen. Verder wil de provincie zorgen voor kennisuitwisseling tussen overheden, marktpartijen, corporaties en andere stakeholders.
6. Het actief stimuleren van circulair en biobased bouwen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 De provincie stelt een woonagenda op. Hierin worden de activiteiten voor de komende 4 jaar uitgewerkt.
- 1.2 De provincie werkt de woondeals uit op de thema's betaalbaarheid, aandachtsgroepen en woningen voor ouderen. Ook worden samen met marktpartijen, woningcorporaties en gemeenten regionale en deelregionale versnellingstafels georganiseerd.
- 1.3 Op basis van een woonakkoord kunnen gemeenten subsidie aanvragen voor regionale projecten of onderzoeken.
- 1.4 De provincie zoekt samen met gemeenten naar oplossingen voor het tekort aan woningen voor doelgroepen via mogelijkheden voor flexwoningen en tijdelijke woningen. Daarnaast biedt de provincie gemeenten ruimte om een deel van de woningvoorraad beschikbaar te houden voor inwoners met een economische of maatschappelijke binding met hun gemeente.
- 2.1 De provincie werkt het Investeringskader Woningbouw Ontwikkeling nader uit en stelt een uitvoeringsagenda Investeringskader Woningbouw Ontwikkeling op met betrekking tot de cruciale integrale gebieds- en knooppuntontwikkeling.
- 2.2 De provincie stelt subsidie beschikbaar voor het Stadsmakersfonds.
- 2.3 De provincie werkt samen met partners aan regionale actieprogramma's voor de integrale ontwikkeling van knooppunten, maatregelen op het gebied van OV-bereikbaarheid en

ketenmobiliteit. Het hieraan gekoppelde pakket voor maatregelen voor Noord-Holland Noord op het gebied van ketenreis leidt tot enkele subsidieaanvragen voor kleinere concrete projecten.

- 3.1 De provincie start met 1 van de 2 pilots op het gebied van actief grondbeleid.
- 4.1 Het gericht inzetten van de flexibele schil met extra ambtelijke capaciteit, de bouwambassadeur, de kernteams versnelling, de OV-knooppuntenaanpak en subsidie voor financiële knelpunten. Ook ondersteunt de provincie aanvragen voor rijkssubsidies door middel van kennis en/of cofinanciering.
- 5.1 De provincie stelt de jaarlijkse Monitor OV-knooppunten op en actualiseert het dashboard en de viewer van OV-knooppunten. Daarnaast voert de provincie de datastrategie OV-knooppunten uit.
- 5.2 De provincie zorgt voor een actuele informatievoorziening over onder andere woningbehoefte, plancapaciteit en woonzorggegevens. Deze informatie is op het [dashboard](#) te vinden. De monitor wordt op een aantal indicatoren uitgebreid, waaronder doorstroming en de woondealafspraken. Ook wordt gewerkt aan het beter aansluiten van de marktpartijen en corporaties op de monitor plancapaciteit.
- 5.3 Minimaal 2 keer per jaar wordt de klankbordgroep marktpartijen gehouden.
- 6.1 Voor het circulair en biobased bouwen sluit de provincie aan op marktontwikkelingen. Ook wordt indien nodig fysieke ruimte geboden voor de opslag van circulaire bouwmaterialen.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
Versnellen en programmeren woningbouw		Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten		8.302	10.716	16.746	7.456	7.538	8.016
Totaal baten		-337	-220	-6.672	0	0	0
Saldo van baten en lasten		7.965	10.496	10.074	7.456	7.538	8.016
Stortingen							
3.2	Reserve Woonbeleid	0	0	0	0	0	0
3.2	Reserve Woningbouw subsidies	4.869	0	0	0	0	0
3.2	Reserve Woningbouw	1.200	1.200	1.200	0	0	0
3.2	Reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten	5.000	6.200	0	0	0	0
3.2	Reserve subsidies BD 3.4.	5.000	8.000	0	0	0	0
Onttrekkingen							
3.2	Reserve Woonbeleid	-1.200	-882	-750	-405	0	0
3.2	Reserve Woningbouw subsidies	-485	-631	-570	-571	-428	-264
3.2	Reserve Woningbouw	-7.170	-2.993	-2.650	0	0	0
3.2	Reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten	-5.172	-9.880	0	0	0	0
3.2	Reserve subsidies BD 3.4.	-2.405	-2.775	-312	-688	-1.325	-1.962
Resultaat		7.600	8.735	6.992	5.792	5.785	5.790

Financiële ontwikkelingen

- In het coalitieakkoord is € 3 miljoen structureel beschikbaar gesteld voor de flexibele schil MRA wonen. Vanaf 2025 is in het coalitieakkoord structureel € 1,4 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoeringskosten masterplan wonen. In 2023 is dit bedrag gedekt uit de reserve Woningbouw.
- Zowel de storting als de onttrekking aan de reserve Subsidies voor OV-knooppunten is in 2023 € 8 miljoen hoger dan in 2024, doordat een subsidie aan de gemeente Haarlem naar die reserve is overgeheveld.
- De lasten van projecten, die uit het OV-fonds worden gefinancierd, zijn in 2024 € 4,3 miljoen lager dan in 2023. Omdat deze kosten worden gedekt uit de reserve OV-fonds, zijn ook de onttrekkingen in 2024 € 4,3 miljoen lager dan in 2023.
- Voor de bijdrage aan de flexibele schil ontvangt de provincie van het Rijk (SPUKC210) € 6,6 miljoen. Dit leidt in 2024 tot zowel hogere lasten als hogere baten.

Koppeling Brede basismonitor

Voor beleidsdoel 3.2 Versnellen en programmeren woningbouw zijn in de brede basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- Woningtekort [\(link\)](#)
- Tevredenheid wonen [\(link\)](#)
- Betaalbaarheid wonen [\(link\)](#)
- Woningbouwplannen [\(link\)](#)

3.3 Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptatie

Provinciale rol

De provincie is bevoegd gezag voor het goedkeuren van een Projectplan Waterwet, het bijbehorende milieueffectrapport en de omgevings- en natuurvergunning. De provincie is bovendien bevoegd gezag voor het aanwijzen en normeren van regionale waterkeringen. De provincie houdt toezicht door middel van de jaarlijkse voortgangsrapportages over toetsing en verbetering van regionale waterkeringen door waterschappen. De Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) verplicht de provincie om data te beheren voor het maken van overstromingsscenario's. Dit doet de provincie samen met de waterbeheerders en het Rijk.

De provincie keurt op verzoek van waterkeringbeheerders een dijkversterkingsplan goed en verleent de bijbehorende natuur- en omgevingsvergunning. Op verzoek van de waterkeringbeheerders wordt het dijkversterkingsplan met de vergunningen gecoördineerd ter visie gelegd.

Wat willen we bereiken?

1. De provincie staat voor de uitdaging om de waterveiligheid te waarborgen en aan te passen aan het veranderende klimaat. De provincie koppelt dit aan (andere) ruimtelijke opgaven zo draagt zij bij aan de ontwikkeling en uitvoering van thematische en

gebiedsgerichte deltaprogramma's (Kust, Wadden, IJsselmeergebied, Centraal Holland, Zoetwater, Ruimtelijke Adaptatie) en het Kennisprogramma Zeespiegelstijging (KPZSS).

2. De klimaatverandering leidt vaker tot extreme weersomstandigheden met gevolgen voor water en bodem. Hierop anticipeert de provincie – samen met de waterpartners – bij onder andere de inrichting van steden, het landelijk gebied, het reserveren van ruimte en het nemen van maatregelen voor kusten en dijken. Daarbij is de provincie zich bewust van de gevolgen van gebruik van bodem en water in relatie met (toekomstige) schaarste. Hierbij wordt de weg zoals vastgelegd in het Nationale Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) gevolgd.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 Bij dijkversterkingen zet de provincie in op gebiedsgerichte aanpak met ontwikkelkansen voor ruimtelijke inpassing en landschappelijke kwaliteit in de aangrenzende gebieden. In 2024 levert de provincie onder meer inhoudelijke en procesmatige bijdragen aan de MIRT-verkenning voor de Programmatische aanpak grote wateren voor de Markermeerkust en het MIRT-onderzoek Wieringerhoek van het Rijk
- 1.2 De provincie voert de maatregelen (deelprogramma's overstromingsrisico's, oppervlaktewater en grondwater) uit zoals in het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 is vastgesteld. In 2024 wordt de midterm uitgevoerd. De midterm kan leiden tot aanvullende voorstellen om de gestelde doelen te behalen in 2027.
- 1.3 In vervolg op de Bouwstenen provinciale aanpak klimaatadaptatie 2019-2023 maakt de provincie voor de periode 2024-2027 een voorstel over haar ambities, aanpak en inzet van instrumenten.
- 2.1 De nieuwe Landelijke Database Overstromingen (LDO) wordt operationeel en fase 1 van het implementatieplan van het Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie (LVO) wordt uitgevoerd.
- 2.2 De provincie geeft uitvoering aan de Kamerbrief 'Water-Bodem-Sturend'. Dit doet zij door middel van een programmatische aanpak, waarbij de resultaten van de gebiedsgerichte en thematische aanpak zichtbaar worden. De provincie werkt hierbij samen met haar water en bodempartners.
- 2.3 De provincie houdt toezicht op de waterschappen en actualiseert in 2024 de nota toezicht waterschappen.
- 2.4 De provincie wil beter voorbereid zijn op extreme weersituaties. Hiertoe wordt met de regionale partners een studie uitgevoerd om zicht te hebben op de impact en om vervolgens tot voorstellen te komen voor een maatregelenpakket en uitvoeringsplan (2025).

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptatie	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	3.865	23.731	6.308	2.560	1.879	1.885
	Totaal baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo van baten en lasten	3.865	23.731	6.308	2.560	1.879	1.885
	Stortingen						
3.3	Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	50	150	0	0	0	0
3.3	Reserve Subsidies Meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling	0	2.400	0	0	0	0
3.3	Reserve Klimaatadaptatie	1.500	1.500	0	0	0	0
	Onttrekkingen						
3.3	Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	-538	-22.958	-2.017	-672	0	0
3.3	Reserve Subsidies Meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling	0	0	-2.400	0	0	0
3.3	Reserve Klimaatadaptatie	-1.546	-2.734	0	0	0	0
	Resultaat	3.331	2.089	1.891	1.888	1.879	1.885

Financiële ontwikkelingen

- De uitvoering van het project Markermeerdijken vindt grotendeels in 2023 plaats. De lasten in 2023 zijn € 18,5 miljoen hoger dan in 2024. De lasten van dit project worden gefinancierd uit de reserve Meekoppelkansen. De onttrekkingen aan deze reserve zijn in 2024 dan ook navenant lager. De storting van € 2,4 miljoen in de reserve Subsidies Meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling is een in 2023 ontvangen subsidie. In 2024 wordt dit bedrag besteed en onttrokken aan de reserve.
- De projecten die uit de reserve Klimaatadaptatie worden gefinancierd, worden in 2023 afgerond. Hierdoor zijn de begrote lasten in 2024 € 2,7 miljoen lager dan in 2023. Omdat de lasten uit de reserve worden gefinancierd, is in 2024 geen onttrekking begroot.

Koppeling Brede Basismonitor

Voor beleidsdoel 3.3 Beschermen tegen overstromingen en bijdrage aan klimaatadaptatie zijn in de Brede Basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- Overstromingen ([link](#))
- Hittestress ([link](#))
- Wateroverlast ([link](#))

Koppeling met brede basismonitor

Zie voor de grafieken vanuit de brede basismonitor voor dit programma de [bijlage](#) van de begroting.

Verbonden partijen

Voor het realiseren van bovenstaande beleidsdoelen neemt de provincie deel in de volgende verbonden partijen:

Programma	Verbonden partij	Doel
3	Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio.
3	Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied.
3	Zeestad Beheer B.V.	Stadsvernieuwing Den Helder
3	Zeestad C.V.	Stadsvernieuwing Den Helder
3	N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland Drinkwatervoorziening en natuurbeheer (PWN)	

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

Programma 4 Bereikbaarheid

Doelen

4. Bereikbaarheid

4.1 Realiseren perspectief mobiliteit

4.2 Openbaar vervoer waarborgen

4.3 Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken

4.4 Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden

Maatschappelijk doel

Iedere dag zijn in Noord-Holland mensen en goederen op weg naar hun bestemming. De provincie helpt ze die bestemming slim, schoon en veilig te bereiken. Duurzame verstedelijking en bereikbaarheid zijn een belangrijke opgave voor de provincie. Tot 2030 moeten in Noord-Holland ruim 180.000 woningen worden gebouwd. Daarnaast moet ook de groei van de werkgelegenheid worden gefaciliteerd. Dit leidt tot meer mobiliteit met allerlei gevolgen voor de verschillende beleidsopgaven.

In de Omgevingsvisie is vastgelegd dat de provincie streeft naar balans tussen leefbaarheid en economische groei en daarbij aandacht heeft voor klimaat, gezondheid en veiligheid, biodiversiteit en natuur, verduurzaming van de economie, verstedelijking, duurzame mobiliteit, het landschap en de energietransitie. De toename van het aantal inwoners, woningen en banen leidt tot groei van mobiliteit. Verminderen of beperken van mobiliteit kan en moet een bijdrage leveren aan vrijwel alle opgaven waar de provincie voor staat. De provincie zet daarom in op de mobiliteitstransitie door:

- Het verduurzamen van mobiliteit door reizigers te stimuleren om zoveel mogelijk gebruik te maken van duurzame vervoersopties, zoals openbaar vervoer en fiets.
- Het zoveel mogelijk voorkomen (van groei) van mobiliteit door mobiliteitsmanagement (stimuleren thuiswerken en reizen buiten de spits) en door woningen, werkgelegenheid en voorzieningen dicht bij elkaar te concentreren.
- Het verduurzamen van het gemotoriseerd verkeer door de inzet op zero-emissiemobiliteit, minder hinder, het beter benutten van beschikbare capaciteit en verkeersveiligheid.
- Het optimaliseren van de beschikbaarheid van het netwerk, het investeren in de opgave voor onderhoud en vervanging van het provinciale wegennet waarmee gelijktijdig veiligheidsknelpunten worden opgelost.

De uitvoering van het mobiliteitsbeleid gaat gepaard met uitdagingen:

- De grote verstedelijkingsopgave kan leiden tot een flinke mobiliteitsgroei.
- Stikstof vormt een stevige belemmering voor de aanpassing (aanleg/renovatie) van nieuwe infrastructuur.
- De klimaatopgave (verminderen CO₂-uitstoot) heeft impact op het onderhoud en de aanleg van infrastructuur.
- De kosten van aanleg en onderhoud van infrastructuur stijgen onder andere door inflatie, de impact van klimaat, tekorten op de arbeidsmarkt en een tekort aan grondstoffen.

In samenwerking met regionale en landelijke partners is het van belang om te sturen op de samenhang tussen de verschillende modaliteiten (lopen, fiets, openbaar vervoer, spoor, (vracht)auto en binnenvaart). Vervolgens is het ook van belang om een goede samenhang te borgen tussen de verschillende programma's, processen en projecten waar de provincie zelf uitvoering aan geeft of in regionaal verband bij is betrokken. Dit vergt een goede samenwerking tussen de verschillende directies en sectoren binnen de provincie, maar ook met haar regionale partners.

Budgettabel 2024 (x € 1.000)

Beleidsdoel	Lasten	Baten	Saldo van baten en lasten	Onttrekking aan reserves	Stortingen	Saldo t.l.v. algemene middelen
4.1 Realiseren perspectief Mobiliteit	25.423	2.307	23.116	18.395	10.716	15.437
4.2 Openbaar vervoer waarborgen	65.727	0	65.727	2.386	67	63.408
4.3 Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken	38.041	1.753	36.288	0	0	36.288
4.4 Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden	122.158	6.078	116.080	50.045	54.130	120.164
Totaal	251.349	10.138	241.211	70.826	64.913	235.297

Wettelijk- en provinciaal beleidskader

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de [bijlage](#) van de begroting.

4.1 Realiseren perspectief mobiliteit

Provinciale rol

In het Perspectief Mobiliteit 2021 is geconstateerd dat de groeiende mobiliteitsbehoefte alleen maar gefaciliteerd kan worden als verkeersdeelnemers zich op een meer duurzame, slimme en veilige manier verplaatsen. Om dat te bereiken zet de provincie in op een mobiliteitstransitie van verminderen, veranderen en verbeteren. Dit doet de provincie samen met de regio onder het motto 'Slim, schoon en veilig'. De provincie pakt in die samenwerking haar rol door kennisdeling, het aan elkaar verbinden van partijen en het waar nodig en mogelijk beschikbaar stellen van middelen.

Het werken aan de mobiliteitstransitie doet de provincie vanuit verschillende rollen. Als partner stimuleert zij andere wegbeheerders (met bijvoorbeeld subsidies) om te werken aan bereikbaarheids- en leefbaarheidsopgaven in hun gebied. In de rol van initiatiefnemer ontwikkelt de provincie beleid en investeren zij in kennisontwikkeling, innovatie, gedrag, transformatie van infrastructuur en nieuwe infrastructuur (iMPI). Op het gebied van doorfietsroutes en verkeersveiligheid heeft de provincie een regierol en bij provinciale netwerken ook een uitvoerende rol. Daarnaast heeft de provincie via de OV-concessies een belangrijke rol in (het stimuleren van) het regionale openbaar vervoer. Tot slot onderhoudt de provincie de infrastructuur en optimaliseert het gebruik daarvan. Dit doet zij onder meer door gebruik te maken van beschikbare innovaties (zoals smart mobility). Werken aan infrastructuur doet de provincie duurzaam, indien redelijkerwijs haalbaar.

Wat willen we bereiken?

1. Samen met het Rijk en de regio invulling geven aan de uitdagingen voor de realisatie van het mobiliteitsbeleid, zoals verstedelijking, stikstof, CO₂ en schaarse middelen.
2. Een verbetering van de leefbaarheid, verkeersveiligheid en doorstroming voor voetgangers, fietsers, gemotoriseerd vervoer, vaartransport en openbaar vervoer.
3. Een verbetering van het regionale fiets- en voetgangersnetwerk en een (grote) vermindering van het aantal verkeersslachtoffers.
4. Uitvoering geven aan de duurzame mobiliteitsmaatregelen uit het Regionale Mobiliteitsprogramma (RMP) Noord-Holland en Flevoland (klimaatakkoord).

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1. Verdere invulling geven aan de afspraken over woningbouw en infrastructuur (waaronder OV) die afgelopen jaren zijn gemaakt met het Rijk en de regio. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met gemeenten en de Metropoolregio Amsterdam (MRA).
- 1.2. Deelnemen aan samenwerkingsverbanden zoals het Platform Mobiliteit MRA, het Platform Mobiliteit Noord-Holland Noord, Samen bouwen aan Bereikbaarheid (SbaB), de Provinciale Verkeer en Vervoer Beraden (PVVB-en) op deelregioniveau, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in het kader van duurzame mobiliteit.
- 1.3. Stimuleren van het STOMP-principe (Stappen, Trappen, OV, Mobility as a Service (inclusief deelmobiliteit)) en (personen)auto's) bij gebiedsontwikkeling.
- 1.4. Uitwerken van het beleid naar Regionale Agenda's Mobiliteit (RAM's) en de uitvoering daarvan.
- 2.1. Actualiseren van de investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi).
- 2.2. Investeren in onderhoud, vervangen en verbeteren van provinciale infrastructuur, zoals geprogrammeerd in het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur ([IMPI](#)).
- 3.1. Uitvoeren van de actielijnen uit de Actieagenda Actieve Mobiliteit (AAM). Dit doet de provincie samen met de gemeenten, als uitwerking van het Nationaal en Regionaal Toekomstbeeld Fiets (NTF en RTF), en de Meerjarige Adaptieve Uitvoeringsagenda Fiets met het Rijk. Prioriteit ligt bij de doorfietsroutes, bijvoorbeeld die tussen Schagen en Warmenhuizen, tussen Haarlem en de IJmond, tussen Zaanstad en Hoorn, en tussen Hilversum en Bussum. Daarnaast is er aandacht voor recreatieve routes en het optimaliseren van de ketenreis.
- 3.2. Uitvoeren van de regionale uitvoeringsprogramma's verkeersveiligheid. Dit doet de provincie samen met gemeenten en andere belangrijke partners, zoals de politie. De provincie richt zich op infrastructuur, verkeersveilig gedrag en de handhaving daarvan.
- 3.3. De subsidieregeling kleine infrastructuur, bedoeld voor fiets- en verkeersveiligheid, wordt voortgezet. Dit geldt ook voor de subsidieregeling verkeerseducatie scholieren.
- 4.1. Uitvoeren van het Regionaal Mobiliteitsprogramma volgens de daarin opgenomen menukaart. Onderdeel daarvan zijn onder meer smart mobility, zero emissie, laadinfra MRA-Elektrisch en de werkgeversaanpak.
- 4.2. Uitvoeren van het Actieprogramma Slimme en Schone Logistiek.
- 4.3. Uitvoeren van de Regionale Uitvoeringsagenda Stadslogistiek (RUAS).

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Realiseren perspectief Mobiliteit	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	67.389	48.001	25.423	15.228	14.569	14.525
	Totaal baten	-6.541	-4.002	-2.307	0	0	0
	Saldo van baten en lasten	60.848	43.999	23.116	15.228	14.569	14.525
	Stortingen						
4.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	405	505	205	205	205	205
4.1	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	24.761	32.935	10.511	9.386	9.361	9.336
4.1	Reserve verleende subsidies BD 4.1.	6.490	0	0	0	0	0
	Onttrekkingen						
4.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	-728	-2.030	-1.287	-224	-205	-205
4.1	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	-58.247	-46.922	-17.108	-10.054	-9.429	-9.379
4.1	Reserve verleende subsidies BD 4.1.	-5.560	0	0	0	0	0
	Resultaat	27.968	28.487	15.437	14.541	14.501	14.482

Financiële ontwikkelingen

- Het verschil tussen de begrote lasten voor 2023 en 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door het aflopen van de projecten Fietssubsidies (€ 6,6 miljoen), HOV Huizen (€ 4,4 miljoen), Boekelermeer (€ 7,5 miljoen) en Herinrichting Zuid Schalkwijkerweg (€ 1,9 miljoen).
- Het verschil in de lasten 2024 en 2025 zit onder meer in het aflopen van de projecten OV-SAAL (€ 3,0 miljoen), Velsertaverse (€ 1,3 miljoen) en 'De Kop werkt' (€ 1,9 miljoen).
- In 2023 is vanuit de reserve Uitvoeren van mobiliteitsbeleid door derden € 11 miljoen overgeheveld naar de reserve Ontwikkeling havencomplexen (programma 6).
- Doordat de begrote onttrekkingen aan de reserve Uitvoeren van mobiliteitsbeleid door derden meebewegen met de begrote lasten, vertoont het resultaat een redelijk stabiel beeld.

4.2 Openbaar vervoer waarborgen

Provinciale rol

Goed openbaar vervoer is een essentiële voorwaarde om de provincie de komende decennia bereikbaar en leefbaar te houden. Het levert bovendien een bijdrage aan klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen en laat de economie verder groeien. En het houdt regio's aantrekkelijk om te wonen, werken, leren, ondernemen en bezoeken. Om goed OV te waarborgen werkt de provincie, samen met bijvoorbeeld andere OV-autoriteiten, de NS en de regio aan de

verdere uitwerking van maatregelen op het gebied van OV-bereikbaarheid, ketenmobiliteit en knooppuntontwikkeling (de Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland). Dit in samenhang en afstemming (vanuit een integrale blik op het OV-netwerk) met het Multimodaal Toekomstbeeld MRA en het Regionaal OV Toekomstbeeld.

In de rol van concessiebeheerder waarborgt de provincie de inzet van het openbaar vervoer (busvervoer).

De provincie is opdrachtgever (concessieverlener) voor het regionale busvervoer in 3 concessie(gebieden): Gooi en Vechtstreek, Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord. De Vervoerregio Amsterdam is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer in de gebieden Zaanstreek-Waterland, Amstelland Meerlanden en Amsterdam.

Wat willen we bereiken?

1. Waarborgen van de inzet van het openbaar vervoer (busvervoer) en goed concessiebeheer.
2. Een stabiel lijnennet voor de komende jaren.
3. Optimaliseren van OV-knooppunten en -ketens.
4. Het openbaar vervoer toegankelijk houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1. Het samen met de vervoerder uitvoeren van de huidige 3 concessies. Het voorzieningenniveau wordt hierbij zoveel mogelijk gelijk gehouden aan het niveau van 2023.
- 1.2. Een start maken met de voorbereiding van een nieuwe aanbesteding van de concessies Haarlem-IJmond en Noord Holland Noord.
- 1.3. Het voorbereiden van aansluitingen voor zero-emissie-laadinfrastructuur voor de concessies Noord-Holland Noord en Haarlem/IJmond. Hierdoor zijn deze bij de start van de nieuwe concessies (in 2027/2028) beschikbaar om een volledige zero-emissie-exploitatie mogelijk te maken.
- 2.1. Het aanpassen van de OV-vervoerplannen om het wegvallen van de Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer en Transitievangnet Openbaar Vervoer op te kunnen vangen.
- 2.2. Een herijking van het mobiliteitssysteem in Noord-Holland Noord.
- 2.3. Het opstellen van een ambitie Publieke Mobiliteit.
- 2.4. Het bijstellen van de onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2040.
- 2.5. Onderzoeken hoe de provincie, samen met de Vervoerregio Amsterdam, een vervolg kan geven op fase 3 van de BRT-studie Haarlem-Schiphol-Amsterdam, bijvoorbeeld door te starten met 'quick wins' op het traject.
- 2.6. Het uitvoeren van een verkenning naar innovaties vanuit smart mobility in het openbaar vervoer.
- 3.1. Het uitvoeren van projecten uit het programma OV-knooppunten en Ketenaanpak (Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland).
- 3.2. Onderzoek naar inzet van nachtbussen.
- 3.3. Nauwer samenwerken met Vervoerregio Amsterdam om openbaar vervoer slimmer te organiseren en investeringen in infrastructuur beter op elkaar te laten aansluiten.
- 3.4. De hubstrategie verder uitwerken. Hierbij ligt de nadruk op het verbeteren van de ontsluiting per openbaar vervoer in het landelijke gebied.

- 4.1. Invulling geven aan het convenant landelijke OV-toegankelijkheid (bestuursakkoord Toegankelijkheid OV van 7 november 2022).
- 4.2. Het uitwerken van nieuw beleid met betrekking tot betaalbaarheid van het OV (samen met Vervoerregio Amsterdam) in combinatie met het nieuwe OV-betalen (EMV).
- 4.3. De instroom van de nieuwe buurtbussen in de concessie Noord-Holland Noord.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Openbaar vervoer waarborgen	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	61.948	78.826	65.727	64.576	64.488	64.406
	Totaal baten	-4.315	0	0	0	0	0
	Saldo van baten en lasten	57.633	78.826	65.727	64.576	64.488	64.406
	Stortingen						
4.2	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	67	67	67	67	67	67
	Onttrekkingen						
4.2	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	-230	-16.356	-2.386	-536	-451	-217
	Resultaat	57.470	62.536	63.408	64.107	64.104	64.256

Financiële ontwikkelingen

- In het Coalitieakkoord is € 100.000 per jaar structureel beschikbaar gesteld om te investeren in nachtbussen, met name voor jongeren, van en naar uitgaanslocaties in het buitengebied.
- Het verschil tussen de lasten 2023 en 2024 bestaat voornamelijk uit de eenmalige bijdrage voor investeringen in busmaterieel. In verband hiermee is de onttrekking aan de reserve in 2023 eenmalig verhoogd.

Koppeling Brede Basismonitor

Voor beleidsdoel 4.2 Openbaar vervoer waarborgen zijn in de Brede Basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- Gebruik OV ([link](#))
- Klantwaardering OV ([link](#))

4.3 Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken

Provinciale rol

De provincie heeft de wettelijke taak om te zorgen dat de provinciale infrastructuur veilig te gebruiken is. Hiervoor voert de provincie verkeersmanagement uit.

Om de verkeersmanagementtaken uit te kunnen voeren is er inzet van (vaar)weginspecteurs. Verder is een bediencentrale ingericht voor de centrale bediening van bruggen en sluizen, en een bediencentrale voor de tunnels. Het tunnelbeheer is een wettelijke taak.

Wat willen we bereiken?

1. Zo efficiënt mogelijk gebruik maken van het provinciaal netwerk. Met verschillende activiteiten op het gebied van netwerkmanagement en verkeerskundig beheer optimaliseert de provincie slimme, schone en veilige mobiliteit.
2. Alle verkeersmanagementactiviteiten beveiligen door middel van cybersecurity.

Wat gaan we daarvoor doen?

1.1. Met verkeersmanagementmaatregelen benut de provincie de beschikbare verkeersnetwerken zo optimaal mogelijk. Zo voldoet zij aan de actuele mobiliteitsvraag. Deze activiteiten bestaan uit een samenspel van een aantal (dagelijks) uit te voeren activiteiten, waaronder:

- Verkeersmanagement op de (vaar)weg
- Brug- en sluisbediening
- Afstemmen van werkzaamheden en evenementen
- Incidentmanagement
- Gladheidbestrijding
- Afhandelen van vragen en klachten via servicepunt
- Vergunningverlening

1.2. Het op afstand bedienen van bruggen en sluizen wordt tot 2028 aanzienlijk uitgebreid. In 2024 worden 6 bruggen en sluizen aangesloten op de bediencentrale in Heerhugowaard.

1.3. Voor verkeersmanagement wordt de bestaande verkeerscentrale uitgefaseerd. Werkzaamheden vallen dan onder een externe partij (VMaaS).

2.1. Verder uitrollen van cybersecurity voor bruggen/sluizen, wegkantssystemen en bediencentrales.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel	(Bedragen x € 1.000)					
Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten	33.498	38.039	38.041	36.176	35.464	35.493
Totaal baten	-1.556	-1.688	-1.753	-1.753	-1.753	-1.753
Saldo van baten en lasten	31.942	36.351	36.288	34.423	33.711	33.740
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0
Resultaat	31.942	36.351	36.288	34.423	33.711	33.740

Financiële ontwikkelingen

- Tot en met 2025 is nog incidenteel budget opgenomen in de begroting (Kaderbrief 2022). Dit budget is voor de implementatie van 'Afnemen iDienst 'Verkeersmanagement as a Service' (VMaaS)'.

4.4 Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden

Provinciale rol

De provincie heeft de wettelijke zorgplicht voor de kapitaalgoederen. De provincie is eigenaar en wegbeheerder van circa 650 kilometer wegen, 50 kilometer busbanen en 250 kilometer vaarwegen. Langs een groot deel van deze N-wegen liggen fietspaden (circa 380 kilometer) die eigendom van de provincie zijn. Op deze infrastructuur beheert de provincie ongeveer 590 kunstwerken, zoals bruggen, sluizen, tunnels en ecoducten. Naast het beheren en onderhouden van de infrastructuur, vervangt en verbetert de provincie bestaande infrastructuur. Verder ontwikkelt ze waar nodig nieuwe infrastructuur om de bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid te behouden of te verbeteren.

Wat willen we bereiken?

- Vervangen, verbeteren en uitbreiden van de provinciale infrastructuur, maar ook het oplossen van verkeersveiligheidsknelpunten en het verbeteren van openbaarvervoerhaltes. Dit binnen de opgestelde beleidskaders en kwaliteitseisen die worden vastgelegd in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) 2024-2027.
- Duurzame en circulaire bouw en aanleg van de eigen projecten.
- In stand houden en beheren van provinciale infrastructuur.
- Efficiënter gebruik van het wegennet door middel van innovatieprojecten, waaronder smartmobilitytoepassingen in samenwerking met partners.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1. Uitvoering geven aan het [Integraal meerjarenprogramma infrastructuur 2022-2029](#) (iMPI). Hieronder valt het uitvoeren van projecten in studie- en realisatiefases. Voor komende jaren zijn in ieder geval meerdere oevertrajecten, kunstwerken en remmingswerken voorzien voor het doorlopen van de studiefase. In 2024 zitten een twintigtal projecten in de realisatiefase, waaronder meerdere kunstwerken, oevertrajecten, HOV-verbindingen en wegreconstructies of groot onderhoud.
- 1.2. Het actualiseren en bijstellen van het iMPI.
 - 2.1. Op basis van inspectieonderzoeken worden noodzakelijke oeververvangingsprojecten uitgevoerd. De vervangingsprojecten zijn aanbesteed aan 1 partij, waarbij duurzaamheid het belangrijkste criterium van de samenwerking is. Daar waar kansen zijn worden natuurvriendelijke oevers toegepast om die biodiversiteit en waterkwaliteit te bevorderen.
 - 2.2. In het kader van circulair heeft de provincie IFD (Industrieel, Flexibel en Demontabel) ontwikkeld. De provincie draagt bij aan het implementeren (in eigen projecten) van verschillende IFD-specificaties voor kunstwerken, zoals vaste en beweegbare bruggen.
 - 2.3. De provincie initieert uitwisseling van en handel in grote gebruikte bouwonderdelen (gebruikte betonliggers) voor toepassing in het areaal.

- 3.1. Om de infrastructuur te beheren en in stand te houden wordt vast en variabel onderhoud uitgevoerd. Het onderhouden van het provinciaal areaal wordt per gebied uitgevoerd door aannemerscombinaties. Dit gebeurt aan de hand van de gebiedscontracten. Een totaaloverzicht van de gebiedscontracten en alle lopende variabele onderhoudsprojecten is te vinden in het IMPI.
- 3.2. Jaarlijks vindt een inspectie van de oeverconstructie plaats. Ook worden de vaarwegen gepeild om te zien of deze nog voldoen aan het vaarwegprofiel. Zo nodig worden de vaarwegen gebaggerd.
- 3.3. Het gebiedscontract Kop van Noord-Holland wordt opnieuw aanbesteed.
- 4.1 Voor smart mobility vinden in 2024 de volgende activiteiten plaats:
- Op basis van data actieve mobiliteit (lopen, fiets) en het reguleren van logistieke stromen verder stimuleren.
 - Verkennen van verdere automatisering van het openbaar vervoer, het versnellen van in- en uitstappen met slimme technieken, en het optimaliseren van ketenreizen.
 - Een strategie opstellen voor de ontwikkeling van hubs, knooppunten en het reizen via verschillende modaliteiten in een keten. Samen met gemeenten verkent de provincie de mogelijkheden voor toepassing en realisatie daarvan.
 - Optimaliseren van de bereikbaarheid en actieve mobiliteit rond hotspots (evenementen, recreatiegebieden) en tijdens werkzaamheden.
 - Opzetten van scenariostudie(s) en trendanalyses en dit uitwerken in de routekaarten van het transitiepad smart mobility.
- 4.2 Samen met de TU Delft ontwikkelt de provincie levensduur verlengende innovaties. Daarnaast realiseert de provincie een biodynamische oever waarbij natuurlijke, levende gewassen worden gebruikt in plaats van harde (dode) materialen. Ook werkt de provincie aan mossen op beton als bescherming.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	96.852	132.885	122.158	127.474	125.213	122.231
	Totaal baten	-7.562	-15.669	-6.078	-15.536	-15.134	-7.372
	Saldo van baten en lasten	89.290	117.216	116.080	111.938	110.079	114.859
	Stortingen						
4.4	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	21.034	20.074	19.574	7.464	7.464	7.464
4.4	Reserve Investerings wegen	0	0	0	0	0	0
4.4	Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	0	0	0	0	0	0
4.4	Reserve Kapitaallasten OV	23.756	0	0	0	0	0
4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	15.806	0	0	0	0	0
4.4	Reserve Groot Onderhoud Wegen	20.278	24.937	22.199	22.721	23.440	26.273

4.4	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	7.356	8.357	12.357	6.357	6.507	8.357
4.4	Reserve Kapitaallasten Vaarwegen	0	0	0	0	0	0
4.4	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	7.195	0	0	0	0	0
4.4	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten	1.703	0	0	0	0	0
Onttrekkingen							
4.4	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	-60.474	-3.291	-1.450	-1.450	-950	-950
4.4	Reserve Investerings wegen	0	0	0	0	0	0
4.4	Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	0	0	0	0	0	0
4.4	Reserve Kapitaallasten OV	0	-59	-1.655	-1.655	-2.054	-2.054
4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	-132	-151	-641	-703	-873	-873
4.4	Reserve Groot Onderhoud Wegen	-17.489	-30.878	-31.057	-21.410	-12.613	-12.755
4.4	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	-8.202	-8.979	-11.375	-5.307	-5.106	-2.687
4.4	Reserve Kapitaallasten Vaarwegen	0	0	0	0	0	0
4.4	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	-3.470	-4.146	-3.582	-2.224	-187	-35
4.4	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten	0	-432	-285	-717	-717	-717
Resultaat		96.653	122.648	120.164	115.013	124.989	136.882

Financiële ontwikkelingen

- In het coalitieakkoord is met ingang van 2025 een bedrag van € 1 miljoen extra beschikbaar gesteld voor instandhouding (vervanging, beheer en onderhoud) van de infrastructuur. Dit bedrag neemt in de daaropvolgende jaren toe met € 1 miljoen per jaar. Hiernaast is in het coalitieakkoord vanaf 2025 een bedrag van € 0,5 miljoen beschikbaar voor kapitaallasten van investeringen in nieuwe infrastructuur (lopende projecten iMPI). Dit bedrag neemt in de daaropvolgende jaren toe met € 0,5 miljoen per jaar.
- De lasten voor verduurzamen, verbeteren en instandhouden van de provinciale infrastructuur worden meerjarig geprogrammeerd. Deze programmering zorgt voor een wisselend verloop van de begrote lasten en de begrote onttrekkingen aan de reserves Groot onderhoud Wegen en Groot onderhoud Vaarwegen.
- De investeringen worden toegelicht in hoofdstuk 4 van deze begroting (onder 4.3.3).

Koppeling Brede basismonitor

Voor beleidsdoel 4.4 Infrastructuur verduurzamen en verbeteren zijn in de brede basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- Doorstroming auto ([link](#))
- Reistijd van en naar werk ([link](#))
- Actieve mobiliteit ([link](#))
- Verkeersveiligheid ([link](#))

Koppeling met brede basismonitor

Zie voor de grafieken vanuit de brede basismonitor voor dit programma de [bijlage](#) van de begroting.

Verbonden partijen

Voor het realiseren van bovenstaande beleidsdoelen neemt de provincie deel in de volgende verbonden partijen:

Programma	Verbonden partij	Doel
4	Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer voor de reiziger.
4	Beheersregeling Amstel	Het beheer van de Amstel

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

Programma 5 Natuur en landelijk gebied

Doelen

5. Natuur en landelijk gebied

5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur

5.2 Beheren van natuur

5.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen

5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water

5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied

5.6 Versterken kansrijke landbouw

Maatschappelijk doel

De provincie Noord-Holland zet zich in voor een vitaal en leefbaar landelijk gebied met economisch toekomstperspectief. In dit landelijk gebied zijn natuur en landbouw met elkaar in balans en kunnen mensen wonen, werken en recreëren. Samen met de waterschappen zorgt de provincie voor voldoende en kwalitatief goed water, versterkt zij de biodiversiteit en draagt zij zorg voor de kwaliteit van het landschap. Tegelijk wil de provincie een landelijk gebied waar mensen toekomstperspectief hebben en een goede boterham kunnen verdienen.

Budgettabel 2024 (x € 1.000)

Beleidsdoel	Lasten	Baten	Saldo van baten en lasten	Ottrekking aan reserves	Stortingen	Saldo t.l.v. algemene middelen
5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	87.521	13.058	74.463	78.837	19.870	15.496
5.2 Beheren van natuur	50.769	898	49.871	0	0	49.871
5.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen	24.354	5.700	18.654	6.133	4.854	17.375
5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water	4.450	1.125	3.325	2.053	1.562	2.834
5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied	2.000	0	2.000	0	0	2.000
5.6 Versterken kansrijke landbouw	5.513	0	5.513	2.505	1.200	4.208
Totaal	174.607	20.781	153.826	89.528	27.486	91.784

5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur

Provinciale rol

De provincie beschermt natuurgebieden en kwetsbare landschappen, zoals de Bijzondere Provinciale Landschappen. Dit doet de provincie Noord-Holland op grond van landelijke en provinciale wet- en regelgeving, zoals de Wet natuurbescherming en de Omgevingsverordening. Daarnaast heeft de provincie een ontwikkelende taak en is daarbij verantwoordelijk voor de aanleg en het herstel van natuurgebieden en het bieden van rust, ruimte en recreatieve mogelijkheden aan bewoners en bezoekers.

Wat willen we bereiken?

Voor de komende jaren zijn volgende doelstellingen geformuleerd:

1. Het afronden van het [Natuurnetwerk Nederland \(NNN\)](#) in 2029. In Noord-Holland gaat het om 56.581 hectare begrensde NNN, waarvan op peildatum 01-01-2023 reeds 92,5% was gerealiseerd. Tevens wil de provincie waar nodig de kwaliteit van de bestaande natuur verbeteren en de benodigde natuurverbindingen creëren.
2. Het op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn beschermen van bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving voor het verbeteren en behouden van de biodiversiteit. ([natuurherstelmaatregelen](#)). Dit doet de provincie onder meer door het optimaliseren van hydrologische verbindingen, waarmee verdroging en verstoring van de oorspronkelijke (grond)waterstromen in en om Natura 2000-gebieden wordt tegengegaan en natuurherstel wordt bevorderd.
3. Het samen met gemeenten, natuurbeheerders, landbouw, bouw en industrie zoeken naar oplossingen en het nemen van maatregelen om de [stikstofuitstoot](#) terug te dringen, zodat planten en dieren in de stikstofgevoelige gebieden kunnen blijven groeien en leven.
4. Het terugdringen van de [bodemdaling](#) om zo CO₂-emissie te verminderen en tevens klimaatbestendigheid, veiligheid en waterrobustheid te verbeteren.
5. Compenseren voor boskap, het [revitaliseren van bestaande bosgebieden en het realiseren van 1.800 hectare nieuw bos en bomen](#). Op deze manier wil de provincie de bossen behouden voor de toekomst, de kwaliteit van bestaande bossen verbeteren, ontbossing keren en biodiversiteit en klimaatbestendigheid verbeteren.
6. Het bieden van [recreatieve voorzieningen](#) waarbij aandacht is voor een gezond leefklimaat, een sterke natuur, een beleefbaar landschap en een duurzame economie.
7. Het conform afspraken met het Rijk vergroten en verbeteren van de [groenblauwe dooradering](#). Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan onder meer het versterken van de biodiversiteit en landschapskwaliteit, het verbeteren van de water-, bodem- en luchtkwaliteit, natuurlijke plaagbestrijding en recreatieve voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De provincie voert bovenstaande maatregelen uit aan de hand van een gebiedsgerichte aanpak. Per gebied wordt door middel van gebiedsprocessen bekeken hoe de doelen gehaald kunnen worden en wat in dat gebied de beste aanpak is. Dit wordt in 2024 in het kader van het [Provinciaal Programma Landelijk Gebied \(PPLG\)](#) (zie 5.5) verder uitgewerkt. Overigens wordt hierbij het [Programma Natuurnetwerk \(PNN\)](#) vanaf 2025 opgenomen in het PPLG.

Bij het uitwerken van de gebiedsgerichte aanpak bouwen we voort op de opgedane kennis en ervaring in reeds lopende gebiedsprocessen, te weten:

- 1.1 Gebiedsprogramma Laag Holland. De regio Laag Holland kent veel opgaven op het gebied van natuur, landbouw, water, bodem, klimaat, recreatie en landschap. Vanwege de sterke onderlinge verwevenheid van deze opgaven voert de provincie een integraal gebiedsprogramma uit. Hierin wordt samengewerkt met gemeenten, het hoogheemraadschap en natuur- en landbouworganisaties.
- 1.2 In gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen wordt door middel van een meerjarige samenwerking een forse kwaliteitsimpuls gegeven aan de Oostelijke Vechtplassen op het gebied van natuur, waterkwaliteit en (water-)recreatie.
- 1.3 Het programma Groene Uitweg versterkt de landschappelijke kwaliteit van de Vechtstreek, in samenhang met de infrastructurele ingrepen aan de rijkswegen A1, A6 en A9.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
Beschermen en ontwikkelen van natuur		Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten		40.864	85.526	87.521	76.539	20.055	16.651
Totaal baten		-8.605	-19.431	-13.058	-13.611	-795	-795
Saldo van baten en lasten		32.260	66.095	74.463	62.928	19.260	15.856
Stortingen							
5.1	Reserve Groen	25.530	24.930	15.705	13.955	14.455	14.455
5.1	Reserve Kapitaallasten Groen	140	1.718	0	0	0	0
5.1	Reserve verleende subsidies BD 5.1.	23.735	0	0	0	0	0
5.1	Reserve Groene Uitweg	368	107	107	107	107	107
5.1	Reserve Subsidie Groene Uitweg	0	3.122	0	0	0	0
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	2.163	4.058	4.058	4.058	3.099	58
5.1	Reserve Laag Holland	750	0	0	0	0	0
Onttrekkingen							
5.1	Reserve Groen	-49.842	-49.347	-63.470	-55.587	-14.339	-14.484
5.1	Reserve Kapitaallasten Groen	-70	-70	-118	-118	-118	-118
5.1	Reserve verleende subsidies BD 5.1.	-3.989	-3.854	-4.262	-5.392	-4.549	-2.968
5.1	Reserve Groene Uitweg	-4.306	-10.142	-3.334	-1.498	-127	-117
5.1	Reserve Subsidie Groene Uitweg	0	-1.167	0	0	0	0
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	-1.707	-3.282	-6.403	-4.508	-4.376	-4.318
5.1	Reserve Laag Holland	-52	-3.053	-1.250	0	0	0
Resultaat		24.979	29.115	15.496	13.945	13.412	8.471

Financiële ontwikkelingen

- De begrote lasten op dit beleidsdoel volgen de programmering en de planning zoals die zijn uitgewerkt in het Programma Natuurnetwerk (PNN) 2024. Dit verklaart de verschillen tussen de jaren van de lasten en de begrote onttrekkingen aan de reserve Groen, de reserve Oostelijke Vechtplassen en de reserve Groene Uitweg. Het Programma Natuurnetwerk 2024 wordt parallel aan het begrotingstraject ter vaststelling aan PS aangeboden.
- Een groot deel van de geraamde uitgaven, die ten laste komen van de reserve Groen, zijn in bovenstaande tabel slechts t/m het jaar 2025 opgenomen. Met de huidige planning (PNN) zou de reserve Groen vanaf 2025 negatief komen te staan wat voor een reserve niet toegestaan is.
- De uitgaven voor de regeling Specifieke uitkering Programma Natuur (SPUK L16) zijn begroot tot en met het jaar 2025. Dit geldt ook voor de begrote baten (€ 13 miljoen). Dit is de eerste tranche van deze regeling. In 2024 wordt uitsluitend over een tweede tranche verwacht.

Koppeling Brede basismonitor

Voor beleidsdoel 5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur zijn in de brede basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- Natuur Netwerk Nederland [\(link\)](#)
- Biodiversiteit [\(link\)](#)
- Natuurgebied per inwoner [\(link\)](#)
- Groen/blauwe ruimte [\(link\)](#)
- Fosfaat [\(link\)](#)
- Stikstof [\(link\)](#)
- Bodemdaling [\(link\)](#)

5.2 Beheren van natuur

Provinciale rol

De provincie is, op grond van het Decentralisatieakkoord Natuur en de Wet natuurbescherming, verantwoordelijk voor de uitvoering van het natuurbeleid en -beheer.

Wat willen we bereiken?

Voor de komende jaren zijn volgende doelstellingen geformuleerd:

1. Effectief beheer van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en agrarische natuurgebieden conform de daartoe landelijk vastgestelde beleidsdoelen en criteria.
2. Het beschermen en behouden van de van oudsher in Noord-Holland aanwezige weidevogel populatie.
3. Effectief beheer van Natura 2000-gebieden.
4. Het beschermen, behouden en herstellen van bedreigde dier- en plantsoorten door middel van 'passieve' en 'actieve' soortenbescherming.
5. Effectieve bestrijding van invasieve exoten.
6. Het bevorderen van dierenwelzijn.
7. Het leveren van een bijdrage aan het voorkomen van faunaschade en het – conform geldend beleid – compenseren van faunaschade.
8. Effectief beheer van recreatiegebieden en recreatieve routes

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 Het vaststellen van het [Natuurbeheerplan \(NBP\)](#) en het verstrekken van subsidies via het [Subsidiestelsel Natuur en Landschap \(SNL\)](#).
- 2.1 Uitvoering geven aan het [Actieplan Weidevogels](#) en het [Aanvalsplan Grutto](#), die een breed pakket aan maatregelen bevatten om de weidevogelpopulatie stabiel te houden.
- 3.1 De provincie Noord-Holland is het bevoegd gezag bij het vaststellen van de [beheerplannen](#) voor [14 Natura 2000-gebieden binnen de provincie](#). Samen met belanghebbenden uit de omgeving, zoals (agrarische) ondernemers, gemeenten en natuur-, recreatie- en waterbeheerders, zorgt de provincie dat we de kwaliteit van de natuur en de staat van

instandhouding voortdurend monitoren voor alle doelen van de beheerplannen. Iedere zes jaar worden met behulp van deze informatie de beheerplannen geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.

- 4.1 Ten aanzien van ‘passieve’ [soortenbescherming](#) kunnen gemeenten in afstemming met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord werken aan een soortenmanagementplan als onderbouwing voor een gebiedsgerichte ontheffing. Hierdoor kan in een (deel van een) gemeente aan de slag worden gegaan met de isolatieopgave. Ten aanzien van ‘actieve’ soortenbescherming neemt de provincie beschermende maatregelen bij werkzaamheden in het NNN, Natura 2000-gebieden en het (agrarisch) natuurbeheer. Ook daarbuiten ontwikkelt de provincie, in lijn met het Masterplan biodiversiteit, projecten ter bescherming van soorten waarvoor Noord-Holland een bijzonder verantwoordelijkheid heeft, zoals de tengere distel, de kwabaal, het locomotiefje, graslandvlinders en de otter.
- 5.1 We bouwen samen met de betrokken partijen verder aan de aanpak van [invasieve exoten](#). Dit is onder meer gebaseerd op kennisuitwisseling en de ontwikkeling van handelingsperspectieven.
- 6.1 De Wet natuurbescherming kent een zorgplicht voor dieren die in het wild voorkomen. Wanneer het aantasten van dierenwelzijn echter onvermijdelijk is – bijvoorbeeld bij de bestrijding van gewasschade door ganzen – verplicht de provincie in haar ontheffingen het gebruik van de laatste wetenschappelijke inzichten over methoden die het dierenwelzijn zo min mogelijk aantasten. In haar eigen [Voedselvisie 2020-2030](#) staan de kansen en uitdagingen om een duurzaam voedselsysteem te bewerkstelligen.
- 7.1 De provincie heeft de wettelijke plicht om agrarische ondernemers een tegemoetkoming te verstrekken in de schade die wilde dieren aan hun gewassen veroorzaken. Hier is sprake van wanneer deze ondernemers worden belemmerd bij het beheer en bestrijden van schade, en het gaat om wettelijk beschermde diersoorten. Hierbij hanteert de provincie in 2024 een eigen risico van 5%. Daarnaast levert de provincie via [BIJ12](#) een bijdrage aan het ontwikkelen en optimaliseren van preventieve maatregelen om faunaschade te voorkomen.
- 8.1 De provincie is deelnemer in diverse [recreatieschappen](#) en levert op die manier een bijdrage aan het beheer. Aandachtspunt is het verbeteren van de governance in de recreatieschappen. Op basis van de Visie Recreatie en Toerisme werkt de provincie aan de strategie van bestemmingsmanagement en bestemmingsontwikkeling. De provincie zet onder meer in op een betere verbinding tussen recreatiegebieden, het creëren van aantrekkelijke startpunten en het verschaffen van bezoekersinformatie over gebieden. In de komende jaren wordt naar verwachting ook het [Wandelnetwerk Noord-Holland](#) afgerond. Verder heeft de verdichting en het oplossen van knelpunten binnen het bestaande wandelnetwerk de aandacht.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel	(Bedragen x € 1.000)					
Beheren van natuur	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten	47.779	51.067	50.769	50.686	49.358	49.293
Totaal baten	-874	-868	-898	-898	-898	-898
Saldo van baten en lasten	46.905	50.199	49.871	49.788	48.460	48.395
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0
Resultaat	46.905	50.199	49.871	49.788	48.460	48.395

Financiële ontwikkelingen

- In het coalitieakkoord is vanaf het jaar 2024 structureel € 2,5 miljoen per jaar toegevoegd aan het budget voor faunaschade om het eigen risico naar 5% te verlagen.
- De daling in de begrote lasten van 2025 naar 2026 komt voornamelijk doordat 2025 het laatste jaar is van de toegekende middelen voor Aanpak stikstofopgave (Kaderbrief 2023, regel 11).

5.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen

Provinciale rol

De provincie werkt in de regio's samen met partners aan de integrale uitvoering van meerdere doelen. Daarbij vervult de provincie verschillende rollen, afhankelijk van de opgaven die voorliggen. Als middenbestuur is de provincie uitgerust om partijen met elkaar te verbinden, kennis te genereren en te delen, en verschillende doelen en programma's met elkaar te integreren. Het PPLG is in deze inbreng in samenwerkingsverbanden de leidraad. Behalve in het landelijk gebied stimuleert de provincie in deze samenwerking natuurinclusieve ontwikkelingen in stedelijke regio's en de energietransitie.

Wat willen we bereiken?

1. Het [verminderen van broeikasgasemissies \(CO2\) uit veenbodems en het daaraan gekoppelde afremmen en waar mogelijk stoppen van bodemdaling](#) in het landelijk gebied van de provincie Noord-Holland.
2. Via de aanpak [Groen Kapitaal](#) samen met bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere overheden laten zien dat combinaties van natuur met wonen, werken en landbouw de normaalste zaak van de wereld zijn. De stip aan de horizon van een natuurinclusieve samenleving wordt steeds breder gedeeld en goede voorbeelden vinden navolging. In 2024 liggen de speerpunten bij het verstrekken van de samenhang met de wateropgave en een gezonde leefomgeving.
3. [Groene vrijwilligers](#) staan ook bekend als 'tellers', 'vertellers' en 'herstellers'. Zij leveren een enorme bijdrage aan het beheer van, de kennis over en betrokkenheid bij natuur en

landschap. In 2024 richt de provincie zich op behoud en uitbreiding van het vrijwilligersnetwerk.

4. In de [MRA Agenda 2020-2024](#) is afgesproken om te blijven samenwerken aan het versterken en verder ontwikkelen van de landschappelijke kwaliteit, biodiversiteit, klimaatbestendigheid en het vergroten van recreatiemogelijkheden. De provincie zet zich in voor blijvende aandacht voor het landschap bij alle relevante ontwikkelingen.
5. Het [Bestuurlijk platform Groene Hart](#), waarin de provincie participeert, zorgt voor een samenhangende ontwikkeling van het gebied. Het Groene Hart kent een dusdanige complexe opgave, dat het de status van [NOVEX-gebied](#) heeft gekregen. In 2024 zijn de prioriteiten: het remmen van bodemdaling en CO₂-uitstoot, een toekomstbestendige agrarische sector, bescherming van het landschap en zorgvuldig waterbeheer.
6. De nationale parken [Duinen van Texel](#) en [Zuid-Kennemerland](#) richten zich op natuurbescherming, recreatie, educatie, promotie en onderzoek. Een belangrijke uitdaging in 2024 is het formuleren van maatregelen om, in samenwerking met de omgeving, de recreatiedruk te spreiden.
7. De provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen zijn deelnemer in het [Waddenfonds](#). Naast het Waddenfonds is het [Investeringskader Waddengebied](#) een belangrijk instrument om initiatieven en projecten te stimuleren die de ecologie en duurzame economische ontwikkeling van het Waddengebied versterken. Speerpunten in 2024 zijn onder meer nadere uitwerkingen van de 'kernwaarden van het Waddengebied' en 'mogelijkheden energietransitie Waddengebied', de afronding van de pilot 'green shipping' en afronding van de toekomstvisie 'Waddenzee Visserij Platform'. Ook wordt gewerkt aan een routekaart voor een klimaat adaptief Waddengebied.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 De provincie geeft uitvoering aan de [Regionale Veenweidestrategie 1.0](#).
- 2.1 In 2024 blijft de provincie het netwerk van initiatiefnemers offline en online actief ontwikkelen. Een groot en sterk netwerk leidt tot nieuwe ideeën en snellere verspreiding, verbreding en verdieping van bestaande initiatieven. Dit sluit aan bij het Provinciaal Programma Landelijk Gebied en de landelijke [Agenda Natuurinclusief](#).
- 3.1 In 2024 evalueert de provincie samen met haar partners het 'Meerjarenbeleidsplan Betrekken bij Groen 2021-2024'. Ook werkt zij samen aan een meerjarenbeleidsplan voor de jaren 2025 en verder. Ook worden in 2024 weer de Natuurwerkdag en de Dialoogdag georganiseerd en het Betrekken bij Groen Fonds ingezet om kleinschalige initiatieven te ondersteunen.
- 4.1 De provincie levert een bijdrage door participatie in het Bestuurlijk Platform Groene Hart.
- 5.1 In 2024 wordt uitvoering gegeven aan de nieuwe MRA Agenda 2024-2028. Dit doet de provincie door het participeren in de projectorganisatie van de MRA.
- 6.1 Beide parken in de provincie zijn aangesloten op het rijksprogramma [Nationale Parken Nieuwe Stijl](#). Hiermee is subsidie beschikbaar gekomen voor diverse projecten. De provincie levert cofinanciering door ambtelijke inzet en betreft de nationale parken in het uitwerken van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied.
- 7.1 De provincie participeert in het Waddenfonds en cofinanciert door middel van subsidies aan innovatieve en kansrijke projecten die bijdragen aan de doelen van het fonds.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	25.261	23.995	24.354	17.806	14.009	4.464
	Totaal baten	-350	-4.000	-5.700	-300	0	0
	Saldo van baten en lasten	24.911	19.995	18.654	17.506	14.009	4.464
	Stortingen						
5.3	Reserve Landschap	3.500	4.000	4.000	0	0	0
5.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	5.000	2.000	854	1.000	1.000	1.000
5.3	Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee	6.762	0	0	0	0	0
	Onttrekkingen						
5.3	Reserve Landschap	-1.790	-5.455	0	0	0	0
5.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	-8.166	-3.029	-3.182	-1.683	-1.500	-1.500
5.3	Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee	0	0	-2.951	-3.305	0	0
	Resultaat	30.217	17.511	17.375	13.518	13.509	3.964

Financiële ontwikkelingen

- Tussen de begrote lasten van 2024 en 2025 zit een verschil van € 6,5 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitgaven voor SPUK (specifieke uitkering) L10 'Impulsgelden bodemdaling' waarvoor in 2024 een bedrag van € 5,4 miljoen. geraamd staat. De begrote baten zijn in 2025 ook € 5,4 miljoen lager dan in 2024.
- De daling van de begrote lasten tussen 2025 en 2026 wordt mede veroorzaakt door de uitgaven aan de subsidie Cofinanciering Waddenzee. Deze vinden plaats in 2024 (€ 3,0 miljoen) en 2025 (€ 3,3 miljoen) en niet in 2026. De onttrekkingen aan de reserve Subsidies cofinanciering Waddenzee worden in hetzelfde ritme begroot.
- De begrote lasten in 2027 zijn lager dan 2026 omdat 2026 het laatste jaar is van de Decentralisatie Uitkering Waddengebied (€ 9,6 miljoen).

5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water

Provinciale rol

De provincie zorgt er – samen met de waterpartners – voor dat het watersysteem duurzaam kan worden gebruikt voor onder andere (drink)waterbereiding, landbouw, natuur en recreatie. De provincie heeft daarbij kaderstellende en uitvoerende taken.

De provincie is specifiek bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen voor grondwateronttrekking voor drinkwatervoorziening, grote industrieën en bodemenergie.

Wat willen we bereiken?

1. Het bevorderen van schoon en voldoende grondwater. Het beleid en de maatregelen hiervoor zijn vastgelegd in deelprogramma Grondwater van het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027. De ondergrond moet duurzaam worden gebruikt, onder andere voor drinkwater- en energievoorziening. Daarnaast moet het grondwaterbeheer worden afgestemd op de bestemming van gebieden. Uitputting en verontreiniging van grondwatervoorraden, en verdroging en verzilting van gebieden moet worden voorkomen. Met het deelprogramma Grondwater wordt invulling gegeven aan Europese verplichtingen die zijn vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Grondwaterrichtlijn.
2. Het bevorderen van schoon en voldoende oppervlaktewater. Het beleid en de maatregelen hiervoor zijn vastgelegd in het deelprogramma Oppervlaktewater van het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027. Met dit deelprogramma wordt invulling gegeven aan Europese verplichtingen die zijn vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het deelprogramma vormt samen met de waterbeheerprogramma's van de waterschappen een samenhangend geheel voor het borgen en verbeteren van de waterkwaliteit.
3. Een waterrijke provincie als Noord-Holland biedt veel mogelijkheden voor recreatie op en aan het water. Deze mogelijkheden wil de provincie benutten. Het beleid voor waterrecreatie is vastgelegd in de visie op de waterrecreatie Noord-Holland 2030: 'Water, bron van recreatie'.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 De provincie zorgt via vergunningverlening, toezicht en handhaving dat de ondergrond duurzaam wordt gebruikt.
- 1.2 De provincie ondersteunt drinkwaterbedrijven vanuit de provinciale (ruimtelijke) rol bij het ontwikkelen en beschermen van nieuwe wingebieden en het kunnen toepassen van technologieën zoals ondergrondse opslag van drinkwater en winning van brak water.
- 1.3 De provincie monitort de toestand van het grondwater met behulp van een provinciaal grondwatermeetnet.
- 2.1 De provincie stelt de ecologische doelen voor het regionale oppervlaktewater vast in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Ook draagt zij via maatregelen en toezicht bij aan het verkrijgen en behouden van een goede kwalitatieve toestand van het oppervlaktewater. De maatregelen uit het deelprogramma Oppervlaktewater worden uitgevoerd.
- 2.2 De provincie wijst officiële zwemlocaties aan, beoordeelt de veiligheid en informeert het publiek. Daarnaast stimuleert de provincie het ontwikkelen van nieuwe zwemlocaties en het verbeteren van de waterkwaliteit met een subsidieregeling.
- 2.3 De provincie draagt bij aan voldoende zoet water voor industrie, landbouw, recreatie en consumptie. Dit doet zij via een samenhangend pakket aan afspraken en maatregelen om het regen en oppervlaktewater effectief te benutten, de bodem als 'spons' te gebruiken, gebruik van (schaars) zoet water te reguleren en af te stemmen, en gebruikers bewust te maken van spaarzaam watergebruik. Tegelijkertijd zorgt de provincie en haar partners ervoor dat het watersysteem en de bodem effectief overvloedige regenval kan absorberen respectievelijk afvoeren.
- 3.1 In 2024 werkt de provincie aan onder andere het realiseren van aquapunctuurpunten, het faciliteren van de kleine pleziervaart, het stimuleren van duurzaamheid en innovatie (o.a.

pilot Loodvrij vissen), toegankelijkheid voor mensen met een beperking en de aanpak van de waterplantenproblematiek in het zuidelijk IJsselmeergebied.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	4.945	6.347	4.450	4.907	4.573	4.324
	Totaal baten	-1.781	-1.404	-1.125	-1.125	-1.125	-1.125
	Saldo van baten en lasten	3.163	4.943	3.325	3.782	3.448	3.199
	Stortingen						
5.4	Reserve Waterrecreatie	1.562	1.562	1.562	2.000	2.000	2.000
	Onttrekkingen						
5.4	Reserve Waterrecreatie	-1.497	-3.775	-2.053	-2.513	-2.188	-1.933
	Resultaat	3.229	2.730	2.834	3.269	3.260	3.266

Financiële ontwikkelingen

- De begrote bedragen op dit beleidsdoel volgen de planning en de ramingen van het Uitvoeringsprogramma Waterrecreatie. De lasten tonen daarom een wisselend patroon door de jaren heen, maar worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Waterrecreatie.

Koppeling Brede Basismonitor

Voor beleidsdoel 5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water zijn in de Brede Basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- Oppervlaktewater ([link](#))
- Grondwater ([link](#))
- Zwemwater ([link](#))

5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied

Provinciale rol

De provincie heeft de rol van 'gebiedsregisseur' en geeft de transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied vorm.

Wat willen we bereiken?

- In het landelijk gebied komen veel verschillende opgaven samen: natuur en stikstof, water en bodem, klimaat en bodemdaling, landbouw, landschap, erfgoed en recreatie. Dit vraagt om een brede blik en een integrale aanpak. Dat doet de provincie met het [Provinciaal Programma Landelijk Gebied \(PPLG\) 'Buitengewoon Noord-Holland'](#). Het PPLG is de Noord-Hollandse invulling van het [Nationaal Programma Provinciaal Gebied \(NPLG\)](#).

- In het PPLG zijn de opgaven van het Rijk en provincies voor het landelijk gebied verder uitgewerkt in opdrachten voor 5 programmagebieden, waarin de provincie de puzzel gaat leggen. Dat doet zij niet alleen. In lijn met haar lange traditie van samenwerking gaat de provincie in 2024 samen met haar inwoners, maatschappelijke partners en medeoverheden de uitdaging aan om de transitie van het landelijk gebied nader vorm te geven. Hierin staan klimaatbestendigheid, de draagkracht van het water- en bodemsysteem, biodiversiteit en de sociaaleconomische vitaliteit van het landelijk gebied centraal en worden deze verbeterd en toekomstbestendig gemaakt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 De definitieve versie van het PPLG, met daarin de opdrachten voor 5 programmagebieden, wordt naar verwachting in de eerste helft van 2024 ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd en uiterlijk 1 juli 2024 aangeboden aan het Rijk. NPLG en PPLG hebben een looptijd tot en met 2035. Daarom wordt het PPLG na vaststelling jaarlijks geactualiseerd.
- 1.2 Het PPLG wordt uitgevoerd via 5 gebiedsprogramma's: 1. Wadden, Kop van Noord-Holland en West-Friesland, 2. Noord-Kennemerland, 3. Laag Holland, 4. Zuid-Kennemerland en Amstel-Meerlanden, en 5. Gooi en Vechtstreek. In 2024 wordt voor elk van deze gebieden het uitvoeringsprogramma vastgesteld.
- 1.3 Vooruitlopend op de vaststelling van het definitieve PPLG heeft het Rijk de provincies in 2023 gevraagd alvast concrete aanvragen te doen voor specifieke maatregelen waarmee op korte termijn kan worden gestart. De provincie Noord-Holland heeft in dit kader middelen aangevraagd voor maatregelen op het vlak van klimaat, emissiereductie van stikstof, natuurrealisatie, omschakeling agrarische bedrijven, groenblauwe dooradering, natuurherstelmaatregelen, duurzaam water- en bodemgebruik én procesgeld voor gebiedsprocessen. De provincie verwacht in 2024 samen met haar partners te kunnen starten met de uitvoering van de eerste fase van deze maatregelen.
- 1.4 Naast de doelenbanken stikstof voor woningbouw en bijbehorende mobiliteit en voor de verduurzaming van de industrie als onderdeel van het Aerius-register, richt de provincie doelenbank in voor de legalisering van interimmers, PAS-melders en vrijgestelde bedrijven.
- 1.5 De provincie registreert de teruggave van stikstofruimte aan de natuur, zodat zij de effecten van de aanpak kunnen meten en inzichtelijk maken.
- 1.6 Verleasen (bedrijven, die een deel van hun stikstofruimte tijdelijk inperken en beschikbaar stellen aan anderen om provinciale doelstellingen te realiseren), gaat de provincie mogelijk maken om woningbouw, de versterking van de (net)infrastructuur en de verduurzaming van bedrijven te faciliteren.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel	(Bedragen x € 1.000)					
Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten	0	0	2.000	4.000	6.000	8.000
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	0	0	2.000	4.000	6.000	8.000
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	0	2.000	4.000	6.000	8.000

Financiële ontwikkelingen

- In het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor extra capaciteit voor het PPLG. Het gaat om € 2 miljoen voor 2024. Dit loopt met € 2 miljoen per jaar op naar € 12 miljoen structureel vanaf 2029.
- Er is nog veel onduidelijk over de financiën rond NPLG en PPLG. Het is onzeker of -en zo ja, hoe- de middelen uit het Transitiefonds vanaf 2025 in de provinciale begroting kunnen worden verwerkt. In 2024 verwacht de provincie wel uitsluitel te krijgen over 'versnellingsgelden', die zij medio 2023 heeft aangevraagd bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

5.6 Versterken kansrijke landbouw

De provincie ondersteunt de transitie in de landbouw en biedt ruimte aan een sterke en kansrijke sector. De provinciale rol bestaat uit:

- Mogelijk maken (subsidie)
- Ruimte geven en voorwaarden stellen (onder meer door ruimtelijke kaders)
- Opdracht geven (financieel)
- Inspireren en aanjagen (door middel van communicatie en netwerken)
- Afstemmen met het IPO, Rijk en Europa (door overleggen en afspraken maken)

Wat willen we bereiken?

1. Transitie naar een kringlooplandbouw in 2040, waarbij de provincie zich conformeert aan de landelijke definitie van kringlooplandbouw.
2. Agrarisch ondernemers een economisch gezond en toekomstbestendig bedrijfsperspectief bieden, met extra oog voor de jonge (toekomstige) agrarische ondernemers.
3. Verbinding tussen stad en het landelijk gebied.
4. Het verduurzamen van de landbouw door het inzetten van de Europese landbouwfondsen die beschikbaar komen voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).
5. Het ondersteunen van de transitie van de beroepsvisserij en aan de visserij verbonden ketenbedrijven en cultuur. Dit doet de provincie door subsidiëren van projecten, het Waddenfonds en inzet naar het Rijk en Europa. De gezamenlijke belangen met de

visserijgemeenten zijn uiteengezet in de Almanak voor de strategische positionering van het Bestuurlijk Platform Visserij (2022).

6. Het helpen van de bloembollensector met verduurzamen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 De provincie biedt ruimte aan de 7 transitiepaden: biologische landbouw, multifunctionele landbouw, extensieve landbouw, stoppen, hightech open landbouw, hightech gesloten landbouw, natuurbeheer en natuurontwikkeling (zie paragraaf 6.2 van het [PPLG](#)). De productie op en de consumptie van eigen bodem van meer plantaardige eiwitten ziet de provincie daarom als een positieve ontwikkeling en deze blijft zij stimuleren. Daarnaast vindt de provincie het belangrijk om korte ketens te stimuleren, onder andere bij haar eigen bedrijfsvoering. De Voedselvisie 2020-2030 omvat de transitiepaden duurzame landbouw, biologische landbouw, maatschappelijke onderneming, en natuur- en landschapsbeheer.
- 1.2 De provincie blijft zich inzetten voor ketensamenwerking en netwerkvorming (waaronder de uitvoeringsagenda Voedsel Verbindt 2024-2027), het stimuleren van kennisdeling, data(del)ing en innovatie. Ook zet zij in op gebiedsprojecten, ketenbrede eiwitprojecten en logistieke projecten.
- 2.1 De provincie zoekt onder meer de samenwerking op om het landbouwportaal te benutten voor bijvoorbeeld coaching, investeringen in zoetwateropslag en kringlooplandbouw. Maar ook de samenwerking met de Greenports in de provincie. Hierin participeren de provincie, gemeenten, ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen. Daarmee worden strategische projecten aangejaagd en uitgevoerd, zoals het fieldlab waterstof, het project zoetwaterboeren, en duurzame en circulaire glastuinbouw.
- 3.1 Het platform Boer & Business in Balans biedt een podium aan betekenisvolle initiatieven en draagt bij aan de verbinding van stad en platteland.
- 3.2 Jaarlijkse bijeenkomst met eigen streekproducten tussen Statenleden en (jonge) agrariërs.
- 4.1 De provincie zorgt voor de uitvoering van het NSP 2023-2027 en de afronding POP3 (2015-2025). Met het openstellen van subsidieregelingen ondersteunt zij projecten en investeringen. Het gaat om regelingen die bijdragen aan onder meer innovatie, verduurzaming en concurrentiekracht in de landbouw, jonge boeren, LEADER (versterken landelijk gebied), klimaat, biodiversiteit en het verduurzamen van het watersysteem. Dit voert de provincie samen met het Rijk en de waterschappen uit.
- 5.1 De provincie neemt deel aan het Bestuurlijk Platform Visserij en draagt bij aan de activiteiten. In 2023 stelt zij samen met de visserijgemeenten een ontwikkelplan op voor de visserijgemeenschappen en dient die in bij het Rijk voor beoogde uitvoering tot 2027.
- 6.1 Met de sector zet de provincie een langjarig programma op voor verduurzaming van de bollenteelt en steunt zij het fieldlab Bol.
- 6.2 De provincie gaat een zorgvuldig proces aan met de ondernemers en de bewoners in de binnenduinderand om de drinkwatervoorziening zeker te stellen en het behalen van doelen voor het klimaat en Natura2000. Daarbij wordt onderzocht waar 300 hectare NNN aangelegd kan worden, waarbij vastgehouden wordt aan het saldo-0-principe.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Versterken kansrijke landbouw	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	7.445	6.486	5.513	4.686	3.706	4.270
	Totaal baten	-349	0	0	0	0	0
	Saldo van baten en lasten	7.096	6.486	5.513	4.686	3.706	4.270
	Stortingen						
5.6	Reserve Duurzame Landbouw	0	0	0	0	0	0
5.6	Reserve Europese projecten landbouwsubsidies	1.785	500	1.200	1.400	1.700	2.200
	Onttrekkingen						
5.6	Reserve Duurzame Landbouw	-1.785	0	0	0	0	0
5.6	Reserve Europese projecten landbouwsubsidies	-4.189	-2.482	-2.505	-2.479	-1.700	-2.200
	Resultaat	2.907	4.504	4.208	3.607	3.706	4.270

Financiële ontwikkelingen

- In het coalitieakkoord is vanaf 2024 structureel € 1 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor kansrijke landbouw, onder meer voor duurzame bollenteelt en visserij. Een groot deel van deze middelen waren voorheen incidenteel.
- Na 2022 is de reserve Duurzame Landbouw leeg. Wegens diverse uitgestelde regelingen in 2022 is voor 2023 nog € 800.000 aan lasten begroot. Hierdoor waren de begrote lasten in 2023 hoger dan in 2024.
- In 2024 wordt er € 500.000 minder uitgegeven aan 'voedselvisie' en € 450.000 minder aan IJsselmeer visserij. Dit zorgt ervoor dat de totale lasten uitkomen op € 5,4 miljoen in 2024, een daling van circa 1 miljoen ten opzichte van 2023.

Koppeling met brede basismonitor

Zie voor de grafieken vanuit de brede basismonitor voor dit programma de [bijlage](#) van de begroting.

Verbonden partijen

Voor het realiseren van bovenstaande beleidsdoelen neemt de provincie deel in de volgende verbonden partijen:

Programma	Verbonden partij	Doel
5	Recreatieschap Spaarnwoude	Beheer recreatiegebied.
5	Recreatieschap Groengebied Amstelland	Beheer recreatiegebied.
5	Recreatieschap Twiske-Waterland	Beheer recreatiegebied.
5	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	Beheer recreatiegebied.
5	Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.	Beheer recreatiegebied.
5	Openbaar lichaam Waddenfonds	Beheren en besteden Waddenfonds
5	Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)	Beheer en onderhoud recreatiegebieden

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur

Doelen

6. Economie, leefbaarheid en cultuur

6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie

6.2 Behouden kwaliteit van erfgoed

6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen

Maatschappelijk doel

Goede voorzieningen en voldoende passende banen zijn belangrijke voorwaarden voor de leefbaarheid van de provincie. Daarom zet de provincie zich in voor een krachtige, duurzame en toekomstbestendige economie en voor goede voorzieningen. Daarmee bevordert de provincie de brede welvaart.

De provincie versterkt het vestigingsklimaat, maakt ruimte voor toekomstbestendige bedrijvigheid en ondersteunt de transitie naar een duurzame en circulaire economie. Dat geldt voor nieuwe en bestaande bedrijven. Dat doet de provincie door verduurzaming van bestaande werklocaties en dat het bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit. Om innovatie te stimuleren en de verduurzaming van de economie te versnellen steunt de provincie het midden- en kleinbedrijf met investeringsfondsen en advies- en versnellingsprogramma's specifiek gericht op innovatie en de transitie naar circulair. Het arbeidsmarkt- en onderwijsbeleid richt zich op sectoren die bijdragen aan de transitie.

In het culturele domein ziet de provincie de grote waarde van haar veelzijdige zichtbare en onzichtbare cultuurhistorie. De provincie maakt duurzaam behoud van haar erfgoed mogelijk zodat ook toekomstige generaties er gebruik van kunnen maken.

Voor vitale dorpen en steden zijn goede voorzieningen, zoals scholen, sportaccommodaties, dorpshuizen en toegang tot cultuur van cruciaal belang. De provincie zoekt naar mogelijkheden om de ontwikkeling van regionaal sport- en cultuurtalent te stimuleren door een brug te slaan naar en ruimte te geven aan de topsport en topcultuur.

Budgettabel 2024 (x € 1.000)

Beleidsdoel	Lasten	Baten	Saldo van baten en lasten	Onttrekking aan reserves	Stortingen	Saldo t.l.v. algemene middelen
6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie	21.100	100	21.000	6.417	6.102	20.685
6.2 Behouden kwaliteit van erfgoed	9.767	0	9.767	5.219	4.079	8.627
6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	7.474	0	7.474	0	0	7.474
Totaal	38.341	100	38.241	11.636	10.181	36.786

6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie

Provinciale rol

In het [Strategisch Beleidskader Economie](#) kiest de provincie ervoor om zoveel mogelijk uit te gaan van haar verbindende rol als middenbestuur. Van daaruit werkt zij naar de rol van regelaar door het creëren van optimale condities waarbinnen een duurzame en circulaire economie ontwikkelt.

Vanuit de ruimtelijke taken draagt de provincie zorg voor een optimaal ruimtegebruik en een fijne leefomgeving. Verder denkt de provincie mee over vraagstukken die bedrijven en werknemers raken. De provincie heeft een stimulerende rol richting het mkb om innovatie en verduurzaming te bevorderen.

Wat willen we bereiken?

1. Een toekomstbestendige, duurzame en circulaire economie. De provincie wil koploper zijn in de omschakeling naar circulariteit.
2. Meest mkb-vriendelijke provincie van Nederland.
3. Verbeteren van de aansluiting van het onderwijs op de (regionale) arbeidsmarkt.
4. Toekomstbestendige havens met behoud van de bestaande ruimte voor bedrijven en industrie in de zware milieucategorieën. Hierdoor blijft er tevens voldoende ruimte voor de energietransitie en de omschakeling naar een circulaire economie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 Om het (internationale) vestigingsklimaat te bevorderen stelt de provincie via de Omgevingsverordening en Omgevingsregeling eisen aan de regionale planning en programmering van bedrijventerreinen. Dit moet bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van de economie.
- 1.2 De provincie zet in op het stimuleren van het verduurzamen en toekomstbestendig maken van werklocaties met ruimte voor circulaire economie. Zij zet daarvoor subsidieregelingen in. Bij nieuwe bedrijventerreinen onderzoekt de provincie wat nodig is om deze natuurinclusief en klimaatbestendig te ontwikkelen.
- 1.3 De provincie start een verkenning naar een verdozingsstrategie voor onder andere logistieke bedrijfshallen in lijn met de datacenterstrategie.
- 1.4 Op basis van het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer naar het circulaire-economiebeleid en de eigen tussentijdse beleidsevaluatie beoordeelt de provincie of en hoe de koers uit de Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 (Actieagenda) moet worden aangepast. In samenwerking met het (internationale) bedrijfsleven, kennisinstellingen en inwoners stimuleert de provincie circulair ondernemen en het circulair maken van grondstofketens.
- 1.5 De provincie kiest zelf zoveel mogelijk voor circulaire inkoop en aanbestedingen.
- 1.6 De provincie zet het beleid van de afgelopen jaren op het gebied van klimaatneutraal en circulair bouwen voort. Zij zal het circulair en biobased bouwen actief stimuleren door aan te sluiten op marktontwikkelingen.
- 2.1 De provincie onderzoekt op welke wijze zij invulling kan geven aan het vereenvoudigen en versnellen van procedures.

- 2.2 Duurzame innovatie worden ondersteund via investeringsfondsen (zoals Regionale Ontwikkelingsmaatschappij [ROM InWest](#) en het [Innovatiefonds Noord-Holland](#) (INH)), subsidieregelingen (zoals de [Mkb Innovatiestimulering Topsectoren](#)) en verschillende programma's ter ondersteuning van het mkb.
- 3.1 De provincie doet voor een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt mee bij al lopende regionale initiatieven en versterkt deze waar nodig of gewenst. Met het Manifest werken en Ontwikkelen 2030NH faciliteert zij afstemming en integraliteit tussen die regionale initiatieven. De provincie besteedt daarbij extra aandacht aan de omscholing van werknemers en mensen die nu niet werken naar sectoren die bijdragen aan de transitie.
- 3.2 Het netwerk van regionale techniek- en technologiecampussen wil de provincie versterken om de grote opgaven zoals de energietransitie en woningbouw beter aan te pakken. Zij zet hiervoor de regeling duurzame campusvorming door.
- 4.1 Het Rijk en de regio stellen gezamenlijk een Ontwikkelperspectief en een Uitvoeringsagenda op voor het Noordzeekanaalgebied. Hierin worden de thema's gezonde leefomgeving, haven economie, circulaire economie, energietransitie, landschap & ecologie, woningbouw en water tegen elkaar afgewogen en ruimtelijk ingepast. Het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied wordt eind 2023 opgeleverd en vervangt de regionale Visie NZKG 2040.
- 4.2 De provincie Noord-Holland, de gemeente Velsen, het Rijk en de havenbedrijven in het Noordzeekanaalgebied zetten in op de realisatie van de Energiehaven ter plaatse van het baggerdepot in de huidige Averijhaven. In 2024 wordt de ontwikkelvisie vertaald naar een uitvoeringsprogramma.
- 4.3 Op basis van het bestuursakkoord start het programma voor de ontwikkeling van het Maritiem Cluster in Den Helder in 2024. Dit programma is gericht op het versterken van de regionale economie en de kansen die er zijn door de energietransitie.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie		Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten		27.208	25.750	21.100	20.957	16.641	16.707
Totaal baten		-4.691	-40	-100	0	0	0
Saldo van baten en lasten		22.517	25.710	21.000	20.957	16.641	16.707
Stortingen							
6.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	2.500	2.500	0	0	0	0
6.1	Reserve MKB innovatie-instrumenten	5.672	5.672	4.922	4.922	4.900	4.900
6.1	Reserve investeringsimpuls duurzame zeehavens	0	0	0	0	0	0
6.1	Reserve Kapitaallasten Investerings Havencomplexen	0	0	0	0	0	0
6.1	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	1.599	11.062	0	0	0	0
6.1	Reserve Circulaire Economie	350	350	1.180	1.255	0	0
Onttrekkingen							
6.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	-1.479	-3.599	0	0	0	0

6.1	Reserve MKB innovatie-instrumenten	-5.077	-8.921	-5.237	-4.922	0	0
6.1	Reserve investeringsimpuls duurzame zeehavens	0	0	0	0	0	0
6.1	Reserve Kapitaallasten Investerings Havencomplexen	-140	0	0	0	0	0
6.1	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	-1.568	-125	0	0	0	0
6.1	Reserve Circulaire Economie	-584	-890	-1.180	-1.255	0	0
Resultaat		23.790	31.759	20.685	20.957	21.541	21.607

Financiële ontwikkelingen

- In het coalitieakkoord is voor circulaire economie extra budget beschikbaar gesteld. In 2024 en 2025 gaat het om € 250.000,-, vanaf 2026 is een structureel budget van € 1,5 miljoen beschikbaar. Bij de Kaderbrief 2022 was al budget beschikbaar gesteld voor 'circulaire economie'. Met de onttrekkingen aan de reserve Circulaire economie wordt dit budget in 2024 (€ 1,2 miljoen) en 2025 (€ 1,3 miljoen) toegevoegd aan de begroting.
- Ook is in het coalitieakkoord structureel budget van € 2,5 miljoen vrijgemaakt voor de voorzetting van de HIRB+ regeling vanaf 2024. Dit geld was in 2023 nog gedekt uit de reserve Herstructurering bedrijventerreinen.
- Voor de MKB-innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT) regelingen is in het Coalitieakkoord vanaf 2026 een structureel budget van € 4,9 miljoen opgenomen. Dit geld is voor cofinanciering van rijks gelden. In 2024 en 2025 heeft de reserve MKB innovatie-instrumenten gelden opgenomen voor de MIT regelingen: € 5,2 miljoen resp. € 4,9 miljoen.
- Vanaf 2024 is uit het coalitieakkoord structureel extra budget van € 750.000,- beschikbaar voor de innovatiefondsen GO-NHI en PIM.
- Voor onderwijs en de arbeidsmarkt is in het Coalitieakkoord een structureel budget van € 900.000,- vanaf 2024 opgenomen.
- Tot slot is er in het coalitieakkoord € 200.000,- structureel vrijgemaakt voor Toerisme vanaf 2026. • In de reserve Herstructurering Bedrijventerreinen zijn geen stortingen na 2023. In 2023 is een bedrag van € 11 miljoen overgeheveld van de reserve Uitvoeren Mobiliteit naar de reserve Ontwikkeling Havencomplexen. Hiermee wordt een volwaardige vaarverbinding via het Boerenverdriet gerealiseerd. Dit leidt tot een eenmalige storting van € 11 miljoen in 2023. De tegenboeking van de overheveling wordt in programma 4 verantwoord.

Koppeling Brede Basismonitor

Voor beleidsdoel 6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie zijn in de Brede Basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- Bruto regionaal product ([link](#))
- Circulaire economie ([link](#))
- Innovatiekracht ([link](#))

- Werkgelegenheid ([link](#))
- Arbeidsparticipatie ([link](#))
- Werkloosheid ([link](#))
- Spanning op de arbeidsmarkt ([link](#))
- Voortijdige schoolverlaters ([link](#))
- Noordzeekanaalgebied ([link](#))
- Bedrijventerrein ([link](#))
- Kantoren ([link](#))
- Detailhandel ([link](#)).

6.2 Behouden kwaliteit van erfgoed

Provinciale rol

De provincie heeft een stimulerende en autonome rol als het gaat om het behoud door ontwikkeling van het cultuurlandschap en het hierin gelegen erfgoed. De provincie stimuleert en ondersteunt restauratie, herbestemming en verduurzaming van monumenten. Daarnaast treedt de provincie waar mogelijk op als verbinder van erfgoed met gebiedsopgaven.

We hebben een wettelijke taak om een toegankelijke archeologisch depot te beheren. In archeologiemuseum [Huis van Hilde](#) worden de provinciale archeologische collecties beheerd. Naast de vaste tentoonstelling zijn er tijdelijke tentoonstellingen en educatieprogramma's over archeologie voor bezoekers en leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs.

Wat willen we bereiken?

1. Cultuurhistorische waarden van het landschap versterken.
2. Behoud en publiek toegankelijk maken van archeologisch erfgoed.
3. Behoud, herbestemming en verduurzaming van monumenten. Voor rijksmonumenten streeft de provincie naar een restauratievolume van 15,5% voor 2024.
4. UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies behouden en herbestemmen en de toegang voor het publiek verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 We geven het Steunpunt Monumenten en Archeologie subsidie om gemeenten, monumenteneigenaren en andere partijen te ondersteunen op gebied van herbestemming en verduurzaming van erfgoed.
- 1.2 De provincie versterkt de cultuurhistorische waarden van het landschap door het uitdragen van de Leidraad Landschap & Cultuurhistorie 2018, het organiseren van bijeenkomsten, en met handleidingen en adviezen. De ruimtelijke kwaliteit is gewaarborgd in de Omgevingsverordening.
- 2.1 Archeologische waarden zijn een belangrijk onderdeel van het waardevolle cultuurlandschap van de provincie Noord-Holland. In 10 geselecteerde gebieden met een bovengemeentelijk archeologisch belang probeert de provincie via 'informatie en inspiratie' gemeenten,

gebruikers en beheerders van vindplaatsen aan te zetten tot zorgvuldige omgang met deze waarden.

- 2.2 De provincie is eigenaar van de collectie archeologische vondsten in het archeologisch depot. In het Huis van Hilde (depot en museum) maakt de provincie dit erfgoed zichtbaar en toegankelijk voor een breed publiek. De komende jaren continueert de provincie deze inzet.
- 3.1 Met subsidies draagt de provincie bij aan onderhoud, restauratie, verduurzaming en herbestemming van provinciale en rijksmonumenten. Naast de eigen provinciale monumenten draagt de provincie ook met cofinanciering bij aan de restauratie en herbestemming van rijksmonumenten in de provincie.
- 3.2 In 2024 zijn in samenspraak met de gemeenten richtlijnen voor behoud door ontwikkeling aan de Noord-Hollandse waarderingskaart voor stolpboerderijen toegevoegd. Gemeenten moeten die richtlijnen betrekken bij hun beleidsvorming.
- 3.3 Voor gemeenten wordt in 2024 een handelingsperspectief opgesteld voor de omgang van klimaatrisico's voor erfgoed.
- 4.1 Als mede-siteholder voor het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies coördineert de provincie het behoud en de ontwikkeling van dit werelderfgoed. De provincie is geen eigenaar van dit werelderfgoed. In 2024 gaat de provincie onder andere aan de slag met:
 - Verdere uitvoering maatregelen voor het herstel liniedijken Stelling van Amsterdam.
 - Restauratie en herbestemming van diverse onderdelen van de Hollandse Waterlinies.
 - Stimulering van verduurzaming forten.
 - Onderzoek naar het onder water zetten van polders ten behoeve van natuur.
 - Het versterken van de beleving van watermanagementsysteem en strategisch landschap.

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel		(Bedragen x € 1.000)					
	Behouden kwaliteit van erfgoed	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	Totaal lasten	12.464	13.671	9.767	4.562	4.578	4.577
	Totaal baten	-116	-105	0	0	0	0
	Saldo van baten en lasten	12.348	13.566	9.767	4.562	4.578	4.577
	Stortingen						
6.2	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	5.051	5.532	4.079	4.126	4.174	4.226
6.2	Reserve Subsidie SvA/NHW Werelderfgoed	0	3.265	0	0	0	0
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	1.350	1.355	0	0	0	0
	Onttrekkingen						
6.2	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	-5.292	-6.378	-4.119	0	0	0
6.2	Reserve Subsidie SvA/NHW Werelderfgoed	0	0	0	0	0	0
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	-287	-5.755	-1.100	0	0	0
	Resultaat	13.170	11.585	8.627	8.688	8.752	8.803

Financiële ontwikkelingen

- De begrote lasten in 2024 nemen met € 4 miljoen af. De oorzaak hiervoor is dat er geen stortingen en minder onttrekkingen plaatsvinden in de reserves. Dit geldt tevens voor de begrote lasten in 2025. In de onderliggende reserves van dit beleidsdoel moeten de bestedingsplannen nog worden verwerkt.

Koppeling Brede Basismonitor

Voor beleidsdoel 6.2 Behouden kwaliteit van erfgoed is in de Brede Basismonitor de volgende indicator opgenomen:

- Provinciale rijksmonumenten ([link](#))

6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen

Provinciale rol

De provincie heeft een wettelijke taak om via de provinciale ondersteuningsinstelling het bibliotheeknetwerk in Noord-Holland te ondersteunen op het gebied collectieuitwisseling, innovatie en kennisontwikkeling. Op het gebied van cultuur stimuleert de provincie de regionale samenwerking van gemeenten. Waar nodig wil zij een ondersteunende rol bieden op het gebied van andere voorzieningen, zoals sport en dorpshuizen.

Wat willen we bereiken?

1. Verkenning opstellen voor regionale voorzieningenakkoorden. Hierbij gaat het met name om het adresseren van knelpunten, kennisontwikkeling en het versterken van de netwerken.
2. Verkennen van de mogelijkheden om de ontwikkeling van regionaal sport en cultuurtalent te stimuleren. Dit doet de provincie door een brug te slaan naar en ruimte te geven aan de topsport en topcultuur.
3. Ondersteunen van bibliotheken in hun ontwikkeling naar een bredere maatschappelijke en educatieve functie.
4. Een goed toegankelijk aanbod van sport en cultuur door regionale samenwerking.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1.1 De provincie gaat met gemeenten en andere partners (zoals Dorpswerk, Probiblio, Sportservice) in gesprek om te verkennen hoe zij in het verlengde van de woonakkoorden ook afspraken over voorzieningen kan maken. Bijvoorbeeld in de vorm van regionale voorzieningenakkoorden. Dit doet zij ook om de regionale samenwerking te stimuleren.
- 1.2 De provincie blijft zich inzetten om sport en culturele voorzieningen en dorpshuizen te verduurzamen. Zij maakt daarbij gebruik van het ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed.
- 2.1 De provincie richt zich in eerste instantie op voorzieningen als dorpshuizen, cultuur, bibliotheken en sport. Ook richt zij zich op de mogelijkheid om de ontwikkeling van regionaal sport en cultuurtalent te stimuleren door een brug te slaan naar en ruimte te geven aan de topsport en topcultuur in de provincie.

- 3.1 De provincie geeft Probiblio subsidie om de Noord-Hollandse bibliotheken te ondersteunen en bij te staan op het gebied collectieuitwisseling, innovatie en kennisontwikkeling.
- 4.1 Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 wordt voortgezet. Met dit programma zet de provincie in op cofinanciering met het Rijk en op kwalitatief goede cultuureducatie op zoveel mogelijk Noord-Hollandse scholen.
- 4.2 De provincie draagt bij aan het MRA-programma Kunst, cultuur en erfgoed en het Cultuurprofiel Noord-Holland Noord. Dat doet zij om de samenwerking binnen de regio's te bevorderen

Wat mag het kosten?

Beleidsdoel	(Bedragen x € 1.000)					
Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal lasten	7.984	6.470	7.474	7.472	7.470	7.471
Totaal baten	-79	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	7.905	6.470	7.474	7.472	7.470	7.471
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0
Resultaat	7.905	6.470	7.474	7.472	7.470	7.471

Financiële ontwikkelingen

- Vanuit het coalitieakkoord is vanaf 2024 € 1,5 miljoen per jaar structureel beschikbaar voor het samen met gemeenten opstellen van voorzieningenakkoorden, sport en dorpshuizen. In 2023 was hiervoor een budget van € 485.000,-. Het verschil tussen de begrote lasten 2023 en 2024 komt voornamelijk uit deze mutatie.
- Vanuit het coalitieakkoord is vanaf 2025 € 750.000,- structureel budget beschikbaar voor het 'matching programma cultuureducatie met kwaliteit'. Tot 2025 was dit budget incidenteel gedekt, vandaar dat de begrote lasten gelijk blijven.
- Vanuit het coalitieakkoord is vanaf 2027 € 1 miljoen structureel budget beschikbaar voor de 'innovatieagenda bibliotheken'. Tot 2027 was dit budget incidenteel, vandaar dat de begrote lasten gelijk blijven.

Koppeling Brede Basismonitor

Voor beleidsdoel 6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen zijn in de Brede Basismonitor de volgende indicatoren opgenomen:

- Afstand tot basisschool ([link](#))
- Afstand tot bibliotheek ([link](#))
- Afstand tot sportterrein ([link](#))
- Afstand tot openbaar groen ([link](#))

Koppeling met brede basismonitor

Zie voor de grafieken vanuit de brede basismonitor voor dit programma de [bijlage](#) van de begroting.

Verbonden partijen

Voor het realiseren van bovenstaande beleidsdoelen neemt de provincie deel in de volgende verbonden partijen:

Programma	Verbonden partij	Doel
6	Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.	Ontwikkeling haven en economie.
6	Stichting Voorbereiding Pallas-reactor	Vorbereiding bouw hoge-flux reactor.
6	Gemeenschappelijke Regeling Siteholderschap Werelderfgoed Hollandse Waterlinies	Behoud en uitdragen van de universele waarde van het UNESCO werelderfgoed van de Hollandse Waterlinies
6	Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden. Marketing en acquisitie.
6	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. in liquidatie (RON)	Ontwikkeling Noordzeekanaalgebied
6	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)	Ontwikkeling Economie
6	PolanenPark B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein
6	PolanenPark C.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein
6	Zeehaven IJmuiden N.V.	Ontwikkeling haven en economie
6	Life Sciences Fund Amsterdam B.V.	Ontwikkeling economie
6	Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.	Stimuleren duurzame economie
6	Innovatiefonds Noord-Holland B.V.	Het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren binnen de provincie.
6	InWest Regio B.V. (ROM)	De vennootschap heeft als doel om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland en aan het realiseren van de transitieopgaven op energie en circulariteit door onder andere het beschikbaar stellen van financiering, adviseren en begeleiden van ondernemingen, stimuleren en faciliteren van innovatie, etc.

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

7 Overzicht algemene middelen en organisatie

Doelen

7. Overzicht Algemene middelen en organisatie

7.1 Algemene dekkingsmiddelen

7.2 Organisatie

7.1 Algemene dekkingsmiddelen

Elk programma heeft in de begroting naast lasten ook baten die direct tot dat programma behoren, zoals specifieke uitkeringen van het Rijk of bijdragen uit reserves. Deze baten zijn meestal niet toereikend om de lasten van het programma te kunnen dekken. Tegenover de nadelige saldi op de programma's staan de algemene dekkingsmiddelen. In onderstaand overzicht (7.1) zijn de algemene dekkingsmiddelen opgenomen. Deze baten dragen bij aan het sluitend maken van de begroting.

De begroting kent naast de 6 programma's en de algemene dekkingsmiddelen nog een aantal andere centrale posten, zoals de overhead, de post onvoorzien en de vennootschapsbelasting. Het opnemen van deze posten in een overzicht is een verplicht onderdeel volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Deze onderwerpen zijn onder 7.2 opgenomen.

7.1 Algemene dekkingsmiddelen

De in omvang belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddelen van de provincie bestaan uit de inkomsten van het provinciefonds en de provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting. De ontvangen dividenden en het rentebaten worden gerekend tot de structurele algemene dekkingsmiddelen.

7.1.1 Lokale heffingen

De provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting vormen na de uitkering uit het provinciefonds de grootste post binnen de structurele algemene dekkingsmiddelen. Een nadere toelichting op de opcenten op de motorrijtuigenbelasting is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen van deze begroting.

7.1.2 Uitkering provinciefonds

De uitkering uit het provinciefonds is bij deze begroting aangepast op basis van de meicirculaire 2023.

7.1.3 Dividend

De dividenden worden prudent geraamd. Een toelichting op de deelnemingen is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen in deze begroting.

7.1.4 Financieringsfunctie

Onder de post financieringsfunctie wordt het renteresultaat van de provincie begroot. Een overzicht van het renteresultaat is opgenomen in de paragraaf Financiering van deze begroting.

7.1.5 Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder 'overige algemene dekkingsmiddelen' worden middelen verantwoord die niet bij één van de inhoudelijke programma's horen, maar wel dienen ter algemene dekking. Voorbeelden zijn het verhuren van onroerend goed, de facilitering van de dienstverlening voor het bedrijfsbureau voor de recreatieschappen en de externe detachering van provinciepersoneel. Bij het verhuren van onroerend goed gaat het om de verhuur van delen van het gebouw aan het Houtplein en de verhuur van de parkeergarage onder de Dreef. Voor de begroting wordt geen rekening gehouden met het extern detacheren van provinciepersoneel.

De incidentele middelen die beschikbaar zijn gesteld in het coalitieakkoord, zijn opgenomen in de 'reserve Coalitieakkoord'. Deze reserve is onder de 'overige algemene dekkingsmiddelen' geplaatst. De gelden zullen bij een volgend P&C moment worden toebedeeld aan de juiste beleidsdoelen en bestemmingsreserves.

7.1.6 Grondbeleid

De baten en lasten die voortvloeien uit het provinciale grondbeleid worden hier verantwoord en geraamd. Nadere toelichting is te vinden in de paragraaf Grondbeleid van deze begroting.

7.1.7 Economisch herstel en duurzaamheid

Deze post is voor de afwikkeling van lasten en baten van het programma 'economisch herstel en duurzaamheid', zoals dat tot en met 2023 in begroting en jaarrekening als afzonderlijk begrotingsprogramma 7 was verantwoord.

De reserve 'Economisch herstel en duurzaamheidsfonds' valt ook onder 7.1.7.

7.1.8 Stelposten

In de begroting zijn twee stelposten opgenomen: één voor een taakstellende verlaging van de kosten en één voor toekomstige prijsstijgingen.

De taakstelling moet bij de Kaderbrief 2025 ingevuld zijn door verlaging van de hiervoor aangemerkte budgetten.

De stelpost voor toekomstige prijsstijgingen heeft betrekking op de reservering voor kostenstijgingen die uit de contractuele verplichtingen van de provincie voortvloeien. De stelpost wordt jaarlijks bij de Kaderbrief berekend. Omdat het een bedrag betreft dat betrekking heeft op meerdere activiteiten van de provincie staat deze stelpost onder hoofdstuk 7 opgenomen. Bij de 2^e begrotingswijziging 2024 worden de daarvoor in aanmerking komende budgetten bij ieder programma opgehoogd en de stelpost verlaagd. De ramingen bij de programma's zijn opgenomen op basis van het prijspeil 2023. Voor de jaren 2024 en verder is in de stelpost toekomstige prijsstijgingen een reservering opgenomen zodat in de komende jaren de budgetten opgehoogd kunnen worden ter compensatie van de verwachte prijsstijgingen.

Onder 7.1.8 is ook de 'doorschuif BTW' opgenomen. Het betreft BTW die vanuit de deelnemingen aan de provincie wordt doorberekend en die de provincie kan declareren bij het BTW-compensatiefonds.

Budgettabel (x € 1.000)

Lasten	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
7.1.1 Lokale heffingen	0	0	0	0	0	0
7.1.2 Uitkering provinciefonds	0	0	0	0	0	0
7.1.3 Dividend	0	0	0	0	0	0
7.1.4 Financieringsfunctie	82	1.027	3.369	5.612	7.943	10.604
7.1.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	836	723	720	716	712	708
7.1.6 Grondbeleid	8.899	3.953	3.421	3.420	3.415	3.417
7.1.7 Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen	12.329	18.657	108	108	108	108
7.1.8 Stelposten	-2.436	4.375	17.488	27.326	37.739	48.453
Baten						
7.1.1 Lokale heffingen	-229.806	-231.500	-269.167	-274.551	-280.042	-285.643
7.1.2 Uitkering provinciefonds	-257.194	-281.581	-306.333	-312.466	-299.537	-299.322
7.1.3 Dividend	-13.795	-10.514	-7.250	-7.475	-7.475	-7.475
7.1.4 Financieringsfunctie	-1.879	-1.844	-1.927	-1.926	-1.919	-1.914
7.1.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-2.207	-2.610	-879	-878	-876	-875
7.1.6 Grondbeleid	-12.373	-9.200	-4.800	-4.800	-4.800	-4.800
7.1.7 Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen	-669	-1.680	0	0	0	0
7.1.8 Stelposten	0	-2.150	-2.150	-2.150	-2.150	-2.150
Totaal lasten	19.710	28.735	25.106	37.182	49.917	63.290
Totaal baten	-517.922	-541.079	-592.506	-604.246	-596.799	-602.179
Saldo van baten en lasten	-498.212	-512.344	-567.400	-567.064	-546.882	-538.889
Stortingen						
7.1.5 Reserve Coalitieakkoord	0	0	67.868	14.177	0	0
7.1.6 Reserve waardevermindering grond groen	4.541	1.366	6.000	6.000	7.000	12.000
7.1.7 Reserve Economisch Herstel en Duurzaamheid	0	0	0	0	0	0
7.1.7 Reserve subsidies economisch herstel en duurzaamheid	0	733	0	0	0	0
Onttrekkingen						
7.1.5 Reserve Coalitieakkoord	0	0	0	0	0	0
7.1.6 Reserve waardevermindering grond groen	0	0	0	0	0	0
7.1.7 Reserve Economisch Herstel en Duurzaamheid	-11.776	-28.058	-53.000	0	0	0
7.1.7 Reserve subsidies economisch herstel en duurzaamheid	0	-370	0	0	0	0
Resultaat	-505.447	-538.673	-546.532	-546.887	-539.882	-526.889

Financiële ontwikkelingen

- In het coalitieakkoord is afgesproken dat het opcententarief voor de motorrijtuigenbelasting verhoogd wordt van 67,9 opcenten naar 77,4 opcenten. Met betrekking tot het wagenpark wordt rekening gehouden met een jaarlijkse groei van 2%. Dit leidt tezamen tot extra opbrengsten van € 37,7 miljoen in 2024, oplopend naar € 54,1 miljoen in 2027 (7.1.1).
- In het coalitieakkoord is voor € 136,1 miljoen aan incidentele middelen beschikbaar gesteld. Nog niet al deze middelen zijn al beschikbaar/gedekt omdat voor ongeveer € 40 miljoen de taakstelling nog moet worden ingevuld. Ook moet uit de uitvoeringsplannen van de diverse ambities uit het Coalitieakkoord nog blijken wanneer de middelen nodig zijn. Daarom worden de beschikbare incidentele middelen eerst in een te vormen reserve 'Coalitieakkoord' gestort. Voor 2024 gaat het om een bedrag van € 72,8 miljoen en in 2025 komt daar een storting van € 14,2 miljoen bij (7.1.5). Een deel van de dekking zal worden gevonden door een onttrekking van € 53 miljoen aan de reserve Economisch herstel en duurzaamheidsfonds (7.1.7).
- De uitkering uit het provinciefonds is geactualiseerd op basis van de meicirculaire 2023. Voor 2026 en verder is een afname van de uitkering te zien (7.1.2).
- De rentelasten zullen de komende jaren toenemen doordat de provincie meer geld uitgeeft dan zij ontvangt en daarom meer zal moeten lenen (7.1.4). De rentelasten worden toegelicht in de paragraaf financiering.
- In 2023 is vanuit de reserve Economisch herstel en duurzaamheidsfonds (7.1.7) € 11 miljoen onttrokken voor een overheveling naar de reserve Energietransitie.
- Onder 7.1.8 is de stelpost voor prijsstijgingen opgenomen. Deze bedraagt € 18,0 miljoen in 2024 en loopt op naar € 52,0 miljoen in 2027. De toelichting staat hierboven.
- Daarnaast is onder 7.1.8 een nog in te vullen taakstelling opgenomen ter dekking van de plannen uit het Coalitieakkoord. De taakstelling bedraagt € 0,5 miljoen in 2024 en € 3,5 miljoen vanaf 2025.
- In 2023 is sprake van eenmalig hogere baten bij de verkoop van gronden (7.1.6) en bij de dividendopbrengsten van Alliander (7.1.3).

7.2 Organisatie

De begroting kent naast de 6 programma's en de algemene dekkingsmiddelen (7.1) nog een aantal andere centrale posten, zoals de overhead, de post onvoorzien en de vennootschapsbelasting. Het opnemen van deze posten in een overzicht is een verplicht onderdeel volgens het BBV. Deze onderwerpen zijn hieronder opgenomen.

7.2.1 Overhead

De overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De personele kosten van de medewerkers die in het primaire proces werkzaam zijn, worden verantwoord bij de betreffende operationele doelen. De toewijzing van kosten aan overhead volgt de notities en aanwijzingen van de commissie BBV.

7.2.2 Vennootschapsbelasting

Voor bepaalde activiteiten treedt de provincie op als ondernemer voor de vennootschapsbelasting. Als zodanig is de provincie belastingplichtig. Dit geldt met betrekking tot de participatie in PolanenPark C.V. Dit geldt ook voor de reclame-opbrengsten op de bushokjes.

7.2.3 Onvoorzien

Op de post onvoorzien staat geen budget geraamd. De provincie gaat ervan uit dat tegenvallers binnen het betreffende programma opgevangen worden. Daarnaast wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een overzicht van risico's gegeven die mogelijk gedekt moeten worden uit de weerstandscapaciteit.

De reserve Bedrijfsvoering is een egaliseriereserve om schommelingen in de uitgaven met betrekking tot overhead op te vangen. De reserve wordt gebruikt om grotere incidentele uitgaven uit te dekken. Voor de komende jaren gaat het dan vooral om I-projecten, de aanschaf van laptops, tablets en smartphones en huisvestingsprojecten.

7.2.4 Afrekeningsverschillen

Afrekeningsverschillen hebben betrekking op correcties op voorgaande jaren. Jaarlijks worden in de jaarrekening kosten opgenomen waarvoor op dat moment nog geen facturen zijn binnengekomen. Het kan voorkomen dat de werkelijke facturen/subsidies afwijken van de opgenomen schatting in de voorgaande jaarrekening. Dan leidt dit tot een (afrekenings)verschil dat in het volgende jaar apart zichtbaar wordt gemaakt.

7.2.5 Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als buffer om risico's te kunnen opvangen. In de financiële verordening wordt een minimale omvang van 25% van de algemene reserve voorgeschreven. Deze omvang wordt aangehouden om mogelijke risico's af te dekken. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de risico's en de weerstandscapaciteit verder toegelicht.

Budgettabel (x € 1.000)

Lasten	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
7.2.1 Overhead	78.902	89.892	87.872	81.669	81.674	83.764
7.2.2 Vennootschapsbelasting	350	247	3.634	-15	-15	-15
7.2.3 Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
7.2.4 Afrekeningsverschillen	-12.204	-878	0	0	0	0
Baten						
7.2.1 Overhead	-164	-205	-207	-209	-212	-214
7.2.2 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
7.2.3 Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
7.2.4 Afrekeningsverschillen	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	67.047	89.261	91.506	81.654	81.659	83.749
Totaal baten	-164	-205	-207	-209	-212	-214
Saldo van baten en lasten	66.883	89.056	91.299	81.445	81.447	83.535
Stortingen						
7.2.1 Reserve Bedrijfsvoering	3.440	1.420	1.420	1.420	1.420	1.420
7.2.1 Reserve Go-gelden	0	0	0	0	0	0

7.2.1 Reserve Huisvesting	0	0	0	0	0	0
7.2.5 Algemene Reserve	5.715	2.200	0	16.580	0	0
Onttrekkingen						
7.2.1 Reserve Bedrijfsvoering	-3.175	-6.270	-6.650	-1.000	-1.100	-3.100
7.2.1 Reserve Go-gelden	-2.163	-99	0	0	0	0
7.2.1 Reserve Huisvesting	-762	-782	-782	-782	-782	-782
7.2.5 Algemene Reserve	-43.341	-74.988	-2.239	-617	-1.744	-14.836
Resultaat	26.597	10.537	83.048	97.046	79.241	66.237

Financiële ontwikkelingen

- 7.2.1 Overhead: in 2023 en 2024 is sprake van incidenteel hogere overhead-kosten doordat een aantal huisvestingsprojecten uitgevoerd worden. De kosten worden gedekt door de reserve Bedrijfsvoering. Daarom zijn de onttrekkingen aan de reserve incidenteel hoger geraamd.
- 7.2.2 Vennootschapsbelasting: in 2024 wordt bij PolanenPark C.V. een forse stijging van het resultaat verwacht vanwege hoger geraamde grondopbrengsten. Hierdoor wordt voor 2024 rekening gehouden met hogere vennootschapsbelasting.
- 7.2.5 Algemene reserve: in 2023 is een onttrekking aan de Algemene reserve van € 75 miljoen geraamd. De belangrijkste componenten zijn: een onttrekking van € 23 miljoen ter dekking van de afspraken uit het coalitieakkoord 2020-2023, een overheveling van € 24 miljoen naar de reserve Mobiliteitsbeleid voor de bijdrage aan het doortrekken van de Noord-Zuid-lijn en een onttrekking van € 22,6 miljoen voor het inzetten van het rekeningresultaat 2022 voor 2023.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is om financiële gevolgen van risico's op te vangen. Risico's die reeds gedekt (al dan niet via een voorziening) of verzekerd zijn maken geen onderdeel uit van de hieronder genoemde risico-inventarisatie. De paragraaf begint met een samenvatting van de verschillende kengetallen. Vervolgens wordt kort het inventarisatie- en classificatieproces beschreven en worden de relevante risico's uitgewerkt. Hierop volgt een overzicht van het verloop van de risico's en een indicatie van het risicobedrag (benodigde weerstandscapaciteit) van 1 en 4 jaar. Deze risicobedragen worden tegenover de middelen waarmee financiële gevolgen van risico's kunnen worden opgevangen (beschikbare weerstandscapaciteit) gezet. Dit is om de mate waarin de provincie in staat is de financiële gevolgen van risico's op te vangen (weerstandsvermogen) te achterhalen. De paragraaf sluit af met de uitwerking van de verplichte BBV-kengetallen.

Beleid

Het risicobeleid is vastgelegd in de kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2022-2025 en de financiële verordening. De kadernota bevat beleidsregels en normen over de wijze waarop de weerstandscapaciteit wordt opgebouwd en ingezet. De financiële verordening is bepalend voor de minimale hoogte van de algemene reserve en aan te houden risicoreservering (minimaal 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen).

Visie

De visie van de provincie op risicomanagement luidt als volgt: "De provincie Noord-Holland streeft naar het systematisch inzichtelijk maken van alle significante risico's en kansen bij het realiseren van haar doelstellingen. Risicomanagement is daarmee onderdeel van het reguliere denken en doen. Het bewust verminderen, spreiden, vermijden, of accepteren van risico's leidt tot het 'in-control-zijn' van de organisatie". De provincie anticipeert actief op risico's en kansen om de doelstellingen te bereiken.

Samenvatting

Risico-inventarisatie (x € 1000) *	Rekening 2021	Begroting 2023	Rekening 2022	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bruto risicobedrag	€ 43.090	€ 43.843	€ 49.720	€ 49.750	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoogte risico's 1 jaar	€ 13.700	€ 14.500	€ 19.289	€ 31.289	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoogte risico's 4 jaar	€ 28.800	€ 29.600	€ 34.972	€ 34.900	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weerstandsvermogen							
Weerstandsvermogen 1 jaar	13,6	8,5	8,6	3,8	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weerstandsvermogen 4 jaar	23,4	21,4	21,6	18,5	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kengetallen							
Netto schuldquote	17%	93%	46%	129%	169%	213%	243%
Gecorrigeerde netto schuldquote	-2%	76%	26%	113%	153%	197%	227%
Solvabiliteitsratio	73%	51%	69%	39%	32%	29%	26%
Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	7%	3%	8%	0%	5%	2%	1%
Belastingcapaciteit	82%	81%	81%	91%	91%	91%	91%

* Overige niet gekwantificeerde risico's kunnen niet in berekeningen worden meegenomen, maar hebben een significante invloed op het risicobedrag en het daaraan gerelateerde weerstandsvermogen.

Risico's

Binnen de organisatie worden risico's regelmatig geïnventariseerd. Om risico's af te dekken worden risico's met een bruto effect van € 100.000 of hoger meegenomen in de risico-inventarisatie. Aan elk geïnventariseerd risico wordt vanaf 2022 een risicoscore gegeven (het product van de gevolg- en kansklasse). De gevolg- en kansklassen worden per risico bepaald volgens onderstaande normering. Bij het bepalen van de score is de hoogste score doorslaggevend.

<i>Financieel gevolg in euro's</i>	<i>Imagoschade</i>
1 Kleiner dan € 500.000	1 Interne imagoschade
2 Tussen € 500.000 en € 2 miljoen	2 Lokale imagoschade
3 Tussen € 2 miljoen en € 5 miljoen	3 Regionale/provinciale imagoschade
4 Groter dan € 5 miljoen	4 Landelijke imagoschade

Tabel 1: Gevolgklassen

<i>Kansklasse naar frequentie</i>	<i>Kansklasse naar kanspercentage</i>
1 Laag: minder dan 1 keer in 20 jaar	1 0% tot 25%
2 Middel: minimaal 1 keer in 20 jaar tot 1 keer per jaar	2 25% tot 50%
3 Hoog: 1 of meerdere keren per jaar	3 50% en hoger

Tabel 2: Kansklassen

Het product van de gevolg- en kansklassen is de risicoscore.

<i>Gevolgklasse 4</i>	4	8	12
<i>Gevolgklasse 3</i>	3	6	9
<i>Gevolgklasse 2</i>	2	4	6
<i>Gevolgklasse 1</i>	1	2	3
	<i>Kansklasse 1</i>	<i>Kansklasse 2</i>	<i>Kansklasse 3</i>

Tabel 3: Risicoscore

Alleen risico's met een risicoscore van 4 of hoger worden vermeld in onderstaande risicotabel. Risico's met een lagere score worden wel meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Risico's	Risicobedrag	Risicoscore	Dekking
Strategische risico's			
1. Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij WABO - procedure	€ 3.000.000	6	Weerstandsvermogen

2.	Kosten opruimen afvalinrichting	€ 1.000.000	4	Weerstandsvermogen
3.	Wateroverlast: natuurontwikkeling Texel	€ 1.048.000	4	Weerstandsvermogen
4.	Lening Nationaal Restauratiefonds	€ 9.100.000	4	Weerstandsvermogen
5.	Deelneming PDENH	€ 12.089.643	4	Weerstandsvermogen
6.	Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer	€ 7.200.000	8	Weerstandsvermogen
7.	Deelneming ROM	€ 12.000.000	8	Weerstandsvermogen
8.	Strategische aankopen	€ 2.500.000	4	Weerstandsvermogen
Externe risico's				
9.	Dividenduitkering	€ 1.812.500	4	Weerstandsvermogen

Strategische risico's

1. Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij Wabo-procedure

De uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) op grond van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht en daarop betrokken wetten is ligt bij de omgevingsdiensten. Als mandaatgever is en blijft de provincie verantwoordelijk voor de vermogensrechtelijke gevolgen van de namens de provincie genomen besluiten. Bij vergunningverlening bestaat het risico dat onterecht vergunningen, ontheffingen of vrijstellingen worden verleend, gewijzigd of geweigerd. Hierdoor kunnen financiële gevolgen voor bedrijven of derden ontstaan. Dit geldt ook voor een handhavingsbesluit dat niet terecht tot stand komt, of een rechtsongelijkheid bij toezicht. Fouten in de procedures kunnen leiden tot schadeclaims van bedrijven bij de provincie. Dit doet afbreuk aan het imago van de provincie. Schadeclaims kunnen oplopen tot een bedrag van circa € 3 miljoen.

De provincie heeft privaatrechtelijke overeenkomsten gesloten met de omgevingsdiensten over de eisen waaraan de vergunningverlening, toezicht en handhaving moeten voldoen. De aansprakelijkheid voor tekortkomingen in de uitvoering van de VTH taken ligt tot het bedrag van de betreffende dienstverlening bij de omgevingsdiensten. Zij moeten voldoen aan de Verordening Kwaliteit VTH Omgevingsrecht. In de rol van opdrachtgever bewaakt de provincie dit.

2. Kosten opruimen afvalinrichting

De provincie is bevoegd gezag voor majeure risicobedrijven. In het geval dergelijke bedrijven in continuïteitsproblemen komen, met mogelijk faillissement als gevolg, dan is het mogelijk dat het bevoegd gezag de eventuele opruim- en saneringskosten moet dragen. Er kunnen verschillende oorzaken zijn voor continuïteitsproblemen, zoals een incident of brand, marktfalen, en een wijziging van regelgeving waardoor bepaalde afvalstromen niet meer mogen worden verwerkt. Ook handhavend optreden namens de provincie of het intrekken of weigeren van de vergunning door de provincie kan een rol spelen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het mogelijk bij dergelijke bedrijven een financiële zekerheidsstelling te eisen. Hiervoor moet wel ná de inwerkingtreding van de Omgevingswet de vergunning van de betreffende bedrijven worden geactualiseerd. Tot dat moment is de provincie verantwoordelijk voor dit risico. Het gaat om zo'n 145 bedrijven.

3. Wateroverlast: natuurontwikkeling Texel

Het risico is mogelijke wateroverlast als gevolg van meerdere peilopzetten bij een natuurontwikkelingsproject. Ondanks alle voorzorgsmaatregelen, is een gebeurtenis op voorhand nooit uit te sluiten. Wateroverlast heeft allereerst gevolgen voor de agrarische productie. In periodes van droogte kan verzilting optreden. Daardoor is de kans op botulisme in warme, droge zomers gering. Daarnaast zijn er voorzieningen waarmee altijd water kan worden

in- of uitgelaten.

De eerste fase van het project is in 2019 gestart. De eerste peilopzet is in 2020 uitgevoerd. In 2023 zijn de laatste werkzaamheden uitgevoerd. Eind 2022 is de derde peilopzet uitgevoerd. De verwachting is dat in 2024 de laatste kleine aanpassing aan het peil wordt doorgevoerd. Bij de aanvang van het project is een nul- meting gedaan. De provincie blijft het waterpeil in het gebied tot en met 2030 monitoren en de resultaten met het hoogheemraadschap delen.

Treedt er ondanks alle onderzoeken en mitigerende maatregelen toch waterschade op, dan wordt gekeken wat de oorzaak is van deze schade. Eventuele schade die voortvloeit uit direct aan het project toerekenbare gevolgen, wordt vergoed. Het hoogheemraadschap bekijkt wat de oorzaak is en wie hiervoor verantwoordelijk is. De provincie staat garant voor de betaling van de schadevergoeding. Schade die niet het gevolg is van het project of daar niet aan kan worden toegerekend, valt hier dus buiten.

4. Lening Nationaal Restauratiefonds

De provincie heeft geld uitgeleend aan het Nationaal Restauratiefonds (NRF) dat op zijn beurt geld leent aan eigenaren voor het herbestemmen, restaureren en verduurzamen van monumenten. Het risico bestaat dat de lening niet (volledig) wordt terugbetaald aan het NRF en in het verlengde daarvan aan de provincie. Om dit risico te beperken toetst het NRF of de ontvangers van de leningen voldoende kredietwaardig zijn. Door middel van hypothecaire leningen, met het monument als onderpand, verkrijgt het NRF voldoende zekerheid. Ook bekijkt het NRF in hoeverre daadwerkelijk voldoende zekerheid kan worden verkregen uit het te financieren onderpand. Het risico bedraagt maximaal € 9,1 miljoen.

5. Deelneming Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland B.V. (PDENH)

PDENH investeert in duurzame en innovatieve bedrijven of initiatieven in Noord-Holland. Omdat PDENH wordt gefinancierd met provinciale middelen, leiden de investeringen door PDENH ook tot een financieel risico voor de provincie. De financiële risico's zijn relatief beperkt omdat wordt geïnvesteerd in bestaande bedrijven, die al op de markt actief zijn. Verder wordt als beheersmaatregel voor iedere investering een uitgebreid boekenonderzoek uitgevoerd. Ondanks dat het risico relatief beperkt is gaat het in absolute zin om grote bedragen. Het aantal investeringen en het uitgezette kapitaal door PDENH neemt in de toekomst verder toe. Zekerheidshalve is bij de berekening van het benodigde risicobedrag voor PDENH uitgegaan van 10% van het geïnvesteerde vermogen. Naar aanleiding van de coronacrisis was deze in afgelopen perioden tijdelijk verhoogd naar 20%. Bij deze begroting is het risicopercentage teruggezet naar 10%. Het risicobedrag voor PDENH dient ter dekking van onvoorziene risico's, in de vorm van (onvoorziene) faillissementen van ondernemingen waarin het fonds heeft geïnvesteerd. Naar verwachting is het risicobedrag ruim berekend omdat in de jaarstukken van de provincie ook reeds een verliesvoorziening is opgenomen voor dekking van voorziene risico's bij PDENH.

6. Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer en Uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland

De provincie kent het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) subsidies toe op grond van 2 regelingen: de subsidieregeling ANLb en de uitvoeringsregeling POP3-subsidies Noord-Holland. Deze subsidies bestaan uit EU-middelen en provinciale middelen. De POP3-subsidieverplichtingen overstijgen het bedrag waar wij als provincie aan Europese middelen aanspraak op kunnen maken. Dit leidt mogelijk tot kosten voor de provincie, maar het is ook mogelijk dat hier tot het jaar 2026 alsnog Europese middelen voor beschikbaar komen. In elk geval zijn tot en met 2025 het einde van het POP3 verschillende momenten dat extra EU-middelen beschikbaar kunnen komen. In 2019 was een risicobedrag opgenomen van € 4,6 miljoen. Dit betrof het bedrag tot en met 2019. In de jaren 2020 en 2021 heeft de provincie voor ANLb voor € 2,6 miljoen meer aan subsidiebetalingen gedeclareerd dan het bedrag aan Europese middelen waarop de provincie aanspraak kan maken. Daarmee komt het totale bedrag op € 7,2 miljoen.

7. Deelneming ROM

ROM InWest investeert in duurzame en innovatieve bedrijven of initiatieven in Noord-Holland. Omdat de ROM deels wordt gefinancierd met provinciale middelen, leiden de investeringen ook tot een financieel risico voor de provincie.

Bij het besluit tot deelname in de ROM (18 mei 2021) is er een risicopercentage van 30% opgenomen. Dit komt neer op een risico van maximaal € 12 miljoen.

In 2022 zijn er bij de ROM 3 nieuwe aandeelhouders (overheden) toegetreden, voor in totaal circa € 10,5 miljoen. Het totaal kapitaal van de ROM is hiermee circa € 160 miljoen. De ROM InWest is nu 1,5 jaar in functie. In die periode heeft de ROM 11 investeringen gedaan, waarvan 6 in het transitiefonds van de ROM en 6 uit het mkb-fonds. Het totaalbedrag dat de ROM hiermee heeft geïnvesteerd is circa € 7 miljoen. Het totaal van de deals waar deze investeringen deel van uitmaken (met andere financiers) is circa € 21 miljoen.

8. Strategische aankopen, materiële vaste activa

Voor de uitvoering van het provinciaal grondbeleid is onder meer het krediet voor strategische grondaankopen beschikbaar. Vooruitlopend op concrete provinciale projecten worden ten laste hiervan grondaankopen gedaan. Dit heeft als risico dat de economische waarde van deze grond op enig moment (in negatieve zin) afwijkt van de boekwaarde. Om dit risico af te dekken is een bedrag in het weerstandsvermogen opgenomen. Dit bedrag is gerelateerd aan de boekwaarde van de strategische aankopen en materiële vaste activa. Per 31 december 2022 bedraagt de boekwaarde van de strategische aankopen € 25 miljoen.

9. Dividenduitkeringen

Jaarlijks worden dividendinkomsten geraamd van een aantal deelnemingen. Deze mogelijke inkomsten zijn een risicopost, doordat pas na afloop van een boekjaar bij een deelneming blijkt of het verwachte positieve resultaat is behaald.

Omdat de dividendinkomsten deel uitmaken van de structurele dekkingsmiddelen, reserveert de provincie volgens besluitvorming van Provinciale Staten 25% van de voor dat jaar geraamde inkomsten als onderdeel van de algemene reserve. Door hetzelfde bedrag op te nemen in de risico-inventarisatie wordt het risico afgedekt dat 25% van de geraamde dividenden niet worden uitgekeerd.

Het risico is structureel, doordat het zich elk kalenderjaar opnieuw kan voordoen. De kans dat dit risico zich voordoet is laag. De impact van het risico wordt beperkt door de dividendontvangsten voorzichtig te ramen. Daarnaast vinden jaarlijks diverse overleggen met de deelnemingen plaats. Hierin worden mogelijke risico's binnen de bedrijfsvoering besproken en worden eventueel maatregelen genomen. Tenslotte kan in bepaalde gevallen worden gekozen voor een dividenduitkering uit in het verleden behaalde winsten.

Verloop risico's

Risico-inventarisatie (bruto x € 1.000)	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Afname / toename*
Strategische risico's	€ 55.964	€ 41.307	€ 33.688	€ 47.938	€ 42.060	€ 47.938	-
Externe risico's	€ 1.783	€ 1.783	€ 3.513	€ 1.783	€ 1.783	€ 1.813	Toename
Overig niet gekwantificeerd	PM	PM	PM	PM	PM	PM	-
Bruto risicobedrag	€ 57.747	€ 43.090	€ 37.201	€ 49.721	€ 43.843	€ 49.751	Toename

Ten opzichte van de jaarrekening 2022 is het risicoprofiel nagenoeg ongewijzigd. De toename van € 30.000 wordt veroorzaakt door de actualisatie van het te verwachten dividend.

In vergelijking met de voorgaande inventarisatie (begroting 2023) is het totaal aan bruto-risico's toegenomen met € 5.9 miljoen als gevolg van actualisatie in de jaarrekening 2022.

Overige risico's niet-gekwantificeerd

Naast genoemde risico's onderkent de provincie een aantal risico's die zich op dit moment zowel landelijk als wereldwijd voordoen en waarvan de omvang en eventuele schade nog niet verder te kwantificeren zijn. Denk hierbij aan:

Stikstof

De maatregelen en wetgeving vanuit de rijksoverheid om stikstof te verminderen hebben gevolgen voor de snelheid en kosten voor het uitvoeren van provinciaal beleid, zoals de verschillende grote opgaven en de aanleg, beheer en onderhoud van infrastructuur.

Inflatie

De grondstof- en energieprijzen zijn in de afgelopen periode bovengemiddeld gestegen. De verdere ontwikkeling van deze inflatie is niet goed in te schatten en wordt gezien als een risico voor provinciale activiteiten. Hierdoor is het niet mogelijk om in te schatten of de indexatie die de provincie toepast toereikend zal zijn. Wanneer voor de inkomstenstroom geen sprake is van een vergelijkbare prijspeilstijging is dit een risico. Dit kan leiden tot hogere exploitatiekosten en/of hoger benodigde kredieten (wat leidt tot hogere kapitaallasten).

Indexering op begrotingen omgevingsdiensten

Hier is sprake van als de indexering op de begrotingen van de verschillende omgevingsdiensten hoger uitkomt dan eerder is begroot. Het gaat hier om de gewogen indexeringcijfers ten aanzien van cao en prijsinflatie materiële kosten. Timing van deze indexering is afhankelijk van de gemeentelijke cao-onderhandelingen, waarvan de afsluiting niet samenvalt met de provinciale planning- en controlcyclus. Dit kan leiden tot onverwacht hogere kosten.

De provincie heeft als deelnemer in de gemeenschappelijke regelingen het recht om een zienswijze in te dienen op de begrotingen van de omgevingsdiensten. Bij het afsluiten van de uitvoeringsprogramma's kan de provincie het totaal af te nemen dienstenpakket proberen te verminderen om de effecten van het risico te beperken. Het risico loopt de provincie eens per jaar en komt elk jaar terug sinds de provincie deelneemt in de gemeenschappelijke regelingen. De hoogte van het risicobedrag kan niet worden bepaald. Het risico heeft zich voorgedaan in 2023.

Klimaatverandering

De klimaatverandering is merkbaar in de wereld. Ook op de wegen en waterwegen van de provincie heeft het klimaat invloed. Dit brengt meerdere risico's met zich mee. Als beheerder wordt zij geconfronteerd met grote afwisseling van natte en droge periodes en meer waterafvoer rond wegen en waterwegen. Het ontwerp van de infrastructuur is gebaseerd op klimaatuitgangspunten waar minder extreme situaties voorkomen. In de komende jaren zullen er meer en andere situaties optreden waar de infrastructuur en omgeving niet op is ingericht. Dit kan leiden tot schade bij wegen.

Ook kunnen dijken last krijgen van klimaatveranderingen. Daarnaast kan verhoging van het grondwaterpeil effect hebben op wegen en waterwegen. Dit heeft weer gevolgen voor de fundering van wegen, bruggen of viaducten. Door het monitoren van het provinciaal areaal houdt de provincie deze risico's in beeld.

Faunaschade

Onder programma 5.2 Beheren van natuur wordt rekening gehouden met faunaschade. De hieraan gerelateerde tegemoetkoming varieert door verschillende externe componenten waar de provincie geen invloed op heeft. Hierdoor loopt de provincie het risico dat de compensatie hoger uitvalt dan oorspronkelijk begroot.

Vervanging en realisatie

Het einde van de levensduur van infrastructuur en kunstwerken zorgt voor een opgave die niet goed is te voorspellen. Dit komt bijvoorbeeld door veroudering en zwaardere belasting. De wegbeheerders Rijkswaterstaat, de gemeenten in Noord-Holland en de provincie staan voor dezelfde uitdaging. De opgave is om gezamenlijk op te trekken en de risico's en nadelige gevolgen zo klein mogelijk houden. Voor de gebruikers, maar ook voor de beheerders. Dit betekent afstemmen en samen optrekken bij het vervangen van de infrastructuur.

Areaal data

De provincie werkt eraan om de areaaldata zowel kwantitatief als kwalitatief verder op orde te krijgen. De kwaliteit van de data kan financiële gevolgen hebben, omdat de verwachte (begrote) vervangopgave en onderhoudslasten af kunnen wijken van de werkelijke situatie. Het areaal en daarmee de beheerlasten komen steeds beter in beeld, waardoor voorspellingen steeds nauwkeuriger worden.

Cybersecurity

Het aantal cyberincidenten neemt elk jaar toe. De provincie moet er rekening mee houden dat ze getroffen zal worden. Het is daarom belangrijk om te voldoen aan de gestelde securitynormen en daar proactief invulling aan te geven. Dit vermindert de kans op cyberincidenten. Als een cyberincident zich voordoet, dan kan dit leiden tot hoge kosten, reputatieschade en inbreuk op het vertrouwen in de overheid.

Personeelsschaarste

Zowel kwalitatief als kwantitatief heerst er personele schaarste. Door de huidige krapte op de arbeidsmarkt zijn vacatures lastig in te vullen. Dit geldt voor zowel het aantrekken van vast als van tijdelijk personeel. Als gevolg hiervan kan de doorloop van projecten en het behalen van provinciale doelstellingen in het gedrang komen.

Hogere kwaliteitseisen assets

Aanscherping van wet- en regelgeving kan zorgen voor hogere kwaliteitseisen aan assets. Dit leidt in het geval van vervanging en/of onderhoud tot hogere investeringen en/of lasten.

PFAS

Bij civiele werken moet de grond worden onderzocht op de aanwezigheid van PFAS. Indien de grond meer schadelijke stoffen bevat dan de norm toestaat, heeft dit vertraging in de projecten tot gevolg.

Berekening risico's

Bij de begroting en de jaarrekening wordt jaarlijks het actuele totale weerstandsvermogen (voor een periode van 4 jaar) en het actuele incidentele weerstandsvermogen (voor een periode van 1 jaar) berekend. Bij deze begroting is het risicoprofiel nauwelijks veranderd, er is wel een eerste verbetering aangebracht in de Monte-Carlosimulatie. Dit heeft een hoger te reserveren bedrag (in de simulatie van 1 jaar) om de ongedekte risico's te dekken als gevolg. Bij de op te stellen uitvoeringsnota wordt bekeken in welke mate verdere verbetering van de Monte-Carlosimulatie nog mogelijk is.

Om tot het weerstandsvermogen te komen wordt de beschikbare weerstandscapaciteit geconfronteerd met de uitkomst van de simulatie van de risico's (benodigde weerstandscapaciteit). Het quotiënt van beide bedragen wordt het weerstandsvermogen genoemd. De totale bruto-omvang van deze risico's bedraagt € 49,8 miljoen (exclusief PM-posten).

Berekende hoogte van de risico's voor 1 jaar: € 31,3 miljoen

Op basis van de Monte-Carlosimulatie is berekend dat de provincie voor het komende jaar een risico loopt van € 31,3 miljoen. Dit betekent dat in 99% van de simulaties (en dus met 99% zekerheid) gesteld kan worden dat het komende jaar het bedrag aan schade niet groter zal zijn dan het hier genoemde risicobedrag. De stijging van € 12 miljoen wordt veroorzaakt door de geactualiseerde simulatie.

Berekende hoogte van de risico's voor 4 jaar: € 34,9 miljoen

Op basis van diezelfde methode is berekend dat de provincie voor de komende 4 jaar een risico loopt van € 34,9 miljoen. Dit betekent dat in 99% van de simulaties (en dus met 99% zekerheid) gesteld kan worden dat het komende jaar het bedrag aan schade niet groter zal zijn dan het hier genoemde risicobedrag.

Berekening weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Toelichting weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken. Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele weerstandscapaciteit en structurele weerstandscapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit kan eenmalig worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en is de som van:

- de algemene reserve
- de post onvoorzien voor het betreffende boekjaar
- stille reserves

Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de verkoopwaarde van activa en de waarde waarvoor deze activa op de balans staan. In de berekening van de weerstandscapaciteit worden stille reserves niet meegenomen, tenzij er een concrete intentie is betreffende activa binnen 1 jaar te verkopen.

De structurele weerstandscapaciteit kan terugkerend worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en bestaat uit:

- de onbenutte belastingcapaciteit
- de post onvoorzien in de jaren na het komende jaar
- begrotingsruimte.

Het beleid over de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen en er financiële schade is voor de provincie, wordt gesproken over incidenten. In een dergelijk geval wordt de financiële positie van de provincie aangetast en kan het voorkomen dat er maatregelen moeten worden getroffen om de financiële positie op termijn weer op peil te brengen. Het volgende is van toepassing met betrekking tot het aanwenden van de weerstandscapaciteit bij incidenten:

- PS wordt geïnformeerd over het zich voordoen van een incident, inclusief de achtergronden.
- Er volgt een voorstel voor het risicobedrag dat ten laste van de algemene reserve gebracht dient te worden, wanneer geen andere dekkingsmogelijkheden voorhanden zijn.
- Indien de algemene reserve hierdoor niet meer toereikend is, wordt een bezuinigingsvoorstel geformuleerd.
- De weerstandscapaciteit moet op peil worden gebracht als het zodanig is aangetast dat het niet langer aan de norm voldoet. In dat geval volgt een herstelplan dat voorgelegd wordt aan PS.

Toelichting weerstandsvermogen

Het kengetal weerstandsvermogen drukt uit in welke mate de provincie in staat is om met haar financiële reserves risico's op te vangen. Het kengetal weerstandsvermogen wordt berekend door de totale weerstandscapaciteit te delen door de hoogte van de risico's over een periode van 1 jaar (incidentele weerstandsvermogen) of 4 jaar (structureel weerstandsvermogen).

De norm voor het minimaal aan te houden weerstandsvermogen bedraagt 1. Indien ondanks genomen beheersmaatregelen het totale weerstandsvermogen of het incidentele weerstandsvermogen lager wordt dan 1, dan doen Gedeputeerde Staten financiële voorstellen die ertoe leiden dat het weerstandsvermogen weer wordt teruggebracht tot het minimale niveau.

Daarnaast is in de financiële verordening de norm bepaald om de algemene reserve op minimaal 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen te houden. Deze structurele algemene dekkingsmiddelen worden verder toegelicht in beleidsdoel 7.1.

Incidenteel weerstandsvermogen

Berekening incidentele weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Begroting 2024
Algemene reserve	120
Onvoorzien (huidig boekjaar)	-
Totaal incidentele capaciteit	120
Berekende risico's voor 1 jaar	31,3
Kengetal Weerstandsvermogen voor 1 jaar	3,8

Totale weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Totaal
Algemene reserve	120				120
Onvoorzien (huidig boekjaar)	-				-
Totaal incidentele capaciteit	120	-	-	-	120
Onbenutte belastingcapaciteit		171,7	175,1	178,6	525,4
Onvoorzien (komend boekjaar)		-	-	-	-
Meerjarenbegrotingsruimte		-	-	-	-
Totale structurele capaciteit	-	171,7	175,1	178,6	525,4
Totale weerstandscapaciteit					645,4
Berekende risico's voor 4 jaar					34,9
Kengetal Weerstandsvermogen voor 4 jaar					18,5

Uit dit overzicht blijkt dat de berekende weerstandscapaciteit op basis van de incidentele capaciteit 3,8 bedraagt (was 8,6 bij jaarrekening 2022). Deze afname wordt veroorzaakt door een stijging van het gesimuleerde risicobedrag en het verwerken van het coalitieakkoord waarin de algemene reserve wordt aangewend.

De algemene reserve komt bijna € 10 miljoen onder de - in de financiële verordening opgenomen - 25% norm te liggen. Volgens deze norm zou de algemene reserve 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen (á € 518 miljoen) moeten bedragen wat neerkomt op € 129,5 miljoen. De stand van de algemene reserve eind 2023 is echter € 119,7 miljoen. Gezien de geringe afwijking en de hoogte van de ratio (ad 3,8) is er vooralsnog geen actie noodzakelijk. Indien de komende jaren de algemene reserve ontoereikend blijft zal Gedeputeerde Staten hier, conform de financiële verordening, op terugkomen.

Voor een periode van 4 jaar bedraagt de weerstandscapaciteit 18,5 (was 21,6 bij jaarrekening 2022). Deze is verlaagd door het aanwenden van de algemene reserve en vermindering van de onbenutte belastingcapaciteit (als gevolg van de verhoging van de opcenten). In beide gevallen is de uitkomst groter dan 1. Dit betekent dat in beide gevallen de totale weerstandscapaciteit groter is dan de hoogte van de risico's.

Conclusies

Bij de begroting 2024 zijn risico's geïnventariseerd met een totale bruto-omvang van € 49,7 miljoen. Het berekende risicobedrag (na simulatie) voor het komende jaar bedraagt € 31,3 miljoen. Het berekende risicobedrag voor de komende 4 jaar bedraagt € 34,9 miljoen.

De incidentele weerstandscapaciteit bij de begroting 2024 bedraagt € 120 miljoen. Het weerstandsvermogen voor 1 jaar komt dan uit op 3,8. De totale weerstandscapaciteit bedraagt € 645 miljoen. Het weerstandsvermogen voor een periode van 4 jaar komt dan uit op 18,5. Met een zekerheid van 99% kan geconcludeerd worden dat de berekende weerstandscapaciteit toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen.

Kengetallen

Conform het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) zijn de volgende 6 kengetallen opgenomen:

1. Netto-schuldquote
2. Netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
3. Solvabiliteitsratio
4. Kengetal grondexploitatie
5. Structurele exploitatieruimte
6. Opcenten (zie hiervoor de paragraaf Provinciale heffingen)

1. Berekening netto-schuldquote

De netto-schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen.

De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en afschrijvingen op de exploitatie.

Bij jaarrekening ultimo jaar		Rekening 2022	Begroting 2023*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A	Vaste schulden (art. 46)	0	0	0	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (art. 48)	19	18	16	20	19	19
C	Overlopende passiva (art. 49)	403	666	935	1191	1430	1611
D	Financiële activa (art. 36 lid d, e en f)	0	0	0	0	0	0
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	130	70	70	70	70	70
F	Liquide middelen (art. 40)	0	0	0	0	0	0
G	Overlopende activa (art. 40a)	60	60	59	58	60	59
H	Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	505	596	637	641	619	617
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%)		46%	93%	129%	169%	213%	243%

*2023 t/m tweede
begrotingswijziging 2023

In de oude situatie had de provincie voldoende eigen middelen. Uit bovenstaande tabel blijkt dat dit de komende jaren verandert in een situatie waarbij de provincie geld moet lenen. De schuldquote loopt sterk op door oplopende verplichtingen (overlopende passiva). Om aan de verschillende verplichtingen te kunnen blijven voldoen wordt sinds 2023 geld geleend.

2. Berekening gecorrigeerde netto schuldquote

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de

schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Bij jaarrekening ultimo jaar		Rekening 2022	Begroting 2023*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A	Vaste schulden (art. 46)	0	0	0	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (art. 48)	19	18	16	20	19	19
C	Overlopende passiva (art. 49)	403	666	935	1191	1430	1611
D	Financiële activa (art. 36 lid b, c, d, e en f)	99	101	101	100	100	100
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	130	70	70	70	70	70
F	Liquide middelen (art. 40)	0	0	0	0	0	0
G	Overlopende activa (art. 40a)	60	60	59	58	60	59
H	Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	505	596	637	641	619	617
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%		26%	76%	113%	153%	197%	227%

*2023 t/m tweede begrotingswijziging 2023

Zie voor opmerkingen hetgeen onder 1 is gemeld. Zoals hierboven is vermeld zit het verschil in het feit dat bij deze berekening tevens de verstrekte leningen zijn meegenomen. Het verschil met 1 is zichtbaar op regel D.

3. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een provincie bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Bij jaarrekening ultimo jaar		Rekening 2022	Begroting 2023*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A	Eigen vermogen (art. 42)	1009	810	726	706	725	740
B	Balanstotaal	1460	1592	1859	2176	2524	2821
Solvabiliteit A/B * 100%		69%	51%	39%	32%	29%	26%

* 2023 t/m tweede
begrotingswijziging 2023

Hoe hoger de solvabiliteitsratio, des te hoger de weerbaarheid. De mate van weerbaarheid in combinatie met de andere kengetallen geeft een indicatie over de financiële positie van de provincie. De daling wordt veroorzaakt door een afname van de omvang van de reserves (eigen vermogen) en de sterk stijgende verplichtingen (zie schuldquote).

4. Grondexploitatie

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2022	Begroting 2023*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Niet in exploitatie genomen bouwgronden (art. 38 lid a punt 1)	0	0	0	0	0	0
Bouwgronden in exploitatie (art. 38 lid b)	0	0	0	0	0	0
Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	505	596	637	641	619	617
Grondexploitatie (A+B)/C * 100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

*2023 t/m

begrotingswijziging 2023

Uit bovenstaande blijkt dat de provincie niet over in exploitatie genomen gronden beschikt. Dit past bij het grondbeleid van de provincie.

5. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij dit onderscheid is de aard van de activiteit leidend. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering uit het provinciefonds en eigen belastinginkomsten (motorrijtuigenbelasting). Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd.

Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves). Dit wordt uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om de volgende cijfers te presenteren:

Bij jaarrekening ultimo jaar		Rekening 2022	Begroting 2023*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A	Totale structurele lasten	450	480	576	556	569	581
B	Totale structurele baten	524	528	602	611	603	609
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	34	30	26	24	25	25
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1	1	3	4	5	5
E	Totale baten	505	596	637	641	619	617
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) * 100%		8%	3%	0%	5%	2%	1%

*2023 t/m Tweede
begrotingswijziging 2023

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Daarnaast bevorderen hogere structurele baten de wendbaarheid (flexibiliteit) van de begroting. Voor Noord-Holland is in alle jaren sprake van een positief percentage. Een nadere opbouw van de baten en lasten staat in onderdeel 4.2.5 van deze begroting.

6. Belastingcapaciteit

Een provincie heeft de mogelijkheid om het aantal opcenten te verhogen tot het maximaal te heffen aantal opcenten. Dit wordt door het Rijk bepaald. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten in jaar t (het begrotingsjaar) te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar). Dit wordt uitgedrukt in een percentage.

Bij jaarrekening ultimo jaar		Rekening 2022	Begroting 2023*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A	Aantal opcenten MRB	67,9	67,9	77,4	77,4	77,4	77,4
B	Landelijk gemiddelde opcenten in jaar er voor	83,5	83,7	84,7	84,7	84,7	84,7
Aantal opcenten t.o.v. landelijk gemiddelde in jaar er voor (A/B) * 100%		81,3%	81,1%	91,4%	91,4%	91,4%	91,4%

*2023 t/m tweede begrotingswijziging
2023

Uit bovenstaande blijkt dat de provincie Noord-Holland onder het landelijk gemiddelde zit qua heffing van opcenten. Dit is ook logisch, omdat de provincie het laagste opcententarief heeft van alle provincies. Dit zorgt voor voldoende capaciteit om financiële tegenvallers op te vangen. Bij de begroting 2024 is de onbenutte belastingcapaciteit berekend op € 168 miljoen.

	Rekening 2022	Begroting 2023*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1. Netto schuldquote	46%	93%	129%	169%	213%	243%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	26%	76%	113%	153%	197%	227%
3. Solvabiliteitsratio	69%	51%	39%	32%	29%	26%
4. Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%	0%	0%
5. Structurele exploitatieruimte	8%	3%	1%	6%	3%	2%
6. Belastingcapaciteit	81,3%	81,1%	91,4%	91,4%	91,4%	91,4%

*2023 t/m tweede
begrotingswijziging 2023

In bovenstaande tabellen is op basis van een aantal kengetallen getracht om inzicht te geven in de financiële positie van de provincie. Voor een beoordeling van de financiële positie is het belangrijk om zowel naar de balans als naar de exploitatie te kijken. Uit de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit blijkt of een provincie over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. Voor de provincie Noord-Holland zijn de structurele baten de komende jaren groter dan de structurele lasten. Dit betekent dat de provincie voldoende flexibiliteit heeft om eventuele tegenvallers op te vangen. Het percentage opcenten van Noord-Holland (77,4) ligt onder het gemiddelde van alle 12 provincies (+/- 84%). Noord-Holland heeft het laagste opcententarief van alle provincies. Dit resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit bij de begroting van 2024 van € 168 miljoen. Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de begroting van de provincie voldoende wendbaar en flexibel is.

De kengetallen netto-schuldquote en netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. Vanaf 2023 is er een tekort aan middelen ontstaan en wordt vreemd vermogen aangetrokken ter financiering van bedrijfsprocessen.

De verwachte solvabiliteitsratio daalt de komende jaren van ongeveer 51% naar circa 26%. Dit wordt veroorzaakt door een daling van de omvang van het eigen vermogen (voornamelijk de reserves) en een toename van het balanstotaal. Dit laatste wordt vooral veroorzaakt doordat de investeringen in materiële vaste activa en financiële vaste activa de komende jaren toenemen.

Over de grondexploitatie kan gezegd worden dat Noord-Holland geen grondexploitatie kent. Hier zijn dus voor de komende jaren geen financiële consequenties te verwachten.

Het kengetal structurele exploitatieruimte toont aan dat er voldoende structurele baten zijn om de structurele lasten te dekken.

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat op basis van de huidige cijfers de financiële situatie van de provincie goed is.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het verbeteren en beheren van de (provinciale) infrastructuur zijn kerntaken van de provincie. De provincie beheert circa 650 kilometer wegen, 380 kilometer fietspaden, 50 kilometer busbanen, 250 kilometer vaarwegen (bodem en oevers), 590 civiele kunstwerken (inclusief duikers), DVM-systemen, een verkeers-, tunnel- en brugbediencentrale en 13 gebouwen (waarvan 4 huur). Onderdeel van de beheertaak is de wettelijke zorgplicht en provinciale ambitie om de kapitaalgoederen volgens afgesproken kwaliteitseisen in stand te houden door middel van onderhoud en vervanging. Hiermee worden functionaliteit en kwaliteit van deze kapitaalgoederen op peil gehouden en wordt kapitaalvernietiging voorkomen.

Infrastructuur

De instandhouding van de provinciale infrastructuur legt een groot beslag op de provinciale begroting. Hierdoor is in de afgelopen jaren steeds nadrukkelijker de behoefte ontstaan om de infrastructuur professioneler, doelmatiger en efficiënter in stand te houden.

De provincie gaat in 2024 verder met de ontwikkeling van het assetmanagement. Het beheer van de provinciale assets wordt verder in lijn gebracht met de provinciebrede doelstellingen. Thema's die steeds meer aandacht krijgen zijn duurzaamheid, biodiversiteit, klimaatverandering, energieverbruik, digitalisering en innovatie. Voor deze thema's wordt via pilotprojecten geleerd, bijgestuurd en geacteerd op de opgedane ervaringen. Er wordt altijd een afweging gemaakt tussen de risico's, de kosten en de opbrengsten.

Het bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau voor het functioneren van het areaal is leidend. De systematiek is gebaseerd op de landelijke afspraken. Dit is vastgelegd in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG). Ook is hierin vastgelegd welke financiële middelen hiervoor noodzakelijk zijn.

De afweging over beleidswijzigingen, trends en ontwikkelingen zoals omschreven in de NIKG wordt (jaarlijks) bij de kaderbrief gemaakt.

Type areaal	Bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau
Stroomwegen	B
Overige wegen	C
Fietspaden	B
Milieuaspecten bij wegbeheer	B
Vrij liggende busbanen	B
Haltes/stations hoogwaardig openbaar vervoer (HOV)	B
Vaarwegen / oevers	C/D

Programmering Onderhoud

Alle maatregelen aan het infrastructurele areaal worden begroot en in de Provinciale Programmaplanning Infrastructuur opgenomen, zodat gestuurd kan worden op de voortgang in de studiefase. Bestuurlijk wordt een doorkijk van het infrastructurele programma vastgelegd in het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI).

Het iMPI geeft onder andere aan welke (vervangings-)investeringen noodzakelijk zijn. De kredieten hiervan worden met de behandeling van de begroting aangevraagd en door PS beschikbaar gesteld.

Het vast en variabel onderhoud is in uitvoering bij een gebiedscontractant. Deze gebiedscontractant is zelf verantwoordelijk voor het inplannen van de uitvoering. Bijna al het variabel onderhoud voor de gebieden met een gebiedscontract wordt geprogrammeerd door de gebiedsaannemer binnen de vaste jaarlijkse contractprijs.

Het beheer wordt gebiedsgericht uitgevoerd. Een belangrijk instrument hierin zijn de gebiedscontracten, waarbij het vast en variabel onderhoud van het areaal naar de markt is gebracht. Daarnaast zijn er ook aspecten van het onderhoud die moeilijk passen in een gebiedscontract en waarvan het efficiënter is om deze centraal te beleggen, zoals centrale brugbediening, dynamisch verkeersmanagement (DVM) en gladheidscoördinatie.

Verkeersmanagement wordt medio 2023 in de vorm van een i-dienst uitbesteed. Het verkeersmanagement vindt dan plaats vanuit een centrale in Rotterdam.

Gebouwen

De provincie Noord-Holland heeft verschillende panden in beheer. De meeste panden worden gebruikt voor de huisvesting van medewerkers en/of opslag van eigendommen. De provincie verhuurt een klein deel van haar panden als winkel, dienstwoning of kantoor aan derden.

Het onderhoud aan de panden voor 2024 kan als volgt worden ingedeeld.

- Vast onderhoud: het contractueel afgesproken onderhoud
- Variabel onderhoud: niet geplande onderhoudswerkzaamheden
- Storingen: de kosten die samenhangen met het oplossen van storingen (niet gepland).

Maincontract

Voor al het onderhoud aan de panden Houtplein 33, Dreef 1 & 3, Paviljoen Welgelegen en de fractiehuizen is in 2023 een nieuw 'maincontract' afgesloten, op basis van een prestatiecontract. Dit betekent 1 contract voor het onderhoud aan alle technische disciplines, waaronder bouwkunde, verwarming, lucht en elektrotechniek. In het nieuwe maincontract zijn nu ook de historische panden opgenomen. De scope van het contract is ook uitgebreid met keukentechniek en legionellabeheer.

Planmatig onderhoud

Voor het vast onderhoud werkt de provincie met contractuele afspraken en een meerjarenonderhoudsplan. Dit plan bevat het planmatig onderhoud van de panden en het contractueel afgesproken onderhoud om de panden in stand te houden.

In 2024 wordt onder andere onderhoud uitgevoerd aan de keukens, de fietsenstalling, de dry coolers. Er wordt onderzoek gedaan naar de oorzaak van diverse lekkages in de oudbouwpannen. Ook worden steunbalken in Paviljoen Welgelegen vervangen.

Niet-planmatig onderhoud

Het variabel onderhoud bestaat uit noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden die niet vooraf zijn gepland of contractueel vastgelegd.

Storingen

Onder storingen vallen alle werkzaamheden voor het oplossen van storingen. Deze zijn niet gepland en worden opgelost binnen het maincontract.

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (x €1 miljoen)

Beheer en onderhoud meerjarig (wegen)	2024	2025	2026	2027
A. Variabel onderhoud wegen	€ 27,3	€ 17,7	€ 10,1	€ 10,4
B. Projecten reserve kapitaallasten VIK v/h Res. GO	€ 2,0	€ 1,8	€ 4,7	€ 4,7
C. Vast onderhoud wegen	€ 3,0	€ 3,0	€ 3,0	€ 3,2
D. Gebiedscontracten (GBC1 t/m GBC7)	€ 37,1	€ 38,1	€ 38,9	€ 38,8
E. Tunnels	€ 6,1	€ 6,1	€ 6,1	€ 6,1
F. DVM-areaal wegen	€ 7,5	€ 5,7	€ 5,3	€ 5,3
G. Planmatig onderhoud gebouwen	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0
H. Correctief onderhoud gebouwen	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	€ 83,0	€ 72,4	€ 68,1	€ 68,5

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (vaarwegen)	2024	2025	2026	2027
B. Projecten reserve kapitaallasten v/h Res. GO	€ 1,5	€ 2,1	€ 0,4	€ 0,4
C. Variabel onderhoud vaarwegen	-€ 0,1	-€ 0,1	-€ 0,1	-€ 0,2
D. Beheer vaarwegen	€ 1,2	€ 1,3	€ 1,3	€ 1,3
E. Vast onderhoud vaarwegen	€ 3,4	€ 3,4	€ 3,4	€ 3,4
F. Gebiedscontracten (GBC1 t/m GBC7)	€ 6,6	€ 6,6	€ 6,6	€ 6,6
G. DVM-areaal vaarwegen	€ 1,9	€ 1,9	€ 1,7	€ 1,5
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	€ 14,5	€ 15,2	€ 13,3	€ 13,0

3.3 Financiering

Algemeen

Het treasurybeleid gaat over de doelstellingen, richtlijnen en limieten die voor het uitvoeren van de treasuryfunctie zijn vastgesteld. De wettelijke en provinciekaders zijn vastgelegd in:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)
- Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden
- Ministeriële regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
- Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV);
- Financiële verordening Noord-Holland 2021
- Financieringsstatuut Provincie Noord-Holland 2020
- Uitvoeringsrichtlijn Leningen en Garantstellingen Noord-Holland 2020

In deze wettelijke kaders staan onder andere richtlijnen over het aangaan en verstrekken van leningen, en het verlenen van garanties uit hoofde van de publieke taak. De provincie Noord-Holland beschikt op het moment van opmaken van deze begroting niet over uitzettingen en derivaten. Deze worden ook in 2024 niet verwacht.

De belangrijkste doelstellingen van het provinciale treasurybeleid zijn:

- Duidelijke richtlijnen bieden voor het eenduidig behandelen van aanvragen voor geldleningen en garantstellingen (vanuit publieke taak).
- Zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van de nodige financiële middelen.
- Beheersen van financiële risico's.
- Minimaliseren van de kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

Op het moment van schrijven van deze begroting is de Treasuryfunctie in ontwikkeling. In 2024 zal de treasuryfunctie volledig zijn ingericht.

Liquiditeitsprognose

Op basis van de actuele liquiditeitsprognoses verwacht de provincie in 2024 structureel nieuwe geldleningen te moeten aantrekken om de benodigde liquiditeit op peil te houden.

De provincie gaat over tot het aantrekken van langlopende geldleningen gedurende het jaar als het 100% zeker is dat deze nodig zijn. De omvang van de leningen en het tijdstip van aantrekken worden daarom bepaald aan de hand van de liquiditeitsprognose op korte termijn. Dit om overliquiditeit en onnodige rentekosten te voorkomen. Naast de liquiditeitsprognoses die nodig zijn voor het bepalen van de omvang van de geldleningen is het ook van belang om de verwachtingen rondom de renteontwikkelingen te betrekken bij de besluitvorming over het aantrekken van langlopende geldleningen. De provincie maakt hiervoor per kwartaal een actuele rentevisie op en betrekken deze rentevisie bij het bepalen van de vorm (looptijd) van de geldleningen.

De provincie hanteert het systeem van totaalfinanciering. Dit houdt in dat niet voor iedere investering apart een lening wordt afgesloten. Investerings worden gefinancierd uit het totaal van eigen vermogen en het lang vreemd vermogen (aantrokken leningen). Er is dus geen directe relatie tussen een bepaald(e) investering/project en de rentelasten voor een afgesloten lening. De rentekosten worden aan de desbetreffende taakvelden met behulp van een (rente)omslag toegerekend. Hierdoor is er inzicht in de volledige kosten van de taakvelden.

Deze werkwijze is in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording (BBV), de Wet fido en het Financieringsstatuut provincie Noord-Holland 2020. De bevoegdheid voor het aantrekken van geldleningen met een

looptijd langer dan 3 maanden ligt bij Gedeputeerde Staten. In de paragraaf Financiering van de begroting en de jaarstukken worden Provinciale Staten jaarlijks geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen in het financieringsbeleid.

Schatkistbankieren

De Staat verzekert met schatkistbankieren dat met de middelen van de provincie geen onnodige financiële risico's worden gelopen. Schatkistbankieren biedt de 2 volgende hoofdactiviteiten:

- Rekeningcourantverhouding met de Staat. Een positief saldo op de bankrekeningen van de provincie wordt dagelijks afgeroomd ten gunste van de rekening-courant. Andersom wordt een negatief saldo op de bankrekeningen dagelijks aangezuiverd vanaf deze rekening-courant. Deze saldogeregulatie wordt gedaan door het Agentschap van de Generale Thesaurie van het ministerie van Financiën.
- Plaatsing van deposito's bij genoemd Agentschap. Hierbij worden dagelijks onafhankelijk vastgestelde tarieven gehanteerd en aanvragen worden nooit geweigerd indien het saldo toereikend is. Vanwege de aflopende financiële ruimte wordt van het plaatsen van deposito's geen gebruik gemaakt.

Sinds de ingang van het verplicht schatkistbankieren (per 15 december 2013) is het voor de provincie mogelijk om tijdelijk overtollige middelen uit te zetten bij Nederlandse gemeenten, waterschappen en provincies, voor zover deze niet onder het toezicht van de uitzettende overheid vallen.

Renteverwachtingen

Een tweede belangrijke basis is de renteverwachting. Dit wordt ieder kwartaal opgesteld met 2 rentevisies van verschillende treasury specialisten. Volgens de renteverwachting verwacht de provincie dat de rente in 2024 nog licht zal stijgen.

Financieringstekort

Voor het begrotingsjaar 2024 gaat de provincie op basis van de actuele liquiditeitsprognoses uit van het aantrekken van middelen. De rentelast is gebaseerd op het huidige inzicht van de financieringsbehoefte. Voor het jaar 2026 en verder is de provincie momenteel aan het inventariseren. Er zal een concreet voorstel gedaan worden om in haar financieringsbehoefte te voorzien.

Een tekort wordt in eerste instantie met kasgeldleningen en waar dit structureel is met langlopende financiering gedekt. In de aanloop van het aantrekken van langlopende financiering zal conform het financieringsstatuut gehandeld worden.

Kasgeldlimiet/Renterisiconorm

De Wet fido stelt normen voor de hoogte van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Bij het uitvoeren van het treasurybeleid blijft de provincie in 2024 binnen deze normen. Overschrijding van de kasgeldlimiet wordt beheerst door het aantrekken van langlopende leningen. De renterisiconorm is bedoeld om (her)financiering van die meerjarige leningen over de jaren te spreiden.

Renteresultaat

Renteresultaat (x € 1.000)		2024	2025	2026	2027
De externe rentelasten over de korte en lange financiering					
A.	Financiering	3.069	5.312	5.312	5.312
B.	De externe rentebaten	-1.927	-1.926	-1.919	-1.914
Totaal door te rekenen externe rente		1.142	3.386	3.393	3.398
C.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-	-	-	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moeten worden toegerekend		-	-	-	-
Saldo door te rekenen externe rente		1.142	3.386	3.393	3.398
D1.	Rente over eigen vermogen	-	-	-	-
D2.	Rente over voorzieningen	-	-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1.142	3.386	3.393	3.398
E.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-	-	-	-
F.	Renteresultaat op het taakveld treasury	1.142	3.386	3.393	3.398

3.4 Bedrijfsvoering

Algemeen

De maatschappelijke opgaven van de provincie zijn veelomvattend en – vanwege de onderlinge verwevenheid – in toenemende mate complex. Een robuuste én wendbare bedrijfsvoering draagt er zorg voor dat de provincie deze opgaven en wettelijke taken adequaat kan vervullen. Op het gebied van het interne functioneren van de organisatie, het faciliteren van in- en externe samenwerking, en het politiek-bestuurlijke besluitvormingsproces. Doeltreffend, doelmatig én rechtmatig.

De afgelopen jaren lag in de organisatie van de bedrijfsvoering de nadruk op het in orde brengen van de basis. Daardoor is de provincie nu beter in staat om tijdig in te spelen op politiek-maatschappelijke ontwikkelingen. En als de basis op orde is, vraagt dat om onderhoud en doorontwikkeling. De provincieorganisatie doet dat op de volgende thema's in de bedrijfsvoering:

- Professionalisering: 'Samen leren in het werk'
- Digitalisering en datagedreven werken
- Bedrijfsvoeringssystemen
- Informatiebeheer.

Professionalisering

De provincie wil het coördinerend middelpunt van de regio zijn: wendbaar in haar taak en voorop in de samenwerking. Medewerkers kunnen met hun kennis en ervaring samen oplossingen vinden voor ruimtelijke en economische opgaven. Een bijzonder relevante ambitie met het oog op de uitdagingen waar de provincie voor staat. Het betekent dat de provincie wendbaar, professioneel, vernieuwend en trots wil zijn.

Wendbaar

Medewerkers blijven leren: zo werkt de provincie aan haar wendbaarheid. De organisatie is bezig met opgaven die voortdurend veranderen. Dat gebeurt samen met partners en inwoners, in een context van schaarste. De provincie wil kortcyclisch werken, blijven focussen op de opgaven en investeren in het werkend leren.

Professioneel

Provinciemedewerkers zijn professioneel, goed in hun vak en goed in samenwerken. Daarom stimuleert de organisatie hen om zich duurzaam te ontwikkelen tot professionals die zowel binnen als buiten de provincie samenwerken aan de gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven.

In de nieuwe cao staat duurzame inzetbaarheid centraal. Dit geeft de organisatie vorm via de volgende thema's:

- Leren en ontwikkelen
- Arbeidsmobiliteit en loopbaan
- Vitaliteit
- Werk-privébalans

In 2024 werkt de provincie hier een samenhangend programma voor uit.

Leidinggeven doet de provincie vanuit vertrouwen. In 2024 vertaalt de organisatie de strategische agenda van de directie en de benoemde ontwikkelingen door naar een leiderschapsprogramma. Daarin ontwikkelt de provincie het leiderschap verder.

Vernieuwend

De organisatie wil vernieuwend zijn in haar werkwijzen. Medewerkers werken gebiedsgericht, integraal en in goede verbinding met partners, markt en inwoners. Hierbij maakt de provincie gebruik van de nieuwste datatechnologie.

Trots

De provincie is trots: "Wij zijn een aantrekkelijke werkgever waar medewerkers kunnen groeien en waar integriteit hoog in het vaandel staat". Medewerkers gaan actief de dialoog aan over diversiteit en inclusie, "Wij zijn trots op wat we als provincieorganisatie doen en wie we zijn."

In de krappe arbeidsmarkt is het moeilijk om geschikte kandidaten te vinden voor vacatures. Daarom neemt het belang toe van een goede profilering van de provincie als aantrekkelijke werkgever en van slimme wervingscampagnes. De provincie zet zich nog meer in om nieuwe, talentvolle mensen aan te trekken en aan zich te binden. De organisatie professionaliseert deze arbeidsmarktcommunicatie komend jaar verder.

Interne communicatie

Versterking van de interne communicatie is komend jaar een belangrijk speerpunt. Dit is een gevolg van het feit dat medewerkers met het hybride werken nog steeds veel thuiswerken. Het doel van de versterking van de interne communicatie is daarom niet alleen om collega's te informeren, maar ook om ze zowel inhoudelijk als sociaal met elkaar te verbinden.

Het in 2023 vernieuwde intranet is het centrale communicatiekanaal. Een bezoek daaraan vormt de start van de werkdag voor elke medewerker van de provincie. Daarnaast maakt de organisatie voor de interne communicatie gebruik van onder meer livestreams, videoboodschappen, e-mails van de directie, achtergrondverhalen en interviews.

Digitalisering en datagedreven werken

De provincie zette het afgelopen jaar flinke stappen op het gebied van digitalisering en data. Voor 2023-2024 zijn er grote ambities voor verdere stappen in digitalisering en datagedreven werken.

Data- en digitaliseringsstrategie

In april 2023 stelde de provincie de ambtelijke data- en digitaliseringsstrategie vast, inclusief de uitvoeringsagenda 2023-2024. Deze strategie legt de focus op 3 prioritaire opgaven: wonen, klimaat & energie en het landelijk gebied. Er staat in beschreven hoe de provincie vanuit het domein data en digitaal de prioritaire opgaven wil ondersteunen bij het behalen van de doelen. Dit sluit aan bij de visie om meer integraal en datagedreven te gaan (samen)werken.

Data kunnen helpen bij het maken van ruimtelijke keuzes. Door middel van data en informatieproducten gaat de provincie inzichtelijk maken waar welke keuzes gemaakt moeten worden. Een ander doel van de strategie richt zich op het gebruik van monitoren en modelleren. Daarmee kan de impact van voorgenomen beleid worden getoond.

ICT-visie

Eind 2022 startte de provincie met het opstellen van een nieuwe ICT-visie. Hierin staan de uitgangspunten met betrekking tot de inzet en doorontwikkeling van de ICT-strategie ('van de ICT naar een moderne, robuuste en veilige ICT-omgeving'). De uitgangspunten in deze visie vormen samen een routekaart. Aan de hand daarvan bouwt de organisatie in de komende jaren aan het ICT-fundament voor een digitale transformatie.

De focus in de visie van de provincie op informatieveiligheid verandert. In het verleden lag de nadruk op het beveiligen van de werkplek, netwerken en apps. Nu gaat de aandacht steeds meer uit naar het beveiligen van accounts en gegevens. Daarnaast brengt ICT verbeteringen aan in het actief monitoren van de digitale omgeving en zorgt de afdeling ervoor dat deze detectie geautomatiseerd plaatsvindt.

Vernieuwing ICT-basisdiensten

In 2023 werkt de provincie aan de vernieuwing van de ICT-basisdiensten. Hiervoor voert de organisatie een aanbesteding uit: de aanbesteding cloud- en werkplekdiensten, inclusief service- en integratieondersteuning. De nieuwe leverancier levert de werkplekdiensten (bijvoorbeeld laptops, telefoons, digitale werkomgeving) voor alle medewerkers. Daarnaast gaan de directies over op het systeem SharePoint.

Interprovinciale samenwerking

De provincie Noord-Holland werkt op verschillende gebieden nauw samen met andere provincies. Gezamenlijk lobbyen ze richting het Rijk op onderwerpen die voor hen belangrijk zijn. Afgelopen jaar behaalden ze goede resultaten op interprovinciaal niveau en binnen het Programma Digitalisering (voorheen Interprovinciale Digitale Agenda). De provincies maakten gezamenlijke aanbestedingen en contracteringen met onder andere Microsoft.

Daarnaast is er interprovinciale samenwerking over de implementatie van nationale en Europese wetgeving op het gebied van digitalisering. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de Wet open overheid, de Wet digitale overheid en de Single Digital Gateway.

Bedrijfsvoeringssystemen

2024 wordt een belangrijk jaar voor de bedrijfsvoeringssystemen (BVS). De provincie bereidt onder andere de vervanging van het kernsysteem voor in het meerjarige programma 'BVS: rationalisatie van bedrijfsvoeringprocessen en -systemen'.

Vervanging van het kernsysteem

Het kernsysteem bevat de kerngegevens op het gebied van financiën, inkoop en HRM. Het is een belangrijke bron van informatie om mee te sturen en te gebruiken bij de verantwoording. Zowel als het gaat om bedrijfsvoering als om de prioritaire opgaven. Het doel is om vanaf 1 januari 2026 met een vernieuwd kernsysteem te gaan werken. Dat systeem moet voldoen aan de huidige stand van de techniek en de juiste informatie eenvoudig zichtbaar maken, op het juiste moment en in de juiste vorm. Informatie over de bedrijfsvoering moet bovendien toegankelijk en begrijpelijk zijn voor iedereen.

Het programma bedrijfsvoeringssystemen

Het programma 'BVS: rationalisatie van bedrijfsvoeringprocessen en -systemen' startte in 2023. De plannen daarin hebben 4 hoofddoelstellingen:

- Vervanging van het kernsysteem
- Vervanging van de overige systemen
- Toepassingen van nieuwe technieken
- Verandermanagement

De eerste 2 doelen richten zich op het creëren van een goed beheersbaar systeemlandschap dat optimaal ondersteunend is aan de informatiebehoeften vanuit de opgaven. Het derde doel betreft vooral het vergroten van de toegankelijkheid van informatie en de gebruikersvriendelijkheid. Het laatste doel gaat over de juiste begeleiding van medewerkers bij de veranderingen die nieuwe systemen en werkwijzen met zich meebrengen.

Informatiebeheer

De Archiefwet schrijft voor dat overheden hun informatie in 'goede, geordende en toegankelijke staat' brengen en houden. Met andere woorden: de provincie moet haar informatie goed beheren. Dankzij goed informatiebeheer kan de organisatie zich verantwoorden over haar handelen, transparant zijn en het vertrouwen van burgers en bedrijven behouden of terugwinnen. Daarnaast helpt het om efficiënter en beter samen te werken.

Verantwoordelijkheid voor informatiebeheer

Alle medewerkers van de provincie zijn zelf verantwoordelijk voor het beheer van de informatie die zij maken of ontvangen bij de uitvoering van hun taken. Daarom werken medewerkers in het kwaliteitssysteem informatiebeheer samen en werken ze structureel en continu aan verbeteringen. Dat doen ze door te zorgen voor up-to-date beleid, heldere interne communicatie en trainingen. Maar ook door alle managementlagen inzicht te geven in de staat van het informatiebeheer, aanbevelingen te doen en te adviseren.

Verbetering van het ICT-landschap

De provincie werkt daarnaast aan de verbetering van het ICT-landschap, om goed informatiebeheer beter te faciliteren. Zo worden e-mails straks automatisch conform de Archiefwet bewaard en vernietigd. Ook neemt de provincie langzaam afscheid van netwerkschijven, waarop informatie niet op de juiste manier kon worden beheerd. De organisatie stapt in plaats daarvan over op Sharepoint. Dat systeem is speciaal ingericht om informatie conform de Archiefwet te beheren. Bij de aanschaf van nieuwe ICT-middelen is geschiktheid voor informatiebeheer een belangrijke parameter in het keuzeproces.

Kaderstelling

De provincie vertaalt ondermeer externe regelgeving in interne kaders, ten behoeve van zowel het primair proces als de bedrijfsvoering. Hierbij is het uitgangspunt dat deze kaders begrijpelijk zijn en praktisch toepasbaar in de context van de opgaven van de provincie.

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet bundelt 26 wetten en tal van regels en zorgt voor vereenvoudiging, samenvoeging en deels nieuwe invulling van het omgevingsrecht voor de fysieke leefomgeving. Dat betekent een andere manier van werken.

Sturing en beheersing

Sturing op het behalen van de doelstellingen van de provincie vindt plaats via de planning & controlcyclus. In juli 2023 is er het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit' gesloten en deze is vertaald in de begroting 2024.

Intern stuurt de provincie steeds meer op dashboards en werkt zij toe naar datagedreven analyses op het gebied van bedrijfsvoering. In 2024 zet de provincie in op verdere integratie van diverse dashboards ter ondersteuning van het management.

De focus van interne beheersing richt zich de komende jaren op het beheerst realiseren van de provinciedoelstellingen. Hierbij gaat de aandacht uit naar zowel doelmatigheid, doeltreffendheid als rechtmatigheid.

Hiertoe is een controlframework ingericht dat vanuit verschillende invalshoeken (de 7 elementen van control als opgenomen in het controlstatuut) bijdraagt onder meer aan het versterken van de governance, het werken in overeenstemming met wet- en regelgeving, risicomanagement en project- en procesbeheersing. Jaarlijks stellen de afzonderlijke directies interne beheersplannen op waarin de concrete behoefte ter versterking van de interne beheersing voor die specifieke directie wordt vastgelegd. De voortgang wordt periodiek besproken en zonodig bijgesteld.

Vanaf boekjaar 2023 geeft het college van Gedeputeerde Staten zelfstandig een rechtmatigheidsverantwoording af. Hiervoor is reeds een solide basis gelegd in de organisatie door een goed ingerichte (verbijzonderde) interne controlefunctie. Bij de vaststelling in 2024 van de jaarstukken 2023 zal deze verantwoording voor het eerst worden afgelegd.

Kosten Bedrijfsvoering

Overhead

De kosten voor overhead bestaan uit capaciteitskosten voor bedrijfsvoering (personele kosten van eigen medewerkers en externe inhuur) en materiële kosten als huisvesting en ICT.

Voor de bepaling van personele overhead wordt uitgegaan van de functies zoals genoemd in de notitie Overhead van de commissie BBV, aangevuld met een aantal interne uitgangspunten. Hierin is voor specifieke functies in lijn met de uitgangspunten van de BBV-notitie vastgelegd of deze tot overhead of tot programmakosten behoren.

Materiële kosten voor bedrijfsvoering worden voor het overgrote deel gerekend tot de overhead. Dit zijn bijvoorbeeld het onderhoud aan de panden, schoonmaak, beveiliging, catering en kosten van informatisering.

Er worden geen overheadkosten aan investeringen toegerekend. Dat geldt zowel voor personele kosten als voor materiële kosten.

Deze kosten worden toegelicht in de programmabegroting onder programma 7, onderdeel 7.2.1.

Overhead capaciteitskosten	59.052
Overhead materiële kosten	28.613
Totaal overhead	87.665

Totale capaciteitskosten

Provinciale Staten stellen bij de begroting de totale kosten van de programma's en nieuwe investeringskredieten vast. De capaciteitskosten maken onderdeel uit van deze kosten. In deze paragraaf staan deze capaciteitskosten vermeld en toegelicht.

Capaciteitskosten zijn de kosten van lonen voor de eigen medewerkers plus de zogenaamde persoonsgebonden kosten zoals reis- en opleidingskosten. Daarnaast worden ook de kosten van ingehuurde medewerkers tot de capaciteitskosten gerekend.

Bijzonder aan deze kosten is dat ze niet direct op de programma's kunnen worden verantwoord, omdat medewerkers voor meerdere programma's kunnen worden ingezet. Medewerkers worden niet in dienst genomen 'van' een programma, maar van een organisatorische eenheid binnen de organisatie. De capaciteitskosten worden via een verdeelsleutel op basis van werkprogramma's toegerekend aan de programma's en investeringskredieten.

Sinds enige tijd ervaren we, dat er diverse uitdagingen zijn die hun impact hebben op de sturing op de capaciteit in de organisatie. Vanuit het Rijk komen grote, nog niet volledig uitgekristalliseerde opgaven op ons af. Externe factoren, zoals beperkingen vanwege stikstof en dergelijke maken de uitvoering van projecten onzeker. Daarnaast staat de arbeidsmarkt onder druk en is het soms moeilijk geschikte kandidaten voor een functie te vinden. Dit leidt tot hogere prijzen voor de inhuur van specialisten aan de ene kant en tot langer openstaande vacatures aan de andere kant.

Een nieuwe PS-periode leidt tot veranderingen in het opgavenpakket. Samen met de externe uitdagingen heeft dit er toe geleid dat de onzekerheid over de toekomstig benodigde capaciteit groter is geworden. In 2022 en in 2023 is daarom de keuze gemaakt om het aandeel van capaciteitskosten in de programma's incidenteel op te nemen en niet meerjarig te verwerken. In onderstaande tabel waarin de vigerende begrotingsbedragen zijn opgenomen, is dit duidelijk zichtbaar. Het op dit moment als capaciteitskosten gelabelde aandeel van de programmakosten staat voor 2024 en verder ongeveer op het niveau van 2021.

Gedurende het jaar neemt het aandeel van capaciteit in een programma toe. In de laatste begrotingswijziging wordt de laatst actuele stand voor het lopende begrotingsjaar opgenomen. Dit betreft bijna uitsluitend tijdelijke ingehuurd capaciteit vanuit de programmabudgetten of investeringskredieten voor specifieke werkzaamheden.

BEGROTINGEN	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Opgenomen in de programmakosten	117,4	118,3	124,4	132,0	118,8	118,5	118,1	118,3
Opgenomen in de investeringskredieten	15,7	15,3	12,6	14,2	11,3	11,3	11,3	11,3
Totale begrote capaciteitskosten	133,0	133,6	137,0	146,3	130,1	129,8	129,4	129,6

Voor de begroting 2024 is op basis van ervaringscijfers van 2022 en 2023 een schatting opgenomen. In deze schatting is de formatieontwikkeling en het prijspeil van de lonen meegenomen. Voor de eerste begrotingswijziging zal uitgewerkt worden hoeveel capaciteit er per programma nodig is om onze taken en het coalitieprogramma te kunnen uitvoeren.

In onderstaande tabel staat de verdeling per programma opgenomen.

Programma (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	2024 in %
1. Bestuur	11.138	12.240	12.240	12.240	12.240	9%
2. Klimaat en gezonde leefomgeving	7.033	6.153	6.153	6.153	6.153	5%
3. Ruimte en Wonen	6.533	7.241	7.241	7.241	7.241	5%
4. Bereikbaarheid	28.534	29.711	29.711	29.711	29.711	22%
5. Natuur en landelijk gebied	14.161	13.731	13.731	13.731	13.731	10%
6.. Economie, leefbaarheid en cultuur	6.309	6.714	6.714	6.714	6.714	5%
7. Overzicht Algemene middelen en organisatie	58.183	59.052	59.052	59.052	59.052	44%
Totaal naar programma's	131.891	134.842	134.842	134.842	134.842	
Totaal naar investeringen	14.226	11.300	11.300	11.300	11.300	
Totale capaciteitskosten	146.117	146.142	146.142	146.142	146.142	

3.5 Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn privaat- of publiekrechtelijke organisaties waarin de provincie een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een financieel belang bestaat uit het door de provincie ter beschikking gestelde bedrag dat zij niet kan verhalen als de verbonden partij failliet gaat. Of het bedrag waarvoor de provincie aansprakelijk is als de verbonden partij de verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang is zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht.

De verbonden partijen van de provincie Noord-Holland bestaan uit de provinciale deelnemingen (A), de gemeenschappelijke regelingen waaraan zij deelneemt (B) en een aantal overige rechtspersonen met een voor de provincie financieel en bestuurlijk belang (C).

A. Deelnemingen

Naar hun aard kunnen deelnemingen worden onderscheiden in de categorieën (voormalige) nutsbedrijven, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, beleggingen en overige.

De deelnemingen in de (voormalige) nutsbedrijven (PWN, Alliander, Afvalzorg) zijn vanuit de historie ontstaan. Regelmatig wordt beoordeeld of aanhouding van de belangen nog een provinciaal belang dient.

Ten aanzien van de ontwikkelingsvennootschappen (SADC, PolanenPark en Zeestad) kunnen sociaaleconomische redenen en motieven vanuit ruimtelijke ordening worden aangevoerd voor de diverse participaties. Zolang de doelstelling van de desbetreffende ontwikkelingsmaatschappij actueel is, blijft de provincie in principe deelnemen. Tenzij nieuwe ontwikkelingen tot andere keuzes leiden.

De deelnemingen met een beleggingskarakter in de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank dienen geen direct provinciaal belang, maar worden aangehouden vanwege het geringe risico en het hoge rendement.

Recreatie Noord-Holland is een uitvoeringsorganisatie waarin de provincie deelneemt. Deze organisatie beheert en onderhoudt gebieden van een aantal recreatieschappen.

De provincie neemt deel in 4 fondsen (PDENH, INH, ROM InWest en LSFA). Deze fondsen zijn actief op het gebied van duurzaamheid, innovatieve bedrijven en life sciences.

B. Gemeenschappelijke regelingen

De provincie is actief in een aantal recreatieschappen in het kader van landschapsbeheer en het creëren van recreatievoorzieningen.

De Randstedelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijke regeling en oefent voor de provincies Flevoland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland de wettelijk verplichte rekenkamerfunctie uit.

Het Openbaar lichaam Waddenfonds is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Groningen en Fryslân.

De provincie neemt deel aan 4 omgevingsdiensten. Dat betreft gemeenschappelijke regelingen tussen de provincie en een aantal gemeenten in Noord-Holland. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland en Flevoland en een aantal gemeenten in beide provincies.

C. Overige verbonden partijen

De provincie is lid van de vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO). Deze samenwerking heeft als doel de condities waaronder provincies werken te optimaliseren en provinciale vernieuwingsprocessen te stimuleren.

De provincie is in 2019 lid geworden van de coöperatieve vereniging samenwerkingsverband DOVA. Deze vereniging behartigt de belangen op het gebied van openbaar vervoer.

De provincie is betrokken bij een aantal stichtingen. Deze worden als verbonden partij opgenomen als door de provincie een bestuurder wordt benoemd en er sprake is van jaarlijkse financiële bijdragen. Daarmee wordt een ruime invulling gegeven aan de definitie van verbonden partijen.

Het gaat hierbij om de volgende stichtingen:

- Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio
- Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied
- Stichting Administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden
- Stichting Voorbereiding Pallasreactor

Het fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland is op grond van de Wet milieubeheer tot stand gekomen als publiekrechtelijk rechtspersoon. Doel is het beheren van de gelden in het fonds. Deze gelden worden gebruikt om de kosten te dekken van de eeuwigdurende nazorg van gesloten stortplaatsen.

Sturen op bijdrage aan provinciale doelen

De provincie stuurt actief op de bijdrage van een verbonden partij aan de provinciale doelen. De beleidsmatige afweging of voortzetting van participatie in bestaande verbonden partijen wenselijk is, komt aan de orde bij de vierjaarlijkse evaluatie van de verbonden partij. Naast (her)definiëring van het publieke belang wordt voor elke verbonden partij, zowel bij het aangaan van de verbintenis als bij de periodieke evaluatie, getoetst of deze bijdraagt aan de provinciale beleidsdoelstellingen. Vanuit bedrijfseconomisch perspectief wordt beoordeeld of de bedrijfsvoering van de verbonden partij voldoende zakelijk is. In alle gevallen wordt periodiek de beleidsmatige afweging gemaakt om betrokken te blijven of te zijn bij activiteiten van de verbonden partij.

Invulling aandeelhouders- en commissarisrol

De belangen van de provincie bij de deelnemingen worden primair via de aandeelhoudersrol behartigt. Deze rol is geplaatst in de portefeuille van de gedeputeerde die ook belast is met het beleidsveld. Voor het benodigde contact met de belangrijkste deelnemingen houden de portefeuillehouder en bestuurders van de onderneming elk jaar verschillende afstemmingsoverleggen.

Voor de overige aspecten van invulling van de aandeelhoudersrol wordt verwezen naar de [kadernota verbonden partijen 2020](#).

Relevante ontwikkelingen verbonden partijen

De volgende wijzigingen vonden de afgelopen periode plaats op het gebied van de verbonden partijen:

- Medio 2021 besloten GS om een verkenning uit te voeren naar de vraag of – en zo ja, hoe – een vervreemding van de aandelen in Recreatie Noord-Holland N.V. is te realiseren. Aan deze verkenning is in 2022 verder uitvoering gegeven. Op 21 februari 2023 besloten GS door te gaan met het verkoopproces.
- De aandeelhouders van Alliander verstrekten in december 2021 een converteerbare lening van in totaal € 600 miljoen aan Alliander. Conform het provinciale aandelenbelang heeft de provincie Noord-Holland hiervan € 55 miljoen verstrekt. In 2021 startten ook gesprekken met de Staat over het versterken van de kapitaalstructuur van Alliander. Het hieruit voortvloeiende afsprakenkader wordt naar verwachting medio 2023 getekend.
- SADC heeft in het voorjaar van 2022 het nog openstaande deel van de aandeelhouderslening volledig terugbetaald aan de aandeelhouders. Voor de provincie Noord-Holland betrof dit een bedrag ad € 625.000.
- Op 24 maart 2022 was de oprichtingsvergadering van de gemeenschappelijke regeling siteholderschap Werelderfgoed Hollandse Waterlinies.
- Per 1 januari 2023 is het Innovatiefonds Noord-Holland gestart met 2 nieuwe fondsen. Het gaat om het tweede proof-of-conceptfonds (fonds vermogen van € 14.100.000, provincie € 4.250.000) in samenwerking met de kennisinstellingen die aandeelhouder zijn in het Innovatiefonds. Daarnaast voeren zij namens de

Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) en de provincie de Vroegefasefinancieringsregeling Noord-Holland uit (fondsvermogen van € 10.000.000, provincie € 5.000.000).

- Per 1 januari 2023 is het openbaar lichaam Plassenschap Loosdrecht en omstreken omgevormd naar een bedrijfsvoeringsorganisatie. Dit is conform de besluitvorming van Provinciale Staten op 4 juli 2022.

Uitgaven

De lasten voor de verbonden partijen zijn terug te vinden in verschillende programma's. De lasten (rentelasten) voor de deelnemingen in SADC en Zeehaven IJmuiden staan in programma 6 'Economie, leefbaarheid en cultuur' onder beleidsdoel 6.3.

De bijdragen aan de recreatieschappen zijn opgenomen in programma 5 onder beleidsdoel 5.2. De bijdragen aan de omgevingsdiensten zijn opgenomen onder beleidsdoel 2.2. De bijdragen van de provincie aan het Interprovinciaal Overleg zijn verdeeld over de programma's op basis van de kerntaak waarvoor het IPO deze middelen inzet.

Inkomsten

De provincie ontving in 2022 circa € 13,8 miljoen aan dividend. Voor 2023 raamt de provincie circa € 9,3 miljoen. Zie hiervoor het overzicht van de ontvangen bedragen per deelneming. De ontvangen dividenden worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. Voor het jaar 2024 is een bedrag begroot ad € 6,9 miljoen.

Leningen en garantstellingen verstrekt aan verbonden partijen

Aan een aantal provinciale verbonden partijen is bij oprichting of bij een latere financieringsbehoefte leningen dan wel garanties verstrekt, namelijk:

- De in het verleden met PolanenPark afgesloten leningsovereenkomst voor een maximum bedrag van € 23 miljoen is medio 2016 afgelost. De aandeelhouders in PolanenPark staan sindsdien naar rato garant voor een bancaire lening van PolanenPark van € 20 miljoen. Voor de provincie betekent dit een garantstelling van maximaal € 8 miljoen.
- Aan Zeehaven IJmuiden is in 2011 een lening verstrekt van € 600.000. Deze lening is in 2021 verlengd tot 2026.
- Aan de Stichting Voorbereiding Pallasreactor is een subsidie in de vorm van een rentedragende geldlening van € 40 miljoen verleend voor de activiteiten in de voorbereidingsfase van de Pallasreactor.
- Aan SADC (Schiphol Area Development Company) is in 2018 een kredietfaciliteit van in totaal € 13,5 miljoen verstrekt door de 4 aandeelhouders: voor de provincie derhalve € 3,375 miljoen. Ultimo 2021 is in totaal een bedrag van € 625.000 bij de provincie opgenomen onder deze faciliteit. In het voorjaar van 2022 is dit bedrag afgelost.
- Aan Alliander is in december 2021 een converteerbare lening van € 55 miljoen verstrekt voor de oplopende investeringen in de energietransitie.

Risico's verbonden aan verbonden partijen

De financiële risico's gerelateerd aan verbonden partijen zijn als volgt weer te geven (zie tevens de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing):

Gestort aandelenkapitaal bij deelnemingen

Een aandeelhouder in een vennootschap (deelneming) heeft een bedrag betaald voor de aandelen. Als de vennootschap slechte resultaten behaalt, kan sprake zijn van (gedeeltelijk) verlies van dit bedrag. Dit moet dan op de provinciale balans worden gecorrigeerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen

Als een deelneming winsten behaalt, kan een deel van die winst als dividend worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Deze mogelijke dividenden zijn onzeker doordat pas na afloop van een boekjaar blijkt of het verwachte resultaat is behaald.

De provincie dekt in het weerstandsvermogen het risico af dat 25% van het verwachte dividend niet wordt uitgekeerd.

Dit risico is in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen als risico's verbonden partijen.

Overzicht verbonden partijen

Deelneming

1 Alliander N.V.				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Arnhem	Eigen vermogen	€ 4.470.000.000	€ 4.570.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 62.654.400	Vreemd vermogen	€ 5.730.000.000	€ 6.106.000.000
% belang	9,16	Resultaat	€ 242.000.000	€ 198.000.000
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Dividend	€ 8.590.000	€ 9.260.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Energievoorziening			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	in december 2021 is door de PNH een lening van € 55 miljoen verstrekt aan Alliander			
2 N.V. Afvalzorg Holding				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 73.934.000	€ 72.863.000
Nominale waarde aandelen	€ 12.600.000	Vreemd vermogen	€ 160.565.000	€ 139.978.000
% belang	90	Resultaat	€ 3.040.000	€ 177.000
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Dividend	€ 1.125.000	€ 1.125.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Efficiënt gebruik stortplaatsen			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				
3 N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN)				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Velserbroek	Eigen vermogen	€ 258.189.000	€ 268.967.000
Nominale waarde aandelen	€ 6.806.703	Vreemd vermogen	€ 523.897.000	€ 555.284.000
% belang	100	Resultaat	€ 9.316.000	€ 11.741.000
Programma	Ruimte en Wonen	Dividend	€ 602.620	€ 623.278
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Drinkwatervoorziening en natuurbeheer			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

4 Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 2.999.303	€ 2.691.403
Nominale waarde aandelen	€ 370.000	Vreemd vermogen	€ 1.788.679	€ 1.298.225
% belang	100	Resultaat	-€ 95.407	-€ 307.900
Programma	Natuur en landelijk gebied	Dividend	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Beheer en onderhoud recreatiegebieden			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	GS hebben in 2021 besloten om een verkenning uit te voeren naar de vraag of en zo ja hoe een vervreemding van de aandelen in RNH is te realiseren. Op 21 februari 2023 hebben GS besloten door te gaan met het verkoopproces.			
5 Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 120.549.000	€ 121.887.000
Nominale waarde aandelen	€ 3.424.680	Vreemd vermogen	€ 24.348.000	€ 21.036.000
% belang	25	Resultaat	€ 4.219.000	€ 1.338.000
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht lid RvC			
Publiek doel	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden. Marketing en acquisitie.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				
6 Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. in liquidatie (RON)				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Zaanstad	Eigen vermogen	€ 3.929.000	€ 719.162
Nominale waarde aandelen	€ 787.500	Vreemd vermogen	€ 10.780.000	€ 1.480
% belang	33,30	Resultaat	€ 7.954.000	€ 390.612
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 2.833.333	€ 1.200.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling Noordzeekanaalgebied			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	De RON is op 23 december 2021 ontbonden. Het vermogen wordt thans vereffend. Er zal nog een liquidatie uitkering volgens als de vereffening is afgerond. Naar verwachting is dat in 2023.			

7 Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Alkmaar	Eigen vermogen	€ 1.238.631	€ 1.279.170
Nominale waarde aandelen	€ 26.460	Vreemd vermogen	€ 2.747.526	€ 3.698.470
% belang	49	Resultaat	€ 70.002	€ 40.539
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht voorzitter RvC			
Publiek doel	Ontwikkeling Economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

8 PolanenPark B.V.				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 251.391	€ 384.983
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 2.471.160	€ 2.088.332
% belang	50	Resultaat	€ 61.266	€ 322.792
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

9 PolanenPark C.V.				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 5.169.645	€ 5.722.416
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 10.551.970	€ 10.241.743
% belang	50	Resultaat	€ 278.950	€ 2.152.177
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

10 Zeehaven IJmuiden N.V.

			2021	2022
Vestigingsplaats	IJmuiden	Eigen vermogen	€ 26.954.000	€ 29.128.000
Nominale waarde aandelen	€ 408.402	Vreemd vermogen	€ 32.561.000	€ 33.265.000
% belang	8,40	Resultaat	€ 1.742.000	€ 2.358.000
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 24.500	€ 24.500
Bestuurlijk belang	Benoeming bestuurslid beherende stichting			
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

11 Zeestad Beheer B.V.

			2021	2022
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 18.000	€ 18.000
Nominale waarde aandelen	€ 9.000	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
% belang	50	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte en Wonen	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

12 Zeestad C.V.

			2021	2022
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Nominale waarde aandelen	0	Vreemd vermogen	€ 61.972.040	€ 74.376.702
% belang	49	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte en Wonen	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

13 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

			2021	2022
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 5.062.000.000	€ 4.615.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 1.525.875	Vreemd vermogen	€ 143.995.000.000	€ 107.459.000.000
% belang	1,10	Resultaat	€ 236.000.000	€ 300.000.000
Programma	Overzicht algemene middelen en organisatie	Dividend	€ 1.104.734	€ 1.391.598
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Belegging			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

14 Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)

			2021	2022
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 1.902.000.000	€ 1.995.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 11.845	Vreemd vermogen	€ 94.117.000	€ 71.290.000
% belang	0,2	Resultaat	€ 121.000.000	€ 143.000.000
Programma	Overzicht algemene middelen en organisatie	Dividend	€ 79.943	€ 88.826
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Belegging			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

15 Life Sciences Fund Amsterdam B.V.

			2021	2022
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€ 7.294.413	€ 8.193.691
Nominale waarde aandelen	€ 36.038	Vreemd vermogen	€ 24.434	€ 13.569
% belang	20	Resultaat	-€ 4.622.543	€ 899.279
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100% Fondsomvang: €10 miljoen			

16 Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 39.309.325	€ 51.396.267
Nominale waarde aandelen	€ 1	Vreemd vermogen	€ 5.677.900	€ 2.748.033
% belang	100	Resultaat	-€ 2.425.557	-€ 2.205.790
Programma	Economie, leefbaarheid Dividend en cultuur			
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stimuleren duurzame economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%. Fondsomvang: €85 miljoen.			
17 Innovatiefonds Noord-Holland B.V.				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€ 6.241.981	€ 8.713.704
Nominale waarde aandelen	€ 8.000	Vreemd vermogen	€ 483.993	€ 609.686
% belang	50	Resultaat	€ 1.150.306	€ 600.723
Programma	Economie, leefbaarheid Dividend en cultuur			
Bestuurlijk belang	stemrecht AvA			
Publiek doel	Het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren binnen de provincie.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%			
18 SolaRoad B.V.				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Delft	Eigen vermogen	€ 97.970	-€ 10.049
Nominale waarde aandelen	€ 400	Vreemd vermogen	€ 119.422	€ 129.884
% belang	40	Resultaat	-€ 163.572	-€ 108.019
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Dividend		
Bestuurlijk belang	stemrecht AvA			
Publiek doel	Verduurzaming van de energiesector			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

19 InWest Regio B.V. (ROM)				
			2021	2022
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen		€ 18.301.978
Nominale waarde aandelen € 40.000		Vreemd vermogen		€ 6.315.526
% belang	33,25	Resultaat		-€ 1.564.635
Programma	Economie, leefbaarheid Dividend en cultuur			
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	De vennootschap heeft als doel om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland en aan het realiseren van de transitieopgaven op energie en circulariteit door onder andere het beschikbaar stellen van financiering, adviseren en begeleiden van ondernemingen, stimuleren en faciliteren van innovatie, etc.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Deze B.V. is opgericht op 7 oktober 2021. Het eerste boekjaar loopt tot 31 december 2022; derhalve zijn geen cijfers over 2021 beschikbaar.			

Gemeenschappelijke regelingen

1 Recreatieschap Spaarnwoude				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 3.027.122	€ 3.275.346
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	33,33%		2021	2022
Programma	Natuur en landelijk gebied	Eigen vermogen	€ 15.095.472	€ 14.528.570
		Vreemd vermogen	€ 3.538.271	€ 3.860.853
		Resultaat	-€ 1.093.430	-€ 566.901
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. 1 lid van Provinciale Staten is lid van het algemeen bestuur			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				
2 Recreatieschap Groengebied Amstelland				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Amstelveen	Bijdrage Provincie NH	€ 1.024.894	€ 1.108.935
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	14,28%		2021	2022
Programma	Natuur en landelijk gebied	Eigen vermogen	€ 1.720.949	€ 1.997.015
		Vreemd vermogen	€ 3.230.874	€ 3.123.956
		Resultaat	-€ 108.167	€ 276.066
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het algemeen bestuur			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

3 Recreatieschap Twiske-Waterland

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 1.511.651	€ 1.635.606
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	21,5%		2021	2022
Programma	Natuur en landelijk gebied	Eigen vermogen	€ 5.091.543	€ 5.232.582
		Vreemd vermogen	€ 468.982	€ 605.680
		Resultaat	€ 120.345	€ 141.039
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het algemeen bestuur			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

4 Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 848.677	€ 908.933
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	12,5%		2021	2022
Programma	Natuur en landelijk gebied	Eigen vermogen	€ 1.760.722	€ 1.473.147
		Vreemd vermogen	€ 907.202	€ 1.094.471
		Resultaat	€ 353.586	-€ 287.576
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

5 Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 556.475	€ 587.957
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	16,67%		2021	2022
Programma	Natuur en landelijk gebied	Eigen vermogen	€ 1.386.872	€ 842.112
		Vreemd vermogen	€ 3.265.045	€ 8.567.145
		Resultaat	-€ 150.177	-€ 473.848
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur (wordt Plassenraad genoemd). 1 lid van Provinciale Staten is lid van het algemeen bestuur.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

6 Beheersregeling Amstel				
			2023	2024
Vestigingsplaats	n.v.t.	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)			2021	2022
Programma	Bereikbaarheid	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
		Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
		Resultaat	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	Door de beheerregeling is het beheer bij 1 provincie, de provincie Noord-Holland, belegd.			
Publiek doel	Het beheer van de Amstel			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

7 Randstedelijke Rekenkamer				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Bijdrage Provincie NH	€ 449.009	€ 470.176
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	25%		2021	2022
Programma	Bestuur	Eigen vermogen	€ 527.706	€ 428.030
		Vreemd vermogen	€ 519.651	€ 502.249
		Resultaat	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan om gezamenlijk op een effectieve en efficiënte wijze de wettelijke opdracht voor het instellen van een rekenkamer vorm en inhoud te kunnen geven.			
Publiek doel	Rekenkamerfunctie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

8 Openbaar lichaam Waddenfonds				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Leeuwarden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	33,33%			
Programma	Natuur en landelijk gebied	Eigen vermogen	€ 107.522.102	€ 113.553.928
		Vreemd vermogen	€ 78.546.928	€ 84.554.798
		Resultaat	€ 6.536.675	€ 1.890.844
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Water is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. 2 leden Provinciale Staten nemen deel aan het algemeen bestuur			
Publiek doel	Beheren en besteden Waddenfonds			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

9 Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Lelystad	Bijdrage Provincie NH	€ 608.918	€ 571.392
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	4,24		2021	2022
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Eigen vermogen	€ 1.642.644	€ 255.454
		Vreemd vermogen	€ 4.266.090	€ 5.559.170
		Resultaat	€ 569.799	€ 923.890
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Toezicht houden op de omgevingsdiensten OD NHN en OFGV is lid van het algemeen bestuur.			
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

10 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Zaandam	Bijdrage Provincie NH	€ 26.872.000	€ 29.741.000
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	20%		2021	2022
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Eigen vermogen	€ 4.010.000	€ 2.634.000
		Vreemd vermogen	€ 18.534.000	€ 28.099.000
		Resultaat	€ 832.000	-€ 909.000
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Milieu is lid van het DB en AB. Plaatsvervanger is tevens lid van het AB.			
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

11 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Hoorn	Bijdrage Provincie NH	€ 9.659.000	€ 9.749.000
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	30%		2021	2022
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Eigen vermogen	€ 5.977.742	€ 4.854.608
		Vreemd vermogen	€ 5.326.310	€ 5.481.406
		Resultaat	€ 2.111.560	€ 1.110.040
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder; Toezicht houden op de omgevingsdiensten OD NHN en OFGV en is lid van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur.			
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Voor 2021 zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor de VTH-plustaken in verband met de uitvoering van de Wet natuurbescherming waaronder stikstof			

12 Omgevingsdienst IJmond				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Beverwijk	Bijdrage Provincie NH	€ 1.138.601	€ 441.029
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	13%		2021	2022
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Eigen vermogen	€ 648.213	€ 734.217
		Vreemd vermogen	€ 11.095.048	€ 11.100.945
		Resultaat	€ 160.362	€ 121.955
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Milieu is lid van het AB.			
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

13 Gemeenschappelijke Regeling Siteholderschap Werelderfgoed Hollandse Waterlinies				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 300.000	€ 300.000
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	30		2021	2022
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Eigen vermogen		€ 868.590
		Vreemd vermogen		€ 0
		Resultaat		€ 36.512
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder is Cultureel erfgoed is lid van het bestuur het gemeenschappelijk orgaan			
Publiek doel	Behoud en uitdragen van de universele waarde van het UNESCO werelderfgoed van de Hollandse Waterlinies			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Opgericht in 2022			

Privaatrechtelijke rechtspersonen

14 Interprovinciaal Overleg				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Haag	Bijdrage Provincie NH	€ 2.496.000	€ 2.298.000
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	8,33%		2021	2022
Programma	Bestuur	Eigen vermogen	€ 5.169.720	€ 5.687.607
		Vreemd vermogen	€ 31.630.259	€ 43.081.750
		Resultaat	€ 2.979.000	€ 3.676.547
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder IPO-bestuur is lid van het bestuur van het IPO. 2 leden van Provinciale Staten nemen deel aan de algemene vergadering van het IPO.			
Publiek doel	Belangenbehartiging provincies			

Eventuele
ontwikkelingen/risico's

15 Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 253.476	€ 341.820
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)			2021	2022
Programma	Bereikbaarheid	Eigen vermogen	€ 871.413	€ 509.450
		Vreemd vermogen	€ 4.284.808	€ 2.388.243
		Resultaat	€ 229.773	-€ 361.963
Bestuurlijk belang	Namens Gedeputeerde Staten is de teamsenior openbaar vervoer van de sector Mobiliteit de gevolmachtigde om deel te nemen aan de Algemene Ledenvergadering van de DOVA U.A.			
Publiek doel	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer voor de reiziger.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

17 Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlemmermeer	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)			2021	2022
Programma	Ruimte en Wonen	Eigen vermogen	€ 40.199.132	€ 34.986.916
		Vreemd vermogen	€ 231.935	€ 290.081
		Resultaat	-€ 391.832	-€ 369.918
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Schiphol: Voorzitter Raad van Toezicht			
Publiek doel	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

18 Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied

			2023	2024
Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)			2021	2022
Programma	Ruimte en Wonen	Eigen vermogen	€ 311.501	€ 310.179
		Vreemd vermogen	€ 944.602	€ 1.112.407
		Resultaat	€ 5.893	-€ 1.321
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Havens: Voorzitter Bestuursplatform NZKG			
Publiek doel	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

19 Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.				
			2023	2024
Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)			2021	2022
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Eigen vermogen	€ 26.954.000	€ 29.128.000
		Vreemd vermogen	€ 32.561.000	€ 33.265.000
		Resultaat	€ 1.742.000	€ 2.358.000
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap bestuur Stichting.			
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

20 Stichting Voorbereiding Pallas-reactor				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Schagen	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)			2021	2022
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Eigen vermogen	-€ 197.541.333	-€ 268.572.000
		Vreemd vermogen	€ 213.090.110	€ 286.815.000
		Resultaat	-€ 44.472.444	-€ 71.031.000
Bestuurlijk belang	Benoeming leden Raad van Toezicht.			
Publiek doel	Voorbereiding bouw hoge-flux reactor.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Publiekrechtelijk rechtspersoon

21 Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland				
			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)			2021	2022
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Eigen vermogen	€ 58.997.343	€ 51.224.350
		Vreemd vermogen	€ 14.419	€ 62.088
		Resultaat	€ 3.492.893	-€ 7.772.993
Bestuurlijk belang	GS zijn beheerder van het Fonds.			
Publiek doel	Beheer fonds ten behoeve van de nazorg stortplaatsen.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

3.6 Grondbeleid

Algemeen

Grondaankoop, -bezit en -verkoop is voor de provincie een middel voor het realiseren van provinciale doelen en dus geen doel op zich. De grondactiviteiten van de provincie vinden plaats binnen de kaders van de 5e Nota Grondbeleid. Belangrijkste uitgangspunten hierin zijn: rechtmatigheid, transparantie, marktconformiteit en duurzaamheid. De aankoop van gronden gebeurt in beginsel op basis van onafhankelijke taxaties. De verkoop van gronden is in beginsel openbaar. Hiermee voldoet de provincie aan het gelijkheidsbeginsel (arrest Didam) en waarborgt zij de marktconformiteit. Als overheid mag de provincie namelijk geen verstorende werking op de grondmarkt hebben en geen onrechtmatige staatssteun verlenen. Tevens moet zij als overheid iedereen gelijk behandelen en niemand een voorkeurspositie geven. Bij de verhuur, verpachting en verkoop van gronden heeft dan ook iedereen dezelfde positie. Hiervan kan, op basis van een integrale afweging met inachtneming van het zorgvuldigheidsbeginsel, worden afgeweken als een provinciaal doel aan de orde is.

Aankoop van gronden voor de verschillende beleidsdoelen gebeurt zoveel mogelijk op minnelijke (vrijwillige) basis. Indien noodzakelijk wordt een onteigeningsprocedure gestart. In 2022 is het Koninklijk Besluit geslagen over de onteigening van 3 eigenaren in de Schil Naardermeer. Vooralsnog zet de provincie de gerechtelijke procedure hiervoor niet in gang, omdat zij verwacht dat zij er met deze eigenaren minnelijk uitkomt. Verder lopen er momenteel geen onteigeningszaken.

Natuur

Grond vormt een essentiële schakel in de transitie van het landelijk gebied, in bijzonder de afronding van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Dit gebeurt door middel van verschillende instrumenten, zoals de vestiging van kwalitatieve verplichtingen en kavelruilen. Ook wordt grond binnen de NNN-begrenzing of daarbuiten aangekocht om in te zetten als ruilgrond. Met name het vestigen van een kwalitatieve verplichting is een bijzondere vorm die specifiek voor de NNN-realisatie is ontwikkeld. De provincie gaat een overeenkomst aan met een eigenaar die zijn agrarische grond omzet in grond met een natuurfunctie. De eigenaar wordt vervolgens gecompenseerd voor de waardevermindering van de grond.

In 2020 besloten Provinciale Staten om voor de NNN-realisatie in en nabij Natura 2000-gebieden zo nodig het onteigeningsinstrument in te zetten. Hiermee is het mogelijk om op basis van volledige schadeloosstelling de benodigde gronden minnelijk aan te kopen. Het onteigeningsinstrument wordt alleen ingezet als in een gebiedsproces eerst een gezamenlijke gebiedsvisie is vastgesteld en de minnelijke verwerving onvoldoende is gebleken.

Conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden de aankopen ten behoeve van de NNN op de balans opgenomen tegen de verwervingskosten (inclusief eventuele schadeloosstelling en aanvullende kosten). De aankoop van (meestal) agrarische gronden ten behoeve van de NNN leidt tot een (forse) waardedaling. Dit geldt zeker voor de extra kosten ten gevolge van de aankoop van opstallen en de schadeloosstelling. Hierdoor is de balanswaarde van de NNN-gronden (fors) hoger dan de daadwerkelijke waarde. Dit vormt een risico voor het moment dat deze grond, zijnde natuurgrond, weer verkocht gaat worden. Daarom is in 2020 een reserve voor de toekomstige afwaardering NNN-gronden aangelegd. Deze reserve wordt, ten laste van de reserve Groen, steeds bij de tweede begrotingswijziging van het opvolgende jaar aangevuld met het verschil tussen de verwervingskosten van de in het vorige jaar aangekochte NNN-gronden en de potentiële verkoopprijzen van NNN-gronden. Deze is gestandaardiseerd op € 1 per vierkante meter.

Een bijzondere vorm van activering zijn aankopen in het kader van de zogenaamde SPUK-regelingen. Zo heeft het Rijk met een SPUK-regeling budget beschikbaar gesteld voor de verwerving van gronden, om deze vervolgens in te zetten voor de bodemdalingsopgave. Gronden die in dit kader worden aangekocht, worden ook voor de verwervingsprijs op de balans gezet. En direct daarna met de SPUK-rijksbijdrage (zijnde bijdrage derde) afgewaardeerd tot € 1. Hiermee blijven deze aankopen wel zichtbaar op de balans.

De provincie heeft in het verleden een grote grondportefeuille gekregen van het Rijk ten behoeve van de afronding van het NNN. Deze Strategische Gronden Groen worden in eerste instantie ingezet als ruilgrond voor de NNN-realisatie. Overtollige percelen worden verkocht, waarbij de opbrengst ten goede kwamen van de reserve Groen. De ervaring leert dat grondpositie hét vliegwiel is voor gebiedsprocessen in het landelijk gebied. De gebiedsprocessen in de Starnmeer, Horstermeer en Noordelijke Vechtstreek verlopen momenteel succesvol, omdat de provincie in deze gebieden een aanmerkelijke grondpositie heeft (gehad). Door deze gronden in te brengen in (kavel)ruilprocessen, vormt dit dé motor van de gebiedsgerichte aanpak in deze gebieden. Door de belangrijke opgaven in het landelijk gebied is de provincie momenteel zeer terughoudend met het verkopen van gronden.

Infrastructuur

Projecten waar grondverwerving aan de orde is, zijn de aanpassingen aan meerdere provinciale wegen (N-wegen) en de realisatie van enkele HOV-verbindingen. Grootschalige projectmatige verwervingen zijn niet aan de orde. Het gaat om diverse kleinere projecten, waarbij bijvoorbeeld sprake is van verwerving ten behoeve van onderhoud, veiligheid en uitbreiding van wegen en fietspaden, en de aanleg van rotondes. Deze taakgebonden verwervingen vallen onder het budget dat PS beschikbaar hebben gesteld voor het desbetreffende project. Vaak lopen die budgetten via een projectkrediet in het kader van het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI). De rol van de grondverwerving binnen deze projecten heeft een faciliterend karakter, waarbij tegelijkertijd de wettelijke kaders en de kaders in de 5e Nota Grondbeleid worden bewaakt.

Grondbanken

In het Programma Natuurontwikkeling (PNO) 2019-2023 is besloten de voormalige beheergrondbank Laag-Holland en Amstelland (zie regel 11 onderstaande tabel) af te bouwen en geen nieuwe in te stellen. De (beperkte) hoeveelheid grond in de voormalige beheergrondbanken wordt ingezet voor provinciale doelen. Is dat niet aan de orde, dan worden de gronden, conform afspraak, aangeboden aan de zittende pachters.

Strategische grondaankopen

Met het krediet Strategische grondaankopen hebben PS het mogelijk gemaakt om anticiperend op mogelijke ontwikkelingen ten behoeve van provinciale doelen in brede zin, gronden aan te kopen. Met de PS-voordracht 2023-12 (6 maart 2023) is het krediet € 60 miljoen. Hiervan zit circa € 25 miljoen 'vast' in de (grond)eigendommen, vermeld in onderstaande tabel bij 'materiële vaste activa (strategische grondaankopen)'. De belangrijkste strategische grondeigendommen zijn:

- Zonneweide Jaagweg
- Percelen aangekocht in de kavelruilen in het kader van de voormalig gebiedsontwikkeling Wieringerrandmeer
- Het Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein in Anna Paulowna (RHB)
- SLP-zuid
- Percelen aangekocht in de kavelruil Zonnevanck (Bergen en Starnmeer)

Beheer en verkoop

De provincie bezit ongeveer 13.400 hectare grond. Circa 3.100 hectare hiervan valt binnen de beheergrenzen van de provinciale (vaar)wegen.

Ongeveer 7.300 hectare grond is in beheer gegeven aan PWN en Staatsbosbeheer via beheerovereenkomsten.

Van de resterende 3.000 hectare grond is circa 600 hectare water, bermen en overhoeken en is ongeveer 200 hectare in erfpacht of tijdelijk beheer uitgegeven.

Circa 2.200 hectare wordt verpacht aan in totaal 225 agrariërs. Hieronder behoort circa 350 hectara gerealiseerde natuur.

De provincie verhuurt circa 800 ligplaatsen en de grond onder 26 tankstations langs provinciale wegen. Met de verhuur en verpachtingen ontvangt de provincie ongeveer € 3 miljoen per jaar. Ligplaatsen en tankstations zijn in permanent beheer uitgegeven. Het overige vastgoed wordt tijdelijk beheerd, in afwachting van een definitieve bestemming, verkoop, ontwikkeling of sloop.

De percelen binnen de begrenzing van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) en/of met een weidevogeldoelstelling worden verpacht met gebruiksbeperkingen. Deze beperkingen dragen bij aan doelstellingen voor natuur, duurzame landbouw en biodiversiteit.

Verantwoording GS aan PS

De provincie streeft te allen tijde naar maximale transparantie ten aanzien van grondtransacties. In de begroting worden kosten en opbrengsten in enig jaar zo goed mogelijk geraamd. Hierbij gelden wel enkele kanttekeningen:

- Aan- en verkoop van grond is vaak een grillig proces dat sterk gekoppeld is aan de actuele economische situatie. Het is dan ook niet altijd goed te plannen of te voorspellen. Daarom wijkt de realisatie eigenlijk altijd af van de raming, die uiteraard achteraf wordt verklaard.
- Zolang er onderhandeld wordt over aan- en verkoop van gronden kan vrijgeven van informatie (bijvoorbeeld ten aanzien van taxaties) de onderhandelingspositie van de provincie of derde partijen schaden. Er wordt daarom zo nodig een beroep gedaan op geheimhouding.

Overzicht provinciale gronden op balans

Perceel	Boekwaarde per 31-12-2022	Oppervlakte (m2)
1. Zonneweide Jaagweg, Koggenland	€ 7.300.000	1.122.735
2. Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein, Anna Paulowna	€ 2.011.000	165.988
3. Bergweg 30, Bloemendaal (in erfpacht gegeven)	€ 225.807	3.082
4. Perceel Hoofdweg 511, Haarlemmermeer	€ 380.000	48.000
5. Percelen Wieringen (aan- en verkopen in kader van kavelruilingen)	€ 4.717.894	1.009.723
6. NW-deel SLP-zuid, Rijssenhout	€ 4.626.281	92.183
7. perceel grond aan de Horndijk, Loosdrecht	€ 170.000	70.500
8. Grasland Parallelweg, Burgerbrug	€ 1.073.952	184.730
9. Bollengrond Kolonel Sneepweg, Bergen	€ 1.071.708	67.880
10. Percelen kavelruil Zonnevanck, Starnmeer/Bergen	€ 2.674.919	479.829
11. Percelen fietspad Wierdijk, Wieringen	€ 390.846	72.875
12. Percelen kavelruil Schoorl, Schoorl	€ 347.590	63.768
Subtotaal	€ 24.989.998	3.381.293
10. Percelen voormalig Wieringerrandmeer	€ 4.703.504	2.182.570
11. Percelen voormalige beheergrondbank Laag-Holland	€ 1.133.722	1.096.970
12. Strategische Gronden Groen (samenvoeging BBL & PASO per 31.12.2019)	€ 24.491.932	12.929.710
13. NNN eigendom	€ 18.917.187	2.224.475
Subtotaal	€ 49.246.344	18.433.725
Totalen	€ 74.236.343	21.815.018

3.7 Provinciale heffingen

Algemeen

De provinciale belastingen en heffingen zijn inkomsten van de provincie. Deze belastingen en heffingen worden betaald door de inwoners en ondernemers in Noord-Holland. Met de provinciale belastingen en heffingen aangevuld met onder meer de uitkering uit het provinciefonds financiert de provincie collectieve voorzieningen zoals deze in de verschillende programma's zijn opgenomen. Bij het heffen gaat de provincie uit van het profijtbeginsel. Uitgangspunt is dat degene die profiteert van een voorziening, voor die voorziening betaalt. Het profijtbeginsel manifesteert zich sterker bij heffingen (bijvoorbeeld leges) dan bij belastingen (bijvoorbeeld opcenten motorrijtuigenbelasting). In de paragraaf Provinciale heffingen worden de door Provinciale Staten vastgestelde beleidslijnen en te realiseren belastingopbrengsten weergegeven. Bij het heffen wordt rekening gehouden met interne en externe kaders en wet- en regelgeving, waaronder verschillende artikelen uit de Provinciewet (artikel 222 t/m 226).

Lastendruk

Provinciale belastingen en heffingen bepalen, zij het in geringe mate, de collectieve lastendruk. Zij zijn dus mede bepalend voor de omvang van het besteedbaar inkomen van de inwoners van Noord-Holland. Wettelijk mag het bedrag van provinciale belastingen en heffingen niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen van de belastingplichtige.

Provinciale heffingen moeten overheidsoptreden legitimeren

Wat krijgt de burger en/of het bedrijf terug voor de betaling aan de provincie? De provincie streeft naar evenwicht tussen het ervaren van overheidsoptreden en de hoogte van de te betalen bijdrage. De Provinciewet bepaalt dat provinciale opcenten tot een bepaalde limiet geheven mogen worden. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat de provinciale heffingen maximaal kostendekkend mogen zijn. Bij overtreding van deze regels kan de belastingrechter bij een bezwaar- en/of beroepsprocedure de legesverordening onverbindend verklaren.

Structurele uitgaven moeten structureel gedekt worden. Voor een aanpassing van de leges- en belastingtarieven 2024 moet Provinciale Staten vóór 31 december 2023 een besluit nemen. Een wijziging van het tarief opcenten motorrijtuigenbelastingen moet eveneens door Provinciale Staten worden vastgesteld. De wijziging van het tarief opcenten 2024 moet vóór 1 december 2023 kenbaar worden gemaakt bij het ministerie van Financiën.

Kwijtscheldingsbeleid (artikel 10 BBV)

Gezien het karakter van de heffingen voert de provincie Noord-Holland het beleid om geen kwijtschelding toe te passen.

Onderbouwing per heffing

De provincie Noord-Holland kent de volgende provinciale belastingen en heffingen:

- Belastingen: betalingen voor het uitvoeren van collectieve vormen van dienstverlening met een algemeen belang. De provincie kent provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. De opbrengst van deze belasting is een algemeen dekkingsmiddel.
- Heffingen: betalingen voor de uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening, die verband houden met collectieve voorzieningen. In de provincie Noord-Holland is dit de grondwater(onttrekkings)heffing.
- Leges: betalingen voor individuele dienstverlening van overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. De provincie Noord-Holland kent leges en overige rechten.
- Nazorgheffing: In de zogenoemde Leemtewet is op 1 april 1998 een regeling in de Wet milieubeheer opgenomen over de nazorg van operationele stortplaatsen. Dit zijn stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen niet vóór 1 september 1996 is beëindigd.

Belastingen: opcenten motorrijtuigenbelasting

De motorrijtuigenbelasting wordt geheven over het bezit van een motorvoertuig. De heffing en inning van de motorrijtuigenbelasting, waarop de provinciale opcenten meeliften, verzorgt de Belastingdienst. Bovenop de motorrijtuigenbelasting betalen houders van personenauto's en motoren provinciale opcenten. De provincies stellen het opcententarief vast. Zij zijn daarbij gehouden aan het door het Rijk bepaalde wettelijk maximum. Het huidige wettelijk maximum bedraagt voor 2023 125,8 (Provinciewet artikel 222, tweede lid). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met het inflatiecorrectiecijfer. Het maximum opcententarief voor 2024 wordt in augustus/september van dit jaar bekendgemaakt. In het coalitieakkoord 2023-2027 'Verbindend vooruit!' is vermeld dat de opcenten vanaf 1 januari 2024 verhoogd worden van 67,9 naar 77,4. In deze begroting is al rekening gehouden met de financiële effecten van deze verhoging van het te betalen opcententarief.

De provincie Noord-Holland heeft sinds 2001 het laagste opcententarief. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de tarieven per provincie. Hierbij wordt aangetekend dat de tarieven voor 2024 voorlopig zijn en gebaseerd zijn op de beschikbare informatie per ultimo juli 2023.

Provincie	2024	2023
Noord-Holland	77,4	67,9
Noord-Brabant	80,8	80,8
Utrecht	81,9	79,4
Overijssel	82,2	79,9
Flevoland	83,0	82,2
Limburg	83,1	80,6
Zeeland	84,4	82,3
Friesland	89,6	87,0
Drenthe	92,0	92,0
Groningen	95,7	95,7
Gelderland	97,9	93,0
Zuid-Holland	98,7	95,7
Maximum tarief	?	125,8

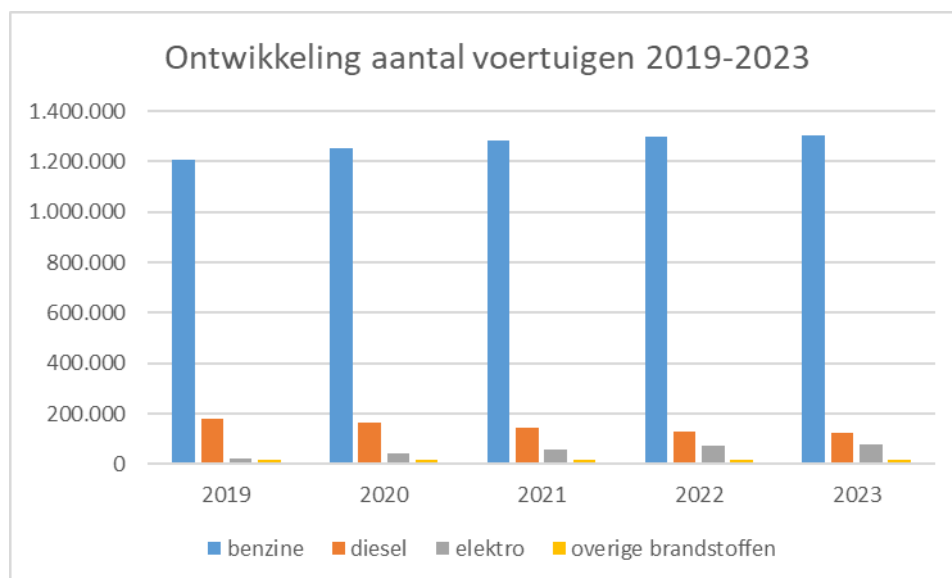
Ontwikkeling van aantal voertuigen per brandstofsoort

In de tabellen hieronder staat voor de jaren 2018 tot en met 2022 de samenstelling van de in Noord-Holland geregistreerde voertuigen. Hieruit blijkt een jaarlijks stijgende trend van het totaal aantal voertuigen. Daarnaast valt op dat het aandeel van zowel benzine- als elektrische voertuigen blijft stijgen (zowel in absolute aantallen als in procenten). Voor dieselveertuigen ziet de provincie de laatste jaren een dalende trend.

Aantal voertuigen	2019	2020	2021	2022	2023*
Benzine	1.209.465	1.251.388	1.282.449	1.300.845	1.305.262
Diesel	178.368	162.887	142.066	128.338	123.208
Elektro	19.911	40.197	59.122	73.488	78.859
Overige brandstoffen	18.866	17.818	17.327	17.141	17.073
Totaal	1.426.610	1.472.290	1.500.964	1.519.812	1.524.402

% Brandstofverbruik	2019	2020	2021	2022	2023*
Benzine	84,8%	85,0%	85,2%	85,6%	85,6%
Diesel	12,5%	11,1%	10,5%	8,4%	8,1%
Elektro	1,4%	2,7%	3,0%	4,9%	5,2%
Overige brandstoffen	1,3%	1,2%	1,2%	1,1%	1,1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

*2023 betreft de verdeling op basis van de gewichtsuitdraai per 31-03-2022.

Overzicht gerealiseerde en geraamde opbrengsten opcenten motorrijtuigenbelasting Op basis van de gewichtsuitdraai per 1 januari 2023 wordt door de belastingdienst de zogenoemde 'theoretische' opbrengst provinciale opcenten voor 2023 verwacht van € 231,5 miljoen (personenauto's € 230,0 miljoen en motoren € 1,5 miljoen). Voor 2024 en verder is rekening gehouden met het verhogen van de opcenten naar 77,4 en een autonome groei van het aantal voertuigen van 2%. Dit verklaart de stijging in de jaren 2024 en verder. Het Rijk stelt (hybride) elektrische auto's in de periode 2021-2024 (gedeeltelijk) volledig vrij van motorrijtuigenbelasting. Vanaf 2025 worden deze voertuigen wel meegenomen in de berekening van de opcenten. Het effect hiervan is nog niet verwerkt in deze cijfers omdat op dit moment het effect hiervan nog niet te bepalen is. Dit effect wordt meegenomen in de kaderbrief 2025.

Voorgesteld wordt om voor 2023 tot en met 2027 rekening te houden met een structurele opbrengst zoals dat in de tabel hieronder is opgenomen. Hierbij is voor 2023 nog gerekend met het opcententarief van 67,9 en de jaren daarna met een tarief van 77,4.

Opbrengsten opcenten MRB	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Jaarrekening	226,4	229,8	-	-	-	-	-
Begroting	-	-	231,5	269,2	274,6	280,0	285,6

Onderdeel van hiervoor vermelde aantallen voertuigen zijn de leasevoertuigen. Hierna wordt deze categorie nader toegelicht.

Aantal leasevoertuigen in Noord-Holland

Sinds 2016 werkt een verandering in de provinciale belastinggrondslag (denk bijvoorbeeld aan de verhuizing van een grootwagparkhouder/leasebedrijf naar een andere provincie) direct en egaliserend door in de verdeling van het provinciefonds. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van het aantal leasevoertuigen in Nederland en in de provincie Noord-Holland.

Noord-Holland	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
GWH					
Personenauto's	166.783	154.179	161.035	175.403	181.080
Motoren	76	77	100	103	103
	166.859	154.256	161.135	175.506	181.183
Particulieren					
Personenauto's	41.082	51.026	56.012	58.078	60.219
Motoren	20	40	52	78	62
	41.102	51.066	56.064	58.156	60.281
Totaal	207.961	205.322	217.199	233.662	241.464

Onbenutte belastingcapaciteit

Het maximum aantal opcenten dat provincies mogen heffen wordt wettelijk vastgesteld. Dit wordt jaarlijks in de septembercirculaire van het provinciefonds gepubliceerd. Voor 2023 is dat vastgesteld op 125,8 opcenten. Uitgaande van de verwachte opbrengstraming voor 2023 van € 231,5 miljoen en het huidige opcententarief (67,9) is de opbrengst per opcent € 3,41 miljoen. Uitgaande van het maximumtarief opcenten 2023 (125,8) zijn 57,9 opcenten onbenut. De theoretische (meer)opbrengst vanwege onbenutte belastingcapaciteit bedraagt afgerond € 197 miljoen.

Prognose opcenten 2023 (x € tarief 2023 1.000.000)	Opcenten	Opbrengst per opcent (x € 1.000.000)	Maximum opcenten tarief 2023	Maximale opbrengst 2023 (x € 1.000.000)	Onbenutte belastingcapaciteit 2023 (x € 1.000.000)
€ 231,50	€ 67,90	€ 3,41	125,8	€ 428,90	€ 197,40

Grondwater(onttrekkings)heffing

Sinds 1 januari 2010 was de grondwaterheffing gebaseerd op de Waterwet. Door de invoering van de Omgevingswet wordt deze heffing gebaseerd op de Omgevingswet en wordt dan grondwateronttrekkingsheffing genoemd. De heffing is uitsluitend bestemd voor de ten laste van de provincie komende kosten voor het grondwaterbeheer, waaronder het tegengaan van verdroging in bepaalde gebieden. In 2022 bedroeg de opbrengst van de grondwaterheffing € 787.000 (afgerond). Er is een voorziening ingesteld met als doel onnodige fluctuaties van het heffingsstarief tegen te gaan. Deze is tevens bedoeld om onvoorziene en ontoerekenbare schades te kunnen betalen. Heffingsplichtig zijn de onttrekkers van 25.000 m³ of meer grondwater per heffingsjaar. Het tarief is vastgesteld op € 0,0085 per m³ onttrokken grondwater. Voor 2024 wordt een opbrengst geraamd van € 800.000.

Leges

Provincies hebben een aantal taken waarvan individuele diensten worden afgenomen door bewoners of bedrijven. Door de afnemers van zo'n dienst moeten leges worden betaald ter bekostiging van de aan deze diensten gerelateerde kosten (zoals personeels-, huisvestings- en materiaalkosten). In de tarieventabel behorende bij de legesverordening zijn voor de provincie tarieven opgenomen voor onder andere het verstrekken van vergunningen in het kader van de fysieke leefomgeving, water, natuurbescherming, ontgrondingen en in 2024 voor het eerst ook voor milieuvergunningen.

Uitgangspunt van Provinciale Staten is dat leges voor een vergunningsaanvraag kostendekkend zijn of worden. Provinciale Staten voeren als beleid dat kostendekkendheid in eerste instantie bereikt wordt door het optimaliseren van efficiency en in tweede instantie door het verhogen van de tarieven. Dit beleid vereist inzicht in de kostenstructuur, kostenbeheersing en kostentoerekening. In december 2019 is besloten dat de leges voor de vergunningsaanvragen gefaseerd in 3 jaar naar een kostendekkend niveau moesten worden gebracht. Voor de berekening van de kostendekkendheid wordt in zijn algemeenheid uitgegaan van een gemiddelde tijdsbesteding per vergunningsaanvraag. Het uurtarief van de omgevingsdienst en provincie wordt gehanteerd om de hoogte van de leges te berekenen. In het 4de kwartaal van 2023 worden de legestarieven 2024 ter vaststelling aangeboden aan PS.

Kostendekkendheid leges in 2022

De uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving is opgedragen aan de omgevingsdiensten: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG), Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN), Omgevingsdienst IJmond (OD IJmond) en Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV). Dit is opgenomen in de lumpsumbekostiging aan deze omgevingsdiensten. Bij de berekening van de leges en de kostendekkendheid mogen alleen de kosten van de vergunningverlening worden doorberekend. Het onderstaande overzicht geeft enig inzicht in de kostendekkendheid van de verschillende leges. Bij de vaststelling van de legesverordening en tarieventabel 2024 geeft de provincie inzicht in de geactualiseerde kosten verbonden aan de vergunningverlening. De te realiseren opbrengsten voor 2024 zijn gebaseerd op de kostendekkende tarieven en het te verwachten aantal vergunningsaanvragen dat in het komende jaar wordt ingediend.

Kostprijsberekening methode

Om de kostprijs van de diverse vergunningsaanvragen te berekenen wordt gebruik gemaakt van de Activity Based Costing method (ABC- methode). Deze methode wordt ook beschreven in de handleiding kostentoerekening 2016 van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). De ABC methode is de meest transparante methode. Bij deze methode worden alle handelingen om te komen tot een vergunning onderzocht en vervolgens vermenigvuldigd met een uurtarief van een behandelend ambtenaar bij de provincie Noord-Holland en/of de uurtarieven omgevingsdiensten. Voor de uurtarieven van de provincie wordt de tarieven gehanteerd zoals opgenomen in de "Handleiding overheidstarieven".

Bij berekening van de leges wordt uitgegaan van de gemiddelde tijdsbesteding per vergunningsaanvraag. De onderbouwing van de kostendekkendheid wordt vastgelegd in de rapportage kostendekkendheid 2024.

Tarientabel leges	Uitvoerende organisatie	Raming baten 2024	Raming lasten 2024	Kostendekkend 2024
WABO	OD NZKG	€ 1.600.000	€ 1.571.000	101,8%
Milieuleges	OD NZKG, ODIJ	€ 500.000	€ 4.533.000	11,0%
Wegen/waterwegen	Provincie Noord-Holland	€ 460.000	€ 564.000	81,6%
Waterwet	OD NZKG	€ 325.000	€ 862.000	37,7%
Wet hygiëne zwembaden	OD NHN	€ 20.000	€ 32.000	62,5%
Ontgrondingenwet	OD NZKG	€ 60.000	€ 63.000	95,2%
Wadloop	provincie Fryslân	€ 1.000	€ 37.000	2,7%
Wet Natuurbescherming*	Bij12/faunafonds	€ 350.000	€ 700.000	50,0%
Wet Natuurbescherming*	OD NHN	€ 400.000	€ 1.681.000	26,8%
Wet Luchtvaart	OD NZKG	€ 20.000	€ 42.000	47,6%
Overige	Provincie Noord-Holland	€ 10.000 -		0,0%
Totaal provinciale heffingen		€ 3.746.000	€ 10.085.000	37,2%

* De leges Wet Natuurbescherming (BIJ12) en Wadloop worden ontvangen bij de uitvoerende organisaties, respectievelijk. BIJ12/faunafonds en de provincie Friesland. Deze legesopbrengsten worden verrekend met de bijdrage die de provincie Noord-Holland moet betalen. Daarmee lopen deze baten niet via de begroting van de provincie.

Ontwikkelingen met betrekking tot leges

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zorgt voor een verschuiving: er worden meer met algemene regels gewerkt en minder met vergunningsplichten voor bedrijven. Ook neemt het aantal bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is licht af (dit gezag gaat naar de gemeenten). Anderzijds neemt door de ruimere werkingssfeer van de Omgevingswet het aantal mogelijke situaties waarvoor leges kunnen worden geheven weer toe.

De vrijstelling van leges voor milieuvergunningen vervalt. Dit maakt het mogelijk leges te heffen voor milieubelastende activiteiten (mba's). Verder wordt bij de invoering van de Omgevingswet ook het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ingevoerd. Dit moet leiden tot snellere afwikkeling van aanvragen en daarmee beperking van de ambtelijke inzet.

Tegelijk met de Omgevingswet treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Onder de Omgevingswet wordt een 'knip' gemaakt in de huidige omgevingsvergunning voor het bouwen: ruimtelijke regels (omgevingsplanactiviteit) en technische regels (bouwactiviteit). Door de inwerkingtreding van de Wkb zijn meer bouwwerken vergunningsvrij voor de bouwactiviteit.

Dit alles vraagt om herziening van de legesverordening en de tarieventabel, alsmede van de herberekening van de legestarieven. In het 4de kwartaal van 2023 wordt de legesverordening 2024 aan Provinciale Staten ter besluitvorming voorgelegd.

Nazorgheffing gesloten stortplaatsen

In de zogenoemde Leemtewet is op 1 april 1998 een regeling in de Wet milieubeheer opgenomen over de nazorg van operationele stortplaatsen. Dit zijn stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen niet vóór 1 september 1996 is beëindigd. In de Leemtewet is bepaald dat de provincies bestuurlijk en financieel ervoor verantwoordelijk zijn dat deze stortplaatsen na sluiting geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Daartoe moet eeuwigdurende nazorg plaatsvinden. De provincie moet maatregelen nemen om bodembeschermende voorzieningen op gesloten stortplaatsen in stand te houden, te onderhouden, te herstellen en eventueel te vervangen. Voorts moeten de bodembeschermende voorzieningen regelmatig worden geïnspecteerd en de bodem onder de stortplaats worden onderzocht. Ter bestrijding van deze kosten is een nazorgheffing ingesteld, die wordt geheven bij de exploitanten van de operationele stortplaatsen. De jaarlijkse heffing wordt vastgelegd in een door Provinciale Staten vast te stellen tarieventabel en berekend aan de hand van het doelvermogen dat aanwezig moet zijn bij sluiting van de stortplaats en het opgebouwde kapitaal in het Nazorgfonds. De heffingen worden in het uitsluitend voor nazorg bestemde Nazorgfonds gestort. Het Nazorgfonds is een bij wet vastgestelde rechtspersoon. In dit fonds wordt een zodanig kapitaal opgebouwd, dat uit het rendement daarvan de eeuwigdurende nazorg gefinancierd kan worden. Voor het begrotingsjaar 2024 wordt vooralsnog geen opbrengst geraamd.

Opbrengst belastingen en lokale heffingen x € 1 miljoen

Voor 2024 gaat de totale opbrengst belastingen en lokale heffingen € 273,8 miljoen bedragen.

Belasting / Heffing	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Opcenten motorrijtuigenbelasting	€ 223,6	€ 226,4	€ 229,8	€ 231,5	€ 269,2
Grondwaterheffing	€ 0,8	€ 0,8	€ 0,8	€ 0,8	€ 0,8
Leges					
* WABO	€ 1,8	€ 1,8	€ 2,0	€ 1,8	€ 2,2
* overige leges	€ 0,7	€ 1,0	€ 1,5	€ 1,5	€ 1,6

4 Financiële begroting

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan diverse uitsplitsingen van de meerjarenraming. De uitsplitsingen zijn zowel op exploitatiekosten als op opbrengstenniveau en geven een overzicht van de meerjarige ontwikkeling van de begrotingssaldi van de provincie.

Het hoofdstuk is conform de wettelijke eisen zoals opgenomen in artikel 3 en de artikelen 17 tot en met 23 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Over het algemeen is in dit hoofdstuk de volgorde van de wetsartikelen aangehouden. Om de leesbaarheid en de verbanden tussen jaren zo goed mogelijk in beeld te brengen, is gekozen om de tabellen en toelichtingen voor het begrotingsjaar 2024 en de meerjarenraming 2024-2027 te integreren in 1 hoofdstuk. Hierdoor ontstaat een compleet meerjarig beeld.

4.2 Meerjarenraming

4.2.1 Meerjarenraming 2024-2027

1 Bestuur (x € 1.000)

	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	20.085	28.586	24.068	24.014	24.016	24.106
Baten	-150	-68	-59	-59	-59	-59
Saldo van baten en lasten	19.935	28.518	24.009	23.955	23.957	23.957
Storting reserves	2	3.043	1.243	43	43	0
Onttrekking reserves	-262	-4.012	0	0	0	0
Resultaat	19.675	27.549	25.252	23.998	24.000	24.047

2 Klimaat en gezonde leefomgeving (x € 1.000)

	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	55.256	84.106	86.591	67.929	63.757	64.811
Baten	-3.867	-7.491	-6.324	-3.009	-2.593	-2.643
Saldo van baten en lasten	51.389	76.615	80.267	64.920	61.164	61.164
Storting reserves	33.210	25.319	2.523	3.659	419	419
Onttrekking reserves	-33.028	-31.278	-22.888	-9.111	-1.319	-1.265
Resultaat	51.571	70.656	59.902	59.468	60.264	61.322

3 Ruimte en Wonen (x € 1.000)

	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	18.607	40.345	28.926	15.713	15.101	15.591
Baten	-645	-301	-6.692	-20	-20	-20
Saldo van baten en lasten	17.962	40.044	22.234	15.693	15.081	15.081
Storting reserves	17.619	19.450	1.200	0	0	0
Onttrekking reserves	-19.722	-43.534	-8.971	-2.336	-1.753	-2.226
Resultaat	15.858	15.960	14.463	13.357	13.328	13.345

4 Bereikbaarheid (x € 1.000)

	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	259.687	297.751	251.349	243.454	239.734	236.655
Baten	-19.974	-21.359	-10.138	-17.289	-16.887	-9.125
Saldo van baten en lasten	239.713	276.392	241.211	226.165	222.847	222.847
Storting reserves	128.851	86.875	64.913	46.200	47.044	51.702
Onttrekking reserves	-154.532	-113.244	-70.826	-44.280	-32.585	-29.872
Resultaat	214.032	250.022	235.297	228.084	237.305	249.360

5 Natuur en landelijk gebied (x € 1.000)

	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	126.293	173.421	174.607	158.624	97.701	87.002
Baten	-11.958	-25.703	-20.781	-15.934	-2.818	-2.818
Saldo van baten en lasten	114.335	147.718	153.826	142.690	94.883	94.883
Storting reserves	71.295	41.997	27.486	22.520	22.361	19.820
Onttrekking reserves	-77.392	-85.656	-89.528	-77.083	-28.897	-27.638
Resultaat	108.238	104.059	91.784	88.127	88.347	76.366

6 Economie, leefbaarheid en cultuur (x € 1.000)

	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	47.656	45.891	38.341	32.991	28.689	28.755
Baten	-4.886	-145	-100	0	0	0
Saldo van baten en lasten	42.770	45.746	38.241	32.991	28.689	28.689
Storting reserves	16.522	29.736	10.181	10.303	9.074	9.126
Onttrekking reserves	-14.427	-25.668	-11.636	-6.177	0	0
Resultaat	44.865	49.814	36.786	37.117	37.763	37.881

7 Overzicht Algemene middelen en organisatie (x € 1.000)

	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	86.757	117.996	116.612	118.836	131.576	147.039
Baten	-518.086	-541.284	-592.713	-604.455	-597.011	-602.393
Saldo van baten en lasten	-431.329	-423.288	-476.101	-485.619	-465.435	-465.435
Storting reserves	13.696	5.719	75.288	38.177	8.420	13.420
Onttrekking reserves	-61.217	-110.567	-62.671	-2.399	-3.626	-18.718
Resultaat	-478.850	-528.135	-463.484	-449.841	-460.641	-460.652

Totaal 2024 tot en met 2027 (bedragen x € 1.000)

Programma 1 t/m 7

	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	614.341	788.096	720.494	661.561	600.574	603.959
Baten	-559.567	-596.351	-636.807	-640.766	-619.388	-617.058
Saldo van baten en lasten	54.774	191.745	83.687	20.795	-18.814	-13.099
Storting reserves	281.195	212.139	182.834	120.902	87.361	94.487
Onttrekking reserves	-360.580	-413.959	-266.520	-141.386	-68.180	-79.719
Resultaat	-24.614	-10.076	0	310	366	1.669

4.2.2 Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

De begroting is opgesteld met inachtneming van de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Volgens het BBV is het gemodificeerd stelsel van lasten en baten van toepassing. In overeenstemming met de BBV-regelgeving is het autorisatieniveau bepaald op het totaal van de lasten en het totaal van de baten per programma. De begroting geeft in overeenstemming met de normen van het BBV een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie en over de baten en lasten. De baten en lasten worden – tenzij anders vermeld – toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Basis voor de ramingen in de begroting

De begroting 2024 bestaat uit de oorspronkelijke ramingen van ongewijzigd beleid met daarbij de effecten van de door Provinciale Staten vastgestelde kaderbrief 2024 en de onvermijdelijke ontwikkelingen meegenomen. Daarnaast zijn in de begroting 2024 de ambities uit het coalitieakkoord 'Verbindend voorruit!' verwerkt.

Verantwoording subsidies

Subsidies worden geraamd in het jaar dat deze worden toegekend. Voor meerjarige lopende projectsubsidies zijn binnen IPO-verband afspraken gemaakt met BBV en de accountants. Deze afspraken houden in dat wanneer de subsidies niet voor het eind van het jaar zijn afgerond, het restantbedrag in een reserve 'Subsidieverplichtingen' beschikbaar blijft voor de restant uitbetalingen de komende jaren. Omdat de provincie werkt met 1 doel per reserve, worden daarvoor zo nodig meerdere reserves ingesteld. Op die manier blijven per doel de lopende subsidieverplichtingen inzichtelijk.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, vermeerderd met bijkomende kosten en verminderd met bijdragen van derden en cumulatieve afschrijvingen. De activa worden lineair afgeschreven. Als basis voor de berekening van de afschrijving wordt de netto aanschafwaarde gehanteerd. Na afstoting van materiële vaste activa worden boekwinsten of verliezen ten gunste of ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze activa worden lineair afgeschreven met inachtneming van de volgende afschrijvingstermijnen (in jaren):

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	40
Renovatie bedrijfsgebouwen	25
Machines, apparaten en installaties	15
Overige materiële vaste activa	3/10

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut betreffen voornamelijk infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals de aanleg en reconstructie van wegen, vaarwegen, bruggen, viaducten, groen en kunstwerken. Deze worden vermeerderd met bijkomende kosten en onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd. Deze activa worden lineair afgeschreven in maximaal (in jaren):

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	50
Vaarwegen	40/80
Wegen	50
Technische installaties	5/8/15

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen worden –tenzij anders word vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig wordt een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

De onder de financiële vaste activa opgenomen deelnemingen worden tegen nominale en/of aanschafwaarde opgenomen tenzij blijkt dat de marktwaarde lager is dan de nominale c.q. verkrijgingsprijs ofwel nihil is.

Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Uitzondering hierop is de Voorziening pensioenen (oud-) leden Gedeputeerde Staten die tegen contante waarde van de pensioenaanspraken wordt gewaardeerd.

Rente

De provincie rekent geen interne rente toe aan investeringen of andere activiteiten.

Dividenduitkering

De provincie ontvangt dividend vanuit de deelnemingen waarin zij een aandeel heeft. De hoogte van de dividenduitkering wordt gebaseerd op berichtgeving vanuit de deelnemingen.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld.

Salariskosten en toerekening van organisatiekosten

De geraamde kosten voor capaciteit zijn gebaseerd op ramingen van de personele capaciteit die nodig is om de opgaven uit te voeren. De personele capaciteit bestaat uit zowel het eigen personeel als ingehuurde capaciteit. De kosten worden verantwoord in de jaarrekening op de operationele doelen en taakvelden en investeringen op basis van de bij de begroting (inclusief begrotingswijzigingen) vermelde verdeelsleutel.

Algemene uitkering en decentralisatie-uitkeringen van het provinciefonds

De raming van de inkomsten uit het provinciefonds zijn gebaseerd op de meicirculaire 2023.

4.2.3 Verklaring van aanmerkelijke verschillen

Overzicht aanmerkelijke verschillen lasten (x € 1.000)

Nr	Lasten per programma	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Vershil t.o.v. jaarrekening 2022	Vershil t.o.v. Begroting 2023
1	Bestuur	20.085	28.586	24.068	3.983	-4.518
2	Klimaat en gezonde leefomgeving	55.256	84.106	86.591	31.335	2.485
3	Ruimte en Wonen	18.607	40.345	28.926	10.319	-11.419
4	Bereikbaarheid	259.687	297.751	251.349	-8.338	-46.402
5	Natuur en landelijk gebied	126.293	173.421	174.607	48.313	1.186
6	Economie, leefbaarheid en cultuur	47.656	45.891	38.341	-9.315	-7.550
7	Overzicht Algemene middelen en organisatie	86.757	117.996	116.612	29.855	-1.384
Totaal van de lasten		614.341	788.096	720.494	106.153	-67.602

Overzicht aanmerkelijke verschillen baten (x € 1.000)

Nr	Baten per programma	Rekening 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Vershil t.o.v. jaarrekening 2022	Vershil t.o.v. begroting 2023
1	Bestuur	-150	-68	-59	91	9
2	Klimaat en gezonde leefomgeving	-3.867	-7.491	-6.324	-2.457	1.167
3	Ruimte en Wonen	-645	-301	-6.692	-6.047	-6.391
4	Bereikbaarheid	-19.974	-21.359	-10.138	9.836	11.221
5	Natuur en landelijk gebied	-11.958	-25.703	-20.781	-8.823	4.922
6	Economie, leefbaarheid en cultuur	-4.886	-145	-100	4.786	45
7	Overzicht Algemene middelen en organisatie	-518.086	-541.284	-592.713	-74.627	-51.429
Totaal van de baten		-559.567	-596.351	-636.807	-77.241	-40.456

Algemene oorzaken van verschillen

Veel verschillen tussen de jaarschijven heeft als oorzaak de variaties in uitvoering van projecten en subsidies. Deze zijn ongelijkmatig over de jaren verdeeld. Het ene jaar gebeurt een voorbereiding, terwijl in het volgende jaar de uitvoering van start gaat. Veel van deze projecten dekt de provincie vanuit de reserves. Het overzicht van stortingen en onttrekkingen in de financiële tabellen geeft hier op hoofdlijnen een inzicht.

Het nieuwe coalitieakkoord en de afspraken uit de kaderbrief 2023 is een andere belangrijke verklaring voor de veranderingen in de jaarschijven. In hoofdstuk 1 is dit in 'Overzicht financiële ontwikkelingen' in de tabel 'Totaaloverzicht nieuwe niet begrotingsneutrale mutaties begroting' weergegeven en in het kort verklaard.

De belangrijkste verschillen worden hieronder per programma weergegeven. In hoofdstuk 2 staat per programma een nadere verklaring op beleidsdoelniveau.

4.2.4 Presentatie van het structureel begrotingssaldo

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)

	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Saldo van baten en lasten	83.687	20.795	-18.814	-13.099
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-83.686	-20.484	19.181	14.768
Begrotingssaldo na bestemming	0	310	366	1.669
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	2.994	34.919	14.863	8.744
Structureel begrotingssaldo	-2.993	-34.608	-14.496	-7.075

4.2.5 Structureel en reël evenwicht

Bedragen x € 1.000

2024	Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
Totaal Exploitatie		109.325	-25.638	83.687
Baten		-34.977	-601.830	-636.807
	1 Bestuur	0	-59	-59
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	-3.399	-2.925	-6.324
	3 Ruimte en Wonen	-6.672	-20	-6.692
	4 Bereikbaarheid	-4.448	-5.690	-10.138
	5 Natuur en landelijk gebied	-18.758	-2.023	-20.781
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	-100	0	-100
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-1.600	-591.113	-592.713
Lasten		144.302	576.192	720.494
	1 Bestuur	0	24.068	24.068
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	21.320	65.271	86.591
	3 Ruimte en Wonen	6.589	22.337	28.926
	4 Bereikbaarheid	10.782	240.567	251.349
	5 Natuur en landelijk gebied	93.695	80.912	174.607
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	9.303	29.038	38.341
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	2.613	113.999	116.612
Totaal Reserves		-106.331	22.645	-83.686
Baten		-263.039	-3.481	-266.520
	1 Bestuur	0	0	0
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	-22.888	0	-22.888
	3 Ruimte en Wonen	-8.971	0	-8.971

2024	Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
	4 Bereikbaarheid	-68.245	-2.581	-70.826
	5 Natuur en landelijk gebied	-89.410	-118	-89.528
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	-11.636	0	-11.636
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-61.889	-782	-62.671
Lasten		156.708	26.126	182.834
	1 Bestuur	1.243	0	1.243
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	2.523	0	2.523
	3 Ruimte en Wonen	1.200	0	1.200
	4 Bereikbaarheid	64.913	0	64.913
	5 Natuur en landelijk gebied	11.781	15.705	27.486
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	1.180	9.001	10.181
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	73.868	1.420	75.288
Eindtotaal		2.994	-2.993	0

Bedragen x € 1.000

2025	Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
Totaal Exploitatie		75.851	-55.056	20.795
Baten		-29.991	-610.775	-640.766
	1 Bestuur	0	-59	-59
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	-574	-2.435	-3.009
	3 Ruimte en Wonen	0	-20	-20
	4 Bereikbaarheid	-13.906	-3.383	-17.289
	5 Natuur en landelijk gebied	-13.911	-2.023	-15.934
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	0	0	0
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-1.600	-602.855	-604.455
Lasten		105.842	555.719	661.561
	1 Bestuur	0	24.014	24.014
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	5.182	62.747	67.929
	3 Ruimte en Wonen	2.398	13.315	15.713
	4 Bereikbaarheid	15.709	227.745	243.454
	5 Natuur en landelijk gebied	76.151	82.473	158.624
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	4.789	28.202	32.991
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	1.613	117.223	118.836
Totaal Reserves		-40.932	20.448	-20.484
Baten		-137.411	-3.975	-141.386

2024	Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
	1 Bestuur	0	0	0
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	-9.111	0	-9.111
	3 Ruimte en Wonen	-2.336	0	-2.336
	4 Bereikbaarheid	-41.205	-3.075	-44.280
	5 Natuur en landelijk gebied	-76.965	-118	-77.083
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	-6.177	0	-6.177
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-1.617	-782	-2.399
Lasten		96.479	24.423	120.902
	1 Bestuur	43	0	43
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	3.659	0	3.659
	3 Ruimte en Wonen	0	0	0
	4 Bereikbaarheid	46.200	0	46.200
	5 Natuur en landelijk gebied	8.565	13.955	22.520
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	1.255	9.048	10.303
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	36.757	1.420	38.177
Eindtotaal		34.919	-34.608	310

Bedragen x € 1.000

2026	Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
Totaal Exploitatie		16.087	-34.901	-18.814
Baten		-15.947	-603.441	-619.388
	1 Bestuur	0	-59	-59
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	-48	-2.545	-2.593
	3 Ruimte en Wonen	0	-20	-20
	4 Bereikbaarheid	-13.504	-3.383	-16.887
	5 Natuur en landelijk gebied	-795	-2.023	-2.818
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	0	0	0
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-1.600	-595.411	-597.011
Lasten		32.034	568.540	600.574
	1 Bestuur	0	24.016	24.016
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	631	63.126	63.757
	3 Ruimte en Wonen	1.815	13.286	15.101
	4 Bereikbaarheid	12.751	226.983	239.734
	5 Natuur en landelijk gebied	15.126	82.575	97.701
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	298	28.391	28.689

	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	1.413	130.163	131.576
Totaal Reserves		-1.224	20.405	19.181
Baten		-63.636	-4.544	-68.180
	1 Bestuur	0	0	0
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	-1.319	0	-1.319
	3 Ruimte en Wonen	-1.753	0	-1.753
	4 Bereikbaarheid	-28.941	-3.644	-32.585
	5 Natuur en landelijk gebied	-28.779	-118	-28.897
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	0	0	0
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-2.844	-782	-3.626
Lasten		62.412	24.949	87.361
	1 Bestuur	43	0	43
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	419	0	419
	3 Ruimte en Wonen	0	0	0
	4 Bereikbaarheid	47.044	0	47.044
	5 Natuur en landelijk gebied	7.906	14.455	22.361
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	0	9.074	9.074
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	7.000	1.420	8.420
Eindtotaal		14.863	-14.496	366

Bedragen x € 1.000

2027	Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
Totaal Exploitatie		14.433	-27.532	-13.099
Baten		-8.185	-608.873	-617.058
	1 Bestuur	0	-59	-59
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	-48	-2.595	-2.643
	3 Ruimte en Wonen	0	-20	-20
	4 Bereikbaarheid	-5.742	-3.383	-9.125
	5 Natuur en landelijk gebied	-795	-2.023	-2.818
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	0	0	0
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-1.600	-600.793	-602.393
Lasten		22.618	581.341	603.959
	1 Bestuur	0	24.106	24.106
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	577	64.234	64.811
	3 Ruimte en Wonen	2.288	13.303	15.591
	4 Bereikbaarheid	4.837	231.818	236.655

2024	Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
	5 Natuur en landelijk gebied	12.210	74.792	87.002
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	293	28.462	28.755
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	2.413	144.626	147.039
Totaal Reserves		-5.689	20.457	14.768
Baten		-75.175	-4.544	-79.719
	1 Bestuur	0	0	0
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	-1.265	0	-1.265
	3 Ruimte en Wonen	-2.226	0	-2.226
	4 Bereikbaarheid	-26.228	-3.644	-29.872
	5 Natuur en landelijk gebied	-27.520	-118	-27.638
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	0	0	0
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-17.936	-782	-18.718
Lasten		69.486	25.001	94.487
	1 Bestuur	0	0	0
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	419	0	419
	3 Ruimte en Wonen	0	0	0
	4 Bereikbaarheid	51.702	0	51.702
	5 Natuur en landelijk gebied	5.365	14.455	19.820
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	0	9.126	9.126
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	12.000	1.420	13.420
Eindtotaal		8.744	-7.075	1.669

Toelichting Incidentele baten en lasten

Incidentele Baten (bedragen x € 1.000)

BD	Onderwerp	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
2.1	Onttrekking aan reserve duurzame elektriciteit voor programma RES en o.a. voor inpassing nieuw windbeleid, radaronderzoek Amsterdam, juridische kosten.	-1.534			
2.1	Onttrekking aan reserve energietransitie voor diverse projecten gepland om de eigen organisatie energie neutraal te maken..	-7.623	-3.792		
2.1	Onttrekking aan reserve warmtetransitie voor diverse projecten naar aanleiding van de warmtetransitie.	-9.255	-3.273		
2.2	Incidentele specifieke uitkering (SPUK) voor bodemsanering oude jaren (CINDU)	-2.500			

BD	Onderwerp	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
2.2	Onttrekking aan reserve bodemsanering voor bodemsaneringsprojecten uit het bestedingsplan	-1.039	-1.214		
2.2	Vanuit de reserve gezonde leefomgeving wordt voor 2024 een budget opgenomen van € 2,6 miljoen, dit is voor voortzetting van de volgende onderwerpen: Hollandse luchten (€ 400.000), Programma Tata Steel (750.000), Luchtmeetnetten (750.000), Scherp vergunnen (150.000), Enoses (300.000), proceskosten (250.000).	-2.667			
3.2	Dit zijn de onttrekkingen aan de reserve subsidie OV-fonds voor de in 2021 verleende subsidie aan de Poort van Hoorn.			-1.325	-1.962
3.2	Onttrekking aan de reserve woningbouw voor cofinanciering. Dit is naar aanleiding van de flexibele schil die we ontvangen hebben van het rijk (SPUK C210). Dit wordt in 2024 ingezet voor bijdrage flexibele schil, woonzorgvisies en instandhouding.	-2.650			
3.2	We ontvangen we van het rijk een SPUK C210. Dit wordt in 2024 ingezet voor bijdrage flexibele schil, woonzorgvisies en instandhouding	-6.672			
3.3	Onttrekking aan reserve meekoppelkansen bij Dijkversterkingen Meekoppelkansen voor de subsidie aan gemeente Hoorn op de LSBU.	-2.017			
3.3	Onttrekking aan reserve subsidies meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling voor uitvoeringskosten SOK project Markermeerdijken.	-2.400			
4.1	Onttrekking aan reserve mobiliteitsbeleid voor de ramingen die bij dit onderdeel worden verhoogd. Dit gaat om onder andere studiekosten infrastructuur en gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid (opdrachten, kennissessies en voorlichtingscampagne)	-1.287			
4.1	Onttrekking aan reserve uitvoeren van mobiliteitsbeleid door derden.	-17.108	-10.054	-9.429	-9.379
4.2	Onttrekking aan Reserve Openbaar Vervoer Projecten.	-2.386			
4.4	Infrastructurele projecten voor derden. Dit betreft aanpassingen voor andere organisaties die (volledig) vergoed worden aan de provincie.	-4.377	-13.906	-13.504	-5.742
4.4	Onttrekking aan reserve groot onderhoud vaarwegen.	-11.375	-5.307	-5.106	-2.687
4.4	Onttrekking aan reserve groot onderhoud wegen	-31.057	-21.410	-12.613	-12.755
4.4	Onttrekking aan reserve innovatieprojecten Mobiliteit.	-3.582	-2.224		
4.4	Onttrekking aan reserve ontwikkelen provinciale infrastructuur	-1.450	-1.450		
5.1	Bijdrage van derden aan Oostelijke Vechtplassen	-1.409			
5.1	Onttrekking aan reserve groen	-63.470	-55.587	-14.339	-14.484
5.1	Onttrekking aan reserve groene uitweg. Dit is als gevolg van een incidentele technische bijstelling (aanpassing kasritmes diverse groene projecten).	-3.334	-1.498		

BD	Onderwerp	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
5.1	Onttrekking reserve laag Holland. Deze middelen worden ingezet voor de gebiedsgerichte aanpak Vitaal Platteland Laag Holland, o.a. in het kader van biodiversiteit, bodemdaling.	-1.250			
5.1	Onttrekking aan reserve oostelijke vechtplassen.	-6.403	-4.508	-4.376	-4.318
5.1	Onttrekking aan reserve verleende subsidies voor het programma natuurnetwerk.	-4.262	-5.392	-4.549	-2.968
5.1	SPUK L16 Pr. Natuur	-11.549	-11.829		
5.3	Spuk voor impuls geld bodem veenweide (L10).	-5.700			
5.3	Onttrekking aan reserve cofinanciering Waddenzee voor projecten cofinanciering Waddenfonds Noord-Holland.	-3.182	-1.683	-1.500	-1.500
5.3	Onttrekking aan reserve subsidie Waddenzee.	-2.951	-3.305		
5.4	Onttrekking aan reserve waterrecreatie voor diverse projecten conform het uitvoeringsprogramma waterrecreatie.	-2.053	-2.513	-2.188	-1.933
5.6	Onttrekking aan reserve Europese projecten voor cofinanciering.	-2.505	-2.479	-1.700	-2.200
6.1	Onttrekking aan reserve circulaire economie.	-1.180	-1.255		
6.1	Onttrekking aan reserve MKB.	-5.237	-4.922		
6.2	Onttrekking aan reserve monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds).	-4.119			
6.2	Onttrekking aan reserve SvA/NHW werelderfgoed	-1.100			
7.1	Vrijval reserve economisch herstel en duurzaamheid.	-53.000			
7.1	Aframen verkoopopbrengsten grond. Gezien de lijn dat we momenteel alle gronden vasthouden als mogelijke ruilgronden, worden de verkoopbaten voor de komende jaren naar beneden bijgesteld.	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
7.2	Onttrekking aan algemene reserve.	-2.239		-1.744	-14.836
7.2	Onttrekking aan reserve bedrijfsvoering.	-6.650	-1.000	-1.100	-3.100
	Overige mutaties <1mln	-3944	-7301	-4610	-3996
Eindtotaal		-298.016	-167.402	-79.583	-83.360

Incidentele Lasten (bedragen x € 1.000)

BD	Onderwerp	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
1.4	Storting in reserve. cofinanciering EU voor projecten gericht op de versterking van de arbeidsmarkt.	1.243			
2.1	Programma RES en o.a. voor inpassing nieuw windbeleid, radaronderzoek Amsterdam, juridische kosten. Dit wordt gedekt uit de reserve duurzame elektriciteit	1.214			
2.1	Diverse projecten naar aanleiding van de warmtetransitie. Een voorbeeld van zo'n project is aardwarmte-onderzoek en Uvr	10.025	4.038		

BD	Onderwerp	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
	besparingsprogramma. De lasten worden grotendeels gedekt uit de reserve warmtetransitie.				
2.1	Voor 2024 staan diverse projecten gepland om de eigen organisatie energie neutraal te maken naar aanleiding van de energietransitie. Een van deze projecten is de aanleg van Zonnepark N207. Dit wordt gedekt uit de reserve energietransitie.	3.300			
2.1	Diverse projecten voor infrastructuur energietransitie. Belangrijkste is de Uvr smart oplossingen. Hiervoor is € 1,5 miljoen gereserveerd voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Dit wordt gedekt uit de reserve energietransitie.	1.437			
2.1	Diverse waterstofprojecten naar aanleiding van de energietransitie. Voor de Uvr Waterstofprojecten wordt een budget opgenomen. Dit wordt gedekt uit de reserve energietransitie.	1.829			
2.1	De reserve warmtetransitie komt bij B2024 vanaf 2024 negatief uit daarom wordt het budget in deze reserve aangevuld met budget uit de reserve energietransitie.	1.137	3.273		
2.2	Incidentele specifieke uitkering (SPUK) voor bodemsanering oude jaren (CINDU)	2.500			
2.2	Betreft een incidentele storting aan de reserve gezonde leefomgeving dit voor o.a. het leefbaarheidsfonds, asbest en geluidsschermen.	1.000			
3.2	OV fonds, OV-knooppunten. In 2021 is een subsidie aan Poort van Hoorn verleend. Dit zijn de lasten in de komende jaren voor deze subsidie. Deze worden gedekt uit de reserve subsidie OV-fonds.			1.436	2.073
3.2	Incidentele storting aan reserve woningbouw voor wonen (incl. woonakkoorden, en aanjaagteams)	1.200			
3.3	Meekoppelkansen: voor de subsidie aan gemeente Hoorn op de LSBU en voor uitvoeringskosten SOK project Markermeerdijken. Dit wordt gedekt uit twee verschillende reserves 1: reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen en 2: reserve subsidies meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling	4.417			
4.1	Extra budget voor de Fietstunnel Velsertaverse. Dit wordt gedekt uit de reserve uitvoeren van mobiliteitsbeleid door derden.	1.800			
4.1	Bij de budgetten voor mobiliteitsbeleid worden een aantal ramingen verhoogd. Dit gaat om onder andere studiekosten infrastructuur en gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid (opdrachten, kennissessies en voorlichtingscampagne). Deze budgetten worden gedekt uit de reserve mobiliteitsbeleid.	1.287			

BD	Onderwerp	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
4.1	Storting aan reserve uitvoeringsbeleid door derden.	10.511	9.386	9.361	9.336
4.4	Aanpassingen kasritmes Innovatieprojecten mobiliteit: Focus	2.128	1.780		
4.4	Uitgaven Ontwikkeling voor de ontwikkeling en studiekosten van provinciale infrastructuur.	1.144	1.144		
4.4	Infrastructurele projecten voor derden. Dit betreft aanpassingen voor andere organisaties die (volledig) vergoed worden aan de provincie.	2.888	12.107	11.705	3.943
4.4	Storting aan reserve onderhoud vaarwegen	12.357	6.357	6.507	8.357
4.4	Storting aan reserve onderhoud wegen	22.199	22.721	23.440	26.273
4.4	Storting aan reserve voor ontwikkeling infrastructuur (projecten en studiekosten).	19.574	7.464	7.464	7.464
5.1	Projecten voor groene uitweg als gevolg van aanpassing kasritmes.	3.227	1.391		
5.1	Projecten voor groen bij sector B&U als gevolg van aanpassing kasritmes.	6.181	7.791	2.434	
5.1	Bijstelling voor gebiedsgerichte aanpak Vitaal Platteland Laag Holland, o.a. in het kader van biodiversiteit, bodemdaling en de groeiende behoefte aan recreatiemogelijkheden in Laag Holland en de bijbehorende proceskosten.	1.250			
5.1	Bijstelling lasten voor concept programma natuurontwikkeling. Dit zijn de nieuwe ramingen voor oostelijke vechtplassen.	7.564	5.242	4.923	4.865
5.1	Bijstelling lasten voor het concept programma natuurontwikkeling.	45.324	36.739		
5.1	Storting aan reserve oostelijke vechtplassen Midden (OVP). Dit is een overheveling van reserve groen. Met deze overboekingen voor de jaren 2022 t/m 2026 worden alle resterende middelen die vanuit de reserve groen toegezegd zijn voor het gebiedsprogramma OVP overgeboekt naar de reserve OVP.	4.058	4.058	3.099	
5.1	SPUK besteding L16 Pr. Natuur	11.549	11.829		
5.1	Dit heeft betrekking op subsidies voor het programma natuurnetwerk die in de loop van het jaar 2022 verstrekt zijn maar die nog niet in de meerjarenraming opgenomen konden worden.	4.262	5.392	4.549	2.968
5.3	Dit betreft voor projecten in het kader van de uitvoeringsregeling Cofinanciering Waddenzee Noord-Holland.	3.182	1.683	1.500	1.500
5.3	Impulsgeld bodem besteding spuk middelen Veenweide (L10).	5.700			
5.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee		1.000	1.000	1.000
5.3	Storting reserve landschap. Dit is voor landschapsfonds (Incl. liniedijken).	4.000			
5.3	Verlening subsidie voor cofinanciering Waddenzee	2.951	3.305		

BD	Onderwerp	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
5.4	Storting reserve waterrecreatie voor diverse projecten zoals beschreven in het uitvoeringsprogramma waterrecreatie.	1.562	2.000	2.000	2.000
5.6	In het convenant (artikel 3.1 lid 2) is opgenomen dat elke partij (rijk of provincie) die een subsidieregeling openstelt verantwoordelijk is voor de verplichte cofinanciering bij de EU-financiering. Dit zijn de middelen voor cofinanciering.	2.505	2.479	1.700	2.200
5.6	Storting aan reserve Europese projecten voor cofinanciering.	1.200	1.400	1.700	2.200
6.1	Dit betreft het budget voor regelingen voor de mkb innovatiestimulering regio en topsectoren (MIT).	4.496	4.496		
6.1	Storting aan reserve circulaire economie. Bij de kaderbrief 2022 is er budget beschikbaar gesteld voor circulaire economie.	1.180	1.255		
6.2	Uitgaven voor monumenten	3.674			
6.2	Uitgaven voor de stelling van Adam/NHW	1.100			
7.1	Voor de jaren 2022 en verder wordt een overheveling geraamd tussen de reserve groen en de reserve waardevermindering grondaankopen groen voor de waardevermindering van de het jaar daarvoor aangekochte gronden.	6.000	6.000	7.000	12.000
7.1	Storting nieuwe reserve voor coalitieakkoord	67.868	14.177		
7.2	Storting aan algemene reserve		16.580		
7.2	Uitgaven voor I-Portfolio. Deze worden gedekt uit de reserve bedrijfsvoering.	1.000			1.000
	Overige mutaties <1mln	7987	7234	4628	4925
Eindtotaal		301.010	202.321	94.446	92.104

Structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves

Structurele stortingen in reserves (bedragen x € 1.000)

BD	Onderwerp	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
5.1	Reserve Groen	15.705	13.955	14.455	14.455
6.1	Reserve MKB innovatie-instrumenten	4.922	4.922	4.900	4.900
6.2	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	4.079	4.126	4.174	4.226
7.2	Reserve Bedrijfsvoering	1.420	1.420	1.420	1.420
Eindtotaal		26.126	24.423	24.949	25.001

Structurele onttrekkingen aan de reserves (bedragen x € 1.000)

BD	Onderwerp	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
4.4	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten	-285	-717	-717	-717
4.4	Reserve Kapitaallasten OV	-1.655	-1.655	-2.054	-2.054
4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	-641	-703	-873	-873
5.1	Reserve Kapitaallasten Groen	-118	-118	-118	-118
7.2	Reserve Huisvesting	-782	-782	-782	-782
Eindtotaal		-3.481	-3.975	-4.544	-4.544

4.2.6 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de provincie Noord-Holland. In het BBV is voorgeschreven dat de provincies het EMU-saldo opnemen in de begroting en jaarstukken.

	Omschrijving	Begroting 2023*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
(0)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-191.745	-83.687	-20.795	18.814	13.099
(1)	Mutatie (im)materiële vaste activa	193.361	267.771	318.490	349.046	298.010
(2)	Mutatie voorzieningen	782	783	783	783	783
(3)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-	-	-	-
(4)	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-	-	-
(0-1+2-3-4) EMU-saldo		-384.324	-350.675	-338.502	-329.449	-284.128

* t/m tweede begrotingswijziging 2023

4.3 Uiteenzetting financiële positie

4.3.1 Opbouw van het begrotingssaldo

4.3.1.1 Opbouw exploitatie

De wijzigingen in deze begroting ten opzichte van de meerjarenraming zijn het gevolg van de verwerking van de financiële kaders en de voorstellen zoals geschetst in de kaderbrief 2024 en van de verwerking van de afspraken uit het coalitieakkoord. Deze begroting bevat ook nieuwe ontwikkelingen. De nieuwe mutaties en die vanuit het coalitieakkoord worden hieronder nader gespecificeerd en toegelicht.

Toelichting begrotingsmutatie per doel (Bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
<u>1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur</u>	611	639	639	714
I.v.m. hogere vergoeding PS-leden, stijging kosten accountantscontrole (indexatie, toename complexiteit i.v.m. SiSa rekeningen, gestegen bijdrage Randstedelijke rekenkamer, communicatie en participatiebudget en minder GS leden.				
<u>1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's</u>	294	294	689	689
Opname in het structureel budget (coalitieakkoord), en indexatie van de MRA bijdrage.				
<u>1.3 Uitvoeren van rijksheertaken</u>	50	50	50	50
Voortzetting van de agenda weerbaarheid (structureel budget, coalitieakkoord).				
<u>2.1 Bijdragen aan de energietransitie</u>	11.000	12.000	13.000	14.000
Klimaataanpak (opname in structureel budget, coalitieakkoord).				
<u>2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving</u>	2.000	2.000	2.000	2.000
Structureel budget thema Gezonde leefomgeving (coalitieakkoord).				
<u>3.1 Regie voeren ruimtelijke ordening</u>	450	0	0	0
Provinciale kosten asielbeleid (incidenteel).				
<u>3.2. Versnellen en programmeren woningbouw</u>	4.445	4.445	4.445	4.445
MRA-wonen (structureel) en masterplan wonen (structureel toegekend budget vanuit coalitieakkoord)				
<u>4.2 Openbaarvervoer waarborgen</u>	0	100	100	100
Structurele bijdrage nachtbussen (coalitieakkoord).				
<u>4.3 Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken</u>	522	124	143	169
Sinusmaaien (2024) en diverse kostenstijgingen.				

<u>4.4 .Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden</u>	887	-22	8	1.325
Actualisatie berekening afschrijvingen.				
<u>4.4 .Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden</u>	0	1.500	3.000	5.000
Extra budget ter dekking kapitaallasten door toename investeringen van de lopende en nieuwe projecten (coalitieakkoord).				
<u>5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur</u>	-525	5.975	5.975	3.975
o.a. actualisatie Programma Natuurnetwerk (PNN) en bijgewerkte planning gebiedsprocessen NNN (realisatie).				
<u>5.2 Beheren van natuur</u>	2.500	2.500	2.500	2.500
Terugbrengen eigen risico faunaschade van 25% naar 5% (coalitieakkoord)				
<u>5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied</u>	2.000	4.000	6.000	8.000
Structureel budget voor PPLG gebiedsprocessen (coalitieakkoord).				
<u>5.6 Versterken kansrijke landbouw</u>	1.000	1.000	1.000	1.000
Structureel budget t.b.v. landbouw voedselvisie en eiwittransitie (coalitieakkoord).				
<u>6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie</u>	4.150	4.150	10.500	10.500
De onderstaande budgetten worden conform het coalitieakkoord omgezet in een structureel budget: voortzetting van de subsidieregeling HIRB, aansluiting arbeidsmarkt, MKB instrumenten GO-NH en PIM en voortzetting en intensivering van de actieagenda circulaire economie.				
<u>6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen</u>	1.643	2.393	2.393	2.393
De voorzieningenakkoorden sport en dorpshuizen worden omgezet naar een structureel budget en vanaf 2025 middelen voor het CMK programma (coalitieakkoord).				
<u>7.1 Algemene dekkingsmiddelen</u>	-37.667	-43.051	-48.542	-54.143
Ophogen opcenten (coalitieakkoord).				
<u>7.1 Algemene dekkingsmiddelen</u>	-11.954	-11.828	-11.714	-23.344
Actualisatie provinciefonds op basis van de meicirculaire 2023.				
<u>7.1 Algemene dekkingsmiddelen</u>	-330	-555	-555	-555

Bijstellingen verwacht dividend Afvalzorg, Alliander, BNG, NWB en Zeehaven IJmuiden (voor alle deelnemingen wordt een hoger dividend verwacht).				
<u>7.1 Algemene dekkingsmiddelen</u>	6.762	-3.428	-7.598	-15.593
Overige posten zie programma 7 in hoofdstuk 2.				
<u>7.2 Organisatie</u>	500	600	600	600
Structurele uitbreiding middelen participatie (coalitieakkoord)				
<u>7.2 Organisatie</u>	3.649	16.580	-1.744	-14.836
Actualisatie af te dragen vennootschapsbelasting (2024) en aanpassen kasritme algemene reserve (2025-2027).				
Totaal mutatie begroting 2024	-8.013	-534	-17.111	-51.111

4.3.1.2 Geprognoseerde balans

Geprognoseerde balans (bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Activa					
Immateriële activa	-	-	-	-	-
Materiële activa (investeringen)	1.191.343	1.459.114	1.777.604	2.123.650	2.421.660
<i>Economisch nut</i>	158.183	167.779	177.172	189.464	204.741
<i>Openbare ruimte met maatschappelijk nut</i>	1.033.160	1.291.335	1.600.432	1.934.186	2.216.919
Financiële vaste activa	270.000	270.000	269.877	269.560	269.560
<i>Kapitaalverstrekkings</i>	169.480	169.480	169.480	169.480	169.480
<i>Verstrekte langlopende leningen</i>	100.520	100.520	100.397	100.080	100.080
Vlottende activa					
<i>Vorraden</i>	40	40	40	40	40
<i>Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar</i>	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
<i>Liquide middelen</i>	400	400	400	400	400
<i>Overlopende activa</i>	60.000	59.000	58.000	60.000	59.000
Activa	1.591.783	1.858.554	2.175.921	2.523.650	2.820.660
Passiva					
Algemene reserves	119.670	117.431	133.394	131.650	116.814
Bestemmingsreserves	690.192	608.745	572.297	593.222	622.826
Voorzieningen	29.622	30.405	31.188	31.971	32.754
Vaste Schuld (looptijd> dan 1 jaar)	68.037	151.181	228.276	317.658	418.330
Netto-vlottende schulden	18.000	16.000	20.000	19.000	19.000
Overlopende passiva	666.262	934.792	1.190.766	1.430.149	1.610.936
Passiva	1.591.783	1.858.554	2.175.921	2.523.650	2.820.660

4.3.2 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Onderstaand overzicht geeft de verplichtingen die de provincie heeft ten aanzien van arbeidskosten die jaarlijks een beslag leggen op de begroting weer. Het gaat hier om verplichtingen die in een jaar ontstaan en in latere jaren tot uitbetaling komen, maar niet op de balans zijn opgenomen.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen (bedragen x €1.000)	2024	2025	2026	2027
Vakantiedagen	-	-	-	-
Wachtgelden en aanvullende uitkeringen invaliditeit	-	-	-	-
Werkloosheidsuitkeringen				
* Overige werkloosheidsuitkeringen	€ 26	€ 2	€ 2	€ 2
Totaal	€ 26	€ 2	€ 2	€ 2

Toelichting

Vakantiegelden Door de invoering van het individueel keuzebudget (voortkomend uit de cao) worden vakantiegelden in het lopende jaar volledig uitbetaald.

Wachtgelden en aanvullende uitkeringen invaliditeit De Statenleden zijn buiten beschouwing gelaten conform artikel 44, lid 3 van het BBV.

Werkloosheidsuitkeringen Het betreft hier de voormalige medewerkers die op dit moment maandelijks een uitkering ontvangen van het UWV en/of Loyalis.

4.3.3 Investeringsen

In de tabel 4.3.3 zijn de netto investeringen van de materiële vaste activa en de financiële vaste activa apart weergegeven. Omdat de provincie geen immateriële vaste activa heeft staan deze niet in dit overzicht. De opgenomen bedragen zijn het saldo van de bruto investeringen, de desinvesteringen en bijdragen van derden.

Bedragen x € 1.000		Overzicht van netto investeringen per programma	2024	2025	2026	2027
Programma	Lopende investeringen:					
	Materiële vaste activa					
	<i>Investeringsen met een economisch nut</i>					
5	Gronden NNN		7.500	14.500	16.000	19.000
4	Steunpunten voor dagelijks beheer (vaar)wegen		5.471	6	-	-
	<i>Investeringsen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut</i>					
4	Investeringsen provinciale infrastructuur		75.076	15.167	5.464	-
4	Groenprojecten		-	-	-	-
4	Innovatieve duurzame infra		-	-	-	-
4	Investeringsen Openbaar Vervoer		1.100	17.862	-	-
4	DVM (intelligente verkeerslichten)		4.515	-	-	-
4	Vervangingsinvesteringsen wegen PMO		24.844	-	23.399	-
4	Vervangingsinvesteringsen vaarwegen PMO		16.014	34.501	1.843	968
4	PMO kunstwerken		-	32.895	-	-

	Totaal materiële vaste activa	134.520	114.931	46.706	19.968
	Financiële vaste activa				
6	nvt	-	-	-	-
	Totaal financiële vaste activa	-	-	-	-
	Totaal netto investeringen	134.520	114.931	46.706	19.968

4.3.4 Activa

4.3.4.1 Staat van geactiveerde immateriële en materiële investeringen (art. 34, 35 en 52)

Omschrijving van de investeringen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 01-01- 2024	Netto investeringen 2024	Desinvesteringen 2024	Afwaarderingen 2024	Afschrijving 2024	Boekwaarde per 31-12- 2024
1. Immateriële activa						
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-	-	-	-	-
Totaal immateriële activa	-	-	-	-	-	-
2. materiële vaste activa						
A. Investeringen met een economisch nut	156.778	12.971	-	-	3.375-	167.779
- Gronden en terreinen	101.941	7.500	-	-	-	109.441
- Bedrijfsgebouwen	54.837	5.471	-	-	3.375-	56.933
- Machines en gebouwen	1.405					1.405
B. Investeringen in openbare ruimte met een						
maatschappelijk nut	1.033.160	280.950	-	-	22.775-	1.291.335
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.033.160	280.950	-	-	22.775-	1.291.335
Totaal materiële vaste activa	1.189.938	293.921	-	-	26.150-	1.459.114

4.3.4.2 Staat van geactiveerde kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen van bijdragen aan activa in eigendom van derden (art. 36)

Omschrijving van de investeringen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 01-01- 2024	Investeringen in 2024	Desinvesteringen in 2024	Herwaardering in 2024	Afschrijvingen in 2024	Boekwaarde per 31-12- 2024
A. Kapitaalverstrekkingen aan:						
- Deelnemingen	169.479		-	-	-	169.479
B. Leningen aan:						
- Openbare lichamen	33.200	-	-	-	-	33.200
- Deelnemingen	55.589					55.589
C. Overige langlopende leningen	11.731	-		-	-	11.731
Totaal financiële vaste activa	269.999	-	-	-	-	269.999

4.3.5 Kapitaallasten

De kapitaallasten bestaan uit capaciteitskosten en directe kosten. Tabel 4.3.5 geeft de totale kapitaallasten per onderdeel weer zoals ze voor de jaren 2024 tot en met 2027 in de begroting staan geraamd.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
A. Capaciteitskosten				
Grond Houtplein	-	-	-	-
Renovatie Houtplein	1.643	1.643	1.643	1.643
Nieuwbouw Dreef	557	557	557	557
Totaal A	2.200	2.200	2.200	2.200
B. Directe kosten				
Parkeergarage Dreef	407	407	407	407
Aanleg van provinciale wegen	10.146	12.034	12.168	12.282
Projecten gedekt uit de reserve kapitaallasten wegen	640	703	872	872
Vervangingsinvesteringen wegen PMO	3.817	4.790	4.983	5.497
Vervangingsinvesteringen kunstwerken	2.024	1.824	4.704	4.704
DVM (intelligente verkeerslichten)	-	372	372	372
Duurzame infrastructuur	285	717	717	717
Vervanging ABRI's en DRIS	-	600	600	600
Steunpunten B&U	489	821	821	837
Stelposten bereikbaarheid	795	4.688	7.763	11.831
Vervangingsinvesteringen vaarwegen PMO	1.834	2.296	3.115	3.200
Investeringen OV	941	1.117	1.117	1.117
Vast onderhoud wegen	56	56	56	56
Onderhoud tunnels/aquaducten	184	184	184	184
Projecten gedekt uit de reserve kapitaallasten OV	1.655	1.655	2.054	2.054
Investeringen groen (reserve kapitaallasten)	118	118	118	118
CIO - I-portfolio	281	281	281	281
Archeologie opdrachten	279	279	279	279
Totaal B	23.951	32.942	40.611	45.408

4.3.6 Financiering

4.3.6.1 Overzicht van het renteresultaat

In tabel 4.3.6.1 is het renteresultaat opgenomen. Het renteresultaat bestaat uit het saldo van de ontvangen rente van de verstrekte langlopende leningen en de verwachte te betalen rente op het vreemd vermogen. In tabel 4.4.1 van deze begroting is een overzicht opgenomen van de verstrekte langlopende leningen in 2023.

Renteresultaat (x € 1.000)		2024	2025	2026	2027
De externe rentelasten over de korte en lange financiering					
A.	Financiering	3.069	5.312	5.312	5.312
B.	De externe rentebaten	-1.927	-1.926	-1.919	-1.914
Totaal door te rekenen externe rente		1.142	3.386	3.393	3.398
C.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-	-	-	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moeten worden toegerekend		-	-	-	-
Saldo door te rekenen externe rente		1.142	3.386	3.393	3.398
D1.	Rente over eigen vermogen	-	-	-	-
D2.	Rente over voorzieningen	-	-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1.142	3.386	3.393	3.398
E.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-	-	-	-
F.	Renteresultaat op het taakveld treasury	1.142	3.386	3.393	3.398

4.3.6.2 Staat van investeringen en financiering

Bedragen x € 1.000	Begin 2024	Vermeerderingen 2024	Verminderings 2024	Afschrijvingen 2024	Eind 2024
Activa					
Immateriële activa	-	-	-	-	-
Materiële activa (investeringen)					
Economisch nut	158.183	12.971	-	3.375	167.779
Openbare ruimte met maatschappelijk nut	1.033.160	280.950	-	22.775	1.291.335
Financiële vaste activa					
Deelnemingen	169.480	-	-	-	169.480
Bijdrage aan activa in eigendom van derden					-
Verstrekke langlopende leningen	100.520	-	-	-	100.520
Activa	1.461.343	293.921	-	26.150	1.729.114

Passiva

Algemene reserves	119.670	-	2.239	-	117.431
Bestemmingsreserves	690.192	182.834	264.281	-	608.745
Voorzieningen	29.622	783	-	-	30.405
Vreemd vermogen	68.037	83.144	-	-	151.181
Passiva	907.521	266.761	266.520	-	907.762

Bedragen x € 1.000		Begin 2025	Vermeerderingen 2025	Verminderings 2025	Afschrijvingen 2025	Eind 2025
Activa						
	Immateriële activa	-	-	-	-	-
	Materiële activa (investeringen)					
	<i>Economisch nut</i>	167.779	13.100	-	3.707	177.172
	<i>Openbare ruimte met maatschappelijk nut</i>	1.291.335	340.532	-	31.435	1.600.432
	Financiële vaste activa					
	<i>Deelnemingen</i>	169.480	-	-	-	169.480
	<i>Bijdrage aan activa in eigendom van derden</i>		-	-	-	-
	Verstrekke langlopende leningen	100.520	-	123	-	100.397
	Activa	1.729.114	353.632	123	35.142	2.047.481
Passiva						
	Algemene reserves	117.431	16.580	617	-	133.394
	Bestemmingsreserves	608.745	104.321	140.769	-	572.297
	Voorzieningen	30.405	783	-	-	31.188
	Vreemd vermogen	151.181	77.095	-	-	228.276
	Passiva	907.762	198.779	141.386	-	965.155

Tekort aan financieringsmiddelen	-821.352	-1.082.326
---	-----------------	-------------------

Bedragen x € 1.000	Begin 2026	Vermeerderingen 2026	Verminderings 2026	Afschrijvingen 2026	Eind 2026
Activa					
Immateriële activa	-	-	-	-	-
Materiële activa (investeringen)					
<i>Economisch nut</i>	177.172	15.999	-	3.707	189.464
<i>Openbare ruimte met maatschappelijk nut</i>	1.600.432	372.857	-	39.103	1.934.186
Financiële vaste activa					
<i>Deelnemingen</i>	169.480	-	-	-	169.480
<i>Bijdrage aan activa in eigendom van derden</i>					-
Verstrekte langlopende leningen	100.397	-	317	-	100.080
Activa	2.047.481	388.856	317	42.810	2.393.210
Passiva					
Algemene reserves	133.394	-	1.744	-	131.650

Bestemmingsreserves	572.297	87.361	66.436		593.222
Voorzieningen	31.188	783	0	0	31.971
Vreemd vermogen	228.276	89.382	-	-	317.658
Passiva	965.155	177.526	68.180	-	1.074.501
Tekort aan financieringsmiddelen	-1.082.326	-211.330	67.863	-42.810	-1.318.709

Bedragen x € 1.000	Begin 2027	Vermeerderingen 2027	Verminderings 2027	Afschrijvingen 2027	Eind 2027
Activa					
Immateriële activa	-	-	-	-	-
Materiële activa (investeringen)					
<i>Economisch nut</i>	189.464	19.000	-	3.723	204.741
<i>Openbare ruimte met maatschappelijk nut</i>	1.934.186	326.618	-	43.885	2.216.919
Financiële vaste activa					
<i>Deelnemingen</i>	169.480	-	-	-	169.480
<i>Bijdrage aan activa in eigendom van derden</i>	-	-	-	-	-

Verstrekte langlopende leningen	100.080	-	-	-	100.080
Activa	2.393.210	345.618	-	47.608	2.691.220
Passiva					
Algemene reserves	131.650	-	14.836	-	116.814
Bestemmingsreserves	593.222	94.487	64.883	-	622.826
Voorzieningen	31.971	783	-	-	32.754
Vreemd Vermogen	317.658	100.672	-	-	418.330
Passiva	1.074.501	195.942	79.719	-	1.190.724
Tekort aan financieringsmiddelen	-1.318.709				-1.500.496

4.3.7 Stand en mutaties van reserves

4.3.7.1 Staat van het verloop van de reserves (art. 54)

2024

BD	Reserve (bedragen x € 1.000)	Beginsaldo	Resultaatbestemming 2023	Storting	Over- heveling vanuit andere reserve	Bestedingen	Over- heveling naar andere reserve	Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten	Eindsaldo
Algemene reserves									
7.2	Algemene reserve	119.670	-	-	-	-2.239	-	-	117.431
	Totaal algemene reserves	119.670	-	-	-	-2.239	-	-	117.431
Programma 1 Bestuur									
1.4	Cofinanciering Europese projecten	649	-	1.243	-	-	-	-	1.892
Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving									
2.1	Reserve subsidie warmtetransitie	1.544	-	-	-	-770	-	-	774
2.1	Reserve energietransitie	11.998	-	33	-	-6.519	-1.104	-	4.408
2.1	Reserve duurzame elektriciteit	4.838	-	33	-	-1.534	-	-	3.337
2.1	Reserve warmtetransitie	8.118	-	33	1.104	-9.255	-	-	-
2.2	Reserve gezonde leefomgeving	6.768	-	1.000	-	-2.667	-	-	5.101

2.2	Reserve bodemsanering	22.983	-	319	-	-1.039	-	-	22.263
									-
	Programma 3 Ruimte en Wonen								-
3.1	Reserve subsidie Bloemendalerpolder	272	-	-	-	-272	-	-	-
3.2	Reserve subsidie OV-fonds	13.320	-	-	-	-312	-	-	13.008
3.2	Reserve OV-knooppunten	7.938	-	-	-	-	-	-	7.938
3.2	Reserve woningbouw subsidies	3.753	-	-	-	-570	-	-	3.183
3.2	Reserve woonbeleid	1.789	-	-	-	-750	-	-	1.039
3.2	Reserve woningbouw	3.075		1.200	-	-2.650	-	-	1.625
3.3	Reserve klimaatadaptatie	10	-	-	-	-	-	-	10
3.3	Reserve subsidie meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling	2.400	-	-	-	-2.400	-	-	-
3.3	Reserve meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling	2.985	-	-	-	-2.017	-	-	968
									-
	Programma 4 Bereikbaarheid								-
4.1	Reserve mobiliteitsbeleid	1.268	-	-	205	-1.287	-	-	186
4.1	Reserve uitvoeren van mobiliteitsbeleid door derden	55.009	-	10.511	-	-16.878	-205	-25	48.412
4.1	Reserve verleende subsidies 4.1	4.259	-	-	-	-	-	-	4.259
4.2	Reserve openbaar vervoer projecten	3.322	-	67	-	-2.386	-	-	1.003

4.4	Reserve investeringen wegen	1	-	-	-	-	-	-	1
4.4	Reserve groot onderhoud vaarwegen	5.501	-	12.357	-	-4.432	-5.100	-1.843	6.483
4.4	Reserve innovatieprojecten mobiliteit	11.444	-	-	-	-3.582	-	-	7.862
4.4	Reserve groot onderhoud wegen	25.536	-	17.099	5.100	-29.657		-1.400	16.678
4.4	Reserve ontwikkelen provinciale infrastructuur	97.945	-	19.574	-	-1.450	-	-	116.069
Programma 5									
Natuur en landelijk gebied									
5.1	Reserve groen	89.397	-	15.705	-	-53.470	-10.000	-	41.632
5.1	Reserve groene Uitweg	4.767	-	107	-	-3.334	-	-	1.540
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	16.078		58	4.000	-6.403	-	-	13.733
5.1	Reserve Laag Holland	1.250	-	-	-	-1.250	-	-	-
5.1	Reserve subsidie Groene Uitweg	1.954	-	-	-	-	-	-	1.954
5.1	Reserve subsidies > € 1,5 miljoen Groen, 5.1	17.171	-	-	-	-4.262	-	-	12.909
5.3	Reserve subsidie Cofinanciering Waddenzee	6.762	-	-	-	-2.951	-	-	3.811
5.3	Reserve cofinanciering Waddenzee	4.011	-	854	-	-3.182	-	-	1.683
5.3	Reserve landschap	1.438	-	4.000	-	-	-	-	5.438
5.4	Reserve waterrecreatie	1.244	-	1.562	-	-2.053	-	-	753
5.6	Reserve Europese landbouwprojecten	2.384	-	1.200	-	-2.505	-	-	1.079

Programma 6									
Economie, leefbaarheid en cultuur									
6.1	Reserve herstructurering bedrijventerreinen	1.962	-	-	-	-	-	-	1.962
6.1	Reserve mkb innovatie-instrumenten	9.005	-	4.922	-	-5.237	-	-	8.690
6.1	Reserve circulaire economie	821	-	1.180	-	-1.180	-	-	821
6.1	Reserve ontwikkeling havencomplexen	15.011	-	-	-	-	-	-	15.011
6.2	Reserve monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	2.413	-	4.079	-	-4.119	-	-	2.373
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	3.822	-	-	-	-1.100	-	-	2.722
6.2	Reserve subsidie SvA/NHW Werelderfgoed	3.265	-	-	-	-	-	-	3.265
Programma 7									
Overzicht Algemene middelen en organisatie									
7.1.1	Reserve economisch herstel en duurzaamheid	56.952	-	-	-	-	-	-53000	3.952
7.1.1	Reserve subsidies economisch herstel en duurzaamheid	363	-	-	-	-	-	-	363
7.1.5	Reserve coalitieakkoord	-	-	67.868	-	-	-	-	67.868
7.1.6	Reserve Waardevermindering grond groen	18.059	-	-	6.000	-	-	-	24.059
7.2.1	Reserve huisvesting	11.414	-	-	-	-782	-	-	10.632
7.2.1	Reserve bedrijfsvoering	8.869	-	1.420	-	-6.650	-	-	3.639
7.2.1	Reserve GO-gelden	1	-	-	-	-	-	-	1

Reserves ter dekking van kapitaallasten									
4.4	Reserve kapitaallasten wegen (programma: 4)	30.030	-	-	-	-641	-	-	29.389
4.4	Reserve kapitaallasten OV (programma: 4)	74.483	-	-	-	-1.655	-	-	72.828
4.4	Reserve kapitaallasten innovatieve projecten	5.161	-	-	-	-285	-	-	4.876
5.1	Reserve kapitaallasten groen (programma: 5)	5.381	-	-	-	-118	-	-	5.263
Totaal bestemmingsreserves		690.193	-	166.424	16.409	-191.604	-16.409	-56.268	608.745
Totaal reserves		809.863	-	166.424	16.409	-193.843	-16.409	-56.268	726.176

2025

OD	Reserve (bedragen x € 1.000)	Beginsaldo	Resultaatbestemming 2024	Storting	over- heveling vanuit andere reserve	Bestedingen	over- heveling naar andere reserve	Vrijval	Eindsaldo
Algemene reserves									
7.2	Algemene reserve	117.431	-	16.580	-	-617	-	-	133.394
Totaal algemene reserves		117.431	-	16.580	-	-617	-	-	133.394
Programma 1 Bestuur									

1.4	Cofinanciering Europese projecten	1.892	-	43	-	-	-	-	1.935
Programma 2 Klimaat en gezonde leegomgeving									
2.1	Reserve subsidie warmtetransitie	774				-765			9
2.1	Reserve energietransitie	4.408	-	33	-	-552	-3.240	-	649
2.1	Reserve duurzame elektriciteit	3.337	-	33	-	-	-	-	3.370
2.1	Reserve warmtetransitie	-	-	33	3.240	-3.273	-	-	-
2.2	Reserve gezonde leefomgeving	5.101	-	-	-	-67	-	-	5.034
2.2	Reserve bodemsanering	22.263	-	319	-	-1.214	-	-	21.368
Programma 3 Ruimte en Wonen									
3.2	Reserve subsidie OV-fonds	13.008	-	-	-	-688	-	-	12.320
3.2	Reserve OV-knooppunten	7.938	-	-	-	-	-	-	7.938
3.2	Reserve woningbouwsubsidies	3.183	-	-	-	-571	-	-	2.612
3.2	Reserve woonbeleid	1.039	-	-	-	-405	-	-	634
3.2	Reserve woningbouw	1.625	-	-	-	-	-	-	1.625
3.3	Reserve klimaatadaptatie	10	-	-	-	-	-	-	10
3.3	Reserve meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling	968	-	-	-	-672	-	-	296

Programma 4 Bereikbaarheid								
4.1	Reserve mobiliteitsbeleid	186	-	-	205	-224	-	167
4.1	Reserve uitvoeren van mobiliteitsbeleid door derden	48.412	-	9.386	-	-9.849	-205	47.744
4.1	Reserve verleende subsidies 4.1	4.259	-	-	-	-	-	4.259
4.2	Reserve openbaarvervoerprojecten	1.003	-	67	-	-536	-	534
4.4	Reserve investeringen wegen	1	-	-	-	-	-	1
4.4	Reserve groot onderhoud vaarwegen	6.483	-	6.357	-	-2.787	-700	7.533
4.4	Reserve innovatieprojecten mobiliteit	7.862	-	-	-	-2.224	-	5.638
4.4	Reserve groot onderhoud wegen	16.678	-	22.021	700	-20.010	-	17.989
4.4	Reserve ontwikkelen provinciale infrastructuur	116.068	-	7.464	-	-1.450	-	122.082
Programma 5 Natuur en landelijk gebied								
5.1	Reserve groen	41.632	-	13.955	-	-45.587	-10.000	-
5.1	Reserve Groene Uitweg	1.540	-	107	-	-1.498	-	149
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	13.733	-	58	4.000	-4.508	-	13.283
5.1	Reserve subsidie Groene Uitweg	1.954	-	-	-	-	-	1.954
5.1	Reserve subsidies > € 1,5 miljoen groen, 5.1	12.909	-	-	-	-5.392	-	7.517
5.3	Reserve subsidies cofinanciering Waddenzee	3.811	-	-	-	-3.305	-	506
5.3	Reserve cofinanciering Waddenzee	1.683	-	1.000	-	-1.683	-	1.000

5.3	Reserve landschap	5.438	-	-	-	-	-	-	5.438
5.4	Reserve waterrecreatie	753	-	2.000	-	-2.513	-	-	240
5.6	Reserve Europese landbouwprojecten	1.079	-	1.400	-	-2.479	-	-	-
Programma 6									
Economie, leefbaarheid en cultuur									
6.1	Reserve herstructurering bedrijventerreinen	1.962	-	-	-	-	-	-	1.962
6.1	Reserve mkb innovatie-instrumenten	8.690	-	4.922	-	-4.922	-	-	8.690
6.1	Reserve circulaire economie	821	-	1.255	-	-1.255	-	-	821
6.1	Reserve ontwikkeling havencomplexen	15.011	-	-	-	-	-	-	15.011
6.2	Reserve monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	2.373	-	4.126	-	-	-	-	6.499
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	2.722	-	-	-	-	-	-	2.722
6.2	Reserve subs SvA/NHW Werelderfgoed	3.265	-	-	-	-	-	-	3.265
Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie									
7.1.1	Reserve economisch herstel en duurzaamheid	3.952	-	-	-	-	-	-	3.952
7.1.1	Reserve subsidie economisch herstel en duurzaamheid	363	-	-	-	-	-	-	363
7.1.5	Reserve coalitieakkoord	67.868	-	14.177	-	-	-	-	82.045
7.1.6	Reserve waardevermindering grond groen	24.059	-	-	6.000	-	-	-	30.059

7.2.1	Reserve huisvesting	10.632	-	-	-	-782	-	-	9.850
7.2.1	Reserve bedrijfsvoering	3.639	-	1.420	-	-1.000	-	-	4.059
7.2.1	Reserve GO-gelden	1	-	-	-	-	-	-	1
Reserves ter dekking van kapitaallasten									
4.4	Reserve kapitaallasten Wegen (programma 4)	29.389	-	-	-	-703	-	-	28.686
4.4	Reserve kapitaallasten OV (programma 4)	72.828	-	-	-	-1.655	-	-	71.173
4.4	Reserve kapitaallasten innovatieve projecten	4.876	-	-	-	-717	-	-	4.159
5.1	Reserve Kapitaallasten groen (programma 5)	5.263	-	-	-	-118	-	-	5.145
Totaal bestemmingsreserves									
		608.744	-	90.176	14.145	-123.404	-14.145	-3.220	572.296
Totaal reserves									
		726.175	-	106.756	14.145	-124.021	-14.145	-3.220	705.690

2026

OD	Reserve (bedragen x € 1.000)	Beginsaldo	Resultaatbestemming 2025	Storting	over- heveling vanuit andere reserve	Bestedingen	over- heveling naar andere reserve	Vrijval	Eindsaldo
Algemene reserves									

7.2	Algemene reserve	133.394	-	-	-	-1.744	-	-	131.650
	Totaal algemene reserves	133.394	-	-	-	-1.744	-	-	131.650
Programma 1									
Bestuur									
1.4	Cofinanciering Europese projecten	1.935	-	43	-	-	-	-	1.978
Programma 2									
Klimaat en gezonde leefomgeving									
2.1	Reserve subsidie warmtetransitie	9	-	-	-	-	-	-	9
2.1	Reserve energietransitie	649	-	33	-	-308	-	-	374
2.1	Reserve duurzame elektriciteit	3.370	-	33	-	-	-	-	3.403
2.1	Reserve warmtetransitie	-	-	33	-	-	-	-	33
2.2	Reserve gezonde leefomgeving	5.034	-	-	-	-67	-	-	4.967
2.2	Reserve bodemsanering	21.368	-	319	-	-944	-	-	20.743
Programma 3 Ruimte en Wonen									
3.2	Reserve subsidie OV-fonds	12.320	-	-	-	-1.325	-	-	10.995
3.2	Reserve OV-knooppunten	7.938	-	-	-	-	-	-	7.938
3.2	Reserve woningbouwsubsidies	2.612	-	-	-	-428	-	-	2.184
3.2	Reserve woonbeleid	634	-	-	-	-	-	-	634

3.2	Reserve woningbouw	1.625	-	-	-	-	-	-	1.625
3.3	Reserve klimaatadaptatie	10	-	-	-	-	-	-	10
3.3	Reserve meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling	296	-	-	-	-	-	-	296
Programma 4 Bereikbaarheid									
4.1	Reserve mobiliteitsbeleid	167	-	-	205	-205	-	-	167
4.1	Reserve uitvoeren van mobiliteitsbeleid door derden	47.744	-	9.361	-	-9.224	-205	-	47.676
4.1	Reserve verleende subsidies 4.1	4.259	-	-	-	-	-	-	4.259
4.2	Reserve openbaarvervoerprojecten	534	-	67	-	-451	-	-	150
4.4	Reserve investeringen wegen	1	-	-	-	-	-	-	1
4.4	Reserve groot onderhoud vaarwegen	7.533	-	6.357	150	-2.787	-500	-1.819	8.934
4.4	Reserve innovatieprojecten mobiliteit	5.638	-	-	-	-187	-	-	5.451
4.4	Reserve groot onderhoud wegen	17.989	-	22.940	500	-12.463	-150	-	28.816
4.4	Reserve ontwikkelen provinciale infrastructuur	122.082	-	7.464	-	-950	-	-	128.596
Programma 5 Natuur en landelijk gebied									
5.1	Reserve groen	-	-	14.455	-	-4.298	-10.041	-	116
5.1	Reserve Groene Uitweg	149	-	107	-	-127	-	-	129

5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	13.283	-	58	3.041	-4.376	-	-	12.006
5.1	Reserve subsidie Groene Uitweg	1.954	-	-	-	-	-	-	1.954
5.1	Reserve subsidies > € 1,5 miljoen groen, 5.1	7.517	-	-	-	-4.549	-	-	2.968
5.3	Reserve subsidies cofinanciering Waddenzee	506	-	-	-	-	-	-	506
5.3	Reserve cofinanciering Waddenzee	1.000	-	1.000	-	-1.500	-	-	500
5.3	Reserve landschap	5.438	-	-	-	-	-	-	5.438
5.4	Reserve waterrecreatie	240	-	2.000	-	-2.188	-	-	52
5.6	Reserve Europese landbouwprojecten	-	-	1.700	-	-1.700	-	-	0

Programma 6

Economie, leefbaarheid en cultuur

6.1	Reserve herstructurering bedrijventerreinen	1.962	-	-	-	-	-	0	1.962
6.1	Reserve mkb innovatie-instrumenten	8.690	-	4.900	-	-	-	-	13.590
6.1	Reserve circulaire economie	821	-	-	-	-	-	-	821
6.1	Reserve ontwikkeling havencomplexen	15.011	-	-	-	-	-	-	15.011
6.2	Reserve monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	6.499	-	4.174	-	-	-	-	10.673
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	2.722	-	-	-	-	-	-	2.722
6.2	Reserve subs SvA/NHW Werelderfgoed	3.265	-	-	-	-	-	-	3.265

Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie

7.1.1	Reserve economisch herstel en duurzaamheid	3.952	-	-	-	-	-	-	3.952
7.1.1	Reserve subsidie economisch herstel en duurzaamheid	363	-	-	-	-	-	-	363
7.1.5	Reserve coalitieakkoord	82.045	-	-	-	-	-	-	82.045
7.1.6	Reserve waardevermindering grond groen	30.059	-	-	7.000	-	-	-	37.059
7.2.1	Reserve huisvesting	9.850	-	-	-	-782	-	-	9.068
7.2.1	Reserve bedrijfsvoering	4.059	-	1.420	-	-1.100	-	0	4.379
7.2.1	Reserve GO-gelden	1	-	-	-	-	-	-	1
Reserves ter dekking van kapitaallasten									
4.4	Reserve kapitaallasten wegen (programma 4)	28.686	-	-	-	-873	-	-	27.813
4.4	Reserve kapitaallasten OV (programma 4)	71.173	-	-	-	-2.054	-	-	69.119
4.4	Reserve kapitaallasten innovatieve projecten	4.159	-	-	-	-717	-	-	3.442
5.1	Reserve kapitaallasten groen (programma 5)	5.145	-	-	-	-118	-	-	5.027
Totaal bestemmingsreserves		572.296		76.464	10.896	-53.721	-10.896	-1.819	593.220
Totaal reserves		705.690		76.464	10.896	-55.465	-10.896	-1.819	724.870

OD	Reserve (bedragen x € 1.000)	Beginsaldo	Resultaatbestemming 2026	Storting	over- heveling vanuit andere reserve	Bestedingen	over- heveling naar andere reserve	Vrijval	Eindsaldo
Algemene reserves									
7.2	Algemene reserve	131.650	-	-	-	14.836	-	-	116.814
	Totaal algemene reserves	131.650	-	-	-	-14.836	-	-	116.814
Programma 1 Bestuur									
1.4	Cofinanciering Europese projecten	1.978	-	-	-	-	-	-	1.978
Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving									
2.1	Reserve subsidie warmtetransitie	9	-	-	-	-	-	-	9
2.1	Reserve energietransitie	375	-	33	-	-254	-	-	154
2.1	Reserve duurzame elektriciteit	3.404	-	33	-	-	-	-	3.437
2.1	Reserve warmtetransitie	34	-	33	-	-	-	-	67
2.2	Reserve gezonde leefomgeving	4.967	-	-	-	-67	-	-	4.900
2.2	Reserve bodemsanering	20.743	-	319	-	-944	-	-	20.118

Programma 3 Ruimte en Wonen									
3.2	Reserve subsidie OV-fonds	10.995	-	-	-	-1.962	-	-	9.033
3.2	Reserve OV-knooppunten	7.938	-	-	-	-	-	-	7.938
3.2	Reserve woningbouwsubsidies	2.184	-	-	-	-264	-	-	1.920
3.2	Reserve woonbeleid	634	-	-	-	-	-	-	634
3.2	Reserve woningbouw	1.625	-	-	-	-	-	-	1.625
3.3	Reserve klimaatadaptatie	10	-	-	-	-	-	-	10
3.3	Reserve meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling	296	-	-	-	-	-	-	296
Programma 4 Bereikbaarheid									
4.1	Reserve mobiliteitsbeleid	167	-	-	205	-205	-	-	167
4.1	Reserve uitvoeren van mobiliteitsbeleid door derden	47.676	-	9.336	-	-9.174	-205	-	47.633
4.1	Reserve verleende subsidies 4.1	4.259	-	-	-	-	-	-	4.259
4.2	Reserve openbaarvervoerprojecten	150	-	67	-	-217	-	-	0
4.4	Reserve investeringen wegen	1	-	-	-	-	-	-	1
4.4	Reserve groot onderhoud vaarwegen	8.934	-	8.357	-	-2.687	-	-	14.604
4.4	Reserve innovatieprojecten mobiliteit	5.451	-	-	-	-35	-	-	5.416
4.4	Reserve groot onderhoud wegen	28.816	-	26.273	-	-12.755	-	-	42.334
4.4	Reserve ontwikkelen provinciale infrastructuur	128.596	-	7.464	-	-950	-	-	135.110

Programma 5								
Natuur en landelijk gebied								
5.1	Reserve groen	116	-	14.455	-	-2.484	-12.000	87
5.1	Reserve Groene Uitweg	129	-	107	-	-117	-	119
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	12.006	-	58	-	-4.318	-	7.746
5.1	Reserve subsidie Groene Uitweg	1.954	-	-	-	-	-	1.954
5.1	Reserve subsidies > € 1,5 miljoen groen, 5.1	2.968	-	-	-	-2.968	-	0
5.3	Reserve subsidies cofinanciering Waddenzee	506	-	-	-	-	-	506
5.3	Reserve cofinanciering Waddenzee	500	-	1.000	-	-1.500	-	0
5.3	Reserve landschap	5.438	-	-	-	-	-	5.438
5.4	Reserve waterrecreatie	52	-	2.000	-	-1.933	-	119
5.6	Reserve Europese landbouwprojecten	-	-	2.200	-	-2.200	-	0
Programma 6								
Economie, leefbaarheid en cultuur								
6.1	Reserve herstructurering bedrijventerreinen	1.962	-	-	-	-	-	1.962
6.1	Reserve mkb innovatie-instrumenten	13.590	-	4.900	-	-	-	18.490
6.1	Reserve circulaire economie	821	-	-	-	-	-	821
6.1	Reserve ontwikkeling havencomplexen	15.011	-	-	-	-	-	15.011
6.2	Reserve monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	10.673	-	4.226	-	-	-	14.899
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	2.722	-	-	-	-	-	2.722

6.2	Reserve subsidie SvA/NHW Werelderfgoed	3.265	-	-	-	-	-	-	3.265
Programma 7									
Overzicht Algemene middelen en organisatie									
7.1.1	Reserve economisch herstel en duurzaamheid	3.952	-	-	-	-	-	-	3.952
7.1.1	Reserve subsidie economisch herstel en duurzaamheid	363	-	-	-	-	-	-	363
7.1.5	Reserve coalitieakkoord	82.045	-	-	-	-	-	-	82.045
7.1.6	Reserve waardevermindering grond Groen	37.059	-	-	12.000	-	-	-	49.059
7.2.1	Reserve huisvesting	9.068	-	-	-	-782	-	-	8.286
7.2.1	Reserve bedrijfsvoering	4.379	-	1.420	-	-3.100	-	-	2.699
7.2.1	Reserve GO-gelden	1	-	-	-	-	-	-	1
Reserves ter dekking van kapitaallasten									
4.4	Reserve kapitaallasten wegen (programma 4)	27.813	-	-	-	-873	-	-	26.940
4.4	Reserve kapitaallasten OV (programma 4)	69.119	-	-	-	-2.054	-	-	67.065
4.4	Reserve kapitaallasten innovatieve projecten	3.442	-	-	-	-717	-	-	2.725
5.1	Reserve kapitaallasten groen (programma 5)	5.027	-	-	-	-118	-	-	4.909
Totaal bestemmingsreserves									
		593.223	-	82.281	12.205	-52.678	-12.205	-	622.826
Totaal reserves									
		724.873		82.281	12.205	-67.514	-12.205	-	739.640

4.3.7.2 Toelichting op de reserves

Reserve Landschap	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Investeren in groene ruimte voor rust en ontspanning in onze dichtbevolkte provincie.
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	Onbepaald
Reserve Gezonde leefomgeving	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Om de ambities op het gebied van de leefbaarheid waar te kunnen maken, wordt een programma 'Gezonde Leefomgeving' opgezet. Hierbij wordt onder andere ingezet op meer structureel onderzoek naar gezondheid en het monitoren van de omgevingskwaliteit (o.a. lucht, geluid, geur). Ook onderwerpen als de sanering van asbestdaken en het terugdringen van geluidsoverlast door provinciale wegen vallen hieronder. Dit zal worden aangevuld met extra activiteiten op het vlak van toezicht en handhaving bij de majeure risicobedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is.
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	t/m 2024
Reserve Klimaatadaptatie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	-Vormgeven eigen klimaatadaptatiebeleid en eigen klimaatadaptatieprojecten, opstellen integraal waterplan, cofinancieren aanvullend klimaatonderzoek, verbinden met andere provinciale opgaven (bv.: biodiversiteit, KRW, OV-knooppunten, etc.), - Cofinanciering Deltaprogramma's. Conform afspraken die zijn vastgelegd in het landelijke bestuursakkoord Klimaatadaptatie (projecten wateroverlast, droogte, hittestress, overstromingen en meekoppelkansen), - Cofinanciering klimaatadaptatieprojecten van derden (o.a. waterschappen, gemeenten, belangenorganisaties, bedrijven). - Cofinanciering van digitaal beter beschikbaar maken klimaatgegevens voor inwoners en bedrijven (o.a. overstromings-wateroverlast gegevens).
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Programma	3 Ruimte en Wonen
Looptijd	t/m 2024

Reserve Kapitaallasten Investerings Havencomplexen	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in havencomplexen binnen programma Ruimte te dekken. Per 1 januari 2017 is de wet- en regelgeving BBV gewijzigd, waardoor investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut niet meer in één keer ten laste van een reserve worden gebracht, maar geactiveerd moeten worden. Daartoe zijn diverse reserves ter dekking van de kapitaallasten ingesteld. In de notitie Materiële vaste activa (december 2017) van de commissie BBV is hierover opgenomen dat het saldo van de bestemmingsreserve kapitaallasten gelijk moet zijn aan de boekwaarde van de desbetreffende activa. Vanuit deze reserve worden jaarlijks de kapitaallasten van de investering gedekt.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2018
Programma	6 Economie, leefbaarheid en cultuur
Looptijd	De reserve wordt ingesteld bij de laatste begrotingswijziging 2018. De looptijd is gelet op het BBV gekoppeld aan de duur van de afschrijving.
Reserve Oostelijke Vechtplassen	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel de toekomstige uitgaven voortvloeiend uit het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen te kunnen dekken. In december 2017 wordt het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen getekend. Hierin participeren naast Provincie Noord-Holland ook andere overheden, ondernemers, watersportverbond, bewonersverenigingen, recreantenverenigingen en natuur- en milieuorganisaties. Het gebiedsakkoord geeft invulling aan verschillende beleidsopgaven: Natuur (Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000), Waterkwaliteitsverbetering (Kaderrichtlijn Water (KRW)), Visie Waterrecreatie en Recreatieve verbindingen.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	De afronding van de, in het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, genoemde opgaven is voornamelijk voorzien in 2027.
Reserve Bodemsanering	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige bodemsaneringskosten te dekken op basis van afspraken opgenomen in het landelijke bodemconvenant 2016-2020. Dit convenant beschrijft de bodemdoelen die de provincie Noord-Holland zal realiseren en de Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	Onbepaald

Reserve Groen	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het realiseren van het in het hoofdstuk 'Beschermen' vastgelegde beleid van de Agenda Groen (vastgesteld door Provinciale Staten d.d. 11 maart 2013) met betrekking tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natura2000 en Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), verbindend groen, natuurcompensatie en recreatieve verbindingen. De uitvoering wordt geprogrammeerd in het jaarlijks door PS vast te stellen geactualiseerde Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG). De Reserve Groen is niet bedoeld voor het financieren van het beheer van groengebieden.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	Vanaf: 23 september 2013 Eindigt op: 31 december 2030
Reserve Openbaar Vervoer Projecten	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserveren van provinciale middelen voor de uitvoering van Visie Openbaar Vervoer 2020 (Visie Openbaar Vervoer 2020, vastgesteld door PS op 6 februari 2012, punt 9 bij voordracht 03). Egalisatie van nog niet bestede middelen voor infrastructuur, aanleg en constructie.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.Kaderbrief 2012, vastgesteld door PS op 27 juni 2011, punt 8 bij voordracht 50.
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	Vanaf: 14 juni 2004 Eindigt op: Geen einddatum
Reserve Huisvesting	
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve is bestemd voor het dekken van de kapitaallasten die volgen uit de recente investeringen in de huisvesting van de provincie.
Instellingsbesluit	Lentenota 2009, vastgesteld door PS op 22 juni 2009, punt 10
Programma	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie
Looptijd	Vanaf: 22 juni 2009 Eindigt op: 2038

Reserve Groene Uitweg	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het uitvoeren van het programma De Groene Uitweg. Dit programma heeft tot doel om de landschappelijke kwaliteiten van de Vechtstreek te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Het programma maakt onderdeel uit van het pakket van Groen Blauwe investeringen die zijn gekoppeld aan de uitvoering van het Stroomlijnalternatief Schiphol Amsterdam Almere (SAA). Diverse projecten vallen onder de zes thema's, zoals beschreven in de Noordvleugelbrief uit 2006. De thema's zijn: Natuurboulevard / Waterberging Horstermeer / Recreatieve vaarverbindingen / Fietspaden en -bruggen / Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie / Behoud weidelandschap.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	Vanaf: 23 september 2013 Eindigt op: 2022

Reserve Cofinanciering Waddenzee	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Provinciale cofinanciering realiseren van projecten in het kader van het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 en Waddenfonds.
Instellingsbesluit	Zomernota 2011, vastgesteld door PS op 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70.
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	Vanaf: 26 september 2011 Eindigt op: 31 december 2030

Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bij de Laatste begrotingswijziging 2010 is besloten om de bestemmingsreserve 'Herstructurering Bedrijventerreinen' opnieuw in te stellen. Dit in verband met het convenant bedrijventerreinen 2010-2020 en de decentralisatie hiervoor van de zogenaamde TOPPER-middelen. Het Rijk heeft de middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het Provinciaal Herstructureringsprogramma.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2010
Programma	6 Economie, leefbaarheid en cultuur
Looptijd	t/m 2023

Reserve Cofinanciering Europese projecten	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Ambitie: De provincie Noord-Holland benut 'met verstand' optimaal de Europese subsidiemogelijkheden voor het realiseren van haar eigen doelstellingen.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.
Programma	1 Bestuur
Looptijd	Vanaf: 14 juni 2004 Eindigt op: 31 december 2027

Reserve Europese projecten landbouwsubsidies	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Cofinanciering en uitvoeringskosten Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO-POP3) en Europees Fonds Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). De programma's POP3 en EFMZV zijn gereed. Naast dat de middelen uit de reserve worden ingezet voor realiseren van provinciaal beleid voor met name landbouw en visserij, zijn ze ook bestemd voor de uitvoeringskosten van RVO die de functie vervult van beheersautoriteit en betaalorgaan om de Europese bijdrage aan de subsidie EU-conform uit te voeren.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	t/m 2026
Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	a. verstrekken van onderhouds- en restauratiesubsidies ten behoeve van provinciale monumenten; b. verstrekken van een onderhoudssubsidie voor molens in Noord-Holland.
Instellingsbesluit	Instellingsbesluit van het fonds stamt van voor 1989.
Programma	6 Economie, leefbaarheid en cultuur
Looptijd	Onbepaald
Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de uitvoering van Mobiliteitsbeleid waarmee de Provincie andere wegbeheerders (gemeenten en waterschappen) en organisaties (bv. op gebied verkeersveiligheid) in staat stelt om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Onder dit doel valt de subsidieregeling kleine infrastructuur en gedragsbeïnvloeding, evenals de subsidieregeling voor fietsvoorzieningen en doorstroming openbaar vervoer. Verder valt hieronder de jaarlijkse storting die we ten behoeve van de verbetering van het openbaar vervoer in de ov terminal in de Zuidas en de stortingen die we voor de OLV Greenport doen.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	Onbepaald
Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor het uitvoeren van studies voor het aanleggen en verbeteren infrastructuur en ter dekking van uitgaven met betrekking tot het jaarlijks door PS vastgestelde 4 jarig programma Mobiliteit of separate krediet besluiten.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	Onbepaald

Reserve Mobiliteitsbeleid	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de voorbereiding van het opstellen en uitvoeren van beleid. In het jaarlijkse door PS vast te stellen programma Mobiliteit maken we dit inzichtelijk. Het gaat hierbij om activiteiten voor onder andere fiets, het goederenvervoer, duurzame respectievelijk slimme mobiliteit, waaronder ook verkeersmanagementbeleid, het openbaar vervoer, verkeersveiligheid, en mobility-as-a-service en de samenwerkingsverbanden met Regio en Rijk.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	Onbepaald

Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in kunstwerken binnen programma Bereikbaar te dekken. In 2016 is het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om investeringen in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen voor kunstwerken ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Vaarwegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Conform het BBV worden kunstwerken echter als onderdeel beschouwd van het kapitaalgoed wegen en niet tot het kapitaalgoed vaarwegen.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	De looptijd is gelet op het BBV onbepaald

Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve heeft als doel uitgaven te dekken voor innovatieve projecten op het gebied van Mobiliteit, zoals Smart Mobility, Beter Benutten, Intelligente kruispunten, I-Centrales en SolaRoad.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	Onbepaald

Reserve Energietransitie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	t/m 2030
Reserve Circulaire Economie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel uitvoering te geven aan de Uitvoeringsagenda Circulaire Economie, zoals vastgesteld in 2017, voor het uitvoeringsjaar 2019. De Uitvoeringsagenda geeft concrete invulling aan de Ontwikkelagenda circulaire economie "We maken het rond" uit 2017
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	6 Economie, leefbaarheid en cultuur
Looptijd	2019 t/m 2026
Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten die bijdragen aan het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Deze activiteiten geven invulling aan de faciliterende rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (juli 2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	t/m 2025
Reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van cofinanciering van projecten die een bijdrage leveren aan de verbetering van de OV bereikbaarheid, het optimaliseren van de ketenreis (deur-tot-deur reis), efficiënt ruimtegebruik door het clusteren van functies rondom OV-knooppunten en/of het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving in het (bus- of trein)stationsgebied. In het Bestedingsplan OV-fonds (PS-besluit 14 september 2020, nr. 1413429/1413431) zijn hiervoor uitgangspunten en randvoorwaarden bepaald. Het betreft veelal langjarige integrale projecten met meerdere (co)financiers. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanvraag.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	3 Ruimte en Wonen
Looptijd	Onbepaald

Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor het uitvoeren van studies voor en bijdragen aan diverse ruimtelijke ontwikkelingen, zoals Bloemendalerpolder en De Kop Werkt.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	3 Ruimte en Wonen
Looptijd	t/m 2025
Reserve Kapitaallasten Vaarwegen	
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in vaarwegen binnen programma Bereikbaarheid te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Vaarwegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	De looptijd is gelet op het BBV onbepaald.
Reserve Kapitaallasten Groen	
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Groen binnen programma Groen te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van betreffende reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan de reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Groen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	De looptijd is gelet op het BBV onbepaald.

Reserve Kapitaallasten OV	
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Openbaar Vervoer (OV) binnen programma Bereikbaarheid te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten OV. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	De looptijd is gelet op het BBV onbepaald.
Reserve Groot Onderhoud Wegen	
Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale wegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	Onbepaald
Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	
Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale vaarwegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	Onbepaald
Reserve Waterrecreatie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van een visie op waterrecreatie en via cofinanciering middelen ter beschikking te stellen voor initiatieven die bijdragen aan de bevordering van waterrecreatie, rekening houdend met ruimtelijk beleid.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	t/m 2030

Reserve Bedrijfsvoering	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve is bestemd voor het egaliseren van de bedrijfsvoeringskosten en strategische ICT-investeringen (Impulsbudget).
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Programma	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie
Looptijd	Onbepaald
Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserve voor versterken van de rol van havencomplexen in de Noord-Hollandse economie
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Programma	6 Economie, leefbaarheid en cultuur
Looptijd	t/m 2024
Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bijdragen aan meekoppelkansen gekoppeld aan dijkversterkingsprojecten. Dijkversterkingen worden uitgevoerd door de waterbeheerders. Het zijn omvangrijke projecten waarbij voor de provincie en andere regionale partijen en ondernemers de mogelijkheid bestaat om recreatieve- en watersportvoorzieningen, extra natuur, landschapsvoorzieningen, etc. mee te koppelen met de dijkversterking of een aan de dijkversterking gerelateerd ruimtelijk kwaliteitsprogramma op te stellen. Dijkversterkingen en kustontwikkelingen worden uitgevoerd door de waterbeheerders en/of regionale overheden/partners. Het zijn omvangrijke projecten waarbij voor de provincie, regionale partners en ondernemers de mogelijkheid bestaat om recreatieve- en watersportvoorzieningen, extra natuur, landschapsvoorzieningen, etc. mee te koppelen met de dijkversterking of kustontwikkeling eventueel met een hieraan gerelateerd op te stellen ruimtelijk kwaliteitsprogramma.
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Programma	3 Ruimte en Wonen
Looptijd	De reserve loopt t/m 31 december 2025. Dijkversterkingen zijn zowel qua voorbereiding als uitvoering langlopende projecten. Meekoppelkansen kunnen vaak pas worden uitgevoerd als de waterkering is versterkt. De looptijd van de reserve is om die reden tot eind 2025.

Reserve Kapitaallasten Wegen	
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in weginfrastructuur (landwegen en fietspaden) binnen programma Bereikbaarheid te dekken. Nadere toelichting In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan de betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Wegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Begroting 2017
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	De looptijd is gelet op het BBV onbepaald.
Reserve Go-gelden	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve is bedoeld om uitvoering te geven aan de inzet van decentrale arbeidsvoorwaarden-gelden door het Georganiseerd Overleg.
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Programma	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie
Looptijd	De looptijd van de reserve is afhankelijk van de, nog te besluiten, specifieke aanwending. Vooralsnog wordt de einddatum bepaald op 31-12-2021.
Reserve MKB innovatie-instrumenten	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel financiële dekking te bieden aan de MKB innovatie-instrumenten
Instellingsbesluit	
Programma	6 Economie, leefbaarheid en cultuur
Looptijd	t/m 2025

Reserve Duurzame Landbouw	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Modernisering en verduurzaming glastuinbouw NH. Besteding vindt plaats in de glasconcentratiegebieden, zoals duurzame fysieke investeringen in onder andere Greenport Aalsmeer. Een deel van deze reserve is bestemd voor de cofinanciering POP3 aangaande verplaatsingsregeling glastuinbouw.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	t/m 2025

Reserve Woonbeleid	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om door middel van afstemming en regionale programmering bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	3 Ruimte en Wonen
Looptijd	t/m 2025

Reserve Woningbouw	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel door versnelling van de woningbouw en binnenstedelijk bouwen bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	3 Ruimte en Wonen
Looptijd	t/m 2025

Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het behoud van de Outstanding Universal Value (OUV) van het UNESCO werelderfgoed Stelling van Amsterdam, het uitdragen en breed bekend maken van deze waarde en de restauratie in combinatie met herontwikkeling van forten en andere geschikte gebouwen langs de Stelling.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Programma	6 Economie, leefbaarheid en cultuur
Looptijd	t/m 2025

Reserve Laag Holland	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het dekken van de kosten voor de provinciale doelen binnen het integrale gebiedsprogramma Laag Holland waarin onder provinciale regie en in samenwerking met alle relevante partners wordt gewerkt aan de integrale opgaven voor natuur, landbouw, water, bodemdaling, klimaat, recreatie en landschap en aan de daarbij behorende projecten.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2020
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	Het integrale gebiedsprogramma Laag Holland heeft een looptijd van 2020 t/m 2030.

Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten	
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in de verduurzaming van de infrastructuur binnen het programma Bereikbaarheid te dekken.
Instellingsbesluit	Tweede Begrotingswijziging 2020
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	Onbepaald

Reserve Waardevermindering Grondaankopen Groen	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het reserveren van middelen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen, die ontstaat doordat de gronden een hogere economische waarde hebben wanneer de provincie deze aankoopt dan wanneer de provincie deze verkoopt tegen de natuurwaarde. Door de instelling van deze reserve wordt dit soort verliezen gedekt, zodat de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers krijgt in de toekomst.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2021
Programma	3 Ruimte en Water
Looptijd	Onbepaald

Reserve Economisch Herstel en Duurzaamheid	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Via motie 42-2020 hebben PS de opdracht gegeven een Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds op te richten, waarmee de economische en maatschappelijke effecten in Noord-Holland van de uitbraak van het Coronavirus worden verzacht. Deze reserve is een invulling aan dit fonds en wordt ingezet voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving, de versterking van de culturele en maatschappelijke sector en de arbeidsmarkt.
Instellingsbesluit	Eerste Begrotingswijziging 2021
Programma	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie
Looptijd	t/m 2023

Reserve Duurzame Elektriciteit	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten op het gebied van het stimuleren van het gebruik van duurzame elektriciteit die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2022
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	2030

Reserve Subsidies Warmtetransitie	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2022
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	Onbepaald

Reserve Warmtetransitie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten op het gebied van het stimuleren van de warmtetransitie die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2022
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	2030

Reserve Coalitieakkoord	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het doel van de reserve coalitieakkoord is het realiseren van de ambities uit het coalitieakkoord. Wanneer in het akkoord incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld voor een specifieke ambitie worden deze in de reserve coalitieakkoord gereserveerd voor deze ambitie. Wanneer voor de ambitie een uitvoeringsgereed plan is vastgesteld worden de incidentele middelen overgeheveld naar de inhoudelijke bestemmingsreserve waar vanuit de daadwerkelijke bestedingen plaatsvinden
Instellingsbesluit	Begroting 2024
Programma	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie
Looptijd	t/m 2027

4.3.8 Stand en mutaties van de voorzieningen

4.3.8.1 Staat van het verloop van de voorzieningen

2024

2024	Beginsaldo	Storting	Onttrekking	Vrijval	Eindsaldo
1. Financiële risico's	2.675	0	0	0	2.675
2. Kosten reorganisatie	0	0	0	0	0
3. Pensioenen leden GS	9.706	586	0	0	10.292
4. Grondwaterheffing	3.469	197	0	0	3.666
5. Bodembeheertaken	1993	0	0	0	1993
6. Sanering Parnassia	1.960	0	0	0	1.960
7. Voorziening Agriport	5.000	0	0	0	5.000
8. Voorziening bovenwettelijk verlof	4.819	1700	0	0	6.519

2025

2025	Beginsaldo	Storting	Onttrekking	Vrijval	Eindsaldo
1. Financiële risico's	2.675	-	-	-	2.675
2. Kosten reorganisatie	-	-	-	-	-
3. Pensioenen leden GS	10.292	586	-	-	10.878
4. Grondwaterheffing	3.666	197	-	-	3.863
5. Bodembeheertaken	1.993	-	0	-	1.993
6. Sanering Parnassia	1.960	-	0	-	1.960
7. Voorziening Agriport	5.000	-	0	-	5.000
8. Voorziening bovenwettelijk verlof	6.519	1.200			7.719

2026

2026	Beginsaldo	Storting	Ottrekking	Vrijval	Eindsaldo
1. Financiële risico's	2.675	-	-	-	2675
2. Kosten reorganisatie	-	-	-	-	0
3. Pensioenen leden GS	10.878	586	-	-	11464
4. Grondwaterheffing	3.863	197	-	-	4060
5. Bodembeheertaken	1.993	-	0	-	1993
6. Sanering Parnassia	1.960	-	0	-	1960
7. Voorziening Agriport	5.000	-	0	-	5000
8. Voorziening bovenwettelijk verlof	7.719	700			8419

2027

2027	Beginsaldo	Storting	Ottrekking	Vrijval	Eindsaldo
1. Financiële risico's	2.675	-	-	-	2675
2. Kosten reorganisatie	-	-	-	-	0
3. Pensioenen leden GS	11.464	586	0	-	12050
4. Grondwaterheffing	4.060	197	0	-	4257
5. Bodembeheertaken	1.993	-	0	-	1993
6. Sanering Parnassia	1.960	-	-	-	1960
7. Voorziening Agriport	5.000	-	-	-	5000
8. Voorziening bovenwettelijk verlof	8.419	500			8919

4.3.8.2 Toelichting op de voorzieningen

Voorziening Bodembeheertaken	
Doel	Uitvoering van bodembeheertaken. Hiermee geeft de provincie uitvoering aan de afspraken uit het landelijk bodemconvenant 2010-2015 tussen Rijk, gemeente, provincies en waterschappen.
Instellingsbesluit	Bodemsaneringstrategie en uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014 (GS dd. 26 januari 2010)
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	Ingesteld op: 26 januari 2010 Eindigt op: Geen einddatum

Voorziening Financiële Risico's

Doel	De voorziening dient als buffer voor de opvang van concrete financiële risico's, waarvan de kans groot is dat deze binnen afzienbare tijd daadwerkelijk tot verplichting zullen leiden.
Instellingsbesluit	Najaarsbericht 2005
Programma	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie
Looptijd	Ingesteld op: November 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Voorziening Grondwaterheffing

Doel	Het voorkomen van continue aanpassing van de grondwaterheffing. Bij hogere c.q. lagere ontvangsten dan geraamd, kan dit verschil verrekend worden met de gevormde voorziening.
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2004 op grond van invoering BBV per 1 januari 2004.
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	Ingesteld op: Juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Voorziening Kosten Reorganisatie

Doel	De voorziening is ingesteld om daarmee de kosten te dekken die gepaard gaan met de reorganisatie van het ambtelijk apparaat.
Instellingsbesluit	De voorziening is ingesteld bij de Nota reserves en voorzieningen 2004 (voordracht 48), besluit PS van 11 juni 2004.
Programma	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie
Looptijd	Ingesteld op: 11 juni 2004 Eindigt op: 31 december 2021 Door de geleidelijke verschuiving van de AOW-gerechtigde leeftijd van 65 naar 67 jaar is de einddatum van de voorziening opgeschoven van 31 december 2019 naar 31 december 2021.

Voorziening Pensioenen Leden GS

Doel	Het zeker stellen van de opgebouwde pensioenrechten van (ex)gedeputeerden.
Instellingsbesluit	Volgens het BBV (artikel 44) dient een voorziening te worden ingesteld voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is vast te stellen. Daarom is besloten een voorziening in te stellen voor de pensioenen van (oud) leden van GS.
Programma	1 Bestuur
Looptijd	Ingesteld op: 1 juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Voorziening Bodemsanering Parnassia	
Doel	Uitvoering van bodemsanering van de verontreinigde grond behorend bij het voormalig provinciaal Ziekenhuis (De provincie is verantwoordelijk voor het saneren van deze grond).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2019
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	Eindigt op: wanneer bodemsanering Parnassia gereed is.

4.4 Overige financiële overzichten

4.4.1 Langlopende leningen

Bedragen x € 1.000	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Rente	Restantbedrag per 01-01-2024	Te verstrekken leningen in 2024	Totaal van de rente in 2024	Aflossing in 2024	Restantschuld per 31-12-2024	Laatste jaar van aflossing
<i>Leningen aan openbare lichamen</i>								
Gemeente Hilversum (1)	18.681	variabel	16.081	-	64	-	16.081	2029
Gemeente Laren (1)	10.011	variabel	8.617	-	35	-	8.617	2029
Gemeente Gooische Meren (1)	9.877	variabel	8.502	-	34	-	8.502	2029
Leningen aan openbare lichamen	38.569	-	33.200	-	133	-	33.200	
<i>Leningen aan deelnemingen</i>								
Zeehaven IJmuiden N.V. (2)	635	1,80%	635	-	11	0	635	2026
Alliander (3)	55.000	1,98%	54.954	-	1140	-	54.954	
Leningen aan deelnemingen	55.635		55.589	-	1.151	-	55.589	
<i>Overige langlopende leningen</i>								
Nationaal Restauratiefonds (4)	9.100		9.100	-	-	-	9.100	2060

Bedragen x € 1.000	Oorspronkelijk bedrag	Rente	Te Restantbedrag per 01-01-2024	verstrekken leningen in 2024	Totaal van de rente in 2024	Aflossing in 2024	Restantschuld per 31-12-2024	Laatste jaar van aflossing
CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) (5)	1.380		508				508	
Vila Nieuwland (6)	123	2,60%	123	-	3	-	123	2025
Stichting Voorbereiding Pallas reactor (7)	40.000	1,50%	42.694	-	640	-	42.063	
Voorziening Stichting Voorbereiding Pallas reactor (7)			-42.694	-		-	-42.063	
Stichting Cultuur + ondernemen (8)	3.000		2.000				2.000	
Overige langlopende leningen	53.603		11.731	-	643	-	11.731	
Totaal	147.807		100.520	-	1.927	-	100.520	

Organisatie/instelling	Datum & nummer besluit PS of GS
Gemeente Hilversum (1)	976112/1013313
Gemeente Laren (1)	976112/1013313
Gemeente Gooische Meren (1)	976112/1013313
Zeehaven IJmuiden N.V. (2)	GS 21-06-2011;33454
Alliander (3)	GS 30-11-2021/1553143
Nationaal Restauratiefonds (4)	21-06-2011;27350
CPO (5)	GS 2012-6149 20-03-2012
Vila Nieuwland (6)	226465/561131
Stichting voorbereiding Pallas reactor (7)	GS 309599/340912
Stichting Cultuur + ondernemen (8)	GS 1753324/1753428

(1) Betreft de verkoop in 2017 van het terrein Crailo aan de gemeenten Hilversum, Gooische Meren en Laren voor een bedrag van € 33,2 miljoen ex. btw (incl. btw € 38,57 miljoen). Hierbij heeft de provincie een uitgestelde betaling verleend aan de gemeenten voor een bedrag van € 33,2 miljoen tot uiterlijk 31 december 2029, waarbij de gemeenten vrij zijn om (delen) eerder te betalen. Aan de gemeenten wordt een rentevergoeding in rekening gebracht van 0% over de eerste 6 jaar (2018-2023) en 0,4% per jaar over de tweede 6 jaar (2024-2029).

(2) Aan Zeehaven IJmuiden is in 2011 een rentedragende lening verstrekt. Deze dient tot aflossing van een schuld van IJmuider Delta BV aan een dochter van Regionale Ontwikkelingsmij. voor het Noordzeekanaalgebied NV.(RON). De leningsovereenkomst heeft een looptijd tot en met 2026.

(3) Betreft een converteerbare lening van € 55 miljoen. Conversie van een lening naar aandelenkapitaal vindt plaats als de financiële kaders binnen Alliander het noodzakelijk maken dat het eigen vermogen wordt aangevuld. Naar de huidige inzichten vindt dat gefaseerd plaats tussen 2025 en 2028.

(4) De renteloze lening aan het Nationaal Restauratiefonds (NRF) vloeit voort uit de samenwerkingsovereenkomst van 15 november 2017 met de Stichting Nationaal Restauratiefonds ter verbreding van het Noord-Hollands Fonds voor monumenten ten bate van herbestemming, restauratie en verduurzaming van beschermde monumenten en karakteristiek vastgoed in Noord-Holland. De hoogte van het fonds bedraagt € 9,1 miljoen, waarvan reeds € 5,1 miljoen is gestort. Zodra de rekening-courant van het fonds minder dan € 1 miljoen bedraagt wordt een tweede tranche van € 2 miljoen gestort. Het NRF gaat uit het fonds hypothecaire leningen verstrekken voor de restauratie van provinciale monumenten en stolpboerderijen. De looptijd van de overeenkomst loopt tot 2060.

(5) Van CPO is sprake als een groep particulieren, georganiseerd in een stichting/vereniging, besluit om samen een bouwlocatie te verwerven om vervolgens naar eigen inzicht woningen voor eigen gebruik te bouwen. In de Provinciale Woonvisie is door PS op 27 september 2010 tot en met 2020 € 2 miljoen voor het stimuleren van CPO beschikbaar gesteld. De regeling voorziet in subsidie aan CPO-verenigingen en -stichtingen in de initiatieffase van CPO-projecten. De subsidie wordt verstrekt voor het opstellen van een projectplan. Daarnaast kunnen CPO-verenigingen en -stichtingen een subsidie in de vorm van een lening voor de planontwikkelingsfase ontvangen. De lening wordt verstrekt voor het opstellen van een programma van eisen, voorlopig en definitief ontwerp, en bestek.

Hierbij wordt met de ontvanger een overeenkomst afgesloten waarin afspraken worden neergelegd over onder meer looptijd, opeisbaarheid en aflossing. Door aflossing van dit uitgeleende geld vloeit dit terug in het provinciale fonds CPO en is dan opnieuw beschikbaar voor CPO.

(6) Betreft een lening voor een uitgestelde betaling door geldnemer naar aanleiding van de verkoop van de Wierschuur in het kader van het herontwikkelingsplan Wieringerrandmeer.

(7) Aan de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor is een subsidie in de vorm van een rentedragende geldlening van € 40 miljoen verleend voor de activiteiten in de voorbereidingsfase van de Pallas-reactor. Voor de verstrekte lening is een verliesvoorziening getroffen tot hetzelfde bedrag van de uitstaande lening.

(8) Betreft een subsidie in de vorm van een lening voor het project Noord-Hollandse Cultuurlening. De subsidie heeft een revolverend karakter en is bedoeld om annuïtaire cultuurleningen te verstrekken aan overwegend privaat gefinancierde organisaties in de culturele, creatieve en erfgoedsector. De lening loopt tot 2035.

4.4.2 Investeringskredieten

Voor een overzicht van de nieuw aangevraagde kredieten verwijzen we naar de voordracht van het integraal meerjarenprogramma infrastructuur (iMPI). Voor nadere informatie over alle lopende en voorziene projecten wordt verwezen naar het iMPI zelf.

4.4.3 Staat van gewaarborgde leningen

Door wie de geldlening is aangegaan	Doel van de geldlening	Oorspronkelijk bedrag (x € 1.000,-)	% of deel gewaarborgd provincie	Verwachte boekwaarde 1-1-2024	Verwachte boekwaarde 31-12-2024
nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal		nvt		nvt	nvt

#	Naam rechtspersoon	Inhoud garantieverplichting	Garantiebedrag per 31-12-2024 (x € 1.000)
(1)	Het Nationaal Groenfonds	Uitvoering van het natuurbeleid (convenantleningen)	986
(2)	BNG Bank	(her-) financiering van PolanenPark CV	8.000
Totaal			8.986

- 1) Rente en aflossing komen ten laste van de van het rijk te ontvangen zogenoemde convenantsgelden.
- 2) Op deze garantie loopt een afgegeven contragarantie van 20% van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude, 20% van de Schiphol Air Development Company (SADC) en 20% van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied (RON NV)

4.5 Overzicht van lasten en baten per taakveld

Taakvelden (x € 1.000)		Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Algemene dekkingsmiddelen	295.907	-854.428	-558.521	236.200	-741.036	-504.836	215.404	-660.386	-444.982	237.991	-677.307	-439.316
	Uitkering provinciefonds	0	-306.333	-306.333	0	-312.466	-312.466	0	-299.537	-299.537	0	-299.322	-299.322
	Opbrengst Provinciale belastingen	0	-269.167	-269.167	0	-274.551	-274.551	0	-280.042	-280.042	0	-285.643	-285.643
	Geldleningen en uitzettingen	3.369	-1.927	1.442	5.612	-1.926	3.686	7.943	-1.919	6.024	10.604	-1.914	8.690
	Deelnemingen	0	-7.250	-7.250	0	-7.475	-7.475	0	-7.475	-7.475	0	-7.475	-7.475
	Algemene dekkingsmiddelen, overige b	18.208	-3.024	15.184	28.042	-3.023	25.019	38.451	-3.021	35.430	49.161	-3.020	46.141
	Overhead	87.862	-207	87.655	81.659	-209	81.450	81.664	-212	81.452	83.754	-214	83.540
	Vennootschapsbelasting	3.634	0	3.634	-15	0	-15	-15	0	-15	-15	0	-15
	Mutaties reserves	182.834	-266.520	-83.686	120.902	-141.386	-20.484	87.361	-68.180	19.181	94.487	-79.719	14.768
1	Bestuur	24.059	-64	23.995	24.005	-64	23.941	24.007	-64	23.943	24.097	-64	24.033
	Provinciale Staten	5.123	0	5.123	5.031	0	5.031	5.067	0	5.067	5.129	0	5.129
	Gedeputeerde Staten	2.930	0	2.930	2.958	0	2.958	2.958	0	2.958	2.968	0	2.968
	Kabinetszaken	2.853	-43	2.810	2.849	-43	2.806	2.841	-43	2.798	2.845	-43	2.802
	Bestuurlijke organisatie	8.368	0	8.368	8.360	0	8.360	8.345	0	8.345	8.353	0	8.353
	Interbestuurlijk toezicht op de regi	32	0	32	32	0	32	32	0	32	32	0	32
	Openbare orde en veiligheid	1.253	-16	1.237	1.252	-16	1.236	1.247	-16	1.231	1.250	-16	1.234
	Bestuur, overige baten en lasten	3.500	-5	3.495	3.523	-5	3.518	3.517	-5	3.512	3.520	-5	3.515
2	Verkeer en vervoer	251.809	-10.138	241.671	243.914	-17.289	226.625	240.194	-16.887	223.307	237.115	-9.125	227.990

Landwegen	160.986	-8.885	152.101	152.627	-16.036	136.591	146.057	-15.634	130.423	140.523	-7.872	132.651
Waterwegen	21.461	-1.253	20.208	20.150	-1.253	18.897	20.689	-1.253	19.436	20.255	-1.253	19.002
Openbaar vervoer	68.362	0	68.362	67.387	0	67.387	67.698	0	67.698	67.616	0	67.616
Verkeer en vervoer, overige baten en	1.000	0	1.000	3.750	0	3.750	5.750	0	5.750	8.721	0	8.721
3 Water	11.751	-1.410	10.341	8.000	-1.410	6.590	7.311	-1.410	5.901	7.422	-1.410	6.012
Waterkeringen	6.293	0	6.293	2.545	0	2.545	1.864	0	1.864	1.870	0	1.870
Kwantiteit oppervlaktewater	832	0	832	831	0	831	828	0	828	830	0	830
Kwantiteit grondwater	2.228	-1.125	1.103	2.227	-1.125	1.102	2.224	-1.125	1.099	2.226	-1.125	1.101
Kwaliteit oppervlaktewater	1.354	0	1.354	1.354	0	1.354	1.354	0	1.354	1.354	0	1.354
Kwaliteit grondwater	1.044	-285	759	1.043	-285	758	1.041	-285	756	1.142	-285	857
Water, overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Milieu	82.860	-11.739	71.121	58.873	-3.024	55.849	54.395	-2.308	52.087	55.349	-2.358	52.991
Bodembescherming	3.205	-2.825	380	555	0	555	285	0	285	285	0	285
Luchtverontreiniging	33	0	33	33	0	33	33	0	33	33	0	33
Geluidhinder	387	0	387	331	0	331	331	0	331	331	0	331
Vergunningverlening en handhaving	32.915	-2.580	30.335	32.102	-2.080	30.022	32.024	-2.180	29.844	32.025	-2.230	29.795
Ontgrondingen	0	-60	-60	0	-70	-70	0	-80	-80	0	-80	-80
Duurzaamheid	40.575	-6.274	34.301	22.757	-874	21.883	18.632	-48	18.584	19.583	-48	19.535
Milieu, overige baten en lasten	5.745	0	5.745	3.095	0	3.095	3.090	0	3.090	3.092	0	3.092
5 Natuur	154.898	-13.956	140.942	145.934	-14.509	131.425	86.876	-1.693	85.183	75.923	-1.693	74.230
Natuurontwikkeling	99.945	-13.058	86.887	89.066	-13.611	75.455	29.088	-795	28.293	25.688	-795	24.893
Beheer natuurgebieden	34.457	-498	33.959	36.546	-498	36.048	38.540	-498	38.042	30.982	-498	30.484
Beheer flora en fauna	20.489	-400	20.089	20.315	-400	19.915	19.241	-400	18.841	19.246	-400	18.846

	Natuur, overige baten en lasten	7	0	7	7	0	7	7	0	7	7	0	7
6	Regionale economie	39.330	-120	39.210	37.496	-20	37.476	31.628	-20	31.608	31.943	-20	31.923
	Agrarische aangelegenheden	5.547	0	5.547	4.720	0	4.720	3.740	0	3.740	4.304	0	4.304
	Logistiek	7.776	-120	7.656	7.875	-20	7.855	7.868	-20	7.848	7.929	-20	7.909
	Kennis en innovatie	9.458	0	9.458	9.142	0	9.142	4.640	0	4.640	4.644	0	4.644
	Recreatie en toerisme	14.499	0	14.499	13.709	0	13.709	13.330	0	13.330	13.016	0	13.016
	Regionale economie, overige baten en	2.050	0	2.050	2.050	0	2.050	2.050	0	2.050	2.050	0	2.050
7	Cultuur en maatschappij	17.241	0	17.241	12.034	0	12.034	12.048	0	12.048	12.048	0	12.048
	Cultuur	11.983	0	11.983	6.776	0	6.776	6.790	0	6.790	6.790	0	6.790
	Cultuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Maatschappij	5.258	0	5.258	5.258	0	5.258	5.258	0	5.258	5.258	0	5.258
8	Ruimte	25.473	-11.472	14.001	16.007	-4.800	11.207	16.072	-4.800	11.272	16.558	-4.800	11.758
	Ruimtelijke ordening	8.963	-4.800	4.163	8.787	-4.800	3.987	8.769	-4.800	3.969	8.778	-4.800	3.978
	Volkshuisvesting	16.017	-6.672	9.345	6.351	0	6.351	5.797	0	5.797	5.637	0	5.637
	Stedelijke vernieuwing	493	0	493	869	0	869	1.506	0	1.506	2.143	0	2.143
	Totaal taakvelden	903.328	-903.327	0	782.462	-782.152	310	687.934	-687.568	366	698.446	-696.777	1.669

5 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling

Programma 1 Bestuur

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2024
1.2	Amsterdam Smart City Toelichting: Subsidie om als grote partner deel te kunnen nemen aan het kennisnetwerk Amsterdam Smart City	€ 200.000
1.3	Gemeente Huizen: bestuurlijk Interventieteam fase 2 Toelichting: Gooi en Vechtstreek zet gezamenlijk in op versterking van de bestuurlijke weerbaarheid. Hiertoe zetten de gemeenten zich onder andere in op voortzetting en doorontwikkeling van het BIT naar een duurzaam samenwerkingsverband in de strijd tegen oneerlijk ondernemerschap en vóór een weerbaar openbaar bestuur. Het bestuurlijk interventieteam sluit aan bij de doelstellingen van de Agenda Weerbaar Noord-Holland; een bijdrage leveren aan de versterking van lokale weerbaarheid. In het bestuurlijk interventieteam werken meerdere gemeenten samen. Hierdoor wordt de lokale uitvoeringskracht vergroot, de informatiepositie versterkt en lokaal steviger opgetreden tegen de ondermijnende criminaliteit. Deze werkwijze past daarmee geheel binnen de opgave om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan vanuit een maatschappelijke opgave	€ 40.000

Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2024
2.1	Greenport Aalsmeer Energieconsultant Greenport	€ 150.000
2.1	Gemeente Hilversum, warmteregisseur	€ 70.000
2.1	Gemeente Aalsmeer, warmteregisseur	€ 70.000
2.1	OD IJmond, warmteregisseur	€ 70.000
2.1	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, ecologische effecten van thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) installaties	€ 150.000
2.1	<i>Ontwikkelingsbedrijf NHN, Data Science Alkmaar</i>	€ 150.000
2.2	Omgevingsdienst NZKG, capaciteit groen staal Van het Rijk ontvangen we een specifieke uitkering voor de uitbreiding van de capaciteit van de omgevingsdiensten Noord-Holland voor de vergunningverlening in het kader van de maatwerkaanpak Tata Steel	€ 3.000.000
2.2	Hoogheemraadschap Rijnland, Bodemsanering terrein voormalig AWZI Rijsenhout	€ 308.550

Programma 3 Ruimte en Wonen

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2024
3.2	Alkmaar Noord, knooppuntontwikkeling fase 1	€ 1.200.000
3.2	Gemeente Haarlem, knooppuntontwikkeling Haarlem Nieuw-Zuid	€ 8.000.000
3.2	Heerhugowaard, ketenreismiddelen	€ 150.000
3.2	Alkmaar, ketenreismiddelen	€ 50.000
3.2	Heiloo, ketenreismiddelen	€ 231.500
3.2	Zaandstad, ketenreismiddelen	€ 70.000
3.2	Heemskerk, ketenreismiddelen	€ 75.000
3.2	Hoorn, ketenreismiddelen	€ 200.000
3.2	Schagen, ketenreismiddelen	€ 75.000
3.2	Uitgeest, ketenreismiddelen	€ 275.000
3.2	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland, toekomstplan voor dorp en dorpshuis	€ 32.000
3.2	MRA, flexibele schil	€ 400.000
3.2	MRA, huisvesting aandachtsgroepen	€ 200.000
3.3	Gemeente Hoorn, 3 bruggen en fietspad	€ 4.700.000
3.3	HHNK, programmaplan ruimtelijke adaptatie NK	€ 44.000
3.3	Wageningen University & Research, WWW.veiligheidslandschappen (Waarderijke, Waterrijke en Waterveiligheidslandschappen)	€ 120.000

Programma 4 Bereikbaarheid

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2024
4.2	Regionaal Overlegorgaan Consumentenbelangen Openbaar Vervoer: Bijdrage 2024 <u>Toelichting:</u> Inhuur van een onafhankelijk voorzitter en secretaris	€ 50.000
4.1	Gemeente Gooise Meren: OV SAAL inpassingsgelden: herontwikkeling locatie fietsenstalling <u>Toelichting:</u> Bijdrage aan herontwikkeling van locatie ten oosten van station Naarden-Bussum vanuit het Rijksbudget OV SAAL. De provincie treedt op als beheerder van dit budget namens het Rijk	€ 2.000.000
4.1	Gemeente Hilversum: OV SAAL inpassingsgelden: Kleine Spoorbomen <u>Toelichting:</u> Subsidie voor het verbeteren van de verkeersveiligheid/doorstroming van de gelijkvloerse spoorwegovergang ten westen van station Hilversum	€ 1.000.000
4.1	Gemeente Alkmaar: Havenontwikkeling Boekelermeer	€ 7.500.000

Toelichting: Deze haven draagt bij aan de mobiliteitstransitie door het verminderen van vachtverkeer over de weg en verminderd brugopeningen van de Leeghwaterbrug, waarmee de doorstroming op de N242 verbetert

4.1	Stichting Breikers: Werkgeversaanpak Metropoolregio Amsterdam	€ 2.600.000
	<u>Toelichting:</u> Werkgevers adviseren/ondersteunen om woon-werkverkeer te verduurzamen/verminderen/buiten spits reizen	
4.1	Stichting Breikers: Werkgeversaanpak regio Noord-Holland-Noord	€ 200.000
	<u>Toelichting:</u> Werkgevers adviseren/ondersteunen om woon-werkverkeer te verduurzamen/verminderen/buiten spits reizen	
4.1	Gemeente Den Helder: Project KVSS Renovatie Boerenverdrietbrug	€ 300.000
4.1	Gemeente Den Helder: Project KVSS Verplaatsen jachthaven/museumhaven Willemsoord	€ 500.000

Programma 5 Natuur en landelijk gebied

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2024
5.1	WUR/Deltares, Living lab Koopmanspolder	€ 120.000
5.1	HHNK, oplossen van het vismigratieknelpunt bij het Zaancomplex	€ 165.000
5.1	Water, Land en Dijken, bodem- en vegetatieverbetering natuurgronden bij natuurboeren	€ 200.000
5.1	Gebiedcoöperaties Noord-Holland Zuid U.A., Integrale aanpak stikstofreductie Ronde Hoep	€ 938.562
5.1	Gemeente Haarlemmermeer, Aanleg noodzakelijke natuurverbinding Groene As.	€ 591.220
5.1	Recreatieschap Geestmerambacht, inrichten van 13ha moerasnatuur	€ 1.028.823
5.1	Gemeente Haarlemmermeer, duurzaam watersysteem in Park 21	€ 5.697.359
5.1	Gemeente Haarlemmermeer, recreatieve verbindingen	€ 2.070.000
5.1	Gebiedscoöperatie Noord-Holland Zuid, Polderproces Noordelijke Vechtpolders <u>Toelichting:</u> Verkennend onderzoek samen met de boeren, het waterschap, de provincie en eventueel aanvullende experts om inzicht te verkrijgen in de exacte grond- en kwelposities in de 3 polders. Op basis van het onderzoek een uitvoeringsplan ontwikkelen met geschikte maatregelen om veenoxidatie en bijbehorende CO ₂ emissies en bodemdaling te voorkomen, inclusief de kosten daarvan. Uitvoeren van een pilot met geschikte maatregelen (bijvoorbeeld met relatief nieuwe druppelirrigatietechniek)	€ 235.000
5.1	Gebiedscoöperatie Noord-Holland Zuid, polderproces Bovenkerkerpolder <u>Toelichting:</u> Opstellen van een volledig uitvoeringsplan inclusief financiering door de kwartiermaker NHZ op basis van de al in januari 2023 opgeleverde poldervisie. Start maken met uitvoering om concrete resultaten te boeken op de thema's: CO ₂ (onderzoek peilopzet cq. WIS/KiV (eventuele uitvoering maatregelen loopt grotendeels via veenweideloket); en	€ 465.000

N-emissie (installeren meetapparatuur op elk bedrijf). Hiermee kan het momentum in het proces en de energie van de boeren behouden worden, dat nu al een half jaar stagneert, afgezien van het proces om tot een intentieverklaring tussen betrokken gebiedspartijen te komen en een oeverherstelproject dat met financiering van de subsidie Landschapsontwikkeling Amstelscheg uitgevoerd wordt.

5.1	Gemeente Gooise Meren, aanlegplaatsen trekvaart Muiden	€ 280.000
5.1	Gemeente Gooise Meren , biodiversiteit kernen	€ 70.000
5.1	LTO-projecten, boer actief in de Groene Uitweg	€ 80.000
5.1	Gemeente Gooise Meren, entree Muiden	€ 1.511.500
5.1	Natuurmonumenten, Horstermeer landschapsbeleving	€ 63.910
5.1	Staatsbosbeheer, klimaatbos Diemerscheg fase 2	€ 500.000
5.1	Gemeente Gooise Meren, Muiden Noord-West fase 2	€ 1.730.000
5.1	Rijksmuseum Muiderslot, buitenruimte Muiderslot fase 2	€ 250.000
5.1	Gemeente Gooise Meren, natuurboulevard 2.0	€ 1.050.000
5.1	Stichting Monumentenbezit, recreatieve kwaliteit 's-Graveland	€ 1.800.000
5.1	Gemeente Amsterdam, Rondje Diemerscheg	€ 70.000
5.1	Gemeente Diemen, ecologische verbindingen Diemerscheg	€ 70.000
5.1	Regio Gooi en Vechtstreek, vaarnetwerk	€ 142.500
5.1	Gemeente Gooise Meren, Waterpoort Vecht	€ 265.000
5.1	Rijksmuseum Muiderslot, buitenruimte Muiderslot fase 2	€ 707.000
5.1	Gemeente Diemen: Strandje tweede Diem	€ 65.000
5.1	Gebiedscoöperatie Noord-Holland Zuid Noordelijke Vechtpolders – Toekomstbestendig weidelandschap	€ 90.000
5.1	Recreatie Noord-Holland; vitaal platteland Alkmaarder- en Uitgeestermeer	€ 1.020.000
5.1	ANV Water Land en Dijken, boerderijeducatie Laag Holland	€ 70.000
5.2	Stichting Natuurcollectief Noord-Holland, begeleiding kleine natuurbeheerders	€ 35.000
5.2	UvB, begeleiding kleine natuurbeheerders	€ 10.000
5.2	Natuurmonumenten, beheer vaarland vochtig en hellinghakhout. <u>Toelichting:</u> beheervergoeding voor 5-jaarlijks beheer van gebieden in de Oostvaardersplassen die alleen varende bereikt kunnen worden en waar beheertype 'vochtig en hellinghakhout (N17.06)' op ligt. In het gebiedsakkoord OVP is afgesproken dat de hakhoutbosjes intensiever beheerd worden. Beheerfrequentie is elke 5 tot 20 jaar afzetten. Hakhoutbosjes (en overige bostypen) worden niet jaarlijks beheerd, waardoor subsidie via de SVNL niet mogelijk is. De locatie van de beheergebieden wordt aangegeven op de vaarlandkaart van het Natuurbeheerplan.	€ 6.100
5.2	Stichting Fietsplatform, coördinatie en systeembeheer van de landelijke routenetwerken fietsen 2024	€ 35.000

5.2	Stichting Wandelnet, coördinatie en systeembeheer van de landelijke routenetwerken wandelen 2024	€ 45.000
5.2	Recreatie Noord-Holland N.V.: boerenlandpaduitvoering/-beheer 2024	€ 150.000
5.2	Gemeente Haarlemmermeer: bossenstrategie	€ 100.000
5.2	Faunabeheereenheid, faunabeleid van de provincie Noord-Holland	€ 1.270.000
5.2	Stichting RAVON afdeling FLORON, borging botanisch erfgoed Noord-Holland (fase 1)	€ 66.054
5.2	Natuurcollectief Water Land en Dijken i.o. Provinciale bijdrage aan de oprichting van het natuurcollectief conform in IPO verband gemaakte afspraken.	€ 35.000
5.3	Landschap Noord-Holland, uitvoering programma 'Betrekken bij Groen'	€ 708.000
5.3	Nationaal Park Zuid-Kennemerland, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan	€ 160.789
5.3	Nationaal Park Duinen van Texel, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan	€ 166.530
5.3	Recreatie Noord-Holland, beleving Oer-IJ, E-bikeroute	€ 70.000
5.3	Gemeente Castricum, Buitenpoort Castricum	€ 200.000
5.3	Recreatie Noord-Holland, transitie regeling boerenlandpaden	€ 65.000
5.3	Gemeente Castricum, brugleuningen <u>Toelichting:</u> Voorheen St. Oer-IJ € 70.000	€ 20.000
5.3	Recreatieschap Spaarnwoude, brugleuningen <u>Toelichting:</u> Voorheen St. Oer-IJ € 70.000	€ 30.000
5.3	Gemeente Uitgeest, brugleuningen <u>Toelichting:</u> Voorheen St. Oer-IJ € 70.000	€ 20.000
5.3	Gemeente Schagen, iepenziekte Toelichting: aanpakken van de iepenziekte en herstel van de oude iepenstructuren	€ 802.000
5.3	FME, Green Shipping Beunschip	€ 441.073
5.3	FME, Green Shipping Baggerschip	€ 405.529
5.3	Vogelbescherming Nederland, Wij & Wadvogels fase 2: 2023-2026	€ 800.000
5.4	Acacia, Zoete Toekomst	€ 310.000
5.4	Acacia, Zoete Toekomst	€ 206.250
5.4	PWN, ondergrondse drinkwaterberging	€ 1.500.000
5.4	Sportvisserij Midwest Nederland, pilotproject loodvrij vissen	€ 47.500
5.4	Amsterdamse Hengelsportvereniging , pilotproject loodvrij vissen	€ 12.500
5.4	Rijkswaterstaat Verkeer- en Watermanagement, afdeling vaarwegmarkeren, aanschaf van boeien voor vaarwegmarkering lijn Hoorn-Volendam: <u>Toelichting:</u> Subsidie aan de Vaarwegmarkeringsdienst van Rijkswaterstaat voor 220.000 euro exclusief btw = maximaal 265.000 inclusief btw voor de aanschaf van 50-55 boeien om gedurende	€ 265.000

15 jaar vaarwegmarkering in relatie tot waterplanten te kunnen aanbrengen op de lijn Hoorn-Volendam. De provincie wil geen opdrachtgever en geen eigenaar zijn. Voorwaarde is dat Rijkswaterstaat het beheer en onderhoud van de boeien regelt

5.6	Greenport Aalsmeer/programmabureau <u>Toelichting:</u> Samenwerkingsverband glastuinbouw regio Aalsmeer	€ 150.000
5.6	Greenport Aalsmeer/uitvoeringsprogramma <u>Toelichting:</u> Projecten op gebied van ruimtelijke clustering, versterking en verduurzaming glastuinbouw	€ 100.000
5.6	Greenport Noord-Holland Noord /programmabureau <u>Toelichting:</u> Samenwerkingsverband agrosector regio Noord-Holland Noord	€ 150.000
5.6	Greenport Noord-Holland-Noord/uitvoeringsprogramma <u>Toelichting:</u> Projecten op gebied van versterking en verduurzaming agrosector.	€ 100.000
5.6	Greenports Nederland/programma <u>Toelichting:</u> Landelijk samenwerkingsverband agrosector	€ 40.000
5.6	Stichting Voedsel Verbindt/programmabureau <u>Toelichting:</u> Het faciliteren van het regionaal organiserend vermogen op voedselvraagstukken	€ 125.000
5.6	Stichting Voedsel Verbindt/uitvoeringsagenda 2020-2023 <u>Toelichting:</u> Het stimuleren van regionale korte keten projecten	€ 150.000
5.6	Stichting Foodvalley/programmabureau TPC <u>Toelichting:</u> Het stimuleren van de eiwittransitie van dierlijk naar plantaardig	€ 20.000
5.6	Aeres Hogeschool/lectoraat bodem <u>Toelichting:</u> Het brengen en verbinden van bodemkennis naar de boerenpraktijk	€ 50.000

Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2024
6.1	Glasvezelnetwerk Hollands Kroon B.V. Toelichting: garantstelling voor de lening die nodig is voor de aanleg van het glasvezelnetwerk in Hollands Kroon.	€ 12.200.000
6.1	Gemeente Zaanstad, regionale detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland Toelichting: bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland.	€ 10.000
6.1	Gemeente Hoorn, regionale detailhandelsvisie West-Friesland Toelichting: bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie West-Friesland.	€ 10.000
6.1	Gemeente Uithoorn, regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden Toelichting: bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden	€ 10.000

6.1	Innovatiefonds Noord-Holland VFFNH BV	€ 1.700.000
	Toelichting: deze subsidie is voor opzetten van het VFF fonds.	
6.1	Bouwmensen in samenwerking met Techlands, gemeenschappelijke restauratie opleiding van en met ROC's.	€ 250.000
6.1	Hogeschool van Amsterdam, verduurzamingsfase mkb digitale circulaire werkplaats	€ 450.000
6.1	RPA-NHN in samenwerking met Greenport-NHN, inclusieve leer- werklocaties en trajecten	€ 450.000
6.1	Dudok XP, opzetten inclusieve circulaire bouwcampus NHN	€ 400.000
6.1	Gemeente Velzen/ TIPC-fonds, duurzaamheid door innovatie <u>en</u> ontwikkelen human capital (JTF).	€ 500.000
6.1	Techport, opschalen en verduurzamen loopvermogen (ver)duurzamen haven- en maakindustrieketens (JTF-NGF)	€ 550.000
6.1	Techport, doorontwikkeling SPT-IJmond-Zuid-Kennemerland. Bouwen aan de infrastructuur voor duurzame toeleiding naar de techniek (JTF), Techport	€ 250.000
6.1	Techport, bijdragen in regio-campagne 'Work in Transition' Opzetten en uitvoeren doelgroepencampagne voor werken in de energietransitie, Techport (JTF)	€ 150.000
6.1	Techport, Oriëntatiecentrum Werken in en aan een duurzaam en groene regio (JTF)	€ 350.000
6.1	Techlands, ontwikkelen leer-werklocatie Poelenburg-Peldersveld, (onderdeel regiodeal Zaan-IJ II)	€ 250.00
6.1	Stichting InfraBindt, netwerk Weg en waterbouw en het nieuwe bouwen (Dudok XP)	€ 5.000
6.1	Vakschool technische installaties, vergroten economische impact van de klimaatopgaven (NGF)	€ 500.000
6.1	Greenport NHN/Aalsmeer, opschalen en verduurzamen loopvermogen duurzame agriketens (NGF)	€ 500.000
6.1	C-creators, uitvoeren activiteiten om circulair bouwen te stimuleren	€ 80.000
6.1	Gemeente Velsen, binnenvaartkade Grote Hout vervangen door Zeekade Toelichting: de Grote Hout is een havengebonden en deels kadegebonden bedrijventerrein in Velsen Noord met 2 kades: een zeekade en een binnenvaartkade. De binnenvaartkade is in slechte staat en buiten gebruik gesteld. De gemeente Velsen is voornemens de binnenvaartkade te vervangen door een zeekade zodat kan worden ingespeeld worden op de vraag naar kaderuimte voor het onderhouden van windparken op zee.	€ 1.000.000
6.1	Gemeente Beverwijk, revitaliseren haven Beverwijk opstellen toekomstplan De zeehaven van Beverwijk is in slechte staat. De gemeente Beverwijk is voornemens de haven van Beverwijk te revitaliseren. Hierbij wordt ook afgewogen of de gemeente de exploitatie en het beheer en onderhoud zelf blijft doen of dat dit wordt ondergebracht bij een andere partij. Met de bijdrage van de provincie Noord-Holland kan – samen met de havenbedrijven in de regio en de provincie – een toekomstplan worden opgesteld en kan dit traject meerjarige ambtelijk worden begeleid.	€ 500.000

6.1	Gemeente Beverwijk, revitaliseren haven Beverwijk en herstel Noorderkade en talud	€ 1.000.000
	De zeehaven van Beverwijk is in slechte staat. De gemeente Beverwijk brengt momenteel de technische staat van de haven nader in kaart. Op dit moment is een deel van de Noorderkade al buiten gebruik gesteld. Ook vraagt een talud om herstel. De gemeente Beverwijk is voornemens om als eerste stap in het revitaliseren van de haven de Noorderkade en het talud te herstellen.	
6.3	St Plein C Toelichting: schade als gevolg van corona.	€ 15.000
6.3	St NMF/Steunpunt Monumenten & Archeologie Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€ 8.376
6.3	Plein C Toelichting: uitvoering programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024	€ 750.000
6.3	Probiblio Toelichting: uitvoering van de provinciale wettelijke taken in het bibliotheekstelsel	€3.680.000
6.3	Molenfederatie Toelichting: projectsubsidie voor het organiseren van onder andere de Molencontactdag	€ 15.000
6.3	Rijksmonument Artis-Aquarium Toelichting: ter uitvoering van Motie M187 Instandhouding en verduurzaming Artis, bijdragen in de opgave op voorwaarde van sluitende begroting	€2.700.000
6.3	Noord-Hollands Archief / verhalenplatform Oneindig Noord-Holland. Toelichting: voor een breed publiek ontsluiten van cultuurhistorische verhalen uit Noord-Holland via verhalenplatform Oneindig Noord-Holland.	€ 124.000
6.2	ROP Midden West Toelichting: begeleiding leer-werktrajecten restauratiemarkt	€ 17.000
6.2	Gemeente Gooise Meren/ Verder met de Vesting Muiden Doel van dit programma is versterking van de cultuurhistorische en recreatieve waarde van Muiden. Een samenwerking tussen gemeente, Gewest, Rijkswaterstaat en provincie. Deelprojecten zijn: verbetering Vestingplein, herstel schootsvelden, herinrichten P1 en P2 en verleggen Mariahoeveweg met landschapsherstel	€ 3.265.000
6.2	Regio Gooi- en Vechtstreek, nieuwe werken nieuwe Hollandse waterlinie Doelstelling is het bevorderen van de bekendheid en leesbaarheid van de late periode van de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie en dit te verbinden aan recreatieve, cultuurhistorisch en ecologische doelstellingen	€ 490.000
6.2	Gemeente Amsterdam, Schansen Doelstelling is het beter leesbaar maken en de recreatieve kwaliteit vergroten van belangrijke historische onderdelen van de vestingstad Weesp. Het gaat hierbij om het bastion Nieuw Agtkant en het realiseren van een coupure bij de Utrechtseweg als markering van de historische entree van Weesp	€ 400.000
6.2	Recreatie Noord-Holland, Fort benoorden Spaarndam Voor restauratie en herontwikkeling van het Fort	€ 1.000.000
6.2	Gemeente Gooise Meren, verder met de vesting Muiden Vestingwallen	€ 600.000

6.2	Stichting Haarlemmermeermuseum De Cruquius, interactieve presentatie Interactieve presentatie over de rol van water in de Haarlemmermeer met daarin het watermanagementverhaal (inundatie) van de Stelling van Amsterdam verbeeld via een maquette en een animatie op deze maquette	€ 60.000
6.2	Fort aan de Middenweg Het betreft een reservering van € 600.000 voor restauratie van het fort om een nieuwe economische functie (waarschijnlijk kleinschalige verblijfsaccommodatie) mogelijk te maken	€ 600.000
6.2	Staatsbosbeheer, Fort bij Edam Het betreft een reservering van € 250.000 aan Staatsbosbeheer voor restauratie van de loods en mogelijk het fort om een nieuwe economische functie (waarschijnlijk horeca) mogelijk te maken	€ 250.000
6.2	Stichting uiteraard Uitermeer, restauratie plofhuisjes Het betreft een reservering van € 250.000 aan de Stichting Uiteraard Uitermeer voor de restauratie van een aantal plofhuisjes op het terrein van het fort. Deze plofhuisjes worden onder andere gebruikt voor culturele activiteiten	€ 250.000
6.2	Ford Pampus, nieuw entreegebouw/paviljoen Pampus Een reservering van extra € 250.000 voor de bouw van een duurzaam nieuw entreegebouw van Pampus	€ 250.000
6.2	Landschap Noord-Holland, herstel van liniedijken Het betreft een reservering voor herstel en verbetering van de recreatieve benutting van de liniedijken van LNH en Beverwijk	€ 400.000
6.2	Recreatieschap Spaarnwoude, herstel van liniedijk bij Spaarndam Het betreft een reservering voor herstel en verbetering van recreatieve benutting van de liniedijk bij Spaarndam en een verbetering van de entree aan het aan deze liniedijk gelegen Fort bezuiden Spaarndam	€ 600.000

Bijlagen

Wettelijk- en provinciaal beleidskader

Programma 1. Bestuur

Wettelijk beleidskader

- [Gemeentewet](#)
- [Provinciewet](#)
- [Wet algemene regels herindeling](#)
- [Beleidskader gemeentelijke herindeling](#)

Provinciaal beleidskader

- [Evaluatiekader Subsidies 2018](#)
- [MRA agenda 2020-2024](#)
- [Europastrategie 2022-2030 Noord-Holland - Provincie Noord-Holland](#)
- [Beleidsnota IBT 2022-2025](#)
- [Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Holland](#)
- [Aanvullend beleidskader voor het interbestuurlijk archieftoezicht](#)
- [Beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing](#)
- [Instellingsbesluit Eenheid Screening en Bewakingsaanpak 2019](#)
- [Beleidsregel Wet Bibob Noord-Holland 2019](#)
- [Gedragscode integriteit voor Statenleden, duo-commissieleden, gedeputeerden en de commissaris van de Koning van de provincie NH 2012](#)
- [Regeling gedragscode ambtelijke integriteit](#)
- [Regeling melden vermoeden misstand](#)
- [Agenda toekomst van het toezicht](#)

Programma 2. Klimaat en gezonde leefomgeving

Wettelijk beleidskader

- [Klimaatwet](#)
- [Warmtewet](#)

Provinciaal beleidskader

- [Omgevingsvisie](#)
- [Omgevingsverordening](#)
- [Verkenning ondergrondvisie](#)
- [Beleidsregel geurhinder](#)
- [Actieplan geluid](#)
- [Actieprogramma klimaat](#)
- [Bouwstenen voor een adaptieve Uitvoeringsstrategie energie-infrastructuur 2020-2024](#)
- [PVA waterstof](#)
- [Actieagenda - Provincie Noord-Holland](#)
- [pMIEK NHN en NHZ](#)
- [Elektriciteitswet](#)
- [Warmtetransitie Noord-Hollandse aanpak 2022-2023](#)

Programma 3. Ruimte en Wonen

Wettelijk beleidskader

- [Woningwet/Huisvestingswet](#)
- [Wet versterking regie op de Volkshuisvesting](#)
- [Wet ruimtelijke ordening \(incl. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening \(Barro\) en Besluit ruimtelijke ordening\)](#)
- [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#)
- [Omgevingswet](#)

- [Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer](#)
- [Wet luchtvaart](#)
- [Luchthavenverkeersbesluit \(LVB\) Schiphol](#)
- [Luchthaven Indelingsbesluit \(LIB\) Schiphol](#)
- [Wet regelgeving burgerluchtvaart en militaire luchthavens \(RBML\)](#)
- [Waterwet](#)
- [Waterschapswet](#)
- [Drinkwaterwet](#)
- [Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden](#)
- [Europese Richtlijn Overstromingsrisico's](#)
- [Europese Kaderrichtlijn Water](#)
- [\(concept\) Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting](#)

Provinciaal beleidskader

- [Provinciale Omgevingsvisie NH2050](#)
- [Omgevingsverordening Noord-Holland 2022](#)
- [Provinciale Woonagenda 2020 - 2025](#)
- [Masterplan Wonen versie 1, versie 1.5 en versie 2Woondeals Noord-Holland Noord en MRAProgramma OV-knooppunten \("Maak Plaats!"\)](#)
- [Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk Bouwen en Versnellen Woningbouw](#)
- [Visie Noordzeekanaalgebied 2040](#)
- [5e Nota Grondbeleid](#)
- [Water, bron van recreatie, Visie op de waterrecreatie 2030](#)
- [Provinciale beleidsnota Regionale Luchthavens](#)
- [Visie OV2020](#)
- [Regionaal waterprogramma 2022 - 2027](#)

Programma 4. Bereikbaarheid

Wettelijk beleidskader

- [Omgevingswet \(in werking januari 2024\)](#)
- [Wet Personenvervoer 2000](#)
- [Wegenverkeerswet \(1994\)](#)
- [Wegenwet \(1930\)](#)

Provinciaal beleidskader

- [Omgevingsvisie NH2050](#)
- [Perspectief Mobiliteit](#)
- [Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen \(NIKG\) 2020 - 2023](#)
- [Investeringsstrategie Noord-Hollandse Infrastructuur \(iNHi\)](#)
- [Focus Smart Mobility 2022-2025](#)
- [Actieagenda Actieve Mobiliteit](#)
- [Opgave Verkeersveiligheid Noord-Holland 2030](#)
- [Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid Noord-Holland 2020-2024](#)
- [Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030](#)

Programma 5. Natuur en landelijk gebied

Wettelijk beleidskader

- [Wet natuurbescherming](#)
- [Wet stikstofreductie en natuurherstel](#)
- [Omgevingswet](#)

Provinciaal beleidskader

- [Omgevingsvisie NH 2050](#)
- [Programma Natuurnetwerk 2023](#)
- [Masterplan Biodiversiteit](#)
- [Visie Recreatie & Toerisme](#)
- [Groen Kapitaal](#)
- [Betrekken bij Groen](#)

- [Gebiedsakkoord Oostelijke-Vechtplassen](#)
- [Gebiedsprogramma Laag Holland \(i.o.\) / Regionale Veenweidenstrategie \(nog geen hyperlink beschikbaar\)](#)

Programma 6. Economie, leefbaarheid en cultuur

Wettelijk beleidskader

- [Erfgoedwet](#)
- [Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken](#)
- [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#)
- [Besluit algemene regels ruimtelijke ordening \(Barro\)](#)
- [Omgevingswet 2023](#)
- [Wet op de archeologische monumentenzorg](#)
- [Wet op de ruimtelijke ordening](#)
- [Wet op het specifiek cultuurbeleid](#)
- [Beleidsbrief "Erfgoed telt"](#)
- [Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen](#)

Provinciaal beleidskader

- [Beleidskader Erfgoed en Cultuur 2022](#)
- [Omgevingsverordening NH 2022](#)
- [Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam-Nieuwe Hollandse Waterlinie 2022-2025](#)
- [Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018](#)
- [Regioprofiel MRA 2019-2024 "Meer dan de delen, Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed"](#)
- [Cultuur als onderdeel van de "Ruimtelijk Economische Actieagenda 2016-2020"](#)
- [Regioprofiel Noord-Holland Noord "Zee van ruimte, land vol cultuur"](#)
- [Voedselvisie](#)
- [Datacenterstrategie](#)
- [Uitvoeringsagenda Economie 2021-2023](#)
- [Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt en Onderwijs 2021-2023](#)

Brede basismonitor

Bijlage Brede Basismonitor

De Brede Basismonitor gaat in op zowel om materiële thema's als economie en werk, als om gezondheid, welzijn, bereikbaarheid, wonen, natuur en klimaat. Deze brede-welvaartsbenadering onderstreept de provinciale ambitie om de balans tussen economische groei en leefbaarheid te versterken. De Brede Basismonitor signaleert en agendeert ontwikkelingen, om zo beleidsvraagstukken vanuit een breder perspectief te kunnen beschouwen en bespreken.

De trendindicatoren in de Brede Basismonitor zijn niet direct te koppelen aan prestaties of inzet van de provincie. De Brede Basismonitor geeft een integraal overzicht van de belangrijkste trends voor de provincie. Daarmee kan de monitor aanleiding geven tot verdiepend onderzoek, evaluaties of het maken van nieuw beleid.

Hoe de Brede Basismonitor gebruiken

De brede basismonitor kan niet gebruikt worden ter verantwoording voor het gevoerde beleid en doet geen uitspraak over de effectiviteit, efficiency of legitimiteit van het beleid. De maatschappelijke en beleidsopgaven zijn namelijk complex, kennen autonome trends en hebben meerder betrokken actoren. Daardoor is het directe effect van provinciaal beleid op de waargenomen trends in de Brede Basismonitor niet causaal aan te tonen.

Wat zit er in de Brede Basismonitor?

De monitor omvat tien thema's onderverdeeld in 67 indicatoren. Enkele indicatoren betreffen onderwerpen die alle provincies verplicht monitoren in het kader van hun begroting. Bijvoorbeeld het bruto regionaal product, of de totaal ingerichte natuur voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast vormt de CBS Regionale Monitor Brede Welvaart een belangrijke bron. Ook is gebruik gemaakt van de indicatoren uit de milieueffectrapportage die is opgesteld voor de Omgevingsvisie NH2050. De overige indicatoren sluiten aan bij diverse landelijke en binnen de provincie Noord-Holland beschikbare monitoren, en zijn geselecteerd op basis van de provinciale opgaven, langjarige beschikbaarheid en datakwaliteit.

Wat is er nieuw in de versie 2023?

In deze derde editie zijn nieuwe indicatoren ontwikkeld voor innovatiekracht, circulaire economie en spanning op de arbeidsmarkt. Ook zijn bestaande indicatoren verbeterd. Daarnaast is de gehanteerde normering geoptimaliseerd.

Meer weten?

Stuur uw suggesties of vragen over de Brede Basismonitor naar kaartendata@noord-holland.nl. Wij helpen u graag verder.

Bestuur en directie

Provinciale Staten

Zetelverdeling Provinciale Staten	Aantal zetels
BBB	8
VVD	8
Groen Links	7
PvdA	7
D66	4
Partij voor de Dieren	4
JA21	3
PVV	3
Volt	2
CDA	2
Forum voor Democratie	2
SP	2
50Plus	2
ChristenUnie	1

Provinciale Staten leden

Voor informatie over de leden van Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland kunt u zich wenden tot de provinciale website: [\(link\)](#).

Gedeputeerde Staten

Voor informatie over de leden van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland kunt u zich wenden tot de provinciale website: [\(link\)](#)

De directie

Miriam van Kuijk	Algemeen directeur/ Provinciesecretaris
Hans van der Stelt	Directeur Concernzaken
Herman Schartman	Directeur Beleid
Lindy Molenkamp	Directeur Beheer en Uitvoering

Noord-Holland in feiten en cijfers

Voor informatie over Noord-Holland in feiten en cijfers kunt u zich wenden tot de provinciale website: [\(link\)](#) Hier kunt u zelf tabellen, grafieken en kaarten samenstellen.

Waar zijn wij te bereiken

Bezoekadres

Provinciaal Bestuur van Noord-Holland

Dreef 3, 2012 HR Haarlem

Ambtelijke organisatie van Noord-Holland

Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Postadres

Postbus 3007, 2001 DA Haarlem

Algemene telefoonnummer

023-5143143

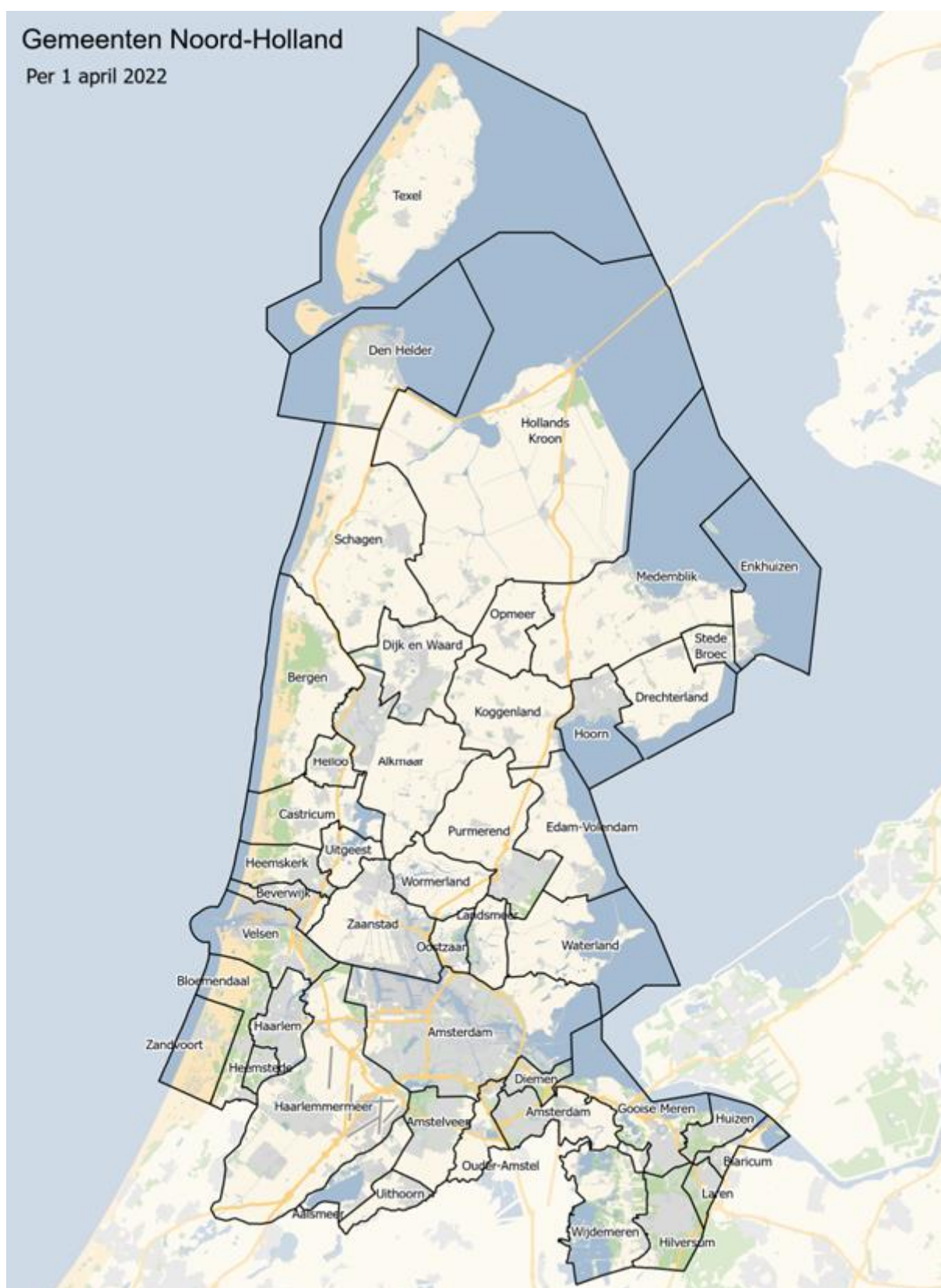
Website

www.noord-holland.nl

Algemene email

post@noord-holland.nl

Lijst met gemeenten

A	K
Aalsmeer	Koggenland
Alkmaar	L
Amstelveen	Landsmeer
Amsterdam	Laren
B	M
Bergen (NH.)	Medemblik
Beverwijk	O
Blaricum	Oostzaan
Bloemendaal	Opmeer
C	Ouder-Amstel
Castricum	P
D	Purmerend
Den Helder	S
Diemen	Schagen
Dijk en Waard	Stede Broec
Drechterland	T
E	Texel
Edam-Volendam	U
Enkhuizen	Uitgeest
G	Uithoorn
Gooise Meren	V
H	Velsen
Haarlem	W
Haarlemmermeer	Waterland
Heemskerk	Wijdmeren
Heemstede	Wormerland
Heiloo	Z
Hilversum	Zaanstad
Hollands Kroon	Zandvoort
Hoorn	
Huizen	

Bijlage bij registratienummer 2079145

Bijlage 2: Toelichting opcenten

1. Effect op jaarbasis van de verhoging van het tarief met 9,5 provinciale opcenten voor de belastingbetaler (autobezitter) met ingang van 1 januari 2024.

De voertuigen van de opcentenplichtige autobezitters vallen in vele gewichtsklassen. Deze gewichtsklassen beginnen bij 0 t/m 150 kg en lopen vervolgens per 100 kg op tot de gewichtsklasse >3.550 kg. Tot en met het gewicht van 550 kg wordt er een vaste grondslag geheven. Vanaf de gewichtsklasse 551- 650 kg en verder wordt er voor elke 100 kg gewichtstoename méér belasting in rekening gebracht. De provinciale opcenten zijn een percentage van de (gefixeerde) hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting, zoals het tarief daarvan is vastgesteld op 1 april 1995. In de tabel hieronder is de opbouw van het motorrijtuigentarief opgenomen.

Gewichtsklasse voertuigen in kg.	Hoofdsom MRB per 01-04-1995	Te betalen bedrag bij 67,9 opcenten (geldig tot 01-01-2024)	Extra te betalen bedrag bij tariefverhoging van 9,5 opcenten (vanaf 01-01-2024)	Te betalen bedrag bij 77,4 opcenten (vanaf 01-01-2024)
0 t/m 550	€57,99	€39,38	€5,50	€44,88
551 t/m 650	€69,34	€47,08	€6,59	€53,67
651 t/m 750	€81,59	€55,40	€7,75	€63,15
751 t/m 850	€107,91	€73,27	€10,25	€83,52
851 t/m 950	€136,50	€92,68	€12,97	€105,65
951 t/m 1.050	€183,24	€124,42	€17,41	€141,83
1.051 t/m 1.150	€229,98	€156,16	€21,84	€178,-
1.151 t/m 1.250	€276,72	€187,89	€26,29	€214,18
1.251 t/m 1.350	€323,45	€219,62	€30,73	€250,35
1.351 t/m 1.450	€370,19	€251,36	€35,17	€286,53
1.451 t/m 1.550	€416,93	€283,10	€39,60	€322,70
1.551 t/m 1.650	€463,67	€314,83	€44,05	€358,58
1.651 en meer per 100 kg	€46,74	€31,74	€4,44	€36,18
> 3.551	€1.398,48	€949,57	€132,85	€1.082,42
Motoren	€24,46	€16,60	€2,33	€18,93

Toelichting:

In het Coalitieakkoord 2023-2027 Verbindend vooruit! Is aangegeven dat de opcenten verhoogd worden naar 77,4 opcenten per 01-01-2024. In de tabel hierboven is het effect hiervan per gewichtsklasse weergegeven. In de lichtgrijs gekleurde kolom staat het bedrag dat extra betaald moet worden bij verhoging van de opcenten naar 77,4.

In Noord-Holland zit het grootste aantal belaste voertuigen in de gewichtsklassen tussen 751 kg en 1.450 kg. Het totaal aan belaste voertuigen in deze gewichtsklassen bedraagt ongeveer 1

Bijlage bij registratienummer 2079145

miljoen. Op een totaal aan belaste voertuigen van ongeveer 1,2 miljoen is dat bijna 85%. Als het gemiddelde genomen wordt van de stijging van deze categorieën dan komt dat neer op een belastingverhoging van gemiddeld circa €22,- per auto per jaar.

Bij dit overzicht behoort nog de volgende toelichting;

- Elektrische auto's zijn tot en met 2024 vrijgesteld van motorrijtuigenbelasting en voor zeer zuinige auto's (Plug-in Hybrid met een uitstoot van minder dan 50 g/km CO₂) geldt tot en met 2024 het halftarief;
- Voor oa kampeerauto's geldt het kwarttarief;
- Het tarief voor motoren is niet afhankelijk van het gewicht.
- De belastingdienst rondt het tarief van de motorrijtuigenbelasting inclusief opcenten af op hele euro's;
- Van andere categorieën weggebruikers zoals bestelauto's, bussen en vrachtauto's worden geen provinciale opcenten geheven.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de belastingverhoging met 9,5 opcenten voor een zeer lichte auto <550 kg neerkomt op €5,50 en die voor een auto van >3.551 kg op €132,85 per jaar. Hierna volgt het effect van de tariefverhoging met 9,5 opcenten voor de meer gemiddeld in gebruik zijnde auto's (z.g. middenklassers) en enkele Sports Utility Vehicles (SUV's):

2 Opcenten tarieven van alle provincies per 01-01-2024* (van laag naar hoog)

Provincie	2024
Noord-Holland	77,4
Noord-Brabant	80,8
Utrecht	81,9
Overijssel	82,2
Flevoland	83,0
Limburg	83,1
Zeeland	84,4
Friesland	89,6
Drenthe	92,0
Groningen	95,7
Gelderland	97,9
Zuid-Holland	98,7

*De opcententarieven van de provincies kunnen nog wijzigen en zijn dus onder voorbehoud.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 5 september 2023

Onderwerp: Begroting 2024

Kenmerk: 2079145/ 2103190

Bijlagen:

Begroting 2024

Toelichting opcenten

1. Inleiding

De begroting is een belangrijk stuurinstrument voor de provincie Noord-Holland waarin Provinciale Staten de budgettaire kaders voor het jaar 2024 vaststellen. De begroting is als bijlage bij deze Statenvoordracht toegevoegd.

In het ontwerpbesluit vragen wij u:

- De begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 vast te stellen;
- De opcenten voor 2024 vast te stellen;
- De reserve coalitieakkoord in te stellen op basis van het in deze voordracht opgenomen instellingsbesluit;
- De kredietbesluiten ter uitvoering van het integraal meerjarenprogramma infrastructuur (iMPI) beschikbaar te stellen.

De begroting is ook als webversie beschikbaar via de financiële portal op de provinciale website.

Daarnaast is een animatie van de begroting op taalniveau b1 opgesteld, zodat deze voor zo veel mogelijk inwoners van Noord-Holland toegankelijk is.

2. Toelichting op de begroting 2024

In juli is het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit!' gepresenteerd. In deze begroting is het coalitieakkoord op een zo'n herkenbare en evenwichtige mogelijke wijze verwerkt. Daarnaast is de begroting in opzet aangepast om de leesbaarheid en de informatiewaarde te verhogen. Dit is gedaan door in de begroting de activiteiten van de operationele doelen te bundelen op het niveau van het beleidsdoel.

Dit creëert samenhang tussen de verschillende activiteiten die bijdragen aan hetzelfde beleidsdoel. Daarnaast maakt dit de verantwoording richting de Staten helderder. Op 25 Juli jl. bent u over deze nieuwe opzet via een informerende brief geïnformeerd. 11 September 2023 zal er een technische briefing zijn, waarin de nieuwe opzet wordt toegelicht.

Financieel overzicht

Onderstaand overzicht laat zien hoeveel de provincie de komende jaren verwacht uit te geven en te ontvangen en wat de begrote mutaties in de reserves zijn. Hierin zijn de mutaties naar aanleiding van de kaderbrief en de ambities uit het coalitieakkoord verwerkt. De toelichting op het begrotingsresultaat is terug te vinden in de samenvatting van de begroting 2024.

Sluitende begroting

De provincie heeft voor 2024 een sluitende begroting. In de meerjarenraming kent de begroting een bescheiden tekort.

Totaal 2024 t/m 2027 (Bedragen in € x 1.000)	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	720.494	661.561	600.574	603.959
Baten	-636.807	-640.766	-619.388	-617.058
Saldo van baten en lasten	83.687	20.795	-18.814	-13.099
Stortingen reserves	182.834	120.902	87.361	94.487
Onttrekkingen reserves	-266.520	-141.386	-68.180	-79.719
Resultaat	0	310	366	1.669

Structureel evenwicht

In het coalitieakkoord zijn veel incidentele budgetten omgezet in structurele budgetten. Om vast te kunnen stellen of er ook sprake is van een structureel evenwicht, wordt gekeken of de structurele lasten en stortingen en onttrekkingen lager zijn dan de structurele baten. In de tabel hieronder blijkt dat dit voor alle jaren het geval is. Dit houdt in dat alle jaarlijks terugkerende lasten worden gedekt door jaarlijks terugkerende baten.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)

	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Saldo van baten en lasten	83.687	20.795	-18.814	-13.099
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-83.686	-20.484	19.181	14.768
Begrotingssaldo na bestemming	0	310	366	1.669
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	2.994	34.919	14.863	8.744
Structureel begrotingssaldo	-2.993	-34.608	-14.496	-7.075

3. Opcenten

In het coalitieakkoord 2023-2027 'Verbindend vooruit!' is opgenomen dat de opcenten verhoogd moeten worden van 67,9 opcenten naar 77,4 opcenten. Zo wordt het gepresenteerde tekort uit de kaderbrief gedekt en kunnen de opgaven uit het coalitieakkoord gerealiseerd worden. De effecten van de verhoging en een toelichting op de wijziging is opgenomen in de bijlage: Toelichting opcenten bij het wijzigingsbesluit. Na vaststelling wordt het wijzigingsbesluit bekendgemaakt in het Provinciaal Blad. Per 1 januari 2024 geldt dan het nieuwe tarief.

De financiële effecten van de verhoging zijn verwerkt in de begroting 2024 die gelijktijdig met deze voordracht aan uw Staten wordt aangeboden.

4. Instellingsbesluit nieuw reserve

De reserve coalitieakkoord is ingesteld ten behoeve van de budgettaire verwerking van het coalitieakkoord. De beschikbaar gestelde incidentele middelen van in totaal € 136,1 miljoen minus de nog in te vullen taakstelling op de reserves van € 40 miljoen worden in deze reserve gestort. In de begroting 2024 is nog niet het volledige bedrag gestort in de reserve. Dit omdat de planning van de programmering nog moeten worden uitgewerkt. Na de vertaling van de ambities uit het akkoord tot uitvoeringsplannen worden de middelen overgeheveld vanuit de reserve coalitieakkoord naar de inhoudelijke bestemmingsreserves binnen het betreffende programma waar vanuit de daadwerkelijke bestedingen zullen plaatsvinden.

Door een aparte reserve in te stellen wordt vermenging met de algemene reserve voorkomen. Zo kan de algemene reserve volledig gerekend worden tot het weerstandsvermogen en hoeft er geen rekening mee gehouden worden met de gelabelde middelen voor het coalitieakkoord.

Middelen die niet gealloceerd zijn voor het einde van 2027 (einde coalitieperiode) vallen vrij naar de algemene middelen. De maximale hoogte in dit coalitieakkoord is bepaald door de totale omvang van de incidentele middelen en € 136,1 miljoen.

Reserve Coalitieakkoord

Functie	Budgetgerichte reserve
---------	------------------------

Doel	Het doel van de reserve coalitieakkoord is het realiseren van de ambities uit het coalitieakkoord. Wanneer in het akkoord incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld voor een specifieke ambitie worden deze in de reserve coalitieakkoord gereserveerd voor deze ambitie. Wanneer voor de ambitie een uitvoeringsgereed plan is vastgesteld worden de incidentele middelen overgeheveld naar de inhoudelijke bestemmingsreserve waar vanuit de daadwerkelijke bestedingen plaatsvinden
------	--

Programma	7. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en organisatie
-----------	---

Voeding	De Reserve wordt gevoed vanuit de beschikbaar gestelde incidentele middelen in het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit!' van in totaal € 136,1 miljoen minus de nog in te vullen taakstelling op de reserves van €
---------	--

40 miljoen.

Looptijd t/m 31-12-2027

Maximale hoogte De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald in het coalitieakkoord.

5. Kredietbesluiten infrastructuurmaatregelen ter uitvoering van het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (imPI 2024-2031)

In de financiële verordening is opgenomen dat kredieten (exclusief BTW) bij de begroting ter besluitvorming aan Provinciale Staten worden voorgelegd. Per kredietaanvraag melden wij of voor de maatregelen een bijdrage van derden en/of dekking uit eigen reserves wordt verkregen en welke bedragen uiteindelijk ten laste van welke kapitaallasten komen.

De kredietbesluiten zijn in onderstaande tabellen samengevat.

Vervangingsinvesteringen

project-nummer	BG2024 kredietbesluiten vervangingsinvesteringen	kredietsoort	reeds beschikbaar krediet	krediet-aanvraag	totaal krediet	jaar oplevering	afschrijvings-termijn
19D03A-90	Vervanging - Bruggen Krommenie A (19D03) en B (19D04)	wegen	17.525.000	5.000.000	22.525.000	2028	50
24BB-95	Vervanging - Centrale afstandsbediening (CAB) - 2e gedeelte fase 1	wegen	17.472.050	100.000	17.572.050	2026	15
K20n-d-01	Vervanging - Vaarwegvak 1 Noordhollandsch Kanaal	vaarwegen		4.000.000	4.000.000	2024	80
N247a-03	Vervanging - Dijkbrug (KW 25F-01)	wegen	1.600.000	1.100.000	2.700.000	2026	50
	Totaal kredietbesluiten			10.200.000			

project-nummer	Begroting2024 kredietbesluiten verbeter- en uitbreidingsmaatregelen	reeds beschikbaar krediet	krediet-aanvraag	bijdragen derden	provinciaal financieringsbudget		totaal krediet	jaar oplevering
					reserve OPI	t.l.v. kapitaal-lastenbudget		
alg-29a	Nieuwbouw Wilhelminasluis	54.299.753	112.122	112.122		0	54.411.875	2020
alg-29b	Vernieuwen Zaanbrug	30.401.384	3.465.860	3.465.860		0	33.867.244	nvt
alg-45	Kantmarkering fietspaden		2.500.000	1.250.000		1.250.000	2.500.000	2025
HOV-14	HOV Legmeerdijk (N231)/bushalte Royal FloraHolland	12.242.000	350.000			350.000	12.592.000	2024
N203-18	Kortetermijnmaatregelen N203, ged. Uitgeest-N513	400.000	350.000			350.000	750.000	2024
N501-05	Reconstructie kruispunt N501-Redoute		2.000.000		2.000.000	0	2.000.000	2024
			8.777.982	4.827.982	2.000.000	1.950.000		
	Wijziging dekking kredieten							
N247-16	Bereikbaarheid Waterland: maatregelen N247, ged. A10-N517	56.695.000	0	8.520.000		-8.520.000	56.695.000	2026
			0	8.520.000	0	-8.520.000	56.695.000	
	Totaal kredietbesluiten		8.777.982	13.347.982	2.000.000	-6.570.000		

Verbeter- en uitbreidingsinvesteringen

Nieuwe kredietaanvragen

- alg-45 Kantmarkering** € 2.500.000
 Het krediet komt voor € 1.250.000 komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen. Daarnaast geeft het Rijk een subsidie van € 1.250.000. (jaar oplevering: 2025; afschrijvingstermijn: 50 jaar)
 Er wordt kantmarkering op circa 200 km fietspad aangebracht.
- K20n-d-01 Vervanging - Vaarwegvak 1 - Noordhollandsch Kanaal:**
Pontveer Westeinde - Koopvaardersschutsluis € 4.000.000
 Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen.

(jaar oplevering: 2024; afschrijvingstermijn: 80 jaar)

De oever van het Noordhollandsch Kanaal vaarwegvak 1 (ca. 800 meter) wordt vervangen.

3. **N501-05 Reconstructie kruispunt N501-Redoute** € 2.000.000

Het krediet komt ten laste van de reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur (Programma Provinciale Fietsknelpunten).

(jaar oplevering: 2024; afschrijvingstermijn: 50 jaar)

Er wordt een linksafstrook en een middengeleider voor overstekend langzaam verkeer gerealiseerd.

Kredietverhogingen

4. **19D03A-90 – Vervanging – Bruggen Krommenie A (19D03) en B (19D04)** € 5.000.000

Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen.

Voor de vervanging van de bruggen waren 2 aparte kredieten beschikbaar, maar omdat het nu als 1 project wordt uitgevoerd, worden de kredieten samengevoegd. (jaar oplevering: 2028; afschrijvingstermijn: 50 jaar)

Dit krediet is nodig voor de bouwteamfase, waarin met een marktpartij een gedetailleerde kostenraming wordt gemaakt, die de basis vormt voor de kredietaanvraag voor de realisatie.

5. **24BB-95 Vervanging - Centrale afstandsbediening (CAB) - 2e gedeelte fase 1 (duurzaamheidsmaatregelen)** € 100.000

Het krediet komt ten laste van de stelpost Vervangingsinvesteringen.

(jaar oplevering: 2026; afschrijvingstermijn: 15 jaar)

Bij de aansluiting van 10 bruggen en sluizen op de Bediencentrale wordt de bestaande OV-/kolkverlichting vervangen door LED-verlichting.

6. **alg-29a Nieuwbouw Wilhelminasluis** € 112.122

Het krediet wordt gedekt door een bijdrage van € 112.122 van de gemeente Zaanstad.

(jaar oplevering: 2020; afschrijvingstermijn: n.v.t.)

Op verzoek van de gemeente Zaanstad zijn aanvullende werkzaamheden uitgevoerd en de post nadeelcompensatie was ontoereikend.

7. **alg-29b Vernieuwen Zaanbrug** € 3.465.860

Het krediet wordt gedekt door bijdragen van de gemeenten Zaanstad (€ 479.062 + € 2.500.000) en Wormerland (€ 486.798), zijnde de opdrachtgevers.

(jaar oplevering: 2024; afschrijvingstermijn: geen, is een gemeentelijke brug)

- € 1.500.000 indexatie provinciale bijdrage over 2021;
- € 1.965.860 indexatie over 2022 (Zaanstad € 479.062, Wormerland € 486.798; provincie € 1.000.000).

De provinciale bijdrage (€ 2.500.000) wordt als subsidie aan de gemeente Zaanstad uitgekeerd.

8. **HOV-14 Hoogwaardig Openbaar Vervoer Legmeerdijk (N231)/halte Royal FloraHolland (duurzaamheidsmaatregel)** € 350.000

Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.

(jaar oplevering: 2024; afschrijvingstermijn: 50 jaar)

Als duurzaamheidsmaatregel wordt een circulaire voetgangersbrug met houten liggers gerealiseerd.

9. **N203-18 Kortetermijnmaatregelen N203, gedeelte Uitgeest-N513** € 350.000

Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.

(jaar oplevering: 2024; afschrijvingstermijn: 50 jaar)

Er zijn hogere uitvoeringskosten door meer verkeersmaatregelen en uitvoering 's nachts.

10. **N247a-03 Vervanging Dijksbrug (KW 25F-01)** € 1.100.000

Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen.

(jaar oplevering: 2026; afschrijvingstermijn: 50 jaar)

De vervanging van de brug wordt meegenomen in project N247-16 en door gestegen kosten (hogere

bouwkosten, complexe uitvoering ter plaatse, extra engineeringskosten, effecten beëindigen contract N247-16) is een aanvullend krediet nodig.

Dekkingswijziging krediet

11. N247-16 Bereikbaarheid Waterland: maatregelen N247, gedeelte A10-N517

lagere dekking

-/- € 8.520.000

Beschikbare krediet: € 56.695.000. Lagere bijdragen regiopartners: € 8.520.000. Dit bedrag komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen (zie onderstaande tabel).

	oud	lagere bijdragen	nieuw
kredieten	56.695.000		56.695.000
dekking			
VRA	22.100.000	-8.325.000	13.775.000
Res. infrastr Rijksbijdrage BB verv. MRA-BBV-703	500.000		500.000
gemeente Amsterdam	290.000	-40.000	250.000
gemeente Purmerend	307.500	-57.500	250.000
gemeente Edam/Volendam	140.000	-40.000	100.000
gemeente Waterland	157.500	-57.500	100.000
reserve Groen	320.000		320.000
kapitaallasten Water (reserve GO Vaarwegen)	70.000		70.000
totaal inkomsten	23.885.000	-8.520.000	15.365.000
netto investering kapitaallasten PMI	32.810.000	8.520.000	41.330.000

(jaar oplevering: 2026; afschrijvingstermijn 50 jaar)

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. nummer PS-besluit vult de griffie in
 Provinciale Staten van Noord-Holland;
 gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 5 september 2023;
 gelet op ontwerpbesluit,

besluiten:

1. De begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 vast te stellen;
2. **Artikel I**
 De Verordening op de heffing van Opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting, vastgesteld bij besluit van 10 november 2008, Provinciaal blad, 2008, 127, wordt als volgt gewijzigd:
 A
 Artikel 1 komt te luiden:

Artikel 1
 Ten behoeve van de provincie Noord-Holland worden jaarlijks 77,4 opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting geheven.
 B
 Bijlage 1 bij de verordening wordt vervangen door bijlage 2 bij dit besluit.

ARTIKEL II
 Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2024.
3. De reserve coalitieakkoord in te stellen op basis van het in deze voordracht opgenomen instellingsbesluit;
4. Ter uitvoering van het iMPI 2024-2031 de volgende kredieten beschikbaar te stellen:

a. alg-45 Kantmarkering	€ 2.500.000
<i>het krediet wordt gedekt door een rijkssubsidie van € 1.250.000 en komt voor € 1.250.000 ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen;</i>	
b. K20n-d-01 Vervanging – Vaarwegvak 1 – Noordhollandsch Kanaal: Pontveer Westeinde - Koopvaardersschutsluis	€ 4.000.000
<i>het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen;</i>	
c. N501-05 Reconstructie kruispunt N501-Redoute	€ 2.000.000
<i>het krediet komt ten laste van de reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur (Programma Provinciale Fietsknelpunten).</i>	
d. 19D03A-90 – Vervanging – Bruggen Krommenie A (19D03) en B (19D04)	€ 5.000.000
<i>het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen;</i>	
e. 24BB-95 Vervanging - Centrale afstandsbediening (CAB) - 2e gedeelte fase 1 (duurzaamheidsmaatregelen)	€ 100.000
<i>het krediet komt ten laste van de stelpost Vervangingsinvesteringen;</i>	
f. alg-29a Nieuwbouw Wilhelminasluis	€ 112.122
<i>het krediet wordt gedekt door een bijdrage van € 112.122 van de gemeente Zaanstad;</i>	

- alg-29b Vernieuwen Zaanbrug € 3.465.860
het krediet wordt gedekt door de gemeenten Zaanstad (€ 2.979.062) en Wormerland € 486.798);
- g. HOV-14 Hoogwaardig Openbaar Vervoer Legmeerdijk (N231)/ halte Royal FloraHolland (duurzaamheidsmaatregel) € 350.000
het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen;
- h. N203-18 Kortetermijnmaatregelen N203, gedeelte Uitgeest-N513 € 350.000
het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen;
- i. N247a-03 Vervanging Dijksbrug (KW 25F-01) € 1.100.000
het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen;
2. de reeds beschikbaar gestelde kredieten voor 19DA03-90 (€ 8.762.500) en 19D04-90 (€ 8.762.500) samen te voegen tot één krediet, omdat de vervanging van de bruggen Krommenie A en B zijn samengevoegd tot 1 project;
3. de dekking van het project N247-16 Bereikbaarheid Waterland: maatregelen N247, gedeelte A10-N517 aan te passen door de bijdragen van derden te verlagen met € 8.520.000 en dit ten laste te brengen van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen conform onderstaande tabel:

	oud	lagere bijdragen	nieuw
kredieten	56.695.000		56.695.000
dekking			
VRA	22.100.000	-8.325.000	13.775.000
Res. infrastr Rijksbijdrage BB verv. MRA-BBV-703	500.000		500.000
gemeente Amsterdam	290.000	-40.000	250.000
gemeente Purmerend	307.500	-57.500	250.000
gemeente Edam/Volendam	140.000	-40.000	100.000
gemeente Waterland	157.500	-57.500	100.000
reserve Groen	320.000		320.000
kapitaallasten Water (reserve GO Vaarwegen)	70.000		70.000
totaal inkomsten	23.885.000	-8.520.000	15.365.000
netto investering kapitaallasten PMI	32.810.000	8.520.000	41.330.000

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

K.C.J. Pruymboom CZ/FIN

Telefoonnummer +31 235143931

Koen.pruymboom@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Begroting 2024

Verzenddatum

- 6 SEP. 2023

Geachte leden,

Kenmerk

2079145/2103201

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de statenvoordracht met het
bijbehorende ontwerpbesluit inclusief bijlagen, over de begroting 2024.
In de begroting 2024 is het in juli gesloten coalitieakkoord 'Verbindend
vooruit!' en de financiële kaders en de voorstellen uit de kaderbrief
2024 verwerkt.

Uw kenmerk

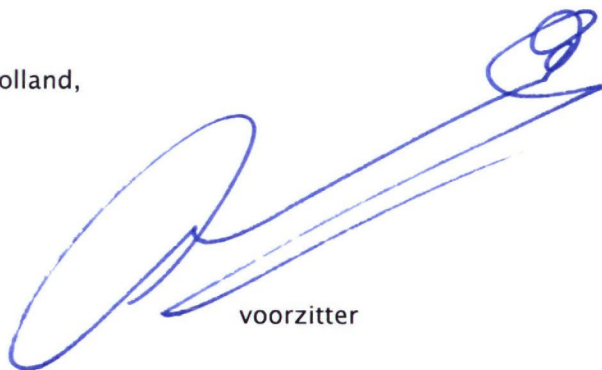
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Diik

3 bijlage(n)

Voordracht begroting 2024

Begroting 2024

Toelichting opcenten

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

K.C.J. Pruymboom

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143931

koen.pruymboom@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Memorie van antwoord begroting 2024

Verzenddatum

04 OKT. 2023

Geachte leden,

Kenmerk

2079145/2119493

Hierbij ontvangt u ter kennisgeving de memorie van antwoord over de door u gestelde vragen met betrekking tot de begroting 2024.

Uw kenmerk

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
E.A.S. Rommel

1 bijlage(n)

Memorie van antwoord begroting 2024

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
1	VVD	Bas de Wit	24	2.1	Wat wordt in onderstaande zin bedoeld met 'tijdig' en wie bepaalt wanneer een vergunning 'tijdig' is aangevraagd? "Zorgen dat gemeenten met windzoekgebieden tijdig vergunningen voor windparken aanvragen."	In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de vergunningen voor wind- en zonparken in 2025 verleend zouden moeten zijn om in 2030 ook daadwerkelijk 'te draaien'. De doorloopprocedure voor een vergunningverlening is minimaal 1,5 jaar. Dat betekent dat aanvragen idealiter volgend jaar ingediend worden bij de OD NZKG. Door adviesgesprekken met gemeenten maar ook door inzet van een windkwartiermaker die gemeenten ondersteunt proberen we dit waar mogelijk te versnellen	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
2	VVD	Bas de Wit	24	2.1	Inzake de zon-op-dak opgave het volgende: welke uitdagingen gelden hier specifiek en wat kan de provincie daar eventueel aan doen? Hoe worden maatregelen beoordeeld op hun effectiviteit en efficiëntie?	Er zijn meerdere uitdagingen waaronder de netcongestie maar ook zaken als dakconstructies van bedrijven die nog niet geschikt zijn. Vanuit de provincie doen we alles wat in onze rol past om de zon op dakopgave te versnellen. We zetten vol in op zon op grote daken met de tools 'Zonnedakje' en 'Park The Sun' (interactieve kaarten waarmee voor elk dak of parkeerlocatie de potentie van zon-opwek inzichtelijk is), de uitvoeringsregeling Zonne-energieleverende parkeerterreinen, advisering scholen door stichting Schooldakrevolutie, advisering agrariërs door LTO Noord en advisering bedrijven door adviesbureau Over Morgen (allen in opdracht van de provincie). Verder zijn er verschillende subsidieregelingen voor het verduurzamen (incl. zon-opwek), ontzorgingsloketten voor ondernemers (zoals Saenz, duurzaam ondernemersloket West-Friesland, GreenBizz IJmond, Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen (SADC) en ontwikkelbedrijf NHN). Onze inzet herijken we jaarlijks.	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
3	VVD	Bas de Wit	24	2.1	Er komt vervolgonderzoek naar de relatie tussen windturbines en gezondheid. In welke provinciale regelgeving of provinciaal beleid worden de uitkomsten meegenomen? Wat zijn de specifieke onderzoeksvragen van dit onderzoek? En op welke manier worden data verzameld ten behoeve van dit onderzoek? Als dit nu nog niet bekend is, wanneer wordt het onderzoekskader bepaald en gestart met het onderzoek?	Het landelijke Expertisepunt Windenergie en Gezondheid - een samenwerking van oa RIVM en GGD - zorgt ervoor dat de wetenschappelijke kennis op dit punt actueel is en publiceert elke 3 maanden een overzicht van relevante inzichten en onderzoeken. Zodra er meer bekend is over de vervolgonderzoeken n.a.v. RIVM rapport "erkenning van opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines" informeren wij u. Nieuwe inzichten worden waar nodig meegenomen in de vergunningverlening voor windturbines en geborgd in de gezondheidseffectscreening	Suzanne van Noort	Rosan Kocken/ Jeroen Olthof	Leefomgeving	
4	VVD	Bas de Wit	26	2.1	Uit het financieel kader voor de energietransitie is niet op te maken waar het budget t/m 2027 specifiek voor wordt gebruikt (bijvoorbeeld gerelateerd aan de genoemde maatregelen op pagina 24-25). Kan een onderliggende specificatie gestuurd worden van de baten en lasten van de tabel op pagina 26 inclusief toelichting op de deze specificatie (waarom bepaald bedrag voor bepaald uitgavencategorieën?).	Naast het structurele budget van EUR 11 miljoen voor 2024, zijn ook de reserves opgenomen vanuit het vorige coalitie-akkoord waar reeds een aantal regelingen aan gekoppeld zijn op basis van genomen besluiten in vorige coalitie. Zoals o.a. energiebesparing bedrijven terreinen, verduurzamen gebouwde omgeving en bevorderen van aardwarmte. Tijdens de eerste begrotingswijziging moet gekeken worden of er nog aanspraak gemaakt moet worden op de bestaande reserves dit hangt af van nog uit te werken plannen die in 1ste begrotingswijziging verder geconcretiseerd zullen zijn. Specifieke uitwerkingen zullen op basis van het nieuwe coalitieakkoord worden uitgewerkt.	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
5	VVD	Jeroen Boer	52	4.4	Op pagina 52 wordt verwezen voor beleidsdoel 4.4 Infrastructuur verduurzamen en verbeteren naar de Brede Basismonitor. Daar lezen we dat de regio Zaanstreek-Waterland met 76 procent het laagst scoort qua gemiddelde vertraging in de spits. Binnen deze regio worden van de 76 provinciale wegen er 16 als matig en 2 als slecht beoordeeld. Waar zien we in deze begroting extra aandacht/ geld voor de regio om deze score te verbeteren?	Deze informatie is te vinden in het Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (IMPI). Hierin zijn per regio de lopende en geplande projecten weergegeven. In de regio Zaanstreek Waterland worden bijvoorbeeld momenteel verbeteringen aangebracht op de N247.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
6	VVD	Jeroen Boer	45	4.1	We lezen dat we de verkeersveiligheid willen verbeteren in Noord-Holland. Ook lezen we in de Brede Basismonitor dat "Na een decennialange daling neemt het aantal fatale verkeersongevallen in de provincie sinds 2013 weer licht toe." Welke specifieke projecten / maatregelen gaan we nemen om een daling van fatale verkeersongevallen weer te realiseren?	De provincie realiseert samen met de gemeenten, politie en maatschappelijk partijen continu projecten om de verkeersveiligheid te verbeteren. We voeren infrastructurele projecten uit op provinciaal areaal, zoals snelheidsremmers bij fietsoversteken, het veiliger maken van bermen of kantmarkering op fietspaden. En we geven subsidie aan gemeenten, zodat zij dit ook op hun infrastructuur kunnen doen. We zetten in op gedragsinterventies, zoals verkeerseducatie aan scholieren, campagnes over o.a. fietsverlichting & afleiding in het verkeer en cursussen voor veilig fietsen voor oudere fietsers. En we maken afspraken met de politie over handhavingprioriteiten en het koppelen van handhaving aan specifieke campagnes. Met deze combinatie van infrastructurele, gedrag en handavingsmaatregelen willen we het aantal fatale verkeersongevallen zoveel mogelijk laten dalen.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
7	VVD	Jeroen Boer	50	4.4	In het coalitieakkoord is opgenomen dat we het goederenvervoer over water gaan stimuleren, aangezien dit kan bijdragen aan het ontlasten van het wegennet. Ook in de elektrificatie van het vervoer over water gaan we investeren. Op pagina 50 infrastructuur verbeteren, verduurzamen lees ik niets over deze doelen. Kunt u dat verder toelichten?	De maatregelen die wij nemen om goederenvervoer over water te stimuleren, zijn opgenomen in de Agenda Slimme en Schone Logistiek, die door PS is vastgesteld. De uitvoering van deze agenda is in de begroting opgenomen op pagina 45, in het hoofdstuk Realiseren Perspectief Mobiliteit.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
8	VVD	Jeroen Boer	102	§ 3.2	We zien dat de Variabel onderhoud wegen flink afloopt Van E 27,3M in 2024 naar 10,4M in 2027. Kunt u verklaren waarom de investeringen in onderhoudskosten zo aflopen? Doen we minder? Stellen we projecten uit?	Deze afname is grotendeels een schijnbare afname. Variabel onderhoud programmeren we meerjarig waarbij delen pas korter van tevoren geprogrammeerd worden waardoor het huidige beeld nog niet compleet is. De verwachting is dus niet dat er veel minder wordt uitgegeven in de jaren en er worden ook geen projecten uitgesteld.	Han Roebers	Jeroen Olthof	Ruimte	
9	VVD	Jeroen Boer	121	§ 3.2	Op pagina 121 zien we dat we nog financieel betrokken zijn bij SolaRoad B.V. Is er door PS al een besluit genomen of/ en zo ja wanneer we deze betrokkenheid gaan beëindigen? Wanneer kunnen we zo'n besluit verwachten?	De rol van aandeelhouder is een bevoegdheid van GS. Op basis van de kadernota verbonden partijen wordt bepaald op welke manier PS betrokken worden.	Wim Voordenhout/Floren Goosens	Rosan Kocken	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
10	VVD	M. Poot	Bijlage opcenten		'Voor oa kampeerauto's geldt kaarttarief'. Voor welke categorieën geldt dit nog meer? 'Voor andere categorieën weggebruikers zoals bestelbusjes, etc. worden geen provinciale opcenten geheven'. Waarom is dit eigenlijk zo? is dit landelijke regelgeving?	Het bijzondere tarief van 25% geldt voor de volgende categorieën (zie onderstaande opsomming). In de Provinciewet (artikel 222) is opgenomen dat opcenten alleen worden geheven over personenauto's en motorrijwielen. De definities daarvan zijn vastgelegd in artikel 2 en 3 van de wet op de Motorrijtuigenbelasting. Een kampeerauto, een kampeerauto die bedrijfsmatig wordt verhuurd, een kampeerauto: ik wil geen gebruik (meer) maken van de overgangsregeling voor oldtimers, een motorrijtuig dat is ingericht voor het vervoer van paarden en uitsluitend niet-beroepsmatig wordt gebruikt voor de paardensport, een motorrijtuig dat wordt gehouden en gebruikt door een kermis- of circusexploitant, een motorrijtuig dat is ingericht als wektuig, een motorrijtuig dat ingericht is als werkplaats, een rijdende winkel.	Niels Meijer	Esther Rommel	Bestuur	
11	VVD	Pieter Dijkman	65	5.5	Wat zijn de gevolgen voor het tijdspad van de PPLG als gevolg van de tussentijdse 2e kamer verkiezingen? Welke gevolgen zou dit kunnen hebben voor de meerjaren begroting?	Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is niet controversieel verklaard. Dat betekent de minister verder kan met dit dossier. Het PPLG is de Noord-Hollandse uitwerking van het NPLG. Door de verkiezingen zijn er wel een aantal onzekerheden zoals bijvoorbeeld over het transitiefonds. De Eerste Kamer heeft dit onderwerp nog niet behandeld. Het tijdspad van het PPLG behoeft bijstelling omdat er bij het Rijk vertraging is opgetreden in de toetsing van de provinciale plannen door kennisinstellingen en Ecologische Autoriteit. Over de aanpassing van het tijdspad zijn we in gesprek met het ministerie van LNV.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	Landelijk Gebied	
12	VVD	Pieter Dijkman	80	7.1	U stelt dat nog niet alle incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld omdat de taakstelling nog moet worden ingevoerd. Is het behalen van de taakstelling voorwaardelijk voor het beschikbaar stellen van de incidentele middelen? En wanneer verwacht u de taakstelling te hebben ingevuld?	Wij zijn voornemens om bij de kaderbrief 2025 met een voorstel te komen voor de invulling van de taakstelling op de incidentele en structurele middelen.	Mirjam Luimstra	Esther Rommel	Bestuur	
13	VVD	Pieter Dijkman	85	§ 3.1	1. De nettoschuld quote verslechtert naar 243% in 2027. De signaalwaarde rood is 130%. Welke maatregelen worden genomen om deze begrote verslechtering tegen te gaan? 2. Wanneer verwacht u weer te kunnen voldoen aan de wenselijk norm van <100%	De verslechtering van de nettoschuldquote is de resultante van de geprognosticeerde balans (4.3.1.2). In deze balans is op basis van de onbenutte ruimte op de kapitaalslasten een hoge investering in vaste activa opgenomen, hiertegenover staat een toename van de overlopende passiva waardoor de nettoschuldquote aanzienlijk stijgt. Dit hoge investeringsbedrag is het gevolg van de rekenmethode die wij conform voorgaande jaren hanteren. Wij constateren nu dat deze methode hierdoor tot een irreëel bedrag heeft geleid als gevolg waarvan de nette schuldquote sterk toeneemt. Bij hantering van reële investeringsbedragen vertoont de nettoschuldquote de komende jaren ook een stijging maar zal deze nog wel onder de 130% blijven. In 2024 zullen wij de rekenmethode die tot op heden gehanteerd werd en bijbehorende kaderstelling opnieuw bekijken.	Jean Bierhuizen/ Martijn van Eijnatten	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
14	VVD	Pieter Dijkman	105	§ 3.3	Het lijkt erop dat het renteresultaat constant wordt gehouden terwijl de schuld fors toeneemt. Hoe verklaart u dat ?	Dit ligt aan het feit dat voor de berekening van de schulden een andere methodiek gehanteerd wordt dan voor de berekening van het renteresultaat. Aan de geprognosticeerde schuldpositie ligt het ambitieniveau op het gebied (met name) investeringen ten grondslag. Het renteresultaat hebben we berekend op basis van ervaringscijfers. Het gevolg hiervan is dat er in de huidige begroting geen directe koppeling te maken is tussen beide grootheden. Wij erkennen dat dit geen optimale situatie is en werken aan een voorstel om deze, in samenhang met andere kengetallen die hun basis in de balans hebben, beter op elkaar te laten aansluiten.	Edwin van der Schaaf	Esther Rommel	Bestuur	
15	VVD	Pieter Dijkman	162	H4.	De materieel vaste activa stijgen in de komende periode met 1,3 miljard ruim 300 miljoen per jaar. De reserves nemen zelfs af in deze periode. Wat opvalt is dat de overlopende passiva met een miljard stijgt. Ofwel de lange termijn investeringen worden met korte schulden gefinancierd. 1. Waarom consolideert u niet een groter aandeel van de kortlopende schulden? 2. Welk effect zou 1 hebben voor het renteresultaat en begrotingsresultaat? 3. Current en quick ratio is negatief. U kunt feitelijk niet meer voldoen aan de verplichtingen op korte termijn. Hoe gaat u dit probleem oplossen?	Zoals aangekondigd in onze brieven aan PS van 22 maart en 23 juni jl. werken wij momenteel aan het versterken van ons treasurybeleid. Onderdeel daarvan is tevens het stellen van de kaders om een goede afweging te maken over de wijze van financiering. Wij zijn voornemens om zoals u zelf suggereert een deel van de kortlopende schulden om te zetten naar lange termijnschulden. Daarmee zouden we een stijging van rentelasten kunnen beperken. Bij het besluit tot het aantrekken van langlopend vreemd vermogen nemen wij ook de prognoses van de ontwikkeling van de current en quick ratio mee om te zorgen dat ook deze indicatoren weer binnen de marges van het aanvaardbare komen.	Mirjam Luimstra	Esther Rommel	Bestuur	
16	VVD	M. Poot	16	1.1	De provincie (laat) BiBob onderzoeken uitvoeren. Hoeveel worden er jaarlijks uitgevoerd in de afgelopen 5 jaar?	2023: 90 tot nu toe 2022: 170 2021: 188 2020: 146 2019: 80 2018: 93	Alexander Dalenoort	Arthur van Dijk	Bestuur	
17	VVD	M. Poot	18	1.2	'Inzet van regiemanagement..'. Wat behelst dit en wat zijn de resultaten de afgelopen jaren?	In Noord-Holland werken we met negen deelregio's en de regiomanagers fungeren als verbindingsofficier. Zij zijn het ambtelijk aanspreekpunt voor de Noord-Hollandse gemeenten en regionale partners en zij zorgen ervoor dat de contacten tussen de regio én de provincie op de inhoudelijke dossiers goed worden gelegd. Deze werkwijze past ook bij het streven om gebiedsgericht te werken en aandacht te hebben voor alle regio's in onze provincie. De afgelopen jaren zijn er ontmoetingen georganiseerd tussen GS en bestuurders uit de regio of van waterschappen. Ook is gewerkt aan het verkennen, maken, monitoren of actualiseren van regionale samenwerkingsagenda's. Voor twee bestuurlijke regio's is een samenwerkingsagenda vastgesteld (Zuid-Kennemerland en de Kop van Noord-Holland) en voor de Gooi&Vechtstreek wordt een vernieuwde Samenwerkingsagenda voor 2023-2027 opgesteld	Coby Riensema	Arthur van Dijk	Bestuur	https://www.noord-holland.nl/Bestuur/Regio_s

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
18	VVD	M. Poot	20	1.3	'Commissaris organiseert jaarlijks netwerkbijeenkomst over veiligheidsthema's'. Wat waren de onderwerpen van de afgelopen netwerkbijeenkomsten en wat was de uitkomst?	De commissaris organiseert twee keer per jaar een Bestuurlijk Overleg Veiligheid en Crisisbeheersing (BOVC). Het BOVC is een publiek-privaat bestuurlijk netwerk waarin de bestuurders van de belangrijkste overheden, vitale sectoren en grote risicovolle bedrijven vertegenwoordigd zijn. Het netwerk is bedoeld om de relevante partners regelmatig met elkaar in contact te brengen en kennis en ervaringen uit te wisselen, zodat zij elkaar op cruciale momenten snel weten te vinden. Het hoofdthema van de bijeenkomst in maart was de aanpak van ondermijnende criminaliteit door gemeenten. In december vindt de tweede bijeenkomst van 2023 plaats. Vaste deelnemers aan het overleg zijn de voorzitters van de veiligheidsregio's, de dijkgraven van de in Noord-Holland gelegen waterschappen, directeuren van o.a. PWN, Waternet, Liander, ProRail, NRG Petten, TAQA Energy Tata Steel IJmuiden en Schiphol en vertegenwoordigers van RWS, Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), Defensie, OM, Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), NVWA en de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.	Alexander Dalenoort	Arthur van Dijk	Bestuur	
19	VVD	M. Poot	96	§ 3.2	De solvabiliteit neemt de komende jaren af. Wat hanteert u als gezond percentage en hoe beoordeelt u de afnemende solvabiliteit?	Er is geen standaard norm voor solvabiliteit vastgesteld voor de provincie. Wel zijn er voor decentrale overheden zogenoemde signaalwaardes. Voor de solvabiliteit is deze: categorie A groen (>50%), categorie B oranje (20-50%) en categorie C rood (< 20%). De provincie streeft naar een gezonde financiële positie. Als gevolg van de gehanteerde rekenmethode laat de begroting een grotere daling zien in de solvabiliteit dan dat de werkelijke verwachting is. Een daling van het percentage is echter niet uitgesloten de komende jaren.	Jean Bierhuizen/ Martijn van Eijnatten	Esther Rommel	Bestuur	
20	VVD	M. Poot	98	§ 3.1	De structurele exploitatieruimte op pagina 98 is net hetzelfde als op pagina 99? Wat zijn hierin de verschillen?	De berekende exploitatieruimte zoals getoond in de tabel op pagina 98 en in de samenvatting op pagina 85 zijn correct. Er zit 1% punt tussen deze tabellen en de tabel op pagina 99. De structurele exploitatieruimte in deze tabel is niet correct. Dit komt door een aanpassing van een incidentele getypeerde post in een structurele post. De update is helaas niet verwerkt in tabel 99. Dit heeft geen effect op de andere getoonde kentallen. Die kentallen komen overeen met de andere tabellen.	Koen Pruyboom	Esther Rommel	Bestuur	
21	JA21	Kelly Uiterwijk	8	3.1	Waarom zijn er in 2024 incidenteel 450.000 euro geraamd voor asielkosten? Waarom is dit incidenteel en wat gaat er met dit geld gerealiseerd worden?	Dit bedrag is bedoeld ter uitvoering van de taken waarvoor uw Staten in de brief van 15 juni 2023 (2043601/2043613) zijn geïnformeerd. Het gaat hier onder andere om personele capaciteit ter ondersteuning van de provinciale regietafel asielopvang, taken gerelateerd aan RO- en woonbeleid, en eventuele ruimtelijke onderzoeken. In afwachting van de komst van de Spreidingswet en het nieuwe kabinet worden voor deze taken structurele middelen vanuit het Rijk voorzien. Om die reden gaat het hier om een incidenteel bedrag	Manon Sernee/ Yannick Sonne	GS	Ruimte	
22	JA21	Kelly Uiterwijk	13	2.2	We lezen dat de luchtkwaliteit de afgelopen jaren verbetert. Geldt dit voor alle regio's in Noord-Holland evenredig?	Nee, dit geldt niet voor alle regio's in gelijke mate.	Henk Fernee	Jeroen Olthof	Leefomgeving	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
23 JA21	Kelly	Uiterwijk	16	1.1	Is het mogelijk een uitsplitsing te krijgen van de gelden onder 2.3? Hoeveel geld gaat er naar inwonersparticipatie, hoeveel naar het scholierenprogramma, hoeveel naar grote communicatiacampagnes, hoeveel naar Pride en hoeveel naar Ketu Koti?	Op dit moment is daar nog geen precieze uitsplitsing van gemaakt. Eind 2023 wordt de nieuwe communicatiestrategie 2024-2027 vastgesteld door Gedeputeerde Staten en aangeboden aan Provinciale Staten. Op basis van deze strategie wordt de precieze verdeling van dit budget bepaald.	Otte Beeksma	Arthur van Dijk	Bestuur	
24 JA21	Kelly	Uiterwijk	22	1.4	We zien een fors verschil tussen 2023 en 2024. In 2023 komt dat onder meer door de cofinanciering van EU-projecten. Worden dit soort projecten de komende jaren niet verwacht?	De uitvoeringsregeling 'Subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023' is op 5 september 2023 door GS vastgesteld met een subsidieplafond van 2.623.000 euro. De regeling loopt van 03-10-2023 tot en met 22-12-2026 (het einde van de huidige begrotingsperiode van de Europese Unie). De uitvoeringsregeling is begroot in 2023, maar wordt bij onderbesteding overgeheveld naar de volgende jaren. Hiermee verwachten we dus ook de komende jaren EFRO en JTF projecten te kunnen cofinancieren.	Michiel de Graef	Esther Rommel	Bestuur	
25 JA21	Kelly	Uiterwijk	24	2.1	Wat zijn de kosten en de werkzaamheden van een windkwartiermaker?	De werkzaamheden van de windkwartiermaker zijn allen gericht op ondersteuning van gemeenten zodanig dat de uitvoering van windzoekgebieden tot versnelling komt. Dat varieert per traject wat nodig is; afstemming met buurgemeenten, benodigde participatietrajecten, krachtenveld in beeld brengen etc. De kosten zijn afhankelijk van de werkzaamheden. Momenteel is de inzet van de windkwartiermaker 1 dag per week	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
26 JA21	Kelly	Uiterwijk	26	2.1	Zijn de kosten voor klimaataanpak structureel ingeboekt voor deze coalitieperiode of ook na 2027?	Voor deze coalitieperiode is er structureel budget beschikbaar. In principe is dit ook zo voor na 2027 echter besluitvorming is voor de volgende coalitie.	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
27 JA21	Kelly	Uiterwijk	27	2.2	Welke nieuwe dilemma's geven de energietransitie en woningbouw voor de gezondheid?	Dit is geen technische vraag.	Tom Smeelen	Jeroen Olthof	Leefomgeving	
28 JA21	Kelly	Uiterwijk	28	2.2	Is er in het nieuwe actieplan geluid ook aandacht voor Laag Frequent Geluid (LFG)?	Een nieuw actieplan geluid moet nog worden opgesteld. Dit zal in 2024 gebeuren. De afweging wat daarin een plek krijgt wordt ook pas dan gemaakt. Laag Frequent Geluid een plek geven in het actieplan zal overigens complex zijn. Er zijn nog geen indicatoren voor laag frequent geluid opgesteld door het RIVM. Er is beperkt onderzoek naar gedaan en het is moeilijk om LFG te meten en om een LFG-bron te lokaliseren. Er bestaat bovendien geen specifieke wet- en regelgeving voor LFG in Nederland.	Tom Smeelen	Jeroen Olthof	Leefomgeving	
29 JA21	Kelly	Uiterwijk	44	4.1	Welk percentage van doorfietsroutes is op dit moment subsidieerbaar?	Op alle doorfietsroutes die door PS zijn vastgesteld in het Regionaal Toekomstbeeld Fiets is subsidie mogelijk. Op dit moment is de subsidie op doorfietsroutes binnen PNH-gebied 90% van de uitvoeringskosten (via de subsidieregeling kleine infrastructuur). Voor gemeenten die vallen binnen vervoerregiogebied heeft de VRA een subsidieregeling voor doorfietsroutes.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
30 JA21	Kelly	Uiterwijk	50	4.4	Wat zijn de extra kosten die gemaakt worden om projecten duurzaam en circulair te bouwen?	De extra kosten die tot op noch toe gemaakt zijn bedragen 3%.	Han Roebers	Jeroen Olthof	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
31 JA21	Kelly	Uiterwijk	50	4.4	Wat is de reden om duurzaamheid als belangrijkste criterium te selecteren bij vervangingsprojecten van noodzakelijke oeververvangingsprojecten?	We vervangen oevers op basis van noodzakelijkheid. De mate van noodzakelijkheid is gebaseerd op veiligheidsaspecten en andere vervangingscriteria zoals kwaliteit en leeftijd van de oeverbeschoeiing. In het kader van het oeverprogramma werken we hierin meerjarig samen met dezelfde aannemer. Bij deze samenwerking is het kwalitatief instandhouden van de vaarwegen dus het belangrijkste criterium, binnen de financiële kaders. Daarnaast zijn in deze samenwerking de drie hoofddambities duurzaamheid, stakeholderstevredenheid en beheersing conditioneringsrisico's* leidend, uiteraard binnen de geprogrammeerde (IMPI) en door PS vastgestelde financiële kaders. Het is dus niet zo dat duurzaamheid het belangrijkste criterium van de noodzakelijke vervanging is. * Inhoudelijk en vooral procesmatig beheersen van de conditioneringsaspecten voor projecten in het programma, inclusief aanvullende eisen/randvoorwaarden t.o.v. klanteisen-specificatie vanuit vergunningen (in het bijzonder van de waterschappen).	Han Roebers	Jeroen Olthof	Ruimte	
32 JA21	Kelly	Uiterwijk	56	5.1	De geraamde uitgaven die ten laste komen van de reserve groen zijn slechts opgenomen tot 2025 vanwege uitputting van de reserve. Hoe ziet dit na 2025 eruit? Wordt er minder beleid uitgevoerd of wordt er elders naar dekking gezocht?	Er wordt gezocht naar aanvullende dekking vanuit het transitiefonds van het Rijk. Het Rijk houdt in het transitiefonds rekening met een indicatief budget voor Noord-Holland van 0,8 mld. Via het indienen van Provinciaal programma landelijk gebied (PPLG) en concrete maatregelpakketten verwachten we de komende jaren een substantiële Rijksbijdrage ten behoeve van de opgaven die we in het landelijk gebied uitvoeren zoals beschreven in het PPLG.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
33 JA21	Kelly	Uiterwijk	59	5.2	2025 is het laatste jaar van de toegekende middelen voor aanpak stikstofopgave. Hoe is dit na 2025 geregeld?	Het thematisch programma stikstofaanpak Noord-Holland heeft geen eigen programmabegroting, maar maakt qua capaciteit gebruik van beschikbaar gestelde capaciteit uit diverse directies en voor investeringen en onderzoek uit de toedeling van middelen opgevoerd door de desbetreffende beleidssectoren (natuur, economie etc.). De Omgevingsdienst-Noord-Holland Noord (uitvoering Wnb) heeft een eigen lijn van opdrachtgeverschap inclusief financiën en dat gaat ook op voor de financiële bijdragen in IPO-verband.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
34 JA21	Kelly	Uiterwijk	64	5.5	Worden er aanpassingen verwacht aan het NPLG, omdat er onduidelijkheid is over de middelen vanaf 2025?	Het is bij ons niet bekend of er aanpassingen in het NPLG zijn voorzien door het Rijk.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	Landelijk Gebied	
35 JA21	Kelly	Uiterwijk	67	5.6	De reserve duurzame landbouw is in 2022 leeg. In 2023 is echter nog 800.000 euro aan lasten geraamd. Uit welke pot worden deze betaald?	Er is in 2022 onttrokken uit de reserve duurzame landbouw. Middels een uitgestelde intentie (UI) zijn er regelingen verschoven naar 2023.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk gebied	
36 JA21	Kelly	Uiterwijk	70	6.1	Er zit best een groot risicobedrag aan de ROM InWest. De ROM is in 2021 opgericht. Volgt er binnenkort een evaluatie van de werking van het ROM?	Er staat geen evaluatie gepland. Er zal op enig moment een evaluatie gaan plaatsvinden, wij bespreken met de andere aandeelhouders op welk moment dit zal zijn.	Michiel de Graef	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
37 JA21	Kelly	Uiterwijk	73	6.2	Kunt u toelichten wat voor onderzoek er is naar het onder water zetten van polders ten behoeve van natuur en in welke gebieden deze onderzoeken plaats vinden?	In het Uitvoeringsprogramma 'Hollandse Waterlinies 2022-2025 Noord-Holland' is het voornemen opgenomen om nader te onderzoeken welke polders mogelijk onder water gezet kunnen worden t.b.v. natuurontwikkeling. Het gaat hier om het signaleren van kansen waar polders, behorende bij het inundatiesysteem van de Hollandse Waterlinies, mogelijk een deel van het jaar genundeerd kunnen worden en zodoende een bijdrage leveren aan zowel het zichtbaar maken van de werking van het inundatiesysteem als een bijdrage leveren aan natuurontwikkeling. Hiervoor is geen lopend onderzoek opgezet, maar gaat het om het signaleren van kansen en deze dan stimuleren/aanjagen. Op dit moment vindt er jaarlijks een inundatie plaats van de polders rondom Fort bij Krommeniedijk, wat ook een meerwaarde heeft voor de (weide)vogels aldaar.	Michiel de Graef	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
38 JA21	Kelly	Uiterwijk	74	6.3	Gaan de regionale voorzieningenakkoorden gemeenten dwingen voorzieningen in stand te houden?	De gedachte achter de regionale voorzieningenakkoorden is om in gesprek met gemeenten te verkennen hoe we afspraken kunnen maken om het voorzieningenniveau in regio's op peil kunnen houden zodat de leefbaarheid wordt versterkt. Hoe dit precies ingevuld gaat worden, moet nog verder worden uitgewerkt. In ieder geval zal samenwerking met gemeenten daarbij centraal staan en niet dwang.	Michiel de Graef	Jeroen Olthof	Leefomgeving	
39 JA21	Kelly	Uiterwijk	94	§ 3.1	De algemene reserve komt 10% onder de norm die opgenomen is in de financiële verordening. Wat zijn de consequenties van het niet voldoen aan de eigen financiële verordening?	Hieraan zijn geen consequenties verbonden. Conform de verordening is de 25% norm op grond van de meest recente jaarrekening. Geconstateerde afwijking in de begroting is op begrotingsbasis. Tevens constateren wij dat gezien de geringe omvang van de afwijking in combinatie met de hoogte van de ratio voor het weerstandsvermogen (ad 3,8), er vooralsnog geen actie noodzakelijk is. Wij houden het niveau van de algemene reserve en de normen die daarop van toepassing zijn gedurende het jaar in de gaten. Indien bij de jaarrekening 2023 sprake is van een ontoereikende reserve, zal conform de verordening een voorstel worden voorgelegd aan provinciale staten.	Jean Bierhuizen/ Martijn van Eijnatten	Esther Rommel	Bestuur	
40 JA21	Kelly	Uiterwijk	98	£ 3.1	Bij het kengetal voor de structurele exploitatieruimte wordt gesteld dat er elk sprake is van een positief percentage. In 2024 is het percentage echter 0%. Kunt u dat toelichten?	De structurele exploitatieruimte zet de structurele baten en lasten af tegen de totale baten. In absolute zin blijft er van de structurele baten 3 miljoen over in 2024 na structurele toevoegingen en onttrekkingen in de reserves. Dit komt neer op 0,470% van de totale baten. Door afronding komt het getal op 0% te staan.	Jean Bierhuizen/ Martijn van Eijnatten	Rosan Kocken	Bestuur	
41 JA21	Kelly	Uiterwijk	121	§ 3.5	Wat is de reden van het fors lagere resultaat van SolaRoad B.V. in 2022 ten opzichte van 2021?	Het resultaat is in 2022 (€-108.019) beter dan in 2021 (€- 163.572). Wel is het zo dat Solaroad nog relatief weinig inkomsten heeft waardoor de kosten hoger zijn dan de baten en het eigen vermogen is afgenomen.	Wim Voordenhout/FI oien Goosens	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
42	CDA	Dennis Heijnen	34	3.1	Er wordt melding gemaakt dat de provinciale rol van beoordelen en toetsen van gemeentelijke ruimtelijke plannen vervalt, maar dat de provincie de doorwerking en borging van de belangen wel monitort. Wat betekent dat de in de praktijk voor bijvoorbeeld bouwplannen van gemeenten?	Wij geven invulling aan een belangrijk uitgangspunt van de Omgevingswet: het geven van vertrouwen. Wij vertrouwen erop dat de gemeenten zich houden aan de wetgeving, zoals de Omgevingsverordening NH2022. Mocht er desondanks een plan door een gemeente in procedure worden gebracht dat strijdig is met onze verordening dan verwachten wij dat de gemeente ons vroegtijdig hierover informeert, zodat wij ons wettelijk instrumentarium van zienswijze, beroep instellen of reactieve interventie kunnen inzetten ter borging van het in geding zijnde provinciaal belang. De monitoring wordt nog opgezet, waarbij gebruik zal worden gemaakt van de mogelijkheden van het Digitaal Systeem Omgevingswet (DSO) per 1 januari 2024. In de praktijk moet blijken welke wijze van monitoring effectief en efficiënt is. Via een signaleringssysteem kunnen bijvoorbeeld relevante bouwplannen in BPL worden gevolgd.	Silvia van der Meij	Esther Rommel	Ruimte	
43	CDA	Dennis Heijnen	37	3.2	Bij doel 3.1 staat dat de provincie start met 1 of 2 pilots op het gebied van actief grondbeleid (bij wonen). Hoeveel middelen zijn hiervoor beschikbaar? Waar is hiervoor de financiële onderbouwing te vinden. Bij paragraaf 3.6 Grondbeleid op pagina 129 wordt geen melding gemaakt van grondbeleid ten behoeve van woningen. Ontbreekt dat daar?	Voor de 2 pilots is 2 maal € 10 mln beschikbaar. De rentelasten zijn terug te vinden op de begroting van jaarlijks € 300.000. Het is nog niet opgenomen in paragraaf 3.6 Grondbeleid, omdat de manier waarop we dit gaan doen nog verder moet worden uitgekristalliseerd.	Silvia van der Meij	Jelle Beemsterboer	Ruimte	
44	CDA	Dennis Heijnen	80	7.1	In het coalitieakkoord wordt voor 136,1 miljoen aan incidentiele middelen beschikbaar gesteld, waarvan 40 miljoen uit een taakstelling. Hoe is de taakstelling verwerkt in de begroting. Wat is de opbouw van de reserve 'coalitieakkoord'? Is de taakstelling in mindering gebracht op de reserve 'coalitieakkoord'. Het lijkt nu dat alleen de investeringen in de begroting zijn opgenomen, maar de taakstelling niet. Klopt dat?	De taakstelling van 40 miljoen is nu nog niet verwerkt in de begroting. Dit is het bedrag dat via herallocatie vanuit de (bestemmings)reserves moet komen. Hiervoor is in deze begroting nog geen voorstel gedaan. Wij zijn voornemens om dit voorstel bij de kaderbrief 2025 aan u voor te leggen. De beoogde opbouw van deze reserve is het restant van de middelen uit het EHDF, aangevuld met de positieve begrotingssaldi van de jaren 2023-2025 en de ombuigingen uit de bestemmingsreserves à eur 40 miljoen. De taakstelling op de structurele budgetten is wel opgenomen in de begroting onder '7.1.8 stelposten' (blz. 78 e.v.)	Mirjam Luimstra	Esther Rommel	Bestuur	
45	CDA	Dennis Heijnen	94	§ 3.1	De algemene reserve komt bijna 10 miljoen onder de 25% norm te liggen. Er wordt aangegeven dat dit in strijd is met de financiële verordening. Ook wordt aangegeven dat er nu geen actie nodig is. Geeft de financieel verordening de ruimte om (tijdelijk) af te wijken van de 25% norm? Zo ja, hoe staat dat verwoord in de financiële verordening?	Conform de verordening is de 25% norm op grond van de meest recente jaarrekening. Geconstateerde afwijking in de begroting is op begrotingsbasis. Heel formeel is er daardoor nog geen sprake van een afwijking ten opzichte van de verordening. Indien bij de jaarrekening 2023 sprake is van een ontoereikende reserve, zal conform de verordening een voorstel worden voorgelegd aan provinciale staten.	Jean Bierhuizen/ Martijn van Eijnatten	Esther Rommel	Bestuur	
46	CDA	Dennis Heijnen	104	§ 3.3	Er wordt aangegeven dat de bevoegdheid voor het aantrekken van geldleningen met een looptijd langer dan 3 maanden bij Gedeputeerde Staten ligt. Waar is dat vastgelegd? Hebben PS geen rol bij het aantrekken van geldleningen?	Dit is in lijn met het financieringsstatuut provincie Noord-Holland 2020 en de hierbij geldende mandaatregeling. Wij zijn momenteel bezig met het actualiseren van het financieringsstatuut en de bijbehorende (onder)mandaatregeling.	Edwin van der Schaaf	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
47	CDA	Willemien Koning	34	3.1	Aangaande Transformatie bouwpercelen in buitengebied. • Hoe wordt ervoor gezorgd dat deze transformatie de omliggende agrarische bedrijven niet gaat beperken bij de uitvoer van hun activiteiten? • Hoe worden gemeentes meegenomen bij het aanpassen van het beleid aangaande de transformatie van bouwpercelen in het buitengebied? • Komt er een aansluiting op OV voor de nieuwe bewoners van het buitengebied die gaan wonen op de getransformeerde agrarische bedrijven?	1) Door het handhaven van de voorwaarde in de OVNH2022 dat: 'de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt'. 2) Uitgangspunt is dat wij gemeenten meenemen in het aanpassen van het beleid aangaande de transformatie van bouwpercelen in het buitengebied. Op welke wijze dat plaatsvindt wordt nog uitgewerkt als onderdeel van de aanpak om te komen tot ons voorstel aan PS. 3) Door de zeer verspreide ligging van de getransformeerde agrarische bedrijven in het buitengebied en de beperkte aantallen woningen zal meestal niet worden voldaan aan de vereisten die gelden voor een aansluiting op OV.	Marco Berkhout/ Rien Wezenberg	Esther Rommel	Ruimte	
48	CDA	Willemien Koning	55	5.1	Waarom wordt PNN vanaf 2025 in PPLG opgenomen? Waarom niet eerder of later?	Het PPLG wordt het nieuwe integrale beleidskader voor het landelijk gebied waarin we zoveel mogelijk afzonderlijk beleid – waaronder het PNN - willen laten opgaan. Eerder kon niet omdat het PNN in november in Provinciale Staten moet worden behandeld om de koppeling met de provinciale begroting te leggen. Het vastgestelde PNN verwerken we in het ontwerp-PPLG. Voor volgende edities van het PPLG streven we naar volledige integratie.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
49	CDA	Willemien Koning	55	5.1	Handelt over realiseren NNN. Kunt u korte update geven van stand van zaken rond realiseren NNN in Kennemerland Zuid-binnenduinrand. Is daar overeenstemming met grondeigenaren of is daar bijstelling mogelijk van natuurdoelen?	We werken met belanghebbenden samen aan de opgaven uit het PPLG, waaronder de realisatie van het NNN. In lijn met het coalitieakkoord zetten we ons binnen het gebiedsproces in om tot evenwichtige plannen te komen, waarbij de samenwerking met grondeigenaren en ondernemers onze volle aandacht heeft. We betrekken hen bij onderzoeken, zoals een hydrologische studie, die nodig zijn om onze natuurdoelen te concretiseren. Bijstelling van natuurdoelen is nu niet aan de orde.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
50	CDA	Willemien Koning	55	5.1	Wat willen we bereiken - Doelstellingen zijn onder andere 1800 hectare extra bos, 4244 ha nog te realiseren NNN en daarnaast lopen nog vele ruimtelijke opgaven. Tijdens de technische briefing over de NOVEX werd opgemerkt dat er in totaal circa 23% meer ruimte nodig is in Noord-Holland dan de beschikbare ruimte in onze provincie. Technisch gezien zijn onze ambities groter dan de beschikbare ruimte. • Kunt u een overzicht geven van de benodigde ruimte voor de ambities en diverse opgaven en de beschikbare ruimte in Noord-Holland. • Kunt u daarbij aangeven welke opgaven wettelijk verplicht zijn en wat de aanvullende ambities vanuit onze provincie zijn.	De ruimtelijke vertaling is nu nog niet volledig te maken. Het proces van het Ruimtelijk Voorstel dat momenteel loopt zal dit inzicht gaan bieden. Voor het PPLG is op blz 17 in schema 2 de actuele stand van de nieuwe ruimtelijke opgaven die uit het PPLG voortvloeien opgenomen.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
51	CDA	Willemien Koning	56	5.1	Reserve Groen vanaf 2025 negatief wat niet toegestaan is. • Wat zijn mogelijkheden om hier een oplossing voor te vinden? Kunt u diverse scenario's delen? • Wordt ook gekeken naar bijstellen van ambities? • Is het toegestaan om een begroting vast te stellen met daarin doelstellingen voor groen waar geen geld voor beschikbaar is?	Er wordt gezocht naar aanvullende dekking vanuit het transitiefonds van het Rijk via het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (zie antwoord op vraag 32). De komende maanden vinden hierover gesprekken plaats met het Rijk. Hierbij is het de insteek om de ambitie uit het PPLG overeind te houden. We stellen geen maatregelen vast in de begroting als de dekking daarvoor nog niet rond is. (check Ron/Rudi)	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
52	D66	Emre Kanik	24 en verder	2.1	In het coalitieakkoord staat: 'We merken dat lokale energiecoöperaties kunnen bijdragen aan het draagvlak voor de energietransitie. We zien dat enthousiasme van bewoners vaak vastloopt in bijvoorbeeld de wirwar van procedures en een gebrek aan startkapitaal. We willen dit soort organisaties stimuleren en ondersteunen met kennis en begeleiding bij de zoektocht naar financiële mogelijkheden. Hiervoor zullen we het Servicepunt Duurzame Energie uitbreiden.' Ik kan hier echter niets over terugvinden in de begroting. Met welke bevoegdheden is het GS van plan het servicepunt uit te breiden en waar kan ik vinden hoeveel hiervoor op de begroting is gereserveerd?	De werkzaamheden van het Servicepunt Duurzame Energie worden uitgevoerd in de vorm van een opdracht. Hier is geen sprake van bevoegdheden. Nadat wij deze ambitie uit het coalitieakkoord hebben uitgewerkt, zullen we het concretiseren door het uitbreiden van de opdracht. De kosten hiervoor zullen op dat moment in de begroting worden opgenomen.	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
53	D66	Krista Jansen	59-61 en elders	5.3	In de begroting vinden we als provinciale prioriteit verkeerseducatie, erfgoededucatie, maatschappelijke educatie (door bibliotheken), cultuureducatie en boerderijeducatie benoemd, maar geen expliciete vermelding meer dat de provincie waarde hecht aan natuur- en milieu-educatie. Natuur- en milieueducatie komt nog voor in de opsomming waar de nationale parken Duinen van Texel en Zuid-Kennemerland mee bezig zijn, maar is geen aandachtspunt meer in de tekst over programma Betrekken bij groen, dat in 2024 geëvalueerd wordt. Waarom wordt dit niet meer benoemd?	Natuur en milieu educatie maakt nog steeds onderdeel uit van het programma Betrekken bij groen.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
54	D66	Krista Jansen	224	5.1	Wat is boerderij-educatie?	Onder de noemer 'Boerderijeducatie' is er een divers aanbod voor het onderwijs om te beleven, leren en ontdekken waar ons voedsel vandaan komt. Wij werken vanuit de Voedselvisie samen met het landelijke programma Jong Leren Eten (zie https://www.jonglereneten.nl/provincie/noord-holland). Boerderijeducatie wordt in dat programma ook aangeboden in de vorm van een gastles van een boer(in) op school, via het programma Boer in de Klas. Of een excursie van een dag(deel) bij een boerderij. Maar er valt ook te kiezen voor een programma van Boerderijschool, waarbij een school of klas meerdere dag(delen) een boerderij bezoekt. zie ook: https://www.jonglereneten.nl/boerderijeducatie-0	Karen Arpad	Rosan Kocken Jelle Beemsterboer	Landelijk Gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
55 D66	Krista Jansen	62	5.4		De provincie monitort de toestand van het grondwater met behulp van een provinciaal grondwatermeetnet. Is er ook geld gereserveerd voor het anticiperen op de uitkomsten van een dergelijke monitoring? Zo ja, met welke scenario's wordt dan rekening gehouden en hoeveel geld wordt daarvoor begroot? Zo nee, waarom niet?	Nee, er is geen geld gereserveerd voor anticiperen op mogelijke uitkomsten. Uit metingen die zijn uitgevoerd blijkt dat het grondwater in 3 van de 4 grondwaterlichamen in een goede toestand is (Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027, hoofdstuk 3.2). Van de vier grondwaterlichamen die deels in Noord-Holland liggen is alleen het grondwaterlichaam duin Rijn-West in een slechte toestand. In 23% van de KRW meetpunten wordt de drempelwaarde voor fosfaat overschreden. De oorzaken hiervan kunnen verschillend zijn: invloed van dieper brak grondwater, infiltratie van oppervlaktewater of uitspoeling uit landbouwpercelen. Met de provincie Zuid-Holland worden mogelijke oorzaken en eventuele maatregelen onderzocht. Wanneer de resultaten hiervan bekend zijn worden PS hierover geïnformeerd en zullen indien nodig financieringsvoorstellen voor maatregelen worden gedaan. Als in de toekomst blijkt dat het grondwater voor andere stoffen niet aan de eisen voldoet zal ook hiervoor onderzoek worden gedaan naar oorzaken en mogelijke maatregelen.	Tom Smeelen (beantwoord door Jos van Brussel)	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	https://www.nood-holland.nl/Onderwerpen/Water Bodem/Regionaal Waterprogramma Noord Holland 2022 2027
56 D66	Krista Jansen	62	5.4		Pagina 62: De provincie monitort de toestand van het grondwater met behulp van een provinciaal grondwatermeetnet. Is er ook geld gereserveerd voor het anticiperen op de uitkomsten van een dergelijke monitoring? Zo ja, met welke scenario's wordt dan rekening gehouden en hoeveel geld wordt daarvoor begroot? Zo nee, waarom niet?	Nee, er is geen geld gereserveerd voor anticiperen op mogelijke uitkomsten. Uit metingen die zijn uitgevoerd blijkt dat het grondwater in 3 van de 4 grondwaterlichamen in een goede toestand is (Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027, hoofdstuk 3.2). Van de vier grondwaterlichamen die deels in Noord-Holland liggen is alleen het grondwaterlichaam duin Rijn-West in een slechte toestand. In 23% van de KRW meetpunten wordt de drempelwaarde voor fosfaat overschreden. De oorzaken hiervan kunnen verschillend zijn: invloed van dieper brak grondwater, infiltratie van oppervlaktewater of uitspoeling uit landbouwpercelen. Met de provincie Zuid-Holland worden mogelijke oorzaken en eventuele maatregelen onderzocht. Wanneer de resultaten hiervan bekend zijn worden PS hierover geïnformeerd en zullen indien nodig financieringsvoorstellen voor maatregelen worden gedaan. Als in de toekomst blijkt dat het grondwater voor andere stoffen niet aan de eisen voldoet zal ook hiervoor onderzoek worden gedaan naar oorzaken en mogelijke maatregelen.	Tom Smeelen (beantwoord door Jos van Brussel)	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	https://www.nood-holland.nl/Onderwerpen/Water Bodem/Regionaal Waterprogramma Noord Holland 2022 2027
57 D66	Krista Jansen	65-67	5.6		In 2024 wordt er € 500.000 minder uitgegeven aan 'voedselvisie'. Wat is de overweging geweest voor deze bezuiniging?	Dit betreft geen bezuiniging. In 2020 stond er EUR 1,5 mln op de begroting voor uitvoering van de Voedselvisie. Echter toen was de visie en de uitvoeringsagenda nog niet vastgesteld. Besloten is om daarom een deel van de begroting van 2020 via de Kaderbrief over te hevelen naar 2024. Dat betreft dit bedrag.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk gebied	
58 D66	Krista Jansen	59-61	5.3		Groene vrijwilligers leveren een enorme bijdrage. In 2024 richt de provincie zich op behoud en uitbreiding van het vrijwilligersnetwerk. Het programma Betrekken bij Groen loopt in 2024 af. Komt er opnieuw een meerjarig beleid voor groene vrijwilligers? Zo ja, wat is de meerjarige begroting hiervoor?	Het huidige beleid wordt deze collegeperiode voortgezet. Vanaf 2024 gaat het budget iets omlaag omdat de extra impuls van € 100.000 voor 2020 t/m 2023 dan afloopt. Vanaf 2024 is een meerjarig budget beschikbaar van € 608.000 per jaar.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
59 D66	Krista Jansen	54-59	5.1/2		Welke projecten worden nu uitgevoerd met gelden uit het landschapsfonds (reserve landschap)? Zijn alle in 2021 geplande projecten gestart en gaan ze ook door? Zo nee, waarom (nog) niet? De geplande projecten waren herstel van de liniedijken van de Stelling van Amsterdam, versterking van de groene scheggen aan de zuidflank van Amsterdam, verbetering van de toegankelijkheid van de bijzondere provinciale landschappen in Noord-Holland Noord, realiseren van de buitenpoort Castricum en verbetering van de beleving van het Oerij.	U bent op 25-03-2021 per brief (kenmerk: 1591396/1591451) geïnformeerd over de globale verdeling van middelen van het Investeringsbudget Landschapversterking (voorheen Landschapsfonds). Dit betreft het herstel van de liniedijken van de Stelling van Amsterdam, versterking van de groene scheggen aan de zuidflank MRA (o.a. Westeinderscheg), versterking en verbetering van de toegankelijkheid van de bijzondere provinciale landschappen Noord-Kennemerland en Schagen, het realiseren van de buitenpoort Castricum en verbetering van de beleving van het Oer-IJ. Een groot deel van de middelen is besteed aan projecten passend binnen deze globale verdeling (o.a. via de UVR Westeinderscheg, UVR Amstelscheg en meerdere BUVR-en). Hoewel op alle onderdelen van het Investeringsbudget voortgang is geboekt, is op een aantal ook sprake van vertraging t.o.v. de gewenste voortgang. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het subsidieaanvragers om uiteenlopende redenen nog niet gelukt is projecten uitvoeringsgereed te krijgen of om de door hen in te dienen subsidieaanvragen tijdig en van voldoende kwaliteit voorzien in te dienen.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
60 D66	Wesley van der Heijden	5	Fin		Waarom wordt er niet in de reserves tegen elkaar weggestreept? Nu staat er op verschillende plekken storting van bijvoorbeeld €200.000 en een onttrekking van €300.000. Dat kan toch ook tegen elkaar weggestreept worden?	Dat is in theorie wel mogelijk maar daarmee zouden we minder transparant maken welke middelen we waarvoor sparen en waar we het aan uitgeven.	Mirjam Luimstra	Esther Rommel	Bestuur	
61 D66	Wesley van der Heijden	6	fin		Hoeveel wordt er in de reserve coalitieakkoord gestort en waarom kan dat niet nu al in een bestemmingsreserve gestort worden?	Er wordt in totaal € 136,1 miljoen in deze reserve gestort in de komende vier jaar. Door het in deze reserve te plaatsen wordt het pas overgeheveld naar een specifieke bestemmingsreserve op het moment dat de plannen uit het coalitieakkoord concreet zijn uitgewerkt. Met die overhevelingen brengen we transparanter in beeld welke middelen concreet voor de uitvoering van de ambities uit het coalitieakkoord worden ingezet.	Mirjam Luimstra	Esther Rommel	Bestuur	
62 D66	Sijmen Mulder	8	1.2		1.2 Waar komt de stijging in de kosten van de MRA voor '26 en '27 vandaan en waaruit is die stijging opgebouwd?	Dat is de indexering die nu ook is opgenomen in de begroting. Voorheen werd er provinciebreed niet geïndexeerd en gingen we dus elk jaar over het bedrag heen. Wij betalen een exact gelijk bedrag als Amsterdam, conform de afspraak van het MRA-bestuur. Dat bedrag is gerelateerd aan het inwonertal van de MRA. Dat inwonertal groeit, vandaar ook onze bijdrage.	Coby Riensema	Arthur van Dijk	Bestuur	
63 D66	Sijmen Mulder	8	3.1		3.1 Waar zijn de kosten voor asiel uit opgebouwd? Is dat na '24 niet meer nodig?	Dit bedrag is bedoeld ter uitvoering van de taken waarvoor uw Staten in de brief van 15 juni 2023 (2043601/2043613) zijn geïnformeerd. Het gaat hier onder andere om personele capaciteit ter ondersteuning van de provinciale regietafel asielopvang, taken gerelateerd aan RO- en woonbeleid, en eventuele ruimtelijke onderzoeken. In afwachting van de komst van de Spreidingswet en het nieuwe kabinet worden voor deze taken structurele middelen vanuit het Rijk voorzien. Om die reden gaat het hier om een incidenteel bedrag.	Manon Sernee	GS	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
64 D66	Sijmen Mülder	59	5.2		Hoe weten we zeker dat de kosten voor faunaschade niet gaan toenemen? Verandering van eigen risico zorgt voor moral hazard. Kunnen wij een ontwikkeling van de kosten van faunaschade zien, met inachtneming van moral hazard.	Dit is niet met zekerheid te zeggen, vanwege verschillende externe factoren, zie ook pag. 91 van de begroting. Aanvragen voor schade tegemoetkomingen worden, ongeacht de hoogte van het eigen risico, pas uitgekeerd wanneer er aantoonbaar adequaat gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden tot schadebestrijding. BIJ12 toetst of een aanvrager voldoet aan de voorwaarden die in onze Beleidsregel tegemoetkoming schade staan. Bij12 communiceert ook over de ontwikkeling van de schadecijfers	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	landelijk gebied	https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/schadecijfers/
65 D66	Sijmen Mülder	39	3.2		er wordt 3 mln beschikbaar gesteld voor flexibele schil MRA wonen. In de tweede begrotingswijziging 2023 werd gesteld dat de MRA niet meer betrokken is en daarom het budget opschoof. Is de MRA nu wel of niet betrokken? Indien wel, waarom schuift het budget naar achteren?	De middelen uit de flexibele schil MRA zijn provinciale middelen die de afgelopen jaren via de MRA - het kernteam versnelling MRA - zijn uitgekeerd aan gemeenten met de grootste woningbouwopgave in heel Noord-Holland. Vanwege het samenhangende pakket van het Masterplan wonen uit het coalitieakkoord dat we gaan uitvoeren, worden de middelen vanaf heden uitgekeerd via de provincie. Ook nu vervult het kernteam versnelling MRA een rol in de advisering op de aanvragen. Dit is waarop werd bedoeld in de tweede begrotingswijziging. De € 3 mln die nu structureel beschikbaar wordt gesteld is voor de subsidie van de flexibele schil.	Silvia van der Meij	Jelle Beemsterboer	Ruimte	
66 D66	Sijmen Mülder	105	§ 3.3		Waar wordt de liquiditeitsbehoefte door veroorzaakt? Hoeveel gaan we in 2024 lenen?	De liquiditeitsbehoefte wordt in grote mate veroorzaakt door de investeringsambities van de provincie. De financieringsbehoefte voor 2024 is bij het opstellen van de begroting ingeschat en wordt op dit moment nauwkeuriger in kaart gebracht. Op dit moment is dan ook nog niet met zekerheid te zeggen hoeveel we in 2024 zullen lenen en aflossen.	Edwin van der Schaaf	Esther Rommel	Bestuur	
67 D66	Wesley van der Heijden	43	P4		De grote verstedelijkingsopgave kan leiden tot een flinke mobiliteitsgroei. Dit ziet u als een uitgave. Maar door de verhoging van de opcenten en het rekenen met een groei van het wagenpark, levert dit toch meer inkomsten op?	Mobiliteitsgroei (in deze context als gevolg van toenemende verstedelijking) op zichzelf levert niet automatisch extra inkomsten op. Wij voorzien binnen stedelijk gebied vooral groei van mobiliteit op gebied van fiets en OV. Een toenemend aantal vervoersbewegingen per voertuig levert bijvoorbeeld geen extra inkomsten op. Alleen een groei van (de samenstelling van) het wagenpark levert een toename in de inkomsten op. Dit zijn dan algemene dekkingsmiddelen en niet direct gekoppeld aan een specifiek beleidsveld.	Wouter Kegel	Esther Rommel	Bestuur	
68 D66	Wesley van der Heijden	47	4.2		Een stabiel lijnennet voor de komende jaren. Hoe ziet u dat voor zich? Gaan we voor een stabiel lijnen net of gaan we voor een uitgebreid lijnennet? Nu doen we een beetje van beide.	Wij streven naar een stabiel lijnennet wel passend bij de gewijzigde vervoervraag na corona. Daarbij houden we rekening met zaken als chauffeurstekorten en beschikbaar budget etc. Voor de concessie Haarlem/IJmond betekent dit dat we de huidige dienstregeling zoveel mogelijk willen blijven rijden tot de aanbesteding in 2027. Voor de concessie Gooi en Vecht verwachten wij wat aanpassingen in Hilversum i.v.m. infrastructuurwijzigingen en verdere groei op HOV Gooi. In NHN zijn we samen met Connexxion, NS, gemeenten, bezig met een herijking van het lijnennet.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
69 D66		Wesley van der Heijden	151	H4.	Vanaf pagina 151 zien we meerdere posten waar incidentele baten of lasten worden opgevoerd voor de komende vier jaar. Als we nu al weten dat ze voor 4 jaar terugkomen, zijn ze dan niet gewoon structureel? Geeft het geen vertekend beeld?	In algemene zin geldt dat de posten die in dit overzicht meerjarig terugkomen betrekking hebben op projectmatige activiteiten met een duidelijk begin en eind. Om die reden zijn ze als incidenteel aangemerkt. Het gaat hier dus niet zozeer om structurele kosten maar om een meerjarige programmering van incidentele activiteiten. Om die reden dienen ze als incidenteel opgenomen te worden in de begroting.	Mirjam Luimstra	Esther Rommel	Bestuur	
70 D66		Wesley van der Heijden	12 en 55	5.1	Op pagina 12 wordt gesproken over afronden nnn in '27, op pagina 55 wordt gesproken over afronden in '29 en in het PPLG wordt ook de datum van '27 aangehouden. Op welke datum gaan we nu sturen?	Er wordt gestuurd op het beschikbaar hebben van alle benodigde gronden voor het NNN in 2027. De inrichting van deze gronden loopt vervolgens nog door tot in 2029.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
71 D66		Sijmen Mulder	193	H4.	Waarom is er niet voor gekozen om het geld uit het coalitieakkoord wat nu nog geen bestemming heeft in de algemene reserve te laten staan? Nu wordt er een bestemmingsreserve gecreëerd zonder dat de bestemming duidelijk is. Mag dit van de accountant? Op welke wijze wordt PS betrokken bij het vinden van de bestemming?	Er is bewust voor gekozen om deze middelen in een aparte reserve coalitieakkoord neer te zetten om de omvang en het verloop van algemene reserve zuiverder te houden. De algemene reserve dient conform van de financiële verordening en de nota risicomanagement en weerstandsvermogen op een bepaald niveau te blijven. Op het moment dat de coalitieakkoordmiddelen ook in de algemene reserve staan vertoeft het beeld van dat gewenste niveau. Deze werkwijze biedt ons inziens meer transparantie. Dit is niet expliciet vooraf is afgestemd met de accountant, aangezien PS beslissingsbevoegd zijn voor de instelling en aanwending van reserves. De beoogde bestemming van de reserve coalitieakkoord is terug te vinden in het coalitieakkoord Verbindend Vooruit! en zal via de begroting en begrotingswijzigingen ter besluitvorming aan u voorgelegd worden.	Mirjam Luimstra	Esther Rommel	Bestuur	
72 D66		Sijmen Mulder	55	5.1	U moet nog 1800 hectare bos bouwen. Dat is twee keer de gemeente Heemstede. Waar denkt u dat te kunnen realiseren?	De opgave voor bosuitbreiding incl. NNN is verdeeld over de PPLG-regio's: Wadden, Kop van Noord-Holland en West-Friesland: 337ha, Noord-Kennemerland 82 ha, Laag-Holland 63 ha, Zuid-Kennemerland en Amstel-Meerlanden 1042 ha, Gooi en Vechtstreek 30 ha. Van de opgave tot en met 2030 is momenteel 76 ha gerealiseerd, beschikt of in behandeling, en verdere projecten met een gezamenlijke oppervlakte van 1442 ha bevinden zich in de planfase. Hierbij zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij bestaande ontwikkelingen, zoals Park21, en de uitwerking van deze plannen, initiatieven en ideeën zal voornamelijk plaatsvinden in de gebiedsprocessen. De opgaven voor agroforestry (300 ha) en voedselbossen (50 ha) worden ingevuld met de verdere uitwerking van het PPLG, evenals de opgave voor houtige landschapselementen (overlapt met de groenblauwe dooradering).	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
73 D66		Wesley van der Heijden	94	§ 3.1	Het weerstandsvermogen is niet toereikend, waarom laten we het zo ver komen?	De stelling dat het weerstandsvermogen ontoereikend is, kunnen wij niet plaatsen. De kengetallen laten een weerstandsratio zien van 3,8 en 18,5. Hiermee is het weerstandsvermogen toereikend om de voorziene risico's te dekken.	Jean Bierhuizen/ Martijn van Eijnatten	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
74 D66	Nina Sophie Vroom	72-73	6.2		Zijn de bezoekersaantallen na de corona-periode bij het Huis van Hilde weer hersteld? Hoeveel bezoekers ontvangt het Huis van Hilde nu jaarlijks en uit welke leeftijdscategorieën bestaan deze bezoekers? Hoeveel dragen de inkomsten uit bezoekers procentueel bij aan de exploitatie van het Huis van Hilde? Is het Huis van Hilde ook in staat om uit andere bronnen inkomsten te genereren?	De bezoekersaantallen van het Huis van Hilde zijn weer terug op het niveau van voor Corona. In 2019 ontvingen het Huis van Hilde 28.553 bezoekers. Voor dit jaar verwachtten we op basis van de bezoekersaantallen tot nu toe (26.441) en de prognose voor de laatste 3 maanden van het jaar in totaal 33.000 bezoekers. In de eerste 9 maanden van 2023 waren van de 12.000 bezoekers met museumkaart 22% kinderen t/m 18 jaar. Van de 15.000 bezoekers zonder museumkaart weten we dat 37% kinderen t/m 18 jaar betrof. De kosten van Huis van Hilde (incl. personeel) betreffen voor een belangrijk deel ook het beheer van het depot. Als we uitsluitend kijken naar de materiele exploitatiekosten van het museumdeel dragen de inkomsten uit bezoekers in 2023 ruim 30% bij. De mogelijkheden om uit andere bronnen inkomsten te genereren zijn beperkt. Het Huis van Hilde kan als overheidsinstelling geen beroep doen op fondsen en subsidies van andere overheden.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk Gebied	
75 D66	Nina Sophie Vroom	74	6.3		Betreft in 6.3 Wat gaan we doen punt 1.2: Hoeveel geld is er tot nu toe besteed aan welke instellingen om te verduurzamen. Wat is de reden dat de regeling is verlengd tot eind 2023: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Economie_Werk/Projecten/Ontzorgingsprogramma_Verduurzaming_Maatschappelijk_Vastgoed	Vanaf de start van het ontzorgingsprogramma, in april 2021, tot en met juli 2023 is een bedrag van € 1.187.914,- (ex BTW) besteed aan verduurzamingsadviezen. Hiermee zijn (en worden) tot nu toe voor 190 gebouwen in eigendom van 104 instellingen ontzorgingstrajecten doorlopen. Specifiek gaat het om: - 30 culturele instellingen met 54 gebouwen - 61 dorpsuizen met 67 gebouwen - 13 kleine gemeenten met 69 gebouwen Deze kaart toont welke eigenaren tot nu toe deelnemen. Het Rijk heeft de regeling (SPUK) met een tweede tranche verlengd tot eind 2024 en uitgebreid, omdat de regeling zichtbaar voorziet in een behoefte. Niet alleen in Noord-Holland, maar in alle provincies. Ook heeft het Rijk een derde tranche in voorbereiding genomen die, naar het zich laat aanzien, zal starten in 2025.	Michiel de Graef	Jeroen Olthof	Leefomgeving	
76 D66	Wesley van der Heijden	55	5.1		Is de 7,5% nog te realiseren nnn mogelijk te maken met nieuw aan te leggen bos?	De opgave tot en met 2030 voor bosaanplant binnen NNN, of nieuw te realiseren NNN, is 140 ha voor de gehele provincie, en verdeeld over de PPLG-regio's: Wadden, Kop van Noord-Holland en West-Friesland: 29 ha, Noord-Kennemerland 77 ha, Laag-Holland 2 ha, Zuid-Kennemerland en Amstel-Meerlanden 32 ha, Gooi en Vechtstreek 0 ha. Van de opgave is momenteel 10,5 ha gerealiseerd, beschikt of in behandeling. Een verdere 126 ha zijn in voorbereiding. Hierbij gaat het om meer of minder concrete initiatieven en er zal zoveel mogelijk aansluiting worden gezocht bij bestaande ontwikkelingen en gebiedsprocessen.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuille houder	Commissie	Bijlage of hyperlink
77 D66	Sijmen	Mülder	80	7.1	Waarom wordt er voor prijsstijgingen tot '27 per jaar circa 52mln aan stelposten ingecalculleerd. Als het zo structureel is, dan kan het toch anders weggezet worden?	Verschillende budgetten kennen verschillende regimes voor prijsstijgingen. Dit is onder meer afhankelijk van het type uitgaven waarvoor een budget bedoeld is. Mede daarom wordt het verwerken van prijsstijgingen centraal geregisseerd via deze stelpost. Daarnaast zorgt deze manier van verwerken er voor dat we inzichtelijk hebben wat de omvang van de toekomstige prijsstijgingen is zodat we hier grip op kunnen houden. Een nadere toelichting op de verwerking van de stelpost is opgenomen op blz. 78 van de begroting onder het kopje 7.1.8 Stelposten.	Mirjam Luimstra	Esther Rommel/Jeroen Olthof	Bestuur	
78 D66	Sijmen	Mülder	1		Wordt er nog een publieksvriendelijke versie van de begroting gemaakt? Misschien zo'n keek filmpje of een gave infographic?	Online is een publieksvriendelijke versie van de begroting beschikbaar. En er komt een nieuwe animatie (filmpje). Hier wordt nog aangewerkt en deze wordt online gezet zodra de begroting is goedgekeurd door PS.	Koen Pruymboom	Esther Rommel	Bestuur	https://noordholland.begroting-2024.nl/
79 GroenL inks	Peter Korzelius		127 § 3.5		Coöperatieve vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A. Ook hier is sprake van een negatief resultaat in 2022 die het eigen vermogen behoorlijk aantast. Welke maatregelen worden genomen om het eigen vermogen niet verder te laten dalen?	Het negatieve resultaat in 2022 bij DOVA is voornamelijk ontstaan door eenmalige uitgaven die pas vanaf 2023 worden gecompenseerd vanuit de ledenbijdragen. Verder heeft ook DOVA te maken met een relatief hoog (ziekte) verzuim waardoor de kosten voor bijvoorbeeld inhuur hoger zijn uitgevallen in 2022 en hogere kosten die direct verband houden met de hoge inflatie. De verwachting is dan ook dat het negatieve resultaat 2022 eenmalig is. Voor 2024 en verder verwacht DOVA een positief resultaat en heeft het bestuur de opdracht de reservepositie te verbeteren.	Wim Voordenhout/Florien Goosens	Esther Rommel/Jeroen Olthof	Bestuur	
80 VVD	Joost van Gilse		5	Fin	U benoemt de "uitvoeringskosten Masterplan Wonen (€ 1,4 miljoen)". Kunt u aangeven welke structurele kosten dit betreft?	Dit betreft budget voor ambtelijke capaciteit - met name gebiedsontwikkelaars - voor de uitvoering van het Masterplan wonen.	Silvia van der Meij	Jelle Beemsterboer	Ruimte	
81 VVD	Joost van Gilse		34	3.1	U schrijft: "De provinciale rol van beoordelen en toetsen van gemeentelijke ruimtelijke plannen vervalt, omdat de Omgevingswet uitgaat van vertrouwen." Niettemin hebt u de afgelopen periode diverse malen bezwaren gemaakt tegen gemeentelijke plannen. Vindt u vertrouwen dan toch gerechtvaardigd? Stopt u ook met bezwaar maken? Of gaat u alleen nog reageren op meldingen van derden?	Volgens de Omgevingswet moeten wij erop vertrouwen dat de gemeenten zich houden aan de wetgeving, zoals de Omgevingsverordening NH2022. Mocht er desondanks een plan door een gemeente in procedure worden gebracht dat strijdig is met onze verordening dan kunnen wij ons wettelijk instrumentarium van zienswijze, beroep instellen of reactieve interventie inzetten ter borging van het in geding zijnde provinciaal belang. Wij zullen gemeenten per brief verzoeken ons vroegtijdig te informeren indien een strijdig plan door de gemeente in procedure wordt gebracht. Daarnaast kan door monitoring blijken dat er een strijdig plan in procedure is gebracht. Wij zullen gemeenten per brief verzoeken ons vroegtijdig te informeren indien een strijdig plan door de gemeente in procedure wordt gebracht. Daarnaast kan door monitoring blijken dat er een strijdig plan in procedure is gebracht.	Silvia van der Meij	Esther Rommel	Ruimte	
82 VVD	Joost van Gilse		35	3.1	U schrijft: "Voor provinciale projecten met een ruimtelijke impact worden adviezen opgesteld." Welke adviezen, naast de onderzoeken ter versterking van de ruimtelijke structuur van Noord-Holland, worden hier bedoeld? Wie stelt deze adviezen op?	Binnen de sector Ruimtelijke Ontwikkeling geven de (strategische) beleidsadviseurs RO adviezen over provinciale programma's en projecten, zoals Energietransitie, PPLG, Hollandse Waterlinies en OV-knooppunten.	Silvia van der Meij	Esther Rommel	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
83	VVD	Joost van Gilse	35	3.1	U gaat samenwerken met kennisinstituten en bedrijven binnen Nederland, Europa en Californië om gezamenlijk kennis op te bouwen over de markt en nieuwe technologische ontwikkelingen in de luchtvaart. Waarom buiten Europa alleen in Californië?	Internationale activiteiten worden uitgevoerd op basis van de leidraad voor internationale zaken die door GS is vastgesteld. De samenwerking met Californië wordt ingegeven vanuit de deelname van de provincie Noord-Holland in het programma Coast to Coast op het gebied van duurzame mobiliteit. Vanuit deze deelname vanuit Smart Mobility wordt de samenwerking verbreedt op dit thema. Californië is één van de koplopers op het gebied van Sustainable Air Mobility binnen de Verenigde Staten, ze hebben de meest strenge milieuwetgeving van het land waardoor ook duurzame mobiliteit hoog op de agenda staat. Naast Californië zien we ook mogelijkheden voor samenwerking via UIC2 binnen de EU en zoeken toenadering met oa Baden-Württemberg. Deze mogelijkheden moeten nog wel worden getoetst aan de Leidraad voor internationale zaken .	Silvia van der Meij	Jeroen Olthof	Ruimte	
84	PvdD	Ilona Haas	5	P5	Saldo Natuur en landelijk gebied halveert bijna in 2027 tov 2024. Waarom is dat? Kunt u dit toelichten? Dit is opvallend omdat de uitgaven voor PPLG richting 2029 stijgen naar 12 miljoen.	De op pagina 5 weergegeven tabel geeft het totaal weer van de lasten minus de baten van het gehele Begrotingsprogramma 5. Natuur en Landelijk Gebied, zoals weergegeven op de pagina's 53 t/m 66. Het verschil kan voor het grootste deel worden verklaard door de onttrekkingen aan de Reserve Groen op basis van de binnen deze reserve beschikbare middelen (zie Financiële tabel Beleidsdoel 5.1, onderdeel Reserve Groen en de toelichting hierop onder het kopje 'Financiële ontwikkelingen' op pagina 55) én het aflopen van de Decentralisatie Uitkering Waddengebied (zie Beleidsdoel 5.3, tabel en toelichting hierop op pagina 60).	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
85	PvdD	Ines Kostic	3 en 5	P2	We hebben nu een gedeputeerde Natuur en Klimaat, juist om de klimaat- en natuurrisico in samenhang aan te pakken (zoals PS eerder per motie heeft uitgesproken). We zien dat in de programmastructuur een aantal zaken zijn aangepast, maar natuur en klimaat nog steeds in aparte programma's staan (en zo onder verschillende gedeputeerden lijken te komen). a) Hoe wordt geborgd dat het beleid rondom natuur en klimaat integraal wordt meegenomen in het beleid van gedeputeerde Kocken en haar team? Hoe wordt dat ook financieel geborgd? b) Kunt u een voorstel doen voor een alternatieve opzet van dit deel van de programmastructuur, waarmee meer recht wordt gedaan aan het belang dat PS hecht aan het in samenhang aanpakken van de klimaat- en natuurrisico?	De verdeling van de portefeuilles in het college van GS is het resultaat van de onderhandelingen tussen de coalitiepartijen. In antwoord op sub a kan in algemene zin gesteld worden dat het college van GS, als collegiaal bestuur, ernaar streeft om alle beleidsterreinen met een integrale blik te benaderen. Zo ook de thema's natuur en klimaat. Die integrale afweging op dossiers geldt eveneens voor de vraag op welke wijze de beperkte financiële middelen optimaal ingezet kunnen worden. In antwoord op sub b zijn wij van mening dat de huidige opzet van de begroting Provinciale Staten voldoende in staat stellen om beide opgaven in samenhang met elkaar aan te sturen. Wij staan echter altijd open voor suggesties ter verbetering en zullen deze te allen tijde serieus in overweging nemen.	Wouter Kegel / Jean Bierhuizen	Rosan Kocken/Esther Rommel	Leefomgeving/ Landelijk gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
86	PvdD	Marc Hanou	5	P3	Is het daar genoemde bedrag voor MRA-Wonen (3 mln) het enige dat de PNH materieel besteedt aan wonen in Noord-Holland Zuid? En waar wordt dit bedrag aan besteed?	Nee, het bedrag van € 3 mln is bedoeld voor de subsidie van de flexibele schil in heel Noord-Holland. De flexibele schil betreft subsidiering van de capaciteitskosten bij gemeenten voor de uitvoering van woningbouwprojecten. Daarnaast is er ook b.v. incidenteel € 7 mln beschikbaar gesteld voor het knelpuntenbudget (fysieke knelpunten bij woningbouwprojecten).	Silvia van der Meij	Jelle Beemsterboer	Wonen	
87	PVV	R. van Tiggelen	24	2.1	“Extern onderzoek naar het verder verbeteren van de huidige ondersteuning voor de opwek van zonne-energie en windenergie, met aandacht voor de uitdagingen van de zon-op-dak-opgave.” VRAAG Komt er ook een breed extern onderzoek naar financiële, ruimtelijke, sociaal-economische, milieu- en natuurgerelateerde risico's van zonne- en windenergie?	Nee	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
88	PVV	I. Bezaan	107 § 3.4		De provincie is trots: "Wij zijn een aantrekkelijke werkgever waar medewerkers kunnen groeien en waar integriteit hoog in het vaandel staat". Medewerkers gaan actief de dialoog aan over diversiteit en inclusie, "Wij zijn trots op wat we als provincieorganisatie doen en wie we zijn." VRAAG: Op welke wijze gaan medewerkers op dit moment en in 2024 actief de dialoog aan over diversiteit en inclusie?	Als organisatie en werkgever hechten wij veel belang aan het welzijn van medewerkers. De provincie is een werkgever voor iedereen. Recent is door de commissaris van de Koning het opschrift van artikel 1 van de grondwet onthult bij de ingang van het Houtplein. Deze belangrijke waarden willen we voortdurend blijven uitdragen. Als werkgever, en ook in onze relatie met de samenleving. Specifiek wordt door de Diversiteit & Inclusie (D&I) ambassadeurs het onderwerp ter sprake gebracht onder collega's onderling. Tijdens de workshops D&I die in alle sectoren wordt gegeven, wordt actief dialoog gestimuleerd aan de hand van oefeningen en theorie. Hiernaast worden lezingen georganiseerd waarin verschillende D&I onderwerpen worden uitgelicht, waarbij aan het einde altijd tijd is voor vragen, dialoog en discussie. De lezingen en workshops blijven wij in 2024 voortzetten. De ambassadeurs gaan wij in 2024 nog meer ondersteuning bieden om het gesprek met collega's aan te gaan.	Mariëlle Haller-Meijering	Arthur van Dijk	Bestuur	
89	PVV	R. van Tiggelen	13		De scores voor natuur zijn negatief. De biodiversiteit daalt en Noord-Holland heeft relatief weinig natuurgebied en groen/blauwe ruimte per inwoner. Tot 2023 is in provincie Noord-Holland ruim 52 duizend hectare Natuurnetwerk Nederland (NNN) ingericht. Hiermee ligt het percentage ingerichte natuur op 92 procent van de totale doelstelling voor 2027. VRAAG: Waaruit zou blijken dat de biodiversiteit daalt? Graag een gemotiveerd antwoord.	Dit is o.a. te zien bij de indicator Biodiversiteit in de Brede Basismonitor: https://cijfers.noord-holland.nl/dashboord/dashboord-brede-basismonitor/biodiversiteit. En het blijkt onder meer uit de living planet index zoals deze te vinden is in de publicatie Biodiversiteit in Noord-Holland 2021 (https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Natuur/Natuurbeleid/Beleidsdocumenten/Biodiversiteit_in_Noord_Holland_2021), en nader bekeken in de concept - Natuurdoelanalyses (https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Landelijk_gebied/Concept_natuurdoelanalyses).	Karen Arpad/Henk Fernee	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	https://cijfers.noord-holland.nl/dashboord/dashboord-brede-basismonitor/biodiversiteit

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
90	PVV	R. van Tiggelen	13		Is er een kans aanwezig dat de voor de provincie Noord-Holland geldende totale doelstelling voor 2027 op welke manier dan ook wordt uitgebreid? Graag een gemotiveerd antwoord.	Uitbreiding van de totale doelstelling voor 2027 is momenteel niet aan de orde. Eventuele uitbreiding is niet uit te sluiten, want er kunnen in de toekomst altijd nieuwe politieke afwegingen worden gemaakt.	Karen Arpad/ Henk Fernée	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
91	PvdD	Ines Kostic	23	P2	In november 2022 is de motie "Maak opbrengsten klimaatbeleid zichtbaar" aangenomen, waarmee GS de heldere opdracht krijgt om opbrengsten van klimaat- en ecologisch beleid zichtbaar te maken. In opdracht van de provincie heeft Berenschot in een verkenning in kaart gebracht hoe dat zou kunnen. a) Op welke wijze heeft GS de opbrengsten van klimaat- en ecologisch zichtbaar gemaakt in deze begroting, of gaat ze dat nog doen in de rest van P&C-cyclus? b) Heeft de wijziging van de structuur van de begroting ook in één zomer kunnen versnellen en afronden zonder vooraf PS te raadplegen. Kunnen we dezelfde vlotheid verwachten met het nu eindelijk in praktijk brengen van de genoemde motie? Wanneer kunnen we dit ongeveer verwachten?	Motie 201-2022 verzoekt GS om de baten van het ecologisch- en klimaatbeleid meer in beeld te brengen, en daarvoor in gesprek te gaan met experts op dit gebied. Op 1 maart hebben we u een brief gestuurd waarin we ingaan op onder andere deze moties, opties beschrijven voor een 'klimaatbeleidscyclus/klimaatbegroting' en mogelijkheden om de opbrengsten in kaart te brengen, alsmede een onderliggend onderzoek van Berenschot. De motie is door PS als afgedaan beschouwd. Op dit moment worden de opbrengsten van het klimaatbeleid zichtbaar gemaakt door de koppeling met de Brede basismonitor. Voor beleidsdoel 2.1 Bijdragen aan de energietransitie zijn in de brede basismonitor de volgende indicatoren opgenomen: - CO2-uitstoot - Energieverbruik - Hernieuwbare energie Verder zijn de ambities m.b.t. tot verduurzaming terug te vinden in de verschillende hoofdstukken van de begroting onder bereikbaarheid, economie (waar maatregelen genomen in industrie en bedrijfsleven zijn opgenomen) en andere onderwerpen. De klimaatambities uit het Coalitieakkoord worden op dit moment uitgewerkt en landen in de aangekondigde actualisatie van het Actieprogramma Klimaat. Hierin wordt ook aandacht besteed aan de impact van klimaatbeleid op andere beleidsterreinen.	Marco Berkhout	Rosan Kocken	Leefomgeving	
92	PVV	R. van Tiggelen	55	5.1	Het samen met gemeenten, natuurbeheerders, landbouw, bouw en industrie zoeken naar oplossingen en het nemen van maatregelen om de stikstofuitstoot terug te dringen, zodat planten en dieren in de stikstofgevoelige gebieden kunnen blijven groeien en leven. VRAAG Waar is het meetbare natuurherstel dat het gevolg zou moeten zijn van de enorme stikstofreductie die reeds heeft plaatsgevonden sinds 1990? Graag een gemotiveerd antwoord met zoveel mogelijk details.	De natuurdoelanalyses (NDA's) opgesteld voor de 12 stikstofgevoelige natura-2000-gebieden geven het meest accurate beeld van de staat waarin de natuur in Noord-Holland zich momenteel bevindt. In die 12 gebieden zijn in totaal 159 stikstofgevoelige habitattypes en planten/dieren met een stikstofgevoelig leefgebied in kaart gebracht. Op de vraag of NH de doelen van het tegengaan van verslechtering kan bereiken met het huidige maatregelenpakket was bij levering van de NDA's op 1 april 2023 de volgende stand van zaken aan de orde: 3 keer een Ja, 50 keer een Ja, mits en 106 keer een Nee, tenzij. Er is nog werk aan de winkel dus. Stikstof is overigens niet de enige drukfactor die van invloed is op een gunstige staat van instandhouding. Hier zijn alle details te vinden: Concept-natuurdoelanalyses - Provincie Noord-Holland.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
93	PvdD	Ines Kostic	23	P2	In november 2022 is de motie "Klimaatbegroting " aangenomen, waarmee GS de heldere opdracht krijgt om opbrengsten van klimaatbeleid zichtbaar te maken. In opdracht van de provincie heeft Berenschot in een verkenning "Klimaatbegroting en Synergiën van klimaatbeleid" opgesteld over de mogelijkheden om tot een "klimaatbegroting" te komen . Deze verkenning is positief over een vorm van klimaatbegroting (klimaatcyclus) en geeft concrete adviezen om die vorm te geven. Uit de verkenning blijkt dat een klimaatcyclus een instrument is dat afgewogen besluitvorming over de doelmatige en doeltreffende inzet van middelen ondersteunt en inmiddels door meerdere overheden nationaal en internationaal wordt toegepast. De term en inzet van een "klimaatcyclus" sluit ook aan bij de insteek van het Rijk en beter recht doet aan de doelstelling van de koppeling van het klimaatbeleid aan de P&C cyclus. Een integrale koppeling aan de gehele begroting zou volgens Berenschot recht doen aan integraliteit van de klimaatopgave. In juli 2022 is door de gedeputeerde weer bevestigd dat ze ermee aan de slag zou gaan. a) heeft de wijziging van de structuur van de begroting ook in één zomer kunnen afronden, kunnen we dezelfde vlotheid verwachten met het nu eindelijk in praktijk brengen van de genoemde "Klimaatbegroting" motie, in lijn met de verkenning van Berenschot? Wanneer kunnen we dit	Motie 200-201 is door PS als afgedaan beschouwd. In juli 2022 heeft het college aangegeven de uitwerking te betrekken in het toekomstige klimaatbeleid van de provincie. De klimaatambities uit het Coalitieakkoord worden op dit moment uitgewerkt en landen in de aangekondigde actualisatie van het Actieprogramma Klimaat. Dit betreft ook het voornemen: "We monitoren onze resultaten om waar nodig bij te sturen op onze inzet." Dit impliceert een cyclische/adaptieve werkwijze. In de uitwerking zoeken we waar mogelijk aansluiting bij de begrotingscyclus. In de uitwerking van een 'klimaatbeleidscyclus' sluiten we aan bij het Rijk en afspraken die in IPO verband.	Marco Berkhout	Rosan Kocken	Leefomgeving	
94	PVV	R. van Tiggelen	55	5.1	Het afronden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in 2029. In Noord-Holland gaat het om 56.581 hectare begrensde NNN, waarvan op peildatum 01-01-2023 reeds 92,5% was gerealiseerd. Tevens wil de provincie waar nodig de kwaliteit van de bestaande natuur verbeteren en de benodigde natuurverbindingen creëren. VRAAG Is er ooit extern onderzoek gedaan (of staat dat in de planning) naar o.a. mogelijk negatieve sociaal-economische gevolgen van het gevoerde natuurbeleid voor de provincie Noord-Holland? Graag een gemotiveerd antwoord.	In het kader van het PPLG is voorzien in een onderzoek naar de sociaal economische gevolgen van het PPLG.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
95	PvdD	Marieke van Aesch	5		Waarom is er vanaf 2024 tot 2027 ruim 20 mln minder begroot op een gezonde leefomgeving?	In het coalitieakkoord is structureel geld beschikbaar gesteld voor het vervolg en een uitbreiding van de klimaataanpak uit de vorige coalitieperiode dat is opgenomen onder programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving. Voorheen waren deze mutaties incidenteel in de begroting opgenomen. In de lasten van het jaar 2024 zijn zowel de structurele lasten opgenomen als de incidentele lasten voor activiteiten die nog worden gedekt uit de verschillende reserves. Bij de onttrekkingen ziet u deze bedragen in 2024 ook terug. In 2025 en latere jaren zijn deze onttrekkingen aanzienlijk minder (aangezien minder activiteiten worden gedaan vanuit de reserves). Vandaar dat de kosten in 2027 ongeveer € 20 miljoen lager zijn dan in 2024. Maar hier staan dus ook lagere onttrekkingen aan de reserves tegenover.	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
96	PVV	R. van Tiggelen	28	2.2	Door het uitvoeren van de provinciale VTH-taken zorgen de omgevingsdiensten dat de provinciale ambities op het vlak van een gezonde leefomgeving, klimaat, energietransitie, circulaire economie, bodem en natuurverbetering kunnen worden behaald. Door de reikwijdte van de VTH draagt deze taak ook bij aan maatschappelijke doelen van andere hoofdstukken in deze begroting. VRAAG Kunt u bij benadering een inschatting geven wat het aan fte's en kosten (graag gespecificeerd) zou schelen, wanneer omgevingsdiensten zich niet zouden hoeven bezighouden met klimaat, energietransitie en circulaire economie? Graag een gemotiveerd antwoord.	De door de provincie vastgestelde ambities voor de thema's klimaat, energietransitie en circulaire economie leiden tot werkzaamheden bij de Omgevingsdiensten (OD's). Voor een groot deel zijn deze werkzaamheden een integraal onderdeel van de reguliere VTH-taken van de OD's. Aanvragen voor energie-infrastructuur, windmolens of zonneparken moeten namelijk volgens de wet door de OD's namens de provincie worden beoordeeld. Op de bouw hiervan moeten de OD's verplicht toezicht houden. Ook op het toezicht op energiebesparende maatregelen is verplicht, net zoals de energiekeuring van klimaatinstallaties. Deze taken wordt meegenomen in de uitvoering van de reguliere VTH-taken. Enerzijds zijn de OD's dus wettelijk verplicht om zich bezig te houden met de uitvoering van VTH taken voor klimaat, energietransitie en circulaire economie, anderzijds zijn deze taken zo verweven (en soms gelijk) aan de reguliere VTH-taken dat er geen specificatie is te geven over het aantal fte die zich met deze thema's bezighouden en de kosten die hiermee samenhangen.	Tom Smeelen	Jeroen Olthof	Leefomgeving	
97	PvdD	Marieke van Aesch	8		Er wordt van 2024 t/m 2027 2 mln begroot ter bevordering van een gezonde leefomgeving. Is er hierbij rekening gehouden met extra budget om de VTH taken uit te voeren?	Het extra budget om de VTH taken uit te voeren maakt hiervan geen onderdeel uit.	Tom Smeelen	Jeroen Olthof	Leefomgeving	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
98	PVV	M. Deen	43	P4	- Stikstof vormt een stevige belemmering voor de aanpassing (aanleg/renovatie) van nieuwe infrastructuur. - De klimaatopgave (vermindere CO₂-uitstoot) heeft impact op het onderhoud en de aanleg van infrastructuur. - De kosten van aanleg en onderhoud van infrastructuur stijgen onder andere door inflatie, de impact van klimaat, tekorten op de arbeidsmarkt en een tekort aan grondstoffen. VRAAG Kunt u bij benadering aangeven voor de provincie Noord-Holland hoeveel en op welke manier de kosten van aanleg en onderhoud van infrastructuur stijgen door de impact van klimaat? Graag een gemotiveerd antwoord.	Bij onderscheid tussen klimaat mitigerende, adaptieve maatregelen en stikstof kan het volgende gesteld worden: -klimaat mitigerende maatregelen (CO₂ reductie en circulariteit) leiden gemiddeld tot ongeveer 3 % aan extra kosten. -Op basis van de klimaatstresstest zijn door de gebiedsaannemer verschillende klimaat adaptieve maatregelen uitgevoerd, zoals verbetering van de afwatering bij onderdoorgangen of het eerder maaien van bermen bij droogte. De kosten hiervan waren zeer beperkt. Bij investeringsprojecten is de effectiviteit voor het meekoppelen van klimaatadaptieve maatregelen maatwerk en zal per project worden afgewogen. Daarom is vooraf geen inschatting te maken wat de eventuele meerkosten hiervan zijn. Deze kosten kunnen sterk oplopen als er verregaande maatregelen genomen gaan worden zoals waterpeilverhoging in veenweidegebieden, waardoor funderingen van provinciale wegen die door of langs deze gebieden lopen, gaan verweken en er door deze verweking eerder spoorvorming gaat ontstaan. - De impact op nieuwe infrastructuur verschilt per project voor stikstof. Door het toepassen van maatwerk per project (bv. type materieel, ecologisch onderzoek, saldering) worden oplossingen voor de stikstofproblematiek gezocht. De mate waarin dit planning en kosten van een project kan beïnvloeden is zeer divers. Zie ook vraag 100.	Han Roebbers	Jeroen Olthof	Ruimte	
99	PvdD	Marieke van Aesch	9	5.1	Er wordt in 2027 2 miljoen minder begroot voor beschermen en ontwikkelen van de natuur, wat is daarvan de oorzaak? Hoe denkt GS met dit bedrag een bijdrage te kunnen leveren aan het oplossen van de biodiversiteitscrisis?	De manier waarop we de middelen voor beschermen en ontwikkelen van natuur inzetten, en daarmee een bijdrage leveren aan het herstel van de biodiversiteit, is beschreven in de begroting.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
100	PVV	M. Deen	43	P4	VRAAG Kunt u bij benadering aangeven hoeveel procent van voorgenomen plannen voor aanleg en renovatie van nieuwe infrastructuur in Noord-Holland op de tocht staan door stikstof, alsmede specifieke voorbeelden van projecten die zijn gewijzigd en geschrapt en/of mogelijk gewijzigd of geschrapt gaan worden ? Graag een gemotiveerd antwoord.	Zowel in infrastructurele onderhoudsprojecten als bij de aanleg van infrastructuur wordt zoveel mogelijk getracht de uitstoot van stikstof te beperken door zero emissie materieel of materieel met lage uitstoot in te zetten. Op de uitvoering en kosten van beheer- en onderhoud van infrastructuur heeft stikstof verder weinig impact omdat deze zijn vrijgesteld. De impact op de aanleg en renovatie van infrastructuur verschilt per project. Uit een eerdere inventarisatie blijkt dat ruim de helft van de projecten impact ondervindt, veelal in de vorm van vertraging en bijkomende kosten (bv project Cruquiusbrug). Er is op dit moment geen sprake van het schrappen van projecten.	Han Roebbers	Jeroen Olthof	Ruimte	
101	PvdD	Marc Hanou	9	5.2	Klopt de aanname dat - gezien dat voor 2024 €2,5 mln wordt begroot - 20% van de faunaschade €2,5 mln bedraagt en daarmee de totale faunaschade in de PNH jaarlijks €12,5 mln bedraagt? Zo nee, wat bedraagt dan de totale faunaschade?	In 2022 bedroeg de totale uitgekeerde faunaschade in Noord-Holland 11.828.816 euro. De exacte omvang van de schade is pas achteraf met zekerheid aan te geven.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	Landelijk Gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
102	PvdD	Marc Hanou	9	5.5	Waar gaat de €2 mln (die jaarlijks ook nog eens oploopt met €2 mln) in het kader van regisseren van het PPLG (structureel budget PPLG gebiedsprocessen) voor gebruikt worden?	In het coalitieakkoord zijn deze middelen beschikbaar gesteld voor extra capaciteit voor het PPLG.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	Landelijk Gebied	
103	PVV	M. Deen	43	P4	VRAAG Kunt u bij benadering aangeven hoeveel procent van voorgenomen plannen voor aanleg en renovatie van infrastructuur op de tocht staan door de klimaatopgave (verminderen CO2-uitstoot), alsmede specifieke voorbeelden van projecten die zijn gewijzigd en geschrapt en/of mogelijk gewijzigd of geschrapt gaan worden? Graag een gemotiveerd antwoord.	Er is geen wettelijk maximum gesteld aan het uitstoten van CO2 emissies voor de aanleg en renovatie van Infrastructuur, daardoor zijn of worden er ook geen projecten geschrapt of gewijzigd. Bij projecten wordt wel gestuurd op het verlagen van de CO2 uitstoot, o.a. bij de aanbesteding.	Han Roebbers	Jeroen Olthof	Ruimte	
104	PvdD	Marc Hanou	12		Als het volgens de brede basismonitor slechter gaat (want negatieve score) met klimaat, natuur, oppervlaktewater en de woningmarkt, waarom wordt er dan op deze onderwerpen geen of slechts weinig extra geld begroot? Met in het bijzonder de slechte scores voor natuur, en het achterblijven van het NNN in 2027 (92% dan naar verwachting aangelegd) (p.13)	Binnen de beperkte middelen die er zijn, menen GS met de huidige voorgestelde begroting een evenwichtige verdeling te hebben aangebracht tussen ambities, opgaven en middelen.	Henk Fernee	Esther Rommel	Bestuur	
105	PVV	I. Bezaan	NVT		VRAAG Kunt u aangeven of leden van het College, alsmede de ambtelijke organisatie op welke manier dan ook contact hebben, hebben gehad of in 2023 en 2024 gaan hebben met betrokken personen of organisaties van het initiatief Nederland Wereldstad / TristateCity? Mocht dit het geval zijn, wanneer, waar en waarover? Graag een gemotiveerd antwoord met zoveel mogelijk details.	Voor zover ons bekend is er geen contact geweest met deze organisatie.	Otte Beeksma	GS	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
106	PvdD	Ilona Haas	13		“Noord-Holland heeft relatief weinig natuurgebied en groen/blauwe ruimte per inwoner” Welke cijfers horen hierbij en hoe is dat vergeleken per provincie en per regio binnen Noord-Holland?	Zie: https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/dashboard-brede-basismonitor/groen-blauwe-ruimte en https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/dashboard-brede-basismonitor/natuurgebied-per-inwoner	Henk Fernée	Rosan Kocken/Esther Rommel	Landelijk gebied	Zie: https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/dashboard-brede-basismonitor/groen-blauwe-ruimte en https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/dashboard-brede-basismonitor/natuurgebied-per-inwoner
107	PvdD	Ines Kostic	16	1.1	“2.2 Voorleggen van een nieuw sponsorbeleid aan Provinciale Staten in 2024.” Wanneer wordt het al dan niet verlengen van de huidige sponsorcontracten voorgelegd aan PS?	Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om individuele sponsorcontracten te verlengen, op basis van het sponsorbeleid. Het nieuwe sponsorbeleid wordt voor eind 2023 aangeboden aan Provinciale Staten.	Otte Beeksmā	Jeroen Olthof	Bestuur	
108	PVV	I. Bezaan	80	7.1	In het coalitieakkoord is afgesproken dat het opcententariaf voor de motorrijtuigenbelasting verhoogd wordt van 67,9 opcenten naar 77,4 opcenten. Met betrekking tot het wagenpark wordt rekening gehouden met een jaarlijkse groei van 2%. Dit leidt tezamen tot extra opbrengsten van € 37,7 miljoen in 2024, oplopend naar € 54,1 miljoen in 2027 (7.1.1). VRAAG Kunt u aangeven wat de extra opbrengsten zouden zijn, als de opcenten weer op 67,9 zouden staan en alleen wordt uitgegaan van de jaarlijkse groei van het wagenpark? Graag een gemotiveerd antwoord.	De inkomsten uit de opcenten op de MRB bedragen in 2023 € 231,50 miljoen. Uitgaande van een autonome groei van 2% per jaar zouden de <u>extra</u> opbrengsten als volgt zijn: 2024: € 4,63 miljoen 2025: € 9,35 miljoen 2026: € 14,17 miljoen 2027: € 19,08 miljoen	Mirjam Luimstra/ Niels Meijer	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
109	PvdD	Ines Kostic	27	2.2	GS laat een onderzoek uitvoeren naar mogelijkheden voor intrekking van de vergunning voor de kooks- en gasfabrieken (KGF) van Tata Steel. Wie precies voert dit onderzoek uit? En welke externe juristen worden hierbij precies betrokken? Wanneer is de opdracht hiertoe verleend? Kunt u de opdrachtverlening aan PS sturen?	Het onderzoek naar de mogelijkheden voor intrekking van de vergunning voor de kooksgasfabrieken wordt door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) namens GS uitgevoerd. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een projectgroep van medewerkers van OD NZKG, gespecialiseerde consultants van KokxDeVoogd en externe juristen van Pels Rijcken. De opdracht is in september 2022 verleend. De opdrachtverlening kunnen wij niet aan PS sturen omdat de opdrachtverlening toezicht- en handhavinginformatie bevat, waarvan openbaarheid het onderzoek kan belemmeren. De resultaten van het onderzoek worden in het vierde kwartaal van dit jaar verwacht.	Tom Smeelen	Jeroen Olthof	Leefomgeving	
110	PvdD	Jaap Hollebeek	33	P3	Er lijkt geen budget te zijn voor natuurinclusief bouwen in het programma Ruimte en Wonen. Onder welke indicator valt dit, of is er inderdaad geen budget voor begroot?	Vanuit wonen en natuur is hier geen bedrag voor beschikbaar gesteld. Het thema maakt wel onderdeel uit van de Agenda natuurinclusief, waarin wordt ingezet op kennisuitwisseling.	Silvia van der Meij	Jelle Beemsterboer	Wonen	
111	PvdD	Jaap Hollebeek	alge me en	P5	In de Omgevingsvisie staat dat alle nieuwe ontwikkelingen natuurinclusief moeten zijn. Wanneer gaat GS een voorstel doen hoe ze dit in de praktijk gaat uitvoeren. En op welke wijze is hiermee rekening gehouden in de Begroting?	Natuurinclusiviteit wordt meegenomen in de andere beleidsthema's. We werken daarmee niet alleen aan de uitvoering van de omgevingsvisie, maar ook volgens de landelijke afspraken in de agenda Natuurinclusief. We voeren op dit onderwerp beleid gericht op kennisuitwisseling, onder meer via de aanpak Groen Kapitaal.	Ron Admiraal	Rosan Kocken	Landelijk gebied	
112	PvdD	Marc Hanou	34	3.1	Onder welke voorwaarden wil de PNH ruimte bieden aan (woningbouw)initiatieven aan de randen van bebouwing? Hoeveel financiële ruimte is hiervoor begroot? Wie profiteert van deze functieverandering? Wordt er een vereveningsfonds opgezet om het binnenstedelijk bouwen of het verdichten rond OV-knooppunten mee te financieren?	De voorwaarden waaronder PNH ruimte wil bieden aan (woningbouw)initiatieven aan de randen van bebouwing moeten nog worden bepaald. Wij hebben er geen financiële ruimte voor begroot.	Marco Berkhout/ Rien Wezenberg	Esther Rommel	Ruimte	
113	PVV	I. Bezaan	NVT	3.1	VRAAG Hoeveel statushouders zijn er in de eerste 9 maanden van dit jaar in totaal gehuisvest in alle gemeenten van Noord-Holland en hoe verhoudt dat cijfer zich tot de taakstelling? Graag een gemotiveerd antwoord.	We hebben de cijfers van de eerste 8 maanden, dus tot 1 september. Het totaal aantal gehuisveste statushouders tot 1 september is 929. De taakstelling voor 2023 bedraagt 5.833 (inclusief achterstand). De resterende taakstelling voor Noord-Holland, inclusief achterstand, voor 2023 is dus 4.904. Hiervan komt ca. de helft voor rekening van Amsterdam.	Marco Berkhout	Jelle Beemsterboer	Ruimte	
114	PvdD	Marc Hanou	34	3.1	De PNH verkent hoe meer ruimte kan worden geboden aan functiewijziging van (agrarische?) bouwpercelen. In hoeverre wordt hierbij rekening gehouden met de in voorbereiding zijnde Europese regelgeving die bekend staat onder de naam No Net Land Take?	Voor zover wij nu inschatten is No Net Land Take bij de transformatie van (agrarische) bouwpercelen niet aan de orde. Er is immers al bebouwing aanwezig. Bij de transformatie is het uitgangspunt dat per saldo minder 'steen' terugkomt, door de voorwaarde van sloop van stallen en bedrijfshallen.	Silvia van der Meij	Esther Rommel	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
115	PVV	I. Bezaan	15	P1	Het streven is om Noord-Holland samen met inwoners en partners een nog mooiere provincie te maken, en de kwaliteit van het openbaar bestuur te versterken. De provincie Noord-Holland werkt als een democratisch, transparant en inclusief provinciebestuur, dat oog heeft voor iedereen en inbreng van buiten waardeert. VRAAG Op welke manier wordt gewaarborgd in de ontwikkeling van provinciaal beleid ten aanzien van klimaat, energie en stikstof dat inbrengen van onderzoekers, wetenschappers en burgers met een andere visie dan de huidige gehanteerde narratieven bij genoemde onderwerpen, niet alleen serieus worden genomen, maar waar mogelijk ook gebruikt? Graag een gemotiveerd antwoord.	Bij de ontwikkeling van provinciaal beleid wordt gebruik gemaakt van de door PS vastgestelde uitgangspunten voor participatie. De provincie maakt participatie pas mogelijk na een zorgvuldige afweging over de toegevoegde waarde van participatie. Er moet ruimte zijn voor invloed. Aan de hand daarvan bepalen we welke vraag of vragen we willen stellen. Inbreng van onderzoekers, wetenschappers en burgers met een andere visie dan de huidige gehanteerde narratieven kunnen, wanneer gekozen wordt voor participatie, op die momenten worden ingebracht. We communiceren daarbij vooraf wat er met de uitkomsten in de besluitvorming wordt gedaan.	Marco Berkhout	Arthur van Dijk	Bestuur	
116	PvdD	Marc Hanou	37	3.2	Waarom werkt de PNH de woondeals uit op slechts het aspect betaalbaarheid en niet op essentiële andere aspecten als toegankelijkheid (welke groepen hebben toegang tot welk deel van de voorraad) en beschikbaarheid?	De woondeals worden uitgewerkt ten aanzien van betaalbaarheid (2/3 betaalbaar en 30% sociaal), huisvesting voor aandachtsgroepen en ouderenhuisvesting.	Silvia van der Meij	Jelle Beemsterboer	Ruimte	
117	PvdD	Marc Hanou	38	3.2	Met betrekking tot de inzet van de zogenaamde flexibele schil; is ooit geëvalueerd en/of aangetoond dat deze extra inzet heeft geleid tot de snellere aanleg van woningen of tot de aanleg van meer woningen?	nee de flexibele schil is nog niet geëvalueerd. Veel woningbouwprojecten hebben een omvang die in schaal groter is dan gemeenten organisatorisch aankunnen. de flexibele schil draagt er aan bij dat gemeenten kunnen blijven doorwerken aan een stabiele productie. Een evaluatie van de flexibele schil staat gepland voor 2024.	Silvia van der Meij	Jelle Beemsterboer	Ruimte	
118	PvdD	Marc Hanou	38	3.2	Komt woningbouw/verdichting bij OV-knooppunten er in deze begroting bekaaid vanaf? Waar wordt nu meer financiële ruimte voor begroot: aan het nieuwe beleid voor aan (woningbouw)initiatieven aan de randen van bebouwing of aan het reeds langlopende beleid voor woningbouw/verdichting bij OV-knooppunten?	Er is in het coalitieakkoord via incidentele middelen € 70 mln beschikbaar gesteld voor het Investeringskader Stedelijke Ontwikkeling. Hiermee wordt een extra impuls gegeven aan cruciale gebiedsontwikkelingen die nodig zijn om de woonopgave te realiseren en te bespoedigen. We oriënteren ons op hoe deze middelen zo efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet t.b.v. provinciale doelen.	Silvia van der Meij	Jelle Beemsterboer / Jeroen Olthof	Ruimte	
119	PvdD	Marc Hanou	39	3.3	Wat zijn de consequenties van de maatregelen van § 3.3 (beschermen tegen overstromingen) voor toekomstige en huidige woningbouwlocaties; vallen hierdoor geplande woningbouwlocaties af? (water en bodem sturend)	Consequenties zijn dat door de genoemde maatregelen, we betere afwegingen kunnen maken onder welke condities de locaties verantwoord ontwikkeld kunnen worden. Vooralsnog vallen geplande woningbouwlocaties niet af, aangezien er (nog) geen (juridische) instrumenten ontwikkeld zijn die dat mogelijk maken.	Tom Smeelen	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
120	PvdD	Marc Hanou	43	P4	Waarom ontbreekt bij de duurzame vervoersopties 'lopen'? Wordt in de begroting überhaupt budget vrijgemaakt voor voetgangersvoorzieningen/-beleid?	De toelichting bij de duurzame vervoersopties is niet uitputtend. Er staat 'zoals openbaar vervoer en fiets', maar lopen valt hier natuurlijk ook onder. Lopen is ook nadrukkelijk onderdeel van de Actieagenda Actieve Mobiliteit 2024-2027. In de begroting is geen specifiek gelabeld budget voor lopen/voetgangers, maar er zijn wel diverse budgetten van waaruit voetgangersvoorzieningen worden gefinancierd, zoals bij OV-knooppunten, subsidieregeling 'kleine infrastructuur' (t.b.v. verkeersveiligheid), de toegankelijkheid van bushaltes, subsidieregeling Groen (o.a. voor recreatieve wandelnetwerken) en voor het onderhouden en beheren van onze provinciale voetgangersinfrastructuur (zoals voetgangersoversteekplaatsen).	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
121	PvdD	Jaap Hollebeek	43	P4	Er lijkt geen budget te zijn voor ontsnippering en faunapassages in het programma Bereikbaarheid. Onder welke indicator valt dit, of is er inderdaad geen budget voor begroot binnen het programma bereikbaarheid? Dit lijkt een trendbreuk met de vorige periode.	Ontsnippering en faunapassages worden integraal meegenomen in de budgetten bij de uitvoering van verbeter- en vervangingsprojecten. Dit is daardoor niet apart zichtbaar in de begroting.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
122	PvdD	Jaap Hollebeek	43	P4	Er lijkt geen budget te zijn voor bermbeheer in het programma Bereikbaarheid. Onder welke indicator valt dit, of is er inderdaad geen budget voor begroot binnen het programma bereikbaarheid? Dit lijkt een trendbreuk met de vorige periode.	Bermbeheer maakt integraal onderdeel uit van de budgetten voor vast onderhoud zoals deze zijn opgenomen in de begroting. Het klopt dat deze niet apart inzichtelijk zijn. Bij de Kaderbrief 2024 is voor versterking van de biodiversiteit bij het bermbeheer ook weer budget voor 2024 beschikbaar gesteld. Bij de vaststelling van de nieuwe NIKG is het de bedoeling dit structureel te borgen.	Han Roebbers	Jeroen Olthof	Ruimte	
123	PvdD	Marc Hanou	45	4.1	Waarom ontbreekt in 'Wat willen we bereiken?' in de eerste opsomming onder 1 fijnstof?	De opsomming is niet limitatief. De opgesomde uitdagingen zijn enkele die op dit moment in het oog springen. Andere uitdagingen worden daarmee niet ontkend.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
124	PvdD	Marc Hanou	46	4.1	De 'financiële ontwikkelingen'; de lasten verminderen omdat projecten aflopen. Worden geen nieuwe projecten opgestart die de lasten verzwaren? Is het iMPI in die zin een uitputtende reeks nieuwe projecten?	In het iMPI staan de infrastructuurprojecten die de provincie uitvoert op haar eigen areaal. Dit beleidsdoel heeft echter betrekking op projecten van derden die door de provincie worden gesubsidieerd. Deze staan dus niet in het iMPI. Een aantal grote subsidiebijdragen worden verstrekt in 2024 en 2025. Voor de jaren daarna staan minder subsidiebijdragen geraamd, omdat er voor die jaren (tot nu toe) minder grote projecten overeen zijn gekomen waaraan de provincie een bijdrage levert.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
125	PvdD	Jaap Hollebeek	50	4.4	"2.1 Op basis van inspectieonderzoeken worden noodzakelijke oeververvangingsprojecten uitgevoerd. De vervangingsprojecten zijn de samenwerking is. Daar waar kansen zijn, worden natuurvriendelijke oevers toegepast om de biodiversiteit en waterkwaliteit te bevorderen." (blz. 50) Kunt u aangeven onder welke post binnen de tabel "Wat mag het kosten" op blz. 51 deze oeververvangingsprojecten zijn ondergebracht en hoe groot de raming is? Is al bekend om hoeveel en welke vervangingen het gaat?	De investeringen oeververvangingsprojecten komen niet direct tot uitdrukking in de lasten in de begroting. Dit zijn namelijk investeringen waarvan uiteindelijk, na afronding, de kapitaallasten in de provinciale lasten worden opgenomen. Deze investeringen maken onderdeel uit van de investeringen in het iMPI. U ziet de bedragen van de investeringen in de oeververvangingen daarom niet direct terug in de tabel op pagina 51. Voor nadere informatie over aard en omvang van investeringen verwijzen wij u naar het iMPI.	Han Roebbers	Jeroen Olthof	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
126	PvdD	Jaap Hollebeek	52	4.4	“2.1 Op basis van inspectieonderzoeken worden noodzakelijke oeververvangingsprojecten uitgevoerd. De vervangingsprojecten zijn ... de samenwerking is. Daar waar kansen zijn, worden natuurvriendelijke oevers toegepast om de biodiversiteit en waterkwaliteit te bevorderen.” (blz. 50) en “4.2 Samen met de TU Delft ontwikkelt de provincie levensduurverlengende innovaties. Daarnaast realiseert de provincie een biodynamische oever waarbij natuurlijke, levende gewassen worden gebruikt in plaats van harde (dode) materialen. Ook werkt de provincie aan mossen op beton als bescherming.” Vraag: Op blz. 52 wordt voor beleidsdoel 4.4 een koppeling gemaakt naar de Brede basismonitor op vier indicatoren. Is het mogelijk om ook een koppeling te maken naar de indicator ‘Biodiversiteit’ binnen de taartschijf ‘Natuur’ en/of naar ‘Oppervlaktewater’ binnen de taartschijf ‘Milieu’?	De op bladzijde 52 aangegeven indicatoren zijn gekozen omdat zij een directe relatie hebben met het beleidsdoel Infrastructuur Verbeteren en Verduurzamen. De indicatoren Biodiversiteit en Oppervlaktewater liggen bij dit beleidsdoel minder voor de hand, omdat deze indicatoren ook (en meer) door andere beleidsdoelen worden beïnvloed, bv Landbouw	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
127	PvdD	Ines Kostic	54	P5	“De provincie Noord-Holland zet zich in voor een vitaal en leefbaar landelijk gebied met economisch toekomstperspectief. In dit landelijk gebied zijn natuur en landbouw in balans en kunnen mensen wonen, werken en recreëren. Samen met de waterschappen zorgt de provincie voor voldoende en kwalitatief goed water, versterkt zij de biodiversiteit en draagt zij zorg voor de kwaliteit van het landschap.” Het Financieel Dagblad berichtte op 24 juli 2023 dat de veehouderij 9 miljard euro maatschappelijke schade per jaar veroorzaakt. O.a. door de emissie van fijnstof, ammoniak en broeikasgassen. De schade als gevolg van emissies in water is in dit onderzoek nog buiten beschouwing gelaten. 'Veehouderij veroorzaakt €9 mrd schade per jaar' (fd.nl) Hoeveel is de maatschappelijke schade ongeveer in Noord-Holland?	Daar hebben we geen exacte gegevens over. De veehouderij heeft in Noord-Holland al een relatief lage veebezetting.	Karen Arpad	Jelle Beesterboer	landelijk gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
128	PvdD	Ines Kostic	55	5.1	“Het samen met gemeenten, natuurbeheerders, landbouw, landbouw, bouw en industrie zoeken naar oplossingen en het nemen van maatregelen om de stikstofuitstoot te dringen, zodat planten en dieren in de stikstofgevoelige gebieden kunnen blijven groeien en leven.” Met hoeveel is de stikstofuitstoot in Noord-Holland teruggebracht sinds de uitspraak van de Raad van State in mei 2019?	Dat is niet scherp kwantitatief aan te geven. De standlijn in Aeries-monitor voor 2023 is 2021. Twee jaar terug. Twee jaar terug in de tijd is anderhalf jaar na de uitspraak van de ABRvS. Op dat moment was er nog nauwelijks sprake van een doorgevoerd bronmaatregelenpakket ten gevolge van de stikstofaanpak. Trend is wel dat sinds de jaren 90 de stikstofuitstoot in vrijwel alle sectoren is gedaald. Alleen is er in de landbouwsector sprake van stabilisatie en een lichte stijging.	Karen Arpad	Rosan Kocken/ Jelle Beemsterboer	Landelijk gebied	
129	PvdD	Ilona Haas	57	5.2	Welke natuurinclusieve innovaties worden toegepast om kosten voor beheer natuurbeheer te beperken?	De vraag is ons niet duidelijk.	Karen Arpad	Rosan Kocken	landelijk gebied	
130	PvdD	Ilona Haas	57	5.2	Welke middelen worden toegepast bij de “Effectieve bestrijding van invasieve exoten?” Vanuit de wetenschap weten we dat versterking van natuur helpt tegen invasieve exoten. Liggt de nadruk daarin ook op het beleid? Zo niet, gaat dit wel gebeuren?	Bij de bestrijding van invasieve exoten wordt per casus bekeken welke middelen ingezet moeten worden. De meest gebruikte middelen zijn het verwijderen en beheersen van invasieve exoten en het inzetten op systeemherstel voor de bestrijding. Welk middel wordt ingezet, verschilt per situatie. Op het moment dat er maar een beperkt aantal van een invasieve exoot in een gebied aanwezig is, is het meeste effectieve om de invasieve exoot in dit gebied helemaal te laten verwijderen. Echter, op het moment dat een invasieve exoot wijdverspreid is in een gebied, is het goed om in te zetten op versterking van de natuur. Het volledig verwijderen van deze invasieve exoot is dan niet meer haalbaar en het versterken van de natuur draagt bij aan het weerbaar maken van inheemse soorten tegen invasieve exoten. De keuzes die gemaakt worden met betrekking tot welke middelen ingezet worden per invasieve exoot, zijn altijd gebaseerd op wetenschappelijk bewijs/onderzoek.	Karen Arpad	Rosan Kocken	landelijk gebied	
131	PvdD	Marieke van Aesch	57	5.2	Het bevorderen van dierenwelzijn is als doelstelling geformuleerd. Welke concrete maatregelen worden hiervoor ingezet en welk budget is hiervoor gereserveerd?	Bij ontheffingverlening worden de beschikbare wetenschappelijke inzichten over methoden die het dierenwelzijn zo min mogelijk aantasten betrokken, zoals volgt uit de zorgplicht in de Wnb.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	landelijk gebied	
132	PvdD	Ilona Haas	57	5.2	Welke prioriteiten worden gesteld bij “het bevorderen van dierenwelzijn”? Welke diersoorten betreft het hier?	We verwijzen naar antwoord 131. Dierenwelzijn is een aspect van de doelstelling ‘plant- en diergezondheid’ voor kringlooplandbouw. Binnen kringlooplandbouw onderscheiden we zeven doelen. Die doelen werken we uit naar Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) op bedrijfsniveau. Voor de KPI dierenwelzijn kijken we ook naar de uitkomsten van het convenant dierwaardige veehouderij waarbij de Raad voor Dierenaangelegenheden zes leidende principes voor een veehouderij beschrijft (zie ook bijgevoegde hyperlink). De wet-en regelgeving voor dierenwelzijn ligt namelijk bij het Rijk. Dat geldt ook voor het generiek instrumentarium.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	landelijk gebied	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/conv/2022/11/04/convenant-dierwaardige-veehouderij#Onderwerpen%20Convenant

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
133	PvdD	Ilona Haas	57	5.2	Hoort bij “het leveren van een bijdrage aan het voorkomen van faunaschade” ook dodelijke middelen? Welk deel van dit bedrag wordt benut om het gebruik van niet-dodelijke middelen te onderzoeken en te bevorderen?	Ja. Financiering van het onderzoek naar niet dodelijke middelen loopt via de bijdrage aan BIJ12, onderzoekscommissie.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	landelijk gebied	
134	PvdD	Ilona Haas	57	5.2	Onder welke post valt de structurele bijdrage aan wildopvangorganisaties? Welke specificatie hoort hierbij?	Er bestaat geen structurele bijdrage aan wildopvangorganisaties.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	landelijk gebied	
135	PvdD	Ilona Haas	58	5.2	“Wanneer het aantasten van dierenwelzijn echter onvermijdelijk is – bijvoorbeeld bij de bestrijding van gewasschade door ganzen – verplicht de provincie in haar ontheffingen het gebruik van de laatste wetenschappelijke inzichten over methoden die het dierenwelzijn zo min mogelijk aantasten” Op basis waarvan wordt bepaald dat aantasting van dierenwelzijn onvermijdelijk is? Is bij het vaststellen van de begroting ruimte ingeruimd voor onderzoek naar alleen het gebruik van niet-dodelijke middelen en welke besparingen of extra kosten dit met zich mee kan brengen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is de specificatie hiervan?	De afweging wordt gemaakt bij de ontheffingverlening. Voor financiering onderzoek zie antwoord op vraag 133. Er is ons geen onderzoek bekend naar de financiële gevolgen van niet dodelijke middelen.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	landelijk gebied	
136	PvdD	Ilona Haas	58	5.2	Gebruikt GS het rapport “Innovaties voor ganzenwering en verjaging in de provincie Utrecht” bij het verkennen en inzetten van niet-dodelijke middelen? Innovaties voor ganzenwering en -verjaging in de provincie Utrecht - Groen Kennisnet	De verkenning van de alternatieven wordt meegenomen in op te stellen faunabeheerplannen. In dat kader wordt ook deze rapportage betrokken.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	landelijk gebied	
137	PvdD	Ines Kostic	58	5.2	Kunt u een overzicht sturen van alle viswateren die u verhuurt (visrechten), inclusief de wateren waarvoor dat geldt en wanneer de contracten aflopen?	In de bijlage vindt u een overzicht van alle percelen water waarvan het visrecht is verhuurd. Wij verhuren het visrecht van alle wateren, die in ons eigendom zijn. Er is sprake van 6-jarige contracten en deze worden van rechtswege verlengd voor een gelijke periode (conform artikel 33 van de Visserijwet 1963).	Karen Arpad	Esther Rommel	landelijk gebied	 20230921 Overzicht verhuur visrechten

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
138	PvdD	Jaap Hollebeek	75	6.3	In het programma Cultuureducatie Met Kwaliteit werken scholen en culturele instellingen in het hele land samen om kunst en cultuur een vast onderdeel van het lesprogramma te maken. Het betreft primair onderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs of MBO. De site laat zien dat er 4 instellingen meedoen in NH, allemaal in stedelijke gebied rondom Amsterdam. Home - Cultuureducatie met Kwaliteit Uit de website PleinC is op te maken dat dit lang niet voldoende is om cultuureducatie met kwaliteit te garanderen in heel Noord-Holland, in alle genoemde gremia. Vraag: Het huidige structurele budget voor regionale samenwerking van gemeenten op het gebied van cultuur voor het 'matching programma cultuureducatie met kwaliteit' is bedoeld om cultuureducatie met kwaliteit te garanderen in zoveel mogelijk scholen in Noord-Holland. Kan de provincie aangeven welke kaders zij stelt aan deze matching en welk bedrag nodig is om een evenredige spreiding over Noord-Holland (dus ook Noord-Holland Noord) en doelgroepen (i.e. primair onderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en MBO) te garanderen?	In Noord-Holland zijn zeven culturele instellingen penvoerder CmK voor de steden (> 90.000 inwoners) en Plein C voor 26 kleine en middelgrote gemeenten. Lokale culturele instellingen zijn aangehaakt als samenwerkingspartner bij de penvoerders. Dit zorgt voor spreiding over geheel Noord-Holland in zowel het stedelijk als landelijk gebied. Hoewel zes gemeenten financieel niet bijdragen, krijgen de scholen in die gemeenten via Plein C (uitvoerder provinciaal programma) toegang tot cultuureducatie. Uitgangspunt is dat elk kind in Noord-Holland recht heeft op goed cultuuronderwijs en dat alle scholen kunnen profiteren van cultuureducatie. De focus lag op primair onderwijs en omwille van kansengelijkheid zijn binnen het provinciaal programma sinds 2021 het speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs toegevoegd. Om cultuureducatie kwantitatief en kwalitatief op peil te houden, en in de toekomst alle scholen PO (447), VO (150), speciaal onderwijs (50) en MBO (73) te bereiken, zijn de middelen die in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit beschikbaar komen (van het Rijk en onze eigen matchingsmiddelen) op termijn mogelijk niet meer toereikend.	Michiel de Graef	Jeroen Olthof	leefomgeving	visrechten
139	PvdD	Jaap Hollebeek	75	6.3	Kan cultuur worden verwerkt in de Brede basismonitor, bijvoorbeeld door de indicator 'Afstand tot cultuur'?	Wij nemen dit mee bij de doorontwikkeling van de Brede Basismonitor. Wat hierbij wel meespeelt is dat we het aantal indicatoren in de Brede Basismonitor niet te groot willen laten worden. Afstand tot cultuur is weer uit te splitsen in: musea, podiumkunsten, poppodia, enz. Daarnaast is deze indicator geen onderdeel van de CBS Regionale Monitor Brede Welvaart die een belangrijkste basis vormt voor de Brede Basismonitor. Gegevens over afstanden tot culturele voorzieningen kunt u hier vinden: https://cbsinuwbuurt.nl/	Michiel de Graef/Henk Fernee	Jeroen Olthof	leefomgeving	https://cbsinuwbuurt.nl/
140	PvdD	Jaap Hollebeek	124		Wat doet de provincie NH om de trend van 2% (autonome) groei van het wagenpark te breken, om daarmee een bijdrage te leveren aan het beperken van mobiliteit en daarmee een concrete bijdrage aan vrijwel alle opgaven waar de provincie voor staat?	In het door uw staten vastgestelde Perspectief Mobiliteit staat aangegeven dat wij inzetten op een mobiliteitstransitie door te verminderen, veranderen en te verbeteren. We zetten nadrukkelijk in op het stimuleren van actieve Mobiliteit (wandelen en fietsen), versterken van het Openbaar Vervoer en deelmobiliteit. Met het actief inzetten van de Werkgeversaanpak willen wij ook mobiliteit voorkomen door thuiswerken en reizen buiten de spits te stimuleren (spreiden en mijden).	Frans v.d. Linden en Shirin Jaffri	Jeroen Olthof	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuille houder	Commissie	Bijlage of hyperlink
141	PvdD	Marieke van Aesch	221	P2	Er is drie maal 70.000 euro subsidie aangevraagd voor 2024 voor de aanstelling van een warmteregisseur voor de gemeente Hilversum, gemeente Aalsmeer en OD IJmond. Kan worden aangegeven wat de doelstellingen zijn van deze warmteregisseurs in 2024 en wat hun werkzaamheden precies zijn? Op welke manier worden andere gemeenten ondersteund op dit vlak?	De doelstellingen van een warmteregisseur zijn het versnellen van aanleg warmtenetten en mogelijk coördinatie collectieve aanpak energiearmoede of inkoop duurzaamheidsmaatregelen zoals isolatie of warmtepompen. Belangrijkste werkzaamheden zijn het bij elkaar brengen van partijen inclusief de opzet van een governancestructuur. Nadruk ligt op de regisseurs-/procesrol en minder op de inhoud. Daartoe worden onderzoeken uitgezet, een plan van aanpak opgesteld en een routeplan gemaakt voor een gezamenlijke uitrol binnen afgesproken prioriteiten. Niet alle gemeenten hebben behoefte aan een regisseur, omdat ze die zelf in huis hebben of nog niet in die fase zitten. Andere gemeenten worden meer op inhoud ondersteund vanuit het SPDE. Via de nieuwe regeling vanuit het NPLW gaan we de komende 3 jaar regisseurs, coördinatoren en experts inhuren die voor meerdere gemeenten tegelijk in een warmteregio aan de slag kunnen.	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
142	PvdD	Jaap Hollebeek	223	P5	In het programma Natuur en Landelijk Gebied is maximaal € 591.220 aan subsidie begroot voor Gemeente Haarlemmermeer, Aanleg noodzakelijke natuurverbinding Groene As. Zijn er bij die projecten ook (vaar)wegen gemoeid?	In beginsel niet.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
143	PvdD	Jaap Hollebeek	224	P5	In het programma Natuur en Landelijk Gebied is maximaal € 70.000 aan subsidie begroot voor Gemeente Diemen, ecologische verbindingen Diemerscheg. Zijn er bij die projecten ook (vaar)wegen gemoeid?	In beginsel niet.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	
144	PvdD	Marieke van Aesch	225	5.2	Er is 100.000 euro subsidie aangevraagd door gemeente Haarlemmermeer voor de uitvoering van de Bossenstrategie. Kan worden aangegeven hoe dit geld gaat worden besteed (pijlers Landelijke Bossenstrategie) en om hoeveel hectare bos dat gaat?	In het kader van de - vanuit het Programma Natuur (SPUK) opengestelde - Uitvoeringsregeling Boscompensatie heeft de gemeente Haarlemmermeer subsidie aangevraagd (1.3M) voor 3 aan te leggen bosparken met een gezamenlijke oppervlakte van 29 ha. Een beschikking voor 16 ha (842.000 euro) is momenteel in behandeling. Boscompensatie maakt deel uit van de eerste pijler van de Bossenstrategie 'Meer Bos'.	Karen Arpad	Rosan Kocken	landelijk gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
145	PvdD	Ines Kostic	23, 50		Goed ecologisch bermbeheer is cruciaal om bij te dragen aan de oplossing van de klimaat- en natuurgroei. Uit het onderzoek blijkt tevens het belang van monitoring groot is. a) Is het bermbeheer beleid afgelopen jaren gemonitord en geëvalueerd? Zo ja, kunt u ons de rapporten toesturen? Zo nee, wanneer komt er een evaluatie? b) Ziet GS kansen om ecologisch bermbeheer te verbeteren, in overleg met ecologen? c) Gelderland laat jaarlijks de bermen inspecteren door ecologen. Doet dat provincie dat ook of ziet zij mogelijkheden om ecologisch bermbeheer op deze manier te volgen en indien nodig te verbeteren?	a. De biodiversiteit van de provinciale wegbermen wordt gemonitord door een extern ecologisch adviesbureau. Hun opdracht loopt van 2022 tot en met 2025. Het doel van deze monitoring is de effecten van aangepast maai-beheer te kunnen bepalen en het verzamelen van data door het monitoren van de soortenrijkdom en hierdoor de ontwikkeling van de biodiversiteit in de bermen kunnen meten. Na het eerste jaar monitoring (2022) is een tussentijdse evaluatie gehouden. Het meetnet is geoptimaliseerd. De rapportage is nog niet beschikbaar, maar de inventarisatiegegevens worden toegevoegd aan de openbare databank van de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) en op de Floron Nectarindex. In één van de contractgebieden worden de bermen bovendien jaarlijks gemonitord door een ecooloog van de aannemer, waarbij deze worden beoordeeld op kansen voor verbeteren van de biodiversiteit. Hierbij wordt de huidige vegetatie vergeleken met de situatie en doelen uit de nulmeting uit 2018, voor aanvang het gebiedscontract. Jaarlijks worden de bevindingen gerapporteerd en wordt het beheer bijgestuurd indien nodig. b. Mogelijkheden voor optimalisatie van het ecologisch bermbeheer en kansen voor verbetering van de biodiversiteit worden periodiek besproken met ecologen en gebiedsaannemers. c. Bermmonitoring zal gecontinueerd worden om zo de ontwikkelingen van de vegetatie in de bermen kunnen volgen en indien nodig het beheer te kunnen bijsturen. Het beheer van de bermen zal mee-evolueren met toenemende kennis en innovaties.	Han Roebers	Jeroen Olthof	Ruimte	
146	PvdD	Ellinoor Jorna	159		Er is alleen incidenteel geld beschikbaar voor asielbeleid terwijl we weten dat het aantal asielzoekers de komende jaren zal oplopen. De Tweede Kamer sprak al eens over een heuse “asielcrisis”. •Waarom is er niet gekozen voor een structureel geldbedrag of zelfs jaarlijks oplopend?	Dit bedrag is bedoeld ter uitvoering van de taken waarvoor uw Staten in de brief van 15 juni 2023 (2043601/2043613) zijn geïnformeerd. Het gaat hier onder andere om personele capaciteit ter ondersteuning van de provinciale regietafel asielopvang, taken gerelateerd aan RO- en woonbeleid, en eventuele ruimtelijke onderzoeken. In afwachting van de komst van de Spreidingswet en het nieuwe kabinet worden voor deze taken structurele middelen vanuit het Rijk voorzien. Om die reden gaat het hier om een incidenteel bedrag	Wouter Kegel	GS	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
147	PvdD	Ellinoor Jorna	107	§ 3.4	Op pagina 107 lezen we: "Wij zijn een aantrekkelijke werkgever waar medewerkers kunnen groeien en waar integriteit hoog in het vaandel staat". Medewerkers gaan actief de dialoog aan over diversiteit en inclusie, "Wij zijn trots op wat we als provincieorganisatie doen en wie we zijn.". Toch leveren de trefwoorden inclusie en lhbt, racisme en diversiteit niets op (behalve de termen diversiteit en inclusie met andere semantiek- Natuurinclusief/biodiversiteit) terwijl de provincie een erkende regenboog provincie is. Het stuk geeft weinig echte invulling aan dit thema. Zijn er structurele plannen om gemarginaliseerde groepen in veiligheid en tot hun recht te brengen de komende 4 jaar?	Het gaat om het uitdragen waarden. De provincie is een werkgever voor iedereen. Recent is door de commissaris van de Koning het opschrift van artikel 1 van de grondwet onthult bij de ingang van het Houtplein. Deze belangrijke waarden willen we voortdurend blijven uitdragen, in gedrag en handelingen. Als werkgever, en ook in onze relatie met de samenleving. Het vernieuwde beleid m.b.t. psychosociale arbeidsbelasting (waaronder seksuele intimidatie, agressie en geweld, pesten en intimidatie en discriminatie) is recent vastgesteld. De implementatie wordt nu voorbereid en gaat binnenkort van start. Verder voeren we op dit moment een onderzoek uit hoe we onze culturele diversiteit kunnen verbeteren en versterken. Het uitdragen van waarden staat voorop. De provincie is een werkgever voor iedereen. Dat zit naar ons idee niet in het opschrijven van specifieke termen in beleid, maar in het zijn van een organisatie waarin iedereen zich thuis voelt.	Marielle Haller-Meijering	Arthur van Dijk	Bestuur	
148	PvdD	Ellinoor Jorna	16	1.1	1.1-1.2 stelt dat "de provincie voert actief beleid om gewenst gedrag te bevorderen en ongewenst gedrag tegen te gaan". •Doelt de provincie hiermee op de eerder genoemde integriteitsonderzoeken en bijvoorbeeld de trainingen in het inwerkprogramma of doelt de provincie hier ook mee binnen de maatschappij? •Welke soorten van gewenst gedrag krijgen hier de focus, gaat het ook om bijvoorbeeld informatieverstrekking en monitoring op het gebied van veiligheid en inclusie? Denk hierbij aan ableisme, racisme, homo en trans-fobie tegen gaan. •Wat is hier het "actieve" deel van het beleid? Wat gaat de provincie hier structureel voor doen?	De provincie doelt hierbij op integriteitstrainingen voor alle nieuwe medewerkers en voor bestaande sectoren maar ook voor politieke ambtsdragers, het voeren van beleid tegen psychosociale arbeidsbelasting, het bieden van handvatten (uit het voormalige programma DADEN) voor het elkaar aanspreken op gedrag en op het updaten van de gedragscodes voor ambtenaren en politieke ambtsdragers. Hoewel ambtenaren en, met name, politieke ambtsdragers in de samenleving een voorbeeldfunctie bekleden en er gesteld zou kunnen worden dat hun gedrag van zekere invloed is op het gedrag van inwoners van de provincie, wordt er niet actief beleid gevoerd dat zich richt op de maatschappij. We verwachten als provincie natuurlijk ook gewenst gedrag van onze opdrachtnemers, zoals maatschappelijk verantwoord ondernemen en inzet op het gebied van social return. Als provincie dragen we zodoende waarden van gewenst gedrag uit naar organisaties waar wij opdrachten aan gunnen. Ook wordt er gewerkt aan een norm voor gewenst gedrag, ten aanzien van het begrenzen van agressie en geweld tegen ambtenaren en politieke ambtsdragers. Ten aanzien van diversiteit en inclusie wordt ook beleid gevoerd, gericht op de eigen organisatie.	Jelle Rinzema/Alexander Dalenoort	Arthur van Dijk	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
149	PvdD	Ines Kostic	5	5.6	Hoeveel bedraagt het budget t.b.v. van specifiek de plantaardige eiwittransitie voor komende vier jaar? (dus nog los van andere investeringen in de landbouw)	In de uitvoeringsagenda 2023-2024 van de Voedselvisie is de inzet op de eiwittransitie terug te vinden bij de acties 2,3,4,5,6,11,14,15,16,17 en 18. De bijdrage is begroot rond de € 350.000. Voor de jaren 2025 en 2026 moet nog bepaald worden of er opnieuw een uitvoeringsagenda Voedselvisie wordt vastgesteld of dat op andere wijze invulling wordt gegeven aan de doelen van de Voedselvisie, bijvoorbeeld via het PPLG.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk Gebied	
150	PvdD	Ellinoor Jorna	16	1.1	Onder het onderwerp bestuur, 1.1 Faciliteren voor de provincie, punt 2.3 stelt: De provincie stelt vanaf 2024 extra middelen beschikbaar voor communicatie en participatie. Deze gaan onder andere naar het scholieren programma, pride deelname, keti koti, inwonersparticipatie etcetera. • Wordt er hiervoor samengewerkt met en geluisterd naar belangenbehartigers zoals bijvoorbeeld het COC of The Black Archives? Er is in de vorige collegeperiode meerdere keren het belang van het betrekken van belangenbehartigers en organisaties besproken. • Neemt de besteding van de 215.000 euro die in het coalitieakkoord is begroot de taken van de provincie als regenboogprovincie in acht en het ondertekende stembusakkoord door het overgrote deel van de partijen? • Is er een compleet overzicht van het regenboogbeleid van de provincie?	In de uitvoeringsagenda 2023-2024 van de Voedselvisie is de inzet op de eiw	Otte Beeksma	Arthur van Dijk	Bestuur	
151	PvdD	Ellinoor Jorna	70	6.1	6.1-4.1 Het ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied dat de provincie opstelt met het Rijk weegt de thema's: gezonde leefomgeving, haveneconomie, circulaire economie, energietransitie, landschap en ecologie, woningbouw en water tegen elkaar af. • Wordt biodiversiteit ook meegenomen in dit verhaal? • Zo ja; waarom is ervoor gekozen dit niet explicieter te benoemen ondanks het uitroepen van de klimaat- en biodiversiteitscrisis vorig jaar?	Ja, biodiversiteit wordt meegenomen. In het Ontwikkelperspectief zijn het herstel van biodiversiteit en het versterken van de ecologie benoemd als opgaven. Ook zijn ze ruimtelijk meegenomen in de oplossingsrichtingen als onderdeel van de landschappelijke structuurversterkingen. Ook staat benoemd dat het herstel van de biodiversiteit een belangrijk argument is om de energietransitie en de economische transitie ter hand te nemen.	Marco Berkhout	Esther Rommel	Bestuur	
152	PvdD	Ellinoor Jorna	70	6.1	6.1-3.1 zegt: "De provincie besteedt extra aandacht aan omscholing van werknemers en mensen die nu niet werken naar sectoren die bijdragen aan de transitie." • Om welke sectoren gaat het hier precies? • En wordt er hierbij bijvoorbeeld ook extra aandacht besteed aan gemarginaliseerde groepen zoals migranten?	De provincie richt zich met haar A&O beleid op techniek en technologie ten behoeve van een duurzaam Noord-Holland. Verbinden van onderwijs met bedrijfsleven staat centraal. Sectoren waar we ons op richten zijn met name bouw- en installatie, haven en maakindustrie en agritech. De provincie heeft geen rol in het sociaal domein. Via het herstel- en duurzaamheidsfonds cofinancieren we momenteel projecten die werken aan de realisatie van laagdrempelige leerwerklocaties. Deze locaties zijn met name gericht op de doelgroep met meer afstand tot de arbeidsmarkt, waaronder statushouders, om hen op het eigen niveau aan de slag te krijgen in de genoemde sectoren.	Michiel de Graef	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
153	PvdD	Ines Kostic	12		"Aandachtspunten met een (licht) negatieve score zijn: klimaat, natuur, circulaire economie, oppervlaktewater, verkeersveiligheid en de woningmarkt." Dit zijn juist de grote onderwerpen waar we luxe niet meer hebben om tijd te verliezen. Welke concrete extra maatregelen neemt de provincie komende vier jaar om de klimaat- en natuurrisis in samenhang en tijdig aan te pakken?	De provincie zet via het PPLG in op het in samenhang realiseren van doelen op het gebied van o.a. klimaat en natuur in het landelijk gebied. Zie hiervoor de startversie van het PPLG. De maatregelen die daarbij horen worden de komende jaren nog verder uitgewerkt.	Karen Arpad	Rosan Kocken	?	
154	PvdD	Ellinoor Jorna	69	6.1	De begroting richt zich onder meer in dit hoofdstuk erg op circulariteit en op onderzoek naar efficiëntie en vereenvoudiging van procedures etc. • Wordt er voor de circulaire transitie ook gekeken naar meer regulerende instrumenten via het VTH-proces en de mogelijkheden die hier liggen?	In 2021/22 zijn met alle vier de Omgevingsdiensten pilots uitgevoerd om tot ervaring te komen over het meenemen van circulaire doelstellingen in hun VTH-taken. In IPO-verband is vervolgens in september 2022 door de Bestuurlijke Advies Commissie Milieu, Toezicht en Handhaving de Bouwstenenvisie Circulaire Economie en Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving vastgesteld. Hierin zijn bouwstenen voor beleid opgenomen welke provincies kunnen opnemen in het eigen beleid voor de inzet van de VTH-taken voor de transitie naar een circulaire economie. Met de OD's in Noord-Holland worden gespreken gevoerd over de implementatie van deze bouwstenen. Met de MRA is een digitaal loket opgericht waar ondernemers op een laagdrempelige manier melding kunnen maken van belemmeringen in wet- en regelgeving. In het 'MRA platform wet- en regelgeving' worden casussen besproken met vertegenwoordigers van de provincies Noord-Holland en Flevoland, gemeenten, de Haven van Amsterdam en alle omgevingsdiensten van Noord-Holland en Flevoland om gezamenlijk tot oplossingen te komen. Ook is in opdracht van de provincie is een tool ontwikkeld voor bedrijven en de omgevingsdiensten om afvalstromen van bedrijven in kaart te brengen (Bedrijfsafvalprofiel) om daarmee inzichtelijk te maken hoe deze afvalstromen hoogwaardiger toegepast kunnen worden.	Jessica Schonewille	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
155	PvdD	Ines Kostic	12		"Aandachtspunten met een (licht) negatieve score zijn: klimaat, natuur, circulaire economie, oppervlaktewater, verkeersveiligheid en de woningmarkt." Dit zijn juist de grote onderwerpen waar we luxe niet meer hebben om tijd te verliezen. Welke concrete extra maatregelen neemt de provincie komende vier jaar om de KRW-doelen te halen?	Op dit moment richt de provincie zich op de KRW maatregelen die zijn opgenomen in het RWP 2022-2027. In aanvulling hierop voert de provincie samen met de waterschappen, gemeenten, PWN, RWS en OD's een pilot uit om meer grip te krijgen op indirecte lozingen. Uiteindelijk moet dit leiden tot herstel van achterstallig werk (wat speelt in heel Nederland) en versterking van de taken op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor indirecte lozingen. Dit heeft o.a. een belangrijk raakvlak met het behalen van de KRW-doelen voor toxische stoffen en nutriënten. Ook vindt participatie plaats in het KRW-impulsprogramma waar de tussenevaluatie van het Rijk en doorrekening KRW-doelbereik onder vallen. Hiermee wordt bepaald of de doelen worden gehaald en of extra maatregelen mogelijk en nodig zijn. Daarnaast wordt in de uitwerking van het PPLG gezocht naar meekoppelkansen met de KRW, bijvoorbeeld in het ontwerp van de Groenblauwe dooradering. De waterschappen werken aan het uitvoeren van de maatregelen voor het bereiken van de KRW-doelen. Via het PPLG zet de provincie aanvullend in om maatregelen die ook bijdragen aan deze doelen. De startversie biedt daarvoor het meest recente overzicht. Op dit moment neemt de provincie geen extra maatregelen. De provincie voert samen met waterschap, gemeenten, PWN, RWS en OD's een pilot uit om meer grip te krijgen op indirecte lozingen. Uiteindelijk moet dit leiden tot herstel van achterstallig werk (wat speelt in heel Nederland) en versterking van de taken op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor indirecte lozingen. Dit heeft o.a. een belangrijk raakvlak met het behalen van de KRW-doelen voor toxische stoffen en nutriënten. Ook vindt participatie plaats in het KRW-impulsprogramma waar de tussenevaluatie van het Rijk en doorrekening KRW-doelbereik onder vallen.	Tom Smeelen	Rosan Kocken	Landelijk gebied	Karen Arpad
156	PvdD	Ellinoor Jorna	69	6.1	In 6.1 bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie lezen we: De provincie wil zowel koploper zijn in de transitie naar circulariteit als de meest mkb-vriendelijke provincie zijn. •Deze twee zouden met elkaar op gespannen voet komen te staan. Is er vooraf al prioritering voor een van de twee?	Wij ervaren niet dat hier sprake is van het op gespannen voet staan van twee ambities. Er is dan ook geen prioritering voor één van deze twee doelstellingen.	Michiel de Graef	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
157	PvdD	Ines Kostic	12		"Aandachtspunten met een (licht) negatieve score zijn: klimaat, natuur, circulaire economie, oppervlaktewater, verkeersveiligheid en de woningmarkt." Het gebruik van grondstoffen is gestegen ipv gedaald. Welke concrete extra maatregelen neemt de provincie komende vier jaar om het gebruik van grondstoffen te doen dalen en de circulaire economie versneld te realiseren?	Vanuit de Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 wordt ingezet op het stimuleren van circulair ondernemerschap en het verminderen van het primaire grondstofgebruik. Vanuit de Actieagenda zijn richtten verschillende acties zich op het verminderen van het grondstofgebruik. Er is o.a. een subsidieregeling voor circulaire ketensamenwerking opgesteld. Bedrijven die willen samenwerken in een keten om het gebruik van grondstoffen te verminderen. Ook is er een ketenaanjager circulaire bouw aangesteld. De ketenaanjager heeft als opdracht om de mogelijkheden voor circulair gebruik van bouwmaterialen in Noord-Holland Noord in kaart te brengen en bedrijven te ondersteunen bij het sluiten van grondstofketens. Het doel is om met betrokken bouwbedrijven, zorginstellingen, woningcorporaties en gemeenten te zorgen dat (secundaire) bouwmaterialen de komende jaren op grote schaal beschikbaar komen vanuit sloopprojecten worden gebruikt in toekomstige bouwprojecten om zo bijt te dragen aan een reductie van de primaire grondstofvraag in de bouwsector. Eind 2023 wordt een tussenevaluatie van de Actieagenda afgerond. Op basis van de tussenevaluatie worden acties voor het vervolg opgesteld.	Michiel de Graef	Esther Rommel	Leefomgeving	
158	PvdD	Ines Kostic	15	P2	Sinds 2016 zijn overheden verplicht het VN-Verdrag Handicap toe te passen in eigen beleid. Dat kan door bijvoorbeeld rekening te houden met mensen met een beperking bij aanleg van infrastructuur, in eigen provinciale gebouwen, bij OV en mobiliteit, etc. Op welke wijze gaat de provincie hier komende jaren verder invulling aan geven?	Voor OV heeft provincie mede het bestuursakkoord toegankelijkheid getekend. Doel is om de komende jaren het OV verder toegankelijk te maken zodat in 2040 het OV volledig toegankelijk is. Toegankelijkheid van OV zit voor een groot deel in het toegankelijk maken van haltes, hiervoor zijn we wel deels afhankelijk van de medewerking van wegbeheerders. Een plan van aanpak wordt op dit moment opgesteld en zal begin volgend jaar ter kennisname naar PS gestuurd worden. Langs provinciale fietspaden wordt de komende jaren op veel plekken (ca. 200 km) kantmarkering aangebracht. Dit is o.a. ter verbetering van de zichtbaarheid voor slechtzienden.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
159	PvdD	Ines Kostic	23	P2	Een aantal jaar terug is een initiatiefvoorstel aangenomen waarin de provincie haar ambitie uitspreekt om een afvalloze provincie te worden. Welke maatregelen gaat de provincie daarvoor nemen komende vier jaar (o.a. in strijd tegen zwerfafval) en hoeveel geld is daarvoor vrijgemaakt?	Naar aanleiding van een ingediende motie is de pilot zwerfvuil ingezet. Deze pilot wordt nog geëvalueerd. Daarmee is het nog te vroeg voor beantwoording van de gestelde vraag. De beantwoording aan de Staten zal t.z.t. plaatsvinden middels afhandeling van de openstaande motie. We komen hier dus nog op terug.	Tom Smeelen	Jeroen Olthof	Leefomgeving	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
160	PvdD	Ines Kostic	12		De beschrijving bij het thema economie bij de Brede Basismonitor nog steeds niet in lijn met ingezette koers vanuit vorige GS en het aangenomen initiatiefvoorstel NH Impact. https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/dashboard-brede-basismonitor/economie; https://assets.partijvoordedieren.nl/assets/site/noordHolland/Initiatiefvoorstel-Impact-NH.pdf De provinciale visie op nieuwe economie zoals geschetst in o.a. de Omgevingsvisie en de Uitvoeringsagenda Economie rijmt niet met achterhaalde beschrijving die nu op de website van de Brede Basismonitor staat. In de Uitvoeringsagenda staat: "Iedere Noord-Hollander moet de mogelijkheid hebben om deel te nemen in de economie en bij te dragen aan duurzame economische ontwikkeling. Een economie die de brede welvaart versterkt, brengt ook geen schade toe aan de ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn." Uit het initiatiefvoorstel NH Impact is onder andere gekomen dat GS zal kijken naar: - actualisering van indicatoren voor "Economie" op een manier dat de doelen die de provincie belangrijk vindt in de duurzame betekenseconomie, beter naar voren komen. Zoals boven zelf door provincie beschreven "een economie die geen schade brengt aan ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn." - actualisering van de beschrijving van het thema "Economie" op de website van de Brede Basismonitor. opdat het beter aansluit bij de ambities van een brede welvaartseconomie, een "economie die de brede welvaart versterkt, brengt ook geen schade toe aan de ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn".² - de doelenboom in de begroting zo aan te passen, dat de doelen die de provincie belangrijk vindt in de duurzame betekenseconomie, beter naar voren komen. a) Wanneer wordt dit volledig uitgevoerd en aangepast? b) Op welke wijze gaat de provincie bij het thema economie monitoren en reflecteren op de vraag of we op weg zijn naar een economie "die geen schade toebrengt aan ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn."?	Een brief met de stand van zaken rond het genoemde initiatiefvoorstel volgt op korte termijn. Op dit moment monitoren we het begrip 'brede welvaart' via de Brede Basismonitor Noord-Holland. Dit is geen beleidsmonitor waarin de maatschappelijke effecten van het beleid worden gemeten, maar een trendmonitor. Hiermee worden ook statenfracties ondersteund om deze trends te interpreteren, te reflecteren en te wegen naargelang de politieke achtergrond van de fractie. Het economisch beleid heeft op dit moment geen beleidsmonitor. Bij het opstellen van nieuw economisch beleid zullen we meenemen hoe onze beleidsdoelen vertaald kunnen worden in objectief meetbare indicatoren.	Henk Fernée	Esther Rommel	Bestuur	
161	PvdD	Ines Kostic	12		We zouden in kader van het initiatiefvoorstel NH Impact kijken hoe we de indicatoren voor economie meer zouden kunnen laten aansluiten op het meten van wat we eigenlijk met economie willen: een groene economie binnen draagkracht van de planeet. "Het beeld bij het thema werk is overwegend positief: alle trends zijn stabiel of bewegen in de gewenste richting. Veel mensen hebben een baan, de werkgelegenheid is hoog en de werkloosheid laag." In het kader van in kaart brengen van ontwikkelingen richting groene economie, is het mogelijk om te kijken hoe het staat met werkgelegenheid in fossiele sector en industrie ten opzichte van groene banen?	Wij gaan dit bekijken bij de doorontwikkeling van de Brede Basismonitor. Hiervoor is wel vereist dat een eenduidige landelijke definitie bestaat.	Henk Fernée	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
162	PvdD	Ines Kostic	23	P2	Energiebesparing zou volgens experts prioriteit moeten zijn. In 2021 voldeed slechts 9% van de bedrijven in Noord-Holland volledig aan de al jaren bestaande wettelijke plicht om energie te besparen. De provincie Overijssel in samenwerking met de Omgevingsdiensten concludeerde onlangs: "Onderzoek heeft aangetoond dat één toezichthouder een energiebesparing kan opleveren die gelijk staat aan de plaatsing van vijf windmolens. Dat is een enorm potentieel, die momenteel nog niet wordt benut." a) Bedrijven dienen aan de wet te voldoen en de provincie dient dat te handhaven. Hoeveel procent van de bedrijven voldoet aan de energiebesparingsplicht in Noord-Holland anno 2023? Wanneer wordt gehandhaafd bij bedrijven die er niet aan voldoen? b) Hoeveel budget is gereserveerd om huishoudens te helpen met energiebesparing voor komende vier jaar? Komt GS met een actieplan?	In het Energiebesparingsakkoord Noord-Holland 2022-2025 hebben de provincie Noord-Holland en de gemeenten samen afspraken gemaakt om bedrijven in de regio aan te moedigen energie te besparen. De provincie stelt € 8 miljoen beschikbaar voor dit doel, waarbij gemeenten de helft van de toezichtskosten voor hun rekening nemen. De provincie verleent vergunningen aan ongeveer 110 complexe bedrijven met wettelijke besparingsverplichtingen, terwijl gemeenten dit doen voor ongeveer 15.000 andere bedrijven met besparingsverplichtingen. Het toezicht op de 19 grootste (ETS) bedrijven in Noord-Holland valt onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. Omgevingsdiensten controleren namens gemeenten en provincies of bedrijven zich aan de energiebesparingsregels houden. Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht bedrijven en instellingen om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder uit te voeren. Dit is de energiebesparingsplicht. De energiebesparingsplicht geldt voor locaties van bedrijven en instellingen die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m3 aardgas(equivalent) gebruiken. Omdat onze invloed op energiebesparing van andere actoren zeer beperkt is, hebben we hiervoor geen energiebesparingsdoel opgenomen. Dat gezegd hebbende Energiebesparing is in het Nationaal Plan Energiesysteem. Kern van het Nationaal Programma Energie Besparing is het stellen van concrete sectorale besparingsdoelen om daar met gerichte maatregelen actief op te sturen. Het is de bedoeling dat het programma nog dit jaar van start gaat.	Suzanne van Noort	Jeroen Olthof	Leefomgeving	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
163	PvdD	Ines Kostic	23	P2	Het Rijk zegt dat wat betreft CO₂-uitstoot in 2030, "het streven is zelfs 60% vermindering". De provincie Noord-Holland committeert zich aan het landelijk klimaatakkoord en de daarna gemaakte afspraken om voor 2030 55% CO₂-reductie te halen ten opzichte van 1990. a) Is de provincie zich ook bereid te committeren aan het streven van het Rijk van 60%? Zo nee, waarom niet? b) Om de klimaatcrisis eerlijk en op tijd aan te pakken is een veel snellere reductie van CO₂ nodig. Gaat de provincie mogelijkheden zoeken om waar kan nog meer CO₂eq-reductie te realiseren en daarvoor lobbyen in Europa en bij het Rijk?	a) Wij hebben op dit moment nog onvolledig inzicht in het aantal bedrijven dat voldoet aan de energiebesparingsplicht. Omdat GS het belangrijk vinden dat bedrijven aan deze plicht voldoen hebben provincie, de Noord-Hollandse gemeenten en de omgevingsdiensten het Energiebesparingsakkoord gesloten. In dit akkoord zijn afspraken gemaakt over hoe wij bedrijven met een wortel en stokaanpak aanzetten om te voldoen aan de energiebesparingsplicht. Voor de uitvoering van dit akkoord heeft de provincie € 8 miljoen beschikbaar gesteld. Met het akkoord zijn de volgende doelen gesteld: eind 2023 moeten alle bedrijven met energiebesparingsplicht geïnformeerd zijn over hun energiebesparingsplicht en hoe zij daar aan kunnen voldoen. In 2026 moeten alle bedrijven aan deze plicht voldoen. Om de voortgang van het akkoord te kunnen volgen werken wij samen met de omgevingsdienst aan een monitoringsysteem. uitvoerbaar zijn om effectief te zijn als richtsnoer. Op dit moment wordt een reductie van 55% beschouwd als de meest haalbare doelstelling. b) Om de klimaatcrisis doeltreffend aan te pakken, blijven we samenwerken met het Rijk en andere partners om waar mogelijk CO₂-eq. reducties te realiseren. De ruimte voor zelfstandige ambities van de provincie is beperkt, gezien onze rol. We volgen met interesse het beleid van het Rijk. Bovendien is de Wetenschappelijke Klimaatraad momenteel bezig met het beoordelen of de bestaande ambities voldoende zijn in het licht van de zich ontwikkelende klimaatverandering. We blijven betrokken bij deze discussies en blijven openstaan voor aanpassingen in ons beleid op basis van de meest recente wetenschappelijke inzichten en beleidsontwikkelingen.	Suzanne van Noort	Jeroen Olthof/ Rosan Kocken	Leefomgeving	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
164	PvdD	Ines Kostic	24	2.1	In de doelen onder provinciale bijdrage aan de energietransitie wordt geen doel tot energiebesparing aangegeven. Dit terwijl bijvoorbeeld gemeente Amsterdam wel een duidelijk doel voor energiebesparing heeft. Dit terwijl besparing van energie in het coalitieakkoord staat. Kan voor de commissievergadering deze omissie worden gecorrigeerd en een duidelijk doel voor energiebesparing geformuleerd?	In het Energiebesparingsakkoord Noord-Holland 2022-2025 hebben de provincie Noord-Holland en de gemeenten samen afspraken gemaakt om bedrijven in de regio aan te moedigen energie te besparen. De provincie stelt € 8 miljoen beschikbaar voor dit doel, waarbij gemeenten de helft van de toezichtskosten voor hun rekening nemen. De provincie verleent vergunningen aan ongeveer 110 complexe bedrijven met wettelijke besparingsverplichtingen, terwijl gemeenten dit doen voor ongeveer 15.000 andere bedrijven met besparingsverplichtingen. Het toezicht op de 19 grootste (ETS) bedrijven in Noord-Holland valt onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. Omgevingsdiensten controleren namens gemeenten en provincies of bedrijven zich aan de energiebesparingsregels houden. Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht bedrijven en instellingen om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder uit te voeren. Dit is de energiebesparingsplicht. De energiebesparingsplicht geldt voor locaties van bedrijven en instellingen die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m3 aardgas(equivalent) gebruiken. Omdat onze invloed op energiebesparing van andere actoren zeer beperkt is, hebben we hiervoor geen energiebesparingsdoel opgenomen. Dat gezegd hebbende Energiebesparing is in het Nationaal Plan Energiesysteem. Kern van het Nationaal Programma Energie Besparing is het stellen van concrete sectorale besparingsdoelen om daar met gerichte maatregelen actief op te sturen. Het is de bedoeling dat het programma nog dit jaar van start gaat.	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
165	PvdD	Ines Kostic	30	2.2	"In het traject van verduurzaming van Tata Steel, de groenstaalroute, zorgt de provincie voor de randvoorwaarden die nodig zijn voor een goede en zorgvuldige vergunningverlening." Welke randvoorwaarden worden hier concreet bedoeld?	Het is mogelijk om energiebesparingsdoelen te ontwikkelen voor de provincie Noord-Holland. Vervolgens kunnen wij als provincie bepalen hoe we willen bijdragen aan deze doelen en wat andere actoren en partijen voor rol hebben. De bevoegdheden van de provincie op het gebied van energiebesparing zijn echter beperkt tot bedrijven en bedrijventerreinen. Hier zijn doelen en normen voor. Buiten onze directe bevoegdheden, ook wat betreft andere doelgroepen dan bedrijven, is het per definitie een inspanningsverplichting en geen resultaatverplichting. Dat gezegd hebbende energiebesparing is in het Nationaal Plan Energiesysteem (2023) opgenomen als één van de belangrijkste pijlers. Kern van het Nationaal Programma Energie Besparing is het stellen van concrete sectorale besparingsdoelen en om daar met gerichte maatregelen actief op te sturen. Het is de bedoeling dat het programma nog dit jaar van start gaat. Het ligt voor de hand om hier met de inspanningen van de provincie op aan te sluiten.	Tom Smeelen	Jeroen Olthof	Leefomgeving	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
166	PvdD	Ines Kostic	30	2.2	"Voor PFAS vertegenwoordigt Noord-Holland zowel ambtelijk als bestuurlijk het IPO in overleggen met het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW). Het doel is het aanpakken van knelpunten in de uitvoering en het beheer van projecten en op het gebied van mogelijk conflicterende beleidskaders." a) Waar liggen de grootste problemen met PFAS in Noord-Holland? Is dat ook bij Schiphol? b) Wat wordt er gedaan aan handhaving? c) Welke knelpunten ziet de provincie en wanneer krijgt PS een notitie toegestuurd over de aanpak?	a) In de provincie vindt een inventarisatie plaats naar de zogenaamde aandachtslocaties PFAS. Hierover bent u geïnformeerd per brief (december 2022, 961796/1940676). Dit zijn locaties waar mogelijk een onaanvaardbaar humaan risico of een risico voor de drinkwatervoorziening aanwezig is en eventueel beheers- dan wel saneringsmaatregelen nodig zijn om deze risico's ongedaan te maken. Naar verwachting wordt dit onderzoek dit jaar afgerond. PS zal worden geïnformeerd over de uitkomsten. Bekend is dat bij Schiphol bodemverontreiniging met PFAS aanwezig is. Hier is geen sprake van onaanvaardbare risico's voor de mens of het drinkwater. b) Gedeputeerde Staten van Noord-Holland zijn bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) voor bodemsaneringen. De VTH-taken voor bodemsanering zijn gemandateerd aan de omgevingsdiensten, waarover afspraken worden gemaakt in de uitvoeringsovereenkomsten. De meeste bodemverontreinigingen met PFAS zijn beperkt en leiden niet tot overschrijding van het saneringscriterium. Gemeenten zijn in dat geval bevoegd gezag voor grondverzet, conform het Besluit Bodemkwaliteit. c) Het Rijk heeft geen beleid voor het saneren van PFAS verontreinigde bodems. De provincie heeft daartoe reeds in 2017 een eigen beleidsregel PFAS vastgesteld, die daarna 2 maal is geactualiseerd (december 2022, 1948319/1948409). Voor PFAS in bodem zijn (nog) geen landelijke normen vastgesteld, mede omdat er nog veel onderzoek plaatsvindt naar de stofgroep PFAS. Wel zijn tijdelijke normen (INEV's) door het Rijk vastgesteld, alsmede een Handelingskader voor het omgaan met PFAS-houdend grond en slib. Geconstateerd is dat de bodemwetgeving (Handelingskader PFAS) en de waterwetgeving (Kader Richtlijn Water) op onderdelen niet op elkaar aansluiten. In het projectteam PFAS werkt I&W samen met de koepels IPO, VNG en UvW aan het uitwerken van verschillende sporen om PFAS in de bodemregelgeving op te nemen. De aanwezigheid van PFAS in de bodem kan, ook als er geen sprake is van sterke verhogingen of van onaanvaardbare risico's, een probleem vormen bij de uitvoering van projecten (grondverzet) omdat de technieken om grond te reinigen beperkt of zeer kostbaar zijn. Ook bij natuurprojecten in het duingebied wordt dit knelpunt ervaren, waarbij het gehalte PFAS in de af te voeren strooisellaag/plaggen te hoog is om elders te kunnen worden toegepast of te worden verwerkt als compost en geen geschikte reinigingstechniek voorhanden is. Provinciale staten worden jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de provinciale bodemtaken, waaronder de omgang met PFAS in de bodem.	Tom Smeelen	Jeroen Olthof	Leefomgeving	
167	VVD	Klaas-Jeroen Terwal	12		Uit de trends in de Brede Basismonitor 2023 blijkt dat het vertrouwen in de economie bij Noord-Hollandse consumenten sterk is afgenomen en eind 2022 fors negatief was. Dit in tegenstelling tot Noord-Hollandse ondernemers die aanmerkelijk positiever zijn. Wat verklaart dit verschil?	Dit zijn verschillende variabelen. Consumentenvertrouwen kijkt naar de koopbereidheid en het economisch sentiment van consumenten. Deze zaken werden in 2022 mogelijk negatief beïnvloed door de oorlog in Oekraïne, de hoge inflatie en de energiecrisis. Ondernemersvertrouwen bestaat uit een economisch verwachtingscomponent en de ontwikkeling van recente resultaten, en was sinds de coronacrisis sterk gerelateerd aan de geldende coronamaatregelen, vooral bij bedrijfstakken die direct door lockdowns werden geraakt. Het loslaten van deze maatregelen medio 2022 is een mogelijke verklaring voor de positieve scores van het ondernemersvertrouwen.	Henk Fernée	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
168	PvdD	Ines Kostic	45	4.1	Eerder is door GS toegezegd dat de provincie als beleidsdoel heeft niet alleen het aantal menselijke slachtoffers naar nul, maar ook het aantal dierlijke slachtoffers. Terecht, want mensen (en de provincie met haar infrastructuur) neemt steeds meer leefruimte van dieren in. Dan is het onze verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk slachtoffers vallen. De score voor verkeersveiligheid is nu negatief, maar er worden geen gegevens gebruikt voor aantal dierlijke slachtoffers om in te kunnen schatten of we enigszins richting ons beleidsdoel voor verkeersveiligheid bewegen. a) Kan worden verkend of er bestaande cijfers zijn m.b.t. wildaanrijdingen, die de provincie kan gebruiken om te kunnen betrekken bij evalueren van inspanningen van provinciaal beleid op dit gebied? b) Welke acties gaat de provincie komende vier jaar inzetten om te voorkomen dat dieren bij oversteken van wegen worden aangereden? c) Rijkswaterstaat plaatst palen langs wegen om aanrijdingen met roofvogels als uilen te voorkomen: .. Maakt de provincie hier ook gebruik van langs haar eigen wegen? Kan de provincie de kosten inzichtelijk maken van het plaatsen van een aantal palen langs eigen wegen?	a: Binnen de provincie worden wildaanrijdingen niet bijgehouden. Alleen in geval van schade bij wildaanrijdingen wordt soms de politie ingeschakeld. dan komt deze informatie ook beschikbaar bij de provincie. b: Bij de subsidieregeling 'kleine infrastructuur' worden alle aanvragen ook beoordeeld op impact op doorsnijding van natuurgebieden en of er voldoende gedaan is om ongevallen met dieren te voorkomen. c: De provincie plaatst bij groot onderhoud en bij verbeteringsprojecten indien nodig zogenaamde Kerkuilrollers bij vervanging van hectometerpaaltjes. Zo zijn recent bij de N242 deze rollers geplaatst.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	https://www.rijkswaterstaat.nl/nieuws/archief/2021/03/men-t-rollers-en-uilenpalen-bescherm-rijkswaterstaat-kerkuilen-langs-snelweg#:~:text=De%20palen%20worden%20oop%20plekken,waar%20ze%20naartoe%20kunnen%20vliegen
169	GroenLinks	L. Peter Korzelius	81	7.2	7.2.2. De enorme stijging van de vennootschapsbelasting tot ruim 3,6 miljoen is het gevolg vanwege de hoger geraamde grondopbrengsten van PolanenPark C.V. Wat is de achtergrond hiervan?	De hogere raming grondopbrengst PolanenPark vloeit voort uit een hogere grondwaarde die is toegerekend aan een mogelijk datacenter op de laatste uitgeefbare kavel.	Wim Voordenhout/Florien Goosens	Esther Rommel	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
170	GroenL inks	Peter Korzelius	79	7.1	De uitkering provinciefonds laat in 2026 een daling zien met haast 13 miljoen, kan het college ons informeren over de laatste stand van zaken van de gesprekken van IPO en rijk over de uitkering in het “ravijnjaar” en de jaren daarna?	In het coalitieakkoord Rutte IV is besloten om het accres vanaf 2026 niet langer te koppelen aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Voor 2026 en verder is het accres gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire wordt geactualiseerd op basis van de laatste inzichten van het CPB over de loon- en prijsontwikkeling. In de meicirculaire van het lopend jaar wordt de loon- en prijs-tranche van het lopend jaar vastgezet. In de Voorjaarsnota 2023 is besloten dat het gemeente-en provinciefonds vanaf 2027 geïndexeerd worden op basis van de ontwikkeling van het bbp. Uitgangspunt is dat de fondsen (gemeente- en provinciefonds) meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bbp volgen. De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp (8 jaar), waardoor de fondsen minder schommelen. De indexatie voor inflatie volgt die van het lopende jaar, waardoor de fondsen reëel ‘op niveau’ blijven. Het overhedenoverleg van 6 september stond in het teken van de financiën van decentrale overheden. Onderwerp van gesprek: de balans tussen ambities, taken, middelen en uitvoeringskracht van de overheden. Dit vanuit de gedeelde verantwoordelijkheid en urgentie om aan de maatschappelijke opgaven voor Nederland te werken. Daarbij is ook gesproken over het belang dat de financiële middelen daarmee in evenwicht zijn. Daarin zijn de volgende concrete afspraken gemaakt -Voor het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen (BOFv, het overleg tussen de fondsbeheerders, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen) van oktober wordt in kaart gebracht welke plussen en minnen er zijn ontstaan in de financiën van de medeoverheden. Inclusief de opschalingskorting. Het is aan een nieuw kabinet om over deze opschalingskorting besluiten te nemen. Mocht er in april 2024 nog geen nieuw kabinet zijn, dan beslist het demissionaire kabinet bij de besluitvorming over de Voorjaarsnota, ook in het licht van de overheidsfinanciën op dat moment. -Bij het BOFv bespreken we ook de mogelijkheden om incidentele middelen en overschotten in te zetten als structureel dekkingsmiddel. De fondsbeheerders (de minister van BZK en de staatssecretaris van Financiën) werken hiervoor in goed overleg met gemeenten en toezichhouders een aantal voorstellen uit. Dit kan medeoverheden helpen financiële tekorten tijdelijk te overbruggen. -Ter voorbereiding op een nieuw kabinet, brengen het rijk en medeoverheden in kaart welke mogelijkheden er met de huidige uitvoeringskracht zijn voor het realiseren van de grote maatschappelijke opgaven. Ook de actuele financiële stand van zaken wordt in kaart gebracht, net als de plussen en minnen in het gemeentefonds en het provinciefonds. Voor een aanpassing van de financieringssysteem wordt een aantal varianten uitgewerkt. -Er komt een jaarlijks Overhedenoverleg en de decentrale overheden worden goed betrokken bij het formatieproces.	Wouter Kegel/ Joris Koning	Esther Rommel	Bestuur	
171	PvdD	Ines Kostic	12		Op website van Brede Basismonitor staat: “Schiphol is een essentieel onderdeel van de Noord-Hollandse economie en speelt een belangrijke rol in de internationale connectiviteit van Nederland.” Er zijn al verschillende rapporten uitgekomen die laten zien dat Schiphol van minder waarde is voor de economie als altijd voorgesteld door de overheid. Wanneer worden deze inzichten overgenomen door de provincie?	Zoals in het coalitieakkoord beschreven is Schiphol is met onder meer haar multimodale hubfunctie economisch en voor de werkgelegenheid van groot belang. Tegelijkertijd heeft het vliegverkeer een impact op de leefomgeving. Het vinden van een goede balans hiertussen vraagt	Michiel de Graef	Esther Rommel	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
172	VVD	Klaas-Jeroen Terwal	12		Uit de trends in de Brede Basismonitor 2023 blijkt dat Noord-Holland relatief meer voortijdig schoolverlaters kent dan andere provincies. Waardoor komt dit? Licht hier een rol voor de provincie om dit samen met Rijk, gemeenten en onderwijsinstellingen tegen te gaan? Zo ja, wordt hier door de provincie met genoemde partijen ook actie op ondernomen en hoe ziet deze actie eruit?	De verschillen tussen provincies zijn niet groot. Noord-Holland scoort net wat slechter dan het NL gemiddelde en er zijn 4 provincies die nog lager scoren. De trendontwikkeling door de tijd is echter positief voor Noord-Holland. Dit is complexe problematiek waarbij vele factoren een rol spelen. Doorgaans scoren de grotere steden en de perifere regio's aan de randen van Nederland slechter. Binnen Noord-Holland zijn de scores voor vooral Amsterdam maar ook de Kop van Noord-Holland en de regio IJmond dan ook slechter. We agenderen dit thema wel bij de onderwijsinstellingen, maar hebben in het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten geen rol. Dat ligt bij de onderwijsinstellingen zelf.	Henk Fernee	Esther Rommel	Bestuur	
173	GroenLinks	Peter Korzelijs	46	4.1	Voor 2023 was voor de HOV Huizen 4,4 miljoen uitgetrokken, voor 2024 niets. De realisering van de HOV Huizen stagneert door een conflict met de aannemer. Is het te verwachten dat de provincie in 2024 een aanvullende bijdrage moet verstrekken om de aanleg mogelijk te maken?	De provincie heeft in 2021 met de gemeente afspraken gemaakt over een vaste bijdrage aan de HOV Huizen (als onderdeel van HOV 't Gooi), waarbij de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering en risicodragend is. Dit is in 2021 en 2022 met twee subsidiebeschikkingen vastgelegd. Deze wordt in diverse termijnen als voorschot uitbetaald. De provincie is niet gehouden een aanvullende bijdrage te verstrekken als de kosten hoger uitvallen dan verwacht.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
174	GroenLinks	Peter Korzelijs	26	2.1	Tennet verleent een bijdrage in het PIP hoogspanningsstation A9-zuid, wat is het aandeel in de totale kosten van het hoogspanningsstation? Is de rest voor rekening van Alliander of provincie ?	De exacte kosten van de aanleg (proces en realisatie) van een 380kV hoogspanningsstation zijn niet openbaar maar bedragen voor station zoals A9-Zuid volgens Netbeheer Nederland minimaal 100 miljoen euro (zie Basisdocument_over_energie-infrastructuur_143.pdf (netbeheernederland.nl)). De provincie draagt niet bij aan de kosten van de realisatie van dit station. Deze kosten worden volledig gedragen door TenneT. TenneT draagt naast de kosten voor realisatie ook de bijkomende kosten voor het proces (bijvoorbeeld kosten voor onderzoek en vergunningen). De in de begroting opgenomen inkomsten zijn een bijdrage van TenneT in ambtelijke kosten voor de ruimtelijke procedure die de provincie uitvoert. (PIP wordt projectbesluit onder de Omgevingswet).	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
175	GroenLinks	Peter Korzelijs	9 en 52	4.4	4.4 Wat is de reden dat er voor verbetering en verduurzaming infrastructuur geen geld wordt uitgetrokken?	In het iMPI staat dat we € 7.500.000 aan verduurzamen uitgeven in diverse projecten. Dit is opgenomen in de NIKG 2020-2023. Daarvoor geldt dat dit, uit de eigen kredietruimte afgezonderde, bedrag nog niet geheel benut is. In het huidige iMPI wordt nog een voorstel gedaan voor verdere besteding. Dit betreft de extra kredietaanvragen in het iMPI dat tegelijk met de Begroting behandeld wordt. Daarin wordt extra geld voor het gebruik van hout in het project OLV/Bereikbaarheid Royal Flora Holland ingezet. In de actualisatie van de NIKG zullen we voorstellen voor duurzaamheidsmaatregelen integraal onderdeel van de projectaanpak uit laten maken.	Han Roebers	Jeroen Olthof	Ruimte	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
176	GroenL inks	Paul Laport	194	2	Een deel van het Gezonde Leefomgeving-budget wordt besteed aan sanering van asbestdaken. Om hoeveel dak(oppervlakte) gaat het ongeveer? Er bestaat een asbestdaken- kaart, dus dat is waarschijnlijk wel makkelijk op te zoeken. En gaat het dan om daken van provinciale gebouwen? Of is het subsidie vanuit de provincie? Graag iets meer toelichting hierop.	Voor de sanering van asbestdaken is geen budget vanuit de provincie uitgetrokken omdat er nadat er geen verbod op asbestdaken is ingevoerd in Nederland, er ook geen landelijk fonds is gekomen om mogelijk aan deel te nemen. Er is daarom ook niet in voorzien vanuit het budget voor gezonde leefomgeving.	Tom Smeelen	Jeroen Olthof	Leefomgeving	
177	GroenL inks	Walter Freeman	47	4.2	Op welke manier wordt het voorzieningenniveau 'zoveel mogelijk' gelijk gehouden aan 2023, als we ook te maken hebben met stijgende kosten en personeelstekorten?	In de kaderbrief 2023 is tot 2028 extra geld uitgetrokken voor openbaar vervoer om daarmee deze doelstelling waar te kunnen maken. Feit is wel dat OV in financieel zwaar weer zit, in DOVA (Decentrale OV Autoriteiten) en IPO verband wordt gelobbyd in Den Haag voor extra geld voor openbaar vervoer. Daarnaast monitoren wij maandelijks met onze vervoerder de ontwikkeling van de chauffeursbeschikbaarheid om daarmee een stabiele dienstregeling te kunnen bieden aan onze inwoners.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Leefomgeving	
178	GroenL inks	Nicole van der Waart	27		De brede basismonitor heeft 3 indicatoren voor de bijdrage aan de energietransitie. deze data is beschikbaar tot 2020. Wanneer kan hier nieuwe data aan toegevoegd worden, actuele data is immers nodig om beleid te toetsen.	Nieuwe data komt dit najaar. Dit hangt samen met de actualisatie van het Dashboard Energietransitie.	Henk Fernée	Rosan Kocken	Leefomgeving	
179	GroenL inks	Nicole van der Waart	25	2.1	Bij: Ter bevordering van de warmtetransitie: waarom wordt hier niet genoemd dat onderzocht wordt wat de kansen zijn van een provinciaal warmtebedrijf.	In de aanvraag voor regionale ondersteuning bij het NPLW (SPUK-regeling) zit onderzoeksbudget voor deze vraag. Het NPLW zelf gaat op landelijk niveau ook onderzoek doen naar publieke warmtebedrijven. Onderzocht wordt of dit in gezamenlijkheid met alle provincies kan worden opgepakt. Ook het IPO gaat naar de rol van de provincies kijken in de organisatie van warmte(net)bedrijven	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
180	GroenL inks	Nicole van der Waart	25	2.1	Er wordt gesteld dat de provincie bijdraagt aan windenergie op zee. Kunt u aangeven op welke wijze dit gebeurt?	Het ontwikkelen van windenergie op zee is primair een Rijksaangelegenheid en valt op te delen in twee delen: ontwikkeling windparken en het aan land brengen van de energie. De provincie is alleen betrokken bij het tweede deel. Hiervoor heeft het Rijk het programma Verbindingen Aanlandingen Wind op Zee (VAWOZ) opgezet. De provincie is hierbij betrokken vanuit de specifieke gebiedskennis, de aansluiting bij andere dossiers zoals PMIEK, NOVEX en Ruimtelijk Voorstel en voor de afstemming met (regionale) partners.	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	
181	GroenL inks	Nicole van der Waart	24	2.1	Wanneer is het onderzoek naar relatie windturbines en gezondheid ism RIVM/GGD naar verwachting beschikbaar?	Wij hebben navraag bij RIVM gedaan maar nog niet duidelijk is wanneer onderzoek beschikbaar is. Zodra we dit hebben delen we het met de Staten. Via deze link kunt u zien wat de laatste wetenschappelijke inzichten zijn https://www.rivm.nl/windenergie/windmolens-gezondheid	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	https://www.rivm.nl/windenergie/windmolens-gezondheid

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
182	Groenlinks	L. Anouk Gielen	22	1.4	In 2023 waren de kosten voor het behartigen van provinciale belangen op Europees niveau eenmalig hoger, onder andere vanwege cofinanciering van EU projecten. Is er voor 2024 en de jaren daarna ook (al) zicht op projecten die om cofinanciering vragen?	De uitvoeringsregeling 'Subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023' is op 5 september 2023 door GS vastgesteld met een subsidieplafond van 2.623.000 euro. De regeling loopt van 03-10-2023 tot en met 22-12-2026 (het einde van de huidige begrotingsperiode van de Europese Unie). De uitvoeringsregeling is begroot in 2023, maar wordt bij onderbesteding overgeheveld naar de volgende jaren. Hiermee verwachten we dus ook de komende jaren EFRO en JTF projecten te kunnen cofinancieren.	Coby Riensema	Esther Rommel	Bestuur	
183	PvdD	Ines Kostic	63	5.4	Er is al een brede discussie geweest over loodvrij jagen op vissen. PS heeft GS onderzoek laten doen om in voorwaarden bij verhuren van visrechten op te nemen dat er niet mag worden gevestigd met lood. Zoals meerdere andere overheden hebben gedaan, waaronder waterschap AGV. Dat bleek ook uitvoerbaar. PS vroeg om die maatregel te verkennen, juist omdat het probleem sinds de jaren 80 speelt en pilots met financieren van loodvrijvissen met belastinggeld niet hebben geholpen. Er is desondanks al belastinggeld weggegooid voor loodvrijvissen dit jaar. Is GS van plan om komende jaren opnieuw daarvoor geld beschikbaar te maken, zonder in de voorwaarden bij verhuur van visrechten op te nemen dat gebruik van zeer zorgwekkende stof lood verboden is? Zo ja, hoeveel geld precies per jaar?	Op de lijst buiten uitvoering staan twee bijdragen voor pilotprojecten loodvrij vissen. Deze zijn in 2023 geschikt. Het is niet onze intentie om de pilot uit te breiden en/of te verlengen.	Karen Arpad	esther rommel	Landelijk gebied	
184	PvdD	Ines Kostic	12		"Bij de indicatoren voor internationale bereikbaarheid nam na de coronacrisis de overslag – het lossen, (be)laden, overladen of (over)hevelen van goederen of materialen – in het Noordzeekanaalgebied weer toe, evenals het vliegverkeer op Schiphol." Waar precies in de Brede Basismonitor staat de indicator voor "internationale bereikbaarheid"? Welke indicatoren zijn dat?	Deze staan bij het thema Bereikbaarheid Zie: https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/dashboard-brede-basismonitor/schiphol en https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/dashboard-brede-basismonitor/noordzeekanaalgebied	Henk Fernée	Jeroen Olthof	Ruimte	https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/dashboard-brede-basismonitor/schiphol en https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/dashboard-brede-basismonitor/noordzeekanaalgebied

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
185	PvdD	Ines Kostic	12		“Informatie over de impact van Noord-Holland op brede welvaart elders in de wereld is niet beschikbaar op provinciaal niveau Het CBS meldt hierover voor hun regionale monitor brede welvaart: “de dimensie brede welvaart ‘elders’ valt zelfs in zijn geheel af, omdat dit conceptueel complexer is dan op nationaal niveau” Onze impact ‘elders’ is belangrijk voor bewustwording over het feit dat wat we hier doen ook bepaalde impact heeft op mensen, dieren en hun leefomgeving elders in de wereld. Als daar geen provinciale cijfers voor beschikbaar zijn, dan is het alsnog van belang om de landelijk bekende cijfers daarover mee te nemen in de trendanalyse, zoals we dat ook doen voor macro-economische ontwikkelingen. Kunnen die landelijke gegeven over onze impact ‘elders’ zodra beschikbaar worden meegenomen in de trendanalyse en beschouwingen binnen de P&C?	De mogelijkheden hiervoor gaan we verkennen bij de volgende versie van de Brede Basismonitor.	Henk Fernee	Esther Rommel	Bestuur	
186	PvdD	Ines Kostic	55	5.6	PS heeft vaker gevraagd om kopers in duurzame en diervriendelijke landbouw/akkerbouw (zoals Caring Farmers en biologische en eiwitboeren) actief te betrekken bij PPLG en gebiedsprocessen. Dat betekent een netwerk van koplopers die kan worden aangeboord om aan te schuiven bij verschillende gebiedsprocessen, om te zorgen dat mensen in bepaalde gebieden ook externe inspiratie krijgen. Hoe worden koplopers straks precies betrokken in de landbouwtransitie? Hoeveel geld is hiervoor vrijgemaakt?	Koplopers op allerlei gebieden, spelen een belangrijke rol in de uitvoeringsstrategie van het PPLG. We hebben meerdere koplopers in beeld en momenteel werken we het proces in overleg met het Rijk verder uit.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	Landelijk Gebied	
187	PvdD	Ines Kostic	55	5.6	Er zijn Europese en landelijke doelen voor bio-based en circulair ontwikkelen. Daarvoor zijn bio-based materialen nodig en dat biedt kansen voor boeren en de landbouwtransitie. Dat levert ook winst op voor klimaat en natuur. a) Hoeveel geld wordt vrijgemaakt op bio-based teelt te stimuleren en op te schalen? b) Welke activiteiten gaat GS ondernemen om dit te stimuleren?	a) Vanuit landbouw zijn geen geld en activiteiten voor biobased teelt in de begroting opgenomen. Vanuit de Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 wordt een onderzoek uitgevoerd naar de kansen voor productie, verwerking en toepassing van bio-grondstoffen in Noord-Holland. Het rapport wordt eind 2023 afgerond. b) Op basis van de uitkomsten van het onderzoek worden vervolgacties opgesteld om de ontwikkeling van biobased materialen te stimuleren.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk Gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
188	PvdD	Ines Kostic	58	5.2	De provincie is onder de PPLG verantwoordelijk voor een goede landbouwtransitie. Experts en groene boeren hebben provincies dringend geadviseerd om dan ook dierenwelzijn meteen goed mee te nemen in de transitie. Want de wegen die de provincie nu inslaat, zullen een enorme impact hebben op levens van miljoenen dieren. Daar dient expliciet over te worden nagedacht. In het coalitieakkoord staat dat de provincie dierenwelzijn een belangrijke waarde vindt in handelen en beleid. In de Voedselvisie is dierenwelzijn als voorwaarde opgenomen, o.a. in ontwikkeling van de definitie van wat kringlooplandbouw is. Maar nergens wordt concreet gemaakt wat de provincie precies gaat doen aan dierenwelzijn en hoe ze dat zullen meten. Er wordt gesproken over Landbouwakkoord, maar dat is er niet en we hebben ook geen tijd om daar verder op te wachten. Er wordt gesproken over kpi's op dit gebied, maar die zijn er ook nog niet. Kunt u toelichten op welke manier u precies (volgens wens PS) dierenwelzijn gaat meenemen als een belangrijke voorwaarde in de landbouwtransitie en PPLG?	De KPI's voor dierenwelzijn als onderdeel van de integrale KPI-k kernset worden landelijk ontwikkeld. Het gaat om de ideale KPI of combinatie van KPI's die dierenwelzijn (incl. diergezondheid) borgt en, samen andere KPI's of kengetallen, en integraal stuurt op het realiseren van duurzaamheidsdoelen. Het is belangrijk dat vanuit een gedragen definitie, belangrijke aspecten van dierenwelzijn bij verschillende diergroepen op een vergelijkbare manier worden meegenomen. Ook wordt onder meer landelijk gewerkt aan het convenant dierwaardige veehouderij. Voor dierenwelzijn liggen de taak en bevoegdheden bij het Rijk. De beoogde instrumentenkoffer omvat alle overheidsinstrumenten (EU, Rijk, provincie, waterschap en gemeenten). De instrumenten gericht op dierenwelzijn komen dan ook vooral van het Rijk. Daar waar vanuit integraliteit koppelingskansen liggen met provinciale instrumenten benutten we die waar dat efficiënt en doelmatig is (zie ook antwoord vraag 202).	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	landelijk gebied	
189	PvdD	Ines Kostic	23, 33, 54	5.2	De basis van dierenwelzijn is dat geen enkel gezond dier dood wil of wil lijden. a) In het coalitieakkoord staat dat de provincie dierenwelzijn een belangrijke waarde vindt in handelen en beleid. Op welke manier wordt hier concreet invulling aan gegeven in alle beleidsvelden van de provincie die aan belangen van dieren kunnen raken? b) Hoeveel fte is gereserveerd voor dierenwelzijn? Hoeveel voor dierenwelzijn verantwoordelijke ambtenaren zijn er om het beleid te kunnen coördineren? c) Op welke wijze wordt opvolging gegeven aan het laatst aangenomen initiatiefvoorstel over dierenwelzijn?	a) Bij de normale beleidsvorming worden alle belangen betrokken zo ook dierenwelzijn omdat dat volgt uit de Wet natuurbescherming. Wij brengen dit niet apart in beeld. Net zoals we dat voor andere specifieke belangen ook niet doen. B) Het onderwerp maakt onderdeel uit van belangenafwegingen in beleidsthema's. c) Het is ons niet duidelijk welk initiatiefvoorstel hier wordt bedoeld.	Karen Arpad	Jelle Beemsterboer	landelijk gebied	
190	FVD	Johan Dessing	15	P1	'Overheden zijn steeds meer met elkaar verweven.' Is de provincie volgens de coalitie uitvoeringsinstantie van nationaal c.q. Europees vastgesteld beleid of ziet ze op gebieden als migratie, klimaat en stikstof ruimte voor eigen afwegingen, desnoods afwijkend van nationale en Europese regelgeving?	De provincie is geen uitvoeringsinstantie, want heeft een open huishouding en eigen beleidsruimte, en wil daar ook gebruik van maken, onder meer bij de afspraken die met het Rijk en andere overheden gemaakt worden. Daarnaast echter hebben provincies te maken met landelijke en Europese wet- en regelgeving, waarvan het niet mogelijk is af te wijken.	Coby Riensema	Arthur van Dijk	Bestuur	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
191	PvdD	Ines Kostic	65	5.6	a) Hoeveel intensieve veehouderijen telt Noord-Holland, volgens de definitie van de Omgevingsverordening? b) De provincie heeft een doel om alle grondgebonden landbouw natuurinclusief te maken. Er is geen landelijk eenduidige definitie van grondgebonden landbouw. Wat is volgens de provincie exact grondgebonden landbouw? Aan welke voorwaarden moet een bedrijf precies voldoen om grondgebonden genoemd te worden? Wordt het aantal dieren per ha meegenomen?	a) In Omgevingsverordening staat de volgende omschrijving: intensieve veehouderij: een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf dat slacht-, fok-, leg-, pels- of melkdieren houdt, zonder of nagenoeg zonder weidegang of vrije uitloop, met uitzondering van veehouderij waarin producten worden vervaardigd die gecertificeerd zijn volgens in Nederland geldende regelgeving van de Europese Unie voor biologische producten en met uitzondering van viskwekerij. Het nagenoeg ontbreken van weidegang is dus onderdeel van het begrip intensieve veehouderij. Bij circa 3 % van de melkveebedrijven in Noord-Holland is er geen weidegang. Voor de overige veehouderijbedrijven zijn er geen cijfers betreffende weidegang beschikbaar. b) In beleidsdocumenten van de Provincie wordt geen definitie gegeven van de term grondgebonden landbouw. Het Rijk werkt aan een uitwerking van het begrip en voorwaarden voor grondgebonden veehouderij.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk gebied	
192	PvdD	Ines Kostic	65	5.6	"Het ondersteunen van de transitie van de beroepsvisserij en aan de visserij verbonden ketenbedrijven en cultuur. Dit doet de provincie door subsidiëren van projecten, het Waddenfonds en inzet naar het Rijk en Europa. De gezamenlijke belangen met de visserijgemeenten zijn uiteengezet in de Almanak voor de strategische positionering van het Bestuurlijk Platform Visserij (2022)." a) Waarom wordt dit niet aan de markt overgelaten? b) Hoeveel geld gaat de provincie specifiek hiervoor besteden?	De transitie van de beroepsvisserij en aan de visserij verbonden ketenbedrijven en cultuur is nodig door de beperkingen als gevolg van onder meer de Brexit, de aanleg van windmolenparken en de aanwijzing van natuurgebieden met beperking voor de visserij. Bovendien heeft de sector te maken met gestegen energieprijzen en stikstofregels. Deze ontwikkelingen vragen om een transitie die een onevenredig grote impact heeft en die individueel ondernemersrisico te boven gaan. Bovendien is het lastig voor ondernemers om überhaupt te investeren in een periode van onzekerheid over deze ontwikkelingen. Op dit moment hebben we nog niet in beeld hoeveel we hiervoor gaan besteden.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
193	FVD	Johan Dessing	16	1.1	'1.2. De provincie voert actief beleid om gewenst gedrag te bevorderen en ongewenst gedrag tegen te gaan.' Dat klinkt vrij abstract. Waar wordt concreet aan gedacht?	De provincie doelt hierbij op integriteitsworkshops voor alle nieuwe medewerkers en voor bestaande sectoren maar ook voor politieke ambtsdragers, het voeren van beleid tegen psychosociale arbeidsbelasting, het bieden van handvatten (uit het voormalige programma DADEN) voor het elkaar aanspreken op gedrag en op het updaten van de gedragscodes voor ambtenaren en politieke ambtsdragers. Hoewel ambtenaren en, met name, politieke ambtsdragers in de samenleving een voorbeeldfunctie bekleden en er gesteld zou kunnen worden dat hun gedrag van zekere invloed is op het gedrag van inwoners van de provincie, wordt er niet actief beleid gevoerd dat zich richt op de maatschappij. We verwachten als provincie natuurlijk ook gewenst gedrag van onze opdrachtnemers, zoals maatschappelijk verantwoord ondernemen en inzet op het gebied van social return. Als provincie dragen we zodoende waarden van gewenst gedrag uit naar organisaties waar wij opdrachten aan gunnen. Ook wordt er gewerkt aan een norm voor gewenst gedrag, ten aanzien van het begrenzen van agressie en geweld tegen ambtenaren en politieke ambtsdragers. Ten aanzien van diversiteit en inclusie wordt ook beleid gevoerd, gericht op de eigen organisatie.	Jelle Rinzema/Alexander Dalenoort	Arthur van Dijk	Bestuur	
194	FVD	Johan Dessing	23	P2	'De provincie Noord-Holland committeert zich aan het landelijk klimaatakkoord en de daarna gemaakte afspraken om voor 2030 55% CO2-reductie te halen ten opzichte van 1990. Daarom is het bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering 1 van de speerpunten van de provincie.' Kunt u aangeven welk effect de beoogde reductie heeft op klimaatverandering?	Als provincie Noord-Holland is het niet mogelijk om direct het verband tussen onze inspanningen voor CO2-reductie en de daaruit voortvloeiende impact op klimaatverandering en temperatuurschommelingen vast te stellen. Dit verband is namelijk te indirect en moeilijk te kwantificeren. Het is echter belangrijk op te merken dat onze CO2-reductiemaatregelen ook positieve effecten kunnen hebben op andere terreinen, denk aan economie, gezonde leefomgeving en stikstofuitstoot.	Suzanne van Noort	Jeroen Olthof/Rosan Kocken	Leefomgeving	
195	PvdD	Ines Kostic	66	5.6	"De productie op en de consumptie van eigen bodem van meer plantaardige eiwitten ziet de provincie daarom als een positieve ontwikkeling en deze blijft zij stimuleren." Wat gaat de provincie hier precies actief aan doen en hoeveel geld wordt specifiek besteed aan het stimuleren van plantaardige consumptie?	De uitvoeringsagenda van de Voedselvisie loopt nog voor de jaren 2023 en 2024. Daarin is onze inzet op de eiwittransitie terug te vinden. Voor de jaren daarna moet nog besloten worden of er opnieuw een uitvoeringsagenda komt of dat op andere wijze invulling wordt gegeven, bijvoorbeeld via het PPLG.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk gebied	
196	FVD	Johan Dessing	25	2.1	'De provincie werkt mee aan het ontwikkelen van windenergie op zee.' Is er daarbij rekening gehouden met de effecten daarvan op de bestaande biodiversiteit en de visserij? Zo ja, wat zijn daarvan de effecten en hoe is de afweging gemaakt dat windenergie op zee belangrijker zou zijn dan bestaande biodiversiteit en onze visserij?	Het ontwikkelen van windenergie op zee is primair een Rijksaangelegenheid en valt op te delen in twee delen: ontwikkeling windparken en het aan land brengen van de energie. De provincie is alleen betrokken bij het tweede deel. De (politieke) afweging welke functies op de Noordzee een plek krijgen is/wordt op Rijksniveau gemaakt in het programma Noordzee.	Suzanne van Noort	Rosan Kocken	Leefomgeving	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
197	FVD	Johan Dessing	34	3.1	‘Ten aanzien van de regionale luchthavens streeft de provincie het volgende na: • Een evenwicht tussen duurzame bereikbaarheid én een gezonde leefomgeving in de regio Schiphol.’ Wat zijn hierbij de gehanteerde criteria om te bepalen of van een (on)gezonde leefomgeving sprake is?	We volgen nu de wettelijk milieunormen. Het voldoen aan deze normen garandeert nog niet een gezonde leefomgeving. Ditzelfde geldt voor andere gebieden, zoals de regio IJmond en Westpoort (Noordzeekanaalgebied). De vraag ‘wanneer is het gezond genoeg’ en dus ‘wanneer is er sprake van een gezonde leefomgeving’ is een actuele vraag, die onder andere vanuit de dossiers Tata Steel en Schiphol op de agenda is gezet bij het Rijk. En waar op dit moment nog geen antwoord op gegeven kan worden, ook niet door het RIVM. We vragen het Rijk om de wet- en regelgeving te verbeteren ten goede aan een gezonde leefomgeving, maar ook om een antwoord te krijgen op deze vraag. Zelf zetten we in op het optimaal benutten van het VTH instrumentarium vanuit de huidige wetgeving.	Silvia van der Meij	Esther Rommel / Jeroen Olthof	Ruimte / Gezonde leefomgeving	
198	PvdD	Ines Kostic	66	5.6	De provincie zet zich in voor stimuleren van streekproducten/lokale producten/korte ketens. Horen daar ook producten bij uit de intensieve veehouderij uit Noord-Holland (die juist om reden van dierenwelzijn, gezondheid, klimaat, milieu, etc. aan banden is gelegd in de Omgevingsverordening)?	In onze aandacht voor streekproducten sluiten wij intensieve veehouderij niet uit. Noord-Holland kent overigens overall een extensieve veehouderij. Onze focus in de Voedselvisie richt zich met name op regionale producenten met een seizoensgebonden aanbod, dat past bij de ambities van de Voedselvisie.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk gebied	
199	FVD	Johan Dessing	37	3.2	‘1.2 De provincie werkt de woondeals uit op de thema’s betaalbaarheid,...’ Aan welke prijsklasse wordt hierbij gedacht en is bouwen van woningen in deze klassie, gegeven de gestegen kosten voor bouwen, nog rendabel?	In de Woondeals met het Rijk gaan we uit van de definities van het Rijk voor betaalbaarheid. Dit betekent dat onder het betaalbare segment de volgende woningen vallen: - Sociale huurwoningen, - Middenhuurwoningen vanaf de sociale huurgrens tot een max van €1.000 per maand - Koopwoningen tot maximaal €355.000. Woningbouw in deze prijsklassen is nog rendabel, maar (vooral) voor de nieuwbouw van middenhuur en koopwoningen zullen deze prijsgrenzen wel betekenen dat de woningen kleiner uit zullen vallen om erbinnen te kunnen blijven.	Silvia van der Meij	Jelle Beemsterboer	Ruimte	
200	FVD	Johan Dessing	66	5.6	‘1.1. ... De productie op en de consumptie van eigen bodem van meer plantaardige eiwitten ziet de provincie daarom als een positieve ontwikkeling en deze blijft zij stimuleren.’ Is onderzoek gedaan naar de gezondheidsrisico’s van een transitie van consumptie van dierlijke eiwitten naar plantaardige eiwitten? En wanneer die er inderdaad blijken te zijn, wat wordt er gedaan om dat te compenseren?	In 2030 zou 60% van de eiwitten die we eten afkomstig moeten zijn van plantaardige bronnen, en 40% van dierlijke bronnen. Het Voedingscentrum is van mening dat meer plantaardig en minder dierlijk eten belangrijk is voor onze gezondheid en het milieu. Wat betekent deze verschuiving voor het voedingspatroon en de gezondheid van de Nederlander? De Gezondheidsraad zal hierover in december 2023 adviseren en daarbij ingaan op verschillende aspecten, onder andere eiwitkwaliteit, mogelijke tekorten aan voedingsstoffen bij risicogroepen en consumentenvoorkeuren. De raad zal zich hierbij baseren op de nationale en internationale wetenschappelijke literatuur. We kijken uit naar dit advies.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
201	FVD	Johan Dessing	69	6.1	‘1. Een toekomstbestendige, duurzame en circulaire economie. De provincie wil koploper zijn in de omschakeling naar circulariteit. 2. Meest mkb-vriendelijke provincie van Nederland.’ Koploper-zijn vereist ook investeringen van het mkb. Is daarbij gekeken naar de draagkracht en vitaliteit van het mkb in NH? Bent u zich ervan bewust dat doel 1 en 2 mogelijk onverenigbaar met elkaar zijn?	Doelen 1 en 2 vullen elkaar aan. Voor de toekomstbestendigheid van het MKB is het belangrijk om in te zetten op de transitie naar een circulaire economie. Vanuit de Actieagenda Circulaire Economie wordt o.a. gewerkt aan het wegnemen van belemmeringen in wet- en regelgeving, bijvoorbeeld door te lobbyen. Hiermee wordt bijgedragen aan het doel voor een mkb-vriendelijke provincie.	Michiel de Graef	Esther Rommel	Bestuur	
202	PvdD	Ines Kostic	66	5.6	"De provincie zorgt voor de uitvoering van het NSP 2023-2027 en de afronding POP3 (2015-2025). Met het openstellen van subsidieregelingen ondersteunt zij projecten en investeringen. Het gaat om regelingen die bijdragen aan onder meer innovatie, verduurzaming en concurrentiekracht in de landbouw, jonge boeren, LEADER (versterken landelijk gebied), klimaat, biodiversiteit en het verduurzamen van het watersysteem. Dit voert de provincie samen met het Rijk en de waterschappen uit." Is er technisch gezien een mogelijkheid voor de provincie om in de subsidieregeling op een manier dierenwelzijn mee te nemen?	Ja, dierenwelzijn is onderdeel van de relevante onderdelen van het NSP zoals investeringen, innovatie en samenwerking van de regeling (besluit GS 30 mei 2023, 2042494/2042497).	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk gebied	
203	FVD	Johan Dessing	69	6.1	‘1. Een toekomstbestendige, duurzame en circulaire economie. De provincie wil koploper zijn in de omschakeling naar circulariteit. 2. Meest mkb-vriendelijke provincie van Nederland.’ Koploper-zijn vereist ook investeringen van het mkb. Is daarbij gekeken naar de draagkracht en vitaliteit van het mkb in NH? Bent u zich ervan bewust dat doel 1 en 2 mogelijk onverenigbaar met elkaar zijn?	Doelen 1 en 2 vullen elkaar aan. Voor de toekomstbestendigheid van het MKB is het belangrijk om in te zetten op de transitie naar een circulaire economie. Vanuit de Actieagenda Circulaire Economie wordt o.a. gewerkt aan het wegnemen van belemmeringen in wet- en regelgeving, bijvoorbeeld door te lobbyen. Hiermee wordt bijgedragen aan het doel voor een mkb-vriendelijke provincie.	Michiel de Graef	Esther Rommel	Bestuur	
204	PvdD	Ines Kostic	66	5.6	"Met de sector zet de provincie een langjarig programma op voor verduurzaming van de bollenteelt en steunt zij het fieldlab Bol." a) Wordt hier ingezet op de transitie naar biologisch? b) Hoeveel geld wordt vrijgemaakt hiervoor? c) Wordt er nagedacht over beleid om het aantal hectare bollenteelt/sierteelt te beperken, gezien we ons grond ook voor grotere maatschappelijke doelen kunnen gebruiken (zoals voedsel, bio-based teelt, natuur)? Liggen daar nu ook beperkingen op en zo ja, hoeveel hectare bollenteelt is maximaal toegestaan in Noord-Holland?	a) het gaat om verduurzaming van de hele sector waarbij de biologische teelt als voorbeeld dient en direct is betrokken. b) Dat moeten wij in 2024 nog nader bepalen als uitwerking van het coalitieakkoord. c) nee. in het coalitieakkoord is opgenomen dat de ontwikkeling van de bloembollenteelt op zand planologisch is begrensd (circa 11.000 hectare). Er komt geen nieuw beleid om de hectares voor de bloembollenteelt te beperken.	Michiel de Graef	Jelle Beemsterboer	Landelijk gebied	

ID	Fractie	Vraagsteller	blz	BD	Vraag over de begroting 2024	Antwoord	Budgethouder	Portefeuillehouder	Commissie	Bijlage of hyperlink
205	ChristenUnie	Michel Klein	46	4.1	Er wordt gesproken over het aflopen van het project "Fietssubsidies" a € 6,6 mln. Tegelijk staat op vorige pagina dat subsidieregeling kleine infra wordt voortgezet. Wat stopt dan precies en wat gaat door? Hoe veel minder geld is er beschikbaar voor fietsprojecten?	De €6,6 mln voor het project 'Fietssubsidies' heeft betrekking op een incidenteel budget voor subsidies buiten uitvoeringsregeling voor een aantal grote fietsprojecten (o.a. 2e elektrische pont Velsen, verbeteren fietstunnel onder station Uitgeest en fietsverbinding Heilooërbos). Dit budget is via het addendum van de begroting van 2023 ter beschikking gesteld en was eenmalig, aanvullend op het jaarlijkse budget voor de subsidieregeling 'Kleine infrastructuur'. Het budget voor de subsidieregeling 'Kleine infrastructuur' loopt door in 2024.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
206	ChristenUnie	Michel Klein	48	4.2	De lasten voor 2024 voor OV waarborgen nemen toe met ongeveer 3 mln tov 2022/2023 (exclusief eenmalige investering). Hoe verhoudt dat bedrag zich dat tot de Beschikbaarheidsvergoeding / Transitievangnet die weg vallen (hoe hoog waren die in 2023)?	In 2023 ontvangen we ongeveer 3 miljoen aan Beschikbaarheidsvergoeding/Transitievergoeding. Het klopt dat dit geld na 2023 wegvalt. Daarom hebben we in de kaderbrief extra geld gevraagd om dit te kunnen compenseren. Dit extra geld is ook noodzakelijk in verband met teruglopende bijdrage voor de studentenkaart regeling. Daarnaast groeit de bijdrage door de hoge inflatie/index.	Frans van der Linden	Jeroen Olthof	Ruimte	
207	ChristenUnie	Michel Klein	59	5.2	Waarom nemen de lasten voor beheer van natuur niet toe in de meerjarenraming, als we onder 5.1 veel geld investeren in het ontwikkelen van natuur?	Operationeel doel 'beheren van natuur' bestaat uit meerdere posten. Deze posten zijn recreatie, wet natuurbescherming, recreatieschappen, Faunafonds én Natuur- en landschapsbeheer. De kosten van natuur en landschapsbeheer nemen door o.a. investeringen in het ontwikkelen maar ook stijging van kosten inderdaad toe. De begroting laat zien wat er voor beheer van natuur beschikbaar wordt gesteld; de middelen. Deze nemen helaas niet toe. Dat betekent dat er met deze begroting een tekort in het beschikbare budget voor natuur- en landschapsbeheer ontstaat.	Karen Arpad	Rosan Kocken	Landelijk Gebied	

Overzicht verhuur visrechten
provincie Noord-Holland -
peildatum 21-9-2023

Contractsoort	Kadastrale code	Oppervlakte
VISRECHT VOLLEDIG	BSG00B 02879	21201
VISRECHT VOLLEDIG	BSG00F 00145	39470
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02A 02671	119345
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02A 01869	15290
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02B 01262	51760
VISRECHT VOLLEDIG	BSG00E 00006	23360
VISRECHT VOLLEDIG	BSG00E 00066	61615
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02A 01855	10290
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02A 01988	53270
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02A 01989	4230
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02A 02002	21700
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02A 02144	2180
VISRECHT VOLLEDIG	SGN00I 00031	5590
VISRECHT VOLLEDIG	SGN00I 00032	16260
VISRECHT VOLLEDIG	SGN00I 00004	32805
VISRECHT VOLLEDIG	SGN00I 00005	28675
VISRECHT VOLLEDIG	SGN00I 00078	20305
VISRECHT VOLLEDIG	SGN00I 00079	15565
VISRECHT VOLLEDIG	ZPE00B 01258	36670
VISRECHT VOLLEDIG	ZPE00C 01761	83440
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02E 00594	43580
VISRECHT VOLLEDIG	WEE02H 01690	860
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 01630	1160
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00A 01804	10405
VISRECHT VOLLEDIG	WEE02H 01790	29939
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02417	70
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02418	90
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02419	3970
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02421	45
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02424	1068
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02425	6990

VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02426	22165
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02427	12300
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02428	7115
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02429	845
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02430	945
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02441	7220
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02442	760
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00C 02443	56252
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 02310	2255
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 02311	775
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 00222	1760
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 00231	12625
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 02312	1095
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 02313	8525
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 02305	40
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 02306	510
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 02308	535
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 02309	45
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 00236	3310
VISRECHT VOLLEDIG	WEE02H 01691	12480
VISRECHT VOLLEDIG	WEE02H 01692	9363
VISRECHT VOLLEDIG	HVS00A 00235	355
VISRECHT VOLLEDIG	AMR01C 07165	14372
VISRECHT VOLLEDIG	AMR01G 00865	6575
VISRECHT VOLLEDIG	AMR01G 00868	7845
VISRECHT VOLLEDIG	ODP02A 01131	15850
VISRECHT VOLLEDIG	ODP02A 01761	13520
VISRECHT VOLLEDIG	ODP02A 03463	6475
VISRECHT VOLLEDIG	ODP02A 05615	6245
VISRECHT VOLLEDIG	ODP02C 00475	102420
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01L 00194	30685
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01L 00195	39820
VISRECHT VOLLEDIG	ODP02A 05780	22585
VISRECHT SCHUBVIS	AMR01C 07165	14372

VISRECHT SCHUBVIS	AMR01G 00865	6575
VISRECHT SCHUBVIS	AMR01G 00868	7845
VISRECHT SCHUBVIS	ODP02A 01131	15850
VISRECHT SCHUBVIS	ODP02A 01761	13520
VISRECHT SCHUBVIS	ODP02A 03463	6475
VISRECHT SCHUBVIS	ODP02A 05615	6245
VISRECHT SCHUBVIS	ODP02C 00475	102420
VISRECHT SCHUBVIS	SMR01L 00194	30685
VISRECHT SCHUBVIS	SMR01L 00195	39820
VISRECHT SCHUBVIS	ODP02A 05780	22585
VISRECHT VOLLEDIG	AKS01E 00614	10000
VISRECHT VOLLEDIG	ZDM01A 01706	96409
VISRECHT SCHUBVIS	BRO00B 02083	8290
VISRECHT SCHUBVIS	BRO00B 02942	6660
VISRECHT SCHUBVIS	BRO00F 00371	14140
VISRECHT SCHUBVIS	BRO00F 00457	12270
VISRECHT SCHUBVIS	BRO00F 00493	10110
VISRECHT SCHUBVIS	EDM00C 02631	4558
VISRECHT SCHUBVIS	EDM00D 08365	12020
VISRECHT SCHUBVIS	EDM00E 00450	10700
VISRECHT SCHUBVIS	EDM00E 00451	31000
VISRECHT SCHUBVIS	EDM00E 00452	4170
VISRECHT SCHUBVIS	KWD00C 01133	8795
VISRECHT SCHUBVIS	KWD00C 01186	3840
VISRECHT SCHUBVIS	KWD00C 00015	16740
VISRECHT SCHUBVIS	KWD00C 00022	18160
VISRECHT SCHUBVIS	MNK00A 02698	18505

VISRECHT SCHUBVIS	MNK00B 00944	11430
VISRECHT SCHUBVIS	MNK00B 00958	4186
VISRECHT SCHUBVIS	MNK00E 02702	11765
VISRECHT SCHUBVIS	WTL00H 00372	32650
VISRECHT SCHUBVIS	BRO00F 00995	660
VISRECHT SCHUBVIS	BRO00F 00994	27095
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00B 02755	41727
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00B 02051	70600
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00B 02982	37093
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00B 03300	80105
VISRECHT VOLLEDIG	GVL00B 03197	85642
VISRECHT VOLLEDIG	NVN00A 02105	9238
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00D 04648	125
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00D 06754	24275
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00D 04649	234
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00D 04650	16
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00D 04683	86
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00D 04684	39
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00D 04685	20180
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00D 04686	8607
VISRECHT VOLLEDIG	NVN00A 02106	11320
VISRECHT VOLLEDIG	NVN00C 01633	25835
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02A 02578	10950
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00S 01720	3270
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02E 01301	60800
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02E 00506	19550
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02E 00852	24000
VISRECHT VOLLEDIG	NDP02E 00594	18740
VISRECHT VOLLEDIG	00055A 03548	26700

VISRECHT VOLLEDIG	00055A 03827	21622
VISRECHT VOLLEDIG	00055A 04324	93932
VISRECHT VOLLEDIG	00055D 01193	42402
VISRECHT VOLLEDIG	00062A 02105	54400
VISRECHT VOLLEDIG	00062E 00033	36160
VISRECHT VOLLEDIG	00062E 01056	6330
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00B 08300	36730
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00B 03362	22490
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00D 02631	72492
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00B 08299	8717
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00B 08638	25426
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00C 03916	24625
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00C 03918	10925
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00C 03967	14709
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00C 03969	10540
VISRECHT VOLLEDIG	UHN00C 03971	13835
VISRECHT AAL	KWD00C 01186	3840
VISRECHT AAL	KWD00C 00015	16740
VISRECHT AAL	KWD00C 00022	18160
VISRECHT AAL	MNK00B 00944	11430
VISRECHT AAL	WRG03B 00159	51620
VISRECHT AAL	WRG03B 00047	63530
VISRECHT AAL	WRG03C 00010	56600
VISRECHT AAL	WRG03C 00198	20770
VISRECHT AAL	WRG03C 00200	555
VISRECHT AAL	WRG03C 00358	195

VISRECHT AAL	WRG03C 00359	58000
VISRECHT AAL	WRG03C 00395	57035
VISRECHT AAL	WRG03D 00293	22190
VISRECHT AAL	WRG03D 00294	1170
VISRECHT AAL	WRG03D 00295	68840
VISRECHT AAL	WRG03D 00571	11386
VISRECHT AAL	WRG03H 01794	10106
VISRECHT AAL	WRG03H 01796	26300
VISRECHT AAL	WRG03H 02434	7060
VISRECHT AAL	WRG03H 00575	555
VISRECHT AAL	WRG03H 00692	945
VISRECHT AAL	WRG03H 00693	47450
VISRECHT AAL	WRG03H 00694	57000
VISRECHT AAL	WRG03K 00175	8710
VISRECHT AAL	WRG03M 00176	13230
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03B 00159	51620
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03B 00047	63530
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03C 00010	56600
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03C 00198	20770
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03C 00200	555
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03C 00358	195
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03C 00359	58000
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03C 00395	57035

VISRECHT SCHUBVIS	WRG03D 00293	22190
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03D 00294	1170
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03D 00295	68840
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03D 00571	11386
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03H 01794	10106
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03H 01796	26300
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03H 02434	7060
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03H 00575	555
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03H 00692	945
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03H 00693	47450
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03H 00694	57000
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03K 00175	8710
VISRECHT SCHUBVIS	WRG03M 00176	13230
VISRECHT AAL	ASD32AM00930	19691
VISRECHT AAL	ASD32AM00835	14510
VISRECHT AAL	ASD36AQ02450	19112
VISRECHT AAL	ASD36AQ02452	6595
VISRECHT AAL	ASD36AQ02453	1615
VISRECHT AAL	ASD36AQ02454	9660
VISRECHT AAL	LMR02K 00126	13860
VISRECHT AAL	LMR02K 00140	6530
VISRECHT AAL	LMR02O 00298	15930
VISRECHT AAL	LMR02O 00312	8825

VISRECHT AAL	NWD01B 00986	14820
VISRECHT AAL	NWD01E 00178	23865
VISRECHT AAL	WTL00E 02544	7740
VISRECHT AAL	WTL00H 00203	8780
VISRECHT AAL	WTL00H 00441	18810
VISRECHT AAL	LMR02L 00030	24660
VISRECHT AAL	LMR02L 00035	8540
VISRECHT AAL	LMR02N 01053	18810
VISRECHT AAL	LMR02N 00025	14480
VISRECHT AAL	LMR02N 00047	8400
VISRECHT AAL	LMR02O 00223	14555
VISRECHT AAL	WTL00E 02545	17710
VISRECHT AAL	WTL00H 00255	21860
VISRECHT AAL	WTL00H 00377	9685
VISRECHT AAL	WTL00H 00440	11190
VISRECHT VOLLEDIG	NDN00A 01157	7280
VISRECHT VOLLEDIG	NDN00A 01160	1840
VISRECHT VOLLEDIG	NDN00A 01161	2920
VISRECHT VOLLEDIG	NDN00A 01163	790
VISRECHT VOLLEDIG	NDN00A 01164	4210
VISRECHT VOLLEDIG	NDN00A 01165	9980
VISRECHT AAL	JIS00A 00240	14530
VISRECHT AAL	GRA03G 00063	24910
VISRECHT AAL	GRA03G 00001	15060
VISRECHT AAL	GRA03G 00053	6180

VISRECHT AAL	GRA03G 00607	64370
VISRECHT AAL	BSR00F 01422	10390
VISRECHT AAL	BSR00F 01423	450
VISRECHT AAL	JIS00H 01228	8300
VISRECHT AAL	JIS00H 01527	2278
VISRECHT AAL	JIS00H 01529	23435
VISRECHT AAL	JIS00H 00064	43240
VISRECHT AAL	JIS00H 00065	43250
VISRECHT AAL	JIS00H 00066	19500
VISRECHT AAL	JIS00H 00067	31970
VISRECHT AAL	JIS00H 00068	44260
VISRECHT AAL	PMR00E 03222	26730
VISRECHT AAL	PMR00E 03220	550
VISRECHT AAL	PMR00E 03221	840
VISRECHT VOLLEDIG	LGD00H 00480	58967
VISRECHT SCHUBVIS	ZPE00G 02533	3715
VISRECHT SCHUBVIS	ZPE00G 02532	4320
VISRECHT SCHUBVIS	ZPE00G 02530	1070
VISRECHT AAL	LMR02N 01052	6060
VISRECHT AAL	WTL00E 02406	7740
VISRECHT AAL	LMR02N 00035	10170
VISRECHT AAL	LMR02N 00071	19620
VISRECHT AAL	LMR02N 01062	7430
VISRECHT AAL	WTL00G 00026	9300
VISRECHT AAL	WTL00G 00021	16170
VISRECHT AAL	WTL00G 00011	6660
VISRECHT AAL	PMR00N 00125	7490
VISRECHT AAL	PMR00N 02345	1210
VISRECHT AAL	PMR00N 00458	12880
VISRECHT AAL	PMR00G 00342	11880

VISRECHT AAL	PMR00N 00448	12650
VISRECHT AAL	PMR00G 00356	8350
VISRECHT AAL	PMR00G 00368	13740
VISRECHT AAL	PMR00E 02823	25680
VISRECHT AAL	PMR00E 03372	21130
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00I 00218	1060
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00I 00217	2390
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00C 13346	71430
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00I 00038	51990
VISRECHT SCHUBVIS	ZPE00H 01738	2430
VISRECHT SCHUBVIS	CLO00B 01327	12750
VISRECHT SCHUBVIS	ANA01L 04529	10960
VISRECHT SCHUBVIS	CLO00B 01329	31230
VISRECHT SCHUBVIS	ANA01L 04527	27800
VISRECHT SCHUBVIS	ANA01L 04525	6830
VISRECHT SCHUBVIS	ANA01L 04523	23690
VISRECHT SCHUBVIS	ANA01L 04522	8930
VISRECHT SCHUBVIS	ANA01K 05754	2710
VISRECHT SCHUBVIS	ANA01K 05752	12010
VISRECHT SCHUBVIS	ANA01K 05750	15070
VISRECHT SCHUBVIS	ANA01K 05747	41400
VISRECHT SCHUBVIS	CLO00B 01340	23110
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00L 00368	12756
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00C 10777	11730
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00C 10779	15200
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00C 10781	40330
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00C 13348	2220
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00C 13347	750
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00I 00206	15690
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00I 00061	18770
VISRECHT SCHUBVIS	HDR00I 00295	6575

VISRECHT AAL	BRO00B 02083	8290
VISRECHT AAL	BRO00B 02942	6660
VISRECHT AAL	BRO00F 00371	14140
VISRECHT AAL	BRO00F 00457	12270
VISRECHT AAL	BRO00F 00493	10110
VISRECHT AAL	MNK00A 02698	18505
VISRECHT AAL	MNK00B 00958	4186
VISRECHT AAL	MNK00E 02702	11765
VISRECHT AAL	WTL00H 00372	32650
VISRECHT AAL	BRO00F 00995	660
VISRECHT AAL	BRO00F 00994	27095
VISRECHT VOLLEDIG	UGT00I 00442	23650
VISRECHT VOLLEDIG	GRA03H 01089	2490
VISRECHT VOLLEDIG	GRA03K 00630	11340
VISRECHT VOLLEDIG	UGT00I 00121	40130
VISRECHT VOLLEDIG	UGT00I 00158	14730
VISRECHT VOLLEDIG	UGT00I 00430	14310
VISRECHT VOLLEDIG	GRA03K 00699	3283
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01E 00284	55145
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01X 00390	8140
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01X 00441	900
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00P 00324	15420
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00P 01637	18650
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00O 00180	2480
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00O 00912	23010
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00O 00913	8750
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00O 00121	11800
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00O 00073	33070
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00O 00114	13820

VISRECHT VOLLEDIG	AMR01M 00055	9200
VISRECHT VOLLEDIG	AMR01M 00019	8420
VISRECHT VOLLEDIG	AMR01M 00010	8400
VISRECHT VOLLEDIG	PCS00H 00009	10150
VISRECHT VOLLEDIG	LGD00K 00101	2690
VISRECHT VOLLEDIG	LGD00D 01368	36236
VISRECHT VOLLEDIG	AMR01M 00054	64450
VISRECHT VOLLEDIG	ODP02C 00442	13100
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01E 00178	840
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01E 00180	510
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01E 00181	690
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00O 01863	780
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00O 02380	9050
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01X 00391	22470
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01X 00082	6300
VISRECHT VOLLEDIG	SMR01X 00083	420
VISRECHT VOLLEDIG	LGD00B 04516	26255
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00O 00098	140
VISRECHT VOLLEDIG	HHG00O 02381	10010
VISRECHT VOLLEDIG	AMR01M 00004	5890
VISRECHT VOLLEDIG	AMR01M 00018	37970
VISRECHT VOLLEDIG	AMR01M 00073	9800
VISRECHT SCHUBVIS	AKS01E 00586	46385
VISRECHT SCHUBVIS	WMV00A 07841	11693
VISRECHT SCHUBVIS	WMR00A 01090	1130

VISRECHT SCHUBVIS	WMV00A 06588	2420
VISRECHT SCHUBVIS	AKS01E 00614	45135
VISRECHT AAL	EDM00C 02631	4558
VISRECHT AAL	EDM00D 08365	12020
VISRECHT AAL	EDM00E 00450	10700
VISRECHT AAL	EDM00E 00451	31000
VISRECHT AAL	EDM00E 00452	4170
VISRECHT AAL	KWD00C 01133	8795

Dossiernummer 13254
Extern Zaak ID 2077857
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 16 oktober 2023
Agendapunt 6.a
Titel Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de gewijzigde
Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst
Flevoland & Gooi en Vechtstreek
Organisatieonderdeel CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	16 oktober 2023

Toelichting

De Wet gemeenschappelijke regeling is per 01-07-2022 gewijzigd. Voor 1-7-2024 moeten alle gemeenschappelijke regelingen in Nederland voldoen aan deze nieuwe wetgeving. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt Provinciale Staten om een zienswijze op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Het college zal na het ontvangen van de zienswijze deze delen met de omgevingsdienst.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.W. Vos

CZ/FIN/SKA

Telefoonnummer +31235145010

vosm@noord-holland.nl

1 | 1

**Betreft: Zienswijze PS op de wijziging gemeenschappelijke regeling
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechterstreek**

Verzenddatum

20 SEP. 2023

Kenmerk

2077857/2097790

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over Zienswijze PS op de wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

Uw kenmerk

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

4 bijlage(n)

1. Voordracht zienswijze wijziging GR OFGV
2. Brief OFGV
3. Toelichting wijziging GR OFGV
4. Doorlopende tekst GR OFGV

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 19 september 2023

Onderwerp: Zienswijze Provinciale Staten op de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Kenmerk: 2077857/2097792

Bijlagen: 3

1. Brief OFGV;
2. Gewijzigde tekst gemeenschappelijke regeling OFGV;
3. Artikelsgewijze toelichting op de gewijzigde gemeenschappelijke regeling OFGV.

1. Inleiding

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. De wijziging heeft als doel de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen (GR) te vergroten. Voor 1 juli 2024 moeten alle GR'en in Nederland aangepast worden aan deze nieuwe wetgeving. De GR van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) wordt getroffen door het college van Gedeputeerde Staten (GS). Op grond van de Wgr heeft Provinciale Staten (PS) de mogelijkheid om bij GS binnen acht weken een zienswijze naar voren te brengen over de nu voorliggende concept gewijzigde GR.

2. Wijziging gemeenschappelijke regeling OFGV

De OFGV heeft in samenwerking met de deelnemers gewerkt aan het voorstel tot wijziging van de GR OFGV. Proof Adviseurs heeft van OFGV de opdracht gekregen om dit proces te begeleiden. Er is ambtelijke afstemming geweest met alle deelnemers. Ook de provincie is hierin goed meegenomen.

In de wetswijziging zijn een aantal verplichte en niet verplichte aanpassingen opgenomen. De verplichte wijzigingen zijn opgenomen in de meegestuurde gewijzigde tekst van de GR OFGV of zijn rechtstreeks gebaseerd op de gewijzigde Wgr (en Provinciewet¹). Dat zijn de volgende punten:

- Het verlengen van de zienswijze termijn van 8 naar 12 weken in het kader van de begrotingscyclus (artikel 28 concept GR).
- De termijnen voor het aanleveren van P&C stukken aan het ministerie van Binnenlandse Zaken zijn ook verlengd (artikel 28 concept GR).

¹ De wijziging van de Wgr heeft ook effect op de Provinciewet. Hierin komen de punten m.b.t. de mogelijkheid voor een gezamenlijke enquête en uitbreiding van de bevoegdheid van de rekenkamer terug.

- De mogelijkheid voor een gezamenlijke enquête naar gevoerd bestuur, als raden en PS geen deelnemer zijn in de regeling (is bij OFGV sprake van) (artikel 151g Provinciewet).
- Uitbreiding van de bevoegdheid van de rekenkamer tot bestuur van het samenwerkingsverband (artikel 184-185 Provinciewet).

Daarnaast zijn er 6 punten waarbij de deelnemers van de GR de vrijheid hebben om te kiezen of en zo ja op welke manier zij de wijzigingen implementeren in de eigen GR. Hieronder volgt per punt een korte toelichting:

1. *Zienswijze over specifieke besluit van het bestuur*

In de Wgr zijn in artikel 52 juncto 10, vijfde lid een aantal verplichte bestuursbesluiten opgenomen, die reeds voor zienswijze aan raden en PS moeten worden aangeboden: de ontwerpbegroting en het deelnemen door OFGV in privaatrechtelijke personen. Daarnaast moet er per GR aangegeven worden of en zo ja welke type bestuursbesluiten kunnen worden voorgelegd voor zienswijze.

OFGV is met name gericht op de uitvoering van beleid dat vastgesteld wordt door de raden en staten van de deelnemers. De verdere bestuursbesluiten die door het algemeen bestuur, dagelijks bestuur of de voorzitter van OFGV worden genomen vloeien voort uit dit vastgestelde beleid. Er is daarom gekozen om, buiten de hiervoor genoemde wettelijke verplichte bestuursbesluiten, verder geen bestuursbesluiten aan te wijzen, welke voorafgaand aan het nemen van het besluit ter zienswijze aan PS worden voorgelegd (artikel 11,16 en 19 concept GR).

2. *Participatie van inwoners en belanghebbenden*

Zoals eerder aangegeven voert OFGV het beleid van haar deelnemers uit. Participatie van belanghebbenden heeft daarom eerder zijn plek bij de deelnemers die dit beleid vaststellen (raden en staten van de deelnemers). Om te voorkomen dat OFGV ingaat tegen het door de deelnemers vastgestelde beleid, is er voor gekozen om participatie als maatwerkoplossing op te nemen in de regeling. (artikel 12 concept GR)

3. *Actieve informatieplicht door het bestuur*

Dit punt is al opgenomen in de huidige GR van OFGV onder artikel 20. Dit artikel is ongewijzigd opgenomen in de gewijzigde GR.

4. *Gemeenschappelijke adviescommissie*

Bij deze wijziging is het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie niet opgenomen. Voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie is het wijzigen van de GR ook niet nodig omdat deze bevoegdheid rechtstreeks uit de Provinciewet voortvloeit. In de toekomst kan een gemeenschappelijke adviescommissie altijd worden ingesteld, mocht de wens daarvoor bestaan. Op dit moment is het beeld van de GR dat daar geen aanleiding toe is.

5. *Evaluatie*

In de wetswijziging is in artikel 52 juncto 11a meegenomen dat elke GR een bepaling moet opnemen over evaluatie. Er is voor OFGV gekozen dat er in elke bestuursperiode (= 4 jaar) wordt geëvalueerd. Het moment en de inhoud van de evaluatie wordt overgelaten aan het gremium waarin alle belangen van de provincies en gemeenten samenkomen: het algemeen bestuur. (artikel 12 concept GR).

6. *Uittreding*

Op 5 februari 2020 zijn de "Spelregels taken toevoegen of terugtrekken (partieel uittreden)" vastgesteld door het AB. Bij nadere bestudering bleken deze spelregels te voldoen aan de gewijzigde Wgr. De uittredingsbepaling is gewijzigd door een aantal van deze spelregels over te hevelen naar de GR. Inhoudelijk is er geen verschil tussen de bestaande spelregels en de nieuwe bepaling in de GR. (artikel 35 concept GR)

Bovenstaande punten zijn ambtelijk besproken met alle deelnemers van OFGV, waarbij ook de provincie Noord-Holland vertegenwoordigd was. De punten die daarbij zijn aangedragen, zijn verwerkt in de voorgestelde wijziging van de GR.

Advies is om geen zienswijze in te dienen.

3. Proces en procedure

Nadat PS haar zienswijze heeft kenbaar gemaakt aan GS, wordt deze door de portefeuillehouder gedeeld met OFGV. Aan de hand van de ontvangen zienswijzen van alle deelnemers, wordt voor de vergadering van het algemeen bestuur op 22 november a.s. een definitieve conceptversie van de GR (met eventuele aanpassingen) opgesteld. Na deze vergadering wordt deze versie aan alle deelnemers gestuurd en kan goedkeuring aan PS en de deelnemende raden worden gevraagd voor het wijzigen van de GR. Na het instemmingsbesluit van PS kunnen GS de gewijzigde GR vaststellen. De OFGV vertrouwt er op dat op deze wijze de wijziging voor 1 juli 2024 is geregeld. De nieuwe GR wordt gepubliceerd door de provincie Flevoland aangezien de OFGV is gevestigd in Lelystad.

4. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. nummer PS-besluit vult de griffie in

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 19 september 2023;

gelet op artikel 51 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

besluiten:

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Het college van Gedeputeerde Staten
van de provincie Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

Verzenddatum
10-07-2023

Bijlagen
3

Kenmerk
2023 OFGV ms014

Onderwerp:
Voorstel wijziging van de Gemeenschappelijke
Regeling OFGV

Geacht college,

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Een deel van de wetswijziging is direct in werking getreden, hetgeen ook invloed heeft op het proces van besluitvorming inzake wijziging van een gemeenschappelijke regeling en een deel van de wetswijziging leidt tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling OFGV (GR-OFGV), op uiterlijk 1 juli 2024.

Het bestuur van de OFGV stelt u voor om de GR-OFGV te wijzigen. Daartoe ontvangt u een ontwerpwijziging, alsmede een toelichting op dit voorstel.

Verzoek

Wij verzoeken u in te stemmen met de ontwerpwijziging van de GR-OFGV en uw raad zo spoedig mogelijk bijgevoegde ontwerpwijziging aan te bieden voor het aan u kenbaar maken van zijn zienswijze. Wij hebben een model aanbiedingsbrief aan de raad toegevoegd die u hiervoor kunt gebruiken.

Ten behoeve van een tijdige verwerking in een definitief voorstel, verzoeken wij u om uiterlijk op 1 oktober 2023, de zienswijze van uw raad of Provinciale Staten, alsmede uw standpunt en eventuele wensen, kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur, via het e-mailadres info@ofgv.nl t.a.v. dhr. M. Sman, directiesecretaris.

Na ontvangst van uw reactie

Vervolgens wordt een definitief voorstel voor het algemeen bestuur van 22 november 2023 voorbereid. Na de vergadering van het algemeen bestuur wordt een conceptwijziging van de GR-OFGV aan u voorgelegd en kan de definitieve procedure voor instemming van de colleges, na toestemming van de raden of Provinciale Staten, van de 12 deelnemende gemeenten en 2 provincies, worden ingezet. Wij rekenen erop dat de

GR-wijziging dan vóór 1 juli 2024 bij alle deelnemers zal zijn vastgesteld, waarna de gewijzigd regeling bekend wordt gemaakt en tijdig formeel is gewijzigd.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A.Y. Sprong', is positioned above the printed name and title.

A.Y. Sprong
Voorzitter Bestuur Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

BIJLAGEN:

- Model aanbiedingsbrief colleges aan raden en Staten
- Toelichting verwerking wetswijziging in GR-OFGV.
- Ontwerpwijziging regeling OFGV;

Bijlage 1

Model aanbiedingsbrief colleges aan raden

Geachte leden van de gemeenteraad/leden van Provinciale Staten,

Voor u ligt een ontwerp-wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV), verder te noemen GR-OFGV.

De OFGV is een samenwerkingsverband tussen de 12 gemeenten en 2 provincies, die zowel wettelijke taken als niet-wettelijke taken op het gebied van de leefomgeving uitvoert in opdracht van de colleges van de deelnemende gemeenten. De GR-OFGV bevat de afspraken over de samenwerking tussen de colleges in de OFGV, alsook de samenwerking van de OFGV met de deelnemende gemeenten (colleges, raden en PS).

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. Ten gevolge daarvan dient de regeling OFGV voor 1 juli 2024 te worden gewijzigd. De ontwerp-wijziging van de regeling OFGV is na ambtelijke afstemming met griffies en bestuursadviseurs van de deelnemers, door het OFGV-bestuur voorgelegd aan de deelnemende colleges. Wij kunnen instemmen met dit voorstel en leggen het daarom aan u voor ten behoeve van het kenbaar maken van uw zienswijze.

In de bijlage bij deze brief wordt een toelichting gegeven op de wijze waarop het bestuur van de OFGV de wetswijziging heeft verwerkt in de voorgestelde ontwerp-wijziging.

Wij verzoeken u uw zienswijze ten aanzien van bijgevoegde ontwerp-wijziging GR-OFGV aan ons college kenbaar te maken op uiterlijk 18 september 2023. De wettelijke termijn van 8 weken is zoveel mogelijk 'opgerekt' i.v.m. het komende zomerreces. Met deze deadline kan het college op uiterlijk 1 oktober de zienswijze met standpunt en evt. wensen vanuit het college aan OFGV kenbaar maken. Indien u geen zienswijze kenbaar wil maken, verzoeken wij u dit zo spoedig mogelijk aan ons te laten weten.

Uw college zal vervolgens uw zienswijze aan het bestuur van de OFGV kenbaar maken. Daarna zal de OFGV een definitief wijzigingsvoorstel voorbereiden voor de vergadering van het algemeen bestuur van de OFGV op 22 november 2023. Vervolgens zal het dagelijks bestuur een wijzigingsvoorstel (concept-wijziging GR-OFGV) aan de colleges voorleggen en kan de definitieve procedure voor instemming van de colleges en toestemming van de raden en Provinciale Staten van de 14 deelnemers worden ingezet. De verwachting is dat de regeling OFGV dan vóór 1 juli 2024, binnen de wettelijke termijn is gewijzigd.

Toelichting bij de wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

1. Inleiding

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) gewijzigd. Deze wetswijziging dient voor 1 juli 2024 in alle gemeenschappelijke regelingen (GR-en) geïmplementeerd te worden. Ook de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (GR OFGV) moet worden gewijzigd. Deze beslismemo geeft inzicht in de wijzigingen van de Wgr die noodzakelijkerwijs leiden tot wijziging van de GR OFGV.

2. Niet alle wijzigingen van de Wgr leiden tot een te maken keuze in de GR

Een aantal van de wijzigingen in de Wgr leiden tot verplichte toepassing en leiden soms tot een verplichte wijziging van GR-en waarbij geen keuze te maken valt in de wijze waarop deze wordt toegepast. Andere wijzigingen van de Wgr geven de deelnemers de vrijheid om te kiezen of, en zo ja op welke manier, zij de wijzigingen implementeren in de eigen GR. Onderstaande tabel maakt dit inzichtelijk voor de GR OFGV die gesloten is tussen gemeentelijke en provinciale bestuursorganen.

Wijziging	Geregeld in:	Keuze?	Opnemen in GR?
Reactie van (dagelijks) bestuur op zienswijze begroting.	Art. 59 Wgr	Nee	Ja, tenzij verwijzing naar wettelijke bepaling.
Aanpassing termijnen in de begrotingscyclus	Art. 58, 58b en 59 Wgr.	Nee	Ja, tenzij verwijzing naar wettelijke bepaling.
Gezamenlijke enquête naar gevoerde bestuur als provinciale staten/raden geen deelnemer zijn.	Art. 151g Provinciewet	Nee	Nee, bevoegdheid altijd van toepassing.
Uitbreiding van de bevoegdheid van de rekenkamer tot bestuur van het samenwerkingsverband.	Art. 184 Provinciewet	Nee	Nee, bevoegdheid altijd van toepassing.
Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur	Art. 52 jo 10 lid 6 Wgr	Ja	Ja, vastleggen welke keuze.
Participatie van inwoners en belanghebbenden	Art. 52 jo 10 lid 7 en 8 Wgr	Ja	Ja, vastleggen welke keuze.
Actieve informatieplicht door bestuur	Art. 52 jo 17 Wgr	Ja	Ja, vastleggen hoe dit wordt ingevuld
Gemeenschappelijke adviescommissie	Art. 52 jo 24a Wgr	Ja	Niet verplicht.
Evaluatie van de GR	Art. 52 jo 11 Wgr	Ja	Ja, vastleggen welke keuze.
Voorwaarden en gevolgen van uittreding, waaronder de gevolgen van de rechtspersoon en voor het vermogen van de gemeenten waarvan bestuursorganen deelnemen.	Art. 52 jo 9 Wgr	Ja	Ja, vastleggen welke keuze.

3. Wijzigingen in de GR OFGV

a. Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur

Volgens artikel 52 juncto 10, vijfde lid Wgr moet in een GR worden opgenomen of, en zo ja welke, bestuursbesluiten van het algemeen bestuur, dagelijks bestuur of de voorzitter van de OFGV, voorafgaand aan het nemen er van, voor het geven van een zienswijze moeten worden voorgelegd aan provinciale staten/de raden waarvan de colleges deelnemen in een GR. Er zijn een aantal verplichte besluiten waarvoor zienswijze gegeven moet worden. Dat geldt de ontwerpbegroting en het deelnemen door de OFGV in privaatrechtelijke rechtspersonen. Naast deze wettelijk verplichte zienswijzeprocedures, is het verplicht om iets op te nemen over de bestuursbesluiten die voor zienswijze aan provinciale staten/de raden voorgelegd worden. Ook als ervoor gekozen wordt dat niet te doen, dient dat expliciet in de GR geregeld te worden

Voor OFGV geldt dat sprake is van een openbaar lichaam, die vooral gericht is op uitvoering en (veel) minder op beleid. Provinciale staten en raden dienen daarmee daadwerkelijk invloed uit te kunnen oefenen op de te nemen besluiten die raakvlakken hebben met de bevoegdheden van de raad en provinciale staten. Het bestuur voert de taken in mandaat uit, waarbij de deelnemers het beleid vaststellen. Het is daarom dat, buiten de hiervoor genoemde wettelijk verplichte bestuursbesluiten waarop zienswijze kan worden gegeven door provinciale staten/de raden, er verder geen bestuursbesluiten van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur of de voorzitter van de OFGV worden aangewezen welke voorafgaand aan het nemen van het besluit ter zienswijze aan provinciale staten/de raden moeten worden voorgelegd.

b. Participatie van inwoners en belanghebbenden

Volgens artikel 52 juncto 10, lid 7, Wgr wordt in een gemeenschappelijke regeling opgenomen op welke wijze de ingezetenen (van de gemeenten waarvan bestuursorganen deelnemen aan een gemeenschappelijke regeling) en belanghebbenden betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Het is niet mogelijk in een gemeenschappelijke regeling op te nemen dat *geen* ruimte wordt gegeven voor participatie. Er moet, met andere woorden, in elke gemeenschappelijke regeling een variant van participatie worden opgenomen.

De OFGV is een uitvoeringsorganisatie, waarbij de taken in mandaat en derhalve onder verantwoordelijkheid van de deelnemers wordt uitgevoerd. De participatie richt zich daarom vooral op voorbereiding dan wel uitvoering van door de deelnemers vastgesteld beleid. Dat door de deelnemers vastgestelde beleid heeft in de regel al een participatieproces doorlopen, waarin dezelfde elementen een rol spelen. Daarmee kan de participatie bij de OFGV een herhaling van zetten vormen met het risico dat de participatie bij de OFGV het reeds vastgesteld beleid van de deelnemers kan gaan doorkruisen. Ander effect is dat bij participanten het idee kan postvatten te kunnen participeren op (onderdelen van reeds vastgesteld) beleid. Het is daarom wenselijk om de participatie niet via het bestuur van de OFGV te laten lopen, maar juist en zoveel als mogelijk via de bij de deelnemers geëigende kanalen. Dit sluit ook goed aan bij het concept van verlengd lokaal bestuur, in welk concept de volksvertegenwoordigende rol nog altijd bij de raden/Staten ligt. Deze scheiding tussen participatie bij beleidsvaststelling door de deelnemers en participatie bij beleidsvoorbereiding of -uitvoering door de OFGV wordt zoveel als mogelijk voorkomen door maatwerk en het AB, DB of de voorzitter per onderwerp daarover te laten beslissen.

Aangezien het vooral om voorbereiding of uitvoering van vastgesteld beleid gaat, is gekozen voor participatie als maatwerkbepaling. De bij een besluit passende vorm van participatie door het bestuur van de OFGV wordt vormgegeven door agenda's en bijbehorende documenten alsmede en ontwerpbesluiten, die zich daartoe lenen (het dient tenslotte te gaan om beleid), van het op een andere elektronische manier invulling te geven, met de mogelijkheid voor participatie AB, DB en de voorzitter, op de website te plaatsen of op een andere elektronische manier invulling te geven, met de mogelijkheid voor participatie.

c. Actieve informatieplicht door bestuur

Sinds 1 juli 2022 moet ook in gemeenschappelijke regelingen opgenomen worden op welke wijze inlichtingen door het gehele bestuur van een gemeenschappelijke regeling worden verstrekt aan de provinciale staten/de raden waarvan de colleges deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling. Dit is bepaald in artikel 17 van de gewijzigde Wgr.

Op dit moment is in de GR OFGV in artikel 16 de actieve informatieplicht al opgenomen. Deze voldoet aan wat de Wgr voorschrijft en is derhalve niet gewijzigd.

d. Gemeenschappelijke adviescommissie

In de GR OFGV is in artikel 19 opgenomen dat de mogelijkheid bestaat dat commissies van advies kunnen worden ingesteld door het algemeen bestuur van OFGV. Met de inwerkingtreding van de gewijzigde Wgr is het ook mogelijk om een gemeenschappelijke adviescommissie, zie artikel 52 juncto 24a Wgr, in te stellen. Deze adviescommissie kan ook slechts worden ingesteld ten behoeve van alleen deze GR. Als provinciale staten/de raden waarvan de colleges deelnemen in de GR OFGV unaniem verzoeken om de instelling er van, is het algemeen bestuur zelfs verplicht om tot de instelling van een dergelijke gemeenschappelijke adviescommissie over te gaan.

In een gemeenschappelijke adviescommissie kunnen alleen provinciale statenleden/raadsleden deelnemen. Het is niet verplicht dat provinciale staten of elke raad een 'eigen' lid aanwijst. Een gemeenschappelijke adviescommissie kan ingezet worden voor drie doelen: adviseren aan provinciale staten/raden over en afstemmen van zienswijzen die provinciale staten/raden mogen indienen, adviseren aan het bestuur over te nemen besluiten en voor de verbinding van provinciale staten/de raden met het bestuur van het openbaar lichaam. De gemeenschappelijke adviescommissie heeft, zoals de naam al weggeeft, geen besluitvormende bevoegdheden. Dat betekent dat altijd sprake is van een advies aan provinciale staten/de raden of het bestuur van het openbaar lichaam, maar dat de betreffende provinciale staten/ raden en het bestuur zelf de besluiten nemen.

In deze wijziging is geen gemeenschappelijke adviescommissie opgenomen.

Deze adviescommissie heeft mede te maken met grip op samenwerking. Het instrument staat echter niet op zichzelf, maar dient te worden gezien in samenhang met andere instrumenten, die de raden/staten al (kunnen) hebben. Daarbij kan gedacht worden aan het gezamenlijke netwerk van rapporteurs, het delen en actief informeren onderling van informatie, het presenteren van de OFGV in de raden. Binnen de algehele betrokkenheid van raden/staten dienen het doel, het nut en de hoeveelheid instrumenten tegen elkaar afgewogen te worden. Bij die afweging is flexibiliteit van de inzet van de reeds bestaande of gewenste instrumenten belangrijk. Het niet opnemen van deze adviescommissie in de GR betekent eveneens niet dat het in de toekomst niet kan. De Wgr voorziet erin dat ook op een later moment, zonder de GR te hoeven wijzigen, het mogelijk is tot instelling van een gemeenschappelijke adviescommissie over te gaan.

e. Evaluatie

In artikel 52 juncto 11a van de Wgr is opgenomen dat een gemeenschappelijke regeling bepalingen omtrent de evaluatie van de regeling moet bevatten. Uit de toelichting op de wetswijziging volgt dat verplicht is om in elke regeling *iets* op te nemen over evaluatie, maar dat dit ook mag betekenen dat wordt opgenomen dat er geen verplichte evaluatie plaats zal vinden. Wordt er niet geëvalueerd dan wordt dat opgenomen in de GR en hoeven er geen verdere keuzes gemaakt te worden. Er is echter voor gekozen om *wel* te evalueren. Evaluatie is een beleidsinstrument dat gaat over de samenwerking van de deelnemende provincies en gemeenten binnen de OFGV, maar ook over de taken die de OFGV voor de provincies en gemeenten uitvoert.

In de evaluatie is opgenomen dat er in elke bestuursperiode (=vier jaar) wordt geëvalueerd. Het moment en de inhoud van de evaluatie wordt overgelaten aan het gremium waarin alle belangen van provincies en gemeenten samenkomen, het algemeen bestuur.

f. Uittreding

Alhoewel in alle gemeenschappelijke regelingen (voor onbepaalde tijd) bepalingen zijn opgenomen over de wijze waarop deelnemers kunnen uittreden, is het sinds de wetswijziging van 1 juli 2022 verplicht om deze bepalingen uit te breiden. Waarbij van belang is dat de deelnemers zelf bepalen hoe de uittreding geregeld wordt en wel op zo'n manier dat voor alle deelnemende partijen redelijkerwijs duidelijk is wat de gevolgen van uittreding zijn. Het gaat dan om de gevolgen die de uittreding heeft voor het vermogen van de rechtspersoon en voor het vermogen van de gemeenten (zowel de uittredende als de blijvende) waarvan de bestuursorganen deelnemen in de gemeenschappelijke regelingen. Dit betekent dat in de GR OFGV moet worden opgenomen op welke wijze wordt bepaald wat de gevolgen van de uittreding zijn en op welke manier het vermogen van de deelnemers wordt beïnvloed.

Overigens is het ook voor verplichte GR-en, zoals de OFGV, verplicht een uittredingsregeling in de GR op te nemen. Bijvoorbeeld in het geval van een gemeentelijke herindeling waarbij een gemeente samengaat met gemeente die binnen het gebied van een andere omgevingsdienst ligt. In dat geval zal ten aanzien van de nieuwe gemeente moeten worden bepaald bij welke omgevingsdienst aangesloten wordt, het is natuurlijk niet voorstelbaar dat één gemeente bij twee omgevingsdiensten deelneemt. In alle gevallen geldt dat het vele malen beter is dat financiële gevolgen van een uittreding vastgelegd zijn voorafgaand aan het moment dat sprake is van een besluit of een wens tot uittreding. Op het moment dat een besluit over uittreding genomen is of sprake is van een herindeling, dient al duidelijk te zijn wat de gevolgen van een uittreding zijn omdat dit anders tot veel – financieel – gedoe leidt tussen de uittreder en de 'achterblijvers'.

Er zijn regels over het uittreden, de "Spelregels taken toevoegen of terugtrekken (partieel uittreden)", vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 5 februari 2020. De uittredingsbepaling is gewijzigd door enkele bepalingen uit de spelregels over te hevelen naar de GR. Inhoudelijk is er geen verschil tussen de bestaande spelregels en de nieuwe bepaling in de GR. Om dat vast te leggen, zijn de spelregels in de GR van toepassing verklaard.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Gemeenschappelijke Regeling

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Versiebeheer

1.0	10-01-2012	HB 1268999: Geldig ten tijde van de oprichting, aangaan GR.
2.0	13-12-2012	Aanpassing aan btw-advies, GR is ondernemer in de zin van de btw.
3.0	Jan. 2014	Wijzigen stemverhouding; verlengen termijn indienen zienswijzen, begroting.
4.0	Nov. 2019	Algehele actualisering n.a.v. veegronde, werksessies, juridisch advies, wetswijziging etc. Publicatie datum: 7 april 2020 Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek Gemeenschappelijke Regeling

Artikel I

Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland en de provincie Noord-Holland en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde, Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, en Wijdemeren, ieder voor zover bevoegd,

Overwegende dat

Het Rijk, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten afspraken hebben gemaakt over de vorming van regionale uitvoeringsdiensten, het takenpakket dat deze diensten in ieder geval moeten gaan uitvoeren en de kwaliteitsnormering van vergunningverlening en handhaving;

De provincies Flevoland en Noord-Holland en de bovengenoemde deelnemende gemeenten hebben besloten tot oprichting van een Omgevingsdienst;

De Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek namens de provincies en de deelnemende gemeenten vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavingstaken gaat uitvoeren op het gebied van het milieu-(en omgevingsdomein);

Dat de deelnemende colleges van burgemeester en wethouders en Gedeputeerde Staten zijn overeengekomen een gemeenschappelijke regeling te treffen voor het vormen van een Omgevingsdienst.

Dat de colleges van burgemeester en wethouders en Gedeputeerde Staten op voorstel van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek besloten hebben om, naar aanleiding van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen op 1 juli 2022 de gemeenschappelijke regeling te wijzigen;

Gelet op

de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Provinciewet, de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht; de toestemmingen van Provinciale Staten van Flevoland en Noord-Holland; de toestemmingen van de gemeenteraden van de gemeenten.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Besluiten:

de volgende gemeenschappelijke regeling te wijzigen:

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Artikel 1. Algemene bepalingen

1. In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:
 - a. Colleges: colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten: Almere, Dronten, Noordoostpolder, Urk, Lelystad Zeewolde, Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeren.
 - b. Bestuursorgaan: een bevoegd orgaan van de gemeenten of provincies;
 - c. Gemeenten: de rechtspersonen waartoe de colleges overeenkomstig artikel 1:1, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht behoren;
 - d. Deelnemers: de gemeenten en de provincies.
 - e. Gedeputeerde Staten: Gedeputeerde Staten van de provincies Flevoland en Noord-Holland.
 - f. Omgevingsdienst: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 3 van de regeling.
 - g. Provinciale Staten: Provinciale Staten van de provincies Flevoland en Noord-Holland.
 - h. Provincies: de rechtspersonen waartoe gedeputeerde staten overeenkomstig artikel 1:1, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht behoren;
 - i. Raden: de raden van de gemeenten.
 - j. Regeling: de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.
 - k. Wet: Wet gemeenschappelijke regelingen.
 - l. Omgevingswet: Omgevingswet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten.
2. Waar in deze regeling artikelen van de Provinciewet of Gemeentewet, dan wel andere wettelijke regelingen van overeenkomstige toepassing worden verklaard, wordt, tenzij anders vermeld, in die artikelen voor de provincie, Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de Commissaris van de Koning, respectievelijk de gemeente, de raad, het college (van burgemeester en wethouders), de burgemeester,

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

gelezen: het openbaar lichaam, het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Hoofdstuk 2: Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek

Artikel 2. Doelstelling

1. De regeling wordt getroffen om te voldoen aan de verplichtingen als bedoeld in artikel 18.21 van de Omgevingswet en anderszins om de deelnemers te ondersteunen bij taken in het kader van het omgevingsrecht.
2. Deze regeling is opgezet door de deelnemers met als doel om een robuuste Omgevingsdienst te vormen ten behoeve van een adequate uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de deelnemers, met inachtneming van artikel 3, derde lid.
3. De deelnemers kiezen voor een verbetering van de fysieke leefomgeving door de uitvoering van de taken onder te brengen in deze regionale Omgevingsdienst. De uitvoering wordt bij de Omgevingsdienst ondergebracht met het behoud van de eigen bevoegdheden van alle deelnemers.
4. Tevens kan de Omgevingsdienst taken verrichten voor zover de deelnemers hiertoe mandaten of anderszins opdracht verlenen.

Artikel 3. Instelling

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV).
2. Het openbaar lichaam is gevestigd te Lelystad.
3. Het werkgebied van het openbaar lichaam betreft het grondgebied van de deelnemers (voor de provincie Noord-Holland beperkt tot de het gebied van de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, en Wijdemerem), behoudens dienstverlening aan derden als bedoeld in artikel 4, achtste lid.

Artikel 4. Taken

1. De Omgevingsdienst kan adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden verrichten op het gebied van milieu en verzorgt de uitvoering van programma's en projecten voor de deelnemers, waaronder begrepen het ontwikkelen en handhaven van een gemeenschappelijk uitvoerend milieubeleid, het leveren van

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

- milieutechnische kennis, het uitvoeren van onderzoek en metingen en het leveren van een bijdrage aan beleidsontwikkeling.
2. De Omgevingsdienst verricht werkzaamheden voor de colleges, voor zover daartoe opdracht of mandaat is verleend.
 3. De Omgevingsdienst verricht in elk geval werkzaamheden voor de colleges, met inachtneming van het door de diverse colleges vastgestelde beleid op het gebied van:
 - a. Bij of krachtens de Omgevingswet vastgestelde regelingen of besluiten; ;
 - b. ;
 - c. de taken, bedoeld in artikel 18.22 van de Omgevingswet;
 - d. het toezicht- en handhavingstaken bij of krachtens de onder a tot en met c genoemde wetten;
 - e. milieu-, toezichts- en handhavingstaken op grond van andere wet- en regelgeving dan genoemd in onder a tot en met c, bij nadere regeling vastgesteld.
 4. De Omgevingsdienst verricht werkzaamheden voor Gedeputeerde Staten, voor zover daartoe opdracht of mandaat is verleend en met inachtneming van het door Gedeputeerde Staten vastgestelde beleid op het gebied van:
 - a. de in het derde lid, onder a tot en met c genoemde wet- en regelgeving, voor zover Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag zijn;
 - b. de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland onderscheidenlijk de Provinciale Milieuverordening Noord-Holland;
 - c. de Ontgrondingenwet;
 - d. de toezichts- en handhavingstaken bij of krachtens de onder a tot en met c genoemde wetten;
 - e. milieu-, toezichts- en handhavingstaken op grond van andere wet- en regelgeving dan onder a tot en met c genoemd bij nadere regeling vastgesteld.
 5. De Omgevingsdienst verricht werkzaamheden ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering zoals:
 - a. het opstellen en vaststellen van een bedrijfsplan en beleidsplannen van de Omgevingsdienst;
 - b. het jaarlijks vaststellen van een jaarverslag.
 6. Voor zover bij de mandaatverlening niet anders is bepaald kan ten aanzien van de aan de Omgevingsdienst in mandaat opgedragen taken en bevoegdheden ondermandaat worden verleend. Dit lid is van overeenkomstige toepassing op de machtiging ter verrichting van (andere) taken.
 7. Indien ten gevolge van wijziging van wettelijke regelingen ter bescherming van het milieu, de uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in het tweede tot en met zesde lid, ter uitvoering strekken

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

- van een andere regeling dan ter uitvoering waarvan zij ten tijde van het van kracht worden van deze regeling strekten, dan wel indien in deze werkzaamheden ten gevolge van een dergelijke wijziging veranderingen optreden, blijven zij, voor zover hun strekking en omvang door hun wijziging niet wezenlijk veranderen, behoren tot de taken die in de genoemde artikelliden aan de Omgevingsdienst zijn gemandateerd en waartoe de Omgevingsdienst gemachtigd is.
8. De Omgevingsdienst kan op hun verzoek aan deelnemers en derden, zijnde niet deelnemers aan deze regeling, adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden verrichten tegen vergoeding. Hieronder valt in elk geval ook het organiseren en verzorgen van opleidingen gerelateerd aan het takenpakket van de Omgevingsdienst.
 9. De totale omvang op jaarbasis van werkzaamheden als bedoeld in het achtste lid mag niet meer bedragen dan de grenzen bedoeld in artikel 2.24b, eerste lid, van de Aanbestedingswet 2012.
 10. De deelnemende gemeenten kunnen er voor kiezen om voor de ondersteuning van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, aanvullende onderdelen onder te brengen bij de Omgevingsdienst, voor zover deze taken niet op grond van de wet reeds aan het bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland onderscheidenlijk de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek dan wel de GGD Flevoland of de GGD Gooi en Vechtstreek toekomen.

Hoofdstuk 3: Inrichting en samenstelling van het bestuur

Artikel 5. Het bestuur

Het bestuur van de Omgevingsdienst bestaat in ieder geval uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Paragraaf 1 Algemeen bestuur

Artikel 6. Samenstelling algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als dat er deelnemers zijn, met inachtneming van het tweede en derde lid.
2. Gedeputeerde Staten wijzen uit hun midden ieder één lid in het algemeen bestuur aan. Indien een provincie meer dan 20% van de financiële bijdrage als bedoeld in artikel 7, eerste lid, voor zijn rekening neemt, dan wijzen Gedeputeerde Staten van deze provincie twee leden in het algemeen bestuur aan. Deze leden hebben ieder de

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

- helft van het aantal stemmen van de betreffende deelnemer, als bedoeld in artikel 7, eerste lid.
3. De colleges wijzen uit hun midden ieder één lid in het algemeen bestuur aan. Indien een gemeente meer dan 20% van de financiële bijdrage als bedoeld in artikel 7, eerste lid, voor zijn rekening neemt, dan wijst het college van deze gemeente twee leden in het algemeen bestuur aan. Deze leden hebben ieder de helft van de stemmen van de betreffende deelnemers, als bedoeld in artikel 7, eerste lid.
 4. De colleges en Gedeputeerde Staten wijzen voor de door hen benoemde leden van het algemeen bestuur plaatsvervangende leden aan, die de door hen benoemde leden bij ontstentenis of verhindering vervangen. Het bepaalde in deze regeling ten aanzien van de leden van het algemeen bestuur is op de plaatsvervangende leden van overeenkomstige toepassing.
 5. De aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur zoals bedoeld in het tweede, derde en vierde lid geschiedt voor dezelfde periode als waarvoor het betreffende college of Gedeputeerde Staten worden benoemd en vindt zo spoedig mogelijk plaats na vorming van het betreffende college of Gedeputeerde Staten in nieuwe samenstelling.
 6. De leden van het algemeen bestuur treden af op de dag waarop de nieuw aangewezen leden van het algemeen bestuur in functie treden.
 7. Wanneer een lid van het algemeen bestuur ophoudt lid te zijn van het college of Gedeputeerde Staten dat hem heeft benoemd, dan houdt hij tevens op lid te zijn van het algemeen bestuur. Het college of Gedeputeerde Staten dat hem heeft benoemd, voorziet zo spoedig mogelijk in de vervulling van de vacature.
 8. De leden van het algemeen bestuur kunnen te allen tijde ontslag nemen.
 9. Bij tussentijds ontslag voorziet het betreffende college of Gedeputeerde Staten zo spoedig mogelijk in de aanwijzing van een nieuw lid van het algemeen bestuur.
 10. Leden van het algemeen bestuur, die ontslag hebben genomen, blijven hun functie waarnemen totdat onherroepelijk in hun opvolging is voorzien.

Artikel 7. Stemverdeling en quorum

1. De verdeling van de stemmen geschiedt naar rato van de totale financiële bijdrage per deelnemer van het voorgaande kalenderjaar aan de gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat een deelnemer niet meer dan 49% van het totaal aantal stemmen kan hebben.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

2. Het algemeen bestuur stelt op basis van het bepaalde in het eerste lid uiterlijk op 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor deze geldt de stemverdeling vast.
3. Een stemming is alleen geldig als meer dan de helft van het aantal stemmen én meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft, en zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden overeenkomstig artikel 28, eerste lid Provinciewet, daaraan heeft deelgenomen.
4. Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming wordt én de volstrekte meerderheid vereist van het aantal uitgebrachte stemmen én de instemming met het besluit van tenminste drie leden van het algemeen bestuur, onverminderd het bepaalde in artikel 23, elfde lid.

Artikel 8. Onverenigbaarheden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 20 en 52 van de wet is het lidmaatschap van het algemeen bestuur onverenigbaar met de betrekking van ambtenaar, door of vanwege het bestuur van één van de deelnemers dan wel door of vanwege het bestuur van de Omgevingsdienst aangesteld of daaraan ondergeschikt. Met een ambtenaar worden voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld zij die in dienst van één van de deelnemers dan wel de Omgevingsdienst op grond van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werkzaam zijn.

Artikel 9. Vergaderingen algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen een reglement van orde vast.
2. Het algemeen bestuur vergadert ten minste twee maal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt, dan wel ten minste een vijfde van het aantal leden dit, onder opgaaf van redenen, schriftelijk verzoekt.
3. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar. Indien de voorzitter dan wel een vijfde gedeelte van de aanwezige leden het nodig oordeelt, dient het algemeen bestuur te besluiten of zal worden vergaderd met gesloten deuren.
4. Het algemeen bestuur kan in een besloten vergadering, op grond van de belangen, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, omtrent het in die vergadering met gesloten deuren behandelde en omtrent de inhoud van de stukken welke aan het algemeen bestuur worden overgelegd, geheimhouding opleggen. Deze wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen, in acht genomen, totdat het algemeen bestuur haar opheft.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Artikel 10. Bevoegdheden algemeen bestuur

1. Alle bevoegdheden in het kader van de regeling, die niet aan een ander orgaan zijn opgedragen, behoren aan het algemeen bestuur toe, tenzij bij wet of regeling anders is bepaald.
2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot het oprichten van of deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties, en onderlinge waarborgmaatschappijen, onverminderd het bepaalde in artikel 55a van de Wet.

Artikel 11. Zienswijze bij voorgenomen besluiten

Buiten de in deze regeling of bij of krachtens de wet bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van het algemeen bestuur, waarvoor aan de raden van de deelnemende gemeenten of provinciale staten van de deelnemende provincies een zienswijze, als bedoeld in artikel 10, vijfde lid, van de wet wordt gevraagd

Artikel 12. Participatie

1. Ingezetenen van de gemeenten en belanghebbenden worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling al dan niet langs elektronische weg betrokken, voor zover dat bij of krachtens wet is vereist, of voor zover door het algemeen bestuur bepaald.
2. Het algemeen bestuur kan, in afwijking van artikel 10, zevende lid, van de wet, een ander proces van participatie bepalen;
3. Het algemeen bestuur betreft de reacties in haar besluitvorming en maakt kenbaar wat het met deze reacties heeft gedaan.

Paragraaf 2 Dagelijks bestuur

Artikel 13. Samenstelling dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur bestaat, de voorzitter inbegrepen, uit vijf leden welke door en uit het algemeen bestuur worden aangewezen.
2. Het dagelijks bestuur bestaat uit één lid aangewezen uit de door Gedeputeerde Staten aangewezen leden, twee leden uit de door de Noord-Hollandse colleges aangewezen leden en twee leden uit de door de Flevolandse colleges aangewezen leden.
3. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling.
4. De leden van het dagelijks bestuur treden af op de dag waarop zij ophouden lid van het algemeen bestuur te zijn.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

5. De leden van het dagelijks bestuur kunnen te allen tijde ontslag nemen.
6. Bij tussentijds ontslag voorziet het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk in de aanwijzing van een nieuw lid van het dagelijks bestuur.
7. Leden van het dagelijks bestuur, die ontslag hebben genomen, blijven hun functie waarnemen tot onherroepelijk in hun opvolging is voorzien.

Artikel 14. Vergaderingen dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur stelt voor zijn vergaderingen een reglement van orde vast.
2. De vergaderingen van het dagelijks bestuur worden met gesloten deuren gehouden, voor zover het dagelijks bestuur niet anders heeft bepaald.

Artikel 15. Bevoegdheden dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur is belast met:

- a. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur ter overweging en beslissing wordt voorgelegd;
- b. het uitvoeren van besluiten van het algemeen bestuur;
- c. het beheer van de financiële administratie;
- d. de zorg, voor zover niet aan anderen opgedragen, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
- e. het stimuleren en coördineren van overleg tussen de deelnemers;
- f. het behartigen van de belangen van de Omgevingsdienst bij andere overheden, instellingen, diensten of personen, waarmee contact voor de Omgevingsdienst van belang is;
- g. het nemen van alle conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles, wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht of bezit;
- h. het houden van toezicht op al hetgeen de Omgevingsdienst aangaat;
- i. het procederen in eerste aanleg in kort geding en tot voeging in strafzaken als bedoeld in artikel 332 van het Wetboek van Strafvordering, tenzij het algemeen bestuur daaromtrent in voorkomende gevallen een beslissing heeft genomen;
- j. spoedshalve beroep instellen of bezwaar maken alsmede, voor zover de voorschriften dat toelaten, schorsing van de aangevochten beslissing of een voorlopige voorziening ter zake verzoeken, indien ingevolge een wettelijk voorschrift aan de Omgevingsdienst het recht van bezwaar en beroep toekomt;
- k. besluiten namens de Omgevingsdienst, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist; en

- l. te beslissen tot privaatrechtelijke rechtshandelingen, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 10, tweede lid.

Artikel 16. Zienswijzen bij voorgenomen besluiten

Buiten de in deze regeling of bij of krachtens wet bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van het dagelijks bestuur, waarvoor aan de raden vooraf zienswijze, als bedoeld in artikel 10, vijfde en zesde lid van de wet, wordt gevraagd.

Paragraaf 3 Voorzitter

Artikel 17. Voorzitter

1. De voorzitter wordt door en uit het algemeen bestuur aangewezen. Het algemeen bestuur beslist niet dan nadat het dagelijks bestuur in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen naar voren te brengen.
2. De voorzitter is voorzitter van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Artikel 18. Bevoegdheden voorzitter

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
2. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter wordt deze vervangen door een door het dagelijks bestuur uit zijn midden aan te wijzen lid van dit bestuur.
3. De voorzitter tekent de stukken die van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur uitgaan.
4. De voorzitter vertegenwoordigt de Omgevingsdienst in en buiten rechte.
5. De voorzitter kan de in het vorige lid genoemde vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

Artikel 19. Zienswijzen bij voorgenomen besluiten

Buiten de in deze regeling of bij of krachtens wet bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van de voorzitter, waarvoor aan de raden vooraf zienswijze, als bedoeld in artikel 10, vijfde en zesde lid van de wet, wordt gevraagd.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Hoofdstuk 4: Informatie en Verantwoording

Artikel 20. Informatie van het bestuur aan raad of Provinciale Staten

1. Het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken de raden en Provinciale Staten gevraagd of ongevraagd alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur van de Omgevingsdienst gevoerde en te voeren beleid nodig is.
2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken aan de raden en Provinciale Staten alle inlichtingen die door één of meer leden van die organen worden verlangd.
3. Het reglement van orde voor het algemeen bestuur regelt de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het in de vorige leden bepaalde.

Artikel 21. Informatie en verantwoording van leden van het algemeen bestuur aan college of Gedeputeerde Staten

1. Een lid van het algemeen bestuur geeft aan het college of Gedeputeerde Staten, dat hem heeft aangewezen, alle inlichtingen die door het betreffende college of Gedeputeerde Staten, of één of meer leden daarvan, worden verlangd op de binnen die gemeente of de provincie gebruikelijke wijze.
2. Een lid van het algemeen bestuur kan door het college of Gedeputeerde Staten, dat hem heeft aangewezen, ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid op de binnen die gemeente of de provincie gebruikelijke wijze.
3. Het bestuursorgaan dat een vertegenwoordiger in het algemeen bestuur heeft aangewezen, kan deze vertegenwoordiger ontslaan, indien deze het vertrouwen van dit bestuursorgaan niet meer bezit.

Artikel 22. Informatie en verantwoording van leden van het dagelijks bestuur aan algemeen bestuur

1. De leden van het dagelijks bestuur, tezamen en ieder afzonderlijk, zijn aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur. De voorzitter is aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hem gevoerde bestuur.
2. De leden van het dagelijks bestuur en de voorzitter geven mondeling of schriftelijk de door het algemeen bestuur dan wel door één of meer leden van het algemeen bestuur gevraagde inlichtingen.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

3. Het dagelijks bestuur geeft het algemeen bestuur alle inlichtingen die het algemeen bestuur voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
4. Het algemeen bestuur kan besluiten een lid van het dagelijks bestuur ontslag te verlenen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit, onverminderd het bepaalde in artikel 19a, derde lid, van de Wet.

Artikel 23. Verantwoording uitvoeringsprogramma

1. Het dagelijks bestuur stelt periodiek een of meerdere uitvoeringsprogramma's voor bij de OFGV belegde taken vast.
2. Het dagelijks bestuur legt periodiek verantwoording af over de vorderingen in het uitvoeringsprogramma aan de colleges respectievelijk de gedeputeerde staten die bij het betreffende uitvoeringsprogramma betrokken zijn.

Hoofdstuk 5: Commissies

Artikel 24. Adviescommissies

1. Het algemeen bestuur kan commissies van advies instellen. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en de samenstelling.
2. De instelling van vaste commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter en de regeling van haar bevoegdheden en samenstelling geschieden door het algemeen bestuur op voorstel van het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter.
3. Andere commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter worden door het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld.

Hoofdstuk 6: Ambtelijke organisatie

Artikel 25. Secretaris

1. Het dagelijks bestuur besluit omtrent benoeming, schorsing en ontslag van de secretaris. Het dagelijks bestuur gaat niet over tot benoeming dan nadat het algemeen bestuur in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur.
2. De secretaris is tevens de directeur van de Omgevingsdienst.
3. De secretaris is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter behulpzaam bij de vervulling van hun taak.
4. De secretaris is bij de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur aanwezig.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

5. De stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan worden door de secretaris meeondertekend.
6. De secretaris is belast met de leiding van het ambtelijk apparaat.
7. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de secretaris.

Artikel 26. Overige medewerkers

1. Het dagelijks bestuur is, binnen het raam van de door het algemeen bestuur vastgestelde formatie, belast met de benoeming, schorsing, het ontslag dan wel de tewerkstelling op grond van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht van medewerkers in dienst van de Omgevingsdienst.
2. Op de medewerkers in dienst van het openbaar lichaam is de rechtspositieregeling CAR-UWO van toepassing, tenzij overeenkomstig het bepaalde in de Ambtenarenwet het dagelijks bestuur op enig moment zelf voorziet in de rechtspositie.
3. Waar in de in het tweede lid bedoelde rechtspositieregeling wordt gesproken van "gemeenteraad", "college" dan wel "hoofd van de dienst" wordt voor de toepassing in het kader van deze regeling respectievelijk gelezen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de secretaris.

Hoofdstuk 7: Financiën en beheer van de Omgevingsdienst

Artikel 27. Begrotingsjaar

Het begrotingsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 28. Begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden en aan Provinciale Staten.
2. Het dagelijks bestuur stelt met inachtneming van artikel 190 Provinciewet jaarlijks een ontwerpbegroting op overeenkomstig de wettelijke vormvereisten.
3. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting twaalf weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan de raden en Provinciale Staten.
4. De raden en Provinciale Staten kunnen binnen twaalf weken hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur stelt de raden en Provinciale Staten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijke en

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

- gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
5. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast op uiterlijk 1 september in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
 6. Het algemeen bestuur zendt de vastgestelde begroting toe aan de raden en Provinciale Staten.
 7. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
 8. Het bepaalde in het derde, vierde en vijfde lid is mede van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, met uitzondering van die wijzigingen waarbij geen verandering wordt gebracht in de bijdragen van de gemeenten onderscheidenlijk de provincies.
 9. Het algemeen bestuur past jaarlijks bij het vaststellen van de begroting van enig jaar voor 80% van de begroting een indexering gebaseerd op de *Loonvoet sector* overheid en voor 20% van de begroting een indexering gebaseerd op de *Prijs overheidsconsumptie, netto materieel* uit de "Septembercirculaire gemeentefonds" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties toe, die betrekking heeft op het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat en voor het desbetreffende begrotingsjaar is geprognosticeerd.
 10. Het algemeen bestuur kan besluiten voor enig jaar een hoger indexpercentage dan de genoemde percentages in het negende lid toe te passen. Dit besluit van het algemeen bestuur wordt genomen bij twee derde meerderheid van het aantal stemmen in het algemeen bestuur.

Artikel 29. Jaarrekening

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór 30 april de voorlopige jaarrekening aan de raden en aan provinciale staten.
2. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening met inachtneming van artikel 190 van de Provinciewet vast op uiterlijk 1 juli in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
3. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde jaarrekening ter kennisneming aan de raden en Provinciale Staten.
4. De vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot decharge, behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden.
5. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling, vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

6. Het dagelijks bestuur zendt een voorstel voor een definitieve resultaatsbestemming met betrekking tot een resultaat als bedoeld in het tweede lid toe aan de raden en Provinciale staten voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
7. De raden en Provinciale Staten kunnen tot 1 oktober van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, hun zienswijze over het voorstel voor een definitieve resultaatsbestemming naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij het voorstel voor een definitieve resultaatsbestemming, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen bestuur stelt de definitieve resultaatsbestemming zo spoedig mogelijk vast na de in de eerste volzin van dit lid genoemde datum.

Artikel 30. Vaststellen vergoeding voor dienstverlening

1. Het algemeen bestuur kan bij reglement regels stellen omtrent de verdeling van de kosten. Een dergelijk reglement wordt eens in de drie jaar aangepast. In de begroting is, met inachtneming van het reglement, opgenomen welke diensten de deelnemers afnemen en welke vergoeding elke deelnemer hiervoor aan de Omgevingsdienst is verschuldigd. Het tarief voor de diensten is gebaseerd op de kostprijs, verhoogd met een opslag voor onvoorzien en reservevorming.
2. De deelnemers betalen bij wijze van voorschot jaarlijks voor 15 januari, 15 april, 15 juli en 15 oktober telkens een vierde van de in het eerste lid bedoelde vergoeding.
3. De hoogte van de vergoeding als bedoeld in het eerste lid is gebaseerd op de omvang van het door de Omgevingsdienst voor elke deelnemer uit te voeren takenpakket.

Artikel 30. Financiële voorschriften

1. Het algemeen bestuur stelt bij reglement regels vast met betrekking tot de uitgangspunten voor het financiële beleid, de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie en het beheer van de geldmiddelen.
2. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor een verzekering van de risico's verbonden aan het optreden van de Omgevingsdienst, het in dienst hebben van (tijdelijk) personeel en het beheer van eigendommen en gelden.
3. De directeur van de Omgevingsdienst zorgt namens het dagelijks bestuur ervoor dat de in het tweede lid bedoelde verzekering bij voortdurende in overeenstemming wordt gehouden met de

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

samenstelling van het personeel, de individuele omstandigheden van de personeelsleden en het algemene loonpeil.

Artikel 31. Reserves en voorzieningen

Het algemeen bestuur stelt een financieel reglement vast met betrekking tot de reserves en voorzieningen van de Omgevingsdienst en benoemt daarbij een aan te houden noodzakelijk niveau van de algemene reserve, passend bij het risicoprofiel van de Omgevingsdienst.

Artikel 32. Financiering

Het algemeen bestuur stelt een treasurystatuut vast waarin onder meer geregeld is het aangaan van geldleningen en rekening-courantovereenkomsten en het uitlenen van geld en het doen van garantstellingen, met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke bepalingen.

Hoofdstuk 8 Archiefbescheiden

Artikel 33. Archief

1. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de archiefbescheiden van de organen ingesteld bij de gemeenschappelijke regeling overeenkomstig een door het algemeen bestuur vast te stellen verordening.
2. Gedeputeerde Staten van Flevoland oefenen toezicht uit op de aan het dagelijks bestuur opgedragen zorg voor de archiefbescheiden.
3. De secretaris is belast met het beheer van de archiefbescheiden voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats van het Flevolands Archief.
4. De archivaris van het Flevolands Archief oefent toezicht uit op het onder het derde lid genoemde beheer.
5. Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de in deze regeling genoemde organen is aangewezen de archiefbewaarplaats van het Flevolands Archief.
6. Na opheffing van de gemeenschappelijke regeling worden de onder het derde lid bedoelde archiefbescheiden overgebracht naar de archiefbewaarplaats van het Flevolands Archief.
7. De onder het vijfde en zesde lid bedoelde archiefbescheiden worden beheerd door de archivaris van het Flevolands Archief.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Hoofdstuk 9 Toe- en uittreding

Artikel 34. Toetreding

1. Het algemeen bestuur kan naar aanleiding van een verzoek tot toetreding een voorstel tot toetreding doen.
2. Toetreding vindt plaats bij daartoe strekkende besluiten van de bevoegde bestuursorganen van tenminste twee derde van de deelnemers, alsmede van het toetredende bestuursorgaan zelf, onverminderd het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met het vierde lid van de wet.
3. Toetreding is mogelijk gedurende het gehele kalenderjaar.
4. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de toetreding en kan hieraan voorwaarden verbinden.

Artikel 35. Uittreding

1. Het algemeen bestuur doet naar aanleiding van een verzoek tot uittreding van een van de deelnemers een voorstel tot regeling van de gevolgen van de uittreding aan de colleges en Gedeputeerde Staten.
2. Uittreding vindt plaats na een daartoe strekkend besluit van het uittredende bestuursorgaan, onverminderd het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vierde lid van de wet. Het uittredende bestuursorgaan zendt het besluit aan het algemeen bestuur. De procedure vangt aan de dag nadat het algemeen bestuur het besluit heeft ontvangen.
3. De feitelijke uittreding kan eerst plaatsvinden per 1 januari van het tweede jaar volgend op het jaar waarin het besluit tot uittreding, als bedoeld in het tweede lid, is genomen.
4. Het algemeen bestuur inventariseert binnen zes maanden de gevolgen van uittreding na overleg met de deelnemers in een uittredingsplan waartoe in ieder geval behoren:
 - a. de gevolgen voor het personeel zoals de toewijzing, terugname of overname van medewerkers;
 - b. de financiële gevolgen zoals het schema voor afbouw van de bijdrage;alsmede juridische en organisatorische consequenties en de kosten daarvan die direct het gevolg zijn van de uittreding. Onverminderd het bepaalde in dit artikel zijn de laatstelijk door het algemeen bestuur vastgestelde en geldende spelregels inzake het toevoegen of terugtrekken van taken of diensten, zoals deze luiden op het moment van de start van de procedure als bedoeld in het tweede lid, van overeenkomstige toepassing op de gevolgen van uittreding als bedoeld in de vorige volzin.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

5. De financiële gevolgen van de uittreding worden door het uittredende bestuursorgaan gedragen.
6. Het algemeen bestuur stelt binnen 12 maanden na ontvangst van het besluit tot uittreding het uittredingsplan definitief vast.
7. Het algemeen bestuur stelt overeenkomstig het vierde lid de gevolgen vast voor het beëindigen of verminderen van een bepaalde taak of dienst van de Omgevingsdienst.
8. Het algemeen bestuur kan algemene regels stellen met betrekking tot vijfde lid.
9. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de kosten van uittreding zo beperkt mogelijk blijven.

Artikel 36. Wijziging of opheffing

1. De colleges en Gedeputeerde Staten, het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen voorstellen doen tot wijziging van de regeling.
2. Deze regeling kan worden gewijzigd indien de bevoegde bestuursorganen van tenminste twee derde van het aantal deelnemers daarmee hebben ingestemd, onverminderd het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vierde lid van de wet.
3. De artikelen 2, 4, 6, eerste tot en met vierde lid, 7, 13, eerste en tweede, 32 en 34 tot en met 36 van deze regeling kunnen alleen worden gewijzigd indien alle deelnemers daarmee instemmen.
4. De regeling kan worden opgeheven bij daartoe strekkende besluiten van tenminste twee derde van alle deelnemers, onverminderd het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met het vierde lid van de wet.
5. Ingeval van opheffing, stelt het algemeen bestuur, de deelnemers gehoord, een liquidatieplan vast en regelt de vereffening van het vermogen.

Hoofdstuk 11: Slotbepalingen

Artikel 37. Geschillenregeling

1. Voordat over geschillen, omtrent de toepassing, in de ruimste zin, van een regeling tussen besturen van de deelnemers of tussen besturen van een of meer deelnemers en het bestuur van de Omgevingsdienst, de beslissing van de burgerlijke rechter wordt ingeroepen, legt het algemeen bestuur het geschil voor aan een daartoe door deelnemers in te stellen geschillencommissie of een door de deelnemers aan te wijzen mediator.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

2. De geschillencommissie bestaat uit vertegenwoordigers, aangewezen door elk der bij het geschil betrokken partij, alsmede een door deze vertegenwoordigers aangewezen onafhankelijke voorzitter.
3. De geschillencommissie of de aangewezen mediator hoort de bij het geschil betrokken besturen.
4. De geschillencommissie brengt aan het algemeen bestuur advies uit en de mediator rapporteert over de mogelijkheden partijen tot overeenstemming te brengen.

Artikel 38 Evaluatie

1. Het algemeen bestuur draagt minimaal een keer in de bestuursperiode van vier jaar zorg voor een evaluatie van de regeling.
2. De evaluatie heeft onder meer, doch niet uitsluitend, tot doel na te gaan:
 - a. of, en zo ja in welke mate de met deze regeling beoogde samenwerking is gerealiseerd;
 - b. of, en zo ja in welke mate de bij deze regeling opgedragen taken, in het licht van de beoogde samenwerking, aanpassing behoeven.

Artikel 39. Slotbepaling

1. Deze regeling wordt getroffen voor onbepaalde tijd.
2. De regeling wordt op overeenkomstig artikel 26 van de wet bekend gemaakt en treedt op de derde dag na bekendmaking in werking met dien verstande dat de leden 10 en 11 van artikel 23 in werking treden per 1 januari 2019.
3. Gedeputeerde Staten van Flevoland zenden de regeling aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en maken deze bekend in de Staatscourant.

Artikel 40. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als "Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek".

Artikel II. Deze wijziging treedt in werking de dag na bekendmaking.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Toelichting bij Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek

Algemeen

In deze gemeenschappelijke regeling zijn de meest essentiële zaken opgenomen, waarmee wordt voldaan aan de wens om een 'lichte' regeling. De regeling is zo flexibel mogelijk geformuleerd, in die zin dat de regeling op onderdelen met nadere regels of beleidsregels verder concreet kan worden aan- of ingevuld. In het vervolg op de gemeenschappelijke regeling zullen andere besluiten, zoals mandaatbesluiten e.d. worden vastgesteld.

De regeling geeft de basis voor een taakgerichte uitvoeringsorganisatie waar nadrukkelijk geen sprake is van bevoegdheidsoverdracht. Taken worden uitgevoerd op basis van mandaatverlening door de bevoegde gezagen.

Een aantal bepalingen in deze gemeenschappelijke regeling behoeft strikt genomen niet in de regeling te worden opgenomen omdat deze bepalingen al in bijv. de Wet gemeenschappelijke regelingen staan. Het betreft o.m. de bepalingen met betrekking tot het instellen van commissies van advies (artikel 24) en het naar voren brengen van zienswijzen op de ontwerpbegroting (artikel 28). Dergelijke bepalingen zijn opgenomen met het oog op de leesbaarheid van de regeling in de praktijk van alle dag.

Artikelsgewijze toelichting

Art. 2. Doelstelling

De Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek moet groeien tot een robuuste en toekomst vaste organisatie, waardoor een adequate taakuitoefening voor het gebied van de provincie Flevoland en van de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek wordt gewaarborgd. De eenduidigheid in de aanpak van vergunningverlening en handhaving wordt vergroot. Door het bundelen van kennis en taken worden synergievoordelen behaald. De effectiviteit van beleid en uitvoering wordt versterkt doordat de uitvoeringsdienst zorg draagt samen met de deelnemende partijen voor het rond maken van de Plan Do Check Act cyclus. Vanuit zijn uitvoeringsgerichtheid adviseert de dienst bij beleidsontwikkeling.

De uitvoeringsdienst heeft een belangrijke opgave in de bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving keten, zowel door het afspreken van

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

handhaving arrangementen als het uitwisselen van informatie met ketenpartners.

Het toekomstperspectief van de dienst is een groeiende organisatie, zowel met andere partijen als met andere taken. Binnen dit perspectief is ruimte voor individuele wensen van betrokken partijen. De basis van het bestaansrecht van de dienst is dat zij een gebiedsautoriteit is op het gebied van milieu, wellicht op termijn uitgebreid naar het gehele omgevingsrecht.

Aan artikel 2 is ook toegevoegd het belang waarvoor de gemeenschappelijke regeling is getroffen (vgl. art 51 Wgr), dat ook in de gemeenschappelijke regeling moet zijn opgenomen (art. 52 jo. art. 10 lid 1 Wgr).

Art. 3 Instelling

Artikel 3, eerste lid bepaalt dat er een openbaar lichaam wordt ingesteld krachtens artikel 52, eerste lid juncto artikel 8 eerste lid van de Wgr. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid (artikel 52 juncto artikel 8 eerste lid Wgr jo. Artikel 2:1 tweede lid Burgerlijk Wetboek) en kan zodoende ook privaatrechtelijke rechtshandelingen verrichten (artikel 2:1, derde lid jo. Art. 2:5 jo. Art. 3:32 van het Burgerlijk Wetboek). Hierdoor kunnen samenwerkingsverbanden ten behoeve van de bedrijfsvoering dan wel samenwerkingsverbanden met de deelnemende partijen en/of andere Omgevingsdiensten worden aangegaan.

Het werkgebied van het openbaar lichaam betreft het grondgebied van de deelnemers (voor de provincie Noord-Holland beperkt tot de het gebied van de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, en Wijdemerem).

Op basis van artikel 4, achtste lid is het voor OFGV ook mogelijk om opleidingen (taken) te verrichten voor andere gemeenten die niet binnen voorgenoemd werkgebied vallen. Door de extra zinsnede 'behoudens dienstverlening aan derden als bedoeld in artikel 4, achtste lid', kan er geen verwarring ontstaan over het werkgebied.

Art. 4 Taken.

In artikel 4 is een globale weergave van de taken van de Omgevingsdienst opgenomen. Tot die taken behoren in ieder geval de taken zoals bedoeld in de Omgevingswet en de krachtens deze wet vastgestelde regelingen (basistakenpakket). De taakbeschrijving kan verder worden verrijkt. Tevens dienen de mandaatverhoudingen te worden geregeld. In principe zal een en ander door middel van uitvoeringsregels worden vastgesteld. De bevoegdheid daarvoor ligt bij de colleges van GS en de colleges van de gemeenten. Op deze wijze kan een grote mate van flexibiliteit ontstaan.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

In artikel 4, derde en vierde lid, wordt met het 'door de colleges vastgestelde beleid' respectievelijk het 'door Gedeputeerde Staten vastgestelde beleid' bedoeld het 'lokaal vastgestelde uniforme VTH-beleidskader'.

In artikel 4 lid 8 is geregeld dat de uitvoeringsdienst voor derden, niet deelnemers, werkzaamheden kan verrichten. Lid 9 zegt dat de omvang van deze werkzaamheden per jaar niet meer mag zijn dan 20% van de jaaromzet van de dienst. Deze eis staat vermeld om vast te leggen dat de Omgevingsdienst het merendeel van zijn activiteiten verricht voor de deelnemers, zoals artikel 2.24b lid 1 aanhef en onder b Aanbestedingswet 2012 ook eist. Dit om problemen met het aanbestedingsrecht te voorkomen. Gelet op de bestaande jurisprudentie wordt hiermee voldoende feitelijk onderscheid tussen "overheid" en "markt" gerealiseerd.

Het tiende lid van artikel 4 (voormalig lid 11) gaat uitsluitend over aanvullende ondersteuning, voor zover dit niet reeds om taken van de veiligheidsregio's of regionale gezondheidsdiensten gaat.

Art. 6 Samenstelling algemeen bestuur

In het algemeen bestuur zal namens alle deelnemers een vertegenwoordiger (gedeputeerde, wethouder) zitting hebben. Het aantal Dagelijks Bestuursleden is gemaximeerd op vijf. Sinds 2015 schrijft artikel 14 lid 3 Wgr voor dat het dagelijks bestuur niet langer een meerderheid mag hebben in het algemeen bestuur. Dit kan op drie manieren worden opgelost: door een verkleining van het dagelijks bestuur, door een andere zetelverdeling in het dagelijks bestuur (meer "kleinere partijen" i.p.v. "grotere partijen" of door een vergroting van het algemeen bestuur. Om de huidige structuur zoveel mogelijk in tact te laten en toch aan de nieuwe Wgr te voldoen wordt voorgesteld een kleine, cosmetische ingreep te doen. De grootste partijen, die meer dan 20% van de stemmen in het algemeen bestuur hebben, krijgen twee leden in het algemeen bestuur. Die twee leden hebben dan ieder 10% van de stemmen (of althans ieder de helft van het totaal aantal van de deelnemer). Op die manier kan, met de huidige spreiding in het dagelijks bestuur, het dagelijks bestuur nimmer een meerderheid in het algemeen bestuur krijgen. Thans betekent dit dat gedeputeerde staten van Flevoland twee leden mogen aanwijzen in het algemeen bestuur. Zij krijgen daardoor in totaal niet meer stemmen. Door deze cosmetische ingreep wordt ook meer bestuurlijke drukte vermeden, zoals wanneer bijvoorbeeld per deelnemer twee leden zouden worden aangewezen. Voor

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

de mate van zeggenschap zou dat immers niks uitmaken, maar de kans dat quorum niet bereikt wordt, wordt wel groter met zoveel leden.

Kortom; een deelnemer krijgt een stempercentage aan de hand van zijn aandeel in de kosten (artikel 7). Indien een deelnemer meer dan 20% van de kosten draagt krijgt hij niet één maar twee leden in het algemeen bestuur. Deze leden hebben dan ieder de helft van het totaal aantal stemmen van die deelnemer krijgt, zoals bepaald in artikel 7. De betreffende partij krijgt door het hebben van twee leden dus niet meer stemmen. Het betekent wél dat beide leden van het algemeen bestuur (of hun plaatsvervangers) aanwezig moeten zijn om ook het totale stemaantal uit te kunnen brengen. Zij kunnen elkaar niet onderling vervangen.

Art. 7 Stemverdeling

De totale financiële inbreng is bepalend voor de stemverdeling in het bestuur. Het stemmenaantal wordt bepaald naar rato van de financiële inbreng, met dien verstande dat één partij nooit meer dan 49% van de stemmen krijgt. Dit voorkomt een vetoppositie van een van de partijen.

In het vervolg wordt straks maar één keer per jaar de stemverhouding vastgesteld. Tussentijdse aanpassing is dus niet meer mogelijk. Er is niet gekozen voor koppeling aan de begroting, omdat de begroting gedurende het jaar nog kan wijzigen. Dit zou anders betekenen dat de stemverhouding weer aangepast moet worden. De primaire begroting is alleen gebaseerd op de structurele taken. Meerwerkoffertes komen pas in de loop van het jaar en staan dus niet in de begroting. Neemt een deelnemer dus veel meerwerk af (in het voorafgaande jaar), dan krijgt deze meer stemrecht dan op basis van de begroting mag worden verwacht.

De jaarlijkse vaststelling gebeurt op basis van de totale bijdrage aan OFGV op peildatum 31/12 van het jaar voorafgaand. Het stemrecht wordt dus bepaald op basis van de financiële bijdrage van dat voorafgaande jaar. Door het stempercentage naar rato van de financiële bijdrage van de deelnemer van het voorafgaande jaar te bepalen, wordt er geen onderscheid gemaakt tussen het inbrengen van een structurele of incidentele taak. Het stempercentage zal dus niet naar rato van de ingebrachte taken worden bepaald. Dit leidt er ook toe dat bij wijziging van de tussentijdse taken, het niet noodzakelijk is om de begroting aan te passen. Het is dan niet nodig om bij elke wijziging de procedure van een zienswijze te doorlopen, waarbij het verplicht is de raad en Staten te betrekken. Vindt er een structurele wijziging plaats, dan dient de

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

begroting te worden aangepast. Pas dan start men een zienswijzeprocedure.

Om te voorkomen dat twee grote partijen in het AB de andere 15 deelnemers kunnen overrulen wordt voor het tot stand komen van een besluit bij stemming én de volstreekte meerderheid vereist van het aantal uitgebrachte stemmen én de instemming met het besluit van tenminste drie leden van het algemeen bestuur.

Art. 10 Bevoegdheden algemeen bestuur

In dit artikel staat vermeld dat alle bevoegdheden die niet aan een ander orgaan zijn opgedragen toekomen aan het algemeen bestuur. Ontstaat er op enig moment onduidelijkheid over de vraag welk bestuursorgaan bevoegd is dan is op grond van het bepaalde in dit artikel het algemeen bestuur het bevoegde bestuursorgaan. Daarmee is het systeem van bevoegdheidstoedeling sluitend.

Art. 13 Samenstelling dagelijks bestuur

Er is gekozen voor een dagelijks bestuur van vijf leden om de betrokkenheid bij de dagelijkse gang van zaken in de Omgevingsdienst vanuit de gemeenten in Flevoland en in Gooi en Vechtstreek invulling te geven.

Art. 14 Vergaderingen dagelijks bestuur

Gesloten deuren betekent dat de vergaderingen niet openbaar zijn. De woordkeuze 'gesloten deuren' sluit aan bij de wet.

Art. 15 onder j. en k. Bevoegdheden dagelijks bestuur

Het betreft hier bevoegdheden inzake de eigen huishouding van de Omgevingsdienst.

Art. 17 Voorzitter

Het alternerend voorzitterschap wordt met de voorgestelde wijziging niet vastgelegd, omdat dit in feite zou betekenen dat het voorzitterschap telkens wisselt. Echter, een gedeputeerde is dan 3 jaar voorzitter en een wethouder slechts 1 jaar (in 2018 waren er immers gemeenteraadsverkiezingen en in 2019 alweer Statenverkiezingen). Dit komt niet ten goede van de continuïteit. Daarom is aan het lid toegevoegd dat het algemeen bestuur bevoegd is de voorzitter aan te wijzen, maar daartoe niet mag beslissen dan dat het dagelijks bestuur daartoe in de gelegenheid is gesteld daarover advies uit te brengen. Deze formuleringen voor wensen en bedenkingen komen vaker voor (zie bijvoorbeeld art. 160 lid 2 en art. 169 lid 4 Gemeentewet of art. 55a Wgr). Het dagelijks bestuur kan binnen dit proces een voorstel doen om

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

enigszins het roulatiebeleid te hanteren, zodat er toch enige invloed overblijft.

Art. 23 Verantwoording uitvoeringsprogramma

De basis van het uitvoeringsprogramma en de verantwoording daarover is in algemene zin in de GR geregeld. Er is daarbij gekozen om geen datum, frequenties of termijnen te noemen. In de uitvoeringsprogramma's wordt opgenomen hoe de rapportage daarover verloopt. Naast over het uitvoeringsprogramma, wordt over meer zaken gerapporteerd, zoals financiën, meerwerk etc. Het opnemen van termijnen en frequenties in de GR zou in die combinatie eerder beperkend dan verruimend werken. Het uitvoeringsprogramma voor de bij de OFGV belegde taken is een onderdeel en/of hoofdstuk van het uitvoeringsprogramma dat bevoegde gezagen op basis de kwaliteitscriteria maken.

Art. 25 Secretaris

In dit artikel wordt bepaald dat de directeur van de Omgevingsdienst tevens de functie van secretaris vervult. Het betreft derhalve één functionaris.

Art. 26 Overige medewerkers

Uitgangspunt is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de landelijke CAR-UWO-lijn. Om die reden is gekozen voor een gemeentelijke rechtspositieregeling. Daarbij wordt uitgegaan van het ontwikkelen van een eigen regeling voor de Omgevingsdienst Flevoland. Uitgangspunt is de ambtelijke aanstelling. Indien dit wenselijk wordt geoordeeld biedt dit artikel ook de mogelijkheid medewerkers aan te stellen op grond van een arbeidsovereenkomst.

Art. 28, leden 3 en 5 Begroting en zienswijzen

Door de termijn van het naar voren brengen van zienswijzen te stellen op twaalf weken wordt aan de raden en staten een redelijke termijn gegeven om binnen deze termijn een weloverwogen zienswijze naar voren te brengen.

Art. 28, lid 8 Begrotingswijziging

Het is voor gemeenschappelijke regelingen niet gebruikelijk elke begrotingswijziging voor te leggen aan raden en Provinciale Staten zodat zij zienswijzen naar voren kunnen brengen, omdat dit voor technische wijzigingen een te grote administratieve druk op de partners legt. De meeste Omgevingsdiensten stellen gedurende het jaar zelfs helemaal geen begrotingswijzigingen voor, maar verzoeken hun algemeen bestuur in december van het boekjaar de uitgaven te accorderen. Daarmee is het afwijken van de Wet nog steeds onrechtmatig, maar hoeft de accountant

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

de begrotingsonrechtmatigheid niet mee te wegen in haar oordeel over de jaarrekening.

Artikel 59, lid 5 Wgr geeft de mogelijkheid zowel rechtmatig te handelen als de raden en Provinciale staten niet onnodig te belasten: in de eigen GR mag benoemd worden welke begrotingswijzigingen niet aan raden en Provinciale Staten worden voorgelegd. De OFGV kiest voor deze vorm waarin begrotingswijzigingen omtrent de bijdragen van de partners en mutaties in reserves aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. Deze wijzigingen zullen aan raden en Provinciale Staten worden verzonden zodat zij zienswijzen naar voren kunnen brengen. Alle andere begrotingswijzigingen die binnen het bestaande beleid en de financiële kaders per programma passen, worden ter vaststelling aan het dagelijks bestuur aangeboden. Dit vereenvoudigt de financiële beheersing en komt overeen met het gebruikelijke autorisatieniveau bij de partners.

Art. 28 leden 9 en 10 en art. 35 lid 1 Begroting en inwerkingtreding

Het algemeen bestuur past jaarlijks bij het vaststellen van de begroting van enig jaar voor 80% van de begroting (het deel salarissen) een indexering gebaseerd op de Loonvoet sector overheid en voor 20% van de begroting (het deel materiele overhead) een indexering gebaseerd op de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de "Septembercirculaire gemeentefonds" van het ministerie van BZK toe. De daarin opgenomen cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Daarvoor wordt de septembercirculaire die betrekking heeft op het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat, voor het desbetreffende begrotingsjaar gehanteerd. Hiermee worden de fluctuaties in de prijsontwikkeling van jaar tot jaar verdisconteerd in de vergoedingen die van de deelnemers zijn verschuldigd voor de diensten die de deelnemers afnemen van de Omgevingsdienst.

Het algemeen bestuur kan er voor kiezen om voor enig jaar een hoger indexpercentage toe te passen dan maximaal. Vanwege het uitzonderlijke karakter van een dergelijk besluit is hiertoe een twee - derde meerderheid vereist.

Art. 29 Jaarrekening

In de procedure tot vaststelling van de jaarrekening is niet, zoals bij de begroting, voorzien in een zienwijzenprocedure. Belangrijke redenen zijn dat de krappe termijnen zich moeilijk verdragen met de inbouw van een dergelijke procedure en voorts dat hieraan naar verwachting geen behoefte zal bestaan.

Art. 30 Betaling bijdrage

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

In het eerste lid is de mogelijkheid opgenomen dat het algemeen bestuur bij reglement algemene regels stelt omtrent de kostenverdeelsleutel, die vervolgens in de begroting gevolgd moeten worden. Dit overeenkomstig het thans bestaande gebruik.

Overwegingen met betrekking tot de bedrijfsvoering kunnen volgens artikel 26 lid 3 aanleiding zijn om af te wijken van de hoofdregel voor de bevoorschotting vastgelegd in lid 2.

Art. 31 Reserves en voorzieningen

Het Algemeen Bestuur stelt een Nota Reserves en Voorzieningen vast, waarin nadere regels zijn opgenomen over nut, noodzaak en hoogte van de aan te houden middelen.

Art. 33 Archief

Het archief van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek wordt ondergebracht bij het Flevolands archief.

De deelnemers blijven als zorgdrager verantwoordelijk voor de zorg van hun archieven. Echter het beheer van de archieven kan wel aan de Omgevingsdienst gemandateerd worden.

Een en ander zal uitgewerkt worden in een archiefverordening.

Art. 34 en 35 Toe- en uittreding

In principe is er sprake van een vrije toe- en uittreding. Gezien het belang van toetreding van zoveel mogelijk relevante partijen, worden hier geen belemmeringen opgelegd. Tegelijkertijd worden wel een aantal spelregels gehanteerd zoals die in 2015 door het AB zijn geformuleerd.

Dossiernummer 13253
Extern Zaak ID 2077882
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 16 oktober 2023
Agendapunt 6.b
Titel Omgevingsdiensten: Zienswijze PS op de
resultaatbestemming 2022 en de 1ste en 2de
begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst
Flevoland & Gooi en Vechtstreek
Organisatieonderdeel CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	16 oktober 2023

Toelichting

De resultaatbestemming 2022, 1ste en 2de begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek zijn door het dagelijks bestuur verzonden aan de raden en staten van deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling. Provinciale Staten kunnen een zienswijze naar voren brengen op deze stukken.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.W. Vos

CZ/FIN/SKA

Telefoonnummer +31235145010

vosm@noord-holland.nl

1 | 1

**Betreft: Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en
begrotingswijzigingen 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland &
Gooi en Vechtstreek**

Verzenddatum

20 SEP. 2023

Kenmerk

2077882/2097795

Geachte leden,

Uw kenmerk

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en begrotingswijzigingen 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

5 bijlage(n)

1. Voordracht PS
2. Begeleidende Brief OFGV Resultaatbestemming 2022 en jaarrekening 2022
3. Jaarrekening 2022
4. Accountantsverslag 2022
5. 1ste en 2de begrotingswijziging 2024

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 19 september 2023

Onderwerp: Zienswijze PS op de resultaatbestemming 2022 en de 1ste en 2de begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Kenmerk: 2077882/2097797

Bijlagen:

1. Brief OFGV resultaatbestemming 2022 en jaarrekening 2022
2. Jaarrekening 2022
3. Accountantsverslag 2022
4. 1ste en 2de begrotingswijziging 2024

5. Inleiding

Op 10 juli 2023 is de door het dagelijks bestuur (DB) van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) de 1ste en 2de begrotingswijziging 2024 en de resultaatbestemming 2022 ter zienswijze aangeboden aan de raden en staten van de participanten. Hierdoor heeft u Provinciale Staten (PS) de mogelijkheid om een zienswijze kenbaar te maken aan de OFGV met betrekking tot de eerder genoemde financiële stukken. Doordat het verzenden van de documenten door de OFGV en de daarin gestelde deadlines (conform de Wet gemeenschappelijke regeling) niet past met de aanlever termijn voor PS vergadering in oktober kunnen deze stukken pas begin november worden behandeld door PS. Daarom wordt dit keer de voorlopige zienswijze al met de OFGV gedeeld na de bespreking daarvan in de GS-vergadering op 11 september.

6. Resultaatbestemming 2022 en Jaarrekening 2022

De OFGV heeft in 2022 een positief resultaat geboekt van in totaal € 923.890. Verdeelt over € 141.298 op de reguliere bedrijfsvoering en € 782.592 op de overige inkomsten. Het positieve resultaat op de reguliere bedrijfsvoering komt voort uit lagere lasten voor de flexibele schil, besparing op het wagenpark en het niet aanwenden van de post onvoorzien. Het positieve resultaat op de overige inkomsten komt voort uit extra meerwerkopdrachten, het verzorgen van opleidingen voor de eigen medewerkers en die van andere overheden en afwikkelingsverschillen van voorgaande jaren. Het voorstel is om met het rekeningresultaat van 2022:

- De algemene reserve aan te vullen met € 170.772 tot het maximum van 5% van het begrotingstotaal 2024, gezien het benodigde weerstandsvermogen in de begroting 2024;
- De bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling aan te vullen met € 654.022, gezien de benodigde middelen voor de implementatiekosten van de Omgevingswet en de kosten van innovatieprojecten;
- De resterende € 99.095 te retourneren aan de deelnemers volgens de vastgestelde percentages 2022.

Met de hier boven genoemde voorstellen ontvangt de provincie in totaal € 4.281 van de OFGV m.b.t. het rekeningresultaat 2022.

Advies is om geen zienswijze in te dienen op de resultaatbestemming 2022.

7. 1ste begrotingswijziging 2024

De OFGV heeft, in goede samenwerking met de medewerkers en de ondernemingsraad, onderzocht op welke manieren plaatsonafhankelijk werken zou passen bij de organisatie, het werk en de medewerkers. Aanleiding was de opgedane ervaringen gedurende de coronalockdowns en dat het huurcontract van het kantoor in Lelystad eind 2022 afliep. Het AB van de OFGV heeft begin 2022 ingestemd met het door de OFGV opgestelde plan voor plaatsonafhankelijk werken. Hierdoor heeft de OFGV minder fysieke kantoorruimte nodig dan voorheen (2 i.p.v. 4 verdiepingen), dit leidt tot een structurele kostenbesparing van €118.475 per jaar en lagere kosten voor de deelnemers. De bijdrage van de provincie neemt ten op zichte van de begroing 2024 af met een bedrag van € 4.273. Verder wordt er gevraagd om:

- het investeringskrediet voor de verbouwing te verhogen met € 336.306 tot een totaal van € 800.000
- Het investeringskrediet voor de inventaris te verhogen met € 229.026 tot een totaal van € 570.000 (thuiswerkmiddelen, kantoormeubilair en audiovisuele apparatuur).

Advies is om geen zienswijze in te dienen op 1ste begrotingswijziging 2024 van de OFGV.

8. 2de begrotingswijziging 2024

Door de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 verschuift het bevoegd gezag van bodemtaken. De provincies blijven bevoegd gezag voor de bodemlocaties die onder het overgangsrecht van de Wet bodembescherming vallen. Voor alle andere bodemlocaties worden met ingang van 2024 de gemeenten het bevoegd gezag. Ook dient er gewerkt te worden volgens nieuwe methodes. De toekomstige werkzaamheden en bevoegdheden leiden tot een andere verdeling van de bijdragen van de deelnemers. De totaal som van de bijdrage blijft gelijk. De bijdrage van de provincie neemt ten opzichte van de 1ste begrotingswijziging 2024 verder af met een bedrag van € 321.249. De nieuwe bijdrage van de provnince komt uit op een bedrag van € 242.347.

Advies is om geen zienswijze in te dienen op de 2de begrotingswijziging 2024 van de OFGV.

9. Jaarrekening 2022

De jaarrekening 2022 is op 28 juni 2024 door het AB vastgesteld. Conform de afspraken in de gemeenschappelijke regeling wordt deze ter informatie naar de raden en staten van de deelnemers verzonden.

10. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. nummer PS-besluit vult de griffie in

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 19 september 2023;

gelet op artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 23 en 25 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek,

besluiten:

1. Geen zienswijze in te dienen op de resultaatbestemming 2022 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek;
2. Geen zienswijze in te dienen op de 1ste begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek;
3. Geen zienswijze in te dienen op de 2de begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Verzendlijst gemeenteraden en Provinciale Staten

Verzenddatum

Bijlagen
3

Kenmerk
2023 OFGV ivw03

Onderwerp:

Jaarstukken 2022 en bestemming jaarrekeningresultaat 2022 OFGV

Geachte heer, mevrouw,

Conform artikel 25 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling ontvangt u hierbij ter kennisneming de door het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) vastgestelde Jaarstukken 2022. Deze zijn voorzien van goedkeurende controleverklaring.

Wij verzoeken u uiterlijk 1 oktober 2023 uw zienswijzen kenbaar te maken inzake de in deze brief voorgestelde bestemming van het rekeningresultaat 2022. Het Algemeen Bestuur stelt de definitieve resultaatbestemming zo spoedig mogelijk na deze datum vast.

Jaarverslag 2022

Vergunningverlening

De OFGV verleent vergunningen en beoordeelt meldingen binnen de wettelijk gestelde termijnen. In 2021 heeft de OFGV 97% van de producten met een wettelijke termijn binnen die termijn afgerond. Er zijn 1.359 producten binnen de termijn en 40 producten buiten de termijn afgerond. Bij de meeste producten zijn aanvullende gegevens opgevraagd en is de overschrijding van de termijn afgestemd met de aanvrager.

Door het voeren van vooroverleg, het actueel houden van vergunningen en het behandelen van meldingen heeft de OFGV aan aanvragers duidelijk gemaakt aan welke milieuregels zij zich moeten houden. Hiermee heeft de OFGV bijgedragen aan een schone, veilige en gezonde leefomgeving.

Expertise

De OFGV verstrekt adequaat en kwalitatief advies aan de deelnemers over het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame fysieke leefomgeving. In 2022 zijn meer adviezen verstrekt aan de deelnemers dan in de prognose was opgenomen. Het betreffen onder andere adviezen over bodem en PFAS, het uitvoeren van een milieutoets bij bouwaanvragen, geluidsadviezen en adviezen over bestemmingsplannen. De adviezen zijn naar tevredenheid van de deelnemers verstrekt.

In 2022 heeft de OFGV plannen en evaluatieverslagen van bodemsaneringen beoordeeld. De (grondwater)saneringen van diverse spoedlocaties zijn in 2022 afgerond. Hiermee

heeft de OFGV bijgedragen aan het verbeteren van de bodemkwaliteit en het beperken van illegale en schadelijke handelingen.

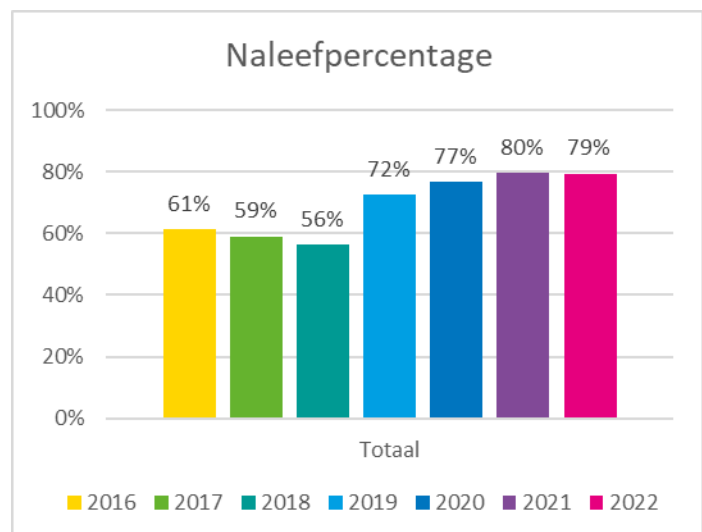
De medewerkers van de OFGV hebben in 2022 inhoudelijke verdiepingscursussen op het gebied van onder andere bodem, lucht en geluid in de Omgevingswet gevolgd. Met de deelnemers zijn werkafspraken voor omgevingstafels, vergunningen, toezicht en handhaving voorbereid en vastgesteld. De OFGV is aangesloten op de productieomgeving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en heeft samen met de deelnemers de samenwerkingsfunctionaliteit van het DSO getest. Daarnaast heeft de OFGV het VTH-uitvoeringskader geactualiseerd. Hiermee heeft de OFGV bijgedragen aan de kwaliteit en effectiviteit van de samenwerking en de uitvoeringstaken.

Middels Stimulerend Toezicht worden 166 bedrijven in de periode 2022-2023 gestimuleerd energiebesparende maatregelen toe te passen. In 2022 zijn negen bedrijven bezocht. Energiebesparing levert een positieve bijdrage aan het beperken van de klimaatverandering.

Toezicht en Handhaving

De inzet van de OFGV is gericht op een zodanige naleving van wet- en regelgeving, dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) wordt bevorderd. In 2022 zijn 2.013 milieucontroles afgerond. Er zijn minder hercontroles uitgevoerd dan in de raming was opgenomen als gevolg van een hoog naleefpercentage. De klachten zijn binnen de afgesproken termijnen afgehandeld.

Bij de milieucontroles is het beeld dat de meeste bedrijven in 2022 hebben voldaan aan wet- en regelgeving. Het naleefpercentage voor bedrijven onder het bevoegd gezag van de deelnemers is licht gedaald naar 79% ten opzichte van 80% in 2021. Dit betekent dat bij 79% van de bedrijven bij de eerste milieucontrole geen overtredingen is geconstateerd. Hoe meer bedrijven zich houden aan de milieuregels, hoe minder vervuiling en schade wordt veroorzaakt. De OFGV heeft door hercontroles en handhaving bereikt dat de milieuovertredingen ongedaan zijn gemaakt.

De OFGV heeft in 2022 voor alle gemeenten asbestcontroles uitgevoerd. Door het behandelen van meldingen en het uitvoeren van toezicht en handhaving heeft de OFGV bijgedragen aan het voorkomen van milieu- en gezondheidsschade als gevolg van asbest.

De toezichthouders van de OFGV hebben diverse controles uitgevoerd in Flevoland om toezicht te houden op natuur, bodem, grondwater en ontgrondingen. Door toezicht en handhaving heeft zo min mogelijk verstoring en vervuiling van de watervoerende pakketten, de bodem en de natuur plaatsgevonden.

Jaarrekening 2022

De jaarrekening bevat de financiële verantwoording over 2022. De verantwoording toont een positief resultaat van € 141.298,- op de reguliere bedrijfsvoering en € 782.592,- op de overige inkomsten.

Voordelig resultaat op de reguliere budgetten: € 141.298.

Dit positieve resultaat is de som van hogere lonen vanwege de eenmalige cao-uitkering in december en het vormen van een voorziening voor verlofsparen, lagere lasten voor de flexibele schil, hogere opleidingskosten, een besparing op de kosten van het wagenpark door het verlengen van het leasecontract en het niet aanwenden van de post onvoorzien.

Voordelig resultaat door extra baten: € 782.592.

In 2022 heeft de OFGV meer meerwerkopdrachten voor de deelnemende partijen uitgevoerd dan verwacht. Daarnaast heeft de OFGV opleidingen verzorgd voor de eigen medewerkers en voor medewerkers van andere overheden. Ook zijn er positieve afwikkelingsverschillen uit vorige jaren. De partnerbijdrage van de gemeente Weesp is gedekt door een onttrekking aan de reserve Weesp uittreding uit de GR OFGV.

Voorstel resultaatbestemming 2022

Conform artikel 25 lid 6 en 7 van de Gemeenschappelijke Regeling, artikel 11 van de Financiële Verordening en artikel 6.2 van de Nota Weerstandsvermogen stellen wij voor het jaarrekeningresultaat over 2022 onder voorbehoud van zienswijzen als volgt te bestemmen:

1. De Algemene Reserve aan te vullen met € 170.772 tot het maximum van 5% van het begrotingstotaal 2024, gezien het benodigd weerstandsvermogen in de begroting 2024.
2. De Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling aan te vullen met € 654.022, gezien de benodigde middelen voor de implementatiekosten van de Omgevingswet en de kosten van innovatieprojecten.
3. Het restant resultaat van € 99.095 terug te betalen aan de deelnemers volgens de vastgestelde percentages 2022:

Deelnemer	% in 2022	Terugbetaling resultaat
Almere	12,74%	€ 12.625
Lelystad	10,50%	€ 10.405
Zeewolde	4,66%	€ 4.618
Flevoland	27,16%	€ 26.914
Urk	2,70%	€ 2.676
Dronten	8,88%	€ 8.800
Noordoostpolder	9,93%	€ 9.840
Noord Holland	4,32%	€ 4.281
Gooise Meren	6,86%	€ 6.798
Hilversum	4,35%	€ 4.311
Weesp	0,00%	€ -
Huizen	2,14%	€ 2.121
Wijdereen	3,94%	€ 3.904
Blaricum	0,95%	€ 941
Laren	0,87%	€ 862
Totaal	100%	€ 99.096

Een afschrift van deze brief is gezonden aan uw college.

BIJLAGEN:

- Jaarstukken 2022
- Accountantsverslag
- Controleverklaring

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

A.Y. Sprong
Voorzitter Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Jaarstukken 2022

Publieke Sector Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorende bij de controleverklaring
d.d. 31 mei 2023 kenmerk
312021004.23.166

Valid Signed door A. Booij RA
op 31-05-2023

Colofon

Auteur: **Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek**
Botter 14-15
Postbus 2341
8203 AH LELYSTAD
T. 088-6333 000
E. info@ofgv.nl
W. www.ofgv.nl

Opdracht: Jaarstukken OFGV 2022

Versie: Correctie na accountantscontrole
Datum: april 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
A. Jaarverslag 2022	6
A.1. Programmaverantwoording 2022 milieu en leefomgeving	6
A.1.1 Doelstellingen.....	6
A.1.2 Activiteiten.....	7
A.1.3 Baten en lasten programma Milieu en Leefomgeving	18
A.1.4 Algemene dekkingsmiddelen	20
A.1.5 Overzicht overhead	20
A.1.6 Bedrag heffing vennootschapsbelasting	20
A.1.7 Onvoorzien	21
A.2 Paragrafen	22
A.2.1 Lokale heffingen	22
A.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	22
A.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	29
A.2.4 Financiering	29
A.2.5 Bedrijfsvoering	30
A.2.6 Verbonden partijen	31
A.2.7 Grondbeleid	31
A.2.8 Rechtmatigheid	32
A.2.9 Openbaarheid Woo.....	32
B. Jaarrekening 2022	33
B.1 Balans	33
B.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	34
B.3 Toelichtingen.....	36
B.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	36
B.3.2 Toelichting op de balans per 31 december.....	37
B.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2022	43
B.3.4 WNT.....	50
B.3.5 Analyse begrotingscriterium	51
B.3.6 Overzicht van incidentele baten en lasten	52
B.3.7 Overzicht per taakveld.....	52
B.3.8 EMU-saldo.....	52
B.4 Overige gegevens	54
B.4.1 Bijlage verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen	54
B.4.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	55

Voorwoord

Leeswijzer

Voor u liggen de jaarstukken 2022 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). De jaarstukken zijn ingericht conform het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) en de financiële verordening van de OFGV. Dit betekent dat de opzet van de jaarstukken aansluit op de programmabegroting 2022.

Jaarverslag en jaarrekening

In het jaarverslag wordt door de OFGV integraal verantwoording afgelegd over wat er in 2022 is gedaan, wat er is bereikt (doelen en prestaties) en wat dat heeft gekost. Ook wordt ingegaan op de risico's en het weerstandsvermogen. De jaarrekening bevat de balans, het overzicht baten en lasten en de toelichtingen.

Taakuitvoering

In 2022 heeft de OFGV bijgedragen aan het beschermen van de fysieke leefomgeving. De aantallen verleende vergunningen, behandelde meldingen, uitgevoerde controles en verstrekte adviezen zijn in dit jaarverslag genoemd. Onder het kopje doelstellingen is benoemd hoe de werkzaamheden van de OFGV bijdragen aan uw doelstellingen op het gebied van de fysieke leefomgeving, zoals het verbeteren van de bodemkwaliteit en het voorkomen van milieu- en gezondheidsschade.

Het naleefgedrag bij milieucontroles blijft hoog, gemiddeld heeft 79% van de bedrijven de zaken op orde waardoor daar geen hercontrole nodig is. We hebben als OFGV zicht op de branches waarbij het naleefpercentage onder of boven het gemiddelde ligt en dat is interessante informatie voor een risicogerichte aanpak. Het betekent voor ons ook dat het structureel toezicht houden en uniform optreden effect heeft.

Door ervaringen met en registraties van de aard van de overtredingen in de diverse branches te gebruiken, kan risicogestuurd en informatiegestuurd toezicht effectiever plaatsvinden. De OFGV voert administratieve controles en themacontroles uit op die milieubelastende activiteiten waarbij het risico voor de leefomgeving het grootst is en/of waarbij vaak overtredingen worden geconstateerd. Zo worden de branches tankstations, industrie en afval conform het VTH-uitvoeringskader vaak gecontroleerd. In 2022 heeft de OFGV een inventarisatie gedaan naar niet-gekeurde stookinstallaties. Dit is een veel voorkomende overtreding in nagenoeg elke branche. De OFGV is gestart met het aanschrijven van de eigenaren op het laten keuren van de installaties. Het periodiek keuren van de stookinstallatie en (gas)leidingen voorkomt brand- en explosiegevaar en beperkt de kans op emissies van schadelijke gassen.

Bedrijfsvoering

In 2022 heeft de OFGV gezamenlijk met de medewerkers en de Ondernemingsraad onderzocht welke manieren van plaats onafhankelijk werken passen bij onze organisatie, ons werk en onze medewerkers. De medewerkers hebben aangegeven dat zij het thuiswerken willen behouden (Home Office) en daarnaast behoefte hebben aan een eigen honk als ontmoetingsplek (Meet & Greet). De OFGV heeft een succesvolle aanbesteding uitgevoerd om een leverancier te vinden die zowel het aanbieden als het leveren van de thuiswerkmiddelen uit handen neemt. De levering van de thuiswerkplek start in 2023. Voor het honk is de OFGV samen met verhuurder provincie Flevoland overeengekomen dat de OFGV met ingang van 2023 twee verdiepingen zal huren. Het huurcontract wordt in 2023 ondertekend waarna een verbouwing zal plaatsvinden om het kantoorpand in te richten voor de nieuwe functie.

In 2022 is de invoering van de Omgevingswet wederom uitgesteld. De beoogde inwerkingtredingsdatum is op 1 januari 2024 gezet. De extra tijd gebruiken we om ons nog beter voor te bereiden. Belangrijk hierbij is om met de deelnemers de werkprocessen te testen en daarmee een beeld te krijgen of de koppeling DSO/VTH-systeem werkt en standaardbrieven hun doel bereiken. De medewerkers hebben het theoretische leerplafond voor de Omgevingswet bereikt en zijn klaar om ervaringen op te doen met de Omgevingswet. In Flevoland zijn de samenwerkingsafspraken onder de Omgevingswet vastgesteld door het Bestuurlijk Omgevingsoverleg. In het programmamanagersoverleg Omgevingswet Gooi en Vechtstreek worden deze werkafspraken in 2023 afgerond.

Conclusie

Het OFGV-bestuur constateert dat 2022 een goed jaar is geweest voor de OFGV. We sluiten ook dit jaar af met een positief rekeningresultaat. Dat is gebruikelijk maar nooit gewoon. Het geeft het OFGV-bestuur alle vertrouwen dat we klaar zijn voor plaatsonafhankelijk werken, de verwachte versterking van het VTH-stelsel, de Omgevingswet en alle andere ontwikkelingen die ongetwijfeld onze kant op komen.

Lelystad, 28 juni 2023

De Voorzitter

De Secretaris

A. Jaarverslag 2022

A.1. Programmaverantwoording 2022 milieu en leefomgeving

A.1.1 Doelstellingen

Vergunningverlening

De OFGV verleent vergunningen en beoordeelt meldingen binnen de wettelijk gestelde termijnen.

- In 2022 heeft de OFGV 97% van de producten met een wettelijke termijn binnen die termijn afgerond; er zijn 1.359 producten binnen de termijn en 40 producten buiten de termijn afgerond.
- Bij 25 vergunningen en evaluatieverslagen van bodemsaneringen zijn aanvullende gegevens opgevraagd en is de overschrijding van de termijn afgestemd met de aanvrager.
- Vier asbestmeldingen, één maatwerkverzoek lozingen en één Woo-verzoek zijn drie dagen te laat beantwoord.
- Twee ontgrondingsvergunningen en twee M.e.r.-beoordelingsbesluiten ontgrondingen zijn buiten de termijn afgehandeld en van rechtswege verleend. De beschikbare capaciteit voor ontgrondingsvergunningen in relatie tot de werkvoorraad is besproken met de provincie Flevoland.
- Daarnaast zijn drie evaluatieverslagen van bodemsaneringen, één asbestmelding en één beschikking hogere waarde geluid buiten de termijn afgehandeld. Hierbij is geen schade opgetreden.

Door het voeren van vooroverleg, het actueel houden van vergunningen en het behandelen van meldingen heeft de OFGV aan aanvragers duidelijk gemaakt aan welke milieuregels zij zich moeten houden. Hiermee heeft de OFGV bijgedragen aan een schone, veilige en gezonde leefomgeving.

Expertise

De OFGV verstrekt adequaat en kwalitatief advies aan de deelnemers over het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame fysieke leefomgeving. In 2022 zijn meer adviezen verstrekt aan de deelnemers dan in de prognose was opgenomen. Het betreffen onder andere adviezen over bodem en PFAS, het uitvoeren van een milieutoets bij bouwaanvragen, geluidsadviezen en adviezen over bestemmingsplannen. De adviezen zijn naar tevredenheid van de deelnemers verstrekt.

In 2022 heeft de OFGV plannen en evaluatieverslagen van bodemsaneringen beoordeeld. De (grondwater)saneringen van diverse spoedlocaties zijn in 2022 afgerond. Hiermee heeft de OFGV bijgedragen aan het verbeteren van de bodemkwaliteit en het beperken van illegale en schadelijke handelingen.

De medewerkers van de OFGV hebben in 2022 inhoudelijke verdiepingscursussen op het gebied van onder andere bodem, lucht en geluid in de Omgevingswet gevolgd. Met de deelnemers zijn werkafspraken voor omgevingstafels, vergunningen, toezicht en handhaving voorbereid en vastgesteld. De OFGV is aangesloten op de productieomgeving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en heeft samen met de deelnemers de samenwerkingsfunctionaliteit van het DSO getest. Daarnaast heeft de OFGV het VTH-uitvoeringskader geactualiseerd. Hiermee heeft de OFGV bijgedragen aan de kwaliteit en effectiviteit van de samenwerking en de

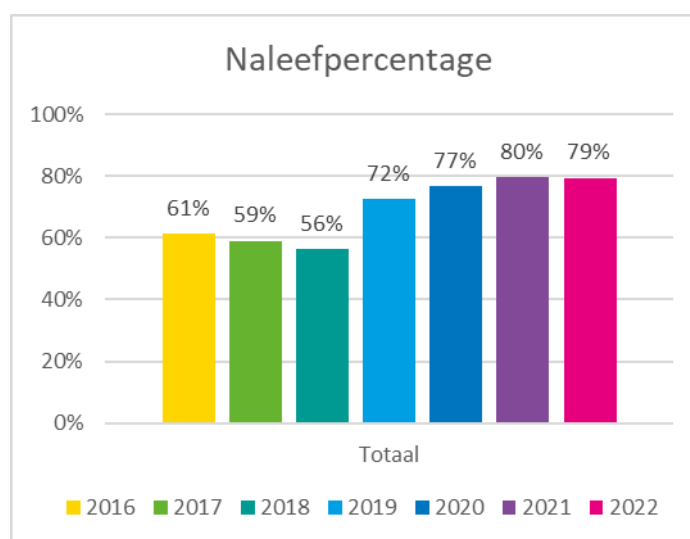
uitvoeringstaken.

Middels Stimulerend Toezicht worden 166 bedrijven in de periode 2022-2023 gestimuleerd energiebesparende maatregelen toe te passen. In 2022 zijn negen bedrijven bezocht. Energiebesparing levert een positieve bijdrage aan het beperken van de klimaatverandering.

Toezicht en Handhaving

De inzet van de OFGV is gericht op een zodanige naleving van wet- en regelgeving, dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) wordt bevorderd. In 2022 zijn 2.013 milieucontroles afgerond. Er zijn minder hercontroles uitgevoerd dan in de raming was opgenomen als gevolg van een hoog naleefpercentage. De klachten zijn binnen de afgesproken termijnen afgehandeld.

Bij de milieucontroles is het beeld dat de meeste bedrijven in 2022 hebben voldaan aan wet- en regelgeving. Het naleefpercentage voor bedrijven onder het bevoegd gezag van de deelnemers is licht gedaald naar 79% ten opzichte van 80% in 2021. Dit betekent dat bij 79% van de bedrijven bij de eerste milieucontrole geen overtredingen is geconstateerd. Hoe meer bedrijven zich houden aan de milieuregels, hoe minder vervuiling en schade wordt veroorzaakt. De OFGV heeft door hercontroles en handhaving bereikt dat de milieuovertredingen ongedaan zijn gemaakt.

De OFGV heeft in 2022 voor alle gemeenten asbestcontroles uitgevoerd. Door het behandelen van meldingen en het uitvoeren van toezicht en handhaving heeft de OFGV bijgedragen aan het voorkomen van milieu- en gezondheidsschade als gevolg van asbest.

De toezichthouders van de OFGV hebben diverse controles uitgevoerd in Flevoland om toezicht te houden op natuur, bodem, grondwater en ontgrondingen. Door toezicht en handhaving heeft zo min mogelijk verstoring en vervuiling van de watervoerende pakketten, de bodem en de natuur plaatsgevonden.

A.1.2 Activiteiten

A.1.2.1 Vergunningverlening en expertise

Milieuvergunningen

In 2022 is het aantal verleende milieuvergunningen gedaald naar 77 ten opzichte van 80 in 2021. Voor het grootste deel waren dit milieuneutrale veranderingsvergunningen. Bedrijven zijn terughoudend om wijzigingen door te voeren in hun bedrijfsvoering die mogelijk kunnen leiden tot meer stikstofuitstoot. De OFGV heeft meer nadruk gelegd op het voeren van vooroverleg met bedrijven alvorens zij een vergunningaanvraag indienen. Er zijn in 2022 93 vooroverleggen gevoerd.

Een vergunning dient voorschriften te bevatten die de fysieke leefomgeving voldoende beschermen en die controleerbaar en handhaafbaar zijn. Daarom controleert de OFGV regelmatig of vergunningen nog actueel zijn. Actualisatie is verplicht bij wetswijzigingen en bij ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu (BBT, best beschikbare technieken). Op 31-12-2022 moeten nog elf vergunningen worden aangepast op de meest recente wet- en regelgeving.

- Een vergunning van een afvalbedrijf en een vergunning van een veehouderij zijn niet actueel voor het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3). Voor het afvalbedrijf wordt gewacht op een aanvraag revisievergunning, de revisievergunning van de veehouderij is in procedure.
- Drie vergunningen van veehouderijen voldoen niet aan de emissienormen voor de huisvesting van dieren. Hiervan zijn twee vergunningen in procedure. De derde veehouderij is gevraagd een revisievergunningaanvraag in te dienen.
- Zes vergunningen van afvalbedrijven moeten nog geactualiseerd worden op de best beschikbare technieken voor afvalbehandeling. Hiervan zijn twee vergunningen in procedure. De andere vier bedrijven is gevraagd een revisievergunningaanvraag in te dienen.

Daarnaast kan het bevoegd gezag er voor kiezen bepaalde vergunningen te actualiseren, bijvoorbeeld als vanuit toezicht wordt aangegeven dat een vergunning geen actuele voorschriften meer bevat en de activiteit daardoor een risico vormt voor de fysieke leefomgeving of de vergunning slecht handhaafbaar is. Het bedrijf wordt dan verzocht om bij een verandering direct een revisievergunning aan te vragen. In 2022 zijn zeven vergunningen geactualiseerd.

Meldingen Activiteitenbesluit

Het totaal aantal meldingen Activiteitenbesluit daalde van 484 in 2021 naar 442 in 2022. Dit aantal meldingen is lager dan in de prognoses in de uitvoeringsprogramma's was opgenomen. Dit houdt waarschijnlijk verband met de verminderde economische activiteit als gevolg van de coronacrisis.

Asbest

De OFGV voerde in 2022 voor Almere, Dronten, Gooise Meren, Hilversum, Lelystad en Urk de advisering over en afhandeling van asbestslopmeldingen uit. Het aantal meldingen steeg licht van 1.195 in 2021 naar 1.213 in 2022.

Gesloten bodemenergiesystemen (GBES)

In 2022 zijn meer meldingen voor de aanleg van gesloten bodemenergiesystemen behandeld dan in de prognose was opgenomen. Deze stijging kan verklaard worden door de stijgende energie- en gasprijzen waardoor huizenbezitters sneller overwogen om van gas af te gaan. Daarnaast is een mogelijke verklaring het verplicht gasloos bouwen van nieuwbouwwoningen.

De OFGV signaleert in 2022 dat steeds omvangrijkere en complexere GBES worden aangelegd die een teleurstellende opbrengst blijken te hebben. De OFGV heeft een analyse gedaan naar de gemelde systemen en deze ambtelijk gedeeld. De OFGV heeft de provincie Flevoland en de Flevolandse gemeenten geadviseerd om bodemenergiebeleid op te stellen waarin een minimale opbrengst voor GBES wordt vastgelegd. Dit geeft de OFGV een weigeringsgrond voor aanvragen waarbij de ondergrond niet doelmatig ingezet wordt.

De OFGV heeft als projectleider opgetreden bij het opstellen van een GBES-rapport in opdracht van de provincie Noord-Holland. Dit rapport is een bundeling van kennis van vier omgevingsdiensten binnen Noord-Holland en Flevoland. Aan de gemeente Almere is een

presentatie gegeven om kennis en inzichten te geven over de lopende BES-projecten in het centrum.

Omgevingsveiligheid

Met ingang van 2021 vindt de financiering van omgevingsveiligheid plaats via het gemeentefonds. Aan de gemeenten is voorgesteld om de werkzaamheden die de OFGV in het kader van de financieringsregeling Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) uitvoerde, voor de gemeenten te blijven uitvoeren. De structureel ingebrachte taken van de OFGV zijn onder andere het bijhouden van de risicokaart en het risicoregister gevaarlijke stoffen (RRGS), het adviseren over omgevingsveiligheid bij ruimtelijke plannen en advisering bij vergunningverlening. Nog niet alle gemeenten hebben hier een keuze in gemaakt.

Het RRGS wordt onder de Omgevingswet opgevolgd door het register externe veiligheid (REV). In het REV moet voor elk pand de mate van kwetsbaarheid vastgesteld worden. Zo zijn industriële inrichtingen beperkt kwetsbaar, woningen kwetsbaar en basisscholen en verzorgingshuizen zeer kwetsbaar. Deze kwetsbaarheid van panden wordt door de gemeenten zelf ingevoerd in het REV. Daarnaast moeten van alle risicovolle objecten de aandachtsgebieden vastgelegd worden. Dat zijn de gebieden waar het risico op brand, explosies en gifwolken als gevolg van een incident hoog is. Deze informatie is nodig om de juiste afweging te kunnen maken bij ruimtelijke ordening en vergunningverlening.

Het REV moet vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed zijn. Dit is, met name ook door de voor de Omgevingswet benodigde omzetting van inrichtingen (bedrijven) naar milieubelastende activiteiten, een grote opgave voor de gemeenten. De OFGV kan de gemeenten ondersteunen bij het uitvoeren van de benodigde werkzaamheden en heeft daarvoor een voorstel gemaakt voor de deelnemers. De roadmap die hiervoor is gemaakt is in juni 2022 aan het Algemeen Bestuur gepresenteerd, goedgekeurd en wordt uitgevoerd. Voor de uitvoering is een kerngroep in het leven geroepen.

Bodemsaneringen

De spoedlocaties bodemsanering moeten vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn beschikt (vergunning gegeven om te saneren) en/of de risico's moeten beheersbaar zijn. Dit is afgesproken in het bodemconvenant voor de bodemsaneringslocaties in Flevoland en Noord-Holland. Begin 2022 waren dat vier locaties in Flevoland en tien locaties in Gooi en Vechtstreek. Dit zijn hoofdzakelijk langlopende grondwatersaneringen. Eind 2022 resteren nog drie locaties in Flevoland en negen locaties in Gooi en Vechtstreek, waarbij opgemerkt wordt dat de risico's voor de meeste locaties in de praktijk al wel beheerst zijn.

Warme overdracht bodemtaken

De OFGV heeft in 2022 de gegevens uit het Bodeminformatiesysteem (BIS) gescreend en geactualiseerd. Per locatie is vastgelegd of de locatie op basis van onderzoek, sanering of beschikkingen onder het overgangsrecht valt en daarmee onder de Wet bodembescherming blijft vallen. Voor de situaties die onder het overgangsrecht vallen voert de OFGV de reguliere taken voor de provincies uit. Voor de overige locaties die niet onder het overgangsrecht vallen, vindt er warme overdracht van bodeminformatie en -kennis naar de gemeenten plaats.

In 2021 heeft de OFGV de uitgangspunten uit de Aanvullingswet Bodem gehanteerd om te bepalen welke locaties onder het overgangsrecht vallen. Het Ministerie van Infra en Waterstaat heeft echter in 2021 een juridische redeneerlijn uitgebracht waarin gesteld is dat gesaneerde locaties met een restverontreiniging, gebruiksbependingen of nazorg ook onder het overgangsrecht vallen. De OFGV heeft in 2022 onderzocht hoe de redeneerlijn uitpakt voor de

locaties en heeft de provincies hierover geïnformeerd.

Juridische ondersteuning

In 2022 is, net als in 2021, weinig bestuurlijke handhaving toegepast. Dit komt vooral door het hoge naleefpercentage bij de milieucontroles. Wanneer er wel overtredingen waren geconstateerd, waren deze door de ondernemers vaak voor de hercontrole ongedaan gemaakt. In totaal is 45 keer een voornemen tot last onder dwangsom verstuurd. Het daadwerkelijk opgelegde aantal dwangsommen bedraagt 41. In 2022 zijn meer complexe juridische procedures afgehandeld dan in de prognose was opgenomen. De OFGV heeft een groot aantal bezwaar- en beroepszaken, handhavingsverzoeken en WOB- en Woo-verzoeken behandeld. Deze stijgende lijn laat zich al enkele jaren zien.

Energiebesparing bij bedrijven

Nederland staat voor de opgave om 55% minder CO₂ uitstoot te realiseren in 2030. Daarom zijn bedrijven die per jaar meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ gas verbruiken sinds 2019 verplicht hun energieverbruik te rapporteren en energiebesparende maatregelen te treffen. De OFGV past Stimulerend Toezicht toe om bedrijven te stimuleren energiebesparende maatregelen te treffen. Dit geldt zowel voor de uitvoering van meerwerkopdrachten voor de deelnemers als voor de uitvoering van de subsidieregeling Versterkte Uitvoering Energiebesparing (VUE).

Eind 2022 heeft het Rijk de 3^e tranche van de VUE beschikt. In de periode 2022-2023 worden 166 bedrijven gestimuleerd energiebesparende maatregelen toe te passen. De OFGV heeft de aanvraag namens de gemeenten verzorgd en stelt de lijsten samen van bedrijven die gecontroleerd moeten worden. In 2022 zijn tien bedrijven bezocht. De bedrijven zijn doorgelicht op de te nemen maatregelen.

Het Rijk heeft de specifieke uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparing 2022-2026 (SPUK THE) beschikbaar gesteld aan Omgevingsdiensten. De SPUK THE heeft tot doel om meerjarig additionele capaciteit en kennis op het gebied van toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht, informatieplicht en onderzoeksplicht bij toezichthoudende instanties op te bouwen. Hiermee moet het uitvoeren van energiebesparende maatregelen bij bedrijven en instellingen die onder deze verplichtingen vallen bevorderd worden. De OFGV heeft eind 2022 de beschikking ontvangen van in totaal € 1,7 mln. De OFGV zet de SPUK THE in voor meer inzicht in de bedrijven in het werkgebied en voor klassiek fysiek en administratief toezicht op energiebesparing.

Omgevingswet

De beoogde inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2024. De OFGV gebruikt de extra tijd voor de uitloop van projecten, extra oefenen en het testen van het DSO.

Samen met de Flevolandse deelnemers zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in de Bestuurlijke Samenwerkingsovereenkomst Omgevingswet. Deze is eind 2022 door het Bestuurlijk Omgevingsoverleg vastgesteld. Onder deze samenwerkingsovereenkomst liggen ambtelijk vastgelegde werkafspraken voor omgevingstafels en vergunningen en voor toezicht en handhaving onder de Omgevingswet, die in aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet regionaal worden geoefend.

Vanuit het programmamanagersoverleg Omgevingswet Gooi en Vechtstreek is gewerkt aan de totstandkoming van werkafspraken Vergunningen en Omgevingstafels onder de Omgevingswet. Deze werkzaamheden worden in 2023 afgerond. Tevens is de afspraak gemaakt om te kijken of werkafspraken nodig zijn voor Toezicht en Handhaving onder de

Omgevingswet. De OFGV heeft in het opstellen van beide sets werkafspraken een nadrukkelijke rol.

De medewerkers van de OFGV hebben in 2022 het 'leerplafond' op het gebied van de Omgevingswet bereikt. Na het volgen van inhoudelijke verdiepingscursussen op het gebied van onder andere bodem, lucht en geluid is er geen nieuwe informatie meer beschikbaar. De volgende stap is het opdoen van praktijkervaring door met de Omgevingswet te werken.

De deelnemers en de OFGV hebben de samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet getest.

Regionale samenwerking

Het voeren van het secretariaat van het Ambtelijke en Bestuurlijk Omgevingsoverleg (AOO en BOO) is een taak die door de Flevolandse deelnemers bij de OFGV is belegd. Aan het AOO nemen de 14 OFGV deelnemers, de politie, Rijkswaterstaat, de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit, Waterschap Zuiderzeeland, justitie en de veiligheidsregio deel. Aan het BOO nemen de Noord-Hollandse deelnemers niet deel, dit overleg bestaat alleen voor Flevoland. De overleggen worden veelal gebruikt om kennis en ervaringen uit te wisselen. De OFGV voert het secretariaat van zowel het Ambtelijke als het Bestuurlijke Omgevingsoverleg. In het 3^e trimester van 2022 hebben het AOO en het BOO plaatsgevonden. Hierin is voornamelijk de voorbereiding op de Omgevingswet besproken. Voor het BOO betrof het taken waarover gezamenlijke afspraken moeten worden gemaakt, zoals bodem, toezicht en handhaving en ondergrond.

De OFGV organiseert diverse netwerkdagen zoals de BOA-dag voor Bijzonder Opsporingsambtenaren in Flevoland en Noord-Holland. De OFGV heeft in het 1^e trimester van 2022 geïnvesteerd in de samenwerking met andere handhavinginstanties door het opzetten van een team Buitengebied (verbeteren van toezicht en handhaving in het buitengebied in opdracht van de provincie Flevoland) en door het uitvoeren en inplannen van integrale controles met de gemeenten op het gebied van ondermijning.

Daarnaast heeft de OFGV verkennende gesprekken gevoerd met andere omgevingsdiensten over een netwerkdag circulaire economie. De netwerkdag heeft als doel inhoudelijke kennis te delen en het belang van circulaire economie te benadrukken. Tevens is het een mogelijkheid om van elkaar te leren en het netwerk te vergroten. Hoe breder deze netwerkdag getrokken wordt, hoe waardevoller de kennisoverdracht is.

Opleidingen

De OFGV heeft 2022 de kaders voor een opleiding circulaire economie opgesteld. Hierbij trekt de OFGV samen op met Aeres Hogeschool. Hierdoor is de inhoud en kwaliteit van de opleiding gewaarborgd. In november 2022 zijn tien cursisten begonnen in de pilotgroep. Op de slotdag van de driedaagse cursus presenteerden de cursisten aan de hand van een casus hun bevindingen en hoe dit vertaald kon worden naar de werkzaamheden bij omgevingsdiensten.

Landelijk is veel vraag naar opleidingen op het gebied van de energietransitie. De provincie Noord-Holland heeft opdracht gegeven om de Noord-Hollandse omgevingsdiensten op te leiden inzake energiebesparing door bedrijven. De OFGV organiseert naast de basiscursus energie ook verdiepingscursussen op het gebied van energieconsumptieanalyses, bodemenergie en het beoordelen van energiebesparende maatregelen. Er is vanuit verschillende Omgevingsdiensten interesse getoond in de opleidingen die er aangeboden worden.

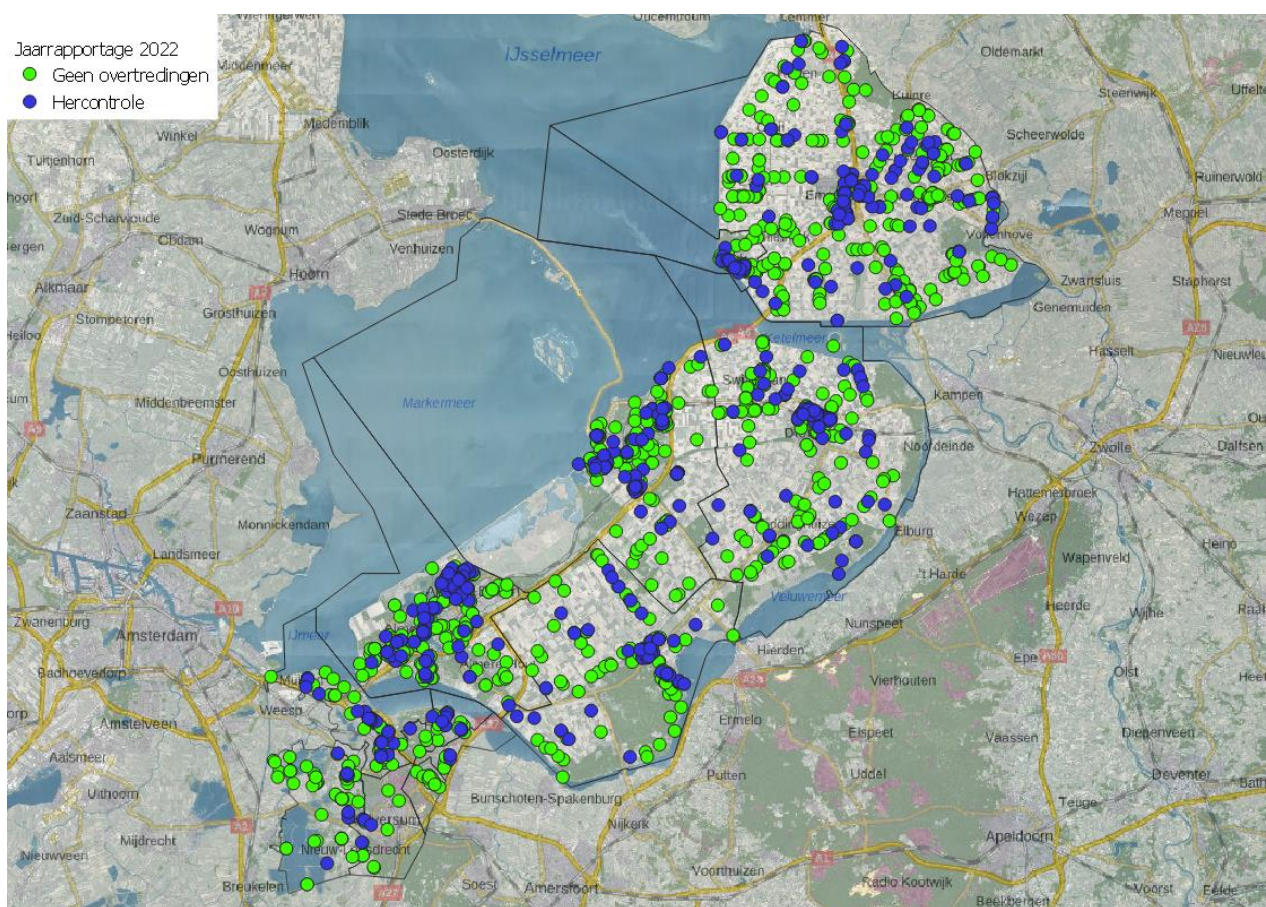
Om een beter beeld te geven van het cursusaanbod, is de jaarplanning voor 2023 in het 3^e trimester van 2022 gepubliceerd op [deze webpagina](#) (of scan de QR-code hiernaast).

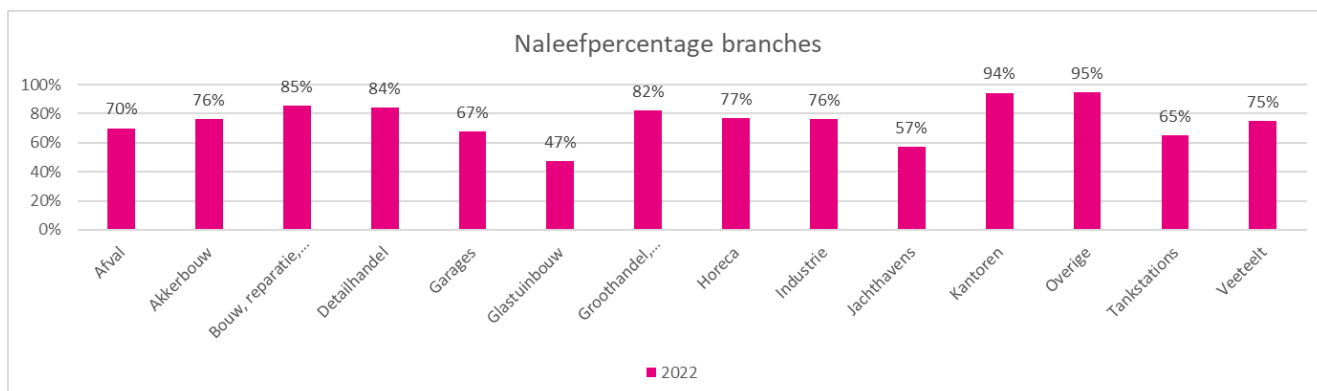
A.1.2.2 Toezicht en handhaving

Milieucontroles

In 2022 heeft de OFGV 2.013 initiële controles milieu uitgevoerd. Daarnaast zijn 234 themacontroles uitgevoerd. Er zijn in 2022 515 hercontroles en 62 dwangsomcontroles uitgevoerd. Op de onderstaande kaart zijn de afgeronde controles in 2022 weergegeven.

Het gemiddelde naleefpercentage van de in 2022 gecontroleerde bedrijven bedraagt 79%. Dit betekent dat bij de initiële milieucontroles 79% van de bedrijven de regels naleeft en er geen hercontrole nodig is.

In bovenstaande grafiek zijn de naleefpercentages per branche weergegeven. De branches met de laagste naleefpercentages zijn Glastuinbouw (47%), Jachthavens (57%), Tankstations (65%) en Garages (67%).

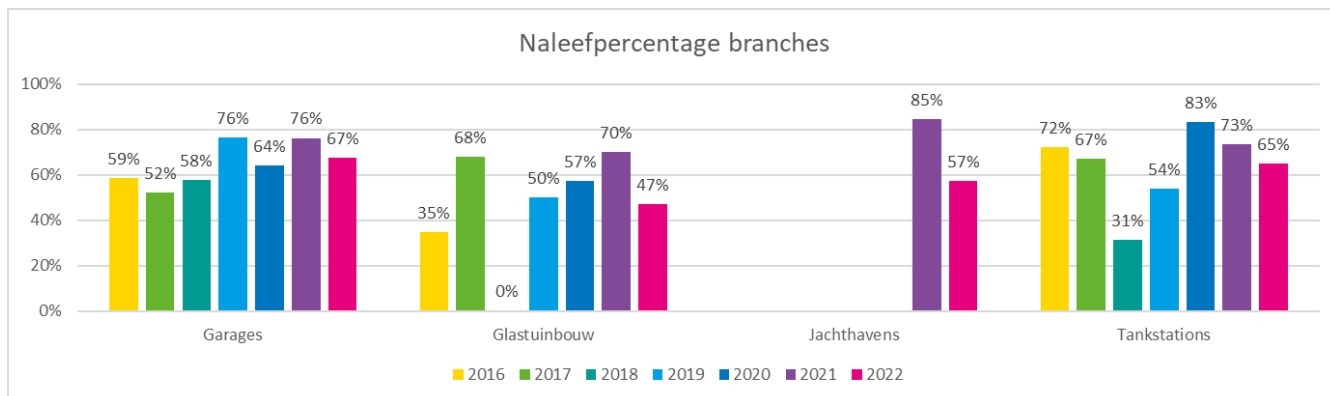
Bij de branche Glastuinbouw zijn in Almere en Noordoostpolder vooral overtredingen geconstateerd die de keuring van stookinstallaties, gasleidingen en WKK-installaties betreffen. Daarnaast waren bij enkele bedrijven jerrycans met brandstof niet brandwerend opgeslagen.

In 2022 heeft de OFGV themacontroles uitgevoerd bij alle jachthavens in de Gooi en Vechtstreek op de inzameling van bilgewater. Bилgewater is een mengsel van water, olie, modder, chemicaliën en andere soorten vloeistoffen. Om risico's op incidenten bij het opslaan en afvoeren van dit afvalwater te beperken, moeten jachthavens hiervoor een innamevoorziening hebben. De overtredingen betroffen het vragen van geld voor het inzamelen van bilgewater, het niet hebben van een juiste opslag en het ontbreken van de juiste papieren. Daarnaast zijn bij jachthavens in het hele werkgebied integrale controles uitgevoerd waarbij de overtredingen onder andere de keuring van vriescellen, brandstoftanks en stookinstallaties en de opslag van gasflessen en jerrycans met brandstof betroffen.

De branche Tankstations wordt conform het risicoprofiel in het VTH-uitvoeringskader vaak gecontroleerd. Overtredingen betroffen onder andere brandgevaarlijke begroeiing bij een LPG reservoir, een afgekeurd maar niet gerepareerd dampretoursysteem, ontbrekende registraties van periodiek onderhoud en onjuiste financiële zekerheden voor de aansprakelijkheid van bodemverontreinigingen bij ondergrondse brandstoftanks.

Bij de branche Garages zijn diverse ondermijningscontroles uitgevoerd. De focus van de OFGV lag tijdens deze controles op de afvoer van afvalstoffen zoals afgewerkte olie. Bij de bedrijven waar nog oude afvalstoffen aanwezig waren en de bedrijven niet konden aantonen waarnaartoe en hoe zij hun afvalstoffen afvoerden, heeft de OFGV een hersteltermijn opgelegd. Na hercontrole zijn de overtredingen niet meer aangetroffen.

De onderstaande grafiek toont de trend van het naleefpercentage in deze branches.

Risicogestuurd toezicht

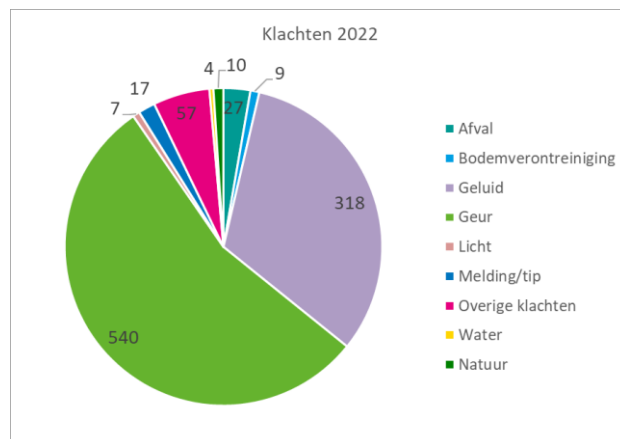
Door ervaringen met en registraties van de aard van de overtredingen in de diverse branches te gebruiken, kan risicogestuurd en informatiegestuurd toezicht effectiever plaatsvinden. De OFGV voert administratieve controles en themacontroles uit op die milieubelastende activiteiten waarbij het risico voor de leefomgeving het grootst is en/of waarbij vaak overtredingen worden geconstateerd.

In nagenoeg elke branche is een veel voorkomende overtreding dat de stookinstallatie niet tijdig is gekeurd. Het periodiek keuren van de stookinstallatie en (gas)leidingen voorkomt brand- en explosiegevaar en beperkt de kans op emissies van schadelijke gassen. In 2022 heeft de OFGV de informatie uit verschillende databases gecombineerd en daarmee een inventarisatie gemaakt van niet-gekeurde stookinstallaties. In navolging hiervan is de OFGV gestart met het aanschrijven van de eigenaren op het laten keuren van de installaties.

Klachten

De OFGV heeft in 2022 989 milieuklachten afgehandeld, een stijging ten opzichte van 2021 toen 854 milieuklachten zijn afgehandeld. Het merendeel van de klachten had betrekking op geur en geluid. In de categorie "overige klachten" vallen onder andere klachten over stof en rook en gecombineerde klachten zoals geur én geluid.

De meeste geluidklachten hadden betrekking op koel- en stookinstallaties en overlast van horecabedrijven. Waar mogelijk heeft de OFGV extra geluidcontroles uitgevoerd en bedrijven aangesproken op de veroorzaakte geluidsoverlast. Naar aanleiding van deze acties zijn de klachten in nagenoeg alle gevallen afgenomen.

De meeste geurklachten hadden betrekking op afvalbedrijven. De meeste afvalbedrijven voldeden in 2022 aan de geurnormen in de omgevingsvergunningen. Dat neemt niet weg dat omwonenden klaagden over de geur afkomstig van afvalbedrijven. Het betrof in de meeste gevallen dezelfde afvalbedrijven waar in 2021 ook de meeste klachten over binnengekwamen. De OFGV heeft in 2022 bij een afvalbedrijf in Lelystad een dwangsom opgelegd om geuroverlast te beperken. Over dit bedrijf zijn daarna significant minder geurklachten binnengekomen dan in voorgaande jaren. De OFGV blijft in gesprek met de provincie Flevoland als bevoegd gezag

en de omwonenden.

Asbest

Om illegale asbestsaneringen op te sporen is vanuit verschillende bronnen informatie verzameld waar asbest wordt verwijderd. In 2022 heeft de OFGV geconstateerd dat transportbedrijven vaak sjoemelen met asbestafval in zowel de stortbonnen als de vrachtbrieven. De oorsprong van het asbestafval wordt niet aangegeven of op een adres in een nieuwbouwwijk gezet, terwijl daar geen asbesthoudend materiaal vrijkomt. Daarnaast zijn saneerders herhaaldelijk aangeschreven op juiste en tijdige aanlevering van stortbonnen. De controle op stortbonnen is nodig om te voorkomen dat illegaal gesloopt afval wordt bijgevoegd in een tussenopslag of container. De OFGV heeft bestuurlijke boetes opgelegd aan de transportbedrijven en asbestsaneerders.

In 2022 heeft de OFGV verschillende illegale saneringen stilgelegd. De asbestsloop was niet gemeld, er was geen asbestinventarisatie uitgevoerd en het asbest werd niet door een gecertificeerde saneerder verwijderd en afgevoerd. Diverse bouwbedrijven en eigenaren hebben hiervoor bestuurlijke boetes gekregen en zijn verplicht gesteld op de juiste wijze te saneren en af te voeren.

De OFGV heeft in 2022 een tussenopslag van een asbestsaneerder in onze regio bezocht. Door de asbestsaneerder werd het asbest niet goed opgeslagen en voor het saneren op de locatie was geen vergunning aangevraagd. Ook zijn verschillende milieuovertredingen aangetroffen, zoals een niet gekeurde stookinstallatie, gasflessen die niet goed waren opgeslagen en schoonmaakmiddelen die niet boven lekbakken waren opgeslagen. Bij hercontrole bleken de overtredingen nog niet ongedaan gemaakt. De asbestsaneerder heeft van de branchevereniging een waarschuwing gekregen dat zijn certificaat wordt geschorst als hij niet volgens de regels werkt. De OFGV blijft deze saneerder controleren.

Bodem

De OFGV voert fysieke controles uit op de naleving van wet- en regelgeving bij bodemsaneringen en toepassing van grond en bouwstoffen. In 2022 zijn minder controles van de meldingen Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) uitgevoerd dan in de prognoses waren opgenomen vanwege het hoge naleefgedrag in 2021 (98%) en 2022 (93%). De opdrachtgevers en aannemers die regelmatig grondverzet uitvoeren weten de OFGV goed te vinden. Door vooroverleg te voeren bij het indienen van de meldingen, zijn in 2022 slechts drie overtredingen in het veld geconstateerd.

Grondwater

Het drinkwater onder Almere en Zeewolde wordt door een kleilaag beschermd tegen vervuiling. Het toezicht in de boringsvrije zone richt zich op zo min mogelijk verstoring van de kleilaag die het drinkwater beschermt. De toezichthouders controleren op het niet trekken, duwen en wrikken van heipalen in de kleilaag, funderingen en heipalen van te verwijderen windmolens afzagen onder het maaiveld, het gebruik van de juiste schone heipalen en het opvullen van sondeergaten in de kleilaag.

Bij het industriegebied Stichtsekanal in Almere wordt immobilisaat (verontreinigde grond gemengd met cement) toegepast. Bij het terugtrekken van de boormachine ontstaat er veel stofvorming. Op de plaatsen waar geheid moet worden, moet het immobilisaat weg worden gehaald om zo verontreiniging te voorkomen. De toezichthouders van de OFGV hebben geconstateerd dat het gebruik van immobilisaat toeneemt. Onder de Omgevingswet is er een

meldingsplicht voor het gebruik van immobilisaat, evenals voor het verwijderen van heipalen. Onder de huidige wetgeving is dit er niet.

Zwemwaterkwaliteit

Op onderstaande kaart is aangegeven waar tijdens het zwemseizoen een maatregel is ingesteld.

Als er voor een zwemplek een waarschuwing geldt, wil dat zeggen dat zwemmen op die plek slecht kan zijn voor de gezondheid. Er mag nog steeds gezwommen worden, maar zwemmers wordt aangeraden daarna goed te douchen. Bij een negatief zwemadvies is zwemmen op die plek slecht voor de gezondheid. Zwemmen wordt iedereen afgeraden.

Op twee locaties in Lelystad is in 2022 een negatief zwemadvies ingesteld vanwege blauwalg.

Natuur

In 2022 is de drukte in de natuurgebieden iets afgenomen, wellicht door aflopende coronamaatregelen. In 2022 zijn minder overtredingen in de natuurgebieden geconstateerd dan in 2021. In de zomerperiode zijn minder recreanten met motorboten in de gesloten gebieden aangetroffen. Wel ziet de OFGV een toename van het aantal kanoërs en suppers. Deze varen vaak op luwe plaatsen rondom de oevers en betreden vaak verboden gebieden. De OFGV probeert zoveel mogelijk voorlichting te geven omdat men zich vaak niet bewust is van de verstoring die dit teweeg brengt.

Kitesurfen

De OFGV heeft diverse malen moeten handhaven op kitesurfers bij Trintelhaven in Lelystad. Dit is een Natura-2000 gebied waar kitesurfen verboden is. Op de randmeren zijn voornamelijk kitesurfers buiten de aangewezen gebieden waargenomen, onder andere bij Polsmaten op het Veluwemeer. In samenwerking met de Nederlandse Kitesurf Vereniging is mediacampagne geweest tegen kitesurfen in kwetsbare gebieden.

Buitengebied

Het aantal afvaldumpingen blijft een probleem in Flevoland. Dit is met name rond de uitbreidingssteden Almere en Lelystad zichtbaar. Er is veelal huishoudelijk- en bouwafval aangetroffen. De OFGV is onderzoeken gestart naar de herkomst van afval en daderindicatie. Daarnaast vinden er in het buitengebied andere overtredingen plaats zoals vernielingen, vandalisme en bekladding door graffiti. De OFGV heeft hier repressief tegen opgetreden in geval van heterdaad.

In 2022 heeft de OFGV meerdere mensen aangetroffen in bos- en natuurgebieden die daar trachten te overnachten. Het betrof vaak mensen uit Oost-Europa die verbleven op de migrantenparken en door wangedrag het park moesten verlaten. Vaak verblijven deze mensen

nog een aantal weken in Nederland voordat men weer vertrekt naar het land van herkomst. Gedurende deze periode lijdt men een zwervend bestaan, waardoor ook een toename te zien was van zwerfafval. Hierbij is direct naar een oplossing gezocht door de OFGV in samenwerking met verschillende ketenpartners.

De zomer van 2022 was uitzonderlijk warm en droog. Dit heeft directe gevolgen gehad voor het aantal berm- en natuurbranden in Flevoland. De toezichthouders buitengebied hebben een actieve rol gehad in signalering en preventie in verband met brandstichting. Daarnaast is er nauw samengewerkt met de brandweer om een natuurbrand te kunnen lokaliseren. Hierbij is onder andere een drone ingezet. De betreffende natuurbrand bleek al vijf dagen te branden.

De OFGV heeft in 2022 een aantal hennepplantages aangetroffen in het buitengebied. De kleibodem in Flevoland blijkt zeer geschikt om cannabis in de openlucht te planten. Alle plantages zijn gedeeld met de politie, die heeft na onderzoek de plantages verwijderd.

Door de OFGV zijn signalen van ondermijning in het buitengebied gedeeld met de (keten)partners. Daarnaast werkt de OFGV mee aan initiatieven zoals bijvoorbeeld het keurmerk Veilig Buitengebied Zeewolde. In 2022 is er intensiever samengewerkt met ketenpartners. Denk hierbij aan gecombineerde diensten tussen "groen en blauw" en terreinbeherende organisaties. Hierbij werd ook op onregelmatige tijden gewerkt om de pakkans te vergroten. Deze aanpak is gerelateerd aan de nieuwe taak "toezicht buitengebied" die begin 2022 is overgedragen aan de OFGV.

A.1.3 Baten en lasten programma Milieu en Leefomgeving

Overzicht baten en lasten 2022	Baten	Lasten	Saldo
Programma Milieu en Leefomgeving	15.863.137	10.316.073	5.547.064
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	-	4.634.255	-4.634.255
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-
Saldo van baten en lasten	15.863.137	14.950.328	912.809
Onttrekkingen reserves	480.570	-	480.570
Toevoegingen reserves	-	469.489	-469.489
Resultaat	16.343.707	15.419.817	923.890

De baten zijn in 2022 € 782.592 hoger dan geraamd. Er zijn meer meerwerkopdrachten voor de deelnemende partijen uitgevoerd dan verwacht. Daarnaast heeft de OFGV opleidingen verzorgd voor de eigen medewerkers en voor medewerkers van andere overheden. Ook zijn er positieve afwikkelingsverschillen uit vorige jaren. De partnerbijdrage van de gemeente Weesp is gedekt door een onttrekking aan de reserve Weesp uittreding uit de GR OFGV.

De lasten zijn in 2022 € 141.298 lager dan geraamd. Dit positieve resultaat is de som van hogere lonen vanwege de eenmalige cao-uitkering in december en het vormen van een voorziening voor verlofsparen, lagere lasten voor de flexibele schil, hogere opleidingskosten, een besparing op de kosten van het wagenpark door het verlengen van het leasecontract en het niet aanwenden van de post onvoorzien.

In de onderstaande tabel zijn bij de baten en lasten ook de voorschotbedragen van overheden opgenomen. Dit zijn de bijdragen van deelnemende partijen voor directe productiekosten en meerjarige meerwerkopdrachten en subsidies van het Rijk voor het interbestuurlijk programma en energiebesparing. De verschillen tussen realisatie en begroting aan zowel de baten- als de lastenkant hebben geen effect op het resultaat.

	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Realisatie 2021
Totaal baten	€ 15.863.137	€ 15.227.727	€ 14.598.671	€ 14.716.424
Totaal lasten exclusief overhead en onvoorzien	€ 10.316.073	€ 10.293.332	€ 9.603.316	€ 9.949.015
Totaal overhead	€ 4.634.255	€ 4.947.074	€ 4.939.368	€ 4.249.627
Totaal onvoorzien	€ -	€ 55.988	€ 55.988	€ -
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 912.809	€ -68.666	€ -	€ 517.783
Onttrekkingen reserves	€ 480.570	€ 538.154	€ -	€ 52.016
Toevoegingen reserves	€ 469.489	€ 469.489	€ -	€ -
Cumulatief resultaat	€ 923.890	€ -	€ -	€ 569.799

In de volgende tabellen is een beknopte verschillenanalyse van baten en lasten weergegeven. Daarin zijn opgenomen de verschillen op de reguliere en incidentele baten en lasten, directe productiekosten, subsidies en reserves.

Verschillenanalyse baten	2022	Korte toelichting
Lagere partnerbijdrage Weesp	-71.264	De geraamde partnerbijdrage van Weesp is onttrokken aan de bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR OFGV.
Hogere omzet opleidingscentrum	252.351	Het opleidingscentrum heeft opleidingen verzorgd voor de eigen medewerkers en voor medewerkers van andere overheden.
Hogere overige inkomsten	530.241	Er zijn in 2022 meer inkomsten uit meerwerkopdrachten voor de partners behaald. Ook zijn er positieve afwikkelingsverschillen.
Totaal	€ 711.328	Verschil ten opzichte van de begroting

Verschillenanalyse lasten	2022	Korte toelichting
Hogere lonen en sociale lasten	-101.420	De loonkosten vallen in 2022 hoger uit door de eenmalige cao-uitkering in december en het vormen van een voorziening voor verlofsparen conform de cao. Deze loonkosten worden gedekt uit de lagere kosten voor de flexibele schil.
Lagere flexibele schil personeel	214.452	De inhuurcontracten op de flexibele schil zijn voorzichtigheidshalve ruim begroot terwijl aan het eind van het jaar niet alle uren gemaakt waren.
Lagere inhuur bij ziekte	29.633	De inhuur bij ziekte is lager door minder kortdurend ziekteverzuim.
Hogere algemene personeelskosten	-12.393	De algemene personeelskosten zijn hoger door een hogere heffing voor de werkkostenregeling in verband met samenkomsten van personeel buiten het kantoor.
Hogere opleidingskosten	-88.139	Bij de lasten van het reguliere opleidingsbudget zijn de lasten van het Kenniscentrum opgeteld. Deze opleidingskosten worden gedekt door de hogere inkomsten van het Kenniscentrum.
Lagere afschrijvingen	22.744	In 2022 is minder geïnvesteerd in ICT hardware dan voorzien. De kosten van de omzetting naar de modern workplace zijn niet geactiveerd maar op de ICT kosten geboekt.
Hogere kosten informatiemanagement	-39.475	De informatiemanagementkosten vallen incidenteel hoger uit dan het beschikbaar budget door de omzetting naar de modern workplace. Dit wordt gedekt door overschotten op de andere budgetten.
Lagere kosten wagenpark	56.112	Door het verlengen van het huidige leasecontract zijn de kosten voor het wagenpark lager uitgevallen.
Lagere besteding uit de post onvoorzien	55.988	De post onvoorzien is in 2022 niet gebruikt omdat er geen sprake was van onvoorziene uitgaven.
Hogere HRM kosten	-39.954	De HRM kosten vallen hoger uit door hogere werving- en selectiekosten voor teamleiders en toezichthouders.
Lagere overige lasten	43.751	Op de overige budgetten resteert een incidenteel overschot met als belangrijkste reden het plaatsaafhankelijk werken en als gevolg daarvan lagere kantoorkosten.
Totaal	€ 141.298	Verschil ten opzichte van de begroting

Verschillenanalyse directe productiekosten	2022	Korte toelichting
Lagere directe productiekosten Flevoland	78.193	Het saldo op de directe productiekosten van Flevoland wordt veroorzaakt door lagere legesopbrengsten, lagere kosten voor beheer grondwatermeetnet en lagere kosten groene handhaving vaartuigen.
Lagere directe productiekosten Gooise Meren	12.822	Geen kosten gemaakt in het kader van dit budget.
Lagere directe productiekosten Noord-Holland	8.635	Geen kosten gemaakt in het kader van dit budget.
Lagere baten directe productiekosten	-99.650	De niet uitgegeven middelen worden als voorschotbedrag op de balans gezet. De betreffende partner beslist wat er met dit voorschot gebeurt.
Totaal	€ -0	Verschil ten opzichte van de begroting

Verschillenanalyse subsidies	2022	Korte toelichting
Hogere lasten subsidies	-23.732	De uitputting van de SPUK-THE subsidie is in 2022 € 32.000 lager dan begroot doordat de beschikking in november is ontvangen. De ontvangen bedragen van de SPUKs worden via de balans overgeheveld naar 2023.
Hogere inkomsten subsidies	23.732	Van het Ministerie van J&V is een extra subsidie van € 56.000 ontvangen voor de groene boa-capaciteit. Hierdoor is per saldo € 24.000 meer subsidie ontvangen dan geraamd.
Totaal	€ -	Verschil ten opzichte van de begroting

Verschillenanalyse reserves	2022	Korte toelichting
Lagere innovatieprojecten	57.584	De werkelijke uitgaven van de reserves vallen lager uit dan geraamd. Doordat activiteiten naar een later moment in de tijd verschuiven, verschuiven ook de uitgaven.
Lagere mutatie reserves	-57.584	Door de lagere uitgaven wordt er minder aan de reserves onttrokken.
Lagere frictiekosten Weesp	71.264	De onttrekking aan de reserve Weesp uittreding uit de GR OFGV is gebruikt ter dekking van de geraamde partnerbijdrage.
Totaal	€ 71.264	Verschil ten opzichte van de begroting

Een nadere analyse van de verschillen is opgenomen onder B.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2022.

A.1.4 Algemene dekkingsmiddelen

De uitgaven van de OFGV worden gedekt door de bijdragen van 15 deelnemende partijen. In 2022 zijn daarnaast extra inkomsten ontvangen. Het gaat om bijdragen aan de OFGV voor georganiseerde opleidingen, opbrengsten van meerwerkopdrachten voor de deelnemers en afwikkelingsverschillen. Daarnaast hebben in 2022 onttrekkingen aan de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling voor innovatieve projecten en implementatiekosten van de Omgevingswet plaatsgevonden. De afkoopsom van de gemeente Amsterdam is toegevoegd aan de bestemmingsreserve uittreden gemeente Weesp uit de GR OFGV en hieraan is in 2022 onttrokken voor de begrote bijdrage van de gemeente Weesp en voor frictiekosten. De volledige baten staan in onderstaand schema.

BATEN		Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Realisatie 2021
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS	€ 13.805.553	€ 13.976.467	€ 14.065.567	€ 13.953.069
2	ANDERE BIJDRAGEN	€ 2.057.584	€ 1.251.261	€ 533.105	€ 763.356
3	ONTTREKKING RESERVES	€ 480.570	€ 538.154	€ -	€ 52.016
Totaal baten		€ 16.343.707	€ 15.765.881	€ 14.598.672	€ 14.768.440

De OFGV kent geen algemene uitkering of overige uitkeringen. In de jaarrekening zijn geen baten van de financieringsfunctie verantwoord zoals renteopbrengst of dividend. Dit omdat de OFGV geen uitzettingen heeft. De OFGV is BTW ondernemer en kent geen BTW Compensatie Fonds. Alle baten en lasten zijn exclusief BTW verantwoord.

A.1.5 Overzicht overhead

De specificatie van de overhead is als volgt:

Specificatie overhead	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Personele lasten overhead personeel	1.878.241	2.217.054	2.236.368
Overige personeelskosten	1.245.404	1.104.918	1.011.898
Afschrijvingen	177.464	200.208	200.208
Facilitair	566.842	665.679	811.678
ICT	739.338	731.222	651.222
Financiën	26.966	27.993	27.993
Totaal	4.634.255	4.947.074	4.939.368

Percentage personele overhead	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Personele lasten overhead personeel	1.878.241	2.217.054	2.236.368
Personele lasten direct personeel	9.395.091	9.198.942	9.046.413
% personele overhead	16,7%	19,4%	19,8%

De personele overhead mag maximaal 24% bedragen. De OFGV blijft hier onder. Het percentage voor overhead valt lager uit dan in de begroting omdat vooral op de directe taken is ingehuurd.

A.1.6 Bedrag heffing vennootschapsbelasting

De OFGV heeft met de Belastingdienst afspraken gemaakt over de Vennootschapsbelasting voor overheden (Vpb). Het resultaat hiervan is dat bijna alle taken vrijgesteld zijn van Vpb en dat omgevingsdiensten mogelijkheden hebben om hun "commerciële winst" te beperken. Alvorens het rekeningresultaat te bepalen, vond een controle plaats op de opbrengsten en kosten van niet-wettelijke taken in het kader van de Vennootschapsbelasting.

De activiteiten die eventueel in aanmerking kunnen komen in 2022 bij de OFGV zijn opleidingen en detachingsopbrengsten. De inkomsten gegenereerd met het verzorgen van opleidingen voor derden (uitsluitend overheidsorganisaties) bedragen € 522.351. De uitgaven bedragen € 332.585 en zijn exclusief de uren van het interne personeel. Het positief verschil tussen kosten en opbrengsten bedraagt € 189.766 en is te beschouwen als een bijdrage ter dekking van de uren van het interne personeel.

In 2022 heeft de OFGV geen winst behaald met de activiteiten die eventueel als "commercieel" kunnen worden aangemerkt. Hierdoor hoeft er geen Vpb aangifte te worden gedaan.

A.1.7 Onvoorzien

De begrotingspost onvoorzien was bedoeld om onvoorziene uitgaven op het gebied van bedrijfsvoering te dekken. Er was in 2022 geen risico waarvoor dekking uit het budget onvoorzien nodig was, hierdoor resteert € 55.988.

LASTEN REGULIER BUDGET		Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
5 ONVOORZIEN						
5.1	Onvoorzien	€ -	€ 55.988	€ 55.988	€ 55.988	€ -

A.2 Paragrafen

A.2.1 Lokale heffingen

De OFGV is niet bevoegd om lokale belastingen, zoals grondwaterheffing of nazorgheffing op te leggen. Deze bevoegdheid ligt bij de gemeenten en provincies.

De OFGV heeft leges opgelegd voor grondwater- en ontgrondingenvergunningen binnen de provincie Flevoland. Het legestarief is bepaald door de Provinciale Staten van Flevoland. De totale legesopbrengst in 2022 bedroeg € 97.167. Deze is gesaldeerd verwerkt in de directe productiekosten Flevoland.

A.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is enerzijds de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en anderzijds de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen. Het beleid over het weerstandsvermogen is door het AB vastgesteld middels de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Het beleid bevat het risicoprofiel van de OFGV, het doel en de hoogte van de Algemene Reserve en overig weerstandsvermogen en de methode voor het kwantificeren van risico's. In 2019 is het beleid voor het laatst geactualiseerd.

Risicobeleid

Risicoprofiel

Het risicoprofiel bestaat uit de hoeveelheid risico's die een organisatie kan of wenst te accepteren. Bij de actualisatie van de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement in november 2019 heeft het AB besloten om de variabele ratio (norm) tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit te hanteren met een bandbreedte van 0,8 tot 1,2. Variabele ratio leidt tot minder schommelingen in de mutatie van de reserves. De gekwantificeerde risico's mogen samen niet hoger zijn dan de beschikbare middelen in de weerstandscapaciteit. Bij de daling van een feitelijk ratio onder 0,8 wordt tijdig gekeken naar mogelijkheden om weer richting de bandbreedte te komen.

Weerstandsvermogen

Tot de weerstandscapaciteit worden de volgende bestanddelen gerekend:

Bestanddeel	Incidentele Weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Algemene Reserve	X	
Bestemmingsreserves (voor zover niet bestemd)	X	
Onvoorzien		X
Begrotingsruimte		X
Stille reserves	X	
Kostenreductie (bezuinigingen)	X	

De Algemene Reserve is specifiek bedoeld als buffer om fluctuaties in de exploitatie en onverwachte tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen. Het rekeningresultaat wordt met de Algemene Reserve verrekend. Wanneer de maximale hoogte van 5% van het begrotingstotaal wordt overschreden, wordt in het voorstel tot resultaatbestemming een voorstel gedaan tot bestemming van dat meerdere.

Bestemmingsreserves en voorzieningen dienen ter dekking van substantiële risico's

respectievelijk voorziene uitgaven die verstoringen werken op het begrotingsevenwicht. Een bestemmingsreserve of voorziening heeft een concreet doel. Het gaat om bestedingen voor niet-reguliere taken. Zodra het doel is gerealiseerd wordt de reserve of voorziening opgeheven. Het instellen van een bestemmingsreserve of voorziening gaat gepaard met spelregels over het bestedingsdoel, de verwachte looptijd en een boven- en ondergrens van de hoogte van de reserve of voorziening.

De begrotingspost onvoorzien is bedoeld om onvoorziene uitgaven op het gebied van bedrijfsvoering te dekken. Samen met ruimte in de begroting zijn dit structurele (jaarlijks terugkomende) onderdelen van de weerstandscapaciteit.

Soorten risico's

De OFGV onderscheidt operationele, tactische en strategische risico's. Operationele risico's zijn risico's in de financiële bedrijfsvoering die binnen de AO/IC van beheersmaatregelen zijn voorzien. Tactische risico's zijn risico's in de operationele processen zoals imagoschade, informatiebeveiliging en aansprakelijkheid. Beheersmaatregelen hiervoor zijn onder andere het uitvoeren van integriteitsbeleid, informatiebeveiligingsbeleid en het afsluiten van verzekeringen.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. De OFGV verstaat onder strategische risico's onder meer:

- a. Exploitatieverlies door:
 - i. kostenstijging;
 - ii. invoering digitale stelsel n.a.v. Omgevingswet;
 - iii. omscholing n.a.v. Omgevingswet;
 - iv. ontwikkelingen op arbeidsmarkt.
- b. Exploitatieverlies door opbrengstendaling;
- c. Schaalnadeel door:
 - i. vermindering van taken;
 - ii. taakverandering n.a.v. Omgevingswet.
- d. Productiviteitsverlies door ziekteverzuim;
- e. Productiviteitsverlies door inefficiëntie.

Risicokwantificatie

De risico's met een ingeschatte waarde van € 50.000 en hoger worden benoemd en opgenomen in een risicoregister. Kleinere risico's worden geacht onderdeel te zijn van reguliere bedrijfsvoering. Per risico worden de beheersmaatregelen geformuleerd en uitgevoerd. Dit zodat de kans op het risico (hoe vaak komt het voor) en de impact van het risico (welk bedrag er mee gemoeid is) worden verkleind. De vermenigvuldiging van de wegingsfactoren voor kans en impact levert de kwantificatie van het risico op. Dit is het benodigde weerstandsvermogen voor het risico. De tabel risico's en benodigd weerstandsvermogen bevat het totaaloverzicht van alle risico's met hun wegingsfactoren voor kans en impact. De tabel bevat de optelsom van de benodigde weerstandscapaciteit.

Stand benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit 31-12-2022 inclusief verloop

De weerstandscapaciteit van de OFGV bestaat uit de algemene reserve, overige doelreserves en het budget onvoorzien. De algemene reserve en het budget onvoorzien vormen samen de zogenoemde vrije weerstandscapaciteit. De bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling en de bestemmingsreserve uittreden gemeente Weesp uit de GR OFGV behoren tot de

zogenaamde niet vrije weerstandscapaciteit. Van deze reserves is het doel van tevoren vastgesteld.

De bestemmingsreserve uittreden gemeente Weesp uit de GR OFGV is in 2022 gevoed vanuit de eenmalige afkoopsom van € 469.489 die betaald is door de gemeente Amsterdam. Uit de reserve wordt de resterende begrote partnerbijdrage 2022 en 2023 van de gemeente Weesp gedekt en eventuele frictiekosten van personeel samenhangend met het terugtrekken van taken. Het saldo van deze bestemmingsreserve is op 31-12-2022 € 237.069.

De bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling wordt gevoed vanuit rekeningresultaten van boekjaren waarin meer inkomsten zijn ontvangen dan nodig om de taakstelling te compenseren. Met betrekking tot deze bestemmingsreserve heeft het AB in juni 2017 de volgende spelregels vastgesteld: "de reserve wordt aangevuld vanuit het overschot op de overige inkomsten. Hierbij wordt een plafond van maximaal € 300.000 gehanteerd met als peildatum 31 december om te monitoren of dat plafond al dan niet wordt overschreden. Als op 31 december blijkt dat daarmee het plafond van € 300.000 wordt overschreden, dan wordt het meerdere alsnog direct uitbetaald aan de deelnemers."

In februari 2020 heeft het AB de spelregels van deze bestemmingsreserve verder geëxpliciteerd door nog eens vast te stellen dat het plafond van € 300.000 betrekking heeft op onbestemde middelen. Dat betekent dat er op 31-12 een bedrag hoger dan € 300.000 kan resteren in de reserves en er dus geen teruggave aan de deelnemers plaatsvindt indien de middelen al zijn bestemd. De uitgaven worden dan in de volgende boekjaren gedaan.

Op 31-12-2022 is het saldo van de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling € 725.896. In hoofdstuk B.3.3 is inhoudelijke informatie te vinden over de door het bestuur goedgekeurde innovatieprojecten.

Aanwezige weerstandscapaciteit		Saldo 2022
Vrije weerstandscapaciteit		
Algemene Reserve		€ 668.600
Onvoorzien		€ 55.988
Totaal vrije weerstandscapaciteit		€ 724.588
Niet vrije weerstandscapaciteit		
Beginsaldo Bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling	€ 404.247	
Bij: doteren vanuit de resultaatbestemming 2021	€ 569.799	
Af: uitgaven innovatieprojecten en implementatiekosten Omgevingswet 2022	-€ 248.150	
Eindsaldo Bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling		€ 725.896
Beginsaldo Bestemmingsreserve uittreden gemeente Weesp uit de GR OFGV	€ 0	
Bij: afkoopsom gemeente Amsterdam	€ 469.489	
Af: vrijval reserve 2022	-€ 232.420	
Eindsaldo Bestemmingsreserve uittreden gemeente Weesp uit de GR OFGV		€ 237.069
Totaal niet vrije weerstandscapaciteit		€ 962.965

De vrij beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 724.588. De benodigde weerstandscapaciteit komt uit op € 988.750. De verhouding tussen het vrije beschikbare en benodigde weerstandsvermogen is 0,73 en valt onder de afgesproken bandbreedte van 0,8 tot 1,2. Daarom zal worden voorgesteld de Algemene Reserve uit het rekeningresultaat 2022 maximaal te vullen.

Tabel risico's en benodigd weerstandsvermogen

In deze jaarstukken is het model voor risicobeoordeling en -kwantificering aanbevolen door het Ministerie van BZK gehanteerd. Zie hiervoor de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2019. In deze Nota zijn de strategische risico's onderkend en geanalyseerd. Op de volgende pagina's is de stand van zaken weergegeven.

	Omschrijving risico	Effect	Beheersmaatregel	Financieel	Klasse Impact	Wegingsfactor Impact	Klasse Frequentie	Wegingsfactor Frequentie	Benodigde weerstands-capaciteit
1	Indexering	Exploitatieverlies kosten	Kostenbesparing inkoop Vacatures niet invullen	€ 286.300	4	€ 625.000	4	0,75	€ 468.750
2	Digitale stelsel n.a.v. Omgevingswet		Incidentele financiering voor de voorbereiding op de Omgevingswet	€ 100.000	2	€ 75.000	3	0,50	€ 37.500
3	Omscholing n.a.v. Omgevingswet		Incidentele financiering voor de voorbereiding op de Omgevingswet	€ 0	0	€ 0	1	0,10	€ 0
4	Ontwikkelingen op arbeidsmarkt		Structurele ophoging van de begroting voor de arbeidsmarkt	€ 90.000	2	€ 75.000	3	0,50	€ 37.500
5	Opbrengsten	Exploitatieverlies opbrengsten	Businessplan opleidingscentrum Inzicht uitvoering takenpakket Wet- en regelgeving volgen	€ 340.210	4	€ 625.000	1	0,10	€ 62.500
6	Omvang takenpakket	Schaalnadeel	Frictiekosten voor partner Flexibele schil Geactualiseerde GR	€ 0	0	€ 0	1	0,10	€ 0
7	Taakverandering n.a.v. Omgevingswet		Spelregels terugtrekken taken Bestuurlijke afspraken over bodemtaken	€ 561.859	4	€ 625.000	3	0,50	€ 312.500
8	Eisen aan de taakuitvoering	Productiviteitsverlies	Uniforme uitvoering in PDC	€ 219.843	3	€ 175.000	2	0,20	€ 35.000
9	Ziekteverzuim		Verzuimbeleid Flexibele schil	€ 217.909	3	€ 175.000	2	0,20	€ 35.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit									€ 988.750

Klasse/ Impact	Financieel	Wegingsfactor
1	< 50.000	€ 25.000
2	50.001 – 100.000	€ 75.000
3	100.001 – 250.000	€ 175.000
4	250.001 – 1.000.000	€ 625.000
5	> 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse/ Frequentie	Kans	Wegingsfactor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

Classificatie	Weerstandsvermogen	Beoordeling
A	>2	Uitstekend
B	1,4>x<2,0	Ruim voldoende
C	1,0>x<1,4	Voldoende
D	0,8>x<1,0	Matig
E	0,6>x<0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

1. Indexering

In de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling heeft het AB afspraken gemaakt rondom de indexering van de OFGV begroting. Conform de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling wordt jaarlijks bij het vaststellen van de begroting voor 80% van de begroting een indexering toegepast, gebaseerd op de Loonvoet sector overheid en voor 20% van de begroting een indexering gebaseerd op de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de "Septembercirculaire gemeentefonds" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Desondanks blijft de OFGV, als gemeenschappelijke regeling, financieel afhankelijk van de deelnemende partijen en beperkt in het mogen aanhouden van reserves. Dat maakt de organisatie extra kwetsbaar als de werkelijke kostenstijging hoger uitvalt dan in de begroting voorzien en loopt de OFGV risico.

Stand van zaken 31-12-2022

De kans dat de indexering van de budgetten in 2023 en 2024 voldoende is om de kosten te dekken wordt steeds kleiner. Het salarisbudget is in 2023 met 2,3% geïndexeerd terwijl het principeakkoord van de cao-onderhandelingen uitgaat van een salarisverhoging van 12% voor de lagere salarisschalen en 7% voor de hogere salarisschalen in 2023. Deze structurele salarisstijging kan niet uit de incidentele weerstandscapaciteit worden gedekt. De OFGV zal daarom zodra het akkoord definitief is, een hoger salarisbudget vragen aan de deelnemers.

De materiële budgetten zijn in 2023 met 1,5% geïndexeerd terwijl diverse leveranciers hun tarieven met ongeveer 10% hebben verhoogd. De OFGV heeft het risico van een te lage indexering voor 2023 berekend als 2% van de lasten en de kans verhoogd naar eens in de 1-2 jaar. Hierdoor stijgt de benodigde weerstandscapaciteit.

2. Digitale stelsel n.a.v. Omgevingswet

De aansluiting op het digitale stelsel vergt dat de organisatie volledig digitaal kwalitatief, hoogstaande informatie verzamelt en opmaakt. De digitale voorzieningen van de OFGV dienen flexibel genoeg te zijn om deze ontwikkelingen te kunnen integreren.

Stand van zaken 31-12-2022

De OFGV heeft de minimaal benodigde aansluiting op het DSO gerealiseerd (STAM en SWF). Landelijk zijn er echter nog veel onduidelijkheden, storingen en instabiliteit rondom het DSO en de uitwerking daarvan. Hierdoor is testen van en oefenen met de aansluiting op het DSO nog niet goed mogelijk. Het is daarmee ook nog onvoldoende duidelijk of de koppeling met het VTH-systeem voldoende werkt en blijft werken na eventuele landelijke ontwikkelingen in het DSO. Dit kan aanleiding zijn voor noodzakelijke aanpassingen in de huidige systemen van de OFGV. De kans op deze risico's blijft daardoor hoog.

De omvang van het risico is moeilijk te bepalen. De schatting voor dit risico is € 100.000 en de kans op het risico is gemiddeld.

3. Omscholing n.a.v. Omgevingswet

De Omgevingswet vraagt een andere aanpak van vergunningverlening, handhaving en toezicht. Er vindt een verschuiving plaats van vergunningverlening naar het meer aan de voorkant meedenken met initiatiefnemers en handhaving. Deze verandering in het vakgebied vereist een andere manier van denken en werken. Het vergt behalve hogere kwaliteitseisen aan het kennisniveau van medewerkers, andere competenties bij de medewerkers dan voorheen. De medewerkers dienen te worden om- en bijgeschoold. Het risico is dat het daarvoor beschikbare budget niet toereikend is.

Stand van zaken 31-12-2022

In aanloop naar de invoering van de wet heeft de OFGV alle medewerkers zowel inhoudelijk als op het gebied van competenties geschoold. De verwachting is dat eind 2023 een opfriscursus

voldoende is om de kennis weer omhoog te brengen. Deze cursus maakt onderdeel uit van de implementatiekosten voor de Omgevingswet en wordt vanuit de reserve Innovatie en Ontwikkeling gefinancierd. Daarom is het risico op nul gesteld.

4. Ontwikkelingen op arbeidsmarkt

Ondanks de eerste zichtbare effecten van de coronapandemie op de economie, blijft het voor de specialistische functies uiterst moeilijk om personeel te werven. Ook het behouden van het huidige personeel bij de huidige arbeidsmarkt vraagt veel aandacht. De blijvende krapte op de arbeidsmarkt in de branche waar de OFGV werkt heeft een reëel gevolg: een mogelijke hogere inschaling voor de specialistische functies.

Stand van zaken 31-12-2022

De genoemde risico's zijn hoog. Zowel op het vinden en behouden van personeel als op de 'concurrentie strijd' ingezet door hogere waardering in functies of arbeidsmarkttoelages. Het risico is geraamd op het plaatsen van 10 functies in een hogere schaal, waarmee het risico is geschat op € 90.000.

5. Opbrengsten

De begroting van de OFGV bevat de post overige opbrengsten, die jaarlijks door de OFGV wordt ingevuld met het behalen van de overige inkomsten. Deze opbrengsten worden gegenereerd door meer taken voor de deelnemers uit te voeren en door het organiseren van opleidingen voor andere overheden. Het risico is dat de OFGV deze extra opbrengsten niet kan behalen.

Stand van zaken 31-12-2022

Het begrote bedrag voor de overige opbrengsten bedraagt in 2023 € 340.2310. De OFGV heeft ook 2022 voldoende extra inkomsten gegenereerd door meerwerkopdrachten voor de deelnemende partijen uit te voeren en opleidingen te organiseren. Daarom is de kans op het risico laag.

6. Omvang takenpakket

De kosten van een taakwijziging als gevolg van een kleinere of grotere opdracht komen conform de Gemeenschappelijke Regeling voor rekening van de veroorzakende deelnemer. Daarom is het risico nihil.

7. Taakverandering n.a.v. Omgevingswet

Met de komst van de Omgevingswet in 2024 gaat er veel veranderen op bodemgebied. De gemeente is straks in plaats van de provincie het bevoegd gezag en verantwoordelijk voor de bodemtaken. Dit zijn complexe taken waar specialistische bodemkennis voor nodig is. De OFGV gaat er vanuit dat de gemeenten deze taken door de OFGV laten uitvoeren waardoor deze verandering alleen tot verschuiving in de financiering leidt. Zolang hierover nog geen afspraken zijn gemaakt, loopt de OFGV een risico dat vergelijkbaar is met de waarde van de provinciale bodemtaken.

Stand van zaken 31-12-2022

De waarde van de provinciale bodemtaken in de KVS 2024 is € 561.859. Een deel van de bodemtaken zal de OFGV voor de provincies blijven uitvoeren. De beslissing om deze taken te blijven beleggen bij de OFGV ligt afzonderlijk bij elke gemeente. De OFGV werkt mee aan de 'warme overdracht' van de taken vanuit de inhoud en heeft weinig invloed op de verdere invulling van de uitvoering van deze taken door de gemeenten. De kans op het risico is hoog.

8. Eisen aan de taakuitvoering

De begroting is gebaseerd op een uniforme VTH-procesgang. Afwijkende situaties per deelnemer (zoals het niet digitaal aanleveren van dossiers of het stellen van afwijkende eisen) zetten de efficiencydoelstellingen onder druk.

Stand van zaken 31-12-2022

De tegenvallende efficiency wordt geschat op 2% van de loonsom en komt uit op € 219.843 voor 2023. In de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) zijn standaard producten en diensten aangeboden die voor alle deelnemende partijen gelijk zijn. Afwijkende eisen zijn toegestaan, maar worden apart geprijsd. De invoering van de Omgevingswet is van invloed op de inhoud van producten. In de mogelijke hervorming van de producten neemt de kans op het risico toe.

9. Ziekteverzuim

In de begroting is een budget opgenomen van 1% van de salarissom voor inhuur ter vervanging van langdurig zieken. In geval van een hoger ziekteverzuim is er sprake van productiviteitsverlies.

Stand van zaken 31-12-2022

Het risicobedrag is bepaald op 3% van de salarissom minus het beschikbare inhuurbudget en bedraagt in 2023 € 217.909. De OFGV blijft aandacht besteden aan verzuimpreventie door middel van gesprekken, trainingen, het verstrekken van informatie over gezondheid en vitaliteit en het focussen op wat de medewerker nog wél kan bij ziekte. Dit alles om het risico zo veel mogelijk te beperken en laag houden.

Kengetallen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat vijf financiële kengetallen. De berekenwijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen dient de paragraaf een analyse te geven van de financiële positie van de organisatie. De indicatoren zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een organisatie.

Kengetallen	Indicatoren OFGV		
	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Netto schuld quote	-6%	0,3%	-13%
Netto schuld quote gecorrigeerd voor alle leningen	-6%	0,3%	-13%
Solvabiliteitsratio	28%	16%	31%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	1,9%	0%	0,9%
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuld quote en netto schuld quote gecorrigeerd voor alle leningen

De netto schuld quote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de OFGV ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De tabel presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de OFGV heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug). Omdat bij de OFGV de bezittingen groter zijn dan de schuldenlast, ontstaat een negatieve schuld quote. Op beide indicatoren scoort de OFGV goed, omdat de OFGV geen leningen heeft en dus ook geen rente en aflossingen betaalt.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). Dit geeft inzicht in de mate waarin de OFGV in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De OFGV scoort voor 2022 32% op deze indicator. Volgens de VNG-norm is 50% een gezonde indicator, dat wil zeggen dat de helft van de balans uit eigen middelen bestaat. De OFGV scoort lager omdat de OFGV conform het door het AB vastgestelde risicobeleid beperkt is in het aanhouden van reserves.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Deze indicator is niet van toepassing omdat de OFGV geen grondposities heeft.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting en jaarrekening wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de partnerbijdragen. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten en kapitaallasten. Wanneer de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten, dan is de organisatie meer flexibel dan wanneer deze gelijk zijn. De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is. Dit laat zien in hoeverre de OFGV in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. Volgens de VNG-norm is 0,6% een gezonde indicator, dat wil zeggen dat er structureel 'geld over' is. De OFGV scoort hieronder omdat structurele lasten gedekt worden uit incidentele inkomsten zoals meerwerkopdrachten, subsidies en reserves.

Belastingcapaciteit

Het financiële kengetal 'belastingcapaciteit' geeft aan hoe belastingtarieven zich verhouden tot het landelijk gemiddelde. Deze indicator is niet van toepassing omdat de OFGV geen belastingen heft.

A.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat op grond van het BBV in ieder geval de volgende kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Voor de OFGV is geen van deze onderdelen van toepassing. Het gebouw waarin de OFGV is gevestigd, is gehuurd. In de toelichting op de balans in paragraaf B.3.2 is een overzicht van de investeringen opgenomen. Het betreffen investeringen met economisch nut in meubilair/inventaris, ICT, de verbouwingskosten van het gehuurde pand en investeringen in handhavingsschepen. Voor deze investeringen is een onderhoudsplan opgesteld.

A.2.4 Financiering

In de financieringsparagraaf worden conform de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) de ontwikkelingen weergegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de renterisiconorm, de toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

Treasurystatuut

De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen zijn geformuleerd in het treasurystatuut. Het treasurystatuut voldoet aan wettelijke kaders zoals gesteld door de Wet FIDO en RUDDO (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en het wettelijk verplichte schatkistbankieren.

Risicobeheer financieringsportefeuille

In de onderstaande tabel zijn zowel de risico's van de financieringsportefeuille weergegeven als de realisatie in 2022.

Risico	Omschrijving	Realisatie
--------	--------------	------------

Koersrisico	Het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.	De OFGV bezit geen derivaten, daardoor is er geen sprake van koersrisico.
Valutarisico	Het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valutastromen, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van hetgeen verwacht werd op het beslissingsmoment.	De OFGV bezit geen vreemde valuta, daardoor is er geen sprake van valutarisico.
Rente risiconorm	Het beperken van de financiering met langlopende geldleningen tot een maximum van 20% van het begrotingstotaal.	De OFGV heeft geen langlopende leningen, daardoor is er geen sprake van renterisico.
Kasgeldlimiet	Het beperken van de financiering met (duurdere) kortlopende geldleningen tot een maximum van 8,2% van het begrotingstotaal.	De OFGV heeft geen kortlopende leningen, daardoor wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Financieringssystematiek

De bijdragen van de deelnemende partijen voor het jaar 2022 zijn berekend op basis van de Kostenverdeelssystematiek 2021-2023 (KVS). Met de KVS wordt de kostenverdeling tussen de deelnemende partijen in overeenstemming gebracht met de werkzaamheden die voor de verschillende partijen zijn uitgevoerd.

De afspraken rondom facturatie zijn niet gewijzigd. De OFGV heeft in 2022 de vastgestelde bijdrage van zijn deelnemers conform KVS per kwartaal gefactureerd middels voorschotnota's. Deze voorschotnota's zijn steeds een maand voor aanvang van het kwartaal aan de deelnemers verzonden.

A.2.5 Bedrijfsvoering

Bij bedrijfsvoering gaat het vooral om interne dienstverlening. Interne dienstverlening omvat de activiteiten op het gebied van HRM, Communicatie, Informatiemanagement, Facilitaire zaken en Control. Voor het jaar 2022 zijn de volgende bijzonderheden te melden:

In 2022 heeft de OFGV gezamenlijk met de medewerkers en de Ondernemingsraad onderzocht welke manieren van plaats onafhankelijk werken passen bij onze organisatie, ons werk en onze medewerkers. Daarop is een advies voorgelegd aan de directie waarin is aangegeven dat de medewerkers thuiswerken willen behouden (Home Office) en daarnaast behoefte hebben aan een eigen honk als ontmoetingsplek (Meet & Greet). De OFGV heeft een succesvolle aanbesteding uitgevoerd om een leverancier te vinden die zowel het aanbieden als het leveren van de thuiswerkmiddelen uit handen neemt. De levering van de thuiswerkplek start in 2023. Voor het honk is de OFGV samen met verhuurder provincie Flevoland overeengekomen dat de OFGV met ingang van 2023 twee verdiepingen zal huren. Het huurcontract wordt in 2023 ondertekend waarna een verbouwing zal plaatsvinden om het kantoorpand in te richten voor de nieuwe functionaliteiten.

De OFGV heeft gebruik gemaakt van Strategische Personeels Planning (SPP) om teamplannen te maken welke zijn gebruikt voor het masterplan werving en selectie. De SPP helpt bij het maken van strategische personeelskeuzes zoals het inzetten van vacatureruimte en het ontwikkelen van medewerkers.

In 2022 heeft de OFGV een arbeidsmarktcommunicatiecampagne laten uitvoeren met als doel de OFGV als werkgever via social media meer onder de aandacht te brengen. De OFGV is door deze campagne beter onder de aandacht gebracht van potentiële werknemers. De resultaten van de campagne worden gebruikt om het arbeidsmarktcommunicatieplan voor 2023 bij te stellen.

Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole over 2021 heeft de nieuwe accountant Publieke Sector Accountants B.V. geadviseerd om financiële mutaties meer geautomatiseerd te verwerken en bij de interne controle te steunen op systeemrichting. Op die manier wordt de financiële administratie minder foutgevoelig en zijn minder handmatige controles nodig. De OFGV heeft de eisen en wensen aan het boekhoudpakket in beeld gebracht en voert samen met de softwareleverancier wijzigingen door in 2022 en 2023.

De OFGV is de eerste overheidsorganisatie die volgens de EFQM-methode werkt. Dit is de opvolger van het INK-model en wordt als Europese kwaliteitsmanagementstandaard beschouwd. De OFGV heeft een kwaliteitsbeleid gebaseerd op EFQM opgesteld. In oktober hebben een eerste assessment door EFQM gecertificeerde assessoren én een visitatie door peers van andere omgevingsdiensten plaatsgevonden. Hieruit zijn aanbevelingen naar voren gekomen die onder andere betrekking hebben op de doorontwikkeling naar beleidsadvies.

Het huidige VTH-beleidskader, waarin de deelnemers aangeven hoe de OFGV de taken op een uniforme manier in het werkgebied kan uitvoeren, wordt geactualiseerd. De OFGV heeft de teksten aangepast naar de Omgevingswet en nieuwe ontwikkelingen zoals circulaire economie opgenomen in het kader. De branchegerichte risicoanalyses zijn in 2022 uitgevoerd gebaseerd op de milieubelastende activiteiten in het BAL en BKL.

Het beleidskader wordt vastgesteld door de colleges van de deelnemende gemeenten en provincies. De gemeenten en provincies hebben aangegeven dat zij het belangrijk vinden dat de nieuwe raadsleden en zittende Statenleden inbreng hebben in dit beleidskader. De bestuurlijke inbreng op het beleidskader, de aanvullingen van gemeenten en provincies en de bestuurlijke vaststelling zal doorlopen in 2023.

In 2022 is de Moderne Werkplek succesvol geïmplementeerd. Hierdoor is de ICT-omgeving aangepast naar de noodzakelijke vernieuwingen en toekomstige behoeften op het gebied van thuiswerken. Het werken met servers op het kantoor van de OFGV was onnodig complex en duur. De Moderne Werkplek op de laptops van de medewerkers bestaat onder andere uit Windows 11, Microsoft Office 365 en OneDriveforBusiness. Het werken in de cloud maakt gebruikers zelfstandiger, de beveiliging beter en de afhankelijkheden van hardwarecomponenten lager. Hierdoor is de gevoeligheid voor storingen afgenomen.

A.2.6 Verbonden partijen

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdemer en Zeewolde, de provincie Flevoland en de provincie Noord-Holland. De gemeente Weesp is op 31-12-2021 uit de gemeenschappelijke regeling getreden vanwege de fusie met de gemeente Amsterdam. De OFGV had in 2022 geen verbonden partijen.

A.2.7 Grondbeleid

Het grondbeleid omvat het gehele instrumentarium dat een gemeente of provincie ter beschikking staat om de vastgestelde ruimtelijke en deels ook economische doelstellingen te realiseren. De OFGV is niet bevoegd om een (eigen) grondbeleid op te stellen.

A.2.8 Rechtmatigheid

De OFGV heeft zijn bedrijfsvoeringsprocessen op het gebied van financiën, inkoop en HRM beschreven in een Administratieve Organisatie. In de processen zijn beheersmaatregelen opgenomen om mogelijke risico's te ondervangen. Deze processen worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld in de Administratieve Organisatie en het Interne Controle Plan. Ook in 2022 zijn interne controles uitgevoerd en verbeteringen doorgevoerd. Daarnaast is een frauderisicoanalyse opgesteld die in februari 2023 met het Algemeen Bestuur is gedeeld.

Bij de interim controle in 2022 heeft de accountant opgemerkt dat de interne beheersing van een hoog niveau is en dat de eventuele aanwezige risico's tijdig worden opgemerkt en ondervangen. Ten opzichte van eerdere jaren zijn er geen nieuwe constatering gedaan.

A.2.9 Openbaarheid Woo

Met ingang van de jaarrekening 2022 dient de OFGV net als alle gemeenten en provincies een verantwoording op te nemen inzake de uitvoering van de Wet open overheid (Woo).

Omdat de OFGV geen archiefhouder is, wordt een Woo-verzoek altijd doorgestuurd naar het betreffende bevoegd gezag. De OFGV levert de meest recente documentatie aan zodat het bevoegd gezag het Woo-verzoek kan beantwoorden. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de passieve openbaarmaking van de documentatie. De OFGV maakt de agenda's en verslagen van vergaderingen van het Algemeen Bestuur actief openbaar via de website: [Agenda's en verslagen Algemeen Bestuur](#).

In 2022 zijn vijftien Woo-verzoeken afgehandeld. Dit is een stijgende lijn ten opzichte van 2021 toen tien WOB-verzoeken zijn afgehandeld. De Woo-verzoeken zijn voornamelijk ingediend door omwonenden die klachten hebben over specifieke bedrijven. Zij vragen dan alle informatie op over het bedrijf, zoals de vigerende vergunningen, verslagen van uitgevoerde controles, handhavingzaken, klachten en overige correspondentie. In enkele gevallen hebben milieuorganisaties vragen ingediend over specifieke bedrijven.

B. Jaarrekening 2022

B.1 Balans

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2021
Investerings met een economisch nut	594.060	726.917
MATERIËLE VASTE ACTIVA	594.060	726.917
TOTAAL VASTE ACTIVA	594.060	726.917
Vorderingen op openbare lichamen	485.738	586.615
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.356.898	4.246.259
Overige vorderingen	7.611	6.766
UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR	6.850.248	4.839.640
Banksaldi	500.380	199.961
LIQUIDE MIDDELEN	500.380	199.961
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	169.936	142.216
OVERLOPENDE ACTIVA	169.936	142.216
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	7.520.563	5.181.817
TOTAAL ACTIVA	8.114.623	5.908.734
PASSIVA	31-12-2022	31-12-2021
Algemene reserve	668.600	668.600
Bestemmingsreserves	962.965	404.247
Resultaat reguliere budgetten	141.299	153.954
Resultaat directe productiekosten	-	-
Overig resultaat	782.591	415.845
Cumulatief resultaat	923.890	569.799
EIGEN VERMOGEN	2.555.454	1.642.644
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	23.271	-
VOORZIENINGEN	23.271	-
TOTAAL VASTE PASSIVA	2.578.724	€ 1.642.644
Overige schulden	1.054.562	263.090
NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR	1.054.562	263.090
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.002.332	1.639.561
De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	342.268	-
De van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	294.267	108.182
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.842.470	2.255.257
OVERLOPENDE PASSIVA	4.481.337	4.003.000
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	5.535.899	€ 4.266.090
TOTAAL PASSIVA	8.114.624	€ 5.908.734

B.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

a. Reguliere budget

	BATEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS					
1.1	Almere	€ 1.728.547	€ 1.728.547	€ 1.820.611	€ -	€ 1.636.772
1.2	Lelystad	€ 1.455.483	€ 1.455.483	€ 1.410.671	€ -	€ 1.341.694
1.3	Zeewolde	€ 646.395	€ 646.395	€ 678.971	€ -	€ 649.642
1.4	Flevoland	€ 3.698.627	€ 3.698.627	€ 3.413.047	€ -	€ 3.719.040
1.5	Urk	€ 362.535	€ 362.535	€ 374.073	€ -	€ 353.657
1.6	Dronten	€ 1.232.200	€ 1.232.200	€ 1.304.187	€ -	€ 1.238.351
1.7	Noordoostpolder	€ 1.377.101	€ 1.377.101	€ 1.497.571	€ -	€ 1.383.820
1.8	Noord Holland	€ 577.994	€ 577.994	€ 73.340	€ -	€ 582.972
1.9	Gooise Meren	€ 925.409	€ 925.409	€ 1.035.154	€ -	€ 929.812
1.10	Hilversum	€ 604.914	€ 604.914	€ 714.399	€ -	€ 607.646
1.11	Weesp	€ -	€ 71.264	€ 363.722	€ 71.264	€ 331.670
1.12	Huizen	€ 240.848	€ 240.848	€ 268.368	€ -	€ 241.998
1.13	Wijdmeren	€ 546.503	€ 546.503	€ 609.863	€ -	€ 549.109
1.14	Blaricum	€ 130.685	€ 130.685	€ 136.360	€ -	€ 125.516
1.15	Laren	€ 121.312	€ 121.312	€ 129.247	€ -	€ 115.027
	Subtotaal reguliere bijdrage deelnemers	€ 13.648.553	€ 13.719.817	€ 13.829.583	€ 71.264	€ 13.806.727
2	ANDERE BIJDRAGEN					
2.6	Overige opbrengsten	€ 1.385.696	€ 603.105	€ 333.105	€ -782.592	€ 744.027
	Totaal reguliere baten	€ 15.034.249	€ 14.322.922	€ 14.162.687	€ -711.328	€ 14.550.754

	LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
1	PERONEEL					
1.1a	Salarissen	€ 9.338.263	€ 9.236.843	€ 11.136.630	€ -101.420	€ 10.041.273
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ 109.753	€ 125.000	€ -	€ 15.247	€ 98.718
1.1c	Flexibele schil	€ 1.795.608	€ 1.994.812	€ 35.812	€ 199.204	€ 1.420.662
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 29.709	€ 59.341	€ 110.339	€ 29.633	€ 82.462
	Subtotaal personeelskosten	€ 11.273.332	€ 11.415.996	€ 11.282.781	€ 142.664	€ 11.643.113
1.2	Opleidingskosten	€ 706.306	€ 618.167	€ 403.157	€ -88.139	€ 354.373
1.3	Algemene personeelskosten	€ 434.361	€ 421.968	€ 535.959	€ -12.393	€ 282.143
3	KAPITAALLASTEN					
3.1	Afschrijving ICT	€ 93.274	€ 108.931	€ 120.931	€ 15.657	€ 145.304
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 44.371	€ 45.593	€ 33.593	€ 1.222	€ 40.548
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 39.819	€ 45.684	€ 45.684	€ 5.865	€ 39.819
4	INDIRECTE KOSTEN					
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 321.902	€ 325.521	€ 341.521	€ 3.619	€ 308.615
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 53.489	€ 65.565	€ 145.565	€ 12.076	€ 69.143
4.3	Informatiemanagement	€ 891.614	€ 852.140	€ 772.140	€ -39.475	€ 795.950
4.4	Wagenpark	€ 67.061	€ 123.172	€ 123.172	€ 56.112	€ 79.845
4.5	Diverse kosten	€ 124.390	€ 151.421	€ 201.421	€ 27.031	€ 146.998
4.6	Accountant	€ 26.966	€ 27.993	€ 27.993	€ 1.026	€ 26.981
4.7	HRM	€ 104.737	€ 64.783	€ 72.783	€ -39.954	€ 48.123
5	ONVOORZIEN					
5.1	Onvoorzien	€ -	€ 55.988	€ 55.988	€ 55.988	€ -
	Totaal reguliere lasten	€ 14.181.623	€ 14.322.922	€ 14.162.687	€ 141.299	€ 13.980.955

b. Directe productiekosten

	DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
6	BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN					
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 155.671	€ 233.864	€ 213.199	€ 78.193	€ 145.033
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.329	€ 1.329	€ 1.329	€ -	€ 1.309
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ -	€ 12.822	€ 12.822	€ 12.822	€ -
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ -	€ 8.635	€ 8.635	€ 8.635	€ -
	Totaal baten directe productiekosten	€ 157.000	€ 256.649	€ 235.984	€ 99.650	€ 146.342
6	LASTEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN					
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 155.671	€ 233.864	€ 213.199	€ 78.193	€ 145.033
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.329	€ 1.329	€ 1.329	€ -	€ 1.309
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ -	€ 12.822	€ 12.822	€ 12.822	€ -
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ -	€ 8.635	€ 8.635	€ 8.635	€ -
	Totaal lasten directe productiekosten	€ 157.000	€ 256.649	€ 235.984	€ 99.650	€ 146.342

c. Subsidies

SUBSIDIES	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
2 ANDERE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES					
2.2 Omgevingsveiligheid	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ 19.329
2.7 Diverse subsidies	€ 202.400	€ 178.668	€ -	€ -23.732	€ -
Totaal baten subsidies	€ 202.400	€ 178.668	€ 200.000	€ -23.732	€ 19.329
7 OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES					
7.2 Omgevingsveiligheid	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ 19.329
7.5 Diverse subsidies	€ 202.400	€ 178.668	€ -	€ -23.732	€ -
Totaal lasten subsidies	€ 202.400	€ 178.668	€ 200.000	€ -23.732	€ 19.329

d. Reserves

Mutaties bestemmingsreserves	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
2 ANDERE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES					
2.2 Onttrekking bestemmingsreserve I&O	€ 248.150	€ 305.734	€ -	€ 57.584	€ 52.016
2.3 Bijdrage gemeente Amsterdam	€ 469.489	€ 469.489	€ -	€ -	€ -
2.4 Onttrekking bestemmingsreserve Weesp	€ 232.420	€ 232.420	€ -	€ -	€ -
Totaal baten reserves	€ 950.059	€ 1.007.643	€ -	€ 57.584	€ 52.016
7 OVERIGE KOSTEN TEN LASTE VAN RESERVES					
7.7 Invoeringskosten Omgevingswet	€ 121.287	€ 121.287	€ -	€ 0	€ -
7.8 Diverse innovatieprojecten	€ 126.863	€ 184.447	€ -	€ 57.584	€ 52.016
7.9 Uittreden gemeente Weesp uit de GR OFGV	€ 161.155	€ 232.420	€ -	€ 71.265	€ -
7.11 Toevoeging bestemmingsreserve Weesp	€ 469.489	€ 469.489	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten reserves	€ 878.794	€ 1.007.643	€ -	€ 128.849	€ 52.016

e. Totaaloverzicht

	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
Totaal baten	€ 15.863.137	€ 15.227.727	€ 14.598.671	€ 635.410	€ 14.716.424
Totaal lasten exclusief overhead en onvoorzien	€ 10.316.073	€ 10.293.332	€ 9.603.316	€ 22.742	€ 9.949.015
Totaal overhead	€ 4.634.255	€ 4.947.074	€ 4.939.368	€ -312.818	€ 4.249.627
Totaal onvoorzien	€ -	€ 55.988	€ 55.988	€ -55.987	€ -
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 912.809	€ -68.666	€ -	€ 981.474	€ 517.783
Onttrekkingen reserves	€ 480.570	€ 538.154	€ -	€ -57.584	€ 52.016
Toevoegingen reserves	€ 469.489	€ 469.489	€ -	€ -	€ -
Cumulatief resultaat	€ 923.890	€ -	€ -	€ 923.890	€ 569.799

B.3 Toelichtingen

B.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

De materiële vaste activa betreffen overige investeringen met economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen zijn vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, als deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Vervoermiddelen:

- Kleine handhavingsschepen 15 jaar
- Grote handhavingsschepen 30 jaar

Machines, apparaten en installaties:

- Geluidsmeetsysteem 10 jaar

Overige materiële vaste activa:

- Verbouwingkosten 10 jaar
- Meubilair 10 jaar
- Audiovisuele apparatuur 5 jaar
- ICT-hardware 2-3 jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

De liquide middelen, overlopende activa en overlopende posten zijn opgenomen tegen nominale waarde.

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

B.3.2 Toelichting op de balans per 31 december

Activa

Vaste activa

De materiële vaste activa betreffen de kapitaaluitgaven waar tegenover een actief staat met een nuttigheidsduur over meerdere jaren. Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut. Investerings met economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of verhandelbaar zijn. Investerings met maatschappelijk nut zijn investeringen die geen middelen genereren, maar wel duidelijk een publieke taak vervullen zoals wegen. De OFGV heeft geen activa met maatschappelijk nut.

In onderstaand schema is het verloopoverzicht weergegeven van investeringen met economisch nut.

Overige investeringen met een economisch nut	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Vervoermiddelen	491.014	45.170	-	21.857	45.170	-	€ 469.157
Machines, apparaten en installaties	-	-	-	-	-	-	€ -
Overige materiële vaste activa:	-	-	-	-	-	-	€ -
Verbouwing	43.003	-	-	39.819	-	-	€ 3.184
Inventaris	57.268	-	-	44.371	-	-	€ 12.897
Hardware ICT	135.632	66.464	-	93.274	-	-	€ 108.822
Totaal	€ 726.917	€ 111.634	€ -	€ 199.321	€ 45.170	€ -	€ 594.060

In 2022 is € 45.170 geïnvesteerd in de beschoeiing van het steunpunt Elburg ten behoeve van de groene handhaving voor de provincie Flevoland. De bijdrage van Flevoland hiervoor is verantwoord als bijdrage van derden. De investering in ICT middelen betreft de vervanging van iPads en de aanschaf van extra laptops voor medewerkers. Het investeringskrediet is door het AB beschikbaar gesteld. Er hebben zich geen waardeverminderingen voorgedaan.

Vlottende activa

In het volgende schema is het overzicht van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar weergegeven.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	485.739	-	485.739	586.615
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.356.898	-	6.356.898	4.246.259
Overige vorderingen	7.611	-	7.611	6.766
Totaal	€ 6.850.248	€ -	€ 6.850.248	€ 4.839.640

De vorderingen op openbare lichamen zijn de aan de deelnemers gefactureerde meerwerkopdrachten en aan andere omgevingsdiensten gefactureerde opleidingskosten. Het saldo per 31-12-2022 aan vorderingen op openbare lichamen is lager dan in het voorgaande jaar omdat er minder facturen door de deelnemers en andere overheden nog vóór 31-12 zijn betaald. Daarnaast is het resultaat van 2021 overeenkomstig de besloten resultaatbestemming voor een deel toegevoegd aan de reserves en zorgt het positieve resultaat over 2022 voor het hoge saldo van de uitzettingen in 's Rijks schatkist.

Het drempelbedrag voor middelen die buiten 's Rijks schatkist mogen worden gehouden is

€ 1.000.000. De rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten roomt dagelijks de middelen boven een limiet af. In het 1^e en 2^e kwartaal was die limiet € 200.000. In het 3^e en 4^e kwartaal was die limiet € 500.000. Alle liquide middelen boven de limiet zijn aangehouden bij 's Rijks schatkist. Er zijn geen andere uitzettingen geweest.

Drempelbedrag schatkistbankieren	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	200.000	200.000	500.000	500.000
Drempelbedrag	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Ruimte onder drempelbedrag	800.000	800.000	500.000	500.000
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Onderstaand schema betreft de liquide middelen.

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
BNG bank lopende rekening	500.380	199.961
BNG bank schatkistbankieren	-	-
Totaal	€ 500.380	€ 199.961

Het banksaldo betreft het saldo in rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten. De BNG schatkistbankieren rekening is een tussenrekening, bedoeld voor het overboeken van saldi van en naar de rekening bij het Ministerie.

In onderstaand schema is een specificatie van de overlopende activa weergegeven.

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	169.936	142.216
Totaal	€ 169.936	€ 142.216

Onderstaand schema bevat de nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen.

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Huur en services	-	2.935
Lease voertuigen	-	6.150
Verzekeringen	41.068	2.907
Opleidingen	55.833	77.387
Overig	73.035	52.837
Totaal	€ 169.936	€ 142.216

Het saldo is hoger dan op 31-12-2021. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat een aantal vooruitontvangen facturen van bijvoorbeeld verzekeringen 2023 vóór de balansdatum zijn betaald.

Passiva

Vaste passiva

Het in de balans opgenomen "eigen vermogen" bestaat uit de reserves en het resultaat voor bestemming.

Eigen vermogen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	668.600	668.600
Overige bestemmingsreserves	962.965	404.247
Resultaat voor bestemming	923.890	569.799
Totaal	€ 2.555.454	€ 1.642.645

De OFGV heeft op 31-12-2022 drie reserves. De algemene reserve is ingesteld ter dekking van fluctuaties in de exploitatie en het opvangen van tegenvallers in de toekomst. Deze maakt deel uit van het weerstandsvermogen van de OFGV. Er wordt geen rente toegevoegd aan de reserve. Het maximale saldo van de reserve bedraagt 5% van het begrotingstotaal. Het huidig saldo van de algemene reserve bedraagt € 668.600.

De bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling is ingesteld voor het bekostigen van innovatieve projecten waarmee extra inkomsten, resultaats-en/of kwaliteitsverbetering kunnen worden behaald. Het AB heeft in juni 2017 de volgende spelregels van deze bestemmingsreserve vastgesteld: de reserve wordt aangevuld vanuit het overschot op de overige inkomsten. Hierbij wordt een plafond van maximaal € 300.000 gehanteerd met als peildatum 31 december om te monitoren of dat plafond al dan niet wordt overschreden. Als op 31 december blijkt dat daarmee het plafond van € 300.000 wordt overschreden, dan wordt het meerdere alsnog direct uitbetaald aan de deelnemers.

In februari 2020 heeft het AB de spelregels van deze bestemmingsreserve verder geëxpliciteerd door te stellen dat het plafond van € 300.000 betrekking heeft op onbestemde middelen. Dat betekent dat er op 31-12 een bedrag hoger dan € 300.000 kan resteren in de reserves en dus geen teruggave aan de deelnemers plaatsvindt indien de middelen al zijn bestemd. De uitgaven worden dan in de volgende boekjaren gedaan.

In 2022 heeft vanuit het rekeningresultaat 2021 een aanvulling van € 569.799 van de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling plaatsgevonden. Voor de diverse innovatieprojecten is in totaal € 126.863 onttrokken. Voor de implementatiekosten van de Omgevingswet is € 121.287 onttrokken. Op 31 december 2022 is het saldo van de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling € 725.896.

De bestemmingsreserve uittreden gemeente Weesp uit de GR OFGV is in 2022 gevoed vanuit de eenmalige afkoopsom van € 469.489 die betaald is door de gemeente Amsterdam. Uit de reserve wordt de resterende begrote partnerbijdrage 2022 en 2023 van de gemeente Weesp gedekt en eventuele frictiekosten van personeel samenhangend met het terugtrekken van taken. In 2022 is € 232.420 onttrokken aan de reserve. Het saldo van deze bestemmingsreserve is op 31-12-2022 € 237.069.

Verloop reserves	Saldo 1-1-2022	Mutaties uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar		Mutaties via de resultaatbestemming bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening		Saldo 31-12-2022
		Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
Algemene reserve	668.600	-	-	-	-	668.600
Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling	404.247	569.799	-	-	248.150	725.896
Bestemmingsreserve uittreden gemeente Weesp uit de GR OFGV	-	-	-	469.489	232.420	237.069
Totaal	€ 1.072.846	€ 569.799	€ -	€ 469.489	€ 480.570	1.631.564

Alle mutaties van de reserves zijn incidenteel. De realisatie is conform de door het AB vastgestelde geraamde toevoegingen en onttrekkingen.

Het rekeningresultaat over 2022 is positief en bestaat uit de volgende resultaten:

- op de reguliere budgetten € 141.298;
- op de overige inkomsten € 782.592.

Een voorstel tot resultaatbestemming wordt na vaststelling van deze jaarstukken voorgelegd aan raden en Staten. Nadat zij zienswijzen hebben kunnen indienen, stelt het AB in november 2023 de resultaatbestemming vast.

De in de balans opgenomen voorziening betreft de voorziening voor verlofsparen. Met ingang van 2022 mogen medewerkers bovenwettelijke vakantie-uren en verlof uit overwerkvergoeding sparen zonder dat dit verlof verjaart. Bij verlofsparen is sprake van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een onvoorspelbare opbouw en afbouw kennen. Daarom is hiervoor een voorziening gevormd. De toevoeging in 2022 betreft het aantal uur geboekt spaarverlof maal het uurloon inclusief IKB van de betreffende medewerker.

Voorzieningen	Boekwaarde 1-1-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
<i>Voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Voorziening verlofsparen	-	23.271	-	-	23.271
Totaal	€ -	€ 23.271	€ -	€ -	€ 23.271

Flottende passiva

In onderstaand schema is het overzicht van de schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar weergegeven.

Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Schulden aan openbare lichamen	860.403	52.729
Overige schulden	194.159	210.362
Totaal	€ 1.054.562	€ 263.090

Het saldo is hoger dan op 31-12-2021. De verschillen tussen de saldi op 31-12-2022 en 31-12-2021 worden vooral verklaard doordat de loonheffing is ingeboekt als crediteur voor balansdatum.

Het saldo van de schulden aan openbare lichamen is als volgt:

Schulden aan openbare lichamen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Gemeente Lelystad samenwerking bedrijfsvoering	10.872	18.426
Belastingdienst loonheffing	678.421	-
Overige publiekrechtelijke crediteuren	171.110	34.303
Totaal	€ 860.403	€ 52.729

De overige schulden betreffen diverse leveranciers. Het saldo is als volgt:

Overige schulden aan crediteuren	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Flexibele schil	56.959	169.555
Groene handhavingkosten	3.441	800
Opleidingen	92.398	19.209
Informatiemanagement	7.437	2.451
Overige privaatrechtelijke crediteuren	33.925	18.346
Totaal	€ 194.159	€ 210.362

In de volgende tabel zijn de verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in 2022 tot betaling komen opgenomen. Dit met uitzondering van de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume.

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
BTW	625.028	515.017
Loonheffing	-	590.441
Pensioenpremie	-	135.551
Inhuur externe deskundigheid	55.083	49.094
Accountantskosten	13.090	7.650
ICT en telefonie	102.421	-
Lonen en sociale lasten	374	223.376
Overige transitoria	180.576	118.433
Totaal	€ 976.570	€ 1.639.561

Het saldo van de te betalen BTW is hoger dan op 31-12-2021. Dit komt doordat meer meerwerkopdrachten en opleidingen zijn gefactureerd. De loonheffing is op de balans verantwoord onder de crediteuren.

Het volgende schema betreft het verloopoverzicht van de voorschotbedragen van het Rijk.

De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	Saldo 1-1-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2022
Specifieke Uitkering Interbestuurlijk Programma	-	150.000	126.515	23.485
Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparing	-	338.668	19.885	318.783
Totaal	€ -	€ 488.668	€ 146.400	€ 342.268

De specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma (SPUK-IBP) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat loopt van 2022 tot en met 2023. De specifieke uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparing van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland loopt van 2022 tot en met 2026. De ontvangen bedragen zijn hoger dan de kosten in 2022. Niet uitgegeven middelen schuiven door naar volgende jaren.

Het volgende schema betreft het verloopoverzicht van de voorschotbedragen van overige Nederlandse overheden.

De van overige Nederlandse overheden ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	Saldo 1-1-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2022
Directe productiekosten Flevoland	87.042	233.864	178.413	142.493
Directe productiekosten Almere	-	1.329	1.329	-
Directe productiekosten Gooise Meren	12.633	12.822	12.633	12.822
Directe productiekosten Noord-Holland	8.507	8.635	8.507	8.635
Energiebesparing meerwerk Lelystad	-	292.500	162.183	130.317
Totaal	€ 108.182	€ 549.150	€ 363.065	€ 294.267

De directe productiekosten van de provincie Flevoland en Noord-Holland en de gemeenten Almere en Gooise Meren zijn verantwoord als voorschotbedrag. Zij besluiten over het resterende saldo per 31-12-2022.

De meerwerkopdracht energiebesparing bij bedrijven van de gemeente Lelystad loopt van 2022 tot en met 2025. De ontvangen bedragen zijn hoger dan de kosten in 2022. Niet uitgegeven middelen schuiven door naar volgende jaren.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum 31-12-2022 die nadere informatie geven over de situatie op balansdatum.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Een aantal overeenkomsten uit 2022 loopt door naar het jaar 2023. De grootste meerjarige verplichtingen betreffen ICT-beheer, VTH-software, inhuur trainees, opleidingen en meubilair thuiswerkplekken. De huurovereenkomst met de provincie Flevoland loopt af in februari 2023. Het te huren vloeroppervlak wordt verlaagd van vier naar twee verdiepingen. Hiervoor tekent de OFGV een nieuw huurcontract in 2023.

Aard van de opdracht	Contractduur	Bedrag per jaar
Huur vleugel provinciehuis inclusief servicekosten	Huurovereenkomst t/m februari 2023	313.100
Lease voertuigen	Looptijd t/m 2024, optie verlenging t/m 2028	85.000
ICT beheercontract	Looptijd t/m 2023, optie verlenging t/m 2025	545.000
VTH software	Looptijd t/m 2023, optie verlenging t/m 2025	115.600
Inhuur trainees	Looptijd t/m januari 2024	280.000
Onderwijs	Looptijd t/m 2022, optie verlenging t/m 2024	446.250
Meubilair thuiswerkplek	Looptijd t/m 2024, optie verlenging t/m 2026	150.000
Juridische dienstverlening aanbestedingsrecht	Looptijd t/m 2024, optie verlenging t/m 2026	10.000

B.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2022

Hieronder is per budget de afwijking tussen raming en realisatie weergegeven. In de programmaverantwoording onder A.1.3 is een verschillenanalyse op hoofdlijnen weergegeven. De afwijkingen van de begroting zijn incidenteel, tenzij anders vermeld.

a. Baten regulier budget

BATEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
1 BIJDAGEN DEELNEMERS					
1.1 Almere	€ 1.728.547	€ 1.728.547	€ 1.820.611	€ -	€ 1.636.772
1.2 Lelystad	€ 1.455.483	€ 1.455.483	€ 1.410.671	€ -	€ 1.341.694
1.3 Zeewolde	€ 646.395	€ 646.395	€ 678.971	€ -	€ 649.642
1.4 Flevoland	€ 3.698.627	€ 3.698.627	€ 3.413.047	€ -	€ 3.719.040
1.5 Urk	€ 362.535	€ 362.535	€ 374.073	€ -	€ 353.657
1.6 Dronten	€ 1.232.200	€ 1.232.200	€ 1.304.187	€ -	€ 1.238.351
1.7 Noordoostpolder	€ 1.377.101	€ 1.377.101	€ 1.497.571	€ -	€ 1.383.820
1.8 Noord Holland	€ 577.994	€ 577.994	€ 73.340	€ -	€ 582.972
1.9 Gooise Meren	€ 925.409	€ 925.409	€ 1.035.154	€ -	€ 929.812
1.10 Hilversum	€ 604.914	€ 604.914	€ 714.399	€ -	€ 607.646
1.11 Weesp	€ -	€ 71.264	€ 363.722	€ 71.264	€ 331.670
1.12 Huizen	€ 240.848	€ 240.848	€ 268.368	€ -	€ 241.998
1.13 Wijdemeren	€ 546.503	€ 546.503	€ 609.863	€ -	€ 549.109
1.14 Blaricum	€ 130.685	€ 130.685	€ 136.360	€ -	€ 125.516
1.15 Laren	€ 121.312	€ 121.312	€ 129.247	€ -	€ 115.027
Subtotaal reguliere bijdrage deelnemers	€ 13.648.553	€ 13.719.817	€ 13.829.583	€ 71.264	€ 13.806.727

De bijdragen van de deelnemende partijen zijn in 2022 berekend op basis van de Kostenverdeelssystematiek 2021-2023. Daarnaast zijn de bijdragen van de deelnemende partijen in 2022 gewijzigd vanwege:

- de uittreding van de gemeente Weesp uit de Gemeenschappelijke Regeling OFGV in verband met de fusie met de gemeente Amsterdam;
- structurele verhoging van de bijdrage van Laren in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsaneringen;
- de structurele verhoging van de bijdrage van Blaricum in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsaneringen;
- de structurele verhoging van de bijdrage van Lelystad in verband met de behandeling van asbestmeldingen;
- de structurele verhoging van de bijdrage van Urk in verband met de behandeling van asbestmeldingen.

BATEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
2 ANDERE BIJDAGEN					
2.6 Overige opbrengsten	€ 1.385.696	€ 603.105	€ 333.105	€ -782.592	€ 744.027
Totaal reguliere baten	€ 15.034.249	€ 14.251.658	€ 14.162.687	€ -782.592	€ 14.550.754

De baten zijn in 2022 € 782.592 hoger dan geraamd. De OFGV heeft ten opzichte van de begroting en ten opzichte van 2021 meer meerwerkopdrachten voor de deelnemende partijen uitgevoerd. Daarnaast heeft de OFGV opleidingen verzorgd voor de eigen medewerkers en voor medewerkers van andere overheden. Ook zijn er positieve afwikkelingsverschillen van voorgaande jaren.

a. Lasten regulier budget

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
1 PERSONEEL					
1.1a Salarissen	€ 9.338.263	€ 9.236.843	€ 11.136.630	€ -101.420	€ 10.041.273
1.1b Samenwerking bedrijfsvoering	€ 109.753	€ 125.000	€ -	€ 15.247	€ 98.718
1.1c Flexibele schil	€ 1.795.608	€ 1.994.812	€ 35.812	€ 199.204	€ 1.420.662
1.1d Inhuur bij ziekte	€ 29.709	€ 59.341	€ 110.339	€ 29.633	€ 82.462
Subtotaal personeelskosten	€ 11.273.332	€ 11.415.996	€ 11.282.781	€ 142.664	€ 11.643.113

In 2022 was de formatie van de OFGV 156 fte. Op 31-12-2022 was de bezetting met medewerkers in dienst 135,58 fte. De loonkosten van deze bezetting bedroegen € 9,3 mln. De reguliere loonkosten waren lager dan in 2021. Dit komt doordat de loonkosten voor subsidieprojecten, innovatieprojecten en frictiekosten uittreding Weesp zijn overgeboekt naar deze subsidies en reservemutaties. De eenmalige uitkering in december als gevolg van afspraken omtrent de cao SGO zorgt ervoor dat de realisatie hoger is dan het beschikbare budget.

De inzet van de flexibele schil is in 2022 hoger dan in 2021. Door de krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om vacatures van toezichthouders en teamleiders in te vullen. Daardoor is meer inhuur van personeel nodig geweest. De inhuur bij ziekte past binnen het beschikbare budget door een laag kortdurend verzuim. Veelal zijn taken van ziek personeel opgevangen door collega's.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
1.2 Opleidingskosten	€ 706.306	€ 618.167	€ 403.157	€ -88.139	€ 354.373

Bij de lasten van het reguliere opleidingsbudget zijn de lasten van het opleidingscentrum opgeteld. Hierdoor wordt de begroting overschreden. De kosten ad € 332.585 zijn volledig gedekt door de opbrengsten van het opleidingscentrum ad € 522.351. Deze opbrengsten zijn verantwoord aan de batenkant bij de overige inkomsten. Het verschil tussen kosten en opbrengsten van het opleidingscentrum is € 189.766 positief en is te beschouwen als een bijdrage ter dekking van de uren van het interne personeel. Het opleidingscentrum heeft meer opleidingen verzorgd voor de OFGV en andere omgevingsdiensten dan in 2021.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
1.3 Algemene personeelskosten	€ 434.361	€ 421.968	€ 535.959	€ -12.393	€ 282.143

Onder het budget algemene personeelskosten vallen de budgetten voor piket en overwerk, belastingheffing werkkostenregeling, vergoeding reiskosten, werkkleding en overige kosten. De totale uitgaven op de personeelskosten vallen in 2022 hoger uit dan in 2021 en overschrijden het budget na wijziging. De oorzaak hiervan is een hogere heffing voor de werkkostenregeling in verband met samenkomsten van personeel buiten het kantoor.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
3 KAPITAALLASTEN					
3.1 Afschrijving ICT	€ 93.274	€ 108.931	€ 120.931	€ 15.657	€ 145.304
3.2 Afschrijving Meubilair	€ 44.371	€ 45.593	€ 33.593	€ 1.222	€ 40.548
3.3 Afschrijving Verbouwing	€ 39.819	€ 45.684	€ 45.684	€ 5.865	€ 39.819

De afschrijvingen passen binnen de beschikbare budgetten. In 2022 lopen diverse afschrijvingen af die te maken hebben met de verbouwing van het pand bij de start van de OFGV in 2012/2013.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
4 INDIRECTE KOSTEN					
4.1 Huisvesting (pandgebonden)	€ 321.902	€ 325.521	€ 341.521	€ 3.619	€ 308.615
4.2 Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 53.489	€ 65.565	€ 145.565	€ 12.076	€ 69.143

De huisvestingskosten zijn lager dan de beschikbare budgetten door lagere variabele kosten die rechtstreeks aan de kantoorbezetting gerelateerd zijn. De pandgebonden kosten zijn hoger dan in 2021 door de indexering van het huurcontract. De niet-pandgebonden kosten zijn lager dan in 2021 door het aflopen van het huurcontract voor meubilair.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
4.3 Informatiemanagement	€ 891.614	€ 852.140	€ 772.140	€ -39.475	€ 795.950

De kosten voor het informatiemanagement vallen € 39.000 hoger uit dan begroot. Dit betreft een incidentele overschrijding vanwege de overgang naar de modern workplace. De overschrijding in 2022 wordt opgevangen door een onderschrijding op andere budgetten.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
4.4 Wagenpark	€ 67.061	€ 123.172	€ 123.172	€ 56.112	€ 79.845

In 2022 is een nieuw leasecontract aangegaan. De kosten zijn in 2022 lager dan begroot en lager dan in 2021 doordat de levering van de nieuwe leaseauto's in de loop van 2022 heeft plaatsgevonden. De ruimte in het budget heeft een incidenteel karakter, mede gezien de uitbreiding van het wagenpark in 2023.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
4.5 Diverse kosten	€ 124.390	€ 151.421	€ 201.421	€ 27.031	€ 146.998

De diverse kosten betreffen verzekeringen, kantoorartikelen, communicatie- en portiekosten, lidmaatschappen, abonnementen en geluidsmeters. De kosten zijn binnen het daarvoor beschikbaar budget gebleven. Ten opzichte van 2021 zijn minder communicatiekosten gemaakt.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
4.6 Accountant	€ 26.966	€ 27.993	€ 27.993	€ 1.026	€ 26.981

De kosten voor de accountantscontrole passen binnen het beschikbare budget.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
4.7 HRM	€ 104.737	€ 64.783	€ 72.783	€ -39.954	€ 48.123

Onder de HRM-kosten vallen kosten voor Arbo, functiewaardering en werving- en selectie. In 2022 zijn de kosten hoger dan begroot en hoger dan in 2021 doordat de OFGV heeft ingezet op werving en selectie via een mediacampagne, advertenties op externe websites en het inschakelen van werving- en selectiebureaus.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
5 ONVOORZIEN					
5.1 Onvoorzien	€ -	€ 55.988	€ 55.988	€ 55.988	€ -

Het budget onvoorzien dient ter dekking van de incidentele financiële risico's. In 2022 hebben zich geen onvoorziene risico's voorgedaan waarvoor dekking uit het budget onvoorzien nodig was.

b. Directe productiekosten

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
6 BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN					
6.1 Directe productiekosten Flevoland	€ 155.671	€ 233.864	€ 213.199	€ 78.193	€ 145.033
6.2 Directe productiekosten Almere	€ 1.329	€ 1.329	€ 1.329	€ -	€ 1.309
6.3 Directe productiekosten Gooise Meren	€ -	€ 12.822	€ 12.822	€ 12.822	€ -
6.4 Directe productiekosten Noord-Holland	€ -	€ 8.635	€ 8.635	€ 8.635	€ -
Totaal baten directe productiekosten	€ 157.000	€ 256.649	€ 235.984	€ 99.650	€ 146.342
6 LASTEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN					
6.1 Directe productiekosten Flevoland	€ 155.671	€ 233.864	€ 213.199	€ 78.193	€ 145.033
6.2 Directe productiekosten Almere	€ 1.329	€ 1.329	€ 1.329	€ -	€ 1.309
6.3 Directe productiekosten Gooise Meren	€ -	€ 12.822	€ 12.822	€ 12.822	€ -
6.4 Directe productiekosten Noord-Holland	€ -	€ 8.635	€ 8.635	€ 8.635	€ -
Totaal lasten directe productiekosten	€ 157.000	€ 256.649	€ 235.984	€ 99.650	€ 146.342

De bijdragen van vier deelnemers voor directe productiekosten zijn verantwoord als voorschotbedragen. Lagere uitgaven leiden tot terug te betalen bedragen die opgenomen zijn onder de overlopende passiva.

Het budget directe productiekosten van de provincie Flevoland bevat zowel inkomsten als uitgaven. Het verschil bestaat uit de volgende onderdelen:

	DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN PROVINCIE FLEVOLAND	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Verschil realisatie en begroting
Lasten	Groene handhaving kapitaallasten vaartuigen	€ 21.857	€ 33.208	€ 11.351
	Groene handhaving vaartuigen	€ 38.597	€ 60.661	€ 22.064
	Groene handhaving steunpunten	€ 66.578	€ 54.241	€ -12.337
	Advertenties milieuwetten	€ 29.698	€ 38.743	€ 9.046
	Extern advies vergunningverlening	€ 9.814	€ 19.815	€ 10.000
	Extern advies handhaving	€ 30.391	€ 19.815	€ -10.576
	Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	€ 4.912	€ 22.139	€ 17.227
	Beheer grondwatermeetnet	€ 55.991	€ 134.681	€ 78.690
	Subtotaal	€ 257.838	€ 383.302	€ 125.464
Baten	Legesheffing vergunningen	€ -97.167	€ -143.904	€ -46.737
	Vergoeding groene handhaving randmeren	€ -5.000	€ -5.535	€ -535
	Totaal Provincie Flevoland	€ 155.671	€ 233.864	€ 78.193

De directe bijdrage van gemeente Almere bestond uit een bijdrage voor een geluidsmeter en is in 2022 net zoals in de voorafgaande jaren volledig voor dit doel aangewend.

Het directe productiekosten Gooise Meren budget is bedoeld voor de externe deskundigheid en specifieke inhuur voor de gemeente Gooise Meren. In 2022 zijn geen kosten gemaakt in het kader van dit budget.

Het directe productiekosten Noord-Holland budget is bedoeld voor de advertentie-, onderzoek- en kadasterkosten voor de provincie Noord-Holland. In 2022 zijn geen kosten gemaakt in het kader van dit budget.

c. Subsidies

SUBSIDIES	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
2 ANDERE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES					
2.2 Omgevingsveiligheid	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ 19.329
2.7 Diverse subsidies	€ 202.400	€ 178.668	€ -	€ -23.732	€ -
Totaal baten subsidies	€ 202.400	€ 178.668	€ 200.000	€ -23.732	€ 19.329
7 OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES					
7.2 Omgevingsveiligheid	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ 19.329
7.5 Diverse subsidies	€ 202.400	€ 178.668	€ -	€ -23.732	€ -
Totaal lasten subsidies	€ 202.400	€ 178.668	€ 200.000	€ -23.732	€ 19.329

In 2022 zijn drie subsidies ontvangen. De specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma (SPUK-IBP) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat loopt van 2022 tot en met

2023. Deze bedraagt in totaal € 450.000 en is bestemd voor diverse verbeterprojecten bij omgevingsdiensten waaronder opleiding van medewerkers, het opstellen van een handhavings- en uitvoeringsplan (VTH beleidskader) en het uitvoeren van visitaties. In 2022 is hieraan € 126.515 besteed.

De specifieke uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparing van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland loopt van 2022 tot en met 2026. Deze bedraagt in totaal € 1.710.739 en is bestemd voor het uitvoeren van klassiek toezicht op energiebesparing en ondersteunende werkzaamheden zoals het onderzoeken welke bedrijven bezocht moeten worden. In 2022 is hieraan € 19.885 besteed.

De subsidie uitbreiding capaciteit groene boa's van het Ministerie van Justitie en Veiligheid is een eenmalige bijdrage aan de loonkosten van buitengewoon opsporingsambtenaren in het groene werkveld. Deze bedraagt in 2022 € 56.000.

d. Reserves

Mutaties bestemmingsreserves	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2021
2 ANDERE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES					
2.2 Onttrekking bestemmingsreserve I&O	€ 248.150	€ 305.734	€ -	€ 57.584	€ 52.016
2.3 Bijdrage gemeente Amsterdam	€ 469.489	€ 469.489	€ -	€ -	€ -
2.4 Onttrekking bestemmingsreserve Weesp	€ 232.420	€ 232.420	€ -	€ -	€ -
Totaal baten reserves	€ 950.059	€ 1.007.643	€ -	€ 57.584	€ 52.016
7 OVERIGE KOSTEN TEN LASTE VAN RESERVES					
7.7 Invoeringskosten Omgevingswet	€ 121.287	€ 121.287	€ -	€ 0	€ -
7.8 Diverse Innovatieprojecten	€ 126.863	€ 184.447	€ -	€ 57.584	€ 52.016
7.9 Uittreden gemeente Weesp uit de GR OFGV	€ 161.155	€ 232.420	€ -	€ 71.265	€ -
7.11 Toevoeging bestemmingsreserve Weesp	€ 469.489	€ 469.489	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten reserves	€ 878.794	€ 1.007.643	€ -	€ 128.849	€ 52.016

Aan de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling zijn in 2022 de invoeringskosten van de Omgevingswet en de kosten van innovatieprojecten onttrokken (2.2, 7.7 en 7.8).

De bijdrage van de gemeente Amsterdam is toegevoegd aan de bestemmingsreserve uittreden Weesp uit de GR OFGV (2.3 en 7.11). Aan deze reserve zijn in 2022 de begrote bijdrage van de gemeente Weesp en de frictiekosten die gepaard gingen met de uittreding van Weesp onttrokken (2.4 en 7.9).

Voorbereiding op de Omgevingswet

De begroting van 2022 bevat een bijdrage van de deelnemers voor de voorbereiding op de Omgevingswet van € 291.813 en aanvullende financiering vanuit de innovatiereserve van € 121.287. De totale incidentele kosten waren daarmee geraamd op € 413.100.

In 2022 zijn externe projectleiders ingehuurd voor de algehele voorbereiding op de Omgevingswet en voor de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De kosten van deze inhuur bedragen € 205.637. De kosten van tijdsbesteding van OFGV medewerkers voor de Omgevingswet bedragen in 2022 € 253.785. Hierin zijn de uren van leidinggevenden, directie en bedrijfsvoering niet meegenomen. Ten slotte zijn extra ICT kosten gemaakt voor de koppeling met het DSO van € 5.000. De kosten voor invoering van de Omgevingswet bedragen in 2022 in totaal € 459.422. Dat is € 46.322 hoger dan geraamd. De inhoudelijke aspecten van de uitgevoerde activiteiten zijn toegelicht in paragraaf A.1.2 Activiteiten.

Innovatieprojecten

Met de innovatieprojecten worden kwaliteitsverbeteringen, efficiencyvoordelen en/of kostenbesparingen nagestreefd. In de onderstaande tabel zijn de kosten en de financiële begroting van de innovatieprojecten gespecificeerd per project. In 2022 zijn vier

innovatieprojecten uitgevoerd, de overige projecten zijn getemporiseerd.

Innovatieprojecten	Akkoord DB	Raming 2022	Realisatie 2022	Restant 2022
Automatisering Bodeminformatie	18 oktober 2017	€ 0	€ 0	€ 0
Projectleider innovatieprojecten	18 april 2018	€ 0	€ 0	€ 0
Circulaire Economie	6 januari 2021	€ 69.007	€ 68.314	€ 693
Versterkte Uitvoering 3	27 oktober 2021	€ 63.000	€ 6.210	€ 56.790
App boringsvrije zone	27 oktober 2021	€ 15.000	€ 14.940	€ 60
Omgevingslab	27 oktober 2021	€ 37.440	€ 37.399	€ 41
Zelfcontrole bedrijven	27 oktober 2021	€ 0	€ 0	€ 0
Circulaire Economie vervolg	2 november 2022	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal innovatieprojecten		€ 184.447	€ 126.863	€ 57.584

De begrote onttrekking aan de bestemmingsreserves Innovatie en Ontwikkeling valt in 2022 € 57.584 lager uit dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere kosten voor het project Versterkte Uitvoering 3 (VUE3). De VUE3 is in november 2022 gestart waardoor de OFGV in 2022 weinig uren heeft gemaakt voor de begeleiding hiervan.

Aan de reserves worden alleen de werkelijke gemaakte kosten binnen één kalenderjaar onttrokken. Door de lagere uitgaven wordt er minder aan de reserves onttrokken. Deze kosten hebben daarom geen invloed op het rekeningresultaat.

De vier innovatieprojecten die in 2022 liepen, zijn hieronder toegelicht.

Circulaire economie

Doel:

- Inzicht in afvalstromen en het gebruik van primaire grondstoffen bij bedrijven;
- Ontwikkelen van een analyse-instrument om bedrijven te classificeren en op die manier een dialoog aan te gaan met bedrijven;
- Normstelling via vergunningverlening binnen de wettelijke kaders;
- Ontwikkelen van stimulerend toezicht voor circulaire economie (bedrijfseconomisch voordeel van circulair werken inzichtelijk maken via een tool);
- Ontwikkelen van een opleiding Circulaire Economie.

Wat levert het op (financieel/efficiëntie, effectiviteit en/of kwaliteit):

Kwaliteitsverbetering op een relatief nieuw kennisgebied. Meer deskundigheid bij vergunningverleners en toezichthouders. Concreet maken wat vanuit het VTH-spoor gedaan kan worden om de CE-ambities te verwezenlijken.

Voortgang 2022:

De OFGV gebruikt het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen voor informatie over afvalstromen bij bedrijven. Er bestaat een tool die inzicht kan bieden in afvalstromen, daarom zal de OFGV deze tool niet zelf ontwikkelen. De provincies hebben al licenties voor die tool. In 2022 is de dialoog aangegaan met het Upcycle Centre in Almere over het hergebruik van grondstoffen en het beperken van afvalstromen.

Voor normstelling via vergunningverlening heeft het IPO een handreiking opgesteld. Binnen de OFGV hebben juristen en vergunningverleners onderzocht wat er voor circulaire economie als norm in een vergunning opgenomen kan worden en hoe experimenten door bedrijven middels vergunningverlening kunnen worden toegestaan. Dit staat nog in de kinderschoenen en moet in komende jaren geconcretiseerd worden. De OFGV neemt deel aan structurele overleggen over circulaire economie van Omgevingsdienst NL en van het IPO. Daarnaast bespreekt de OFGV casussen met de drie Noord-Hollandse omgevingsdiensten.

De OFGV onderzoekt hoe ondernemers te verleiden zijn om meer circulair te werken. Besparing

op grondstofkosten, verwerkingskosten en afvalkosten is een drijfveer voor bedrijven. De OFGV wil deze besparing voor de ondernemers inzichtelijk maken.

De OFGV heeft in 2022 een opleiding voor Circulaire Economie ontwikkeld. Eind 2022 is de opleiding als pilot gegeven en op enkele punten aangepast. Met ingang van 2023 wordt deze opleiding aangeboden.

Versterkte Uitvoering 3

Stimulerend toezicht energiebesparing wordt vanuit het Rijk met de regeling Versterkte Uitvoering 3 (VUE3) rechtstreeks bij marktpartijen belegd.

Doel:

- Bepalen van te bezoeken bedrijven;
- Inzet van de techniek en informatie volgens de methodiek van Stimulerend Toezicht;
- Behouden van de informatiepositie waardoor energiebesparingen bij bedrijven zichtbaar kunnen worden gemaakt.

Wat levert het op (financieel/efficiëntie, effectiviteit en/of kwaliteit)?

Efficiënte en effectieve inzet van capaciteit, kwalitatieve rapportages over bereikte energiebesparing.

Voortgang 2022:

De VUE3 is in november 2022 gestart. De OFGV bepaalt samen met de marktpartij op basis van informatie uit diverse databases omtrent energieverbruik, meldplicht en informatieplicht welke bedrijven het meest geschikt zijn om te bezoeken.

App boringsvrije zone

Doel:

- Ontsluiten van informatie omtrent dieptebeperkingen in de boringsvrije zone aan bedrijven en toezichthouders.

Wat levert het op (financieel/efficiëntie, effectiviteit en/of kwaliteit)?

Sneller en adequater toezicht, proactieve informatie voor bedrijven die boringen verrichten en middels de app weten hoe diep ze mogen boren in plaats van reactieve handhaving op overtredingen.

Voortgang 2022:

De app is nagenoeg af. In 2023 zal deze worden getest.

Omgevingslab

Doel:

- Opwerken en visualiseren van data ten behoeve van verschillende beleidsdoeleinden met betrekking tot de fysieke leefomgeving.

Wat levert het op (financieel/efficiëntie, effectiviteit en/of kwaliteit)?

Door het visualiseren van beleidsvoornemens kan beleidsontwikkeling gericht en kostenefficiënter worden ingezet.

Voortgang 2022:

Met behulp van een externe partner is een omgeving gebouwd waarin 3D en 4D (factor tijd) simulaties kunnen worden weergegeven van beleidsvoornemens, denk bijvoorbeeld aan slagschaduw van windmolens versus een te bouwen woonwijk. Deze omgeving is in 2022 gebruikt voor omgevingsanalyses en voor analyses omtrent de bruidsschatregels. De externe partner heeft in 2022 het beheer van de omgeving en kennis over simulaties en analyses overgedragen aan de GIS-medewerker van de OFGV.

B.3.4 WNT

In de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) zijn de beloningen van bestuurders en andere topfunctionarissen wettelijk genormeerd. De WNT is van toepassing op de OFGV. Het voor de OFGV toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000. Vanuit de WNT is het verplicht van iedere topfunctionaris gegevens te vermelden in het financieel verslaggevingsdocument. Bij de OFGV is de directeur gekwalificeerd als topfunctionaris. Alle overige medewerkers zitten net als de directeur onder de WNT-norm.

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	P.M.R. Schuurmans
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 125.720
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.008
Subtotaal	€ 147.728
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 147.728
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2021	
bedragen x € 1	P.M.R. Schuurmans
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 122.928
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.076
Subtotaal	€ 141.004
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000
Bezoldiging	€ 141.004

Bij een Gemeenschappelijke Regeling zijn leden van het AB en DB ook als topfunctionarissen gekwalificeerd. Voor alle bestuursleden geldt dat zij geen bezoldiging van de OFGV ontvangen en de functie slechts uitvoeren uit hoofde van hun functie als wethouder of gedeputeerde van de deelnemende overheid.

Door de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 zijn alle wethouders in het OFGV-bestuur nieuw aangetreden. Daarnaast is de voorzitter gestopt als gedeputeerde bij de provincie Flevoland en heeft haar opvolger de voorzittershamer overgenomen.

De provincie Flevoland en de gemeenten Goioise Meren en Wijdemeren blijven deel uitmaken van het Dagelijks Bestuur. Voor de Flevolandse gemeenten is die positie halverwege 2022 verschoven van de gemeenten Lelystad en Noordoostpolder naar de gemeenten Almere en Urk.

Naam Bestuurslid	Partner	Functie OFGV	periode 2022	Bezoldiging
mw. C.W. Smelik	Provincie Flevoland	Voorzitter Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	01-01 tm 14-11	€ 0
mw. G. van Gaal	Provincie Flevoland	Voorzitter Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	09-11 tm 31-12	€ 0
dhr. H.J. Hofstra	Provincie Flevoland	Lid Algemeen Bestuur	01-01 tm 31-12	€ 0
dhr. N.J.A. Schimmel	Gemeente Gooise Meren	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	01-01 tm 16-03	€ 0
dhr. A.H.J.J. Luijten	Gemeente Gooise Meren	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	06-07 tm 15-12	€ 0
dhr. J.H. Boermans	Gemeente Wijdmeren	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	01-01 tm 17-06	€ 0
dhr. S. Poels	Gemeente Wijdmeren	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	15-07 tm 09-09	€ 0
dhr. M.W. Hoelscher	Gemeente Wijdmeren	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	10-09 tm 31-12	€ 0
dhr. D.F.B. de Vreede	Gemeente Lelystad	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	01-01 tm 01-04	€ 0
dhr. D.A. Grimbergen	Gemeente Lelystad	Lid Algemeen Bestuur	12-07 tm 31-12	€ 0
dhr. W.C. Haagsma	Gemeente Noordoostpolder	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	01-01 tm 16-03	€ 0
mw. S. Werkman	Gemeente Noordoostpolder	Lid Algemeen Bestuur	21-06 tm 31-12	€ 0
dhr. J.P. Lindenbergh	Gemeente Almere	Lid Algemeen Bestuur	01-01 tm 16-03	€ 0
dhr. A.Y. Sprong	Gemeente Almere	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	07-09 tm 31-12	€ 0
dhr. G. Post jr	Gemeente Urk	Lid Algemeen Bestuur	01-01 tm 16-03	€ 0
dhr. W. Foppen	Gemeente Urk	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	01-09 tm 31-12	€ 0
mw. J.N. de Zwart-Bloch	Gemeente Blaricum	Lid Algemeen Bestuur	01-01 tm 16-03	€ 0
dhr. F.C. Cornelis	Gemeente Blaricum	Lid Algemeen Bestuur	25-05 tm 31-12	€ 0
dhr. A. van Amerongen	Gemeente Dronten	Lid Algemeen Bestuur	01-01 tm 16-03	€ 0
mw. L.L. Hillebregt	Gemeente Dronten	Lid Algemeen Bestuur	31-05 tm 31-12	€ 0
dhr. F.G.J. Voorink	Gemeente Hilversum	Lid Algemeen Bestuur	01-01 tm 16-03	€ 0
mw. K. van Hunnik	Gemeente Hilversum	Lid Algemeen Bestuur	06-07 tm 31-12	€ 0
dhr. R.G. Boom	Gemeente Huizen	Lid Algemeen Bestuur	01-01 tm 16-03	€ 0
dhr. N. Meijer	Gemeente Huizen	Lid Algemeen Bestuur	13-09 tm 31-12	€ 0
dhr. A.H.M. Stam	Gemeente Laren	Lid Algemeen Bestuur	01-01 tm 16-03	€ 0
dhr. F.K. de Groot	Gemeente Laren	Lid Algemeen Bestuur	23-08 tm 31-12	€ 0
dhr. W.P. van der Es	Gemeente Zeewolde	Lid Algemeen Bestuur	01-01 tm 16-03	€ 0
dhr. H.L. Hermans	Gemeente Zeewolde	Lid Algemeen Bestuur	27-06 tm 31-12	€ 0
dhr. E.P. Stigter	Provincie Noord-Holland	Lid Algemeen Bestuur	01-01 tm 31-12	€ 0

B.3.5 Analyse begrotingscriterium

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2022 is ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers voor en na wijziging. Hieruit blijkt dat in vijf gevallen het beschikbare budget overschreden is. Het gaat om overschrijdingen waarbij het DB bij het doen van de uitgaven binnen het door de AB uitgezette beleid is gebleven. Het geraamde lastentotaal is daarmee niet overschreden.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
1.1a Salarissen	€ 9.338.263	€ 9.236.843	€ 11.136.630	€ -101.420	€ 10.041.273

De overschrijding op het salarisbudget van € 101.420 wordt veroorzaakt door de eenmalige uitkering als gevolg van de CAO SGO. Door een onderschrijding op de flexibele schil passen de totale personeelskosten binnen de begroting.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
1.2 Opleidingskosten	€ 706.306	€ 618.167	€ 403.157	€ -88.139	€ 354.373

De opleidingskosten zijn in 2022 € 88.139 hoger dan het beschikbare budget doordat de OFGV meer opleidingen voor andere overheden heeft georganiseerd. Hier staan extra opbrengsten van de opleidingen tegenover.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
1.3 Algemene personeelskosten	€ 434.361	€ 421.968	€ 535.959	€ -12.393	€ 282.143

De algemene personeelskosten vallen in 2022 € 12.393 hoger uit dan het budget. De oorzaak hiervan is een hogere heffing voor de werkkostenregeling in verband met samenkomsten van personeel buiten het kantoor.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Vershil realisatie en begroting	Realisatie 2021
4.3 Informatiemanagement	€ 891.614	€ 852.140	€ 772.140	€ -39.475	€ 795.950

De kosten voor het informatiemanagement vallen € 39.475 hoger uit dan begroot. Dit betreft een incidentele overschrijding vanwege de overgang naar de modern workplace.

LASTEN REGULIER BUDGET	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verskil realisatie en begroting	Realisatie 2021
4.7 HRM	€ 104.737	€ 64.783	€ 72.783	€ -39.954	€ 48.123

In 2022 zijn de HRM-kosten € 39.954 hoger dan begroot doordat de OFGV heeft ingezet op werving en selectie via een mediacampagne, advertenties op externe websites en het inschakelen van werving- en selectiebureaus.

B.3.6 Overzicht van incidentele baten en lasten

Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in de reserves, ontstaat het beeld in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting.

Alle in de initiële begroting opgenomen baten en lasten van de OFGV zijn structureel van aard. In 2022 zijn de volgende incidentele baten en lasten geboekt:

INCIDENTELE BATEN	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verskil realisatie en begroting	Realisatie 2021
Omgevingswet	€ 413.100	€ 413.100	€ 291.813		€ 614.987
Omgevingsveiligheid	€ -	€ -	€ 200.000		€ 19.329
Overige opbrengsten:					
Opbrengsten Kenniscentrum	€ 522.351	€ 270.000	€ -		€ 210.529
Opbrengsten meerwerkopdrachten	€ 470.848	€ 333.105	€ 333.105		€ 179.874
Afkoopsom gemeente Amsterdam	€ 469.489	€ 469.489	€ -		
Afwikkelingsverschillen	€ 59.393	€ -	€ -		€ -13.913
Onttrekkingen reserves	€ 480.570	€ 538.154	€ -		€ 52.016
Totaal incidentele baten	€ 2.415.751	€ 2.023.848	€ 824.918		€ 1.062.822

INCIDENTELE LASTEN	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verskil realisatie en begroting	Realisatie 2021
Omgevingswet	€ 459.422	€ 413.100	€ 291.813		€ 569.312
Opleidingskosten (kosten Kenniscentrum)	€ 332.585	€ 270.000	€ -		€ 133.548
Informatiemanagement	€ 90.309	€ -	€ -		€ 45.610
Omgevingsveiligheid	€ -	€ -	€ 200.000		€ 19.329
Diverse innovatieprojecten	€ 126.863	€ 184.447	€ -		€ 52.016
Uittreden gemeente Weesp	€ 161.155	€ 232.420	€ -		€ -
Toevoegingen reserves	€ 469.489	€ 469.489	€ -		€ -
Onvoorzien	€ -	€ 55.988	€ 55.988		€ -
Totaal incidentele lasten	€ 1.639.824	€ 1.625.444	€ 547.801		€ 819.815

De opbrengsten van meerwerkopdrachten zijn meegenomen voor zover zij de raming overschrijden. De kosten van informatiemanagement zijn meegenomen voor zover het eenmalige (aansluitings-) kosten betreffen. Het verschil tussen de totale incidentele lasten en baten bedraagt in 2022 € 775.927 voordelig. Dit betekent dat structurele lasten van de OFGV zoals salarissen worden gedekt door incidentele baten zoals subsidies, meerwerkopdrachten en innovatieprojecten.

B.3.7 Overzicht per taakveld

Het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld ziet als volgt uit:

Programma Milieu en Leefomgeving	Gewijzigde begroting 2022			Realisatie 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Taakveld 7.4 Milieubeheer	€ 15.227.727	€ 10.293.332	€ 4.934.395	€ 15.863.137	€ 10.316.073	€ 5.547.064
Taakveld 0.4 Overhead	€ -	€ 4.947.074	€ -4.947.074	€ -	€ 4.634.255	€ -4.634.255
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 55.988	€ -55.988	€ -	€ -	€ -
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	€ 538.154	€ 469.489	€ 68.665	€ 480.570	€ 469.489	€ 11.081
Taakveld 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 923.890	€ -923.890
Totaal	€ 15.765.881	€ 15.765.881	€ -	€ 16.343.707	€ 16.343.707	€ -

B.3.8 EMU-saldo

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer is het totaal van inkomsten minus uitgaven. Conform het Europese stabiliteits- en groeipact is de macronorm voor lidstaat Nederland een maximaal EMU-saldo van -0,5% van het bruto binnenlands product. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Alle gemeenten, provincies en waterschappen moeten deze informatie aanleveren bij het CBS. Bij

gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats wanneer deze een exploitatie van € 20 mln of meer hebben. De OFGV valt hier buiten.

Berekening EMU saldo	Realisatie 2022	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking	€ 912.809	€ -68.666	€ -
+ afschrijvingen	€ 177.464	€ 200.208	€ 200.208
+ dotatie voorziening	€ 23.271	€ -	€ -
- investering activa	€ 111.633	€ 322.293	€ 220.293
+ bijdragen andere overheden	€ 45.169	€ -	€ -
+ desinvestering activa	€ -	€ -	€ -
- aankoop grond	€ -	€ -	€ -
+ baten bouwexploitatie	€ -	€ -	€ -
- onttrekking voorziening	€ -	€ -	€ -
- onttrekking reserve	€ 480.570	€ 538.154	€ -
- boekwinst aandelen	€ -	€ -	€ -
EMU saldo	€ 566.509	€ -728.905	€ -20.085

B.4 Overige gegevens

B.4.1 Bijlage verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 20-1-2023								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: E93/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03			
			€ 126.515	€ 126.515	Nee			
			Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06			
			1 Deelname aan werk- en projectgroepen	€ 0	€ 0			
			2 Aanleveren van data	€ 3.010	€ 3.010			
			3 Scholing en opleiding	€ 62.300	€ 62.300			
			4 Inzicht bekostiging	€ 0	€ 0			
			5 Implementatie landelijke handhavingsstrategie	€ 0	€ 0			
			6 Uniforme indeling BRZO	€ 0	€ 0			
			7 Openbaar maken handhavingsbeschikkingen	€ 0	€ 0			
			8 Arbeidsmarktcampagne	€ 0	€ 0			
			9 Transitieopgaven	€ 0	€ 0			
			10 Ontwikkelen risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan	€ 0	€ 0			
			11 Implementeren risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan	€ 16.345	€ 16.345			
EZK	F21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)	
			Aard controle R Indicator: F21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F21/02	Aard controle R Indicator: F21/03	Aard controle D2 Indicator: F21/04	Aard controle R Indicator: F21/05	
			€ 19.885	€ 19.885	Ja	Ja	Nee	

B.4.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

Accountantsverslag 2022

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Aan het algemeen bestuur van de
gemeenschappelijke regeling
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi
en Vechtstreek
Postbus 2341
8203 AH LELYSTAD

Onderwerp

Accountantsverslag 2022

Datum

31 mei 2022

Kenmerk

312021004.23.165

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2022 van uw gemeenschappelijke regeling afgerond. De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Met dit accountantsverslag informeren wij u over onze belangrijkste controlebevindingen. Op 31 mei 2022 hebben wij onze controlebevindingen besproken met het dagelijks bestuur. Bij de jaarrekening 2022 hebben wij op 31 mei 2022 een goedkeurende controleverklaring afgegeven, zowel voor het aspect getrouwheid als voor het aspect rechtmatigheid.

Ons accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2022. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden en diverse besprekingen die wij met uw medewerkers hebben gevoerd. Voor de goede orde vermelden wij dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de directie en het management.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

Was getekend: A. Booi RA

Valid Signed door A. Booi RA
op 31-05-2023

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot dit accountantsverslag:

Arie Booij

Tel: 06 – 1509 2689

Remco Korhorn

Tel: 06 - 1099 9195

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij	2
2. Financiële positie en resultaat.....	6
3. Bevindingen eindejaarscontrole.....	9
4. Interne beheersing	13
5. Overige aangelegenheden	18

1.

Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 24 augustus 2022 (kenmerk 312021004.22.301) heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2022. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (hierna: OFGV). De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2022 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle. Onze controle wordt verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het “Programma van Eisen accountantscontrole” zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 3 februari 2021, het normenkader 2022 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 8 februari 2022 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022.

Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2022 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Materialiteitsbepaling is overeenkomstig het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het “Programma van Eisen accountantscontrole”

De materialiteitsbepaling bij de OFGV is gebaseerd op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en op het op 3 februari 2021 door het algemeen bestuur vastgestelde “Programma van Eisen accountantscontrole”. Voor fouten is deze gebaseerd op 1% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves en voor onzekerheden op 3% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves.

Bron: jaarrekening 2022	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringsmaterialiteit	€ 154.000	€ 462.000

In het “Programma van Eisen accountantscontrole” heeft u tevens de rapporteringstolerantie vastgesteld. Voor het boekjaar 2022 is deze € 60.000.

Onze aanpak is gericht op risico's

Voor de jaarrekeningcontrole 2022 onderkennen wij een aantal risico's en aandachtspunten, die een verhoogd (bruto) risico met zich mee (kunnen) brengen op een materiële fout in uw jaarrekening en die een mogelijke impact op de bedrijfsvoering kunnen hebben. De risico's en aandachtspunten zijn hieronder weergegeven. Opname van een risicogebied of aandachtspunt in deze opsomming betekent niet dat daadwerkelijk sprake is van risico's die zich daadwerkelijk voordoen, maar zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle (extra) aandacht aan hebben besteed.

- De kwaliteit van de interne beheersing in relatie tot de af te geven rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur (over boekjaar 2023).
- Uw financiële IT-omgeving.
- De follow-up ten aanzien van eerder gerapporteerde aandachtspunten vanuit de interne en externe controle.
- De actualisatie van de (fraude-)risicoanalyse.
- De actualiteit van de (financiële) administratie.
- Management override of controls. Dit betreft de mogelijkheid die het management heeft om specifieke interne beheersingsmaatregelen te omzeilen, bijvoorbeeld door memoriaalboekingen of het schattingsproces. De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en is niet uniek voor uw gemeenschappelijke regeling.
- Naleving van de (Europese) aanbestedingsregels.
- Betaalproces, vanwege de potentiële (fraude-)risico's.
- Opbrengstverantwoording, waaronder de facturatie van de opleidingsactiviteiten.
- De verantwoording van de personele kosten.

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening heeft u voor bovenstaande risicogebieden beheersmaatregelen getroffen. Wij hebben ons bij de controle gericht op de opzet en het bestaan van de door u ingerichte beheersingsomgeving, die deze risico's moeten verkleinen. Voor een toelichting op een aantal onderkende risico's en aandachtspunten verwijzen wij naar het hoofdstuk 'Bevindingen eindejaarscontrole'. Daarnaast verwijzen wij u naar onze bevindingen in het hoofdstuk 'Interne beheersing'.

De baten en lasten, alsmede balansmutaties, zijn rechtmatig

Op basis van het "Programma van Eisen accountantscontrole" zoals vastgesteld door uw algemeen bestuur op 3 februari 2021 en het normenkader 2022 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 8 februari 2022 hebben wij de naleving van het financieel rechtmatigheidskader voor uw gemeenschappelijke regeling gecontroleerd. Hierbij zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Onze conclusie is derhalve dat de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in materiële zin, rechtmatig zijn weergegeven in de jaarrekening 2022.

De jaarrekening voldoet aan het BBV

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van de OFGV. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn.

**Geen geïdentificeerde
materiële fouten en
tekortkomingen in de
jaarstukken**

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de OFGV zijn uiteengezet in paragraaf B.3.1 “Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling”. In de jaarrekening 2022 hebben zich ten opzichte van de jaarrekening 2021 geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen, die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de baten en lasten en/of de financiële positie van de OFGV.

Wij hebben het door het dagelijks bestuur toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving beoordeeld. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt: de jaarstukken voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole, resteren er geen van materieel belang zijnde ongecorrigeerde afwijkingen of onzekerheden. Door ons gerapporteerde bevindingen zijn derhalve niet materieel (dus hebben geen invloed op de strekking van onze controleverklaring), maar zijn naar onze mening vooral van belang voor uw beoordeling van de jaarstukken en de verdere kwaliteitsverbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing.

Voor de niet materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken verwijzen wij u naar de diverse onderdelen van dit rapport.

**Goedkeurende
controleverklaring**

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening 2022 van de OFGV een getrouw beeld geeft van het de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva op 31 december 2022. Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2022 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 8 februari 2022.

Hierbij geldt als voorwaarde dat de door ons gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd door het algemeen bestuur wordt vastgesteld. Wij verzoeken u derhalve ons een door de leden van het algemeen bestuur ondertekend exemplaar van de vastgestelde jaarrekening te verstrekken. Mochten nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve versie van de jaarrekening dan dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

2.

Financiële positie en resultaat

2. Financiële positie en resultaat

De vermogenspositie van uw gemeenschappelijke regeling neemt zowel in absolute als relatieve zin toe

In het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenschappelijke regelingen, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen (dat bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves) worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd saldo van baten en lasten 2022 bedraagt € 913.000 voordelig. Per saldo is tussentijds € 11.000 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerd resultaat over 2022 € 924.000 voordelig bedraagt. Dit gerealiseerd resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	1.643	1.331	1.520
Uitkering aan gemeenten/ resultaatbestemming	0	-/- 206	-/- 640
Subtotaal	1.643	1.125	880
Tussentijdse resultaatbestemming	-/- 11	-/- 52	-/- 105
Gerealiseerd resultaat	924	570	556
Totaal ('gerealiseerd saldo van baten en lasten')	913	518	451
Eigen vermogen per 31 december	2.556	1.643	1.331

De tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves, in overeenstemming met de besluiten van uw algemeen bestuur.

De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2022 circa 31,5 % van het balanstotaal (2021: 27,8 % van het balanstotaal). In onderdeel B.3.2 “Toelichting op de balans per 31 december” van de jaarrekening geeft het dagelijks bestuur een nadere toelichting op de mutaties in het eigen vermogen over het jaar 2022. Wij verwijzen u naar deze toelichting.

Gerealiseerd resultaat 2022 is beïnvloed door reservemutatie(s)

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde saldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse toevoegingen aan reserves. De toevoegingen aan dan wel onttrekkingen uit reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de bestuurlijke besluitvorming. Concreet betekent dit voor uw gemeenschappelijke regeling het volgende:

Exploitatieresultaat (in € 1.000)

Totale baten	15.863	
Totale lasten	14.950	
Gerealiseerde saldo van baten en lasten		913
Af: toevoegingen aan reserves	469	
Bij: onttrekkingen uit reserves	481	
Saldo mutaties reserves		11
Gerealiseerd resultaat		924

De exploitatie over 2022 laat een voordelig gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 913.000 zien, ten opzichte van een begroot saldo van € 69.000 nadelig. Dit is een voordeel van € 982.000.

Het gerealiseerde resultaat van € 924.000 voordelig is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen.

In de jaarstukken wordt op diverse plaatsen een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van het resultaat en worden de verschillen tussen de begroting en de gerealiseerde baten en lasten verklaard (paragraaf A.1.3 tot en met A.1.7 en paragraaf B.3.3). Wij verwijzen u naar deze toelichtingen.

Het dagelijks bestuur kwalificeert het huidige weerstandsvermogen als onvoldoende om de thans onderkende risico's af te kunnen dekken

Het voordelige exploitatieresultaat 2022 (vóór bestemming) is mede ontstaan na een aantal incidentele baten en lasten. Door het effect van de incidentele baten en lasten buiten beschouwing te laten, ontstaat meer inzicht in de reguliere baten en lasten. Het inzicht in de reguliere baten en lasten is van belang, omdat het een betere indicatie geeft van de toekomstige baten en lasten, overigens zonder rekening te houden met beleidswijzigingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is eveneens inzicht in de incidentele baten en lasten gegeven (paragraaf B.3.6 “Overzicht van incidentele baten en lasten”). Korthedshalve verwijzen wij u naar deze uiteenzetting.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. De omvang van uw eigen vermogen bedraagt ultimo 2022 circa 31,5 % van het balanstotaal (2021: circa 27,8 %). De directe weerstandscapaciteit van de OFGV is daarmee in 2022 relatief gezien toegenomen. Omdat het dagelijks bestuur de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald op basis van de omvang van de algemene reserve en de post onvoorzien en deze posten ten opzichte van 2021 niet veranderd zijn, is in absolute zin de beschikbare weerstandscapaciteit gelijk gebleven ten opzichte van 2021 en bedraagt deze € 724.000.

In paragraaf A.2.2 “Weerstandsvermogen en risicobeheersing” heeft het dagelijks bestuur toegelicht dat het benodigde weerstandsvermogen € 989.000 is. Dit bedrag is bepaald op basis van de actualisatie van de door het dagelijks bestuur onderkende risico's. Door de inventarisatie en kwantificering van risico's periodiek te actualiseren, houdt het dagelijks bestuur goed zicht op de risico's en kunt u een goede kwalitatieve beoordeling van uw vermogen maken. Op basis van de (actualisatie van de) risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit (de vrije weerstandscapaciteit heeft het dagelijks bestuur berekend op € 724.000) komt de verhouding tussen het vrije beschikbare en benodigde weerstandsvermogen uit op 0,73 welke door het dagelijks bestuur als “Onvoldoende” is beoordeeld. De verhouding valt tevens onder de bandbreedte van 0,8 – 1,2 zoals is opgenomen in de “Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement” en daarom zal het dagelijks bestuur voorstellen de algemene reserve uit het rekeningresultaat 2022 maximaal aan te vullen. Wij adviseren u om de risico-inventarisatie te blijven actualiseren en te kwantificeren en, gelet op het feit dat uiteindelijk de deelnemers “belast” worden met de risico's, dit periodiek (passend binnen uw P&C-cyclus of zoveel eerder als u dat noodzakelijk acht) in het algemeen bestuur te bespreken.

3.

Bevindingen eindejaarscontrole

3. Bevindingen eindejaarscontrole

Er is geen sprake van begrotingsrechtmatigheid die doorwerkt in ons oordeel

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moet door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota rechtmatigheid 2018 (welke van toepassing is op de jaarrekening 2022) van de Commissie BBV.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen op het niveau waarop het algemeen bestuur de begroting autoriseert. In uw geval is dat op het totaal van de begroting, omdat sprake is van één programma. Op totaalniveau is geen sprake van een overschrijding van de geraamde lasten: de werkelijke totale lasten van € 14.950.000 zijn binnen het budget ad € 15.296.000 gebleven. Wel is in een vijftal gevallen het geraamde budget op kostensoortniveau overschreden. Hiervan kan het volgende beeld gegeven worden:

(bedragen x € 1.000)	Gewijzigde begroting 2022	Gerealiseerd 2022	Overschrijding
1.1a Salarissen	9.237	9.338	101
1.2 Opleidingskosten	618	706	88
1.3 Algemene personeelskosten	422	434	12
4.3 Informatiemanagement	852	892	39
4.7 HRM	65	105	40
7.5 Diverse subsidies	179	202	24

In onderdeel B.3.5 “Analyse begrotingscriterium” heeft het dagelijks bestuur een nadere analyse van de begrotingsrechtmatigheid opgenomen, met uitzondering van de kostensoort “7.5 Diverse subsidies”. Bij deze overschrijding is namelijk sprake van volledige compensatie door direct gerelateerde baten. Uit de analyse van het dagelijks bestuur blijkt dat de overschrijdingen passen binnen het

beleid van de OFGV en daarom niet door hoeven te werken in ons rechtmatigheidsoordeel. Wij hebben de analyse van het dagelijks bestuur gevalideerd en kunnen ons daarin vinden.

De begrotingsrechtmatigheid omvat ook de overschrijdingen op investeringskredieten. Deze hebben zich in 2022 niet voorgedaan, zodat ook op dit aspect geen afwijking als rechtmatigheidsfout mee hoeven te wegen in ons accountantsoordeel.

WNT-verantwoording en anticumulatiebepaling WNT

De Wet normering topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging over 2022 van € 216.000 niet te boven gaat. Daarnaast dienen gemeenschappelijke regelingen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

Met ingang van boekjaar 2018 dienen ook de ontvangen vergoedingen die bij andere WNT plichtige instellingen zijn ontvangen te worden verantwoord in de WNT-verantwoording. Aangezien het voor ons niet mogelijk is de volledigheid vast te stellen van de dienstbetrekkingen en de ontvangen vergoedingen, is in de Regeling Controleprotocol WNT opgenomen dat wij de anticumulatiebepaling niet hoeven te controleren. In onze controleverklaring is dit ook als zodanig toegelicht. De naleving van de anticumulatiebepaling maakt derhalve geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden. In 2022 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

Bij de controle van de WNT-verantwoording 2022 stelden wij wel vast dat geen sprake was van (zichtbare) interne controle op de opgestelde WNT-verantwoording. Wij adviseren u om in het vervolg voordat de WNT-verantwoording voor controle wordt aangeboden zichtbaar interne controle uit te laten voeren.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uiterlijk 1 juli 2023 uw WNT-verantwoording over het kalenderjaar 2022 via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken. Indien op grond van andere op de verantwoordelijke van toepassing zijnde regelgeving of een besluit een later tijdstip waarop het financieel verslaggevingsdocument openbaar moet worden gemaakt geldt, is die latere datum de uiterlijke datum van openbaarmaking.

Voorziening verlofsparen

Medewerkers kunnen op basis van de CAO Gemeenten vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren

die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier volgens de Commissie BBV een voorziening voor gevormd te worden. De hoogte van deze voorziening hangt onder andere af van de mate waarin medewerkers gebruik gaan maken van deze regeling.

In de jaarrekening 2022 heeft het dagelijks bestuur een voorziening getroffen voor een bedrag van € 23.000. Deze voorziening is bepaald door het verlof te kwantificeren van de medewerkers die zich hebben aangemeld voor “verlofsparen”. Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 “verlofsparen”. Niet al uw medewerkers hebben hier gebruik van gemaakt, waardoor de omvang van de voorziening relatief van beperkte omvang is.

Mogelijk dat dit in de komende jaren het beroep op deze mogelijkheid vanuit uw medewerkers groter gaat worden. Wij adviseren u hier alert op te zijn en blijven, omdat dit niet alleen financiële gevolgen kan hebben (het treffen van een voorziening), maar ook kan betekenen dat verloftegoeden significant kunnen gaan toenemen, met als gevolg dat u (eerder) personeel moet gaan vervangen. Op het moment dat medewerkers het tegoed aan “verlofsparen” opnemen zal de voorziening voor het deel dat opgenomen wordt vrijvallen, waardoor budget beschikbaar komt om eventueel een vervanger aan te trekken.

Voor de komende jaren adviseren wij u dit goed te blijven volgen en te analyseren, omdat enerzijds u de risico's zult moeten voorzien, maar anderzijds geen sprake mag zijn van een arbeidskosten gerelateerde verplichting met gelijkblijvende omvang. De Commissie BBV adviseert hierbij om na te gaan of u in de toekomst mogelijk gebruik kunt maken van ervaringscijfers.

Geen fouten en onzekerheden met betrekking tot de SiSa-bijlage

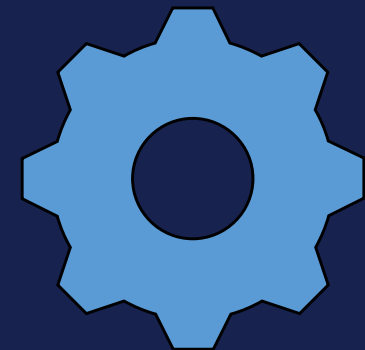
Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2022 onder Single information, Single audit (SiSa) vallen. Wij doen dit met een tabel, die ook opgenomen moet worden als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. In overeenstemming met de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa is de tabel leeg als er geen bevindingen zijn. Hierna treft u deze tabel aan.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E93	Regeling specifieke uitkering interbestuurlijk programma VTH			
F21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op handhaving van de energiebesparingsplicht			

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid: goedkeurend

4. Interne beheersing

4. Interne beheersing

Kernboodschappen interim- controle 2022

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij aandacht geschonken aan de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Naar aanleiding van de controle 2022 hebben wij met onze brief inzake “Bevindingen interimwerkzaamheden 2022” van 20 december 2022 (kenmerk 312021004.22.457) onze bevindingen gedeeld met het dagelijks bestuur en de directie. De kernboodschappen die wij het dagelijks bestuur en de directie hebben meegegeven uit onze interim-controle hebben wij hieronder opgenomen.

Onze indruk van uw interne beheersing is positief

Onze indruk is positief: wij zien dat uw gemeenschappelijke regeling een heldere visie heeft op de interne beheersing en de verantwoordelijkheden binnen uw gemeenschappelijke regeling helder zijn geregeld. Net als voorgaand jaar komen wij tot de conclusie dat in de kern veel zaken goed geregeld zijn binnen uw gemeenschappelijke regeling. Aanbevelingen die wij voorgaand jaar hebben besproken met de directie om uw interne beheersing en uw processen mogelijk beter of efficiënter te maken zijn overigens nog steeds van toepassing. Deze aanbevelingen zien toe op:

- Actuele procesbeschrijvingen zijn van belang voor het inzicht in uw risico's en de beheersing van processen
- Stel een integrale frauderisicoanalyse op en bespreek deze met het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur
- Procesbevindingen rondom betaalproces, vastlegging en onderbouwing van de prestatielevering en interne controle op uw IT omgeving

Voor de aanbevelingen verwijzen wij u naar de managementletter 2021 van 22 maart 2022 met kenmerk 312021004.21.378.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het Ministerie van BZK heeft via de nieuwsbrief IBI (nummer 109, juni 2022) aangegeven dat de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording wordt uitgesteld tot de jaarrekening voor het verslagjaar 2023, welke in het kalenderjaar 2024 wordt vastgesteld. Dit betekent dat vanaf dan onze controleverklaring alleen een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening (inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording die door het dagelijks bestuur in de jaarrekening wordt opgenomen) bevat.

De Commissie BBV heeft de herziene kadernota uitgebracht (hierna: Kadernota rechtmatigheid 2023), waarin zij haar visie geeft over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording. Het doel is uiteindelijk dat OFGV zelfstandig de in de Kadernota rechtmatigheid 2023 benoemde rechtmatigheids-criteria (het begrotingscriterium, het M&O-criterium en het voorwaardencriterium) afdekt. De Kadernota rechtmatigheid 2023 is daarmee vooral een belangrijk document voor het dagelijks bestuur geworden. In paragraaf 1.4 van de Kadernota rechtmatigheid 2023 is een tiental stellige uitspraken gedaan en zijn zeven aanbevelingen gedaan. Deze worden in de Kadernota rechtmatigheid 2023 verder uitgewerkt.

Deze stellige uitspraken en aanbevelingen kunnen het dagelijks bestuur helpen bij de verdere implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording binnen OFGV. Wij hebben het dagelijks bestuur dan ook geadviseerd kennis te nemen van deze stellige uitspraken en aanbevelingen.

Ook moeten afspraken met de accountant worden herzien of gemaakt. Hierbij moet u vooral denken aan de scope van de interne controle (getrouwheid versus rechtmatigheid), de documentatie van de uitgevoerde interne controles en de planning van de (verbijzonderde) interne controle. De directie, en daarmee ook het dagelijks bestuur, beschikken over een “Interne Controle Plan (ICP)”. Het ICP bevat belangrijke randvoorwaarden om in kalenderjaar 2024 een rechtmatigheids-verantwoording op te kunnen stellen met betrekking tot verslagjaar 2023, zoals de kaders voor de interne controle en de te toetsen rechtmatigheidscriteria. In het ICP zijn alle criteria van rechtmatigheid benoemd. Niet alle criteria zijn specifiek voor het rechtmatigheidsoordeel en niet alle criteria zijn nu onderdeel van de (verbijzonderde) interne controle van OFGV. Wij hebben het dagelijks bestuur daarom geadviseerd in het ICP de nadruk te leggen op de criteria die specifiek voor het rechtmatigheidsoordeel gelden, zijnde het begrotingscriterium, het voorwaardecriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O) criterium. Daarnaast adviseren wij het voorwaardecriterium, net als bij de accountantscontrole tot dusver, te beperken tot de aspecten recht, hoogte en duur.

Verder hebben wij het dagelijks bestuur de volgende aandachtspunten meegegeven bij het plannen van uw (verbijzonderde) interne controle ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording over verslagjaar 2023:

- Naar onze mening is het waardevol als het dagelijks bestuur in het ICP ook expliciet aandacht besteedt aan de interne beheersing rondom uw eigen IT-omgeving.
- Laat het algemeen bestuur (jaarlijks) het normenkader expliciet vaststellen. Dit doet het dagelijks bestuur al, maar is vanaf verslagjaar 2023 verplicht.
- Neem informatie op in uw ICP over de verantwoordingsgrens (oftewel het bedrag waarboven afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden gerapporteerd door het dagelijks bestuur) en indien gewenst de rapporteringsgrens (oftewel het bedrag waarboven afwijkingen in de Paragraaf bedrijfsvoering moeten worden gerapporteerd door het algemeen bestuur). De rapporteringsgrens mag overigens niet hoger zijn dan de verantwoordingsgrens.
- Voer geplande werkzaamheden overeenkomstig uw planning uit en evalueer bevindingen en aanpak. Maak oorzaakanalyse bij afwijkingen en stel indien noodzakelijk bij. Rapporteer periodiek bevindingen.

Fraude

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Op 13 september 2021 publiceerde de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) een consultatiedocument waarin werd voorgesteld dat accountants verplicht worden om over fraude en continuïteit te rapporteren in de controleverklaring. In 2022 heeft de NBA de notitie ‘Frauderisicobeheersing: aanbevelingen voor bestuurders en toezichthouders’ uitgebracht. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico’s en beheersmaatregelen ter voorkoming van

fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol. Vanaf verslagjaar 2023 is de accountant namelijk bij uw gemeenschappelijke regeling verplicht om in de controleverklaring te rapporteren over fraude.

Fraude kan een groot effect hebben op de reputatie van organisaties en kan tot grote financiële schade leiden. Het is daarom zowel in uw belang als dat van al uw belanghebbenden, bijvoorbeeld in de Paragraaf bedrijfsvoering, expliciet aandacht wordt besteed aan het beheersen van frauderisico's. De Commissie BBV heeft hier ook adviezen over gegeven. Van u, zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur, wordt verwacht dat het dagelijks bestuur frauderisico's in kaart brengt en adequate maatregelen neemt om deze te beheersen. Omdat bij fraude sprake is van bewust handelen van personeel of management, is een goede frauderisicoanalyse ook in uw belang, ter voorkoming van daadwerkelijke fraude. Door over frauderisico's te spreken zal het fraudebewustzijn en de frauderisicobeheersing immers vergroot worden.

Met het oog op de eerder genoemde ingaande rapportageverplichting voor accountants zullen wij nog nadrukkelijker het gesprek met u (het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur) aangaan over dit onderwerp. Tijdens de controle spreken wij met u over:

- De (nog op te stellen) integrale frauderisicoanalyse van OFGV en de specifieke frauderisico's.
- De evaluatie van frauderisico's die voor de controle het meest van belang zijn.
- Eventuele fraude incidenten en de bijbehorende opvolging.

Voorgaand jaar hebben wij geadviseerd om als onderdeel van uw verantwoordelijkheid hierin, een fraude-risicoanalyse op te stellen, deze regelmatig te actualiseren en ook te bespreken met het algemeen bestuur. Uit onze interimwerkzaamheden 2022 is gebleken dat OFGV voornemens is een integrale frauderisicoanalyse op te stellen en deze te bespreken met zowel het dagelijks als algemeen bestuur. Wij vinden dit een positieve ontwikkeling. Wij hebben geadviseerd de nog op te stellen frauderisicoanalyse periodiek, in ieder geval eenmaal per jaar, te actualiseren. Bij het opstellen dan wel actualiseren van de frauderisicoanalyse adviseren wij ook onze flyer 'Fraude bij lokale overheden' te betrekken, die wij met de OFGV gedeeld hebben. Daarnaast willen wij in ieder geval het volgende meegeven:

- Zorg ervoor dat de frauderisicoanalyse een dynamisch proces is.
- Zorg ervoor dat de frauderisicoanalyse alle risico's bevat, dus niet alleen de risico's waar in het kader van de (verbijzonderde) interne controle naar is gekeken.
- Betrek alle onderkende risico's met het niveau 'hoog' ook zichtbaar bij de (verbijzonderde) interne controle.

Continuïteit

De accountant is vanaf verslagjaar 2023 verplicht om naast fraude, zoals hiervoor aangegeven, tevens te rapporteren over continuïteit. Een aanleiding voor het verplicht rapporteren over continuïteit is de toenemende behoefte aan transparante informatie over bijvoorbeeld specifieke inzichten en langetermijnperspectieven. Omdat bij het opstellen van de jaarrekening wordt uitgegaan van de continuïteitsveronderstelling, is continuïteit ook een belangrijk aandachtspunt voor accountants bij de controle van de jaarrekening.

Het continuïteitsrisico bij gemeenschappelijke regelingen speelt echter een beperktere rol door de achtervang van hogere overheden en het provinciaal toezicht. Wel is het natuurlijk van belang dat gemeenschappelijke regelingen een structureel sluitende meerjarenbegroting hebben. In die zin speelt het 'continuïteitsrisico', zij het in mindere mate, ook bij OFGV.

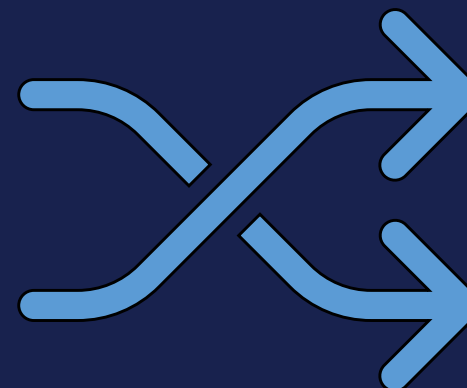
Single information, Single audit

OFGV heeft aanspraak gemaakt op een tweetal specifieke uitkeringen vanuit het Rijk, namelijk "Regeling specifieke uitkering interbestuurlijk programma VTH" en "Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op handhaving van de energiebesparingsplicht. Voor deze specifieke uitkering geldt de zogenaamd SiSa-systematiek. SiSa staat voor Single information, Single audit en betekent een eenmalige informatieverstrekking en eenmalige accountantscontrole via de jaarrekening. Met SiSa verantwoordt het dagelijks bestuur aan de Rijksoverheid hoe de specifieke uitkering is besteed.

De verantwoorde bestedingen in de SiSa zien voornamelijk toe op "uren x tarief". Ten aanzien van de urenverantwoording hebben wij het dagelijks bestuur geadviseerd, in verband met het ontbreken van een sluitende urenadministratie, de gerealiseerde uren (extracomptabel) te registreren, deze periodiek (minimaal één keer per maand) te laten autoriseren door daartoe bevoegde medewerker die bekend is met het project en geregistreerde uren te onderbouwen aan de hand van bijvoorbeeld agenda's, notulen, presentatie, et cetera. Voor 2022 heeft het dagelijks bestuur de verantwoorde uren op deze wijze kunnen onderbouwen.

In aanvulling hierop willen wij uw aandacht vragen voor de registratie van gewerkte uren door uw medewerkers. Uw medewerkers schrijven tijd op directe en indirecte urencodes, waarbij het aan te bevelen is om de directe werkzaamheden dusdanig te verfijnen door aan elke opdracht een aparte urencode te koppelen. Daarmee verkrijgt het dagelijks bestuur een eenvoudiger inzicht in de bestede uren per opdracht, waarmee de verantwoording van projectkosten en daarmee samenhangende baten verbeterd wordt.

5. Overige aangelegenheden

5. Overige aangelegenheden

Geen meningsverschil met het dagelijks bestuur

Er zijn geen meningsverschillen met het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het dagelijks bestuur van uw gemeenschappelijke regeling de volledige medewerking verleend en hebben wij de volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bevestigingen van het dagelijks bestuur ontvangen

Wij hebben namens het dagelijks bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

Geen aanwijzingen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het financieel management en de directie van de OFGV, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management en de directie hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken.

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Bevestiging onafhankelijkheid

Hoewel wij op grond van de controle- en overige standaarden een kritische houding moeten hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2022 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van (materiële) fraude.

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het dagelijks en het algemeen bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de OFGV in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Publieke Sector Accountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij Publieke Sector Accountants.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Publieke Sector Accountants wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Wij zullen dan ook overwegen het algemeen bestuur of de auditcommissie te raadplegen.

- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet, bestaan en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen. Wij merken op dat er in het kader van onze controleopdracht geen sprake is geweest van een dergelijke bedreiging.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Publieke Sector Accountants, haar partners en haar medewerkers en de OFGV, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Publieke Sector Accountants, een bestuurder of interne toezichthouder van Publieke Sector Accountants of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de OFGV of een bij de OFGV betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij zijn van mening dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en derhalve niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid. Volledigheidshalve merken wij op dat wij geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid hebben verstrekt/ontvangen die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben.

Aanvullende dienstverlening

Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hieronder opgenomen.

Aanvullende dienstverlening

Geen

Geen sprake van controleverschillen

Conclusie onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen Publieke Sector Accountants ingebod. Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de OFGV in 2022 voldoende is gewaarborgd.

Overzicht van de controleverschillen:

Aard van de fouten en onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Fouten		
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totaal fouten	€ 0	€ 0
Onzekerheden		
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totaal onzekerheden	€ 0	€ 0

Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het dagelijks bestuur bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn.

Daarnaast is in de jaarrekening een aantal correcties, zowel financieel als in de toelichting, doorgevoerd naar aanleiding van onze controle. Uw organisatie beschikt over een overzicht van deze correcties.

Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur (en daarmee ook de gemeenteraden en provinciale staten), het dagelijks bestuur, de directie en het management en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Verzendlijst gemeenteraad en Provinciale Staten

Verzenddatum

Bijlagen
3

Kenmerk
2023 OFGV ivw06

Onderwerp:

1^e en 2^e begrotingswijziging 2024 OFGV

Geachte heer, mevrouw,

Gelet op artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (de GR-OFGV) vraagt het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst met deze brief om uw zienswijze op:

- de 1^e en 2^e begrotingswijziging 2024.

U heeft tot uiterlijk 2 oktober 2023 de gelegenheid uw zienswijze aan ons kenbaar te maken. Dit is de uiterste datum om er voor zorg te kunnen dragen dat de begroting en begrotingswijziging inclusief zienswijzen tijdig worden geagendeerd ter vaststelling in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 22 november 2023. De zienswijzetermijn is in overeenstemming met artikel 35 van de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen. Hierin is gesteld dat de zienswijzetermijn minimaal 12 weken is.

De zienswijze kunt u richten aan Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek, postbus 2341, 8203 AH LELYSTAD. U kunt deze ook digitaal indienen via info@ofgv.nl.

1^e begrotingswijziging 2024

Aan uw raden en Staten wordt voor zienswijze voorgelegd de financiële gevolgen van het plaatsonafhankelijk werken door de OFGV. Dit leidt tot een structurele besparing van € 118.475 voor de jaren 2024 en verder. Deze structurele besparing leidt tot lagere kosten voor de deelnemers.

2^e begrotingswijziging 2024

Aan uw raden en Staten wordt voor zienswijze voorgelegd de financiële gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de bodemtaken. De wijziging betreft de verschuiving van het bevoegd gezag van bodemtaken onder de Omgevingswet per 1 januari 2024. Provincies blijven bevoegd gezag voor bodemlocaties die onder het overgangsrecht van de Wet Bodembescherming vallen. Voor andere bodemlocaties worden met ingang van 2024 de gemeenten bevoegd gezag. Onder de Omgevingswet worden ook nieuwe werkmethode en werkzaamheden voor bodem van toepassing, zoals de nieuwe landelijke registratie ondergrond. Deze toekomstige werkzaamheden en bevoegdheden leiden tot een andere verdeling van de bijdragen van de deelnemers. De

totale bijdrage voor alle deelnemers blijft gelijk waarbij de deelnemers ontzorgd worden voor de basistaken op het gebied van bodem zoals genoemd in de bijlage.

Een gelijkkluidende brief is gezonden aan de gemeenteraden van alle twaalf deelnemende gemeenten en aan Provinciale Staten van de twee deelnemende provincies. De colleges van deze 14 partijen ontvangen een afschrift van deze brief.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

A.Y. Sprong
Voorzitter Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Bijlagen:

- 1^e en 2^e Begrotingswijziging 2024
- Toelichting bodemtaken onder de Omgevingswet

Bijlage 1^e Begrotingswijziging 2024

In 2022 heeft de OFGV gezamenlijk met de medewerkers en de Ondernemingsraad onderzocht welke manieren van plaats onafhankelijk werken passen bij onze organisatie, ons werk en onze medewerkers. De uitkomsten daarvan zijn het behoud van thuiswerken en een eigen 'honk' waar medewerkers kunnen samenkomen, samenwerken en externen kunnen ontvangen.

De OFGV heeft een succesvolle aanbesteding uitgevoerd om een leverancier te vinden die zowel het aanbieden als het leveren van thuiswerkmiddelen die voldoen aan Arbo-vereisten uit handen neemt. De levering van de thuiswerkmiddelen is begin 2023 gestart. Voor het honk is geconcludeerd dat minder vierkante meters nodig zijn om in de behoeften te voorzien. De OFGV is samen met verhuurder provincie Flevoland overeengekomen dat de OFGV met ingang van 2023 twee in plaats van vier verdiepingen zal huren. Om het kantoorpand passend in te richten is een ontwerp gemaakt dat uitgaat van het hergebruik van meubels en materialen en het toepassen van duurzame materialen waar geen hergebruik kan plaatsvinden. Het pand wordt met behulp van audiovisuele apparatuur geschikt gemaakt voor hybride werken.

1.1 Baten reguliere begroting

Ten opzichte van de begroting 2024 zijn de partnerbijdragen verlaagd met € 118.475 vanwege lagere lasten.

BATEN REGULIER BUDGET		1e BW AB	
Nummer	Post	Begroting	Begroting na 1e BW
		2024	2024
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS		
1.1	Almere	€ 1.957.076	€ -14.727
1.2	Lelystad	€ 1.472.220	€ -11.078
1.3	Zeewolde	€ 737.798	€ -5.552
1.4	Flevoland	€ 4.793.358	€ -36.069
1.5	Urk	€ 380.166	€ -2.861
1.6	Dronten	€ 1.209.328	€ -9.100
1.7	Noordoostpolder	€ 1.706.468	€ -12.841
1.8	Noord Holland	€ 567.869	€ -4.273
1.9	Gooise Meren	€ 1.001.007	€ -7.532
1.10	Hilversum	€ 714.856	€ -5.379
1.11	Weesp	€ -	€ -
1.12	Huizen	€ 297.055	€ -2.235
1.13	Wijdmeren	€ 605.807	€ -4.559
1.14	Blaricum	€ 146.180	€ -1.100
1.15	Laren	€ 155.445	€ -1.170
1.16	PM-post bodemtaken*	€ -	
Subtotaal		€ 15.744.635	€ -118.475
2	ANDERE BIJDRAGEN		
2.6	Overige opbrengsten	€ 370.424	€ 370.424
Totaal baten regulier budget		€ 16.115.059	€ -118.475

1.2 Lasten reguliere begroting

Het budget algemene personeelskosten is verhoogd vanwege hogere kosten voor verbinden. De afschrijvingskosten voor meubilair en verbouwing zijn verhoogd zodat deze passen bij de benodigde investeringskredieten. De huisvestingskosten zijn verlaagd vanwege lagere huur- en onderhoudskosten.

LASTEN REGULIER BUDGET		1e BW AB	
Nummer	Post	Begroting 2024	Begroting na 1e BW 2024
1	PERSONEEL		
1.1a	Salarissen	€ 12.833.092	€ 12.833.092
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ -	€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 40.503	€ 40.503
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 128.908	€ 128.908
	Subtotaal personeelskosten	€ 13.002.503	€ 13.002.503
1.2	Opleidingskosten	€ 438.062	€ 438.062
1.3	Algemene personeelskosten	€ 589.493	€ 17.881
3	KAPITAALLASTEN		
3.1	Afschrijving ICT	€ 125.691	€ 125.691
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 34.916	€ 40.903
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 47.481	€ 33.631
4	INDIRECTE KOSTEN		
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 354.963	€ -173.644
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 151.295	€ -37.246
4.3	Informatiemanagement	€ 870.353	€ 870.353
4.4	Wagenpark	€ 128.020	€ 128.020
4.5	Diverse kosten	€ 209.349	€ 209.349
4.6	Accountant	€ 29.094	€ 29.094
4.7	HRM	€ 75.647	€ 75.647
5	ONVOORZIEN		
5.1	Onvoorzien	€ 58.191	€ 58.191
Totaal lasten regulier budget		€ 16.115.059	€ -118.475
			€ 15.996.584

De baten en lasten van directe productiekosten, subsidies en reserves wijzigen niet.

Bijlage 2^e begrotingswijziging 2024

1.1 Baten reguliere begroting

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2024 zijn de bijdragen van de deelnemers gewijzigd in verband met de verschuiving van bodemtaken als gevolg van de Omgevingswet.

BATEN REGULIER BUDGET		1e BW AB		2e BW AB	
Nummer	Post	Begroting	POW	Begroting na 1e BW	Bodem Omgevingswet
		2024	2024	2024	2024
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS				
1.1	Almere	€ 1.957.076	€ -14.727	€ 1.942.350	€ 11.077
1.2	Lelystad	€ 1.472.220	€ -11.078	€ 1.461.142	€ 17.521
1.3	Zeewolde	€ 737.798	€ -5.552	€ 732.246	€ 9.043
1.4	Flevoland	€ 4.793.358	€ -36.069	€ 4.757.289	€ -75.054
1.5	Urk	€ 380.166	€ -2.861	€ 377.305	€ 3.504
1.6	Dronten	€ 1.209.328	€ -9.100	€ 1.200.228	€ 16.390
1.7	Noordoostpolder	€ 1.706.468	€ -12.841	€ 1.693.627	€ 50.188
1.8	Noord Holland	€ 567.869	€ -4.273	€ 563.596	€ -321.249
1.9	Gooise Meren	€ 1.001.007	€ -7.532	€ 993.475	€ 83.646
1.10	Hilversum	€ 714.856	€ -5.379	€ 709.477	€ 78.673
1.11	Weesp	€ -	€ -	€ -	€ -
1.12	Huizen	€ 297.055	€ -2.235	€ 294.820	€ 19.781
1.13	Wijdmeren	€ 605.807	€ -4.559	€ 601.249	€ 45.214
1.14	Blaricum	€ 146.180	€ -1.100	€ 145.080	€ 12.095
1.15	Laren	€ 155.445	€ -1.170	€ 154.276	€ 49.170
1.16	PM-post bodemtaken*	€ -			
Subtotaal		€ 15.744.635	€ -118.475	€ 15.626.160	€ -0
2	ANDERE BIJDRAGEN	€ -			
2.6	Overige opbrengsten	€ 370.424		€ 370.424	
Totaal baten regulier budget		€ 16.115.059	€ -118.475	€ 15.996.584	€ -0

De overige onderdelen van de begroting (lasten reguliere begroting, directe productiekosten, subsidies en reservemutaties) wijzigen niet.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Bijlage Toelichting bodemtaken onder de Omgevingswet

Algemeen

Met de komst van de Omgevingswet verschuift de bevoegdheid van een aantal VTH-bodemtaken van de provincies naar de gemeente. Naast deze taakverschuiving verandert ook een deel van de vergunningen- en meldingensystematiek onder de Omgevingswet. Dit heeft direct gevolgen voor de werkzaamheden en de omvang van de bodemtaken. In het Algemeen Bestuur en met de deelnemers is dit onderwerp vaak besproken. Het Algemeen Bestuur heeft nog geen besluit genomen over de financiële gevolgen van de taakverschuiving omdat nog niet voldoende helder was hoeveel locaties en welke taken bij de provincies blijven en welke locaties en taken overgaan naar de gemeenten.

Bevoegd gezag bodemlocaties

De provincies Flevoland en Noord-Holland hebben de afgelopen jaren een uitgebreide screening laten uitvoeren van de provinciale bodemlocaties. Hierbij is inzichtelijk geworden welke bodemlocaties onder het overgangsrecht van de Wet Bodembescherming blijven en welke bodemlocaties onder het bevoegd gezag van de gemeenten komen. Dit zijn locaties waar een bodemverontreiniging is of die zijn gesaneerd tot de daarvoor geldende kwaliteitseisen.

In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel bodemlocaties vanwege het overgangsrecht (OR) onder het bevoegd gezag van de provincies blijven en hoeveel bodemlocaties in het kader van de Omgevingswet (OW) onder het bevoegd gezag van de gemeenten vallen. Het percentage aandeel geeft weer hoeveel van de in totaal 3.506 bodemlocaties binnen de gemeente vallen.

Tabel 1: Provinciale bodemlocaties na 1 januari 2024 – inwerkingtreding Omgevingswet

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Gemeente	Totaal	OR Provincie	OW Gemeente	% aandeel
Gooise Meren	827	87	740	21,1%
Blaricum	112	5	107	3,1%
Hilversum	789	93	696	19,9%
Huizen	188	13	175	5,0%
Laren	446	11	435	12,4%
Wijdmeren	455	55	400	11,4%
Almere	115	17	98	2,8%
Dronten	183	38	145	4,1%
Lelystad	183	28	155	4,4%
Noordoostpolder	512	68	444	12,7%
Urk	38	7	31	0,9%
Zeewolde	91	11	80	2,3%
Totaal	3939	433	3506	100%
Noord-Holland		264		nvt
Flevoland		169		nvt

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Beeld veranderingen bodemtaken door de Omgevingswet

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuiven bevoegdheden en wijzigen bodemwerkzaamheden.

Globaal houden de wijzigingen het volgende in:

- 1) Verschuiving van bevoegdheden van bodemtaken van de provincie naar gemeente;
- 2) Afgeronde, voorheen verontreinigde, bodemlocaties onder het bevoegd gezag van de provincie worden overgedragen aan de gemeente. Alleen bij ontwikkelingen (bijvoorbeeld nieuwbouwplannen) volgen hier werkzaamheden uit voor de gemeente.
- 3) Wijzigingen in het vergunningen- en meldingenstelsel voor bodem, met meer focus op toezicht.

Dit betekent voor de provinciale bodemtaken:

- Minder provinciale bodemlocaties; met ook effect op het archief en beheer;
- Lopende provinciale zaken/locaties blijven onder bevoegdheid van de provincie. Dit kan jaren, zelfs eeuwigdurend, zo blijven;
- Minder bodem gerelateerde VTH-taken;
- Aantal taken blijven onder bevoegdheid van provincie.

Dit betekent voor de gemeentelijke bodemtaken:

- Beheer van (voormalig) provinciale bodemlocaties;
- Bij herontwikkelingen van gebieden zoals woningbouw, industrie of natuurontwikkeling mogelijk nieuwe bodemtaken zoals bodemonderzoeken of bodemsaneringen voor gemeente;
- Meer nadruk op toezicht en handhaving;
- Meer nieuwe en andere typen meldingen (MBA) onder bevoegdheid gemeenten;
- Toevalsvondsten en nieuwe bodemverontreinigingen onder bevoegdheid gemeenten.

Uitgangspunten herverdeling kosten bodemtaken

Bij de herverdeling van de kosten van de (voormalige) provinciale bodemtaken is een aantal uitgangspunten gehanteerd. Dit zijn de volgende:

1) Totale kosten van de bodemtaak blijft gelijk aan de KVS 2024

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuift een deel van de bodemtaken naar gemeenten. De invulling van deze taken wijzigt, de OFGV verwacht minder producten zoals bodeminformatie en bodemcontroles uit te voeren. Daarnaast is extra advies nodig voor de Regionale Schakelpunten Bodem en moet de data-uitwisseling verbeterd worden. De totale bijdrage voor alle deelnemers blijft gelijk waarbij de deelnemers ontzorgt worden voor de basistaken op het gebied van bodem zoals genoemd in de bijlage.

2) Inschatting resterende taken provincies

Een deel van de bodemlocaties is complex en kan erg lang doorlopen (meer dan 10 jaar, soms zelfs eeuwigdurend). Om deze reden is het onzeker in hoeverre de provinciale taken afnemen en binnen welk termijn. Op basis van de ervaringen is een inschatting gemaakt van de te leveren producten voor de middellange termijn 2024-2026.

3) Voormalig provinciale taak naar gemeente

De provinciale bodemtaken die als gevolg van de OW onder bevoegdheid van de gemeenten komen, zijn onderdeel van deze berekening, aangevuld met een aantal

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

nieuwe bodemtaken als gevolg van de Omgevingswet. De aantallen van de huidige gemeentelijke bodemtaken zijn niet opgenomen in de tabel.

4) *Best educated guess*

Op dit moment hebben we nog geen praktijkervaring met het werken onder de OW en wat de wijzigingen in aantallen en kengetallen per product voor de bodemtaken concreet zullen zijn. De daling van de aantallen producten is een 'best educated guess', en is geraamd op basis van de beschikbare informatie en kennis en ervaring van de OFGV-bodemspecialisten.

5) *Kengetallen afhandeling nieuwe meldingen*

Er is nog geen ervaring opgedaan met het afhandelen van nieuwe meldingen onder de Omgevingswet. In de berekening is een inschatting gemaakt van de tijd die nodig is voor de nieuwe producten op basis van ervaringen met de oude producten.

6) *Lokaal bepaald*

Een aantal bodemtaken is afhankelijk van het gemeentelijk beleid en hoe dit in het Omgevingsplan vorm krijgt. De werkzaamheden met betrekking tot Omgevingsplan maatwerk en/of bruidsschat kunnen per gemeente sterk verschillen en zijn op dit moment niet in te schatten. Deze werkzaamheden worden buiten beschouwing gehouden in de berekening.

7) *Ontwikkelingen op de overgedragen locatie*

Het aantal bodemwerkzaamheden is sterk afhankelijk van het aantal (her)ontwikkelingen op/in de betreffende bodemlocaties in de gemeenten. Ingeschat is dat de komende KVS-periode ongeveer evenveel werkzaamheden in dit kader worden uitgevoerd als de afgelopen jaren.

8) *Basisregistratie Ondergrond (nieuwe bodemtaak Omgevingswet)*

De Basisregistratie Ondergrond (BRO) is een centrale registratie met publieke gegevens over de Nederlandse ondergrond. Alle overheden moeten gegevens over de bodem en ondergrond vastleggen en deze ook kunnen raadplegen. De bodem- en ondergrondgegevens moeten aangeleverd worden volgens afgesproken standaarden en moeten zo nodig gecontroleerd worden. De gemeenten en de provincies zijn bronhouders en verantwoordelijk voor het inwinnen, bijhouden en borgen van de kwaliteit van de bodemgegevens. De OFGV is geen bronhouder maar kan door bronhouders (gemeenten en provincies) gemachtigd worden om de bodemgegevens bij de BRO aan te leveren in het Bronhouderportaal. Het structureel invoeren en bijhouden van de landelijke BRO vraagt inzet van de OFGV. De benodigde capaciteit is verwerkt in bijlage 3.

9) *Regionaal Schakelpunt Bodem*

Landelijk worden regionale schakelpunten bodem opgericht. In het BOO van 22 november 2022 is een notitie aan de orde geweest waarin een toelichting wordt gegeven op het oprichten van Regionale Schakel Punten (RSP's) voor bodem. Via de VNG heeft het Rijk budget beschikbaar gesteld voor het oprichten van de RSP's en het uitvoeren van pilotprojecten. Voor de structurele deelname aan de RSP's is vanuit het Rijk geen financiering beschikbaar. Deelname aan de twee regionale schakelpunten in Noord-Holland en Flevoland vraagt inzet in uren van de OFGV. De benodigde capaciteit is verwerkt in bijlage 3.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

10) Aanpassing bodeminformatiesysteem (BIS)

Onder de omgevingswet zijn veel meer koppelingen met externe (bodem)dataregistraties nodig. De BRO is er daar één van. Het uitwisselen van bodemdata met de deelnemers behoeft aanpassing en verbetering. Bovendien is er een breed gedragen wens van deelnemers om de bij de OFGV beschikbare bodemdata en rapporten digitaal via (web)applicaties of websites beschikbaar te stellen aan makelaars, burgers en projectontwikkelaars. Het bodeminformatiesysteem van de OFGV moet hierop aangepast worden. Het uiteindelijke doel is dat door de aanpassing op termijn minder capaciteit nodig is voor onder andere het verstrekken van bodeminformatie. Dit vraagt voor de komende jaren extra inzet op het verbeteren van de data, de systemen en de koppelingen. De benodigde capaciteit is verwerkt in bijlage 3.

Berekening kosten bodemtaak

In de bijlage 3 "Berekening (nu provinciale) bodemtaak onder de Omgevingswet" is een gedetailleerde berekening gemaakt van de geraamde kosten als gevolg van het verschuiven van taken van de provincies naar de gemeenten, de wijziging van werkmethoden en de nieuwe taken. De inschatting voor controles is gebaseerd op de inschatting van meldingen en is lager dan de huidige aantallen voor de provincies in de KVS 2024. Bij de inschatting voor bodeminformatie is het uitgangspunt gehanteerd dat hier dubbelingen in zitten met bodeminformatie die nu al voor de gemeenten worden verstrekt. Daarom is de inschatting dat 20% van de bodeminformatievragen voor de gemeenten erbij komt in plaats van de 100% die nu bij de provincies in de KVS 2024 staat.

De provinciale bodemtaak in de KVS 2024 bedraagt in producten in totaal € 739.701. In de KVS 2024 is de opslag voor randvoorwaardelijke taken (zoals juridische ondersteuning) naar rato van inbreng van taken 13,2%. De provinciale bodemtaak heeft daarmee een totale waarde van € 837.341 in de Begroting 2024.

Tabel 2: Provinciale bodemtaak in de KVS 2024 inclusief opslag randvoorwaardelijk

Provinciale bodemtaak vóór inwerkingtreding Omgevingswet			
	KVS 2024 producten	RVW naar rato inbreng 13,2%	totaal KVS 2024
Flevoland	€ 266.997	€ 35.244	€ 302.241
Almere	€ -	€ -	€ -
Dronten	€ -	€ -	€ -
Lelystad	€ -	€ -	€ -
Noordoostpolder	€ -	€ -	€ -
Urk	€ -	€ -	€ -
Zeewolde	€ -	€ -	€ -
Noord-Holland	€ 472.703	€ 62.397	€ 535.100
Blaricum	€ -	€ -	€ -
Gooise Meren	€ -	€ -	€ -
Hilversum	€ -	€ -	€ -
Huizen	€ -	€ -	€ -
Laren	€ -	€ -	€ -
Wijdemeren	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 739.701	€ 97.640	€ 837.341

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet is de taakuitvoering voor de provincies volgens de berekening geraamd op € 389.610. De taakuitvoering voor de gemeenten komt daarmee uit op € 350.091. Voorgesteld wordt de verdeling van dit bedrag over de gemeenten te baseren op het aantal bodemlocaties wat wijzigt van bevoegd gezag.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Tabel 3: Verdeling gemeenten op basis van aantal bodemlocaties

Gemeenten	n locaties	%	Bijdrage na rato
Gooise Meren	740	21,1	€ 73.892
Blaricum	107	3,1	€ 10.684
Hilversum	696	19,9	€ 69.499
Huizen	175	5,0	€ 17.475
Laren	435	12,4	€ 43.437
Wijdmeren	400	11,4	€ 39.942
Almere	98	2,8	€ 9.786
Dronten	145	4,1	€ 14.479
Lelystad	155	4,4	€ 15.477
Noordoostpolder	444	12,7	€ 44.335
Urk	31	0,9	€ 3.095
Zeewolde	80	2,3	€ 7.988
Totaal gemeenten	3506	100,00	€ 350.091

In de onderstaande tabel is de gewijzigde verdeling van de provinciale bodemtaak over de deelnemers opgenomen.

Tabel 4: Wijziging provinciale bodemtaak in Begroting 2024 inclusief opslag randvoorwaardelijk ná inwerkingtreding Omgevingswet

	Begroting 2024 producten	RVW naar rato inbreng 13,2%	totaal Begroting 2024	BW 2024
Flevoland	€ 200.695	€ 26.492	€ 227.187	€ -75.054
Almere	€ 9.786	€ 1.292	€ 11.077	€ 11.077
Dronten	€ 14.479	€ 1.911	€ 16.390	€ 16.390
Lelystad	€ 15.477	€ 2.043	€ 17.521	€ 17.521
Noordoostpolder	€ 44.335	€ 5.852	€ 50.188	€ 50.188
Urk	€ 3.095	€ 409	€ 3.504	€ 3.504
Zeewolde	€ 7.988	€ 1.054	€ 9.043	€ 9.043
Noord-Holland	€ 188.915	€ 24.937	€ 213.851	€ -321.249
Blaricum	€ 10.684	€ 1.410	€ 12.095	€ 12.095
Gooise Meren	€ 73.892	€ 9.754	€ 83.646	€ 83.646
Hilversum	€ 69.499	€ 9.174	€ 78.673	€ 78.673
Huizen	€ 17.475	€ 2.307	€ 19.781	€ 19.781
Laren	€ 43.437	€ 5.734	€ 49.170	€ 49.170
Wijdmeren	€ 39.942	€ 5.272	€ 45.214	€ 45.214
Totaal	€ 739.701	€ 97.640	€ 837.341	€ -

Bodem in Producten en Diensten Catalogus en KVS 2024

In de bijlage is een overzicht weergegeven van de bodemwerkzaamheden en de bijbehorende producten die voor de bovengenoemde kosten worden uitgevoerd. Het overgrote deel van de bodemtaken is een basistaak. Dit betekent dat het bevoegd gezag deze door een Omgevingsdienst uit moet laten voeren. Een klein deel van de taken is een plustaak. Een gemeente kan deze taak door een Omgevingsdienst laten uitvoeren maar kan dat ook zelf doen. Een voorbeeld hiervan is het afhandelen van toevalsvondsten en het leveren van bodeminformatie. In de berekening wordt geen onderscheid gemaakt in basis- en plustaken. De genoemde bodemtaken zijn doorberekend in de kosten per

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

deelnemer. In bijlage 3 "Berekening (nu provinciale) bodemtaak onder de Omgevingswet" is aangegeven of het een basistaak of plustaak betreft.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Bijlage: Bodemtaken (PDC) na inwerkingtreding Omgevingswet

De onderstaande bodemtaken zijn onderdeel van de berekening.

- R10.1 Beschikking Ernst en Spoed (alleen provincie)
- R10.2 Beschikking Ernst en Spoed / Saneringsplan (alleen provincie)
- R10.3 Instemming Saneringsplan (alleen provincie)
- R10.4 Instemming Evaluatieverslag / Nazorgplan (alleen provincie)
- R10.5 Instemming Plan van aanpak (alleen provincie)
- R10.6 Instemming wijziging Saneringsplan (alleen provincie)
- R10.7 Beoordeling bodemonderzoek
- R11.1 Behandeling melding BUS-immobiel (alleen provincie)
- R11.2 Behandeling melding BUS-mobiel (alleen provincie)
- R11.3 Behandeling melding BUS-tijdelijke uitplaatsing incl evaluatie (alleen provincie)
- R12.1 Beoordeling melding Besluit bodemkwaliteit (alleen provincie)
- T09.1 Controle melding saneren/graven
- T09.2 Controle bodemsanering zorgplicht Wbb en BUS-saneringen
- T09.3 Controle bodemsanering administratief (termijn bewaking)
- T09.7 Controle nazorglocaties
- T09.8 Beoordelen plan van aanpak nieuw geval van bodemverontreiniging
- T09.9 Beoordelen monitoringsrapportage
- T10.1 Gebiedscontrole saneren en graven
- D05.1 Coördinatie bodemsanering (alleen provincie Flevoland)
- D05.2 Bodemconvenant (alleen provincie)
- D05.3 Beleidsondersteuning en advies (BKK, BFK, Bodemvisie etc.) (alleen provincie)
- D05.4 Overdracht bodembeheertaken (vervalt)
- D06.1 Bodeminformatie (mits overgedragen, twee gemeenten voeren deze taak zelf uit)

- Nieuw* MBA voor graven in de bodem (alleen gemeente)
- nieuw MBA voor saneren van de bodem (alleen gemeente)
- nieuw Toevalsvondst (alleen gemeente)
- nieuw BRO invoer (alle deelnemers)
- nieuw BIS informatie/registratie (alle deelnemers)
- nieuw Schakelpunt bodem/bodemberaad (alle deelnemers)

* De nieuwe producten hebben nog geen product diensten catalogus (PDC) code. Dit betreffen nieuwe bodemtaken die onder de omgevingswet worden uitgevoerd.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer 13192
Extern Zaak ID 2102310
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 16 oktober 2023
Agendapunt 8.a
Titel Gezondheid/Milieu: Moties Provinciale Staten Tata Steel met afdoeningsvoorstellen voor M23-2022 en M45-2023
Organisatieonderdeel BEL/OMB

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	16 oktober 2023

Toelichting

Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen. Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.L. Baars

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144550

baarsr@noord-holland.nl

1 | 8

Betreft: Moties Provinciale Staten Tata Steel

Verzenddatum

25 SEP. 2023

Geachte leden,

Kenmerk

2102310/2102316

Hierbij verzoeken wij u deze brief (en bijlagen) ter bespreking op de B-agenda van de eerstvolgende commissie Leefomgeving te plaatsen.

Uw kenmerk

Uw Staten hebben een aantal moties aangenomen over verschillende onderwerpen rond het dossier Tata Steel. In deze brief stellen wij u voor om de volgende twee moties als afgedaan te beschouwen:

- Motie M23-2022 "zicht op verbetering leefomgeving";
- Motie M45-30-05-2023 "Economische toetst project Heracless".

Daarnaast informeren wij u over de stand van zaken van de volgende drie moties:

- Motie M252-2022 "Borgen 50% PAK reductie";
- Motie M170-2022 "Haalbaarheid Planning Groen Staal";
- Motie M42-2023 "Borging maatwerkafspraken EZK-TSN in vergunningen".

Voor de volledigheid vermelden wij nog twee andere moties waarvoor wij u reeds een afdoeningsvoorstel hebben gedaan in [de brief van 19 juli 2023](#)¹ (kenmerk 2069251/2069258) "Voortgang participatietraject Heracless-Groen Staal (juli 2023)":

- M41-2023 "Ideeën en scenario's opnemen in NRD";
- M44-2023 "Vragen en zorgen van burgers beantwoorden".

Motie M23-2022: Zicht op verbetering leefomgeving

Uw Staten hebben op 7 maart 2022 [motie M23-2022](#)² "Zicht op verbetering leefomgeving" vastgesteld. Het dictum van deze motie luidt:

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

¹ <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/40b37e57-0395-435b-9689-fc1dbc8d5faa?documentId=d081acc-a133-439f-8ee9-5fe671299287&agendaItemId=831ab450-8301-4eec-b0ae-77607d5a72c4>

² <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/fdcc2b48-4d81-435b-a7a6-ed2c015881f2>

1. Voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van vergunningen om tot groen staal te komen;
2. Er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidie regelingen te verbinden m.b.t.:
 - Gezondheid;
 - Een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn;
 - En de KooksGasFabriek en de Hoogoven gesloten worden;
3. Voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn;
4. Met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet - binnen de gestelde termijn- worden behaald;
5. De Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.

In de brief aan uw Staten van 30 maart 2022 (kenmerk 1796357/1796358) is ingegaan op punt 1, 3, 4 en 5. De brief is opnieuw bijgevoegd.

Procedures en termijnen afgifte vergunningen Groen Staal

In de brief van 30 maart 2022 zijn de procedures en termijnen globaal weergegeven. In de [brief aan uw Staten van 21 maart 2023](#)³ (kenmerk 1987567/1987583) met daarbij de "Notitie Voornemen projectbesluit Heracleus-Groen Staal" zijn de procedures en termijnen geactualiseerd. In de [brief aan uw Staten van 19 juli 2023](#)⁴ (kenmerk 2069251/2069258) hebben wij de voortgang van het participatietraject Heracleus-Groen Staal weergegeven. In die brief is ook aangegeven dat de eerder voorgenomen planning door Tata Steel niet is gehaald. De procedure en procedurestappen voor de vergunningverlening veranderen daardoor niet, wel wijzigt de planning. Wij zullen u informeren zodra er meer bekend is over de nieuwe planning.

Bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidieregelingen te verbinden

Op vrijdag 15 juli 2022 een herziene "[Expression of Principles](#)"⁵ overeengekomen en ondertekend tussen Tata Steel, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de provincie Noord-Holland. De Expression of Principles (EoP) is een gezamenlijke uitdrukking van het belang dat Tata Steel en de overheden toekennen aan een meer duurzame en schone productie van staal in Nederland en vormt de basis voor de te vormen maatwerkafspraken.

³ <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/6801c617-cad1-4a0b-a630-9115cd39d770?documentId=977c6672-c723-41eb-b1d6-0d946e772d47&agendaltemId=8875ce64-16dc-4444-b592-c8df5eb3775e>

⁴ <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/40b37e57-0395-435b-9689-fc1dbc8d5faa?documentId=d081acc-a133-439f-8ee9-5fe671299287&agendaltemId=831ab450-8301-4eec-b0ae-77607d5a72c4>

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/07/15/22310250bijlage-1-eop-tata-steel-nederland-final-for-signing>

In de EoP is onder andere opgenomen dat Tata Steel onderzoek gaat doen naar het verder verbeteren van de milieu- en gezondheidssituatie vóórafgaand aan de transitie in 2030, bijvoorbeeld door het al eerder sluiten van bedrijfsactiviteiten, zoals de Kooksfabriek 2, en/of het uitvoeren van extra maatregelen boven op de Roadmap+. Verder heeft de minister van EZK in de brief [Voortgang maatwerkafspraken](#) ⁶ aangegeven dat in maatwerkafspraken naast aandacht voor de reductie van broeikasgassen ook wordt er ingezet op vermindering van stikstofemissies en de invloed op de leefomgeving, bijvoorbeeld door een reductie aan geluid, geur en de uitstoot van bepaalde stoffen⁷. En de Tweede Kamer heeft op 8 december 2022 een motie aangenomen waarin de regering wordt verzocht om *“in de maatwerkafspraken met Tata ook concrete juridisch afdwingbare eisen op te nemen ten aanzien van gezondheidswinst, bijvoorbeeld door het stellen van reductie-eisen voor PAK's, fijnstof en andere schadelijke stoffen”*⁸.

Het belang van gezondheid in de maatwerkafspraken is daarmee goed onder de aandacht. Uiteraard zullen wij voor gezondheid voortdurend aandacht blijven vragen. De sluiting van Kooks- en Gasfabriek 2 en een Hoogoven voor 2030 is en blijft daarbij een concreet onderdeel van onze inzet.

Voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn

Dit is concreet weergegeven in de brief aan uw Staten van 8 april 2022 over de uitkomsten van de beoordeling van Vermijdings- en reductieprogramma Tata Steel 2020 – 2025 (kenmerk 1812625/1 812640). Bijlage 4 bij deze brief biedt een goed overzicht. De brief en bijlage 4 zijn voor de volledigheid opnieuw bijgevoegd.

Met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet -binnen de gestelde termijn- worden behaald

Een groot aantal onderdelen van de Roadmap+ zijn (wettelijk) afdwingbaar. Zodra een maatregel met een positief effect voor het milieu c.q. de leefomgeving in een vergunning is opgenomen (ook als deze niet wettelijk afdwingbaar was) is deze onderdeel geworden van de vergunning waar Tata Steel zich aan moet houden.

Ten aanzien van de “geformuleerde resultaten”, hiermee wordt bedoeld op de reductiepercentages voor verschillende stoffen die Tata Steel als resultaat van de Roadmap+ presenteert. Bij iedere Roadmap+ maatregel hoort een vergunning waarin (emissie)eisen worden opgenomen. Dat doen wij zo scherp mogelijk. Door deze (emissie)eisen bij maatregelen die ten grondslag liggen aan de geformuleerde resultaten wordt een

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/02/27/kamerbrief-over-voortgang-maatwerkafspraken>

⁷ Zie bladzijde 3 van de brief van de minister van EZK

⁸ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2022D52727&did=2022D52727>

belangrijk deel van de geformuleerde resultaten in feite afgedwongen via de vergunningen.

De geformuleerde resultaten (in totaal percentages) zelf kunnen –niet worden afgedwongen via een vergunning of handhavingstraject. Daarom is in de EoP opgenomen dat Tata Steel kijkt naar aanvullende maatregelen in het geval de Roadmap+ maatregelen niet afdoende blijken om de bij de Roadmap+ geformuleerde resultaten (reductiepercentages) te halen. Afspraken over aanvullende maatregelen en resultaten kunnen mogelijk ook onderdeel worden van de maatwerkafspraken die het Rijk wil maken met de grootste uitstoters in Nederland, waaronder met Tata Steel.

De Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+
De Roadmap+ is van Tata Steel, zij communiceren zelf regelmatig over de voortgang. Zie daarvoor de [website van Tata Steel](#)⁹. De ontstoppingsinstallatie bij de Pelletfabriek is op dit moment bijvoorbeeld in aanbouw.

Motie M45-30-05-2023 Economische toets project Heracless

Uw staten hebben op 30 mei 2023 motie [M45-2023](#)¹⁰ "Economische toets Project Heracless" aangenomen. Het dictum van deze motie luidt:

Om zo snel mogelijk uit te zoeken hoe een 'financieel economische toets' rond het project Heracless kan worden geborgd.

Voor het beantwoorden van deze motie hebben wij advies ingewonnen bij Antea Group. Hen is gevraagd de financieel economische toets onder huidig en toekomstig omgevingsrecht (de omgevingswet) te duiden. Daartoe heeft Antea Group een memo opgesteld (zie bijlage 4).

Op basis van de memo constateren wij dat de gevraagde financieel economische toets als wettelijke vereiste plaatsvindt bij het te nemen projectbesluit, waarbij door het bevoegd gezag dient te worden getoetst en gemotiveerd of er sprake is van eventuele op voorhand evidente (financiële) onuitvoerbaarheid. Wanneer het project Heracless-Groen Staal tot een projectbesluit komt, zal daarin dus moeten worden gemotiveerd dat het project niet evident onuitvoerbaar is. Met andere woorden: in lijn met de Omgevingswet wordt de ontwikkeling van Heracless-Groen Staal niet mogelijk gemaakt met een projectbesluit als op voorhand duidelijk is dat dit voornemen evident onuitvoerbaar is.

Verder constateren wij dat het doel van deze toets is om te voorkomen dat belanghebbenden worden geconfronteerd met nadelige ruimtelijke gevolgen van een bouwplan dat niet uitvoerbaar blijkt. In tegenstelling tot de in de motie aangehaalde casus van het bestemmingsplan Feyenoord City, zijn de ruimtelijke gevolgen van het te nemen projectbesluit voor Heracless-Groen Staal naar verwachting zeer beperkt. Een projectbesluit regelt waar voor het project Heracless-Groen Staal de omgevingsplannen worden aangepast. De ontwikkeling van Heracless-Groen Staal vindt plaats op het bedrijventerrein van Tata Steel waar in de huidige situatie al sprake is van een bestemmingsplan (straks omgevingsplan) voor bedrijvigheid met een hoge milieucategorie. Er zullen daarom naar verwachting beperkte ruimtelijke aanpassingen van de omgevingsplannen nodig zijn voor Heracless-

⁹ <https://www.tatasteelnederland.com/milieu-en-leefomgeving/roadmap-plus-in-kaart>

¹⁰ <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/a7f28938-5234-40e7-8432-d80cce667d6b>

Groen Staal. Kortom: het risico wat met het instrument van de financieel economische toets wordt gemitigeerd, is überhaupt beperkt in het geval van het project Heracless-Groen Staal. Voor zover nadelige gevolgen zich wel voor kunnen doen is het gebruikelijk hierover op voorhand afspraken te maken tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer over vergoeding van planschade/nadeelcompensatie door de initiatiefnemer. Hier is voor het project Heracless-Groen Staal in voorzien met een [anterieure overeenkomst](#)¹¹.

Ten slotte is het in het licht van deze motie relevant om te constateren dat in het kader van een mogelijke maatwerkafpraak met Tata Steel, het Rijk onder andere de financierbaarheid van het project ook grondig analyseert voor de verantwoording van eventuele financiële ondersteuning. Dus naast de toets op niet evidente (financiële) onuitvoerbaarheid door het bevoegd gezag als onderdeel van het projectbesluit, toetst ook het Rijk op de financierbaarheid van het project alvorens er maatwerkafspraken kunnen worden gemaakt.

Motie M252-2022 Borgen 50% PAK reductie

Uw Staten hebben op 19 december 2022 [motie M252-2022](#)¹² "Borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten" aangenomen. Het dictum van deze motie luidt:

1. *Te verkennen waar de provincie wél de ruimte kan vinden om de ambities van Tata Steel over de halvering van PAK's onafhankelijk te laten controleren, bijvoorbeeld door zich toe te spitsen op in ieder geval de beloftes zoals geformuleerd in VRP en op het meest zorgwekkende onderdeel KGF2;*
2. *En daarover PS zo snel mogelijk te informeren.*

De huidige inschatting is dat de reductieclaim in het elektronisch milieujaarverslag (e-MJV) uit 2022 deels zichtbaar wordt en op basis van de e-MJV's uit de jaren daarna definitief geverifieerd kan worden. Zie ook de [Kamerbrief van IenW](#)¹³ van 16 januari 2023, blz. 4). Het e-MJV over 2022 wordt momenteel door de OD NZKG beoordeeld. Dit heeft geleid tot verschillende verzoeken tot aanpassing en aanvullingen, Tata Steel werkt daar nu aan. Wij verwachten dat dit najaar de beoordeling van het e-MJV 2022 wordt afgerond.

Motie M170-2022 Haalbaarheid Planning Groen Staal

Uw Staten hebben op 19 september 2022 [motie M170-2022](#)¹⁴ "Haalbaarheid planning Groen Staal" aangenomen. Het dictum van deze motie luidt:

1. *Voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te informeren over de route richting Groen Staal;*
2. *Voor 1 januari 2023 ook de (resultaats-)verantwoordelijkheden van de provincie in deze route naar Groen Staal duidelijk te hebben en bij EZK en Tata (en overige betrokken partijen) duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat voor 1 maart 2023 tot een gezamenlijke concrete integrale planning*

¹¹ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Gezonde_leefomgeving_Milieu/Projecten/Groen_Staal/Documenten/Anterieure_overeenkomst_Provincie_Noord_Holland_Tata_Steel_2023.pdf

¹² <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/db2a31c4-737c-4345-8026-8cb051b934b8?documentId=d7aa639a-4412-4342-bcb5-5072ed79844e>

¹³ <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-500799e189d1e7e66832a99144216971c2859593/pdf>

¹⁴ <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/0f408713-2452-438b-9074-62c6db910919?documentId=23efbd00-bf8d-4f4e-8aaf-f3e8faf51a99&agendaItemId=bdb8adae-ec86-4c9a-a318-aedb33e83fd8>

op hoofdlijnen kan worden gekomen met termijnen, deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 Groen Staal zal produceren. En hiermee rekening te houden met de uitgestelde uitkomsten van het emissie-onderzoek;

3. *In aanvulling op het door GS aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de Kooksgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de Kooksgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten.*
4. *Er bij de staatssecretaris en TATA op aan te dringen dat er voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen eerst duidelijkheid is over de effecten van het Groen Staalplan (en de andere scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris) op de gezondheid en leefomgeving.*

Uw Staten zijn op verschillende momenten geïnformeerd over de route naar Groen Staal, ook voor 1 januari 2023. In de [brief aan uw Staten van 21 maart 2023](#)¹⁵ (kenmerk 1987567/1987583) is daarnaast aangegeven welke "resultaatsverantwoordelijkheden" de provincie en Tata Steel hebben. Voor onze eigen rol in het project Heracleus-Groen Staal – opstellen projectbesluit en vergunningverlening is in de Notitie Voornemen voor het project Heracleus-Groen Staal een planning opgenomen. Zoals aangegeven in de [brief aan uw Staten van 19 juli 2023](#)¹⁶ (kenmerk 2069251/2069258) is de eerder gecommuniceerde planning niet haalbaar gebleken. Wij verwachten dat Tata Steel na de zomer kan aangeven wanneer de volgende stap in het proces (de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de m.e.r.) gereed is en hoe de verdere planning van de procedures er dan uitziet.

Een "gezamenlijke concrete integrale planning" met de provincie, Tata Steel en het ministerie van Economische Zaken (EZK) is er op dit moment niet. Hierbij is ook van belang dat door de val van het kabinet de planning voor het opstellen van maatwerkafspraken tussen het Rijk en Tata Steel aan verandering onderhevig is. Dit laat onverlet dat wij een taak hebben op het gebied van het projectbesluit en de vergunningverlening. Zodra Tata Steel daar een formele aanvraag voor doet wordt die aanvraag in behandeling genomen en gaat dit proces lopen. Hoewel er raakvlakken zijn is het daarvoor niet essentieel dat het proces voor de maatwerkafspraken volledig duidelijk en gepland is.

Over de Kooksgasfabriek: Wij dringen er regelmatig bij Tata Steel op aan de Kooks- en Gasfabriek 2 zo snel mogelijk te sluiten. Zoals opgenomen in het Coalitieakkoord "Verbindend Vooruit!" streven wij er naar dat de Kooks- en Gasfabriek 2 uiterlijk in 2029 sluit.

Ten aanzien van het laatste onderdeel van het dictum: Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) voert een onafhankelijk onderzoek uit naar de effecten voor gezondheid en het milieu van de waterstofroute van Tata Steel (andere scenario's uit de bedoelde brief worden niet onderzocht, dit is aangegeven in het plan van aanpak "[naar een gezondere leefomgeving in de IJmond](#)"¹⁷ van 1 december 2021 van

¹⁵ <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/6801c617-cad1-4a0b-a630-9115cd39d770?documentId=977c6672-c723-41eb-b1d6-0d946e772d47&agendaItemid=8875ce64-16dc-4444-b592-c8df5eb3775e>

¹⁶ <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/40b37e57-0395-435b-9689-fc1dbc8d5faa?documentId=d081acc3-a133-439f-8ee9-5fe671299287&agendaItemid=831ab450-8301-4eec-b0ae-77607d5a72c4>

¹⁷ <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-25cb1770-29b0-41a5-93db-17abbc2755fb/pdf>

het ministerie van IenW). De afronding van dat onderzoek verwachten wij voordat Tata Steel de definitieve aanvraag doet voor de vergunningen en voordat er een definitieve maatwerkafsprake wordt gemaakt. Van een "onomkeerbaar besluit" is voorlopig nog geen sprake, dat is vanuit de provincie gezien pas aan de orde bij de (ontwerp)-vergunningverlening of het (ontwerp)-projectbesluit (niet eerder dan 2de helft 2024).

Motie M42-2023 Borging maatwerkafspraken EZK-TSN in vergunningen

Uw Staten hebben op 30 mei 2023 [motie M42-2023](#)¹⁸ "Borging maatwerkafspraken EZK-TSN in vergunningen" aangenomen. Het dictum van deze motie luidt:

1. *Bij het ministerie van EZK het belang te benadrukken om daar waar het mogelijk is maatwerkafspraken te borgen in vergunningen;*
2. *Het ministerie van EZK te verzoeken waar mogelijk (de effecten van) maatwerkafspraken op de gezondheid en leefomgeving zo te formuleren dat deze opgenomen kunnen worden in de vergunningen van TSN;*
3. *TSN te verzoeken om de maatwerkafspraken met betrekking tot gezondheid en leefomgeving op te nemen in een vergunningsaanvraag.*

¹⁸ <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/fa9f45a3-fcb8-4c98-bf6d-d62c4d677aeb?documentId=63b918f5-3ff2-41e7-90e6-f63b41a176ca&agendaItemId=51f8006f-3405-4f93-a2dd-c5e9612f746c>

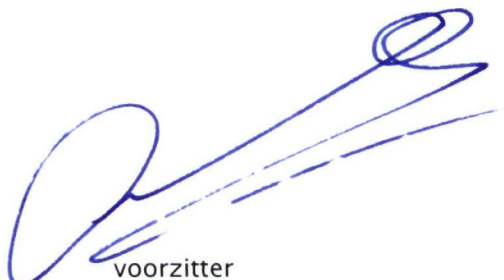
Het Rijk werkt aan wederkerige, bindende maatwerkafspraken. De provincie Noord-Holland heeft de EoP medeondertekend, dit was de eerste stap in het proces om tot een maatwerkafpraak met Tata Steel te komen. In het nu lopende proces om maatwerkafspraken op te stellen is onze inzet om afspraken en bovenwettelijke (niet-afdwingbare) maatregelen op te nemen die bijdragen aan een gezondere leefomgeving. De maatwerkafspraken moeten wat ons betreft ook voor de gezondheid en de leefomgeving (dus naast CO₂) meerwaarde hebben naast wat wij met vergunningen en toezicht kunnen realiseren., Afhankelijk van de precieze afspraken wordt bepaald hoe deze het beste kunnen worden geborgd. Het opnemen in een vergunning is daarbij één van de opties. De oproep van de motie wordt waar mogelijk en relevant meegenomen in de gesprekken met het Rijk en Tata Steel.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

Bijlagen

- Brief aan PS van 30 maart 2022 (kenmerk 1796357/1796358)
- Brief aan PS van 8 april 2022 over de uitkomsten van de beoordeling van Vermijdings- en reductieprogramma (VRP) Tata Steel 2020 – 2025 (kenmerk 1812625/1 812640)
- Bijlage bij brief aan PS van 8 april 2022 over VRP Tata Steel
- Memo Antea Group economische toets project Heracless

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.L. Baars

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144550

baarsr@Noord-Holland.nl

1 | 9

Verzenddatum

30 MAART 2022

Kenmerk

1796357/1796358

Uw kenmerk

Betreft: Tata Steel en route richting groen staal

Geachte leden,

Uw Staten hebben in de vergadering van 7 maart jl. motie M23-2022 aangenomen waarin u ons college vraagt om:

- Voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van vergunningen om bij Tata Steel tot groen staal te komen;
- Er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidieregelingen te verbinden met betrekking tot:
 - Gezondheid;
 - Een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de Kooksgasfabriek en de Hoogoven gesloten worden.
- Voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn;
- Met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet - binnen de gestelde termijn - worden behaald;
- De Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.

Verder zijn tijdens de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG) van 7 februari jl. enkele toezeggingen gedaan naar aanleiding van het RIVM rapport "Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio" van januari 2022. Dit betreft:

- De vraag waarom de inventarisatie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) niet is meegenomen in het RIVM rapport.
- Een nadere duiding van het geconstateerde verschil tussen wat er enerzijds in het luchtmeetnet aan Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK) en een aantal metalen wordt gemeten en anderzijds wat er op basis van berekeningen met onder meer de milieujaarverslagen van Tata Steel wordt verwacht.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 1
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

- Een planning van de RIVM-depositieonderzoeken in 2022.

In deze brief reageren wij op de motie en op de toezeggingen. Tot slot gaan wij in op twee eerdere moties die hier mee samenhangen: M103-2021 "Motie CO₂ opslag versus haalbaarheidsstudie Groen Staal/Zeester" en M102-2021 "Motie Problemen Tata Steel niet doorschuiven, maar bij de bron aanpakken".

Wij verzoeken u deze brief op de B-agenda te plaatsen van de eerstvolgende vergadering van de commissie NLG.

Procedure vergunningverlening groen staal

Voor de nieuwe installaties om groen staal te maken zijn diverse vergunningen, toestemmingen en besluiten noodzakelijk. Wij gaan er vooralsnog vanuit dat de provincie Noord-Holland het bevoegd gezag is voor het afgeven van de belangrijkste vergunningen in dit traject. Daarnaast zullen waarschijnlijk een aantal onderdelen van andere bevoegde gezagen nodig zijn, waaronder van Rijkswaterstaat.

De vergunningverlening bestaat in hoofdzaak uit een voorbereidende fase die moet resulteren in een vergunningaanvraag door Tata Steel. In de voorbereiding wordt de vergunningaanvraag opgesteld en wordt de Milieu Effect Rapportage (MER) procedure doorlopen. Vanwege het belang van deze ontwikkeling en de diverse benodigde toestemmingen zijn wij met Tata Steel in gesprek over de toepassing van de provinciale coördinatieregeling (PCR) op dit traject. Met de PCR worden de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten gebundeld. Dit betekent dat er één gecombineerde procedure wordt doorlopen in plaats van verschillende procedures na elkaar. Ook zorgt dit voor een snellere procedure, vooral omdat bij beroep de zaak direct wordt voorgelegd aan de Raad van State (i.p.v. eerst aan de rechtbank). Het besluit tot toepassen van de PCR moet ook in de voorbereidende fase worden genomen.¹

De realisatie van het plan voor groen staal heeft ruimtelijke gevolgen en op sommige onderdelen zal er strijd zijn met de nu geldende bestemmingsplannen. Dit zou wellicht kunnen met een "Provinciaal Inpassingsplan" (PIP) om de benodigde ruimtelijke besluiten samen te bundelen. Of dit instrument (naast coördinatie) nodig is moeten wij nog nader beoordelen. Afhankelijk van de ruimtelijke implicaties is het mogelijk dat andere juridische instrumenten de voorkeur hebben. Onder de Omgevingswet wordt het PIP vervangen voor een zogenoemd "projectbesluit"².

¹ Uw Staten hebben eerder een vergelijkbaar besluit over toepassing van deze regeling genomen met betrekking tot het project Everest (kenmerk 1631872/1631893) waarmee het de bedoeling was CO₂ te gaan afvangen bij Tata Steel. Everest gaat niet door. Tata Steel zal een onderbouwde aanvraag moeten indienen waarmee zij om toepassing van de coördinatieregeling verzoekt, waarop uw Staten (op voorstel van GS) vervolgens een besluit nemen. NB: Onder de Omgevingswet is deze procedure wel anders: Een besluit tot coördinatie wordt dan alleen door GS genomen, dit gaat dan niet meer via PS.

² Er zijn verschillen tussen de PIP en het projectbesluit, maar op hoofdlijnen zijn beide regelingen vergelijkbaar.

Als de vergunningaanvraag is ingediend start de fase van vergunningverlening. Daarbij zijn zienswijzen van derden en vervolgens beroep mogelijk. Dit leidt tot de volgende geschatte planning op hoofdlijnen voor de belangrijkste vergunningen.

Vorbereiding		Vergunning aanvraag	Vergunningverlening		
Q1 2022 – Q4 2023		Q1 2024	Q1 2024 – Q3 2024	Q4 2024	Q4 2024 – Q1 2026
Notitie Reikwijdte en detailniveau (NRD) en Milieu effect Rapportage (MER) (Tata Steel, beoordeling OD NZKG).		Aanvraag vergunning (Tata Steel)	Beoordelen aanvraag, ter inzage leggen ontwerpbesluit, zienswijzen beantwoorden en definitief besluit (OD NZKG)	Beroepstermijn voor derden	Beroepsfase Raad van State
Aanvraag vergunning opstellen, inclusief vooroverleg (Tata Steel/OD NZKG)					
PCR besluit (provincie)	Eventueel PIP/projectbesluit (provincie)				

Toelichting

Dit is een globale planning op hoofdlijnen voor de belangrijkste vergunningen. Verschillende onderdelen kennen meerdere tussenstappen die naar verwachting al dit jaar concreet worden. Wij verwachten in 2022 de eerste formele mededeling in de MER procedure en voor de zomer een aanvraag van Tata Steel tot toepassen van de PCR. Afhankelijk van de exacte planning en vergunningaanvragen door Tata Steel is het mogelijk dat vergunningen voor voorbereidende werkzaamheden (terrein gereed maken, sloop, verplaatsingen etc.) al eerder dan Q1 2024 en/of in aparte procedures worden aangevraagd (en daarmee geen onderdeel zijn van de PCR).

Risico's bij de planning

Het moment van definitieve vergunningverlening (begin 2026) sluit in deze planning aan op de door Tata Steel gepresenteerde planning tijdens de technische briefing in de Tweede Kamer van 23 maart 2022³. Tata Steel geeft aan dat de vergunningen nodig zijn om de nu voorgestelde algehele planning voor groen staal te halen. Deze planning is ambitieus en op dit moment zijn er nog veel onzekerheden. De belangrijkste zijn:

1. In de planning is uitgegaan van een positief besluit over de toepassing van een PCR. Zonder PCR wordt de beroepsfase aanmerkelijk langer.
2. Uitgangspunt is een vergunningaanvraag in Q1 2024. Het is primair aan Tata Steel zelf om dit te realiseren.
3. Voor de fase van het beoordelen van de aanvraag, zienswijzen vragen en beantwoorden en het opstellen van een definitieve vergunning staat in beginsel een termijn van 6 maanden, maar die kan worden opgeschort als er bijvoorbeeld aanvullend onderzoek nodig is. De doorlooptijd van deze processtap is sterk afhankelijk van de kwaliteit en compleetheid van de vergunningaanvraag en van het aantal zienswijzen. Gezien de

³https://omgeving.tatasteel.nl/assets/user/Duurzaamheidsambities/Tweede%20kamer%20briefing_mrt2022.pdf

complexiteit van het project is de kans op een langere doorlooptijd aanzienlijk.

4. Aanvullend op voorgaand punt is de complexiteit van de vergunningverlening en daarmee de benodigde tijd op dit moment niet precies in te schatten omdat Tata Steel nog geen definitieve keuze heeft gemaakt over de nieuwe configuratie van haar fabriek en het voorziene ruimtebeslag en de benodigde vergunningaanvragen alleen op hoofdlijnen bekend zijn.
5. Een mogelijk complicerende factor is dat het wettelijk kader waarbinnen deze ontwikkelingen moeten gaan plaatsvinden aan verandering onderhevig is met de komst van de Omgevingswet. Dit heeft meer gevolgen dan enkel de wijziging van een PIP naar een projectbesluit, ook inhoudelijke kaders zullen wijzigen. De verwachting is dat de inhoudelijke besluiten genomen zullen worden onder de Omgevingswet (verwachte datum inwerkingtreding 1 januari 2023).
6. Bij beroep beslist de Raad van State – bij toepassing van de PCR – in beginsel binnen 6 maanden na ontvangst van de verweerschriften. Dit kan echter worden verlengd als de complexiteit van de zaak daar aanleiding toe geeft. In deze planning is daarom reeds uitgegaan van een jaar, maar ook dat kan langer worden. En de doorlooptijd bij de Raad van State zegt natuurlijk nog niets over een inhoudelijk oordeel van de Raad van State.
7. Er zijn voldoende financiële middelen nodig voor de benodigde ambtelijke capaciteit. Budgetaanvragen hiervoor volgen.
8. Naast de financiën is het in de huidige arbeidsmarkt geen gegeven dat er voldoende gekwalificeerd personeel is te vinden.

Een goede vergunningaanvraag is voor de gehele procedure van groot belang. Wij overleggen daarom regelmatig met Tata Steel waarbij wij steeds benadrukken dat, om de procedures straks goed te kunnen doorlopen, we tijdig meegenomen moeten worden in wat Tata Steel verwacht aan te gaan vragen. De komende maanden en jaren moeten stap voor stap de plannen en planning steeds duidelijker worden. Daarnaast werkt Tata Steel aan een participatieplan om de omgeving mee te nemen in de plannen. Ook dit is van invloed, goede participatie en communicatie kan minder zienswijzen en beroepsprocedures tot gevolg hebben.

Verwachte benodigde toestemmingen en besluiten

De gewenste ontwikkeling zal op diverse thema's impact hebben, waaronder emissies naar lucht en water, omgevingsveiligheid, geur, stikstofdepositie en geluid. Daarnaast komt de ontwikkeling ook met een ruimtelijk beslag en zullen sommige bedrijfsonderdelen mogelijk ook (tijdelijk) verplaatst dienen te worden. We verwachten dat in ieder geval benodigd zullen zijn:

- (Aanpassing van de) Wabo-vergunning⁴ voor milieu, bouw en sloop;

⁴ Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

- Vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming;
- Vergunning in het kader van de Waterwet;
- Aanpassingen in de planologische situatie (bestemmingsplan);
- Een plan- en/of project-MER⁵.

Andere randvoorwaarden voor groen staal

Naast een vergunning(aanvraag) zijn er meer randvoorwaarden voor het slagen van de route naar groen staal: Het is niet enkel een kwestie van vergunnen, er zijn meerdere afhankelijkheden.

Op 23 november 2021 is het rapport "Haalbaarheidsstudie klimaat neutrale paden TSN IJmuiden" van Roland Berger (in opdracht van Tata Steel en FNV) gepubliceerd⁶. Het rapport van Roland Berger geeft zicht op de route die Tata Steel voor ogen heeft om staal te produceren met groene waterstof. Zoals in het rapport van Roland Berger staat beschreven zijn er voor de overgang naar staal maken op basis van waterstof verschillende randvoorwaarden, naast de vergunningverlening. Randvoorwaarden op het gebied van financiering en de beschikbaarheid van (infrastructuur voor) voldoende elektriciteit en waterstof liggen voor een belangrijk deel bij het Rijk. U bent hier per brief over geïnformeerd op 6 december 2021 (kenmerk 1744968/1744982).

Voor de realisatie van (infrastructuur voor) voldoende elektriciteit en waterstof moeten ook vergunningverleningsprocedures worden doorlopen, los van de hierboven beschreven procedure voor groen staal bij Tata Steel. Naar verwachting start dit jaar de procedure voor H₂ERMES⁷ waarmee waterstof wordt geproduceerd op het terrein van Tata Steel. En het ministerie van Economische Zaken is het bevoegde gezag om een vergunning te verlenen voor de zogenoemde "waterstofbackbone".

Voorwaarden aan subsidieregelingen

De eerdere haalbaarheidsstudie van Roland Berger⁸ waarin twee verschillende routes voor de verduurzaming van Tata Steel werden vergeleken (eerst met Carbon Capture and Storage en later op basis van waterstof enerzijds en de nu ingezette directe overstap naar de waterstofroute anderzijds) is er mede op verzoek van de provincie Noord-Holland gekomen. Wij blijven hier aandacht voor houden en zetten ons, zoals uw motie vraagt, er voor in dat bij (subsidies voor) de overgang naar staalproductie op basis van waterstof ook oog is voor de effecten voor de (gezonde) leefomgeving. Wij gaan er vanuit dat bij subsidieverlening door het Rijk voor de realisatie van de groen staal inderdaad termijnen worden gehanteerd waarbinnen de benodigde installaties gerealiseerd moeten zijn. Dit is gebruikelijk bij dergelijke subsidieverleningen. De sluiting van de Kookgasfabriek 2 en een

⁵ Milieu Effect Rapportage

⁶ https://omgeving.tatasteel.nl/assets/user/Nieuws/bijlages%20bij%20nieuws/211118_TSN_Klimaatneutrale_paden_Eindrapport_vF.pdf

⁷ <https://h2ermes.nl/>

⁸ <https://omgeving.tatasteel.nl/nieuws/2021/haalbaarheidsonderzoek-duurzame-toekomst-tata-steel.html>

Hoogoven zijn onlosmakelijk verbonden met de realisatie van groen staal route: Die dient immers ter vervanging van deze fabrieken.

Met de route naar groen staal wordt uiteindelijk een forse verbetering van de leefomgeving voorzien. Gedurende het traject bij de omschakeling van de productie kan er echter sprake zijn van een tijdelijke toename van de hinder en overlast vanaf het terrein van Tata Steel, onder meer vanwege de werkzaamheden die op het terrein nodig zijn. Onderzoek naar de effecten van de verduurzamingsroute op de gezondheid en leefomgeving is reeds voorzien, mede ter uitvoering van de Tweede Kamer motie Hagen-Boucke (Kamerstuk 28089, nr. 192). Het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat gaat verder onderzoek doen naar de effecten van de waterstofroute op milieu en gezondheid, dit onderzoek moet nog worden uitgevoerd. Wij hebben ons het afgelopen jaar voortdurend hard gemaakt om ook naar die aspecten te kijken bij de verduurzaming van de staalproductie.

Wettelijke afdwingbaarheid Roadmap+ Tata Steel

Door uw Staten is gevraagd naar de wettelijke afdwingbaarheid van de maatregelen die zijn opgenomen in de Roadmap+ van Tata Steel. Er zijn verschillende manieren om een maatregel van de Roadmap+ in de vergunning op te nemen waarmee de maatregel verplicht wordt. Op hoofdlijnen:

1. Het bevoegd gezag wijzigt voorschriften van de omgevingsvergunning (artikel 2.31 Wabo) of stelt een zogenaamd maatwerkvoorschrift vast met aanvullende eisen om met een maatregel emissies te beperken (initiatief PNH/OD NZKG).
2. Tata Steel vraagt zelf een omgevingsvergunning aan voor een installatie of maatregel (initiatief Tata Steel).

Onder "wettelijk afdwingbaar" verstaat ons college de eerste manier: Ook zonder vergunningaanvraag is het langs die weg mogelijk maatregelen op te leggen. De eerste manier is mogelijk voor een belangrijk deel van de maatregelen uit de Roadmap+. Een voorbeeld is de stikstof reducerende maatregel bij de Pelletfabriek⁹ die afgedwongen kan worden op basis van Europese Best Beschikbare Technieken regelgeving.

De OD NZKG is namens GS het vermijdings- en reductieprogramma (VRP) voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) van Tata Steel aan het beoordelen. Verschillende maatregelen van de Roadmap+ staan ook in het VRP voor ZZS. Een belangrijk deel van de VRP maatregelen kan worden vereist met een maatwerkvoorschrift. Langs de route van het VRP wordt dus een belangrijk deel van de Roadmap+ verplicht vastgelegd. Over het VRP en de maatregelen die daarin staan – inclusief de Roadmap+ maatregelen die langs die weg kunnen worden vastgelegd – wordt u binnenkort nader geïnformeerd. In de bijlage vindt u ter illustratie wel alvast een overzicht van recent verleende vergunningen

⁹ <https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=noordholland&id=1100286901>

en van vergunningen/vergunningaanvragen die binnenkort worden verwacht.

Niet afdwingbare maatregelen Roadmap+

Onze verwachting is dat een groot deel van de Roadmap+ juridisch afdwingbaar is. Voor bepaalde maatregelen van de Roadmap+ is een vergunningaanvraag door Tata Steel echter wel een vereiste. Die verlopen dus via methode twee zoals hierboven vermeld. Wij zoeken op dit moment uit op welke wijze over de niet-afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ afspraken gemaakt kunnen worden met Tata Steel. En of het daarnaast mogelijk is de in de Roadmap+ genoemde resultaten op een bepaalde manier vast te leggen. Het vastleggen van resultaten van de Roadmap+ ligt - in tegenstelling tot de maatregelen - juridisch lastiger.

NB: Los van de mogelijkheid om Roadmap+ juridisch af te dwingen op eigen initiatief van het bevoegd gezag moet benadrukt worden dat in verreweg de meeste gevallen Tata Steel zelf de vergunning aanvraagt. "Wettelijk afdwingbaar" of niet. Dat is de gebruikelijke procedure en dit past bij het basisprincipe dat een bedrijf in eerste instantie zelf verantwoordelijk is om aan alle wet- en regelgeving te voldoen. Zodra een maatregel met een positief effect voor het milieu c.q. de leefomgeving in een vergunning is opgenomen - ook als deze niet wettelijk afdwingbaar was - is deze onderdeel geworden van de vergunning waar Tata Steel zich aan moet houden. Als Tata Steel voor alle Roadmap+ maatregelen (inclusief de stikstof reducerende maatregel bij de Pelletfabriek) zelf de vergunning aanvraagt is een aanscherping van de vergunning op initiatief van het bevoegd gezag niet nodig.

Voortgang van de Roadmap+

De Roadmap+ is van Tata Steel, zij communiceren zelf regelmatig over de voortgang. Zie daarvoor de website van Tata Steel¹⁰. Een recent opgeleverde maatregel is de filterinstallatie bij de Koudbandwalserij waarmee de uitstoot van PAK is verminderd¹¹.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in RIVM-rapport

Tata Steel heeft een ZZS-inventarisatie opgesteld voor het jaar 2019, hiertoe is zij verplicht vanuit het Activiteitenbesluit Milieu. Het RIVM heeft aangegeven dat ze de gegevens van de ZZS inventarisatie niet heeft kunnen gebruiken voor haar onderzoek, mede ingegeven door het feit dat de ZZS inventarisatie alleen over 2019 gaat, terwijl de gebruikte elektronische milieujaarverslag (e-MJV's) over meerdere jaren beschikbaar zijn.

Verschil meten en berekenen RIVM-rapport

Op 17 februari 2022 hebben het RIVM, Tata Steel, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG), Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en provincie Noord-Holland een expertmeeting gehad naar aanleiding van

¹⁰ <https://omgeving.tatasteel.nl/tata-steel-en-omgeving/dashboard-roadmap-plus.html>

¹¹ <https://omgeving.tatasteel.nl/nieuws/2022/einde-uitstoot-pak-stoffen-bij-het-gloeien-van-staal.html>

het laatste RIVM-gezondheidsonderzoek, inzake bronherleiding in de IJmond. In de expertmeeting is een groot aantal technische vragen beantwoord. Tijdens de expertmeeting is een start gemaakt met een analyse, die nodig is om meer inzicht te verkrijgen in het door het RIVM geconstateerde verschil tussen de gemeten concentraties in het luchtmeetnet en de berekende concentraties op basis van e-MJV's van Tata Steel. Ook de eind 2021 opgeleverde ZZS-inventarisatie is in dat gesprek betrokken.

Er kon nog geen conclusie worden getrokken over de verklaring van het verschil tussen de gemeten concentraties en de berekende concentraties op basis van de geregistreerde emissies. Om meer te weten te komen voert Tata Steel een aantal analyses uit. De resultaten worden in een tweede expertmeeting besproken, die naar verwachting in mei zal plaatsvinden. Meer informatie over de eerste expertmeeting is te vinden op de website van de provincie Noord-Holland¹².

Planning RIVM depositieonderzoeken

Het stofdepositieonderzoek in de IJmond wordt in 2022 twee maal herhaald door het RIVM. Wij hebben verzocht het onderzoek in het voor- en najaar uit te voeren. De uitkomsten hiervan verwachten wij in het vierde kwartaal van 2022 respectievelijk eind eerste kwartaal van 2023.

Twee eerdere moties

Wij stellen voor de moties M103-2021 "Motie CO₂ opslag versus haalbaarheidsstudie Groen Staal/Zeester" en M102-2021 "Motie Problemen Tata Steel niet doorschuiven, maar de bij bron aanpakken" als afgedaan te beschouwen. Met de keuze van Tata Steel om geen afvang en opslag van CO₂ toe te passen zijn deze moties niet meer aan de orde.

Afsluitend

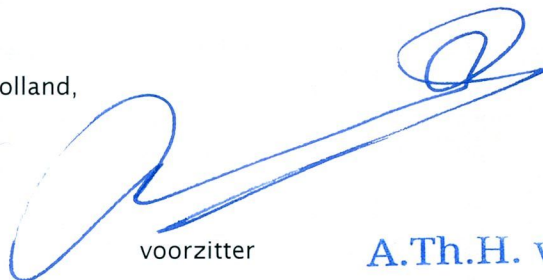
Voor dit moment vertrouwen wij erop u voldoende te hebben geïnformeerd. De komende periode wordt u over verschillende onderwerpen bij aparte brief nader geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage **R.M. Bergkamp**

¹² https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2022/Maart_2022/Expertmeeting_RIVM_onderzoek_naar_herkomst_stoffen_in_lucht_IJmondregio

Bijlage 1

Recent verleende vergunningen en lopende procedures.

Vergunning	Effect op	Status
Geurbesluit Hoogovens 6 en algemene geurvoorschriften Tata Steel	Minder geuroverlast en minder uitstoot zwaveldioxide en waterstofsulfide	Verwerken zienswijzen Tata Steel, Dorpsraad Wijk aan Zee en Stichting IJmondig
Actualisatietoets	Actuele vergunning	Toets is afgerond
Oxystaalfabriek – recirculatie droogstand ruwijzer-en staalpannen	Vermindering geurhinder	Vergund en in werking
Koudbandwalserij- dampwasser	Vermindering geurhinder	Vergund en in werking
Aanscherping deuremissies Kookfabrieken 2	Vermindering geurhinder, stofoverlast en ZZS	Definitief per 22 december 2021
Voorschriften Zwavelzuurfabrieken bij de Kookfabrieken	Vermindering uitstoot van zwaveldioxiden en stikstofdioxiden	Beroepsprocedure loopt
Gedragsvoorschriften schrootafhandeling	Minder stof en geluid	Beroepsprocedure loopt. De verwachting is een nieuw besluit eind 2022. Maatregelen zijn wel al effectief
Productie van stopmassa stoppen aan de hand van ZZS-inventarisatie	Vermindering van PAK's	Proefneming uitgevoerd, Tata komt met een nieuwe aanvraag om productie weer uit te voeren maar met een maatregel tegen uitstoot PAK's
Plaatsen van afgasbehandelingsinstallatie bij gloeiovens van Koudbandwalserij	Vermindering van PAK's	Vergund en in werking
Plaatsen van filter op Sinterkoelers	Vermindering grof en fijnstof	Vergund en in werking
Bouw hal voor verwerking van Rozaslak	Vermindering van grof en fijnstof	Vergund en in werking

Vergunningen en vergunningaanvragen binnenkort verwacht.

Vergunning	Effect op	Status/aanvraag verwacht per
Aanscherping vergunningen op basis van ZZS-inventarisatie	Vermindering uitstoot ZZS	Eind 2022
Beoordelen Vermijding en reductieprogramma ZZS	Vermindering uitstoot ZZS	Medio 2022
Monitoringsvoorschriften emissiepunten Tata Steel	Meer inzicht en controle op luchtemissies	Medio 2022 set definitieve besluiten voor alle werkeenheden
Pelletfabriek - ambtshalve wijziging vergunning	Vermindering uitstoot ZZS en stikstof	Vastleggen maatregelen effectief per: ontstoffing (gaswassing) per juli 2023 en DeNOx per januari 2025 (stikstofreductie)
Pelletfabriek - aanvraag	Vermindering uitstoot ZZS en stikstof	April 2022 of eerst MER-beoordeling
Grondstoffenlogistiek (25 aanvragen)	Vermindering uitstoot open bronnen	Verspreid over 2022
Kookgasfabriek 2: drukoven regeling	Vermindering geuroverlast	Juni 2022
Hoogoven 6: Smidse kappen	Vermindering ZZS en stof	Juni 2022
Hoogoven 7: smidse kappen	Vermindering ZZS en stof	Q2 2022
Oxystaalfabriek: tertiaire afzuiging	Vermindering stof	Opstellen definitief besluit

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

P.E. Beerman

BEL/OMB

Telefoonnummer +31611356309

beermanp@noord-holland.nl

1 | 6

**Betreft: Uitkomsten beoordeling Vermijdings- en
reductieprogramma Tata Steel 2020-2025**

Verzenddatum

- 8 APR. 2022

Kenmerk

1812625/1812640

Geachte leden,

Uw kenmerk

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:

Uitkomsten beoordeling Vermijdings en reductieprogramma (VRP) Zeer
Zorgwekkende Stoffen (ZZS) Tata Steel.

In deze brief informeren wij u over de beoordeling van het VRP ZZS Tata
Steel, welke door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD
NZKG) is uitgevoerd.

Wij hebben uw Staten over de stand van zaken ZZS-inventarisatie en
beoordeling VRP van Tata Steel voor het laatst in oktober 2021
geïnformeerd per brief met kenmerk 1139599/17142. In deze brief
lichten wij toe dat wij in 2019 gestart zijn met deze ZZS-inventarisaties
bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen, waaronder
Tata Steel. De aanpak ZZS komt voort uit Bestuurlijk Omgevingsberaad
(BOB) van 25 april 2018, waarin het belang van een landelijke
programmatische aanpak waarin Rijk en provincies gezamenlijk
optrekken om met voorrang de ZZS bij bedrijven aan te pakken is
onderkend. Tevens wordt in de brief een aantal vervolgacties genoemd,
die de OD NZKG naar aanleiding van de beoordeling van de ZZS-
inventarisatie Tata Steel uit gaat voeren. Eén van de acties die in deze
brief is opgenomen, is de beoordeling van het VRP wat Tata Steel heeft
opgesteld voor de periode 2020-2025.

Het VRP moest voor 1 januari 2021 worden ingediend. Tata Steel heeft
op 30 december 2020 een overzicht verstrekt van voorgenomen
reductiemaatregelen (2020-2025). Dit door Tata Steel verstrekte VRP, is
als niet volledig beoordeeld door de OD NZKG en de Inspectie
Leefomgeving & Transport (IL&T). De OD NZKG heeft op d.d. 25 maart

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

2021 een brief hierover verstuurd aan Tata Steel, waarin een termijn tot 1 oktober 2021 gesteld is als deadline voor het indienen van het volledige VRP. Op 30 september 2021 is door Tata Steel een volledig VRP ingediend (zie bijlage 1) en is deze door de OD NZKG beoordeeld (zie bijlage 2 en 3).

De OD NZKG ziet het VRP van Tata Steel als een eerste stap in het verder terugdringen van de uitstoot van ZZS-stoffen. Door middel van een maatwerkbesluit, wordt de vergunning van Tata Steel aangescherpt en legt de OD NZKG de maatregelen uit het VRP vast. De OD NZKG verwacht van Tata Steel waar mogelijk een maximaal rendement op het terugdringen van deze schadelijke stoffen. De maatregelen uit het VRP komen grotendeels overeen met de Roadmap Plus van Tata Steel. Verderop in deze brief wordt dit nader toegelicht.

Wij verzoeken u deze brief op de B-agenda te plaatsen van de eerstvolgende vergadering van de commissie NLG.

Kernboodschappen

- 1) Tata Steel heeft een VRP opgesteld, dit VRP is door de OD NZKG beoordeeld. Het VRP van Tata Steel geldt voor de periode 2020-2025, daarna wordt weer een nieuw VRP opgesteld waar nog verder onderzocht wordt in hoeverre ZZS vermeden dan wel gereduceerd kan worden. Bij de beoordeling van het VRP, is advies gevraagd van de IL&T en zijn de beoordelingscriteria van het VRP collegiaal getoetst door de DCMR Milieudienst Rijnmond, de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant, de IL&T en de GGD.
- 2) De OD NZKG stemt in met de door Tata Steel in het VRP gekozen prioritering van de aanpak om prioriteit te geven aan de bronnen met de hoogste en meest schadelijke ZZS uitstoot zoals zware metalen en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK). De maatregelen in het VRP komen grotendeels overeen met de maatregelen uit de zgn. Roadmap Plus van Tata Steel.
- 3) Aanvullende maatwerkvoorschriften worden opgesteld met het oog op de minimalisatieplicht voor ZZS, de plaatselijke milieumstandigheden en de invloed van de depositie van ZZS op een gezonde leefomgeving. Met deze maatwerkvoorschriften wordt de vergunning van Tata Steel aangescherpt.
- 4) Dit is in lijn met onze inzet om ZZS met voorrang aan te pakken om de leefomgeving in de IJmond gezonder te maken, wat wij doen via het Programma Tata Steel en het Programma Gezonde Leefomgeving. Daarbij volgen wij de nationale doelstelling,

waarbij het streven is naar het minimaliseren van deze emissies tot een nulemissie.

- 5) Daarnaast is het van belang dat de wet- en regelgeving op het gebied van ZZS worden aangepast. Zo blijven wij aandringen bij het Rijk en het RIVM om met spoed maximaal toelaatbaar risiconiveau (MTR) waarden voor ZZS stoffen af te leiden. Verder zijn wij met het Rijk in gesprek over het ontbreken van normering van een aantal ZZS, een cumulatieve benadering en een integrale aanpak van ZZS waaronder de benodigde toetsingskaders voor een VRP.
- 6) Met het aanscherpen van de vergunning van Tata Steel door de inzet op maatwerkbesluiten, wordt tevens geborgd dat de overige kleinere bronnen en afwijkende bedrijfssituaties zullen worden geïnventariseerd door Tata Steel.
- 7) Door de OD NZKG wordt het maximale rendement van de maatregelen vastgelegd waar Tata Steel in het VRP een voorzichtige raming van de te behalen reductie van ZZS heeft opgenomen, zodat een substantiële winst wordt behaald voor een gezondere leefomgeving.

Juridisch kader beoordeling VRP

De OD NZKG heeft het VRP beoordeeld en heeft tevens advies gevraagd aan de Inspectie Leefomgeving & Transport (IL&T) met betrekking tot het onderdeel Lucht. Tevens hebben de collegiale omgevingsdiensten van de OD NZKG, de DCMR Milieudienst Rijnmond, de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant, IL&T en de Gemeentelijke gezondheidsdienst Amsterdam(GGD) de beoordelingscriteria getoetst. Deze toets heeft plaatsgevonden, mede omdat de wet geen landelijk vastgesteld toetsingskader kent aan de hand waarvan een VRP getoetst wordt. Vooruitlopend hierop is dus in gezamenlijkheid met andere collegiale omgevingsdiensten gekeken hoe invulling te geven aan zo'n toetsingskader.

Minimalisatie van de uitstoot van ZZS kan op verschillende manieren worden gerealiseerd; door substitutie, door nieuwe reinigingstechnieken of nieuwe productietechnieken, door geoptimaliseerde en duurzame bedrijfsvoering. Het beleidsstreven voor ZZS is het streven naar een nulemissie. Het VRP gaat over de periode 2020-2025 en betekent dat Tata Steel in het vervolg op dit VRP voor de periode 2026-2030 zal moeten onderzoeken in hoeverre de ZZS nog verder kan worden vermeden dan wel gereduceerd.

Maatregelen VRP

Vermijding van ZZS voor zowel zware metalen als Polycyclische Aromatische Kookwaterstoffen (PAK) is op dit moment niet mogelijk gezien het huidige productieproces waarvoor het gebruik van kolen noodzakelijk is. De conclusie voor het lopende VRP is dat de minimalisatieplicht van ZZS moet worden ingevuld door maximale reductie van ZZS. Dit betekent dat Tata Steel op grond van de minimalisatieplicht inzet op top reductie van de emissies van ZZS. Tata Steel geeft in het "Spoorboekje VRP" wat zij hebben opgesteld de wijze aan hoe zij tot prioritering van de voorgenomen reductiemaatregelen komen.

Met andere woorden er wordt prioriteit gegeven aan de bronnen met de hoogste en meest schadelijke ZZS emissies en ingezet op maximale reductie van deze stoffen in deze periode van het VRP, zoals zware metalen en PAK. Tata Steel voldoet met het VRP aan de eisen die in de activiteitenregeling worden gesteld en daarmee na realisatie van de voorgestelde maatregelen binnen de looptijd van het VRP aan de minimalisatieverplichting voor de ZZS. De maatregelen in het VRP komen grotendeels overeen met de maatregelen uit de zgn. Roadmap Plus van Tata Steel (zie bijlage 4). Door het vastleggen van de maatregelen uit het VRP in een maatwerkbesluit worden de maatregelen uit de Roadmap Plus ook grotendeels geborgd.

Tata Steel heeft op 25 maart jl. aangekondigd dat de ontstoffings- en DeNOx-installatie bij de Pelletfabriek worden gerealiseerd. De ontstoffingsinstallatie wordt in 2023 in bedrijf genomen. Daarmee wordt een belangrijke stap gezet in het terugdringen van de ZZS emissies voor met name lood, zware metalen en PAK.

Maatwerkbesluiten

Het gevolg van deze focus door Tata Steel op de grootste bronnen is dat de OD NZKG op grond van het Activiteitenbesluit nadere eisen stelt aan het VRP in de vorm van maatwerkbesluiten. Deze maatwerkvoorschriften bestaan uit twee onderdelen:

- 1) Compleet maken van de informatie in het VRP over ZZS afkomstig van alle (kleinere) bronnen en van de afwijkende bedrijfssituaties binnen Tata Steel.
- 2) Per reductiemaatregel uit het VRP van Tata Steel wordt de implementatietermijn geborgd en tegelijkertijd een maximaal rendement van de maatregel vastgelegd dat waar mogelijk verder gaat dan het VRP van Tata Steel.

Uitkomsten gezondheidsonderzoek RIVM

De door het RIVM geïdentificeerde bronnen sluiten aan bij de door Tata Steel in het VRP geïnventariseerde bronnen van met name PAK en zware metalen (lood). Een groot deel van de in het VRP opgenomen reductiemaatregelen richten zich op de vermindering van de emissies van de door het RIVM geïdentificeerde bronnen. Een aantal van de door Tata Steel in het VRP opgenomen maatregelen, sluiten aan bij het bestrijden van de uitstoot van PAK voor het grootste gedeelte afkomstig van de kookfabrieken, sinterfabriek en diverse verbrandingsprocessen van de op- en overslagen van steenkool. Ook de uitstoot van metalen volgens het RIVM voor het grootste deel afkomstig van de productie van pellets, sintererts en cokes en van de op- en overslag van erts en andere materialen worden bestreden door maatregelen uit het VRP van Tata Steel.

Aanpak effecten ongewone voorvallen

Het VRP beoogt ook om de emissies die bij ongewone voorvallen kunnen ontstaan te voorkomen en/of te reduceren. In het VRP wordt echter niet aangegeven welke hoeveelheden ZZS bij deze ongewone voorvallen vrijkomen en welke reducties worden verkregen bij de voorgenomen maatregelen. Op 18 maart jl. heeft de OD NZKG van Tata Steel een overzicht ontvangen dat inzicht zou moeten geven in de omvang en samenstelling van ZZS emissies naar de lucht ten gevolge van ongewone voorvallen. De OD NZKG is deze aan het beoordelen. De OD NZKG gaat voor ongewone voorvallen nadrukkelijker gebruik maken van haar bevoegdheden om inzicht te verkrijgen in de aard en hoeveelheden ZZS die vrijkomen bij ongewone voorvallen. Hetzelfde geldt voor afwijkende bedrijfsomstandigheden. Om beter inzicht hierin te krijgen wordt ook hiervoor een voorschrift opgenomen in het maatwerkbesluit.

Stand van zaken MTR-waarde RIVM

Bij de beoordeling van de effecten van ZZS op het lokale milieu wordt het 'maximaal toelaatbaar risiconiveau' (MTR) als maatstaf gebruikt. Het MTR is de concentratie van een stof in de lucht waar beneden geen negatief effect is te verwachten. Voor circa honderd stoffen is een MTR waarde opgenomen in de Activiteitenregeling, maar dat is voor de meeste ZZS niet het geval. Indien nodig kan het bevoegd gezag om een indicatief MTR vragen bij het RIVM.

Wij blijven aandringen bij het Rijk en het RIVM om met spoed MTR waarden voor ZZS stoffen af te leiden. Verder zijn wij met het Rijk in gesprek over het ontbreken van normering van een aantal ZZS, een cumulatieve benadering en een integrale aanpak van ZZS waaronder de benodigde toetsingskaders voor een VRP. Zo wordt er gewerkt aan een

emissiedatabase waarin alle ZZS-emissie van inrichtingen in wordt verzameld, zodat hier een centrale plek voor is. Deze is nog in opbouw inclusief de wetgeving die hiervoor nodig is. Inschatting is dat in 2024 publicatie van de dan beschikbare informatie plaats kan vinden. Dit is niet alleen van belang voor een schonere en gezondere IJmond, maar ook voor andere plekken in Nederland.

Aanscherpen vergunning

Geconcludeerd kan worden dat op basis van de beoordeling van het VRP een aanscherping van de vergunning plaatsvindt door middel van het opleggen van de hierboven beschreven maatwerkbesluiten door de OD NZKG en het stellen van een maximaal rendement van de maatregel. Belangrijk hierbij is dat de OD NZKG de voortgang en uitvoering van het VRP voor de periode 2020-2025 van Tata Steel monitort en jaarlijks opnieuw beoordeeld. Mochten uw Staten een nadere toelichting willen op de beoordeling van het VRP Tata Steel van de OD NZKG dan stellen wij voor hiervoor een technische briefing te organiseren. De provincie blijft zich inzetten om ZZS met voorrang aan te pakken om de leefomgeving in de IJmond gezonder te maken, dat doen we via het Programma Tata Steel en het Programma Gezonde Leefomgeving. Daarbij volgen wij de nationale doelstelling, waarbij het streven is naar verlaging van deze emissies tot een nulemissie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

4 bijlage(n)

- Bijlage 1: Brief reactie Tata Steel op beoordeling inventarisatie ZZS
- Bijlage 2: Brief beoordeling VRP Tata Steel
- Bijlage 3: Bijlagen brief VRP Tata Steel
- Bijlage 4: Overzicht maatregelen VRP relatie tot Roadmap Plus Tata Steel

Bijlage 4: Overzicht maatregelen VRP relatie tot Roadmap Plus Tata Steel

Stof

1	Slakverwerking: overkappen koelproces converterslak
2	Slakverwerking: haalbaarheidsstudie nieuwe verwerkingsmethode converterslak
3	Hoogovens: tijdig dichtmaken aftapgaten
4	Hoogovens: nieuw type afzuigkappen
5	Grondstoffenlogistiek: stofschermen
6	Grondstoffenlogistiek: aanvoer en bunker Hoogovens overkappen en afzuigen
7	Grondstoffenlogistiek: operationele maatregelen
8	Staalfabriek: extra afzuiginstallatie
9	Pelletfabriek: ontstoffingsinstallatie
10	Sinterfabriek: elektrofilterinstallatie

PAK-stoffen

1	Hoogovens: productie stopmassa beëindigd
2	Koudbandwalserij: reiniging afgassen gloeiovens
3	Sinterfabriek: optimaliseren rookgasreiniging
4	Kooksfabriek 2: operationele maatregelen

Geur

1	Kooksfabriek 2: mechanische afdichting
2	Kooksfabriek 2: individuele ovendrukbeheersing
3	Kooksfabriek 2: operationele maatregelen
4	Kooksfabriek 2: revisie kookkamers
5	Staalfabriek: operationele aanpassingen droogstandinstallatie
6	Staalfabriek: nieuw type droogstandinstallatie
7	Koudbandwalserij: operationele aanpassingen Beitsbaan 22
8	Koudbandwalserij: nieuwe dampwasser Beitsbaan 22
9	Uitbreiding E-neuzennetwerk

Stof	
1.	Harsco
2.	Harsco
3.	✓
4.	✓
5.	✓
6.	✓
7.	✓
8.	✓
9.	✓
10.	✓
PAK Stoffen	
1.	✓
2.	✓
3.	✓
4.	✓
Geur	
1.	✓
2.	✓
3.	✓
4.	✓
5.	✓
6.	✓
7.	Besluit is genomen en maatregel uitgevoerd
8.	Besluit is genomen en maatregel uitgevoerd
9.	

Toelichting Tabel 1:

Maatregelen VRP 2020-2025 Tata Steel die overeenkomen met de maatregelen uit de Roadmap Plus van Tata Steel. De maatregelen uit de Roadmap Plus (met uitzondering van geluid en biodiversiteit en overige) zijn links weergegeven de vinkjes geven aan dat de maatregel is opgenomen in het VRP. De borging van de maatregelen uit het VRP kan op verschillende manieren plaatsvinden:

1. d.m.v. een vergunningaanvraag (initiatief ligt bij Tata);
2. d.m.v. een ambtshalve wijziging voorschriften (initiatief ligt bij de OD);
3. d.m.v. ambtshalve op te leggen maatwerkvoorschriften ZZS (initiatief ligt bij OD).

referentienummer
datum 25 augustus 2023
aan Provincie Noord-Holland
van Antea Group
kopie
projectnummer 0484873.100
project Advisering Heracless-Groen Staal
betreft Instrument financieel-economische toets onder Omgevingswet

1. Inleiding

Op verzoek van provincie Noord-Holland is Antea Group gevraagd:

- Mede aan de hand van jurisprudentie te duiden wat een 'financieel-economische toets' inhoudt onder huidig omgevingsrecht.
- Te duiden wat een 'financieel-economische toets' inhoudt onder de aanstaande Omgevingswet.
- Inzichten die hieruit voortvloeien toe te passen op het projectvoornemen Heracless-Groen Staal.

2. Financieel-economische uitvoerbaarheid

2.1 Huidige wetgeving

De toets op de financieel-economische uitvoerbaarheid van bouwplannen, die door middel van een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning waarmee een bouwplan in afwijking van het bestemmingsplan wordt toegestaan, ziet toe op het voorkomen dat belanghebbenden worden geconfronteerd met onevenredig nadelige ruimtelijke gevolgen van een bouwplan dat niet uitvoerbaar is.¹ In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) of het Bro (Besluit ruimtelijke ordening) is geen directe verplichting neergelegd dat het bestemmingsplan uitvoerbaar dient te zijn. Wel is in het eerste lid, aanhef en onder f van artikel 3.1.6 van het Bro bepaald dat de toelichting van een bestemmingsplan moet ingaan op de uitvoerbaarheid van het voornemen.

Op basis van artikel 3.1.6, eerste lid, aanhef en onder f Bro is de volgende jurisprudentie ontwikkeld:

- 26 oktober 2022 heeft de Afdeling geoordeeld dat een bestemmingsplan waarvan op voorhand ingezien had kunnen worden dat deze niet uitvoerbaar was in strijd is met artikel 3.1.6, eerste lid, aanhef en onder f, van het Bro, in samenhang gezien met artikel 3.1, eerste lid, van de Wro (ECLI:NL:RVS:2022:3090)
- 22 maart 2023 heeft de Afdeling als volgt overwogen: *'Bij een beroep tegen een bestemmingsplan kan een betoog over de uitvoerbaarheid van dat plan, waaronder de financieel-economische uitvoerbaarheid, alleen leiden tot vernietiging van het bestreden besluit als de raad redelijkerwijs had moeten inzien dat het plan om financieel-economische of andere redenen op voorhand niet uitvoerbaar is.'* (ECLI:NL:RVS:2023:1167).

Uit de bovengenoemde jurisprudentie blijkt dat er in beginsel onder de Wro sprake is van een relatief beperkte toets, maar dat de toets wel om diepgaand onderzoek kan vragen om te kunnen voldoen aan de motiveringsplicht

¹ Op grond van artikel 3.4, lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht moet een besluit evenredig zijn. Dat betekent dat de effecten van het besluit in verhouding zijn tot het doel van het besluit. Vrij vertaald betekent dit dat de samenleving niet geconfronteerd mag worden met bijvoorbeeld excessieve kosten als gevolg van de besluitvorming over Heracless-Groen Staal.

uit artikel 3.1.6 van het Bro. Ontwikkelingen moeten niet toegestaan worden als op voorhand duidelijk is dat een dergelijke ontwikkeling financieel-economisch niet gerealiseerd kan worden gedurende de looptijd van bijvoorbeeld een bestemmingsplan. Als een ontwikkeling gevolgen heeft voor de waarde van onroerende zaken in bezit van derden kan een besluit waarmee de ontwikkeling toegestaan wordt gezien worden als een schadeveroorzakend besluit en kan een derde beroep doen op een tegemoetkoming in de geleden planschade. Planschade en andere kosten die gemoeid zijn met een ontwikkeling worden anterior of posterior door het bevoegd gezag verhaald op een initiatiefnemer. De planschade-overeenkomst is ook onderdeel van de financieel-economische uitvoerbaarheid.

In de case bestemmingsplan Feyenoord City oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat het plan niet uitvoerbaar was. Dit komt doordat er geen zekerheid was dat Feyenoord het nieuwe voetbalstadion zou gaan gebruiken. Feyenoord was op moment van vaststelling de enige beoogde gebruiker van het stadion. De ontwikkeling van het nieuwe voetbalstadion was de aanjager van de gehele gebiedsontwikkeling. Na vaststelling van het bestemmingsplan trok Feyenoord zich terug en ontstond onduidelijkheid over wie gebruiker van het stadion zou worden. Feyenoord blijft het bestaande stadion gebruiken en is niet afhankelijk van nieuwbouw. Tevens bestond er bij vaststelling van het bestemmingsplan nog behoefte aan €50 miljoen externe financiering, dit bedrag staat gelijk aan circa 12,5% van het totale te financieren bedrag. In combinatie met een toets aan de voorwaarden voor financiële deelname die pas na vaststelling van het bestemmingsplan uitgevoerd is, geeft dit naar het oordeel van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State onvoldoende zekerheid over de uitvoerbaarheid van de realisatie van de economische aanjager van de gehele gebiedsontwikkeling, te meer omdat boven iedere twijfel verheven had moeten zijn dat Feyenoord het stadion zou gaan gebruiken. Het gebrek aan zekerheid over de financieel-economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan hangt in dit geval dus samen met het specifieke gebruik van een belangrijke economische drager. De toets op de gevolgen van de financieel-economische uitvoerbaarheid bij het wegvallen van deze gebruiker was onvoldoende uitgevoerd zodat ten onrechte aangenomen was dat het voornemen economisch uitvoerbaar was. De Afdeling bestuursrechtspraak wijst er in de uitspraak ook op dat de financieel-economische uitvoerbaarheid niet per definitie hoeft te betekenen dat op het moment van vaststelling van een bestemmingsplan de volledige financiering geborgd moet zijn.²

2.2 Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet zal plaatsvinden op 1 januari 2024 (Staatsblad (Stb. 2023, 89). De Omgevingswet bevat geen bepaling zoals opgenomen in artikel 3.1.6 eerste lid, aanhef en onder f, van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) omdat:

- Op deze manier de onderzoekslast wordt verminderd.³ Het verminderen van onderzoekslasten is een belangrijk streven in de Omgevingswet omdat verondersteld wordt dat dit ontwikkelingen gemakkelijker van de grond kan brengen.⁴
- Het evenredigheidsbeginsel (artikel 3:4, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht) volstaat en de behoefte bestaat om (toetsing van) de onderbouwing van Omgevingswetinstrumenten meer in lijn te brengen met andere algemeen verbindende voorschriften.
- Volgens de Nota van Toelichting op het Omgevingsbesluit een dergelijke regeling niet passend is bij het karakter van uitnodigingsplanologie. Uitnodigingsplanologie gaat immers om het stellen van regels op basis waarvan initiatiefnemers ontwikkelingen kunnen realiseren, ongeacht op welke termijn dergelijk realiseren plaatsvindt zodat ruimte wordt geboden aan organische/adaptieve ontwikkelingen.⁵ Omdat de inhoud van de ingebrachte initiatieven bij het stellen van regels nog niet (volledig) bekend is, wordt niet om een financieel-economische toets op voorhand gevraagd.
- Onder de Omgevingswet geen planperiode toegekend wordt aan voornemen (onder Wro diende een plan binnen 10 jaar uitgevoerd te zijn). Zodat ontwikkelingen die nu technisch mogelijk zijn maar hoge investeringskosten met zich brengen op termijn uitgevoerd kunnen worden als bijvoorbeeld investeringskosten afnemen als gevolg van het breder beschikbaar worden van technieken.

² Zie rechtsoverwegingen 6.1 tot en met 6.7 in: ECLI:NL:RVS:2022:3090.

³ Staatsblad 2018, 290, blz. 106.

⁴ Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 13-18, blz. 154 en blz. 156.

⁵ Staatsblad 2018, 290, blz. 105 en 106.

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Omgevingswet over de uitvoerbaarheid van het omgevingsplan staat: *'Alleen als evident is dat een functie onuitvoerbaar is, moet het toedelen daarvan achterwege blijven.'*⁶ Het gaat dan primair om een onuitvoerbaarheid die aan het licht komt bij de beoordeling van de locatietoedeling en eventuele objectieve belemmeringen die niet binnen een redelijke termijn weggenomen kunnen worden.⁷ Een omgevingsplan moet zekerheid bieden over de toegestane ontwikkelingen, maar niet over de vraag of en op welk moment de ontwikkelingen plaats gaan vinden.⁸ Dit benadrukt de toets op de niet evidente onuitvoerbaarheid van ontwikkelingen die de Omgevingswet vraagt. Deze toets geldt voor zowel de financieel-economische aspecten, als milieuaspecten als ruimtelijke aspecten van een ontwikkeling.

In de literatuur is gesteld dat de uitvoerbaarheidstoets onder de Omgevingswet verschuift naar een onuitvoerbaarheidstoets.⁹ In praktijk zal dit niet veel wijzigen omdat onder huidige wetgeving al uitgegaan wordt van de vraag of het plan *kan worden uitgevoerd*, niet van de vraag of het plan *zal worden uitgevoerd*.

Net als onder huidig recht geldt dat het toelaten van een ontwikkeling gevolgen kan hebben voor de waarde van onroerende zaken van derden in de omgeving. In dit geval kan het besluit waarmee de ontwikkeling toegelaten wordt gelden als een schadeveroorzakend besluit en kan een verzoek om nadeelcompensatie ingediend worden. Het begrip nadeelcompensatie is de opvolger van het begrip planschade. Met deze mogelijkheid worden financieel-economische effecten voor derden voorkomen. Het bevoegd gezag en een initiatiefnemer dienen, net als onder huidig recht, afspraken te maken over het uitkeren van nadeelcompensatie. De initiatiefnemer moet deze afspraken betrekken bij zijn overwegingen over de financieel-economische aspecten van het voornemen en het bevoegd gezag moet deze afspraken betrekken bij de overwegingen over de niet evidente onuitvoerbaarheid van het besluit als onderdeel van de belangenafweging die de besluitvorming vraagt.

3. Conclusie

Algemeen

De financieel-economische toets ziet erop toe te voorkomen dat belanghebbenden worden geconfronteerd met nadelige ruimtelijke gevolgen van een bouwplan dat niet uitvoerbaar is. Zowel het huidig recht als de Omgevingswet vragen om een toets en motivering door het bevoegd gezag van onder meer de economische niet evidente onuitvoerbaarheid van een project. Daarmee vindt in de planvorming een toets plaats die het bevoegd gezag kan betrekken in de belangenafweging. Het bevoegd gezag kan deze toets uitvoeren op basis van informatie over de economische uitvoerbaarheid die de initiatiefnemer aan moet leveren.

Financieel economische toets projectbesluit Heracless-Groen Staal

Bij het te nemen projectbesluit voor Heracless-Groen Staal is het van belang dat de niet evidente onuitvoerbaarheid duidelijk wordt beschreven in de toelichting bij het besluit. Als een ruimtelijke ontwikkeling gevolgen heeft voor derden (bijvoorbeeld: waardevermindering van onroerende zaken) kan het besluit hierop gezien worden als een schadeveroorzakend besluit en kan een derde beroep doen op een tegemoetkoming in de geleden planschade/nadeelcompensatie. Planschade/Nadeelcompensatie en andere kosten die gemoeid zijn met een ontwikkeling worden anterior of posterior door het bevoegd gezag afgedekt en verhaald op de initiatiefnemer.

Heracless-Groen Staal wordt gerealiseerd op het industrieterrein van Tata Steel waar nu al staalproductie plaatsvindt en waar derhalve sprake is van een hoge milieucategorie. In de toekomstige situatie blijft er sprake van staalproductie, maar met andere installaties. De realisatie van deze installaties vergt waarschijnlijk (dit hangt van concrete voornemen af) beperkte planologische aanpassingen waardoor het risico op planschade/nadeelcompensatie beperkt wordt geacht.

⁶ Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 148 en 153.

⁷ Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 153.

⁸ Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 153.

⁹ zie A.G. Bregman, J.J. Karens en A.Z.R. Koning, 'De proeftuin van het omgevingsplan. Met het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte anticiperen op de Omgevingswet', *TBR* 2019/45.

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022,

Agendapunt 16 – Advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag:

Zicht op verbetering leefomgeving

Overwegende dat

- het productieproces van Tata Steel negatieve impact heeft op de leefomgeving, de gezondheid en het milieu;
- omwonenden zich zorgen maken over hun gezondheid en dat bevestigd zien door de verschillende RIVM rapporten;
- Tata Steel veel CO2 uitstoot;
- Nederland de verplichting heeft de CO2 uitstoot drastisch te reduceren;
- de overstap naar het produceren van groen staal goed is voor de leefomgeving, gezondheid, het milieu en de economie.

Constaterende dat:

- de uitstoot van ZZS door Tata Steel op zo kort mogelijke termijn naar beneden moet;
- voor een spoedige uitvoering van de plannen met betrekking tot groene staalproductie een concrete planning vanuit Tata Steel en duidelijke afspraken rond de benodigde procedures en vergunningstrajecten met de provincie nodig zijn;
- voor de overstap naar groene staalproductie een goede (waterstof)infrastructuur, financieel kader en ondersteuning van de lokale en regionale overheid bij de ontwikkeling van de benodigde kennis in het kader van planvorming en vergunningverlening voorwaardelijk zijn en daarvoor betrokkenheid van het Rijk noodzakelijk is.

Spreekt uit dat:

- voor de korte termijn:
 - een significante verbetering van de leefomgeving en milieu gerealiseerd moet zijn;
 - de resultaten geformuleerd in het Programma Tata Steel 2020-2050 en de Roadmap+ ook daadwerkelijk gerealiseerd en aangetoond moeten worden;
 - Helderheid vanuit het Rijk komt over de financiering en noodzakelijke infrastructuur voor de Groen Staal route.
- voor de middellange termijn:
 - De overgang naar groen staal zo spoedig mogelijk gerealiseerd wordt;
 - De meest vervuilende onderdelen in het productieproces gesloten worden.

Verzoeken GS:

- voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van vergunningen om tot groen staal te komen;
- er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidie regelingen te verbinden m.b.t.:
 - gezondheid;

- een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de KooksGasFabriek en de Hoogoven gesloten worden;
- voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn;
- met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet -binnen de gestelde termijn- worden behaald;
- de Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.

en gaan over tot de orde van de dag.

Linde Gonggrijp

Gert-Jan Leerink

Sharon Becker

Nick Roosendaal

Motie Economische toets Project Heracless

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 30 mei 2023, ter behandeling van Toepassen Provinciale coördinatieregeling (PCR) bij project Heracless-Groen Staal (VD-20);

constaterende dat:

- GS de Provinciale Coördinatieregeling (PCR) wil toepassen op het project Heracless;
- GS hiermee 'een uiterste poging tot versnelling van de vergunningverlening' rond het project Heracless van Tata Steel doet;¹
- er tegelijkertijd nog veel onduidelijkheid is over de haalbaarheid en impact van het project op de leefomgeving en gezondheid;
- het project Heracless volgens Tata Steel alleen met behulp van subsidies van grond kan komen en het Rijk tegelijkertijd niet alles wil betalen;

overwegende dat;

- tijdens een aandeelhoudersgesprek van Tata Steel op zondag 7 mei 2023 bleek dat de eigenaar van Tata Steel in India weigert om nieuw geld te investeren in het bedrijf in Nederland of om verantwoordelijkheid te nemen voor oude schulden en (tijdelijke) tekorten, maar wel via de centrale in- en verkoop van Tata Steel in Singapore blijft afkomen;
- het daarom belangrijk is de vraag te stellen hoe reëel het is dat Tata Steel de financiering van het project Heracless rond gaat krijgen;
- er dus een 'financieel-economische toets' wenselijk is, voordat overheden onomkeerbare besluiten nemen;
- de Raad van State recent in het kader van het bestemmingsplan Feyenoord City geoordeeld heeft dat een deugdelijke financiële toets vooraf wenselijk is en ten onrechte is aangenomen dat het plan uitvoerbaar was;²
- de provincie omwonenden heeft beloofd 'scherp aan de wind te varen' als het gaat om de toezicht bij Tata Steel;
- het binnen de beleidsvrijheid van de provincie valt om een 'financieel-economische toets' van Tata Steel te vragen;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om zo snel mogelijk uit te zoeken hoe een 'financieel economische toets' rond het project Heracless kan worden geborgd;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić
Partij voor de Dieren

Remine Alberts
SP

Kelly Uiterwijk
JA21

Ruchama Bwefar
GroenLinks

Julia Schneemann
Volt

Wesley vd Heijden
D66

¹ Zie Brief aan PS over start procedure projectbesluit Heracless-Groen Staal

² <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@133494/202101596-1-r3/>

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Noord-Holland

DENK
NOORD-HOLLAND**SP.****Partij
van de
Ouderen****Motie borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten**

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten';

constaterende dat:

- Tata Steel een van de grootste bronnen is van uitstoot van CO₂, stikstof en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);
- het verouderde (50 jaar) en verouderde onderdeel Kookgasfabriek 2 (KGF2) daar een belangrijke bijdrage aan levert;
- de OD en RIVM bevestigen dat het aannemelijk is dat de KGF2 fabriek het meeste bijdraagt aan uitstoot van kankerverwekkende PAK's met een gezondheidsrisico op lokaal niveau;¹
- onlangs bij metingen bij KGF2 bleek dat de fabriek milieunormen overschrijdt en te veel kankerverwekkende PAK's uitstoot;²³

overwegende dat:

- Tata Steel in haar Roadmap Plus de belofte heeft gedaan van 50% reductie (t.o.v. 2019) van de emissie van kankerverwekkende PAK's, voor het hele terrein, in het eerste kwartaal van 2022;⁴
- Tata Steel deze reductie ook heeft opgenomen in haar wettelijk verplichte Vermijdings- en Reductieprogramma en in haar brief d.d. 4 oktober 2021 aan staatssecretaris I&W over de uitvoering van de Roadmap Plus-maatregelen⁵ en in haar Groen staal plan;⁶
- Tata Steel zowel op haar website⁷ als in de media⁸⁹ beweert dat zij deze 50% reductie heeft gerealiseerd;
- deze bewering door niemand is geverifieerd, ook niet door de provincie Noord-Holland, zijnde het Bevoegd gezag;
- tegelijkertijd in het recente RIVM-depositieonderzoek IJmond¹⁰ nog steeds geen meetbare verbetering te zien is in de afname van PAK's;
- het belangrijk is zoveel mogelijk te verifiëren of Tata Steel haar ambities nakomt, aangezien dit de eerste grote testcase is over de vraag of het bedrijf is te vertrouwen in haar beloftes in haar route naar schoner produceren;
- er vooral grote zorgen zijn als het gaat om PAK's bij KGF2, komende uit diffuse bronnen;

¹ Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmondregio (rivm.nl)

² Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK's) | RIVM

³ Onderzoek uitstoot Kookgasfabriek reden voor waarschuwing en nader onderzoek - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (odnzk.nl)

⁴ Roadmap Plus | Tatasteel Omgeving

⁵ brief-van-tata-steel-roadmap-plus.pdf (overheid.nl)

⁶ Factsheet Groen staal in schone omgeving_2303202201.pdf (tatasteel.nl)

⁷ RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving

⁸ Tata Steel-uitstoot in omgeving laatste twee jaar onveranderd: nog steeds te veel lood en paks | Noordhollands Dagblad

⁹ RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving

¹⁰ Depositie onderzoek IJmond voorjaar 2022. Monsternamen en analyse van PAK en metalen in neergedaald stof in de IJmondregio | RIVM

gehoord de discussie,

dragen het college van GS op:

- te verkennen waar de provincie wél de ruimte kan vinden om de ambities van Tata Steel over de halvering van PAK's onafhankelijk te laten controleren, bijvoorbeeld door zich toe te spitsen op in ieder geval de beloftes zoals geformuleerd in VRP en op het meest zorgwekkende onderdeel KGF2;
- en daarover PS zo snel mogelijk te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić

Partij voor de Dieren

Süleyman Koyuncu

DENK

Anna de Groot

SP

Wil van Soest

PvdO

> Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022.

>

> Motie Vreemd aan de Orde van de Dag:

Motie Haalbaarheid Planning Groen Staal

Overwegende, dat:

> - de overgang naar Groen Staal productie en de daarmee samenhangende waterstoftransitie een mogelijke oplossing is voor een gezonde leefomgeving en een duurzame toekomst van de staalindustrie (Tata) in de IJmond. Het plan Groen Staal zorgt mogelijk ook voor het behoud van (technische) werkgelegenheid.

> - in de "expression of principles" wordt gesteld dat Tata meer dan evenredig haar aandeel neemt in de realisatie van het Klimaatakkoord en 5 megaton CO₂ minder zal uitstorten op jaarbasis, aldus de website van de Rijksoverheid (31 maart 2022). En dat Tata als grootste industriële uitstoter van stikstof ook stevig aan de vermindering van de stikstofuitstoot in Noord-Holland moet bijdragen. En bovenal dat zij de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen en geuroverlast substantieel moet beperken;

> - de Oekraïne oorlog en de daardoor veroorzaakte energiecrisis grootschalig op aardgas aangedreven productie nog onwenselijker heeft gemaakt.

> Concluderende, dat:

> - er behoefte is aan een duidelijk tijdspad waarin alle te nemen stappen duidelijk aangegeven worden om voor 2030 Groen Staal te produceren en de definitieve sluiting van de meest vervuilende Kookgasfabriek en Hoogoven mogelijk te maken

> - er naast de geplande productie van waterstof in het IJmond gebied zelf ook een veelvoud aan waterstof nodig is die zal moeten worden geïmporteerd per schip of aangevoerd via een landelijk netwerk van leidingen, bijvoorbeeld via Den-Helder, maar dat er nog geen duidelijkheid is hoe dit kan worden gegarandeerd;

> - Vergunningen voor DRI naar verwachting op zijn vroegst ergens in 2026 worden afgegeven waarna de bouw pas kan beginnen volgens de website van de provincie, waarbij vertraging van het verdere proces op de loer ligt;

> - De resultaatsverplichtingen, afhankelijkheden en bijbehorende tijdslijnen waaraan alle partijen (Tata, overig bedrijfsleven, gemeenten, Provincie en Rijksoverheid) zich moeten committeren (ontwerp, vergunning, financiering en uitvoering) onduidelijk zijn

> Verzoeken GS:

- Voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te informeren over de route richting Groen Staal;
- Voor 1 januari 2023 ook de (resultaats-)verantwoordelijkheden van de provincie in deze route naar Groen Staal duidelijk te hebben en bij EZK en Tata (en overige betrokken partijen) duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat voor 1 maart 2023 tot een gezamenlijke concrete integrale planning op hoofdlijnen kan worden gekomen met termijnen, deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 Groen Staal zal produceren. En hiermee rekening te houden met de uitgestelde uitkomsten van het emissie-onderzoek;
- In aanvulling op het door GS aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de Kookgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de Kookgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten.
- Er bij de staatssecretaris en TATA op aan te dringen dat er voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen eerst duidelijkheid is over de effecten van het Groen Staalplan (en de andere scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris) op de gezondheid en leefomgeving.

>

> En gaat over tot de orde van de dag.

> Nick Roosendaal

Linde Gonggrijp

Ayse Er

Gert-Jan Leerink

Michel Klein (ChristenUnie)

Ines Kostic (Partij voor de Dieren)

Willemien Koning (CDA)

Denk
B. KuyumcuJa21
E. Jensen

M42/30-05-2023
punt 9

AANGENOMEN

Motie: Borging maatwerkafspraken EZK-TSN in vergunningen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 30 mei 2023, te Haarlem, ter vaststelling van: "Toepassen Provinciale coördinatieregeling bij project Heracless-Groen Staal (VD-20-2023)."

Constateerende dat:

- Het ministerie van EZK parallel aan de vergunningsprocedure voor "Heracless Groen Staal" maatwerkafspraken over onder andere gezondheid en leefomgeving maakt met Tata Steel Nederland (TSN);
- Deze maatwerkafspraken nog niet geborgd worden in vergunningen;

Overwegende dat:

- De provincie als bevoegd gezag het naleven van vergunningen door TSN handhaaft;
- Maatwerkafspraken die niet in vergunningen worden opgenomen niet gehandhaafd kunnen worden door het bevoegd gezag;
- Het wenselijk is dat effecten van de maatwerkafspraken op de gezondheid en de leefomgeving (zoveel mogelijk) meetbaar en handhaafbaar zijn door het bevoegd gezag;
- De effecten van maatwerkafspraken mogelijk wel geborgd kunnen worden in vergunningen, zodat het bevoegd gezag hier ook op kan handhaven;
- De staatssecretaris van I&W in het commissiedebat leefomgeving van 17 mei jongstleden benadrukt heeft dat borging van de maatwerkafspraken van groot belang is;

Roept Gedeputeerde Staten op:

- Bij het ministerie van EZK het belang te benadrukken om daar waar het mogelijk is maatwerkafspraken te borgen in vergunningen;
- Het ministerie van EZK te verzoeken waar mogelijk (de effecten van) maatwerkafspraken op de gezondheid en leefomgeving zo te formuleren dat deze opgenomen kunnen worden in de vergunningen van TSN;
- TSN te verzoeken om de maatwerkafspraken met betrekking tot gezondheid en leefomgeving op te nemen in een vergunningsaanvraag;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Kelly Uiterwijk	Ines Kostić	Willemien Koning	Wesley van der Heijden
JA21 Noord-Holland	Partij voor de Dieren	CDA	D66
Ruchama Bwefar	Michel Klein		
GroenLinks	ChristenUnie		

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13240
Extern Zaak ID	2088498
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 oktober 2023
Agendapunt	11.a
Titel	Milieu en Bestuur: Ontwerpbesluit sluitingsverklaring stortplaats Insteekhaven (C-agenda Leefomgeving – leidend- en Bestuur 16-10-2023)
Organisatieonderdeel	BU/BG

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	16 oktober 2023

Toelichting

Volgens de Wet milieubeheer moeten alle stortplaatsen gesloten worden waar op of na 1 september 1996 nog afval gestort is. Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk om aan deze wet te voldoen en om nazorg te leveren van deze gesloten stortplaatsen. Om de kosten van deze nazorg uit te voeren, is in het Nazorgfonds een doelvermogen opgebouwd. GS besluiten hierbij in ontwerp om de stortplaats als gesloten te verklaren. Dit ontwerp-besluit wordt gepubliceerd in het Provinciaal blad. In de zes weken na de publicatie is het mogelijk om schriftelijk of mondeling zienswijzen op het ontwerp van de sluitingsverklaring kenbaar maken. Het ontwerp-besluit wordt ter informatie toegestuurd aan Provinciale Staten. Na deze zienswijzenperiode van zes weken zullen GS een definitief besluit nemen. Na afgifte van de definitieve sluitingsverklaring, zal PS vaststellen hoe hoog het bedrag is dat wordt gereserveerd voor de nazorg van deze stortplaats. GS doen daarvoor een voorstel. Het benodigde doelvermogen voor de Nazorg bedraagt € 843.977,- bij sluiting op 1 januari 2024.

De Vries en Van de Wiel BV
De heer R. Moes
Toetsenbordweg 11
1033 MZ Amsterdam

Gedeputeerde Staten

1 | 5

Verzenddatum

Betreft: Ontwerpbesluit sluitingsverklaring stortplaats Insteekhaven te Den Helder Wet milieubeheer
Project: Nazorg stortplaatsen Wet milieubeheer

Kenmerk

2088498/2090852

Uw kenmerk

Onderwerp

Beschikking inzake gesloten verklaren van baggerstortplaats Insteekhaven te Den Helder.

Algemeen

Met ingang van 1 april 1998 is de Wet milieubeheer aangevuld met regels om te waarborgen dat gesloten stortplaatsen geen of zo min mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu opleveren. Deze regels zijn slechts van toepassing op stortplaatsen waarvoor een vergunning ingevolge artikel 2.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is vereist, waar op of na 1 september 1996 afvalstoffen worden gestort. De Wet milieubeheer (Wm) belast, onder werking van de Wabo, Gedeputeerde Staten van de provincie waarin een gesloten stortplaats geheel of in hoofdzaak is gelegen, met de financiële, bestuurlijke en organisatorisch aspecten van de nazorg voor die stortplaats. Op grond van artikel 8.47, derde lid, van de Wm verklaren Gedeputeerde Staten een stortplaats voor gesloten, indien:

1. het storten van afvalstoffen is beëindigd;
2. voor zover een daartoe strekkend voorschrift voor de inrichting geldt, een bovenafdichting is gebracht; en
3. een eindinspectie door het bevoegd gezag is uitgevoerd waaruit is gebleken dat aan alle voorschriften, verbonden aan de vergunning voor de stortplaats, is voldaan en dat ook geen andere maatregelen ingevolge de Wet bodembescherming (Wbb) getroffen dienen te worden door degene die de stortplaats drijft, in geval van verontreiniging of aantasting van de bodem onder de stortplaats.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Vanaf het moment dat hun besluit tot gesloten verklaring van kracht wordt, zijn Gedeputeerde Staten belast met in principe de eeuwigdurende nazorg van de stortplaats. Voor dit besluit volgen wij de procedure omschreven in de afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Beschrijving stortplaats

Onderhavige beschikking heeft betrekking op de baggerstortplaats Insteekhaven. De inrichting is gelegen te Den Helder.

De stortplaats is tot 1990 door Rijkswaterstaat als afgesneden insteekhaven gebruikt voor het bergen van baggerspecie. Milieubeschermende voorzieningen werden in die tijd niet voorgeschreven. In 2006 is de stortplaats opnieuw in exploitatie genomen door VOF 't Oost (samenwerkingsverband van de gemeente Den Helder en De Vries en van de Wiel BV). Hiervoor hebben wij aan VOF 't Oost op 9 mei 2006 (kenmerk 2006/25992) een vergunning verleend op grond van de Wm voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting voor het storten van verontreinigde baggerspecie. Deze vergunning is van kracht en de voorschriften lopen totdat alle ter bescherming van het milieu getroffen technische voorzieningen zijn aangebracht en de stortplaats door Gedeputeerde Staten conform de Wm gesloten is verklaard.

Gelet op art.1.2 lid 5 van de Invoeringswet Wabo geldt voor een onherroepelijke vergunning voor categorieën van inrichtingen waar afvalstoffen nuttig worden toegepast of verwijderd, die vóór de inwerkingtreding van de Wabo is verleend, van rechtswege een omgevingsvergunning met een geldigheidstermijn voor onbepaalde tijd. Bij de onderhavige inrichting is dat het geval.

VOF 't Oost is gestart met de exploitatie van de stortplaats onder de Wm. De verleende milieuvergunningen voorzien daarom in milieubeschermende voorzieningen voor zowel het door VOF 't Oost gestorte verontreinigde baggerspecie als het daaronder liggende baggerspecie van Rijkswaterstaat. De aanwezige nazorgvoorzieningen betreffen een monitoring netwerk en een dichte eindafwerkingsconstructie bestaande uit een steunlaag, een folie, een hemelwaterdrainage en een deklaag van grond met een grasvegetatie, alsmede zakbaken. De hemelwaterdrainage loost op het Noordhollandsch Kanaal via een verzamelput en een afvoerleiding door de dijk van het Noordhollandsch Kanaal en een uitstroomvoorziening in de dijk.

De locatie is niet vrij toegankelijk door een aanwezig hekwerk met twee poorten en is ingericht als extensief groen. De nazorgvoorzieningen bevinden zich binnen de hekwerken, uitgezonderd een deel van het monitoring netwerk en een deel van de afvoer op het Noordhollandsch Kanaal.

Van de aangrenzende weg en het aangrenzende verharde terrein stroomt hemelwater af op een goot bij de poort, het laagste punt, en gaat vandaar af mee met de hemelwaterafvoer van het depot. Voor de aangrenzende verhardingen is dit de enige mogelijke afvoer van hemelwater.

Een schermwandconstructie voor de exploitatie aan de zijde van de Waddenzee is nog aanwezig onder maaiveld maar is geen voorziening voor de nazorg.

In het door ons goedgekeurde nazorgplan zijn alle noodzakelijke nazorgmaatregelen beschreven. Het nazorgplan geeft op systematische wijze inzicht in de wijze waarop de nazorg nu en in de toekomst zal worden aangepakt.

In de sluitingsprocedure is een juridisch onderzoek uitgevoerd alsmede een eindinspectie. In het kader van dit onderzoek zullen de rechten en verplichtingen van de VOF 't Oost worden afgehandeld voor de overdracht ten behoeve van de nazorg. De eindinspectie heeft informatie opgeleverd omtrent de staat van de beschermende voorzieningen, het functioneren en de resterende levensduur. Deze informatie is opgenomen in het nazorgplan.

De in het nazorgplan omschreven maatregelen, activiteiten en kosten daarvan vormen voor de berekening van het doelvermogen en de heffingen een grondslag die op grond van voortschrijdend inzicht kan worden gewijzigd door Provinciale Staten. Dit kan leiden tot aanpassing van het doelvermogen en de heffingen.

Overwegingen

Op de onderhavige stortplaats zijn de in titel 8.2 Wabo opgenomen regels met betrekking tot gesloten stortplaatsen van toepassing, omdat:

- a. daarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 2.1 Wabo is vereist;
- b. daarop op of na 1 september 1996 afvalstoffen zijn gestort.

Het storten van afvalstoffen op onderhavige stortplaats is in 2018 beëindigd.

Door RoyalHaskoning DHV is een eindinspectie uitgevoerd en

vastgelegd in het rapport Eindinspectie Baggerstortplaats Insteekhaven Den Helder van 5 december 2022 (kenmerk BH8836-MI-RP-221205-1118). Uit deze eindinspectie is gebleken dat aan alle in onze vergunning gestelde eisen is voldaan. De geconstateerde problemen zijn opgelost middels gedane herstelwerkzaamheden.

In het door Bodemzorg (kenmerk SF/PR/27349/BOD) opgestelde nazorgplan zijn alle noodzakelijke nazorgmaatregelen beschreven. Dit nazorgplan hebben wij op 8 februari 2023 goedgekeurd.

Besluit

Gelet op het bepaalde in de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht, Wet milieubeheer, de Wet bodembescherming, de vergunning, de eindinspectie, het nazorgplan en onze bovenstaande overwegingen, besluiten wij, de stortplaats Insteekhaven, gelegen te Den Helder op 1 januari 2024 voor gesloten te verklaren.

Deze beschikking heeft betrekking op de inrichting die wij op 9 mei 2006 (kenmerk 2006/25992) vergund hebben en waarvoor wij op 8 februari 2023 (kenmerk 1928422/1974304) het nazorgplan hebben goedgekeurd.

Terinzagelegging

Dit betreft een ontwerp-besluit. Wij leggen ons ontwerp-besluit inzake het gesloten verklaren van baggerstortplaats Insteekhaven te Den Helder gedurende 6 weken ter inzage.

U kunt de stukken vinden op:

<https://www.noord-holland.nl/Actueel/Terinzageleggingen>

<https://www.overheid.nl>

Zienswijzen

Een ieder kan schriftelijk of mondeling zienswijzen op het ontwerpbesluit kenbaar maken. Hiertoe ligt het ontwerp-besluit gedurende een periode van zes weken ter inzage.

Voor informatie over de plaats van terinzagelegging en de termijn waarbinnen kan worden gereageerd wordt verwezen naar de kennisgeving in het Provinciaal Blad, waarmee dit ontwerp-besluit is gepubliceerd en de website van de provincie.

Zienswijzen kunnen schriftelijk worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Directie B&U, Sector Bodem en Groen, postbus 3007 2001 DA Haarlem of per email: info.div@noord-holland.nl Indien u mondeling een zienswijze wilt indienen, kunt u een afspraak maken via telefoonnummer 023-5143991.

Kopie aan (inclusief ontwerp-besluit GS)

- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Den Helder
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Het Hoogheemraadschap van Hollands Noorderkwartier

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten

van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

De Vries en Van de Wiel BV
De heer R. Moes
Toetsenbordweg 11
1033 MZ Amsterdam

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. E.P. de Vos
BU/BG

Telefoonnummer +31235143991
vose@noord-holland.nl

1 | 4

Betreft: Besluit goedkeuren nazorgplan baggerstortplaats Insteekhaven te Den Helder, Wet milieubeheer

Project: Nazorg stortplaatsen Wet milieubeheer

Verzenddatum

8 februari 2023

Kenmerk

1928422/1974304

Aanvraag

De besloten vennootschap De Vries en Van de Wiel heeft voor de locatie baggerstortplaats Insteekhaven te Den Helder gevraagd om het volgende besluit:

- Goedkeuren van het Nazorgplan (artikel 8.49 lid 3 Wet milieubeheer).

Wij hebben de aanvraag ontvangen op 22 november 2022.

De aanvraag bestaat uit het volgende document, dat deel uitmaakt van dit besluit:

- Nazorgplan Insteekhaven te Den Helder opgesteld door Bodemzorg (kenmerk SF/PR/27349/BOD d.d.16 november 2022).

Het document betreft een geactualiseerd nazorgplan, en vervangt het voorgaande nazorgplan d.d. 9 februari 2011 van de Grontmij.

Wettelijk kader

In paragraaf 8.2 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) worden regels gesteld inzake gesloten stortplaatsen. Een en ander ter waarborging dat gesloten stortplaatsen (waarop na 1 september 1996 nog afvalstoffen zijn of worden gestort) ook na sluiting daarvan geen of zo min mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu hebben. Deze maatregelen worden aangeduid als nazorg (zie ook artikel 8.49 lid 1 en 2 Wm).

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Op grond van artikel 8.49 lid 3 van de Wm wordt bepaald dat degene die een stortplaats drijft een nazorgplan dient op te stellen, waarin de nazorgmaatregelen dienen te worden uitgewerkt. Wij beslissen binnen dertien weken na indiening van dit plan omtrent de goedkeuring.

Titel 15.11 van de Wm bevat financiële bepalingen over de zorg van gesloten stortplaatsen. De provincies zijn verplicht een heffing in te stellen ter bestrijding van de kosten van deze zorg. Voor de bepaling van de hoogte van de nazorgkosten en daarop gebaseerd de hoogte van de heffing zijn nazorgplannen van groot belang.

Wettelijke procedure

Wij besluiten de procedure volgens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (verder: Awb) op dit besluit toe te passen onder inachtneming van de termijn van artikel 8.49 lid 3 Wm.

In het Provinciaal Blad van Noord-Holland 2022, 14883 is het ontwerpbesluit gepubliceerd.

Het ontwerpbesluit en het nazorgplan hebben van 15 december 2022 tot 26 januari 2023 ter inzage gelegen. Binnen deze termijn zijn geen zienswijzen naar voren gebracht.

Overwegingen

Conform de Beleidsregel toetsing nazorgplannen stortplaatsen Noord-Holland 2018, met als toetsingskader de "IPO-checklist 2014 nazorgplannen stortplaatsen en nazorgplannen baggerdepots" hebben wij het nazorgplan voor baggerstortplaats Insteekhaven te Den Helder beoordeeld. Op basis van dit nazorgplan zal middels het rekenmodel RINAS 4.0 het doelvermogen en de heffingen worden bepaald voor de nazorg van de baggerstortplaats Insteekhaven.

De stortplaats is tot 1990 door Rijkswaterstaat als afgesneden insteekhaven gebruikt voor het bergen van baggerspecie. Milieubescherpende voorzieningen werden in die tijd niet voorgeschreven. In 2006 is de stortplaats opnieuw in exploitatie genomen door VOF 't Oost (samenwerkingsverband van de gemeente Den Helder en De Vries en van de Wiel BV). Hiervoor hebben wij aan VOF 't Oost op 9 mei 2006 een vergunning verleend op grond van de Wm (kenmerk 2006/25992) voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting voor het storten van verontreinigde baggerspecie. Deze vergunning is van kracht en de voorschriften lopen tot dat alle ter bescherming van het milieu getroffen technische voorzieningen zijn aangebracht en de stortplaats door Gedeputeerde Staten conform de Wm gesloten is verklaard.

Gelet op art.1.2 lid 5 van de Invoeringswet Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) geldt voor een onherroepelijke omgevingsvergunning voor categorieën van inrichtingen waar afvalstoffen nuttig worden toegepast of verwijderd, die vóór de inwerkingtreding van de Wabo is verleend, van rechtswege een geldigheidstermijn voor onbepaalde tijd. Bij de onderhavige inrichting is dat het geval.

VOF 't Oost is gestart met de exploitatie van de stortplaats onder de Wm. De verleende milieuvergunningen voorzien daarom in milieubeschermende voorzieningen voor zowel het door VOF 't Oost gestorte verontreinigde baggerspecie als het daaronder liggende baggerspecie van Rijkswaterstaat. De aanwezige nazorgvoorzieningen betreffen een monitoring netwerk en een dichte eindafwerkingsconstructie bestaande uit een steunlaag, een folie, een hemelwaterdrainage en een deklaag van grond met een grasvegetatie, alsmede zakkbakken. De hemelwaterdrainage loost op het Noordhollandsch Kanaal via een verzamelput en een afvoerleiding door de dijk van het Noordhollandsch Kanaal en een uitstroomvoorziening in de dijk.

De bestemming is niet vrij toegankelijk door een aanwezig hekwerk met twee poorten en ingericht als extensief groen. De nazorgvoorzieningen bevinden zich binnen de hekwerken, uitgezonderd een deel van het monitoring netwerk en een deel van de afvoer op het Noordhollandsch Kanaal.

Van de aangrenzende weg en het aangrenzende verharde terrein stroomt hemelwater af op een goot bij de poort, het laagste punt, en gaat vandaar af mee met de hemelwaterafvoer van het depot. Voor de aangrenzende verhardingen is dit de enige mogelijke afvoer van hemelwater.

Een schermwandconstructie voor de exploitatie aan de zijde van de Waddenzee is nog aanwezig onder maaiveld maar is geen voorziening voor de nazorg.

In het nazorgplan zijn alle noodzakelijke nazorgmaatregelen beschreven. Het nazorgplan geeft op systematische wijze inzicht in de wijze waarop de nazorg nu en in de toekomst zal worden aangepakt. In de sluitingsprocedure is een juridisch onderzoek uitgevoerd alsmede een eindinspectie. In het kader van dit onderzoek zullen de rechten en verplichtingen van de VOF 't Oost worden afgehandeld voor de overdracht ten behoeve van de nazorg. De eindinspectie heeft informatie opgeleverd omtrent de staat van de beschermende voorzieningen, het functioneren en de resterende levensduur. Deze informatie is opgenomen in het nazorgplan.

De in het nazorgplan omschreven maatregelen, activiteiten en kosten daarvan vormen voor de berekening van het doelvermogen en de heffingen een grondslag die op grond van voortschrijdend inzicht kan worden gewijzigd door Provinciale Staten. Dit kan leiden tot aanpassing van het doelvermogen en de heffingen.

Zienswijzen

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit zijn binnen de periode van terinzagelegging geen zienswijzen naar voren gebracht.

Besluit

Gelet op het bovenstaande, alsmede artikel 8.49 lid 3 van de Wet milieubeheer besluiten wij het ingediende nazorgplan (kenmerk SF/PR/27349/BOD d.d.16 november 2022) goed te keuren.

Kopie aan

- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Den Helder
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Het Hoogheemraadschap van Hollands Noorderkwartier

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens deze,

directeur Beheer en Uitvoering
mw. Lindy Molenkamp

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

BEROEP

Dit besluit en de bijbehorende stukken liggen gedurende een termijn van zes weken ter inzage (zie voor informatie daarover de kennisgeving waarmee dit besluit is gepubliceerd). Als u belanghebbende bent, kunt u binnen deze termijn tegen dit besluit schriftelijk beroep instellen bij : Rechtbank Noord-Holland Sectie Bestuursrecht Postbus 1621, 2003 BR Haarlem.

U kunt telefonisch een folder aanvragen over de beroepsprocedure via het telefoonnummer van Informatie Rijksoverheid (tel: 1400) of via de internetsite www.Rijksoverheid.nl.

U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

NAZORGPLAN

Insteekhaven te Den Helder

Opdrachtgever: Milieupark Oost
Projectnummer: 210551
Kenmerk: SF/PR/27349/BOD
Versie: Definitief

Opgesteld door: A.J. Feenstra
Collegiale toets: A. Boender
Projectleider: A.J. Feenstra

Datum: 16 november 2022

Bodemzorg is een 100% deelneming van NV Afvalzorg Holding en is voor haar werkzaamheden gecertificeerd volgens de kwaliteitsnorm NEN-EN-ISO-9001:2015 nl de veiligheidsnorm VCA**: 2008:5.1, de milieunorm EN-ISO-14001:2015 en de normen BRL SIKB 2000 en 6000. De aandacht van Bodemzorg voor kwaliteit, arbeidsomstandigheden en milieu wordt zoveel als mogelijk geïntegreerd in de bedrijfsvoering, waarbij de doelen meetbaar worden gemaakt.

Bodemzorg streeft ernaar om alle emissies naar lucht, water en bodem te minimaliseren en in ieder geval onder de aanvaardbare, wettelijke normen te houden. Bewaking geschiedt op basis van geavanceerde monitorings- en nazorgtechnieken. Daar waar een hoger milieurendement haalbaar is, zal Bodemzorg op basis van inzicht, kennis en ervaring streven naar het toepassen van nieuwe ontwikkelingen en technieken, zelfs voordat deze in regelgeving zijn verwerkt.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

pagina

	INLEIDING	6
1	BASISGEGEVENS	8
1.1	Vergunninghouders/eigenaars	8
1.2	Situatie en type depot	9
1.3	Bodemopbouw	12
1.4	Geohydrologie	15
1.5	Oppervlaktewater	16
1.6	Bodemkwaliteit	16
1.7	Juridische aspecten	19
2	LOCATIESPECIFIEKE VOORZIENINGEN EN/OF MAATREGELEN	21
2.1	Civieltechnische voorzieningen	21
2.2	Retourwaterbehandeling	21
2.3	Afdeklaag en hemelwateropvang/afvoer	21
2.3.1	<i>Bovenafdichting (CNS, 1.2.4)</i>	21
2.3.2	<i>Hemelwateropvang/afvoer (CNS, 1.2.6)</i>	25
2.4	Overige voorzieningen	27
3	MONITORING EN CONTROLE	29
3.1	Bemonstering en chemische analyse (waterkwaliteit)	29
3.1.1	<i>Grondwater</i>	29
3.1.2	<i>Oppervlaktewater</i>	31
3.1.3	<i>Overige waterstromen</i>	31
3.2	Metingen en visuele inspectie	31
3.2.1	<i>Consolidatie (klink en zetting)</i>	31
3.2.2	<i>Dikte afdeklaag (CNS 2.2.2)</i>	31
3.2.3	<i>Grondwaterstanden</i>	32
3.2.4	<i>Visuele inspecties</i>	32
3.2.5	<i>Gasmeting en analyse (CNS, 2.2.5)</i>	34
3.2.6	<i>Materiaalonderzoek bovenafdichting (CNS, 2.2.6)</i>	34
4	ONDERHOUD	36
4.1	Civieltechnische voorzieningen	36
4.2	Drainagesystemen	36
4.3	Terreinonderhoud	38
4.4	Overig onderhoud	39
5	PERIODIEKE VERVANGINGEN EN AMOVERINGEN (CNS HOOFDSTUK 4)	40
5.1	Vervanging (CNS 4.1)	40
5.1.1	<i>Bovenafdichting (CNS 4.1.1)</i>	40
5.1.2	<i>Hemelwaterdrainage (CNS 4.1.2)</i>	43
5.1.3	<i>Peilbuizen (CNS 4.1.3)</i>	43
5.1.4	<i>Periodieke vervanging overige objecten (CNS 4.1.4)</i>	44
5.2	Amoveringen (CNS 4.2)	46
6	RISICO-EVALUATIE	47
6.1	Algemeen	47
6.2	Risicofactoren	48
6.3	Risicobedrag	50

7	ORGANISATIE	51
7.1	Organisatie en kwaliteit	51
7.2	Rapportage/evaluatie	51
7.3	Communicatie	52
7.4	Contracten	53
8	KOSTEN	54
8.1	Apparaatskosten	54
8.2	Onvoorzien	56
8.3	Ontwerp en directie	56
9	NAZORGDossier	57
10	BRONNEN	58

TEKENINGEN

A	Inrichtingstekening
B	Dwarsprofielen
C	Revisietekening bovenafdichting inclusief detailtekeningen

BIJLAGEN

A	Kadastrale kaart
B	Methaanmetingen
C	Zeefkromme mengmonster afdeklaag

INLEIDING

Op 1 april 1998 is de Nazorgregeling Wet Milieubeheer in werking getreden. Op grond van deze wettelijke regeling is de provincie eindverantwoordelijkheid voor de nazorg van het baggerdepot "Insteekhaven" te Den Helder (hierna locatie). Dit nazorgplan geeft inzicht in de nazorg die nodig is.

De nazorg begint nadat de exploitatie is beëindigd, de bovenafdeling is aangelegd, het bevoegd gezag (de provincie Noord-Holland) een eindinspectie heeft uitgevoerd en een sluitingsverklaring heeft afgegeven. Het nazorgplan geeft aan hoe het baggerdepot in de nazorgfase milieuhygiënisch verantwoord wordt beheerd, om te waarborgen dat geen nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan. De provincie gebruikt het nazorgplan bij het berekenen van de nazorgkosten (doelvermogen).

Dit nazorgplan is gebaseerd op de "Checklist nazorgplannen baggerdepots", versie 2014. De provincie Noord-Holland gebruikt deze checklist als leidraad bij toetsing van het nazorgplan. Doordat de locatie is voorzien van een enkelvoudige afdichting is voor een aantal onderdelen gebruik gemaakt van de "Checklist nazorgplannen stortlocaties", versie 2014. Voor deze onderdelen is in de paragraaftitel CNS en de betreffende paragraaf uit de "Checklist nazorgplannen stortlocaties" opgenomen.

Voorliggend nazorgplan betreft een actualisatie van het nazorgplan dat in 2011 [11] is opgesteld en door de provincie Noord-Holland is goedgekeurd [14].

Tot de definitieve sluiting en overdracht is Milieupark Oost verantwoordelijk voor de monitorings- en onderhoudswerkzaamheden (pre nazorgfase). In de volgende tabel is het tijdspad voor dit nazorgplan weergegeven.

tabel 1

Tijdspad sluiting baggerdepot Insteekhaven

Jaartal	Activiteit
2018	Einde exploitatie
2019-2022	Pre nazorg door exploitant
2020	Aanleg bovenafdeling, opgeleverd in 2021
2022	Sluitingsverklaring
1-4-2023	Start nazorgfase

Uitgangspunten

- Prijspeil van de in dit rapport genoemde eenheidsprijzen is 2014. Eventuele afwijkende prijspeilen zijn door middel van 2% inflatie teruggerekend naar prijspeil 2014. De eenheidsprijzen behoeven voor de Rinas-berekening niet gecorrigeerd te worden om het prijspeil van 2014 te verkrijgen.
- De eenheidsprijzen voor de verschillende onderdelen worden in de betreffende tekst in dit nazorgplan genoemd. Daar waar, wegens ervaringsgegevens en/of locatiespecifieke omstandigheden op de locatie, voor de nazorgactiviteiten en kosten is afgeweken van de Checklist 2014 en RINAS 4.0 is hiervoor een motivatie gegeven in de betreffende tekst.
- Alle prijzen zijn exclusief btw.

De volgende eenheidsprijzen (prijspeil 2014) voor manuren worden door de provincie gehanteerd:

- medewerker monitoring, inspectie en onderhoud: € 62,96 per uur;
- veldwerkplanner: € 76,57 per uur;
- adviseur: € 96,14 per uur;
- projectleider: € 105,49 per uur.

Aan bovengenoemde tarieven liggen de in juli 2022 geactualiseerde eenheidsprijzen 2022 behorende bij de raamovereenkomst die tussen de provincie Noord-Holland en Bodemzorg is afgesloten ten grondslag. Betreffende tarieven zijn conform de aangegeven uitgangspunten teruggerekend naar prijspeil 2014.

Opbouw nazorgplan

Het nazorgplan is opgebouwd conform de indeling die in de Checklist nazorgplannen baggerdepots 2014.

Dit houdt de volgende indeling in:

- hoofdstuk 1: Basisgegevens
- hoofdstuk 2: Locatie specifieke voorzieningen en/of maatregelen
- hoofdstuk 3: Monitoring en controle
- hoofdstuk 4: Onderhoud
- hoofdstuk 5: Periodieke vervangingen en amoveringen
- hoofdstuk 6: Risico-evaluatie
- hoofdstuk 7: Organisatie
- hoofdstuk 8: Kosten
- hoofdstuk 9: Nazorgdossier
- hoofdstuk 10: Bronnen

In dit hoofdstuk zijn de locatie specifieke aspecten van de locatie beschreven. De informatie is afkomstig uit de verschillende rapporten en vergunningen die voor de locatie zijn opgesteld/afgegeven. De bronnen waarnaar verwezen wordt zijn opgenomen in hoofdstuk 10. Alle bronnen zijn opgenomen in het (provinciaal) nazorgdossier dat door Milieupark Oost voor de provincie is opgesteld.

In dit hoofdstuk is onder andere ingegaan op de topografische ligging, de ligging ten opzichte van de directe omgeving, de bodemopbouw, de geohydrologie, eventuele verontreinigingen van de bodem door de baggerdepots en mogelijke saneringsmaatregelen. Daarnaast is ingegaan op de herkomst (locatie; aerob of anaerob milieu, etc.), samenstelling, mogelijke uitlozing en hoeveelheid van de aanwezige baggerspecie.

1.1

Vergunninghouders/eigenaars

Adres en kadastrale situatie

Het adres van de locatie is Oostoeverweg 83 te Den Helder. Gedeeltelijk kadastraal perceel: gemeente Den Helder, sectie I, perceel 306. In bijlage A is een recente kadastrale kaart van de locatie opgenomen. De RD-coördinaten zijn: 114.780 en 549.700.

figuur 1

Ligging locatie (bron opentopo.nl)

Exploitanten en eigenaars

De vergunninghouder, exploitant, eigenaar van de inrichting en huidig eigenaar van de ondergrond is Milieupark Oost. Milieupark Oost is een publiek-private samenwerking tussen de gemeente Den Helder (50%) en aannemingsmaatschappij De Vries & van de Wiel (50%). De Wm-vergunning is in 2006 aangevraagd en afgegeven door/aan VOF 't Oost. Per 1 januari 2014 is VOF 't Oost verder gegaan onder de naam Milieupark Oost.

Momenteel worden afspraken gemaakt tussen de gemeente Den Helder en De Vries & van de Wiel om het eigendom van de ondergrond volledig over te doen naar de gemeente. In de nazorgfase is de gemeente Den Helder volledig terreineigenaar en ook eigenaar van het depot.

In het nazorgdossier zijn de actuele contactpersonen opgenomen.

De locatie betreft een voormalige insteechaven van het Noordhollandsch Kanaal en heeft van oorsprong een bodemdpte van circa NAP -3,5 m. De insteechaven is gegraven in de periode 1950-1961. In het begin van de jaren '90 is de Insteechaven afgedamd. Op de afdamming is de toegangsweg naar de zuidpoort van het Nieuwe Haventerrein van de Koninklijke Marine aangelegd. Aan de noordzijde wordt de Insteechaven begrensd door het terrein van de Marine, aan de oostzijde door de Waddenzee en aan de westzijde het Noordhollandsch Kanaal. De zuidzijde van de Insteechaven wordt begrensd door de Oostoeverweg en een waterzuivering. Direct ten oosten van de locatie ligt het 'Solrec-terrein'. Dit terrein is voorzien van asfaltbetonverharding, deze verharding wordt 'gedeeld' met de Insteechaven. Het Solrec terrein wordt door De Vries & van de Wiel gebruikt als opslagterrein (er vinden geen activiteiten plaats die de onderliggende bodem kunnen beïnvloeden). Een hekwerk scheidt beide terreinen.

De locatie ligt in de aanvliegroute van het nabijgelegen vliegveld 'Den Helder Airport'. Als gevolg hiervan is de maximale hoogte van het depot, na eindafwerking, NAP +10 m. Deze eindhoogte is in de vigerende Wm-vergunning vastgelegd [12].

De locatie betreft een geïsoleerd putdepot, het depot staat niet in directe verbinding met ander oppervlaktewater.

Begin en einde exploitatie

Rijkswaterstaat

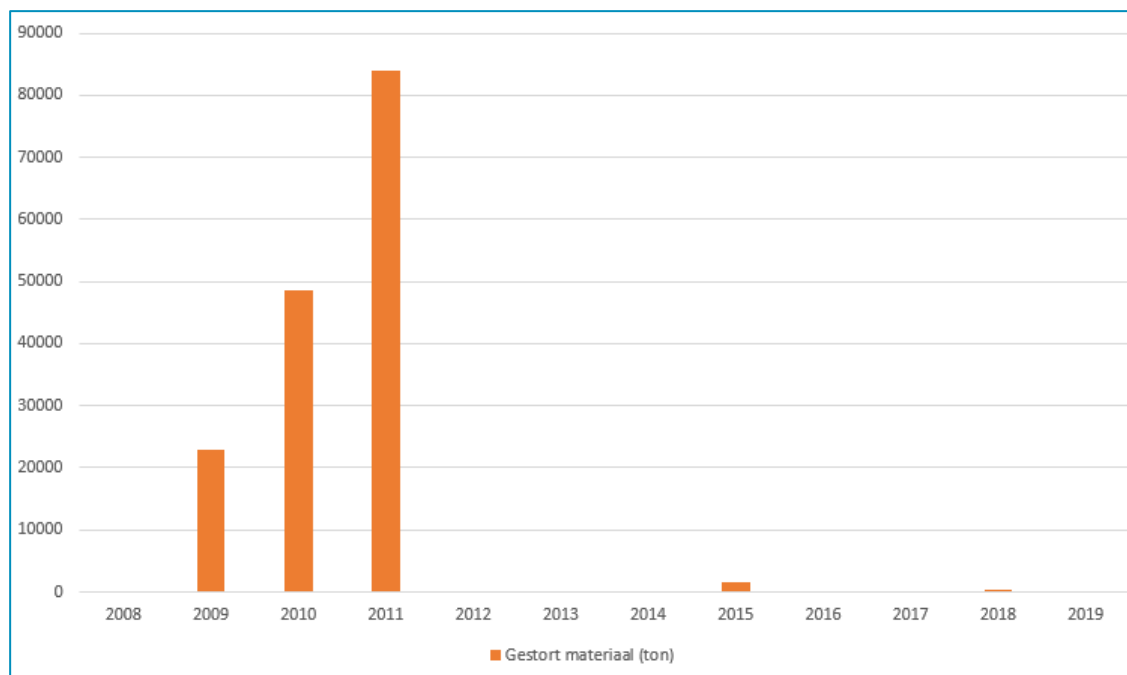
Na afdamming is circa 40.000 m³ baggerspecie tot een hoogte van circa 0,5 m-NAP door Rijkswaterstaat ingebracht (vanaf en tot wanneer is onbekend, in ieder geval voor 2003).

Milieupark Oost

Op 14 juli 2009 is de eerste baggerspecie door Milieupark Oost in de Insteechaven gestort. De laatste partij is op 31 oktober 2018 gestort. In totaal is 157.431 ton baggerspecie gestort, theoretisch circa 101.569 m³ (bij 1,55 ton per 1 m³). Het merendeel van de baggerspecie is in 2010 en 2011 gestort, in 2015 en 2018 zijn de laatste kleine partijen gestort. In figuur 2 is een overzicht gegeven van de gestorte hoeveelheden per jaar.

figuur 2

Jaarlijks gestorte hoeveelheid baggerspecie (ton)

Kwaliteit gestorte baggerspecie

Rijswaterstaat

De kwaliteit van de verschillende partijen die door Rijkswaterstaat zijn gestort is niet bekend. Wel is het aanwezige slib in 1995 (resultaten opgenomen in [4]) en 2002 [3] bemonsterd en geanalyseerd op een breed pakket (metalen, OCB/PCB, EOX, minerale olie, PAK). De gemiddelde samenstelling van PAK en chroom, als maatgevende paramaters, is samengevat in de verificatie van flux-berekening [28] en tevens in onderstaande tabel opgenomen.

tabel 2

Samenvatting kwaliteit ingebrachte RWS-specie [28]

Stof	Gemiddeld gehalte [mg/kg DS]
chroom	25,44
PAK	
naftaleen	0,21
fenanthreen	0,37
anthraceen	0,1
fluorantheen	0,95
benzo(a)anthraceen	0,34
chryseen	0,43
benzo(k)fluorantheen	0,15
benzo(a)pyreen	0,50
benzo(ghi)peryleen	0,27
indeno(1,2,3cd)pyreen	0,25

Milieupark Oost

Volgens de Wm-vergunning [6] is de locatie uitsluitend bestemd voor:

- steekvaste niet reinigbare baggerspecie klasse 3, zijnde niet gevaarlijk afval;
- steekvaste niet reinigbare baggerspecie klasse 4, zijnde niet gevaarlijk afval;
- steekvaste niet reinigbare slibresidu van bewerkte baggerspecie, zijnde niet gevaarlijk afval;
- steekvaste niet reinigbare baggerspecie klasse 3 of 4, verontreinigd met asbest, zijnde niet gevaarlijk afval;
- steekvaste niet reinigbare slibresidu van bewerkte baggerspecie, verontreinigd met asbest, zijnde niet gevaarlijk afval.

De gestorte baggerspecie betrof klasse 3 (13.248 ton) en klasse 4 specie (144.183 ton).

In tabel 3 is de kwaliteit van de ingebrachte specie samengevat [28]. In het nazorgdossier zijn alle gegevens van de door Milieupark Oost gestorte partijen opgenomen.

Stof	Gewogen gemiddeld gehalte [mg/kg DS]	Meegevend gehalte [mg/kg DS]
Metalen		
arseen	11,3	12,53
barium	121,14	135,16
cadmium	1,4	1,54
chroom	39,68	44,98
kobalt	6,42	6,98
koper	128,37	141,58
kwik	2,22	2,61
lood	194,63	214,72
arseen	11,3	12,53
molybdeen	1,81	1,99
nikkel	27,29	29,44
zink	515,11	550,8
PAK		
naftaleen	3,5	4,72
fenanthreen	4,87	5,97
anthraceen	1,75	2,13
fluorantheen	6,16	6,98
benzo(a)anthraceen	2,43	2,71
chryseen	2,42	2,66
benzo(k)fluorantheen	1,31	1,44
benzo(a)pyreen	2,32	2,55
benzo(ghi)peryleen	1,58	1,74
indeno(1,2,3cd)pyreen	1,79	1,96

* PCB's zijn aanwezig in verschillende partijen, gehalten zijn verder niet berekend in [28]. In een partij is OCB aangetoond.

Geometrie

De totale oppervlakte (2D) van het baggerdepot (inrichtingsgrens) bedraagt 2,03 hectare. De platte oppervlakte waar baggerspecie aanwezig is bedraagt circa 1,75 ha. Het overige nazorgoppervlak bestaat uit de oprit aan oostzijde van het baggerdepot en het deel tussen het baggerdepot en het hekwerk om de locatie. De 3D oppervlakte waar baggerspecie aanwezig is bedraagt circa 1,81 ha. De totale 3D oppervlakte van de locatie bedraagt circa 2,09 ha. Er is in totaal 18.635m² folie geleverd in de bovenafdichtingsconstructie verwerkt (inclusief snijverlies).

Er is sprake van één compartiment. De maximale eindhoogte van het depot is 10 m +NAP, inclusief de bovenafdichting. De taluds hebben een helling van 1:3. Een deel van het depot bevindt zich onder maaiveldniveau (maaiveld op circa NAP +2 m).

Door de beperkte ruimte en onder andere de beschermingszone rond de munitiebunkers, aan de noordzijde van de locatie, is geen verharde inspectie-/rijstrook om de locatie binnen de inrichting aanwezig. Een verharde inspectie-/rijstrook rondom de locatie is ook in het nazorgplan 2011 niet opgenomen en ook niet noodzakelijk voor het uitvoeren van de (nazorg)onderhoudswerkzaamheden die op de locatie noodzakelijk zijn.

Het onderhoud vindt plaats vanaf de bovenkant, of vanaf 'opstelplaatsen'. Om de bovenzijde van de locatie te bereiken is aan de zuidoostzijde van de locatie een 'hellingsbaan' aanwezig. De hellingsbaan is voorzien van puingranulaat. Aan de zuidwestzijde is een 'opstelplaats' van stelconplaten aanwezig. Een tweede opstelplaats vormt de asfaltbetonverharding tussen de locatie en het hekwerk aan de oostzijde van de locatie. Via deze verharding kan de noordoosthoek van de locatie worden bereikt.

Een inrichtingstekening van de eindsituatie is opgenomen in tekening A. In tekening B zijn dwarsprofielen van de eindsituatie opgenomen.

Eindbestemming

Het beoogd terrein gebruik per 1 januari 2022 betreft een (gesloten) baggerdepot voorzien van een eenvoudige bovenafsluiting met een deklaag van minimaal 0,8 meter dikte. De deklaag is voorzien van een gesloten grasmat. Naast regulier onderhoud in het kader van de nazorg zijn er geen overige activiteiten op de locatie voorzien [22].

Medio 2021 is de locatie ingezaaid met een grasmengsel (Barenburg mengsel: bermen en talud). Uitgangspunt is dat erbij sluiting van de locatie sprake is van een gesloten grasmat. Er zijn geen struiken/bomen/overige vegetatie anders dan gras op de locatie aanwezig of voorzien.

Om ervoor te zorgen dat derden geen onbevoegd toegang hebben tot de locatie is een hekwerk rondom het depot aanwezig. Ten oosten van de locatie is een hekwerk aanwezig dat de locatie scheidt van het oostelijk gelegen opslagterrein. Naast het hekwerk zijn geen overige 'bewakingsmaatregelen' voorzien. Nabij de hellingbaan (zuidoostzijde locatie) is een toegangshek (schuifpoort) aanwezig. Daarnaast is aan de zuidwestelijke zijde van de locatie een dubbele scharnierpoort aanwezig voor onderhoudswerkzaamheden. Voor de hekwerken is op 14 januari 2022 is een vergunning afgegeven, de vergunning is opgenomen in het nazorgdossier.

In verband met 'zonering explosieven' en maximale hoogte van de locatie in verband met het vliegveld zijn ook in de verdere toekomst geen activiteiten op de locatie voorzien. Eventuele toekomstige bestemmingswijzigingen dienen te voldoen aan de geldende Wet- en regelgeving en worden in samenspraak met de terreineigenaar (gemeente Den Helder) en de nazorgverantwoordelijke (provincie Noord-Holland) verder vormgegeven.

1.3

Bodemopbouw

Er zijn verschillende geohydrologische rapporten beschikbaar ([1],[3],[10],[15], [28]). Voor de beschrijving van de bodemopbouw en geohydrologie (paragraaf 1.4) is aangesloten bij het meest actuele rapport. Dit rapport is uitvoerig besproken met de provincie Noord-Holland.

Bovenste watervoerend pakket

Het 'bovenste' watervoerend pakket komt in het gebied slechts voor ten westen van het Noordhollandsch Kanaal, waar het direct op de deklaag ligt. Het pakket is opgebouwd uit eolische en mariene matig grove tot grove zanden, afgezet tijdens het Holoceen. Ter hoogte van het depot is dit bovenste watervoerend pakket afwezig.

Slecht doorlatende 'deklaag'

De slecht doorlatende 'deklaag' komt in het gehele gebied voor en bestaat uit fijne slibhoudende zanden en klei met plaatselijk veeninschakelingen en keileem. Stratigrafisch maken deze afzettingen deel uit van de Westland Formatie, de Formatie van Twente, de Eem Formatie en de Formatie van Drenthe. De dikte ter plaatse van de Oostoever bedraagt 15 tot 25 m. Ten oosten van het Noordhollandsch Kanaal wordt deze laag niet bedekt door de afzettingen die het bovenste watervoerend pakket vormen. De slecht

doorlatende laag is ten oosten van het kanaal dan ook als een deklaag te beschouwen, terwijl ten westen van het kanaal het een slecht doorlatende laag tussen 2 watervoerende pakketten betreft.

Om meer inzicht te krijgen in de opbouw van de deklaag is in de actualisatie van de verspreidingsberekeningen [28] een aantal boringen tot een diepte van NAP -6 m geraadpleegd. De veenlagen in het profiel variëren in aanwezigheid en dikte. In tabel 4 is de lokale bodemopbouw opgenomen.

tabel 4

Lokale bodemopbouw aan de hand van boringen rondom het depot (bovenste deel deklaag)[28]

Grondsoort	Bovenzijde grondlaag [m NAP]	Onderzijde grondlaag [m NAP]
fijn zand (leem)	maaiveld	-1
klei (sterk zandig)	-1	-2,5
veen	-2,5	-3,5
klei	-3,5	-5
veen	-5	-5,5
fijn zand	-5,5	-20
eerste watervoerende pakket	-20	-250

* niveau naastgelegen weg, circa 2 m NAP

Depot

In het depot zijn 7 boringen uitgevoerd. In boring 8.1 is de (vermoedelijke) onderzijde van het depot aangetroffen op NAP -2,65 m. In boring 6.1 is de vermoedelijke onderzijde van het depot op een diepte van circa NAP -2,0 m aangetroffen [15]. Het depot heeft lokaal een hoogte van NAP +10 m.

Eerste watervoerend pakket (onderste watervoerend pakket)

Het eerste watervoerend pakket is samengesteld uit overwegend matig grove tot grove zanden met vooral bovenin plaatselijk fijne slibhoudende zanden en kleilagen. De afzettingen behoren tot verschillende formaties (Formaties van Tegelen, Harderwijk, Enschede, Urk, Sterksel, Kreftenheye, Drenthe, Eem en Twente). In de kop van Noord-Holland wordt lokaal 1 of 2 scheidende lagen aangetroffen binnen het eerste watervoerend pakket, waardoor dit wordt opgedeeld in een aantal watervoerende lagen. Op de bergingslocatie worden deze scheidende lagen binnen het eerste watervoerend pakket niet verwacht. De totale dikte van het eerste watervoerend pakket is meer dan 200 meter. De top van het eerste watervoerend pakket bevindt zich bij het depot op een diepte van circa NAP -20 m.

Slecht doorlatende basis

De slecht doorlatende basis begrenst het geohydrologische systeem aan de onderzijde. Deze basis is opgebouwd uit een complex kleien en overwegend slibhoudende zanden, welke deel uitmaken van de Formatie van Oosterhout, Maassluis en Tegelen. In het studiegebied wordt de basis (bovenkant Formatie van Maassluis) aangetroffen op circa NAP -250 meter.

In tabel 5 is de geohydrologische opbouw samengevat [28].

tabel 5

Geohydrologische opbouw kop van Noord-Holland [28]

Pakket	Formaties	Weerstand of doorlaatvermogen	Diepte
Deklaag	formaties van Westland/ Twente/ Eem/ Drenthe	c > 10.000 dagen*	maaiveld (circa NAP)** tot NAP -20 m
eerste watervoerende pakket	formaties van Tegelen/Harderwijk/ Enschede/Urk/Sterksel/Kreftenheye/Drenthe/ Eem/Twente	kD = 5.000 tot 7.000 m ² /dag	tot NAP -250 m
geohydrologische basis	formatie van Tegelen/ Oosterhout/ Maassluis		dieper dan NAP -250 m

* voor de kop van Noord-Holland

** maaiveld ter plaatse van de locatie circa 2 m NAP (niveau naast gelegen weg)

Klink en zetting

Met betrekking tot de klink van het baggerdepot zijn berekeningen uitgevoerd [1]. De klink van de baggerspecie is afhankelijk van de opgebrachte hoogte aan baggerspecie en het droge stofgehalte van de baggerspecie. De maximale laagdikte in het midden van het baggerdepot bedraagt circa 13 m. De verwachte klink is geraamd tussen de 0,3 en 1,8 m [1]. De klink zal in het midden van de Insteekhaven het grootst zijn en naar de zijanten afnemen als gevolg van het afnemen van de storthoogte. De gestorte baggerspecie in de Insteekhaven is steekvaste baggerspecie en is na aanbrengen verdicht door het materieel dat de aanvoer verzorgd [1].

Verwacht wordt dat het grootste deel van de klink tijdens exploitatie van het baggerdepot heeft plaatsgevonden. Er zijn geen klinkmetingen uitgevoerd in de periode na exploitatie (31 oktober 2018) en voor de aanleg van de bovenafdichting. In de eerste zes jaar na de aanleg van de bovenafdichting zijn jaarlijkse metingen voorzien met zakbakens op de folie om te controleren of er geen sprake is van ongelijkmatige zetting (totaal van zetting ondergrond en klink bagger). In tabel 6 zijn de beschikbare metingen opgenomen.

tabel 6

Zettingsmetingen na aanleg bovenafdichting

Zakbaak	Coördinaten	04-03-21	11-12-21	Zetting
Zakbaken 1	114647,549755	10,72	10,64	0,08
Zakbaken 2	114650,549727	10,73	10,65	0,08
Zakbaken 3	114705,549746	10,71	10,59	0,12
Zakbaken 4	114736,549730	10,47	10,41	0,06
Zakbaken 5	114758,549757	10,42	10,30	0,12
Zakbaken 6	114771,549739	10,87	10,67	0,20
Zakbaken 7	114808,549730	10,34	10,15	0,19
Zakbaken 8	114804,549748	10,63	10,43	0,20

Behalve klink van de baggerspecie kan het gewicht van het baggerdepot leiden tot zetting aan de aangrenzende (hoog)waterkeringen en ondergrond. Informatie over de mogelijke zetting aan deze keringen is berekend in het Geotechnisch onderzoek [1] en aanvullend beschreven in een notitie van Witteveen+Bos [10]. Uit de resultaten blijkt dat zetting op de kruinen van de dijken circa 0,02 - 0,05 m bedraagt. Voor de locatie is in 2005 een keurontheffing (zie nazorgdossier) afgegeven voor het oprichten van een (definitief) baggerdepot. In de ontheffing staat vermeld dat de Westelijke dijk (secundaire dijk), namelijk de toerit naar het marine terrein, gemonitord diende te worden tijdens de fase waarbij de meeste zetting te verwachten zou zijn, namelijk tijdens het 'vullen' van de Insteekhaven (periode 2009 t/m 2011).

Deze monitoring heeft niet plaatsgevonden. Om het 'dossier te kunnen sluiten' heeft MPO begin 2021 contact opgenomen met HHNK. Aangezien er uit het geotechnisch rapport naar voren is gekomen dat er geen tot maximaal 2 cm zetting was te verwachten en het feit dat de westelijke dijk/toerit marine terrein eind 2020 volledig is gerenoveerd is door MPO voorgesteld om dit dossier te sluiten. Op 7 mei 2021 heeft HHNK ingestemd met dit voorstel. De (email) correspondentie hierover is opgenomen in het nazorgdossier.

1.4

Geohydrologie

De regionale stroming van het grondwater in de kop van Noord-Holland (stijghoogte eerste watervoerend pakket ligt op de locatie ongeveer op NAP) is in de richting van de Wieringermeerpolder (stijghoogte eerste watervoerend pakket is daar circa NAP -5 m). Lokaal en ondiep wordt de stroming bepaald door de gehandhaafde peilen aan de buitenzijden van de Balgzandpolder, het peil van de Waddenzee en de grondwaterstanden in de polder. Aangezien in de Balgzandpolder geen bemaling plaatsvindt (maar overtollig water onder vrij verval wordt geloosd), zal weinig of geen kwel optreden in de polder [28].

Ter hoogte van het depot stroomt het grondwater in westelijke richting en kwelt voor een groot deel op in het Noordhollandsch Kanaal. Het grondwater wordt gevoed aan de oostzijde van de insteekhaven vanuit de Waddenzee en door het neerslagoverschot. De insteekhaven wordt slechts door een zeedijk gescheiden van de Waddenzee, waar het waterpeil fluctueert met het getij.

In 2002 [3] is op basis van metingen vastgesteld dat de variaties in waterstand op de Waddenzee nauwelijks variatie in stijghoogtes en grondwaterstroming bij het depot veroorzaken. Het grondwater rondom het depot heeft een zout karakter. Zoet water wordt alleen zeer ondiep in de ondergrond aangetroffen. Door de aanwezigheid van zout grondwater kan dichtheidsstroming optreden.

Het (zoete) oppervlaktewater rondom de locatie (Noordhollandsch Kanaal ten westen en Balgzandkanaal ten zuidoosten van de locatie heeft een vast peil van NAP -0,40 m. De locatie ligt in de Balgzandpolder, in deze polder wordt geen vast peil gehanteerd. Wel vindt middels een aantal watergangen vrije afwatering richting het Balgzandkanaal plaats.

Stromingsrichting [28]

De grondwaterstanden rondom het depot zijn gemonitord vanaf 2009. Op basis van de gemiddelde grondwaterstanden in de ondiepe (rond NAP -5 m) peilbuizen is duidelijk te zien dat de grondwaterstanden aan de oostzijde hoger zijn dan aan de westzijde [28]. Hierbij laat peilbuis 3.1. (aan de zuidwestzijde) de laagste grondwaterstand zien. De grondwaterstroming is dan ook van de oost- naar de westzijde van het depot, met een stromingsrichting van oost-noord-oosten naar west-zuid-westen. Ook de diepere filters (rond NAP -10 m) laten een vergelijkbaar beeld zien, wat stromingsrichting betreft. De filters bovenin het watervoerende pakket (rond NAP -20 m) laten een westelijke stroming zien.

Infiltratie/Kwel [28]

Uit het hydrologisch onderzoek uit 2002 [3] blijkt dat ter plaatse van de Balgzandpolder er weinig of geen kwel plaatsvindt. Bij vergelijking van de verschillende filters op verschillende diepten bij peilbuis 3, is een licht kwelstroom waarneembaar [28].

Aan de oostzijde van het depot is infiltratie zichtbaar vanuit de deklaag naar het WVP (verschil 2e en 3e Filters, [28]).

Modellerings

In 2022 is op basis van een grondwatermodel een analyse van de grondwaterstroming gemaakt [28]. Uit de vergelijking van gemeten en berekende grondwaterstanden blijkt dat het globale beeld (hogere grondwaterstanden aan de oostzijde en lagere grondwaterstanden richting het kanaal) door het model juist wordt berekend. Wel treden er lokaal afwijkingen op. De berekende grondwaterstanden in de deklaag laten zien dat het grondwater ter hoogte van het depot richting het Noordhollandsch Kanaal stroomt, wat wordt veroorzaakt door het verschil in (gemiddeld) peil in de Waddenzee en het peil in het Noordhollandsch Kanaal. Oostelijk van het depot stroomt grondwater richting Waddenzee. In het eerste watervoerend pakket is de grondwaterstroming westelijk gericht, vanaf de Waddenzee.

De grondwaterstromingsgradiënt over het depot is 15 cm op 188 m voor de deklaag. Bij een kh-waarde van 1 m/d en een porositeit van 0,35 betekent dit een effectieve horizontale grondwaterstromingssnelheid in de deklaag van 0,83 m/jaar. De grondwaterstromingsgradiënt over het depot is 5 cm op 155 m voor het 1e watervoerend pakket. Bij een kh-waarde van 25 m/d en een porositeit van 0,35 betekent dit een effectieve horizontale grondwaterstromingssnelheid van 8,41 m/jaar in het watervoerend pakket richting het Noordhollandsch Kanaal.

Vanuit de deklaag onder het depot treedt infiltratie op naar het onderliggend watervoerend pakket. In de directe omgeving van het Noordhollandsch Kanaal kwelt het grondwater vanuit het eerste watervoerende pakket en vanuit de deklaag op naar het kanaal.

De snelheid van verspreiding van verontreinigingen in het eerste watervoerend pakket is, naast de grondwaterstromingssnelheid afhankelijk van de karakteristieken van de verontreinigingen, de hydrogeochemische condities en de overige kenmerken van het doorstroomd medium. Verontreinigingen waarbij geen retardatie optreedt verspreiden zich met dezelfde snelheid als het grondwater.

1.5 **Oppervlaktewater**

Bij oppervlaktewater wordt onderscheid gemaakt tussen lokale watergangen en regionaal oppervlaktewater.

Lokale watergangen zijn niet aanwezig. Aan de noordzijde is een greppel aanwezig, deze greppel staat niet in verbinding met omliggende watergangen. Periodiek staat, onder invloed van neerslag, veel water in deze greppel. Dit kan leiden tot wateroverlast aan de oostzijde van de locatie en het naastgelegen Solrec-terrein.

Regionaal gezien is de Insteekhaven omringd door water. Aan de oostzijde van de Insteekhaven ligt de Waddenzee en aan west- en zuidoostzijde is het oppervlaktewater van het Noordhollandsch Kanaal en het Balgzandkanaal. Het oppervlaktewater staat niet in directe verbinding met het baggerdepot. In het Noordhollandsch Kanaal en het Balgzandkanaal wordt een peil van NAP -0,4 m gehandhaafd.

1.6 **Bodemkwaliteit**

Nulsituatie

De kwaliteit van de bodem onder en rondom het baggerdepot is in 2003 en 2009 bepaald in twee nulsituatieonderzoeken [4],[8]. De doelstelling van deze onderzoeken was het vaststellen van de nul situatie voor wat betreft de chemische samenstelling van de bodem (grond maar met name grondwater) voor aanvang van de exploitatie van de stortlocatie door MPO. Ten tijde van deze nulsituatieonderzoeken was al baggerspecie van Rijkswaterstaat geborgen. Daarnaast kunnen mogelijk andere activiteiten in de insteekhaven voordat deze is gedempt het grondwater hebben beïnvloed. Behalve enkele metingen van de grondwaterkwaliteit in 1993 en 1994 zijn er geen metingen die inzicht geven in de grondwaterkwaliteit van de omgeving van het depot voorafgaand aan alle activiteiten

Uit het onderzoek uit 2003 [4] blijkt dat er met name lichte verontreinigingen met metalen, PAK en minerale olie in de bovengrond, ondergrond en het grondwater ter plaatse van de Insteekhaven voorkomen. Daarnaast is in het freatische grondwater de interventiewaarde van kwik en chroom overschreden. Daarnaast zijn in het eerste watervoerend pakket een licht verontreiniging met benzeen en een matige verontreiniging met zink aangetroffen.

In 2009 [8] is voor aanvang van de exploitatie het grondwater rondom de insteekhaven bemonsterd (verificatieonderzoek). Hieruit blijkt dat met name barium en chloride in sterk verhoogde concentraties voorkomen in het (bovenstroomse) grondwater. Tevens is het grondwater plaatselijk licht verontreinigd met chroom en kwik en zijn verschillende PAK-verbindingen boven de rapportagegrens van het laboratorium aangetroffen.

Actuele bodemkwaliteit

In de exploitatiefase van Milieupark Oost is de grondwaterkwaliteit van het zowel het uittredend als inkomend grondwater ter plaatse van de Insteekhaven gemonitord. Conform de Wm-vergunning (art. 3.1.9) vormt het bij de aanvraag ingediende monitoringsplan uit 2002 [2] de basis voor deze monitoringsronden.

Ondanks dat het monitoringsplan spreekt over analyse op gidsstoffen is de afgelopen jaren op een uitgebreider pakket geanalyseerd. Hierdoor is een uitgebreide database beschikbaar met analyseresultaten van de afgelopen jaren. Conform Wm-vergunning (art. 1.15.1) moeten de resultaten eenmaal per drie jaar gerapporteerd worden aan Bevoegd Gezag. In de praktijk is dit halfjaarlijks tot jaarlijks gebeurd. De rapportages zijn opgenomen in het nazorgdossier.

In de periodieke voortgangsrapportages is een overschrijdingentabel opgenomen. In deze tabel worden alle stoffen/stofgroepen die de afgelopen jaren boven de rapportagegrens zijn aangetoond weergegeven. Een groot aantal stoffen uit het huidige analysepakket zijn de afgelopen jaren (nagenoeg) niet aangetoond of niet onderscheidend ten opzichte van de referentiepeilbuis. In tabel 7 is dit samengevat. In de tabel is, voor de periode 2011-2021, het volgende aangegeven:

- Of een parameter tijdens de periodieke monitoringsronden in één of meerdere peilbuizen is aangetoond boven de rapportagegrens.
- Zo ja, is dit structureel of incidenteel:
 - Incidenteel (tot en met 4 keer en niet opeenvolgend in dezelfde peilbuis).
 - Structureel (meer dan vier keer, ook in verschillende peilbuizen).
- Indien structureel is gekeken of de parameter onderscheidend is ten opzichte van de grondwaterkwaliteit stroomopwaarts.

Parameter	Aangetoond in periode 2011-2021	Incidenteel/structureel	Onderscheidend
Macroparameters			
chloride	ja	structureel	nee
bicarbonaat	ja	structureel	nee
vluchtige aromatische koolwaterstoffen			
benzeen	ja	incidenteel (1 keer)	
tolueen	ja	incidenteel (1 keer)	
ethylbenzeen	nee		
xylene	ja	incidenteel (1 keer)	
styreen	nee		
zwere metalen			
arseen	ja	structureel	ja
barium	ja	structureel	nee
cadmium	nee		
chromium	ja	structureel	ja
cobalt	ja	structureel	ja
koper	ja	incidenteel (1 keer)	
kwik	ja	structureel	ja
lood	nee		
molybdeen	ja	incidenteel (1 keer)	
nikkel	ja	incidenteel (4 keer)	
zink	ja	structureel	ja
PAK	ja	structureel	ja*
EOX	ja	incidenteel (4 keer)	
VOCL	nee		
PCB	ja	incidenteel (1 keer)	
OCB	ja	incidenteel (2 keer)	
cyaniden (vrij en complex)	ja	incidenteel (3 keer)	
minerale olie	nee		

* In de monitoringsrapportages is naar de somparameter van PAK gekeken, er is geen verdere uitsplitsing gemaakt naar individuele PAK-verbindingen.

In de periodieke monitoringsrapportages is niet specifiek ingegaan op de evaluatie van de berekende verspreiding. Om hier alsnog invulling aan te geven is in 2021/2022 een verificatie van de flux uitgevoerd [28]. Bij de verificatie zijn op basis van de gemiddelde kwaliteit van de ingebrachte baggerspecie (zowel door Rijkswaterstaat als door Milieupark Oost), de beschikbare analyseresultaten van de grondwatermonitoring en de geohydrologie en bodemopbouw de verspreidingsberekeningen uit 2002

geactualiseerd. De berekende emissie is getoetst aan het in het Beleidspunt Verwijdering Baggerspecie opgenomen toetsingskader.

Bij toetsing van de berekende verontreinigingsflux voor de meest kritische parameter (naftaleen) vanuit de Insteekhaven te Den Helder naar de ondergrond, is aangetoond dat deze flux de komende 5.000 jaar boven de in het Beleidsstandpunt Verwijdering Baggerspecie aangegeven maximale emissie ligt. Op basis van de grondwatermodellering en de verspreidingsberekeningen blijkt dat na 10.000 jaar het volume van het door naftaleen tot boven de streefwaarde beïnvloed gebied kleiner is dan het depotvolume. Hiermee wordt voldaan aan het volume-criterium uit het Beleidsstandpunt verwijdering baggerspecie.

In de peilbuizen M4.1 en M5.1 worden stijgende naftaleen gehalten verwacht voor minimaal de komende 100 jaar, wat betekent dat verontreinigingsflux uit het depot hier van invloed is. In de diepere filters bij peilbuis 5 is een lichte stijgende trend van chroom en kobalt vastgesteld. De naftaleen-berekeningen laten echter een afname van de verontreinigingsflux vanuit het depot naar de diepere peilbuizen (M4.2, M5.2, M5.3) zien. De oorzaak van de toegenomen gehalten chroom en kobalt bij peilbuis 5 is dan ook onduidelijk.

Gezien de stromingsrichting van het grondwater (van oost naar west) heeft de bestaande damwandconstructie aan de oostzijde van het depot geen nadelige invloed op de verspreiding van verontreinigingen vanuit het depot naar de ondergrond [28].

PFAS

Vanuit de waterbodemonderzoeken van de verschillende partijen gestorte bagger zijn geen gegevens over PFAS beschikbaar, ten tijde van de waterbodemonderzoeken was PFAS nog geen aandachtspunt. PFAS maakt ook geen onderdeel uit van het analysepakket van de reguliere grondwatermonitoring dat de afgelopen jaren is uitgevoerd. Om inzicht te krijgen in de actuele grondwaterkwaliteit met betrekking tot PFAS zijn in 2022 een aantal peilbuizen (M1.1, M3.1 en M4.1) rondom de locatie bemonsterd. De grondwatermonsters zijn geanalyseerd op PFAS-verbindingen. In geen van de grondwatermonsters zijn PFAS-verbindingen boven de rapportagegrens aangetoond. Het analysecertificaat is opgenomen in het nazorgdossier.

1.7

Juridische aspecten

Vergunningen

Op de locatie zijn de onderstaande vergunningen van kracht:

Omgevingsvergunning

- Wet milieubeheer vergunning (oprichtingsvergunning), Provincie Noord-Holland, 2006-25492, 29 mei 2006
- Wijziging Wm-vergunning (wijziging eindhoogte), Provincie Noord-Holland, 2011-15575, 21 maart 2011
- Wijziging Wm-vergunning (afwerking stortplaats), Provincie Noord-Holland, 2011-16462, 22 maart 2011

Watervergunningen (lozing)

- Wvo-vergunning: d.d. 1 juni 2006, kenmerk 06.5785.

Beschikkingen Wet bodembescherming

Er zijn geen beschikkingen voor gevallen van bodemverontreiniging afgegeven.

Overige relevante juridische aspecten

Keurontheffing

- Ontheffing, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, 05.21515, 26 september 2005

Gestuurde boring

- Besluit op aanvraag omgevingsvergunning, gemeente Den Helder, AU20.02648, 22 oktober 2020
- Melding voor kabel/leiding, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, 20.0802047, 19 augustus 2020

Peilbuizen

- Melding van 3 peilbuizen (*peilbuizen 1.1, 1.2 en 1.3*) op 1 monitoringspunt in de beschermingszone A van een Primaire waterkering.

Hekwerk rondom het depot

- Omgevingsvergunning (activiteit bouwen van een hekwerk), gemeente Den Helder, AU21.02730, 14 januari 2022

De inrichtingsgrens uit de Wabo-vergunning wordt als begrenzing voor het nazorgplan gebruikt. Voor eventuele voorzieningen buiten de inrichtingsgrens, zoals peilbuizen en leidingen, wordt door de provincie Noord-Holland een zakelijk recht gevestigd met de desbetreffende terreineigenaar.

Op en rond het baggerdepot zijn voorzieningen aangebracht, waarvan een aantal periodiek gecontroleerd of onderhouden dient te worden om het functioneren van de milieubescherpende voorzieningen als geheel te kunnen waarborgen. In dit hoofdstuk worden alle milieutechnische voorzieningen en -maatregelen beschreven.

2.1 Civieltechnische voorzieningen

Op basis van de geotechnische berekeningen [1] zijn geen civieltechnische voorzieningen noodzakelijk. Op de locatie is aan de oostkant een damwandconstructie aanwezig. Deze damwandconstructie is tijdens de vulling van het depot door Rijkswaterstaat gebruikt als overloop voor overtollig water tijdens het inbrengen van de specie en hebben geen milieutechnisch beschermende functie. Ondanks dat de damwandconstructie geen milieutechnisch beschermende functie hebben is in de verificatie van de flux [28] beoordeeld of de damwandconstructie van invloed kunnen zijn op de berekende flux, dit is niet het geval. De damwandconstructie is vanaf maaiveld niet meer zichtbaar en worden in de nazorg niet vervangen, aangezien de functie is vervallen.

2.2 Retourwaterbehandeling

Retourwaterbehandeling is niet van toepassing voor de locatie. Op de Insteekhaven is geen percolaatdrainage of retourwaterafvoer aanwezig. Er is enkel steekvaste baggerspecie gestort, waardoor er geen consolidatiewater in grote hoeveelheden werd gevormd.

2.3 Afdeklaag en hemelwateropvang/afvoer

2.3.1 Bovenafdichting (CNS, 1.2.4)

In de vergunningaanvraag [5] bijgevoegde geohydrologische rapport [3] is op basis van berekeningen aangegeven dat aan de onderzijde van de berging water zal uitreden met daarin opgeloste verontreinigingen, hetgeen de grondwaterkwaliteit in de directe omgeving kan beïnvloeden. Berekeningen over een periode van 10.000 jaar met een worst-case scenario laten zien dat een verontreinigingspluim zich uitspreidt tot een diepte van maximaal NAP -20 m en zich voornamelijk tussen het depot en het Noordhollandsch kanaal bevindt. In het Beleidsstandpunt Verwijdering Baggerspecie is voor de grootte van het toelaatbaar beïnvloed gebied (ten gevolge van emissies uit de baggerspeciéstortplaats) een gebied met een inhoud ter grootte van de inhoud van de stortplaats richtinggevend. Het toelaatbaar beïnvloed gebied is het (in een inrichtings-MER) berekende gebied waarbinnen streefwaarden worden overschreden na een periode van 10.000 jaar. In een situatie zonder bovenafdichting is het berekend verontreinigd volume tot boven de streefwaarde aanmerkelijk meer dan het depotvolume (berekend is een verontreinigingspluim die 22,1 maal groter is dan het depotvolume na 10.000 jaar). Dit verspreidingsgedrag geldt voor een situatie zonder bovenafdichting en zonder afbraak van verontreinigingen.

Voor een situatie met bovenafdichting (maximaal 20 mm lekkage per jaar) wordt de percolatie van water door het depot sterk beperkt en daarmee de grootte van de verontreinigingspluim in het grondwater. Het totaal volume van de verontreinigingspluim (na 10.000 jaar op basis van een worst-case scenario) is voor deze variant berekend op 3,6 maal het depot volume [3]. Verwacht wordt dat, indien uitgegaan wordt van een meer gemiddelde situatie (meer gemiddeld scenario) het verontreinigd volume na 10.000 jaar minder zal zijn. Als daarnaast de rol van afbraak van verontreinigingen wordt meegenomen, zal de omvang van de verontreinigingspluim zeer klein of afwezig zijn.

Op basis van bovengenoemde berekeningen is in artikel 3.1.2 van de Wm-vergunning [6] opgenomen dat een bovenafdichting aangebracht dient te worden. Betreffend voorschrift is in 2011 gewijzigd [13]. Op basis van het gewijzigde voorschrift dient de stortplaats te worden voorzien van een dichte eindafwerking, zoals omschreven in de "Richtlijnen voor dichte eindafwerking op afval- en reststoffenbergingen". In afwijking hierop hoeft geen minerale afdichting te worden toegepast in de eindafwerking. Op basis van het gewijzigde voorschrift 3.1.14 [13][12] mag de helling van de taluds niet steiler zijn dan 1:3. De hoogte van de afgewerkte stortplaats mag niet meer bedragen dan NAP +10 m [12].

Bovengenoemde berekeningen zijn gemaakt voorafgaand aan de exploitatie door Milieupark Oost. Om deze reden is in de berekeningen een aanname gedaan over de kwaliteit van de bagger die in de exploratiefase wordt gestort. Na aanleg van de bovenafdichting zijn de flux-berekeningen geverifieerd [28], hierbij is de daadwerkelijke kwaliteit van de gestorte bagger door Rijkswaterstaat en Milieupark Oost in de berekeningen meegenomen. Uit deze verificatie blijkt dat in de huidige situatie met bovenafdichting na 10.000 jaar het volume van het door naftaleen tot boven de streefwaarde beïnvloed gebied kleiner is dan het depotvolume (zonder rekening te houden met afbraak).

In de periode oktober 2020 - januari 2021 is de gehele stortplaats van een bovenafdichting voorzien. Hiervoor is een bestek opgesteld [18]. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied heeft het ontwerp van de bovenafdichting op 12 oktober 2020 goedgekeurd [19].

Het aanbrengen van de steunlaag (zand) en de afdeklaag (grond), als onderdelen van de afdichtingsconstructie van de bovenafdichting, is uitgevoerd door aannemingsbedrijf de Vries & van de Wiel te Amsterdam. Het vervaardigen van de 4 (vier) PE-HD doorvoerconstructies is uitgevoerd door het kunststofverwerkende bedrijf Beuker Special Products te Opmeer. Het aanbrengen van de drainagemat Enkadrain ZB 350 en de PE-HD folie (dikte 2,0 mm), inclusief de geprefabriceerde doorvoerconstructies, als onderdelen van de afdichtingsconstructie van de bovenafdichting, is uitgevoerd door Cofra B.V. te Amsterdam. Het aanbrengen van de afdichtingsconstructie is onder toezicht van QS Inspection uitgevoerd.

De opbouw van de gerealiseerde bovenafdichting is als volgt (van onder naar boven):

- (ontluchting/ontgassing)
- een minerale steunlaag van zand;
- 2 mm HDPE folie (geprofileerd en geruwd);
- een hemelwaterdrainage laag (hemelwaterdrainagemat);
- afdekgrond met vegetatie (dikte variabel, tussen de 0,8 en 1,0 m).

De totale oppervlakte van de bovenafdichtingsconstructie bedraagt circa 18.635 m² (betreft de geleverde folie, inclusief snijverlies). De taluds zijn niet steiler afgewerkt dan 1:3. De maximale eindhoogte bedraagt NAP +10 m. In tekening C zijn revisietekeningen opgenomen van de aangelegde bovenafdichtingsconstructie, inclusief detailtekeningen.

Nadere beschrijving bovenafdichting

Ontluchting/ontgassing

Het percentage organisch materiaal in de verwerkte partijen is beperkt, hierdoor is de verwachte methaanproductie laag. Om dit te toetsen is methaanproductie in het stortcompartiment in de tijd geprognoseerd met behulp van het Afvalzorg Multifase Stortgasmodel. Dit model is door Afvalzorg ontwikkeld, gebaseerd op IPCC standaarden en gefit met velddata. Met dit model is het mogelijk op basis van het afvalaanbod en samenstelling van het afval over de exploitatieperiode, een prognoseberekening te maken van de methaanproductie in de tijd.

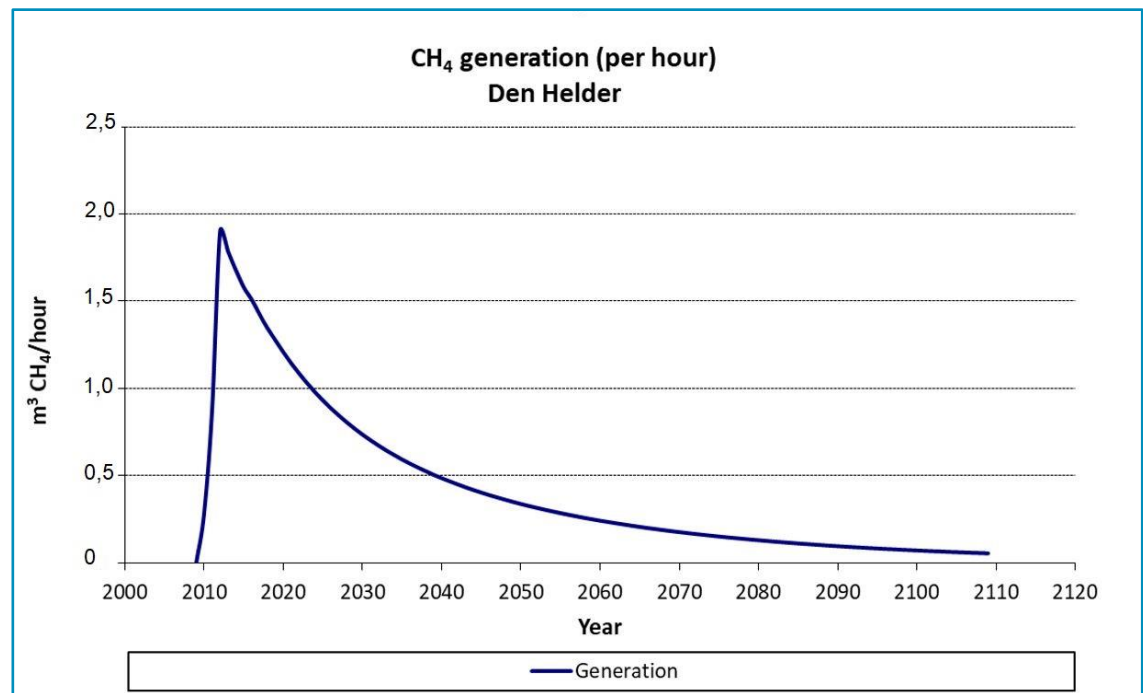
Uitgangspunten voor de prognoseberekening van de methaanproductie in het model zijn onder andere:

- het afval aanvoerscenario van de stortplaats;
- de afval categorieën en de samenstelling daarvan;
- de verschillende afbraaksnelheden per afvalcategorie;
- opening van het baggerdepot in 2009;
- sluiting van het depot in 2018;
- 157.430 ton bagger gestort.

De methaanproductieprognose in de tijd voor het depot is grafisch weergegeven in onderstaande figuur. De methaanvorming in 2021 wordt op basis van de modelberekeningen geschat op circa 1,1 m³ CH₄/uur en neemt de komende jaren verder af. De gemodelleerde piek methaanvorming lag op 1,9 m³ CH₄/uur in het jaar 2012.

figuur 3

Gemodelleerde methaanvorming

Aanvullend is op 29 april 2020 is een surface screening uitgevoerd over het gehele oppervlak van het depot om eventuele hotspots te kunnen detecteren. Een hotspot is een plek waar een voorkeurskanaal is waardoor het stortgas via die weg emitteert. Met behulp van een Huberg Laser One is in een grid over het depot heen gelopen. Deze Laser One meet de concentratie methaan en heeft een bereik van 1 ppm tot 100 %, met een detectielimiet van 0,3 ppm. GPS data en methaanwaarden worden gelijktijdig gelogd waardoor het mogelijk de gemeten waarden te plotten op een landkaart. Op de locatie is over het algemeen geen waarde boven de 20 ppm gedetecteerd. Enkel bij een (inmiddels vervallen) pompput aan de zuidoostzijde van de locatie werd 20-30 ppm CH₄ gedetecteerd. Een kaart met daarop de gemeten CH₄ waarden is opgenomen in bijlage B.

Gezien de zeer lage verwachte methaanvorming (circa 1,1 m³ CH₄/uur in 2021) en dat er geen hotspots zijn gedetecteerd, is het aanleggen van actieve stortgasvoorzieningen niet noodzakelijk. Er kan volstaan worden met een passief systeem. Voor de afvoer van gevormd stortgas is in het midden van het bovenvlak een stortgasdrainageleiding (160 m, strabusil 119/100mm) aangelegd in een strook van granulair materiaal. Op de stortgasdrainageleiding zijn twee ontgassingspunten aangesloten, via deze ontgassingspunten kan gevormd stortgas via de drainagemat passief vrijkomen.

Op 15 april 2022, na aanleg van de bovenafdichting, zijn op de locatie stortgasmetingen uitgevoerd. Hiervoor zijn de locaties van de ontgassingspunten met GPS uitgezet. Ter plaatse van de twee ontgassingspunten en op 1 en 5 meter afstand (vier zijden in de lengte en breedte van het depot) is met een lans de bodemlucht op circa 0,5 meter diepte bemonsterd. Met de GEM is de methaanconcentratie

gemeten. Op geen van de 18 meetpunten is methaan aangetoond. De ontgassingspunten sluiten aan op de hemelwaterdrainagematten, via de weg van de minste weerstand kan methaan ook uittreden via de verzameldrainages. Om deze reden zijn de van de verzameldrainages ook methaanmetingen uitgevoerd, ook hier is geen methaan aangetroffen.

Alle voorzieningen liggen onder het maaiveld en grotendeels onder de folie. Onderhoud aan het ontluchting-/ontgassingssysteem is niet noodzakelijk.

Minerale steunlaag

Voorafgaand aan het aanbrengen van de steunlaag is de baggerspecie geëgaliseerd en geprofileerd. Hierna is een steunlaag van zand aangebracht van ten minste 0,3 m (verdicht). De kwaliteit van het zand is schoon, maximale korrelgrote is 3 mm. De minerale steunlaag is vrij van scherpe delen. De steunlaag is door KWS gecontroleerd, de verdichting voldoet aan de gestelde eisen (zie nazorgdossier).

De steunlaag heeft gediend als werkvloer voor de bovenliggende lagen (klankbordfunctie). Tevens beschermt de steunlaag de bovenliggende lagen tegen indringing van voorwerpen vanuit het baggerdepot. Door QS Inspection is vastgesteld dat de ondergrond voldoet aan de eisen zoals gesteld in de specificaties [27].

Synthetische afdichtingslaag

Op de minerale steunlaag is een HDPE folie met een dikte van 2 mm aangebracht (GSE HD FrictionFlex, 18.655 m² geleverd). De folie is aangelegd door Cofra conform de vigerende folieprotocollen. Door QS Inspection zijn verschillende kwaliteitscontroles uitgevoerd, hierbij zijn geen onregelmatigheden geconstateerd. De resultaten van de verschillende onderzoeken en beoordelingen voldoen aan de eisen van de specificaties [27].

Hemelwaterdrainagelaag

De drainagelaag bestaat uit hemelwaterdrainagematten (Low and Bonar, Enkadrain ZB 350, 18.655 m²). De hoofdfunctie betreft de afvoer van het overtollige niet oppervlakkig afstromend neerslagwater. Tevens beschermt de drainagelaag de onderliggende afdichtingslagen tegen beschadiging door indringing van plantenwortels en graafactiviteiten van bodemdieren.

Het aanbrengen van de drainagemat is door Cofra B.V. uitgevoerd volgens de verwerkingsvoorschriften van de fabrikant en geverifieerd door QS Inspection. Hierbij zijn door QS Inspection geen onregelmatigheden geconstateerd [27]

Deklaag

De folie en drainagematten zijn afgewerkt met een afdeklaag van minimaal 0,8 m dikte, kwaliteit maximaal industrie. De onderste 0,2 meter is vrij van scherpe delen (puinvrij), het bovenste deel van de deklaag (0,2 m) is maaibaar (vrij van delen groter dan 2 cm). Tussen beide delen is een 'tussenlaag' aanwezig van minimaal 0,4 meter dik, in dit deel kunnen wel grotere delen aanwezig zijn (niet gezeefd). De in de deklaag toegepaste grond is afkomstig uit tien partijen (zie nazorgdossier voor partijkeuringen). Van de aangebrachte afdeklaag is een mengmonster genomen waarvan de zeefcurve is bepaald (opgenomen in bijlage C), de afdeklaag is geclassificeerd als 'Sterk zandige tot zwak siltige klei'. Inherent aan deze classificatie is een hoog aandeel (93,7% < 2 mm) fijnere fracties aanwezig.

Na egaliseren, cultiveren en eggen is de deklaag ingezaaid. Aan de oostzijde van de locatie is een oprit ten behoeve van onderhoudswerkzaamheden aangelegd. Op de locatie zijn 8 zakbakens aanwezig voor het meten van eventuele restzetting. De zakbakens worden beschermd door metalen hekwerken.

Tijdens de door QS Inspection uitgevoerde controlewerkzaamheden op het aanbrengen van de afdeklaag (grond) is geconstateerd dat het transport en het verwerken op de locatie van de aangevoerde grond is uitgevoerd volgens de voorwaarden zoals genoemd in de specificaties [27].

Levensduur

Extern en onafhankelijk onderzoek geeft aan dat de verschillende onderdelen van de afdichtingsconstructie een levensduurverwachting voor een periode van minimaal 100 jaar hebben [24][25][27].

2.3.2 Hemelwateropvang/afvoer (CNS, 1.2.6)

Effectieve afvoer van hemelwater voorkomt onder andere uitspoeling, verweking en instabiliteit van de taluds. Om hemelwater af te voeren is een tijdelijke en permanente voorziening aangebracht.

Tijdelijke voorziening

Tijdens de aanleg van de bovenafdichting is een tijdelijke maatregel aangebracht om oppervlakkig afstromend hemelwater van de bovenzijde te voorkomen. Deze tijdelijke voorziening bestond uit:

- Een 'dijkje' om oppervlakkig afstromend hemelwater van de bovenzijde te voorkomen.
- Straatkolken aan de bovenzijde, Ø 315, 14 stuks
- Verzamelleiding bovenzijde, HDPE Ø125, circa 390 meter
- Transportleiding bovenzijde, HDPE Ø200, circa 25 meter

In de nazorgfase is deze tijdelijke voorziening niet meer noodzakelijk, uitgangspunt van Milieupark Oost was de tijdelijke voorzieningen niet te verwijderen maar ook niet te onderhouden. Op verzoek van provincie Noord-Holland is de tijdelijke voorziening gedeeltelijk verwijderd. Alle straatkolken op het bovenvlak zijn verwijderd (14 stuks) en ruim onder maaiveld afgewerkt met een kunststof deksel. Het 'dijkje' is geëgaliseerd en opnieuw ingezaaid. De verzamel- en transportleidingen zijn niet verwijderd, onderhoud aan deze leidingen is niet voorzien (en ook niet mogelijk).

Permanente voorziening

Oppervlakkig afstromend hemelwater werd via putten en afvoerleidingen onder aan het talud afgevoerd naar het Noordhollandsch Kanaal. Op verzoek van de provincie zijn de 35 straatkolkdeksels en aan de onderzijde van de locatie in 2022 verwijderd. Uiteindelijk zijn 19 van de 35 putten afgewerkt aan maaiveld met een scharnierende gietijzeren deksel, inspectie van de leidingen is hierdoor mogelijk. De overige putten zijn voorzien van een dichte deksel en onder maaiveld afgewerkt. Voor de terugvindbaarheid en om maaischade aan de putten te voorkomen is naast elke put een gewolmaniseerde rondhouten paal geplaatst.

Om de locatie is geen grindkoffer aanwezig, oppervlakkig afstromend en direct infiltrerend hemelwater wordt (deels) via de verzamelleiding afgevoerd naar het Noordhollandsch Kanaal. Water dat niet direct infiltreert stroomt aan de noordzijde richting de greppel, aan de oostzijde richting het naast gelegen Solrec-terrein en aan de zuidzijde richting de naastgelegen weg. Aan de westzijde zal niet infiltrerend water richting het noorden of zuiden afstromen. Hemelwater dat infiltrerend in de afdeklaag wordt via de drainagematten en afvoerleidingen eveneens afgevoerd naar het Noordhollandsch Kanaal.

Het permanente hemelwaterafvoersysteem bestaan uit de volgende onderdelen:

- Drainagemat, type Low and Bonar, EnkadrainZB 350 (geleverd 18.655 m²).
- Putten onderzijde, Ø 315, 35 stuks (19 putten zijn voorzien van een gietijzeren deksel aan maaiveld en een markeringspaal, de overige putten zijn voorzien van een dichte deksel en onder maaiveld afgewerkt).
- Inspectieput, Ø 315, met pvc deksel, 4 stuks.
- Hemelwaterverzamelput, Ø630/800.
- 'Percodrain' onderzijde HDPE, Ø200, 2/3 gesleufd, circa 558 meter.
- Transportleiding onderzijde, HDPE, Ø200, circa 185 meter afvoer drainage en circa 185 meter afvoer verzamelgoot.).
- Doorspuitpunten transportleiding onderzijde, 6 stuks.
- Afvoer op het Noordhollandsch kanaal, Ø315, circa 60 meter (inclusief gestuurde boring door de dijk).
- Uitstroomstuk Noordhollandsch kanaal, 1 stuk.

Verzamelgoot

Naast bovenstaande voorzieningen is onderaan de hellingbaan een verzamelgoot (circa 5 meter) aangebracht, deze verzamelgoot is aangelegd om van de hellingbaan afstromend hemelwater op te vangen en is het laagste punt van het depot, de aangrenzende weg en het aangrenzende solrec terrein. Daarom voert de goot ook oppervlakkig afstromend water van buiten de locatie af. De verzamelgoot voert het water via een aparte leiding (Ø200, circa 185 meter) af naar de hemelwaterverzamelput. Voor aanleg van de verzamelgoot werd overtollig water via een pompput afgevoerd.

Met de goot worden waterproblemen ter plaatse van de zuidelijk gelegen weg (Oostoeverweg) en het oostelijk gelegen terrein (Solrec-terrein) in perioden van hevige neerslag voorkomen. Gezien de ligging en afwatering van de Oostoeverweg is het niet eenvoudig om wateroverlast buiten de locatie op een andere wijze op te lossen. Tussen de gemeente Den Helder en de provincie is afgesproken dat de goot onderdeel vormt van de nazorgvoorzieningen van de locatie en in de nazorgfase door de provincie onderhouden wordt. De provincie is niet verantwoordelijk voor het voorkomen van wateroverlast buiten de locatie zolang dit niet te relateren is aan de locatie.

Afvoer naar Noordhollandsch kanaal

Vanuit de hemelwaterverzamelput vindt afvoer op Noordhollandsch kanaal plaats. Via deze afvoer wordt water vanaf de locatie en water uit de omgeving (via de verzamelgoot) afgevoerd naar het Noordhollandsch kanaal. Tussen de gemeente Den Helder en de provincie is afgesproken dat de afvoerleiding onderdeel vormt van de nazorgvoorzieningen van de locatie en in de nazorgfase door de provincie onderhouden wordt.

In theorie kan de toegepaste grond in de deklaag (klasse industrie) door uitloging van stoffen van invloed zijn op de kwaliteit van water dat wordt afgevoerd. Daarnaast kan de kwaliteit worden beïnvloed door de waterkwaliteit van het water dat via de verzamelgoot wordt afgevoerd. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft de lozing op het Noordhollandsch Kanaal beoordeeld en getoetst. Hierbij is aangegeven dat het afstromend water gelijkgesteld wordt aan afstromend hemelwater. Voor afstromend hemelwater geldt de zorgplicht, zoals genoemd in artikel 3.8 van de Keur. Dit betekent dat er alles aan gedaan moet doen om verontreiniging tegen te gaan. De kwaliteit van het oppervlaktewater mag door de lozing niet verslechteren. Geadviseerd is om de waterkwaliteit van het hemelwater te monitoren (mail HHNK, 19 juni 2020, opgenomen in het nazorgdossier). In 2021 is in de periode januari tot en met oktober door maandelijkse bemonstering van het water in de verzamelput de kwaliteit van het geloosde water vastgesteld. De resultaten zijn samengevat in onderstaande tabel.

tabel 8 Resultaten kwaliteit geloosde hemelwater in 2021 (µg/l)

	13-1	17-2	17-3	14-4	12-5	16-6	14-7	11-8	29-9	13-10
arseen		7,0	4,1	4,4	4,3	5,4	6,1	4,1	4	<4
barium	150	230	130	75	130	97	150	180	540	200
cadmium	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
chromium		16	<5	<5	<5	<5	<5	<5	8,7	<5
kobalt	3,6	3,5	3,6	2,7	3,4	5,5	13	11	<2	9,1
koper	29	27	19	14	12	18	11	13	34	9,7
kwik	0,21	0,15	0,03	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	0,04	0,09	<0,02
lood	60	49	5,4	<5	<5	<5	<5	<5	60	<5
molybdeen	11	14	17	14	12	21	26	16	8,4	11
nikkel	15	15	16	18	14	31	37	28	6	25
zink	120	120	42	<20	27	<20	25	<20	93	24
minerale olie (mg/l)	0,05	0,15	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	0,08	<0,05	<0,05

De resultaten zijn toegestuurd aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, waarbij advies is gevraagd voor toekomstige monitoring. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft hiervoor afstemming gezocht met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Aangegeven is dat het lozen van drainagewater is geregeld in het Activiteitenbesluit of Besluit lozen buiten inrichtingen. Aangezien de insteekhaven geen inrichting meer is, dient het water te voldoen aan artikel 3.3 van het Besluit lozen buiten inrichtingen en artikel 2.1 (de zorgplicht). In het besluit is niet beschreven dat de lozer het water dient te bemonsteren. De lozing van het hemelwater voldoet aan deze artikelen. Bovengenoemde correspondentie is opgenomen in het nazorgdossier.

2.4 Overige voorzieningen

Peilbuizen

Op de locatie zijn op zes locaties in totaal 18 peilbuizen met verschillende filterstellingen aanwezig. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de op de locatie aanwezige peilbuizen. In het overzicht is tevens het jaar van plaatsen (op basis van de eerste monitoringsgegevens) en de locatie van de peilbuizen opgenomen. Peilbuizen M2.1 en M2.2 zijn vervangen door de peilbuizen M6.1, M6.2, M6.3 en M6.4.

tabel 9 Huidig monitoringsnetwerk

Peilbuis	Coördinaten	NAP hoogte (bkg)	Diepte	Filterstelling (m+NAP)*	Functie	Hydrologische schematisatie	Geplaatst in**	Locatie
M1.1	114917,549815	4,885	12,63	-5,75 tot -7,75	referentie	Deklaag boven	2009	Buiten de inrichtingsgrenzen, ten noordoosten van de locatie. Afgewerkt met twee kokers.
M1.2		4,774	16,49	-9,72 tot 11,72	referentie	Deklaag onder	2009	
M1.3		4,661	24,38	-17,72 tot -19,72	referentie	WVP	2009	
M2.1	114620,549782	6,356	12,82	-4,64 tot -6,64	1 ^e lijn	Deklaag boven	2009	Noordwesten van de locatie, buiten hekwerk. Afgewerkt met straatpot in asfaltverharding. Geen functie in nazorg.
M2.2		6,289	18,32	-10,03 tot -12,03	1 ^e lijn	Deklaag onder	2009	
M3.1	114620,549697	5,445	12,68	-5,24 tot -7,24	1 ^e lijn	Deklaag boven	2009	Zuidwesten van de locatie, buiten hekwerk. Afgewerkt met twee kokers
M3.2		5,401	17,54	-10,14 tot -12,14	1 ^e lijn	Deklaag onder	2009	
M3.3*		5,184	22,77	-15,89 tot -17,89	-	WVP	2009	
M3.4		5,346	34,50	-27,15 tot -29,15	1 ^e lijn	WVP	2009	
M4.1	114728,549700	2,381	10,79	-6,41 tot -8,41	1 ^e lijn	Deklaag boven	2009	Zuidelijk van de locatie, buiten hekwerk. Afgewerkt met één koker
M4.2		2,41	13,07	-8,73 tot -10,73	1 ^e lijn	Deklaag onder	2009	
M5.1	114816,549700	2,586	10,75	-6,16 tot -8,16	1 ^e lijn	Deklaag boven	2009	Binnen inrichtingsgrenzen, zuidoosten. Afgewerkt met drie kokers
M5.2		2,550	23,43	-18,88 tot -20,88	1 ^e lijn	Deklaag onder	2009	
M5.3		2,267	31,79	-27,52 tot -29,52	1 ^e lijn	WVP	2009	
M6.1*	114622,549745	5,5	13,2	-5,2 tot -7,2	1 ^e lijn	Deklaag onder	2022	Binnen inrichtingsgrenzen,
M6.2*		5,5	18,0	-10 tot -12	1 ^e lijn	Deklaag onder	2022	

M6.3*		5,5	24,0	-16 tot -18	1 ^e lijn	WVP	2022	zuidoosten. Afgewerkt met twee kokers en een hekwerk
M6.4*		5,5	35,0	-27 tot -29	1 ^e lijn	WVP	2022	

* Peilbuizen zijn in het verleden niet bemonsterd/maakte geen deel uit van het monitoringsprogramma.

** Sommige peilbuizen zijn (mogelijk) later geplaatst. Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat alle peilbuizen in 2009 zijn geplaatst.

De totale boordiepte van alle peilbuizen op de locatie is circa 352 meter. De peilbuizen die in de nazorg bemonsterd worden hebben een totale lengte van circa 321. De locatie van de peilbuizen is weergegeven op de tekeningen in tekening A.

Beschermingsmaatregelen peilbuizen en putten

Om beschadigingen door o.a. maaierwerkzaamheden en vandalisme te voorkomen zijn de peilbuizen robuust afgewerkt. Alle peilbuizen die opgenomen zijn in het monitoringsprogramma zijn voorzien van een metalen koker inclusief slot en een metalen beschermingshek, hierdoor wordt beschadiging door maaierwerkzaamheden zoveel mogelijk voorkomen.

Grondwateronttrekking

Er is geen grondwateronttrekking aanwezig.

Telemetrie

Er is geen telemetrie aanwezig op de locatie.

Monitoring van grond- en oppervlaktewater is erop gericht om aan te tonen dat de mate van verspreiding van verontreinigingen naar grond- en oppervlaktewater binnen de in de omgevingsvergunning gestelde eisen vallen. In dit hoofdstuk worden de activiteiten in de nazorg, die betrekking hebben op controle van voorzieningen en grondwater, beschreven. Per activiteit wordt weergegeven welke kosten hiervoor zijn geraamd. Voor de nazorg wordt het monitoringsplan [30] als uitgangspunt gehanteerd.

3.1 Bemonstering en chemische analyse (waterkwaliteit)

3.1.1 Grondwater

Controledrains onderafdichting (grondwater)

Er zijn geen controledrainages aanwezig.

Peilbuizen

Het doel van het onderzoek is om de milieuhygiënische kwaliteit van het grondwater periodiek te monitoren zodat tijdig vastgesteld kan worden of de berging van verontreinigde baggerspecie leidt tot een eventuele bodemverontreiniging en zodoende tijdig mitigerende maatregelen kunnen worden genomen.

Conform monitoringsplan [30] wordt zowel gemeten in de stroombaan (13 peilbuizen, M3.1, M3.2, M3.4, M4.1, M4.2, M5.1, M5.2, M5.3, M6.1, M6.2, M6.3 en M6.4) als bovenstrooms (3 peilbuizen, M1.1, M1.2 en M1.3). Gezien de afstand van het depot (circa 100 m), de afstand tot de dichtstbijzijnde monitoringsfilters (circa 250 m), de berekende verspreidingssnelheid en de doelstelling van de monitoring kan afgevraagd worden af periodiek bemonsteren van drie referentiefilters meerwaarde heeft.

Op verzoek van de provincie zijn alle drie de referentiepeilbuizen opgenomen in het monitoringsprogramma omdat als er in de toekomst verontreinigingen worden gemeten je met meetwaarden van de referentiebuizen eventueel moet kunnen aantonen dat het depot niet de bron is. Daarbij schrijft de regelgeving referentiebuizen voor.

Aangezien de peilbuizen in 'setjes' op vijf goed toegankelijke locaties zijn gesitueerd kunnen de peilbuizen effectief bemonsterd worden, om deze reden is voor monsternamen de gemiddelde checklistprijs aangehouden (€ 52,50 per peilbuis). Voor het aansturen van de veldwerker en het aanmaken van de labopdracht wordt aanvullend gerekend met twee uur veldwerkplanner: € 76,57 per uur adviseur (€ 153,14)

Analysepakket en frequentie

In 2022 is een geactualiseerd monitoringsplan voor de locatie opgesteld [30], het monitoringsplan is ingediend bij het bevoegd gezag. Een formele goedkeuring is nog niet beschikbaar. Met de provincie is afgesproken dat het monitoringsplan de basis vormt voor de nazorgperiode. Voor het vaststellen van het analysepakket voor de nazorgfase is in het monitoringsplan de volgende systematiek aangehouden:

- Parameters waarvan bekend is dat deze aanwezig zijn in de door Rijkswaterstaat of Milieupark Oost gestorte partijen baggerspecie.
 - Frequentie van 1 keer per 5 jaar: bij verspreidingssnelheid >0,01 meter per jaar van de betreffende parameter.
 - Frequentie van 1 keer per 5 jaar: indien parameters in de periode 2011-2021 structureel (meer dan vier keer, ook in verschillende peilbuizen) zijn aangetoond en onderscheidend zijn ten opzichte van de grondwaterkwaliteit stroomopwaarts.
 - Beëindigen: parameters niet onderscheidend zijn ten opzichte van de grondwaterkwaliteit stroomopwaarts.
 - Frequentie van 1 keer per 10 jaar: voor de overige situaties.
- Parameters waarvan niet bekend is dat deze aanwezig zijn in de gestorte partijen baggerspecie.

- Frequentie van 1 keer per 10 jaar: indien parameters in de periode 2011-2021 structureel (meer dan vier keer, ook in verschillende peilbuizen) zijn aangetoond en onderscheidend zijn ten opzichte van de grondwaterkwaliteit stroomopwaarts.
- Beëindigen: parameters die in de periode 2011-2021 niet of incidenteel (tot en met 4 keer en niet opeenvolgend in dezelfde peilbuis) zijn aangetoond.

In het monitoringsplan zijn alle in de afgelopen jaren geanalyseerde parameters beoordeeld op bovenstaande systematiek. Aangegeven is, dat ondanks op bepaalde metalen met een lagere frequentie kan worden geanalyseerd, dat wordt aangesloten bij de laboratoriumpakketten en dat één keer per vijf jaar op metalen wordt geanalyseerd. In onderstaande tabel zijn de analysepakketten uit het monitoringsplan, de te bemonsteren peilbuizen en de frequentie samengevat. In overleg met de provincie Noord-Holland worden de peilbuizen aanvullend één keer per 10 jaar op PFAS geanalyseerd.

tabel 10

Monitoringsprogramma

Jaar	Peilbuizen	Pakket
eenmaal per vijf jaar, startjaar 2023	monitoring M1.1, M1.2, M1.3 M3.1, M3.2, M3.3 M3.4 M4.1, M4.2 M5.1, M5.2, M5.3 M6.1, M6.2, M6.3 M6.4	Standaard (inclusief AS3000): ■ Zware metalen: arseen, barium, cadmium, chroom, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink. ■ PAK (10 Vrom): naftaleen, antracene, benzo(a)antracene, benzo(a)pyreen, benzo(ghi)peryleen, benzo(k)fluoranthene, chryseen, fenantreen, fluoranthene, indeno(123-cd)pyreen
eenmaal per tien jaar, startjaar 2023	monitoring M1.1, M1.2, M1.3 M3.1, M3.2, M3.3 M3.4 M4.1, M4.2 M5.1, M5.2, M5.3 M6.1, M6.2, M6.3 M6.4	Aanvullend ■ EOX (extraheerbare organohalogenen) ■ OCB/PCB (organochloorbestrijdingsmiddelen/polychloorbifenylen) ■ Minerale olie ■ PFAS (Poly- en perfluoralkylstoffen)

In afstemming met de provincie wordt voor het standaardpakket € 90,00 gehanteerd. Voor het aanvullende pakket wordt € 343,95 gehanteerd.

Toetsingskader [30]

Monitoring vindt plaats om de geprognostiseerde verspreiding te toetsen en daarmee vast te stellen of de eventuele verspreiding vanuit het depot voldoet aan de voorwaarden zoals opgenomen in het Beleidsstandpunt verwijdering baggerspie. Om de verkregen analyseresultaten op een uniforme manier te kunnen interpreteren is in hoofdstuk 5 van het geactualiseerde monitoringsplan [30] een beslisschema opgenomen. Dit beslisschema is van toepassing als de signaalwaarde (gemiddelde van de streefwaarde en de interventiewaarde, voormalige tussenwaarde) wordt overschreden.

Samenvatting en kosten

Aantal: 16 filters
 Periodiciteit: 1 maal per 5 jaar
 Kosten bemonsteren: € 52,50/peilbuis → € 840,00/ronde
 Kosten planning: € 153,00 per ronde

Kosten analyse
 Standaard (1x5 jaar): € 90,00/monster → € 1.440,00/ronde
 Aanvullend (1x 10jaar): € 343,95/monster → € 5.503,20/ronde

Startjaar: 01-01-2023 (aanvang nazorg)
 Eindjaar: eeuwigdurend

3.1.2 Oppervlaktewater

De kwaliteit van het oppervlaktewater in de nabijheid van de locatie wordt niet bemonsterd. Er is geen sprake van (meetbare) beïnvloeding door:

- directe lozing van bijvoorbeeld effluent van de waterzuivering;
- directe oppervlakkige afstroming van verontreinigd hemelwater;
- instroming van verontreinigd grondwater.

3.1.3 Overige waterstromen

Hemelwater

Via het hemelwaterafvoersysteem wordt overtollig hemelwater vanaf de locatie afgevoerd naar het Noordhollandsch Kanaal. Water van de openbare weg/Solrec-terrein wordt via de opvanggoot onder aan de hellingbaan verzameld en ook via het hemelwaterafvoersysteem van het depot afgevoerd naar het Noordhollandsch kanaal. De lozing valt onder het Besluit lozen buiten inrichtingen. Dit voorziet niet in het bemonsteren van het te lozen hemelwater. Wel is de zorgplicht van toepassing.

3.2 Metingen en visuele inspectie

Gedurende de nazorg zullen meerdere inspectie- en onderhoudsactiviteiten worden uitgevoerd. We gaan ervan uit dat door een goede planning meerdere activiteiten gezamenlijk/tegelijkertijd uitgevoerd kunnen worden.

3.2.1 Consolidatie (klink en zetting)

Door ongelijke consolidatie maar ook door klink en zetting kan beschadiging van een aangebrachte afdichtingsconstructie optreden. Daarom wordt in de eerste jaren jaarlijks de hoogte van het afgesloten depot gecontroleerd (hoogtemetingen). Met de hoogtemetingen wordt het totaaleffect van consolidatie, klink en zetting gemeten. Om te beoordelen of er sprake is van risico's voor de afdichtingsconstructie wordt voornamelijk naar verschillen gekeken. De hoogtemetingen komen te vervallen als blijkt dat het totaal effect verwaarloosbaar klein is geworden. Als standaard wordt hiervoor in de checklist een periode van vijf jaar na het aanbrengen van de bovenafdichting voor aangehouden.

Na aanleg van de bovenafdichting zijn 8 zakbakens aangebracht. Om beschadiging te voorkomen en de zakbakens makkelijk terug te vinden is een geel hekwerk om de zakbakens geplaatst. De meting van 2021 geldt als nulmeting. De zakbakens worden gedurende vijf jaar jaarlijks (tot 2026) ingemeten met GPS.

Samenvatting en kosten

Aantal:	8 stuks
Periodiciteit:	1x per jaar, tot 2026
Kosten :	Opgenomen bij reguliere inspectieronde
Startjaar:	2021
Eindjaar:	2025 (na 5 jaar)

3.2.2 Dikte afdeklaag (CNS 2.2.2)

In het gewijzigde artikel 3.1.2 [13] van de Wm-vergunning is opgenomen dat deklaag moet voldoen aan de Richtlijn dichte eindafwerking op afval en reststoffenbergingen. De richtlijn schrijft bij een grasvegetatie een dikte van 0,8 meter voor. De folie en drainagematten zijn afgewerkt met een afdeklaag van minimaal 0,8 meter dikte, kwaliteit industrie. De dikte van de afdeklaag is in juli 2022 geverifieerd, de metingen zijn opgenomen in het nazorgdossier en in tabel 11 samengevat. Uit de verificatie metingen blijkt dat de dikte van de afdeklaag ruim voldoet.

Locatie	Aantal metingen	Gemiddelde dikte (m)	Minimale dikte (m)	Maximale dikte (m)
Talud	8	0,94	0,85	1,1
Bovenkant	6	1,29	1,10	1,47

Als de afdeklaag dunner wordt, wordt de kans op beschadiging van de hemelwaterdrainage en de daaronder gelegen afdichtende folie groter. Oorzaken kunnen zijn: het toepassen van klinkgevoelige grond (veen of sterk humushoudende grond), het terreingebruik (veepad, etc.) en erosie. Erosie door afspoeling treedt geleidelijk op en kan in Nederland gemiddeld circa 10 ton per hectare per jaar (circa 1mm/jaar) bedragen. Plaatselijk kan snellere afspoeling door erosie optreden, bijvoorbeeld daar waar oppervlakkig afstromend water samenkomt, de vegetatie onvoldoende ontwikkeld is of als er steile taluds aanwezig zijn. De locatie wordt in de nazorgfase niet actief gebruikt (voor recreatie/veeteelt, etc.), daarnaast zijn geen steile taluds aanwezig en is er sprake van een gesloten grasmat. Er zijn derhalve geen aanwijzingen dat op de locatie sprake is van een verhoogd risico op erosie.

Vooraf door visuele inspectie, maar ook door regelmatig de dikte van de afdeklaag te meten, kunnen tijdig maatregelen worden genomen om beschadiging aan de bovenafsluiting van de stortplaats te voorkomen. Deze metingen zijn in principe 'eeuwigdurend'. Er zijn verschillende momenten waarop de dikte van de afdeklaag gemeten wordt:

- Standaard metingen ter verificatie van de (gemiddelde) laagdikte. Deze metingen worden gelijktijdig met het materiaalonderzoek van de afdichtingslagen (zie § 3.2.6) uitgevoerd, en vergen dan vrijwel geen extra handelingen. De standaardfrequentie van laagdiktemeting wordt derhalve gekoppeld aan de frequentie van materiaalonderzoek (1 maal per 15 jaar), en de kosten daarvan worden niet apart geraamd.
- Incidentele meting van de laagdikte naar aanleiding van visuele inspectie. Deze laagdiktemeting vindt direct plaats als bij visuele inspectie is gebleken dat de laagdikte afneemt (bijvoorbeeld bij constatering erosie of een afschuiving). De kosten voor deze incidentele laagdiktemetingen zijn opgenomen in de kosten van de visuele inspectie.

Als blijkt uit de metingen dat de deklaag duidelijk dunner is wordt in eerste instantie vastgesteld wat de oorzaak is (incidenteel, structureel). Daarnaast wordt beoordeeld of herstel noodzakelijk is (risicomaatregel). Opgemerkt wordt dat de locatie is omsloten door een hekwerk, niet actief wordt gebruikt en alleen is voorzien van een grasmat.

3.2.3 Grondwaterstanden

In de Regeling Baggerspeciestortplaatsen op land wordt een meetfrequentie van ten minste tweemaal per jaar gehanteerd (één keer in de zomerperiode en één keer in de winterperiode). De stijghoogte wordt gemeten in de in tabel 9 opgenomen peilbuizen (16 stuks). De stijghoogtemeetronden worden gecombineerd met de periodieke inspectieronden.

Samenvatting en kosten

Aantal:	16 peilbuizen
Periodiciteit:	2x per jaar
Kosten:	tegelijk met periodieke locatie inspectie
Startjaar:	01-01-2023 (aanvang nazorg)
Eindjaar:	eeuwigdurend

3.2.4 Visuele inspecties

De visuele inspecties richten zich op de eindafwerking, de hemelwaterdrainage inclusief de afvoer op het Noordhollandsch kanaal.

Combinatie van inspecties

Een aantal van de inspecties kan gecombineerd worden met andere inspecties en metingen. Voor deze combinatie van activiteiten zijn geen afzonderlijke kostenposten opgenomen. Naast onderstaande inspecties worden de zettingsmetingen, incidentele deklaagdiktemetingen, eventuele kleine onderhoudswerkzaamheden en stijghoogtemetingen gecombineerd.

Visuele inspectie hemelwaterdrainage

Stagnerende afvoer in de hemelwaterdrainage kan leiden tot verweking van de afdeklaag, resulterend in erosie en afschuiving. De hemelwaterafvoer van het gehele drainagesysteem wordt gecontroleerd door controle van het waterniveau in de inspectieputten. Daarnaast wordt de staat van nazorgvoorzieningen (de putten, doorspuitpunten, afvoerleidingen en lozingspunten) jaarlijks gecontroleerd. Aanvullend wordt de goot bij de oprit geïnspecteerd. De inspectie wordt met foto's vastgelegd, eventuele bijzonderheden worden op schrift vastgelegd.

Conform de checklist stortplaatsen wordt de visuele controle op afvoer minimaal één keer per jaar uitgevoerd, bij voorkeur tijdens een inspectieronde in een natte periode. Doordat drainagematten zijn toegepast is inspectie van enkele (maatgevende) drains door middel van doorsteken niet noodzakelijk/mogelijk. Voor de afvoerleidingen is doorsteken niet noodzakelijk omdat functioneren visueel kan worden vastgesteld in de hemelwaterverzamelput, de inspectieputten en de uitstroomopening. De transportleidingen worden periodiek doorgespoten.

Visuele inspectie afdeklaag

De schade van eventuele afschuiving, erosie of scheurvorming in de afdeklaag kan worden geminimaliseerd door tijdige signalering. Het functioneren van de afdeklaag wordt in eerste instantie tijdens de veldinspectie gecontroleerd. Tevens wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van ongedierte en schade door vergraving (klein wild). De visuele inspecties vinden regelmatig verdeeld over het jaar plaats, bij verschillende weersomstandigheden (bijvoorbeeld na intensieve neerslag en na droogteperiode).

Als standaardfrequentie voor visuele inspectie van de afdeklaag wordt in de checklist baggerdepots 12 keer per jaar gedurende de eerste 2 jaar na aanleg (2021 en 2022) gehanteerd. De checklist stortplaatsen gaat uit van een maandelijkse inspectie gedurende tot vijf jaar na aanleg van de bovenafdichting (tot 2025). Aangezien er de eerste twee jaar geen bijzonderheden zijn geconstateerd tijdens de maandelijkse inspectieronden, is met de provincie een locatiespecifieke middenweg van zes keer per jaar afgesproken.

Tijdsduur en frequentie

Voor de inspecties wordt uitgegaan van een beperkte ronde en een uitgebreide ronde. Tijdens de beperkte ronde wordt alleen een visuele inspectie van de deklaag en het hekwerk uitgevoerd. Tijdens de uitgebreide ronde wordt aanvullend de hemelwaterdrainage gecontroleerd, de zettingsmetingen en de incidentele deklaagdiktemetingen uitgevoerd en de stijghoogte gemeten. Waar nodig worden eventueel kleine onderhoudswerkzaamheden met de inspectie gecombineerd. De volgende frequentie wordt aangehouden:

- 2023-2025: 4 keer beperkte ronde, 2 keer uitgebreide ronde (totaal 6 ronden per jaar).
- vanaf 2026: 2 keer beperkte ronde, 2 keer uitgebreide ronde (totaal 4 ronden per jaar).

De beperkt ronde worden uitgevoerd door een inspecteur/adviseur, de tijdsbesteding voor deze ronde bedraagt 4 uur (à € 96,14, 1,5 uur inspectie en 2,5 uur reistijd, € 384,56). De uitgebreide ronde wordt uitgevoerd door een veldwerker (8 uur à € 62,96, € 503,68 per ronde). De onderstaande tijdsinschatting vormt hiervoor de basis:

- Reistijd: 2,5 uur
- Stijghoogtemetingen: 1,5 uur
- Controle hemelwaterdrainage: 1 uur
- Zettingsmetingen: 1 uur (vervallen in 2026)
- Overige werkzaamheden 2 uur, na 2026 3 uur

2023-2025
Periodiciteit: 6x per jaar
Kosten: 4x € 384,56 (€ 1.538,24 per jaar)
2 x € 503,68 (€ 1.007,36 per jaar)
Startjaar: 2023
Eindjaar: 2025

Vanaf 2026
Periodiciteit: 4x per jaar
Kosten: 2 x € 384,56 (€ 769,12 per jaar)
2 x € 503,68 (€ 1.007,36 per jaar)
Startjaar: 2026
Eindjaar: eeuwigdurend

3.2.5 Gasmeting en analyse (CNS, 2.2.5)

Op basis van de uitgevoerde gasmetingen in 2022 is dit niet noodzakelijk.

3.2.6 Materiaalonderzoek bovenafdichting (CNS, 2.2.6)

Een controle op veroudering en het functioneren van de afdichtingslagen is tijdens de nazorg noodzakelijk om inzicht te hebben in de restlevensduur van de afdichtingslagen en om tijdig voorbereidingen voor vervanging te treffen.

De resultaten van het steekproefsgewijze materiaalonderzoek kunnen een belangrijke rol spelen bij het bepalen van de eventuele noodzaak van vervanging van de afdichtingsconstructie en het moment daarvan. De controle bestaat uit het steekproefsgewijs inspecteren door het blootleggen en bemonsteren van de bovenafdichting bij kritieke delen. Kritieke delen zijn plaatsen met lasverbindingen (folie), doorvoeren, plaatsen waar de verschilzettingen het grootst zijn en de teenconstructie. In de checklist wordt een frequentie van 1 keer per 15 jaar gehanteerd voor het vrij graven en bemonsteren van de afdichtingslaag voor materiaalonderzoek (bij deze frequentie valt de vijfde keer in hetzelfde jaar als de vervanging van de bovenafdichting, hier is voor de eerste vervanging rekening mee gehouden). Deze frequentie is van toepassing voor bovenafdichtingen waar aan de voorwaarden voor optimale levensduur wordt voldaan en waarvoor tijdens de aanleg een nulonderzoek is uitgevoerd. Uit onafhankelijk onderzoek [24][25][27] blijkt dat aan deze voorwaarden wordt voldaan.

Voor verouderingsonderzoek is geen standaard protocol beschikbaar. In de checklist stortplaatsen is aangegeven dat het, na raadplegen van deskundigen, niet verstandig is om een lekdichte bovenafdichting te openen voor het bemonsteren van folie of minerale afdichting. De reparatie van de minerale afdichting en vooral de folie vergen aandacht en maatregelen om te voorkomen dat een zwakke plek ontstaat. In overleg met de provincie zijn de volgende frequenties en eenheidsprijzen aangehouden:

- 15 jaar na aanleg bovenafdichting: visuele inspectie (€ 5.432,00);
- 30 jaar na aanleg bovenafdichting: visuele inspectie (€ 5.432,00);
- 45 jaar na aanleg bovenafdichting: destructief onderzoek (€ 38.171,00);
- 60 jaar na aanleg bovenafdichting: visuele inspectie (€ 5.432,00).

De onderzoeken worden op de kritische plaatsen uitgevoerd, vast te stellen voorafgaand aan het onderzoek.

Samenvatting en kosten

Visuele inspectie (15 jaar na aanleg/vervanging)
Periodiciteit: 1x per 75 jaar
Kosten: € 5.432,00
Startjaar: 2035
Eindjaar: eeuwigdurend

Visuele inspectie (30 jaar na aanleg/vervanging)

Periodiciteit: 1x per 75 jaar

Kosten: € 5.432,00

Startjaar: 2050

Eindjaar: eeuwigdurend

Destructief onderzoek (45 jaar na aanleg/vervanging)

Periodiciteit: 1x per 75 jaar

Kosten: € 38.171,00

Startjaar: 2065

Eindjaar: eeuwigdurend

Visuele inspectie (60 jaar na aanleg/vervanging)

Periodiciteit: 1x per 75 jaar

Kosten: € 5.432,00

Startjaar: 2080

Eindjaar: eeuwigdurend

Onderhoud wordt regulier uitgevoerd en ad hoc naar aanleiding van de visuele inspecties en/of metingen. In dit hoofdstuk worden de activiteiten in de nazorg, die betrekking hebben op het onderhoud van voorzieningen beschreven. Tevens zijn criteria aangegeven wanneer er aanleiding is tot het treffen van maatregelen, bijvoorbeeld als bij inspecties of doorspuiten blijkt dat de drainage verstopt is. In 2021/2022 heeft Milieupark Oost de onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd, de hierbij opgedane ervaringen zijn meegenomen in het nazorgplan.

Het noodzakelijke onderhoud op de locatie is summier, op de locatie zijn geen installaties aanwezig. Onderhoudshandleidingen (van bijvoorbeeld pompen) zijn niet noodzakelijk/aanwezig en derhalve niet opgenomen aan het nazorgdossier. Voor een aantal werkzaamheden zijn offerten aangevraagd, daarnaast zijn facturen van al uitgevoerde werkzaamheden gedeeld met de provincie. Ter onderbouwing van de in de checklist opgenomen eenheidstarieven. Er zijn geen onderhoudscontracten met partijen afgesloten.

4.1 Civieltechnische voorzieningen

Niet van toepassing.

4.2 Drainagesystemen

Hemelwaterdrainage en afvoergoot

De hemelwaterdrainagelaag bestaat uit drainagematten, de matten wateren af op een ringdrain (HDPE, Ø200, 2/3 gesleufd, 556 meter). Via een transportleiding (HDPE, Ø200, 185 meter) aan de zuidzijde van de locatie wordt het hemelwater afgevoerd naar de hemelwaterverzamelput. Daarnaast is een verzamelgoot (circa 5 meter) aanwezig, via een aparte transportleiding (HDPE, Ø200, 185 meter) wordt water afgevoerd naar de hemelwaterverzamelput.

Vanuit de hemelwaterverzamelput wordt het hemelwater afgevoerd naar het Noordhollandsch Kanaal (Ø315, 60 meter). Voor een goede afvoer van het hemelwater is periodiek onderhoud aan het afvoerstelsel noodzakelijk. Aan de hemelwaterdrainagematten is geen onderhoud mogelijk, aan de tijdelijke voorzieningen boven op de locatie wordt geen onderhoud. Onderhoud bestaat uit het periodiek reinigen/doorspuiten van de ringdrain en transportleidingen en leegzuigen van de hemelwaterverzamelput en het schoonzuigen de verzamelgoot.

De totale lengte van drains en afvoerleidingen bedraagt 988 m.

In de checklist is aangegeven dat preventief doorspuiten niet noodzakelijk is als de noodzaak hiervoor niet is aangetoond. Regelmatig preventief doorspuiten dient alleen bij ijzerrijk grondwater gedaan te worden. Dat is bij bovenafdichtingen vaak niet het geval. Curatief doorspuiten moet alleen plaatsvinden bij verminderde afvoer als gevolg van slecht werkende drainage, dus als uit terrein- en draininspectie blijkt dat de afvoer niet voldoende functioneert. Voor dit curatief onderhoud van hemelwaterdrains is in de checklist een aanname gedaan: doorspuiten 25% van de drains en 50% van de verzamel drains (in kwetsbare teen van talud of taludberm) met een frequentie van 1 keer per 5 jaar. Gezien de beperkte lengte van drains en leidingen op de locatie is hiervan afgeweken. Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat curatief onderhoud één werkdag betreft. In de praktijk (doorspuitronde direct na aanleg) is gebleken dat in één dag 100% van de hemelwaterdrainage en 100% van de transportleidingen doorgespoten kan worden.

In maart 2021 is het volledige stelsel aan de onderzijde doorgespoten. Voor het doorspuiten van de diverse leidingtracés is hierbij gebruik gemaakt van drie opstelplaatsen (zie figuur 4):

- Opstelplaats 1: Waarbij het volgende tracé is doorgespoten:

Beplanting, gras, paden van groenzones en beheerstroken dienen periodiek te worden onderhouden. Dit geldt eveneens voor alle gebouwen, nutsvoorzieningen en flankerende voorzieningen op het terrein, voor zolang aanwezig. Inspecties vormen geen onderdeel van het onderhoud, omdat inspectie en onderhoud in beginsel door verschillende partijen worden uitgevoerd. Het nazorgplan heeft betrekking op de uitvoering van de maatregelen die nodig zijn om te waarborgen dat het gesloten depot geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt. Voor de nazorgorganisatie geldt derhalve dat het onderhoud zodanig wordt uitgevoerd dat de milieutechnische voorzieningen in stand blijven. De nazorg wordt door de provincie uitgevoerd

De eindbestemming van de locatie is eenvoudig, een (gesloten) baggerdepot voorzien van een eenvoudige bovenafdichting met een deklaag van minimaal 0,8 meter dikte. De deklaag is voorzien van een gesloten grasmat. Naast regulier onderhoud in het kader van de nazorg zijn er geen overige activiteiten op de locatie voorzien. Terreinonderhoud is noodzakelijk om de milieutechnische voorzieningen in stand te houden. Gezien de eenvoud van de locatie is geen onderhoudsplan noodzakelijk.

Het volgende terreinonderhoud is voorzien:

- Maaien van de locatie → beschermen afdichtingsconstructie
- Maaien rondom nazorgvoorzieningen → bereikbaar houden/terugvindbaarheid

Maaien van de locatie

Medio 2021 is de locatie ingezaaid, er is sprake van een gesloten grasmat. De locaties waar de afgelopen perioden nog werkzaamheden zijn uitgevoerd zijn 'doorgezaaid'. De grasmat heeft een beperkte bewortelingsdiepte. Er zijn geen struiken/bomen/overige vegetatie op de locatie aanwezig.

Een gesloten en beperkt verruigde grasmat heeft geen risico voor de afdichtingsconstructie. Om verdere verruiging, wildgroei en opslag van struik- en boomvormers te voorkomen, en het terrein toegankelijk te houden voor inspectie en onderhoud is periodiek onderhoud noodzakelijk. Het twee keer per jaar maaien (klepelen) van de locatie is hiervoor voldoende. Binnen het hekwerk zijn, met uitzondering van de hekwerkjes om de acht zakbakens (tot 2026) en de markeringspalen bij de putten, geen obstructies boven maaiveld aanwezig. Hierdoor kan, zeker na 2026, efficiënt gemaaid worden. Doordat geen verschraling wordt nagestreefd en er twee keer per jaar gemaaid wordt, is afvoer van maaisel niet noodzakelijk.

Maaien rondom nazorgvoorzieningen

Er zijn een beperkt aantal voorzieningen op de locatie aanwezig, de peilbuizen, inspectieputten en zakbakens (tot 2026) zijn voorzien van een geel hekwerk of markeringspaal. Om deze voorzieningen goed bereikbaar te houden, terug te vinden en schade te voorkomen, worden deze twee keer per jaar met een bosmaaier vrij gemaaid.

Rondom de locatie is een hekwerk aanwezig, direct naast het hekwerk kan niet gemaaid worden. Op termijn kan hierdoor wildgroei van struik- en boomvormers ontstaan. Dit kan uiteindelijk leiden tot schade aan het hekwerk. Om deze reden wordt twee keer per jaar het hekwerk met een bosmaaier gemaaid. Daarnaast worden de verhardingen (verharding aan oostzijde en stelconplaten) met twee keer per jaar met de bosmaaier langsgelopen.

De locatie is in 2022 één keer gemaaid (klepelmaaier en handmaaier), de kosten voor deze maaironde bedroegen € 1.049,13 (prijsspeil 2014: € 892,56). De kosten voor twee keer per jaar maaien bedragen dan € 1.785,12/jaar, € 857,00/ha/jaar. De provincie raamt de kosten voor het tweekeer per jaar maaien zonder afvoer op € 1.018,00/ha/jaar. Met de provincie is afgesproken het gemiddelde van beide bedragen als uitgangspunt te hanteren (€ 938,00/ha/jaar, € 469,00/ha/keer).

Onderhoud terrein/algemene voorzieningen

Aantal:	2,09 ha
Periodiciteit:	2x per jaar
Kosten:	€ 938/ha/jaar, €469,00/ha/keer
Startjaar:	2023 (start nazorg)
Eindjaar:	eeuwigdurend

4.4**Overig onderhoud**

Op de locatie zijn geen paden aanwezig voor algemeen gebruik. Alleen aan de zuidoostzijde van de locatie is halfverharding (puingranulaat) aanwezig ter plaatse van de hellingsbaan. De hellingsbaan is bedoeld om het bovenvlak van de locatie met zwaarder materieel te bereiken. De hellingsbaan heeft een talud van 1:5. In de praktijk wordt de hellingsbaan alleen gebruikt voor maaiwerkzaamheden op de locatie. Strikt genomen in een verharde hellingsbaan voor dit materieel niet noodzakelijk (op de overige delen waar maaiwerkzaamheden plaatsvinden is ook geen verharding aanwezig). Om deze reden is verder geen onderhoud (verwijderen begroeiing, aanvullen granulaat voorzien) voorzien.

PERIODIEKE VERVANGINGEN EN AMOVERINGEN (CNS HOOFDSTUK 4)

De levensduur van de milieubescherpende voorzieningen is eindig. Voorzieningen aan de onderzijde van een baggerdepot en voorzieningen met een in de tijd beperkte functie (bijvoorbeeld installaties met betrekking tot retourwater- en consolidatiewater) hoeven of kunnen niet worden vervangen. De bovenafdichting, peilbuizen van het grondwatermonitorningsnet en hemelwaterdrainage worden wel periodiek vervangen, hetzij preventief, hetzij omdat de levensduur is verstreken.

Voor de periodieke vervanging en amoveringen is volledig aangesloten bij hoofdstuk vier van de checklist nazorg stortplaatsen.

5.1 Vervanging (CNS 4.1)

5.1.1 Bovenafdichting (CNS 4.1.1)

Lange termijn ervaringen over de feitelijke levensduur van afdichtingsconstructies op stortplaatsen zijn niet voorhanden. In het nazorgplan wordt daarom op grond van een risicomijdende benadering uitgegaan van het periodiek vervangen van de bovenafdichting om te voorkomen dat functieverlies optreedt. Maatgevend voor de duurzaamheid zijn de materiaalkeuze (samenstelling) en kwaliteitsborging.

In het nazorgplan moet een aanname worden gedaan van de te verwachten vervangingsfrequentie van de bovenafdichting. De vervangingsfrequentie van de bovenafdichting moet worden gebaseerd op het type afdichtingsconstructie dat is (of zal worden) toegepast. Daarbij geldt dat de juiste toepassing van ontwerpeisen, kwaliteitsborging bij zowel materiaalkeuze en aanleg, en kwaliteitsborging bij de uitvoering mede bepalend zijn voor de levensduur van een afdichtingsconstructie. Op de locatie is geen combinatieafdichting noodzakelijk, de bovenafdichting bestaat alleen uit een HDPE-folie. In de checklist is hiervoor geen maximale vervangingsfrequentie vastgesteld. Op basis van de levensduuronderzoeken [24][25] wordt aan de afdichtingsconstructie (HDPE-folie en drainagematten) een levensduur toegeschreven van tenminste 100 jaar.

Door toekomstige onzekerheden wordt de levensduur van de bovenafdichting niet één op één overgenomen als vervangingstermijn. Momenteel wordt door de provincie voor een combinatieafdichting een vervangingstermijn van maximaal 75 jaar aangehouden, voor een enkelvoudige afdichting wordt een maximale vervangingstermijn van 50 jaar gehanteerd. Omdat er bij de Insteekhaven sprake is van een baggerdepot, en de afdichting een andere functie heeft dan bij een stortplaats, heeft de provincie aangegeven [20] dat er afgeweken kan worden van de maximaal gehanteerde vervangingstermijn van 50 jaar voor een enkelvoudige bovenafdichting en dat voor de Insteekhaven een vervangingstermijn van 75 jaar kan worden gehanteerd. De beleidsregels geven hier ruimte in, echter met strikte voorwaarden en zonder precedentwerking voor andere locaties.

Of deze vervangingsfrequentie daadwerkelijk gehanteerd kan worden, is getoetst aan de volgende uitgangspunten:

- of bij de eindafdichting is aantoonbaar is voldaan aan alle gestelde voorwaarden voor een optimale levensduur van de bovenafdichting (zie tabel 12);
- de provincie heeft bij de eindinspectie voorafgaande aan de sluitingsverklaring verklaart dat voldaan is aan de gestelde voorwaarden voor een optimale levensduur van de bovenafdichting. Voor de insteekhaven is afgesproken dat dit niet in het eindinspectierapport wordt opgenomen maar verder wordt 'afgehandeld' in het nazorgplan.

In tabel 12 zijn de in de checklist opgenomen voorwaarden voor een optimale levensduur van de bovenafdichting beoordeeld. Niet alle voorwaarden zijn van toepassing (afvalsamenstelling, minerale laag en lekdetectiesysteem), in de tabel zijn alleen de voorwaarden opgenomen die van toepassing zijn op de locatie.

tabel 12 Voorwaarden voor optimale levensduur bovenafdichting

Onderdeel	Voorwaarden	Beoordeling
Steunlaag	Aangetoond moet worden welk steunlaagmateriaal zal worden toegepast en wat de kwaliteit is van het steunlaagmateriaal. Dit betreft de pH, het zoutgehalte en de SAR waarde die invloed kunnen hebben op minerale afdichtingen en de chemische samenstelling die invloed kan hebben op kunststoffen.	Steunlaag bestaat uit (schoon) zand, de steunlaag heeft geen invloed op de kunststoffolie.
Gasdrainagelaag	Indien de gasdrainagelaag bestaat uit een kunststof gasdrainagemat dient te worden aangetoond dat deze voldoende kan functioneren gedurende de periode van gasvorming. De levensduur van het toegepaste materiaal dient gedurende de periode van gasvorming te worden gegarandeerd. Indien gasdrainagebuizen in de steunlaag worden toegepast, dient eveneens het functioneren en de levensduur gedurende de periode van gasvorming te worden gegarandeerd. Voor een gasdrainagemat moet in het ontwerpstadium aangetoond worden dat bij verlies van de (ontgassings)functie niet een zodanige veroudering optreedt, dat ten gevolge van afname van sterkteparameters (tussen de verschillende samengestelde kunststoflagen van de drainagemat) een instabiele situatie (afschuifvlak) kan ontstaan	Er komt zeer beperkt stortgas vrij. Voor de afvoer van gevormd stortgas is in het midden van het bovenvlak een stortgasdrainageleiding (160 m, strabusil 119/100mm) aangelegd in een strook van granulair materiaal. Op de stortgasdrainageleiding zijn twee ontgassingspunten aangesloten, via deze ontgassingspunten kan gevormd stortgas via de drainagemat passief vrijkomen. Bij eventueel vroegtijdig falen van de stortgasdrainageleiding kan stortgas nog afgevoerd worden naar de ontgassingspunten via de strook granulair materiaal en de steunlaag. Door QS Inspection zijn kwaliteitscontroles uitgevoerd tijdens de prefabricage en installatie van de doorvoeren. Door QS Inspection is geconcludeerd dat de doorvoeren voldoen aan de relevante voorwaarden zoals gesteld in de specificaties [27]
Folie	Door middel van proeven (thermische veroudering, thermische stabiliteit) dient een levensduur van het foliemateriaal te worden aangetoond welke minimaal gelijk is aan de levensduur van de minerale laag. Meer informatie is te vinden in CUR publicatie 243 (Greenwood, Schroeder, & Voskamp, 2012). Aangetoond moet worden dat lasverbindingen geen negatief effect op de levensduur hebben, in relatie tot de zettingsverschillen (bij extrusielassen is de kans op langzame scheurgroei het grootst).	Door QS Inspection zijn kwaliteitscontroles tijdens het werk uitgevoerd, daarnaast zijn onderzoeken uitgevoerd om de verwachte levensduur van de folie te bepalen. Door QS Inspection is geconcludeerd dat de folie afdichting voldoet aan de relevante voorwaarden zoals gesteld in de specificaties [27]. Aan de folie en de lasverbindingen wordt een levensduur van tenminste 100 jaar toegekend [24].
Drainagemat	In het ontwerp dient het functioneren van de drainagemat te worden aangetoond (bijvoorbeeld de afvoer capaciteit in relatie tot bovenbelasting, en voorkómen van inspoeling van bodemdeeltjes). Een levensduur van het toegepaste materiaal dient te worden aangetoond welke minimaal gelijk is aan de levensduur van de minerale laag.	Door QS Inspection zijn kwaliteitscontroles tijdens het werk uitgevoerd, daarnaast zijn onderzoeken uitgevoerd om de verwachte levensduur van de drainagemat te bepalen. Door QS Inspection is geconcludeerd dat de drainagemat voldoet aan de relevante voorwaarden zoals gesteld in de specificaties [27]. Aan de drainagemat wordt een levensduur van tenminste 100 jaar toegekend [25].
Drainagebuizen	In het ontwerp dient het functioneren van de drainagebuizen te worden aangetoond (bijvoorbeeld afvoer capaciteit en voorkómen van inspoeling van bodemdeeltjes). Aangetoond dient te worden dat de levensduur van het toegepaste materiaal minimaal gelijk is aan de levensduur van de afdichtingslagen.	Er is geen gebruik gemaakt van drainagebuizen op de locatie. Het toegepaste materiaal (HDPE) van de afvoerleidingen heeft een levensduur die minimaal gelijk is aan de levensduur van de afdichtingslagen. De afvoerleidingen zijn onder toezicht van QS aangelegd.
Putten en leidingen	Aangetoond dient te worden dat de levensduur van het toegepaste materiaal minimaal gelijk is aan de levensduur van de afdichtingslagen	De putten en leidingen maken geen onderdeel uit van de afdichtingsconstructie. De aanwezige putten en leidingen zijn gelegen buiten of op de folie en kunnen eventueel (deels) vervangen worden.

De totale oppervlakte van de bovenafdichtingsconstructie bedraagt 18.128 m². Voor de aanleg van de afdichtingsconstructie in 2020 is in totaal 18.635m² folie geleverd (inclusief snijverlies).

Vervanging bovenafdichting

De provincie geeft aan dat voldaan is aan de gestelde voorwaarden voor een optimale levensduur van de verschillende onderdelen van de afdichtingsconstructie. Er wordt uitgegaan van een vervangingstermijn van 75 jaar. Na 75 jaar na de aanleg (2096) wordt de bovenafdichtingsconstructie vervangen. In de checklist is een eenheidsprijs voor het vervangen van de bovenafdichting opgenomen van € 40,00 per m². Door onder andere het ontbreken van een minerale laag en de 'eenvoud' van de locatie is deze eenheidsprijs niet één op één van toepassing. Hieronder zijn de in 2020/2021 gemaakte kosten voor de realisatie van de bovenafdichting, inclusief bijkomende werken opgenomen. De facturen zijn op 17 januari 2021 gedeeld met de provincie Noord-Holland. In tabel 13 zijn de kosten voor de aanleg van de bovenafdichting samengevat

tabel 13 **Kosten realisatie bovenafdichting (prijspeil 2020)**

Onderdeel	Kosten totaal	Kosten per m ²
Aanbrengen folie	€ 174.468	€ 9,36
Aanbrengen drainagemat	€ 120.545	€ 6,46
Kwaliteitscontrole	€ 84.590	€ 4,54
Waterafvoerende systemen	€ 86.669	€ 4,65
Aanbrengen leeflaag/afdeklaag (exclusief grond)*	€ 107.265	€ 5,76
Totaal		€ 30,87

* betreft alleen kosten verwerking, de slechte weersomstandigheden tijdens de aanleg zijn van invloed op de kosten.

Op basis van bovenstaand overzicht bedroegen de kosten voor het aanbrengen van de bovenafdichting inclusief bijkomende werken € 30,87/m², prijspeil 2020. De werkzaamheden voor vervangen van de bovenafdichting zijn niet exact gelijk aan de aanleg van de bovenafdichting. Voor het vervangen van de bovenafdichting wordt aanvullend uitgegaan van het verwijderen van de drainagemat, folie en afvoersystemen (€ 2,00/m²). De kosten voor het vervangen van de bovenafdichting bedragen dan € 32,87/m² (prijspeil 2020). Teruggerekend naar prijspeil 2014 bedragen de kosten voor de vervanging van de bovenafdichting € 29,19/m². Voor de kosten wordt gerekend met 18.635 m².

Samenvatting kosten

Aantal: 18.635 m²
Periodiciteit: 1x per 75 jaar
Kosten : € 29,19/m²
Startjaar: 2095
Eindjaar: eeuwigdurend

Toeslagen ontwerp en directie

Voor de post 'ontwerp' (voorbereidende activiteiten, definitief ontwerp en bestek en kosten nazorgorganisatie) bij vervanging bovenafdichting zijn in de checklist eenheidsprijzen opgenomen. Hieronder vallen de volgende werkzaamheden:

- Voorbereidende activiteiten:
 - Inmeting van de stortplaats (digitaal terreinmodel voor ontwerptekeningen en hoeveelheidsbepalingen).
 - Vaststellen ontwerpuitgangspunten met een ontwerpnotitie/programma van eisen.
 - Vergunningstraject.
- Definitief ontwerp en bestek (inclusief hoeveelheidsbepaling, besteksraming, V&G-plan, uitvoeringsplanning).
- Nazorgorganisatie: initiatie, aansturing, aanbesteding en begeleiding vanuit de nazorgorganisatie en dossiervorming.

Voor een stortplaats van 20 hectare zijn de kosten in de checklist als volgt geraamd:

- voorbereidende activiteiten: € 11.000
- definitief ontwerp en bestek: € 104.500
- nazorgorganisatie: € 27.500
- totaal: € 143.000

Voor een stortplaats van 0 tot 10 hectare wordt uitgegaan van een lager tarief van € 121.000, circa 15% 'korting' op de gehanteerde tarieven voor een stortplaats van 20 hectare. Dit leidt tot de volgende tarieven

- voorbereidende activiteiten: € 9.350
- definitief ontwerp en bestek: € 88.825
- nazorgorganisatie: € 23.375
- totaal: € 121.550

De locatie betreft een baggerdepot en geen stortplaats, er is geen combinatieafdichting aanwezig maar een enkelvoudige afdichting. De kosten voor de voorbereidende activiteiten, het definitief ontwerp en het opstellen van het bestek bedroegen voor de in 2020 gerealiseerde bovenafdichting bedroegen in 2020 € 41.000 (prijsspeil 2014: € 36.320). De kosten voor de nazorgorganisatie wordt gelijk gehouden.

Op basis van bovenstaande wordt voor de post ontwerp en directie uitgegaan van een locatiespecifieke post van € 59.695. Aanvullend wordt voor directievoering en toezicht gerekend met 6,5% van de investeringskosten (conform checklist).

De provincie gaat uit van de IPO-prijs voor ontwerp bovenafdichting in samenhang met de geraamde prijs van vervanging van de bovenafdichting. De provincie hanteert derhalve voor ontwerp en directe een post van € 121.000 aangevuld met een post van 6,5% van de investeringskosten voor directievoering.

5.1.2 Hemelwaterdrainage (CNS 4.1.2)

Om praktische redenen wordt de vervangingsfrequentie van de hemelwaterdrainage ingepast in het schema van de vervanging van de bovenafdichting. Vervanging vindt derhalve gelijktijdig plaats met vervanging van de bovenafdichting (zie paragraaf 5.1.1). De kosten hiervoor zijn meegenomen in de vervanging van de bovenafdichting.

5.1.3 Peilbuizen (CNS 4.1.3)

De levensduur van peilbuizen wordt voornamelijk bepaald door de bescherming tegen beschadiging van de peilbuizen door invloeden van buitenaf. Omdat beschadiging als hoofdoorzaak van vervanging wordt gezien, is het reëel dat het toepassen van een goede peilbuisbescherming wordt 'beloond' met een langere vervangingstermijn. Alle peilbuizen zijn voorzien van stalen beschermkappen, voorzien van een hekwerk en voorzien van een deugdelijk slot. Hierdoor wordt de kans op schade door maaierwerkzaamheden geminimaliseerd. Ondanks dat drie peilbuizen op de locatie buiten het hekwerk staan is de kans op vandalisme klein. De locatie ligt aan een doodlopende weg en de locatie is niet beschikbaar voor 'algemeen gebruik'.

In de checklist wordt uitgegaan dat 80% van de peilbuizen buiten de inrichtingsgrens elke 15 jaar vervangen wordt, de overige 20% na 30 jaar. Voor peilbuizen binnen de inrichtingsgrens wordt uitgegaan van het vervangen van 20% van de peilbuizen elke 15 jaar en de overige 80% elke 30 jaar.

De peilbuizen uit de M1, M3, M4 en M5 reeks zijn in 2009 geplaatst (uitgangspunt, sommige peilbuizen zijn later geplaatst), de peilbuizen uit de M6 reeks zijn in 2022 geplaatst. Dit betekent dat een groot deel van de peilbuizen in 2024 vervangen moet worden. Gezien de staat van de peilbuizen is dit niet realistisch dat dit in 2024 daadwerkelijk noodzakelijk is. In overleg met de provincie is tijdens de laatste monitoringsronde in 2021 [29] extra aandacht besteed aan het bemonsteren van de peilbuizen, hierbij zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Aangezien er geen afwijkingen zijn geconstateerd wordt 2022 als plaatsingsdatum voor alle peilbuizen gehanteerd. Hieruit volgt het volgende vervangingsregiem: Peilbuizen binnen beheersgebied (peilbuizen M5 en M6, totale lengte 156 meter))

- vervanging peilbuizen: 20% iedere 15 jaar (→ 31 m in 2037);
- vervanging peilbuizen: 80% iedere 30 jaar (→ 125 m in 2052).

Peilbuizen buiten beheersgebied (peilbuizen M1, M3 en M4, totale lengte

- vervanging peilbuizen: 80% iedere 15 jaar (→ 132 m in 2038);
- vervanging peilbuizen: 20% iedere 30 jaar (→ 33 m in 2053).

De provincie Noord-Holland hanteert 2015 als plaatsingsdatum voor de peilbuizen M1, M3, M4 en M5 en plaatsingsdatum 2022 voor de peilbuizen M6.

Peilbuizen binnen beheersgebied (peilbuizen M5, totale lengte 66 meter)

- vervanging peilbuizen: 20% iedere 15 jaar (13 m in 2030);
- vervanging peilbuizen: 80% iedere 30 jaar (53 m in 2045).

Peilbuizen binnen beheersgebied (peilbuizen M6, totale lengte 90 meter)

- vervanging peilbuizen: 20% iedere 15 jaar (18 m in 2037);
- vervanging peilbuizen: 80% iedere 30 jaar (72 m in 2052).

Peilbuizen buiten beheersgebied (peilbuizen M1, M3 en M4, totale lengte 165 meter)

- vervanging peilbuizen: 80% iedere 15 jaar (132 m in 2030);
- vervanging peilbuizen: 20% iedere 30 jaar (33 m in 2045).

De kosten voor de in 2022 bijgeplaatste peilbuizen (spoelboring, totale peilbuislengte 86,5) bedroegen € 5.730,-, circa € 66,25 per peilbuismeter (€ 56,36 prijspeil 2014). Hierbij zijn twee peilbuizen in één boring geplaatst. Omdat in de toekomst onzeker is of meerdere peilbuizen tegelijk kunnen worden geplaatst is in overleg met de provincie voor het herplaatsen van peilbuizen een hoger tarief aangehouden (€ 81,25, IPO-midden).

De beschermkokers van de peilbuizen worden preventief vervangen. Doordat het geen kwetsbare omgeving betreft wordt 25% van de beschermkokers per 5 jaar vervangen. Concreet betekend dit dat twee kokers per vijf jaar vervangen worden, startjaar 2027 Voor het vervangen van de kokers wordt de gemiddelde checklistprijs aangehouden (€ 82,50/stuk).

Samenvatting kosten

Aantal: 163 m
 Periodiciteit: 1x per 15 jaar
 Kosten: € 81,25/m → € 13.243,75 per keer
 Startjaar: 2037 (15 jaar na start nazorg)
 Eindjaar: eeuwigdurend

Aantal: 158 m
 Periodiciteit: 1x per 30 jaar
 Kosten: € 81,25/m → € 12.837,50 per keer
 Startjaar: 2053 (30 jaar na start nazorg)
 Eindjaar: eeuwigdurend

Aantal: 2 kokers
 Periodiciteit: 1x per 5 jaar
 Kosten: € 82,50/stuk → € 165 per keer
 Startjaar: 2028
 Eindjaar: eeuwigdurend

5.1.4

Periodieke vervanging overige objecten (CNS 4.1.4)

Hekwerk

Om de locatie is een hekwerk aanwezig. Het hekwerk staat binnen de inrichtingsgrenzen en betreft een nazorgvoorziening. De totale lengte van het hekwerk is 613 m. 325 meter van dit hekwerk is in 2021 nieuw geplaatst. De overige delen van het hekwerk zijn rond 2006 geplaatst (exacte datum niet bekend). In het hekwerk is één toegangshek aanwezig ter plaatse van de helling baan (rolhekwerk, geplaatst rond 2006), daarnaast is een toegangshek aanwezig aan de zuidwestzijde (dubbele draaiport, geplaatst in 2021).

Het hekwerk en de toegangshekken hebben een levensduur van 30 jaar. Vervanging vindt plaats conform onderstaand overzicht:

- 2036: 288 meter, waarbij het rolhekwerk wordt vervangen door een dubbele draaiport
- 2051: 325 meter, inclusief dubbele draaiport

De kosten voor het vervangen van het hekwerk in 2021 bedroegen € 8.737,00 (€ 26,88/m, prijspeil 2014 € 23,34). De kosten voor de dubbele draaiport bedroegen € 1.115,00 (prijspeil 2014 € 967,96). Daarnaast was sprake van algemene kosten (€ 745,00, prijspeil 2014 € 646,75). De facturen zijn op 25 februari 2022 gedeeld met de provincie Noord-Holland.

De kosten voor het verwijderen en plaatsen van een nieuw hekwerk bedragen € 25,50/ m (conform checklist). De kosten voor het verwijderen en vervangen van de dubbele draaiport bedragen € 1.265 /stuk (maximumbedrag checklist). Genoemde bedragen zijn in lijn met de kosten van de vervanging in 2021.

Samenvatting kosten

Aantal:	288 m
Periodiciteit:	1x per 30 jaar
Kosten:	€ 25,50 per m → € 7.344
dubbele draaiport:	€ 1.265
Startjaar:	2036
Eindjaar:	eeuwigdurend

Aantal:	325 m
Periodiciteit:	1x per 30 jaar
Kosten:	€ 25,50 per m → € 8.278,50
dubbele draaiport:	€ 1.265
Startjaar:	2051
Eindjaar:	eeuwigdurend

Opstelplaatsen

Voor onderhoudswerkzaamheden zijn opstelplaatsen aanwezig. Aan de zuidwest zijnde is een 'opstelplaats' van stelconplaten aanwezig. Een tweede opstelplaats vormt de betonverharding tussen de locatie en het hekwerk aan de oostzijde van de locatie. Beide opstelplaatsen worden extensief (1 keer per 5 jaar) gebruikt voor reinigingswerkzaamheden. Vervanging van de beide opstelplaatsen vindt plaats bij de vervanging van de bovenafdichting. De provincie hanteert hiervoor een bedrag van € 35.000.

Aantal:	325 m ²
Periodiciteit:	1x per 75 jaar
Kosten:	€ 35.000/m ²
Startjaar:	2095
Eindjaar:	eeuwigdurend

Markeringspalen

Voor de terugvindbaarheid en het voorkomen van maaischade zijn in 2022 19 houten markeringspalen geplaatst. De huidige palen betreffen gewolmaniseerd rondhouten palen, de levensduur voor deze palen bedraagt tussen de 10 en 15 jaar. Uitgangspunt is dat de markeringspalen na 13 (2035) jaar vervangen worden door azobé hardhouten palen (6x6, 2 meter lengte, € 12,00 per paal). Het vervangen van de markeringspalen wordt tijdens de periodiek locatie inspecties, door medewerker monitoring, inspectie en onderhoud, uitgevoerd. De levensduur van deze palen bedraagt tussen de 20 en 30 jaar, voor de vervanging van deze palen wordt met 25 jaar gerekend.

Aantal:	19 stuks
Periodiciteit:	1x per 25 jaar
Kosten:	€ 12,00 per stuk → € 228 per keer
Startjaar:	2035
Eindjaar:	eeuwigdurend

5.2 Amoveringen (CNS 4.2)

Op het bovenvlak van de locatie zijn 8 zakkakens aanwezig, deze worden tot 2026 periodiek ingemeten. Daarna vervalt zijn de zakkakens niet meer noodzakelijk en kunnen deze verwijderd worden, inclusief de beschermingsconstructie. Uitgangspunt is dat minimaal de zakkakens ruim onder maaiveld en bij voorkeur volledig worden verwijderd en dat de verwijderde delen om niet kunnen worden afgevoerd/hergebruikt. Voor het verwijderen van de zakkakens is gerekend met een dag veldwerker (à € 62,96/uur).

Samenvatting kosten

Aantal:	1 dag (verwijderen 8 stuks zakkakens)
Periodiciteit:	eenmalig
Kosten:	€ 503,68 per dag
Startjaar:	2026
Eindjaar:	2026

De technische voorzieningen die tijdens en na de exploitatieperiode zijn aangelegd, moeten voorkomen dat de aanwezige afvalstoffen ongewenste milieueffecten gaan veroorzaken. De nazorg heeft betrekking op een lange, in principe oneindige periode. Dat betekent dat zich veel gebeurtenissen kunnen voordoen, die de nazorgactiviteiten en het nazorgfonds kunnen beïnvloeden. Risico wordt in dit verband gedefinieerd als een nadeel dat kan optreden. In het kader van de nazorgactiviteiten dienen deze risico's en de daarmee gepaard gaande noodzaak tot (sanerings)maatregelen aandacht te krijgen. Dit zijn (milieu)technische risico's die voorzienbaar en beïnvloedbaar zijn. Onvoorzienbare risico's worden buiten beschouwing gelaten. Ofwel omdat de hiermee gepaard gaande kosten onder een ander regime (bijvoorbeeld aansprakelijkheid) kunnen worden verhaald, ofwel omdat de betreffende gebeurtenissen niet thuishoren bij het inschatten van het risicobedrag en onder de post toeslag onvoorzien vallen.

Een risicoanalyse is van belang om een schatting te kunnen maken van de grootte van het risico en de hoogte van de kosten om de risico's beheersbaar te maken. De bepaling van de gewenste grootte van het risicobedrag hangt samen met de vraag: hoe groot is de kans dat het doelvermogen uiteindelijk ontoereikend is vanwege ongewenste gebeurtenissen die niet in het reguliere nazorgprogramma worden voorzien en tot hoge onvoorziene kosten leiden in geval van optreden.

Door de provincie Noord-Holland is aangegeven dat voor het baggerdepot Insteekhaven te Den Helder de risico's als zeer laag beoordeeld worden [21]. *Het betreft een klein baggerdepot met een beperkte omvang van gestorte materialen. De gestorte materialen hebben een lage kans tot uitlooiën of uitvloeien waardoor het beheer en onderhoud beperkt blijft. Daarnaast zijn er in de toekomst op de locatie van het baggerdepot geen activiteiten meer mogelijk gezien het bestemmingsplan en de beperkingen door het militair gebied en de aanvliegroute van de luchthaven.*

In bijlage 1 van de "Praktijkrichtlijn nazorgplannen baggerdepots van Rijkswaterstaat" (Rijkswaterstaat, 2006) wordt geconstateerd dat baggerdepots - in vergelijking met andere situaties waar sprake is van nazorg - een hoge 'inherente veiligheid' hebben. Onderstaande figuur uit de Praktijkrichtlijn geeft een samenvatting van risico's in relatie en dynamiek van baggerdepots.

figuur 5

Samenvatting van vertaling risico's en dynamiek baggerdepots (Rijkswaterstaat, 2006)

	Laag risico	Midden risico	Hoog risico	Toelichting
Risico's				
Blootstelling (toxiciteit)	←		→	Contactrisico's vooral bij klasse III/IV maar is afhankelijk van gebruik locatie en dikte afdeklaag.
Uitloging	↔			Zie Handleiding uitloging en verspreiding depots.
Verspreiding	↔			Alleen aandachtspunt bij aangetoonde uitloging. Zie Handleiding uitloging en verspreiding depots.
Aantasting nabij gelegen bedreigde object	←		→	Veelal niet van toepassing aangezien hier met locatiekeuze al rekening is gehouden
Dynamiek locatie				
Gebruiksintensiteit locatie	←	→		Afhankelijk van de (voorgenomen) functie van de locatie
Wijzigingen in gebruik	↔			Veelal zijn afgewerkte depots niet aan gebruikswijzigingen onderhevig

Blootstelling (toxiciteit)

De locatie is voorzien van een afdichtingsconstructie (enkelvoudige folie en een afdeklaag van minimaal 0,8 m dik). Bij het goed functioneren van deze voorzieningen zijn blootstellingsrisico's afwezig. Tijdens de reguliere inspecties wordt de afdeklaag geïnspecteerd, tevens wordt periodiek de dikte van de afdeklaag gecontroleerd. Als blijkt uit de metingen dat de deklaag duidelijk dunner is wordt in eerste instantie vastgesteld wat de oorzaak is (incidenteel, structureel). Daarnaast wordt beoordeeld of herstel noodzakelijk is. Herstelwerkzaamheden aan de afdeklaag worden als risicomaatregel meegenomen.

Uitloging

Door de afdichtingsconstructie is de uitloging van stoffen uit het baggerdepot sterk gereduceerd. De geactualiseerde flux-berekeningen [28] bevestigen dit. In het nazorgplan is voorzien in periodieke vervanging van de afdichtingsconstructie (folie). Aanvullende maatregelen zijn niet noodzakelijk.

Verspreiding

Op basis van de daadwerkelijk gestorte partijen baggerspecie is berekend [28] dat de meest kritische parameter (naftaleen) in de komende 5.000 jaar boven de in het Beleidsstandpunt Verwijdering Baggerspecie aangegeven maximale emissie ligt. Op basis van de grondwatermodellering en de verspreidingsberekeningen blijkt dat na 10.000 jaar het volume van het door naftaleen tot boven de streefwaarde beïnvloed gebied kleiner is dan het depotvolume. Hiermee wordt voldaan aan het volume-criterium uit het Beleidsstandpunt verwijdering baggerspecie. Opgemerkt wordt dat in de berekeningen geen rekening is gehouden met de afbraak van naftaleen.

Op basis van de berekeningen is het risico op verspreiding vanuit het depot klein. Mogelijk dat op basis van toekomstige analyseresultaten op basis van het beslisschema in het monitoringsplan [30] (tijdelijke) maatregelen noodzakelijk. Deze maatregelen worden als risicomaatregel gezien.

Aantasting nabij gelegen bedreigde object

In de directe nabijheid en stroomafwaarts van de locatie zijn geen bedreigde/kwetsbare objecten aanwezig. Eventuele verspreiding vanuit het baggerdepot leidt niet tot aantasting van een bedreigd object.

Gebruiksintensiteit locatie

De locatie is omsloten door een hekwerk. Nu en in de toekomst is geen medegebruik van de locatie voorzien.

Wijzingen in gebruik

In de nazorgfase is de gemeente Den Helder eigenaar van de locatie, er zijn geen wijzigingen in het gebruik voorzien. Mocht in de (verre) toekomst het gebruik van de locatie toch wijzigingen zijn eventuele risico's voor de nazorg op kosten van de initiatiefnemer.

6.2

Risicofactoren

De provincie heeft aangegeven rekening te houden met de in tabel 14 opgenomen mogelijke risico's.

tabel 14

Mogelijke risico's (op basis van risico inschatting provincie)

Onderdeel	Opmerking
Afschuiven deklaag	Oorzaak Toename hoosbuien omvang en frequentie. Motivering: Door klimaatverandering Kosten Plaatselijk afschuiving deklaag mogelijk. Herstel deklaag (mogelijk drainage mat en folie)
Verbetering hemelwaterdrainage	Oorzaak Toename hoosbuien omvang en frequentie. Motivering: Door klimaatverandering Kosten Hemel drainage blijkt niet voldoende ivm veel fijn materiaal in deklaag en afvoer daardoor

	moeilijk. Herstel meer drainage buizen toevoegen.
Vergroting afvoer op hemelwaterput	Oorzaak Toename hoosbuien omvang en frequentie. Motivering: Door klimaatverandering Kosten De huidige afvoer blijkt niet voldoende. Nieuwe en/of extra gestuurde boring voor leiding
Vergroting afvoer op NH kanaal (nieuwe gestuurde boring)	Oorzaak Toename hoosbuien omvang en frequentie. Motivering: Door klimaatverandering Kosten Hemeldrainage blijkt niet voldoende ivm veel fijn materiaal in deklaag en afvoer mat onduidelijk. Herstel meer drainage buizen
Herstel opgang halfverharding	Oorzaak Toename hoosbuien omvang en frequentie. Motivering: Door klimaatverandering Kosten Erosie van halfverharding talud.
Reparaties folie na visueel materiaalonderzoek	Oorzaak Toename perioden folie temperatuur > 20 °C. Motivering: Door klimaatverandering Kosten Folie veroudering.
Vervroegde vervanging bovenafdichting	Oorzaak Toename perioden folie temperatuur > 20 °C. Motivering: Door klimaatverandering Kosten Folie veroudering. Jaar van optreden 2080
Frequenter monitoren emissie PFAS en andere ZZS	Oorzaak Wijziging monitoringsverplichtingen grond-en/of hemelwater. Motivering: Meer aandacht cq verplichting PFAS en ZZS Kosten Meer analyse PFAS en ZZS
Frequenter monitoren grondwaterkwaliteit	Oorzaak Verspreiding sneller dan prognoses modellering. Motivering: Kans laag maar gebaseerd op model (cq fout aanamee) Kosten Extra modeleren cq aanpassen en metingen verrichten
Terugplaatsen van peilbuizen en/of leiding na afloop dijkwerkzaamheden	Oorzaak Dijkwerkzaamheden waardoor peilbuizen of afvoerpunt wegmoeten. Motivering: Kans niet groot maar wel aanwezig gezien klimaatverandering Kosten Nieuwe gestuurde boring en plaatsen nieuwe peilbuizen
Extra communicatiekosten	Oorzaak Problemen met leidingen defensie. Motivering: Omdat leidingen onder het depot doorlopen waaronder een 10kV kabel. Kosten Extra overleg, toelichting voorzieningen
Scheuren/gaten in bovenafdichting	Oorzaak Scheuren/gaten in bovenafdichting in de eerste 15 jaar. Motivering: Reguliere post. Reparatie noodzakelijk van bovenafdichting Kosten Herstelwerkzaamheden
Scheuren/gaten in bovenafdichting	Oorzaak Scheuren/gaten in bovenafdichting na 15 jaar. Motivering: Reparatie noodzakelijk van bovenafdichting op delen van de locatie Kosten Herstelwerkzaamheden
Afdeklaag te dun	Oorzaak Inklinken en erosie. Motivering: door inklinken is de deklaag te dun geworden en door droogte van grasmatt.

	Kosten Herstel van deklaag dmv aanbrengen nieuwe grond
Extra monitoring noodzakelijk	Oorzaak Aanvullende maatregelen naar aanleiding van de monitoringsresultaten Kosten Extra monitoring uitvoeren nav de regulier monitoring
Extra doorspuiten	Oorzaak Toenemende afvoer van water op verhardingen. Gevolg meer inspoeling vuil Kosten Extra doorspuiten

MPO heeft een afwijkende risicoperceptie staat derhalve niet achter alle door de provincie aangedragen risico's.

6.3

Risicobedrag

De provincie hanteert voor de in tabel 14 aangedragen risico's een risicobedrag (netto contante waarde) van € 63.100,00. MPO vindt deze risico inschatting te hoog.

7.1**Organisatie en kwaliteit**

De verantwoordelijkheid voor de nazorg wordt na het afgeven van een sluitingsverklaring (door Gedeputeerde Staten) overgedragen aan de provincie. Daarna dient de provincie zorg te dragen voor een adequate uitvoering van de nazorgtaken. Bij de uitvoering wordt aangesloten bij Kwalibo, Kwalibo staat voor Kwaliteitsborging bij bodemintermediairs. Bodemintermediairs zijn onder meer adviesbureaus, laboratoria, aannemers, grondbanken, aanleggers en inspecteurs van bodembeschermende voorzieningen en bedrijven die grond en baggerspecie reinigen of verwerken.

Kwalibo is wettelijk geregeld in hoofdstuk 2 “Kwaliteit van de uitvoering van een werkzaamheid” van het Besluit bodemkwaliteit (hierna: Bbk) van 22 november 2007. De werkzaamheden, die worden gedaan bij de nazorg van baggerdepots vallen formeel ook onder hoofdstuk 2 van het Bbk: in artikel 21 Bbk wordt verwezen naar artikel 8.49 Wet milieubeheer (hierna: Wm). In artikel 8.49 Wm wordt aangegeven dat er maatregelen moeten worden getroffen, die ervoor zorgen dat de baggerdepot géén nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt, dan wel dat de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen nadelige gevolgen.

Kwalibo is van toepassing op werkzaamheden als bedoeld in artikel 11a.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer, die worden uitgevoerd met betrekking tot bodem, grond, baggerspecie of bouwstoffen. Deze werkzaamheden zijn:

- a. het verrichten van berekeningen, metingen of tellingen;
- b. het nemen of analyseren van monsters of het anderszins verrichten van onderzoek naar de aard of mate van verontreinigingen in stoffen, producten, afvalstoffen, afvalwater, lucht, oppervlaktewater, grond, organismen of bodem;
- c. het beperken, ongedaan maken of anderszins saneren van een verontreiniging in stoffen, producten, afvalstoffen, afvalwater, lucht, oppervlaktewater, grond of bodem;
- d. het beoordelen of inspecteren van stoffen, producten, voorzieningen of installaties;
- e. het toepassen of geschikt maken voor toepassing, van stoffen, producten of afvalstoffen in een werk of het uitvoeren van een werk op of in de bodem;
- f. het houden van toezicht op of het voorbereiden of begeleiden van werkzaamheden als bedoeld in de onderdelen a tot en met e;
- g. bemiddelen bij, beoordelen van of adviseren of rapporteren over werkzaamheden als bedoeld in de onderdelen a tot en met f;
- h. het afgeven, wijzigen, schorsen, intrekken of weigeren van certificaten, of
- i. werkzaamheden met betrekking tot een bodemenergiesysteem.

Dit betekent dat op de bovengenoemde werkzaamheden die in het kader van de nazorg van stortplaatsen worden uitgevoerd Kwalibo van toepassing is, mits er een beschikking van een bestuursorgaan op moet worden gegeven (artikel 21.1 Bbk). Daarvoor zijn BRL-en en protocollen beschikbaar; een actueel overzicht is beschikbaar via www.sikb.nl. Via SIKB zijn ook richtlijnen en protocollen beschikbaar die niet direct geschreven zijn voor nazorg van stortplaatsen, maar die informatie geven over bodembescherming.

7.2**Rapportage/evaluatie**

De nazorgorganisatie stelt jaarlijks de volgende rapportages op:

- jaarprogramma uit te voeren nazorgactiviteiten;
- voortgangsrapportage uitgevoerde nazorgactiviteiten;
- financieel jaarverslag.

Bovengenoemde rapportages worden beschouwd als algemene werkzaamheden die worden gefinancierd vanuit de apparaatskosten van het nazorgfonds.

Eenmaal per jaar wordt door de nazorgorganisatie een voortgangsrapportage opgesteld. Hierin worden de bevindingen van de afzonderlijke activiteiten zoals (grond)wateranalyses, stijghoogte/peilgegevens, zettingen, inspecties en onderhoud van het achterliggend jaar integraal gerapporteerd. Tevens dient in de voortgangsrapportage een evaluatie te worden opgenomen waaruit blijkt of de nazorg op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze verloopt en of er relevante wijzigingen zijn ten opzichte van de voorgaande jaren. In dit rapport wordt tevens het programma van de uit te voeren activiteiten van het komende jaar opgenomen. In de jaren dat geen grondwatermonitorsronde wordt uitgevoerd bestaat de voortgangsrapportage uit een beknopt overzicht van de uitgevoerde inspectie en onderhoudswerkzaamheden. Eén keer per vijf jaar wordt de voortgangsrapportage uitgebreid met de resultaten van de grondwatermonitoring.

De totale kosten voor het jaarlijks opstellen van de rapportages voor de locatie (circa 1,8 ha) bedraagt conform de checklist € 4.400,--. Gezien de beperkte omvang van de rapportage werkzaamheden is in afstemming met de provincie een aangepast bedrag (€ 2.794,00) voor de rapportage/evaluatie opgenomen.

7.3

Communicatie

Communicatie heeft als doel om alle partijen die bij de nazorg zijn betrokken zo goed mogelijk van informatie te voorzien. Ook moeten deze partijen tevreden zijn over de wijze van informatieverstrekking. Een goede terugkoppeling is hierbij van cruciaal belang. Het informeren en het terugkoppelen van de informatie en reacties over de nazorgactiviteiten zorgen voor een open proces, hetgeen resulteert in een groot draagvlak. De communicatie richt zich verder ook op het behouden van vertrouwen in de nazorgorganisatie over de aanpak van de nazorg.

Het baggerdepot heeft in de nazorg naast de terreineigenaar (gemeente Den Helder) en de directe burens geen direct betrokken actoren. In de afgelopen jaren was geen sprake van structurele of communicatie over het baggerdepot met de betrokken actoren. Gezien het beperkte aantal actoren is het niet noodzakelijk een (algemeen) communicatieplan opstellen. De beperkte communicatie past binnen de post rapportage/evaluatie en is om deze reden niet als aparte post opgenomen.

De provincie heeft aangegeven een post van € 500,-- op te nemen voor communicatie. De onderliggende onderbouwing van de provincie is hiervoor als volgt:

In de IPO checklist is het volgende opgenomen met betrekking tot communicatie. Communicatie heeft als doel om alle partijen die bij de nazorg zijn betrokken zo goed mogelijk van informatie te voorzien. Ook moeten deze partijen tevreden zijn over de wijze van informatieverstrekking. Een goede terugkoppeling is hierbij van cruciaal belang. Het informeren en het terugkoppelen van de informatie en reacties over de nazorgactiviteiten zorgen voor een open proces, hetgeen resulteert in een groot draagvlak. De communicatie richt zich verder ook op het behouden van vertrouwen in de nazorgorganisatie over de aanpak van de nazorg. Om hier invulling aan te geven kan de nazorgorganisatie een (algemeen) communicatieplan opstellen. In het nazorgplan dient voor de locatie specifieke invulling van de communicatie een analyse te worden gemaakt van alle actoren en factoren op locatieniveau. De actoren zijn alle doelgroepen, publieksgroepen en intermediaire kaders die voor de communicatie van belang zijn. Factoren zijn feiten en omstandigheden die voor de communicatie van belang zijn.

Actoren voor de Insteekhaven zijn onder andere:

- overig bevoegd gezagen (gemeente Den Helder en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier);
- huidige exploitant (VOF 't Oost) en toekomstige eigenaar (provincie Noord-Holland);
- toekomstig beheerder (Afvalzorg N.V.);
- omwonenden en belanghebbenden (o.a. Defensie, woonwijk De Schooten, Waddenvereniging en Landschap Noord-Holland);
- uitvoerende instantie(s) (Afvalzorg en zijn onderaannemers, aannemers, adviesbureaus e.d.);
- adviserende instanties (juridisch, financieel, milieuhygiënisch, civieltechnisch e.d.).

Factoren zijn (niet limitatief):

- beschermingsniveau dat de nazorgorganisatie nastreeft;
- daarvoor noodzakelijke werkzaamheden (inspectie, monitoring, onderhoud, vervanging en herstel);
- resultaten van de nazorgactiviteiten, beschreven in:
- jaarplan uit te voeren nazorgactiviteiten;
- jaarrapportage uitgevoerde nazorgactiviteiten.
- toekomstige plannen en activiteiten (gebruik, bestemming, etc.).

Een algemeen communicatieplan kan voor meerdere stortplaatsen (eenmalig) worden gemaakt, waarbij nadere detaillering op locatieniveau kan plaatsvinden. De kosten nemen toe bij een groter aantal actoren/factoren. Bijvoorbeeld veel omwonenden of ingrijpende nazorgwerkzaamheden die (tijdelijk) tot overlast kunnen leiden. De gemiddelde jaarlijkse kosten dienen te worden geraamd. Voor locaties met een gering aantal actoren (bijvoorbeeld weinig omwonenden) kan gekozen worden om geen communicatieplan op te stellen.

In de IPO checklist is een bandbreedte opgenomen voor de post communicatie. Deze is tussen de € 0,00 en de € 5.500,00 euro. De provincie Noord-Holland ziet dat de locatie Insteekhaven een kleine locatie is. Daarom is het hanteren van de IPO middenprijs (€ 2.750,00) voor de post communicatie niet opportuun. Er is een lijst van actoren die geïnformeerd dienen te worden in de nazorgfase (zie hierboven). De nazorgfase is eeuwigdurend. Derhalve is het mogelijk dat op dit moment geen ontwikkelingen zijn voorzien waarvoor een communicatieplan opgesteld dient te worden. Als er geen communicatieplan nodig is wil dat overigens niet zeggen dat er met communicatiekosten geen rekening hoeft te worden gehouden. Ook sluit dit niet uit dat in de toekomst, zeker gezien de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente, dit wel het geval is. Daarom neemt de provincie een post communicatie van € 500,- op in het te berekenen doelvermogen voor de locatie Insteekhaven.

Het is denkbaar dat er zonnepanelen worden geplaatst, de gemeente wordt perceeleigenaar en gaat over het bestemmingsplan. De gemeente streeft naar verduurzaming van de energiebronnen en ziet daarvoor vooral kansen voor zonne-energie:

In het CO2beleidsplan Den Helder (2019-2022) is opgenomen dat de gemeente nastreeft om in 2030 50% energieneutraal en in 2040 100% energieneutraal te opereren. Met deze doelstellingen in het achterhoofd en de algemene tendens in het land dat wij als samenleving duurzamer moeten omgaan met onze leefomgeving en energiebronnen is het zeer goed mogelijk dat de gemeente in de nazorgperiode besluit om de locatie Insteekhaven in te zetten om dit energie neutrale doel te bereiken.

In de Kadernota Duurzaam en Klimaatbestendig Den Helder is het volgende opgenomen: Den Helder heeft de ambitie om in 2020 tenminste 20% van de energiebehoefte van Den Helder te vervullen met duurzame energie en in 2050 voor tenminste 50%. Het meewerken aan de realisatie van grootschalige duurzame energiebronnen in periode 2010 – 2025 is hiervoor een belangrijk middel. De mogelijkheden voor windenergie op land zijn zeer beperkt vanwege de belemmeringen die er uitgaan van de luchthaven en Defensie. Daarom komt er extra druk te liggen op andere bronnen van duurzame energie: zon, biomassa, water. Voor Den Helder liggen er vooral kansen op het gebied van zonne-energie.

7.4

Contracten

Vooralsnog zijn geen contracten afgesloten. De provincie is voornemens de nazorgwerkzaamheden voor een bepaalde periode bij Afvalzorg weg te zetten. Hiervoor wordt in het kader van de sluiting een beheersovereenkomst afgesloten.

In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten voor de kostenraming beschreven, te weten:

- de kosten van het nazorgprogramma;
- procentuele toeslagen;
- de apparaatskosten (kosten voor administratieve werkzaamheden);
- de vervangingskosten van diverse voorzieningen;
- de eventuele toeslag voor nazorgisico's.

De kosten en eenheidsprijzen hoeven niet in het nazorgplan te worden vermeld. Het nazorgplan wordt namelijk vastgesteld door GS van de provincie, met uitzondering van de eenheidsprijzen en het doelvermogen. Het doelvermogen wordt separaat door de provincie vastgesteld. Het ligt voor de hand om de kosten wel in de checklist te vermelden van posten die niet in de checklist zijn opgenomen of waarvan onderbouwd wordt dat de kosten niet binnen de bandbreedte van de checklist vallen.

Voor de bepaling van het doelvermogen wordt in het nazorgplan ook vermeld of er voor de locatie nog andere kostenposten zijn, zoals:

- onroerend zaak belasting (OZB indien een waarde wordt toegekend aan de stortplaats);
- verontreinigingsheffing (rioolrecht);
- waterschapsomslagen gebouwd en ongebouwd (eeuwigdurend). De heffing kan worden opgelegd aan gebruiker of eigenaar;
- monstername apparatuur en debietmeter (conform Waterwetvergunning);
- verzekeringen;
- nutsvoorzieningen (drinkwater, elektriciteit, dataverbindingen), telefoon en jaarlijkse kosten (denk aan pompen, gemalen, verlichting en gebouwen die als gebruiksruimte dienen);
- gereedschap voor onderhoud en inspectie;
- kosten afvoer afval en zwerfvuil

8.1

Apparaatskosten

Artikel 15.47 van de Wet milieubeheer geeft aan dat kosten verband houdend met de nazorg van stortplaatsen vanuit het nazorgfonds worden bestreden. Onder de kosten worden niet de kosten begrepen die worden gemaakt ten behoeve van het bestuurlijk apparaat. In de toelichting van de Wet milieubeheer (zie Leidraad bodembescherming, afl. 21, maart 1998) is het volgende over de apparaatskosten geschreven:

“De uitzondering in artikel 15.47 is opgenomen omdat voor de apparaatskosten reeds een bijdrage wordt verstrekt op grond van het Bijdragebesluit openbare lichamen milieubeheer. Anders ligt het met de apparaatskosten die gemaakt worden in verband met het nazorgfonds dat door de provincies moet worden opgericht en beheerd. Die kosten worden niet vergoed op basis van het Bijdragebesluit openbare lichamen milieubeheer en kunnen ingevolge artikel 15.47 lid 7 wel uit de heffing worden gefinancierd.”

Op grond van de wettekst kunnen kosten die gemoeid zijn met het beheer van het nazorgfonds direct en volledig ten laste van het fonds worden gebracht. Deze kosten bestaan onder andere uit kosten van provinciaal personeel dat specifiek belast is met de opzet en het beheer van het nazorgfonds, de accountantsverklaring, administratieve software en kosten voor inhuur van externe deskundigen.

Tevens volgt uit de wettekst dat de kosten die GS maken op grond van hun wettelijke opdracht tot uitvoering van de nazorg, in beginsel niet voor vergoeding uit het fonds in aanmerking komen; denk daarbij aan beleidsvorming, begroting en verantwoording.

Apparaatskosten die rechtstreeks gemoeid zijn met de uitvoering van de nazorg kunnen worden

gedekt uit het nazorgfonds. Bij het beoordelen of kosten in aanmerking komen voor vergoeding uit het fonds en de raming van deze kostenpost zijn de volgende zaken van belang:

- Er wordt een toeslag berekend voor ontwerp, directievoering en toezicht bij diverse vervangingen. Het toeslagpercentage is afhankelijk van de grootte van het werk. Deze kosten zijn opgenomen als specifieke posten in RINAS en worden dus niet toegerekend aan de apparaatskosten.
- Alle kosten van ambtelijke betrokkenheid bij activiteiten die voor sluiting van de stortplaats (heffing en invordering, beoordeling nazorgplannen, activiteiten prenazorgfase en sluitingsfase, etc.) plaatsvinden, kunnen niet beschouwd worden als kosten ten behoeve van de uitvoering van de nazorg. De kosten hiervan kunnen niet worden verrekend in de post apparaatskosten.
- In geval van (beoogde) herontwikkeling van een gesloten stortplaats, zal overleg en afstemming plaatsvinden. De kosten van ambtelijke betrokkenheid bij activiteiten die voor herontwikkeling van de stortplaats (vooroverleg, uitwerking invloed op nazorg, aanpassing nazorgplan, ontheffing, etc.) kunnen niet beschouwd worden als kosten ten behoeve van de uitvoering van de nazorg. De kosten hiervan kunnen niet worden verrekend in de post apparaatskosten.
- De omvang van de apparaatskosten is afhankelijk van het beleid dat GS hanteren inzake de wijze van aanbesteden. Bij de toepassing van regiecontracten zal de omvang van de provinciale aanbestedingskosten relatief gering zijn, maar zitten zijn deze kosten deels opgenomen in de contractkosten. Aanbesteden van individuele nazorgtaken leiden tot hogere aanbestedingskosten bij de provincie.

De kosten voor deze werkzaamheden zijn niet nauwkeurig in te schatten. In de IPO-checklist 2008 is een bedrag van ca. € 2.600,- tot ca. € 4.000,- gemiddeld per jaar als bandbreedte gehanteerd, en de standaard 3% apparaatskosten die over de jaarlijkse kosten en vervangingskosten wordt berekend. Rekening houdend met de indexering van lonen over de periode 2008-2012 is er per 1 januari 2014 een bandbreedte van afgerond ca. € 2.850,- tot ca. € 4.400,- gemiddeld per jaar.

De provincie is voornemens alle werkzaamheden voor een langere periode via een beheersovereenkomst bij Afvalzorg weg te zetten. Daarnaast betreft het een kleine locatie waarbij de noodzakelijke nazorgwerkzaamheden relatief eenvoudig zijn. Om deze redenen wordt aangesloten bij de minimale bandbreedte van € 2.850 + 3% over de jaarlijkse kosten en vervangingskosten.

De provincie heeft aangegeven een post van € 2.883,00 op te nemen, de volgende onderbouwing ligt hieraan ten grondslag:

In de IPO checklist is het volgende opgenomen met betrekking tot de post apparaatskosten:

Artikel 15.47 van de Wet milieubeheer geeft aan dat kosten verband houdend met de nazorg van stortplaatsen vanuit het nazorgfonds worden bestreden. Onder de kosten worden niet de kosten begrepen die worden gemaakt ten behoeve van het bestuurlijk apparaat. In de toelichting van de Wet milieubeheer (zie Leidraad bodembescherming, afl. 21, maart 1998) is het volgende over de apparaatskosten geschreven: "De uitzondering in artikel 15.47 is opgenomen omdat voor de apparaatskosten reeds een bijdrage wordt verstrekt op grond van het Bijdragebesluit openbare lichamen milieubeheer. Anders ligt het met de apparaatskosten die gemaakt worden in verband met het nazorgfonds dat door de provincies moet worden opgericht en beheerd. Die kosten worden niet vergoed op basis van het Bijdragebesluit openbare lichamen milieubeheer en kunnen ingevolge artikel 15.47 lid 7 wel uit de heffing worden gefinancierd."

Op grond van de wettekst kunnen kosten die gemoeid zijn met het beheer van het nazorgfonds direct en volledig ten laste van het fonds worden gebracht. Deze kosten bestaan onder andere uit kosten van provinciaal personeel dat specifiek belast is met de opzet en het beheer van het nazorgfonds, de accountantsverklaring, administratieve software en kosten voor inhuur van externe deskundigen. In de IPO checklist is opgenomen dat voor de apparaatskosten een bandbreedte is van € 2.850,00 en de € 4.400,00 + 3% over de jaarlijkse kosten en vervangingskosten. De werkelijke kosten van de Provincie voor beheer van het Nazorgfonds voor de Insteekhaven bedragen € 2.883,00 prijspeil 2014.

Communicatiekosten zijn een aparte kostenpost en worden niet gefinancierd vanuit de post apparaatskosten. De communicatiekosten tellen wij dan ook niet op bij de apparaatskosten. De omvang van de apparaatskosten is afhankelijk van het beleid dat GS hanteren inzake de wijze van aanbesteden. Bij de toepassing van regiecontracten zal de omvang van de provinciale aanbestedingskosten relatief gering zijn, maar zitten zijn deze kosten deels opgenomen in de contractkosten. Aanbesteden van

individuele nazorgtaken leiden tot hogere aanbestedingskosten bij de provincie. In de toelichting van de Wet milieubeheer (zie Leidraad bodembescherming, afl. 21, maart 1998) is het volgende over de apparaatskosten geschreven: “De uitzondering in artikel 15.47 is opgenomen omdat voor de apparaatskosten reeds een bijdrage wordt verstrekt op grond van het Bijdragebesluit openbare lichamen milieubeheer. Anders ligt het met de apparaatskosten die gemaakt worden in verband met het nazorgfonds dat door de provincies moet worden opgericht en beheerd. Die kosten worden niet vergoed op basis van het Bijdragebesluit openbare lichamen milieubeheer en kunnen ingevolge artikel 15.47 lid 7 wel uit de heffing worden gefinancierd.” Derhalve heeft de provincie het standpunt dat de 3% zoals opgenomen in de IPO checklist dient te worden opgenomen in het doelvermogen.

8.2 Onvoorzien

De post “onvoorzien” die als toeslag op de reguliere jaarlijkse nazorgkosten wordt berekend, is gebaseerd op de in de GWW-sector (Grond-, Weg- en Waterbouw sector) gestandaardiseerde methodiek voor kostenramingen. In het algemeen kan een “niet benoemd risico” worden gehanteerd voor de risicobijdrage aan de geraamde totale bouwkosten. Afhankelijk van de gedetailleerdheid van de directe (bouw)kosten zijn percentages van 5-10% in de praktijk gebruikelijk. In het geval van een te sluiten baggerdepot zijn specifiek locatie gerelateerde aspecten van invloed op dit percentage. Denk aan schaalgrootte, bereikbaarheid, frequentie, etc. Tevens is de levensduur/doorlooptijd bij de ramingen voor het nazorgtraject van 1000 jaar een risicofactor bij de prijsbepaling. Gezien de in de praktijk gangbare waarden voor toeslagen voor onvoorziene omstandigheden en bovengenoemde toelichting wordt een initiële standaardwaarde van 10% onvoorzien als reëel en actueel beschouwd.

8.3 Ontwerp en directie

Voor directievoering en toezicht is met een percentage van 6,5% gerekend voor de volgende posten:

- vervanging bovenafdichting
- vervanging peilbuizen
- vervanging peilbuisafwerking
- vervanging hekwerken en poorten

Het provinciaal nazorgdossier dient alle relevante stukken te bevatten die noodzakelijk zijn voor het doorlopen van de sluitingsfase en de toekomstige provinciale uitvoering van de nazorgactiviteiten. Een deel van deze stukken wordt aangeleverd door MPO. Daarvoor is door Milieupark Oost een dossier opgesteld, dit dossier wordt in de verdere sluitingsprocedure verder geactualiseerd:

- vergunningen;
- ontwerp en aanleg;
- exploitatie inclusief wijzigingen na aanleg;
- keuring en Inspectie;
- monitoring en metingen;
- nazorgplan;
- juridisch dossier.

Bij het opstellen het nazorgplan is gebruik gemaakt van de volgende informatiebronnen:

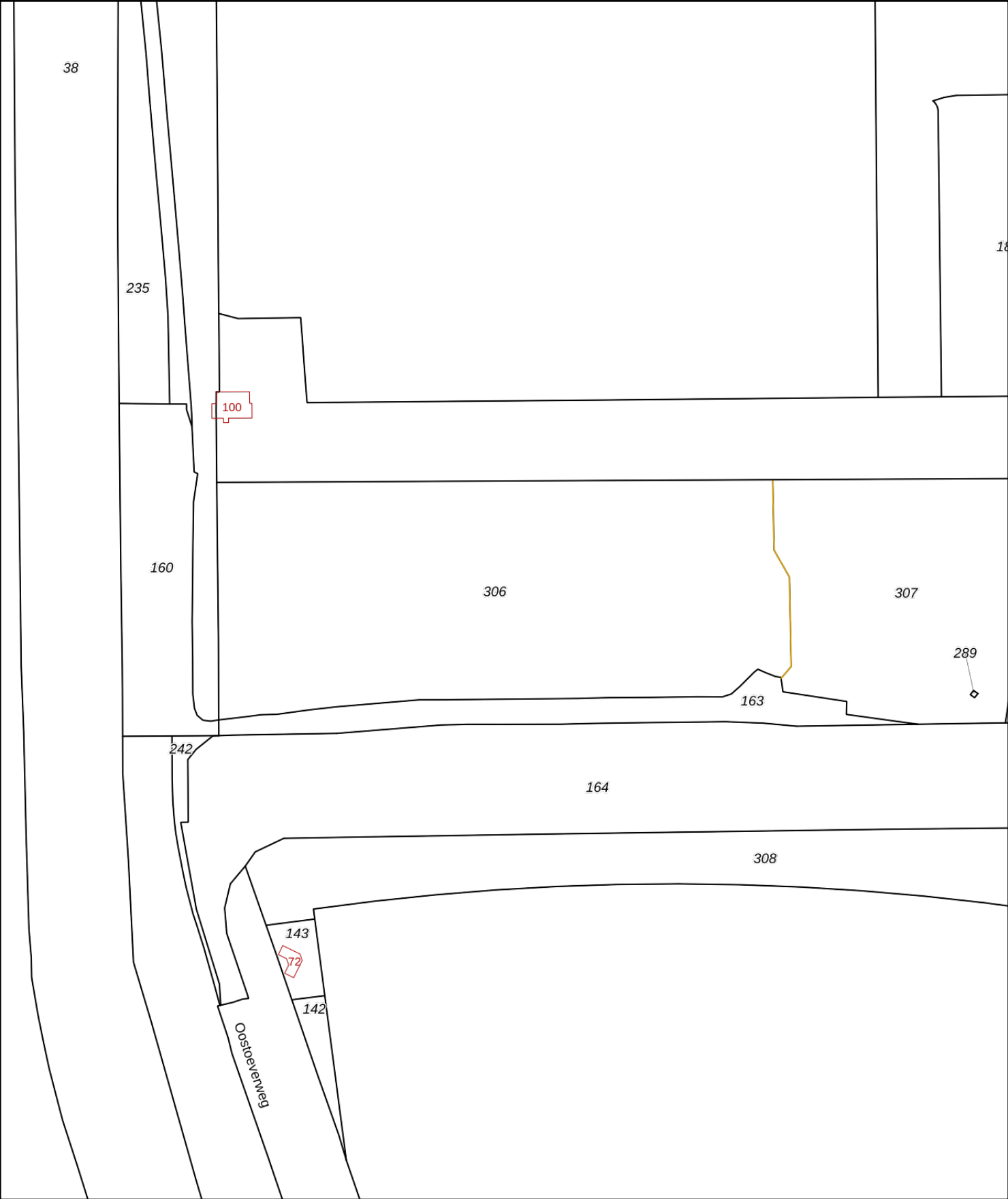
- [1]. Inrichting voormalige insteekhaven Den Helder, Geotechnisch onderzoek en advies, Grontmij, 11 december 1997
- [2]. Monitoringsplan baggerstortplaats insteekhaven te Den Helder, Witteveen+Bos, HEDr23-1/2, 21 oktober 2002.
- [3]. Baggerspeciedepot insteekhaven DEN Helder, Geohydrologische onderzoek, Witteveen+Bos, HEDr24.1, 22 oktober 2002.
- [4]. Nulsituatie-onderzoek insteekhaven te Den Helder, Tauw, 4264005, 25 maart 2003
- [5]. Aanvraag Wm en Wvo baggerspeciedepot Insteekhaven te Den Helder, V.O.F.'t Oost, 057092v01a_opr_wm_wvo.doc, 4 mei 2005
- [6]. Wet milieubeheer vergunning (oprichtingsvergunning), Provincie Noord-Holland, 2006-25492, 29 mei 2006
- [7]. Wvo-vergunning: d.d. 1 juni 2006, kenmerk 06.5785.
- [8]. Vastleggen milieuhygiënische kwaliteit van het grondwater ter plaatse van de Insteekhaven te Den Helder, Milieutechniek de Vries & van de Wiel bv, RB/09-8100-1066r02a.doc, 9 november 2009
- [9]. Monitoringsplan Baggerdepot Insteekhaven Den Helder, inclusief onderhouds- en inspectierapport, Grontmij, 13/99095918/RvW, 4 december 2009
- [10]. Beoordeling geohydrologische adviezen baggerdepot "Insteekhaven" te Den Helder, Grontmij, 283545, 29 maart 2010
- [11]. Nazorgplan baggerdepot "insteekhaven" te Den Helder, versie 2011, Grontmij, 283545/283529, 9 februari 2011
- [12]. Wijziging Wm-vergunning (wijziging eindhoogte), Provincie Noord-Holland, 2011-15575, 21 maart 2011
- [13]. Wijziging Wm-vergunning (afwerking stortplaats), Provincie Noord-Holland, 2011-16462, 22 maart 2011
- [14]. Besluit goedkeuren nazorgplan Insteekhaven te Den Helder Wet milieubeheer, Provincie Noord-Holland, 2011-28998, 24 mei 2011
- [15]. Evaluatie grondwaterstanden, baggerdepot Insteekhaven Den Helder, Witteveen+Bos, HEDR56-1/16-002.874, 17 februari 2016
- [16]. Beoordeling monitoring 2018 en 2019, ODNZKG, 15995925, 21 januari 2020
- [17]. Grondwatermonitoring ter plaatse van de Insteekhaven te Den Helder (briefrapportage), Prommenz, M20084_UI200336pz, 18 juni 2020
- [18]. Bestek en voorwaarden aanbrengen bovenafdichting, besteknummer ISH20001, locatie insteekhaven te Den Helder
- [19]. Goedkeuring bestek oktober 2020
- [20]. Levensduuronderzoek bovenafdichting Insteekhaven, mail van Provincie Noord-Holland (Willem de Vries), 3 december 2020
- [21]. Beleidslijn sluiting baggerdepot Insteekhaven Den Helder, bijlage 2 - GS-nota -begroting nazorgfonds 2021, registratienummer 1544549/1544544.
- [22]. Eindbestemmingsplan, Insteekhaven Oost te den Helder, Bodemzorg, AF/JS/21576/BOD, 11 februari 2021
- [23]. Beoordeling Eindbestemmingsplan Insteekhaven te Den Helder, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, 19580777, 9 maart 2021
- [24]. Verwachte levensduur afdichtingsconstructie "Insteekhaven Den Helder", QS Testing BV, QST-20432066.001, 8 juli 2021
- [25]. Verwachte levensduur drainagemat in bovenafdichting insteekhaven Den Helder, QS Testing BV, QST-20432065.001m 9 juli 2021
- [26]. Grondwatermonitoring ter plaatse van de Insteekhaven te Den Helder (briefrapportage), Prommenz, M21050_UI210970pm, 14 juli 2021

- [27]. Aanbrengen bovenafdichting, Insteekhaven Den Helder te Den Helder, QS Inspection, 20290104-01 MILD, 16 juli 2021
- [28]. Insteekhaven Oostoever Den Helde, Analyse grondwaterstroming, grondwaterkwaliteit en verificatie flux grondwater, Witteveen+Bos, 1273749/22-006.962, 10 mei 2022
- [29]. Briefrapportage, grondwatermonitoring ter plaatse van de Insteekhaven te Den Helder, Promenz, M21050_UI211240pm, 18 januari 2022
- [30]. Actualisatie Monitoringsplan Insteekhaven Den Helder, De Vries & van de Wiel, VW7072-MPO-MTP, versie 007, 4 november 2022

In het nazorgplan wordt door middel van gesloten haken [...] verwezen naar de betreffende bron. De verschillende documenten zijn opgenomen in het nazorgdossier.

BIJLAGE A

Kadastrale kaart

12345

25

Deze kaart is noordgericht

Perceelnummer

Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Schaal 1: 2000

Kadastrale gemeente

Sectie

Perceel

Den Helder

I

306

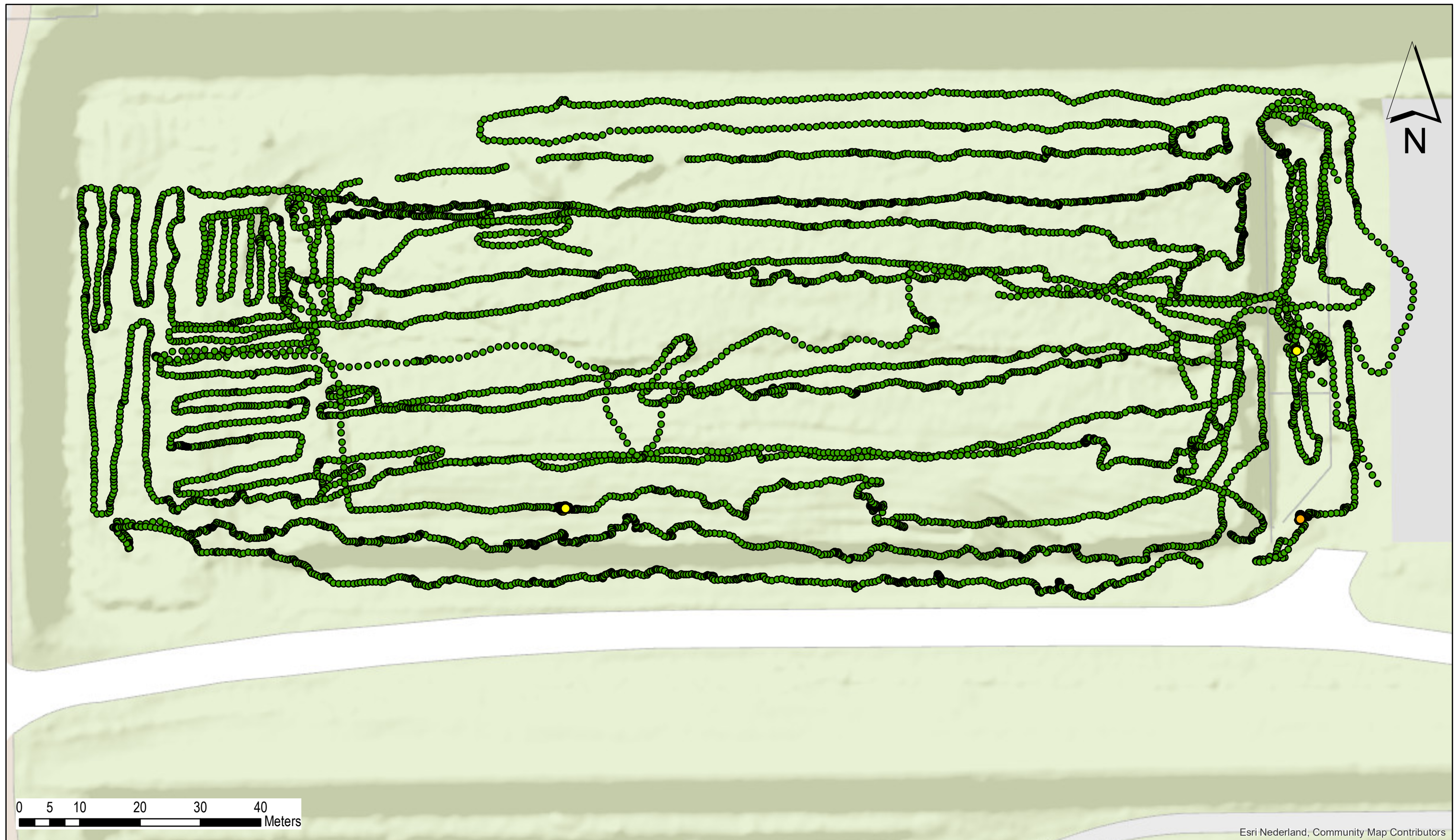
Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

kadaster

BIJLAGE B

Methaanmetingen

Methaanconcentratie (ppm)

- 0,0 - 10,0
- 10,1 - 20,0
- 20,1 - 30,2

Methaanmeting 29 april 2020

210551 Insteekhaven Den Helder

A3

Datum: 1-5-2020

Schaal: 1:600

Getekend: DORDUN + ANUBOE

BIJLAGE C

Zeefkromme mengmonster afdeklaag

Prommenz Milieu B.V.
T.a.v. de heer D. Kramer
Harmenkaag 11
1741LA SCHAGEN

Uw kenmerk : M21002 - Insteekhaven
Ons kenmerk : Project 1261890
Validatieref. : 1261890 certificaat_v1
Opdrachtverificatiecode: VYEN-GSTS-NFZW-RIXU
Bijlage(n) : 2 tabel(len) + 3 bijlage(n)

Amsterdam, 25 oktober 2021

Hierbij zend ik u de resultaten van het laboratoriumonderzoek dat op uw verzoek is uitgevoerd in de door u aangeboden monsters.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel uitbesteed onderzoek, uitgevoerd door Eurofins Omegam volgens de methoden zoals ze zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat L086 en/of in de bundel "Analysevoorschriften Eurofins Omegam". De in dit onderzoek uitgevoerde onderzoeksmethoden van de geaccrediteerde analyses zijn in een aparte bijlage als onderdeel van dit analyse-certificaat opgenomen. De methoden zijn, voor zover mogelijk, ontleend aan de accreditatieprogramma's/schema's en NEN- EN- en/of ISO-voorschriften.

Ik wijs u erop dat het analyse-certificaat alleen in zijn geheel mag worden gereproduceerd. Ik vertrouw erop uw opdracht volledig en naar tevredenheid te hebben uitgevoerd. Heeft u naar aanleiding van deze rapportage nog vragen, dan verzoek ik u contact op te nemen met onze klantenservice.

Hoogachtend,
namens Eurofins Omegam,

Ing. J. Tukker
Manager productie

Op dit certificaat zijn onze algemene voorwaarden van toepassing.
Dit analyse-certificaat mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode : 1261890
Uw project omschrijving : M21002 - Insteekhaven
Opdrachtgever : Prommenz Milieu B.V.

Uw Monsterreferenties
6916579 = MM1

Opgegeven bemonsteringsdatum : 19/10/2021
Ontvangstdatum opdracht : 19/10/2021
Startdatum : 20/10/2021
Monstercode : 6916579
Uw Matrix : Grond

Algemeen onderzoek - fysisch

Q droge stof % 78,2

Fracties t.o.v. droge stof:

Q grind > 2 mm % (m/m ds) 4,0
Q delen < 2 mm % (m/m ds) 93,7
Q delen > 2 mm % (m/m ds) 6,3

Fracties t.o.v. minerale delen:

Q fractie < 2 µm % (m/m md) 13,4
Q fractie < 16 µm % (m/m md) 21,4
Q fractie < 32 µm % (m/m md) 24,8
Q fractie < 50 µm % (m/m md) 28,1
Q fractie < 63 µm % (m/m md) 30,4
Q fractie < 125 µm % (m/m md) 45,7
Q fractie < 250 µm % (m/m md) 87,0
Q fractie < 500 µm % (m/m md) 97,5
Q fractie < 1000 µm % (m/m md) 99,3

Q grondsoortcode (zie bijlage) 32
Q calciumcarbonaat % (m/m ds) 4,9
Q humus % (m/m ds) 2,5

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode	:	1261890
Uw project omschrijving	:	M21002 - Insteekhaven
Opdrachtgever	:	Prommenz Milieu B.V.

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

De volgende informatie is indien van toepassing verstrekt door de opdrachtgever:
 Project omschrijving, Monsterreferentie(s), Opgegeven bemonsteringsdatum, Matrix, Monsterdiepte, Potnr (Barcode),
 Veldgegevens, Veldwaarnemingen en Bemonsteringsdata. De opgegeven bemonsteringsdatum kan van invloed zijn op
 de geldigheid van de resultaten.

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode : 1261890
Uw project omschrijving : M21002 - Insteekhaven
Opdrachtgever : Prommenz Milieu B.V.

Barcodeschema's

<i>Monstercode</i>	<i>Uw referentie</i>	<i>uw monsterref.</i>	<i>uw diepte</i>	<i>uw barcode</i>
6916579	MM1			0422037BB
				0421889BB
				0422354BB

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode	:	1261890
Uw project omschrijving	:	M21002 - Insteekhaven
Opdrachtgever	:	Prommenz Milieu B.V.

Bijlage behorende bij grondsoort-code

volgens Toelichting formulier aanvraag verklaring verontreinigde grond (bijlage 2D behorend bij artikel 17).

Code Benaming

21	Kleiig zand
22	Sterk siltig zand tot zwak zandige leem
31	Zwak tot matig siltig zand
32	Sterk zandige tot zwak siltige klei
41	Zwak tot sterk zandig veen
42	Zwak tot sterk kleiig veen
43	Mineraalarm veen

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode : 1261890
Uw project omschrijving : M21002 - Insteekhaven
Opdrachtgever : Prommenz Milieu B.V.

Analysemethoden in Grond

In dit analysecertificaat zijn de met 'Q' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

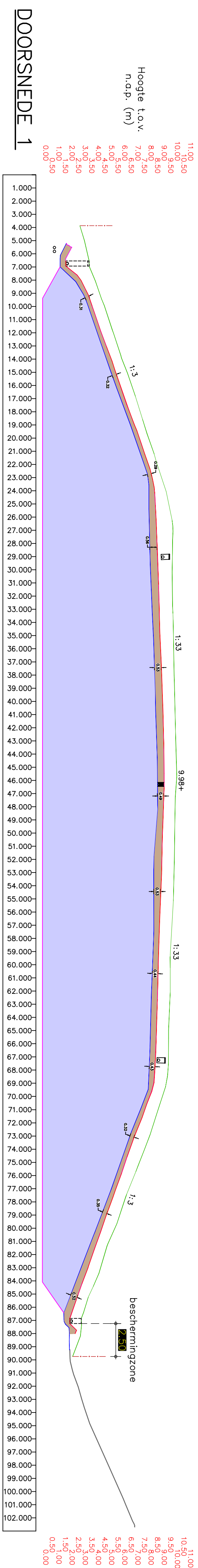
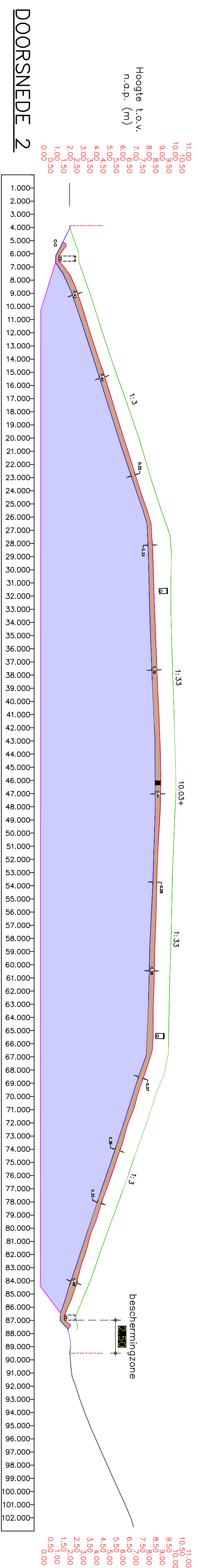
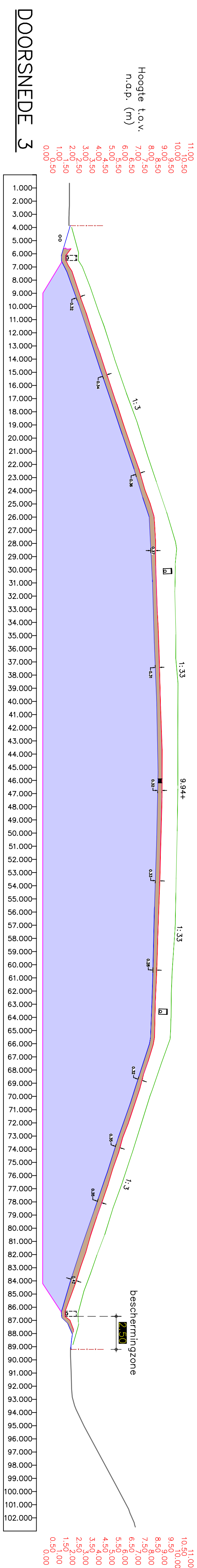
Droge stof	: Eigen methode
Delen < 2mm	: Eigen methode
Delen > 2mm	: Eigen methode
Grind > 2 mm	: Eigen methode
Fractie < 1000 µm	: Eigen methode
Fractie < 125 µm	: Eigen methode
Fractie < 16 µm	: Eigen methode
Fractie < 2 µm	: Eigen methode
Fractie < 250 µm	: Eigen methode
Fractie < 32 µm	: Eigen methode
Fractie < 50 µm	: Eigen methode
Fractie < 500 µm	: Eigen methode
Fractie < 63 µm	: Eigen methode
Calciumcarbonaat	: Eigen methode
Grondsoortcode (zie bijlage)	: Eigen methode
Humus	: Eigen methode

TEKENING A

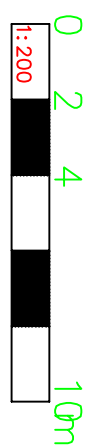
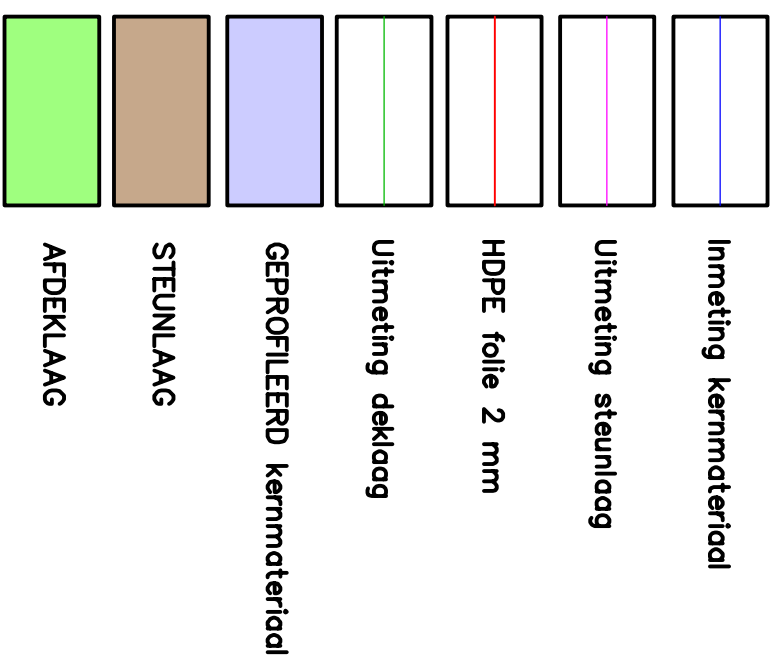
Inrichtingstekening

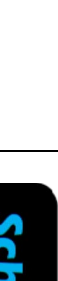
TEKENING B

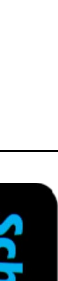
Dwarsprofielen

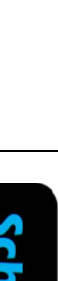

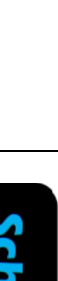
LEGENDA

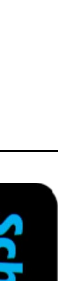

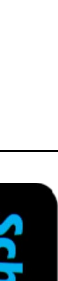
Opdrachtgever: Milieuquart Coöst	
omschrijving: As built langdoornste borenafwerking	
Locatie werk: Gereedte: Datum:	
Tek-nummer: 20221810_SCH-02	
Schakel: Schnitzke 18-10-2022 Klant ref.: H-vd Pils	
1:200 gegevens afval.zon	

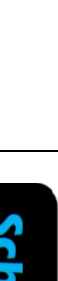
Opdrachtgever: Milieuquart Coöst	
omschrijving: As built langdoornste borenafwerking	
Locatie werk: Gereedte: Datum:	
Tek-nummer: 20221810_SCH-02	
Schakel: Schnitzke 18-10-2022 Klant ref.: H-vd Pils	
1:200 gegevens afval.zon	

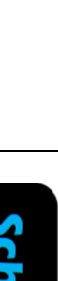
Opdrachtgever: Milieuquart Coöst	
omschrijving: As built langdoornste borenafwerking	
Locatie werk: Gereedte: Datum:	
Tek-nummer: 20221810_SCH-02	
Schakel: Schnitzke 18-10-2022 Klant ref.: H-vd Pils	
1:200 gegevens afval.zon	

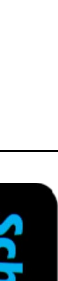
Opdrachtgever: Milieuquart Coöst	
omschrijving: As built langdoornste borenafwerking	
Locatie werk: Gereedte: Datum:	
Tek-nummer: 20221810_SCH-02	
Schakel: Schnitzke 18-10-2022 Klant ref.: H-vd Pils	
1:200 gegevens afval.zon	

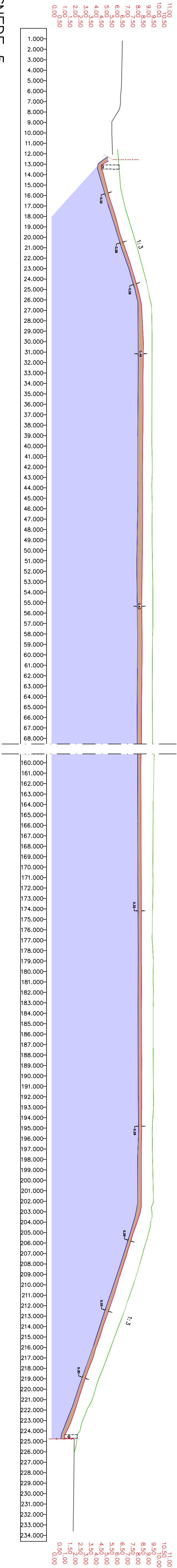
Opdrachtgever: Milieuquart Coöst	
omschrijving: As built langdoornste borenafwerking	
Locatie werk: Gereedte: Datum:	
Tek-nummer: 20221810_SCH-02	
Schakel: Schnitzke 18-10-2022 Klant ref.: H-vd Pils	
1:200 gegevens afval.zon	

Opdrachtgever: Milieuquart Coöst	
omschrijving: As built langdoornste borenafwerking	
Locatie werk: Gereedte: Datum:	
Tek-nummer: 20221810_SCH-02	
Schakel: Schnitzke 18-10-2022 Klant ref.: H-vd Pils	
1:200 gegevens afval.zon	

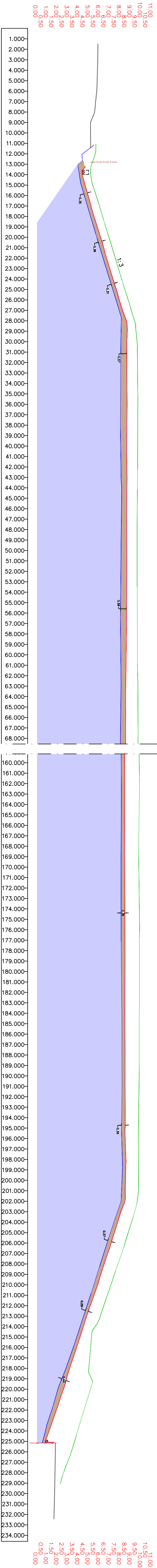
Opdrachtgever: Milieuquart Coöst	
omschrijving: As built langdoornste borenafwerking	
Locatie werk: Gereedte: Datum:	
Tek-nummer: 20221810_SCH-02	
Schakel: Schnitzke 18-10-2022 Klant ref.: H-vd Pils	
1:200 gegevens afval.zon	

Opdrachtgever: Milieuquart Coöst	
omschrijving: As built langdoornste borenafwerking	
Locatie werk: Gereedte: Datum:	
Tek-nummer: 20221810_SCH-02	
Schakel: Schnitzke 18-10-2022 Klant ref.: H-vd Pils	
1:200 gegevens afval.zon	

Opdrachtgever: Milieuquart Coöst	
omschrijving: As built langdoornste borenafwerking	
Locatie werk: Gereedte: Datum:	
Tek-nummer: 20221810_SCH-02	
Schakel: Schnitzke 18-10-2022 Klant ref.: H-vd Pils	
1:200 gegevens afval.zon	

DOORSNEDE 5

DOORSNEDE 4

LEGENDA

- Inmeting kernmateriaal
- Uitmeting steunlaag
- HDPE folie 2 mm
- Uitmeting deklaag
- GEPROFILEERD kernmateriaal
- STEUNLAAG
- AFDEKLAAG

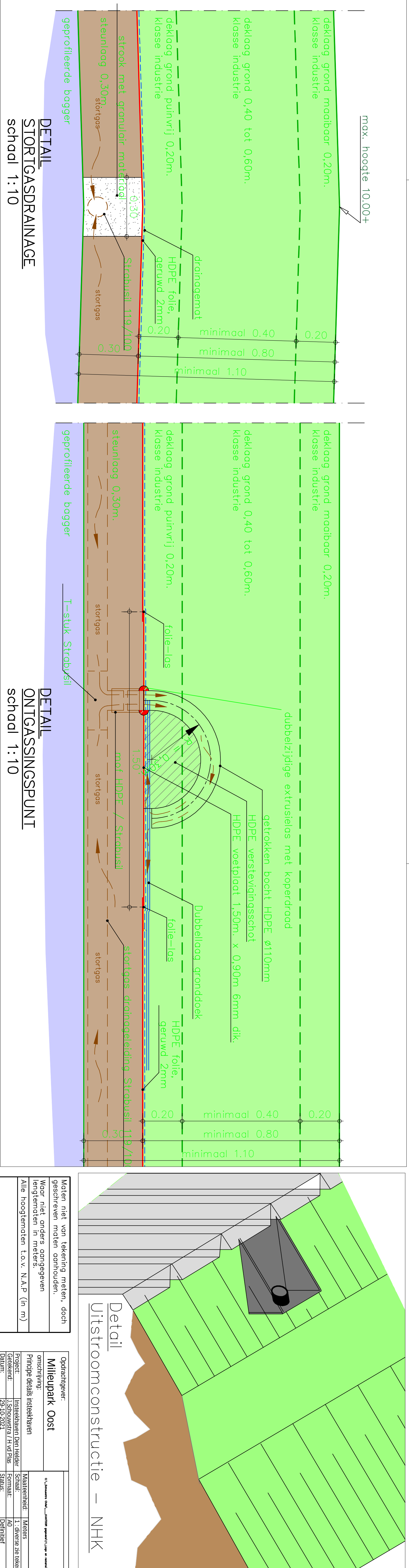
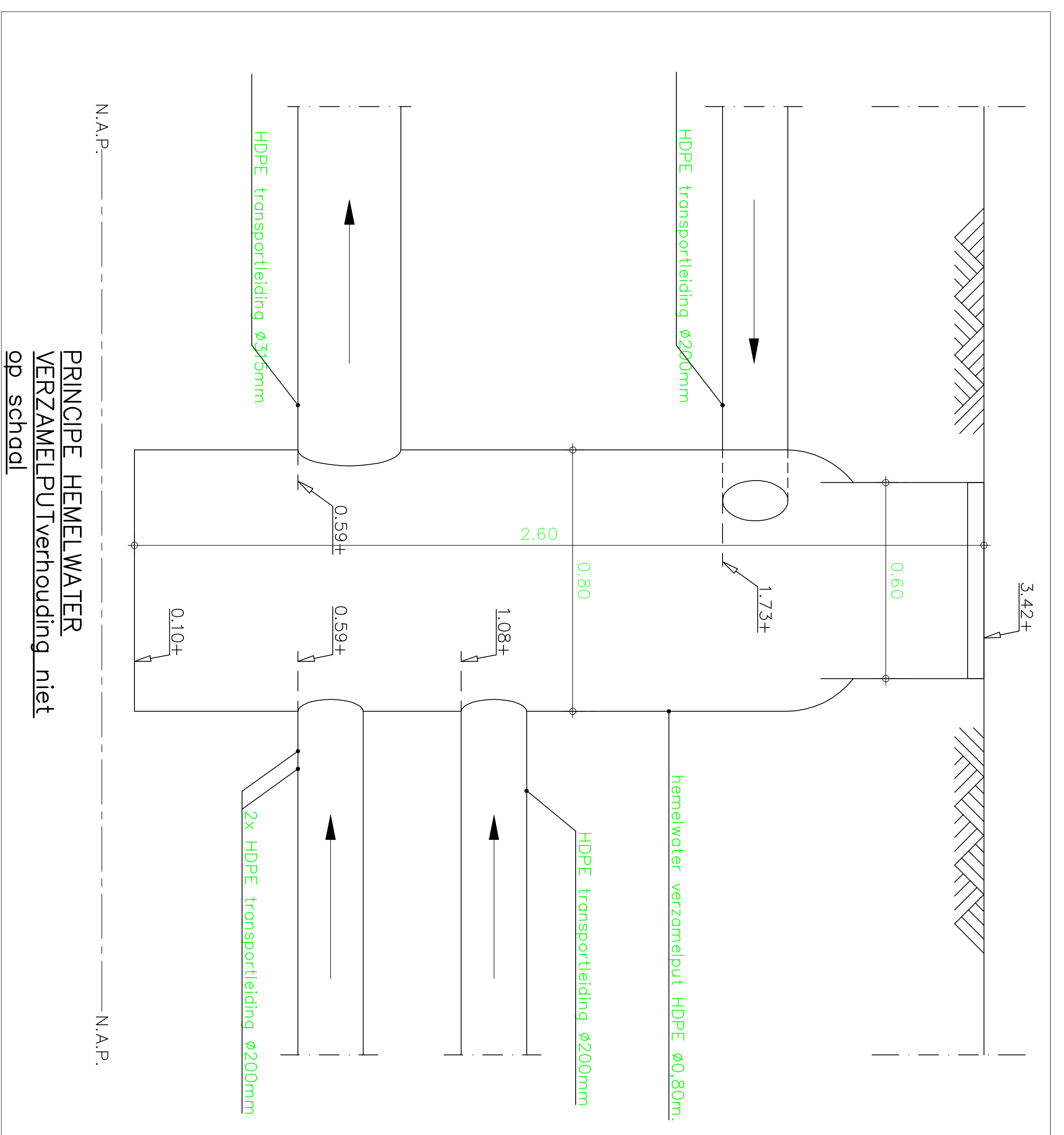
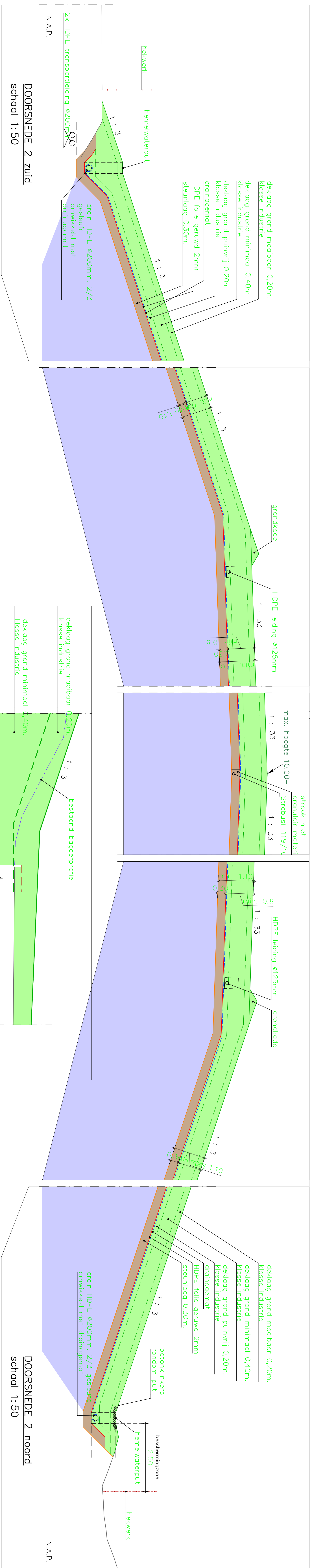
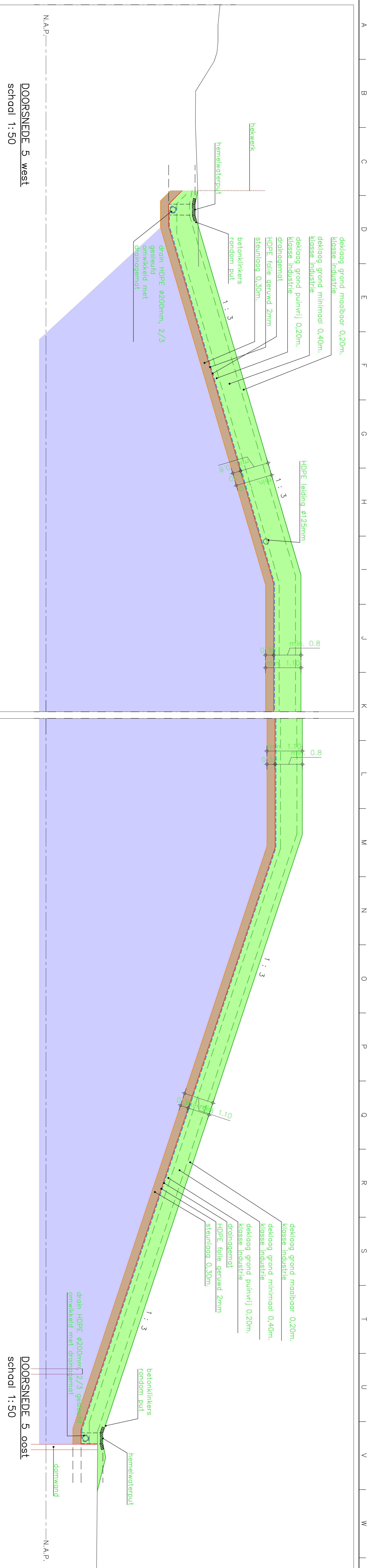

Opdrachtgever:		Milieupark Oost	
omschrijving:		As built langdoorsnede bovenafsluiting	
Locatie werk:	Den Helder	Schaal:	1:200
Getekend:	J. Schouwstra & H.v.d. Plas	Basis tekening:	geplaveerd afval zom
Datum:	18-01-2022		
Tekstnummer:	20221810-JSCH-03	Klant ref.:	H.v.d. Plas

TEKENING C

Revisietekening bovenafdichting inclusief detailtekeningen

RAPPORT

Eindinspectie Baggerstortplaats Insteekhaven Den Helder

Klant: Provincie Noord-Holland

Referentie: BH8836-MI-RP-221205-1118

Status: Definitief/01

Datum: 5 december 2022

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Koggelaan 21
8017 JN Zwolle
Mobility & Infrastructure
Trade register number: 56515154

+31 88 348 65 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Eindinspectie Baggerstortplaats Insteekhaven Den Helder

Ondertitel:
Referentie: BH8836-MI-RP-221205-1118
Status: 01/Definitief
Datum: 5 december 2022
Projectnaam:
Projectnummer: BH8836-101-100
Auteur(s): Vincent Steenhof, Nienke Groot Zevert

Opgesteld door:

Gecontroleerd door: Vincent Steenhof

Datum: 5 december 2022

Goedgekeurd door: Vincent Steenhof

Datum:

Classificatie

Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Dossieronderzoek	4
3	Veldinspectie	6
3.1	De Insteekhaven te Den Helder	6
3.2	De te inspecteren voorzieningen	6
3.3	Veldinspectie 19 maart 2021 en herinspectie 22 september 2022	7
3.3.1	Deklaag	7
3.3.2	Hemelwater drainage op bovenvlak	8
3.3.3	Permanente opvang en afvoer van hemelwater	9
3.3.3.1	Bijzonderheden en systeembeschrijving	9
3.3.3.2	Drainage en inspectieputten	10
3.3.3.3	Doorspuitputten	10
3.3.3.4	Hemelwater verzamelput	11
3.3.3.5	Doorvoerpunten hemelwater afvoer	11
3.3.3.6	Verzamelgoot	12
3.3.3.7	Lozingspunt	12
3.3.4	Ontluchtingspijpen met doorvoer door de bovenafdichting	12
3.3.5	Monitoringspeilbuizen	13
3.3.6	Afrastering en poorten	13
3.3.7	Infiltratiesloot en overloop	14
3.3.8	Beplanting / boom	14
3.3.9	Wegen / paden / verharding	15
3.3.10	Zakbaken	15
4	Evaluatie en aanbevelingen	16
4.1	Evaluatie dossieronderzoek	16
4.2	Aanbevelingen dossieronderzoek	16
4.3	Evaluatie veldinspecties	17
4.3.1	Evaluatie na veldinspectie 19 maart 2021	17
4.3.2	Evaluatie na herinspectie 22 september 2022	19
4.4	Aanbevelingen uit veldinspecties	20

Bijlagen

1. Checklist dossieronderzoek
2. Checklist veldinspectie
3. Foto's veldinspectie

1 Inleiding

Aanleiding

De exploitatie van baggerdepot de Insteekhaven is beëindigd en het depot is afgewerkt. Voorafgaand aan de sluiting door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland is een eindinspectie uitgevoerd door RoyalHaskoningDHV in opdracht van de Provincie Noord-Holland, het Bevoegd Gezag conform de Wet Milieubeheer artikel 8.47.3.c.

Doel eindinspectie

Ten aanzien van de eindinspectie stelt de Wet Milieubeheer artikel 8.47.3.c:

- Uit de eindinspectie moet blijken dat aan alle vergunningvoorschriften is voldaan en er geen andere maatregelen in kader van de Wet bodembescherming getroffen moeten worden door degene die de stortplaats drijft, in geval van verontreiniging of aantasting van de bodem onder de stortplaats.

De Handreiking Sluitingsfase en Baggerdepots IPO 19 juni 2006 werkt dat uit in de volgende stappen:

1. Dossier onderzoek. In het dossieronderzoek wordt allereerst de compleetheid en kwaliteit van het (provinciale) nazorgdossier onderzocht.
2. Veldinspectie. Een uitgebreide keuring van de voorzieningen, die op basis van de vergunningvoorschriften zijn geëist en een controle of verontreiniging dan wel aantasting van de bodem onder de stortplaats heeft plaatsgevonden. Daarbij gebruik te maken van uitgevoerde tweejaarlijkse keuringen (tijdens de exploitatie- en afwerkfase), en na aanleg van de bovenafdichting de uitgevoerde (eind)keuring conform artikel 10, lid 1 b Stortbesluit.
3. Eindinspectie rapport. De resultaten van het dossieronderzoek en de veldinspectie worden gerapporteerd in een eindinspectierapport. Het besteedt aandacht aan de compleetheid en kwaliteit van het nazorgdossier. Het rapport bevat verder conclusies
4. Of voldaan is aan de voorschriften van de vergunningen;
5. Of er in kader van de Wet bodembescherming maatregelen getroffen dienen te worden.
6. Herinspectie. Indien nodig.
7. Eindinspectie rapport. Het rapport wordt definitief gemaakt en opgenomen in het nazorgdossier.

Werkwijze

De eindinspectie is 1 maar 2021 gestart. Op voorhand was bekend dat het nazorgdossier nog niet compleet was. Beoordeling op compleetheid was daarom ook geen onderdeel van de opdracht. Wel is gerapporteerd wanneer documenten, nodig voor de inspectie, ontbraken. Verder zijn conform de Handreiking Sluitingsfase het onderzoek van het nazorgdossier en de veldinspectie uitgevoerd. Vervolgens is de rapportage in concept opgesteld ter bespreking. Na de bespreking van de resultaten zijn voorzieningen op het depot aangepast, zijn aanvullende stukken aangeleverd voor het nazorgdossier en zijn nog enkele onderzoeken uitgevoerd (grondwatermodellering, monitoring, dikte deklaag en levensduur verwachting folie). Vervolgens is 22 september 2022 een herinspectie uitgevoerd. De bevindingen van de conceptrapportage zijn ongewijzigd ter behoud van informatie 3. In aanvullende tekstpassages is de nieuwe informatie verwerkt voor deze definitieve rapportage.

Leeswijzer.

In hoofdstuk 2 zijn de resultaten van het onderzoek van het nazorgdossier samengevat met een beschouwing in hoeverre aan de vergunningvoorschriften is voldaan en een conclusie ten aanzien van de eventuele invloed van het depot op de bodemkwaliteit en eventueel naar aanleiding daarvan nog te treffen maatregelen. In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van de veldinspectie samengevat. H4 bevat een evaluatie en aanbevelingen. Bijlage 1 geeft een overzicht van de resultaten van het dossieronderzoek, Bijlage 2 geeft een overzicht van de resultaten van de veldinspectie en in Bijlage 3 is een selectie van de foto's van de veldinspectie opgenomen.

2 Dossieronderzoek

Conform opdracht is het aan de hand van het nazorgdossier gecontroleerd of aan de vergunningvoorschriften is voldaan, en zo nee of er nog actie vereist is¹. De resultaten van deze controle zijn besproken met de Provincie Noord-Holland en de exploitant Milieupark Oost. Vervolgens zijn de resultaten op basis van de toelichting van MPO en aanvullende informatie aangepast tot de definitieve versie.

Niet voldaan aan vergunningvoorschriften

De controle wijst uit dat niet aan alle voorschriften is voldaan. Daarbij zijn er twee groepen voorschriften waarvoor geen acties meer nodig zijn. Voor een deel van de betreffende voorschriften is dat niet meer relevant omdat dit niet raakt aan de nazorg. Voor het ander deel is het niet relevant omdat op andere wijze invulling aan de betreffende voorschriften is gegeven. Bijvoorbeeld de voorschriften betreffende onderhoud en inspectie van de voorziening. Er waren alleen een aantal peilbuizen aanwezig, en de inspectie is onderdeel van de monitoring van de grondwaterkwaliteit en wordt gerapporteerd in de monitoringsrapportages.

Dan is er nog een groep voorschriften waar niet of niet volledig is voldaan en actie voor nodig is. De status van deze acties na de herinspectie is hierna beschreven.

- *Voorschrift 1.4 Vergunning aanleg gestuurde boring Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Kenmerk 20.0802047.*
Als het hoogheemraadschap het noodzakelijk vindt een leiding te verplaatsen of te verwijderen om werkzaamheden te kunnen uitvoeren, dan zorgt de houder, belanghebbende of rechtsopvolger hiervoor binnen de gestelde termijn.
De verantwoordelijkheid voor de leiding door de dijk en het lozingspunt op het Noord-Hollands kanaal moet nog worden geregeld tussen de gemeente Den Helder en de Provincie Noord-Holland.
- *Voorschrift 1.15 Jaarrapportage evaluatie monitoring 1x/3 jaar naar GS met grondwaterstanden en - kwaliteiten, verspreidingsgedrag en beheer onttrekking.*
Omdat aan dit voorschrift niet was voldaan is een grondwatermodellering uitgevoerd² en een geactualiseerd monitoringsplan³ ter beoordeling ingediend bij de ODNGKZ. Hierdoor vervalt de actie. Handhaving brieven tot 2018 waren niet aanwezig. Deze zijn niet nageleverd.
- *Voorschrift 3.1.8 Isolerende voorziening en maatregelen in goede staat houden en zonodig vervangen.*
Deze actie vervalt met de aankomende sluiting en is tot dusver uitgevoerd zoals uit de herinspectie de daarna uitgevoerde acties blijkt.
- *Voorschrift 4.4-4.4.7 Bepalingen over bodemonderzoek en sanering uitvoeren indien GS daar om vraagt.*
Uit recente correspondentie bleek dat de OD hiernaar heeft gevraagd en dat MPO het uitstelde tot na de afwerking. Er is geen aanvullende informatie beschikbaar gekomen over de status.
- *Voorschriften 4.2-4.4 t.a.v. monitoring grondwaterkwaliteit*
Dit betreft:
 - Kwaliteit van het poriewater en daarmee het uitloogpotentieel alsnog bepalen en monitoringsplan daarop afstemmen.

¹ Volledige controle op compleetheid was niet voorzien omdat vooralsnog alleen de door de exploitant aangeleverde documenten in het nazorgdossier zijn opgenomen

² Analyse grondwaterstroming, grondwaterkwaliteit en verificatie flux grondwater, definitief, 127349/22-006.962

³ Actualisatie Monitoringsplan Insteekhaven Den Helder, VW7072-MPO-MTP, versie 006, Definitief

- Monitoring maximaal toelaatbare flux, elke 5 jaar toetsen aan verspreidingsberekeningen en opnemen in monitoringsplan actualisatie 2021, ook overschrijding signaalwaarden.
- Installeren puttenscherm bij overschrijding signaalwaarden en regelen in actualisatie monitoringsplan 2021

Omdat aan dit voorschrift niet was voldaan is een grondwatermodellering uitgevoerd² en een geactualiseerd monitoringsplan³ ter beoordeling ingediend bij de ODNGKZ. Hierdoor vervalt de actie.

3 Veldinspectie

3.1 De Insteekhaven te Den Helder

De locatie betreft een Insteekhaven van het Noord-Hollands Kanaal en heeft van oorsprong een bodemdiepte van circa 3,5 m -NAP. In het begin van de jaren '90 is de Insteekhaven afgedamd. Op de afdamming is de toegangsweg naar de zuidpoort van het Nieuwe Haventerrein van de Koninklijke Marine aangelegd. Aan de noordzijde wordt de Insteekhaven begrensd door het terrein van de Marine, aan de oostzijde door het REC-terrein van De Vries en van de Wiel en aan de westzijde het Noord-Hollands Kanaal. De zuidzijde van de Insteekhaven wordt begrensd door de Oostoeverweg en een waterzuivering. Na afdamming is circa 40.000 m³ baggerspecie door Rijkswaterstaat ingebracht. In 2006 is aan VOF het Oost (50% de Vries en van de Wiel, 50% Baggerbeheer Den Helder BV, later veranderd in Milieupark Oost) vergunning verleend om verder te gaan met storten van baggerspecie tot een volume van maximaal 135.000 m³. De locatie ligt voor een beperkt deel in de aanvliegroute van het nabijgelegen vliegveld. Als gevolg hiervan is de maximale hoogte van het depot, na eindafwerking, 10 m +NAP.

3.2 De te inspecteren voorzieningen

Op grond van de informatie in het nazorgdossier, specifiek de revisietekening van de eindafwerking, zijn vooraf de volgende voorzieningen voor inspectie geïdentificeerd:

- De deklaag.
- Tijdelijke hemelwater drainage bovenzijde met opvang- en inspectieputjes.
- Permanente hemelwater drainage met inspectie- en doorspuitputten.
- Verzamelput, afvoer en lozingspunt hemelwater drainage.
- Doorvoerpunten van hemelwater afvoer door de folie.
- Ontluchtingspunten met doorvoer door bovenafdichting.
- Peilbuizen.
- Afrastering en poorten.
- Aanwezige verhardingen (hellingbaan, opstelplaatsen, toegang tot opstelplaatsen en toegang tot depot).
- Zakkaken

Detail revisietekeningen ontbraken in het nazorgdossier maar zijn inmiddels aangeleverd.

3.3 Veldinspectie 19 maart 2021 en herinspectie 22 september 2022

Als onderdeel van de eindinspectie is op 19 maart 2021 de veldinspectie van de Insteekhaven uitgevoerd. De locatie is in zijn geheel inclusief de voorzieningen visueel geïnspecteerd, voor zover visuele inspectie mogelijk was. De bevinding van deze veldinspectie zullen navolgend per voorziening worden besproken. Waar nodig wordt ter verduidelijking verwezen naar foto's die tijdens deze veldinspectie genomen zijn. Bij elk onderwerp zijn de bevindingen van de herinspectie toegevoegd.

De ingevulde Checklist veldinspectie Baggerdepot Insteekhaven Den Helder van 19 maart is opgenomen in bijlage 2. Foto's van de veldinspectie zijn opgenomen in bijlage 3. Bevindingen van de herinspectie zijn toegevoegd.

3.3.1 Deklaag

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

De deklaag was nog niet ingezaaid. Desondanks is geen significante erosie waargenomen. Door afwezige vegetatie was te zien dat in de grond van de deklaag her en der afval (puin, plastic ed.) zit [foto 6]. Ook waren er tijdens de veldinspectie enkele locaties met natte plekken in de deklaag op het bovensvlak waar het water niet goed wegstroomde [2 t/m 5]. Door hevige regenval is eerder erosie voorgekomen maar deze plekken zijn hersteld.

Dijkjes

Om erosie en afspoeling te voorkomen, zolang er nog geen dichte grasmat aanwezig is, zijn op de rand van het bovensvlak dijkjes aangelegd [2 en 3] met aan de binnenzijde een hemelwater drain in de deklaag (zie 3.3.2). Na ontwikkeling van een goede grasmat worden de dijkjes verwijderd.

Conclusie

Gezien de aan de veldinspectie voorafgaande periode met veel regen, werkt de maatregel om erosie te voorkomen vooralsnog naar behoren. De deklaag moet nog worden ingezaaid en er moet zich nog een goede grasmat ontwikkelen. Na verwijdering van de dijkjes dient de deklaag ter plaatse van de verwijdering opnieuw te worden ingezaaid om ook daar een goed ontwikkelde grasmat te krijgen. Vóór de sluiting moet worden geborgd dat er een goede grasmat is/komt. T.z.t. zal dit moeten worden beoordeeld en indien nodig nog een reservering voor moeten worden getroffen of een overeenkomst worden gesloten.

Herinspectie 22 september 2022

Waarnemingen

De grasmat van de deklaag die het voorjaar 2022 was ingezaaid redelijk goed ontwikkeld. Afval (puin, plastic ed.) is niet waargenomen, behoudens een stuk ribbelrain op het gras. Aan de ontwikkeling van de grasmat was duidelijk te zien waar voorzieningen zijn aangepast en later gras opnieuw is ingezaaid (de dijkjes en straatkolken zijn verwijderd). Het gras was hier korter en de grasmat was plaatselijk nog onvoldoende dichtgegroeid (kale plekken). Helemaal onderaan de taluds bij de terreinbegrenzing groeide plaatselijk riet, hetgeen wijst op een plaatselijk relatief nat milieu. Vooral aan de zuidkant was lager op het talud sprake van ontwikkeling van een diverse en wat hogere vegetatie waaronder een struik. Er zou redelijk recent nog gemaaid zijn. Er zijn geen natte plekken meer waargenomen in de deklaag op het bovensvlak. Besproken is met MPO dat de kale plekken nog extra worden ingezaaid eind september 2022.

Conclusie

Verwacht mag worden dat na inzaaien van de waargenomen kale plekken er een gesloten grasmat is ontwikkeld vóór de sluiting. Een maaifrequentie van 2x per jaar lijkt nodig gezien de snelle ontwikkeling van de vegetatie.

3.3.2 Hemelwater drainage op bovenvlak

Veldinspectie 19 maart 2021

Tijdelijke voorziening

Dit betreft een tijdelijke voorziening om erosie van de deklaag te voorkomen. Zoals onder 3.3.1 beschreven is op het bovenvlak van het depot een hemelwater drainage aangelegd binnen dijkjes [2 en 3] naast de randen van de taluds. Water dat in de deklaag op het bovenvlak zakt wordt via deze drains afgevoerd. Op regelmatige afstanden zijn deze drains voorzien van putjes met doorlatende deksel (type straatkolk). Via die deksels wordt oppervlakkig van het bovenvlak afstromend water in de putjes opgevangen en afgevoerd via de drain. Deze hemelwater drainage heeft in totaal 14 verzamelputten om het hemelwater af te voeren op de verzamel- en transportleidingen. Deze verzamelputten kunnen eventueel ook worden gebruikt als doorspuitpunten. De drainage van het bovenvlak heeft geen aparte doorspuitputten.

Waarnemingen

Tijdens de veldinspectie is bevonden dat deze putten goed vindbaar zijn, in goede staat verkeren en het water goed doorstroomt in de putten/leidingen [7]. Ze zijn goed te openen. Door de afwezigheid van de grasvegetatie is er wel zand weggespoeld om enkele van de putten waardoor deze hoger komen te liggen dan de omgeving en er water op de deklaag blijft staan [9, 10 en 11]. Ook stroomt er gemakkelijk zand in de putten door de afwezigheid van begroeiing op de deklaag [7, 8 en 9].

Conclusie

Er kan gemakkelijk zand in de putten en drains spoelen. Qua preventie tegen erosie werkt deze tijdelijke maatregel voornamelijk naar behoren. De dijkjes worden verwijderd (zie ook 3.4) nadat de grasmat zich ontwikkeld heeft. Ter plaatse van de verwijderde dijkjes, zal de deklaag nog eens moeten worden ingezaaid.

Het is de bedoeling dat daarna over het oppervlak afstromend water via de taluds wordt afgevoerd en afvoer via de tijdelijke drainage wordt te voorkomen. Daartoe is het voornemen om de straatkolken te voorzien van een dichte deksel om intrede van water in de afvoerleidingen te voorkomen. Daarmee vervalt de noodzaak van doorspuiten van deze afvoerleidingen en wordt voorkomen dat er door verstopping van leidingen problemen kunnen ontstaan. Wel is het de vraag in hoeverre de putjes kunnen verzakken/scheefzakken als het bovenvlak wordt gemaaid. Als de aansluiting met de leiding kapotgaat of er water via het putje in de leidingen komt bestaat de kans dat op de langere termijn de leidingen verstopt raken en de afvoer stagneert. Met mogelijk gevolg verweking en erosie op de rand van het bovenvlak. Mogelijk is verwijdering van de putjes en goed afdoppen van de leidingen een beter alternatief. Het beste alternatief is volledige verwijdering van de tijdelijke hemelwaterdrainage en afsluiten van de aansluiting op de permanente hemelwaterdrainage.

Herinspectie 22 september 2022

De straatkolken van de tijdelijke hemelwaterdrainage zijn verwijderd en de aansluitpunten zijn onder maaiveld afgedopt met een pvc-deksel.

3.3.3 Permanente opvang en afvoer van hemelwater

3.3.3.1 Bijzonderheden en systeembeschrijving

Veldinspectie 19 maart 2021

Afvoeren van binnen en buiten depot gekoppeld

In de voorbereiding is de revisietekening van de afwerking geraadpleegd waaruit onduidelijkheden bleken. Een beschrijving van het systeem was niet aanwezig in het nazorgdossier. In de veldinspectie is uiteindelijk vastgesteld hoe hemelwater wordt opgevangen en afgevoerd. De afvoer van aan het depot grenzende verhardingen en de afvoer van slootwater bij hoge waterstanden blijkt gekoppeld te zijn aan de afvoer van hemelwater van het depot zelf:

1. Op het depot zelf ligt een tijdelijk hemelwater verzameldrainage op het bovenvlak, die afvoert op de hemelwater verzamelput. Onder aan de taluds ligt een permanente verzameldrainage waar de drainagemat onder in de deklaag op afvoert. Deze verzameldrainage voert ook af op de hemelwater verzamelput. De putdeksels blijken doorlatend te zijn (straatkolken).
2. Van aangrenzende verhardingen (de weg en aangrenzende terreinverharding) stroomt hemelwater af in een verzamelgoot bij de toegangspoort. Deze verzamelgoot voert via een transportleiding af op de hemelwater verzamelput.
3. Vanuit de infiltratiesloot tussen het depot en het defensierterrein wordt bij hoge waterstand in de sloot het slootwater via een overloop afgevoerd op de permanente hemelwaterdrainage, die uitkomt in de hemelwater verzamelput.

Onderdelen van het gehele systeem

In tegenstelling tot de drains en putten op het bovenvlak, betreffen de onderstaande onderdelen een permanente voorziening:

- Er zijn in totaal 35 hemelwaterinspectie/verzamelputten aangesloten op verzameldrains.
- Er is één hemelwater verzamelput waar alle hemelwaterstromen op afvoeren.
- Er is één lozingspunt met een transportleiding verbonden met de hemelwater verzamelput. Via deze leiding en dit lozingspunt voert de hemelwater verzamelput af op het Noord-Hollands kanaal.
- Er zijn 11 doorspuitputten met dichte deksels aanwezig om de hemelwater verzamelleidingen en de transportleidingen door te kunnen spuiten bij eventuele verstoppingen. Ook bevindt zich niet op elk beginpunt van een leiding een doorspuitput.
- Er zijn 2 doorvoerpunten door de folie.
- Er is een verzamelgoot bij de poort (die via een transportleiding afvoert op de hemelwater verzamelput).
- Er is 1 slootoverloop die is aangesloten op de hemelwaterdrainage die afvoert op de hemelwater verzamelput.

Tijdens de veldinspectie is medegedeeld dat het systeem recent was doorgespoten. De resultaten van de inspectie van deze onderdelen is in de volgende paragrafen opgenomen.

3.3.3.2 Drainage en inspectieputten

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Tijdens de veldinspectie waren deze putten in het algemeen goed vindbaar, in goede staat en goed watervoerend [7]. Ze zijn goed te openen. Alle deksels van de putten waren tijdens de veldinspectie aanwezig. Tijdens het gesprek met de beheerder bleek er in de weken daarvoor sprake te zijn geweest van diefstal van twee putdeksels.

De volgende kleine afwijkingen werden aangetroffen:

- Door de afwezigheid van de grasvegetatie en het feit dat het “straatkolk” deksels betreft stroomt er gemakkelijk zand in de putten [8, 12, 13, 14 en 15].
- Ook begint het straatwerk rond de putten op enkele punten wat te verzakken door de afwezigheid van de ondersteuning van de grasvegetatie [14 en 15].

Conclusie

Na ontwikkeling van een goede grasmat zal ook om enkele putten het straatwerk moeten worden hersteld en het verdient aanbeveling om de deksels van de putten te vervangen door dichte exemplaren (zie 4.).

Herinspectie 22 september 2022

Conform afspraak zijn alle putten van de tijdelijke hemelwaterdrainage op het bovenvlak verwijderd en de leidingen onder maaiveld afgedopt.

Daarnaast zijn echter alle soortgelijke putten van de permanente hemelwaterdrainage ook verwijderd inclusief straatwerk, in plaats van vervanging van de open deksels door gesloten deksels zoals was afgesproken (vastgelegd in notulen, nazorgplan en de eerste versie van het eindbestemmingsplan). Met MPO is afgesproken dat 19 van de 35 verwijderde putten worden teruggeplaatst met dichte deksels en dat hiervan een fotoverslag wordt geleverd. Dit is uitgevoerd, bij de putten zijn palen geplaatst ter voorkoming van maaischade en een verslag is inmiddels aangeleverd.

3.3.3.3 Doorspuitputten

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Tijdens de veldinspectie zijn alle aanwezige doorspuitputten gezien, van dichte deksels voorzien, werkend en in goede staat bevonden. De putten zijn goed vindbaar en goed te openen [16]. Door de afwezigheid van begroeiing op de deklaag is het zand langs enkele putten wat weggespoeld waardoor deze hoger zijn komen te liggen dan het omringende maaiveld [18]. Aan de zuid- en oostzijde van het depot zijn verhardingen (opstelplaatsen) aanwezig om de doorspuitputten van dichtbij te kunnen bereiken. De overige doorspuitputten zijn bereikbaar vanaf deze locaties middel van een lange slang [49 en 50].

Conclusie

De putten waren in goede staat en functioneerden goed. De weggespoelde grond dient nog te worden aangevuld bij de betreffende inspectieput.

Herinspectie 22 september 2022

De vegetatie was overwegend goed ontwikkeld, de inspectieputten lagen aan maaiveld. In een doorspuitput op de noordwesthoek van het depot zat een laag van enkele centimeters slib. Er kon niet worden vastgesteld tot hoever deze laag zich uitstrekte in het doorspuitpunt. Dit was een doorspuitpunt van de drain van oost naar west die aan de noordzijde loopt. Omdat alle putten met kolkdeksels van deze drain

zijn verwijderd kon de drain verder niet worden geïnspecteerd. Tot hoever de laag slib zich uitstrekt kon niet worden vastgesteld omdat alle inspectieputten waren verwijderd.

Conclusie

Zoals blijkt uit de conceptversie van dit rapport was het niet de bedoeling dat er putten van de permanente hemelwaterdrainage zouden worden verwijderd. Hierdoor werd de mogelijkheid van inspectie beperkt. Inmiddels zijn er 19 inspectieputten teruggeplaatst. Bij een volgende terreininspectie dienen doorspuitpunten op slibvorming te worden gecontroleerd evenals steekproefsgewijs de inspectieputten.

3.3.3.4 Hemelwater verzamelput

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Aan de zuidzijde van het depot ligt een hemelwater verzamelput. Hierin komt al het hemelwater uit alle verzamel- en transportleidingen samen alvorens het wordt afgevoerd op het Noord-Hollands kanaal middels de transportleiding en het lozingspunt. Het hemelwater uit de hemelwater drainageleidingen wordt in deze put ook vermengd met andere waterstromen, namelijk ook met het water uit de verzamelgoot en de infiltratiesloot. Tijdens de veldinspectie is geconstateerd dat de put goed vind- en bereikbaar is en dat deze goed te openen is voor inspectie [19 en 20]. Het water in de put stroomt goed door.

Conclusie

De put is in goede staat en functioneert goed. Het verdient aanbeveling op de kwaliteit van het hemelwater dat van het depot afkomt apart te kunnen bemonsteren. Als dat niet mogelijk is in de put kunnen er aparte monitoringsputjes worden geplaatst.

Herinspectie 22 september 2022

Er was geen reden voor herinspectie.

3.3.3.5 Doorvoerpunten hemelwater afvoer

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

In de folie van de bovenafdichting zijn volgens het ontwerp op twee locaties doorvoerpunten van hemelwater afvoer aanwezig; 2x folie doorvoer door de rand van de foliegoot van de hemelwater verzameldrain naar een transportleiding. Deze foliedoorvoeren zijn onder het maaiveld afgewerkt. Tijdens de veldinspectie zijn geen indicaties (verzakkingen of onregelmatigheden aan het maaiveld ter plaatse van de foliedoorvoeren) van schade aan de bovenafdichting naar voren gekomen. Echter, de exacte locaties waren niet aanwijsbaar in het veld. Tijdens de inspectie is toegelicht dat de folie onder aan de taluds in de teen een ringgoot vormt waar de verzameldrain in ligt. Op twee punten voert de verzameldrain af op een transportleiding via een doorvoer in de buitenzijde van de goot.

Conclusie

Er is geen conclusie mogelijk over staat en functioneren, inzicht in de feitelijke constructie ontbreekt (geen revisie detailtekening van deze doorvoer). Bij lekkage van de doorvoer kan er geen water in het depot treden indien de doorvoer de buitenrand van de foliegoot met de hemelwaterverzameldrain betreft.

Herinspectie 22 september 2022

Er was geen reden voor herinspectie.

3.3.3.6 Verzamelgoot

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Onderaan de hellingbaan bevindt zich een goot om het hemelwater af te kunnen voeren dat van de hellingbaan afstroomt. Er stroomt echter ook ander water naar toe. De verzamelgoot heeft een lagere ligging dan de omgeving waardoor het ook een afvoerpunt van hemelwater vanaf de asfaltweg (Oostoeverweg), de oprit en de toegang tot de opstelplaats bij de infiltratiesloot is. Deze toegang is deel van de verharding van het aangrenzende REC-terrein. Mogelijk kan ook water van dat terrein afstromen naar de verzamelgoot.

Tijdens de veldinspectie is gebleken dat de goot in goede staat verkeerd en dat het water er goed in kan lopen om zo door te stromen in de hemelwater afvoerleiding [21 en 22].

Conclusie

De functie vermenging is een aandachtspunt voor de nazorg (Zie H.4)

Herinspectie 22 september 2022

Er was geen reden voor herinspectie.

3.3.3.7 Lozingspunt

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Vanaf de hemelwater verzamelput loopt er een afvoerleiding die al het hemelwater van de locatie loost op het Noord-Hollands kanaal. Tijdens de veldinspectie is geconstateerd dat het lozingspunt in goede staat verkeerd en dat het water goed doorstroomt [23]. Door de werkzaamheden die zijn verricht om de leiding aan te leggen ontbreekt er gras op het talud waar het uitstroomstuk eindigt [24].

Conclusie

Dit stuk talud zal opnieuw moeten worden ingezaaid. Een aandachtspunt voor de nazorg is wie verantwoordelijk is voor dit talud en de staat daarvan, idem voor het lozingspunt zelf (zie 4.4).

Herinspectie 22 september 2022

Er was geen reden voor herinspectie.

3.3.4 Ontluchtingspijpen met doorvoer door de bovenafdichting

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Om eventueel stortgas wat in het depot kan ontstaan af te kunnen voeren zijn er ontluchtingspijpen met twee ontgassingspunten aanwezig die een doorvoer hebben door de bovenafdichting. Deze ontluchtingspijpen zijn onder het maaiveld afgewerkt en het is niet zichtbaar waar deze zich bevinden. Tijdens de veldinspectie zijn op de locaties waar deze zich ongeveer zouden moeten bevinden geen verzakkingen of beschadigingen aan het maaiveld waargenomen. Ook is er geen stortgeur geconstateerd.

Conclusie

Voor sluiting zouden er nog gasmetingen ter plaatse van de ontluchtingspijpen moet worden uitgevoerd.

Herinspectie 22 september 2022

Er was geen reden voor herinspectie.

3.3.5 Monitoringspeilbuizen

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Rondom het depot bevinden zich 13 monitoringspeilbuizen op 5 verschillende locaties:

- Binnen het hekwerk M3.1, M3.2, M3.4
- Buiten het hekwerk M1.1, M1.2, M1.3, M2.1, M2.2, M4.1, M4.2, M5.1, M5.2 en M5.3.

De peilbuizen M1.1, M1.2, M1.3 noordoostelijk van het depot, mogelijk in een waterkering.

De peilbuizen M2.1 en M2.2 liggen in een fietspad en zijn netjes afgewerkt met een straatpot [29 en 30].

De peilbuizen M4.1, M4.2, M5.1, M5.2 en M5.3 staan tussen het hek en de Oostoeverweg.

Ter voorkoming van beschadigingen zijn op alle locaties uitgezonderd M2.1 en M2.2. om de kokers geel geleverde metalen frames geplaatst [25 en 26].

De koker van peilbuis M3.2 (binnen het hekwerk) is beschadigd (ingedrukt) waardoor de afschermkap lastig te verwijderen is en de peilbuis moeilijk te bemonsteren [27 en 28].

De overige peilbuizen en kokers zijn in goede staat. Alle sloten op de beschermkokers zijn goed te openen met dezelfde sleutel en in goede staat. Wel is gebleken dat alle dopjes op de peilbuizen te klein zijn waardoor ze zijn ingescheurd. Navraag leert dat dit de dopjes worden ingescheurd om vacuümtrekking te voorkomen bij openingen en dat dit “common practice” is.

Conclusie

De peilbuizen met beschermkokers zijn in goede staat en de beschermconstructies rondom buizen vallen op door de gele kleur. Dat is geen overbodige luxe voor de buizen tussen hek en Oostoeverweg. Daar zouden passerende voertuigen kunnen uitwijken en de buizen per ongeluk kunnen raken. De dop op de beschermkoker van peilbuis M3.2 moeten worden vervangen.

Herinspectie 22 september 2022

Inmiddels had de grondwatermodellering aanleiding gegeven tot het bijplaatsen van de peilfilters 6.1-6.4. Zoals te verwachten zijn dezen in nieuwstaat. De beschermkoker van peilbuis 3.2 was vervangen.

3.3.6 Afrastering en poorten

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Op het terrein bevinden zich twee poorten (1 bij de ingang van het terrein en 1 bij de opstelplaats van doorspuitpunten bij de hemelwater opvangput) en er staat een hekwerk rondom de locatie. Tijdens de veldinspectie is gebleken dat het hekwerk en de poorten over het algemeen degelijk zijn en in goede staat verkeren [31 t/ 41]. Het toegangshek (schuifhek) [31] is goed af te sluiten maar schuift wel stroef. In het hekwerk is er op verschillende plaatsen een overgang van oud naar nieuw hekwerk, waardoor het hekwerk niet overal dezelfde hoogte heeft [35, 36, 39 en 41]. Het hekwerk komt niet altijd tot aan de

grond, soms zit er een tussenruimte van ca. 20cm [33]. Van delen van het hekwerk is het onduidelijk wie de eigenaar is en wie de perceel eigenaar is.

Conclusie

Een aandachtspunt voor de nazorg is de verschillen in ouderdom en uitvoering van de poorten en hekwerken, en de eigendomsverhoudingen.

Herinspectie 22 september 2022

Er was geen reden voor herinspectie.

3.3.7 Infiltratiesloot en overloop

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Tussen het talud van het depot en het talud van het defensierterrein (aan de noordzijde van het perceel) bevindt zich een greppel. Zowel het talud van het depot als het talud van het defensierterrein wateren hierop af (oppervlakkig afstromend hemelwater). Bij de veldinspectie werd duidelijk dat de waterstanden periodiek zo hoog zijn dat de sloot wateroverlast gaf op het REC-terrein en dat daarom een overloop is aangelegd. Dit is een pvc-leiding, aangebracht in het talud van de sloot, die aansluit op de hemelwater drainage om het water uit de sloot af te kunnen voeren bij een hoge waterstand [42 en 44].

Conclusie

Dit is een aandachtspunt voor de nazorg (zie H4)

Herinspectie 22 september 2022

Water uit de greppel aan de noordzijde kan niet meer rechtstreeks instromen in de hemelwaterafvoer van het depot. De buis is uit het sloottalud verwijderd.

3.3.8 Beplanting/ boom

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarneming

Aan de zuidoostkant bevinden zich bomen (buiten de stortlocatie maar binnen het hekwerk), waaronder een grote oude boom [46 t/m 48]. De boom is recent gesnoeid. Verder is er geen sprake van beplanting/ begroeiing op de locatie

Conclusie

Dit is een aandachtspunt voor de nazorg (zie H4)

Herinspectie 22 september 2022

Naar aanleiding van de inspectie is besloten om de boom inclusie stobbe te verwijderen. Bij de herinspectie bleek dit te zijn uitgevoerd.

3.3.9 Wegen/ paden/ verharding

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Op de locatie zijn op verschillende plekken verhardingen aanwezig; De hellingbaan (om op het bovenvlak van het depot te kunnen komen) is verhard met puingranulaat en ligt er ten tijde van de veldinspectie netjes bij [51 t/m 53]. De hellingbaan is aangelegd op een grondlichaam wat tegen het stort is aangezet.

De opstelplaats aan de zuidzijde ter plaatse van de hemelwater opvangput is verhard met betonplaten. De technische staat van de opstelplaats is goed [49].

Aan de gehele oostkant van het depot loopt een beton pad. Het beton is niet goed zichtbaar doordat er veel modder op is afgestroomd en er regenwater op blijft staan (niet alles stroomt goed weg) [50 en 52]. Deze verharding is onderdeel van het REC-terrein van De Vries en van de Wiel.

Conclusie

Bij vervanging van de bovenafdichting moet het grondlichaam tijdelijk worden verwijderd. Dit is een aandachtspunt voor de nazorg, evenals het onderhoud van het puingranulaat.

Herinspectie 22 september 2022

Er was geen reden voor herinspectie.

3.3.10 Zakbaken

Veldinspectie 19 maart 2021

Waarnemingen

Aan de bovenzijde van het depot zijn zeven zakbaken aangebracht om de inklinking van het stort te meten. De bakens zijn geplaatst boven de afdekfolie dus er is geen sprake van doorvoerpunten. Tijdens de veldinspectie verkeren de bakken in goede staat [54 t/m 56]. De zakbaken zijn allemaal omringd met een geel metalen frame ter herkenning en ter voorkoming van beschadigingen tijdens maaierwerk ed. [55 en 56]. De bakken reiken tot een hoogte ruimschoots hoger dan 10 m +NAP. Detailtekeningen van de zakbaken ontbreken.

Conclusie

De maximaal toegestane hoogte wordt door de zakbaken overschreden maar dit lijkt van geen invloed op hinder voor het vliegveld. Detailtekeningen dienen nog te worden aangeleverd. Het verdient aanbeveling om de zakbaken onder maaiveld af te werken als de metingen eindigen. Dit is een aandachtspunt voor de nazorg.

Herinspectie 22 september 2022

Er was geen reden voor herinspectie.

4 Evaluatie en aanbevelingen

4.1 Evaluatie dossieronderzoek

Na bespreking van de openstaande actiepunten ten aanzien het dossieronderzoek zijn de meeste acties opgevolgd. Van drie punten is de status nog onduidelijk:

- Volgens voorschrift 4.4.1 - 4.4.4 moest na afloop van bodembedreigende activiteiten (storten) een bodemonderzoek worden uitgevoerd. Uit recente correspondentie bleek dat de ODNZKG hiernaar heeft gevraagd en dat MPO het uitstelde tot na de afwerking. Er is geen aanvullende informatie beschikbaar gekomen over de status.
- In het dossier waren geen handhavingsbrieven van vóór 2018 aanwezig. Deze zijn niet nageleverd. De status is niet duidelijk.
- De vergunning voor de gestuurde gestuurde boring bevat de plicht voor de houder, belanghebbende of rechtsopvolger, om de hemelwaterafvoer voorziening in de dijk te verwijderen of te verplaatsen binnen de gestelde termijn als het HHNK dit noodzakelijk vindt om werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Dit risico is geïntroduceerd met de wijze van afwerking en het is nog niet geregeld voor wie dit een risico is.

Conclusies

Het gevraagde bodemonderzoek is uitgebreid voorgeschreven. De monitoring van de grondwaterkwaliteit en de grondwatermodellering na einde exploitatie heeft hier voor een deel in voorzien. Grondonderzoek is echter na het nulonderzoek in 2009 niet meer uitgevoerd. Voor het geval de omliggende grond verontreinigd zou zijn moet de aansprakelijkheid daarvoor in de nazorg niet bij de Provincie komen te liggen.

Als er vóór 2018 handavingscorrespondentie is geweest dient deze in het nazorgdossier te worden opgenomen en gecontroleerd op aandachtspunten voor de nazorg.

Zonder de verantwoordelijkheid te regelen voor verwijdering van hemelwater afvoer als het HHNK daarom zou vragen, kan dit mogelijk een risico voor PNH zijn.

4.2 Aanbevelingen dossieronderzoek

Uit het dossieronderzoek en de uitgevoerde acties volgen nog enkel aanbevelingen:

- Afwegen of het risico van aansprakelijkstelling in de nazorg verwaarloosbaar is of een risicoreservering hiervoor toevoegen. Óf de omliggende grond nog laten onderzoeken of de aansprakelijkheid voor de kwaliteit bij de eigenaar borgen. Via de ODNZKG\handhaving zou grondonderzoek in gang kunnen worden gezet. Borgen van de aansprakelijkheid bij de grondeigenaar zou via het juridische onderzoek (overeenkomst) moeten worden geregeld.
- Afwegen of het risico van het moeten verwijderen van de afvoervoorziening in de dijk op verzoek van HHNKV in de nazorg verwaarloosbaar is of een risicoreservering hiervoor toevoegen. Een alternatief is om de aansprakelijkheid bij de grondeigenaar te borgen via het juridische onderzoek (overeenkomst).
- Handavingscorrespondentie nog eens opvragen, zowel bij MPO als de ODNGKZ.
- Controleren welke jaarlijkse nazorgwerkzaamheden in 2022-2023 tot aan de sluiting nog zouden moeten worden uitgevoerd en deze uit laten voeren door MPO of toevoegen aan het doelvermogen.

4.3 Evaluatie veldinspecties

4.3.1 Evaluatie na veldinspectie 19 maart 2021

In het algemeen waren de voorzieningen in goede staat en functionerend. Vooraf was al duidelijk dat er nog niet was ingezaaid. Dit vormde geen belemmering voor de veldinspectie. Ook de timing was gunstig, direct na een regenachtige periode. Dit gaf een goed beeld van het functioneren van de drainagesystemen. Er werden een aantal aandachtspunten voor de nazorg duidelijk die hier na per voorziening zijn beschouwd.

Monsternamen hemelwater

Tot aan de sluiting wordt hemelwater bemonsterd ter controle op uitloging van de deklaag. Het spreekt voor zich dat monsters moeten worden genomen van water uit de permanente en tijdelijke hemelwater drainage in de hemelwater verzamelput of vlak daarbij, en niet bij het lozingspunt. Zodat daadwerkelijk de waterkwaliteit van water uit de deklaag wordt onderzocht vóór verdunning met de andere waterstromen (of juist vervuiling). Indien de monsternamen van de verschillende drainaansluitingen in de put niet mogelijk is moeten aparte monsternamen putjes worden geplaatst.

Sloot en overloop

De sloot is feitelijk een greppel ontstaan door het talud van het depot, voorheen liept afstromend water in de Insteekhaven. Deze greppel ligt buiten het terrein van het depot en heeft, hoewel niet als zodanig aangelegd en bedoeld, een infiltratie functie voor zowel het defensie talud als het depot talud. Het is echter niet duidelijk wie verplicht is tot onderhoud van de sloot. Dit moet voor de nazorg duidelijk worden.

De overlooppijp in het sloottalud is door aansluiting op de hemelwater drainageput in feite onderdeel van een nazorgvoorziening gemaakt. Voor de nazorg lijkt deze aansluiting geen nut te hebben. Een hoge waterstand in de sloot heeft geen effect op de nazorg, anders dan dat er tijdelijk water kan lopen over de toegangsweg tot een wagen opstelplaats voor het doorspuiten van de hemelwater drainage. De maatregel is lijkt vooral getroffen om wateroverlast op het REC-terrein van De Vries en van de Wiel te voorkomen.

Afvoer van verhardingen weg en aangrenzende terreinen

De verzamelbak bij de toegangspoort heeft een vergelijkbare functie en is eveneens niet nodig voor de nazorg.

Geen nut voor de nazorg, wie draagt dan de kosten?

Het is weliswaar begrijpelijk dat ter voorkoming van wateroverlast op aangrenzende verhardingen deze opvang en afvoer meelift op de opvang en afvoer van het depot, maar de hieraan verbonden kosten zouden niet voor rekening van de nazorg van het depot moeten komen. Het doorspuiten, instandhouden en vervangen van deze hemelwater opvang dient niet de nazorg van het depot en zou voor rekening moeten komen van de partijen die hier wel baat bij hebben.

Afvoer water buiten het depot

Vanaf de hemelwaterverzamelput loopt de afvoerleiding via het depot onder de weg door (perceel van de gemeente) en door de dijk en sluit dan aan op een lozingspunt op het Noord-Hollands kanaal. Voor de kwaliteit van het te lozen water geldt een zorgplicht. Het functioneren van deze afvoer en de kwaliteit van het afgevoerde water wordt medebepaald door de kwaliteit van water uit de verzamelgoot bij de poort en van water uit de sloot. Als de Provincie verantwoordelijk is voor deze afvoer wordt zij erop aangesproken als er wateroverlast op de verhardingen zou ontstaan in de nazorg. Waterafvoer van de verhardingen is geen nazorgtaak. Als de waterkwaliteit niet aan de zorgplicht voldoet in de nazorg, wordt de Provincie hierop aangesproken door HHNK. De kwaliteit van het water uit de sloot en van de verhardingen kan de kwaliteit van het te lozen water beïnvloeden maar de afvoer van dit water is geen nazorgtaak.

Het verdient daarom aanbeveling dat de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het te lozen water en het functioneren van het lozingspunt, evenals het instandhouden van de afvoerleiding buiten de begrenzing van het depot, niet ligt bij de Provincie maar bij de perceeleigenaren waar dit water vandaan komt. Bij voorkeur wordt dit in een overeenkomst vastgelegd en wordt er een reservering getroffen voor het risico dat de overeenkomst niet wordt nagekomen. Ook wordt aanbevolen op dit mee te nemen in de juridische toetsing door de landsadvocaat.

Bovenstaande geldt ook voor het lozingspunt zelf. Er moet duidelijkheid komen wie verantwoordelijk is voor het talud waar het lozingspunt zit en hoe geborgd wordt dat het lozingspunt niet wordt beschadigd door beheer werkzaamheden van het talud.

Deklaag

Wanneer de grasmat zich goed ontwikkeld heeft vervalt de functie van de drainage in, en de dijkjes op, de deklaag van het bovenvlak. Of de drainage met de putjes blijft liggen is nog niet duidelijk. Als het onderhoud vervalt kan verstopping optreden en verweking van de deklaag. Verwijdering van deze tijdelijke drainage en putjes is daarom aan te raden. Tijdens inspectie is verteld dat de dijkjes in ieder geval worden verwijderd en de onderliggende deklaag dan ook wordt ingezaaid. Daar moet zich dan ook een grasmat goed ontwikkelen. In overleg is aangegeven dat de open putdeksels worden vervangen door dichte deksels. Het is echter aan te bevelen om de tijdelijke drainage volledig te verwijderen.

De hellingbaan moet worden verwijderd bij vervanging van de bovenafdicthting. Dit werkt kostenverhogend en zou in het doelvermogen moeten worden meegenomen. Ook opnieuw aanleggen levert extra kosten. En uiteraard moeten de onderhoudskosten worden meegenomen in de reserveringen.

Er dient rekening mee te worden gehouden dat de grasmat nog niet voldoende ontwikkeld is bij sluiting. De grasmat dient dan te worden beoordeeld en indien nodig dient een reservering te worden getroffen of een overeenkomst te worden gesloten. Het is aan te bevelen om dit in de planning op te nemen.

Permanente hemelwater drainage

Het is aan te raden de straatkolk deksels van de inspectieputten te vervangen door dichte deksels. Er kan veel materiaal in de drains terechtkomen met die open deksels. Als de grasmat goed is ontwikkeld hoeft afstromend hemelwater niet meer via deze putten te worden opgevangen. De drains in de foliegoot liggen in grond, een grindkoffer ontbreekt. Dit betekent dat afstromend water waarschijnlijk niet snel genoeg in de teen kan infiltreren om met de drains te worden afgevoerd. Onduidelijk is waar dit water dan heen kan. Voor de nazorg moet dit duidelijk worden.

Bij start nazorg moet het drainagesysteem schoon zijn. Daarom zouden alle leidingen en drains voor de sluiting nog een keer doorgespoten moeten worden. Hiervan moet dan een rapport komen om toe te voegen aan het nazorg dossier.

Hekwerk

Het is nog niet duidelijk hoelang de verschillende delen van het hekwerk er staan, op wiens grond het hekwerk staat, of er vanuit de aangrenzende terrein eisen aan worden gesteld en of al het hekwerk bij het depot hoort. Dit moet duidelijk worden in het nazorgplan en voor de berekening van het doelvermogen.

Peilbuizen

Van de peilbuizen moet nog worden vastgesteld wanneer die zijn geplaatst. Tevens is het aan te raden om zakelijke rechten te vestigen voor de peilbuizen buiten het hekwerk, ook die in het fietspad.

Bomen

Het is onduidelijk bij wie het onderhoud van de bomen ligt en of het de bedoeling is dat die onder de nazorg gaan vallen. Dit moet duidelijk worden voor sluiting.

Verharding oostzijde

De verharding van de toegang tot de opstelplaats aan de oostzijde is onderdeel van de verharding van het REC-terrein. Indien ooit besloten wordt om het REC-terrein te ontmantelen moet dit geen schade leveren voor de verharding. Bezien moet worden of er een zakelijk recht wenselijk is.

Zakelijke rechten

Op voorhand is duidelijk dat nazorgobjecten buiten de inrichting bij voorkeur in eigendom van de Provincie zijn. Daarvoor zijn rechten van opstal noodzakelijk.

Nazorgobjecten binnen de terreingrenzen zijn ook niet in eigendom van de Provincie. Nu is het wel zo dat activiteiten binnen de terreingrenzen in de nazorg vergunningplichtig zijn. Dat neemt echter niet weg dat de eigenaar van de nazorgobjecten bepaalt of de Provincie daar iets mee mag doen. Het daarom ook wenselijk zijn om opstalrechten te verkrijgen voor alle nazorg objecten binnen de terreingrenzen.

4.3.2 Evaluatie na herinspectie 22 september 2022

Monsternamen hemelwater

Het bemonsterde hemelwater bevatte overschrijdingen van streefwaarden van enkele parameters. Alleen de analyseresultaten zijn gegeven. Er moet nog worden geverifieerd dat dit inderdaad de afvoer uit de deklaag betreft en niet de afvoer uit het lozingspunt of stagnant water uit een van de putten.

Het HHNK heeft de analyseresultaten ontvangen en geen actie ondernomen. Er moet aan de zorgplicht worden voldaan en kennelijk wordt daaraan voldaan.

Sloot en overloop

De overlooppijp van de greppel aan de noordzijde is verwijderd. Het hekwerk van het depot staat aan de rand van de greppel. Riet begroeiing wijst op een permanent vochtige bodem. Omdat het een greppel zonder aansluiting op oppervlaktewater betreft is er geen plicht tot onderhoud van de greppel. In de praktijk is tot nu toe de greppel door derden onderhouden

Afvoer van verhardingen weg en aangrenzende terreinen; Geen nut voor de nazorg, wie draagt dan de kosten? Afvoer water buiten het depot.

De verantwoordelijkheid bij hemelwaterafvoerproblemen wordt geregeld in een overeenkomst met de gemeente.

Deklaag

De tijdelijke hemelwaterdrainage is onder maaiveld afgedopt en de putjes zijn verwijderd, evenals de dijkjes. De grasmaat is goed hersteld.

De extrakosten van vervanging van de afdichtingsconstructie vanwege de hellingbaan zijn meegenomen in de vervangingskosten.

Permanente hemelwater drainage

De 35 hemelwaterputten met open deksels zijn vervangen door 19 inspectieputten met dichte deksels.

De bij de herinspectie gesignaleerde kale plekken zouden worden ingezaaid. Of de grasmaat zich hier goed hersteld kan pas voorjaar 2023 worden beoordeeld.

Hekwerk

Hekwerken behoren allen tot het depot. Onderhoud en vervanging wordt voorzien in het nazorgplan en doelvermogen.

Peilbuizen

De peilbuis in het fietspad aan de westzijde staat niet goed in de stroombanen en is niet meer opgenomen in de monitoring. Daarvoor in de plaats zijn filters recht in de stroombanen geplaatst. Zakelijke rechten worden voor alle peilfilters getroffen.

Bomen

De bomen zijn inclusief de stobbe verwijderd.

Verharding oostzijde

De verharding van de toegang tot de opstelplaats aan de oostzijde is onderdeel van de verharding van het REC-terrein. Vervanging is voorzien in de nazorg.

Zakelijke rechten

Op voorhand is duidelijk dat nazorgobjecten buiten de inrichting bij voorkeur in eigendom van de Provincie zijn. Daarvoor worden rechten van getroffen.

Nazorgobjecten binnen de terreingrenzen zijn ook niet in eigendom van de Provincie. Besloten is dat zakelijke rechten hiervoor niet nodig zijn.

Pompput bij ingang REC-terrein

Bij de ingang van het REC-terrein heeft een pompput gestaan. Onduidelijk is waarvoor die is gebruikt en waar de afvoerleiding liep en of die er nog ligt. Mogelijk dat deze pomp bij wateroverlast hemelwater wegpompte. Of het was een pompput met een persleiding op de riolering.

Bij de afwerking van het depot is ervoor gekozen om afstromend water van omliggend terrein af te voeren via de hemelwaterdrainage van het depot. Onduidelijk is of daarmee hemelwaterafvoer via de pompput kon vervallen.

4.4 Aanbevelingen uit veldinspecties

Uit de evaluatie na de herinspectie volgen de onderstaande aanbevelingen:

- De wijze van monsternamen controleren op representativiteit van de monsternamen vóór sluiting
- De teen aan de zijde van de greppel bij terreininspecties controleren op vochtigheid/waterverzadiging ter plaatse van rietbegroeiing. Daarbij controleren of er effecten zijn van hoge waterstanden in de greppel.
- Bij terreininspecties controleren op sporen van wateroverlast.
- Vóór sluiting, niet eerder dan voorjaar 2023, controleren of op de door werkzaamheden ontstane kale plekken de grasmat zich goed heeft hersteld.
- Bij een volgende terreininspectie dienen doorspuitpunten op slibvorming te worden gecontroleerd evenals steekproefsgewijs de inspectieputten.

Bijlage

1. Checklist dossieronderzoek

Wm vergunning Provincie Noord Holland Kenmerk 2005-23125						
Voorschrift						
Num-mer	Verwij-zing	Beschrijving	Informatie in dossier?	Voldaan?	Actie?	Wie?
1. Algemeen				Ja/Nee/ N.b/Nvt (-)	Ja/Nee	
1.2.1		Documenten aanwezig in kantoor vergunninghouder	Nee	-	Nee	-
1.4		Opstelling voorschriften die tot sluiting van kracht blijven	-	-	Nee	-
1.5.1	1.7a	Inspectie en onderhoudsplan opstellen en binnen 4 weken na in werking treden vergunning ter goedkeuring naar GS	Nee	Nee	Nee	-
1.6.1	1.7a	Nazorgplan conform Checklist binnen 6 maanden na in werking treden vergunning ter goedkeuring naar GS	Ja	Ja	Nee	-
1.7a		Ter goedkeuring voorleggen plannen aan GS	-	-	-	-
1.7b		GS keurt plannen goed binnen 8 weken na indienen	-	-	-	-
1.7c		Inrichting in werking na goedkeuren plannen	-	-	-	-
1.7d		Actuele versie goedgekeurde plannen binnen inrichting aanwezig	-	-	-	-
1.7e		Wijzigingen op goedgekeurde plannen indienen, GS beslist binnen 1 maand na indienen	-	-	-	-
1.8		Meetvoorziening veilig bereikbaar en metingen verantwoord en veilig uitvoerbaar	Nee	N.b.	Nee	-
1.9		Inrichting schoon en in goede staat van onderhoud	Nee	N.b.	Nee	-
1.10		Ongediertebestrijding indien nodig	Nee	N.b.	Nee	-
1.11.1		Betreden terrein onbevoegde mag redelijkerwijs niet mogelijk zijn.	Nee	N.b.	Nee	-
1.12.1		Toegankelijkheid hulpdiensten borgen, voorziening beschermen tegen wegverkeer, toegang naar andere percelen vrijhouden van geparkeerde voertuigen	Nee	N.b.	Nee	-
1.13		Informatie over toegang van de inrichting bij de ingang	Nee	N.b.	Nee	-
1.14		Instructies aan personeel	Nee	N.b.	Nee	-
1.15		Jaarrapportage evaluatie monitoring 1x/3 Jaar naar GS met grondwaterstanden en -kwaliteiten, verspreidingsgedrag en beheer onttrekking	Ja	Nee	Ja	DVVDW
1.16.1		Melden afwerking of overdracht uiterlijk 4 weken voordat dit plaatsvindt	Nee	N.b.	Nee	-
1.17.1		Zo spoedig mogelijk melden van o.a. staken activiteiten	Nee	Nee	Nee	-
2. Inname, Be- en verwerking van afvalstoffen						
2.1.1		Toegestaan : Slib en residu na bewerking klasse 3 en 4, met asbest, niet zijnde reinigbaar en/of gevaarlijk afval	Ja	N.b.	Nee	-
2.1.2		Verbodsbepalingen acceptatie	Nee	N.b.	Nee	-
2.2		Registratie	Ja	Ja	Nee	-
2.2.1		Te registreren gegevens	Ja	Ja	Nee	-
2.2.2		Bewaar termijn 5 jaar en elk kwartaal afschrift naar GS	Nee	N.b.	Nee	-
2.2.3		Horizontale en verticale registratie van met asbestverontreinigde partijen	Nee	N.b.	Nee	-
2.3		Acceptatie, verwerking en administratie organisatie	Nee	N.b.	Nee	-
2.3.1		Verwijzing naar randvoorwaarden procedures	Nee	N.b.	Nee	-
2.3.2		Registratie verplichting niet geaccepteerde afvalstoffen met bewaartermijn van 5 Jaar	Nee	N.b.	Nee	-
3. Processen en installaties						
3.1		Stortplaats				
3.1.1		Maximaal 135.000 m3	Nee	Ja	Nee	-
3.1.2		Opbouw afwerking conform RDE	Ja	Ja	Nee	-
3.1.3		Afwerking, zodra technisch mogelijk uiterlijk 3 maanden voor einde vergunning	Ja	Nee	Nee	-
3.1.4/3.1.5		Bepalingen alternatieven	Nee	-	Nee	-
3.1.6		Plannen, planning en bestekken monitoring- en beheerssysteem en afwerking uiterlijk 4 weken voor aanleg ter goedkeuring naar GS, besluit GS binnen 3 weken na ontvangst	Nee	N.b.	Ja	-
3.1.7	1.7a	Tweejaarlijks keuring uitvoeren door terzake kundige en rapportage binnen 2 weken ter goedkeuring naar GS	Nee	Nee	Nee	-
3.1.8		Isolerende voorziening en maatregelen in goede staat houden en zonodig vervangen	Nee	N.b.	Ja	DVVDW
3.1.9		Monitoringsvoorzieningen aanwezig conform monitoringsplan	Ja	Ja	Nee	-
3.1.10		Bij overschrijding signaalwaarde direct schriftelijk aan GS rapporteren	Ja	N.b.	Nee	-
3.1.11	1.7a	Bij overschrijding signaalwaarde urgentieplan binnen 2 maanden na aanzegging door GS indienen	Nee	N.b.	Nee	-
3.1.12		Terugnembaarheid asbesthoudende speciel residu indien nodig	Nee	N.b.	Nee	-
3.1.13		Randvoorwaarden uitvoering storten	Nee	-	-	-
3.1.14		135.000 m3 max. helling niet steller dan 1:3, afgewerkte hoogte max 9,5 m+ NAP	Ja	N.b.	Nee	-
3.1.15	1.7a	Eindestemmingsplan (3.1.15) binnen 12 -weken na in werking treden vergunning ter goedkeuring naar GS	Ja	Nee	Nee	-
3.1.16		Stortplaatsklasse	Ja	Ja	Nee	-
4. Milieucompartmenten						
Bodem						
4.4-4.4.7		Bepalingen over bodemonderzoek en sanering uitvoeren indien GS daar om vraagt	Nee	N.b.	Ja	DVVDW
4.8.1		Maatregelen treffen zodat toelaatbaar beïnvloed gebied niet wordt overschreden	Ja	Ja	Ja	-
Bijlage 4 Monitoringsplan						
4		Monitoring grondwaterkwaliteit				
4.2		Monitoring poriewater kwaliteit	Nee	Nee	Nee	-

4.3		Monitoring maximaal toelaatbare flux, elke 5 jaar toetsen aan verspreidingsberekeningen.	Nee	Nee	Nee	-	Opnemen in monitoringsplan actualisatie 2021, ook overschrijding signaalwaarden
4.4		Installeren putterscherm bij overschrijding signaalwaarden	Nee	Nee	Nee	-	Regelen in actualisatie monitoringsplan 2021
Wm vergunning Provincie Noord Holland Kenmerk 2011-15575 intrekking art 3.1.13f en wijziging art 3.14							
		Op verzoek intrekking art. 3.1.313f tijdelijk afdekken met paperslb	-	-	-	-	Betreft exploitatie, niet meer relevant
		Wijziging art. 3.1.4 betreft aanpassing hoogte na afwerking naar N.A.P +10 m	Ja	Ja	-	-	Blijkt uit revisietekening
Wet Verontreiniging Oppervlaktewater Kenmerk 06.5785 Onderdeel lozingsvergunning							
		Deze vergunning was van toepassing indien er afvalwater gekoeld werd op het Noord Hollands Kanaal. Tijdens de exploitatie is daar geen gebruik van gemaakt.					
Wabo beschikking Provincie Noord Holland Kenmerk 2011-16462							
		Bovenafichting dient opgebouwd te worden uit de volgende onderdelen:	Nee	N.b.	Nee	-	Zie detailrevisietekeningen
		Steenlaag dikte ca. 0,3 m1;	Nee	N.b.	Nee	-	Detail revisietekeningen leveren
		HDPE folie dikte 2 mm;	Nee	N.b.	Nee	-	Detail revisietekeningen leveren
		Hemelwaterdrainage laag;	Nee	N.b.	Nee	-	Detailrevisietekeningen leveren
		Deklaag grond met een laagdikte van min 0,8 m;	Nee	N.b.	Nee	-	Detailrevisietekeningen leveren
		Een dichte grasvegetatie op de deklaag.	Nee	N.b.	Nee	-	Gerealiseerd, enkele kale plekken, na werkzaamheden na herinspectie heringezaaid, foto's moet nog worden gevraagd.
Keurontheffing Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Kenmerk 05.21515							
		Primaire dijklchaam dient gemonitord te worden tijdens de periode dat de meeste zetting verwacht kan worden, nl tijdens het "vullen" van de insteekhaven	Nee	N.b.	Nee		De metingen zijn nooit uitgevoerd en HHNK heeft dit geaccepteerd, Een vastlegging daarvan levert DVVDW aan in het dossier. Dit is aangeleverd.
Vergunning aanleg gestuurde boring Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Kenmerk 20.0802047							
		Als het hoogheemraadschap het noodzakelijk vindt een leiding te verplaatsen of te verwijderen om werkzaamheden te kunnen uitvoeren, dan zorgt de houder, belanghebbende of rechtsopvolger hiervoor binnen de gestelde termijn.	Ja	-	Ja	PNH/ Gemeente	Via een overeenkomst moet de leiding door de dijk en het lozingspunt op het Noord-Hollands kanaal de verantwoordelijkheid van de gemeente worden. Dit moet nog worden geregeld.
		Na gereedkomen van de werkzaamheden wordt het werk geschoofd door de toezichthouder;	Nee	N.b.	Nee	-	In overleg afgesproken dat DVVD formeel instemming vraagt en deze opneemt in het dossier. Dit is uitgevoerd
		Voor aanvang dient via moorwerk al de werkzaamheden aangemeld te worden;	Ja	Ja	-	-	
		Het lozingswerk bestaat uit een ufstroombak welke buiten de oeverlijn aangebracht dient te worden;	Nee	N.b.	Nee	-	In overleg afgesproken dat DVVD formeel instemming vraagt en deze opneemt in het dossier. Dit is uitgevoerd
		De oevers en de bodem van het oppervlaktewaterlichaam worden ter plaatsen van het lozingspunt tegen uitspoeling en afkalving beschermd;	Nee	N.b.	Nee	-	In overleg afgesproken dat DVVD formeel instemming vraagt en deze opneemt in het dossier. Dit is uitgevoerd
		Door de afvoerleiding worden geen vaste stoffen geloosd;	Nee	N.b.	Nee	-	In overleg afgesproken dat DVVD formeel instemming vraagt en deze opneemt in het dossier. Dit is uitgevoerd
		Direct na voltooiing van de werkzaamheden krijgt het oppervlaktewaterlichaam ter plaatse van de werken dezelfde afmeting als het overige aansluitende deel en zonder achterlating van vaste stoffen;	Nee	N.b.	Nee	-	In overleg afgesproken dat DVVD formeel instemming vraagt en deze opneemt in het dossier. Dit is uitgevoerd
		Het lozingswerk wordt zodra het niet meer als zodanig in gebruik is verwijderd zodat het oppervlaktewaterlichaam ter plaatse dezelfde afmeting verkrijgt als het overige aansluitende deel en zonder achterlating van ondieptes in het water.	Nee	N.b.	Nee	-	In overleg afgesproken dat DVVD formeel instemming vraagt en deze opneemt in het dossier. Dit is uitgevoerd
		De verrichte ontgraving in de waterloop wordt direct na voltooiing van de werkzaamheden aangevuld met het oorspronkelijk ontgraven bodemmateriaal. Als er geen stabiel talud is terug te brengen met de ontgraven grond, wordt langs het geroerde talud een beschoeiing aangebracht met de bovenkant maximaal 0,15 m1 boven het hoogst gehanteerde streefpeil.	Nee	N.b.	Nee	-	In overleg afgesproken dat DVVD formeel instemming vraagt en deze opneemt in het dossier. Dit is uitgevoerd
		Werkzaamheden dient conform tekening uitgevoerd te worden.	Nee	N.b.	Nee	-	In overleg afgesproken dat DVVD formeel instemming vraagt en deze opneemt in het dossier. Dit is uitgevoerd
Omgevingsvergunning Gem Den Helder Kenmerk AU20.02648							
		Afvoerleiding					
		Voor aanvang dient de activiteit gemeld te worden aan team Openbare orde & Veiligheid	Nee	N.b.	Nee	-	De leiding is aangelegd, niet meer relevant
		Werkzaamheden dienen conform tekening uitgevoerd te worden.	Nee	N.b.	Nee	-	Revisie tekening in dossier aanwezig

Bijlage

2. Checklist veldinspectie

Project: Eindinspectie insteekhaven Den Helder
Projectnummer: BH8863

Checklist veldinspectie baggerdepot insteekhaven Den Helder 19-03-2021

Onderdeel	Omschrijving	Aandachtspunt veldinspectie	Waarneming met verwijzing naar foto's in bijlage 3	Actie? (Wie?)	Eindinspectie afgerond?
Bovenafdichting [foto 1 t/m 6]					
Deklaag	Afdekgrond (0,8m) met daarop grasvegetatie	-Erosie, klink, zetting, scheuring of andere aantasting van de bovenafdichting. -Kwaliteit van de vegetatie (kale plekken, broei- of brandplekken). -Natte plekken of verweking van het maaiveld. -Tekenen van aanwezigheid van ongedierte.	- In de grond van de deklaag zit her en der afval (puin, plastic ed) [foto 6] - Nog geen gras aanwezig [1 t/m5] - Op enkele locaties natte plekken / plassen [2 t/m 5] - Het bovenvlak is bij de rand van de taluds voorzien van dijkjes, om erosie en afschuiving op de taluds, zoals eerder opgetreden, te voorkomen [2 en 3]	Inzaaien (DVVDW)	Ja, aparte inspectie volgt voor sluiting
Doorvoerpunten hemelwater afvoer	Doorvoeren in de bovenafdichting (2x folie doorvoer door de rand van de foliegoot van de hemelwater verzameldrain naar de een transport-leiding)	Verzakkingen en onregelmatigheden bij de doorvoeren in de bovenafdichting.	Onder maaiveld afgewerkt. Geen indicaties van schade aan de bovenafdichting.	Ja (DVVDW)	Ja, pNH checkt levering ontbrekende detailtekening zorgt voor opname in nazorgdossier

Onderdeel	Omschrijving	Aandachtspunt veldinspectie	Waarneming met verwijzing naar foto's in bijlage 3	Actie? (Wie?)	Eindinspectie afgerond?
Hemelwateropvang / afvoer [foto 7 t/m 24]					
Tijdelijke hemelwaterdrainage op bovenvlak binnen dijkjes naast de randen van de taluds, Na ontwikkeling van een goede grasmat worden dijkjes verwijderd en wordt daar nog eens ingezaaid	Drains met in totaal 14 verzamelputten om het hemelwater af te voeren op de verzamel- en transportleidingen. Kunnen eventueel ook worden gebruikt als doorspuitpunten.	-Technische staat -Vindbaarheid -Watervoerendheid -Vrij van slib	-Alle putten zijn werkend en in goede staat. -De putten zijn goed vindbaar en goed te openen. -Door afwezigheid van gras is er wat zand weggespoeld om enkele putten waardoor ze hoger zijn komen te liggen dan de omgeving, hierdoor blijft ook water op de deklaag staan. [9, 10 en 11] -Het water in de putten / leidingen stroomt goed door. [7] -Door de afwezigheid van begroeiing op de deklaag stroomt er gemakkelijk zand in de putten. [7, 8, en 9]	Na inzaaien, verwijdering dijkjes en hemelwater drainage na vorming goede grasmat en inzaaien ter plaatse van verwijderde dijkjes (DVVDW)	Ja, herinspectie is geweest
Hemelwaterdrainage permanent	Drains met in totaal 35 verzamelputten (om het maaiveld af te voeren op de verzamel- en transportleidingen. Kunnen eventueel ook worden gebruikt als doorspuitpunten	-Technische staat -Vindbaarheid -Watervoerendheid -Vrij van slib	-De putdeksels zijn deels open voor opvang van afstromend hemelwater. [12 t/m 15] -Alle putten zijn werkend en in goede staat. -De putten zijn goed vindbaar en goed te openen. -Het water in de putten / leidingen stroomt goed door. [7] -Door de afwezigheid van begroeiing op de deklaag stroomt er gemakkelijk zand in de putten. [8, 12, 13, 14 en 15] -Het straatwerk rond een aantal putten begint te verzakken (door afwezigheid van gras kan zand er uitspoelen en ontbreekt steun tegen verschuiving). [14 en 15]	Na inzaaien en vorming goede grasmat straatwerk herstellen en putten van dichte deksels voorzien (DVVDW)	Ja, herinspectie is geweest

Onderdeel	Omschrijving	Aandachtspunt veldinspectie	Waarneming met verwijzing naar foto's in bijlage 3	Actie? (Wie?)	Eindinspectie afgerond?
Doorspuitpunten	11 doorspuitputten om de om de hemelwaterverzamel- / transportleidingen door te kunnen spuiten bij eventuele verstoppingen.	-Technische staat -Vindbaarheid -Bereikbaarheid -Watervoerendheid -Aanwezigheid van slib	-De putten zijn werkend en in goede staat. -De putten zijn goed vindbaar en goed te openen. [16] -De drainage van het bovenvlak heeft geen aparte doorspuitputten. -Niet op elk beginpunt van de leidingen bevindt zich een doorspuitput. -Door de afwezigheid van begroeiing op de deklaag spoelt het zand langs de putten weg waardoor een enkele put hoger komt te liggen dan het maaiveld. [18] -Aan de zuid- en oostzijde van het depot zijn verhardingen (opstelplaatsen) aanwezig om de putten van dichtbij te kunnen bereiken. De overige doorspuitpunten zijn bereikbaar vanaf deze locaties middel van een lange slang. [49 en 50]	Inzaaien en en putten van dichte deksels voorzien (DVVDW)	Ja, herinspectie is geweest
Hemelwater-verzamelput	1 put waarin al het hemelwater uit alle verzamel- en transportleidingen samenkomt en van waar al het hemelwater wordt afgevoerd naar het uitstroomstuk.	-Technische staat -Vindbaarheid -Bereikbaarheid	-Het water in de put stroomt goed door. -De put is goed te openen voor inspectie en goed bereikbaar. [19 en 20] -Hemelwater uit de hemelwaterdrainage wordt hier ook vermengd met andere waterstromen (zie verzamelgoot en overstroomleiding).	Ja, mogelijkheid van bemonsteren vaststellen en eventueel monsternamen putjes plaatsen (DVVDW)	Ja, wijze monsternamen wordt nog geverifieerd
Verzamelgoot	Een goot onderaan de hellingbaan bij het toegangshek om daar het afstromende hemelwater van te kunnen afvoeren.	-Technische staat	-De goot is in goede staat en het water kan er goed in lopen om zo door te stromen in de hemelwaterafvoerleiding. [21 en 22] -Buiten het afvoeren van hemelwater van de hellingbaan blijkt het door de lagere ligging ook een afvoerpunt van hemelwater vanaf de asfaltweg (Oostoeverweg) en de oprit naar de locatie.	Nee	Ja

Onderdeel	Omschrijving	Aandachtspunt veldinspectie	Waarneming met verwijzing naar foto's in bijlage 3	Actie? (Wie?)	Eindinspectie afgerond?
Uitstroomlocatie/stuk	Punt waar de hemelwatertransportleiding eindigt en het water op het Noord-Hollands kanaal loost.	-Technische staat	-Algemene staat is goed, water stroomt goed door. [23] -Afwezigheid van gras op het talud waar het uitstroomstuk eindigt door de werkzaamheden t.b.v. de aanleg van de leiding. [24] -Is de lozing geregeld met de beheerder van het Noord-Hollands kanaal?	Inzaaien (wie?) Nagaan afspraken /vergunning (DVVDW & PNH)	Ja, PNH handelt dit verder af.
Stortgasonttrekking					
Ontluchtingspijpen met doorvoer door bovenafdichting	2 ontgassingspunten	-Beschadigingen, verzakkingen. -Stortgeur / stortgasemissie.	-Ontluchtingspijpen zijn onder het maaiveld afgewerkt en het is niet zichtbaar in het veld waar deze zich bevinden. -Op de locaties waar deze zich ongeveer zouden moeten bevinden zijn geen verzakkingen of beschadigingen aan het maaiveld zichtbaar -Geen stortgeur waargenomen	Ja, voor sluiting gasmetingen (DVVDW)	Ja, gasmeting zzzijn uitgevoerd, geen gas gemeten
Peilbuizen [foto 25 t/m 30]					
Monitoringspeilbuizen	13 monitoringspeilbuizen op 5 verschillende locaties om het depot (M1.1, M1.2, M1.3, M2.1, M2.2, M3.1, M3.2, M3.4, M4.1, M4.2, M5.1, M5.2 en M5.3)	-Aanwezigheid peilbuizen -Beschadigingen (van de kokers en de peilbuizen zelf) en vandalismegevoeligheid -Technische staat	-Alle peilbuizen zijn aanwezig. -Dopjes op de peilbuizen zijn te klein (en daardoor ingescheurd). -De peilbuizen M2.1 en M2.2 liggen in een fietspad en zijn netjes afgewerkt met een straatpot. [29 en 30] -Ter voorkoming van beschadigingen zijn op de overige 4 locaties om de kokers geel geverfde metalen frames geplaatst. [25 en 26] -Op drie van de 5 locaties staan de peilbuizen buiten het hekwerk. -De koker van peilbuis M3.2 binnen het hek is beschadigd (ingedrukt) waardoor de afschermkap lastig te verwijderen is en de peilbuis moeilijk te bemonsteren. [27 en 28] -Overige peilbuizen en kokers zijn in goede staat. -Alle sloten op de beschermkokers zijn te openen met dezelfde sleutel en in goede staat.	Vervangen van de dopjes op de peilbuizen. (DVVDW) -Vervangen van de koker tpv peilbuis M3.2. (DVVDW) - Nagaan afspraken /vergunning peilbuis tpv asfaltpad (DVVDW & PNH)	Ja, is afgehandeld. Peilbuisdopjes zijn niet te klein, koker is vervangen

Onderdeel	Omschrijving	Aandachtspunt veldinspectie	Waarneming met verwijzing naar foto's in bijlage 3	Actie? (Wie?)	Eindinspectie afgerond?
Overig [foto 31 t/m 56]					
Afrastering en poorten	2 poorten (1 bij de ingang van het terrein en 1 bij de opstelplaats van doorspuitpunten bij de hemelwateropvangput) en een hekwerk rondom verschillend in ouderdom en uitvoering (hoogte).	-Technische staat -Vandalismegevoeligheid, beschadigingen.	-Over het algemeen degelijk hekwerk in goede staat. [31 t/m 41] -Toegangshek bij de ingang van het terrein schuift stroef. [31] -Op verschillende plaatsen is er een overgang van oud naar nieuw hekwerk, waar de hekken niet dezelfde hoogte hebben. [35, 36, 39 en 41] -Het hekwerk komt niet altijd tot aan de grond, soms met gaten van ca. 20cm. [33]	Voor de nazorg achterhalen wat de ouderdom is, wie de eigenaar is en of er wat geregeld moet worden (DVVDW)	Ja, PNH checkt dit in nazorgplan en juridisch onderzoek
Infiltratie sloot	Tussen talud depot en defensie terrein	Watervoerend, staat van de sloottaluds	De watergang is vrij, sloottaluds in goede staat. [40 t/m 45]	Na gaan hoe het zit met de schouwplicht en wie de eigenaar is t.p.v. de sloot aan de noordzijde. (DVVDW)	Ja, PNH checkt dit.
Overstroomleiding vanuit sloot (tussen talud depot en defensie terrein)	Vanuit de sloot aan de noordzijde van het perceel kan het water niet wegstromen. Als dit water hoog komt te staan loopt het water over het terrein van DVVDW en geeft overlast. Daarom is een pvc leiding aangebracht in het talud van de sloot en die aansluit op de hemelwatertransportleiding om het water uit de sloot af te kunnen voeren.	-Doorstroming	Het water stroomt goed door vanuit de sloot naar de hemelwatertransportleiding. [42 en 44]	Opnemen op tekening en vaststellen of dit een nazorgvoorziening is of moet worden (PNH/DVVDW)	Ja, PNH en DVVD handelen dit verder af
Beplanting/ boom	Grote boom aan de zuidoostkant van het depot binnen het hekwerk	Staat van onderhoud, veiligheid	-Oude boom, recent gesnoeid [46 t/m 48]	Check op opname in nazorgplan (PNH)	Ja, PNH handelt dit verder af

Onderdeel	Omschrijving	Aandachtspunt veldinspectie	Waarneming met verwijzing naar foto's in bijlage 3	Actie? (Wie?)	Eindinspectie afgerond?
Wegen / paden / verharding	-Hellingbaan -Opstelplaats -Pad aan oostzijde	-Staat van de verharding	-De hellingbaan is verhard met puingranulaat en ligt er netjes bij. [51 t/m 53] -De hellingbaan is aangelegd op een grondlichaam wat tegen het stort is aangezet. Dit impliceert extra kosten bij vervanging van de bovenafdichting. -De technische staat van de opstelplaats aan de zuidzijde tpv de hemelwateropvangput (betonplaten) is goed. [49] -Aan de gehele oostkant van het depot loopt een betonpad. Het beton is niet goed zichtbaar doordat er veel modder op is afgestroomd en het regenwater er op blijft staan (stroomt niet goed weg). [50 en 52]	Pad aan oostzijde en opstelplaats opnemen op tekening (DVVDW)	Ja, PNH checkt tekening en opname in dossier
Zakbakens	7 bakens aan de bovenzijde van het depot om de inklinking van de stort te bepalen. De bakens zijn geplaatst boven de afdekfolie dus er is geen sprake van doorvoerpunten.	-Technische staat -Verzakking	-Bakens zijn in goede staat. [54 t/m 56] -De zakbakens zijn allemaal omringd met een geel metalen frame ter herkenning en ter voorkoming van beschadigingen tijdens maaiwerk ed. [55 en 56]	Ja, PNH check amovering in Nnazorgplan	Ja, PNH handelt dit af.

Bijlage

3. Foto's veldinspectie

Project: Eindinspectie insteekhaven Den Helder
Projectnummer: BH8863

Foto's veldinspectie baggerdepot insteekhaven Den Helder 19-03-2021

1 Deklaag bovensvlak depot

2 Deklaag met natte plekken en dijkje bovensvlak depot

3 Deklaag met natte plekken en dijkje bovensvlak depot

4 Deklaag met natte plekken onderzijde noordkant depot

5 Herstelde locatie na verzakking in deklaag aan de zuidkant van het depot

6 Afval in afdekgrond deklaag

7 Doorstroming in hemelwaterverzamelput

8 Zand in hemelwaterverzamelput

9 Hemelwaterverzamelput bovenzvlak

10 Hemelwaterverzamelput bovenzvlak

11 Hemelwaterverzamelput bovenzvlak

12 Hemelwaterverzamelput permanent

13 Hemelwaterverzamelput permanent

14 Hemelwaterverzamelput permanent

15 Hemelwaterverzamelput permanent

16 Doorspuitputten zuidzijde

17 Doorspuitput

18 Doorspuitput

19 Hemelwaterverzamelput

20 Binnenzijde hemelwaterverzamelput

21 Verzamelgoot onder aan de hellingbaan

22 Verzamelgoot onder aan de hellingbaan

23 Uitstroompunt tpv Noordhollands kanaal

24 Locatie uitstroompunt

25 Peilbuizen M5.1, 5.2 en 5.3 met beschermkokers en beschermende frames

26 Peilbuizen M4.1 en 4.2

27 Peilbuizen tpv M3.1, 3.2, 3.3 en 3.4 met beschadigde beschermkoker

28 Peilbuizen tpv M3.1, 3.2, 3.3 en 3.4 met beschadigde beschermkoker

29 Peilbuizen M2.1 en M2.2

30 Peilbuizen M2.1 en M2.2

31 Toegangshek

32 Hekwerk

33 Hekwerk (niet tot aan grond)

34 Toegangshek tpv opstelplaats

35 Hekwerk westzijde locatie, met overgangspunt nieuw naar oud hekwerk

36 Hekwerk west- en noordzijde locatie, met overgangspunt nieuw naar oud hekwerk

37 Hekwerk oostzijde locatie

38 Hekwerk zuidzijde locatie

39 Hekwerk oost- en noordzijde locatie

40 Hekwerk tpv infiltratiesloot noordzijde

41 Hekwerk tpv infiltratiesloot noordzijde

42 Overstroomleiding infiltratiesloot

43 Infiltratiesloot noordzijde

44 Overstroomleiding infiltratiesloot

45 Infiltratiesloot noordzijde

46 Boom zuidzijde locatie

47 Boom zuidzijde locatie

48 Boom zuidzijde locatie

49 Verharding tpv opstelplaats doorspuitpunten

50 Betonpad oostzijde locatie

51 Toegangshek en hellingbaan

52 Hellingsbaan en betonpad

53 Einde hellingsbaan op bovenvlak

54 Bovenvlak met zakkakens

55 Zekbaken met beschermend framewerk

56 Zekbaken met beschermend framewerk

PELS RIJCKEN

Overeenkomst inzake uitvoering nazorgverplichtingen en vestiging zakelijke rechten na sluiting Stortplaats Insteekhaven Den Helder

DE ONDERGETEKENDEN:

- A. de besloten vennootschap **MILIEUTECHNIEK DE VRIES & VAN DE WIEL B.V.**, gevestigd aan de Toetsenbordweg 11 te (1033 MZ) Amsterdam, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heren J.B. van der Weele en D.L.J. Ponnet, als gezamenlijk bevoegd bestuurders van De Vries & Van de Wiel Beheer B.V., hierna te noemen '**Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V.**'; en
- B. de besloten vennootschap **BAGGERBEHEER DEN HELDER B.V.**, gevestigd aan de Drs. F. Bijlweg 20 te (1784 MC) Den Helder, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer B. Looije, bestuurder, hierna te noemen '**Baggerbeheer Den Helder B.V.**'; en
- C. de publiekrechtelijke rechtspersoon **GEMEENTE DEN HELDER**, kantoorhoudende aan de Kerkgracht 1 te (1782 GJ) Den Helder, te dezen op grond van het bepaalde in artikel 171 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door *M.C. Wijkers*, *Wethouder*, als zodanig handelend ter uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders van *18 juni* 2023, met kenmerk *2023-029253*, hierna te noemen: '**de Gemeente**'; en
- D. de publiekrechtelijke rechtspersoon **PROVINCIE NOORD-HOLLAND**, kantoorhoudende aan het Houtplein 33 te (2012 DE) Haarlem, te dezen op grond van het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging directie Beheer en Uitvoering Noord-Holland d.d. 15 juni 2021, nr. 1638587/1651309, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw L. Molenkamp, directeur, hierna te noemen: '**de Provincie**'.

Milieutechniek de Vries & Van de Wiel B.V. en Baggerbeheer Den Helder B.V. worden hierna gezamenlijk genoemd: '**Huidige Grondeigenaren**',

Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V., Baggerbeheer Den Helder B.V., de Gemeente en de Provincie worden hierna gezamenlijk genoemd: '**Partijen**',

NEMEN HET VOLGENDE IN OVERWEGING:

- (1) dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie overgaat tot sluiting van de Stortplaats Insteekhaven Den Helder, waar voorheen baggerspecie is gestort, gelegen ten zuiden van het Marinehaventerrein en ten oosten van de Oostoeverweg te Den Helder, waarvoor een vergunning is verleend op grond van de Wet milieubeheer met als datum 9 mei 2006 (oprichtingsvergunning, kenmerk 2006-25492), zoals gewijzigd op 21 maart 2011 (wijziging eindhoogte, kenmerk 2011-15575) en op 22 maart 2011 (afwerking stortplaats, kenmerk 2011-16462), ter plaatse van het perceel kadastraal bekend Gemeente Den Helder, Sectie I, nummer 306, zoals aangeduid op de kadastrale kaart in bijlage A bij het onder overweging (6) genoemde Nazorgplan, welk perceel thans gezamenlijk eigendom is van Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V., in het Handelsregister geregistreerd onder nummer: 37061482, en Baggerbeheer Den Helder B.V., in het Handelsregister geregistreerd onder nummer: 37069227, hierna te noemen: '**Stortplaats**';
- (2) dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie voornemens is om vóór 1 juli 2023 op grond van artikel 8.47, derde lid, van de Wet milieubeheer een beschikking inzake het gesloten verklaren van de Stortplaats af te geven, hierna te noemen '**Sluitingsverklaring**';
- (3) dat de Huidige Grondeigenaren op 15 januari 2021 met de Gemeente een overeenkomst hebben gesloten, ter uitvoering waarvan de eigendom van de Stortplaats zal worden overgedragen aan de Gemeente, op het moment dat de Sluitingsverklaring onherroepelijk is geworden, waardoor de Stortplaats nog eigendom zal zijn van de Huidige Grondeigenaren in de periode tussen de afgifte van de Sluitingsverklaring en de onherroepelijkheid van de Sluitingsverklaring;
- (4) dat aangrenzend aan de Stortplaats is gelegen het perceel kadastraal bekend Gemeente Den Helder, sectie I, nummer 307 ('**Perceel 307**'), dat in eigendom is van de Huidige Grondeigenaren, en na de sluiting van de Stortplaats eigendom zal worden van Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V.;
- (5) dat rondom de Stortplaats zijn gelegen de percelen kadastraal bekend Gemeente Den Helder, sectie I, nummers 160 ('**Perceel 160**') en 163 ('**Perceel 163**'), die in eigendom bij de Gemeente zijn en na sluiting van de

Stortplaats eigendom van de Gemeente blijven, hierna samen te noemen: **'Omliggende Percelen Gemeente'**, zoals aangeduid op de kadastrale kaart in bijlage A bij het onder overweging (6) genoemde Nazorgplan,

en dat rondom de Stortplaats verder zijn gelegen de percelen kadastraal bekend Gemeente Den Helder, Sectie I, nummers 164, 232 en 233, die in eigendom zijn bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (**'Omliggende Percelen Hoogheemraadschap'**) en na sluiting van de Stortplaats eigendom van het Hoogheemraadschap blijven, waarbij de Provincie streeft naar afspraken met het Hoogheemraadschap over de nazorgvoorzieningen op de Omliggende Percelen Hoogheemraadschap, te weten de peilbuizen in Perceel 232 en het gedeelte van de permanente voorziening voor hemelwaterafvoer in Perceel 233;

- (6) dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie na de Sluitingsverklaring op grond van de artikelen 8.49 en 8.50 van de Wet milieubeheer belast is met de uitvoering van eeuwigdurende nazorg- en monitoringsmaatregelen waarmee wordt gewaarborgd dat de Stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt, dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen die nadelige gevolgen, hierna te noemen: **'Nazorg'**, en dat de wijze van Nazorg is vastgelegd in het op grond van artikel 8.49, derde lid, van de Wet milieubeheer opgestelde Nazorgplan van 16 november 2022 dat als bijlage 1 aan deze Overeenkomst is gehecht, hierna te noemen **'Nazorgplan'**;
- (7) dat artikel 8.51 van de Wet milieubeheer bepaalt dat de rechthebbende ten aanzien van de plaats waar de Nazorg worden uitgevoerd, verplicht is te gedogen dat ten behoeve van die Nazorg werkzaamheden worden verricht, onverminderd een eventueel recht op schadevergoeding, wat in het geval van de Stortplaats betekent dat de Huidige Grondeigenaren, de Gemeente, en eventuele rechtsopvolgers, na de sluiting van de Stortplaats verplicht zijn te gedogen dat de Nazorg wordt uitgevoerd, hetzij door de Provincie, hetzij door de rechtspersoon of instantie die de Provincie aanwijst op grond van artikel 8.50, tweede lid, Wet milieubeheer, hierna te noemen: **'Wettelijke gedoogplicht'**;
- (8) dat Partijen het Nazorgplan beschouwen als één van de uitgangspunten voor deze Overeenkomst en zich in het bijzonder bewust zijn van de volgende passage op pagina 12 van het Nazorgplan: *"Eventuele toekomstige bestemmingswijzigingen [van de Stortplaats] dienen te voldoen aan de geldende Wet- en regelgeving en worden in samenspraak met de terreineigenaar (gemeente Den Helder) en de nazorgverantwoordelijke*

(provincie Noord-Holland) verder vormgegeven", en de volgende passage op pagina 48 van het Nazorgplan: "In de nazorgfase is de gemeente Den Helder eigenaar van de locatie, er zijn geen wijzigingen in het gebruik voorzien. Mocht in de (verre) toekomst het gebruik van de locatie toch wijzigingen [bedoeld is: "wijzigen"] zijn eventuele risico's voor de nazorg op kosten van de initiatiefnemer.";

- (9) dat Partijen het erover eens zijn dat het vanuit het oogpunt van rechtszekerheid zinvol is om ter uitvoering van en in aanvulling op de Wettelijke gedoogplicht, vanaf het moment van afgifte van de Sluitingsverklaring, nadere afspraken te maken inzake (a) de verkrijging door de Gemeente van de eigendom van de Stortplaats; (b) de vestiging van zakelijke rechten op de Stortplaats ten behoeve van de Provincie en (c) de vastlegging van rechten en verplichtingen over en weer met betrekking tot (het gebruik van) de Stortplaats en de voorzieningen die op de Stortplaats aanwezig (zullen) zijn en/of voor rekening van de Provincie (zullen) worden gerealiseerd vanwege het uitvoeren van de Nazorg, zoals aangeduid op de als Tekening A bij het Nazorgplan gevoegde inrichtingstekening, hierna te noemen '**Nazorgvoorzieningen**';
- (10) dat Partijen met deze Overeenkomst afspraken willen maken om het sub (9) genoemde doel te realiseren;
- (11) dat de Provincie en de Gemeente in een overeenkomst van 29 juli 2023 aanvullende afspraken hebben gemaakt, zoals die met betrekking tot de vestiging van zakelijke rechten, om te bewerkstelligen dat de Provincie te allen tijde toegang heeft tot de Onliggende Percelen Gemeente, en de voorzieningen die aldaar voor rekening en risico van de Provincie aanwezig (zullen) zijn vanwege het uitvoeren van de Nazorg;

KOMEN OVEREEN ALS VOLGT:

A. INLEIDENDE BEPALINGEN

Artikel 1: Definities

In deze Overeenkomst hebben de met een hoofdletter geschreven woorden (of zij nu in enkelvoud of meervoud worden gebruikt) de betekenis zoals hierboven in de preambule aangegeven.

Artikel 2: Doel en reikwijdte van de Overeenkomst

Met deze Overeenkomst beogen Partijen de afspraken vast te leggen, die zij hebben gemaakt om de Provincie in staat te stellen na de afgifte van de Sluitingsverklaring te allen tijde de Nazorg uit te voeren op de Stortplaats, op een wijze zoals de Provincie dat voorstaat, in hoofdzaak volgend uit het Nazorgplan. Deze afspraken omvatten onder meer, maar niet uitsluitend:

- (a)** de verkrijging door de Gemeente van de eigendom van de Stortplaats, zoals omschreven in artikel 3 van deze Overeenkomst;
- (b)** de vestiging van zakelijke rechten op de Stortplaats ten behoeve van de Provincie, zoals omschreven in artikel 4 van deze Overeenkomst;
- (c)** de vastlegging van de rechten en verplichtingen over en weer met betrekking tot (het gebruik van) de Stortplaats en de Nazorgvoorzieningen, zoals omschreven in de artikelen 5 t/m 9 van deze Overeenkomst.

B. EIGENDOMSVERKRIJGING EN VESTIGING RECHT VAN ERFPACHT TEN BEHOEVE VAN NAZORG

Artikel 3: Eigendomsverkrijging Stortplaats

1. De Gemeente zal, ter uitvoering van de overeenkomst van 15 januari 2021 tussen de Gemeente en de Huidige Grondeigenaren, de eigendom van de Stortplaats verkrijgen, uiterlijk binnen 14 dagen na de in lid 3 van dit artikel bedoelde mededeling van de Provincie aan de Gemeente dat de Sluitingsverklaring onherroepelijk is geworden.
2. De Huidige Grondeigenaren zullen de Provincie, vanaf het moment van afgifte van de Sluitingsverklaring, in staat stellen op de Stortplaats de Nazorg uit te oefenen. De Gemeente zal de Provincie vanaf het moment dat de Gemeente de eigendom van de Stortplaats heeft verkregen in staat stellen op de Stortplaats de Nazorg uit te oefenen.
3. De Provincie verplicht zich jegens de Huidige Grondeigenaren en de Gemeente om hen terstond schriftelijk te informeren nadat (i) de Sluitingsverklaring is afgegeven; (ii) de Sluitingsverklaring in werking is getreden en (iii) de Sluitingsverklaring onherroepelijk is geworden.
4. De Huidige Grondeigenaren en de Gemeente verklaren voorts dat op basis van de tussen hen gesloten overeenkomst met betrekking tot de Stortplaats niet zodanige bijzondere bepalingen en/of bedingen, waaronder begrepen (beperkte) (genots-/gebruiks)rechten, kwalitatieve verplichtingen en/of kettingbedingen, van toepassing zijn, dan wel zijn of zullen worden overeengekomen, waardoor de ten behoeve van de Provincie te vestigen zakelijke rechten hierna genoemd in artikel 4 van deze

Overeenkomst niet kunnen worden gevestigd op de wijze als hierna bepaald en/of welke aan de Provincie in hoedanigheid van erfpachter en/of opstalhouder dienen te worden opgelegd en door de Provincie dienen te worden aanvaard.

Artikel 4: Vestiging recht van erfpacht Stortplaats

1. Partijen komen overeen dat de Huidige Grondeigenaren en de Gemeente eraan zullen meewerken dat ten laste van de Stortplaats en ten behoeve van de Provincie, het volgende zakelijke recht wordt gevestigd, welk zakelijk recht de Provincie aanvaardt met het oog op de uitvoering van de Nazorg:

het eeuwigdurende recht van erfpacht op de Stortplaats, om niet en zonder dat de Provincie de verplichting heeft om aan de grondeigenaar op al dan niet regelmatig terugkerende tijdstippen een geldsom (canon) te betalen, dat de Provincie als erfpachter op grond van artikel 5:85 lid 1 BW de bevoegdheid geeft de Stortplaats te houden en te gebruiken, en waarbij de Provincie als erfpachter op grond van artikel 5:89 lid 1 BW hetzelfde genot van de Stortplaats heeft als de grondeigenaar,

waarbij de Provincie de grondeigenaar zal informeren over het vervangen van de (bestaande) Nazorgvoorzieningen en/of het aanleggen van nieuwe nazorgvoorzieningen, minimaal vier (4) weken voorafgaand aan het door de Provincie voorziene moment van vervangen en/of aanleggen, met een onderbouwing c.q. toelichting waarom het vervangen en/of aanleggen van de betreffende voorzieningen nodig is voor de Nazorg,

en Partijen ten aanzien van de transportleiding in de Stortplaats, die loopt van de lijngoot tot de verzamelput en van de verzamelput tot en met Perceel 160, en die deel uitmaakt van de permanente voorziening voor hemelwaterafvoer zoals omschreven in paragraaf 2.3.2 van het Nazorgplan, overeenkomen dat indien genoemde transportleiding naar het oordeel van de Provincie geen functie meer heeft voor de Nazorg, de Provincie en de grondeigenaar in overleg zullen treden over het beheer en het onderhoud van de transportleiding,

waarbij geldt dat de Provincie in het geval van calamiteiten en/of in het geval van kleine nazorgvoorzieningen zoals peilbuizen, de grondeigenaar zal informeren over vervanging en/of aanleg van genoemde voorzieningen, zo mogelijk voorafgaand aan de vervanging en/of aanleg en anders zo spoedig mogelijk daarna, via de contactgegevens genoemd in artikel 12 van deze Overeenkomst,

in welk verband heeft te gelden dat de Provincie verplicht zal zijn tot vergoeding van de schade die door dan wel in haar opdracht, in het kader van het gebruik van het erfpachtrecht ten behoeve van de Nazorg, wordt toegebracht aan de grond en/of

eigendommen van de grondeigenaar, doch slechts indien en voor zover sprake is van toerekenbaar schadeveroorzakend handelen of nalaten,

een en ander onder de bepalingen en bedingen zoals nader uitgewerkt in het als bijlage 2 aan deze Overeenkomst gehechte concept van de notariële akte vestiging erfpacht.

2. Partijen komen overeen dat het in lid 1 van dit artikel genoemde zakelijk recht op de Stortplaats uiterlijk op de in artikel 10 van deze Overeenkomst genoemde datum en op de daarin beschreven wijze wordt gevestigd.

C. OVERIGE BEPALINGEN INZAKE UITVOERING NAZORG EN SCHADE EN AANSPRAKELIJKHEDEN

Artikel 5: Informatieplicht

Partijen komen overeen dat de Huidige Grondeigenaren en de Gemeente de Provincie zullen informeren indien en zodra het voornemen bestaat de eigendom van de Stortplaats geheel of gedeeltelijk in eigendom over te dragen, dan wel enig goederenrechtelijk of persoonlijk gebruiks- of genotsrecht te vestigen ter zake van de Stortplaats.

Artikel 6: Toestemming Provincie voor uitvoering activiteiten

1. Partijen komen overeen dat, vanaf het moment van ondertekening van deze Overeenkomst, de Huidige Grondeigenaren en de Gemeente ter plaatse van de Stortplaats geen activiteiten, waaronder, maar niet uitsluitend, grondwerkzaamheden en wijzigingen in de terreininrichting, het gebruik en/of de bestemming, zullen uitvoeren, behoudens indien en voor zover aan de volgende twee voorwaarden is voldaan: (a) de Provincie heeft voor deze activiteiten vooraf uitdrukkelijk schriftelijke toestemming verleend, én (b) aan overige wet- en regelgeving voor het verrichten van activiteiten op een gesloten stortplaats is voldaan, waaronder de Omgevingsverordening Noord Holland 2020 (artikelen 4.52 en 4.53) dan wel de opvolger van deze Omgevingsverordening.

2. Indien en voor zover de Huidige Grondeigenaren en de Gemeente in de toekomst betrokken zullen zijn bij activiteiten op de Stortplaats, en deze activiteiten vooraf zijn goedgekeurd door de Provincie op grond van het eerste lid van dit artikel, komen de eventuele opbrengsten van de activiteiten toe aan de grondeigenaar.

Artikel 7: Ketting- en boetebeding

1. De Huidige Grondeigenaren [en de Gemeente] verplichten zich jegens de Provincie, die dit aanvaardt, de verplichtingen als opgenomen in de artikelen 5, 6, 7 en 8 van deze Overeenkomst, bij gehele dan wel gedeeltelijke vervreemding van de Stortplaats, alsmede bij iedere vervreemding dan wel verlening van enig goederenrechtelijk of persoonlijk gebruiks- of genotsrecht ter zake van (een gedeelte van) de Stortplaats, aan de nieuwe eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker ten behoeve van de Provincie op te leggen (bij wijze van kettingbeding aan de opvolgende verkrijger of gebruiker), en ten behoeve van deze aan te nemen, en in verband daarmee om de hiervoor genoemde artikelen woordelijk in de akte van levering, dan wel in de akte van vestiging van een beperkt gebruiks- of genotsrecht op te nemen.

2. De Huidige Grondeigenaren en de Gemeente verplichten zich jegens de Provincie om te bewerkstelligen dat in iedere akte van levering, dan wel in iedere akte van vestiging van een beperkt gebruiks- of genotsrecht ter zake van de Stortplaats, wordt bepaald dat bij overtreding en/of toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de artikelen 5 en 6 (informatieplicht en toestemmingsvereiste) en artikel 7 lid 1 (doorleggen van kettingbeding) bedoelde vereisten, door degene die overtreedt dan wel toerekenbaar tekort komt (dat is: de rechtsopvolger van de Gemeente), ten behoeve van de Provincie, na daartoe door de Provincie bij exploit of aangetekende brief in gebreke te zijn gesteld, met inachtneming van een termijn van 5 (zegge: vijf) dagen, een terstond opeisbare boete wordt verbeurd van € 30.000,- (zegge: dertigduizend euro), onverminderd het recht van de Provincie op vergoeding van eventueel geleden schade en onverminderd het recht van de Provincie om tegelijk nakoming van de boete en van de in artikelen 5, 6 en 7 lid 1 van deze Overeenkomst bedoelde vereisten te verlangen, waarbij partijen overeenkomen dat de werking van artikel 6:92 BW wordt uitgesloten.

Artikel 8: Verantwoordelijkheid overtollig (hemel)water en overstroming

1. Partijen komen overeen dat de Provincie niet aansprakelijk is voor schade, in welke vorm dan ook, die de Huidige Grondeigenaren en de Gemeente lijden door de aanwezigheid van overtollig (hemel)water en overstroming, die niet het gevolg zijn van de uitvoering van de Nazorg door de Provincie.

2. Partijen zijn bekend met het risico dat overtollig (hemel)water afkomstig van het Perceel 307, en de Omliggende Percelen Gemeente zich ophoopt in de lijngoot ter hoogte van de toegangspoort naar de Stortplaats. Partijen komen overeen dat de Huidige Grondeigenaren, als eigenaren van Perceel 307, en de Gemeente, als eigenaar van de Omliggende Percelen Gemeente, aansprakelijk zijn voor, en de Provincie vrijwaren tegen, eventuele schade aan de Nazorgvoorzieningen op de Stortplaats, doch alleen indien de schade het gevolg is van de aanwezigheid van overtollig

(hemel)water in en rond voornoemde lijngoot, en de aanwezigheid van het overtollig (hemel)water niet het gevolg is van de wijze waarop de Provincie conform het Nazorgplan zorg draagt voor het onderhoud en de instandhouding van de transportleidingen die het (hemel)water vanuit de lijngoot afvoeren.

Artikel 9: Verantwoordelijkheid damwand

Partijen zijn bekend met de aanwezigheid van de damwand in de Stortplaats. Partijen komen overeen dat, aangezien de damwand geen rol speelt bij de uitvoering van de Nazorg door de Provincie en de damwand niet is vergund, de Provincie niet is gehouden tot beheer en onderhoud van de damwand.

D. SLOTBEPALINGEN

Artikel 10: Notaris, datum levering

Partijen komen overeen dat zij meewerken aan het opstellen van de notariële akte(n), ter uitvoering van datgene wat in artikel 4 is overeengekomen over de vestiging van zakelijke rechten, en dat deze notariële akte(n) uiterlijk **21 dagen na inwerkingtreding van deze Overeenkomst** worden verleden en ingeschreven in de openbare registers ten overstaan van notaris mr. K.L. Lemckert, verbonden aan Pillar Notarissen te Den Haag.

Artikel 11: Aanvulling en/of wijziging van deze Overeenkomst

Deze Overeenkomst kan slechts worden aangevuld of gewijzigd door een schriftelijk stuk dat door Partijen is ondertekend.

Artikel 12: Publiciteit en overige communicatie

Alle correspondentie over deze Overeenkomst vindt plaats via de volgende postadressen en/of e-mailadressen van de op het moment van correspondentie bekende contactpersonen van Partijen dan wel hun advocaten.

Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V.

t.a.v. J.B. van der Weele en D.L.J. Ponnet, gezamenlijk bevoegd bestuurders van De Vries & Van de Wiel Beheer B.V.

e-mail: info.vw@deme-groep.com

Bij calamiteiten en/of aanpassingen kleine nazorgvoorzieningen als bedoeld in artikel 4 lid 1 van deze Overeenkomst: groenveld.peter@deme-group.com / 06-51523149

Baggerbeheer Den Helder B.V.

t.a.v. de heer B. Looije, directeur

e-mail: b.looije@denhelder.nl

Bij calamiteiten en/of aanpassingen kleine nazorgvoorzieningen als bedoeld in artikel 4 lid 1 van deze Overeenkomst: bovengenoemd e-mailadres en/of 06-22399068

Gemeente Den Helder

Team Omgeving

t.a.v. R. Verhoef-Bosman, accountmanager vastgoed

Kerkgracht 1 | 1782 GJ DEN HELDER

Postbus 36 | 1780 AA DEN HELDER

e-mail: r.bosman@denhelder.nl

Bij calamiteiten en/of aanpassingen kleine nazorgvoorzieningen als bedoeld in artikel 4 lid 1 van deze Overeenkomst:

Algemeen: 140223 / info@denhelder.nl | Team wijkbeheer (werktijden): 0223-678952
of 0223-678954 | Team wijkbeheer (buiten kantoortijden): 06-51571829

Provincie Noord-Holland

Directie Beheer en Uitvoering, sector Bodem en Groen

t.a.v. E.P. de Vos, projectleider nazorg

Houtplein 33 | 2012 DE HAARLEM

Postbus 3007 | 2001 DA HAARLEM

e-mail: post@noord-holland.nl

Bij calamiteiten als bedoeld in artikel 4 lid 1 van deze Overeenkomst:

Servicepunt Provincie Noord-Holland | Telefoon 0800 0200 600 (bij dringende zaken
buiten kantoortijden automatische doorschakeling naar de telefonische
meldingsdienst) | e-mail: servicepunt@noord-holland.nl

Artikel 13: Kosten Overeenkomst

1. De kosten die zijn verbonden aan de notariële akte, zoals bedoeld in artikel 10, en de inschrijving in de openbare registers, alsmede de verschuldigde overdrachts- en/of omzetbelasting, zullen door de Provincie worden gedragen.
2. Onverminderd het bepaalde in het voorgaande lid, dragen Partijen ieder voor zich de eigen kosten die aan (de totstandkoming van) deze Overeenkomst vooraf gingen dan wel met (de totstandkoming en/of de uitvoering van) deze Overeenkomst gemoeid zijn.

Artikel 14: Toepasselijk recht en forumkeuze

1. Op deze Overeenkomst en alle daaruit voortvloeiende gevolgen is Nederlands recht van toepassing.
2. Partijen leggen eventuele geschillen in verband met deze Overeenkomst ter beslechting voor aan de in eerste aanleg bevoegde rechter van de Rechtbank Noord-Holland.

Artikel 15: Totstandkoming en inwerkingtreding

Deze Overeenkomst komt tot stand en treedt in werking zodra zij door Partijen is ondertekend.

Ondertekening

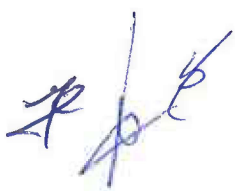
Deze Overeenkomst heeft **12 genummerde pagina's** en heeft de volgende bijlagen:

1. Het Nazorgplan van 16 november 2022;
2. Concept notariële akte van10... juli 2023.

De genoemde bijlagen maken integraal deel uit van deze Overeenkomst.

Aldus in viervoud overeengekomen en ondertekend.

[handtekeningenpagina volgt]

[Handtekeningenpagina – Overeenkomst inzake uitvoering nazorgverplichtingen en vestiging zakelijke rechten na sluiting Stortplaats Insteekhaven Den Helder]

Namens **Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V.:**

door: De Vries & Van de Wiel Beheer B.V.

functie: zelfstandig bevoegd bestuurder

door: J.B. van der Weele

functie: gezamenlijk bevoegd bestuurder

20 juli 2023 Den Helder

(datum)

(plaats)

(handtekening)

Namens **Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V.:**

door: De Vries & Van de Wiel Beheer B.V.

functie: zelfstandig bevoegd bestuurder

door: D.L.J. Ponnet

functie: gezamenlijk bevoegd bestuurder

(datum)

(plaats)

(handtekening)

Namens **Baggerbeheer Den Helder B.V.:**

door: B. Looije, zelfstandig bevoegd bestuurder

20 juli 2023 Den Helder

(datum)

(plaats)

(handtekening)

Namens **de Gemeente:**

door: M.C. Louker

functie: wethouder

20 juli 2023 Den Helder

(datum)

(plaats)

(handtekening)

Namens **de Provincie:**

door: L. Molenkamp

functie: directeur

13-7-2023 Haarlem

(datum)

(plaats)

(handtekening)

PELS RIJCKEN

Overeenkomst inzake uitvoering nazorgverplichtingen en vestiging zakelijke rechten op omliggende percelen Gemeente Den Helder na sluiting Stortplaats Insteekhaven Den Helder

DE ONDERGETEKENDEN:

- A. de publiekrechtelijke rechtspersoon **GEMEENTE DEN HELDER**, kantoorhoudende aan de Kerkgracht 1 te (1782 GJ) Den Helder, te dezen op grond van het bepaalde in artikel 171 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door M.C. Wouters, wethouder, als zodanig handelend ter uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders van 18 juli 2023, met kenmerk 2023-029253, hierna te noemen: '**de Gemeente**'; en
- B. de publiekrechtelijke rechtspersoon **PROVINCIE NOORD-HOLLAND**, kantoorhoudende aan het Houtplein 33 te (2012 DE) Haarlem, te dezen op grond van het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging directie Beheer en Uitvoering Noord-Holland d.d. 15 juni 2021, nr. 1638587/1651309, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw L. Molenkamp, directeur, hierna te noemen: '**de Provincie**'.

De Gemeente en de Provincie worden hierna gezamenlijk genoemd: '**Partijen**'.

NEMEN HET VOLGENDE IN OVERWEGING:

- (1) dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie overgaat tot sluiting van de Stortplaats Insteekhaven Den Helder, waar voorheen baggerspecie is gestort, gelegen ten zuiden van het Marinehaventerrein en ten oosten van de Oostoeverweg te Den Helder, waarvoor een vergunning is verleend op grond van de Wet milieubeheer met als datum 9 mei 2006 (oprichtingsvergunning, kenmerk 2006-25492), zoals gewijzigd op 21 maart 2011 (wijziging eindhoogte, kenmerk 2011-15575) en op 22 maart 2011 (afwerking stortplaats, kenmerk 2011-16462), ter plaatse van het perceel

kadastraal bekend Gemeente Den Helder, Sectie I, nummer 306, zoals aangeduid op de kadastrale kaart in bijlage A bij het onder overweging (6) genoemde Nazorgplan, welk perceel thans gezamenlijk eigendom is van Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V., in het Handelsregister geregistreerd onder nummer: 37061482, en Baggerbeheer Den Helder B.V., in het Handelsregister geregistreerd onder nummer: 37069227, hierna te noemen: '**Stortplaats**';

- (2) dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie voornemens is om vóór 1 juli 2023 op grond van artikel 8.47, derde lid, van de Wet milieubeheer een beschikking inzake het gesloten verklaren van de Stortplaats af te geven, hierna te noemen '**Sluitingsverklaring**';
- (3) dat Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V. en Baggerbeheer Den Helder B.V., hierna samen te noemen: '**Huidige Grondeigenaren**', op 15 januari 2021 met de Gemeente een overeenkomst hebben gesloten, ter uitvoering waarvan de eigendom van de Stortplaats zal worden overgedragen aan de Gemeente, op het moment dat de Sluitingsverklaring onherroepelijk is geworden, waardoor de Stortplaats nog eigendom zal zijn van de Huidige Grondeigenaren in de periode tussen de afgifte van de Sluitingsverklaring en de onherroepelijkheid van de Sluitingsverklaring;
- (4) dat aangrenzend aan de Stortplaats is gelegen het perceel kadastraal bekend Gemeente Den Helder, sectie I, nummer 307 ('**Perceel 307**'), dat in eigendom is van de Huidige Grondeigenaren, en na de sluiting van de Stortplaats eigendom zal worden van Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V.;
- (5) dat rondom de Stortplaats zijn gelegen de percelen kadastraal bekend Gemeente Den Helder, sectie I, nummers 160 ('**Perceel 160**') en 163 ('**Perceel 163**'), die in eigendom van de Gemeente zijn en na sluiting van de Stortplaats eigendom van de Gemeente blijven, hierna samen te noemen: '**Omliggende Percelen Gemeente**', zoals aangeduid op de kadastrale kaart in bijlage A bij het onder overweging (6) genoemde Nazorgplan,

en dat rondom de Stortplaats verder zijn gelegen de percelen kadastraal bekend Gemeente Den Helder, Sectie I, nummers 164, 232 en 233, die in eigendom zijn bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier ('**Omliggende Percelen Hoogheemraadschap**') en na sluiting van de Stortplaats eigendom van het Hoogheemraadschap blijven, waarbij de Provincie streeft naar afspraken met het Hoogheemraadschap over de nazorgvoorzieningen op de Omliggende Percelen Hoogheemraadschap, te

weten de peilbuizen op Perceel 232 en het gedeelte van de permanente voorziening voor hemelwaterafvoer op Perceel 233;

- (6) dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie na de Sluitingsverklaring op grond van de artikelen 8.49 en 8.50 van de Wet milieubeheer belast is met de uitvoering van eeuwigdurende nazorg- en monitoringsmaatregelen waarmee wordt gewaarborgd dat de Stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt, dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen die nadelige gevolgen, hierna te noemen: '**Nazorg**', en dat de wijze van Nazorg is vastgelegd in het op grond van artikel 8.49, derde lid, van de Wet milieubeheer opgestelde Nazorgplan van 16 november 2022 dat als bijlage 1 aan deze Overeenkomst is gehecht, hierna te noemen '**Nazorgplan**';
- (7) dat artikel 8.51 van de Wet milieubeheer bepaalt dat de rechthebbende ten aanzien van de plaats waar de Nazorg worden uitgevoerd, verplicht is te gedogen dat ten behoeve van die Nazorg werkzaamheden worden verricht, onverminderd een eventueel recht op schadevergoeding, wat in het geval van de Stortplaats betekent dat de Huidige Grondeigenaren, de Gemeente en eventuele rechtsopvolgers, na de sluiting van de Stortplaats verplicht zijn te gedogen dat de Nazorg wordt uitgevoerd, hetzij door de Provincie, hetzij door de rechtspersoon of instantie die de Provincie aanwijst op grond van artikel 8.50, tweede lid, Wet milieubeheer, hierna te noemen: '**Wettelijke gedoogplicht**';
- (8) dat Partijen het Nazorgplan beschouwen als één van de uitgangspunten voor deze Overeenkomst en zich in het bijzonder bewust zijn van de volgende passage op pagina 12 van het Nazorgplan: "*Eventuele toekomstige bestemmingswijzigingen [van de Stortplaats] dienen te voldoen aan de geldende Wet- en regelgeving en worden in samenspraak met de terreineigenaar (gemeente Den Helder) en de nazorgverantwoordelijke (provincie Noord-Holland) verder vormgegeven*", en de volgende passage op pagina 48 van het Nazorgplan: "*In de nazorgfase is de gemeente Den Helder eigenaar van de locatie, er zijn geen wijzigingen in het gebruik voorzien. Mocht in de (verre) toekomst het gebruik van de locatie toch wijzigingen zijn eventuele risico's voor de nazorg op kosten van de initiatiefnemer.*"
- (9) dat de Provincie met de Gemeente en de Huidige Grondeigenaren in een vierpartijenovereenkomst van 24 juli 2023 afspraken heeft gemaakt, zoals die met betrekking tot de vestiging van zakelijke rechten, ter aanvulling op de Wettelijke gedoogplicht, om te bewerkstelligen dat de Provincie te allen tijde toegang heeft tot de Stortplaats, vanaf het moment van afgifte van de

Sluitingsverklaring, en de voorzieningen die aldaar aanwezig (zullen) zijn vanwege het uitvoeren van de Nazorg;

- (10) dat de Provincie en de Gemeente, in aanvulling op de onder (9) genoemde vierpartijenovereenkomst, afspraken willen maken over (a) de vestiging van zakelijke rechten op de Omliggende Percelen Gemeente ten behoeve van de Provincie en (b) de vastlegging van rechten en verplichtingen over en weer met betrekking tot de voorzieningen, die aldaar aanwezig (zullen) zijn en/of voor rekening en risico van de Provincie (zullen) worden gerealiseerd vanwege het uitvoeren van de Nazorg, meer specifiek de transportleidingen ter plaatse van Perceel 160 die deel uitmaken van de permanente voorziening voor hemelwaterafvoer, zoals aangeduid op tekening A bij het als bijlage 1 aan deze Overeenkomst gehechte Nazorgplan, en de te bemonsteren peilbuizen ter plaatse van Perceel 163, zoals aangeduid op de als bijlage 2 aan deze Overeenkomst gehechte kaart hierna te noemen: **'Nazorgvoorzieningen'**;
- (11) dat Partijen met deze Overeenkomst afspraken willen maken om het sub (10) genoemde doel te realiseren.

KOMEN OVEREEN ALS VOLGT:

A. INLEIDENDE BEPALINGEN

Artikel 1: Definities

In deze Overeenkomst hebben de met een hoofdletter geschreven woorden (of zij nu in enkelvoud of meervoud worden gebruikt) de betekenis zoals hierboven in de preambule aangegeven.

Artikel 2: Doel en reikwijdte van de Overeenkomst

Met deze Overeenkomst beogen Partijen de afspraken vast te leggen, die zij hebben gemaakt om de Provincie in staat te stellen na de Sluitingsverklaring te allen tijde de Nazorg uit te voeren op de Omliggende Percelen Gemeente, op een wijze zoals de Provincie dat voorstaat, in hoofdzaak volgend uit het Nazorgplan. Deze afspraken omvatten onder meer, maar niet uitsluitend:

- (a) de vestiging van zakelijke rechten op de Omliggende Percelen Gemeente ten behoeve van de Provincie, zoals omschreven in artikel 4 van deze Overeenkomst;
- (b) de vastlegging van de rechten en verplichtingen over en weer met betrekking tot (het gebruik van de Nazorgvoorzieningen op de Omliggende Percelen Gemeente, zoals omschreven in de artikelen 5 t/m 8 van deze Overeenkomst.

B. VESTIGING RECHTEN VAN OPSTAL BEHOEVE VAN NAZORG

Artikel 3: Geen belemmering voor rechten van opstal

De Gemeente verklaart dat, voor zover haar bekend, met betrekking tot de Omliggende Percelen Gemeente niet zodanige bijzondere bepalingen en/of bedingen, waaronder begrepen (beperkte) (genots-/gebruiks)rechten, kwalitatieve verplichtingen en/of kettingbedingen, van toepassing zijn, waardoor de ten behoeve van de Provincie te vestigen zakelijke rechten hierna genoemd in artikel 4 van deze Overeenkomst niet kunnen worden gevestigd op de wijze als hierna bepaald en/of welke aan de Provincie in hoedanigheid van opstalhouder dienen te worden opgelegd en door de Provincie dienen te worden aanvaard.

Artikel 4: Vestiging rechten van opstal Omliggende Percelen Gemeente

1. Partijen komen overeen dat de Gemeente eraan zal meewerken dat ten laste van de Omliggende Percelen Gemeente en ten behoeve van de Provincie, de volgende rechten van opstal in de zin van artikel 5:101 Burgerlijk Wetboek worden gevestigd, om niet en zonder dat daarvoor op al dan niet regelmatig terugkerende tijdstippen een geldsom dient te worden betaald, welke opstalrechten de Provincie zal aanvaarden met het oog op de uitvoering van de Nazorg, in welk verband heeft te gelden dat de Provincie verplicht zal zijn tot vergoeding van de schade die door dan wel in haar opdracht, in het kader van het gebruik van deze opstalrechten ten behoeve van de Nazorg, wordt toegebracht aan de Gemeente, doch slechts indien en voor zover sprake is van toerekenbaar schadeveroorzakend handelen of nalaten:

(i) het recht van opstal, inhoudende het recht voor de Provincie om de transportleidingen met doorspuitpunten, inclusief afvoer en uitstroomstuk op het Noord-Hollands Kanaal, die deel uitmaken van de permanente voorziening voor hemelwaterafvoer zoals omschreven in paragraaf 2.3.2 van het Nazorgplan, en die zijn gelegen op (een gedeelte van) **Perceel 160**, in eigendom van de Gemeente, zoals aangeduid op Tekening A bij het als bijlage 1 aan deze Overeenkomst gehechte Nazorgplan, aan te brengen, in eigendom te hebben, te houden, te onderhouden en/of te vervangen, wanneer dat naar het oordeel van de Provincie noodzakelijk is ten behoeve van het uitvoeren van de Nazorg, en dat indien de transportleiding op Perceel 160 naar het oordeel van de Provincie geen functie meer heeft voor de Nazorg, partijen in overleg zullen treden over het beheer en het onderhoud van de transportleiding, van welke transportleidingen de locatie is aangeduid op de als bijlage 2 aan deze Overeenkomst gehechte kaart;

(ii) het recht van opstal, inhoudende het recht voor de Provincie om de peilbuizen, in, op en/of boven (gedeelten van) **Perceel 163** aan te brengen, in eigendom te hebben,

te houden, te onderhouden, te bemonsteren, te vervangen en/of weg te nemen, wanneer dat naar het oordeel van de Provincie noodzakelijk is ten behoeve van het uitvoeren van de Nazorg, van welke Peilbuizen de locaties zijn aangeduid op de als bijlage 2 aan deze Overeenkomst gehechte kaart,

waarbij evenwel geldt dat de Provincie van de hierboven onder (i) en (ii) genoemde handelingen dan wel werkzaamheden de Gemeente op de hoogte zal brengen en houden en over die handelingen dan wel werkzaamheden met de Gemeente in overleg zal treden, en

waarbij tevens geldt dat de aanleg van nieuwe nazorgvoorzieningen (die niet staan vermeld onder (i) en (ii) hierboven) voorafgaande schriftelijke toestemming van de Gemeente behoeft, en de Gemeente deze toestemming in beginsel zal verlenen na een onderbouwing c.q. toelichting van de Provincie waarom de nieuwe voorzieningen nodig zijn voor de Nazorg, en indien de Gemeente een gewichtige reden in het kader van het algemeen belang heeft om toestemming te onthouden, partijen in overleg zullen treden om de nieuwe voorzieningen op andere wijze mogelijk te maken, en deze nieuwe voorzieningen na toestemming van de Gemeente tot het opstalrecht zullen behoren,

een en ander onder de bepalingen en bedingen zoals nader uitgewerkt in het als bijlage 3 aan deze Overeenkomst gehechte concept van de notariële akte vestiging opstalrechten ("Opstalakte").

2. Partijen komen overeen dat de in lid 1 onder (i) en (ii) van dit artikel genoemde zakelijke rechten op de Omliggende Percelen Gemeente uiterlijk op de in artikel 9 van deze Overeenkomst genoemde datum en op de daarin beschreven wijze worden gevestigd.

C. OVERIGE BEPALINGEN INZAKE UITVOERING NAZORG EN SCHADE EN AANSPRAKELIJKHEDEN

Artikel 5: Informatieplicht Gemeente bij eigendomsoverdracht

Partijen komen overeen dat de Gemeente de Provincie zal informeren indien en zodra het voornemen bestaat de eigendom van de Omliggende Percelen Gemeente, geheel of gedeeltelijk over te dragen, dan wel enig goederenrechtelijk of persoonlijk gebruiks- of genotsrecht ter zake van de Omliggende Percelen Gemeente te vestigen.

Artikel 6: Toestemming Provincie voor uitvoering werkzaamheden

Partijen komen overeen dat, vanaf het moment van ondertekening van deze Overeenkomst, de Gemeente ter plaatse van de Omliggende Percelen Gemeente geen

grondwerkzaamheden, wijzigingen in de inrichting, het gebruik en/of de bestemming, of andere werkzaamheden van vergelijkbare aard zal uitvoeren, en mitsdien in de directe nabijheid van de Opstallen zoals gedefinieerd in de Opstalakte niet de in artikel 9.3 van de Opstalakte genoemde werkzaamheden en/of wijzigingen in de inrichting zal verrichten, behoudens indien en voor zover (i) de Provincie voor de genoemde werkzaamheden en/of wijzigingen vooraf uitdrukkelijk schriftelijke toestemming heeft verleend en (ii) aan overige wet- en regelgeving voor het verrichten van de genoemde werkzaamheden en/of wijzigingen nabij een gesloten stortplaats is voldaan.

De Provincie kan toestemming aan de genoemde werkzaamheden of wijzigingen uitsluitend onthouden in verband met de uitoefening van de Nazorg.

De Provincie kan aan voormelde toestemming nadere voorwaarden verbinden voor zover dergelijke voorwaarden betrekking hebben op de bescherming van haar Opstallen en de daarmee verband houdende werkzaamheden uit hoofde van haar verplichting tot uitoefening van de Nazorg.

In geval van calamiteiten is het de Gemeente toegestaan om de bovengenoemde werkzaamheden of de bovengenoemde wijzigingen zonder voorafgaande uitdrukkelijke toestemming van de Provincie uit te voeren. In dat geval zal de Gemeente zo spoedig mogelijk na uitvoering de Provincie daarover informeren, via de contactgegevens genoemd in artikel 11 van deze Overeenkomst.

Het bovenstaande is niet van toepassing op de door de Gemeente te verrichten dagelijkse werkzaamheden voor beheer en onderhoud ten aanzien van de Omliggende Percelen Gemeente, zo lang deze dagelijkse werkzaamheden de uitoefening van de Nazorg op de Omliggende Percelen Gemeente niet belemmeren.

Het bovenstaande is nader uitgewerkt in artikel 9.3 van de Opstalakte.

Artikel 7: Ketting- en boetebeding

1. De Gemeente verplicht zich jegens de Provincie, die dit aanvaardt, de verplichtingen als opgenomen in de artikelen 5, 6, 7 en 8 van deze Overeenkomst bij gehele dan wel gedeeltelijke vervreemding van de Omliggende Percelen Gemeente, alsmede bij iedere vervreemding dan wel verlening van enig goederenrechtelijk of persoonlijk gebruiks- of genotsrecht ter zake van (een gedeelte van) de Omliggende Percelen Gemeente, aan de nieuwe eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker ten behoeve van de Provincie op te leggen (bij wijze van kettingbeding aan de opvolgende verkrijger of gebruiker), en ten behoeve van deze aan te nemen, en in verband daarmee om de hiervoor genoemde artikelen woordelijk in de akte van levering, dan wel in de akte van vestiging van een beperkt gebruiks- of genotsrecht op te nemen.

2. De Gemeente verplicht zich jegens de Provincie om te bewerkstelligen dat in iedere akte van levering, dan wel in iedere akte van vestiging van een beperkt gebruiks- of genotsrecht ter zake van de Omliggende Percelen Gemeente, wordt bepaald dat bij overtreding en/of toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de in de artikelen 5 en 6 (informatieplicht en toestemmingsvereiste) en artikel 7 lid 1 (doorleggen van kettingbeding) van deze Overeenkomst bedoelde vereisten, door degene die overtreedt dan wel toerekenbaar tekort komt (dat is: de rechtsopvolger van de Gemeente), ten behoeve van de Provincie, na daartoe door de Provincie bij exploit of aangetekende brief in gebreke te zijn gesteld, met inachtneming van een termijn van 5 (zegge: vijf) dagen, een terstond opeisbare boete wordt verbeurd van € 30.000,- (zegge: dertigduizend euro) onverminderd het recht van de Provincie op vergoeding van eventueel geleden schade en onverminderd het recht van de Provincie om tegelijk nakoming van de boete en van de in de artikelen 5, 6 en 7 lid 1 van deze Overeenkomst bedoelde vereisten te verlangen, waarbij partijen overeenkomen dat de werking van artikel 6:92 BW wordt uitgesloten.

Artikel 8: Verantwoordelijkheid overtollig (hemel)water en overstroming

1. Partijen komen overeen dat de Provincie niet aansprakelijk is voor schade, in welke vorm dan ook, die de Gemeente als eigenaar van de Omliggende Percelen Gemeente lijdt door de aanwezigheid van overtollig (hemel)water en overstroming, die niet het gevolg zijn van de uitvoering van de Nazorg door de Provincie.

2. Partijen zijn bekend met het risico dat overtollig (hemel)water afkomstig van de Omliggende Percelen Gemeente zich ophoopt in de lijngoot ter hoogte van de toegangspoort naar de Stortplaats. Partijen komen overeen dat de Gemeente, als eigenaar van de Omliggende Percelen Gemeente, aansprakelijk is voor, en de Provincie vrijwaart tegen, eventuele schade aan de Nazorgvoorzieningen op de Stortplaats, doch alleen indien de schade het gevolg is van de aanwezigheid van overtollig (hemel)water in en rond voornoemde lijngoot, en de aanwezigheid van het overtollige (hemel)water niet het gevolg is van de wijze waarop de Provincie conform het Nazorgplan zorg draagt voor het onderhoud en de instandhouding van de transportleidingen die het (hemel)water vanuit de lijngoot afvoeren.

D. SLOTBEPALINGEN

Artikel 9: Notaris, datum levering

Partijen komen overeen dat zij meewerken aan het opstellen van de notariële akte(n), ter uitvoering van datgene wat in artikel 4 is overeengekomen over de vestiging van zakelijke rechten, en dat deze notariële akte(n) uiterlijk **21 dagen na inwerkingtreding van deze Overeenkomst** worden verleden en ingeschreven in de

openbare registers ten overstaan van notaris mr. K.L. Lemckert, verbonden aan Pillar Notarissen te Den Haag.

Artikel 10: Aanvulling en/of wijziging van deze Overeenkomst

Deze Overeenkomst kan slechts worden aangevuld of gewijzigd door een schriftelijk stuk dat door Partijen is ondertekend.

Artikel 11: Publiciteit en overige communicatie

Alle correspondentie over deze Overeenkomst vindt plaats via de volgende postadressen en/of e-mailadressen van de op het moment van correspondentie bekende contactpersonen van Partijen dan wel hun advocaten.

Gemeente Den Helder

Team Omgeving

t.a.v. R. Verhoef-Bosman, accountmanager vastgoed
Kerkgracht 1 | 1782 GJ DEN HELDER
Postbus 36 | 1780 AA DEN HELDER
e-mail: r.bosman@denhelder.nl

Bij calamiteiten en/of voorzieningen als bedoeld in artikel 4 lid 1 van deze Overeenkomst:

Algemeen: 140223 / info@denhelder.nl | Team wijkbeheer (werktijden): 0223-678952
of 0223-678954 | Team wijkbeheer (buiten kantoortijden): 06-51571829

Provincie Noord-Holland

Directie Beheer en Uitvoering, sector Bodem en Groen

t.a.v. E.P. de Vos, projectleider nazorg
Houtplein 33 | 2012 DE HAARLEM
Postbus 3007 | 2001 DA HAARLEM
e-mail: post@noord-holland.nl

Bij calamiteiten als bedoeld in artikel 6 van deze Overeenkomst:

Servicepunt Provincie Noord-Holland | Telefoon 0800 0200 600 (bij dringende zaken
buiten kantoortijden automatische doorschakeling naar de telefonische
meldingsdienst) | e-mail: servicepunt@noord-holland.nl

Artikel 12: Kosten Overeenkomst

1. De kosten die zijn verbonden aan de notariële akte, zoals bedoeld in artikel 9, en de inschrijving in de openbare registers, alsmede de verschuldigde overdrachts- en/of omzetbelasting, zullen door de Provincie worden gedragen.

2. Onverminderd het bepaalde in het voorgaande lid, dragen Partijen ieder voor zich de eigen kosten die aan (de totstandkoming van) deze Overeenkomst vooraf gingen dan wel met (de totstandkoming en/of de uitvoering van) deze Overeenkomst gemoeid zijn.

Artikel 13: Toepasselijk recht en forumkeuze

1. Op deze Overeenkomst en alle daaruit voortvloeiende gevolgen is Nederlands recht van toepassing.

2. Partijen leggen eventuele geschillen in verband met deze Overeenkomst ter beslechting voor aan de in eerste aanleg bevoegde rechter van de Rechtbank Noord-Holland.

Artikel 14: Totstandkoming en inwerkingtreding

Deze Overeenkomst komt tot stand en treedt in werking zodra zij door Partijen is ondertekend.

Ondertekening

Deze Overeenkomst heeft **11 genummerde pagina's** en heeft de volgende bijlagen:

1. Het Nazorgplan van 16 november 2022;
2. Kaart met locaties peilbuizen Perceel 163 en transportleidingen Perceel 160;
3. Concept notariële akte van7..... juli 2023.

De genoemde bijlagen maken integraal deel uit van deze Overeenkomst.

Aldus in tweevoud overeengekomen en ondertekend.

[handtekeningenpagina volgt]

[Handtekeningenpagina – Overeenkomst inzake uitvoering nazorgverplichtingen en vestiging zakelijke rechten op Omliggende Percelen Gemeente Den Helder na sluiting Stortplaats Insteekhaven Den Helder]

Namens **de Gemeente**:

door: M.C. Wouters

functie: Wethouder

20 juli 2023 Den Helder

(datum)

(plaats)

(handtekening)

Namens **de Provincie**:

door: mevrouw L. Molenkamp

functie: directeur

13-7-2023

Haarlem

(datum)

(plaats)

(handtekening)

PELS RIJCKEN

Overeenkomst inzake uitvoering nazorgverplichtingen en vestiging zakelijke rechten op omliggende percelen Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier na sluiting Stortplaats Insteekhaven Den Helder

DE ONDERGETEKENDEN:

- A. de publiekrechtelijke rechtspersoon **HOOGHEEMRAADSCHAP HOLLANDS NOORDERKWARTIER**, kantoorhoudende aan het Stationsplein 136 te (1703 WC) Heerhugowaard, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer R.G. Rozemeijer in zijn hoedanigheid van clusterhoofd Inkoop, Juridische Zaken & Grondzaken van de afdeling Vergunningen & Handhaving, Inkoop, Juridische Zaken & Grondzaken (VHIJG), hiertoe bevoegd op basis van het besluit van 26 juni 2012 genaamd Mandaatregeling Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2012, hierna te noemen: '**het Hoogheemraadschap**';
- B. De publiekrechtelijke rechtspersoon **PROVINCIE NOORD-HOLLAND**, kantoorhoudende aan het Houtplein 33 te (2012 DE) Haarlem, te dezen op grond van het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging directie Beheer en Uitvoering Noord-Holland d.d. 15 juni 2021, nr. 1638587/1651309, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw L. Molenkamp, directeur, hierna te noemen: '**de Provincie**'.

Het Hoogheemraadschap en de Provincie worden hierna gezamenlijk genoemd: '**Partijen**',

NEMEN HET VOLGENDE IN OVERWEGING:

- (1) dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie overgaat tot sluiting van de Stortplaats Insteekhaven Den Helder, waar voorheen baggerspecie is gestort, gelegen ten zuiden van het Marinehaventerrein en ten oosten van de Oostoeverweg te Den Helder, waarvoor op 9 mei 2006 vergunning is verleend op grond van de Wet milieubeheer

(oprichtingsvergunning, kenmerk 2006-25492), zoals gewijzigd op 21 maart 2011 (wijziging eindhoogte, kenmerk 2011-15575) en op 22 maart 2011 (afwerking stortplaats, kenmerk 2011-16462), ter plaatse van het perceel kadastraal bekend Gemeente Den Helder, Sectie I, nummer 306, zoals aangeduid op de kadastrale kaart in bijlage A bij het onder overweging (4) genoemde Nazorgplan, welk perceel thans gezamenlijke eigendom is van Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V., in het Handelsregister geregistreerd onder nummer: 37061482, en Baggerbeheer Den Helder B.V., in het Handelsregister geregistreerd onder nummer: 37069227, hierna te noemen: **'Stortplaats'**;

- (2) dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie voornemens is om in september 2023 op grond van artikel 8.47, derde lid, van de Wet milieubeheer een (ontwerp)beschikking inzake het gesloten verklaren van de Stortplaats af te geven, hierna te noemen **'Sluitingsverklaring'**;
- (3) dat Milieutechniek De Vries & Van de Wiel B.V. en Baggerbeheer Den Helder B.V., hierna samen te noemen: **'Huidige Grondeigenaren'**, op 15 januari 2021 met de Gemeente Den Helder, hierna te noemen **'Gemeente'**, een overeenkomst hebben gesloten, ter uitvoering waarvan de eigendom van de Stortplaats zal worden overgedragen aan de Gemeente, op het moment dat de Sluitingsverklaring onherroepelijk is geworden;
- (4) dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie na de Sluitingsverklaring op grond van de artikelen 8.49 en 8.50 van de Wet milieubeheer belast is met de uitvoering van eeuwigdurende nazorg- en monitoringsmaatregelen waarmee wordt gewaarborgd dat de Stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt, dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen die nadelige gevolgen, hierna te noemen: **'Nazorg'**, en dat de wijze van Nazorg is vastgelegd in het op grond van artikel 8.49, derde lid, van de Wet milieubeheer opgestelde Nazorgplan van 16 november 2022 dat als bijlage 1 aan deze Overeenkomst is gehecht, hierna te noemen: **'Nazorgplan'**;
- (5) dat artikel 8.51 van de Wet milieubeheer bepaalt dat de rechthebbende ten aanzien van de plaats waar de Nazorg worden uitgevoerd, verplicht is te gedogen dat ten behoeve van die Nazorg werkzaamheden worden verricht, onverminderd een eventueel recht op schadevergoeding, wat in het geval van de Stortplaats betekent dat de Huidige Grondeigenaren, de Gemeente en eventuele rechtsopvolgers, na de sluiting van de Stortplaats verplicht zijn te gedogen dat de Nazorg wordt uitgevoerd, hetzij door de Provincie, hetzij door de rechtspersoon of instantie die de Provincie aanwijst op grond van artikel

8.50, tweede lid, Wet milieubeheer, hierna te noemen: '**Wettelijke gedoogplicht**';

- (6) dat de Provincie met de Gemeente, en de Huidige Grondeigenaren in een vierpartijenovereenkomst van 24 juli 2023 afspraken heeft gemaakt, zoals die met betrekking tot de vestiging van zakelijke rechten, ter aanvulling op de Wettelijke gedoogplicht, om te bewerkstelligen dat de Provincie te allen tijde toegang heeft tot de Stortplaats, vanaf het moment van afgifte van de Sluitingsverklaring, en de voorzieningen die aldaar aanwezig (zullen) zijn vanwege het uitvoeren van de Nazorg;
- (7) dat rondom de Stortplaats zijn gelegen de percelen kadastraal bekend Gemeente Den Helder, Sectie I, nummers 164, 232 en 233, hierna achtereenvolgens te noemen '**Perceel 164**', '**Perceel 232**' en '**Perceel 233**', die in eigendom zijn bij het Hoogheemraadschap en na sluiting van de Stortplaats in eigendom van het Hoogheemraadschap blijven, zoals aangeduid op de als bijlage 2 aan deze Overeenkomst gehechte kaart, hierna te noemen: '**Omliggende Percelen Hoogheemraadschap**';
- (8) dat, in verband met het uitvoeren van de Nazorg op de Stortplaats, ter plaatse van Perceel 232 peilbuizen aanwezig zijn die moeten worden bemonsterd en zo nodig vervangen, hierna te noemen '**Peilbuizen**', zoals schetsmatig aangeduid op de als bijlage 3 aan deze Overeenkomst gehechte situatietekening;
- (9) dat in Perceel 233 een hemelwaterafvoerleiding is gelegen, hierna te noemen '**Hemelwaterafvoerleiding**', die van de Stortplaats afkomstig regenwater afvoert richting het aangrenzende perceel Gemeente Den Helder, Sectie I, nummer 160, dat in eigendom is en blijft van de Gemeente, en die vervolgens het regenwater doet stromen op het Noord Hollands Kanaal, welke hemelwaterafvoerleiding deel uitmaakt van de permanente voorziening voor hemelwaterafvoer zoals omschreven in paragraaf 2.3.2. van het Nazorgplan, en zoals schetsmatig aangeduid op de als bijlage 3 aan deze Overeenkomst gehechte situatietekening;
- (10) dat Partijen het erover eens zijn dat het zinvol is om nadere afspraken te maken inzake het hebben en houden van de hiervoor sub (8) en (9) benoemde Peilbuizen en Hemelwaterafvoerleiding in Perceel 232 en Perceel 233, in verband met het uitvoeren van de Nazorg door de Provincie op de Stortplaats, zoals afspraken met betrekking tot het vestigen van zakelijke rechten, met als doel te bewerkstelligen dat de Provincie te allen tijde toegang heeft tot de Peilbuizen en de Hemelwaterafvoerleiding;

- (11) dat Partijen met deze overeenkomst, hierna te noemen '**Overeenkomst**', afspraken willen maken om het hiervoor onder (10) genoemde doel te realiseren.

KOMEN OVEREEN ALS VOLGT:

A. INLEIDENDE BEPALINGEN

Artikel 1: Definities

In deze Overeenkomst hebben de met een hoofdletter geschreven woorden (of zij nu in enkelvoud of meervoud worden gebruikt) de betekenis zoals hierboven in de preambule aangegeven.

Artikel 2: Doel en reikwijdte van de Overeenkomst

Met deze Overeenkomst beogen Partijen de afspraken vast te leggen, die zij hebben gemaakt om de Provincie in staat te stellen na de Sluitingsverklaring te allen tijde de Nazorg uit te voeren op de Omliggende Percelen Hoogheemraadschap, op een wijze zoals de Provincie dat voorstaat, in hoofdzaak volgend uit het Nazorgplan. Deze afspraken omvatten onder meer, maar niet uitsluitend:

- (a) de vestiging van zakelijke rechten op Perceel 232 en Perceel 233 ten behoeve van de Provincie, zoals omschreven in artikel 3 van deze Overeenkomst;
- (b) de vastlegging van de rechten en verplichtingen over en weer met betrekking tot de Peilbuizen en de Hemelwaterafvoerleiding op respectievelijk Perceel 232 en Perceel 233, tussen het Hoogheemraadschap en de Provincie, zoals omschreven in artikel 4 t/m 7 van deze Overeenkomst.

B. VESTIGING ZAKELIJKE RECHTEN TEN BEHOEVE VAN NAZORG

Artikel 3: Vestiging opstalrechten

1. Partijen komen overeen dat het Hoogheemraadschap eraan zal meewerken dat, ten laste van het aan het Hoogheemraadschap toebehorende Perceel 232 en Perceel 233 en ten behoeve van de Provincie, om niet, en zonder dat daarvoor op al dan niet regelmatig terugkerende tijdstippen een geïdsoom dient te worden betaald, de volgende rechten van opstal in de zin van artikel 5:101 BW zullen worden gevestigd, welke opstalrechten de Provincie zal aanvaarden met het oog op de uitvoering van de Nazorg, in welk verband heeft te gelden dat de Provincie verplicht zal zijn tot vergoeding van de schade die door dan wel in haar opdracht, in het kader van het gebruik van deze opstalrechten ten behoeve van de Nazorg, wordt toegebracht aan

het Hoogheemraadschap, doch slechts indien en voor zover sprake is van opzettelijk of roekeloos schadeveroorzakend handelen of nalaten:

A. het recht van opstal, inhoudende het recht voor de Provincie om de Peilbuizen, in, op en/of boven (gedeelten van) Perceel 232 aan te brengen, in eigendom te hebben, te houden, te onderhouden, te bemonsteren, te vervangen en/of weg te nemen, wanneer dat naar het oordeel van de Provincie noodzakelijk is ten behoeve van het uitvoeren van de Nazorg, van welke Peilbuizen de locaties schetsmatig zijn aangeduid op de als bijlage 3 aan deze Overeenkomst gehechte kaart;

B. het recht van opstal, inhoudende het recht voor de Provincie om de Hemelwaterafvoerleiding, die deel uitmaakt van de permanente voorziening voor hemelwaterafvoer zoals omschreven paragraaf 2.3.2 van het Nazorgplan, in (een gedeelte van) het Perceel 233, zoals schetsmatig is aangeduid op de aan deze Overeenkomst als bijlage 3 gehechte kaart, aan te brengen, in eigendom te hebben, te houden, te onderhouden en/of te vervangen, wanneer dat naar het oordeel van de Provincie noodzakelijk is ten behoeve van het uitvoeren van de Nazorg, en dat indien de Hemelwaterafvoerleiding naar het oordeel van de Provincie geen functie meer heeft voor de Nazorg, partijen in overleg zullen treden over het beheer en onderhoud van de Hemelwaterafvoerleiding,

waarbij geldt dat de aanleg van nieuwe nazorgvoorzieningen (die niet staan vermeld onder A en B hierboven) voorafgaande schriftelijke toestemming van het Hoogheemraadschap behoeft, en het Hoogheemraadschap deze toestemming in beginsel zal verlenen na een toelichting van de Provincie waarom de nieuwe voorzieningen nodig zijn voor de Nazorg, en deze nieuwe voorzieningen na toestemming van het Hoogheemraadschap tot het opstalrecht zullen behoren,

een en ander onder de bepalingen en bedingen zoals nader uitgewerkt in het als bijlage 4 aan deze Overeenkomst gehechte concept van de notariële akte.

2. Partijen komen overeen dat, indien en voor zover verplaatsing van de Peilbuizen in, op en/of boven Perceel 232 naar het oordeel van de Provincie noodzakelijk is, op andere locaties dan op de kaart in bijlage 3 bij deze Overeenkomst zijn aangeduid, en mitsdien buiten de grenzen van het in artikel 3 lid 1 onder A van deze Overeenkomst genoemde opstalrecht, het Hoogheemraadschap zal meewerken aan de wijziging casu quo vestiging van een opstalrecht op de nieuwe locatie van de Peilbuizen.

3. Partijen komen overeen dat de in lid 1 onder A en B van dit artikel genoemde zakelijke rechten op Perceel 232 en Perceel 233 op de in artikel 8 van deze Overeenkomst genoemde datum en wijze worden gevestigd.

C. OVERIGE BEPALINGEN INZAKE UITVOERING NAZORG EN SCHADE EN AANSPRAKELIJKHEDEN

Artikel 4: Informatieplicht Hoogheemraadschap

1. Partijen komen overeen dat het Hoogheemraadschap de Provincie zal informeren wanneer het Hoogheemraadschap voornemens is de eigendom van Perceel 164, Perceel 232 en/of Perceel 233, geheel of gedeeltelijk in eigendom over te dragen, dan wel enig goederenrechtelijk of persoonlijk gebruiks- of genotsrecht ter zake van Perceel 164, Perceel 232 en/of Perceel 233 te vestigen.
2. De in lid 1 van dit artikel genoemde informatieplicht zal ook gelden voor rechtsoptvolgers van het Hoogheemraadschap na toepassing van het kettingbeding in artikel 6.

Artikel 5: Toestemming Provincie voor uitvoering activiteiten

1. Partijen komen overeen dat het Hoogheemraadschap ter plaatse van Perceel 164, Perceel 232 en/of Perceel 233 geen activiteiten, waaronder, maar niet uitsluitend, grondwerkzaamheden en wijzigingen in de terreininrichting, zullen uitvoeren, behoudens indien en voor zover (i) de Provincie voor deze activiteiten op grond van het Nazorgplan vooraf uitdrukkelijk schriftelijke toestemming heeft verleend en (ii) aan overige wet- en regelgeving voor het verrichten van activiteiten nabij een gesloten stortplaats is voldaan.
2. In geval van calamiteiten bij de regionale waterkering op Perceel 164 en/of de primaire waterkeringen op Perceel 232 en Perceel 233 is het Hoogheemraadschap te allen tijde bevoegd om de werkzaamheden met betrekking tot de waterveiligheid te verrichten die het Hoogheemraadschap op dat moment nodig acht, zonder dat daarvoor toestemming van de Provincie nodig is. In dat geval zal het Hoogheemraadschap zo spoedig na het verrichten van deze werkzaamheden de Provincie daarover informeren, via de contactgegevens genoemd in artikel 10 van deze Overeenkomst.
3. Het in lid 1 van dit artikel genoemde toestemmingsvereiste zal ook gelden voor rechtsoptvolgers na toepassing van het kettingbeding in artikel 6.

Artikel 6: Ketting- en boetebeding

1. Het Hoogheemraadschap verplicht zich jegens de Provincie, die dit aanvaardt, de verplichtingen als opgenomen in de artikelen 4 t/m 7 van deze Overeenkomst, bij gehele dan wel gedeeltelijke vervreemding van Perceel 232 en/of Perceel 233, alsmede bij iedere vervreemding dan wel verlening van enig goederenrechtelijk of

persoonlijk gebruiks- of genotsrecht ter zake van (een gedeelte van) Perceel 232 en/of Perceel 233, aan de nieuwe eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker ten behoeve van de Provincie op te leggen, en ten behoeve van deze aan te nemen, en in verband daarmee om de artikelen 4 t/m 7 van deze Overeenkomst woordelijk in de akte van levering, dan wel in de akte van vestiging van een beperkt gebruiks- of genotsrecht op te nemen.

2. Het Hoogheemraadschap verplicht zich jegens de Provincie om te bewerkstelligen dat in iedere akte van levering, dan wel in iedere akte van vestiging van een beperkt gebruiks- of genotsrecht ter zake van Perceel 232 en/of Perceel 233, wordt bepaald dat bij overtreding en/of toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de in artikelen 4 lid 1 en 5 lid 1 (informatieplicht en toestemmingsvereiste) en artikel 6 lid 1 (doorleggen van kettingbeding) van deze Overeenkomst bedoelde vereisten, door degene die overtreedt dan wel toerekenbaar tekort komt (dat is: de rechtsopvolger van het Hoogheemraadschap), ten behoeve van de Provincie, na daartoe door de Provincie bij exploit of aangetekende brief in gebreke te zijn gesteld, met inachtneming van een termijn van 5 (zegge: vijf) dagen, een terstond opeisbare boete wordt verbeurd van € 30.000,- (zegge: dertigduizend euro), onverminderd het recht van de Provincie op vergoeding van eventueel geleden schade en onverminderd het recht van de Provincie om tegelijk nakoming van de boete en van de in de artikelen 4 lid 1, 5 lid 1 en 6 lid 1 bedoelde vereisten te verlangen, waarbij partijen overeenkomen dat de werking van artikel 6:92 BW wordt uitgesloten.

Artikel 7: Verantwoordelijkheid overtollig (hemel)water en overstroming

1. Partijen komen overeen dat de Provincie niet aansprakelijk is voor schade, in welke vorm dan ook, die het Hoogheemraadschap als eigenaar van Perceel 164, Perceel 232 en/of Perceel 233 lijdt door de aanwezigheid van overtollig (hemel)water en overstroming, die niet het gevolg zijn van de uitvoering van de Nazorg op de Stortplaats door de Provincie.

2. De in lid 1 van dit artikel genoemde verplichting zal ook gelden voor rechtsopvolgers van het Hoogheemraadschap na toepassing van het kettingbeding in artikel 6.

E. SLOTBEPALINGEN

Artikel 8: Notaris, datum vestiging zakelijke rechten

Partijen komen overeen dat zij meewerken aan het opstellen van de notariële akte(n), ter uitvoering van datgene wat in artikel 3 is overeengekomen over de vestiging van zakelijke rechten, en dat deze notariële akte(n) uiterlijk **21 dagen na inwerkingtreding van deze Overeenkomst** worden verleden en ingeschreven in de

openbare registers ten overstaan van notaris mr. K.L. Lemckert, verbonden aan Pillar Notarissen te Den Haag.

Artikel 9: Aanvulling en/of wijziging van deze Overeenkomst

Deze Overeenkomst kan slechts worden aangevuld of gewijzigd door een schriftelijk stuk dat door Partijen is ondertekend.

Artikel 10: Publiciteit en overige communicatie

Alle correspondentie over deze Overeenkomst vindt plaats via de volgende postadressen en/of e-mailadressen van de op het moment van correspondentie bekende contactpersonen van Partijen dan wel hun advocaten.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Directie/Afdeling:

t.a.v. afdeling grondzaken

Stationsplein 136 | 1703 WC HEERHUGOWAARD

Postbus 250 | 1700 AG HEERHUGOWAARD

e-mail: grondzaken@hhnk.nl

De Provincie Noord-Holland

Directie Beheer en Uitvoering, sector Bodem en Groen

t.a.v. E.P. de Vos, projectleider nazorg

Houtplein 33 | 2012 DE HAARLEM

Postbus 3007 | 2001 DA HAARLEM

e-mail: post@noord-holland.nl

Bij calamiteiten:

Servicepunt Provincie Noord-Holland | Telefoon 0800 0200 600 (bij dringende zaken

buiten kantoor tijden automatische doorschakeling naar de telefonische

meldingsdienst) | e-mail: servicepunt@noord-holland.nl

Artikel 11: Kosten Overeenkomst

1. De kosten die zijn verbonden aan de notariële akte, zoals bedoeld in artikel 8, en de inschrijving in de openbare registers, alsmede de verschuldigde overdrachts- en/of omzetbelasting, zullen door de Provincie worden gedragen.

2. Onverminderd het bepaalde in het voorgaande lid, dragen Partijen ieder voor zich de eigen kosten die aan (de totstandkoming van) deze Overeenkomst vooraf gingen

dan wel met (de totstandkoming en/of de uitvoering van) deze Overeenkomst gemoeid zijn.

Artikel 12: Toepasselijk recht en forumkeuze

1. Op deze Overeenkomst en alle daaruit voortvloeiende gevolgen is Nederlands recht van toepassing.
2. Partijen leggen eventuele geschillen in verband met deze Overeenkomst ter beslechting voor aan de in eerste aanleg bevoegde rechter van de Rechtbank Noord-Holland.

Artikel 13: Totstandkoming en inwerkingtreding

Deze Overeenkomst komt tot stand en treedt in werking zodra zij door Partijen is ondertekend.

Ondertekening

Deze Overeenkomst heeft 10 genummerde pagina's en heeft de volgende bijlagen:

1. Het Nazorgplan van 16 november 2022;
2. Kadastrale kaart van de Percelen 164, 232 en 233;
3. Situatietekening Peilbuizen en Hemelwaterafvoerleiding;
4. Concept notariële akte.

De genoemde bijlagen maken integraal deel uit van deze Overeenkomst.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend.

[handtekeningenpagina volgt]

[Handtekeningenpagina – Overeenkomst inzake uitvoering nazorgverplichtingen en vestiging zakelijke rechten op Omliggende Percelen Hoogheemraadschap na sluiting Stortplaats Insteekhaven Den Helder]

Namens **het Hoogheemraadschap**:

Dhr. R.G. Rozemeijer

4-9-2023 Heerhugruwaard

(datum)

(plaats)

(handtekening)

Namens **de Provincie**:

Mevr. L. Molenkamp

22-aug 2023 Haarlem

(datum)

(plaats)

(handtekening)

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. E.P. de Vos

BU/BG

Telefoonnummer +31235143991

vose@noord-holland.nl

1 | 3

Verzenddatum

13 SEP. 2023

Kenmerk

2088498/2090893

Uw kenmerk

**Betreft: Ontwerpbesluit sluitingsverklaring stortplaats
Insteekhaven te Den Helder**

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Het in ontwerp voor gesloten verklaren van stortplaats Insteekhaven te
Den Helder vallende onder de Wet milieubeheer

Inleiding

Hierbij bieden wij u ons (ontwerp)besluit aan met betrekking tot het
gesloten verklaren van de stortplaats Insteekhaven te Den Helder,
vallende onder de Wet milieubeheer.

In paragraaf 8.2 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) zijn regels
opgenomen inzake gesloten stortplaatsen. Een en ander ter
waarborging dat gesloten stortplaatsen (waarop na 1 september 1996
nog afvalstoffen zijn of worden gestort) ook na sluiting daarvan geen of
zo min mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu hebben.
De maatregelen hiervoor worden aangeduid als nazorg (zie ook artikel
8.49 lid 1 en 2 Wm). Ingevolge de nazorgregeling Wm zijn wij als
provincie na sluiting van een stortplaats Wm belast met deze
eeuwigdurende nazorgverplichting.

Ter bestrijding van kosten van de nazorg van gesloten stortplaatsen
Wm is het Nazorgfonds opgericht. Tijdens de exploitatie wordt het
doelvermogen op basis van een door ons college goedgekeurd
nazorgplan berekend en opgebouwd (d.m.v. jaarlijkse nazorgheffing
aan stortplaatsexploitanten en het rendement van het belegd
vermogen).

De gedeputeerden belast met de portefeuilles Financiën en Milieu zijn
door ons college gemachtigd voor het dagelijks beheer van het
Nazorgfonds.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Sluitingsprocedure stortplaats Insteekhaven

Op grond van artikel 8.47 lid 3 van de Wm verklaren wij als College een stortplaats voor gesloten, indien het storten van afvalstoffen is beëindigd en, voor zover een daartoe strekkend voorschrift voor de inrichting geldt, een bovenafdichting is aangebracht en een eindinspectie is uitgevoerd waaruit is gebleken dat aan alle voorschriften, verbonden aan de vergunning voor de stortplaats is voldaan.

Gelet op afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht dient eerst een ontwerp-besluit tot sluiting kenbaar gemaakt te worden. Gedurende zes weken kan eenieder schriftelijk of mondeling een zienswijze inbrengen. Na de zienswijzenperiode zal aan GS het definitieve besluit tot sluiting worden voorgelegd en kan de definitieve sluitingsverklaring worden afgegeven.

In de sluitingsprocedure van de stortplaats is een juridisch onderzoek uitgevoerd alsmede een eindinspectie. In het kader van dit onderzoek zijn de rechten en verplichtingen van de exploitant afgehandeld voor de overdracht ten behoeve van de nazorg. Deze rechten en verplichtingen zijn vastgelegd in de gesloten overeenkomst met de eigenaren van de stortplaats alsmede in de overeenkomsten met de eigenaren van de omliggende percelen waarin nazorgvoorzieningen zijn aangebracht (zie bijlage overeenkomsten). De uitgevoerde eindinspectie (zie bijlage eindinspectie) is doorlopen en afgerond. De informatie uit deze eindinspectie is opgenomen in het namens ons college goedgekeurde definitief Nazorgplan (zie bijlage nazorgplan).

Sluitingsverklaring

Omdat de stortplaats is afgewerkt, de overeenkomsten zijn gesloten, de eindinspectie is uitgevoerd en het definitieve Nazorgplan is goedgekeurd is nu de stortplaats door ons college in ontwerp gesloten verklaard per 1 januari 2024. Conform de Algemene wet bestuursrecht afd. 3.4. wordt het ontwerpbesluit van ons college en de sluitingsverklaring kenbaar gemaakt en gedurende zes weken kan een ieder schriftelijk of mondeling een zienswijze inbrengen. Na deze inspraakperiode zullen wij als college het definitieve besluit nemen tot sluiting en zal de definitieve sluitingsverklaring worden afgegeven, waarna wij als provincie belast zijn met de eeuwigdurende nazorgverplichting van deze stortplaats. De kosten hiervoor komen ten laste van het Nazorgfonds dat hiervoor speciaal is opgericht.

Eindheffing

Bij het definitieve besluit tot het sluiten van de stortplaats zullen wij als college ook het bijbehorende doelvermogen vaststellen. Op basis van het aanwezige vermogen voor deze stortplaats in het Nazorgfonds versus het door ons benodigde vastgestelde doelvermogen zullen wij aan Provinciale Staten een voorstel doen voor het vaststellen van de eindheffing.

Uitgaande van de huidige berekening is de verwachting dat het vast te stellen doelvermogen € 843.977,- zal zijn bij sluiting op 1 januari 2024. Dit bedrag zal ook worden opgenomen in de begroting 2024 van het Nazorgfonds. Het financieel risico van een lagere rekenrente ligt na de sluiting wel bij de provincie.

Tot slot

Het Nazorgfonds is opgericht op grond van artikel 15:47 van de Wm en wordt gevoed door middel van door PS op te leggen nazorgheffingen aan de exploitanten van de stortplaatsen Wm.

Het Nazorgfonds is een zelfstandige, publiekrechtelijke rechtspersoon. Echter, bij onvoldoende middelen op lange termijn zal een beroep gedaan worden op de algemene middelen van de provincie omdat de provincie vanuit de Wm belast is met de nazorgverplichting voor onbepaalde tijd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

4 bijlage(n)

- Ontwerpbesluit sluitingsverklaring
- Nazorgplan incl. GS besluit
- Eindinspectie
- Overeenkomsten eigenaren

De Vries en Van de Wiel BV
De heer R. Moes
Toetsenbordweg 11
1033 MZ Amsterdam

Gedeputeerde Staten

1 | 5

Betreft: Ontwerpbesluit sluitingsverklaring stortplaats Insteekhaven te Den Helder Wet milieubeheer
Project: Nazorg stortplaatsen Wet milieubeheer

Verzenddatum

13 SEP. 2023

Kenmerk

2088498/2090852

Onderwerp

Beschikking inzake gesloten verklaren van baggerstortplaats Insteekhaven te Den Helder.

Uw kenmerk

Algemeen

Met ingang van 1 april 1998 is de Wet milieubeheer aangevuld met regels om te waarborgen dat gesloten stortplaatsen geen of zo min mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu opleveren. Deze regels zijn slechts van toepassing op stortplaatsen waarvoor een vergunning ingevolge artikel 2.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is vereist, waar op of na 1 september 1996 afvalstoffen worden gestort. De Wet milieubeheer (Wm) belast, onder werking van de Wabo, Gedeputeerde Staten van de provincie waarin een gesloten stortplaats geheel of in hoofdzaak is gelegen, met de financiële, bestuurlijke en organisatorisch aspecten van de nazorg voor die stortplaats. Op grond van artikel 8.47, derde lid, van de Wm verklaren Gedeputeerde Staten een stortplaats voor gesloten, indien:

1. het storten van afvalstoffen is beëindigd;
2. voor zover een daartoe strekkend voorschrift voor de inrichting geldt, een bovenafdichting is gebracht; en
3. een eindinspectie door het bevoegd gezag is uitgevoerd waaruit is gebleken dat aan alle voorschriften, verbonden aan de vergunning voor de stortplaats, is voldaan en dat ook geen andere maatregelen ingevolge de Wet bodembescherming (Wbb) getroffen dienen te worden door degene die de stortplaats drijft, in geval van verontreiniging of aantasting van de bodem onder de stortplaats.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Vanaf het moment dat hun besluit tot gesloten verklaring van kracht wordt, zijn Gedeputeerde Staten belast met in principe de eeuwigdurende nazorg van de stortplaats. Voor dit besluit volgen wij de procedure omschreven in de afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Beschrijving stortplaats

Onderhavige beschikking heeft betrekking op de baggerstortplaats Insteekhaven. De inrichting is gelegen te Den Helder.

De stortplaats is tot 1990 door Rijkswaterstaat als afgesneden insteekhaven gebruikt voor het bergen van baggerspecie. Milieubescherpende voorzieningen werden in die tijd niet voorgeschreven. In 2006 is de stortplaats opnieuw in exploitatie genomen door VOF 't Oost (samenwerkingsverband van de gemeente Den Helder en De Vries en van de Wiel BV). Hiervoor hebben wij aan VOF 't Oost op 9 mei 2006 (kenmerk 2006/25992) een vergunning verleend op grond van de Wm voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting voor het storten van verontreinigde baggerspecie. Deze vergunning is van kracht en de voorschriften lopen totdat alle ter bescherming van het milieu getroffen technische voorzieningen zijn aangebracht en de stortplaats door Gedeputeerde Staten conform de Wm gesloten is verklaard.

Gelet op art.1.2 lid 5 van de Invoeringswet Wabo geldt voor een onherroepelijke vergunning voor categorieën van inrichtingen waar afvalstoffen nuttig worden toegepast of verwijderd, die vóór de inwerkingtreding van de Wabo is verleend, van rechtswege een omgevingsvergunning met een geldigheidstermijn voor onbepaalde tijd. Bij de onderhavige inrichting is dat het geval.

VOF 't Oost is gestart met de exploitatie van de stortplaats onder de Wm. De verleende milieuvergunningen voorzien daarom in milieubescherpende voorzieningen voor zowel het door VOF 't Oost gestorte verontreinigde baggerspecie als het daaronder liggende baggerspecie van Rijkswaterstaat. De aanwezige nazorgvoorzieningen betreffen een monitoring netwerk en een dichte eindafwerkingsconstructie bestaande uit een steunlaag, een folie, een hemelwaterdrainage en een deklaag van grond met een grasvegetatie, alsmede zakbaken. De hemelwaterdrainage loost op het Noordhollandsch Kanaal via een verzamelput en een afvoerleiding door de dijk van het Noordhollandsch Kanaal en een uitstroomvoorziening in de dijk.

De locatie is niet vrij toegankelijk door een aanwezig hekwerk met twee poorten en is ingericht als extensief groen. De nazorgvoorzieningen bevinden zich binnen de hekwerken, uitgezonderd een deel van het monitoring netwerk en een deel van de afvoer op het Noordhollandsch Kanaal.

Van de aangrenzende weg en het aangrenzende verharde terrein stroomt hemelwater af op een goot bij de poort, het laagste punt, en gaat vandaar af mee met de hemelwaterafvoer van het depot. Voor de aangrenzende verhardingen is dit de enige mogelijke afvoer van hemelwater.

Een schermwandconstructie voor de exploitatie aan de zijde van de Waddenzee is nog aanwezig onder maaiveld maar is geen voorziening voor de nazorg.

In het door ons goedgekeurde nazorgplan zijn alle noodzakelijke nazorgmaatregelen beschreven. Het nazorgplan geeft op systematische wijze inzicht in de wijze waarop de nazorg nu en in de toekomst zal worden aangepakt.

In de sluitingsprocedure is een juridisch onderzoek uitgevoerd alsmede een eindinspectie. In het kader van dit onderzoek zullen de rechten en verplichtingen van de VOF 't Oost worden afgehandeld voor de overdracht ten behoeve van de nazorg. De eindinspectie heeft informatie opgeleverd omtrent de staat van de beschermende voorzieningen, het functioneren en de resterende levensduur. Deze informatie is opgenomen in het nazorgplan.

De in het nazorgplan omschreven maatregelen, activiteiten en kosten daarvan vormen voor de berekening van het doelvermogen en de heffingen een grondslag die op grond van voortschrijdend inzicht kan worden gewijzigd door Provinciale Staten. Dit kan leiden tot aanpassing van het doelvermogen en de heffingen.

Overwegingen

Op de onderhavige stortplaats zijn de in titel 8.2 Wabo opgenomen regels met betrekking tot gesloten stortplaatsen van toepassing, omdat:

- a. daarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 2.1 Wabo is vereist;
- b. daarop op of na 1 september 1996 afvalstoffen zijn gestort.

Het storten van afvalstoffen op onderhavige stortplaats is in 2018 beëindigd.

Door RoyalHaskoning DHV is een eindinspectie uitgevoerd en vastgelegd in het rapport Eindinspectie Baggerstortplaats Insteekhaven Den Helder van 5 december 2022 (kenmerk BH8836-MI-RP-221205-

1118). Uit deze eindinspectie is gebleken dat aan alle in onze vergunning gestelde eisen is voldaan. De geconstateerde problemen zijn opgelost middels gedane herstelwerkzaamheden.

In het door Bodemzorg (kenmerk SF/PR/27349/BOD) opgestelde nazorgplan zijn alle noodzakelijke nazorgmaatregelen beschreven. Dit nazorgplan hebben wij op 8 februari 2023 goedgekeurd.

Besluit

Gelet op het bepaalde in de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht, Wet milieubeheer, de Wet bodembescherming, de vergunning, de eindinspectie, het nazorgplan en onze bovenstaande overwegingen, besluiten wij, de stortplaats Insteekhaven, gelegen te Den Helder op 1 januari 2024 voor gesloten te verklaren.

Deze beschikking heeft betrekking op de inrichting die wij op 9 mei 2006 (kenmerk 2006/25992) vergund hebben en waarvoor wij op 8 februari 2023 (kenmerk 1928422/1974304) het nazorgplan hebben goedgekeurd.

Terinzagelegging

Dit betreft een ontwerp-besluit. Wij leggen ons ontwerp-besluit inzake het gesloten verklaren van baggerstortplaats Insteekhaven te Den Helder gedurende 6 weken ter inzage.

U kunt de stukken vinden op:

<https://www.noord-holland.nl/Actueel/Terinzageleggingen>

<https://www.overheid.nl>

Zienswijzen

Een ieder kan schriftelijk of mondeling zienswijzen op het ontwerpbesluit kenbaar maken. Hiertoe ligt het ontwerp-besluit gedurende een periode van zes weken ter inzage.

Voor informatie over de plaats van terinzagelegging en de termijn waarbinnen kan worden gereageerd wordt verwezen naar de kennisgeving in het Provinciaal Blad, waarmee dit ontwerp-besluit is gepubliceerd en de website van de provincie.

Zienswijzen kunnen schriftelijk worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Directie B&U, Sector Bodem en Groen, postbus 3007 2001 DA Haarlem of per email: info.div@noord-holland.nl. Indien u mondeling een zienswijze wilt indienen, kunt u een afspraak maken via telefoonnummer 023-5143991.

Kopie aan (inclusief ontwerp-besluit GS)

- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Den Helder
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Het Hoogheemraadschap van Hollands Noorderkwartier

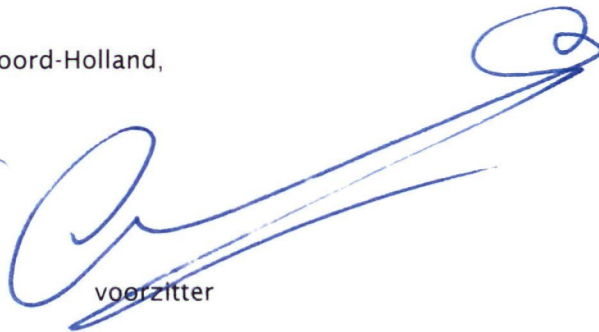
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13235
Extern Zaak ID	2063608
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 oktober 2023
Agendapunt	11.b
Titel	Financiën en Milieu: Nazorgfonds jaarrekening 2022 (C-agenda Bestuur –leidend– en Leefomgeving 16-10-2023)
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	16 oktober 2023

Toelichting

Gedeputeerde Staten stellen de jaarrekening 2022 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland vast. GS is de beheerder van dit fonds. De accountant Publiek Belang heeft de jaarrekening gecontroleerd en akkoord bevonden op voorwaarde dat GS de jaarrekening zonder aanpassingen vaststelt. Het besluit m.b.t. de vaststelling van de jaarrekening 2022 zal ter informatie worden aangeboden aan Provinciale Staten.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.E.M. Janssen

CZ/FIN

Telefoonnummer +31 235144610
marleen.janssen@noord-holland.nl

1 | 2

Betreft: Nazorgfonds gesloten stortplaatsen – jaarrekening 2022

Verzenddatum

20 SEP. 2023

Geachte leden,

Kenmerk

2063608/2107897

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Jaarrekening 2022 Fonds nazorg gesloten stortplaatsen

Uw kenmerk

Hierbij bieden wij u ons besluit met betrekking tot het vaststellen van de jaarrekening 2022 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland:

- jaarstukken 2022 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland;
- controleverklaring accountant bij jaarstukken 2022 Fonds nazorg gesloten stortplaatsen door Publiek Belang Accountants;
- schriftelijke bevestiging bij de controle van de jaarrekening.

Nazorgfonds algemeen

Het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland (hierna te noemen het Nazorgfonds) is bij besluit van Gedeputeerde Staten op 21 december 1999 opgericht en is een aparte publiekrechtelijke rechtspersoon. Wij vormen het algemeen bestuur en zijn tevens belast met het beheer van het Nazorgfonds (artikel 15.47, lid 4 Wet milieubeheer). De gedeputeerden belast met de portefeuilles Financiën en Milieu zijn door ons als College gemachtigd voor het dagelijks beheer van het Nazorgfonds en de jaarrekening en begroting vast te stellen. Dit is vastgelegd in het vastgestelde reglement Nazorgfonds 2019.

De jaarrekening van het Nazorgfonds wordt op basis van eigen grondslagen opgesteld. Omdat het Nazorgfonds een aparte publiekrechtelijke rechtspersoon is valt het niet onder het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV).

Beleggingsresultaat

Gedeputeerde Staten hebben op 5 november 2019 (1308898/1308902) een geactualiseerd beleggingsstatuut voor het Nazorgfonds vastgesteld

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

met daarin een streefportefeuille van een strategische beleggingsmix van 70% vastrentende waarden en 30% aandelen. ASR Vermogensbeheer verzorgt voor het Nazorgfonds de vermogensbeheerrelatie.

Eind 2020 bestaat de beleggingsportefeuille uit € 20,3 miljoen bij vermogensbeheerder Blackrock, € 8,2 miljoen bij vermogensbeheerder Amundi en € 19,4 miljoen in een obligatieportefeuille. Daarnaast is € 2,8 miljoen euro ondergebracht bij de provincie Noord-Holland binnen het schatkistbankieren ter voorkoming van negatief rendement bij obligaties en spaarrekeningen.

In 2022 is een rendement van -13,06 % toegerekend aan de reserves open stortplaatsen en de voorziening gesloten stortplaatsen.

Beleggingsstrategie

De doelvermogens die nodig zijn voor stortplaatsen in de nazorgfase worden aan de hand van een berekening met het IPO rekenmodel van het op lange termijn te behalen rendement op het Nazorgfonds bepaald. Provinciale Staten hebben op 8 december 2003 de te hanteren rekenrente in het IPO rekenmodel nazorg op 5% met een inflatie van 2% vastgesteld.

Het dagelijks bestuur (Gedeputeerde Financiën en Gedeputeerde Milieu) van het Nazorgfonds hebben opdracht gegeven om een nieuwe Asset Liability Managementstudie (hierna ALM) uit te laten voeren gezien de marktomstandigheden ten aanzien van de te verwachten lagere rendementen dan de rekenrente. Begin 2023 zijn de uitgangspunten voor de ALM studie uitgewerkt en momenteel wordt de studie uitgevoerd. De eerste resultaten worden in het najaar verwacht.

Accountantscontrole Jaarrekening 2022

De jaarrekening 2022 is door onze huidige huisaccountant van de provincie Noord-Holland gecontroleerd. Het accountantskantoor van Publiek Belang heeft een controleverklaring 2022 afgegeven.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk
3 bijlage(n)

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

- Jaarrekening 2022 Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland;
- Controleverklaring Jaarrekening 2022;
- Schriftelijke bevestiging bij de controle van de jaarrekening 2022.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Publiek Belang Accountants B.V.
De heer drs. M.E. Dubbelman RA
Sir Winston Churchillaan 370 F442
2285SJ Rijswijk

Nazorgfonds gesloten stortplaatsen Noord-Holland

Uw contactpersoon

W. Kegel
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143679
kegelw@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: Bevestiging bij de jaarrekening 2022 van Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland

Verzenddatum

28-06-2023

Kenmerk

2063608/2063766

Geachte heer Dubbelman,

Uw kenmerk

Deze bevestiging bij de jaarrekening wordt afgegeven in samenhang met uw opdracht tot controle van de jaarrekening 2022 van Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland die gericht is op het geven van een oordeel over het getrouwe beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de door de entiteit gekozen eigen grondslagen zoals opgenomen in de toelichting op de jaarrekening.

Wij hebben, voor zover wij dat noodzakelijk en relevant achten om ons adequaat te informeren, navraag gedaan bij leidinggevenden en medewerkers van de entiteit met relevante kennis en ervaring. Dienovereenkomstig, bevestigen wij het volgende:

Jaarrekening

1. Wij erkennen onze verantwoordelijkheid voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met de door de entiteit gekozen eigen grondslagen zoals opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij zijn onze verantwoordelijkheden voor het opmaken van de jaarrekening 2022 nagekomen met inbegrip van de getrouwe weergave van deze jaarrekening, zoals omschreven in de voorwaarden van de controleopdracht (zie de opdrachtbevestiging d.d. 9 juli 2022).

2. Alle transacties zijn geboekt in de financiële administratie en zijn weergegeven in de jaarrekening.

3. Wij zijn van mening dat de significante veronderstellingen die zijn gehanteerd bij het maken van schattingen redelijk zijn.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

4. Alle gebeurtenissen, die zich hebben voorgedaan na de datum van de jaarrekening en waarvoor een aanpassing of toelichting is vereist, zijn aangepast of toegelicht.

5. Wij zijn van mening dat de invloeden van niet-gecorrigeerde afwijkingen, afzonderlijk of geaggregeerd, niet van materieel belang zijn voor de jaarrekening als geheel. Een overzicht van de niet-gecorrigeerde afwijkingen is als bijlage bij deze brief opgenomen.

6. In de jaarrekening is alle bij ons bekende informatie opgenomen die relevant is voor onze inschatting met betrekking tot het vermogen van de entiteit om haar continuïteit te handhaven.

Andere informatie

7. Wij erkennen onze verantwoordelijkheid voor het opstellen van de andere informatie in de jaarstukken 2022, waaronder het jaarverslag en de overige gegevens.

8. Wij bevestigen dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de door de entiteit gekozen eigen grondslagen zoals opgenomen in de toelichting op de jaarrekening vereist is.

Aan u verstrekte informatie

9. Wij hebben u alle relevante informatie en toegang verschaft zoals is overeengekomen in de voorwaarden van de controleopdracht. Dit omvat (bijvoorbeeld):

- Alle informatie die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening waaronder inzage in de gehele administratie, de daaraan ten grondslag liggende gegevens en alle notulen van gedeputeerde staten voor zover van toepassing, samenvatting van acties van vergaderingen gehouden na het einde van de periode van welke de notulen nog niet zijn opgemaakt, namelijk gehouden op 13-12-2022;
- Aanvullende informatie die u heeft gevraagd, voor uw controlewerkzaamheden; en
- Onbeperkte toegang tot personen van onze organisatie die relevant zijn voor uw controle van onze jaarrekening.

Fraude en het voldoen aan wet- en regelgeving

10. Onder de term fraude wordt verstaan een opzettelijke handeling door één of meer personen uit de kring van de leiding, de organen belast met governance, het personeel of derden, waarbij misleiding wordt gebruikt om een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Ook afwijkingen die voortkomen uit het onrechtmatig onttrekken en doen toevloeien van waarden aan de entiteit, waaronder het ongeautoriseerd bezwaren van activa, vallen hieronder. Frauduleuze financiële verslaggeving omvat opzettelijke afwijkingen of het weglaten van bedragen of toelichtingen in de jaarrekening om gebruikers te misleiden.

11. Wij erkennen onze verantwoordelijkheid voor het opzetten, implementeren en onderhouden van de maatregelen van interne beheersing gericht op het voorkomen en detecteren van fraude.

12. Wij hebben de resultaten gemeld van onze inschatting van het risico dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang zou kunnen bevatten die het gevolg zijn van fraude.

13. Wij hebben onze kennis verstrekt met betrekking tot fraude en vermoede fraude die op de entiteit van invloed zijn en waarbij betrokken zijn:

- het management;
- werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van de interne beheersing; of
- anderen in het geval dat de fraude een effect zou kunnen hebben dat van materieel belang is voor de jaarrekening.

14. Wij hebben u op de hoogte gesteld van alle aantijgingen van fraude of van vermoede fraude die op de financiële overzichten van de entiteit van invloed zijn en waarvan wij kennis hebben verkregen via werknemers, voormalige werknemers, analisten, regelgevers of toezichthouders of via anderen.

15. Wij hebben u inlichtingen verstrekt omtrent alle bekende gevallen of vermoedens van het niet-naleven van wet- en regelgeving, waarmee bij het opstellen van de jaarrekening rekening moet worden gehouden.

Verbonden partijen

16. Wij hebben de bij ons bekende informatie met betrekking tot de identificatie van verbonden partijen en aangaande transacties met deze partijen volledig aan u verstrekt.

17. De relaties en transacties met verbonden partijen zijn op passende wijze in de jaarrekening verwerkt en toegelicht in overeenstemming met de door de entiteit gekozen eigen grondslagen zoals opgenomen in de toelichting op de jaarrekening.

Verplichtingen en claims

18. Wij hebben alle bekende actuele of mogelijke rechtszaken en claims waarvan de effecten moeten worden overwogen bij het opmaken van de jaarrekening aan u bekendgemaakt, alsmede verwerkt en toegelicht in de jaarrekening in overeenstemming met de door de entiteit gekozen eigen grondslagen zoals opgenomen in de toelichting op de jaarrekening.

Aanvullende bevestigingen

19. Wij hebben geen voornemens die een invloed van materieel belang zouden kunnen hebben op de huidige boekwaarde van de activa en passiva zoals opgenomen in de jaarrekening, dan wel op de rubricering daarvan.

20. Wij zijn van mening dat er geen bijzondere waardeverminderingen dienen te worden doorgevoerd met betrekking tot activa, waaronder de beleggingen, die in de balans zijn opgenomen.

21. Het economisch eigendom van de activa berust bij de entiteit. Er zijn geen andere pand- of hypotheekrechten gevestigd op de activa van de entiteit.

Hoogachtend,

Mw. Rosan kocken

De gedeputeerde belast met de provinciale financiën in de functie van dagelijks bestuurder van het Fonds.

1 Bijlage: Overzicht van niet-gecorrigeerde afwijkingen in de jaarrekening

Bijlage - Overzicht van niet-gecorrigeerde afwijkingen in de jaarrekening

Tijdens de uitvoering van onze controlewerkzaamheden worden bevindingen verzameld inzake de door u verantwoorde bedragen en de bedragen die naar onze mening zouden moeten zijn verantwoord bij de toepassing van grondslagen voor de financiële verslaggeving. Onderstaand is een overzicht gegeven van die ongecorrigeerde bevindingen.

Aard van de afwijkingen	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	N.V.T.
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	N.V.T.
Totaal getrouwheidsfouten	N.V.T.

Communicatie over de niet-gecorrigeerde controleverschillen

n.v.t.

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland

Jaarstukken 2022

Inhoudsopgave

1. Bestuursverslag 2022	2
1.1. Algemeen	2
1.2. Reserve per geopende stortplaats	3
1.3. Reserve gesloten stortplaatsen	3
1.4. Beleggingsresultaat	4
1.5. Beleggingsstrategie	4
1.6. Risico's	5
1.7. Nazorgplannen en sluiting	6
2. Jaarrekening 2022	9
2.1. Balans na resultaatbestemming per 31 december 2022	9
2.2. Exploitatierekening over 2022	10
3. Toelichting op de balans en exploitatierekening	11
3.1. Algemene toelichting	11
3.2. Algemene grondslagen	11
3.3. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	12
3.4. Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	12
3.5. Totstandkoming en verwerking opbrengsten Nazorgheffing	13
3.6. Nazorg via Reserves	13
4. Toelichting op de balans	15
4.1. Activa	15
4.2. Passiva	16
5. Toelichting op de exploitatierekening	18
5.1. Baten	18
5.2. Lasten	19
5.3. Exploitatieresultaat	20
5.4. Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT)	20
6. Overige gegevens	22
7. Bijlagen	23
7.1. Tarieventabel 2022	23
7.2. Specificatie Reserves geopende stortplaatsen	23
7.3. Specificatie Reserve gesloten stortplaatsen	23

1. Bestuursverslag 2022

1.1. Algemeen

Hierbij bieden wij de jaarrekening 2022 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland aan. In het reglement Nazorgfonds is vastgelegd dat Gedeputeerde Staten de jaarrekening en begroting vaststellen en deze binnen vier weken na vaststelling in het kader van de actieve informatieplicht aanbieden aan Provinciale Staten. Dit komt voort uit de Wet dualisering provinciebestuur en de positie van het Nazorgfonds als een aparte publiekrechtelijke rechtspersoon.

Het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland (hierna het Nazorgfonds) is bij [besluit](#) van Gedeputeerde Staten van 21 december 1999 opgericht.

De aanleiding tot het oprichten van het Nazorgfonds is het volgende:

In de Wet milieubeheer (hierna Wm) is een regeling opgenomen voor de nazorg van stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen niet voor 1 september 1996 is beëindigd (Titel 8.3 en 15.11). Deze regeling is op 1 april 1998 in werking getreden. De provincie wordt hierdoor financieel en bestuurlijk verantwoordelijk voor de nazorg van de in de provincie gelegen stortplaatsen die op of na 1 september 1996 zijn of worden gesloten.

Artikel 15.47 Wm verplicht Gedeputeerde Staten een fonds op te richten en te beheren. In het fonds worden de belastingopbrengsten verantwoord, die door de provincie bij de exploitanten van de stortplaatsen zijn geïnd. Hiertoe hebben Provinciale Staten op 29 maart 1999 de Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord-Holland 1999 vastgesteld (hierna [Verordening](#)). Het Fonds is op grond van artikel 15.47 Wm een rechtspersoon en Gedeputeerde Staten zijn belast met het beheer ervan.

Provinciale Staten hebben op 8 december 2003 ([Voordracht 81-2003](#)) de te hanteren rekenrente voor de nazorg op 5% met een inflatie van 2% vastgesteld. Gedeputeerde Staten hebben op 5 november 2019 een aangepast [reglement nazorgfonds 2019](#) alsmede een aangepast [beleggingsstatuut nazorgfonds 2019](#) vastgesteld voor het Nazorgfonds.

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT stelt een maximum aan de beloning van topfunctionarissen (de hoogste leiding en de laag direct daaronder die belast zijn met de dagelijkse leiding van de organisatie als geheel) in de publieke en semipublieke Sector. Daarnaast bevat de WNT bepalingen over de in de jaarrekening op te nemen

beloningsinformatie met een bezoldiging boven de voor de organisatie geldende maximumbeloning. Het Nazorgfonds valt onder de werkingssfeer van het WNT. Aangezien het bestuur van het Nazorgfonds bestaat uit gedeputeerden van de Provincie NH en deze functionarissen geen bezoldiging ontvangen vanuit het Nazorgfonds vindt er geen overschrijding van de norm plaats (zie paragraaf 6.4).

Door afronding op hele euro's kunnen de eindbedragen van de tellingen met maximaal € 1,- van elkaar verschillen.

1.2. Reserve per geopende stortplaats

In bijlage 8.2 tabel 19 is de stand van de reserve per geopende stortplaats per ultimo 2022 opgenomen. De middelen in deze reserves bestaan uit de in de over de jaren 1999 tot en met 2022 op basis van de Verordening door de provincie geïnde en aan het Fonds overgemaakte heffingen, alsmede de aan de reserves toegerekende rente berekend aan de hand van het door het Nazorgfonds over die jaren bereikte beleggingsresultaat en de onttrokken beheerkosten.

De [tarieventabel](#), behorende bij de Verordening, (zie bijlage 8.1 tabel 18) wordt per jaar opgesteld. De in de tarieventabel opgenomen doelvermogens zijn berekend op basis van [nazorgplannen](#) en de [IPO rekenmodellen](#). In de tarieventabel wordt naast de start van de nazorg ook het verwachte laatste jaar van heffing aangegeven. Belangrijk is dat, als een stortplaats in de nazorgfase (de fase na sluiting) komt en de sluitingsverklaring door Gedeputeerde Staten is afgegeven, in het nazorgfonds het bedrag van het doelvermogen aanwezig is. Na het afgeven van de sluitingsverklaring door Gedeputeerde Staten zal een financiële eindafrekening worden opgesteld om een tekort of overschot ten opzichte van het doelvermogen te kunnen vereffenen op het moment van overdracht van de stortplaats.

Gedeputeerde Staten stellen voorlopig de hoogte van het doelvermogen en de eindheffing vast. Provinciale Staten zullen op voorstel van Gedeputeerde Staten definitief de hoogte van het doelvermogen en de eindheffing vaststellen. Na sluiting van een stortplaats zal het (doel)vermogen worden overgeheveld van de reserve per stortplaats naar de Reserve gesloten stortplaatsen.

1.3. Reserve gesloten stortplaatsen

In bijlage 8.3 tabel 20 is de stand van de Reserve gesloten stortplaatsen per ultimo 2022 berekend. De middelen in deze reserve bestaan uit een overboeking van middelen van de reserves per geopende stortplaats voor de door Gedeputeerde Staten gesloten verklaarde stortplaatsen alsmede de aan de reserve toegerekende rente berekend aan de hand van het door het Nazorgfonds bereikte beleggingsresultaat en de onttrokken beheerkosten.

Gedeputeerde Staten hebben op 1 januari 2011 [\(2011-7635\)](#) de stortplaats De Poel gesloten verklaard en op 12 december 2011 [\(Voordracht 99-2011\)](#) is door Provinciale Staten de definitieve eindheffing vastgesteld.

De uitvoering van de nazorg van stortplaats De Poel is conform de [raamovereenkomst Nazorg](#), vastgelegd tussen Afvalzorg Bodemservice BV en de provincie, per 28 november 2017 via een [10-jarige beheersovereenkomst](#) ondergebracht bij Afvalzorg Bodemservice B.V. De kosten hiervan worden ten laste gebracht van de reserve gesloten stortplaatsen.

1.4. Beleggingsresultaat

Op basis van het aangepast beleggingsstatuut bestaat de huidige beleggingsmix uit:

- 20,3 miljoen in beleggingsportefeuille bij vermogensbeheerder Blackrock,
- 8,2 miljoen in beleggingsportefeuille bij vermogensbeheerder Amundi,
- 19,4 miljoen in een obligatieportefeuille,
- 2,8 miljoen bij de Provincie NH

In 2022 is een rendement van -13,06% vanuit de beleggingsmix toegerekend aan de reserves. In 2022 hebben zowel de obligaties als de fondsen een negatief rendement behaald. Er is ook een deel van het vermogen bij de provincie Noord-Holland ondergebracht binnen het schatkistbankieren waar geen rendement is behaald.

1.5. Beleggingsstrategie

De doelvermogens die nodig zijn voor stortplaatsen in de nazorgfase worden aan de hand van op lange termijn te behalen rendement op het Nazorgfonds berekend. Gedeputeerde Staten hebben hun beleggingsstrategie ingericht op de door Provinciale Staten vastgestelde rekenrente. In verband met te lage rendementsverwachting is niet gekozen voor schatkistbankieren. Binnen de Wet is voor het Nazorgfonds een uitzondering gemaakt ten aanzien van het verplicht schatkistbankieren. Gezien de doelstelling van het Nazorgfonds is aangegeven dat minimaal 42% van het belegd vermogen in risicomijdende beleggingen moet worden ondergebracht zoals deposito's en staatsobligaties conform het huidige beleggingsstatuut van het Fonds.

Gedeputeerde Staten hebben op 5 november 2019 (1308898/1308902) een geactualiseerd beleggingsstatuut voor het Nazorgfonds vastgesteld met daarin een streefportefeuille van een strategische beleggingsmix van 70% vastrentende waarden en 30% aandelen. ASR Vermogensbeheer verzorgt voor het Nazorgfonds de vermogensbeheerrelatie.

Het dagelijks bestuur (Gedeputeerde Financiën en Gedeputeerde Milieu) van het Nazorgfonds hebben opdracht gegeven om een nieuwe Asset Liability Managementstudie (hierna ALM) uit te laten voeren gezien de marktomstandigheden

ten aanzien van de te verwachten rendementen. De marktomstandigheden zijn dat aanhoudend lagere rendementen op het vermogen worden behaald in het Nazorgfonds ten opzichte van de rekenrente. Bij de bepaling van de uitgangspunten voor de ALM wordt tevens gekeken naar de rekenrente en de risico's. Deze ALM dient inzicht te geven in de beleggingsdoelstelling voor de lange termijn onder minimalisering van het risico. De resultaten van de ALM-studie worden in samenhang met de uitgangspunten van de eindrapportage "Rekenrente nazorgfondsen stortplaatsen" die is opgesteld in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Deze eindrapportage is onderdeel van het onderzoek naar de rekenrente stortplaatsen en is op 12 juli 2022 gereed gekomen.

In de beleggingscommissie van het Nazorgfonds, waarin de stortplaatsexploitanten Afvalzorg en Sortiva ook zitting hebben, wordt gekeken naar de te hanteren uitgangspunten voor de ALM. Omdat de te hanteren lagere rekenrente met bijbehorende risico's en marktomstandigheden grote impact heeft op de op te brengen (doel) vermogens door de stortplaatsexploitanten zullen meerdere scenario's worden bekeken.

De duiding van de eindrapportage "Rekenrente nazorgfondsen stortplaatsen" heeft in het einde van 2022 plaatsgevonden en is besproken met het dagelijks bestuur van het Nazorgfonds. Deze bespreking is gebruikt als input voor het bepalen van de uitgangspunten van de ALM studie. Deze uitgangspunten zijn in het eerste kwartaal van 2023, in samenspraak met de beleggingscommissie, uitgewerkt. De feitelijke uitvoering van de ALM studie is daarmee in het tweede kwartaal van 2023 van start gegaan en zal het derde kwartaal 2023 worden afgerond.

1.6. Risico's

De provincie draagt het financiële risico indien in het Nazorgfonds onvoldoende vermogen aanwezig is om de eeuwigdurende nazorg te kunnen bekostigen. In de [ALM van 2010](#) is door het advieskantoor op het gebied van Finance en Risk Management naast het vermogensbeheer van het Nazorgfonds ook naar de volgende risico's gekeken:

- de realisatie van beleggingsdoelstellingen voor de lange termijn onder minimalisering van het risico;
- een verdere optimalisatie van rendement en een beperking van de risico's voor de korte termijn door tactische aansturing van de beleggingsportefeuille.

De bovenstaande risico's worden opnieuw bekeken in de lopende ALM studie.

Een niet toereikend fondsvermogen kan onder meer ontstaan door:

- een exploitant die niet in staat is de heffingen te voldoen;
- te weinig rendement op belegd vermogen;
- aanpassing rekenrente door Provinciale Staten;

- een ernstige afwijking van het inflatiepercentage;
- wijziging van het fiscale regime;
- het hoger uitvallen van de kosten van de nazorg en
- het aansprakelijk stellen van de provincie door derden.

Daarnaast kunnen de kosten positief worden beïnvloed door technische ontwikkelingen in de toekomst. In het fonds wordt per stortplaats als onderdeel van het doelvermogen ook een risico-opslag opgenomen en vastgesteld.

Binnen de Wm heeft Gedeputeerde Staten de mogelijkheid om zekerheidstelling (in welke vorm dan ook) te verlangen van een exploitant die een stortplaats drijft. Tot op heden is van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt om de volgende redenen.

- heeft een drukkend effect op de armslag van de exploitant en brengt kosten met zich mee;
- meer dan vijftig procent van het totale doelvermogen zit al in het Fonds;
- de grootste aandeelhouders van de stortplaatsen binnen Noord-Holland zijn overheden:
 - NV Afvalzorg Holding (stortplaatsen Nauerna, Schoteroog, Hollandse Brug, Wieringermeer) hiervan is de provincie 90 % aandeelhouder;
 - Sortiva BV (stortplaats Sortiva Alkmaar) hiervan is de HVC 50% aandeelhouder, 48 gemeenten en 8 waterschappen zijn 100% aandeelhouder van HVC;
 - Milieupark Oost (stortplaats Insteekhaven) hiervan is de gemeente Den Helder 50% aandeelhouder.

Alles overziend is het onwaarschijnlijk dat op korte en middellange termijn een financieel risico voor de provincie zal ontstaan. Wel zal regelmatig een heroverweging ten aanzien van de risico's moeten blijven plaats vinden. Voor de lange termijn (eeuwigduurende nazorg) is dit risico niet uit te sluiten.

1.7. Nazorgplannen en sluiting

Op 17 april 2018 ([1023688](#)) hebben Gedeputeerde Staten de beleidsregels voor toetsing van nazorgplannen stortplaatsen Noord-Holland gewijzigd. Het betreft een toetsingskader voor het beoordelen van nazorgplannen en de berekening van het doelvermogen voor stortplaatsen vallende binnen de Wet Milieubeheer. De exploitanten zijn per brief op de hoogte gesteld en verzocht de herziene nazorgplannen in te dienen.

Voor de stortplaats Nauerna en Amerikahaven zijn concept nazorgplannen ingediend en hierover vinden gesprekken plaats. De sluiting van de Nauerna staat gepland in 2032 omdat deze stortplaats uitstel heeft verkregen voor de aanleg van een bovenafdichting in verband met pilot duurzaam stortbeheer. De sluiting van de Amerikahaven staat gepland in 2030.

De stortplaatsen Insteekhaven, Hollandse Brug en Schoteroog zitten in de sluitingsprocedure. Het doorlopen van de sluitingsprocedure van de Insteekhaven vergt veel meer tijd in verband met de uitkomsten van de eindinspectie en het juridisch onderzoek. Alsmede het verkrijgen van het definitieve nazorgplan, de overeenkomsten en de notariële akten. Na afronding van de sluiting van de Insteekhaven zal de sluitingsprocedure Hollandse Brug de volledige aandacht krijgen. Hierdoor zijn in 2022 geen eindheffingen (voorlopige naheffing) opgelegd voor de Insteekhaven en Hollandse Brug en zijn er geen nazorgkosten gemaakt voor deze stortplaatsen.

Het definitieve nazorgplan van de Insteekhaven is gereed gekomen en namens GS is dit plan is op 8 februari 2023 definitief goedgekeurd. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd op de overeenkomsten met de eigenaren van de stortplaats en omliggende percelen. Dit ter waarborg voor de toegang, gebruik en vervanging van de aangebrachte nazorgvoorzieningen. Op basis van de overeenkomsten wordt de erfpacht van de stortplaats als opstalrechten van de nazorgvoorzieningen in notariële akten in het kadaster vastgelegd. Verwachting is dat in zomer de stortplaats door GS wordt gesloten verklaard conform de Wm.

De exploitant van de stortplaatsen Hollandse Brug en Schoteroog heeft aan de provincie Noord-Holland een verzoek gedaan om op basis van een ingediend onderzoeksrapport een uitspraak te doen over de verlengde levensduur van de door hun aangebrachte alternatieve bovenafdichting (lekdetectie met HDPE folie). De uitspraak over de levensduur dient als basis voor de definitieve nazorgplannen van Hollandse Brug en Schoteroog. De provincie heeft een advies gevraagd aan de Advies Kamer Stortbesluit (AKS) om een onafhankelijk oordeel te geven op het rapport met de resultaten van onderzoek naar de levensduur van de folie. AKS heeft naar aanleiding van onze opmerkingen het eerder gegeven advies aangepast en op 11 maart 2022 aangeboden. Op basis van dit advies en het onderzoeksrapport van de exploitant zal de provincie in de zomer 2023 een besluit nemen over de levensduur van de aangebrachte alternatieve bovenafdichtingen op Hollandse brug en Schoteroog.

De verwachting is dat het definitieve nazorgplan van Hollandse Brug mede aan de hand van het besluit omtrent de levensduur van de bovenafdichting eind 2023 gereed zal zijn. De planning is om de stortplaats Hollandse Brug begin 2024 te gaan sluiten en daarna de stortplaats Schoteroog.

Voor de stortplaatsen Sortiva en Wieringermeer worden de herziene nazorgplannen in 2024 verwacht. De sluiting van de stortplaats Sortiva is voorzien in 2038 en dit van Wieringermeer in 2065.

In het onderstaande geven wij de stand bij het opstellen van de begroting 2023 (augustus 2022) met betrekking tot de nazorgplannen, sluitingsverklaringen en de start van de nazorg weer. Waarbij het besluit op nazorgplan van de Insteekhaven begin

2023 gereed is gekomen en dat de start van de nazorg van de Insteekhaven, Hollandse Brug en Schoteroog later zullen gaan plaats vinden.

Tabel 1.

	Nazorgplannen open	GS-besluit	Datum	Doelvermogen (€)	Start nazorg
1.	Nauerna	2010-27616*	11-5-2010	32.473.215	1-1-2032
2.	Hollandse Brug	2001-27922	11-10-2001	10.393.881	1-1-2024
3.	Schoteroog	341750/37994	25-6-2014	9.334.294	1-7-2024
4.	Wieringermeer	2012-27161	24-5-2012	23.540.040	1-1-2065
5.	Sortiva	809054/853558	13-9-2016	12.316.230	1-1-2038
6.	Amerikahaven	2000-36763	6-11-2000	1.307.265	1-1-2030
7.	Insteekhaven	1928622/1974304	8-2-2023	1.105.156	1-7-2023

* van rechtswege goedgekeurd

	Nazorgplannen gesloten	GS-besluit	Datum	Doelvermogen (€)	Start nazorg
	De Poel	2010-10387	3-3-2010	448.653	2011

Bij de berekening van de doelvermogens zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Rekenrente: 5%
- Inflatie: 2%
- Percentage onvoorzien: 10%
- Apparaatskosten variabel percentage: 3%

Apparaatskosten basisbedrag, kosten rapportage en evaluatie en communicatiekosten zijn stortplaats specifiek en worden vastgesteld op basis van inschatting management en in overleg met stortplaatshouder, vastgelegd in de nazorgplannen.

Tabel 2.

	Sluitingsverklaringen	GS-besluit	Datum	Doelvermogen (€)	Start nazorg
1.	De Poel	2011-7635	17-2-2011	448.653	2011

Haarlem,

Voor en namens het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Noord-Holland,
Leden van het Dagelijks Bestuur Fonds Nazorg stortplaatsen Noord-Holland,

Rosan Kocken,

gedeputeerde financiën provincie Noord-Holland

Jeroen Olthof

gedeputeerde milieu provincie Noord-Holland

2. Jaarrekening 2022

2.1. Balans na resultaatbestemming per 31 december 2022

Tabel 3.

		2022 (€)	2021 (€)
ACTIVA	§ 5.1		
Financiële vaste activa	tabel		
Obligaties	5	19.382.036	12.763.671
Fondsen	6	28.462.116	33.130.886
Vlottende activa			
Overlopende activa	7	3.055.900	13.024.301
Liquide middelen	8	386.385	92.902
Totaal activa		51.286.437	59.011.761
PASSIVA	§ 5.2		
Eigen Vermogen	tabel		
Reserve stortplaatsen	9	50.685.750	58.350.046
Reserve gesloten stortplaatsen	11	538.600	647.297
Vlottende passiva			
Overlopende passiva	10	62.088	14.419
Totaal passiva		51.286.437	59.011.761

2.2. Exploitatierkening over 2022

Tabel 4.

		Werkelijk 2022 (€)	Begroting 2022 (€)	Werkelijk 2021 (€)
Baten	§ 6.2			
	tabel			
Opbrengst Nazorgheffing	11	18.000	18.000	0
Opbrengst voorlopige naheffing		0	-645.543	0
Koerswinst fondsen	12	-4.668.770	647.634	3.993.659
Koerswinst obligaties	12	-3.337.095	1.511.147	-684.936
Dividenden fondsen	12	29.066	83.000	31.060
Rente obligaties	12	271.981	280.000	252.338
Rentebaten	12	2.151	0	-340
Totaal baten		-7.684.669	1.894.238	3.591.781
Lasten	§ 6.2			
	tabel			
Beheerkosten geopende stortplaatsen:				
a. Financieringskosten	14	17.521	16.324	24.039
b. Accountantskosten	14	12.578	24.693	11.816
c. Inhuurkosten deskundigen	14	19.824	39.122	8.251
d. Apparaatskosten provincie	14	27.390	19.920	27.280
Beheerkosten gesloten stortplaatsen:				
a. Financieringskosten	14	88	2.425	133
b. Accountantskosten	14	63	3.668	65
c. Inhuurkosten deskundigen	14	100	5.811	46
d. Apparaatskosten provincie	14	2.490	9.960	2.480
Nazorgkosten gesloten stortplaats	14	8.271	85.041	24.778
Totaal lasten		88.325	206.965	98.888
Exploitatieresultaat	§ 6.3			
Totaal	15	-7.772.993	1.687.273	3.492.893

Het exploitatieresultaat van € -7.772.993,40 is conform artikel 7 van het Reglement toegerekend aan de Reserve per geopende stortplaats en de Reserve gesloten stortplaatsen. De beheer- en nazorgkosten worden in paragraaf 6.2 (tabel 15) gespecificeerd en toegelicht.

3. Toelichting op de balans en exploitatierekening

3.1. Algemene toelichting

De activiteiten van het Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland bestaan voornamelijk uit:

1. Beheer van betaalde nazorgheffingen
2. Uit het Fonds bestrijden van de kosten door de provincie gemaakt voor de nazorg van gesloten stortplaatsen

Activiteiten vinden uitsluitend plaats in Nederland.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland is feitelijk gevestigd op Dreef 3, Provinciehuis, 2012HR Haarlem en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 50749331

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het Nazorgfonds zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het Nazorgfonds schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

3.2. Algemene grondslagen

Eigen grondslagen

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van eigen grondslagen. Met betrekking tot de geopende en gesloten stortplaatsen heeft het Nazorgfonds haar wettelijke verplichting tot eeuwigdurende nazorg niet als verplichting (voorziening) op haar balans opgenomen. Het gehele saldo van activa en passiva is als eigen vermogen (reserve) opgenomen. Argument hiervoor is dat de benodigde doelvermogens van de geopende stortplaatsen niet op voldoende betrouwbare wijze berekend zijn. Ze zijn gebaseerd op voorlopige aanslagen. Bovendien is er nog geen concrete verplichting tot nazorg voor de geopende stortplaatsen. Bij sluiting van de stortplaats wordt de berekening van het doelvermogen geactualiseerd. Het doelvermogen voor deze stortplaats is dan definitief en wordt dan in de jaarrekening als reserve gesloten

stortplaatsen opgenomen. Voorafgaand aan dat moment zijn de gelden opgenomen in een reserve per geopende stortplaats.

Dit op basis van het geldende reglement Nazorgfonds 2019 dat bij besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland op 5 november 2019 is vastgesteld.

Voorts wordt in het kader van de eigen grondslagen een eigen indeling van de Exploitatierekening gehanteerd, waarmee beter inzicht wordt gegeven in de specifieke baten en lasten van het fonds, alsmede in de verdeling van de lasten over geopende en gesloten stortplaatsen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

3.3. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

De fondsen en obligaties zijn tegen marktwaarde gewaardeerd.

Verliezen zijn genomen op het moment dat deze bekend geworden zijn. Baten zijn genomen en verantwoord als deze als gerealiseerd konden worden beschouwd.

3.4. Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Baten

De baten bestaan uit de opbrengst van de Nazorgheffing en eventuele voorlopige naheffing, het koersresultaat van beleggingsfondsen, het rendement van obligaties en fondsen en rentebaten.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen zijn genomen op het moment dat deze bekend geworden zijn.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Te ontvangen dividenden van effecten worden verantwoord zodra het Nazorgfonds het recht hierop heeft verkregen.

3.5. Totstandkoming en verwerking opbrengsten Nazorgheffing

De opbrengsten zijn gebaseerd op de in de tarieventabel 2022 opgenomen bedragen en doelvermogens. In 2022 zijn nazorgheffingen voorgesteld die deel uitmakend van de Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord-Holland 1999. Alle doelvermogens en heffingen zijn berekend op basis van de door Gedeputeerde Staten goedgekeurde nazorgplannen of ingediende conceptversies en het IPO rekenmodel RINAS met uitzondering van baggerspeciéstortplaats Amerikahaven.

In de tarieventabel 2022 is alleen voor de stortplaats Sortiva een nazorgheffing opgenomen en opgelegd.

Het doorlopen van de sluitingsprocedure van de Insteekhaven vergt veel meer tijd in verband met de uitkomsten van de eindinspectie en het juridisch onderzoek. Alsmede het verkrijgen van het definitieve nazorgplan, de overeenkomsten en de notariële akten. Hierdoor zijn in 2022 geen eindheffingen (voorlopige naheffing) opgelegd voor de Insteekhaven en Hollandse Brug en zijn er geen nazorgkosten gemaakt voor deze stortplaatsen.

3.6. Nazorg via Reserves

In de Wet milieubeheer (Wm) is een regeling opgenomen voor de nazorg van operationele stortplaatsen (stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen niet voor 1 september 1996 is beëindigd). Deze regeling is op 1 april 1998 in werking getreden. De provincie wordt hierdoor financieel en bestuurlijk verantwoordelijk voor de nazorg van de in de provincie gelegen stortplaatsen die op of na 1 september 1996 zijn of worden gesloten. Artikel 15.47 Wm verplicht Gedeputeerde Staten een fonds op te richten. In het fonds worden de belastingopbrengsten verantwoord, die door de provincie zijn geïnd. Hiertoe hebben Provinciale Staten op 29 maart 1999, Voordracht 19, de Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord-Holland 1999 vastgesteld.

Het fonds is op grond van artikel 15.47 Wm een rechtspersoon en Gedeputeerde Staten zijn belast met het beheer ervan.

Gedeputeerde Staten hebben op 5 november 2019 een aangepast reglement nazorgfonds 2019 vastgesteld (provinciaal blad 329-2020). Tevens hebben zij een aangepast beleggingsstatuut nazorgfonds 2019 vastgesteld voor het Nazorgfonds (provinciaal blad 354-2020).

Zoals hierboven aangegeven vergt de sluitingsprocedure veel meer tijd, hierdoor zijn in 2022 geen nazorgkosten gemaakt voor de Insteekhaven en Hollandse Brug.

4. Toelichting op de balans

4.1. Activa

Obligaties

Tabel 5.

Obligatie ISIN	Looptijd tot	Rente (%)	Nominaal 31/12/22 (€)	Balans 31/12/22 (€)
XS1298431799	30-9-2030	1,50	500.000	439.748
FR001400CMZ7	14-9-2032	3,63	1.000.000	960.185
XS1982834282	17-10-2035	0,88	1.300.000	977.704
FR0013536950	25-9-2030	0,01	900.000	696.366
DE000A3MQUX3	28-11-2031	2,50	1.000.000	940.415
EU000A1U9928	17-11-2036	1,63	1.000.000	812.715
EU000A3K4DE6	4-6-2037	1,13	1.000.000	750.480
FR001400A2T9	5-5-2034	1,75	1.000.000	842.510
FR0014007VS7	1-2-2033	0,38	1.000.000	742.430
FR0014009OM1	12-6-2028	1,13	1.000.000	890.110
XS2171874519	14-5-2027	0,50	1.000.000	879.095
XS2258389415	16-11-2027	0,10	1.000.000	838.915
XS2485152362	25-5-2027	2,10	1.000.000	929.400
XS2527451905	5-9-2029	2,63	1.000.000	933.970
FI4000148630	15-4-2031	0,75	1.110.000	924.020
FR0011883966	25-5-2030	2,50	890.000	867.109
AT0000A1K9C8	20-10-2026	0,75	620.000	576.473
BE0000291972	28-3-2028	5,50	490.000	553.671
BE0000324336	28-3-2026	4,50	210.000	221.335
BE0000335449	22-6-2031	1,00	1.110.000	939.976
DE0001135226	4-7-2034	4,75	640.000	776.410
FI4000046545	4-7-2042	2,63	810.000	746.658
NL0009446418	15-1-2042	3,75	600.000	673.758
NL0010071189	15-1-2033	2,50	850.000	820.314
NL0000102234	15-1-2037	4,00	580.000	648.272
Totaal				19.382.036

Obligaties	Balans 31/12/21 (€)	Aankoop in 2022 (€)	Verkoop in 2022 (€)	Mutatie koerswaarde (€)	Balans 31/12/22 (€)
Obligaties	12.763.671	12.026.398	2.070.938	-3.337.095	19.382.036
Totaal	12.763.671	12.026.398	2.070.938	-3.337.095	19.382.036

Fondsen

Tabel 6.

Fondsnaam	Balans 31/12/21 (€)	Aankoop in 2022 (€)	Verkoop 2022 (€)	Mutatie koerswaarde (€)	Balans 31/12/22 (€)
Blackrock Euro Gov Bond	12.954.964	0	0	-2.423.387	10.531.578
Blackrock MSCI World	11.140.030	0	0	-1.409.904	9.730.126
Amundi index EQ. Europe	9.035.892	0	0	-835.480	8.200.412
Totaal	33.130.886	0	0	-4.668.770	28.462.116

Overlopende activa

Tabel 7.

	2022 (€)	2021 (€)
Te vorderen rente bankrekeningen	2.757	0
Nog met PNH te verrekenen posten	2.815.099	12.855.653
Nog te ontvangen rente obligaties	220.044	168.648
Nog te ontvangen Nazorgheffingen	18.000	0
	3.055.900	13.024.301

Liquide middelen

Tabel 8.

	2022 (€)	2021 (€)
ABN-AMRO rekening-courant 24.22.63.445	322.840	87.479
CACEIS bank	63.545	0
Kruisposten		5423
	386.385	92.902

De Liquide middelen staan ter vrije beschikking van het Fonds.

4.2. Passiva

Reserve geopende stortplaatsen

In onderstaande tabel 9 is het verloop van de reserve geopende stortplaatsen over het jaar 2022 weergegeven.

Tabel 9.

	€
Saldo Reserve geopende stortplaatsen per 1 januari 2022	58.350.045
Toevoeging resultaat 2022	-7.664.296
Stand Reserve geopende stortplaatsen per 31 december 2022	50.685.749

In artikel 7 van het Reglement van het Fonds is de regeling over de reserves van het Fonds opgenomen. Een specificatie van de reserve per geopende stortplaats beschikbare bedrag per ultimo 2022 is te vinden op bijlage 8 tabel 19.

Een specificatie van de Reserve gesloten stortplaatsen bedrag per ultimo 2022 is te vinden op bijlage 8 tabel 20.

Reserve gesloten stortplaatsen

In onderstaande tabel 10 is het verloop van de reserve gesloten stortplaatsen over het jaar 2022 weergegeven.

Tabel 10.

	€
Saldo Reserve gesloten stortplaatsen per 1 januari 2022	647.297
Toevoeging resultaat 2022	-108.697
Stand Reserve gesloten stortplaatsen per 31 december 2022	538.600

Overlopende passiva

Onderstaande tabel 11 geeft de overlopende passiva over het jaar 2022 weer.

Tabel 11.

	2022 (€)	2021 (€)
Nog te betalen accountantskosten	12.641	11.881
Nog te betalen nazorgkosten gesloten stortplaats	10.803	2.532
Nog te betalen bankkosten	14	6
Nog te betalen financieringskosten	8.750	0
Nog te betalen apparaatskosten	29.880	0
	62.088	14.419

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In onderstaande tabel 12 is de waarde van de niet uit de balans blijvende verplichting met Afvalzorg Bodemservice BV op 31 december 2022 weergegeven.

Het Nazorgfonds heeft een beheerovereenkomst met Afvalzorg Bodemservice BV om langdurig (looptijd 10 jaar) de uitvoering van de nazorg van gesloten baggerstortplaats De Poel uit te voeren. Deze beheerovereenkomst eindigt op 31 december 2026.

Tabel 12.

	2022 (€)	2021 (€)
Beheerovereenkomst Afvalzorg Bodemservice BV	41.343	50.163
	41.343	50.163

5. Toelichting op de exploitatierekening

5.1. Baten

Opbrengst nazorgheffing 2022

In onderstaande tabel 13 is de opbrengst nazorg per stortplaats over het jaar 2022 opgenomen.

Tabel 13.

	2022 (€)	2021 (€)
Nauerna te Assendelft	0	0
Hollandse Brug te Naarden*	0	0
Schoteroog te Haarlem*	0	0
Wieringermeer te Middenmeer	0	0
Sortiva te Alkmaar	18.000	0
Insteekhaven te Den Helder	0	0
Amerikahaven te Amsterdam (regeling gemeente)	-	-
De Poel te Zaandam (gesloten stortplaats)	-	-
	18.000	0

Voor de Tarieventabel 2022 wordt verwezen naar bijlage 8 tabel 18.

Op 20 maart 2003 heeft de gemeente Amsterdam een verklaring ondertekend waarin zij verklaart dat de gemeente zich verbindt jegens de provincie, nadat de baggerstortplaats Amerikahaven in Amsterdam gesloten is, de uitvoering van de werkzaamheden zoals opgenomen in het alsdan geldende nazorgplan op eigen kosten zal uitvoeren (2003-11353). Dit houdt in dat gemeente Amsterdam geen afdracht aan het nazorgfonds zal doen zo lang zij haar verplichtingen nakomt.

Rendement

Hieronder is de specificatie van het rendement over het boekjaar 2022 weergegeven.

Tabel 14.

	2022 (€)	2021 (€)
Koerswinst fondsen	-4.668.770	3.993.659
Koerswinst obligaties	-3.337.095	-684.936
Dividend	29.066	31.060
Rente obligaties	271.981	252.338
subtotaal	-7.704.819	3.592.121
Rente rekening-courant ABN-AMRO/CASEIS	2.151	-340
subtotaal	2.151	-340
Totaal rendement	-7.702.669	3.591.781

Toerekening rendement

In 2022 is het rendement van -13,06 % verdeeld volgens de vastgestelde risicoprofielen per stortplaats. Hieronder een overzicht van de verdeling van het rendement per stortplaats over de reserves.

Tabel 14A.

	2022 (€)	2021 (€)
Nauerna	-3.147.481	1.835.562
Hollandse Brug	-1.299.001	284.928
Schoteroog	-1.175.354	257.809
Wieringermeer	-976.628	569.539
Sortiva	-861.587	502.458
Insteekhaven	-144.932	84.521
De Poel	-97.685	56.964
Totaal toerekening rendement	-7.702.669	3.591.781

5.2. Lasten

Beheerkosten geopende en gesloten stortplaatsen en de nazorgkosten

Hieronder is de specificatie van de beheerkosten over het boekjaar 2022 opgenomen.

Tabel 15.

	2022 (€)	2021 (€)
Beheerskosten geopende en gesloten stortplaatsen:		
a. Financieringskosten		
Beheerkosten ASR Vermogensbeheer en bankkosten ABN/CASEIS	17.609	24.172
b. Accountantskosten		
Publiek Belang	12.641	11.881
c. Inhuur deskundigheid		
Zanders Treasury & Finance	19.924	8.297
d. Apparaatskosten		
Provincie Noord-Holland	29.880	29.760
Nazorgkosten gesloten stortplaats De Poel	8.271	24.778
Totaal lasten	88.325	98.888

De financieringskosten bestaan uit de kosten die in rekening zijn gebracht door ASR Vermogensbeheer, ABN AMRO en CASEIS voor de fondsen en rekeningen. De accountantskosten zijn in rekening gebracht door Publiek Belang voor de controle van de jaarrekening. De inhuurkosten van deskundigen zijn in rekening gebracht door Zanders Treasury & Finance voor de advisering omtrent vermogensbeheer. De vaste apparaatskosten Provincie Noord-Holland zijn conform de Verordening in rekening gebracht voor het beheer van het Fonds. De nazorgkosten gesloten stortplaats zijn in rekening gebracht door Afvalzorg Bodemservice BV voor de uitvoering van de nazorg van de gesloten stortplaats De Poel.

5.3. Exploitatieresultaat

Toerekening exploitatieresultaat 2022

Tabel 16.

	2022 (€)	2021 (€)
Nauerna	-3.170.643	1.816.283
Hollandse Brug	-1.309.801	274.976
Schoteroog	-1.185.561	248.088
Wieringermeer	-994.788	551.754
Sortiva	-855.463	490.789
Insteekhaven	-148.041	81.542
De Poel	-108.697	29.461
Totaal toerekening exploitatieresultaat	-7.772.993	3.492.893

5.4. Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT)

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen

Het Nazorgfonds valt onder de werkingssfeer van het WNT. In het onderstaande overzicht is conform het Model WNT - register ministerie van BZK, de bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen opgenomen.

Tabel 17.

tabel 1.d topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of minder

Naam topfunctionarissen	functie
Dhr. A.T.H. van Dijk	Gedeputeerde van de provincie NH
Mevr. Z. Pels	Gedeputeerde van de provincie NH
Mevr. R. Kocken	Gedeputeerde van de provincie NH
Dhr. C.J. Loggen	Gedeputeerde van de provincie NH
Dhr. J. Olthof	Gedeputeerde van de provincie NH
Mevr. I. Zaal	Gedeputeerde van de provincie NH
Mevr. E.A.S. Rommel	Gedeputeerde van de provincie NH
Dhr. E.P. Stigter	Gedeputeerde van de provincie NH

Tabellen 1a, 1b, 1c, 1e, 1f, 1g en 2: deze categorieën zijn over 2022 niet van toepassing. Tabel 3: Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Haarlem,

Voor en namens het Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Noord-Holland,
Algemeen Bestuur van het Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Noord-Holland,

Arthur van Dijk, Commissaris van de Koning

Jeroen Olthof, gedeputeerde van de provincie Noord-Holland

Rosan Kocken, gedeputeerde van de provincie Noord-Holland

Esther Rommel, gedeputeerde van de provincie Noord-Holland

Cees Loggen, gedeputeerde van de provincie Noord-Holland

Ilse Zaal, gedeputeerde van de provincie Noord-Holland

Edward Stigter, gedeputeerde van de provincie Noord-Holland

6. Overige gegevens

6.1. Bepalingen Reglement Fonds Nazorg omtrent de bestemming van het resultaat

Het Reglement Fonds Nazorg bevat in artikel 7 'Onderverdeling in reserves en verrekeningsregels bij tekorten en overschotten', de bepalingen inzake de bestemming van het resultaat. Volgens dit artikel zijn deze bepalingen als volgt:

- 1) De passivazijde van de balans van het fonds is onderverdeeld in:
 - a. een reserve per geopende stortplaats;
 - b. een reserve gesloten stortplaatsen.
- 2) Het beleggingsresultaat dat met het kapitaal van het nazorgfonds wordt behaald, wordt onderscheiden naar het toepasselijke risicoprofiel en vervolgens verdeeld over de onder lid 1 genoemde reserves van de stortplaatsen waarop het betreffende profiel van toepassing is, naar rato van de omvang van deze reserves.
- 3) Elke reserve geopende stortplaats ontvangt jaarlijks de opbrengst van de objectgebonden heffing van deze stortplaats.
- 4) De reserve gesloten stortplaatsen ontvangt bij het sluiten van een stortplaats het saldo van de betreffende reserve geopende stortplaats.

Een overschot in een reserve geopende stortplaats leidt tot een lager tarief voor die stortplaats en eventueel zelfs tot een teruggave.

6.2. Accountantsverklaring

7. Bijlagen

7.1. Tarieventabel 2022

Tabel 18.

Naam stortplaats	Doelvermogen	Verwachte laatste jaar van heffing	Tarief 2022	Start nazorgfase
1. Nauerna te Assendelft	26.282.934	-	0	2032
2. Hollandse Brug te Naarden	9.164.168	-	0	2022
3. Schoteroog te Haarlem	8.738.880	-	0	2023
4. Wieringermeer te Middenmeer	23.540.040	-	0	2065
5. Sortiva te Alkmaar	12.316.230	-	18.000	2038
6. Amerikahaven te Amsterdam	1.307.265	-	0	2030
7. Insteekhaven te Den Helder	915.638	-	0	2022
De Poel te Zaandam*	448.653	-	-	2011

* gesloten stortplaats

Tabel 18 is gebaseerd op de tabel doelvermogens uit de vastgestelde begroting 2022 (augustus 2021). De sluitingsprocedure van stortplaats Insteekhaven, Hollandse Brug en Schoteroog duren langer en de doelvermogens van deze stortplaatsen zijn daarop in augustus 2022 (begroting 2023) aangepast, zie pg. 6 en 7 en tabel 1.

7.2. Specificatie Reserves geopende stortplaatsen

Tabel 19.

	Saldo per 31-12-2021 (€)	Nazorgheffing 2022 (€)	Rendement toevoeging (€)	Beheer kosten (€)	Saldo per 31-12-2022 (€)
Nauerna	24.709.365	0	-3.147.481	-23.162	21.538.722
Hollands Brug	9.591.576	0	-1.299.001	-10.800	8.281.775
Schoteroog	8.832.779	0	-1.175.354	-10.206	7.647.218
Wieringermeer	7.451.499	0	-976.628	-18.160	6.456.711
Sortiva	6.656.365	18.000	-861.587	-11.876	5.800.902
Insteekhaven	1.108.462	0	-144.932	-3.109	960.421
Totaal	58.350.046	18.000	-7.604.983	-77.312	50.685.750

7.3. Specificatie Reserve gesloten stortplaatsen

Tabel 20.

	Saldo per 31-12-2021 (€)	Rendement toevoeging (€)	Beheer kosten (€)	Saldo per 31-12-2022 (€)
De Poel	647.297	-97.685	-11.012	538.600
Totaal	647.297	-97.685	-11.012	538.600

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van het Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland (verder: Fonds nazorg) te Haarlem gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de door de entiteit gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in hoofdstuk 4 in de toelichting van de jaarrekening en met de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2022;
- de winst- en verliesrekening over 2022;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Fonds nazorg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op hoofdstuk 4 in de toelichting van de jaarrekening waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. De jaarrekening is opgesteld voor het bestuur van Fonds nazorg, Provinciale staten en degenen aan wie een nazorgheffing is opgelegd met als doel het Fonds nazorg in staat te stellen te voldoen aan haar informatieplicht. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het bestuur van Fonds nazorg, Provinciale staten en degenen aan wie een nazorgheffing is opgelegd en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de door de entiteit gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in hoofdstuk 4 in de toelichting van de Jaarrekening en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

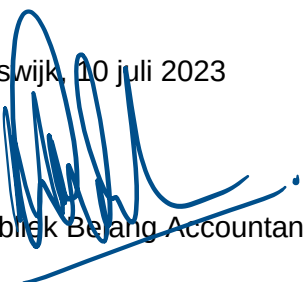
- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten

transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijswijk, 10 juli 2023

Publiek Belang Accountants B.V.

drs. M.E. Dubbelman RA

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van het Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland (verder: Fonds nazorg) te Haarlem gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de door de entiteit gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in hoofdstuk 4 in de toelichting van de jaarrekening en met de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2022;
- de winst- en verliesrekening over 2022;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Fonds nazorg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op hoofdstuk 4 in de toelichting van de jaarrekening waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. De jaarrekening is opgesteld voor het bestuur van Fonds nazorg, Provinciale staten en degenen aan wie een nazorgheffing is opgelegd met als doel het Fonds nazorg in staat te stellen te voldoen aan haar informatieplicht. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het bestuur van Fonds nazorg, Provinciale staten en degenen aan wie een nazorgheffing is opgelegd en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de door de entiteit gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in hoofdstuk 4 in de toelichting van de Jaarrekening en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten

transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijswijk, 10 juli 2023

Publiek Belang Accountants B.V.

Was getekend: drs. M.E. Dubbelman RA

Geachte Provinciale Staten, Gemeenteraad en griffies,

Onderwerp: Uitnodiging voor een informatief overleg op maandag 16 oktober 2023 over de rol van de volksvertegenwoordigers in de WGR.

Aanleiding

Op 27 september 2023 namen de Provinciale Staten van Flevoland unaniem een motie vreemd ("Meer tijd voor aanpassing GR OFGV) aan over de gemeenschappelijk regeling Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV) waar uw gemeente/provincie eveneens aan deelneemt. Wij verzoeken de griffies de bijgevoegde motie vreemd bij uw volksvertegenwoordigers onder de aandacht te brengen.

Wat wordt beoogd met de motie vreemd?

In de kern vragen PS Flevoland u met hen in overleg te gaan over de positie van de volksvertegenwoordiging van de deelnemers aan de GR-OFGV. Voor de onderbouwing voegen wij de memo toe die in de agendacommissie van PS is besproken en mee aanleiding was voor alle fracties te komen met een motie vreemd.

Bekend is dat een aantal van u inmiddels met rapporteurs voor de OFGV werkt. Dan is dit een mooie gelegenheid om nader kennis te maken.

Wat is ons voorstel?

Wij nodigen u allen van harte uit op maandag 16 oktober van 17.30 – 19.00 uur voor een informatief overleg met een externe deskundige in het provinciehuis in Flevoland. Hij zal u meenemen in de mogelijkheden die de WGR biedt voor volksvertegenwoordigers in gemeenschappelijke regelingen.

We realiseren ons dat een maandagmiddag/-avond voor sommigen van u niet zal uitkomen. We hebben allemaal ons eigen drukke vergaderritme. Er zal een broodje en een snack voor u gereed staan.

Aanmelding i.v.m. een goede voorbereiding

U kunt zich tot donderdag 12 oktober 12:00 uur [aanmelden via deze link](#).

Bij verdere vragen

U kunt dan terecht bij het Statenlid dat namens alle fracties de motie vreemd heeft ingediend; de heer Henri van Ulsen. Daarnaast kan ook de Statengriffie eventuele vragen beantwoorden.

U kunt uw vragen indienen via griffie@flevoland.nl

Met vriendelijke groet,

Statengriffie Provincie Flevoland

griffie@flevoland.nl

0320 – 26 5705

Bezoek ook onze website stateninformatie.flevoland.nl

Bijlagen:

Bijlage 01 - [Motie Vreemd – meer tijd voor aanpassing GR OFGV](#)

Bijlage 02 - [Memo Procedurecommissie inzake Wijziging Gemeenschappelijke Regeling](#)

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

Artikel 21.c van Reglement van Orde Provinciale Staten van Flevoland

Motie nr.: 1

(In te vullen door de griffier)

Onderwerp: Meer tijd voor aanpassing GR OFGV

Agendapunt: 10

Aan de voorzitter van Provinciale Staten

Provinciale Staten van Flevoland

in vergadering bijeen op: 27 september 2023

Constateerende dat:

- de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in juli 2022 is aangepast;
- alle gemeenschappelijke regelingen die op grond van deze wet zijn aangegaan, waaronder de GR-OFGV, vóór 1 juli 2024 aan de gewijzigde wet moeten voldoen;
- de volksvertegenwoordigingen van de deelnemers in de GR-OFGV via een brief zijn gevraagd vóór 1 oktober 2023 een zienswijze in te dienen;
- het bestuur van de GR-OFGV heeft aangegeven voornemens te zijn op 23 november 2023 een definitief voorstel voor de aanpassing van de GR-OFGV te willen vaststellen en vervolgens toe te zenden aan alle colleges van de deelnemers in de GR-OFGV;

Overwegende dat:

- blijkens de memorie van toelichting bij voornoemde wijziging van de Wgr in juli 2022 één van de doelstellingen van de wetswijziging is om de positie van de volksvertegenwoordigingen bij gemeenschappelijke regelingen te versterken;
- daartoe niet alleen nieuwe instrumenten in de wet zijn opgenomen, maar ook de termijn om alle gemeenschappelijke regelingen te laten voldoen aan de vernieuwde wet bewust ruim is gekozen;
- dit de volksvertegenwoordigingen in de gelegenheid stelt maatwerk te leveren bij de gewenste aanpassing van de gemeenschappelijke regelingen, waar het hun eigen positie betreft;
- PS deskundige inzichten nodig heeft om te bepalen welk maatwerk bij de GR-OFGV wenselijk is;
- PS daarnaast voldoende tijd nodig heeft om in samenspraak met de volksvertegenwoordigingen van de andere deelnemers in de GR-OFGV tot een gezamenlijk standpunt te komen;
- het huidige door het bestuur van de OFGV gehanteerde tijdpad daarvoor onvoldoende ruimte laat;

- ☐ Verzoeken het college (dictum) / ☒ Dragen het college op (dictum) / ☐ Spreken uit (dictum)
- als zienswijze van Provinciale Staten aan het bestuur van de OFGV te verzenden dat
- (1) meer tijd nodig is voor een goede inhoudelijke reactie gericht op het versterken van de positie van de volksvertegenwoordigingen van de deelnemers aan de GR-OFGV;
 - (2) meer tijd nodig is om die inhoudelijke reactie te kunnen afstemmen met de andere volksvertegenwoordigingen van de deelnemers aan de GR-OFGV;
 - (3) het besluit over het definitieve voorstel voor de aanpassing van de GR-OFGV niet al op 23 november te nemen, maar pas na ontvangst en verwerking van de inhoudelijke reactie van Provinciale Staten van Flevoland e.a.

en gaan over tot de orde van de dag.

Naam initiatiefnemer: H. van Ulsen (VVD), W. Boutkan (PVV), Y.H. den Boer (D66), K. van Wijlandt (PvdD), J.W.M. Kempenaar-van Ittersum (CDA), W. Jansen (SLF), A. van Veen - van den Berg (BBB), P.E. den Os (PvdA), C. Straatsma (GroenLinks), H. Visser-Kapitein (ChristenUnie), C.J. Kok (JA21), J.V. Postuma (FvD), M.I. Boer (SP), G. Post (SGP)

Handtekening initiatiefnemer:

De motie wordt ondersteund door:

PARTIJ	NAAM ONDERTEKENAAR	HANDTEKENING
		
		
		
		
		
		
		
		
		
		
		
		
		
		
		

Stemverhouding	Voor	Tegen
Totaal		
BBB		
VVD		
PVV		
PvdA		
GroenLinks		
ChristenUnie		
D66		
CDA		
JA21		
PvdD		
Forum voor Democratie		
SP		
SGP		
SterkLokaalFlevoland		
50PLUS		
De motie is:	Aangenomen	Verworpen

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 27 september 2023.

Statengriffier,
mr. A. Kost

Voorzitter,
L. Verbeek

Procedurecommissie van 6 september 2023
Onderwerp: Wijziging gemeenschappelijke regeling OFGV**Mogelijkheid versterking positie volksvertegenwoordigingen bij gemeenschappelijke regelingen**

In de vorige statenperiode en ook in de huidige periode (statenacademie) is diverse malen gesproken over de beperkte mogelijkheden die de staten hebben om hun kaderstellende en controlerende rol bij gemeenschappelijke regelingen (GR's) waar te maken. Ook gemeenteraden lopen hier tegenaan. Dit heeft de brancheorganisaties IPO en VNG ertoe gebracht zich op landelijk niveau in te zetten voor het verbeteren van de positie van volksvertegenwoordigingen bij gemeenschappelijke regelingen en niet zonder resultaat. Er komen nieuwe mogelijkheden om de democratische legitimatie van GR's te versterken als raden en staten daar gebruik van willen maken.

Bij de herziening van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in 2022 heeft de wetgever speciaal ten behoeve van de volksvertegenwoordigingen (provinciale staten/gemeenteraad) ruimte gecreëerd om zelf invulling te geven aan hun kaderstellende en controlerende rol binnen gemeenschappelijke regelingen. Die ruimte is gekoppeld aan de verplichting alle bestaande GR's aan te passen aan de herziene Wgr. Dit is een eenmalige en unieke (dus: historische) kans om kenbaar te maken wanneer de volksvertegenwoordiging aan welke knoppen binnen een gemeenschappelijke regeling wil draaien. Om die kans te kunnen benutten moet de wijzigingsprocedure daar wel op afgestemd zijn.

Denkend vanuit kaderstelling en controle zou dit versterkt kunnen worden met een opsomming van alle voorgenomen besluiten van het bestuur van de regeling, waar verplicht een zienswijze moet worden gevraagd aan de staten/gemeenteraden van de deelnemers. Het kan dan gaan, naast de al bekende zienswijze op de concept begroting, om bijvoorbeeld zienswijzen op besluiten met financiële gevolgen en die met gevolgen voor het beleid. Een aanvulling in de procedure van de zienswijze is dat het bestuur van de GR schriftelijk en gemotiveerd moet reageren op dergelijke zienswijzen. Dat biedt de mogelijkheid voor een onderling gesprek als raad en staten en evt. met het bestuur.

Dit vergt de nodige tijd en het nodige denkwerk richting de betrokken andere overheden, met daaraan gekoppeld de te beantwoorden vraag: hoe kunnen de deelnemende partijen aan de GR elkaar vinden met betrekking tot de opsomming van voorgenomen besluiten die we voor een zienswijze voorgelegd willen hebben? De hiervoor vermelde nieuwe aanpak van de gewijzigde WGR dient uiterlijk voor 1 juli 2024 haar beslag te krijgen.

Het in kaart brengen van categorieën voorgenomen besluiten die aan een zienswijze van de staten/raad moeten worden onderworpen is een uitdaging. Daarbij kan al gauw een categorie over het hoofd worden gezien. Een rol van betekenis kan hierbij worden gespeeld door de gemeenschappelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 24a lid 1 Wgr. Deze commissie moet door het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling worden ingesteld als de betrokken staten/gemeenteraden dat willen. Die adviescommissie wordt bemenst door uitsluitend statenleden/raadsleden uit de deelnemende provincies/gemeenten. Zo'n adviescommissie kan onder meer de taak en bevoegdheid krijgen op elk door hem gewenst moment een voorgenomen besluit uit de stapel van het dagelijks bestuur te trekken, met als doel om dat voorgenomen besluit voor een zienswijze aan de betrokken staten/gemeenteraden voor te leggen.

In de toelichtende brief van het college d.d. 19 juli 2023 wordt niets gezegd over deze bewust door de wetgever gecreëerde historische kans om de positie van volksvertegenwoordigingen ten behoeve van hun kaderstellende en controlerende taken te versterken. Dat is ook niet direct een collegezaak, maar vooral iets wat volksvertegenwoordigingen zelf moeten oppakken als ze dat willen. In het nu uitgerolde proces zit weinig tot geen ruimte om in afstemming met andere raden en staten te komen tot een gedragen aanpak waarmee de geboden historische kans wordt benut.

Advies Procedurecommissie

De Procedurecommissie geeft uw staten in overweging de nu gevraagde zienswijze te gebruiken om te vragen om een aangepaste procedure. Daarin zou, met inachtneming van de deadline van 1 juli 2024, voldoende tijd (ca. 2 maanden) moeten worden genomen om met de overige deelnemende raden en staten af te stemmen hoe de volksvertegenwoordigingen ten aanzien van hun kaderstellende en controlerende rol in deze GR beter in positie kunnen worden gebracht. Te overwegen valt hiervoor een gezamenlijk overleg van raden en staten te organiseren.

Van: Griffie <Griffie@flevoland.nl>

Verzonden: maandag 2 oktober 2023 17:21

Aan: Griffie <Griffie@flevoland.nl>

Onderwerp: Uitnodiging t.b.v. Raadsleden Flevoland - Informatiebijeenkomst op 16 oktober 2023 - rol volksvertegenwoordigers in de WGR

Beste collegae griffies,

Bijgaand sturen wij jullie de uitnodiging (plus bijlagen) voor een informatiebijeenkomst over de rol van volksvertegenwoordigers in de Wet Gemeenschappelijke Regeling op maandag 16 oktober 2023 tussen 17:30-19:00 uur in het Provinciehuis te Lelystad (Visarenddreef 1).

Een externe deskundige zal de aanwezigen meenemen in de mogelijkheden die de WGR biedt voor volksvertegenwoordigers in gemeenschappelijke regelingen. Aansluitend wordt gezamenlijk verkend welke opties toepasbaar zouden kunnen zijn voor de GR-OFGV.

Graag aan jullie het verzoek om deze uitnodiging spoedig ter kennisgeving aan jullie raadsleden door te geven. Men kan zich tot donderdag 12 oktober tot 12:00 uur [aanmelden voor deze bijeenkomst](#).

Deze informatie staat ook beschikbaar op onze [website bij 16 oktober 2023](#).

Dank en vriendelijke groet,

Statengriffie Provincie Flevoland

griffie@flevoland.nl

0320 265 705

Bezoek ook onze website stateninformatie.flevoland.nl

disclaimer

<http://www.flevoland.nl/Informatie/Disclaimer-e-mail>

Aan:

Provinciale Staten van Noord-Holland
Dreef 3
2012 HR Haarlem

Alleen per email:

statengriffie@noord-holland.nl

Onderwerp

Tata Steel: Participatie Project Heracleus-Groen Staal / Gezondheid / High Tech Campus IJmond

Uw kenmerk:

Datum

9 oktober 2023

Geachte Leden van Provinciale Staten,

Oorspronkelijk had de Stichting IJmond IJzersterk de bedoeling om in te spreken bij de vergadering van Uw Commissie Leefomgeving op maandag 18 september 2023. Evenwel toen we te horen kregen dat er slechts 3 minuten spreektijd was, hebben we besloten om niet in te spreken maar in plaats daarvan een schriftelijke reactie te sturen. Een spreektijd van 3 minuten geeft alleen de gelegenheid om wat oneliners en uitspraken te doen zonder diepgang. Juist de complexiteit van de materie verdient meer discussietijd. De Stichting IJmond IJzersterk heeft daarom deze brief opgesteld voor Uw informatie die wel meer diepgang biedt.

Overigens zullen we in deze niet ingaan op het laatste rapport van het RIVM van 22 september 2023¹ met 330 pagina's. We nemen voor zo'n lijvig rapport graag iets meer tijd om het goed te bestuderen. De stichting wil graag met argumenten reageren en geen uitspraken doen op basis van uitsluitend een persbericht of samenvatting. De stichting is sinds een aantal maanden in contact om een gesprek te regelen om verduidelijking te krijgen over voorgaande rapporten. Vanwege het vele werk aan het huidige rapport was dat nog niet mogelijk. Dit rapport voegt nog maar meer vragen op dus voor ons aanleiding om daar eerst een gesprek met RIVM over aan te gaan. Bij een volgende gelegenheid zullen we graag Provinciale Staten informeren over onze bevindingen.

Als stichting beseffen wij, dat we U met deze brief in één keer veel informatie verstrekken. Toch hopen wij dat u bereid bent de brief integraal te lezen. Wij denken dat onze brief verhelderend werkt en een ander aanvullend geluid laat horen naast wat er in de media tot u komt. Samenvattend zijn onze waarnemingen.

¹ LMJ Geelen et al. De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving, RIVM Rapportnummer: 2023-0171, <https://www.rivm.nl/publicaties/bijdrage-van-tata-steel-nederland-aan-gezondheidsrisicos-van-omwonenden-en-kwaliteit>

- De Stichting IJmond IJzersterk is een onafhankelijke organisatie met vrijwilligers die maatschappelijk betrokken zijn en die constructief en positief willen meedenken en meewerken aan een gezonde duurzame en groene toekomst van de IJmond.
- De stichting is van mening dat de transitie van Tata Steel versneld moet doorgaan. Die transitie bij Tata Steel biedt goede kansen voor de IJmond om daarbij aan te sluiten en verder te ontwikkelen bijvoorbeeld met een High Tech Campus IJmond. We zoeken steun en financiële middelen van overheden om zo'n haalbaarheidsstudie te kunnen uitvoeren.
- Het participatietraject voor project Heracless door Tata Steel uitgevoerd is tot nu goed verlopen waarbij Tata Steel ook de inbreng uit de participatie heeft gebruikt.
- Gezondheid op één en toepassing van de WHO-luchtkwaliteitsrichtlijnen 2021 impliceert wat de Stichting IJmond IJzersterk betreft dat alle belanghebbenden juist meewerken aan een snelle realisatie van project Heracless en niet het proces onnodig vertragen.
- Voor een compleet beeld van de invloed van Tata Steel op de gezondheid in de regio dient ook de invloed van sociaaleconomische en maatschappelijke factoren te worden onderzocht.

Tenslotte willen we graag U nog wijzen op het opiniestuk van Ira Helsloot en Friso de Zeeuw op de NRC website gedateerd 8 oktober 2023². In dit opiniestuk worden onafhankelijk van ons soortgelijke bevindingen genoteerd als in deze brief en die de stichting onderschrijft (zie bijlage).

We zijn graag bereid om in een toekomstige commissievergadering deze brief nader toe te lichten of in individuele gesprekken met fracties van Provinciale Staten.

Stichting IJmond IJzersterk

*Luuk Klaassen Adrie Winkelaar Wim Moonen
Bertus Berghuis Willem Jonkman*

² Ira Helsloot en Friso de Zeeuw: Tata-rapport van RIVM zaait onnodig onrust, NRC, 8 oktober 2023, <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/10/08/tata-rapport-van-rivm-zaait-onnodig-onrust-a4176531>

Introductie Stichting IJmond IJzersterk

De Stichting IJmond IJzersterk bestaat nu formeel ruim een jaar. Onze doelstelling was en is duidelijk: het behoud van de (basis)metaalindustrie in de IJmond én de transitie naar duurzame energie bevorderen ten bate van een goede leefbaarheid, gezondheid, sociaaleconomische infrastructuur van de IJmond. We trachten dat o.a. te doen door IJmondenaren, IJmondiale groepen en organisaties verbinden middels een opbouwende en constructieve dialog met het oog op een duurzame, groene en gezonde toekomst van de IJmond. Daar hoort ook bij het verbinden creëren tussen goede ontwikkelingen en aanjagen van nieuwe ontwikkelingen. De stichting bestaat uitsluitend uit vrijwilligers zonder financiële ondersteuning van buiten.

De stichting en zijn vrijwilligers worden al vlug daarmee in het hokje geplaatst van Tata Steel en anti-milieu, anti-gezondheid, ..., met name omdat we een ander geluid laten horen dan de activistische groepen in de IJmond. Niets is minder waar. De stichting is juist voorstander van een snelle transitie waarmee milieu én gezondheid een grote stap voorwaarts maken. Maar niet alleen dat. De leden van de stichting zijn maatschappelijk betrokken op allerlei manieren. Maatschappelijk betrokken betekent voor ons op een constructieve en opbouwende manieren aanjagen van en mogelijk meewerken aan oplossingsrichtingen en géén eisen te stellen.

Zo is onze voorzitter van de stichting samen met de NVDE (Nederlandse Vereniging Duurzame Energie³) bezig handhaving van de energiewet uit 1993 te verbeteren. Op zijn initiatief wordt onderzocht hoe de toezichthouders en handhavers van de omgevingsdiensten kunnen worden bijgespijkerd om de wet beter en effectiever uit te voeren.

De energiewet vereist, dat als een installatieonderdeel zou kunnen worden vervangen door energiezuiniger product met een terugverdientijd van korter dan 5 jaar, het bedrijf verplicht is de investering te doen. Toepassing van de energiewet zou kunnen inhouden dat als de gehele industrie (maar ook de rijksoverheid via de Rijksgebouwendienst) zou overgaan op energiezuinige elektromotoren, een energiebesparing vergelijkbaar met van 10 miljoen zonnepanelen. De investering is vaak binnen 2 jaar terugverdiend, alleen het is onvoldoende bekend.

Een ander bestuurslid van onze stichting is een innovatieve elektro-ingenieur. Met zijn eigen engineeringbedrijf worden op een nieuwe innovatieve manier tomaten gekweekt in samenwerking met de universiteit van Wageningen. Het gebruik van digitale technieken met sensoren zorgen voor een optimale groei-omgeving door licht, vocht, ... op het juiste moment te doseren. Het resultaat tot nu toe is een 4 keer zo hoge opbrengst, meer vitamine in de tomaten en lekkerdere smaak. Als dit project slaagt betekent dit echt wat voor het milieu en zal het verder worden uitgerold naar andere gewassen.

Ook de andere bestuursleden hebben speciale kwaliteiten en maatschappelijke activiteiten: een chemicus met o.a. kennis van (gevaarlijke) stoffen naast organisator van het jaarlijkse gitaarfestival. Een natuurkundige met kennis van meettechnieken en data-analyse naast vele jaren gemeenteraadslid te zijn geweest. Daarnaast ook nog het oudste raadslid van Nederland. De stichting is gekenmerkt als een gezelschap van oude mannen, dat is waar maar daardoor wel een met veel diversiteit aan technische en bestuurlijke ervaring en kennis.

En hier zit nu juist het verschil. De leden van de stichting willen meedenken richting nieuwe oplossingen. Onze argumenten zijn gebaseerd op analyse van alle relevante informatie en onze

³ <https://www.nvde.nl/>

bronnen ook aan te geven zodat iedereen dat kan nagaan. Dat is het bezwaar tegen actiegroepen actief de IJmond, die alleen maar eisen op tafel leggen. Naar onze mening willen ze feitelijk alles laten verdwijnen en dragen geen andere praktische werkbare oplossingen. Zo zijn wij niet, wij willen in positieve, creatieve, innovatieve en creatieve oplossingen denken.

Daarom zijn wij juist van mening dat de transitie van Tata Steel versneld moet doorgaan. Die transitie bij Tata Steel biedt mede grote kansen voor de omgeving om zich te ontwikkelen op nieuwe gebieden zoals energie en waterstoftechniek. Een van die kansen wij zijn is de ontwikkeling van een High Tech Campus IJmond die gericht is op de nieuwe technieken van de energietransitie. Hierover later in deze brief meer.

Participatie project Heracless

Door vertegenwoordigers van bewonersgroepen is de uitspraak gedaan dat de participatie-activiteiten voor het project Heracless in de afgelopen periode “niets voorstellen”. De Stichting IJmond IJzersterk daarentegen is van mening dat het participatietraject juist heel goed was. Tata Steel heeft veel moeite gedaan om de participatie te organiseren in een aantal fasen.

- De open informatieavonden in de drie gemeenten waar men kon praten met medewerkers van Tata Steel over het project Heracless en al mondeling reacties kon laten noteren. De Stichting IJmond IJzersterk was bij elk van de vier avonden vertegenwoordigd.
- Uiteraard de mogelijkheid om een schriftelijke reactie in te dienen. De Stichting IJmond IJzersterk heeft dat uitgebreid gedaan⁴ en het programmabureau van de provincie heeft die ook gekregen. We hebben ons met name gericht om de risico's van nieuwe procestechnologieën te belichten en suggesties te doen om deze te mitigeren en ook suggesties voor aanvullingen in het participatieplan o.a. om jongeren in het participatieproces actie te benaderen.
- Een apart gesprek met de inzenders van schriftelijke reacties om deze reactie nader toe te lichten en te verduidelijken. De Stichting IJmond IJzersterk heeft ook gedaan; van het gesprek is een verslag opgemaakt.
- Een drietal focusgesprekken over de techniek, participatie en gezondheid met een beperkte gemengde groep van individuele bewoners, bewonersgroepen en NGO's. In elk van deze gesprekken was de stichting vertegenwoordigd. Onder leiding van een onafhankelijke gesprekleider is de discussie gevoerd waarbij er geen taboes of uitsluitingen waren. Meer nog, een Tata Steel deelnemer bij het focusgesprek participatie durfde zelfs te spreken over participatie als “co-creatie” en niet alleen “meedenken”.

Naar onze mening heeft de participatie goed gewerkt. Juist omdat deze gesprekken georganiseerd werden met globale plannen was er veel ruimte om andere inzichten in te brengen. Als Stichting hebben we mogen constateren dat Tata Steel een aantal van onze suggesties ook daadwerkelijk heeft opgepakt. Om project Heracless onder de aandacht te brengen van jongeren is gezocht naar vertegenwoordigers van die groep. Vanwege de vakantietijd was het moeilijk maar Betapartners heeft uiteindelijk als vertegenwoordiger voor die groep deelgenomen aan focusgesprekken. Op het risico van falen van de nieuwe Refining Electric Furnaces (REF) is door Stichting Zeester Cluster als door onze stichting gewezen. Als alternatief is gewezen op de bewezen technologie van standaard elektro-ovens (EAF). Al in het focusgesprek techniek werd gemeld dat drie alternatieven in beeld

⁴ Participatiereactie Project Heracless-Groen Staal, 2 mei 2023

waren. Na de zomervakantie bleek Tata Steel het plan te hebben gewijzigd van DRI-installaties met REFs naar een DRI-installatie met een grote EAF in 2030.

Tata Steel heeft dus wel degelijk goed geluisterd. Is het plan nu zodanig anders dat door het gewijzigde plan opnieuw gestart moet worden? Daar kun je over discussiëren. Naar onze mening is er sprake van de vervanging een nieuwe soort elektro-oven met alleen DRI-voeding naar een standaard elektro-oven met DRI en schrot voeding. Dat is geen wereld van verschil. Als er al een nieuw participatietraject dan zou dat kort moeten zijn en alleen moeten gaan over wat een standaard elektro-oven in de plannen anders maakt, zoals bijvoorbeeld schrotcatering en geluidsoverlast. Overdoen van het gehele traject is wat ons betreft een herhaling van zetten die nergens toe leidt anders dan vertraging. En de IJmond is nu juist gebaat met versnelling zodat we zo spoedig mogelijk profijt hebben van reductie in emissies.

De vraag om de Provincie het participatietraject te laten (over)doen, vinden wij juist ongewenst. De Omgevingswet wijst de initiatiefnemer aan om dat te doen omdat die alle ins en outs van de plannen kent en kan wegen. De Provincie kan alleen over haar eigen besluiten goed oordelen. Afgezien van de Omgevingswet is het ook ongewenst om het bevoegd gezag daarmee in een belangenverstrengeling terecht komt als vergunningverlener. Bovendien gaat in zo'n traject veel menskracht en kosten zitten waarvoor dan de belastingbetaler opeens aangeslagen wordt. Ook biedt het een ongewenste precedentwerking. Als het bevoegd gezag het participatietraject overneemt van Tata Steel overneemt, kunnen andere initiatiefnemers (lees: bedrijven) van nieuwe projecten vragen om het bevoegd gezag de participatie te laten uitvoeren. Dat gaat de belastingbetaler nog meer kosten. Terecht wordt daarom die vraag dan ook negatief beantwoord.

Tenslotte willen we nog opmerken dat sommige organisaties wel een eigenaardige opvatting hebben over participatie, namelijk om voorwaarden en eisen te stellen aan andere participanten. In dit geval over de specifieke deelname van de Stichting IJmond IJzersterk. We hebben daarover een brief geschreven aan Tata Steel en de Provincie Noord-Holland⁵. (Terzijde, overigens hebben we op de brief nog geen reactie mogen ontvangen.)

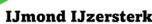
Wat ons betreft houdt een participatieproces in, een gelijk speelveld voor alle deelnemers in het participatieproces: alle partijen worden op een gelijke manier behandeld en niet dat, in een parafrase op George Orwell, "sommige partijen meer gelijk zijn dan andere partijen".

Kortom, de stichting heeft actief in het participatieproces meegedaan. We hebben bemerkt dat er van Tata Steel geen enkele beperkingen werden opgelegd om punten ter discussie te stellen. Als enkele bewoners uitspreken dat de participatie "niets voorstelt" dan is dat omdat ze participatie verwarren met meebeslissen en omdat ze er zelf ervoor gekozen hebben zich buiten spel te zetten.

Gezondheid

Als Stichting IJmond IJzersterk willen we vooropstellen dat gezondheid ook voor ons belangrijk is. Gezondheid is echter een complex en dynamisch begrip. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO, Constitution 1948) definieert het als volgt:

⁵ "Participatie Project Heracleus-Groen Staal", brief gedateerd 20 juli 2023. De brief is op te opvragen bij het Programmabureau Tata Steel van de provincie Noord-Holland.

“een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijke gebreken.”

Naar die Wereldgezondheidsorganisatie wordt verwezen als het gaat om normering van luchtkwaliteit. De huidige wetgeving is mede gebaseerd op de luchtkwaliteitsrichtlijnen van 2005. Daar wordt in Nederland goed aan voldaan, ook in de IJmond. De nieuwe richtlijnen uit 2021 stellen de luchtkwaliteitsrichtlijnen met een forse van een factor 2-4x naar beneden bij⁶. Het RIVM heeft geïnventariseerd⁷ wat er nodig is om e.e.a. in 2030 te realiseren. Conclusie van het RIVM⁸: *“Het is onzeker of de genoemde maatregelen voor 2030 haalbaar zijn. Zo kunnen de kosten van sommige maatregelen erg hoog zijn of kan blijken dat ze moeilijk te handhaven zijn. Ook kan een tekort aan vakmensen het moeilijk maken om maatregelen binnen 8 jaar uit te voeren.”*

Tabel 1: Luchtkwaliteitsrichtlijnen van de Wereld Gezondheidsorganisatie

Stof	Grenswaarde	Advieswaarde 2005	Nieuwe WHO-advieswaarde	Reductie
NO ₂	40 µg/m ³	40 µg/m ³	10 µg/m ³	4x
PM ₁₀	40 µg/m ³	20 µg/m ³	15 µg/m ³	2.7x
PM _{2,5}	25 µg/m ³	10 µg/m ³	5 µg/m ³	5x

Het roepen om toepassing van de nieuwe luchtkwaliteitsrichtlijnen nu is niet realistisch. Bedrijven en overheden hebben gewoon tijd nodig om dergelijke grote stappen te realiseren. Daarom is het zo goed dat een project Heracless wordt uitgevoerd en ook nog tijdig. Voor de IJmond en dus de provincie Noord-Holland is dit hét project voor “gezondheid op één”. Het is wel zaak om het proces

⁶ <https://www.schoneluchtakkoord.nl/actueel/nieuws-schone-lucht-akkoord/algemeen/nieuwe-who-advieswaarden-luchtkwaliteit/#Invoering%20Advieswaarden%20in%20Europa>

⁷ R.J.M. Maas et al. Inventarisatie van benodigde maatregelen om WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit in 2030 te realiseren RIVM-briefrapport 2022-0094, <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2022-0094.pdf>

⁸ <https://www.rivm.nl/nieuws/ingrijpende-maatregelen-nodig-om-who-advieswaarden-voor-luchtkwaliteit-in-2030>

ter realisatie te versnellen met inachtneming van de wettelijke procedures, maar zeker het proces niet nodeloos te vertragen door allerlei onnodige tussenstappen.

Als er discussie is over de IJmond en Tata Steel dan worden de discussies erg vlug verengd tot de gezondheidsrisico's van de milieuoverlast door Tata Steel, zoals de uitstoot van gevaarlijke stoffen. Dit wordt versterkt door de grote en eenzijdige aandacht die de media geven aan activistische groeperingen. Het valt de stichting op dat als de media over "iets schokkends" "schrijven, dit meteen door de politiek wordt beantwoord met concluderende uitspraken zonder nader onderzoek.

Een goed voorbeeld daarvan is het artikel in het NH Dagblad van 10 februari 2022 over het morsen van kolen- en ertsschepen die bij Tata Steel lossen en die het nodige stof tussen de pieren en in de haven zouden dumpen⁹. Conclusie: het is een groot schandaal. De vijf betrokken overheidsdiensten werden feitelijk aangeklaagd weg te kijken. Een klein anderhalf jaar later worden de bevindingen van een nader onderzoek gerapporteerd: o.a. in de nieuwsbrief van de Omgevingsdienst NZKG^{10, 11}: *"De aanleiding van het hele traject bleek een storm in een glas water."*. Echter over deze bevinding is niets in de media verschenen. (Terzijde: is dit bericht wel bij de Provinciale Staten is bekend gemaakt?) Het is meerdere manjaren werk geweest betaald door de belastingbetaler. En dat is nog daaraantoe. De toezichthouders van de 5 overheidsorganisaties werden in een kwaad daglicht gesteld, maar een excuus naar hen toe is er niet van gekomen.

Waar het misgaat in de discussie over IJmond zijn oneliners en uitspraken zonder verdere onderbouwing, zeker als het gaat om gezondheid en Tata Steel. Als stichting betogen we keer op keer dat er in die discussie gegoocheld wordt met cijfers en selectief "gewinkeld" in rapporten zonder de context te vermelden en vooral elkaar napraten zonder naar alle informatie te hebben gekeken. Ook in het nieuwste rapport van het RIVM wordt een direct verband gelegd tussen uitstoot van Tata Steel en dat als gevolg daarvan de bewoners van Wijk aan Zee gemiddeld 2,5 maand minder hebben te leven en 4% meer kans op longkanker is. Zoals eerder geschreven willen we nog niet reageren op dit rapport, maar levensverwachting is sinds de start van de stichting onze integrale "meetlat" voor gezondheid tezamen met de CBS-doodsoorzakenstatistiek.

Wat ons opvalt is dat de levensverwachting van de bewoners van de provincie Noord-Holland (met uitzondering van Amsterdammers), boven het gemiddelde van Nederland is. Medewerkers van Tata Steel die werken tussen de installaties met zorgwekkende stoffen, worden gemiddeld een jaar ouder worden dan het gemiddelde Nederlander waardoor het pensioenfonds extra voorzieningen voor dekking moet nemen.

⁹ Tata-troep geloosd in Noordzee, gemors te zien op dronebeelden: 'Dat is een crimineel milieudelict'; NH Dagblad, 10 februari 2022, https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20220210_96630494?utm_source=google&utm_medium=organic

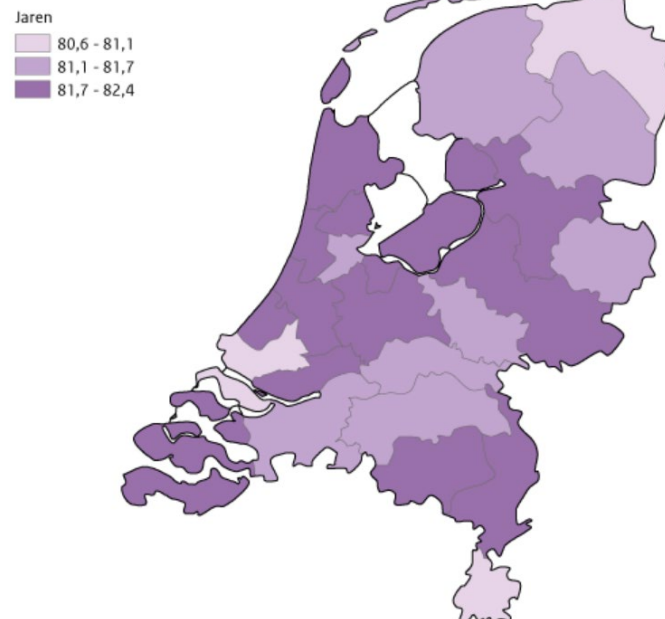
¹⁰ 'Ik schrok me kapot, dat is een milieudelict dat tot ernstige vervuiling leidt', Omgevingsdienst NZK, 1 juni 2023, <https://odnzk.nl/ik-schrok-me-kapot-dat-is-een-milieudelict-dat-tot-ernstige-vervuiling-leidt/>

¹¹ Brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal: Het aanbieden van onderzoeksrapport Ladingresiduen deel 2, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 31 mei 2023, <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-128bc71bde9caffc26f1b521d1250c49af9e5d8f/pdf>

Levensverwachting bij geboorte 2018-2021

Per GGD-regio

Bron: CBS Doodsoorzakenstatistiek, gegevens bewerkt door RIVM

Figuur 1: Levensverwachting bij geboorte (bijgewerkt d.d. 28-09-2023)¹²

Wanneer je de nieuwe Nederlandse Kankeratlas¹³ bestudeert, zie je grote verschillen tussen postcodegebieden in de IJmond. De kankeratlas gaat over een periode van 2011 tot 2020 van het aantal patiënten dat met kanker zijn gediagnostiseerd.

Vaak wordt “geroepen” dat er in de IJmond meer dan 50% meer longkankergevallen zijn dan het gemiddelde in Nederland. Men durft zelfs te spreken van een “longkanker epidemie”. Wie echter kankeratlas goed bestudeert en analyseert, kan niet meer tot die conclusie komen. De 50% komt nl. alleen voor in één postcode nl. 1941. In naastliggende postcodes is echter een geheel ander beeld. Een opmerkelijk resultaat is dat de Nederlandse Kankeratlas aangeeft aan dat in Wijk aan Zee de incidentie van longkanker 1% onder het gemiddelde ligt van Nederland. (Opmerking: er is een tegenstelling met het nieuwste RIVM-rapport dat 4% meer kans op longkanker in Wijk aan Zee concludeert. Dit is zo’n onduidelijkheid waar we graag met het RIVM over in gesprek gaan.)

In Tabel 3 is een overzicht gemaakt met enige getallen over longkanker dat uit deze kankeratlas te halen is. In het land op andere plaatsen buiten de IJmond kun je ook hoge incidentie getallen vinden. In het algemeen wordt dat geweten aan roken. KWF schrijft daarover: “Veel mensen denken dat roken vooral longkanker veroorzaakt. Het klopt dat roken véél meer kans geeft op longkanker. 86% van iedereen met longkanker krijgt dit door roken.”¹⁴ Er is een correlatie tussen incidentie van

¹² VZInfo Levensverwachting | Regionaal | Bij geboorte;

<https://www.vzinfo.nl/levensverwachting/regionaal/bij-geboorte>

¹³ IKNL Integraal Kankercentrum Nederland, <https://kankeratlas.iknl.nl/>.

¹⁴ KWF Gevolgen van roken; <https://www.kwf.nl/kanker-voorkomen/stoppen-met-roken/gevolgen-van-roken#:~:text=Het%20klopt%20dat%20roken%20v%C3%A9%C3%A9l,hart%2D%20en%20vaatziektes%20en%20longziektes.>

longkanker en roken. Wanneer het percentage rokers boven de 20% ligt, wordt er aanmerkelijk meer longkanker wordt gediagnosticeerd. Tabel 3 illustreert dat.

Tabel 2 Incidentie voor longkanker (bron: Nationale Kankeratlas¹³) ter vergelijking met percentage rokers

	Wijk	Postcode		Longkanker						Percentage Rokers	
				Alle personen		Mannen		Vrouwen		Alle cijfers	
Beverwijk	Koningstraat	1941		53%	bvz	18%	bvz	71%	bvz		24%
Beverwijk	Creutsberglaan	1943		2%	owz	17%	ovz	25%	bvz		14%
Velsen Noord		1951		24%	bvz	18%	bvz	17%	bvz		23%
Beverwijk	Wijk aan Zee	1949		1%	owz	11%	owz	17%	bwz		18%
IJmuiden	Velseroord	1971		37%	bvz	22%	bvz	38%	bvz		21%
Driehuis		1985		25%	ovz	19%	ovz	15%	ovz		10%
Velsen Zuid		1981		7%	ovz	6%	owz	0%	gelijk		10%
Lelystad	Botter I	8232		52%	bvz	19%	bvz	78%	bvz		22%
Tilburg	Groenewoud	5022		89%	bvz	62%	bvz	87%	bvz		24%
Wierum		9141		50%	bvz	49%	bvz	9%	owz		25%
bvz		Diagnoses boven het gemiddelde van Nederland en er is voldoende zekerheid dat dit gebied daadwerkelijk afwijkt									
bwz		Diagnoses boven het gemiddelde van Nederland en er is weinig zekerheid dat dit gebied daadwerkelijk afwijkt									
ovz		Diagnoses onder het gemiddelde van Nederland en er is voldoende zekerheid dat dit gebied daadwerkelijk afwijkt									
owz		Diagnoses onder het gemiddelde van Nederland en er is weinig zekerheid dat dit gebied daadwerkelijk afwijkt									

We komen terug op de vraag: wat is gezondheid? De definitie van de WHO is veel breder dan alleen gebreken en ziekten, waar nu alleen onderzoek naar is gedaan. Psychische en maatschappelijke factoren speelt een grote rol. Wanneer we naar de cijfers kijken die het RIVM publiceert dan is het buitenmilieu voor 3,5% verantwoordelijk de ziektelast. Gezien de luchtkwaliteit en de emissies van zorgwekkende stoffen zal dat getal in de IJmond iets hoger liggen, geschat 10%.

De bepalende factoren voor ziektelast, wordt voor het overige deel 50% bepaald door de genen en 50% door levensstijl. Levensstijl wordt bepaald door de sociaaleconomische leefomgeving. Dit is ook wat de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli), de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) recent nog aangeven in hun rapport "Elke regio telt!"¹⁵ : waar mensen wonen, waar de sociale economische leefomstandigheden minder zijn, is de levensverwachting voor deze mensen ook minder. Dus als we complete informatie willen hebben over de invloed van Tata Steel op de gezondheid van de regio dan moeten ook onderzoeken de invloed van psychische, sociaaleconomische en maatschappelijke factoren. Voor het belang van sociaaleconomische factoren op de gezondheid in een regio zijn voorbeelden ten over.

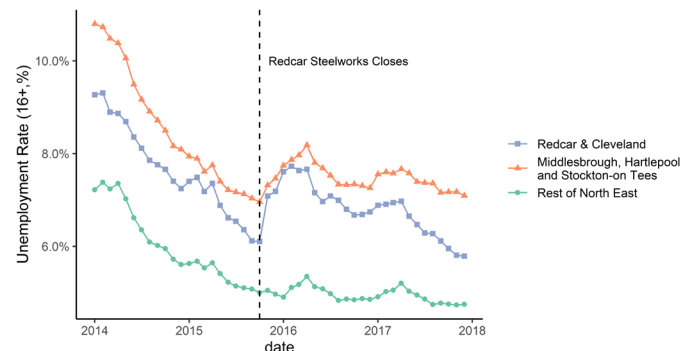
Een eerste voorbeeld is de teloorgang van de staal- en kolenindustrie in het Midwesten van Amerika. De sluiting van fabrieken en mijnen heeft geleid tot een verlies van banen en een afname van de economische activiteit in de regio. Dit heeft op zijn beurt geleid tot een afname van de bevolking en een toename van de armoede in de regio. Deze situatie werd opgepakt door toenmalige Republikeins presidentskandidaat Trump en heeft hem veel stemmen opgeleverd. Evenwel zijn speciale aandacht en zijn presidentschap heeft niet tot substantiële sociaaleconomische verbeteringen geleid.

Een recenter staalvoorbeeld is de sluiting van de Redcar-staalfabriek in het noordoosten van Engeland. De sluiting van de Redcar-staalfabriek in 2015 had uiteraard aanzienlijke werkgelegenheidseffecten: verlies van 2200 directe in de staalindustrie en vele andere de

¹⁵ "Elke regio telt! Een nieuwe aanpak van verschillen tussen regio's; Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli), de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB); maart 2023 ISBN 978-90-77323; <https://www.rli.nl/publicaties/2023/advies/elke-regio-telt>; https://www.rli.nl/sites/default/files/rli_elke_regio_telt_nieuw_hr_def.pdf.

aanverwante sectoren. De Britse overheid was genoodzaakt tot pakket van £ 80 miljoen ter ondersteuning van de lokale economie. Toch bleef de werkloosheid hoog in de regio¹⁶.

Figuur 2: Ontwikkeling werkgelegenheid in de regio van Redcar staalfabriek

Dichterbij, in Limburg zijn na meer dan 50 jaar nog steeds de gevolgen te zien van het sluiten van de mijnen. Zuid-Limburg is een krimpregio geworden met hoge werkloosheid en veel (drugs)criminaliteit. RTL Nieuws doet onderzoek en meldt: “Gemeenten in Zuid-Limburg lopen het grootste risico om in de greep van de georganiseerde misdaad te komen.”¹⁷ Dit heeft zo ook zijn effect op de levensverwachting. Het RIVM meldt: “In regio Hollands-Midden is de levensverwachting het hoogst en in de regio Zuid-Limburg het laagst.”¹⁸(zie Tabel 2).

Tabel 3: Tabel Levensverwachting bij geboorte 2018-2021 (d.d. 28.09.2023)¹⁹

GGD Regio	Mannen	Vrouwen	Totaal
Nederland	80,0 jaar	83,2 jaar	81,6 jaar
Kennemerland	80,4 jaar	83,3 jaar	81,9 jaar
Amsterdam	79,6 jaar	83,5 jaar	81,5 jaar
Zuid-Limburg	78,8 jaar	82,3 jaar	80.6 jaar

Een onbekender voorbeeld is Grimsby. Grimsby is een plaatsje aan de oostkust van Engeland. Het was 40 jaar geleden de grootste visserijhaven in de wereld en dat spreekt aan in de IJmond. Door het dichtslibben van de haven is deze activiteit verdwenen. Daar is de Brexit nog eens overheen gekomen waardoor de sociaaleconomisch leefomstandigheden in dit plaatsje achteruit zijn gehold. In de laatste 10 jaar zijn de gezonde levensjaren van vrouwen met 5 jaar teruggegaan en voor mannen met 9 jaar. Wij hopen dat u het verschil opmerkt. Waar het in het nieuwe rapport van het RIVM over een paar maanden gaat, gaat het hier over vele jaren.

Als Tata Steel zou verdwijnen in de IJmond, terwijl er tegelijkertijd een kaalslag plaats vindt in de visserij en het CBS nog eens voorspelt voor 2024 dat er 1,5% banen verdwijnen in Noord-Holland, hoef je geen profeet te zijn om te voorspellen dat dit dramatische gevolgen zal hebben niet alleen de

¹⁶ Eduin Latimer: 3 lessons from Redcar Steelworks. The closure of a steelworks in Northern England has left a long mark on the local area; <https://evidently.substack.com/p/3-lessons-from-redcar-steelworks>

¹⁷ Jasper Bunschoek en Koen Voskuil, RTL Nieuws, 8 december 2022, <https://www.rtlnieuws.nl/onderzoek/artikel/5350780/onderwereldkaart-kwetsbaar-gemeenten-criminaliteit-georganiseerde-misdaad>

¹⁸ Levensverwachting | Regionaal | Bij geboorte: <https://www.vzinfo.nl/levensverwachting/regionaal/bij-geboorte>

¹⁹ <https://www.vzinfo.nl/levensverwachting/regionaal/bij-geboorte>

werkgelegenheid maar juist voor de gezondheid vanwege de sterk verslechterde sociaaleconomische leefomstandigheden. Zoiets beïnvloedt de levensverwachting negatief met jaren zoals de voorbeelden elders leren.

Activistische groepen willen het aspect van sociaaleconomische factoren niet meenemen in hun kijk op gezondheid. Als je gezondheid op één wil plaatsten, is dat wel raar en eenzijdig. Het betekent eenvoudig dat ze een andere agenda hebben. Deze activistische groepen vormen een heel klein deel van de 160.000 omwonenden en willen eigenlijk gewoon uit eigen belang Tata Steel uit de IJmond hebben. En wat voor dramatische gevolgen dat kan hebben voor de inwoners van de IJmond wordt gewoon ontkent.

High Tech Campus IJmond

De regio IJmond in Nederland heeft een lange geschiedenis in de maakindustrie met veel MKB-bedrijven. De transitie bij Tata Steel door gebruik te maken van waterstof in het productieproces biedt nieuwe kansen en mogelijkheden om de IJmond te transformeren in een knooppunt voor innovatie en technologische ontwikkeling. Waterstof is een sleuteltechnologie in de overgang naar schone energie. Er is echter nog veel te doen om ook daadwerkelijk grootschalig waterstof gebruik te realiseren. De introductie van waterstof vraagt om nieuwe kennis en opleidingsmogelijkheden. Het biedt ook kansen voor nieuwe bedrijvigheid. Daartoe zou een High Tech Campus in de IJmond als een centrum voor onderzoek en ontwikkeling van waterstof- en energietechnologie kunnen fungeren als een aanjager voor een groene en duurzame ontwikkeling van de gehele IJmond.

- Het MKB speelt een cruciale rol in de economie van de IJmond. Een High Tech Campus IJmond kan MKB-bedrijven toegang bieden tot geavanceerde technologieën, onderzoek infrastructuur en gespecialiseerd personeel. Dit kan leiden tot nieuwe innovatieve samenwerkingsverbanden en de groei van de lokale economie stimuleren.
- Een High Tech Campus biedt uitgebreide mogelijkheden voor HBO- en MBO-instellingen om hun opleidingsprogramma's af te stemmen op de behoeften van de industrie. Door nauwe samenwerking met bedrijven in de IJmond kunnen studenten praktijkgerichte ervaring opdoen en zijn ze goed voorbereid op de arbeidsmarkt.
- Techport is al een bestaand en goed werkend samenwerkingsverband tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid in de IJmond. Het heeft al een sterke positie in het faciliteren van technisch onderwijs en het aantrekken van talent naar de regio. Techport zou de basis kunnen zijn om een High Tech Campus IJmond te starten waarmee Techport zichzelf verder kan uitbouwen en versterken als een bron van technologische expertise en innovatie.

We achten de ontwikkeling van een High Tech Campus IJmond als veelbelovend, evenwel de meerwaarde ook aangetoond worden en voor succes moeten dubbelingen met andere initiatieven worden vermeden. Het oprichten en onderhouden van een High Tech Campus vereist aanzienlijke financiële investeringen. Deze kunnen worden gewaarborgd door publieke en private financiering, waaronder bijdragen van de overheid en bedrijven in de regio, evenals Europese subsidies gericht op technologische innovatie en duurzaamheid.

De Stichting IJmond IJzersterk is in contact met een groot ingenieursbureau voor een haalbaarheidsstudie. Daartoe zoeken we steun en financiële middelen van de Provincie Noord-Holland en de IJmond gemeenten om zo'n haalbaarheidsstudie te kunnen uitvoeren.

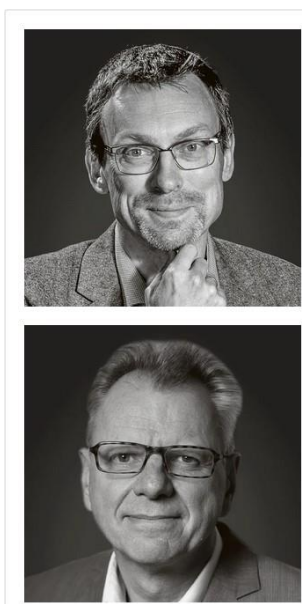

Wat de Stichting IJmond IJzersterk betreft is het juist nu de tijd om de regio transformeren in een centrum voor innovatie en duurzaamheid, waarbij het onderwijs en het MKB worden versterkt. Dit zou niet alleen positief bijdragen aan de economie in de IJmond maar uitstralen naar Noord-Holland. We hopen dat de haalbaarheidsstudie ons daar voldoende handvatten voor bieden en ook enthousiaste participatie van het lokale bedrijven en onderwijsinstellingen.

9-10-23

Tata-rapport van RIVM zaait onnodig onrust

Volksgezondheid Door conclusies uit gezondheidsdata uit te vergroten lijken risico's groter dan ze zijn, schrijven [Ira Helsloot](#) en [Friso de Zeeuw](#). Context relateert.

***Ira Helsloot** is hoogleraar besturen van veiligheid (Radboud Universiteit Nijmegen). **Friso de Zeeuw** is voorzitter van het Economisch Forum 'Holland boven Amsterdam' en em. hoogleraar gebiedsontwikkeling (TU Delft).*

Vorige maand verscheen het langverwachte [rapport van het RIVM](#) over de gezondheidsschade die Tata in de omgeving veroorzaakt. Rode draad in het rapport en de daarop [volgende publiciteit](#): omwonenden van Tata Steel hebben een lagere levensverwachting en een grotere kans op longkanker.

Wij menen dat dat deze conclusies uit hun verband zijn gerukt. Daardoor leiden ze tot onnodige ongerustheid en een overtrokken negatief beeld van de regio IJmond als leefomgeving van Tata. Ook komt het staalbedrijf onterecht in een kwaad daglicht te staan. Het RIVM heeft daar zelf hard aan meegewerkt door de geïsoleerde presentatie van de onderzoeksresultaten.

Dat luchtverontreiniging slecht is voor de gezondheid staat buiten kijf. Het gaat hier met name over fijnstof en stikstofdioxide. Daarom geldt (internationale) normering en worden al sinds de jaren tachtig in heel Europa verbeterprogramma's uitgevoerd, zo ook voor Tata. Het resultaat is dat heel Nederland, dus ook de IJmond, voldoet aan de Europese normen. Die normen zijn gebaseerd op uitgebreide risicoanalyses. De strenge norm voor deze stoffen houdt al 35 jaar in dat het risico één sterfgeval op 1 miljoen mensen mag zijn.

Veel grote Nederlandse steden hebben meer last van luchtverontreiniging dan de omgeving van Tata Steel. Zo is de concentratie van fijnstof en stikstofdioxide in de binnenstad van Rotterdam [het dubbele](#) van die in de IJmond. Tata is verantwoordelijk voor ongeveer een kwart van de bijdrage in IJmond. Dus de concentratie in Rotterdam is het achtvoudige van de bijdrage van Tata in de IJmond.

Longkanker

De bewering van het RIVM dat een inwoner van Wijk aan Zee (2.200 inwoners) 4 procent meer risico op longkanker loopt als gevolg van de uitstoot van Tata vergt ook context. Het klinkt namelijk dramatisch, maar als we dat projecteren op het totaal aantal nieuwe longkankergevallen in Nederland in verhouding totale bevolking, resulteert dat in een vergroot risico in Wijk aan Zee van minder dan een duizendste extra longkankergeval per jaar. Dat risico is sowieso in steden aanzienlijk groter. Daarbij blijft het goed te beseffen dat roken de grootste oorzaak van longkanker vormt (in zo'n 85 procent van de gevallen).

De levensverwachting van inwoners van Wijk aan Zee is volgens het RIVM 2,5 maand korter als gevolg van de uitstoot van Tata. In het iets verder weg van het Tata-complex gelegen Heemskerk (39.000 inwoners) zou de levensverwachting nog een halve maand korter zijn. Ook deze cijfers krijgen pas betekenis als je ze vergelijkt met situaties elders in het land. Landelijk gezien scoort [de levensverwachting in de IJmond](#) gemiddeld. In de grote steden, grote delen van Brabant en het noorden des lands leef je door de bank genomen korter, aldus het RIVM en het CBS.

Het lijkt opmerkelijk dat de ongeveer negenduizend werknemers van Tata juist [2,5 jaar langer dan gemiddeld leven](#). Dat levert immers een stevige discrepantie op met de onderzoeksresultaten van het RIVM. Levensverwachting is de resultante van verschillende factoren, van kansen en risico's. Het hebben van werk speelt daarin de belangrijkste rol: de levensverwachting van mensen met werk is 14 gezonde levensjaren langer dan mensen zonder werk. Dan zijn pas stevige aantallen. Het laat zich raden wat sluiting van Tata voor consequenties zou hebben.

Altijd risico's

Tegenwoordig kunnen we ook kijken naar het algemeen welbevinden van mensen, met behulp van bijvoorbeeld de brede welvaartsindicator. [Uitgebreid onderzoek van Rabo Research met](#)

[de Universiteit Utrecht](#) laat zien dat IJmond een gemiddelde brede welvaart kent. De Amsterdamse regio en het grootste deel van Zuid-Holland scoren lager.

Door risico's enorm uit te vergroten en de context weg te laten, wekt het RIVM-rapport de suggestie dat Tata in zijn eentje moet zorgen voor een risicoloze omgeving en dat nalaat. Leven en de daarvoor noodzakelijke (economische) activiteiten zullen echter altijd risico's met zich meebrengen. Het is nooit óf gezondheid óf economie, maar altijd een weging van verschillende factoren. Deze maatschappelijke discussie moeten we voeren, voordat we zomaar om strengere regelgeving voor Tata vragen, bovenop de geldende Europese regelgeving. Dat is ook van belang voor de vraag hoe wij in dit land met de industriële bedrijvigheid en haar omgeving in de toekomst denken om te omgaan.

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13181
Extern Zaak ID	2047428
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 oktober 2023
Agendapunt	12.a
Titel	Economie/Energie/Mobiliteit: Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023 (C-agenda Bestuur –leidend– en Leefomgeving 16-10-2023 en Ruimte 09-10-2023)
Organisatieonderdeel	BEL/B&S

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	16 oktober 2023

Toelichting

Gedeputeerde Staten stellen de Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023 met een subsidieplafond en openstelling vanaf 2023 vast. Met deze regeling kunnen bedrijven, kennisinstellingen en organisaties die een subsidie hebben ontvangen van eerdergenoemde Europese programma's een extra financiële bijdrage krijgen voor de uitvoering van projecten die bijdragen aan Noord-Holland.

Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van, nr., tot vaststelling van de Uitvoeringsregeling subsidie Cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Gelet op artikel 2 van de Algemene subsidieverordening Noord-Holland 2011;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten het belangrijk vinden dat ondernemingen en instellingen toegang hebben tot en gebruik maken van Europese subsidies;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten in het kader van rechtvaardiging van de staatssteun, de volgende steunmaatregelen van toepassing achten:

Verordening (EU) Nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU, L187) (Algemene groepsvrijstellingsverordening)

Verordening (EU) nr. 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU L327/71) (Landbouwwijstellersverordening)

Verordening (EG) Nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (PbEU, L 352) (De-minimisverordening)

Besluiten vast te stellen:

Uitvoeringsregeling subsidie Cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023

Artikel 1

1. Subsidie kan worden verstrekt voor activiteiten waarvoor een projectsubsidie is verleend op grond van één van de volgende Europese programma's:

- a. Kansen voor West 3;
- b. INTERREG North Sea Region;
- c. INTERREG North-West Europe; of
- d. Just Transition Fund-IJmond.

2. De activiteiten worden uitgevoerd in Noord-Holland of komen ten goede aan de provincie Noord-Holland.

Artikel 2

Een aanvraag om subsidie bevat ten minste:

- a. de aanvraag van de projectsubsidie in het kader van de in artikel 1 genoemde Europese programma's;
- b. een begroting van de kosten van de activiteit;
- c. een financieringsplan van de kosten van de activiteit; en
- d. een inhoudelijke beschrijving van de activiteit.

Artikel 3

1. Een aanvraag om subsidie is tijdig ingediend indien de aanvraag in de periode van 3 oktober 2023 vanaf 9:00 uur tot en met 22 december 2026 voor 17:00 uur is ontvangen.
2. Een aanvraag die buiten de in het eerste lid genoemde periode wordt ontvangen, wordt geweigerd.
3. Gedeputeerde Staten beslissen binnen 26 weken na ontvangst van de aanvraag om subsidie.

Artikel 4

Het subsidieplafond gedurende de looptijd van deze uitvoeringsregeling bedraagt € 2.623.000,-

Artikel 5

1. Aanvragen om subsidie worden behandeld op volgorde van ontvangst.
2. Wanneer een aanvrager op grond van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht de gelegenheid heeft gehad de aanvraag aan te vullen, geldt als datum van ontvangst van de aanvraag, de datum waarop de aanvraag is aangevuld.
3. Indien meerdere aanvragen op dezelfde dag worden ontvangen en door honorering van deze aanvragen het subsidieplafond wordt overschreden, wordt de aanvraag met de laagste projectkosten als eerste in behandeling genomen.
4. Indien toepassing van het vorige lid ertoe leidt dat aanvragen gelijk eindigen, wordt rangschikking van die aanvragen bepaald door loting.

Artikel 6

Subsidie wordt geweigerd indien:

- a. de activiteit financieel niet haalbaar is;
- b. er geen projectsubsidie in het kader van de in artikel 1 genoemde Europese programma's wordt verkregen;
- c. de uitvoering van de activiteit is gestart voordat de aanvraag is ontvangen;
- d. de aanvrager een onderneming is die in moeilijkheden verkeert als bedoeld in paragraaf 2.2 van de Communautaire richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden (PbEU, 2014/C 249/01);
- e. tegen de aanvrager een terugvorderingsbevel is gegeven omdat eerdere steun onrechtmatig en onverenigbaar is verklaard met de interne markt.
- f. de activiteit naar het oordeel van Gedeputeerde Staten niet met een substantiële bovenregionale impact bijdraagt aan één van de volgende opgaven uit het vigerende beleid van de Provincie Noord-Holland:
 - 1°. woningbouw;
 - 2°. stikstof;
 - 3°. energietransitie;

- 4°. mobiliteit;
- 5°. circulaire economie; of
- 6°. arbeidsmarkt en onderwijs.

Artikel 7

1. De subsidie bedraagt 15 % van de kosten die op basis van de in artikel 1 van deze uitvoeringsregeling genoemde programma's subsidiabel zijn met een maximum van € 100.000,-.
2. Indien toepassing van het eerste lid zou leiden tot het overtreden van het verbod op het geven van staatssteun in de zin van artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dan wordt de subsidie geweigerd of wordt het subsidiebedrag in afwijking van het eerste lid zodanig vastgesteld dat het totaal van alle subsidies voor de activiteit niet hoger is dan het bedrag dat op grond van de van toepassing zijnde vrijstellingsverordeningen van de Europese Commissie verstrekt mag worden.
3. Gedeputeerde Staten verstrekken geen subsidies van minder dan € 5.000,-.
4. Bij subsidies van minder dan € 10.000,- wordt volstaan met subsidievaststelling zonder voorafgaande subsidieverlening.

Artikel 8

In de beschikking tot subsidieverlening kunnen aan de subsidieontvanger verplichtingen worden opgelegd.

Artikel 9

1. Een aanvraag tot vaststelling wordt ingediend binnen 13 weken na voltooiing van de activiteit.
2. Indien de subsidieontvanger een gemeente, of een openbaar lichaam dat is ingesteld op grond van hoofdstuk I, II of IV van de Wet gemeenschappelijke regelingen is, wordt de aanvraag tot vaststelling van de subsidie ingediend uiterlijk 1 augustus van het jaar volgend op het jaar waarin de activiteit is voltooid.
3. Gedeputeerde Staten stellen voor de aanvraag tot vaststelling een formulier beschikbaar op www.noord-holland.nl/Loket/Subsidies.
4. Gedeputeerde Staten beslissen binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag tot vaststelling van de subsidie.

Artikel 10

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het provinciaal blad waarin zij wordt geplaatst.
2. Deze regeling vervalt met ingang van 1 januari 2027.
3. Deze regeling wordt aangehaald als Cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023.

Haarlem, 2023*.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

A.Th.H. van Dijk, voorzitter.

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

T.E. van de Ven

BEL/BS

Telefoonnummer +31235143530

Tessel.van.de.ven@noord-holland.nl

1 | 2

**Betreft: Besluit Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering
Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-
Holland 2023**

– 6 SEP. 2023

Kenmerk

2047428/2047434

Geachte leden,

Uw kenmerk

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Vaststelling Uitvoeringsregeling Provinciale cofinanciering Europese
projecten.

Inleiding

Onlangs hebben wij de Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023 vastgesteld. Sinds 2007 stimuleert Noord-Holland met provinciale cofinanciering Noord-Hollandse partijen om gebruik te maken van Europese fondsen ter stimulering van innovaties en verduurzaming. Deze subsidieregeling liep af in 2020, waarna de reserve cofinanciering Europese projecten was uitgeput. Bij de vaststelling van de begroting 2023 hebben Provinciale Staten in het Addendum begroting 2023 besloten om geld vrij te maken voor een nieuwe uitvoeringsregeling cofinanciering Europese projecten. Met de vaststelling van de Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023 geven wij uitvoering aan dit besluit.

Toelichting

Noord-Holland heeft een sturende rol bij de uitvoering van EFRO-subsidies en is daarom actief betrokken bij de programma's Kansen voor West III (KvW3)¹ en Interreg². Met deze EU-subsidies wordt mede uitvoering gegeven aan provinciale beleidsdoelen zoals energietransitie, circulaire economie, slimme en duurzame mobiliteit en MKB-innovatie. Vanaf deze EU-programmaperiode (2021-2027) is de provincie ook betrokken bij de uitvoering van het nieuwe EU-programma Just Transition Fund-IJmond (JTF)³ dat regionale clusters ondersteunt bij de transitie naar een duurzame economie en arbeidsmarkt. De EU financiert voor EFRO-projecten echter maximaal 40% van het totale projectbudget en voor JTF-projecten maximaal 50%. Provinciale

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

¹ <https://kvw3.kansenvoorwest.nl/>

² <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/interreg>

³ <https://www.odijmond.nl/projecten/just-transition-fund-ijmond/>

cofinanciering is daarom een belangrijke stimulans voor partijen om projectaanvragen in te dienen wanneer zij op eigen kracht niet volledig aan de 50-60% cofinancieringseis van de EU kunnen voldoen. Het subsidieplafond voor deze regeling bedraagt 2.623.000 euro. Partijen kunnen 15% van de subsidiabele kosten met een maximum van 100.000 euro ontvangen.

Tot slot

Met deze regeling vergroten we het rendement van de reguliere middelen in EFRO en JTF en daarmee investeringen in duurzame projecten. Tussentijds zal u geïnformeerd worden over de voortgang van deze uitvoeringsregeling.

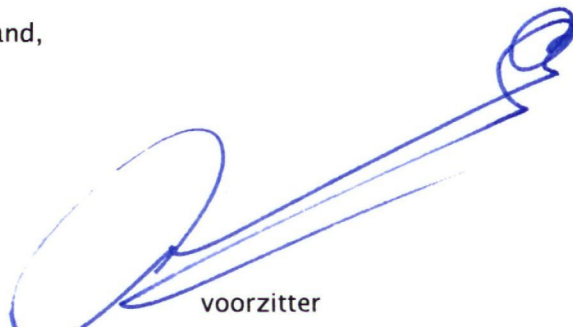
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage:

Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland 2023

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer	13379
Extern Zaak ID	2114054
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 oktober 2023
Agendapunt	12.b
Titel	Energie: Update dashboard energietransitie (C-agenda Leefomgeving 16-10-2023)
Organisatieonderdeel	BEL/O&I

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	16 oktober 2023

Toelichting

Het Dashboard Energietransitie geeft een overzicht van de status van de energietransitie in Noord-Holland. Het dashboard geeft informatie over de onderwerpen energieverbruik, CO₂-uitstoot en hernieuwbare opwek, uitgesplitst naar deelthema's (bv. gebouwde omgeving, mobiliteit, etc.) en energieregio's. Het Dashboard wordt jaarlijks in de zomer geactualiseerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van decentrale data in de Regionale Klimaatmonitor (<https://klimaatmonitor.databank.nl/>).

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

P. Friedel

BEL/OI

Telefoonnummer +31235143479

paul.friedel@noord-holland.nl

1 | 3

Verzenddatum

27 SEP. 2023

Kenmerk

2114054/2114068

Uw kenmerk

Betreft: Update dashboard energietransitie

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Update dashboard energietransitie

Inleiding

Graag informeren wij u over "de update 2023 van het Dashboard
Energietransitie in Noord-Holland", die wij hebben vastgesteld.

Via deze link komt u op het dashboard: <https://energietransitie-nh.incijfers.nl/>

Het Dashboard Energietransitie geeft een overzicht van de energietransitie in Noord-Holland. Het is een van de instrumenten die voortkomt uit het provinciale Actieprogramma Klimaat. Het dashboard geeft informatie over de onderwerpen energieverbruik, CO₂-uitstoot en hernieuwbare opwek, uitgesplitst naar deelthema's en energieregio's. Sinds de eerste editie van 2020 wordt het dashboard jaarlijks in de zomer geactualiseerd. Hiermee is een eenduidige cijfermatige referentie beschikbaar als basis voor het klimaatbeleid.

Voor het dashboard wordt gebruik gemaakt van de decentrale data in de Regionale Klimaatmonitor (<https://klimaatmonitor.databank.nl>). De cijfers zijn bijgewerkt tot en met het jaar 2021. De effecten van de oorlog in Oekraïne (2022) zijn dus nog niet zichtbaar in de data.

De hoofdconclusie van het Dashboard Energietransitie is:
Het energieverbruik door inwoners en bedrijven is stabiel gebleven in de afgelopen jaren. De hoeveelheid hernieuwbare energieproductie is in de afgelopen jaren echter significant gestegen. Hierdoor daalt de CO₂-uitstoot in Noord-Holland.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Samenhang met gerelateerde informatieproducten

De ontwikkelingen met betrekking tot de klimaatafspraken en energietransitie in Noord-Holland worden naast het dashboard energietransitie op meerdere manieren inzichtelijk gemaakt.

In de **RES-monitor** wordt jaarlijks een update gegeven van de uitvoering van de Regionale Energiestrategieën. De focus ligt hierbij op de ruimtelijke inpassing de opwek van zonne- en windstroom, inclusief de bestuurlijke voortgang en planningsfase van de individuele projecten. Deze monitor wordt ondersteund door de **RES-viewer**, een online kaart waarop de ambities en voortgang inzichtelijk gemaakt worden.

De **Brede Basismonitor** geeft inzicht in de 'brede welvaart' in de provincie. Dit gebeurt aan de hand van een brede set aan indicatoren. De basismonitor gebruikt op het onderdeel energie en CO2 dezelfde cijfers als het dashboard energietransitie. Het dashboard geeft een nadere uitwerking van de cijfers uit de basismonitor, terwijl de basismonitor een bredere context biedt bij de energie-cijfers uit het dashboard.

Verbetering energiegegevens

De actualiteit, kwaliteit en beschikbaarheid van energiedata is nog steeds in ontwikkeling. Onder de paraplu van het landelijke samenwerkingsprogramma Verbetering Informatievoorziening Energietransitie (VIVET), wordt met de andere deelnemende partijen (o.a. CBS, Kadaster, PBL, RWS, RVO) aan verbetering gewerkt.

Trends en conclusies per deelonderwerp

Het **energieverbruik** in de provincie Noord-Holland is in 2021 ten opzichte van 2020 licht gestegen, na een lichte daling van 2019 op 2020. Het effect van corona op het verbruik is daarmee tenietgedaan. Ook op middellange termijn is er geen dalende trend in het energieverbruik te herkennen. Zo was het energieverbruik in 2015 al lager dan de huidige waarde. Hierbij moet echter wel worden aangetekend dat er in het afgelopen decennium een groei is geweest in de economische activiteit en het aantal inwoners in Noord-Holland. De effecten van de oorlog in Oekraïne (2022) zijn nog niet zichtbaar.

De **CO2-uitstoot** is vanaf 2015 gestaag gedaald; in totaal met bijna 18%. Deze daling houdt gelijke tred met de stijging van de hoeveelheid geproduceerde **hernieuwbare energie**. De oplevering van het Prinses Ariane windpark in de Wieringermeer is daarbij een factor van betekenis, evenals de toegenomen productie uit PV-panelen op daken. Er is wel een kleine opleving in de uitstoot die is toe te schrijven aan de lichte stijging van het energieverbruik zoals hierboven beschreven.

De langjarige daling in het gasverbruik per **woning** zet door.

In de **utiliteit** neemt het energieverbruik in alle deelsectoren af, uitgezonderd de **IT-sector**. In de IT-sector is sinds 2017 een stijging in de energievraag waar te nemen, die o.a. samenhangt met de bouw van datacenters. Tegelijkertijd zorgen datacenters ook voor een flinke potentie aan lage-temperatuur restwarmte.

De energievraag van de **mobiliteit** is significant afgenomen in 2020 en 2021. Dit is het gevolg van corona. De landelijke trends suggereren dat de mobiliteits-sector weer terug zal keren naar het niveau van voor de coronacrisis. Zie hiervoor het CBS: <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/welvaart-in-coronatijd/mobiliteit>. Binnen het regionale **OV** blijft de inzet van *zero emission* voertuigen in de vervoerconcessies groeien. Dit is terug te zien in een scherp dalende CO2-uitstoot van deze deelsector.

In de **industrie** blijft het gasverbruik in de buurt van het langjarige gemiddelde, terwijl het elektriciteitsverbruik langzaam groeit in de laatste vijf jaar. Dit lijkt een teken van toenemende elektrificatie van de industrie.

In de **land- en tuinbouwsector** is er een daling te zien van de energievraag voor met name elektriciteit. Nadere details met betrekking tot de tuinbouwsector zijn te vinden in de gezamenlijke *glasmonitor* van de provincies Noord- en Zuid-Holland.

Kritieke randvoorwaarden voor het slagen van de energietransitie zijn de benodigde aanpassingen in ons **energienetwerk** en het beschikbaar zijn van voldoende kennis en arbeidskrachten vooral in de techniek en technologie, maar ook ruimtelijk-planologisch. De congestie in het Noord-Hollandse energienetwerk is blijvend hoog. In de *Taskforce Infrastructuur* werkt de provincie samen met gemeenten en de netbeheerders Liander en Tennet om het elektriciteitsnetwerk zo snel mogelijk uit te breiden. De krapte in de **arbeidsmarkt** is onverminderd hoog.

Tot slot

Na het zomerreces van 2024 zullen wij u een nieuwe update van het Dashboard Energietransitie aanbieden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Provincie Noord-Holland

Commissie Leefomgeving

Dossiernummer 13404
Extern Zaak ID 2045804
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 16 oktober 2023
Agendapunt 12.c
Titel Energie/Ruimte: Ontheffing windmolens forteiland Pampus (C-agenda's Leefomgeving 16-10-2023 en Ruimte 20-11-2023)
Organisatieonderdeel BEL/RO

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	16 oktober 2023

Toelichting

De gemeente heeft een ontheffingsverzoek ingediend voor de plaatsing van 2 windturbines op forteiland Pampus. Gedeputeerde Staten besluiten de gevraagde ontheffing te verlenen.

Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland
Houtplein 33
2012 DE HAARLEM

Behandeld door
Dhr. Warmenhoven
06 44059786
a.warmenhoven@gooismeren.nl

Onderwerp Omgevingsverordening – Ontheffingsverzoek
voor het bouwen van 2 windmolens op forteiland Pampus

Datum 4-juli 2023
Uw kenmerk
Zaaksysteem: 371352
Pagina 1 van 8

Geacht College,

Op 21 april 2023 ontvingen wij van de Stichting Forteiland Pampus (hierna: de Stichting) een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het realiseren van twee kleinschalige windmolens op Forteiland Pampus (hierna: Forteiland). De Stichting is voornemens om het forteiland te transformeren naar een duurzaam, zelfvoorzienend eiland, inclusief aanleghaven en bijgebouwen. Belangrijke onderdelen van deze transformatie zijn het nieuwe circulaire entreegebouw en een duurzaam energiesysteem. Binnen dat duurzame energiesysteem worden onder andere deze twee windmolens gerealiseerd. Het voorliggende verzoek heeft uitsluitend betrekking op dit plan.

Voor de oprichting vereiste toestemmingen

De aanvraag om omgevingsvergunning is in strijd met het geldende bestemmingsplan 'Landelijk gebied', vastgesteld 19 juni 2014. De volgende samenhangende vergunningen en/of toestemmingen zijn nodig om het plan alsnog planologisch mogelijk te maken:

1. Een buitenplans afwijking van het bestemmingsplan (art. 2.12, lid 1, sub a onder 3., Wabo) Forteiland Pampus heeft de bestemming 'Cultuur en ontspanning, met de functieaanduiding 'museum'. Binnen deze bestemming mag de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde maximaal 2,5 meter bedragen. De windmolens hebben een masthoogte van 15 meter. Om deze afwijking toe te kunnen passen, heeft de gemeenteraad op 5 juli een ontwerp verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) afgegeven. windmolens
2. Een ontheffing als bedoeld in artikel 4.1a van de Wet ruimtelijke ordening. Met deze brief verzoeken wij uw college ons deze ontheffing te verlenen. Hierna lichten wij onze aanvraag toe.
3. De uiteindelijke omgevingsvergunning als bedoeld in art. 2.1 Wabo voor het oprichten van een bouwwerk, de twee windmolens.

Opbouw ontheffingsverzoek

Ons verzoek is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

1. Beschrijving van het initiatief
2. Beschrijving van de huidige planologische en feitelijke situatie
3. De ligging van Forteiland t.o.v. de zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0
4. De ontheffingsvoorwaarden
5. Samenvatting

1. Beschrijving van het initiatief

Een korte historische terugblik

Uit de overlevering kunnen we opmaken dat er ooit al een windmolen op Pampus heeft gestaan. Op Pampus werd bij het ontwerp van het fort ook een 'windmotor' voorzien. De functie daarvan was helder en onontkoombaar: De verzonken droge gracht kon alleen droog blijven als overtollig water eruit gepompt kon worden. De windmotor met zijn daarop aangesloten pomp moest daarin voorzien. De oorspronkelijke windmolen dienst moet hebben gedaan totdat de stoommachine gereed kwam en in staat was om op Pampus het pompwerk van water over te nemen.

Sinds de oplevering in 1895 staat Forteiland los van de wal: het wekt elektriciteit op met dieselaggregaten. Deze en andere historische voorzieningen kennen een forse belasting van het milieu. Leefden er begin 20ste eeuw zo'n 200 soldaten die stroom, drinkwater, toiletten en voedsel nodig hadden, nadat Stichting Forteiland het eiland had verworven en ingericht, bezoeken jaarlijks duizenden mensen Forteiland. Jaarlijks groeit dat aantal met zo'n 10 procent. Over een aantal jaren zullen dat er zo'n 100.000 zijn. Om de impact hiervan op het milieu te minimaliseren werkt de Stichting aan een ingrijpende transformatie.

Het plan van Stichting Forteiland Pampus

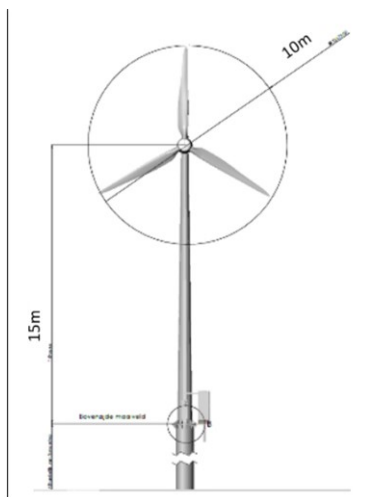
Forteiland Pampus is gelegen in het IJ-meer ter hoogte van de zandbank "Pampus". Het eiland ligt op circa 3,2 km hemelsbreed, of 20 minuten varen, van Muiden. Muiden ligt ten zuiden van het Forteiland. Pampus is een kunstmatig ontworpen eiland. Op dit eiland bevindt zich in de huidige situatie een fort, een paviljoen, en enkele bijgebouwen. Pampus is onderdeel van de gemeente Gooise Meren nabij Muiden in het IJmeer, in de provincie Noord-Holland.

Luchtfoto van het plangebied

Om in de toekomst zelfvoorzienend te kunnen zijn, wil de Stichting twee kleinschalige en identieke windmolens plaatsen met een masthoogte van 15 meter en een maximale tiphoogte van 22 meter. De grond wordt nu als grasland gebruikt. Het overschot aan elektriciteit wordt opgeslagen in een lithiumbatterijpakket met een maximale capaciteit van 350 kWh. Het GFT-afval wordt vergist en omgezet naar biogas dat wordt opgeslagen in een te plaatsen gastank. Op het eiland komt ook een waterstofinstallatie. Deze zal worden geplaatst in een afgesloten container onder het kolenpark. Om de gebouwen in de winter te kunnen verwarmen wordt in de zomer warmte opgeslagen solar freezesaDe windmolens zijn voorzien aan de zuidoostkant van het eiland (zie globale ligging in figuur 1-3). Rondom deze locatie lag voorheen een kolenveld. De identieke windmolens hebben een masthoogte van 15 meter en een maximale tiphoogte van 22 meter. In de vergunning procedure voor het zonneveld en de ondergrondse technische ruimte (fase 1) (verleend d.d. 21 februari 2023) is reeds de aanleg, de benodigde fundering en kabels en leidingen ten behoeve van windmolens meegenomen.

Figuur 1-3 impressie windmolen en locatie aanduiding

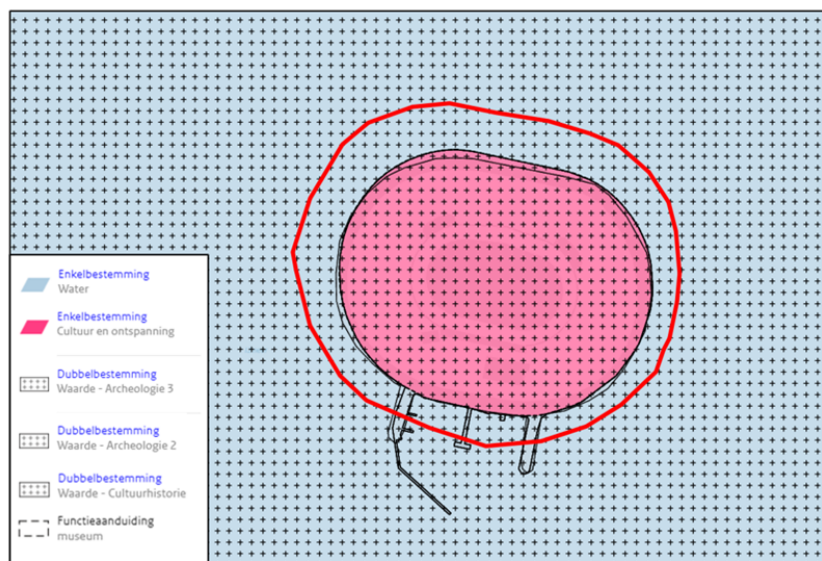
Figuur 1-4: Tekening van de te plaatsen windturbine (BESTwind 15 mtr).

2. Beschrijving van de huidige planologische en feitelijke situatie

Het projectgebied is gelegen binnen het bestemmingsplan "Landelijk Gebied" (vastgesteld 19 juni 2014). Het Forteiland heeft de volgende bestemmingen:

- Enkelbestemming "Cultuur en ontspanning";
- Dubbelbestemming "Waarde- Archeologie 3";
- Dubbelbestemming "Waarde-Cultuurhistorie";
- Functieaanduiding "Museum".

Figuur 1 Uitsnede verbeelding bestemmingsplan "Landelijk Gebied" (bron: Ruimtelijkeplannen.nl)

De grond waarop de windmolens worden geplaatst, heeft in het plan de 'Cultuur en ontspanning'. De gronden zijn bestemd voor het behouden, versterken en benutten van de cultuur- en militairhistorische waarden, museaal recreatief medegebruik, educatie, zakelijke bijeenkomsten en daarbij behorende horecavoorziening. De grond heeft daarnaast de functieaanduiding 'museum'. Dit houdt in dat de bestaande fortgebouwen niet mogen worden gewijzigd, daarnaast mag de totale oppervlakte van de horecavoorzieningen maximaal 400 m² bedragen. Ook mag er, met uitzondering van één bedrijfswoning, niet buiten de fortgebouwen worden gebouwd.

3. De ligging van Forteiland t.o.v. de zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0

Het oprichten van de twee kleinschalige windmolens op Forteiland Pampus is op grond van art 6.27a OVNH2020 niet mogelijk, omdat Forteiland niet is aangemerkt als 'zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0'. Een ontheffing als bedoeld in art 6.27b, eerste lid, OVNH2020 biedt voor het initiatief geen oplossing omdat de Stichting twee turbines wil plaatsen.

Het realiseren van het initiatief is naar ons oordeel bijzonder waardevol, zoals wij hierboven al aangaven. Daarom verzoeken wij uw college op onze aanvraag een ontheffing als bedoeld in artikel 4.1a van de Wet ruimtelijke ordening verlenen van de regels in hoofdstuk 6 van de OVNH2020. De

verwezenlijking van het op duurzaamheid, leefbaarheid en toekomstgerichte gemeentelijk ruimtelijk beleid wordt onevenredig belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen provinciaal belangen als het initiatief geen doorgang vindt.

4. De ontheffingsvoorwaarden

Het derde lid van bedoeld art. 13.4 OVNH2020 bepaalt dat onze aanvraag in ieder geval omvat:

- a. Een beschrijving van de redenen waarom ontheffing wordt gevraagd;
- b. Een beschrijving van de mogelijke gevolgen van de ontheffing voor het belang dat beschermd wordt door de regels waarvan ontheffing wordt gevraagd;
- c. Een verbeelding van het beoogde werkingsgebied van de gevraagde ontheffing.

De motivering van de ontheffingsaanvraag

Wij kunnen instemmen met het plan en hebben de gemeenteraad gevraagd op 5 juli de vereiste (ontwerp) verklaring van geen bedenkingen af te geven. Dit omdat:

- a. Het initiatief voorziet in een goede ruimtelijke ordening

Voor dit plan is door een deskundig adviesbureau (Anteagroup) een ruimtelijke onderbouwing opgesteld. Verwezen wordt naar het rapport d.d. 23 juni van Anteagroup, dat u aantreft in de bijlage. Deze ruimtelijke onderbouwing legt uit waarom de hier beoogde nieuwe ontwikkeling toch kan worden toegestaan. De ruimtelijke onderbouwing is getoetst aan het geldende ruimtelijke beleid en regelgeving van de gemeente, de provincie en het rijk en is het kader van het wettelijk vooroverleg onder meer voorgelegd de rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Gebleken is dat het plan voldoet aan een goede ruimtelijke ordening, omdat in de ruimtelijke onderbouwing alle relevante aspecten voldoende zijn onderzocht en beargumenteerd.

- b. Het plan voorziet in een groot openbaar belang en voorziet in een maatschappelijke verduurzamingsopgave

Het binnen de gemeente gelegen Forteiland heeft een hoog cultuur-historische waarde en is een belangrijke recreatieve bestemming die alleen over water is te bereiken. Om de groeiende stroom belangstellenden en recreanten te kunnen ontvangen, zonder grote nadelige gevolgen voor het kwetsbare milieu – het eiland ligt in het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer, maar maakt hiervan zelf geen onderdeel van uit – is het noodzakelijk over te stappen op duurzame energieopwekking. Er moet voldoende energie worden opgewekt en opgeslagen om jaarrond te kunnen functioneren. Daarom heeft de Stichting een energiesysteem laten ontwikkelen dat gebruik maakt van zonne-energie, windenergie en biovergisting. Door opslag van energie in batterijen, in warmte en in de vorm van waterstof ontstaat balans tussen vraag en aanbod. Twee windmolens zijn noodzakelijk om op koude en donkere dagen voldoende elektriciteit te kunnen opwekken.

Gelet op de maatschappelijke verduurzamingsopgave ligt herontwikkeling van het eiland in de rede. In het kader van integrale gebiedsontwikkeling wordt er hiermee in stedenbouwkundig-planologisch opzicht een zinvolle nieuwe invulling aan het eiland gegeven. Een duurzamere invulling aan de exploitatie van het eiland wordt bewerkstelligd waardoor het behouden en toegankelijk kan blijven voor publiek en educatieve doeleinden voor de komende generaties. Het eiland zal autovrij zijn met als kanttekening dat er nieuwe klandizie en verkeersgeneratie wordt aangetrokken door de

herontwikkeling. Met het totaalplan aan aanpassingen zal Forteiland Pampus zelfvoorzienend en energieneutraal in gebruik worden.

1.5 De verduurzamingsplannen op forteiland Pampus leveren een ruimtelijke kwaliteitswinst op.

Het plan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking en na langdurig vooroverleg met verschillende experts op het gebied van de waterlinies en verduurzaming van rijksmonumenten bij de rijksdienst voor het cultureel erfgoed en verschillende experts van verschillende disciplines van de provincie Noord-Holland, waaronder met name het provinciale toezicht op de Unesco-status van de Hollandse waterlinies. Beide partijen zijn akkoord met de plaatsing van de twee windmolens op Forteiland Pampus

Het initiatief voldoet aan het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies dat in de Omgevingsverordening NH 2020 is opgenomen als bijlage 7A (Afwegingskader Energie Hollandse Waterlinies.pdf). Op blz. 12 is het volgende verwoord: "Voor kleine zonne- en wind initiatieven die in eigen behoefte van een fort/woning/agrarisch bedrijf voorzien is maatwerk nodig. Hiervoor dient een lightversie HIA te worden uitgevoerd, waarbij specifieke deskundigheid van werelderfgoed noodzakelijk is." Hier voldoet Stichting Pampus aan. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft hierover een positief advies gegeven.

Als de twee windmolens niet geplaatst mogen worden is het onaannemelijk dat Forteiland zelfvoorzienend kan zijn, zoals de Stichting voor ogen staat en zoals dat vanuit het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid gezien wenselijk is.

Een beschrijving van de mogelijke gevolgen van de ontheffing voor het belang dat beschermd wordt door de regels waarvan ontheffing wordt gevraagd

Met deze ontheffing ontstaat er buiten het zoekgebied wind en wind + zon RES 1.0. een extra plaats waar geconcentreerd duurzame energie wordt opgewekt. Zoekgebieden geven aan waar in Noord-Holland kansen zijn voor grootschalige duurzame opwekking. Forteiland is en kan *niet* worden aangesloten op het bestaande stroomnet en *geen gebruik* maken van de duurzame bronnen in bedoeld zoekgebied. In plaats daarvan maakt Forteiland gebruik van vervuilende dieselaggregaten. Als de Stichting dat gebruik onverhoopt moet voortzetten vormt dat een onnodige inbreuk op het duurzaamheidsbeleid van provincie, gemeente en stichting en gaat voor ons land een welkome bijdrage aan het Klimaatbeleid verloren. De windmolens maken onderdeel uit van een energiesysteem dat ervoor moet zorgen dat Forteiland Pampus jaarrond zelfvoorzienend is. De plaatsing van de windmolens voldoet aan het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies.

Samenvatting

De twee windmolens die de Stichting op Forteiland wil oprichten passen vanwege het aantal plaatsen windmolens niet de ontheffingsmogelijkheden van 6.27b, eerste lid, Kleinschalige windmolens in landelijk gebied. Het door de Stichting op Forteiland realiseren van duurzame energieopwekking is evenwel een mooie en unieke bijdrage aan de verduurzaming die provincie en gemeente voorstaan. Het past binnen het onderzoek op ecologische effecten van windmolens in de regio Gooi en Vechtstreek en verkreeg de goedkeuring van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Vooroverleg provincie

Wij hebben met uw ambtelijke organisatie in het voortraject van deze aanvraag uitvoerig overlegd. Op ambtelijk niveau is te kennen gegeven in dit geval bereid te zijn ontheffing te verlenen van de provinciale verordening omdat:

- Forteiland Pampus niet is en kan worden aangesloten op het bestaande stroomnet;
- in de huidige situatie gebruik gemaakt moet worden van vervuilende dieselaggregaten;
- de windmolens onderdeel uit maken van een energiesysteem dat er voor moet zorgen dat Forteiland Pampus jaarrond zelfvoorzienend is;
- en dat de plaatsing van de windmolens voldoet aan het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies.

Wij verzoeken uw college ons de gevraagde ontheffing te verlenen, zodat wij met inachtneming van de eveneens vereiste verklaring van geen bedenkingen van onze gemeenteraad kunnen overgaan dit plan voor zienswijzen de wettelijke procedure in te brengen en uiteindelijk het aan de Stichting verlenen van de door haar aangevraagde omgevingsvergunning.

Verzoek om dit verzoek met voortvarendheid af te handelen.

Er zit een zeer hoge tijdsdruk op het realiseren van de windmolens op Pampus, als onderdeel van het project duurzaam energiesysteem. Die tijdsdruk is vooral door de subsidie vanuit REACT EU vanuit de Europese Unie. Deze subsidieregeling vereist zonder uitzonderingsmogelijkheden en uitstel dat het gehele project "Duurzaam Zelfvoorzienend Energiesysteem Pampus" op 31 december 2023 is gerealiseerd, gefactureerd en betaald. Navraag leert dat van deze deadline niet kan worden afgeweken (deadline = hard). Omdat wind een elementair onderdeel is van het zelfvoorzienende energiesysteem, en de kosten voor dat onderdeel vallen binnen deze REACT EU-subsidie, moet dus ook dit onderdeel voor 1 januari zijn voltooid, gefactureerd en betaald. De optie is overwogen of uitleveren en betalen van de onderdelen wellicht voldoende is voor de subsidieverstrekker.

Los van het antwoord vanuit Europa is deze optie is voor Pampus niet haalbaar, omdat dan de kosten voor het installeren van de windmolens buiten de regeling van REACT valt en in 2024 voor eigen rekening en risico komen. Dat kan Stichting Forteiland Pampus zich financieel niet permitteren, omdat met het installeren en hijsen van deze windmolentjes zwaar en hoog hijsmaterieel gemobiliseerd moet worden op het eiland. Daarmee blijft de druk om tijdig in het najaar (planning 1 november), voordat herfstweer het installeren onmogelijk maakt, de vergunningverlening afgerond kan worden

Wij verzoeken u daarom ons verzoek met de voortvarendheid te behandelen en uw besluit uiterlijk op **10 augustus 2023** kenbaar te maken.

Wij wachten uw
Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

John Kragting,
Manager Mens en Omgeving

Bijlage(n):

1. Collegebesluit BW Energiesysteem Forteiland Pampus 27 juni 2023
2. Raadsvoorstel ontwerp verklaring van geen bedenkingen voor het bouwen van twee kleinschalige windmolens op forteiland Pampus
3. Ruimtelijke onderbouwing Forteiland Pampus d.d. 23 juni 2023 met bijbehorende effectenstudies
4. Advies Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
5. Advies kwaliteitsteam Hollandse Waterlinies
6. Overige bijlagen

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Gooise Meren
Postbus 6000
1230 AD 1400 HA Bussum

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

Mw. J. Dam

BEL/RO

Telefoonnummer 023-5145123

Jolanda.dam@noord-holland.nl

1 | 5

**Betreft: Verzoek om ontheffing van de Omgevingsverordening NH2020
voor de bouw van twee kleine windturbines op forteiland
Pampus gemeente Gooise Meren**

Verzenddatum

04 OKT. 2023

Kenmerk

2045804/2076719

Geacht college,

Uw kenmerk

371352

In uw brief van 4 juli 2023 verzoekt u ons op grond van artikel 13.4 van tweede Omgevingsverordening NH2020 ontheffing als bedoeld in artikel 4.1a van de Wet ruimtelijke ordening te verlenen ten aanzien van de windturbineregels zoals opgenomen in hoofdstuk 6 van de Omgevingsverordening NH2020. Op basis van deze ontheffing wilt u de mogelijkheid bieden twee kleine windturbines met een ashoogte van 15 meter op het forteiland Pampus te plaatsen (hierna: Pampus). Deze windturbines maken onderdeel uit van een energiesysteem dat Pampus zelfvoorzienend maakt.

In het geldende bestemmingsplan 'Landelijk Gebied, vastgesteld 19 juni 2014, is aan het forteiland de bestemming 'Cultuur en ontspanning' met de functiaanduiding 'Museum' toegekend. De bouw van twee kleine windturbines is in strijd met de planregels. Het bestemmingsplan kent geen afwijkmogelijkheden om de voorgestelde ontwikkeling alsnog mogelijk te maken. U bent voornemens een omgevingsvergunning planologisch strijdig gebruik te verlenen om het plan mogelijk te maken.

Uw college is van mening dat met de aanleg van het energiesysteem, waar de twee kleine windturbines in zijn opgenomen, sprake is van een gewenste ruimtelijke ontwikkeling en dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De uitvoering van het plan wordt onevenredig belemmerd door de windenergieinstructieregels van de Omgevingsverordening NH2020 in verhouding met de te dienen provinciale belangen. U meent in aanmerking te komen voor een ontheffing omdat met het plan sprake is van een gewenste verduurzaming van Pampus dat voor de energie afhankelijk is van de eigen opwekmogelijkheden.

Na afweging van uw belangen ten opzichte van de hier relevante provinciale belangen komen we tot de conclusie dat de door u gevraagde ontheffing kan worden verleend. Hieronder lichten we - na

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 1

2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

uiteenzetting van het beoordelingskader - deze afweging en conclusie toe.

Beoordelingskader

Op grond van artikel 4.1a van de Wet ruimtelijk ordening en artikel 13.4 van de Omgevingsverordening NH2020 kunnen wij ontheffing verlenen van de in hoofdstuk 6 genoemde instructieregels voor ruimtelijke plannen voor zover de verwezenlijking van het gemeentelijke ruimtelijke beleid wegens bijzondere omstandigheden onevenredig wordt belemmerd in verhouding met de door de Omgevingsverordening en -regeling te dienen provinciale belangen. De wetsgeschiedenis en jurisprudentie zijn zeer strikt in de toepassingsmogelijkheden van deze ontheffingsbevoegdheid. Uitgangspunt is onverkorte toepassing van de Omgevingsverordening en -regeling NH2020. Het moet om een uitzonderlijke situatie gaan, zodat de toepassing van deze ontheffingsbevoegdheid een incidenteel karakter heeft.

Beoordeling inhoudelijke aspecten

De planlocatie ligt in het IJmeer ter hoogte van de zandbank 'Pampus'. Het eiland ligt op circa 3,2 km hemelsbreed, of 20 minuten varen, van Muiden. Pampus is een kunstmatig ontworpen eiland. Op dit eiland bevinden zich in de huidige situatie een fort, een paviljoen en enkele bijgebouwen. Het forteiland heeft een hoog cultuur-historische waarde en is een belangrijke recreatieve bestemming die alleen over water te bereiken is.

Sinds de oplevering in 1895 staat het fort los van de wal en wordt elektriciteit opgewekt met dieselaggregaten. Na verwerving, heeft Stichting Forteiland het eiland ingericht en wordt het jaarlijks bezocht door zo'n 100.000 belangstellenden en recreanten. Om zonder grote nadelige gevolgen voor het kwetsbare milieu (het eiland ligt in het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer, maar maakt hiervan zelf geen onderdeel van uit) deze groeiende stroom belangstellenden en recreanten te kunnen blijven ontvangen, is het noodzakelijk over te stappen op duurzame energieopwekking. Er moet voldoende energie worden opgewekt en opgeslagen om jaarrond te kunnen functioneren. Hiertoe is een energiesysteem ontwikkeld dat gebruik maakt van zonne-energie, windenergie en bio-vergisting. Door opslag van energie in batterijen, in warmte en in de vorm van waterstof ontstaat een balans tussen vraag en aanbod. De plaatsing van de twee kleine windturbines met een masthoogte van 15 meter en een tiphoogte van 22 meter is volgens de Stichting noodzakelijk om op koude en donkere dagen voldoende elektriciteit te kunnen opwekken. De windturbines zijn voorzien aan de zuidoostkant van het eiland.

Gelet op de maatschappelijke verduurzamingsopgave wenst uw gemeente mee te werken aan de hierboven omschreven herontwikkeling van het eiland. In het kader van de integrale gebiedsontwikkeling wordt er hiermee in stedenbouwkundig-planologisch opzicht een zinvolle nieuwe invulling aan het eiland gegeven. Met het energiesysteem wordt er volgens uw gemeente een duurzamere exploitatie van het eiland bewerkstelligd, waardoor het behouden en toegankelijk kan blijven voor publiek en educatieve doeleinden voor de komende generaties.

Om uitvoering te kunnen geven aan deze herontwikkeling vraagt u een ontheffing aan van de instructieregels voor windturbines zoals bedoeld in paragraaf 6.2.1 van de Omgevingsverordening NH2020. Deze instructieregels houden in dat uitsluitend in RES zoekgebieden voor windenergie onder voorwaarden (grootschalige) windturbines mogelijk zijn (artikel 6.27a). In aanvulling daarop zijn kleine windturbines van maximaal 15 meter ashoogte toegestaan in landelijk gebied (artikel 6.27b).

Hierbij wordt uitgegaan van één windturbine per bouwperceel, dient de windturbine landschappelijk gezien aan te sluiten op de bijbehorende bebouwing en zorgvuldig ruimtelijk te worden ingepast. In dit geval is weliswaar sprake van kleine windturbines, maar van twee in plaats van één en ligt het plangebied niet in landelijk gebied. Het plan is derhalve strijdig met artikel 6.27b van de Omgevingsverordening NH2020.

Wij zijn van mening dat weliswaar niet wordt voldaan aan de vereisten van artikel 6.27b, maar wel aan het in artikel 6.26 omschreven provinciale oogmerk voor windenergie, te weten: *"het mogelijk maken van windturbines ter uitvoering van de Regionale Energiestrategieën Noord Holland Noord 1.0 en Noord Holland Zuid 1.0 en zorgvuldige ruimtelijke inpassing van windturbines"*. Gelet hierop vinden wij dat het belang van de verduurzaming van het forteiland zwaarder weegt dan het onverkort toepassen van de instructieregel artikel 6.27b. De twee kleine windturbines leveren een substantiële bijdrage aan de verduurzaming van Pampus, zodat het eiland kan voorzien in de noodzakelijk eigen opwek van energie. Aangezien het Kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed hebben aangegeven dat het plan de kernkwaliteiten van het werelderfgoed niet aantast (zie hieronder) is daarmee sprake van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing.

Gelet op het bovenstaande achten wij hier sprake van een bijzondere, incidentele situatie waarbij de door de gemeente te behartigen belangen prevaleren boven de met de instructieregel te dienen provinciale belangen.

Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarden

De instructieregels voor de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarden (artikel 6.49 van de Omgevingsverordening NH2020) zijn eveneens van toepassing op het plan. Nieuwe activiteiten mogen alleen mogelijk gemaakt worden als deze de kernkwaliteiten, zoals uitgewerkt en geobjectiveerd bij bijlage 7 en bijlage 7a bij de verordening, niet aantasten.

Of het plan past binnen de instructieregels is in augustus 2020 positief beoordeeld door het Kwaliteitsteam Hollandse Waterlinie.

De kernwaarde van het kustfort midden in het IJmeer is uitstekend vertaald in een plan voor eigentijdse zelfvoorzienendheid en een goed ingepaste ontvangstvoorziening. Zo laat Pampus zien dat de transitie naar een duurzame samenleving goed combineerbaar is met het behoud van erfgoedwaarden. Er is naar onze overtuiging een goede balans gevonden tussen erfgoed, energietransitie, exploitatie en educatie.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) heeft op 14 april 2022 eveneens positief geadviseerd op het plan.

Bovenstaande heeft er mede toe geleid dat wij op 18 oktober 2022 in het kader van het wettelijk vooroverleg de volgende positieve reactie op het plan hebben gegeven.

Het initiatief voldoet aan het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies dat in de Omgevingsverordening NH 2020 is opgenomen als bijlage 7A (Afwegingskader Energie Hollandse Waterlinies). Op blz. 12 is het volgende verwoord: "Voor kleine zonne- en wind initiatieven die in eigen behoefte van een fort/woning/agrarisch bedrijf voorzien is maatwerk nodig. Hiervoor dient een light versie HIA te worden uitgevoerd, waarbij specifieke deskundigheid van werelderfgoed noodzakelijk is." Hier voldoet Stichting Pampus aan. Zij heeft hiervoor Antheagroep een analyse laten verrichten en ruimtelijke onderbouwing van het energiesysteem laten opstellen. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft hierover een positief preadvies gegeven.

Wij hebben geoordeeld dat de instructieregels voor Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarden de uitvoering van het plan niet in de weg staan.

Samenvattend

Gelet op bovenstaande komen wij tot de conclusie dat onverkorte toepassing van artikel 6.27b van de Omgevingsverordening NH2020 in dit specifieke geval leidt tot een onevenredige belemmering van de gebruiksmogelijkheden van het forteiland Pampus en het daarop van toepassing zijnde ruimtelijk beleid van uw gemeente in verhouding tot de door de Omgevingsvergunning hier te dienen provinciale belangen. Om die reden zal de door u verzochte ontheffing worden verleend.

Conclusie

Gelet op al het voorgaande besluiten wij:

1. Op grond van artikel 13.4 van de Omgevingsverordening NH2020 voor de bouw van twee kleine windturbines met een ashoogte van 15 meter op het forteiland Pampus ontheffing te verlenen van artikel 6.27b van de Omgevingsverordening NH2020.

Wij wijzen u erop dat op grond van artikel 14.4, vierde lid, van de OVNH2020 de ontheffing vervalt, indien niet binnen twee jaar na het verlenen van de ontheffing een ruimtelijk plan is vastgesteld met gebruikmaking van de ontheffing.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

E.A.S. Rommel

Rechtsbescherming

Voor de mogelijkheid van bezwaar en beroep is van belang dat deze ontheffing wordt aangemerkt als een verklaring van geen bedenkingen als bedoeld in artikel 2.27, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Dit betekent dat tegen deze ontheffing alleen rechtstreeks beroep kan worden ingesteld door het college van burgemeester en wethouders van Amstelveen. Andere belanghebbenden kunnen geen rechtstreeks beroep instellen tegen deze ontheffing. Zij kunnen wel beroep instellen tegen de omgevingsvergunning waarvoor deze ontheffing als verklaring van geen bedenkingen dient.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

Mw. J. Dam

BEL/RO

Telefoonnummer 023-514 5123

Jolanda.Dam@noord-holland.nl

1 | 1

Verzenddatum

04 OKT. 2023

Kenmerk

2045804/2076720

**Betreft: Verzoek om ontheffing van de Omgevingsverordening
NH2020 voor de bouw van twee kleine windturbines op
forteiland Pampus gemeente Gooise Meren**

Geachte leden,

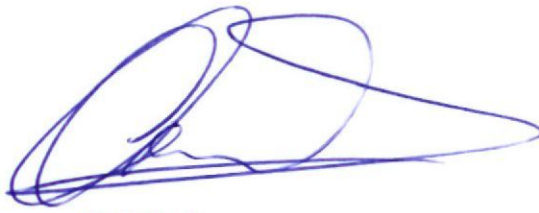
Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) brengen wij u op de hoogte van ons besluit van 3 oktober 2023 om de door de gemeente Gooise Meren gevraagde ontheffing voor de realisatie twee kleine windturbines op Forteiland Pampus te verlenen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
E.A.S. Rommel

2 bijlage(n)

- Brief van de gemeente Gooise Meren met ontheffingsverzoek
- Brief GS aan de gemeente Gooise Meren

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Dossiernummer 13152
Extern Zaak ID 2049010
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 16 oktober 2023
Agendapunt 13.a
Titel Brede Basismonitor 2023 (C-agenda alle commissie 9 en 16 okt 2023)
Organisatieonderdeel BEL/O&I

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	16 oktober 2023

Toelichting

De Brede Basismonitor 2023 geeft weer hoe in de provincie Noord-Holland de welvaart zich in de brede zin van het woord (economisch, ecologisch en sociaal-maatschappelijk) ontwikkelt. Dit is de derde versie van de Brede Basismonitor.

Toelichting Brede Basismonitor 2023

Brede Basismonitor 2023

De Brede Basismonitor geeft weer hoe in de provincie Noord-Holland de welvaart zich in de brede zin van het woord (economisch, ecologisch en sociaal-maatschappelijk) ontwikkelt. Het gaat hierbij dus naast materiële welvaart (economie) ook over zaken als welzijn, gezondheid, werk, bereikbaarheid, ruimte, wonen, samenleving, natuur, milieu en klimaat. De brede welvaartbenadering van deze monitor past bij de provinciale ambitie om in de toekomst de balans tussen economische groei en leefbaarheid te versterken.

Met de Brede Basismonitor Noord-Holland volgen we op een overzichtelijke en systematische manier de belangrijke trends in Noord-Holland. Hiermee wordt de provinciale organisatie en PS/GS van feitelijke en datagedreven informatie voorzien. De Brede Basismonitor heeft daarbij een signalerende en een agenderende functie om integraal de grotere beleidsvraagstukken van de provincie te bespreken. Ook dit jaar hebben we voor de monitor samengewerkt met ABF Research en het onderzoeksbureau PON & Telos. ABF Research verzorgt de visuele weergave van de monitor en het databeheer. PON & Telos heeft voor een aantal indicatoren bij de thema's Milieu en Klimaat de data geleverd en de toelichting geschreven.

Aanleiding voor de ontwikkeling van deze monitor waren meerdere trendmonitoringvragen vanuit het provinciaal bestuur en vanuit de politiek. Deze vragen vertoonden veel onderlinge samenhang. In de Brede Basismonitor zijn deze trendmonitoringvragen daarom samengevoegd tot één samenhangend geheel.

Deze notitie bevat een toelichting op de derde versie van de Brede Basis monitor Noord-Holland. De volgende onderwerpen komen aan bod:

1. Opzet en gebruik van de Brede Basismonitor
2. Belangrijkste trends in de provincie Noord-Holland
3. Koppeling tussen de begroting en de Brede Basismonitor
4. Beschrijving en ontwikkeling indicatoren
5. Samenhang met landelijke monitoring van brede welvaart

De Brede Basismonitor Noord-Holland is hier te bekijken:

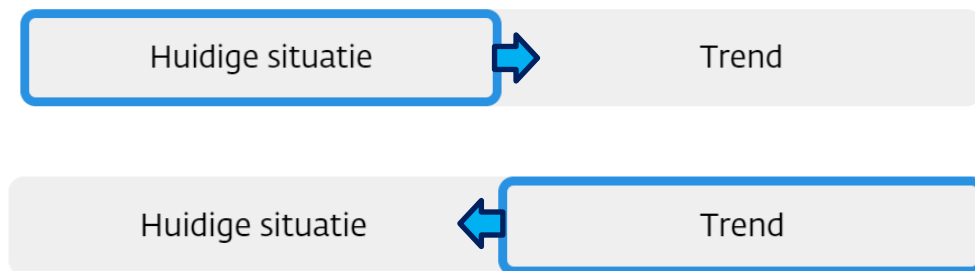
<https://cijfers.noord-holland.nl/content/bredebasismonitor>

1: Opzet en gebruik van de Brede Basismonitor

De openingspagina van de Brede Basismonitor bestaat uit twee profieltaarten (te selecteren via de grijze knop met blauwe rand):

- De **Huidige situatie** o.b.v. de meest actuele gegevens;
- De **Trend** (Ontwikkeling in de tijd) t.o.v. vijf jaar geleden.

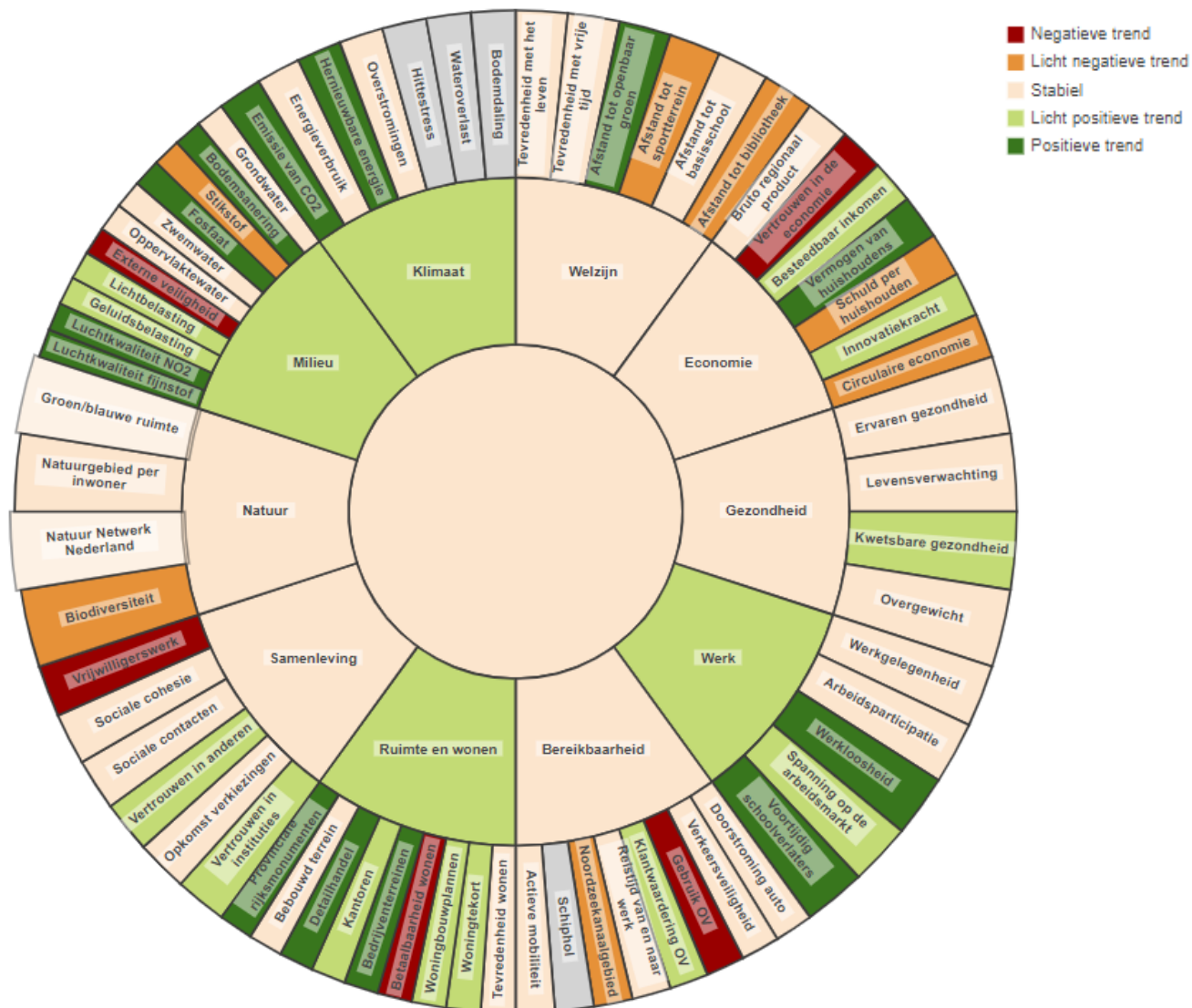
Om te wisselen tussen de twee profieltaarten, druk op de grijze knop met blauwe rand.

Profieltaart Huidige situatie 2023

Profieltaart Trend 2023:

Indeling van de monitor

De monitor omvat tien thema's onderverdeeld in 67 indicatoren, weergegeven in de bovenstaande profielkaart. Elk thema is afgebeeld als een grote taartpunt. De bijbehorende indicatoren zijn weergegeven als blokjes in de buitenste cirkel. U ziet de naam van een indicator wanneer uw muiscursor op een blokje staat. Als u klikt op een indicator gaat u naar de bijbehorende indicatorpagina.

Via de themaboom kunt u navigeren tussen de verschillende indicatorpagina's

Home

▼ Welzijn

Tevredenheid met het leven
Tevredenheid met vrije tijd
Afstand tot openbaar groen
Afstand tot sportterrein
Afstand tot basisschool
Afstand tot bibliotheek

▼ Economie

Bruto regionaal product
Vertrouwen in de economie
Besteedbaar inkomen
Vermogen van huishoudens
Schuld per huishouden
Innovatiekracht
Circulaire economie

▷ Gezondheid

▷ Werk

▷ Bereikbaarheid

▷ Ruimte en wonen

▷ Samenleving

▷ Natuur

▷ Milieu

▷ Klimaat

Via **Home** keert u terug op de startpagina met de twee profielkaarten

▷ Druk op het **driehoekje** om het desbetreffende thema open te klappen

Indicatorpagina's

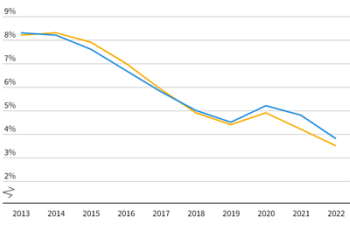
De indicatorpagina's zijn dit jaar opgefrist en de gegevens voor regio's en gemeenten zijn beter vindbaar gemaakt. De meeste pagina's zijn opgebouwd volgens een standaardmethodiek:

Werkloosheid

In 2022 lag het werkloosheidspercentage in Noord-Holland op 3,8 procent. Dit ligt iets boven het Nederlandse gemiddelde van 3,5 procent. Het werkloosheidspercentage in Noord-Holland daalde wel ten opzichte van de 4,8 procent in 2021. Met uitzondering van een opleving in het coronajaar 2020 daalt het werkloosheidspercentage sinds 2013 structureel in zowel Noord-Holland als Nederland.

De provincies Groningen en Zuid-Holland hadden in 2022 een iets hoger werkloosheidspercentage dan Noord-Holland. De werkloosheid was het laagst in Zeeland met 2,9 procent.

Werkloosheidspercentage

CBS | 2013 - 2022

Werkloosheidspercentage

Provincies in Nederland, %

CBS | 2022

Regio's & Gemeenten

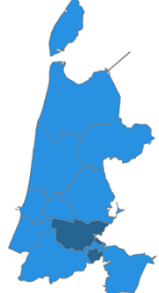
Het werkloosheidspercentage in de regio Amsterdam was in 2022 het hoogst van de provincie met 4,8 procent. In de regio Alkmaar lag dit percentage met 3 procent het laagst.

In de gemeente Amsterdam daalde het werkloosheidspercentage van 6,6 procent in 2021, naar 4,8 procent in 2022. Deze afname is met 27 procent het sterkst van alle Noord-Hollandse gemeenten. Dit komt mogelijk door het herstel van de grote horeca, toerisme en creatieve sectoren na de COVID-crisis, in dit deel van Noord-Holland. Bovendien kent Amsterdam relatief veel ZZP'ers, die gevoeliger zijn voor economische schommelingen.

De op één na snelste daling vond met 26 procent plaats in Haarlemmermeer. Hier daalde het werkloosheidspercentage van 4,7 procent in 2021 naar 3,5 procent in 2022. Dit kwam mogelijk door het gedeeltelijke herstel van de luchtvaartsector na de COVID-crisis. In de gemeente Koggenland was het werkloosheidspercentage in 2022 het laagst met 2,6 procent.

Werkloosheidspercentage

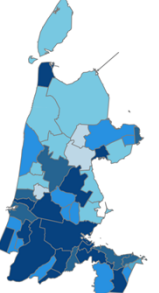
Regio's Noord-Holland (NH), %

CBS | 2022

Werkloosheidspercentage

Gemeenten (NH), %

CBS | 2022

Werkloosheidspercentage: definitie

De werkloze beroepsbevolking als percentage van de (werkzame en werkloze) beroepsbevolking. Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking). De gegevens worden meestal gerepresenteerd voor de bevolking van 15 tot 75 jaar.

Normering

De normering om de mate van doelbereik van de indicator werkloosheid te bepalen is gebaseerd op het landelijk gemiddelde (recente jaren in ogenschouw nemend) omdat een provinciaal, nationaal of Europees doel voor deze indicator ontbreekt.

[Bekijk onderdeel begroting](#)

[Lees meer over Arbeidsmarkt & Onderwijs](#)

[Ontdek meer op Noord-HollandInZicht](#)

Naam van de indicatorpagina

Toelichting en duiding van de indicator op nationaal en provincieniveau

Grafieken en/of kaarten met de ontwikkeling in Noord-Holland t.o.v. Nederland en in andere provincies. Sommige indicatorpagina's bevatten aanvullende grafieken met aanvullende relevante ontwikkelingen of sub-indicatoren.

Toelichting en duiding van de indicator op regio- en gemeenteniveau (indien data beschikbaar)

Grafieken en/of kaarten met ontwikkeling in regio's en gemeenten (indien data beschikbaar)

Toelichting op de gebruikte definities en normering

Links naar de begroting, provinciale website (blauw) en dashboards/ kaartviewers (geel)

Links onderaan de indicatorpagina's

De Brede Basismonitor bevat maar een fractie van de data en informatie die bij de provincie beschikbaar is en fungeert mede als toegangsportaal tot het provinciaal beleid. Onderaan de indicatorpagina's is een aantal links beschikbaar waar meer informatie is te vinden over de betreffende indicatorpagina zoals: beleidsdocumenten, onderzoeksrapporten, relevante links, kaartviewers en dashboards:

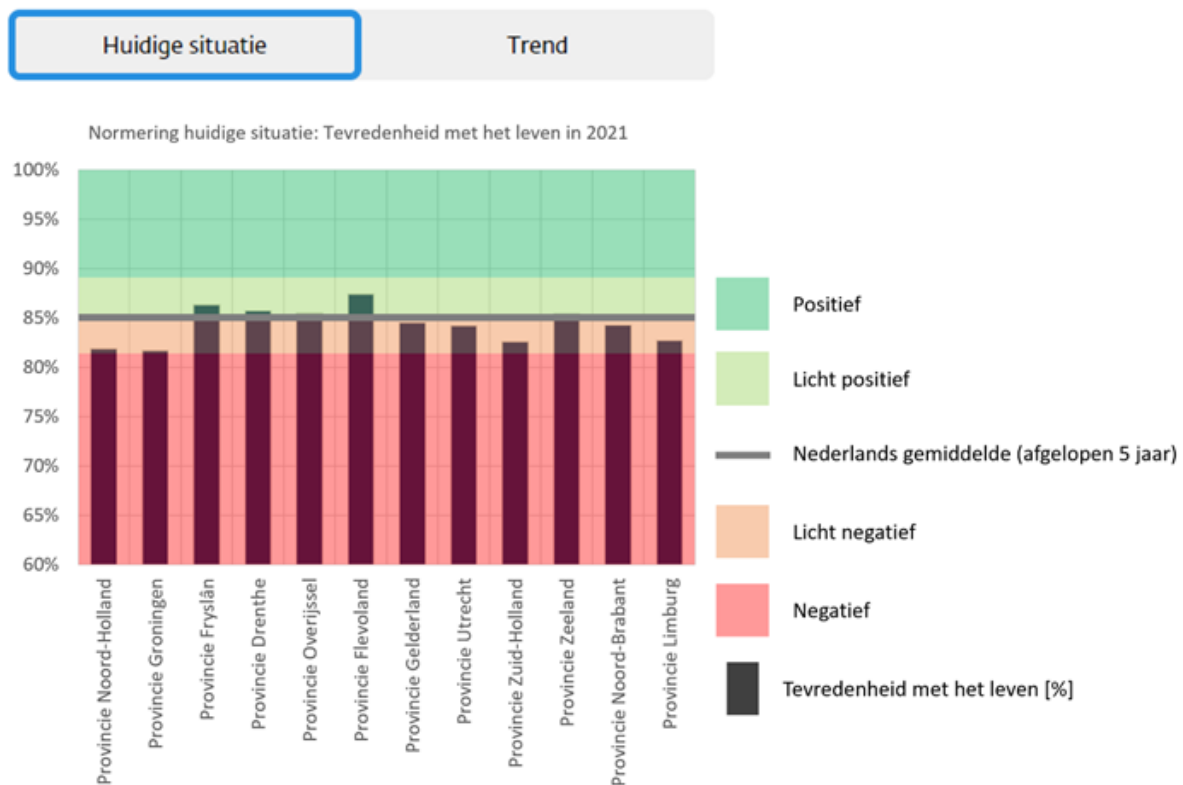
- De eerste blauwe knop linkt door naar de plek in de begroting waar de indicatorpagina aan is gekoppeld;
- De tweede blauwe knop linkt door naar de provinciale website;
- De gele knoppen linken door naar provinciale kaartviewers en dashboards.

Normering

Iedere indicatorpagina bevat een normering voor de **Huidige situatie** en de **Trend** (ontwikkeling de tijd). Bij indicatoren waarbij de provincie een concreet doel heeft gesteld, zoals de realisatie van NNN, vormt dit de basis voor de normering. Als de provincie inzet op een norm of grenswaarde (zoals de WHO-advieswaarde voor luchtkwaliteit of de Europese Kaderrichtlijn Water) vormt dit de normering. De taartpunt in de staat van Noord-Holland kleurt donkergroen als het doel bereikt is of wordt voldaan aan de norm. Voor een deel van de indicatoren is de normering gebaseerd op het landelijk gemiddelde omdat beleidsdoel, norm of grenswaarde ontbreekt. De taartpunt in de staat van Noord-Holland kleurt dan positief als Noord-Holland beter scoort dan het vijfjaars Nederlands gemiddelde. De grens tussen positief en licht positief is bepaald op basis van de score van Noord-Holland t.o.v. de andere provincies. Meestal is hiervoor twee keer de standaarddeviatie aangehouden. Aangezien de verschillen tussen provincies meestal beperkt zijn, leidt dit niet vaak tot de score positief (donkergroen) of negatief (rood). Noord-Holland moet het dan beduidend slechter of beter doen dan andere provincies.

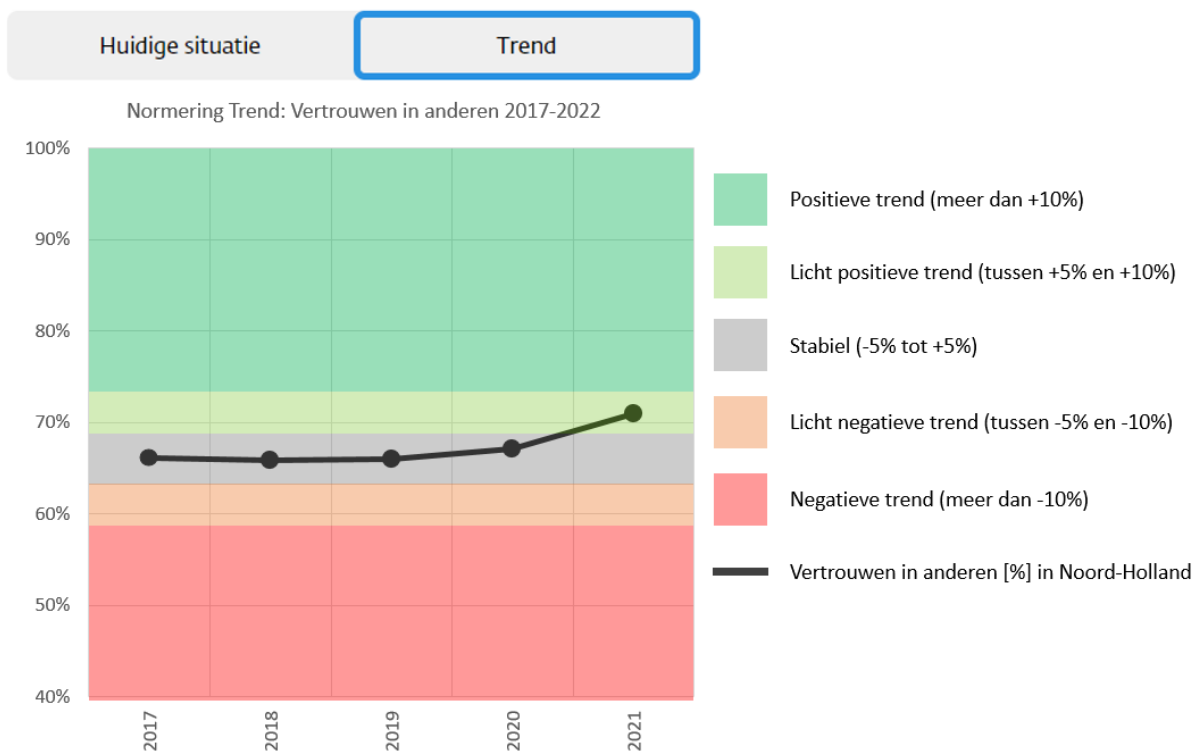
Voorbeeld normering Huidige situatie

Hieronder ziet u een voorbeeld voor de indicator Tevredenheid met het leven. De score van Noord-Holland in 2021 was 81,9% in 2021. Het Nederlands gemiddelde in de afgelopen vijf jaar is 85,4%. Twee keer de standaarddeviatie van alle provinciescores de laatste vijfjaar is 3,7%. De grenzen voor licht positief/negatief komen daarmee uit op 81,7% en 89,1%. De score van Noord-Holland ligt net boven 81,7%. De kleur in 2021 komt daarmee uit op oranje.

Voorbeeld normering Trend

De ontwikkeling in de laatste vijf jaar bepaalt de score voor de Trend. Ligt de daling of stijging tussen de min vijf procent en plus vijf procent is de trend stabiel. Bij vijf tot tien procent omhoog of omlaag is de trend licht positief/negatief. Meer dan tien procent daling of stijging geeft een negatieve of positieve score. Hieronder ziet u een voorbeeld voor de indicator Vertrouwen in anderen. De score van Noord-Holland lag in 2017 op 66,1%. In 2021 is dit 71,0%. Dit is een ontwikkeling van plus 7,4%. Dit ligt tussen de plus vijf procent en plus tien procent, de trendscore wordt daarmee licht positief.

2: Belangrijkste ontwikkelingen in de provincie Noord-Holland

In de Brede Basismonitor 2023 is de huidige situatie in Noord-Holland bij de meeste thema's (licht) positief. Zo zijn de inwoners van Noord-Holland over het algemeen gezond, veel aan het werk, hebben ze veel vertrouwen in elkaar en is de afstand tot voorzieningen gering. Daarnaast heeft Noord-Holland zowel absoluut als relatief de grootste economie van alle provincies. Het beeld bij milieu is wisselend. Een aantal indicatoren is (licht) positief en veel milieutrends bewegen zich in de gewenste richting. Bij andere milieu-indicatoren scoort Noord-Holland lager dan andere provincies. Aandachtspunten met een (licht) negatieve score zijn: klimaat, natuur, circulaire economie, oppervlaktewater, verkeersveiligheid en de woningmarkt.

Op het gebied van welzijn is de nabijheid van voorzieningen in het grootste deel van Noord-Holland relatief goed in vergelijking met andere provincies. Inwoners wonen steeds dichter bij openbaar groen. Daarentegen is de gemiddelde afstand tot sportterreinen en bibliotheken enigszins toegenomen. De tevredenheid met het leven en vrije tijd ligt in Noord-Holland het laatste decennium onder het landelijk gemiddelde.

Vergeleken met andere provincies zijn Noord-Hollanders relatief gezond. Bij alle indicatoren scoort Noord-Holland beter dan de meeste provincies. Ook is de trend bij alle indicatoren stabiel of licht positief. Bij het thema samenleving valt op dat het vertrouwen in anderen en instituties relatief hoog is. Ook blijft de opkomst bij verkiezingen stabiel. De sociale cohesie, vrijwilligerswerk en sociale contacten blijven in Noord-Holland achter bij andere provincies.

Op economisch vlak heeft Noord-Holland zowel absoluut als per inwoner het hoogste bruto regionaal product (de omvang van de Noord-Hollandse economie in euro's) van alle provincies. Ook het besteedbare inkomen per inwoner is hoog in vergelijking met veel andere provincies. Het vermogen van huishoudens is juist relatief laag en inwoners hebben relatief veel schuld. Dit hangt mogelijk samen met de hoge huizenprijzen en de relatief jonge bevolking in Noord-Holland. Het vertrouwen in de economie bij consumenten is sterk afgenomen en was eind 2022 fors negatief. Ondernemers zijn aanmerkelijk positiever. In Noord-Holland worden in absolute zin veel uitgaven gedaan aan innovatie en de trend is positief. Uitgedrukt in het percentage van het bruto regionaal product scoort Noord-Holland licht negatief op innovatiekracht. De dienstensector is relatief groot in Noord-Holland. Binnen deze sector is minder innovatie in vergelijking met bijvoorbeeld de hoogwaardige industrie. De indicator voor circulaire economie scoort negatief omdat het grondstoffengebruik toeneemt, terwijl het beleidsdoel inzet op een halvering in 2030 en een volledig circulaire economie in 2050.

Het beeld bij het thema werk is overwegend positief: alle trends zijn stabiel of bewegen in de gewenste richting. Veel mensen hebben een baan, de werkgelegenheid is hoog en

de werkloosheid laag. Noord-Holland kent een krappe arbeidsmarkt en relatief meer voortijdig schoolverlaters dan andere provincies.

Voor bereikbaarheid is het beeld gemengd. Het gebruik van het openbaar vervoer ligt in Noord-Holland consequent hoger dan in andere provincies en het Nederlands gemiddelde. Dit komt door de hoge stedelijkheid en de relatief jonge bevolking. Tijdens de coronacrisis is het gebruik van ov sterk gedaald, wat leidt tot een negatieve trend. De klantwaardering voor het busvervoer is in Noord-Holland structureel het hoogst van alle provincies. De actieve mobiliteit nam toe van 2019 tot 2021, waarbij het aandeel fietsen afnam en het aandeel lopen steeg. Deze ontwikkeling blijft wel achter bij het beleidsdoel, waardoor de score licht negatief is. De tevredenheid met reistijd naar het werk is licht positief. De doorstroming op provinciale wegen is in 2022 verslechterd ten opzichte van 2021 en de verkeersintensiteit nam toe. De score voor verkeersveiligheid is negatief. Bij de indicatoren voor internationale bereikbaarheid nam na de coronacrisis de overslag – het lossen, (be)laden, overladen of (over)hevelen van goederen of materialen – in het Noordzeekanaalgebied weer toe, evenals het vliegverkeer op Schiphol.

Het beeld voor bedrijventerreinen, kantorenlocaties en detailhandel bij het thema ruimte en wonen is positief. De leegstand is laag en de laatste jaren gedaald. Voor wonen is het beeld overwegend negatief: het woningtekort is groot, de woningprijzen zijn hoog en de woontevredenheid blijft achter. Positief is dat het aantal woningbouwplannen ruim voldoende is om de woningbouwopgave te kunnen halen. Voldoende plannen is geen garantie dat woningbouwopgave ook gehaald wordt. Noord-Holland kent in vergelijking met andere provincies relatief veel bebouwd terrein. Dit is ten opzichte van de vorige meting verder toegenomen. Het beeld voor provinciale rijksmonument is positief, het aantal monumenten met een onderhoudsstaat 'slecht' of 'matig' is de laatste jaren gedaald.

De scores voor natuur zijn negatief. De biodiversiteit daalt en Noord-Holland heeft relatief weinig natuurgebied en groenblauwe ruimte per inwoner. Tot 2023 is in provincie Noord-Holland ruim 52 duizend hectare Natuurnetwerk Nederland (NNN) ingericht. Hiermee ligt het percentage ingerichte natuur op 92 procent van de totale doelstelling voor 2027.

De indicatoren bij milieu tonen een gemengd beeld. Bij de indicatoren externe veiligheid, geluidsbelasting en lichtbelasting scoort Noord-Holland onder het Nederlands gemiddelde en externe veiligheid vertoont een negatieve trend. De indicator luchtkwaliteit scoort in de huidige situatie licht positief; bovendien is de luchtkwaliteit de afgelopen jaren verbeterd. Bij water scoren zwemwater en grondwater (licht) positief. De kwaliteit van het oppervlaktewater is negatief, omdat de waterlichamen nog niet voldoen aan de kwaliteitsnormen uit de Kaderrichtlijn Water voor 2027. Bodemsanering scoort positief. Noord-Holland heeft momenteel geen speedlocaties waar de risico's niet

beheerst zijn. Vergeleken met andere provincies zijn de ammoniakemissie en de uitscheiding van fosfaat in Noord-Holland relatief laag. De scores voor stikstof en fosfaat zijn daardoor (licht) positief.

Omdat de beleidsdoelen voor energieverbruik, hernieuwbare energie en CO₂-uitstoot nog niet worden gehaald, scoren deze indicatoren bij klimaat (licht) negatief. Hernieuwbare energie en de CO₂-uitstoot vertonen wel een positieve trend. Noord-Holland is relatief kwetsbaar voor hittestress, overstromingen en bodemdaling. Op de indicator wateroverlast scoort Noord-Holland relatief beter dan veel andere provincies.

3: Koppeling tussen de begroting en de Brede Basismonitor

In 2021 is op verzoek van PS een traject doorlopen om de informatie- en sturingswaarde van begrotingsindicatoren te verbeteren. Dit traject heeft geresulteerd in een nieuwe set indicatoren die is opgenomen in de begroting. De trendindicatoren in de Brede Basismonitor zijn niet direct te koppelen aan prestaties of inzet van de provincie. De Brede Basismonitor kan niet gebruikt worden ter verantwoording voor het gevoerde beleid en doet geen uitspraak over de effectiviteit, efficiency of legitimiteit van het beleid. De maatschappelijke en beleidsopgaven zijn namelijk complex en kennen meerdere betrokken actoren en autonome trends. Daardoor is het directe effect van provinciaal beleid op de waargenomen trends in de Brede Basismonitor niet causaal aan te tonen.

De Brede Basismonitor geeft een integraal overzicht van de belangrijkste trends voor de provincie. Daarmee kan de monitor wel aanleiding geven tot verdiepend onderzoek, evaluaties of het maken van nieuw beleid. Een aantal indicatoren uit de Brede Basismonitor is niet direct te koppelen aan de begroting, met name omdat het brede ontwikkelingen zijn die niet specifiek raken aan een begrotingsprogramma. Deze zijn wel opgenomen in de Brede Basismonitor omdat ze relevante trends weergegeven en inzicht geven in de welvaart en welzijn in Noord-Holland.

4: Beschrijving en ontwikkeling indicatoren

De Brede Basismonitor bestaat uit 10 thema's en een set van indicatoren die enerzijds volledig, maar ook overzichtelijk moet zijn. Op dit moment bestaat de monitor uit 67 indicatoren. Een aanzienlijk deel van de indicatoren komt uit de Regionale Monitor Brede Welvaart van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) (zie paragraaf 5). Daarnaast bevat de monitor de indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Verder is de opbrengst uit het traject verbetering indicatoren begroting opgenomen (zie paragraaf 3) en een aantal indicatoren uit provinciale monitors, waaronder de indicatoren uit de milieueffectrapportage (MER) van de provinciale omgevingsvisie.

De Brede Basismonitor is een groeimodel. Steeds meer en betere data komen beschikbaar. Daarom passen we de monitor jaarlijks aan o.b.v. de beschikbaarheid van data en de opgaven van de provincie. Aan de andere kant is het belangrijk voor het overzicht en inzicht dat niet te veel indicatoren in de monitor worden opgenomen.

Uitgangspunten bij de selectie van indicatoren zijn dat de indicatoren gaan over wat zich afspeelt in de provincie als gebied. Waar mogelijk volgen we landelijke monitors en komt de data zoveel mogelijk van openbare bronnen. Daarnaast moet de data van een hoge kwaliteit, valide en betrouwbaar zijn. De indicatoren worden meerjarig verzameld, en we kijken bij voorkeur tenminste vijf jaar terug. Tot slot zijn de indicatoren bij voorkeur zowel op provinciaal als landelijk niveau beschikbaar (en vergelijkbaar) en het liefst ook beschikbaar voor de regio's en gemeenten.

Verkenning naar nieuwe indicatoren

In de toelichting van vorig jaar bij de Brede Basismonitor was opgenomen dat voor een aantal onderwerpen verkend zou worden of het mogelijk is een nieuwe indicator op te nemen of te ontwikkelen. Gezien de omvang van het doorontwikkelen van indicatorensets voor de thema's klimaatadaptatie, natuur en gezondheid zijn deze als aparte projecten opgepakt. Een indicator voor de kwaliteit van het Natuur Netwerk Nederland vereist meer vooronderzoek om hier een goede indicator voor te ontwikkelen. Gezien de omvang van een dergelijk traject is besloten dit, los van de Brede Basismonitor, als apart project voort te zetten. Ook de uitwerking van de effecten van beleid op gezondheid vereist meer vooronderzoek waardoor het als losstaand project wordt opgepakt. In de huidige indicatorensets voor luchtkwaliteit wordt de link met gezondheid gelegd door ook te normeren aan de WHO-advieswaarden van 2021. Voor vervoersarmoede is nog geen landelijke indicator beschikbaar. Voor het thema klimaatadaptatie zijn dit jaar in een apart traject signaalkaarten ontwikkeld. Deze worden nog doorontwikkeld en zijn nog niet openbaar. Zodra deze openbaar zijn kan vanuit de Brede Basismonitor worden doorgelinkt naar de signaalkaarten.

Naar aanleiding van een aangenomen motie van de Partij voor de Dieren en de ChristenUnie omtrent het stimuleren van een betekenis-economie in de provincie Noord-Holland, is een verkenning uitgevoerd naar het aantal sociale – en maatschappelijk verantwoorde ondernemers als nieuwe indicator voor de derde versie van de Brede Basismonitor. Uit de verkenning blijkt dat onvoldoende data beschikbaar zijn om deze indicator op te nemen in de Brede Basismonitor. Het ontbreekt aan een centrale instantie die deze aantallen bijhoudt. De laatste schatting over het aantal sociale ondernemingen werd over de periode van 2011–2016 op landelijk niveau uitgevoerd.

Nieuwe indicatoren Brede Basismonitor 2023

Voor een aantal onderwerpen zijn nieuwe indicatoren ontwikkeld. Nieuw in de 2023 versie van de Brede Basismonitor zijn indicatoren voor: Circulaire economie, Innovatiekracht en Spanning op de arbeidsmarkt. Deze zijn hieronder toegelicht.

Circulaire economie

Vanuit de wens van de 2022 versie van de Brede Basismonitor Noord-Holland, is in de 2023 versie circulaire economie opgenomen als nieuwe indicator. De indicator bestaat uit twee indicatoren: direct material input (DMI) en direct material input (DMI) – abiotisch. Deze indicatoren zijn gebaseerd op het beleidsdoel van provincie Noord-Holland om in 2030 een halvering te realiseren van het primaire abiotische grondstoffengebruik, ten opzichte van 2015. De data zijn afkomstig vanuit een project van het CBS met de provincies Noord-Holland en Utrecht en gemeente Amsterdam om regionale goederenstromen in kaart te brengen. In de data voor de indicator DMI zijn 25 goederenstromen opgenomen, die zowel uit grondstoffen, materialen als producten kunnen bestaan. Voor de indicator DMI – abiotisch, zijn enkel primaire abiotische grondstoffen opgenomen. Dit zijn recent gewonnen, niet-hernieuwbare grondstoffen als mineralen, metalen en fossiele grondstoffen die uit de natuur worden gehaald. Beide indicatoren hebben de eenheid brutogewicht in kilogram.

Innovatiekracht

In de 2023 versie van de Brede Basismonitor Noord-Holland is innovatiekracht opgenomen als nieuwe indicator. De indicator bestaat uit twee indicatoren: research & development (R&D) intensiteit en aandeel innovatieve bedrijven. De R&D-intensiteit wordt bepaald door de R&D-uitgaven binnen de provincie, in verhouding tot het bruto regionaal product. De data geven geen inzicht in het aandeel van R&D-uitgaven per sector.

De indicator aandeel innovatieve bedrijven is opgedeeld in innovatieve bedrijven binnen de dienstensector, en innovatieve bedrijven binnen de industrie. In de data van deze indicator wordt geen onderscheid gemaakt tussen technologische en niet-technologische innovatie. De data voor beide indicatoren zijn afkomstig van het CBS, met als meest recent meetpunt het jaar 2020.

Spanning op de arbeidsmarkt

Om het streven van de provincie naar een veerkrachtige arbeidsmarkt in balans beter inzichtelijk te maken is de indicator 'Spanning op de arbeidsmarkt' toegevoegd. Deze indicator wordt beschouwd aan de hand van twee criteria, die beiden het CBS als bron gebruiken.

De *spanning op de arbeidsmarkt* geeft de verhouding weer tussen het aantal

openstaande vacatures en de werkloze beroepsbevolking in een bepaald gebied. Bij een waarde van 100 is de arbeidsmarkt theoretisch in balans en zijn er 100 openstaande vacatures per 100 werklozen. Hoe verder de scores van de 100 af liggen, hoe groter de spanning op de arbeidsmarkt is. De *vacaturegraad* observeert het aantal openstaande vacatures per duizend banen. Hoe hoger de *vacaturegraad*, hoe meer druk er op de arbeidsmarkt staat.

Omdat de *vacaturegraad* alleen iets zegt over de relatieve vraag naar nieuwe werknemers op de arbeidsmarkt, maar niets over de relatie tot het beschikbare arbeidspotentieel dat aanwezig is om deze vacatures daadwerkelijk te vervullen, wordt voor de normering van deze indicator naar de *spanning op de arbeidsmarkt* gekeken.

5: De landelijke monitoring van Brede Welvaart

Volgens de definitie die gebruikt wordt door de drie landelijke planbureaus (Centraal Planbureau, Planbureau voor de Leefomgeving en het Sociaal en Cultureel Planbureau) geeft brede welvaart uitdrukking aan het idee dat verder moet worden gekeken dan het financieel-economische plaatje voor een 'rijk' en duurzaam leven. Brede welvaart omvat naast financieel-economische ook sociaal-culturele en ruimtelijk-ecologische aspecten. Ook neemt een breed welvaartsperspectief de verdeling van welvaart, de bestendigheid ervan voor toekomstige generaties ('later') en de welvaart in andere landen ('elders') in beschouwing. Daarmee omvat brede welvaart de fundamenten voor een welvarende, inclusieve en duurzame samenleving.¹

De definitie van het CBS is vergelijkbaar en luidt: 'Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu en de mate waarin deze al dan niet ten koste gaat van die van latere generaties en/of van mensen elders in de wereld.' Hierna is kort beschreven hoe de monitoring van brede welvaart door het CBS in Nederland is vormgegeven.

Het CBS publiceert jaarlijks twee monitors die inzicht geven in brede welvaart in Nederland:

- De Landelijke Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals:
<https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/brede-welvaart-en-de-sustainable-development-goals/monitor-brede-welvaart-en-de-sustainable-development-goals-2023>
- De Regionale Monitor Brede Welvaart:

¹ <https://www.pbl.nl/brede-welvaart-in-de-regio>

<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/regionale-monitor-brede-welvaart>

De landelijke Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals kijkt niet alleen naar brede welvaart 'hier en nu', maar ook naar de impact die dit heeft voor volgende generaties in Nederland (brede welvaart 'later') en op andere landen (brede welvaart 'elders'). Daarnaast onderzoekt de monitor hoe brede welvaart verdeeld is onder bepaalde groepen in de samenleving. Verder geeft de monitor een beeld van hoe schok-toekomstbestendig de brede welvaart is. De CBS-publicatie gaat ook uitgebreid in op hoe brede welvaart in Nederland zich in het licht van de 17 Sustainable Development Goals (SDG's) ontwikkelt.

De Regionale Monitor Brede Welvaart is ontwikkeld voor alle regionale overheden, niet specifiek voor provincies. In de monitor wordt een verzameling indicatoren gebruikt om de brede welvaart 'hier en nu' en 'later' te beschrijven. De dimensie 'elders' is nog niet beschikbaar op regionaal niveau. Volgens het CBS speelt naarmate een kleinere regio wordt bekeken een steeds groter deel van het complexe proces waarin de brede welvaart wordt gevormd zich af buiten de grenzen van de regio. Een steeds groter aandeel van de verplaatsingen van bijvoorbeeld mensen, goederen en klimaat- en milieueffecten gaat dan over de grens van de regio heen. De toegevoegde waarde om de dimensie 'elders' ook regionaal in beeld te brengen is daarmee beperkt.

In de Brede Basismonitor zijn bijna alle indicatoren uit de regionale CBS-monitor overgenomen. De CBS-indicatoren van de dimensies 'hier en nu' en 'later' zijn hierbij over de verschillende thema's verdeeld. Enige uitzondering hierop zijn de indicatoren over veiligheid. Die gaan vooral over delicten en misdrijven en hebben geen raakvlakken met de taken en verantwoordelijkheden van de provincie. Het CBS streeft voortdurend naar het verbeteren van bestaande indicatoren, het ontsluiten van nieuwe databronnen en het ontwikkelen van nieuwe indicatoren om gaten in de data te dichten en de regionale monitor te voorzien van additionele waardevolle informatie. Als het CBS een indicator verbetert of toevoegt nemen wij deze waar relevant over in de Brede Basismonitor. Voor deze versie van de Brede Basismonitor zijn de meest actuele CBS-gegevens gebruikt.

Provincie Noord-Holland

2049010/2049383

BEL/OI

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Fax (023) 514 3030

Houtplein 33

2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

N.P. Kloppe

BEL/OI

Telefoonnummer +31235144746

kloppern@noord-holland.nl

1 | 2

Verzenddatum

- 6 SEP. 2023

Kenmerk

2049010/2049445

Uw kenmerk

Betreft: Brede Basismonitor 2023

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Brede Basismonitor 2023.

De Brede Basismonitor laat zien hoe de welvaart in de provincie Noord-Holland zich in de brede zin van het woord ontwikkelt. Hierbij gaat het zowel om materiële thema's, zoals economie en werk, als om gezondheid, welzijn, bereikbaarheid, wonen, natuur en klimaat. Deze brede-welvaartsbenadering onderstreept de provinciale ambitie om de balans tussen economische groei en leefbaarheid te versterken.

Met de Brede Basismonitor Noord-Holland volgen we op een overzichtelijke en systematische wijze de belangrijke trends in Noord-Holland. Hiermee worden de provinciale organisatie, GS en PS van feitelijke en datagedreven informatie voorzien. De Brede Basismonitor heeft daarbij een signalerende en een agenderende functie om integraal de grotere beleidsvraagstukken van de provincie te bespreken. De Brede Basismonitor is gekoppeld aan de begroting, per beleidsdoel in de begroting zijn de linkjes naar de relevante indicatorpagina's van de Brede Basismonitor opgenomen. De bijlage 'Toelichting Brede Basismonitor 2023' bevat een verdere toelichting op de werking en inhoud van de monitor.

De profieltaarten bieden toegang tot de monitor en geven per indicator een eerste indruk van de huidige situatie en de ontwikkeling van de trend. Voor een compleet beeld is het van belang de achterliggende indicatorpagina's te bekijken. Hier staat een beschrijving van de indicator en wordt toegelicht welke definities zijn gehanteerd en hoe de normering van de huidige situatie tot stand komt. Ook zijn links opgenomen naar achterliggende beleidsstukken, de begroting, dashboards en kaartviewers.

Voor de beschikbaarheid van data zijn we vaak afhankelijk van externe partijen zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Alle indicatoren zijn geactualiseerd op basis van de meest recente data die beschikbaar waren. Binnenkort wordt het Noord-Hollandse Dashboard Energietransitie geactualiseerd met data uit 2021, de definitieve regionale cijfers hiervoor verwachten begin deze maand van het RVO.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Bij de actualisatie van het Dashboard Energietransitie willen we daarom tevens een update geven in de Brede Basismonitor voor de 3 indicatoren bij het onderwerp Klimaat (namelijk: CO2-uitstoot, Energieverbruik en Hernieuwbare energie).

Informatie over de impact van Noord-Holland op brede welvaart elders in de wereld is niet beschikbaar op provinciaal niveau. Het CBS meldt hierover voor hun regionale monitor brede welvaart: "de dimensie brede welvaart 'elders' valt zelfs in zijn geheel af, omdat dit conceptueel complexer is dan op nationaal niveau". Ontwikkelingen hierover volgen wij en passen we aan waar dit mogelijk is. Dit geldt ook voor nieuwe indicatoren, zoals bijvoorbeeld maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Dit is de derde versie van Brede Basismonitor. De monitor van dit jaar bevat nieuwe indicatoren voor Circulaire economie, Innovatiekracht en Spanning op de arbeidsmarkt. Ook is de opmaak verfrist en zijn de gegevens voor regio's en gemeenten uitgebreid en beter vindbaar gemaakt. De Brede Basismonitor Noord-Holland is hier te bekijken:

<https://cijfers.noord-holland.nl/content/bredebasismonitor>

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

T bijlage(n)

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Toelichting Brede Basismonitor 2023